

*Karel Lešanovský - Kay*

# **Komunismus** **a** **skauti-komunisté**

*Může snad někdy pro některé skauty neplatit první a desátý skautský zákon?*



Ing. Karel Lešanovský – Kay

**Komunismus a skauti-komunisté**

Velikost: 4 MB

Atributy: Jen pro čtení.

Jazyková úprava textu vlastní studie: Mgr. Jitka Titzlová

Redakce: Bc. Zuzana Nováková

Technická spolupráce: Jitka Radkovičová – Tiki

© Karel Lešanovský, 2009

## Obsah

Úvod .....	4
A) Mlčení skautů-komunistů .....	6
B) Skauting vylučuje totalitu a totalita vylučuje skauting .....	9
C) Levicové tendence českého skautingu .....	12
D) Průniky komunistických vlivů do skautského hnutí po druhé světové válce .....	14
E) Skauti-komunisté trestaní komunistickou justicí .....	18
F) Podíl skautů-komunistů na pronásledování skautů a skautek .....	19
G) Komunistické stranické skupiny Junáka v letech 1968–1970 .....	21
H) Zlatý hřeb působení skautů-komunistů – sebelikvidace Junáka .....	24
I) Poslední obnova českého skautského hnutí .....	34
J) A tak znovu: Audiatur et altera pars. Koho ale oslovit? .....	39
K) Byla to schizofrenie? .....	40
L) Závěr .....	48
Rešerše k úkolu „KOMUNISMUS A SKAUTI-KOMUNISTÉ“ .....	51
A) Vysvětlení smyslu a formy rešerše jako součásti celé studie .....	51
B) Seznam obsahu svazků dokumentace k úkolu <i>Komunismus a skauti-komunisté</i> .....	52
KS-U: Úvod .....	54
KS-A: Problémy s pojmy .....	60
KS-B: Zásady skautingu .....	63
KS-C: Pravdomluvnost a odpovědnost .....	76
KS-D: Komunistická totalita .....	83
KS-E: Levicové tendence českého skautského hnutí .....	108
KS-F: Zapomnětlivost .....	119
KS-G: Kolaborace s totalitou .....	141
KS-H: Infiltrace .....	220
KS-I: Roky poválečné, akční výbory 1948 a doba následující .....	249
KS-J: Roky 1968–1970, stranické skupiny a „normalizace“ .....	260
KS-K: Pokus o nadechnutí v letech 1968–1970 .....	276
KS-L: Sjednocování .....	284
KS-M: Osudy komunisty pronásledovaných skautů .....	298
KS-N: Omluvy .....	306
KS-O: Iniciativní skupina .....	327
KS-P: Kruh .....	341
KS-Q: Současné přežívání vlivů skautů-komunistů .....	348
KS-R: Výhledy do budoucnosti .....	364
KS-S: Soupis některých rozsáhlejších pramenů .....	412
KS-T: Seznam zkratk .....	427
Jmenný rejstřík .....	433

A. B. Svojsík:

*„Špatně bychom skauty vychovávali,  
kdybychom jim neříkali pravdu.  
Těžko je čeliti nepříteli, jehož způsob boje neznáme,  
a boj za pravdu je dnes v praktickém životě mnohem těžší, než tušíte.  
Ale plniti tento náš úkol v celém životě,  
tento boj za pravdu a svobodu,  
je největší důležitostí,  
nemá-li poctivost býti pro posměch  
a má-li být zas na světě dobře.“*

## Úvod

*Pravda, o které mluvil zakladatel českého skautského hnutí A. B. Svojsík, je i starou otázkou Pilátovou. Dnes navíc často znesnadněnou poukazem na to, že pravda, byť poznána, je jen k smíchu těm, kteří mají moc nebo po ní baží. Nejsem historik, ale tím více si jako laik musím být vědom různých nebezpečí, do kterých touto svojí studií vstupuji. Snažím se brát v úvahu názor Golo Manna, že „rozšířovat mnohost historické skutečnosti, která je nevyčerpitelná“, je možné, jen když se k ní přistupuje z různých stran. Toho ale samozřejmě jednotlivec schopen není a nikdy nebude. Zejména když se mu, jako v mém případě, k tomu nedostalo potřebné průpravy vzděláním a zkušenostmi. Jako starého českého skauta mne ale tento úkol nenechává už řadu let lhostejným. Chci se o tom hlavně pokusit poznat co nejvíce skutečnosti a utřídit události, které lze doložit zachovanými písemnými i jinými důkazy. Nemohu se ovšem, a také ani nechci, vyhýbat snaze vysvětlit to, co jsem se při svém pátrání dověděl o záležitostech, na které jsem se zaměřil.*

*Byl jsem mnohokrát varován, abych se do tohoto úkolu nepouštěl a přenechal jej dobře připraveným historikům. Jenže těm se do toho úkolu podle mého názoru vůbec nechce. Přesvědčil jsem se o tom svého času jak v Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, tak na některých katedrách historie filozofických fakult našich vysokých škol. Výjimky existují, jsou ale tak vzácné, že je veřejnost, skautská i neskautská, nezná a nevnímá. Je mnohem jednodušší zabývat se například starověkem nebo osudy našeho národa v 19. století, než tím, co se odehrávalo v naší zemi nedávno.*

*Rešerše na zvolené téma mne stála dost práce. Zejména proto, že se poslední dobou nemohu vzdalovat z Děčína. Přesto se mi podařilo shromáždit 3 301 archivních položek. Z toho velké množství nalezených dokumentů a jiných dokladů má řadu listů a bylo mojí snahou předat je do Ústředního skautského archivu v maximální úplnosti. To se stalo a bude to ještě doplňováno novými nálezy, dokud mi síly stačí, protože se jedná o práci nekonečnou.*

*Po roce 1989 jsem se bláhově domníval, že by se tohoto úkolu měli ujmout sami skauti a skautky, kteří svého času nosili legitimaci KSČ. Vyzýval jsem je k tomu*

*zvláštním článkem ve skautském tisku, podrobným dotazníkem a stykem osobním i písemným. Neuspěl jsem. Jako zvláštní úkol si jej nestanovila ani bývalá Historická komise Ústřední rady Junáka, v jejichž řadách bylo několik bývalých členů KSČ.*

*Pustil jsem se do toho tedy sám. Předpokládal jsem ovšem, že naleznu pochopení alespoň v tom, že mi bude poskytnuto všechno nejdůležitější, co bylo a je k dispozici v osobních archivech jednotlivců, nebo co u nich leží jako majetek organizace Junák. Musím bohužel konstatovat, že několik pro to důležitých jednotlivců mi ani tuto pomoc, byť dlouho slibovanou, neposkytlo.*

*O úkolu jsem se radil s řadou skautů, skautek i neskautů, kterých si vážím a jejichž rady jsem respektoval. Zkušební sondy pro odezvu a věcnou kritiku jsem měl možnost vypustit řadou článků v tisku a několika přednáškami. Z nich nejdůležitější zazněly na semináři východoevropských a novověkých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v roce 2000, na děčínském zámku v seriálu přednášek pořádaných sdružením AMICI DECINI v roce 2005 a při přednášce na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v roce 2006. Některé moje texty na toto téma byly publikovány tiskem. Takovým byla například úvaha Snahy komunistů ovládnout Junáka zevnitř a následky těchto pokusů v minulosti i současnosti, která vyšla ve sborníku Univerzity Karlovy a Evropského hnutí ze IV. konference Výchova v přerodu společnosti České republiky z postkomunistické v demokratickou v roce 1998. Řada myšlenek z těchto textů bude použita i v této nyní předkládané práci.*

*Naše národní skautské hnutí patří svému národu. Jako on má i ono své radosti a svá trápení. Mezi ta trápení patřily i opakované snahy komunistického režimu skauting zvenku i zevnitř rozvracet s cílem jej podle možností zcela zakazovat. Setkal jsem se s muži a ženami, kteří považovali za možné být současně členy skautské organizace i komunistické strany. Vždycky mne zajímalo, jak mohli vstoupit do strany, která je jako skauty zakazovala, jejich bratry a sestry pronásledovala a do žalářů odsuzovala. Jistě, u každé z těchto osob mělo to svoje zvláštnosti dané jejich charakterem, osobními zkušenostmi ze skautského prostředí i z politických událostí a potřebou různým způsobem se v životě uplatňovat. Neosobuji si dělat soudce jednotlivců. Víím dobře, že za české dějiny posledních desetiletí nenesou vinu jenom komunisté. Uznávám také jednu starou indiánskou zásadu: „Neodsuzuj nikoho, v jehož mokasínech jsi neprošel alespoň jeden den.“ Nicméně si myslím, že zpracování vytyčeného úkolu je potřebné jak pro zdraví skautského hnutí samotného, tak pro poznání nepominutelné části naší národní minulosti.*

*Jsem si vědom řady nedostatků celé práce, kterou tímto předkládám. A nežádám shovívavost při jejich nalézání. Naopak, přívítám každou přísnou kritiku jak vlastní studie, tak i s ní nerozlučně spojené rešerše.*

*Děkuji všem, kteří mi pomohli a umožnili dokončit tento úkol.*

*V Děčíně 29. února 2008*

*Karel Lešanovský  
- Kay -*

## A) Mlčení skautů-komunistů

Skauti, kteří se svého času z nejrůznějších důvodů stali členy Komunistické strany Československa (dále jen KSČ), bývali často velmi agilními činovníky skautské organizace Junák. Značná část z nich takovými zůstala i v roce 1968, kdy se skautské hnutí v naší zemi mohlo znovu alespoň trochu svobodně na krátkou dobu nadechnout. Stejně jako v roce 1968, i při obnově v roce 1989 byli do práce ve skautském hnutí přijímáni všichni, kdo se přihlásili. Až na nepatrné výjimky, nikdo nic nikomu nevyčítal a každý mohl uplatnit svoje zkušenosti a iniciativu při nelehkých nových začátcích. Jsou důkazy o tom, že někteří skauti-komunisté byli při obnově vynalézavější než skauti-nekomunisté.

V jedné věci ale skauti-komunisté mlčeli. Odmítali, opět až na zvláštní výjimky, hovořit o svém stranictví a o tom, k jakým koncům tato jejich příslušnost vedla. A na čem nesli nesporně větší spoluvinu než nestraníci.

Přechod z už rozrušené komunistické totality do svobodnějších poměrů byl v Československu po roce 1989 mimořádně klidný. Komunisté v parlamentě se dokonce jednomyslně shodli při volbě nového prezidenta. Novým předsedou vlády se stal čelný představitel starého komunistického režimu. Komunistická strana nebyla zakázána. V dokumentech KSČ z přelomu let 1989 a 1990 lze ovšem najít i některá zajímavá rozhodnutí. Patří mezi ně usnesení o vyloučení některých jejích čelných představitelů, jako byl Milouš Jakeš nebo Vasil Biřak. A také alespoň slovní vyjádření omluvy za nepravosti a krutosti, kterých se KSČ ve své historii často dopouštěla. Pozdější pokusy pohnat ale někoho k řádné odpovědnosti za způsobené zlo skončily ovšem až na nepatrné výjimky pro ty zlovolné beztrestně a bezbolestně. Řady bývalých komunistů se naopak velice rychle naučily využívat nových možností, které se před nimi objevily. Plynulý přechod komunistického právního řádu do nových politických poměrů byl pro mnohé hříšníky a rychlé přizpůsobivce velice výhodný. Vyšetřovatelé, státní zástupci a soudy se po roce 1989 téměř nikoho na minulé nepravosti neptali.

Měli by to dělat mezi sebou skauti? Jsou k tomu nějaké důvody dané vlastními zásadami skautského hnutí? Ano, jsou. Když nic jiného, jsou to skautský slib a skautské zákony. Chce-li někdo být a zůstat skautem, měl by přece být pravdomluvný a čistý v myšlenkách, slovech i skutcích. Říká to přece první a desátý skautský zákon. Pokud takový nebyl, porušil skautský slib a měl by buď skautské hnutí opustit, nebo přinejmenším svoje chování svým bratrům vysvětlit a vyvodit z toho důsledky. A tak snad bylo možné očekávat, že se členové Junáka jako příslušníci KSČ ke svým činům v minulosti vyjádří a vysvětlí svým sestrám a bratrům, jak to tehdy mysleli s dáváním přednosti komunistické straně před skautským společenstvím. Je snad přirozené a odpovídá skautským zásadám a zákonům jednat mužně, nezamlčovat své chování a nebát se odpovědnosti za své jednání, když šlo o bytí či nebytí skautského hnutí. Každý svědomitý člověk by snad měl být dostatečně sebekritický. Jak praví staré české pořekadlo, zametat se má na svém prahu vlastníma rukama a nečekat na cizí koště. Netýká se to pochopitelně výlučně skautingu, ale celého národa. Kdo svůj národ miluje, ten jej nešetří.

Skauti po roce 1989 žádné soudy za neplnění skautských zákonů nezřizovali, zřizovat nechtěli a ani nemohli. Jsou podle svého dalšího zákona bratry každého

skauta, přáteli lidí dobré vůle a vědí dobře, že se slibuje nejen „na svou čest“, ale i „jak dovedu nejlépe“. Pokud ovšem někdo dobře svůj skautský slib plnit nedovedl nebo jej dokonce zrazoval a měl zůstat vzorem mládeži, kterou chtěl i nadále vést, je zcela legitimním požadavek, aby komunistickou minulost a její důsledky svým bratrům a sestrám vysvětlil.

A to bez obviňování druhými, sám a podle staré latinské zásady *audiatur et altera pars* (budiž slyšena i druhá strana), nebo jejího novodobého znění v písni Phila Collinse *We always need to hear both sides of story* (vždy potřebujeme slyšet obě stránky příběhu). I v Historické komisi Ústřední rady Junáka po roce 1989 byla řada členů, kteří nosili komunistickou členskou legitimaci. Skauti-komunisté však v této záležitosti mlčeli. Jistě k tomu měli svoje důvody, ale ani ty nebyli ochotni sdělovat.

Kdybych byl na jejich místě, považoval bych za svoji povinnost pokusit se o vysvětlení svého počínání jak straně, jejíž legitimaci nosili, tak skautskému hnutí, za jehož součást se považovali. Málo se ví, že i ve stanovách KSČ býval odstavec 2F, který komunistům ukládal: „Člen strany je povinen být pravdivý a čestný vůči straně a lidu.“ Bylo podivné, že v hnutí s tak vysokými mravními požadavky na své členy, jako je skauting, k pořádnému zpytování svědomí nedocházelo. A v Junáku se tolerovalo snad více ještě než v celé společnosti ono proslulé vyhlašování tzv. „tlusté čáry“.

Když se sami skauti-komunisté k ničemu neměli, pokoušel jsem se proto vyvědit od nich samotných, proč tomu tak bylo a je. Například přímou výzvou s řadou otázek ve skautském časopisu ČIN číslo 6 z roku 1997. Nikomu jsem se nechtěl dívat do svědomí. Kládl jsem jenom otázky k pochopení a poznání pravdy o důvodech. Například otázka číslo 7 zněla: *Jak se podle Tebe srovnávalo členství v KSČ s členstvím ve skautské organizaci?* A v otázce číslo 11 byla tato slova: *Můžeš se pokusit svým skautským bratrům a sestrám své chování vysvětlit, nebo si myslíš, že jim nic není do tvé příslušnosti ke straně, která za své vlády nikdy skautskou organizaci žít nenechala?* Ochota k odpovědím byla tehdy téměř nulová. A není o nic lepší dosud.

Skauting jako demokratické výchovné hnutí je podle mého názoru v nepřekonatelném rozporu s totalitními zásadami komunistického stranického hnutí. Současné přihlášení se k oběma těmto hnutím se může vykládat přinejmenším jako nepochopení jejich smyslu. Člověk takto rozdvojený – skaut-komunista – je podle mne zřejmě v jednom z těchto hnutí omylem. To se vztahuje v různých obměnách na všechny skauty, kteří bývali členy KSČ.

Komunistický režim se přece dvakrát dlouhodobě pokusil skautské hnutí v naší zemi zcela zničit a popřít všechny zásady skautingu, které se staly životním vyznáním skutečných skautů. Opravdu nikdo ze skautů-komunistů nevěděl o tom, že šest až sedm set jejich skautských bratrů a sester jejich komunističtí spolustraníci surově zavírali do kriminálů a pracovních táborů? Došlo i k popravám. O jiném pronásledování skautů a skautek nemluvě.

Musím konstatovat, že dnes neznám žádného registrovaného člena skautské organizace, který je členem současné Komunistické strany Čech a Moravy (dále jen KSČM) nebo jiné nástupkyně bývalé KSČ. Vzpomínám ale například na slova mladého, asi třicetiletého skautského činovníka – delegáta plzeňského IX. sněmu Junáka v roce 1998, který se ve sporu s jiným mladým delegátem rozčileně hájil slovy: „Byl jsem také v KSČ. Jsem snad proto horším skautem než ty?“

Jistě, takoví lidé žili a žijí. Nejde o nějakou nicotnou rozpolcenost, která na první pohled vypadá jako nemožnost. Jde o vážnější problém. Proto je třeba o něm mluvit a neskrývat jej. Je přitom možné i co nejpozorněji dbát názorů mnohých historiků, že jejich úkolem není soudit, ale vysvětlovat. Je ovšem škoda, že k tomu vysvětlování jsou nejméně ochotni ti, kteří by to mohli udělat nejlépe. V tomto případě sami skauti-komunisté. Právě oni by přece mohli celou tu podstatu problému nejlépe popsat. Oni ale o své minulosti odmítají mluvit.

Ovšem, říkat pravdu proti sobě se dnes příliš nenosí. Není příliš takových jako je historik Vilém Prečan, také svého času komunist, který se ale pak jako zakladatel scheinfeldského dokumentačního střediska pokusil odčinit to, co považoval za svůj životní omyl. Napsal o tom celou obsáhlou zповěď. A pak ještě v novinách mimo jiné i tato slova: *Chápu, že mnoho lidí nemá rádo svoji minulost, protože se jim nevydařila tak, jak by si dnes přáli. Minulosti však nelze utéci, ani tím, když ji – a tím také sobě – budeme vylepšovat. Víím, o čem mluvím, byl jsem taky – kdysi dávno – členem komunistické strany a víím, jak bylo těžké vyléčit se ze „smrtné choroby“ komunismu, komunistického myšlení. Bez kopanců, které mi život uštedřil, by se mi to nebylo povedlo.* (Viz Právo, 24. 5. 2006)

Na den 22. prosince 2008 bylo ohlášeno vydání knihy spisovatele a skautamukla Jiřího Stránského Komunismus po česku, která také jistě přinese o totalitě a jejích následcích u nás nové náhledy. A zřejmě i nový protest proti tomu, co se občas ozývá z některých rádoby zapomínajících úst: „Nešťourat se, nepatlat se v minulosti!“

Pro mladou generaci jsou nejen roky poválečné a události po roce 1968, ale už i listopad 1989 dalekou historií. České skautské hnutí a jeho činovníci by ovšem měli znát sami sebe a vědět, že přiznat chyby ve své historii je mužné a užitečné. Málokdo svým dějinám uteče. Nedaří se to ani národům, ani organizacím, ani jednotlivcům. Snahy po tzv. „tlustých čarách za minulostí“ jsou nestatečné a hrozí opakováním chyb, jak nás varovali takoví lidé, jako byli filosofové Santayana a Jaspers, nebo zakladatel světového skautingu Baden-Powell. Pravda je přírodní živel jako voda – proteče a přeteče svoje hráze, jak jen trochu může. Autoři Šimečka, Tabery a Lamper současnou situaci nedávno v časopisu *Respekt* charakterizovali slovy „na Čechy mávla minulost“ a napsali: *...tito muži se k nám obrací zády a o své minulosti odmítají mluvit. Přitom právě oni by mohli ničivou – a zároveň nanejvýš trapnou – podstatu režimu popsat nejlépe... Ani jeden z nich o odpuštění nestojí, protože ve svých očích neudělali vůbec nic špatného... Chtě nechtě pomáhali držet tuhle společnost v otroctví... Jsou naopak přesvědčeni, že se ničeho špatného nedopustili. Právě pro tento setrvalý nedostatek reflexe máme zatím problém porozumět tomu, jak je možné, že tolik báječných a úplně normálních lidí – lidí, jak my – se pod tlakem moderních totalit proměnilo ve více či méně aktivní pomahače zla, aniž by s tím měli sebemenší morální problém.*

Tato slova nebyla napsána zvlášť na adresu skautů-komunistů. Podle mého názoru ale většině z nich v plném rozsahu patří. Jsem dalek toho dívat se do svědomí jednotlivců. Lidé nejsou andělé a nejen křesťané by měli nezapomínat na vážné Ježíšovo: „Kdo z vás je bez hříchu, hod' první na ni kamenem!“ (Jan 8,7)

Na druhé straně A. B. Svojsík velice přísně řekl: „Smířit se jde i s nepřitelem, nikoliv s bratrem, který zradil.“ Profesor Jiří Krupička, skaut-mukl žijící v Kanadě,



v jedné ze svých knih popisuje vlastní zážitek z komunistického kriminálu těmito slovy: *Existuje čin, který by každá lidská společnost, dnešní i minulá, každá kultura pokládala za zločin? Kdysi, po zastřelení vězně v drátech uranového tábora v Československu, se rozpoutala divoká bitva argumentů na toto téma v jednom z baráků. Byla to debata obdivuhodné úrovně. Snad všechny představitelné a myslitelné zločiny prošly myšlenkovou zkouškou – a všechny propadly. V rozmanitosti lidského světa se vždy našla společnost a kultura, kde ani nejhorší porušení našeho dnešního mravního kodexu nebylo pokládáno za zločin. Někdy se i měnilo v opak, ve skutek hodný obdivu a uznání. Jediný čin prošel všemi myšlenkovými zkouškami a zůstal vždy zločinem. Odporným, měnícím pachatele ve vyvrhele v každé společnosti. Zrada.*

Má pravdu latinské „non est pax impiis“ (zlí nemají mít pokoje)? Co lze a co nelze považovat u skautů-komunistů za zradu příslušnosti ke skautskému hnutí? Na stole už dlouho leží tato otázka, kterou oprávněně kladou zejména skauti a skautky zle pronásledovaní komunistickým režimem. Neměli by to opravdu vysvětlit především oni sami – skauti a skautky – komunisté a komunistky?

## **B) Skauting vylučuje totalitu a totalita vylučuje skauting**

Tuto větu pronesl zakladatel československého skautského hnutí A. B. Svojsík po návratu ze své cesty do Sovětského svazu v roce 1938 krátce před svou smrtí. Nic podrobnějšího už bohužel o svých zkušenostech ze země řízené komunistickou ideologií sdělit nestačil. I ta zmíněná věta je ovšem dostatečně charakteristická pro získané názory.

Skautské hnutí je hnutím světovým. Obcházelo a obchází svět stejně, jako světem obcházela a obchází komunistická ideologie. Na rozdíl od politického komunismu není ale skauting učení o ovládnutí světa, ale promyšleným a náročným výchovným hnutím mládeže respektujícím svobodný rozvoj jednotlivců a ve svém důsledku i celé lidské společnosti. A tak se skautské hnutí nezbytně muselo vždy dostat do rozporu s komunistickým systémem bažení po všemocnosti všude, kde se tento politický monopol usadil jako totalitní diktatura.

Již v roce 1920 napsal A. B. Svojsík: *Skauting nezakládá se na určitém názoru životním, nejde s určitým směrem filosofickým, v něm soustřeďuje se vše krásné, co věky daly lidstvu. Můžeš v něm stopovat šlechtné ideje křesťanské, buddhismu, hellenství, nauk Konfuciových, japonského Bušida, středověkého rytířství; je v něm přírodní zákon mravní i Dekalog, je v něm i poctivost zákona džungle. V něm stírají se rozdíly třídní a oddíl nebo družina jsou vzorem pospolitého života bratrského, kde co jeden, to druhý a žádný víc, leda ve snaze po obecném blahu všech.*

Takto formulovaná šířka základů skautingu bez dalšího vysvětlení může připadat posuzovatelům jako neurčitá a snadno kritizovatelná. Například jen tím, že všeobecné bratrství je podle některých psychologů a sociologů už ve svém základě proti lidské přirozenosti a její chuti žít sobecky podle pudu sebezáchovy.

Principy skautingu, hodnoty, na kterých toto hnutí stojí, tuto šíří ovšem jasně vymezují koncentrací do tří zásad formulovaných jeho zakladatelem R. Baden-Powellem:

– „Povinnost k Bohu“ – vztah jednotlivce k duchovním hodnotám života, základní víra v sílu stojící nad lidstvem.

– „Povinnost k ostatním“ – vztah jednotlivce ke společnosti a pocit zodpovědnosti za ni v tom nejširším slova smyslu: rodina, obec, země i celý svět, stejně jako respekt k ostatním a k přírodnímu světu.

– „Povinnost k sobě“ – osobní zodpovědnost za rozvoj sebe sama a to podle svých nejlepších schopností a možností.

Znalci historie českého skautského hnutí se v lecčems rozcházejí. Téměř všichni se ale shodují v tom, že u nás šlo od počátku o svébytnou skautskou výchovu, která respektovala dějiny našeho národa i to, co lze nazvat národní povahou. A. B. Svojsík a jeho přátelé, kteří do českých zemí myšlenky skautingu přinášeli, byli postaveni před úkol vypořádat se s různými problémy. Jedním z nich byl i poměr k náboženství a nechuť vůči klerikalismu rozšířená u nás zejména po první světové válce. Do českého skautského slibu se původně nedostalo výslovné ustanovení o vztahu k Bohu, které je běžné u naprosté většiny všech ve světě působících skautských organizací. Profesor Charvát na posledním sněmu Svazu před druhou světovou válku řekl, že jsme jediní z 54 států celého světa, v nichž je skauting zaveden, kteří ve slibu nemluví o Bohu. I dodatek slibu „K tomu mi pomáhej Bůh“ byl – až na jedno velmi krátké období – vždy jen dobrovolný. Mělo to svoje důsledky ve snadné účasti a rozšiřování vlivu ateistů v českém skautském hnutí. Včetně snadnějšího přístupu do něj i pro ty, kteří se hlásili ke komunistické straně.

Mnozí poukazují na to, že A. B. Svojsík nepřijal při uvádění skautingu k nám v plné míře náboženské zaměření skautingu. Tito lidé zapomínají například na tato Svojsíkova slova: *Není zajisté třeba příliš pozorně se zahleděti do srdce skautingu, aby bystrému pozorovateli bylo na první postřeh jasno, že skauting znamená praktické křesťanství v nejhlubším a nejčistším smyslu. Kdo se dovedl zadívatí jasnýma, nezaujatýma očima na úkoly vykonávané a plněné skautingem ve veškerých oblastech naší planety, pochopí v plné míře velikost, sílu a poctivost jeho širokého poslání křesťanského.*

Plný, doslovný závazek k první skautské povinnosti – povinnosti k Bohu – byl formulován v naší největší skautské organizaci, kterou je Junák – svaz skautů a skautek České republiky, až po listopadu 1989. A to ještě jen postupnými kroky. Hovoří se o tom v Hlavě druhé, článku šestém nyní platných stanov. U některých menších českých skautských organizací stalo se tak již dříve, a to někdy již při jejich zakládání.

Mravním základem českého skautského hnutí se staly v době jeho zakládání myšlenky vlastenectví, humanismu a sociální spravedlnosti. Toto pojetí mělo pro rozšíření skautingu v našich zemích nesporné výhody. Bylo snášenlivé k široké škále někdy i protichůdných životních názorů, umožňovalo nejen bratrské soužití v hlavním svojsíkovském proudu českého skautského hnutí, ale i bohatou rozrůzněnost v celé řadě samostatných malých skautských organizací, do kterých se prolínaly i názory politické. Demokratické společenské zřízení první republiky tomuto štěpení nebránilo a ze své podstaty ani bránit nemohlo.

Ve Svojsíkově Svazu junáků-skautů a skautek Republiky československé (dále jen Svazu) byl od počátku uznáván princip nezávislosti na stranických politických vlivech. V časopisu *Skaut-Junák* byl v roce 1921 uveřejněn *Traktát skautům o politice* s těmito slovy: *Ale nechť se staneš příslušníkem kterékoliv politické strany, nesmíš jako skaut nikdy házet klacky a balvany do cesty těm, kdo se rozhodli stoupat nahoru jinudy, nesmíš jim pro jejich politické přesvědčení a politickou názorovou pravdu spílat. Junák i v politickém boji ctí vždy lidskou důstojnost svých odpůrců.*

Na valném sjezdu Svazu v roce 1926 bylo schváleno programové prohlášení, ve kterém se říká: *V politice dbá naše hnutí naprosté nestrannosti. Mládež náleží celému národu a je vychovávána tedy pro národ. Ač se nevyhýbá nutnému a nezbytnému poučování politickému, skauting tak činí objektivně, aby rozhodování dopadlo vždy svobodně a po zralé úvaze pro nejlepšího člověka a pro největší dobro. Upřímným bratrstvím hledí zjednodušiti dnešní komplikované poměry stranické a vzájemnou úctou otupovati ostří stranické nevráživosti. K vytyčené metě doufá dospěti jedině výchovou ryzích, poctivých a pevných charakterů.*

T. G. Masaryk československým skautům tyto názory potvrdil při slovanském jamboree v Praze v roce 1931 takto: *...skaut je bratrem každého skauta a přítelem všech lidí dobré vůle, nemůže být proto skautingu třídního děleného politicky, stavovsky, nebo společensky. A poněvadž skauting jest úsilím o radostné dětství a mládí, nezkalené jedem nenávisti, bylo by zavádění jakéhokoli stranictví do skautingu těžkým prohřeškem na tomto radostném mládí...*

Podstatně jiné názory na skauting mělo od počátku komunistické hnutí. Komunistické strany velice brzy pochopily přitažlivost některých myšlenek skautingu pro mládež. Jeho ideovou podstatu ale ostře odmítly. Zcela jasně to formulovala už Leninova žena Naděžda Konstantinovna Krupská v brožurce napsané v roce 1922 a nazvané *Ruský komsomolský svaz mládeže a skauting*. Břítce odmítla chápat skauting jako formu, do níž by bylo možné vlít nový, tj. komunistický obsah. To bylo zásadní stanovisko, které respektovala řada komunistických i jiných levicových skautských organizací vznikajících i zanikajících v době meziválečné Československé republiky. Levicový československý skauting přitom nikdy nebyl jednotný. Jeho vazba na politické strany byla většinou přímá. Na krajní levici neváhal vybízet děti i k třídní nenávisti. Například heslem Spartakových skautů práce v roce 1926 bylo: „K boji proletariátu vždy připraven!“

Pokusy o sjednocení existujících skautských organizací v době meziválečné skončily většinou nechotou. Nelze popřít, že v prvních skautských oddílech bylo u nás nemálo dětí z rodin slušně a lépe hmotně zajištěných. Příkladem může být básník Jiří Wolker. Ten si zapsal do svého deníku i tato slova: *Čaj se nedá pít a je cítit kouřem. Jídlo je bez omastku, a když si tak představím ta domácí jídla, ten pohodlný stůl a vonící mísy, zlostí se zalykám!* Skautem pro to ale být nepřestal. Rudolf Plajner, proletářský syn z Prostějova a pozdější uznávaný náčelník Junáka, o Wolkerovi mluví jako o synovi bankovního prokuristy z prostějovské společenské smetánky, kterou neměl rád. Řekl to dost tvrdými slovy, které se mi tu ani nechce citovat, ale dodal: „Necítil jsem nikdy nenávist k jejich dětem.“

Všechny dostupné údaje potvrzují, že v tom nestranném Svazu bylo více proletářských dětí než ve všech prokomunistických a prosocialistických skautských

organizacích dohromady. Při posuzování pozdějšího vývoje československého skautského hnutí je dobře si uvědomovat jednu nespornou skutečnost, která je tak běžná a viditelná, že se na ni zapomíná. Působí až směšně, že byl skautskému hnutí vytýkán nedostatek smyslu pro sociální spravedlnost. Jednoduchým porovnáním života na skautských a pozdějších komunistických pionýrských táborech bylo možné zjistit, že skautský tábor dováděl až do důsledků některé halasně proklamované zásady komunismu. V publikaci *Na obranu českého skautingu* z roku 1922 se píše: *Bratr Svojsík ... o skautingu praví, že je ve svém jádře naprostým sociálním vyrovnáním. Skauti stejně pracují, stejně se oblékají, stejně jedí, stejně bydlí, za práci stejně jsou odměňováni. Náš skautský tábor je vzorem rozumné komunistické obce, založené však na naprosté rovnosti všech, na vzájemné lásce a bratrství.* Z tohoto hlediska se zdá být nepochopitelná zášť, se kterou se skautské hnutí u KSČ stále víc a víc setkávalo. O tom bude více v dalších kapitolách.

Nic ale nebránilo komunistickým dětským organizacím, včetně těch z doby po druhé světové válce, bezostyšně využívat různé přitažlivé formy práce odkoukané od skautingu. Lze dokonce říci, že docházelo i k vykrádání skautské metodiky. Vždy ovšem s tvrzením, že to nemá nic společného s tím proklínaným buržoazním a imperialistickým skautským hnutím.

Do této kapitoly patří i smutné zkušenosti českého skautingu se ztrátou samostatnosti a se sjednocovacími snahami po druhé světové válce, po roce 1968, ale svým způsobem i po roce 1989. Podal jsem o tom důkazy v čísle 1/1999 časopisu *ČIN*. Junák tento text ve svém tisku zveřejnit odmítl.

## C) Levicové tendence českého skautingu

Ke skautingu se v českých zemích hlásily v minulosti různé myšlenkové i politické směry. Na jedné straně to byla před druhou světovou válkou například výrazně katolická církev. Katolický skauting se také přihlásil v roce 1938 k myšlence jednoty skautského hnutí a stal se zakládajícím členem jednotného Junáka v lednu 1939.

V meziválečném období vznikla na druhé straně řada pokusů založit skauting na základech různých směrů socialistických. Jako příklady lze uvést Sdružení socialistických skautů a skautek, Československou obec junáků volnosti, Skautské sbory Dělnické tělocvičné jednoty, Sdružení československých skautů socialistů, Skauti práce, Spartakovi skauti práce. Většina z nich měla přímou vazbu na levicové politické strany. Bohumil Steinger ve své práci *Pionýrská organizace a skauting* ovšem zřejmě po pravdě napsal: *...Byl však rudý skauting skutečně skautingem? Osobně chápu rudý skauting jako dobové označení, které vyjadřovalo, že se dané organizace odvolávaly na pobyt v přírodě, ve své činnosti využívaly metod používaných skautingem, ale usilovaly o zcela odlišné výchovné cíle v politickém smyslu... Pionýrské hnutí tedy bezesporu od skautingu v leccems čerpalo, šlo však svou vlastní cestou... Základem progresivnosti pionýrského hnutí je jeho sepětí s pokrokovým proudem lidské společnosti.* Skauting byl tak posouzen jako neperspektivní hnutí.

Levicové tendence lze ovšem vysledovat i ve Svazu Svojsíkově. Nelze se tomu divit. Už obrození českého národa by nebylo možné bez rozhodného vlivu širokých vrstev nebohatých pracovitých lidí, kteří věděli, co to je poctivá práce a solidarita. Nebylo divu, že Svatopluk Čech napsal báseň se slovy: *Čest práci každé, která dobro plodí, nechť mává kladivem neb řídí pluh, ať prachem, blátem lopotně se brodí, či perem vzletným ať ji koná duch. Té práci pera, pilníku i rýče, buď stejná čest!* Řada vynikajících pracovníků českého skautského hnutí pocházela z více než skromných rodinných poměrů a rozhodně nebylo nikdy možné považovat český skauting v kterékoliv jeho organizační podobě za nějaké privilegované společenství buržoazních dětiček.

O levicovosti českého skautingu a jeho pochopení pro sociální problémy svědčí i prostudování Nonniho bibliografie *Skautská a jí příbuzná literatura československá a cizí* z roku 1938. Ale třeba i *Občanská výchova junácká* Jarmila Burghausera vydaná v roce 1948. Tam je v seznamu vhodné literatury uváděn i J. V. Stalin: *O dialektickém a historickém materialismu*. O „náklonnosti“ „rudých“ ke skautingu nepochyboval ani šéfredaktor *Skautingu* Marek Bárta v listopadu 2007. Bratr Jan Písko, dlouholetý vůdce Svojsíkova oddílu, který považuje pojmy skaut a komunista za kontradikci, uznává, že *řada poctivých lidí měla po válce morálně nezávadné „levicové“ názory – záleží ale na tom, jaké skutky z nich pak vyvodili*.

Bylo by podivné, kdyby se mezi skauty nenašli příznivci levicové poválečné vlny v celé naší společnosti dostatečně vyjádřené výsledky prvních tehdejších voleb, ve kterých KSČ získala v českých zemích výrazného vítězství podílem 40,17 % voličů. Češi byli z pozdějšího sovětského bloku jediní, kteří v relativně svobodných volbách zvolili do vedoucí role komunisty. V zápase o orientaci československé poválečné politiky neuspěly druhé, tehdy v Národní frontě spolupracující politické strany, a před komunisty kapituloval v únoru 1948 i prezident Beneš, jehož myšlenka „socializující demokracie“ nakonec přihrála zájmům komunistické strany. I Ferdinand Peroutka napsal po volbách v květnu 1946 dnes těžko pochopitelnou větu: *...už nejsou tou bývalou komunistickou stranou, která trpně prováděla pokyny Komunistické internacionály. Žilami této strany proudí nová krev, krev drobného, normálního českého člověka... už nehlásají revoluci, nýbrž hlásí se k vlasti, svobodě, demokracii a humanitě...* Tyto poválečné myšlenky se dodnes neztratily. Komunismus má v českých zemích přes nedávné ztroskotání stále dostatek příznivců a spoustu zastánců. Je to dobře vymyšlená víra, která neslibuje ráj a spravedlnost až v nebi, ale už zde na zemi. Na slibování ráje na zemi se vždycky našel dostatek zájemců. A ve jménu jeho uskutečňování se pak ospravedlňovalo všelicos. Od malých hříšků až po vraždy.

Je známo, že sekretariát ÚV KSČ vydal publikaci Zdeňka Nejedlého *Komunisté – dědici velikých tradic českého národa*. Už méně se ví, že v květnu 1946 vydala KSČ brožuru *Můj poměr ke KSČ* s projevy z řad pracujících inteligence. Tamní seznam by dnes udivil mnohé. Je známé pozdější vyznání spisovatele Pavla Kohouta, kdysi zapáleného komunisty, že „podlehl snu“. Ze svého poblouzení se vyznal i Sergej Machonin a své k tomu svého času považovali za potřebné povědět i takoví lidé jako Milan Machovec nebo dokonce Václav Černý. Bohužel, řada skautů-komunistů to nedokázala dodnes.

Málokdo ví, že Ervín Schullhof zhudebnil kantátu Marxův a Engelsův *Komunistický manifest*. Není tajemstvím, že i současný Gabriel García Márquez, jeden z nejznámějších spisovatelů světa, tvrdí, že Kristus byl socialista. Abychom zůstali

doma, český politik Daniel Kroupa 18. 2. 2008 v české televizi v pořadu *Neznámí hrdinové* prohlásil: „Bez křesťanství je komunismus nemožnost.“

Krise západní civilizace je podle řady posuzovatelů světového dění velmi vážná i ve státech s nepřerušenu demokratickou tradicí. Východiskem z této krize se, jak říkají, neukazuje kapitalismus ve svých tradičních podobách. To se prý projevuje zejména v zemích bývalého „tábora socialismu“.

I T. G. Masaryk údajně věřil, že „svět jde doleva“. Mluvílo se o tom ve společnosti pátečníků u Čapků a zmiňují se o tom i Pavel Kosatík s Michalem Kolářem v knize o Janu Masarykovi z roku 1998. S politickým komunismem se však prezident Masaryk vyrovnal poctivě a svědomitě. Jako řada dalších Čechů: Čapkové, Kopta, Weiner, Šrámek, Langer, Peroutka, Herben, Kallab, Procházka, Kříženecký nebo Hořec. (Viz knížka *Proč nejsem komunistou* vydaná v Praze v roce 1990).

Skauti-komunisté až na vzácné výjimky zatím neřekli, proč byli a proč už nejsou komunisté. Nevyjádřili se zatím ani k tomu, proč o tom raději vůbec nechtějí mluvit. A dávají v těchto záležitostech přednost zarytému mlčení.

## **D) Průniky komunistických vlivů do skautského hnutí po druhé světové válce**

Nebývalý zájem mládeže a rodičů o skauting po druhé světové válce byl uznáním jeho výchovných předností prokázaných v minulých desetiletích včetně statečného chování skautů a skautek v době nacistické okupace. Politické strany se začaly zajímat o zatažení tohoto dobře organizovaného a osvědčeného hnutí do svých záměrů. Vynikala v tom KSČ. Té se také dařilo nalézat příznivce své politiky uvnitř dalších, tehdy jen v rámci tzv. Národní fronty povolených a působících politických stran.

Snaha KSČ o poválečnou změnu společenského zřízení v Československu směrem k totalitě byla postřehnutelná i v jejím propagování jednotné organizace mládeže. Do poválečné totalitní „jednoty“ byla zatažena i skautská organizace Junák. Nejen přirozené, ale i záměrné a řízené pronikání členů KSČ do skautské organizace je prokázáno řadou dokumentů zachovaných ve fondech Národního archivu, v archivu bývalé Státní bezpečnosti i v dnes již odtajněných archivech KSČ. K získání přehledu o důkladnosti sledování událostí v Junáku stačí si prolistovat třeba jen jediný objektový svazek Ministerstva vnitra číslo H-163. (Některé podrobnosti o tomto svazku jsou uvedeny v mé knize *Se štítem a na štítě* z roku 2000.)

Při Ústředním výboru KSČ působila Ústřední komise mládeže se subkomisí Junáka, ve které působila řada skautů-komunistů. Doklady o tom má i Junák ve svém archivu. KSČ si pečlivě mapovala názory mladých lidí a snažila se o jejich získání v zájmu svých politických cílů. S pomocí komunistů působících v Junáku byla KSČ dobře informovaná. Měla přitom i jakousi kádrovou evidenci skautů-komunistů a bezostyšně tyto své členy využívala a zneužívala. Poválečný soupis skautů-komunistů má být uložen v archivu ÚV KSČ a její komise mládeže pod číslem 44 a datem 19. 2. 1946.

Jednu kopii měl u sebe v Litoměřicích a až do své smrti mi ji sliboval poskytnout i bývalý předseda Historické komise Junáka Jaroslav Macek.

Komunistickým ministrům Nejedlému a Kopeckému se podařilo podvodným způsobem přesvědčit přední skautské činitele, že je přáním celé poválečné vlády, aby se skautská organizace Junák – nástupkyně meziválečného Svazu a dalších sjednocených skautských organizací – stala součástí vznikajícího jednotného Svazu české mládeže. Ten byl od počátku pod silným vlivem KSČ a nakonec jej tato strana zcela ovládla. Rozhořel se zápas o politické ovládnutí celé země jedinou politickou stranou.

Neocenitelnými pomocníky byli v tom u nejmladší generace skauti-komunisté. Při Ústředním výboru KSČ, ale i u nižších organizačních složek této strany byly zřízeny komise mládeže. Pro práci v těchto komisích podařilo se získat i nemálo členů Junáka. Bylo by nepravdivé všechny tyto lidi všeobecně odsuzovat jako lokaje nepřátel skautingu. Je nutné povědět, že mezi nimi byli i dlouholetí činovníci, které skauting zaujal a kteří se dětem v oddílech poctivě věnovali. Jedná se přitom o lidi nejrůznějších povah, založení i zájmů. Od „dobráků“ neschopných odhadnout jak může a musí bolševický pokus o uskutečnění komunistických ideálů skončit (Lenin některým takovým lidem říkal „užiteční idioti“), přes přizpůsobivce trendům, hledače různých výhod, až po vášnivě a bezohledné fanatiky. Je třeba vzít také v úvahu tehdejší výrazný posun značné části celé společnosti do komunistické náruče, která tolik slibovala a už i nabízela.

Ne všude se ale zpočátku práce komunistických komisí mládeže dařila. A je zajímavé podívat se kromě (v archivech dostatečně zdokumentovaných) případů úspěšnosti práce komunistů v Junáku i na návrhy radikálního řešení tam, kde se práce komunistů nedařila. Tak člen okresní komise mládeže ve své zprávě nazvané *Zkušenosti získané při práci soudruhů v Junáku na roudnickém okrese* mimo jiné píše: *...je zřejmé, že málokde je zatím přehled o situaci v Junáku po stranické stránce, protože okresní a krajské komise mládeže nemají často žádného soudruha, který by se ujal práce v Junáku, nemají k dispozici seznam činovníků, aby si je mohli zjistit, mnohde je vedení okrsků v rukou reakce, také jsou velké překážky jen pro zjištění situace natož pro další práci. Z toho důvodu by bylo lépe dle mého názoru, kdyby se v ústředí zhotovily seznamy všech vedoucích oddílů (adresa, jméno, číslo oddílu, rok narození vedoucího, zaměstnání) a všech činovníků ostatních. Tyto seznamy by obstarali soudruzi v ústředí Junáka. Tyto seznamy by jeden soudruh musel rozvážet po oblastech, vyhledat v sídle oblasti přes okresní sekretariát nějakého soudruha-junáka, dal mu seznam příslušné oblasti a instrukce, jak má postupovat při vyhledávání soudruhů junáků v okresích a střediscích. Bylo by třeba tyto soudruhy v oblastech stále objíždět, kontrolovat jejich práci a vyplněné seznamy soustřeďovat v ústřední komisi mládeže, aby byly k dispozici při příštím sněmu junáckém. Je nutno se nespoléhat jen na okresní a krajské komise, nýbrž objíždět oblasti, jinak to potrvá věčnost a soudruzi v ústředí Junáka se nebudou moci o nikoho opřít...*

Do komunistické náruče se dostalo nemálo skautských činovníků. Ideový střet byl připravován. Dokládají to zejména dva dokumenty ze začátku roku 1948. Jedním byl tzv. *Junácký manifest* zpracovaný brněnskou skupinou zastánců kolektivního členství Junáka v SČM, většinou komunistů, který počítal se zpolitizováním Junáka a jeho příklonem ke KSČ. Druhým dokumentem byl tzv. *Skautský manifest* zpracovaný 1. roverským kmenem v Ivančicích, který trval na platnosti dosavadního skautského zákona a žádal navíc zdůraznění duchovní dimenze skautingu, včetně odpovědnosti



k Bohu, jak bylo zamýšleno zakladateli světového skautingu. Zvláštním případem jsou osudy pražského poválečného skautského časopisu *Plameny*, ve kterém působila řada členů a přátel KSČ snažících se o zpolitizování skautského hnutí způsobem odporujícím stanovám. Náčelnictvo Junáka se proto rozhodlo vydávání zastavit. Obnovení bylo povoleno až po omluvě redakce a příslibu dodržování ideových zásad skautingu.

Průběh únorových událostí roku 1948 v Junáku je již dostatečně v literatuře popsán. (Jednání s předsedou SČM Zdeňkem Hejzlarem, návštěva náčelníků Plajnera a Koseové u ministra Čepičky, přepad ústředí Junáka ozbrojenci aj.) Tyto události ve státě i ve skautském hnutí nazval v roce 1989 sám Jan Pfeiffer, člen skupiny *Plameny*, pučem.

Skauti-komunisté a jejich příznivci vytvořili pohotově tzv. Akční výbor Ústředí Junáka (AVÚJ). Jeho členy podle dochovaných presenčních listin byli na počátku J. Preininger (předseda), J. Cylvín, J. Dvořák, J. Haškovec, J. Chyský, P. Křivský, P. Macháček, M. Novotný, B. Pokorný, M. Skalník, J. Stárka, F. Stopka, J. Zikán, A. Žák, M. Drbalová, E. Hermannová, A. Jedličková, D. Neudörflová, R. Vančurová a Klimešová. V akčním výboru od počátku působili zastánci *Junáckého manifestu* i členové *Plamene*. Došlo k násilnému svržení řádně zvolených ústředních orgánů Junáka a ke znemožnění konání řádně připraveného sněmu Junáka, ve kterém se dalo očekávat odpoutání Junáka od závislosti na Svazu české mládeže a jeho komunistickém vedení. Náčelník Plajner nazval únorové převzetí moci komunisty revolucí. Vytvoření AVÚJ stručně vysvětlil, schválil a svým prohlášením podpořil.

*V Provolání Akčního výboru ústředí Junáka je zcela jasně řečeno: ...Junák, reprezentovaný podepsaným akčním výborem, staví se po bok silám, sdruženým v nové vládě Klementa Gottwalda... V pevné jednotě se Svazem české mládeže budeme pracovat, aby ze světa zmizely všechny zpátečnické živly, které staví přehradu základním ideám junáckého hnutí...* Prohlášení sestavili Křivský, Macháček, Novotný, Skalník a podepsán byl členy AVÚJ.

Pohotově byly pak vytvořeny i zemské akční výbory Junáka a akční výbory nižších organizačních složek. Tyto „revoluční“ orgány se pak pokoušely komunistickými metodami neúspěšně řídit skautskou organizaci a měnit ji k obrazu přijatelnému totalitě. To se pochopitelně dařit nemohlo. Ústřední komise mládeže ÚV KSČ spolu se subkomisí Junáka navrhla vystoupení Československého Junáka z Mezinárodní skautské organizace a postupné budování Pionýra, dětské organizace nového typu. Tehdy také přechodně působil Pionýrské oddíly Junáka. Dokládá to houževnatost pověsti skautské organizace ve společenském podvědomí. Skutečnému skautskému hnutí ale už totalitní vláda odzvonila. Jen málo skutečně skautských činovníků snažilo se i ve změněných poměrech působit mezi mládeží. Zachránit alespoň něco ze skautského hnutí se pak už marně snažili i někteří skauti-komunisté, pomocníci té skautské „revoluce“. Jiní skauti-komunisté byli naopak přijati i do vzniklých Lidových milicí, ozbrojené „úderné síly KSČ“, jejichž nelegálnost trvala bez povšimnutí téměř celé období komunistické totality v Československu. Nelegálnost působení akčních výborů musel brzy připustit sám komunistický režim. Proto se odhodlal k vydání zvláštního zákona číslo 213 z 21. července 1948 „o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů“. Protiprávnost působení akčních výborů je tam kupodivu výslovně přiznána těmito slovy: *Opatření akčních výborů nebo opatření učiněná na jejich návrh nebo na jejich místě, k nimž došlo v době od 20. února 1948 do dne počátku účinnosti*



*tohoto zákona a která směřovala k ochraně nebo k zabezpečení lidově demokratického zřízení nebo k očistě veřejného života, jsou po právu, a to i v těch případech, kde by jinak nebyla v souladu s příslušnými předpisy. (!!! Komentáře netřeba).*

Širší představenstvo Ústředního výboru KSČ nakonec přestalo věřit i ve schopnosti svého SČM něco pro ně přijatelného se zbytky Junáka udělat. A tak se rozhodlo na své důvěrné schůzi 23. 11. 1948 podle zápisu číslo 48 vzít tu záležitost do svých rukou, dokončit plné potlačení československého skautského hnutí a zahájit budování své Pionýrské organizace. Rudolf Slánský tam prohlásil, že „Junák je už napolo rozvalený. To znamená, že firmu Junák bereme, dáme tomu novou funkci a do rukou to budeme muset vzít my. To se ví, že SČM to ponechat nemůžeme“. Pak už to šlo všechno velice rychle včetně rozkrádání skautského majetku. Účast skautů-komunistů je na tomto procesu likvidace Junáka v archivech dostatečně zachovaná a badatelům přístupná.

Oznámení o zániku Junáka bylo uveřejněno v *Úředním listě* dne 13. 9. 1950. To bylo už jen konstatováním výmazu spolku Junák ze spolkového registru, které trvalo až do roku 1968.

Ať byly pohnutky tehdejších i pozdějších skautů a zároveň členů nebo sympatizantů KSČ jakékoliv, stala se z nich – někdy i proti jejich vůli, ale vždy – jakási „pátá kolona“ pomáhající bezohlednému pronásledování skautingu a jeho poctivých a důsledných přívrženců. Snaha některých zradit své skautské já a hrát na obě strany přece jen ve prospěch dobré věci skautské byla marná a nemohla uspět. Horlivá kolaborace s bolševiky je některými historiky přirovnávána k aktivistické politice a chování kolaborantů v době protektorátu Čech a Moravy za války. Mezi těmi, které někteří nazvali nepěkným novotvarem „deskautizátor“, někteří obzvláště vynikali. Vzedmula se i vlna doslova zuřivých sektářských levičáků. A tak kdysi také skautským slibem zavázaní „skauti“ neváhali varovat rodiče výzvami proti skautingu a bezostyšně tvrdit, jako například Jiří Haškovec, bývalý dlouholetý člen Foglarovy Dvojky a sám v letech 1945–1948 vedoucí oddílu a střediska: *My stavíme proti této hnusné buržoazní ideologii naše hluboké socialistické vlastenectví a proletářský internacionalismus. Přitom se ovšem musíme nutně vypořádat se zbytky té staré ideologie, které snad ještě někde zůstaly... Skauting je nutné rozbít, zničit a vybudovat Pionýrskou organizaci.* Tito horliví „takéskauti“ nedůvěřovali někdy ani svým spolusoudruhům, kteří pracovali v Junáku často i z přímého příkazu KSČ. Mluvili o nich jako o „soudruzích zatížených junáctvím“. Takového skautského zrádčovství nebylo sice mnoho, ale bylo.

Ne všichni nejvyšší představitelé a ne celá členská základna v období komunistického puče se ctí obstáli. Je pro to řada přesvědčivých důkazů. Patří mezi ně nejen zápisy AVÚJ, které jmenovitě dokazují, kdo z čelných, řádně zvolených představitelů Junáka požadavky KSČ prostřednictvím tohoto akčního výboru plnil. Důležitým dokumentem je i popis událostí z pera samotného náčelníka Rudolfa Plajnera. Ve své vzpomínce *Jak jsem prožíval únorové dny v Junáku 1948* vyložil tehdejší svoje stanoviska a činy. Přiznává tam i svoje chyby a jak sám říká „tragické omyly“.

Po všem výše uvedeném je třeba ovšem konstatovat, že čeští skauti a skautky stáli tehdy nesporně ve své rozhodující většině na straně demokratických svobod a nástup totalitní moci odmítali. Nejsou o tom samozřejmě k mání žádné statistické přehledy. Dokladů je o tom ale dostatek. A tím nejvážnějším je způsob, jakým se nový

režim a jeho sluhové snažili naše skautské hnutí rozrušit a pak zcela zničit. A jak bezohledně pronásledovali poctivé a statečné skauty a skautky.

Je možné věřit, že členové KSČ včetně skautů-komunistů neznali běžně vykřikované a pak i prováděné hrůzy různých praporečnicků světové komunistické revoluce? Jeden z nich, Mao Ce Tung, to vyjádřil slovy: *Tři sta miliónů v mé zemi zahyne, ale vítězný prapor mého socialismu zavlaje nad celým světem.*

## E) Skauti-komunisté trestaní komunistickou justicí

O těchto případech není snadné získat mnoho dokladů. Jisté je, že jich bylo málo a dokládá to privilegia, která jako členové KSČ v režimu komunistické totality měli. Zato zjištěné případy jsou opravdu mimořádné.

Patří k nim jeden z nejhorlivějších funkcionářů KSČ – Bedřich Reicin. Sloužil jako jeden z nejbezohlednějších politice KSČ, a to i v nejtemnějších stránkách její činnosti. Po roce 1948 byl iniciátorem řady vykonstruovaných politických procesů i justičních vražd. Zasloužil se i o pronásledování skautů a skautek. Sám se nakonec stal obětí rivality uvnitř KSČ. Dostal se do mlýna komunistické justice v „Procesu s vedením protistátního spikleneckého centra v čele s Rudolfem Slánským“ a byl v roce 1952 popraven. V soudním procesu bylo zneužito i jeho členství v židovském skautském oddíle, o kterém až do doby jeho soudu nikdo neměl už ani zdání. Sám o tom podle protokolu vypovídal: *...Již od dětství jsem byl vychováván v měšťáckém a náboženském duchu v sionistické organizaci Techelet Lavan, která vychovávala mládež v duchu židovského buržoasního nacionalismu.* To se samozřejmě hodilo a bylo i zneužito při odsuzování skautingu v padesátých letech.

Druhým takovým výjimečným případem je Jan Šimáně, člověk opravdu pestrých osudů. Také on byl členem KSČ. Stal se po Jaroslavu Foglarovi propagátorem a organizátorem tzv. mikrokolektivů, které využívaly a dodnes využívají mnohé skautské aktivity. Založil i dodnes žijící složitou strukturu pyramidy „Březových lístků“ jako ocenění práce s mládeží. V padesátých letech jako ředitel Krajského domu pionýrů a mládeže v Praze v článku *Nepřenechávejte děti kazivětům* nemohl přijít na jméno skautingu a neurvale napadl skauty tehdy odsuzované do kriminálů. Z popudu náčelníka Plajnera se k podivu mnohých stal po Pražském jaru 1968 redaktorem *Skauta-Junáka*. V souvislosti s nalezenými plakáty odsuzujícími sovětskou okupaci dostal se pak jako poslední z bývalých, kdysi registrovaných skautů, na dva roky do vězení. Na to si pak s odvoláním na svoje upřímné komunistické přesvědčení stěžoval u Gustáva Husáka a žádal rehabilitaci. Existují i nevyvrácené důkazy, že se zavázal ke spolupráci i komunistické Státní bezpečnosti.

Dalším složitým případem byl Pavel Křivský. Původně řádový kněz, potom člen KSČ, příznivec levicových směrů v Junáku, člen redakce *Plamenů*, čelný představitel Akčního výboru Junáka v únoru 1948, potom ale trestně stíhaný a dlouhé roky vězněný v komunistických kriminálech. Po návratu z vězení dostal práci v Památníku národního písemnictví v Praze. Přesto, že se pak ke skautingu už odmítl vracet, jeho charisma

bylo tak veliké, že zůstal duchovním otcem tzv. KRUHu, stále trvajících společenství řady významných skautských činovníků. Více o tom v kapitole I) této studie.

Je třeba poznamenat, že byli i takoví skauti-komunisté, kteří pro svoji práci ve skautském hnutí poznali „vděk“ rodné strany v nesoudních postizích v zaměstnání či jinak. I těch ale byl proti skutečně pronásledovaným skautům nepatrný počet.

## F) Podíl skautů-komunistů na pronásledování skautů a skautek

V archivu komunistické Státní bezpečnosti (dále jen StB) je dostatek důkazů o tom, jak se KSČ prostřednictvím svých straníků i získaných agentů snažila pronikat do činovníckých sborů Junáka a zadávala jim přitom často konkrétní stranické úkoly. Na internetových stránkách ministerstva vnitra lze najít důkazy o evidenci některých významných členů Junáka jako různých spolupracovníků StB. Existují o tom i seznamy vyhotovené z neoficiálních pramenů. V poslední době se těmto záležitostem věnuje i nově ustavený Ústav pro studium totalitních režimů.

Komunistická bezpečnost podle pokynů KSČ i z vlastní iniciativy mohla pak z pečlivě shromažďovaných materiálů rozpoutat protiskautské tažení nejen ideologické, ale i trestní. Byla zinscenována řada skautských monstrprocesů. Stovky skautských činovníků byly pohnány před soudy a zavírány do věznic a pracovních táborů. Kardinál a skaut Štěpán Trochta jistě měl důvody k prohlášení: *Ani v Mauthausenu to nebylo tak zlé. Ty německé koncentráky se nedají srovnat s tím, co jsem vytrpěl od komunistů.* Výjimkou nebylo ani rozhodování: čest nebo život? Došlo i k popravám skautů. Poslední, kdo byl komunistickou justicí z politických důvodů odsouzený k trestu smrti a i popravený, byl skaut Vladivoj Tomek, člen Junáka v 311. smíchovském oddíle v Praze. Poprava byla vykonána 17. 11. 1960. A to o komunistické justici ještě koluje úděsný vtíp: „Soudruh Gottwald byl hodnější než soudruh Stalin. Nechal popravit daleko míň lidí!“ Ačkoliv platí zákon o zločinnosti komunistického režimu u nás, dodnes velice mnoho případů dosvědčuje, jak snadno se mohou mnozí viníci odvolávat nejen na promlčení, ale i na to, že postupovali v souladu se zákony kdysi komunisty zavedenými.

V mé práci nazvané *Se štítem a na štítě* jsou alespoň stručně popsány tragické osudy dvanácti popravených a dnes již více než sedmi stovek zjištěných trestně stíhaných skautů a skautek. Celý velký archivní soubor této práce se týkající si ode mne převzal do úschovy Národní archiv v Praze na Chodovci. Tam je vše o těchto zločinech dosud shromážděné přístupné vážným badatelům. Včetně autentických svědectví jednotlivců a jiných dostupných pramenů. Pátrání ovšem pokračuje a je jasné, že zůstane provždy pátráním nekonečným.

Ještě mnohem rozsáhlejší co do počtu případů byly ovšem mimosoudní postihy skautů a skautek. Týkaly se nejrůznějším způsobem jejich životních osudů. Od obyčejné drobné oficiální šikany malých skautů a skautek už ve školách, přes nemožnosti vlastního studia po ztráty na výdělků či výpovědi ze zaměstnání, až po mstění se na potomcích. Také tyto kalvárie nebudou už nikdy moci být řádně pro budoucnost popsány a zachovány tak, jak by býti měly.

Není prokázáno, že by se skauti-komunisté hlasitě omluvili za to, co mnohým jejich bratrům a sestrám způsobila strana, do jejichž služeb se z nejrůznějších důvodů přidali.

Právě tyto skutečnosti byly jedním z důvodů, proč někteří skauti-muklové považovali za nesprávné, aby se po obnově skautského hnutí v roce 1989 do čela Junáka znovu dostávali ti, kteří měli svoje hříchy již z roku 1948, a ti, kteří aktivně pomáhali KSČ po roce 1968 znovu potlačovat skautské hnutí. Hlavně z protestu proti těmto událostem byl založen Skautský oddíl Velená Fanderlika (dále jen SOVF). Měl za úkol sdružovat skauty a skautky, kteří v době totality prošli komunistickými koncentráky a kriminály, a skauty, kteří sice nebyli vězněni, ale byli perzekvováni jinak.

Cílem tohoto oddílu bylo pokusit se očistit skautské hnutí od pozůstatků totality a prosazovat ideály, za které byli členové vězněni. Představy byly velice prosté a nemohly zůstat bez dalšího vývoje. Oddíl neměl původně žádného vůdce, všichni si byli rovni a sloužili stejným ideálům.

Tyto ideály se oddíl snažil sdělit mladé české skautské generaci ve svém prvním prohlášení k VIII. řádnému sněmu Junáka v roce 1995. Píše se tam mimo jiné: *...Víme, že vy, mladí, hledíte vstříc své budoucnosti a nemáte příliš času ani chuti ohlížet se na děje minulé. Chceme ale věřit, že se přece jen poučíte z chyb naší generace. Generace, která ne vždy pochopila, že zlo, byť maskované klamnými sliby, je třeba rozpoznat včas a opřít se mu účinně dříve, než se zmocní nekontrolovatelné nadvlády. Český skauting byl vždy nerozlučně spjatý se svobodou v naší zemi. Jeho dvojí poválečné rozehnaní, po roce 1948 a znovu po roce 1968, má na svědomí totalitní politika komunistické strany. Bohužel, v obou těchto případech našli se v našich vlastních řadách i takoví členové a takové členky, kteří se nechali zlákat a dali se z různých důvodů do služeb vládnoucích, skautingu nepřátelské moci. Někteří z nich se propůjčili i k pomlouvání a přímému potlačování našeho hnutí. Tyto zkušenosti by nás měly všechny, a zejména skautské mládí, dostatečně poučit a varovat. Prosíme vás jako vaši starší bratři a sestry, kteří pro skautské ideály, ideály poctivé a slušné lidskosti, zakusili život v bolševických kriminálech nebo jiná totalitní protivenství: 1. Budme provždy pamětlivi svého slibu, svých zákonů a dobrých tradic, čestnosti a statečnosti, bez nichž přestává být skauting skautingem. 2. Nenechme už nikdy působit rozkladně v našich řadách lidi, kteří mají sklony za různé výhody nebo z přílišného strachu na svůj skautský slib zapomínat. 3. Nepřipustíme nikdy pošpinění naší lilie spoluprací s otevřenými nebo skrytými nepřáteli našeho hnutí a škůdci celé naší země...*

Bylo možné čekat, že radikální myšlenky tohoto uskupení okamžitě narazí nejen na ty, kteří byli označeni jako lidé, kteří poškodili v minulosti skautské hnutí, ale i na jejich obhájce. Tak nový místostarosta Jiří Zajíc ve svém listě dvěma spoluzakladatelům OVF po projevu lítosti nad roky skautů-muklů, které strávili v komunistických kriminálech, nazval jejich snahy „vířením bahna“. S odvoláním na 1., 2., 4. a 7. skautský zákon snahy zakladatelů OVF striktně odmítl. Skauting podle něj stojí mimo jiné „na důvěře v možnosti člověka měnit se k lepšímu“, a proto, chtějí-li zakladatelé OVF zachovat svoji skautskou čest a projevit skautské bratrství, měli by se jako služebníci Pravdy omluvit těm sestrám a bratrům, kteří byli na řádném sněmu Junáka do jeho vedení znovu po roce 1989 zvoleni, a to i s přihlédnutím k jejich působení v KSČ či podezření ze spolupráce se Státní bezpečností.

Takováto formulace byla ovšem těžko přijatelná už jenom pro rozdíly v životních a skautských zkušenostech mladého místostarosty a skautů-muklů. Svoji roli sehrálo i to, že poučovatelem skautů-muklů byl přesvědčený katolík, budoucí předseda duchovní rady Junáka, který musel vědět o tom, že kritizovaní se podepsali i pod dokumenty, které mimo jiné zakazovaly činnost křesťanských tzv. homogenních oddílů.

Nové vedení Junáka nepovolilo ustavení zvláštního oddílu Velena Fanderlika a po dlouhých tahanicích došlo nakonec k jeho úplnému opuštění Junáka a založení zcela samostatného občanského sdružení nazvaného Skautský oddíl Velena Fanderlika. Ten žije samostatným životem v trvalém kritickém vztahu k vedení Junáka. A nevzdává se svého poslání, které jeho vůdce jednou mimo jiné nazval i „svědomím českého skautingu“. Je třeba se ale zamýšlet nad tím, proč mnohde vliv skautů-komunistů na skautskou mládež převýšil dobře míněné a často neúčinné působení skautů-muklů. Vedení Junáka dokonce odmítlo vydat knihu o zkušenostech skautů-muklů a studii o historii Junáka v letech 1968–1970.

Vývoj ve vedení Junáka v podstatě korespondoval s vývojem v celém Československu. Stejně jako ve vedení Junáka zůstali po listopadu 1989 bývalí členové KSČ, byli i na čelných místech v mnohých rozhodujících politických, ekonomických, státních i nestátních institucích bývalí komunisté. U Junáka byl vývoj navíc zkomplikován o radikální mezigenerační nesoulad. I na následující výměnu vedení Junáka měli nemalý vliv znovu ještě bývalí komunisté. Mladí lidé vychovaní v době normalizace a leckdy dobře podchycení k práci ve skautingu některými zkušenými skauty-komunisty, se stále jen těžko vymaňují z těchto závislostí.

Jen občas se objevují nové zajímavé události. Jednou z nich je například etapová hra Vojtěcha Homolky „Po stopách zaváté stezky“. V jejím úvodu jsou tato slova: *Stejně jako občané České republiky mohou být hrdí na minulosti našeho státu, čeští skauti mohou být hrdí na historii českého skautingu... Podařilo se mu totiž přežít (ne bez ztrát, ale určitě se ctí) mnoho let útisku za totalitních režimů... Chtěl jsem, aby se o těch, kteří trpěli v komunistických věznicích, dozvěděli i skauti z mého oddílu (12–15 let). A aby si vážili svých předchůdců.*

## **G) Komunistické stranické skupiny Junáka v letech 1968-1970**

Pokus o vzkříšení skautského hnutí v Československu v roce 1968 byl zpočátku velkou, ale – jak se později ukázalo – až příliš velkou nadějí. Zúčastnili se jej ochotně i skauti-komunisté. Ti z let 1945–1948 i noví, kteří se členy komunistické strany stali v době, kdy řada skautů a skautek ještě užívala „radosti“ komunistických kriminálů. Komunisté byli tehdy přijímáni i do čelných funkcí v Junáku bez výčitek za minulost. Jako oddíl 8. RS Praha začala znovu pracovat skupina známá před únorem 1948 z časopisu *Plameny*. Jejich tiskovým orgánem se stal nově založený časopis *FONS*. Přestože obnova skautského hnutí byla v roce 1968 prokazatelně zcela spontánní, někteří skauti-komunisté tvrdili a tvrdí dodnes, že by bez jejich zásluh k tomu nedošlo. Připomíná to zveličování historické role tzv. komunistů-osmašedesátníků.

Při ústředí Junáka založili komunisté stranickou skupinu. V jejím vedení byl zpočátku Pavel Macháček, kterého později nahradil Zbyněk Hála. Ve vlastní *Analýze činnosti organizace Junák od obnovení v březnu 1968* se píše: *Již v červnu 1968 skupina komunistů ve vedení Junáka vytvořila iniciativní aktiv, který se neformálně scházel a projednával všechny zásadní otázky činnosti celé organizace, včetně přípravy sněmu. Ustavení stálé stranické skupiny v duchu závěrů květnového pléna KSČ je vlastně navázáním na předcházející činnost komunistů v Junáku. Skupina je zárukou, jak tomu bylo i předtím, že činnost Junáka bude plně v souladu s úsilím Národní fronty a její vedoucí síly Komunistické strany Československa... Komunisté se od samého začátku rozhodující měrou podíleli na ideovém programu Junáka...*

Podobné skupiny jako na ústředí vznikaly i v krajích a okresech. Všechny byly stranickou disciplínou zavazovány uplatňovat v Junáku záměry a pokyny KSČ a v případě potřeby celou organizaci zevnitř ovládat. Ani samotnou KSČ později odmítnutý polednový tzv. „Akční program KSČ“, považovaný v době svého vydání za kladný posun vzhledem k nestráníkům, neuvažoval o vzdání se vedoucí úlohy KSČ ve společnosti a místo demokracie nabízel demokratizaci.

Až do srpnové okupace 1968 není ale zaznamenána žádná výrazná činnost stranických skupin v Junáku. Ze srpnových dnů se v ústředí Junáka i v jednotlivých místech zachovala celá řada písemných i fotografických dokladů o prvních reakcích na okupaci. Tuto skautskou činnost bohužel nezachytila tzv. *Černá kniha*, publikace s názvem *Sedm pražských dnů 21.–27. srpen 1968*, pohotově vydaná Historickým ústavem ČSAV v září 1968. Nespornou zásluhu o vydání tohoto dokumentu měli tamní tehdejší členové KSČ. Sami skauti a skautky ve svých kronikách a pak v mnoha desítkách almanachů vydaných po roce 1989 a ve vzpomínkových článcích srpnovou okupaci a její následky pro celé hnutí věrohodně popsali. Zvláštním letákem proti okupaci se ozvala i redakce skautského časopisu. Mělo to pak důsledky ve zvláštním trestním procesu s tehdejším redaktorem Janem Šimáněm.

Ještě 27. září 1968 přijal první tajemník Ústředního výboru KSČ Alexander Dubček delegaci mládeže, ve které byli i zástupci Junáka. Na tomto setkání řekl, že vedení strany i státu plně počítá s pomocí a prací Junáka i v budoucnosti. Další jeho slova ale už signalizovala něco jiného. Prohlásil, že „spoléhá na to, že každý junák ví, kde je jeho místo a co může a nemůže v dnešní době dělat“.

O skautské hnutí se brzy po okupaci začaly cílevědoměji zajímat okresní a krajské výbory KSČ. Podrobněji je to popsáno, stejně jako další působení skautů-komunistů, v mojí knížce *Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970. Tehdejší události a jejich důsledky* vydané v roce 2003. Junák vydání této publikace z dodnes nevysvětlených důvodů odmítl, stejně jako dřívější knihu téhož autora *Se štítem a na štítě* o skautech-muklech. Dodnes nebyla vyvrácena domněnka, že na nevydání těchto knížek otevřeně hovořících o působení skautů-komunistů v Junáku měli vliv samotní bývalí skauti-komunisté a jim důvěřující mladí členové vedení Junáka.

Po složitých jednáních se přece jen podařilo v říjnu 1968 dosáhnout schválení stanov Junáka ministerstvem vnitra. Dosavadní činnost obnovujícího se československého skautského hnutí byla až dosud ne zcela legální, byť velice rozsáhlá a úspěšná. Překvapilo to jak příznivce skautingu, tak jeho ideové odpůrce. Podařilo se dokonce uspořádat v listopadu 1968 i III. junácký sněm. Před tajnými volbami se na sněmu obje-

vil letáček doporučující nevolit některé kandidáty. Většinou se jednalo o členy KSČ. Na výsledky voleb to nemělo téměř žádný vliv. Všichni navrhovaní byli zvoleni.

Život skautské organizace byl pak ale podle schválených stanov proti skautským zásadám podmíněn závislostí na uznávání vedoucí úlohy KSČ a povinností všechnu výchovu provádět podle „vědy“ nazývané marxismus-leninismus. To znamenalo konec nadějí na svobodný, plnohodnotný život skautingu u nás. Skauti – ti opravdu přesvědčení komunisté se ovšem mohli radovat. Jejich schizofrenie byla schválenými stanovami Junáka zrušena. Mohli provozovat bez rozpaků svoje pojetí skautingu. K žádným rozdílům v těchto záležitostech proti vývoji v Českém Junáku nedošlo ani na následném sněmu Slovenského Junáka a na ustavující schůzi celostátního Československého Junáka.

V souvislosti s tehdejší sněmem napsal sám náčelník Rudolf Plajner i tato slova: *...Letošní, třetí sněm... bude mít přímo dějinné poslání: dokázat, že je možno naroubovat junáckou výchovu, jejíž kořeny sahají do dob zrození našeho státu, na peň Československé socialistické republiky, že tento ušlechtilý roub se ujme, poroste a ponese dobré ovoce. Jde o pokus velkého významu nejen vnitropolitického, ale bez nadšázky světového, na jehož výsledek jsou právem zvědaví jak vychovatelé mládeže v socialistických a kapitalistických státech, tak naši přátelé i odpůrci na domácí půdě...*

Jinde napsal v té době i tato slova: *...Junák vrůstá do socialistické společnosti a chce vychovávat svěřenou mládež pro tuto socialistickou společnost. Jedním ze znaků socialistické společnosti je vláda dělnické třídy, jejíž vedoucí složkou je komunistická strana. Je proto zcela samozřejmé, že tato strana má zájem o to, aby i ve vedení Junáka byli její členové, kteří jsou zárukou toho, že se vedení od vyhlašované linie neuchýlí a že budou jeho činy vždy v souladu se slovy. Kdo by toto nepochopil, těžko by se mohl hlásit jako vychovatel junácké mládeže. Akce proti straníkům nás poškozují již nyní a je v rukou mnoha našich pozorovatelů a kritiků nebezpečnou zbraní. Junák chce být obrazem Národní fronty, v němž najdou uplatnění všichni poctiví a obětaví lidé, komunisty v to počítaje...*

Nové stanovy nedovolovaly ustavit kmen dospělých a rozhodnuto bylo i ukončení činnosti duchovní rady Junáka a homogenních křesťanských oddílů provádějících náboženskou výchovu. Jejich existence byla nepřijatelná marxistické ideologii. Obnovení účasti v mezinárodní skautské organizaci nepřicházelo vůbec v úvahu. Doporučena byla větší spolupráce s Pionýrem a dalšími organizacemi v připravovaném Sdružení organizací dětí a mládež (dále jen SODM). Redakční komisi, která připravovala statut SODM, které se stalo přechodnou formou nového sjednocování československé mládeže, vedl bývalý skaut a komunista Jiří Haškovec. Dotazníky pro SODM vyplňovali i někteří činovníci Junáka. Pražská skautka-komunistka Draha Kulíková tam psala v části o uplatňování vedoucí úlohy strany: *Na čelných místech ORJ jsou členové KSČ, kteří jsou garanti toho, že se v organizaci prosazuje linie strany.*

Podrobný záznam se zachoval z aktivu junáků-komunistů na KV KSČ v Brně 2. listopadu 1968. Přítomno bylo tehdy 76 skautů-komunistů. Z tohoto aktivu poslali také své usnesení Krajskému výboru KSČ jihomoravského kraje. Zvláštní zprávu *O práci komunistů v organizaci Junáka* zpracoval brněnský činovník Josef Solař. Za pozornost stojí pročtení tehdejších *Prozatímních zásad práce stranických skupin ve společen-*



*ských organizacích. Stejně jako Návrh opatření ÚV KSČ ze dne 20. 5. 1969 k upevnění vedoucí úlohy strany ve společenských organizacích.*

V dubnu 1969 se pod nátlakem z Moskvy ustavilo nové vedení KSČ. Alexandra Dubčeka nahradil Gustáv Husák. Československému Junáku nepomohlo ani to, že vedení Slovenského Junáka dekorovalo nového prvního tajemníka KSČ nejvyšším slovenským skautským řádem. Téměř jediným slušným dopisem, který Junák dostal od Ústředního výboru KSČ, bylo blahopřání k 50. výročí vzniku skautské organizace. Bylo v něm poděkování za práci při socialistické výchově nejmladší generace. Za dlouholetou obětavou politickou a veřejnou činnost dostali Rudolf Plajner, Vlasta Koseová a Antonín Sum vysoká státní vyznamenání – Řády práce.

Po nástupu Husáka do vedení KSČ stupňoval se vliv stranických skupin v ústředí i v nižších složkách Junáka. Vedení stranické skupiny na ústředí převzal po Pavlu Macháčkovi Zbyněk Hála, který byl na návrh Rudolfa Plajnera koptován do náčelnictva chlapeckého kmene. Vznikl požadavek připravit analýzu činnosti Junáka, kterou dostali na starost Marhoul, Břicháček, Plajner, Pachmann, Sum a Floriánová. Svoje vlastní analýzy měly vypracovat i nižší orgány Junáka. Ministr školství Hrbek přijal z vedení Junáka ke slyšení pouze komunisty Marhoula a Hálu.

Přes rostoucí překážky pokračovala úspěšná činnost oddílů, které dokazovaly i po dvacetiletém násilném přerušení stálou životnost a perspektivnost skautských výchovných metod. To však z pochopitelných důvodů spíše přispívalo k rozhodnutí KSČ co nejdříve a nejdůsledněji znovu skautské hnutí v Československu potlačit. Marné bylo stále častější zdůrazňování vedení Junáka, že se hlásí k vědeckému světovému názoru a socialistické výchově.

Už v závěru roku 1969 začínala stále častější perzekuce skautských činovníků, kteří se odmítali podrobovat znovu se utvrzující totalitě a tomu, čemu se začínalo říkat „normalizace“. KSČ si už sice nemohla dovolovat opakování hrůz padesátých let. Už se nepopravovalo a jen zřídka a na krátké roky zavíralo. Komunistický režim využíval řadu jiných účinných způsobů, jak pronásledovat skauty, kteří trvali na zásadách svého skautství. Projevovalo se to nejrůznějšími problémy v zaměstnání, snižováním platu, až po výpovědi. A znovu i tou starou osvědčenou komunistickou mstou na dětech.

## **H) Zlatý hřeb působení skautů-komunistů**

### **- sebelikvidace Junáka**

Jedním ze slibů Husákova vedení KSČ moskevskému politbyru byl postupný, ale přitom rychlý a přímočarý návrat k jednotné organizaci dětí a mládeže ve svazu mládeže a jeho pionýrské organizaci. Opakovalo se v určité období i to, co se objevilo u některých překvapených skautů-komunistů při likvidaci skautské organizace po roce 1948. Je třeba nepopírat, že řada skautů-komunistů měla i v letech 1968–1970 k obnovovanému skautskému hnutí vřelý vztah a doufala, že alespoň v nějaké omezené formě bude možné ve skautské činnosti pokračovat. Jako příklad může sloužit projev skauta-komunisty Jiřího Vořecha na brněnském aktivu komunistů 25. ledna 1969.



I náčelník Rudolf Plajner se snažil dlouho věřit, že Junák nebude znovu zcela zlikvidován. Zašel přitom do tragických kompromisů s bolševickým zlem, kterých později litoval. Situaci v podstatě správně odhadlo tehdy anonymní kritické a varovné prohlášení SYRINX zpracované bratry Miroslavem Koptem, Ivanem Makáskem a Jiřím Zachariášem. Šířilo se po celé zemi a předvíдалo, že bude proveden pokus, aby likvidaci Junáka provedli jako sebelikvidaci sami členové Junáka.

Byro ÚV KSČ pro řízení stranické práce v českých zemích vydalo usnesení k problematice organizace dětí a mládeže ČSR. V něm se ukládalo *komunistům, aby... posoudili programové zásady svých organizací, zejména z hlediska vyjádření marxisticko-leninského světónázorového základu činnosti... a vedlo je k realizaci závěrů stranické politiky...* Zásady práce stranických skupin ve společenských organizacích ukládaly všem straníkům, tedy i komunistům-členům Junáka řadu povinností, mezi kterými bylo i toto: *Členové stranické skupiny jsou povinni ve společenské organizaci aktivně vystupovat za prosazení a uskutečňování rozhodnutí stranických orgánů a stranické skupiny... Členové stranických skupin jsou za svou činnost odpovědní přímo příslušným stranickým orgánům...* Není doloženo, že by bylo velkých výjimek a je nesporné, že naprostá většina komunistů a komunistek, kteří působili v Junáku, když došlo k lámání chleba, dali přednost před sliby skautskými stranické disciplíně. Nepodrobovali se jí jen pasivně, ale k novému rozhánění skautingu iniciativně přispívali. *Plán organizačního zabezpečení realizace závěrů zářijového pléna ÚV KSČ v ústředních orgánech Junáka* z října 1969, který se zachoval, ukládal sedm velice konkrétních úkolů soudruhům Hálovi, Marhoulovi, Břicháčkovi, Novotnému a Jagerovi. Všechny byly svědomitě plněny. Okresní výbory KSČ si celé stranické skupiny nebo i jednotlivé skauty-komunisty zvali na konzultace a předávání konkrétních úkolů. Dne 7. října 1969 odeslala stranická skupina působící ve vedení Junáka zvláštní dopis krajským stranickým skupinám s žádostí o zlepšení jejich činnosti, případně nové jejich ustavení a o spolupráci s politickým systémem krajských výborů KSČ a podávání zpráv o činnosti. Podepsáni jsou za vedení stranické skupiny ústředních orgánů Junáka Ing. Zbyněk Hála, Anna Floriánová, Ing. Václav Marhoul, dr. Václav Břicháček a doc. dr. Jaroslava Pešková. Například podle hlášení vedoucí pražské stranické skupiny D. Kulíkové byla tato skupina ustavena na půdě Městského výboru KSČ. V předsednictvu byli ještě M. Vodák a J. Zikán. Členy byli J. Maudr, dr. Müller, Chyský, Škoda, Vacek a Žáček.

Skautské oddíly se komunistickému vlivu zpěchovaly, jak se dalo, a dařilo se jim to více, než bylo upevňujícím se totalitnímu režimu milé. KSČ ovšem byla rozhodnuta znovu české skautské hnutí potlačit a rozehnat. Konečné rozhodnutí padlo v ÚV KSČ dne 17. 11. 1969. Opět to české osudové datum! Zpřísňovaly se příkazy zasílané nižším organizačním složkám Junáka. V oběžníku všem činovníkům a složkám Junáka z 16. 12. 1969 je napsáno: *...Junák provedl analýzu své dosavadní činnosti a upravuje na jejím základě svoji další práci, vychází z vedoucí úlohy KSČ a práv a povinností člena Národní fronty i člena SODM... Těmito základními momenty jsou vázáni všichni členové a činovníci Junáka, jak jednotlivci, tak i všechny naše organizační a pomocné složky a orgány... Žádný člen nebo činovník nebo žádná organizační složka, neřídící se plně stanovami, usneseními sněmu a Ústřední rady – nemůže být a nebude považován za člena, činovníka nebo složku Junáka...* To bylo nejen varování, ale jasné vyhrožování všem, kteří s totalitou nemohli a nechtěli souhlasit. Vzato doslovně, bylo to generální vylučování všech činovníků jiných názorů z Junáka. Pod tímto dokumentem jsou podepsáni Vlasta Macková, Rudolf Plajner, Antonín Sum, Vlasta Koseová, Václav

Marhoul, Anna Floriánová, František Němec, Marie Smítalová, Lumír Jedlička, Václav Břicháček, Jarka Pešková a za správnost Ludmila Tenorová.

Vliv stranické skupiny na ústředí Junáka neustále rostl a stranická skupina postupně začala svými rozhodnutími nahrazovat volenou Ústřední radu Junáka i náčelnictva. Hlavní roli v tom tehdy hrál Zbyněk Hála, který v té době působil na předsednictvu vlády. Druhým hlavním aktérem byl Václav Marhoul, tehdy ředitel I. odboru ministerstva pro mládež a tělesnou výchovu. Z existujících důkazů je nesporné, že nejen tyto dva, ale vlastně všichni skauti-členové KSČ dostali jako stranický úkol rychle se obnovené a pro budoucnost komunistického režimu ideologicky nebezpečně skautské hnutí co nejdůkladněji znovu zlikvidovat. Na ústředí KSČ tehdy docházeli i členové stranické skupiny Břicháček a Jager. Václav Břicháček se také jako komunista stal předsedou redakční rady *Skautingu*, ze kterého musel jako redaktor odejít komunistům nepohodlný Karel Průcha.

Listopadové zasedání Federální rady SODM v roce 1969 s žádným Junákem v budoucnosti nepočítalo. V té době už také Ústřední rada Junáka souhlasila s tím, že k ukončení činnosti nebude svolán sněm Junáka. Na prvního února 1970 bylo svoláno plénum Ústřední rady Junáka. Přípravu a režii tohoto zasedání měla v rukách stranická skupina vedení Junáka. Pozvání dostali návrh na nové složení předsednictva ÚRJ, které měli tvořit bratři Sum, Plajner, Marhoul, Břicháček, Hála a sestry Macková, Floriánová a Kulíková. Převládali členové KSČ v poměru 5:3. Pozvánka navrhovala kooptaci těchto dvanácti členů KSČ do ÚRJ: Břicháček, Jager, Sedláček, Bayer, Novotný, Hála, Fuchsa, Matoušek, Pešková, Moravcová, Kulíková a Šindlerová. Touto kooptací mělo být zajištěno, že všechny záměry KSČ budou tímto vzniklou stranickou většinou v ÚRJ bez problémů odhlasovány. Směšně falešným a průhledným byl deklarovaný důvod těchto kooptací: zlepšení vzájemné informovanosti náčelnictev s ÚRJ. Mezi těmi ke kooptacím navrženými nebyl ani jeden nekomunista.

Usnesením tohoto 8. plenárního zasedání ÚRJ byly zcela splněny všechny direktivy Ústředního výboru KSČ k ukončení činnosti Junáka a podrobení se obnovené svazácké a pionýrské jednotě mládeže. ÚRJ souhlasila s názory a návrhy stranických hostů a svého starosty, přihlásila se k oslavám vděčnosti sovětské armádě a výročí narození Lenina. Uložila všem členům Junáka plnit schválené prohlášení a řídit se *Programem socialistické výchovy v Junáku* tak, jak byl připraven místonáčelníkem Břicháčkem a náčelníkem Plajnerem. Do přípravného výboru nové jednotné organizace dětí a mládeže byli zvoleni Charvát, Marhoul, Plajner, Hála, Macková, Floriánová a Tenorová. Bylo vysvětleno, že už od roku 1949 není a proč není Junák členem mezinárodních skautských organizací. Bylo slíbeno, že tak tomu bude i v budoucnosti. Ve schváleném závěrečném prohlášení jsou i tato slova: *...Naší hlavní povinností je přispět... k výchově budoucích občanů pro věc socialismu a komunismu... V našich řadách však nemohou mít místo ti, kteří s touto linií nesouhlasí, nebo se aktivně podíleli na pravicových či oportunistických akcích... Přijímáme se souhlasem výsledky právě skončeného lednového pléna ÚV KSČ a budeme plně podporovat v rámci svých možností politickou a ekonomickou konsolidaci v naší zemi řízenou KSČ...* Tím byl mimo jiné nejvyšším současným orgánem Junáka potvrzen a ještě zpřísněn výše zmíněný prosincový oběžník z roku 1969 o vylučování z Junáka. Toto usnesení přijala Ústřední rada Junáka jednomyslně. Nikdo nebyl proti a nikdo se nezdržel hlasování. Souhlasilo s tím i všech přítomných šestnáct řádně sněmem zvolených členů ÚRJ. Za celou ÚRJ všechno rozhodnuté podepsali tenkrát starosta Junáka dr. Antonín Sum,

místostarosta Ing. Václav Marhoul, náčelní Vlasta Macková a náčelník dr. Rudolf Plajner.

Následovaly jednoznačné a striktní třináctistránkové *Pokyny ÚRJ všem složkám Junáka k zajištění jednotného postupu při výstavbě Socialistického svazu mládeže*. Začínají slovy: *Mládežnické a dětské hnutí v ČSSR vstoupilo v roce 1970 do významného období boje za znovuoobnovení jednotné organizace mládeže, která byla po lednu 1968 rozbita působením pravicových sil...*

V dalším textu jsou ještě podivná, chlácholivá a falešná slova: *Jsme přesvědčeni, že při výstavbě jednotné pionýrské organizace nejde o likvidaci Junáka, nýbrž o široké využití a uplatnění všech pozitivních a přitažlivých forem socialistické výchovy dětí.*

Následuje text: *...Naším hlavním cílem je přesvědčit a získat pro další práci většinu poctivých členů a činovníků Junáka, kteří stojí na pozicích socialistické výchovy a současné politiky KSČ, kteří z lásky k dětem a na základě své politické a občanské odpovědnosti, junáckého slibu a zákona chtějí věnovat své síly a volný čas výchově mladé generace s plným využitím progresivních stránek junácké metodiky, forem a obsahu činnosti.*

Hned ale pokračují výhrůžky: *Na druhé straně není možné, aby v dětském a mládežnickém hnutí pracovali ti, kteří se buď svou minulostí, nebo v posledních dvou letech aktivně postavili proti straně, socialismu a našim spojencům. Jedná se především o ty, kteří se dostali na protistranické pozice, pracovali aktivně v KANu i v K 231 atd. Jejich další činnost je neúnosná a z hnutí musí odejít...*

Tato slova nelze opravdu vnímat jinak, než že se ÚRJ vláčená už zcela rozhodující komunistickou stranickou skupinou odvážila vylučovat z Junáka každého, kdo nesouhlasil s nedemokratickou komunistickou diktaturou. Ten pokyn ale ještě přidává: *...V budoucí pionýrské organizaci nemohou rovněž pracovat ti, kteří by usilovali v duchu svého přesvědčení o výchovu dětí v idealistickém světovém názoru, ať již náboženském nebo filosofickém, jakož i organizátoři bývalých homogenních oddílů. Ve všech těchto případech jde o skutečný rozchod a očistu našich složek a orgánů, o akt, který je politicky a společensky jedině nutný a správný...* Za Ústřední radu Junáka tento pokyn podepsali opět starosta Antonín Sum, místostarosta Václav Marhoul, náčelní Vlasta Macková a náčelník Rudolf Plajner, který koncept tohoto pokynu, zřejmě straníky připravený, podrobně studoval a opatřil četnými poznámkami bez výhrad k jejich podstatě.

Nikdo z vedoucích a rozhodujících činovníků nepozvedl zřetelně hlas proti osouzení poctivých skautských činovníků a jejich vylučování z Junáka a z budoucí možnosti práce s dětmi. Dodnes se nikdo za tyto „bratrské“ surovosti neomluvil. Tento dokument patří mezi nejostudnější památky oněch dnů, které nelze ospravedlnit největšími obavami tehdejší doby.

Je zvykem mnohých politiků dělat ústupky s cílem prosadit nějakou správnou věc. Mnoho lidí v době tzv. „normalizace“ vstupovalo do různých funkcí s tvrzením, že to tak nemyslí a že mají pouze zájem zmírňovat tvrdosti útočících bolševiků.

Náčelník Rudolf Plajner napsal a podepsal 5. února 1970 rezignaci, ve které píše, že *...chtěl sloužit poctivě své vlasti a získávat pro službu mládeži i jiné... V materiálech, kterými se zabývalo nedávno byro i ÚV KSČ a které pak přijala i Federální rada Dětských a mládežnických organizací ČSSR, je však obnova činnosti Junáka hodnocena politicky jako nežádoucí pluralita dětského hnutí s tím, že budoucnost patří dětské organizaci důsledně leninského pionýrského typu. Veřejný a politický pracovník*

*musí mít odvahu vyvodit z politické prohry nezbytné důsledky. Byl jsem exponovaným pracovníkem Junáka v období dezintegrace mládežnického hnutí, nemohu se proto podílet ve funkci náčelníka na jeho nové integraci ... I když o tom v dochovaných záznamech o jednání ústředních orgánů není žádná zmínka, rezignace byla zřejmě projednávána a nepřijata. Jinak tomu bylo s demisemi bratrů Burghausera, Muchy, Martinovského, Perglera a dalších, a to nejen na ústředí, ale i v nižších složkách Junáka. Naproti tomu docházelo k různým kooptacím, zejména členů KSČ, jako bylo kooptování skauta-komunisty Jana Pfeiffera do chlapeckého náčelnictva. Věrohodná činovnice mi svého času sdělila, že sestra Koseová v té době prohlásila, že „zůstane v KSČ, dokud to bude Junák potřebovat“.*

*Dne 10. února napsal starosta Junáka Antonín Sum dopis Ústřednímu výboru KSČ, ve kterém je ubezpečení, že ...Ústřední rada Junáka byla zevrubně informována o výsledcích lednového pléna ÚV KSČ a zaujala k nim stanovisko, v němž jsou výsledky plně přijímány a zdůrazňuje se plná podpora přijatým závěrům. V souvislosti s výzvou Ústředního výboru KSČ chce Junák plně podporovat ekonomickou i politickou konsolidaci naší vlasti a zapojí se do potřebných akcí...*

*Ve skautské veřejnosti, u většiny oddílů, mezi činovníky i v řadách skautské mládeže, byly všechny tyto akty přijímány s těžkým zklamáním a nelibostí. Docházelo, byť výjimečně, i k vystupování z Junáka. Tak bratr Břetislav Večerek psal 21. března 1970 Rudolfu Plajnerovi: *Vážený bratře, od návratu z Prahy nespím, nejím a nestojím za nic. Pro Tvůj nevhodný projev na srazu Svojsíkova oddílu, který nevyplýnul z potřeb Junáka, ale z obmyslnosti těch, kdo si přejí vládat Svojsíkovo dědictví (nezahubené nacismem – ani stalinismem) do léčky, aby se znemožnilo samo. Abych vážně neonemocněl, odhazuji tuto tíhu. Vystupuji z „Junáka“ i z S.O. Vyškrtni mě, prosím, ze seznamů...**

*Jan Richtr ve svém dopisu adresovaném ústředí psal: ...Bratr Plajner řekl 20. 12. 1969, že mělo-li by se dít něco, co by se neslučovalo s Junákem a III. sněmem, že svolá IV. sněm. Zatím se provádí likvidace Junáka, avšak místo aby se rozhodlo třeba o rozpuštění nebo jak by rozhodl IV. sněm Junáka, dělají se prohlášení v souladu s včleněním Junáka do nové Pionýrské organizace SSM... Ocitáme se v situaci podobné roku 1948, kdy bylo také včlenění Junáka do Pionýrské organizace. Nyní se děje něco obdobného. Měli bychom si být vědomi slov bratra Svojsíka a bratr Plajner vícenásobně, když pracoval ve Svojsíkově Junáku: „Smířit se jde i s nepřítelem, nikoliv s bratrem, který zradil...“ Všechny tyto a podobné protesty byly marné.*

*Ještě 26. března 1970 psal Rudolf Plajner Miloši Šrámkovi do Mělníka: ...Nikdo Junáka nelikviduje, vytváří se přece nová organizace, do níž vstoupí jak Junák, tak Pionýr... Vytrváme-li na svých místech, nebude mládež ochuzena. V nové organizaci zůstanou junácké oddíly zachovány, budou mít svoji symboliku, své stupně zdatnosti, svá střediska i své metodické sbory od středisek přes okresy, kraje až po ústředí. Všichni věříme, že se podaří obhájit a prosadit junáctví jako složku příští nové Pionýrské organizace... Opravdu těmto svým slovům tehdy ještě mohl náčelník věřit?*

*Na dalším plenárním zasedání ÚRJ dne 5. dubna 1970 podle zachovaného stenografického zápisu Václav Marhoul bez váhání seznámil přítomné, že je nutno zbavit se jakýchkoliv iluzí v těchto dvou bodech: že zaprvé Junák bude dále existovat jako samostatná složka nebo organizace... Druhou takovou iluzí je, že by Junák mohl*

*existovat jako určitá autonomie, ale přesto jen do značné míry samostatná součást Pionýrské organizace...* Navíc prohlásil, že kdo nebude v budoucí dětské a mládežnické organizaci, nebude moci pracovat s dětmi. Upozornil, že pokyny k jednotnému postupu při výstavbě Socialistického svazu mládeže, které byly zaslány do všech středisek, okresních a krajských rad, musí být bezpodmínečně dodrženy. Většinu schůze řídil starosta Antonín Sum. Ve všech podstatných záležitostech dal za pravdu Václavu Marhoulvi. Atmosféra v sále po těch nekompromisně vytčených perspektivách byla taková, že se na otázky předsedajícího, jsou-li nějaké připomínky nebo dotazy, nepřihlásil vůbec nikdo. Při hlasování nikdo nebyl proti a nikdo se nezdržel hlasování.

Se zněním tzv. *Analýzy činnosti Junáka* a její malou sebekritičností nebyla KSČ stále spokojena. Náčelník Plajner požádal o pomoc v této záležitosti i člena KSČ doc. dr. Josefa Solaře z Brna, kterému měla být jeho práce zaplácena podle smlouvy o dílo. Příkladem neustálého vyzývání ke klidu a poslušnosti při ztrátě zbytku samostatnosti je dopis sestry Mackové a bratrů Suma a Plajnera z 24. dubna 1970. V příloze k tomuto listu je i věta: *Znovu doporučujeme i vytváření stranických skupin v okresech, které mohou operativně nejlépe řešit všechny situace.* Stejně jako tzv. akční výbory Junáka v roce 1948, neměly ovšem stranické skupiny Junáka v roce 1970 žádný důležitější úkol, než nakonec co nejrychleji likvidovat samostatnou skautskou organizaci.

V polovině května požádal náčelník Plajner o zdravotní dovolenou. Navrhl, aby *Ústřední rada pověřila zastupováním... buď bratra místonáčelníka Václava Břicháčka, nebo jiného člena náčelnictva, pokud možno člena KSČ.* Mezi činovníky Junáka bylo tehdy podle Václava Břicháčka 17,1% členů KSČ. Což bylo více, než byl podíl straníků v celé české populaci. V předsednictvu ÚRJ bylo po únoru 1970 dokonce více než 62% komunistů.

Pro závěrečnou fázi integrace a zrušení Junáka zpracovalo vedení Junáka podrobný *Pokyn ÚRJ všem složkám Junáka k zajištění jednotného postupu při výstavbě Socialistického svazu mládeže.* Celý podrobný návod postupu s vyústěním do Pionýrské organizace končí slovy: *Je to v zájmu dětí naší socialistické společnosti, její budoucnosti a rozvoje.*

Na 6. června 1970 byl sezván velký aktiv vedoucích činovníků Junáka z celé země. Hlavním úkolem jednání byl postup Junáka při vytvoření jednotné Pionýrské organizace. Zprávu připravili zástupci Junáka v orgánech federální rady a Československého ústředí dětských organizací skauti-komunisté Marhoul, Tenorová a Hála. Pro projev soudruha Čmolíka z federální rady SODM připravil náměty starosta Antonín Sum. Ten také zahájil jednání a vysvětlil, „že dosavadní postup integrace... by měl být urychlen“. Život Junáka se totiž komunisté dohodli ukončit k 1. 9. 1970. Soudruh Čmolík pak řekl zcela nekompromisně: *...budujeme novou jednotnou... pionýrskou organizaci, která nepřevzme nic, co by nemělo jednoznačně třídní, marxisticko-leninský charakter co do obsahu a zaměření činnosti... Jsme ovšem silně znepokojeni postojem některých kolektivů Junáka, které se netají svou nechutí pracovat v PO... a otevřeně či skrytě hovoří o přechodu do další ilegality nebo do jiných organizací...* Zásadní projev na tomto aktivu o budoucnosti měl i náčelník Rudolf Plajner. Aktiv zakončila Vlasta Macková mimo jiné slovy: *...Vám všem chtěla bych vyjádřit poděkování za rozumný přístup, který ukazuje, že činovníci chápou společenskou důležitost a nutnost vytvoření jednotné Pionýrské organizace a budou se snažit zajistit u svých jednotek ve smyslu*

*získaných informací, směrnic federální rady a dalších orgánů nejširší pochopení a vyjádření se k myšlence budoucí jednotné Pionýrské organizace...*

Ve dnech 29.–30. 8. 1970 mělo se konat v Potštejně dobře připravené Ústřední kolo Závodu vlčat a světlušek o totem náčelníka a vlajku náčelní. Soudruzi z Okresního výboru KSČ za spolupráce místostarosty Junáka Václava Marhoul konání tohoto závodu znemožnili.

Stále neomalenější pomluvy českého skautingu se objevovaly v novinách a časopisech. Útoky nejkrajnějších normalizačních harcovníků proti Junáku byly tak ostré, že i samotná stranická skupina ústředních orgánů Junáka, která souhlasila s likvidací Junáka, považovala za potřebné obhájit alespoň sebe samotné v článku *Stanovisko stranické skupiny ústředních orgánů Junáka*, které publikovalo číslo 13 *Tribuny* z roku 1970. Nepomohl ani tento pokus postavit zášti alespoň malé stavidlo. Článek *Skauting a dnešní Český Junák v Mladé frontě* 29. a 30. dubna 1970 kritizoval rozpornost slov v prohlášeních Ústřední rady Junáka se skutečným stavem v organizaci.

Nespravedlnost režimu obnovujícího nepřátelství ke skautingu těžce nesli mladí zapálení členové Junáka i staří činovníci, kteří výchově mládeže věnovali v obtížných podmínkách velkou část svého života. Je dostatek dokladů o tom, že se skautské oddíly a střediska nevzdávaly dobrovolně. Například ve zprávě o činnosti Okresního výboru SSM v Děčíně pro Národní frontu zazněla i tato slova: *Práce ztěžovala přežívající organizace Junáka přesto, že byl zrušen okresní konferencí. Některé jeho oddíly pracovaly až do října 1970. Vedoucí přemlouvali děti, naváděli je proti pionýrům, děti přísahaly, že nevstoupí do jiné organizace, když nemohou být v Junáku. Potíže byly i s předáváním majetku Junáka. Měl být předán do 15. 9. 1970, mnohdy se však protáhlo jednání až do listopadu... Zasloužilý skautský pracovník v českém pohraničí František Kučera to popsal takto: *Tak už máme konec s Junákem. Já už Junáka pochovávám po čtvrté. Prvně za Rakouska, podruhé za protektorátu, potřetí v roce 1948 a nyní po čtvrté! Je to nesmírně bolestné a od lidí, kteří se přičinili o to, nesvědomitě, takto kazit mládí našich dětí. A kde jsou ti všichni, kteří o Junáku tak krásně mluvili i s prezidentem Svobodou v čele? Což se nenašel nikdo, kdo by se ozval? Psal jsem bratru náčelníkovi, že se měli odvolat ministerstvu vnitra, které Junáka povolilo, nechť ho zruší! Já snad na jeho místě bych se dal předvolat k slyšení prezidentu republiky, a tam bych mu odevzdal Řád práce, poněvadž mně byla projevena nedůvěra, řád byl mně jen propůjčen... Nebylo by to sice nic platno, ale byl by to čin!**

Závěrečné plenární zasedání Ústřední rady Českého Junáka se konalo v Praze 1. 9. 1970. Hlavní referát s kritickým přehledem historie Junáka včetně posledních měsíců přednesl Václav Marhoul. Zbyněk Hála pak seznámil plénum se jmény těch, které Ústřední rada navrhuje do budoucích ústředních orgánů Pionýrské organizace ČSSR. Byli to: dr. Rudolf Plajner, Vlasta Macková, Draha Kulíková, Anna Floriánová, dr. Ludmila Tenorová, Ing. Zbyněk Hála, ing. Václav Marhoul, ing. Bohumil Charvát, Dagmar Bednářová, dr. Václav Břicháček, Jiří Bayer, ing. Vladimír Jager, Jiří Řehák, doc. Pfeiffer, doc. Přemysl Hauser, Eva Wondreysová, Zdena Domnosilová, Jana Pfeifferová, ing. Miloslav Moravec, Miroslav Brych, ing. Karel Vaněk, doc. Jaroslava Pešková a Jožka Kubačová. Podle těsnopisného záznamu byly pak schváleny bez vážných připomínek všechny tři základní, a až na místě předložené dokumenty: *Návrh prohlášení plenárního zasedání ÚRJ, Návrh na ukončení činnosti Českého Junáka k 15. 9. 1970 a Návrh usnesení plenárního zasedání ÚRJ.*

Zápis z tohoto 11. pléna ÚRJ je dokladem nelegální, proti stanovám provedené jakési „sebelikvidace“ Junáka v režii komunistické „normalizace“. KSČ se pak bezostyšně chlubila, že dětské a mládežnické organizace nezrušila administrativním způsobem. Junák prý se pro to rozhodl dobrovolně, když netrval na svolání sněmu jako na jediném k tomu oprávněném orgánu. Po těžkých zkušenostech z konce čtyřicátých a následujících let došlo k dalšímu, ještě přesvědčivějšímu důkazu, že hluboce demokratické myšlenky skautingu jsou pro totalitní režim naprosto nepřijatelné. Jakékoliv spoléhání se na možnost soužití skautské organizace s bolševickou věrolomnou diktaturou ukázalo se nemožné. Skauti-komunisté z různých důvodů dali přednost stranické disciplíně. Podrobili se vůli své komunistické strany k novému potlačení a rozehnutí skautského hnutí. Události z let 1968–1970 znovu prokázaly, že KSČ považovala vždy skautské ideály za vážnou překážku svých cílů. K těm patřilo vždy i úplné ovládnutí mysli nových generací.

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky vzalo na vědomí zánik Českého Junáka k 15. 9. 1970 svým listem z 2. října 1970. Slovenský Junák měl předstih. Přestal jako organizace existovat již dnem 24. 4. 1970 (sic!) v důsledku odnětí registrace ministerstvem vnitra po vytvoření Pionýrské organizace Slovenska. Proto již 23. 5. 1970 se v Brně sešel naposledy k ukončení své činnosti federální orgán – Československý Junák. Rada skautů a skautek musela ovšem po ukončení existence Slovenského Junáka považovat federální orgán za po právu již neexistující.

Dne 6. října 1970 vyšlo v *Mladé frontě* prohlášení bývalých vedoucích funkcionářů Junáka nazvané *Plnou podporu PO ČSSR*. V závěru prohlášení se píše: *...Jsme členy Pionýrské organizace ČSSR a za základní princip považujeme její ideovou, politickou a organizační jednotu... Znovu vyzýváme ke spolupráci v PO ČSSR každého, kdo se chce angažovat pro socialistickou výchovu našich dětí a dosud váhá... Naproti tomu nemůžeme být na jedné lodi s těmi, kteří nepochopili nebo nechtějí pochopit a stavějí se proti našemu společnému úsilí – vybudovat takovou Pionýrskou organizaci ČSSR, která bude přitažlivými formami přibližovat dětem myšlenky socialismu, poskytne jim mnoho šťastných a krásných zážitků a vytvoří prostor pro bohatou neformální činnost. Pro takovou socialistickou organizaci chceme a budeme pracovat.* Podepsáni: V. Koseová, V. Macková, dr. R. Plajner, ing. V. Marhoul, A. Floriánová, D. Kulíková, dr. V. Břicháček, ing. Z. Hála, ing. B. Charvát, dr. L. Tenorová, dr. J. Pfeiffer, D. Bednářová, ing. V. Jager, Z. Domnosilová, J. Bayer, doc. Vurm.

Syn náčelníka Oldřich Plajner se k této době vyjádřil v programu Radio Praha 2 dne 25. 9. 2005 takto: *...Tátovi jsme říkali, aby se opravdu neangažoval, a to ze dvou důvodů. Já sám jsem byl přesvědčen, že obrození je ještě daleko, že není čas na to, aby organizace, nezávislé organizace, mohly vzkvétat, aby došlo k pluralitě politických názorů. Já jsem od toho tátu zrazoval... Táta říkal, že je jeho povinností sloužit... Tuto roli ve skautingu přijal a dovedl ji opět až do finíše, kdy skautské hnutí opět po několika letech zaniklo. Doba zániku, ta byla velmi zlá... Skautská organizace byla vzata jako rukojmí ve vyděračském jednání mezi tátou a představiteli tehdejšího Svazu mládeže a těch, kteří toužili po sjednocení skautingu. Táta se rozhodl tak jak se rozhodl, to znamená – přijal funkci ve Svazu mládeže, a to z těch důvodů, že se domníval, že oněch bratru 1 500 vedoucích skautů – těch dospělých – by mohlo být persekvováno tak, jak táta byl persekvován v letech padesátých a pak jak mnozí byli persekvováni po roce sedmdesát, kdy mnozí z nich dostali zákaz výkonu povolání. Říkal: Kdyby šlo o mne, nikdy bych, ale nikdy bych vůbec s nimi nejednal. Nikdy bych do svazu mládeže*

*nevstoupil. Ale je jiné jednat za svoji osobu a je jiné jednat jménem organizace, a co víc, nést plnou odpovědnost za důsledky svého jednání...*

Není nevhodné zmínit se na tomto místě o málo známých událostech ze života Miroslava Tyrše, zakladatele Sokola. V roce 1860 získal doktorát a věnoval se estetice a dějinám umění. Po dlouhém a svízelném úsilí dosáhl docentury na pražské technice a v roce 1893 profesury na pražské univerzitě. V roce 1884 se Tyrš vzdal náčelnictví v Sokole a věnoval se plně vědecké a pedagogické práci. Vídeň jeho profesuru podmiňovala rezignací na sokolské funkce. Podrobil se tomuto přání a dokonce prý ze Sokola tehdy vystoupil. Sokol ovšem byl již tehdy pevně zajištěn a zakotven v podvědomí českého národa a nehrozilo jeho potlačení. Rakousko-Uhersko bylo trochu jiným státem než bolševické Československo.

Ustavující konference SSM v ČSR se konala 16.–17. 10. 1970. Za bývalé členy Junáka zasedli v Českém ústředním výboru SSM Zbyněk Hála a Václav Marhoul. V České ústřední radě Pionýrské organizace byli členy Zbyněk Hála, Karel Křivý, Vlasta Macková a Jan Pfeiffer. Celostátní konference SSM konaná ve dnech 9.–11. listopadu 1970 schválila stanovy Socialistického svazu mládeže ČSSR a *Programové a organizační zásady Pionýrské organizace ČSSR*. O nějakém Junáku už tam není ani slovo. Dr. Rudolf Plajner byl na konferenci zvolen členem Ústřední rady Pionýrské organizace SSM a dostal k tomu pionýrskou průkazku. V roce 1974 byl vyznamenán diplomem a pamětní medailí k 25. výročí založení Pionýrské organizace. Členem PO SSM zůstal až do abdikace před II. sněmem SSM v roce 1977.

Způsob ukončení činnosti Junáka v roce 1970 měl a dodnes nese své trpké plody nejen morální, ale i velice praktické. Například v zatím marných pokusech obhájit zejména před soudy nepřetržitou právní kontinuitu Junáka od roku 1945 do dnešních dní. To se samozřejmě týká i takových „přízemností“ jako je majetek Junáka poněkoličaté bezostyšně rozkrádaný.

Pro zachování podstaty skautského hnutí ve vědomí jeho poctivých členů mělo významný vliv, že oddíly tenkrát žily často bez respektování politických pokynů ústředí. Tyto pokyny se stále více dostávaly do rozporu s ideovým základem skautingu. A tak nic nepomohly další více než dvacetileté snahy vytrhat a vymazat z paměti nové kořínky skautských ideálů zapařené v letech 1968–1970 do srdcí mládeže. Potlačované rostly v různých místech rozličným způsobem a vyrazily okamžitě s novou chutí do života po listopadu roku 1989.

Bratři Písko, Řehák a Kašpárek při hodnocení posledního období Junáka z roku 1970 napsali: *...Postoje ústředních orgánů Junáka je nutno hodnotit z hlediska tehdejší doby, kdy se postup jednotlivých nátlakových akcí nedal prakticky odhadnout... O dobrovolném vstupu naší organizace do Pionýra nelze mluvit...*

Je nutné zmínit i výrazný omluvný hlas. Katolík, předseda duchovní rady Junáka Jiří Zajíc už v dubnu 1990 o přísných kritikách těch, kteří nesli hlavní odpovědnost za způsob ukončení činnosti Junáka v roce 1970, napsal: *...To ovšem nestačí k tomu, aby někdo byl obviněn ze zrady skautských ideálů a následně diskreditován. Chceme-li co nejdříve zjistit, oč ve skutečnosti šlo, musíme se totiž nejprve ptát i na další věci: Co ti lidé tenkrát skutečně chtěli, co opravdu udělat mohli, jestli vůbec mohli volit – a pokud ano, tak mezi čím...*



Je pravda, že se často poukazuje na to, že snad hrozilo opakování krutostí padesátých let a bylo třeba, aby vedení Junáka obezřetným jednáním před tím uchránilo všechny své členy. Jeden z hlavních, svojí stranou pověřený likvidátor skautingu, komunista Čmolík, ale prohlásil na skautském aktivu 6. 6. 1970: „Obavy z návratu k praktikám padesátých let nemají opodstatnění.“ Jak se ukázalo, tento jinak vyznavač nepravd, měl v této věci pravdu. Doba pokročila. Formy krutých represí podobné rokům padesátým už si KSČ dovolit nemohla. Existují ovšem i takové názory, že „kdyby se ti dole méně báli, tak by je ti nahoře všechny nezadusili, protože by to nebylo možné“.

Přikyvování k tzv. „normalizaci“ bylo ovšem celonárodním neštěstím a slabostí, kterou nelze vyčítat jen tehdejšímu vedení Junáka. Bylo-li myšleno vážně, je to na považenu. Bylo-li lživé, nelze se divit, že lež a podvodnost přecházela pod kůži nemalé části českého národa. Někteří filozofové starého Řecka byli radikální: „Kdo říká lidem lež a nezná pravdu, to je hlupák, ale kdo říká lidem lež a zná pravdu – to je zločinec.“ Stejně jako komunisté některé skauty, dokázali Sověti využít i Dubčekovce k tomu, aby se sami zlikvidovali. Tzv. chamberlainismus byl ovšem způsobem jednání i zaslouženým osudem i jinde v Evropě. V celé české společnosti po vynikajícím, téměř jednomyslném odporu proti sovětské okupaci, došlo brzy k postupné, zrychlující se a v konečných důsledcích zhoubné kapitulaci národního sebevědomí a vůle k výdrži proti hrubé moci. Neschopnost tehdejšího komunistického vedení státu, za jejíž součást je podle mne dobře pochopitelné považovat i skauty-komunisty, byla podpořena tradiční českou nevytrvalostí, malodušností a krátkozrakou přizpůsobivostí. To umožnilo překvapivě rychlý sesun do dalších dvaceti let života ve lži, přetvářce a celkovém mravním úpadku. V České republice se dodnes platí dluh za národní selhání v odporu proti „normalizaci“ po roce 1968.

České skautské hnutí se v letech 1968–1970 vzepjalo k novému životu spontánně jako jeden z výrazů nesouhlasu národa s trváním bolševické diktatury. Přes stupňující se nepřízeň komunistického režimu měl Junák ještě 21. dubna 1970 76 850 členů. Proti své vnitřní vůli byli skauti a skautky svým vedením dotlačeni k souhlasu s „normalizací“. Trochu omluvně je to takto popsáno nedávno v publikaci Lidových novin na straně 806 *Kroniky českých zemí, část 1968–2008: ...Pokračovat v uskutečňování ideálu Junáka za „normalizačních“ podmínek bylo nemožné. Ústřední rada Junáka, jež nehodlala ustupovat normalizačnímu nátlaku, proto ukončila činnost této organizace k 15. září 1970.*

Stejně jako většina národa nenašel ani Junák dostatek sil, aby se účinně vzepřel. Jeho členstvo prokázalo ale přesvědčivě, že skautské ideály jsou neslučitelné s jakoukoliv formou diktatury. Nedošlo ovšem k otevřenému odporu velkého množství skautů a skautek proti bolševické samovládě, jako tomu bylo po únoru 1948.

Pokusy o kompromisy s nepřátelským režimem ukázaly se ovšem znovu jako sebevražedné a život českého skautského hnutí je jimi dodnes poznamenán. Skauti-komunisté, iniciátoři tehdejšího nového podrobení se totalitě, dodnes kromě naprostých výjimek svoji tehdejší podporu potlačení skautingu nevysvětlili a vysvětlit zřejmě nehodlají.

Nedospěli ani k poctivé sebereflexi a úvahám, které o této době vyjádřil později například náčelník Plajner těmito slovy: *Nikdy bych nevěřil, jak těžce se probírám*

*uplynulými léty. Mnohé si pracně ověřuji, mnohé vidím dnes jinak, než tehdy a mnohé z toho, co jsem kdysi mínil dobře, se časem zvrhlo a neuspěl jsem...*“

Je velice nadějně, že se o tuto dobu a její následky začíná zajímat několik mladých skautů studujících historii. Příkladem toho může být svědomitá práce, kterou pod vedením historika profesora Kvačka na Karlově univerzitě zpracoval pod názvem *Rudolf Plajner a Junák 1968–1970* bratr Zdeněk Polanský.

## I) Poslední obnova českého skautského hnutí

Při nové naději na svobodnější život vzniklé koncem roku 1989 nechyběli zkušení komunisté, zejména ti z let 1968–1970, ale i mladší. Bez zkušených straníků se, jak se zdá, neuměla naše společnost obejít. Šest ze sedmi prvních polistopadových předsedů vlády v naší zemi byli bývalí komunisté. Teprve současná Topolánková vláda (tento text je psán v roce 2008) snad mezi svými ministry nemá už žádného bývalého komunistu. Bývalí komunisté vedli v letech po převratu 1989 nejen řadu ministerstev, ale byli i v čele mnoha jiných důležitých institucí. Byli prostě nepostradatelní.

Podobně tomu bylo i ve skautské organizaci. Nové iniciativy obnovy skautského hnutí vznikaly v různých částech země a často nezávisle na sobě. Měly různé formy a hned od počátku vznikaly mezi jednotlivými jejich činiteli nejrůznější rozpory. Téměř vždy však u toho byli i skauti-komunisté. Někteří nejdříve velmi obezřetně s očekáváním, jak se budou záležitosti vyvíjet, jiní hned od počátku znovu sebevědomě.

Ještě před listopadem avizoval vtipně možnost obnovy Junáka Vladimír Jiránek na své výstavě U Melouna v Michalské ulici v Praze. Byl tam mezi jinými obrázky skauta hovořícího u hořícího ohně s indiánským náčelníkem. Pod obrázkem byl napsán výmluvný text: „Můj lid držel dvacet let bobříka mlčení, Sedící býku...“

Je třeba připomenout jednu málo známou událost: sraz Instruktorské letní školy (dále jen ILŠ) v Plané nad Lužnicí v červnu 1989 u příležitosti 20. výročí ILŠ konané na Červeném Hrádku v roce 1969. Tohoto srazu se zúčastnili i skauti-komunisté. Z osmnácti absolventů této ILŠ v době srazu již pět nežilo. Sešlo se devět bratrů, z nichž někteří ani po roce 1970 nepřestali pracovat s dětmi. Na srazu se hodnotil vývoj od roku 1948 do současnosti. Podle zápisu byla konstatována jasně prokázaná neslučitelnost existence skautingu s totalitním režimem. Činnost akčních výborů vzniklých v roce 1948 byla na srazu hodnocena zcela negativně. Jiné už to bylo s postupem vedení Junáka v letech 1968–1970. Zápis píše o tom, že bylo *morálně odůvodnitelné a rozumné vyhnout se střetu se státní mocí, známou svou brutalitou z 50. let*. Pochválení byli ti poctiví činovníci, kteří si byli vědomi toho, že skautské ideály, jimž slíbili věrnost, nelze zpochybňovat. Za zcela nesporné bylo uznáno to, že *ve vedení organizace se stále více uplatňovala stranická skupina přímo řízená aparátem KSČ, který rozhodoval o tom, jakou roli kdo má hrát, a vedení stranické skupiny suplovalo funkci volených orgánů*. Sraz konstatoval, že *o dobrovolném vstupu skautů do Pionýra nelze mluvit*. Zápis srazu shrnuje hodnocení vedení Junáka v období 1968–1970 těmito slovy: *Byli tedy v ústředí jedni pod nátlakem a druhí, kteří se k vyvíjení tohoto nátlaku propůjčili*.

Vstup skautů-komunistů, členů stranické skupiny z let 1968–1970, do obnovy českého skautského hnutí v roce 1989 byl jasný a velice konkrétní. Václav Břicháček, Pavel Macháček, Jan Pfeiffer a Alexej Pludek se nazvali „Iniciativní skupinou pro obnovení činnosti Junáka“ a již dne 5. 10. 1989 napsali dopis předsedovi ÚV SSM Vasilu Mohoritovi. Odvolali se na jeho slova zveřejněná v *Rudém právu* 20. září, ve kterých uvedl, že si SSM nedělá monopol na organizování československé mládeže a neobává se vzniku jiných organizací. Pozastavení činnosti Junáka nebylo podle autorů dopisu v souladu s jeho stanovami. Po větách o zásluhách Junáka ve výchově mládeže následuje ubezpečení, že *jsme vždycky byli pro jednotnou, vnitřně diferencovanou organizaci mládeže s návrhem na užitečné pracovní setkání s adresátem a jeho spolupracovníky*. Zprávu o tomto listě přinesla *Mladá fronta* 28. 11. 1989. Mluví se v ní o tom, že ve čtvrtek 23. listopadu došlo k jednání s pracovníky sekretariátu ÚV SSM. Výsledkem bylo rozhodnutí setkat se s předsedou ÚV SSM v nejbližších dnech a projednat vzájemné vztahy. Zároveň bylo oznámeno, že se 2. 12. 1989 sejde ve velkém sále Městské knihovny v Praze shromáždění, které pojedná o obnově činnosti Junáka. Celou činnost zmiňované „iniciativní skupiny“ popsal její mluvčí Pavel Macháček v listě ze 4. 12. 1989. Ten byl znovu podepsaný všemi výše jmenovanými členy, navíc i Otou Sedláčkem, který u prvního listu nemohl být přítomný. Jednání v pražské Městské knihovně, které lze opravdu považovat za zahájení celostátní obnovy Junáka, je již dostatečně popsáno a doloženo, bohužel i rozpornými osobními svědectvími účastníků. K zajištění sálu Městské knihovny i pomocných prostor na nádvoří Klementina podle dochovaných zpráv nesporně jmenovaná „iniciativní skupina“ pomohla.

Zajímavý a příznačný pro tehdejší dobu je i soubor dochovaných dopisů Jana Šimáně – Galény ze 4. a 5. listopadu 1989, ve kterých jsou popsány názory Jiřího Šimáně a Alexeje Pludka na možné naděje českého skautského hnutí v nejbližším období.

Priorita obnovy československého skautingu v roce 1989 ovšem náleží jiné skupině skautů z let 1968–1970. Přípravy začínaly již v roce 1988 a byly pak potvrzeny vydáváním ilegálního časopisu *ČIN* od 24. 4. 1989. Někteří členové redakce *ČINu* se 20. 11. 1989 setkali v klubovně Československých ochránců přírody ve Spálené ulici v Praze, ve které byla pak zřízena „Skautská informační kancelář“ (dále jen SIK), jejíž činnost byla oznámena vylepením *Prohlášení přípravné skupiny pro obnovu skautingu* podepsané Jaroslavem Foglarem, Janem Remišerem, Jiřím Zachariášem a Ivo Vacíkem.

V předvečer otevření informační kanceláře ve Spálené došlo u bratra Píska k setkání několika skautských činovníků z let 1968–1970, mezi nimi i skautů-komunistů. Ti požádali přítomného posledního starostu Junáka Antonína Suma, aby se pokusil telefonicky přesvědčit autory připraveného *Prohlášení o sedmi bodech* o vynechání sedmého bodu, který zněl: *Nenechme budovat svou organizaci na půdě současného Socialistického svazu mládeže, a to ani v nejvolnější formě*. Autoři prohlášení tento požadavek odmítli a prohlášení bylo pak rozšiřováno v plném znění.

V době normalizace pomáhali zpracovávat historii skautského hnutí i někteří skauti-komunisté. Takovým byl MUDr. Milan Vacek – Šaman z Nového Jičína, který organizoval setkávání skupiny ARCH SCOUT na beskydské Skurečeně a který se pak stal po listopadu 1989 agilním členem Historické komise Ústřední rady Junáka po roce 1989. Ve vedení této komise se pak vystřídal několik bývalých členů KSČ. Jako první

na přelomu let 1989–1990 to byl Miroslav Mudra. Dlouholetým předsedou byl pak bývalý člen Okresního výboru KSČ v Litoměřicích Jaroslav Macek. Po něm tuto funkci převzal bývalý člen pražské stranické skupiny Julius Müller. (Posledním dvěma bylo členství ve straně už v době „normalizace“ ukončeno nezjištěným způsobem.)

Do nové práce se hlásili bývalí členové KSČ i v Brně, Ostravě a mnoha dalších místech republiky. Po setkání v pražské Městské knihovně a vytvoření Prozatímního ústředí českého Junáka byly ustaveny tzv. kulaté stoly, na kterých měly být zhodnoceny některé dokumenty z období 1968–1970 zahanbující československý skauting. Měl tam být řešen i problém s činovníky, kteří podle mnohých svou předchozí činností diskreditovali i znovu obnovovaný československý skauting. Tehdejší prozatímní vedení Českého Junáka závěry kulatých stolů nepřijalo. Skauti-komunisté a jejich sympatizanti měli možnost vrátit se do nejvyšších funkcí v obnovovaném Junáku. Sestra Pešková se stala po Vlastě Mackové náčelní dívčího kmene a bratr Břicháček náčelníkem. Z jistých, dodnes ne dost vysvětlených důvodů, stal se pak Václav Břicháček náčelníkem čestným. Proč bratři a sestry – bývalí komunisté – kandidovali do nejvyšších funkcí a přijímali je, mohli nejlépe vysvětlit opět jen oni sami.

Doba minulá i obnova českého skautského hnutí po roce 1989 je popsána a komentována v několika různých dokumentech i větších pracích. Bohužel přímo jen několika málo bývalými skauty-komunisty, vesměs méně významnými v činovnícké hierarchii. U těch však většinou s nemalým zaujetím a obhajobou svých postojů. Velmi podrobně pouze Pavlem Macháčkem, kterého jsem osobně kontaktoval jako člen Historické komise Ústřední rady Junáka. Jeho obsáhlá osobní korespondence se mnou i s předními činovníky Junáka je zachovaná ve velkém souboru v Ústředním skautském archivu. Tento materiál nebyl dodnes řádně analyzován a zhodnocen.

Nemálo zajímavé jsou i postoje a názory některých vysokých činovníků Junáka, jakým byl zejména starosta Antonín Sum. Jako příklad lze uvést jeho článek v *Haló sobotě* 14. 4. 1990 s názvem *Místa na slunci je dost* o dialogu Junák a Pionýr. V něm jsou nepřímou již v zárodku snahy později realizované v České radě dětí a mládeže. Do Ústředního skautského archivu jsem již předal řadu materiálů týkajících se starosty Antonína Suma. A další, zejména odpovědi na obsáhlý soubor otázek s ním osobně i písemně probíraných, tam ještě v nejbližší době bude z mého osobního archivu předán.

Proti nově prezentovaným názorům a nové činnosti bývalých komunistů, vedoucích činovníků Junáka z let 1968–1970, příkře vystoupili někteří jejich odpůrci odvolávající se na samotnou podstatu skautingu. Jako příklady lze uvést řadu článků Jiřího Zachariáše – Pedra nebo vlastní názory Jaroslava Karafiáta – Karty na působení SIK ve Spálené ulici v Praze. Brzy po listopadu 1989, a vlastně už na setkání v Městské knihovně 2. 12. 1989, došlo také k vážným rozporům v nově se utvářejícím vedení Junáka. Důvodem byly hlavně postoje části skautských činovníků ke způsobu ukončení činnosti Junáka v roce 1970, neochota skautů-komunistů vyvodit důsledky z jejich tehdejšího počínání a nedostatky v respektování hlavních zásad skautského hnutí. Vyústilo to k prvnímu oddělení části skautů od Junáka do samostatné organizace nazvané Svaz skautů a skautek České republiky. Později došlo ze stejných nebo podobných důvodů k dalšímu štěpení původně po válce a ještě i po roce 1989 svým způsobem jednotného českého skautského hnutí.

V dalších letech objevily se ale i jiné kritické názory. Dne 2. 11. 2001 mi napsal bratr Zdeněk Šandera – Shark z Hradce Králové v jednom listě mimo jiné tato slova: *Když jsem si přečetl usnesení posledního Sněmu, napadla mne tato myšlenka: zatímco ti staří věrní skauti se snaží očistit naše řady od škůdců skautingu v minulosti, postupně mezi nás přicházejí ti, kterým jde o skauting podle vzoru Pionýr-SSM. Jenže oni byli v té době příliš malí nebo ještě nežili, a tak nemohli být členy KSČ, i když jejímu mládežnickému hnutí pomáhali vydatně a dobrovolně, často z přesvědčení ať již skutečného či hraného. A ti nyní počínají pronikat do našeho hnutí a obsazují rozhodující pozice. Důkazů je dost, i když často rafinovaně ukrytých. Takže, lidově řečeno: Škodnou jsme vyhnali dveřmi a ona se tam, i když v jiné, mladší podobě, vetřela oknem.*

Ihned po roce 1989 oživila se činnost členů tzv. KRUHu založeného po válce, ve kterém dodnes působí lidé s tradicí předúnorových *Plamenů* a pozdějšího *FONS*. Pod jejich záštitou došlo k pokusu vydávat pokračovatele *Plamenů* a *FONS* – časopisu *OSMRK* či zvláštního zpravodaje. Vyjadřovalo to důležitost, kterou periodikům vždy přisuzovali členové KRUHu. I hlavní část oficiálního skautského tisku dostala se do vlivu některých skautů-komunistů z let 1968–1970.

Společenství nazvané KRUH vydalo o sobě v roce 2001 zvláštní publikaci nazvanou *Svědectví o KRUHu*. Jak bylo uvedeno již výše, za nesporného zakladatele tohoto společenství je považován Pavel Křivský. Byl to člověk široce vzdělaný a jeho charisma bylo zřejmě neobyčejné. Dodnes jeho myšlenky a řada jeho žáků mají viditelný vliv na současné dění v českém skautském hnutí. Jeho životní osudy by vydaly na román plný podivných zvratů. Jako člen premonstrátského řádu měl v želivském klášteře na starosti výchovu noviců. S katolickou církví se ale rozešel. Stal se členem KSČ, v únoru 1948 pracoval podle přání komunistické strany jako člen Ústředního akčního výboru Junáka. Při vyšetřování činnosti klatovských skautů v letech 1951–1952 dostal se ale do mlýna bolševické justice a byl ve vykonstruovaném procesu nemilosrdně odsouzen. Sehrál ovšem i smutnou úlohu informátora Státní bezpečnosti, a to ještě i v kriminále. Svědčí o tom řada ověřených dokladů v knize *Akce StB POLOM* vydané dokumentační skupinou Skautského oddílu Velená Fanderlika v roce 2008.

Členové KRUHu jako členové KSČ, vesměs žáci Pavla Křivského, patřili nejen k té výše zmíněné iniciativní skupině skautů-komunistů v roce 1989. Někteří z nich byli platnými spolupracovníky už tzv. Lipnické prázdninové školy, vychovávající přitažlivým způsobem v rámci Svazu mládeže část mladé generace v době doznávající „normalizace“.

Po listopadu 1989 dali si členové KRUHu práci a podnikli velice úspěšný pokus založit tradici zvláštní výchovy roverů a rangers v samostatných kurzech pečlivě připravovaných a odborně řízených na soukromých chatách v Krkonoších. O takovém kurzu na Beníškách existují i videozáznamy dokládající dobře zájem mladé generace o tyto akce, které probíhaly zprvu zcela mimo oficiální kurzy Junáka. Nic tak přitažlivého v té době nebyl schopen poskytnout instruktorský sbor Lesních škol Junáka. Teprve později došlo v těchto záležitostech ke změně. Je doložitelné, že z těchto kurzů organizovaných členy KRUHu, většinou skauty-komunisty a jejich příznivci, vzešla pak celá řada později rozhodujících činovníků vedení Junáka.

Tzv. Kružané hovořili nejednou i k politické a morální situaci v naší zemi. Tak v červnu 1997 jejich členové doc. PhDr. Václav Břicháček, Ing. Vladimír Kopřiva,

PhDr. Jiří Pilka a RNDr. Jana Šťastná, CSc. podepsali prohlášení a výzvu nazvanou *Začněme každý u sebe!* V posledním odstavci tohoto textu jsou tato slova: *Horlít pro morálku není nic nového. Ale zamlčovat problém je nestatečné... hlavním cílem této proklamacie je... vyzdvihnout odpovědnost každého jednotlivce i každé instituce za projasňování zmařeného duchovního počasí. Přijměme šanci dát prostor slunci.*

Proti těmto slovům lze těžko něco namítat. Ze svých osobních zkušeností a snah žádat a prosit skauty-členy KSČ o vysvětlení jejich současného působení v KSČ i ve skautském hnutí, nemohu než konstatovat, že tuto podle mne podivnou schizofrenii nehodlají ostatním svým bratrům a sestrám nijak vysvětlit. A tak si myslím, že v této tak důležité jejich osobní záležitosti zůstává jejich vlastní výzva *Začněme každý u sebe!* zatím stále nesplněná.

Nejnovější historie Junáka a celého českého skautského hnutí jsou již žhavou současností. Je o nich dostatek materiálu jak v oficiálních dokumentech, tak v komentářích k nim. Přesahuje to úkol vytyčený touto studií. O jednom pokusu o rekapitulaci prvního desetiletí po roce 1989 považuji přece jen za potřebné se alespoň zmínit.

Dne 4. 12. 2001 uspořádala redakce *Skautingu* seminář k 10. výročí obnovení Junáka. Původně byl tento seminář připravován Historickou komisí ÚRJ. Tento záměr nebyl přijat tehdejším vedením Junáka. To mělo zájem spíše o budoucnost než o nějaké reminiscence, které by mohly být mnohým nepříjemné. Seminář byl svolán do stejného sálu, kde se v roce 1989 znovu začínalo – do pražské Městské knihovny. Účast byla prachmizerná, ve velkém sále se tentokrát „tísnilo“ asi 50 lidí, po 13. hodině to bylo už asi jen 30 lidí. (Snad jen náhodou v tutéž dobu probíhalo na Albertově setkání roverů a rangers.) Program semináře dodržen nebyl. Šéfredaktor *Skautingu* se pro nemoc omluvil. Moderovali bratři Zajíc a Šantor. Omluvili se i vyžádaní hosté Mejstřík a Mlynář. Při zahájení se četl pozdravný dopis dr. Antonína Suma, který ovšem pozván nebyl. Úvodní slovo měl místostarosta Jiří Navrátil. Tehdejší sestra starostka Iva Macková seděla v sále, nikdo z pořadatelů ji nepřivítal a na semináři vůbec nepromluvila. Rozprava byla ale živá, zúčastnila se jí asi třetina přítomných. Opět se dostala na pořad účast skautů-komunistů na obnově v roce 1989, i když pořadatelé se snažili soustředit se na otázky zcela současné. Do debaty se zaujetím vstoupil zejména Jiří Zachariáš – Pedro, spoluautor toho sedmibodového prohlášení z listopadu 1989, který také pak v *ČINu* jednání semináře velmi kriticky popsal. Skauty-komunisty na tomto semináři zastupoval zejména MUDr. Jan Pfeiffer.

Ani tento seminář, ani mnohá jiná jednání nevnese příliš jasno do té otázky, která visí stále nejen nad naším skautským hnutím, ale nad celou naší českou společností. Jak to napsal František Nepil ve svém *Dopisu Ježíškovi: Za druhé bych si přál pod stromeček, milý Ježíšku, abych nemusel věčně poslouchat, že za to staré a špatné neseme odpovědnost my všichni. Já vím, že jsem si už na to měl zvyknout, neboť slyším div ne celý život, jak všichni můžeme za to či ono... Nu a teď... že všichni byli tak trošku kolaboranti. Ale oni nebyli, to každý dobře věděl, kdo kolaborantem je a kdo není, dobře jsme věděli, kdo nás drží nad vodou a kdo je náš, dokonce jsme to věděli o hodně líp, než teď vědí ti nejlepší kolaboranti, kdo jejich je dneska a kdo jejich byl i dřív...*

## J) A tak znovu: Audiatur et altera pars. Koho ale oslovit?

Seznamy členů KSČ jsou zachovalejší než registrace členů Junáka. Pokus tyto dvě množiny porovnávat byl ale nad moje síly i z jiných důvodů. Lze-li věřit podepsané zprávě náčelnictva Junáka z let 1968–1970, bylo mezi činovníky Junáka tehdy 2 030 členů KSČ, což bylo 17,1 % všech tehdejších činovníků. To bylo více, než byl tehdy podíl členů KSČ v celé české dospělé populaci. V předsednictvu Ústřední rady Junáka bylo v roce 1970 dokonce více než 62 % komunistů. Aby se rozhodování o osudu Junáka nevymklo ze záměrů KSČ znovu český skauting rozehnat, docházelo tehdy na všech organizačních úrovních i ke kooptacím členů KSČ do jednotlivých rad Junáka. Nemohl jsem se spolehnout na pomoc vyšších organizačních jednotek Junáka. Jejich odpovědi na moje otázky byly často nepřesné a mnohdy žádné. S vedením Junáka už kloudná řeč o těchto záležitostech nebyla možná vůbec. Ze sociologických průzkumů, i odborně vedených, je známá neochota vypovídat. Zejména na otázky cílící do soukromí, které je možné nazvat anglickým termínem „vested interests“ (opevněné zájmy).

Se širším průzkumem jsem jako jednotlivec nemohl počítat. I když jsem věděl, že to je nespravedlivé, protože mnoho těch nejvíce těžících ze svého strání zůstane utajených. Byl jsem nucen zvolit cestu pro mne schůdnější. Vyšel jsem z nesporných přiznaných, nebo jinak zjištěných skutečností a omezil se na ještě žijící členy AVÚJ (Akčního výboru Junáka) z roku 1948, na členy stranické skupiny ústředních orgánů Junáka z let 1968–1970 a na několik dalších jmen komunistů kooptovaných do ÚRJ (Ústřední rady Junáka) na zasedání jejího pléna ve dnech 29. 1. až 1. 2. 1970. K nim přibylo ještě několik bývalých členů KSČ, kteří se stali po roce 1989 členy HK (Historické komise Ústřední rady Junáka). Všechny tyto čtyři skupiny činovníků Junáka jsou dostatečně známé, i když nemohu vyloučit, že bylo možné některá jména z těch skupin nezaznamenat. V každém případě by to byly výjimky. Považoval jsem za potřebné okruh těchto vrcholných činovníků rozšířit alespoň o několik vybraných skautů-komunistů, mně osobně známých z blízkého okolí.

Z členů AVÚJ, tak jak jsou podepsáni na listinách z února 1948, ještě žili v době počátků této studie – pokud vím – Jiří Haškovec, Pavel Macháček a Alexej Pludek. Z členů stranické skupiny při ústředních orgánech Junáka v letech 1968–1970 ještě v tu dobu žili – opět pokud vím – Pavel Macháček, Zbyněk Hála, Václav Marhoul, Jan Šimáně, Václav Břicháček, Jan Pfeiffer, Ota Sedláček a Jaroslava Pešková. Z členů HK to byli Miroslav Mudra, Jaroslav Macek, Julius Müller, Miloslav Vacek, Jiří Bayer a Vlasta Šebestová. Mezitím zemřeli Pludek, Bayer, Macek, Müller, Šebestová, Pešková, a pokud vím, i Marhoul. Nevylučuji ovšem, že moje údaje mohou být nepřesné a že ještě žijí někteří další skauti-komunisté, členové jmenovaných orgánů. Abych se neobracel jen na činovníky ve vrcholných funkcích, neopomenul jsem ani několik bratrů z nižších organizačních složek Junáka, se kterými jsem měl možnost se stýkat.

Pokusy o zjištění nějaké pravdy v přírodních vědách se nedaří, není-li k tomu objekt vyprovokován. Ve společenských oborech tomu není příliš jinak. Protože neuspěl můj záměr vyzvat všechny, o které se jednalo, v oficiálním tisku Junáka nebo na jeho sněmech, nezbylo mi než se stát vyptávajícím se a obrátit se písemně nebo osobně na ty z nich, u kterých jsem měl možnost zjistit jejich adresu a mohl počítat s odpovědí. Opustil jsem formu původního strohého dotazníku uveřejněného dříve v časopisu *ČIN*



a napsal jsem každému jednomu zcela osobní list s vysvětlením účelu mého pátrání. Až na výjimky ve větších souborech položených otázek, nikomu z oslovených jsem – jak bývalo zvykem ve středověkých disputacích – neopakoval jeho minulá slova a ponechával jsem zcela jejich úvaze, jak se k obecně položeným otázkám vyjádřit.

Takovéto listy jsem odeslal postupně řadě skautů-komunistů. A to zejména těmto: Jiří Haškovec, Václav Marhoul, Alexej Pludek, Pavel Macháček, Václav Břicháček, Jan Pfeiffer, Jaroslav Macek, Julius Müller, Miroslav Mudra, Milan Vacek, Jaroslava Pešková a Vlasta Šebestová. S řadou z nich jsem měl možnost hovořit i osobně.

Různým způsobem mi odpověděli: Václav Marhoul, Pavel Macháček, Václav Břicháček, Jiří Haškovec, Miroslav Mudra a Jaroslava Pešková.

Omluvili se: za zemřelého Alexeje Pludka jeho bratr Boris Pludek.

Stalo se, co mi mnozí předpovídali – většina mi neodpověděla. Odpověď zůstali dlužni: Jan Pfeiffer, Jaroslav Macek, Julius Müller, Milan Vacek a Jan Šimáně.

O některých místně blízkých skautech-komunistech uvádím údaje zjištěné i jinak než osobními nebo písemnými dotazy.

O pomoc při vysvětlení některých záležitostí skautů-komunistů jsem písemně bez valného úspěchu žádal Antonína Suma, Karla Vaňka, Vlastu Josefu Mackovou, Hanu Bouzkovou, vdovu po Jiřím Bayerovi paní Janečkovou a další. Lépe jsem pochodil u jiných, většinou řadových členů Junáka, nebo nižších skautských činovníků.

Zvláštní dotazy týkající se těchto záležitostí jsem považoval za potřebné položit některým výrazným osobnostem českého skautského hnutí, jako jsou vesměs ke křesťanství se hlásící, ale různé názory mající Jan Pisko, Zdeněk Navrátil, Jiří Čejka, Jiří Zajíc, Vladislav Jech a další.

Všechna tato korespondence je prozatím v mém osobním archivu a bude později, až k tomu uzraje čas, spolehlivě uložena ve vybraném státním archivu. Názory mně svěřené, kromě jedné výjimky skauta, který nechce být jmenován, byly pokud možno využity a případně i citovány v různých částech této studie.

## **K) Byla to schizofrenie?**

Schizofrenici, myšleno lidé dvojího názoru, postižení rozštěpením mysli, nebyli v našich zemích nikdy výjimkou. U všech v této studii oslovených a jmenovaných skautů-komunistů není ale možné provést jednoduché odsouzení a závěry. Téměř všichni měli ale vysokoškolská vzdělání. I když třeba neznali názor W. W. Rostowa, že totalitní režim se vyznačuje šesti znaky, nemohli nevidět jejich zřetelné projevy u nás: Jediná uznávaná ideologie, jediná vládnoucí strana, teroristická politika, monopol komunikačních prostředků, monopol ozbrojených sil a centralizované řízení ekonomiky. Nemohli přehlédnout narůstání malodušnosti, konformity a vědomí závislosti. Museli nutně pozorovat rostoucí projevy kolaborace a fízlovství, které byly mnohem rozšířenější než v době totality nacistické. Ne všichni byli ovšem ochotni všimnout si a hledat důkazy toho, že „komunismus je bití“ jak jej charakterizoval také bývalý komunist Ludvík Vaculík.

Všichni znali hodně z díla Karla Havlíčka Borovského. I když nečetli, nebo zapomněli na jeho větu: „Světská moc může nás přinutit k tomu, abychom z opatrnosti



někdy mlčeli, ale žádná moc nemůže nás přinutit k tomu, abychom mluvili nepravdu proti svému přesvědčení.“ Stejně tak pravděpodobně znali tu příhodu brněnského studenta Tomáše Masaryka, kterého ředitel nutil chodit pravidelně na katolickou zpověď a důvěrně se mu svěřil, že sám tomu také nevěří, ale jako úředník koná, co se mu předepisuje. Mladý Masaryk tehdy svému řediteli řekl: „Kdo jedná proti svému přesvědčení, je padouch (použil německé slovo Schuft).“ Byla ovšem tehdy taková doba, že student Tomáš nebyl ze školy vyloučen.

Vzdělaným lidem nebyly neznámé názory takových lidí, jako byli bratři Čapkové, František Langer, Fráňa Šrámek, Josef Kopta, Jan Herben, Richard Weiner, Ferdinand Peroutka a další, kteří napsali o svých důvodech, proč nejsou komunisty. (Viz například sborník *Proč nejsem komunistou*, který vydaly Lidové noviny v roce 1990.)

V době komunistické totality zřejmě přituhlo. A jednat proti svému lepšímu přesvědčení dodnes, i po roce 1989, není bohužel často žádným zvláštním prohřeškem ani pro lidi, kteří učí druhé mravnosti a slušnému chování. Podivně zní slova i některých vychovatelů mládeže ve školách. Tak zástupce ředitele jedné moravské školy, který nikdy v KSČ nebyl, ale s nějakými problémy komunistické diktatury nemíní děti seznamovat, řekl o tom: „Snažíme se dětem dobu našeho mládí vysvětlit, ale myslím, že je pro ně daleko barvitější výuka o husitech či českých králich než o nudném komunismu, který jim už nic neříká.“ Byla to opravdu taková národní nuda?

Někdy se zdá, že lze u jistých lidí pozorovat něco jako amébní chování. Vědí, co se nemá, ale... To jsem ale přece jen neočekával u těch, které jsem pro tuto studii oslovoval! Platíme opravdu i jako skauti tak veliký dluh za národní selhávání proti totalitám?

Joachim Gauck, evangelický pastor a první ředitel Úřadu pro dokumenty státní bezpečnosti bývalé NDR, byl jistě oprávněný prohlásit nejen k situaci ve své zemi: „I společnost je schopna vytěšňovat minulost, jako to dělají jednotlivci. Pravda sice způsobuje neklid a potřebu se bránit, ale je to první krok k usmíření.“ Jistě, mnozí mohou namítat, že i jiní než skauti mají v naší zemi problém vyrovnat se se svou minulostí a že ani jim se to nedařilo a nedaří. Viz tzv. Pacem in terris a seznamy katolických duchovních evidovaných jako spolupracovníci StB. Nebo dodnes nevyjasněné obvinění spisovatele Milana Kundery z údajného nepěkného činu v jeho studentském mládí.

Skaut-mukl Josef Jelínek – Baghýra, žijící v německém Erlangenu, k tomu řekl toto: „Ten, kdo má odvahu nastavit sám sobě zrcadlo, tomu bude svědomí velmi přísným soudcem a nebude instance, která udělí „rozhřešení“. Člověk prostě odejde nebo neodejde z „tohoto světa“ s čistým štítem. Zním řadu případů, kdy tatínek „pilně zdravil u vrbiček“ s výmluvou, že to dělá proto „aby se děti dostaly na vysokou“. A děti se za takového tatínka – kolaboranta styděly, byly by měly raději otce, na kterého by mohly být hrdé. Ale šlo opravdu o děti, nebo o pány rodiče samotné? O jejich osobní zájmy? A co byly jejich osobní zájmy? Nemají pravdu ti, kteří říkají, že „neznají nikoho, který by mohl tvrdit, že byl přinucen proti své vůli vstoupit do komunistické strany a aktivně v ní působit“?

Musím souhlasit s režisérem Istvánem Szabó, který to řekl přesně: „Je smutné a hrozné, když společnost není schopna přejímat odpovědnost za svou minulost... Brzdí nás minulost a různé skupiny ji vykládají podle svých krátkodobých zájmů... Musíme znát cestu, která vedla tam, kde jsme dnes... Zdravý vývoj je možný jen v pohledu

do zrcadla...“ Jinak dobře to napsal Martin M. Šimečka: „...Aby bylo jasno: hrozbou dnes v Česku není komunismus jako takový. Hrozbou je česká neochota k sebe-poznání... Nevíme, jak silné jsou kořeny komunismu v české společnosti a jak silná je její vůle je vytrhat...“ Generál František Fajtl řekl stručně po vojensky: „Co je odpustitelné, ať je odpuštěno. Co se nedá odpustit, ať je pranýřováno. Co je trestné, nechť rozhodne soud!“

Zvláštní otázkou zůstává i to, na co upozornil novinář Alexandr Mitrofanov: „Ukazuje se, že když je láska k moci pravá, na tom, zda je někdo bývalý kagébák nebo bývalý skaut, zda se tváří jako macho nebo vystupuje jako novodobý Mirek Dušín, vůbec nezáleží. Hlavně když to kluci umějí.“ Doplním to otázkou: proč vlastně nebyli mnozí ze skautů-komunistů ochotni ustoupit po roce 1989 do stínu, a znovu se různým způsobem tlačili do popředí ve skautském hnutí?

Velice jsem rozvažoval, zda se mám v této studii pokusit – byť s nemalým rizikem – formulovat stručně stanoviska alespoň některých skautů-komunistů k záležitostem zde pojednávaným. Rozhodl jsem se udělat to. Výsledek je samozřejmě velmi rozličný co do rozsáhlosti, která je daná tím, co mi sami řekli, napsali, nebo co jsem jinde o nich zjistil. Předeseílám, že všichni zde jmenovaní a většinou přímo oslovení byli, a někteří dodnes jsou, známými osobnostmi českého skautského hnutí. Ať už v ústředních nebo v nižších organizačních člancích Junáka. Znamé jsou i jejich zásluhy v minulosti a často i jejich působení v současnosti. Proto se o těchto zásluhách a působení většinou nezmiňuji. Což vůbec neznamená, že bych jim je upíral a nevážil si všeho dobrého, co pro skauting udělali a dělají.

## Přehled stručně formulovaných postojů některých skautů-členů KSČ k pojednávanému problému

### *Bauer Stanislav*

Člen vedení velmi úspěšného 2. děčínského chlapeckého oddílu v letech 1968–1970, nyní člen Klubu kmene dospělých. Patřil mezi iniciátory obnovy skautského hnutí v Děčíně na jaře 1968. V závěru let 1968–1970 byl členem stranické skupiny při děčínské Okresní radě Junáka a účastnil se porad na Okresním výboru KSČ. Nesouhlasil s tím, aby tato skutečnost byla uváděna ve *Stručné historii skautingu v Děčíně v letech 1968–1970*, kterou jsem zpracovával v roce 1993. Jako skaut-komunista necítí spoluvinu na rozehnání Junáka v roce 1970.

### *Bayer Jiří*

Člen Historické komise Ústřední rady Junáka, ředitel Středočeského muzea v Roztokách, z kteréžto funkce byl proti své vůli v době „normalizace“ odvolán. I po odvolání z funkce ředitele muzea zůstal podle mých informací členem KSČ a odvolal se proti (podle něj nespravedlivému) rozhodnutí k tehdejšímu předsedovi Ústřední revizní komise KSČ Milouši Jakešovi. V dochovaných jeho odvoláních se prohlašoval se svojí manželkou za věrného člena strany, který si nezasloužil nespravedlnosti. V osobním rozhovoru svého času při jednání Historické komise ÚRJ prohlásil, že sám náčelník Rudolf Plajner jej žádal, aby zůstal členem KSČ. Údajně

proto, aby Junák věděl o tom, jaký je názor KSČ na skautské hnutí a co se v této straně děje.

### *Břicháček Václav*

V letech 1968–1970 místonáčelník, po roce 1989 náčelník, nyní čestný náčelník Junáka. Pracoval i ve federálním orgánu Českého a Slovenského skautingu. Vysokoškolský učitel, uznávaný specialista-psycholog, člen různých českých i zahraničních vědeckých společností, včetně takových, jako je nadace PANGEA. Ale i tzv. svazácké „Prázdninové školy Lipnice“ v letech „normalizace“, od mládí člen tzv. KRUHu a osobou, o které na internetové *Skautské křižovatce* proběhla velmi rozporná debata o jeho vztahu ke KSČ a StB. Nepodrobil se lustraci. Protože jako přední činovník vedení Junáka a důležitý člen tamní stranické skupiny v letech 1968–1970 mnoho osobně prožil a věděl, položil jsem mu v roce 1994 celkem 147 přesně cílených otázek. Po počátečním odporu a odmítání na některé otázky odpověděl poctivěji než mnozí jiní oslovení. Rád jsem souhlasil s jeho slovy uveřejněnými v 3. čísle periodika *OSMRK* z roku 1992: „...A čistit prameny – v sobě, v našich vztazích, v minulosti své i celého skautského hnutí...“ Naopak jako vyhýbavý a nesprávný jsem musel považovat jeho článek ve *Skautingu* 1993 nazvaný *Jabné aneb síla myšlenky*. Moji odpověď na tento článek redakce *Skautingu* odmítla uveřejnit. Dne 3. 8. 2006 odpověděl dopisem na můj list z 16. 5. 2006. Říká v něm, že byl kolem roku 1960 přesvědčen, že „změna poměrů je možná pouze zevnitř, tedy působením ve straně“. Uznává chybnost této myšlenky a výklad svých názorů a svého chování zakončuje slovy: „Ten omyl se vztahuje jistě na mne a je to nesporný zápor.“ Za tento dopis otevřenější než názory jiných skautů-komunistů jsem rád poděkoval. Na další můj dopis z roku 2007 týkající se jeho vystoupení v televizi, ve kterém byly jisté nesprávnosti, mi již neodpověděl. Členem KSČ byl v letech 1960–1970. Ve straně skončil tzv. vyškrtnutím.

### *Haškovec Jiří*

Původně člen Foglarovy Dvojky. Před rokem 1948 přispíval do levicového periodika *Plameny*, jehož vydávání pozastavilo vedení Junáka. Člen Akčního výboru na ústředí Junáka v únoru 1948. Jeho nemilosrdné kritiky skautingu vyústily do bezpodmínečné podpory Pionýra. Jsou zaznamenána i tato jeho slova: „Skauting je nutné rozbít, zničit a vybudovat pionýrskou organizaci.“ Později, po roce 1989 na jedné akci na Masarykově univerzitě v Brně kritizoval totalitní poměry u nás v letech 1948–1989. Odpověděl mi v osobním krátkém rozhovoru a v jednom listě, ve kterém mimo jiné kritizoval skautskou organizaci jako „obtížně akceptující různé změny, tradicionalistickou až rigidní organizaci.“ Na další dopis mi již neodpověděl.

### *Kotrba Václav*

Předseda Okresní rady Junáka v Děčíně v letech 1968–1970. Jako komunista navržen pražskými činovníky v roce 1970 ke kooptaci do ÚRJ. Okresní výbor KSČ v Děčíně jej pověřoval úkoly, s jejichž plněním nebylo vedení strany na okrese podle dochovaných zápisů spokojeno. Za Junáka provedl převedení okresní skautské organizace do SODM a nově zřizovaného Svazu mládeže. Zřejmě i pro činnost v Junáku ztratil místo ředitele děčínské pobočky Státní banky. Po odstěhování z Dě-

čina se již do skautské organizace odmítl vrátit. Dochovány jsou některé jeho projevy na veřejnosti za děčínský skauting.

### *Macek Jaroslav*

Archivář, historik a v poslední době svého života kancléř litoměřického biskupství. První řádně Ústřední radou Junáka jmenovaný předseda Historické komise ÚRJ pracující v této funkci od 20. dubna 1991 až do 19. ledna 2002, kdy na tuto funkci rezignoval. Pod jeho vedením se nepodařilo historické komisi ani řádně začít s hlavním svým úkolem – velkými, podrobnými dějinami našeho skautského hnutí. Komise plnila jen krátkodobé zadávané úkoly. Nebýt *Kroniky* brněnského bratra Bruno Břečky, neměl by náš skauting dodnes ani chronologii svého vývoje. U bratra Macka v Litoměřicích se postupně shromáždilo velké množství unikátní dokumentace, jejímž majitelem byl v naprosté většině Junák. Mnohým výzvám, počínaje 8. 3. 2002, k předání těchto archiválií do Ústředního skautského archivu, bratr Macek až do své smrti nevyhověl. Dodnes osud těchto mimořádně cenných materiálů vyšetřený není. Bratr Macek bohužel přes své opakované sliby neposkytl některé z těchto archiválií ani těm členům historické komise, kteří je potřebovali ke své práci. O svém členství v Okresním výboru KSČ v Litoměřicích nikdy ani před svými nejbližšími skautskými přáteli nemluvil a téměř nikdo o jeho členství v KSČ nevěděl. Teprve po roce 2002 sliboval odpovědět na moje otázky těchto záležitostí se týkajících. Do své smrti se k tomu ale neodhodlal.

### *Macourek Jaroslav*

Pracovník Okresního výboru KSČ v Děčíně, kterého přivedl jako bývalého skauta na první schůzku Sdružení přátel Junáka 29. 4. 1968 jiný člen KSČ s tím, že je ochotný obnovenému skautskému hnutí pomáhat. Pozval také skauty-členy KSČ na jednání s prvním tajemníkem OV KSČ soudruhem Chladem. Později plnil příkazy KSČ k novému rozehnutí skautské organizace a usměrňoval činnost děčínské stranické skupiny KSČ při ORJ.

### *Macháček Pavel*

Po válce v aktivní vojenské službě. Jako člen Junáka přispíval do levicového periodika *Plameny*, v únoru 1948 člen Akčního výboru na ústředí Junáka. Před Hálou první vedoucí stranické skupiny na ústředí Junáka v období 1968–1970. Věnuje se kriticky mimo jiné i problémům česko-německým. Vydal o tom vlastním nákladem knihu *Cesta Čechů a Němců ke dnešku*. Jeho příspěvky lze nalézt i v současném velmi sebevědomém stranickém periodiku *Hraničář*. Před osobním setkáním jsem mu písemně položil obsáhlý soubor otázek k jeho názorům na skautské roky 1968–1970. Odpovídal ochotně, ale nikdy neustoupil od svých politických názorů, které považoval za správné a nevyvratitelné. O naší vzájemné korespondenci existuje obsáhlý konvolut uložený v Ústředním skautském archivu. Jsou tam uloženy i některé záznamy o jeho soudním sporu s vedením Junáka.

### *Marhoul Václav*

Místostarosta Junáka v období 1968–1970, zároveň vedoucí odboru na ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Spolu s Hálou byli pověřeni Ústředním výborem

KSČ převést Junáka do obnovovaného jednotného Socialistického svazu mládeže a jeho Pionýrské organizace. Oba tento úkol nesmlouvavě provedli. Položil jsem mu celkem 91 cílených otázek k jeho činnosti v Junáku. Odmítl odpovědět písemně. Byl ale ochoten k zaznamenání rozhovorů na zvukových nosičích. Odpovídal velmi sebevědomě a nepřipouštěl chyb ve svém chování v době nástupu husákovské „normalizace“. Tyto záznamy jsem předal do Ústředního skautského archivu. Patří k tomu nejdůležitějšímu, co bylo k danému období zjištěno. Je známo, že jeho syn, Václav Marhoul ml., uznával svého otce jako dobrého skautského vůdce i vedoucího jiných oddílů mládeže, s jehož politickými názory ovšem zásadně nesouhlasil a nesouhlasí. Napsal o tom svého času i článek do *Skautingu*. V tisku v listopadu 2008 Václav Marhoul mladší důrazně souhlasil se zákazem Svazu mladých komunistů.

### *Mudra Miroslav*

Vojenský historik, první vedoucí zakládané Historické komise Ústřední rady Junáka (od listopadu 1989 až do dubna 1991), která navázala na záslužnou práci „Skupiny pro dějiny skautingu při náčelnictvu Čs. Junáka“ úspěšně pracující v letech 1968–1970 pod vedením bratra Josefa Horkého z Příbrami. Bratr Mudra měl na starosti období druhé světové války. Koncept této jeho práce je k dispozici. V době nástupu normalizace byl účastníkem zájezdu vybraných mladých lidí včetně skautů do Sovětského svazu. Na moje písemné otázky týkající se podílu skautů-komunistů na opakované potlačování skautského hnutí odpověděl, že se již nebude historii vůbec zabývat.

### *Müller Julius*

Člen jedné skautské stranické skupiny v Praze v letech 1968–1970. Po Jaroslavu Mackovi vedoucí Historické komise Ústřední rady Junáka. Nepodařilo se mu stejně jako jeho předchůdci ani po 15 letech zorganizovat splnění hlavního úkolu historické komise – zpracování podrobných dějin československého a pak alespoň českého skautského hnutí. Historická komise se stávala zcela neschopnou plnit tento svůj hlavní úkol zejména pro stále menší ochotu svých členů plnit převzaté úkoly. Sám bratr Müller měl na starosti období 1970–1989, na jehož zpracování bohužel nebylo řádně ani započato. Zemřel náhle v době, kdy již funkci Historické komise Junáka převzal Skautský institut A. B. Svojsíka. Na moji písemnou žádost z roku 2006 týkající se skautů-komunistů zůstal přes mnohé osobní urgencye až do své smrti dlužný odpověď.

### *Pešková Jaroslava*

V roce 1968 místonáčelní, po roce 1989 zvolena po Vlastě Mackové náčelní dívčího kmene, ve kteréžto funkci pracovala svědomitě, pokud jí to zdraví dovolovalo. Vysokoškolská učitelka, na kterou vzpomíná bez výhrad řada jejích posluchačů. I studenti-odpůrci komunismu tolerovali její členství v KSČ, do kterého se dostala přechodem z rušené sociální demokracie. Vztah ke KSČ skončil vyškrtnutím v roce 1970. Skupina skautů-muklů ji požádala, aby se vzdala funkce náčelní. Jako důvod uvedli, že WOSM se v květnu 1990 stavěl odmítavě k přijetí Junáka proto, že nesouhlasil s jeho zastupováním v mezinárodní organizaci komunisty, jako byli tehdy vysocí činovníci bratři Břicháček a Janček. Svoje filozofické názory a postoje k marxismu obhajovala kromě korespondence se mnou i v listech s Eduardem

Pachmannem. Své chování v letech 1968–1970 vyjádřila například těmito slovy: „Jako blízká spolupracovnice Dr. Plajnera Tě ujišťuji, že R. Plajner nikdy nepodlehil iluzi, že je konec totalitní moci a že otázka naší práce je jen naší záležitostí... Pak šlo o to, dostat děti a zejména jejich mladé nadšené vedoucí – rádce a rádkyně, vůdce a vůdkyně – do podmínek, které by umožnily pokračovat v práci a zabránily pronásledování podle modelu 50. let. Nikdo tehdy nevěděl, kam až se politické kyvadlo vychýlí...“

## *Pfeiffer Jan*

Kooptovaný člen náčelnictva v letech 1969–1970. Vysokoškolský učitel, zakladatel jedné z odborných klinik Karlovy univerzity. Od mládí aktivní člen tzv. KRUHu a obdivovatel Pavla Křivského. Pro biografii *KDO JE KDO* neudal, že byl členem KSČ, ale napsal, že „je bezpartijní a cítí se být v pravém křídle sociální demokracie“. K členství v KSČ se přiznal ve své vzpomínkové stati nazvané *Třicet let*. Tam jsou i tato jeho otevřená slova: „Mnozí z nás z Kruhu jsme byli za různých okolností doporučováni do strany a po delších úvahách a rozhovorech jsme doporučení přijali. Byl jsem doporučen v roce 1960... Přinášelo to bezesporu nemravné výhody, ale také podmínky při mnohem aktivnější účasti na životě.“ Prošel bez ztráty kytičky i stranickou prověrkou po nástupu dr. Husáka do vedení KSČ. Ve zmiňovaném článku *Třicet let* lze najít i tato slova: „Bratr Plajner a Vlasta Macková se odhodlali vstoupit do pionýrských orgánů a šel jsem tam také. Když jsme seděli na první velké schůzi, vzpomínám si, jak jsem říkal Vlastě, abych ji trochu potěšil, že u nás na jihu se říká, když chce sedlák sklízet dobrou úrodu, musí kydat hnůj a potom trochu smrdí... Pionýři se k nám chovali taktně.“ Od vedení Socialistického svazu mládeže dostal pak bratr Pfeiffer nejvyšší svazácká vyznamenání a byl mezi tzv. iniciativní skupinou skautů-komunistů, kteří chtěli koncem roku 1989 obnovit spolupráci Junáka se Socialistickým svazem mládeže. Když začal platit lustrační zákon, nemohl pro prokázanou spolupráci s StB zůstat vedoucím kliniky, a postěžoval si na to slovy: „Byl jsem zbaven řady lidských práv, aniž se mnou hovořil soudce, nebo aniž bych byl vyslechnut podle zásady ut audiatur et altera pars.“ Když jsem mu pak v roce 2006 položil písemně otázky právě umožňující odpovědi na tyto záležitosti, nedošla mi žádná odpověď. Ještě dříve, v roce 1993, dokázal zařídit, že redaktorka *Skautingu* nezveřejnila moje vyjádření k jeho jednomu nepravdivému článku ve skautském tisku.

## *Pludek Alexej*

Spisovatel, člen vedení Junáka v letech 1968–1970, který měl na starosti ediční radu. Ještě před listopadem 1989 objevil se jeho podpis na návrhu tzv. iniciativní skupiny skautů-komunistů znovu zapojit obnovu Junáka do rámce Socialistického svazu mládeže. Figuroval na seznamu spolupracovníků StB a kandidoval do parlamentu za Levý blok. Příkře odsuzoval nové politické poměry po listopadu 1989. Prezidenta Václava Havla označoval za mluvčího multimilionářů, feudálů a Sudeťáků. Zemřel dříve, než jej mohl zastihnout můj dopis s otázkami. Odpověděl mi jeho bratr Boris Pludek, v jehož listě lze najít i tato slova: „Myslím, že nějaké přátele, kteří byli komunisté a také pracovali v junáckých organizacích, neměl, alespoň o nich nevím. Sám byl celý život bezpartijní, co zveřejnil v roce 2001 v *Haló novinách* sám jejich předseda, že by do strany nebyl pro svoje názory a přesvědčení přijat. Byl

osobou, která vyznávala buddhismus... Na jeho pohřbu se s ním přišli skauti z Frýdku-Místku rozloučit.“

## *Šimáně Jan*

Obdivovatel Foglara, v jeho stopách organizoval tzv. mikrokolektivy. Jeho život byl plný zvratů a rozporů. Jako ředitel jednoho pražského domu dětí a mládeže zlými slovy hanobil skauty-mukly v padesátých letech. V roce 1968 se zásluhou náčelníka Plajnera stal redaktorem skautského časopisu. Po sovětské okupaci byl obviněn za šíření letáku hájícího svobodu Československa. Jako poslední člen Junáka prožil po srpnu 1968 dva roky v kriminále. Považoval to za nespravedlnost. Jsou k dispozici jeho listy Husákovi, ve kterých se považuje za poctivého komunistu. Z peněz přijatých jako odškodnění za věznění založil zvláštní nadaci. Pokračuje v práci pro mikrokolektivy, pro něž zavedl zvláštní pyramidu ocenění různobarevnými tzv. Březovými lístky. Pro svoje závazky vůči StB je vystaven vážné kritice svých bývalých spolupracovníků.

## *Vacek Milan*

Lékař, zasloužilý pracovník skupiny skautských historiků z let tzv. „normalizace“, kteří se scházeli na Skurečeně v Beskydech i jinde a zpracovali velice cenný soubor historických dokumentů v rámci tzv. ARCH-SKAUTu. Po listopadu 1989 vydal jednu z prvních písemných zpráv o událostech od roku 1968. Byl velmi agilním členem Historické komise Ústřední rady Junáka. Zastával tam vždy názor smířlivý k chování vedení Junáka vůči KSČ. Existuje o tom řada jeho korespondence s vedením Junáka a se mnou jako vedoucím skupiny historické komise pro roky 1968–1970. Většina této korespondence je již uložena v Ústředním skautském archivu. Na poslední moje otázky z roku 2006 už neodpověděl. Zřejmě v tom hrál roli i jeho zhoršující se zdravotní stav.

I těchto několik osudů skautů-komunistů je v různé míře dokladem toho, že tragickou minulost našeho národa v posledních desetiletích je správné brát velice vážně. Prezident Václav Klaus a mnozí jiní se neobávají, že by se mohla doba komunistické diktatury vrátit. Komunisty ale volí stále asi 15 procent voličů a podle různých průzkumů celá třetina národa si dodnes myslí, že za komunistů bylo docela dobře. A do volených orgánů na všech stupních prosakují stále komunisté. A to nejen starších ročníků. Komunistické nálady nemizí ani ve světě. Český velvyslanec ve Vatikáně u Svatého stolce Pavel Vošalík nedávno, ještě jako velvyslanec v Kanadě, prohlásil: „Communism still remains in Europe and around the globe.“ (Komunismus stále zůstává v Evropě a na celém světě.) A tak je podle mne opravdu stále nezbytné podívat se do zrcadla alespoň sami na sebe. Vždyť lze i v rámci skautského hnutí pozorovat ve světě stále podivné události. Nedávno se objevila zpráva, že „Hizbaláh ustanovil Skauty imáma Mahdího a trénuje teroristické skauty“.

Nelze se divit tomu, že se proti zapomínání zdvihají poslední dobou i v České republice nejrůznější hlasy. V červnu 2008 proběhla na půdě Senátu Parlamentu ČR mezinárodní konference „Svědění Evropy a komunismus“. Vznikla petice *Zrušme komunisty!*, výzva *Na komunisty si zvykat nechceme!*, bylo založeno občanské sdružení „Post Bellum“ a Rádio Česko se poslední dobou zabývá i zkušenostmi skautů-muklů.

V samotném Junáku došlo už také k podstatnému posunu v názorech na skauty-komunisty. Projevilo se to v čestném Svojsíkově oddíle, který odmítl do svých řad přijímat bývalé skauty-komunisty.

Již zemřelý Ján Langoš, bývalý československý ministr vnitra a později zakladatel slovenského ÚPN (Ústavu paměti národa), je autorem těchto slov: „Musíme najít odvahu na odhalení pravdy, dokumentovanéj v osobných životech a na nesení zodpovědnosti za svoj osud. Až potom sa stane naše národné spoločenstvo dospelým, lebo 40 rokov sme nežili jako dospelí ľudia. To je moje posolstvo a bol by som rád, keby to bolo aj posolstvom ÚPN.“ V České republice na tomto poli udělal nemalý kus práce Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu a v poslední době se rozbíhá práce založeného Ústavu pro studium totalitních režimů.

Takovéto snahy lze v různých podobách pozorovat také v jiných, zejména evropských, zemích. Není to ale vůbec jednoduché. Tak španělský expremiér José María Aznar nedávno v rozhovoru s českým novinářem prohlásil: „Historie je historie, lidé nemají rádi přemísťování náhrobních kamenů našich dědů, otvírání hromadných hrobů, hraní si s kostmi. Lidé se neradi dívají do minulosti, chtějí budoucnost.“ Stále se zapomíná na Orwellova slova z knihy *1984*: „Kdo ovládá přítomnost, ovládá minulost. Kdo ovládá minulost, ovládá budoucnost.“

V poslední době vydalo Tiskové a distribuční centrum Junáka několik publikací, které byly mimo jiné zajímavé i tím, na jaké prameny literatury se odvolávaly. Tak v kolektivní práci *Svět okolo nás. Metodika ke skautské stezce* je uvedeno množství zahraniční literatury, které svědčí o rozhledu a vzdělanosti autorů. Bohužel, české prameny s domácím poučením tam téměř nenajdete. Při dostatku dobré vůle nebylo by jich málo. Nejen knižních. Viz například článek spisovatele a skauta-mukla Jiřího Stránského nazvaný *Problém se skautským zákonem*, ve kterém je i tato věta: „Představte si, že by poslanci přijali skautský zákon: nesměli by lhát a museli by být čestní.“

A tak se znovu oklikou vracím k tomu problému skautů-komunistů – nadřazení stranické poslušnosti nad všeobecnou občanskou mravností. Robert Baden-Powell ve svém posledním poselství požadoval, aby se skauti pokusili zanechat tento svět o trochu lepším, než jaký byl, když na něj přišli. Ptám se: prospěla tomu pomoc skautů-komunistů totalitnímu režimu? V poslední větě toho poselství zakladatel skautského hnutí vzkázal svým bratrům a sestrám: „Držte se svého skautského slibu i poté, co z vás vyrostou dospělí lidé, a Bůh vám ve vašem úsilí pomůže.“ Skautský slib a skautské zákony ovšem počítají s nemalou porcí toho, co lze nazvat statečností i v dobách nepřízně a nemalých překážek.

## L) Závěr

Řada skautů-komunistů se chovala a stále chová, jako by se jich tyto záležitosti netýkaly. Nejsou ochotni připustit, že svým chováním poškodili nejen pověst našeho skautského hnutí, ale že nesou část spoluviny i na morálním stavu několika posledních našich generací. Například Václav Břicháček, který sice jako jeden z mála uznal a tvrdí, že „nejdůležitějším problémem dnešní doby je rozbití mravních hodnot v celé spo-



lečnosti. Náprava bude velmi obtížná, skauting ještě nikdy nestál před tak těžkým úkolem.“ Vzápětí ale pokračuje: „**Není nutné uvažovat, proč a jak k tomu došlo...**“ Proč to není nutné? Taková slova přece nesvědčí o ochotě podívat se sám na sebe a na svůj podíl na rozbíjení oněch nyní oplakávaných mravních hodnot! Zakladatel světového skautingu na rozdíl od českého skauta, napsal značně dříve: „**Nespokojte se s pouhým Co, ale vypátrejte Proč a Jak.**“ (Viz B.-P.: *Rovering to Success*). Zní to jako geniální předtucha toho, o co se budou po roce 1989 snažit někteří čeští skautokazi, a to ovšem nejen skauti-komunisté.

Jinde tentýž B.-P. varuje: „Ti, kteří nejsou pamětliví minulosti, jsou odsouzeni zopakovat si ji včetně všech předchozích léček a omylů.“ Zapomínání může být pohodlné. Straníci svého času už za J. V. Stalina byli školeni jeho větou: „Nechce-li se někdo v politice zmýlit, musí hledětí vpřed, nikoli zpět.“ Tuto citaci lze najít na straně 59 čísla 4 skautského časopisu *Činovník* z dubna 1948. Ten časopis už byl ovšem tehdy řízen komunistickým Akčním výborem Junáka.

K vysvětlování a omluvám svého počínání mohou skauti-komunisté využívat i některá slova a činy skautů-nekomunistů. Tak náčelník Rudolf Plajner na aktivu 6. června 1970 řekl mimo jiné i toto: „Budiž z tohoto místa poctivě řečeno, jak to cítím: Junák přijímal vždycky ideologii té společnosti, v níž žil... Tato socialistická společnost nemůže akceptovat ideologii společnosti zaniklé, společnosti buržoasní...“

Ani odkazy na takováto slova náčelníka nemohou vyvrátit skutečnost, že skauti-komunisté jako tehdejší rozhodující činitelé ve vedení Junáka popřeli vlastně sami sebe jako skauty a proti přání naprosté většiny českých skautů a skautek postarali se nehorázným způsobem o nové potlačení skautského hnutí v Československu. Jedním z mnoha dostatečných a hanebných dokladů o tom je jejich konečná verze tzv. *Analýzy dosavadní činnosti Českého Junáka*.

Zakladatel světového skautingu upozorňoval důrazně také všechny budoucí skautské vůdce, že skauting má „učit mladé lidi, jak se má žít, a ne jak se dá životem proklouzávat“. A. B. Svojsík dokonce v *Základech junáctví* napsal: „*Prvním vůdcem junáka je pravda a z toho jednání pak vyplývá důvěra, které se každý skaut těší... Poruší-li junák své čestné slovo, ... odevzdá svůj skautský odznak a přestává být pro vždycky skautem.*“ Nemůže nám dnes tato poslední věta připadat jako z jiného světa? Opravdu jsme se tolik vzdálili od poměrů v době, kdy byla napsána?

V tomto svém pokusu jsem se snažil k vymezenému tématu *Komunismus a skauti-komunisté* formulovat svoje stanoviska a najít pro ně důkazy. Jejich hlavní část je zejména v rozsáhlé rešerši, kterou považuji za přímou součást celé této práce. Tato rešerše má 37 svazků a celkem 3 301 archivních položek, z toho velké množství shromážděných dokumentů má řadu listů a bylo mojí snahou je předat do archivu v maximální úplnosti.

Respektoval jsem i námítky skautů-komunistů, pokud mi byly vůbec sděleny, a vyslovil jsem se k nim.

Výsledkem mého pátrání zůstává stanovisko, že skauti-komunisté čisté svědomí v hnutí, ke kterému se hlásili a hlásí, nemají.

I nadále zůstává ovšem zejména na nich, aby své názory a jednání sami svým bratrům a sestrám a celé naší společnosti vysvětlili. A tak nezbývá než skončit starým Ciceronovým „Quousque tandem?“ (Jak dlouho ještě... budeme na toto vysvětlení čekat?)

## Rešerše k úkolu „KOMUNISMUS A SKAUTI-KOMUNISTÉ“

Tato rešerše je součástí studie Ing. Karla Lešanovského *Komunismus a skauti-komunisté* a skládá se ze tří částí:

- a) Vysvětlení smyslu a formy rešerše jako součásti celé studie.
- b) Seznam obsahu svazků dokumentace k úkolu *Komunismus a skauti-komunisté*.
- c) Vlastní dokumentace roztríděná a uložená v archivních souborech. U každého jednotlivého souboru je uložena i celá příslušná část rešerše. Ta v některých případech nahrazuje i příslušný citovaný dokument.

Datum ukončení prací na této rešerši: 30. listopadu 2006.

Od té doby přibýlo pochopitelně velké množství dalších pramenů informací, protože se jedná o práci doslova nekonečnou.

### A)

#### VYSVĚTLENÍ SMYSLU A FORMY REŠERŠE JAKO SOUČÁSTI CELÉ STUDIE

Jedná se o rešerši, která je součástí celé studie. Neomezuje se proto – jak je obvyklé – na prosté citace pramenů, i když i této formy využívá.

Z většiny uvedených pramenů tato rešerše cituje kratší nebo delší texty, které nejen dokládají, ale většinou i doplňují a vyjasňují text vlastní studie *Komunismus a skauti-komunisté*. Svým způsobem stávají se tak tyto citace součástí celého autorského záměru.

Zcela neobvyklé jsou v této rešerši autorské poznámky nebo otázky označené jak „K.L.:“ (Tj. vsunuté texty autora rešerše.) I ty dokládají, za jak důležitou část celé studie Karel Lešanovský považuje vše, co se mu jako jednotlivci podařilo shromáždit k úkolu, který si vytýčil. A jak podstatnou roli v celé té práci hraje právě ta do široka pojatá rešerše.

V rešerši je zaznamenáno celkem 3 301 archivních položek. Z toho velké množství shromážděných dokumentů má řadu listů a bylo snahou autora je předat do archivu v maximální úplnosti.

Autor rešerše i celé studie zdůrazňuje, že není ani historik, ani archivář. Celou práci zpracoval jako laik, který zjistil, že se nikdo z řádně vyškolených a zkušených odborníků tomuto tématu nemíní věnovat. Domnívá se, že se jedná o téma, které by na skautské roli dědičné nemělo být opomíjeno.

Je si vědom řady nedostatků celé práce a prosí o shovívavost při jejich nalézání. Jeho čas se již ale krátí a nechtěl tuto v podstatě nekonečnou práci dále odkládat do dnů budoucích. Přivítá rád každou přísnou kritiku rešerše i vlastní studie.

Protože nelze počítat s tím, že by se někdo ujal rozšíření výsledků této práce, bude převedena do formy CD-ROM a poskytována v této podobě případným zájemcům.

Děkuji všem, zejména vlastní manželce, kteří mi pomohli a umožnili dokončit tento úkol.

V Děčíně 30. listopadu 2006

Karel Lešanovský

B)

## SEZNAM OBSAHU SVAZKŮ DOKUMENTACE K ÚKOLU KOMUNISMUS A SKAUTI-KOMUNISTÉ

<i>Číslo dokumentů</i>	<i>Název svazku</i>	<i>Název části svazku</i>
KS-U 1001–1072	Úvod	
KS-A 2001–2030	Problémy s pojmy	
KS-B 2101–2242	Zásady skautingu	
KS-C 2301–2363	Pravdomluvnost a odpovědnost	
KS-D	Komunistická totalita:	
2401–2434		Teorie
2435–2471		Praxe
2472–2506		Výmluvy
2507–2535		Reformní komunismus
2536–2558		Pokusy odsoudit komunismus
2559–2647		Obrana a členění
2648–2655		Komunistické názory na skauting a jeho potlačování
2656–2657		Skauting a politika
2658–2667		Skauti-komunisté
KS-E	Levicové tendence českého skautingu:	
3001–3012		Před druhou světovou válkou
3013–3038		1945 až únor 1948
3039–3070		Od února 1948 do roku 1967
3071–3093		Roky 1968–1970
3094–3102		Tzv. normalizace
3103–3120		Po roce 1989
KS-F 3201–3468	Zapomnětlivost	
KS-G	Kolaborace s totalitou:	
3501–3528		Malý úvod
3529–3632		Názory komunistů-neskautů a názory na ně
3633–3686		Komunisté-disidenti a názory na ně

	3687–4077 4078–4267	Neschopnost společnosti vzepřít se totalitě Skauti-komunisté v době totality
KS-H	4501–4738	Infiltrace
KS-I	5001–5084	Roky poválečné, akční výbory 1948 a doba následující
KS-J	5501–5660	Roky 1968–1970, stranické skupiny a „normalizace“
KS-K	6001–6066	Pokus o nadechnutí v letech 1968–1970
KS-L	6301–6392	Sjednocování
KS-M	6501–6575	Osudy komunisty pronásledovaných skautů
KS-N	6601–6779	Omluvy
KS-O	7001–7105	Iniciativní skupina
KS-P	7301–7370	Kruh
KS-Q	7501–7614	Současné přežívání vlivů skautů-komunistů
KS-R	8001–8423	Výhledy do budoucnosti
KS-S		Soupis některých rozsáhlejších pramenů
KS-T		Seznam zkratk

## KS-U: Úvod

- 1001 Masaryk, T. G.: Národ nemá žít ve lži, byť líbivé. (LN 23. 4. 2002)
- 1002 Masaryk českou společnost rozdělával a oslovoval především svým racionalismem, odporem proti romantickým ideologiím a criticismem. Byl si vědom toho, jak důležitá je pro život národní společnosti kritika do vlastních řad.
- 1003 Koňák, Zdeněk: O takzvané tlusté čáře. (Národní osvobození č.7/1993)
- 1004 Zvěřina, Martin. Vyvětrat. (LN 9. 2. 2002)
- 1005 Černušák, Radim: Riziko, jemuž jsou vystaveni všichni historici. (LN 7. 11. 1998)
- 1006 Zídek, Petr: Neustále mít na zřeteli dobový kontext. (LN 7. 2. 2002)
- 1007 Šik, Lubomír: Diskutovat o naší minulosti by se snad mělo stále, ale tato diskuse by už měla být zbavena emocí. (LN 14. 2. 2002)
- 1008 Nakonečný, Milan: *Karel Kučera napsal, že „úpadek historie zpravidla nastává ve chvíli, kdy moralizování má nahradit vlastní výklad událostí“.*
- 1009 Růžička, Michal: Informace a dobro. (LN 6. 11. 1993)
- 1010 Gadamer, H. G.: Problém dějinného vědomí. Praha 1994.
- 1011 Golo Mann: *Žádná teorie nemůže vysvětlit a rozšifrovat mnohost historické skutečnosti, která je nevyčerpatelná; proto k ní musíme přistupovat z různých stran, abychom probádali co nejvíc okrajů tohoto neznámého kontinentu.* (In: Kovtun, Jiří: Masarykův triumf. Praha 1991)
- 1012 Skřivánek, Jan: Dekomunizace po našem. (MfD 13. 5. 2006)
- 1013 Steigerwald, Karel: *Každý si v dějinách najde, co potřebuje.*
- 1014 Major, Ladislav: *Věrný obraz musí být získán na základě bedlivého studia všech dostupných pramenů a relevantní výkladové literatury.* (LN 29. 10. 1994)
- 1015 Lešanovský, Karel: Co a jak se skautskou historií. (Ročenka Ústředního skautského archivu Junáka 2002.) Tam i názory na historii těchto autorů: Baden-Powell Robert, Čech Zdeněk, Černoch Pavel, Čornej Petr, Dienstbier Jiří, Drda Adam, Fischer Petr, Fleischmann Petr, Gadamer H. G., Gates Bill, Golo Mann, Grebeníček Miroslav, Heyer Svennik, Hofchner A. E., Hora Petr, Huxley Aldous, Chudožilov Petr, Ibl Petr, Jan Pavel II., Jiránek Vladimír, Jirous Ivan M., Jirsa Jakub, Klaus Václav, Klíma Ivan, Kohl Helmut, Komárek Michal, Koňák Zdeněk, Kostlán František, Kovtun Jiří, Křen Jan, Kučera Karel, Kundera Milan, Kuras Benjamin, Landovský Pavel, Louda Jiří, Löwy Jiří, Major Ladislav, Malý Václav, Mandler Emanuel, Mann Golo, Martin Eduard, Masaryk T. G., Máša Pavel, Matuška Radek, Mejstřík Martin, Milunič Vlado, Motl Stanislav, Orwell George, Pešat Zdeněk, Pešková Jaroslava, Petříček Miroslav, Pithart Petr, Příhoda Petr, Pucholt Jiří, Renčín Vladimír, Ruml Jiří, Rupnik Jacquese, Rusek Ladislav, Růžička Michal, Řeřicha B., Schopenhauer Arthur, Skřivánek Milan, Slavík Jaroslav, Steigerwald Karel, Stowasser Friedrich, Strapina Miroslav, Svoboda Cyril, Szabó István, Šedivý Jaroslav, Šik Lubomír, Štrasser Ján, Šustrová Petruška, Tanská Nataša, Tigrid Pavel, Tomeš Josef, Trantina Pavel, Trefulka Jan, Třeštík Dušan, Tulajdanová Oxana, Tůma Oldřich, Vaculík Ludvík, Valenta Jaroslav, Vaníček Vratislav, Vladislav Jan, Vondráček Pavel, Vrbata Jaroslav, Vystrčil Tomáš, Wiesel Ellie, Zajíc Mirek, Zídek Petr, Zilynská Blanka, Zrzavý Jan, Zweig Stefan, Žák Václav.
- 1016 Strapina, Miroslav: *Myslím si ale, že dříve nebo později bude třeba pohlédnout do zrcadla, i když nabídne hodně křivý obraz...* (LN 20. 12. 2001)
- 1017 Motl, Stanislav: Zajetí času. (LN 3. 6. 1995) Tam text: *Kdo si dokáže upravit minulost po svém, věří, že staví pohodlnou cestu do budoucna.*

- 1018 Šafr, Pavel: *Veřejnost po předchozím ponížení a morálním zostuzení do jisté míry žíznila po lidsky přijatelném obrazu komunisty. Proč by přece nemohl být komunistu slušný člověk?* (LN 16. 9. 1999)
- 1019 Hanzal, Josef: *Potřebovali bychom více autentických svědectví aktérů minulého dění, jejich vzpomínky a výpovědi. Požádal jsem asi 30 historiků o odpovědi na konkrétní otázky, odpověděli mi však pouze tři.*
- 1020 Otto von Habsburg v LN 22. 11. 1997: *Nikoho neubude, když s druhými hovoří... Komunisti velmi dobře vědí, že nesdílím jejich názory, ale jsem s nimi zadobře. Měli bychom se vždy snažit s lidmi hovořit, být s nimi v kontaktu. To nejhorší je někoho vyřadit.*
- 1021 Špidla, Vladimír v LN 18. 4. 1998. *Já jsem historik a vím, jak se pracuje s pamětníky. Je taková zásada, že si pamětník nikdy nic nepamatuje přesně a teprve postupně si vzpomíná...*
- 1022 Heda Margoliová-Kovályová v knize „Na vlastní kůži“, Toronto 1973: *Jakmile se člověk vzdá svobody a vymění ji za pochopení nutnosti, za kázeň, za konformitu s režimem, za slávu a velikost vlasti, za kteroukoli z náhražek, které se mu často tak přesvědčivě nabízejí, vzdává se i nároku na pravdu a pomalu, po kapkách z něho začne unikat život, zrovna tak, jako by si podřezal žíly a sám se odsoudil k bezmocnosti.*
- 1023 Karel Kryl: *Ač se lží ještě nežijeme, jsme s pravdou rozvedeni.*
- 1024 TV inscenace o kolaboraci Mistra Kampana. Tam úvaha o tom, jak hranice mezi rozumnými kompromisy a sebevražednou kolaborací je velice tenoučká. S nepřitelem spolupracoval z lásky ke škole. (Kritika v LN 29. 6. 1993)
- 1025 Jiří Louda: *Žádný národ neuteče svým dějinám.*
- 1026 Jan Pavel II.: *Pravda vás osvobodí.* („Slyšíte, skautíci?“ dodává k tomu Zajíc – Edy ve skautském časopise BLANÍK z června–července 1990.)
- 1027 Řeřicha, B.: *Minulost nelze odhodit.* (LN 15. 4. 1998) Tam: *Jako bývalý člen KSČ říkám: Ano, o bývalých komunistech je třeba mluvit! Jsem přesvědčen o nutnosti vystavit účet za vládnutí KSČ, aby řada lidí neoprávněně nostalgicky nevzpomínala na bývalý režim. Na stránkách tohoto listu jsem se již dvakrát omluvil. Osm let vstávám každé ráno s pocitem viny a každý den jsem konfrontován s důsledky zpupné, panovačné a nesnášenlivé ideologie, s nedostatkem slušnosti, pokory a poctivosti. Není to pro mne omluva ani polehčující okolnost. Nechci mluvit o kolektivní vině. Smutný mohu být z toho, že jako řadový člen reflektuji svou minulost, zatímco mnozí bývalí komunisté řídí dál naše hospodářství v různých společnostech, aniž by řekli lidem této země promiňte. Jsem však optimista. Věřím v katarzi naší společnosti...*
- 1028 Ivan Klíma: *Mají vždy pravdu.* (LN 21. 1. 1998) Tam: *Aspoň tedy v politice bychom měli dávat přednost lidem, kteří svedou předstoupit před ostatní a povědět: Mýlil jsem se. Mýlíváme se totiž všichni a mýlit se je lidské.*
- 1029 Jakub Jirsa: *Podle Gadamera neměl by nikdo zapomínat, že v každém rozhovoru je důležité nejen mluvit, ale i naslouchat a rozumět, vždy vědět, že i druhý může mít také pravdu...* (LN 1. 4. 2000)
- 1030 Kateřina Volná: *Agent StB Filip má špatnou paměť.* (Děčínský deník 20. 5. 2006) Tam: *Sklerotik, nebo lhář. Tak vypadá šéf KSČM a místopředseda Poslanecké sněmovny Vojtěch Filip poté, co senátor Martin Mejstřík zveřejnil svůj čerstvý čtenářský zážitek: prostudoval si totiž jeho estébácký svazek.*
- 1031 Jiří Pehe v Přítomnosti, jaro 2006. *Pro českou veřejnost pak není největší potíží existence KSČM, ale pozůstatky komunismu v myšlení lidí.*



- 1032 Přemysl Sobotka, předseda Senátu ČR: *Národ, který zapomene na svoji historii, si nezaslouží nic jiného, než aby se znovu zopakovala.* (Kanadské listy č. 5–6/2005, str. 3)
- 1033 Americký historik prof. Braham: *Maďaři právě tak jako jiné národy musejí znát svou historii. Nelze stavět skutečnou demokracii na základech lži a zvráceného historického pojetí. Je třeba odvážně se postavit tváří v tvář minulosti, ale to lze smysluplně udělat, jen když to neslouží těm či oněm aktuálním politickým cílům.* (MfD 7. 4. 1994)
- 1034 Salman Rushdie: *I půda pouhého zjišťování faktů je rozbahněná a kluzká a je obtížné se na ní udržet. Ani fakt není totiž něčím jasným a nepředpojatým...* (Týden 28. 11. 2005, str. 15)
- 1035 Gilman Louie, ředitel CIA: *...ten, kdo se pokouší vyhodnocovat informace, je v situaci člověka, jenž se „chce napít z otevřeného požárního hydrantu“. Bez moderních technologií, které mu pomáhají toto množství informací procedit, se prostě neobejde.*
- 1036 Ján Štrasser: *Nepřisuzuji si právo soudit, ale hlásím se k povinnosti zaznamenávat.* (LN 19. 11. 1994)
- 1037 František Parkan: *Bez základních znalostí nelze provádět interpretaci děje ani jeho hodnocení.* (LN 8. 6. 2001)
- 1038 Petr Čornej: *Cesta se, podle mého soudu, nabízí jediná, ač v současnosti nepříliš oblíbená. Je jí úzkostlivě objektivní přístup k minulosti, odmítající vnášet do zkoumaných problémů hesla pozdějších věků, resp. politicky motivované pohledy dneška. I když tento postulát nelze nikdy beze zbytku naplnit (minulost se nedá v úplnosti poznat, a tudíž ani rekonstruovat), měl by jej mít každý, kdo píše o dějinách, neustále na mysli a snažit se jí řídit... Historie není ani děvkou, svolnou vyhovět těm nejroztodivnějším choutkám, ani bezbrannou pannou, dnes a denně se obávající znásilnění.* (Literární noviny 18. 5. 1995)
- 1039 Rudolf Plajner 13. 8. 1983 bratru Horkému: *K osvětlení těchto otázek je ovšem třeba spolupráce mnoha jedinců, je třeba znalostí literatury a pramenů, je třeba odborně vzdělaných bratří... A to mne vede k tomu, že je a hlavně bude třeba zpřístupnit naše prameny a dokumentaci mladší generaci. Já jsem dal k dispozici již téměř vše, co jsem měl a byl bych velmi rád, kdyby ses zamyslí i Ty, komu svěříš a odevzdáš, co dosud schraňuješ. Odpusť, že takto uvažuji. Ale říkám si: „Neodkládej – jsi v pořadí!“...*
- 1040 Jiří Suk ve spolupráci s Jaroslavem Cuhrou a Františkem Koudelkou: *„Chronologie zániku komunistického režimu v Československu 1985–1989.“ Ústav pro soudobé dějiny AV ČR 1999. V celé knize není vůbec nic o skautech. Je to důkaz o tom, jak malou pozornost českému skautskému hnutí ÚSD věnoval. Nebo důkaz toho, že podle autorů skautské hnutí hrálo při zániku komunistického režimu v Československu zanedbatelnou roli.*
- 1041 Badatelský list Libuše Cuhrové, pracovnice AV ČR – ÚSD, ze 7. 12. 2001: téma „Mládež v 80. letech.“ Ojedinele projevený zájem o českou mládež a její osudy v posledních letech před listopadem 1989.
- 1042 Stanovisko Historické komise ÚRJ pro V. sněm Junáka 25.–26. 4. 1992: *...Dokumenty Analýza činnosti..., Prohlášení ÚRJ z 1. 2. 1970 a Socialistická výchova v Junáku vznikaly takovým způsobem, že dnes nelze z dochovaných dokumentů postupně autorství jednoznačně určit...*
- 1043 Karel Lešanovský: *Zhodnocení stavu Historické komise Junáka k 7. 11. 1997 pro XXV. schůzi HK ÚRJ. Tuto zprávu HK ÚRJ dostali všichni její členové jako při-*

- lohu k zápisu. Jejich 13 bodů nebylo nikdy na HK ÚRJ projednáno. Stav HK se ani po této zprávě nijak nezlepšil.
- 1044 Soupis postupných proseb Karla Lešanovského o půjčení věcí z Litoměřic. Původně předáno Jaroslavu Mackovi v roce 2000. Nesplněné požadavky od 15. 6. 1996 podstatně zhoršily práci na osudech českého skautingu v letech 1968–1970.
- 1045 Stanovisko Pavla Macháčka ke stati Karla Lešanovského „Snahy komunistů ovládnout Junáka zevnitř a následky těchto pokusů v minulosti i v současnosti.“ Přednáška na IV. konferenci „Výchova v přerodu společnosti ČR z postkomunistické v demokratickou.“ Praha 15.–16. 1. 1998. Publikováno ve sborníku spoluřadatele – Univerzity Karlovy v Praze.
- 1046 Dopis vedoucího Historické komise Junáka Jaroslava Macka z 24. 2. 1998 Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu. Žádost o pomoc při badatelské práci.
- 1047 Karel Lešanovský: Trojí násilné potlačení a obnova skautského hnutí v Československu. Text přednášky v děčínském Klubu demokratického vzdělávání prosloušené 9. 10. 1990.
- 1048 Karel Lešanovský: Audiatur et altera pars. (Budiž slyšena i druhá strana.) Článek uveřejněný ve skautském časopisu ČIN č.6/1997. Článek obsahuje výzvu ke skautům-komunistům, aby vysvětlili svoje názory na současné členství v Junáku a v politické organizaci, která skauting vždy zakazovala a pronásledovala. V článku je i návrh 12 otázek, na které by bylo zajímavé znát odpovědi.
- 1049 Karel Lešanovský: Snahy komunistů ovládnout Junáka zevnitř a následky těchto pokusů v minulosti i současnosti. Přednáška na IV. konferenci „Výchova v přerodu společnosti ČR z postkomunistické v demokratickou“, Praha 15.–16. 1. 1998. Publikováno ve sborníku spoluřadatele University Karlovy v Praze.
- 1050 Karel Lešanovský: Účast skautů a skautek na třetím (protikomunistickém) odboji. Přednáška na semináři Doc. dr. Václava Vebera, CSc. z filozofické fakulty Karlovy university v roce 2000.
- 1051 Karel Lešanovský: Československý skauting a komunismus. Přednáška přednesená 3. 3. 2005 na děčínském zámku v rámci cyklu pořádaného Iniciativou pro děčínský zámek a Státním okresním archivem v Děčíně. Tato přednáška byla v pozměněném znění přednesena i na semináři historické katedry University v Ústí nad Labem 16. 11. 2005.
- 1052 Karel Lešanovský: Návrh textu „Prohlášení oddílu Velena Fanderlika k VIII. řádnému sněmu Junáka v roce 1995“. Publikováno v časopisu ČIN v roce 1995. Pod tímtež archivním číslem ještě text Karla Lešanovského „Slíbili jsme něco navíc“ o odpovědnosti skautů a skautek.
- 1053 Karel Lešanovský: Český skauting a skauti-komunisté. Příspěvek do sborníku připravovaného vedením Skautského oddílu Velena Fanderlika.
- 1054 Dopis Eduarda Pachmann z 28. 8. 1996 Jaroslavu Opatovi z Ústavu TGM. Tam i odstavec: *Přítom samozřejmě respektujeme i právo bývalých členů KSČ na omyl, pokud to sami nejen konstatují, ale pro urychlenou nápravu i něco dělají (to je – i dle mého názoru ve vašem případě zcela evidentní). S řadou z nich již spolupracujeme a jsme tomu rádi. – Já osobně, jako levicově dosti orientovaný, dokážu pochopit i velmi pozitivní motivace demokratů levicového ražení, když se kdysi pro vstup do KSČ rozhodovali, zejména do roku 1948...*
- 1055 Petr Fleischmann: *Strana, která přežívá i svou smrt. S komunisty se zřejmě budeme muset naučit žít, což neznamená sdílet jejich zhoubný pohled na svět... Hlasy, že komunistická strana udržovaná v menšinovém postavení respektující*

- demokratický pořádek nepředstavuje při současném rozvržení sil ve světě žádné nebezpečí, jsou stále početnější...* (Přítomnost, jaro 2006)
- 1056 Dopis Karla Lešanovského z 3. 5. 1994 Václavu Břicháčkovi s žádostí na odpovědi z jeho působení v Junáku v letech 1968–1970.
- 1057 Soubor otázek Karla Lešanovského pro bratra Václava Břicháčka z 3. 5. 1994. (Celkem 17 listů otázek.) Připojeno 12 otázek Jaroslava Macka pro bratra Břicháčka.
- 1058 Dopis Karla Lešanovského z 21. 6. 2005 plk. JUDr. Pavlu Bretovi o záměru znovu oslovit skauty-komunisty.
- 1059 Návrh dotazníku Karla Lešanovského pro skauty-komunisty.
- 1060 Výpis z knihy S. Katrňáka „Odsouzení k manuální práci“. Nakladatelství SLON 2004. *Z osmdesáti roznesených dopisů mi přišlo zpátky pět odpovědí. Čtyři od dělníků a jedna od vysokoškolsky vzdělaného páru.*
- 1061 Seznam tří nesporných skautů-komunistů z let 1968–1970.
- 1062 H. Kohl v Jeruzalémě 6. 6. 1995: *Národ, který nezná své dějiny, nemůže ani pochopit přítomnost, ani budovat budoucnost.*
- 1063 Václav Klaus v LN 1. 4. 1995: *...Minulost určitě nebyla vždycky idylická, nevitězila v ní vždycky láska, dobro a spravedlnost, ale s minulostí se – jak řekl ve svém nedávném projevu náš pan prezident – už nedá nic dělat. Z té je možné se jedině poučit, abychom už nikdy neopakovali stejné chyby. Minulost bohužel není možné odehrát znovu a udělat ji lepší. Začínám mít strach, že máme sklon dělat nové a další chyby, možná v dobrém, možná ve špatném úmyslu, možná záměrně, možná nevědomky...*
- 1064 Jiří Leschtina v MF Dnes 29. 4. 1998: *...Minulý týden také vyrukoval s prapodivnou úvahou předseda bezpečnostní komise ČSSD Petr Ibl, jenž napsal v deníku Právo: „Jestliže je třeba udělat tlustou čáru za řadou zločinů Klausovy éry, je nezbytné již udělat i tlustou čáru za řadou zločinů komunismu.*
- 1065 Vladimír Jiránek v LN 20. 2. 2002: *Historie se nemazlila s námi, nevidím důvod, proč my bychom se měli mazlit s historií.*
- 1066 Michal Komárek v MF Dnes 2. 2. 2002: *Děti si z hodin dějepisu ani v nejmenším neodnášejí pocit, že počínání a střety těch dávno mrtvých lidí souvisí s jejich vlastním životem... Někteří politici zavedli termín „vyrovnat se s minulostí“, ale vcelku nepokrytě tím sledovali cíl zbavit se svých konkurentů, případně se pomstít svým nepřátelům. Poměr k historii vyvstal znovu zcela jasně – jako by vyrovnání se s minulostí mohlo znamenat potrestání několika desítek, možná stovek zločinců, nebo nové pochopení několika desítek let nejnovějších dějin. Historie byla dobrá jako nástroj vlastní legitimizace a nástroj likvidace protivníků... Neumíme dějiny vnímat jako své vlastní. Přitom jedině tak mají smysl. Jako proud osudů, zkušeností, myšlenek, který prochází i naším vyměřeným časem... Kierkegaard radil lidem, kteří se vyžívají v prázdném tlachání, následující – představte si, že to, co dnes tak důležitě říkáte svému sousedovi, uslyší někdo za padesát let. Bude v tom ještě nějaká zpráva, informace, bude to mít smysl? I to je pohled na to, jak jsme součástí dějin. Kdybychom se zařídili podle tohoto přísného kritéria, náš přítomný svět by možná překvapivě a náhle ztichl...*
- 1067 Emanuel Mandler: *Naše společnost postrádá dějinný rozměr, nevede s minulostí dialog...*
- 1068 Jan Jandourek v LN 12. 4. 1997: *„Každé dějiny jsou fikce a každá fikce jsou dějiny“... řekl Benedetto Croce.*

- 1069 Dušan Třeštík v LN 21. 12. 1994: *Historiografie mívá ve falešně pojímané askezi sklon k tomu, aby jako Sancho Panza klopytala proti svému lepšímu přesvědčení za svým bláznivým pánem...*
- 1070 Miroslav Petříček jr.: *...pouze rozhodné vůli k budoucnosti se může odkrýt minulé jako to, co přesahuje své místo v chronologii abstraktního času ... Vůbec se nedá dohlédnout, co všechno ještě bude jednou historií. Možná je minulost stále ještě v podstatě neobjevena! Je zapotřebí ještě tolika zpětně působících sil!*
- 1071 Die Presse 22. 9. 1998 – citováno v LN 23. 9. 1998: *Historické poznání není nikdy natolik úplné, aby další bádání učinilo zbytečným, proto je další práce historiků vždy prospěšná. Historici zde ale v žádném případě nejsou od toho, aby rozhodovali za politiku...*
- 1072 Výpis Josefa Přecha z knihy Patricka J. Buchanana „Smrt Západu“: *Americký skauting na křižovatce. Na čtyři sta stránkách snáší autor důkazy pro svoji teorii úpadku a rychlého neodvratného zániku západní křesťanské civilizace a posunu v hodnotách společnosti a o metodách, jak společnost tyto hodnoty vynucuje, i příklad o současné situaci amerických skautů. Ve skautské příručce z roku 1911 stálo: „Z žádného chlapce se nemůže stát ten nejlepší občan, pokud neuznává závazek vůči Bohu.“ „Přisahám na svou čest, že budu plnit svou povinnost k Bohu a vlasti“, říká se ve skautském slibu... Zatímco skauti zůstali věni svým přesvědčením, módní názor udělal přemet... dnešní skauti „podobají se štvavé skupině“...“*

## KS-A: Problémy s pojmy

- 2001 Slova skaut a komunismus. Skaut a Junák. Problémy v dostupných českých a československých encyklopediích. Slovo skauting se podařilo za více než 40 let komunistické samovlády z povědomí většiny českého národa téměř vymazat. Nebo alespoň znejasnit a často zprofanovat.
- 2002 Velký bratr má za sebou nominaci... (MfD 15. 10. 2005). Tam „parta skautů“.
- 2003 TV Prima 21. 10. 2005: *Viktor Kalivoda, takový skautík...*
- 2004 Týden č. 4/2006: *...dlouhé cesty vlakem jsou vhodné hlavně pro skauty a štrikující důchodkyně...*
- 2005 Vladimír Jiránek v LN 20. 7. 1999: *Kampak, Sokolí oko? Bratr Šedý vlk nám bude vyprávět, jak bojoval proti Komančům!...* (Na obrázku odchází od ohně mladý skautík.)
- 2006 Miroslav Korecký v LN 25. 6. 2001: *...Koho znechutila nemravná ODS č. 1 a její arogantní předseda, ten přece nemůže odolat roztomile skautským heslům a bezelstným tvářím ODS č. 2...*
- 2007 Jan Nejedlý cituje A. C. Putnu: *...v uzavření se do kruhu vyvolených, do světa literárních „skautských oddílů“ a v rezignaci na širší dosah tvorby...* (Nové knihy č. 38/1996)
- 2008 Jiří Stránský v LN 29. 12. 1995: *...my u nás máme v hlavách i srdcích řadu spojů přepálených od bolševika...* (Jiří Stránský byl skautem a dlouholetým vězněm komunistického režimu.)
- 2009 V televizním seriálu „Bylo nás pět“ vystupovala Jiřina Jirásková v roli trapné staré skautky.
- 2010 Martin Zvěřina: Skauti. (LN 19. 10. 01) Tam: *Bratr vedoucí Miloš, známý pod oddílovou přezdívkou „ten, který už dávno ví“, uložil bratru Eduardovi, kterého všichni milujeme pro jeho nenapodobitelnou pomatenost, bobříka mlčení... Podle informací LN o bobříka zdravého rozumu nikdo ze zúčastněných neusiluje...*
- 2011 Gabriel Sedlák: *Někdy vám je vytýkáno, že se chováte jako skauti a že si neuvědomujete, že politika je trošičku složitější...* (LN 24. 7. 1998)
- 2012 Pavla Grüntalová v Necenzurovaných novinách č. 16/1992: *...Pan prezident je duší skaut, skauti mají totiž hezkou zásadu, že vždycky budou držet spolu a vzájemně si pomáhat. To ovšem platí jen tehdy, jestliže všichni se řídí zásadami čestnosti vlastními skautskému hnutí. Zdá se, že mnoho kamarádů a pozdějších spolupracovníků pana prezidenta nikdy „skauty“ nebyla, ale pan prezident si to nechce připustit.*
- 2013 Náčelník Junáka, Ing. František Šmajcl – Riki, svého času poznamenal: *...Junák se dostává do funkce jen využití volného času...*
- 2014 Nešlo o zachování her, táboření a metodiky, ale o to, co se ztrácelo podstatného z programu skautingu, z jeho skutečné podstaty.
- 2015 Karel Lešanovský Eduardu Pachmannovi: *Píšeš: „Nikdo z nás přece tehdy ještě nevěděl, že je pád totalismu již na dosah ruky.“ Máš pravdu v tom, že se stále mnozí chovali tak, aby si například uchovali svoje postavení. Pomoci prohnitému režimu k pádu si ani trochu netroufali. Co kdyby museli něco riskovat, nebo nedej Bože, aby přišli o pás stovek kolaborantské mzdy! „Komunisticky reformovaný skauting“ je zrudnost už jen slovní. Každý, kdo se nad tím bastardem jen trochu zamyslí, musí se otrást. (Už jen to spojení příslovce + přídavné jméno + podstatné jméno!). (Z poznámek Karla Lešanovského k „růžovým stránkám“ jednoho rukopisu Edy Pachmanna, str. 8)*

- 2016 Jaroslav Sauer: *...Jeden ze stánkařů sice prodává odznaky se stáním znakem ČSSR a odznáčky socialistické armády, ale zároveň má na pultu vyloženy kovové symboly Skauta a Junáka.* (LN 2. 5. 2002)
- 2017 Pojem „skaut“ se v současných sdělovacích prostředcích běžně používá pro placeného náborového pracovníka, který se pídí po sportovních talentech, zejména hokejstech a fotbalistech.
- 2018 *Göran Stubb si našel nové zaměstnání. Stal se šéfem evropského skautinku pro NHL. Pojem „scout“ převzatý z kanadského hokeje, se dnes už zcela vžil také u nás. V užším smyslu jde o vyhledávání hráčů, nalézání talentů spojované s nabízením profesionálních smluv...* (HALÓ SOBOTA, č. 20, už z 20. 5. 1989)
- 2019 *Letos poprvé si naše politické strany vybíraly na Žofíně vytipované perspektivní politiky po vzoru kanadsko-americké hokejové ligy NHL. Za mořem se tomuto osvědčenému mechanismu říká draft. V draftu mají při volbě přednost ty nejslabší kluby, což přispívá k dlouhodobé vyrovnanosti a přitažlivosti soutěže. Žebříčky uchazečů a profesionální dres se sestavují na základě doporučení skautů, kteří mladíky dlouhodobě pozorují. Mezi českými politickými nadějemi zvítězil letos osmnáctiletý Zoran Duchna z Libouchce. „Je to už hotový politik,“ říká skaut Ivan Mašek, bývalý poslanec za ODA... Druhého nejperspektivnějšího politika, Kristiána Lobeckého, ukořistila KDU-ČSL. Její skaut, farář Kotek z Tupes, na něj pěje ódy... Jako třetí vyhodnotili skauti Lenku Šápovou, švadlenku z Blšan...*
- 2020 „Poslední skaut“. Akční film USA (1991) vysílaný na TV NOVA 27. 2. 2006.
- 2021 Miloslav Čemus, nositel Řádu práce, o svém působení v Lidových milicích: *Koníček. Nic víc. Byli jsme něco jako dnešní skauti.* Pak se zamyslí, zda jeho příměr sedí, a pro jistotu doplní: *Nebo šermíři. No, přece ti, co v létě jezdí po hradech.* (Týden 20. 2. 2006)
- 2022 O brutálních zásazích „miličáků“ vůči demonstrantům v lednu 1989 prý manželé Čemusovi nic nevěděli. *Milicionáři z Brandýsa tehdy do Prahy nemuseli a ani v listopadu jsme nebyli připraveni k akci, tvrdí Miloslav Čemus. Alespoň si to nepamatují, dodává už méně přesvědčivě a vzápětí úlohu Lidových milicí úplně bagatelizuje: Koníček. Nic víc. Byli jsme něco jako dnešní skauti... Uniformu nemám, legitimaci KSČ jsem vrátil hned po revoluci, metály zahodil. Už ani nevím, jaké jsem vlastně dostal... Volím ODS. Dneska je to jediná strana, které se dá věřit. Mít dneska pětadvacet, bude ze mě úspěšný podnikatel. Ve skutečnosti zůstal řadovým zaměstnancem a dál pracuje jako svářeč.* (Ivan Motýl v Týdnu, 20. 2. 2006, str. 47)
- 2023 Na Lounsku se objevily letáky, které vyzývají k bojkotu Sokola a skautů. Komunisté popírají, že s letáky mají co společného. (Kanadské listy č. 5–6/1998).
- 2024 Rudolf Jelínek ve Vlastě 21. 3. 2001: *...Silný vliv na malého Rudu měl kutnohorský skautský oddíl, v němž v roce 1949 prošel zásadní zkouškou, na jejímž konci získal cenná tři orlí pera... Později, když se sám stal otcem, dali své děti zapsat do skautu, který byl naštěstí v 70. letech na nějaký čas znovu obnoven... Když ho o mnoho let později obsadil do role majora Jiřího Hradce v seriálu Třicet případů majora Zemana, Rudolf Jelínek neodmítl už proto, že to byl právě Sequens... Z tisíce herců by 999 neodmítlo. Pro mě byla tahle role výzvou, a i když vím, že seriál vznikl na objednávku ministerstva vnitra jako agitka, svým způsobem zachytil, jací jsme byli...*
- 2025 Názory jako „skauting je pro smích“, „Junák je mrtvá organizace“, „dobrý skutek je co?“
- 2026 SKAUT JE OUT? Lukáš Kašpar (Rx č. 33/2003) navštívil deset skautských táborů, které ho vyprovokovaly k otázce: Má skauting v dnešní době mladým li-

- dem ještě co nabídnout? Z diskuse na on-line jsme vybrali ve zkrácené formě několik názorů. (Reflex č. 38/2003)
- 2027 Petr Příhoda v Nové přítomnosti č. 5/1997: *...Výchova charakteru? Nebud'te naivní, o něčem takovém se mezi reálně uvažujícími lidmi nemluví...*
- 2028 Zakladatel českého skautingu A. B. Svojsík svého času řekl: *Kdo zalhal, vrátí odznak...* (K.L.: Ó, tempora, ó mores.)
- 2029 Běžné je nyní rčení: „Chováte se jako skauti...“ (Ve smyslu jako „naivní hlupáci“)
- 2030 K.L.: Je možné doufat, že český skauting může ještě pomáhat ke slušné budoucnosti svého národa?



## KS-B: Zásady skautingu

- 2101 Václav Havel: *Myslím, že bez velké duchovní obnovy je tento svět ztracen, celá tato civilizace...* (LN 27. 12. 1999)
- 2102 Ferdinand Peroutka: *...budeme se snažit, abychom pojmům a slovům vrátili starý jejich obsah, který jim lidstvo vždy přikládalo. Nechceme-li, aby lidé špatně jednali, nesmíme dopustit, aby byli násilím donuceni falešně myslit.*
- 2103 Josef Pavlát: *Čest, víra, láska, solidarita, pravda jsou nejasné, abstraktní pojmy, zatímco luxusnímu autu nebo dovolené v Maroku rozumí každý. Luxus je luxus, a to ostatní nikoho nezajímá...* (LN 12. 8. 2000)
- 2104 Jiří Kilian: *...Cena čestných věcí je však jen v nich samých. Jestliže nás k tomu, abychom byli řádnými muži, nevede jen sama čestnost, ale nějaký užitek či zisk, jsme mazaní, ale ne řádní. A nic na tom nezmění ani brilantní rétorika... Dobrý muž vykoná čin, o jehož čestnosti je přesvědčen, i když to bude spojeno s námahou, škodou či nebezpečím. Ale vyhne se jednání nečestnému, i kdyby mu to mělo přinést peníze, rozkoš nebo moc. A nic nemá takovou cenu a žádná výhoda není tak žádoucí, aby se kvůli ní dobrý muž vzdálil od své povinnosti a porušil dané slovo a spravedlnost.* (LN 3. 7. 1997)
- 2105 František Koukolík: *Zlí mohou být lidé, nikoli příroda. Jediné, co se s přírodou dá dělat, je pokusit se porozumět jí a chovat se podle toho. Na každém kroku bychom měli mít na mysli, že nejsme středem, natož těžištěm nebo vrcholným výplodem přírody. Jsme jen jednou z možných, náhodně a velmi rychle vzniklých větviček nesmírně hustého stromu života, kterému rozumíme jen málo.* (Nová přítomnost, č. 4/1997)
- 2106 Jan Špáta: *Prvních pět příček pomyslného žebříčku bych nakreslil červeně. Tam by měly být hodnoty nejkvalitnějšího z ismů – humanismus, přátelství, snášenlivost, láska k bližnímu, vlídnost, čestnost, statečnost, šlechtnost a podobně, každý podle svého gusta. Na černých příčkách předlouhého žebříku by byly hodnoty ostatní.* (LN 29. 11. 1997)
- 2107 J. W. Goethe: *Ke všemu, co je veliké, je prvním krokem odvaha.* (LN 30. 3. 2001)
- 2108 Karel Floss: *Jde v podstatě o důraznější a soustavnější využívání tzv. zlatého pravidla v křesťanském znění: vše, co chcete, aby lidé činili vám, čiňte i vy jim. Bez toho svět nemůže přežít. Nový řád není možný bez světového étosu.* (LN 21. 3. 1998)
- 2109 Blanka Kubešová: *Chceme blahobyť, to je náš cíl. Postavili jsme ho dokonce výš než cestu, jak ho dosáhnout – a teď se mu klaníme. Vzali nám čtyřicet let života, tak rychle dohnat, co se dá! Z tohoto pohledu se zdá, že morálka a poctivost zůstaly jen hlupákům. A tak si libujeme ve vynalézavém překračování a porušování zákonů.* (LN 19. 12. 1998)
- 2110 J. R. Tolkien: *O něm v LN 4. 9. 1998: ...nenásilně a bez patosu hovoří o statečnosti, ideálech a o nezbytnosti hájit i za cenu života hodnoty, které jsme si zvykli pokládat za evropské.*
- 2111 Jiří Laube: *Demokratismus vyznává tyto zásady:*
- svobodu – jednotlivce, národů a států (ta končí tam, kde začíná svoboda druhého)*
  - rovnost a rovnoprávnost – lidí, národů, kultur a jazyků*
  - vládu práva – spravedlivé uplatňování práva mezi lidmi a národy, vynutitelnost práva*
  - toleranci v respektování rozdílů v kultuře, náboženství, národnosti (etniku)*

- e) *solidárnost – vzájemné chování členů lidské společnosti ve všech sférách života*
- f) *subsidiarita – dávná, málo uskutečňovaná zásada, znovu uváděná v evropské ústavě, kdy velký celek bere v ochranu slabé členy, ale nechává jim volnost v rozhodování*  
(Dk-DIALOG, č. 7–8/2005)
- 2112 Stanislav Štěpánek: *...Jedním z nejhlavnějších úkolů přestavby je vzkřísit lidskou morálku, etické normy, čestnost a slušnost.* (Kupodivu v Rudém právu již 22. 7. 1989)
- 2113 Mussolini: *Národ, který se neumí bránit, nezasluhuje svobodu.* (K.L.: Svého času se na Mussoliniho příznivě díval i Eduard .)
- 2114 Václav Havel: *Zpochybňovat právo společnosti na sebeobranu proti zlu znamená zpochybňovat samé základy lidské civilizace.* (LN 29. 11. 1994)
- 2115 Jan Meloun: *Bez uvědomění si morálního stavu naší společnosti a hlavně příčin tohoto stavu jsou všechny pokusy o výklady, komentáře a závěry či doporučení nutně zcestné.* (LN 3. 1. 1997)
- 2116 Jefim Fištejn: *Opravdu podmínkou budoucího dobrého soužití je dohledání společné pravdy dějin? Vždyť do dob Talleyranda víme, že dějiny jsou politikou promítnutou do minula a doposud žijí ti, pro něž dějiny stále ještě jsou součástí ukrutného životopisu... A je dávnověká moudrost: Kde je mír, nikdy není úplná pravda, kde je shánka po úplné pravdě, nikdy není mír.* (LN 25. 4. 1997)
- 2117 Ján Štrasser: *...k známému tvrzení rakouského ekonoma Josepha Schumpetera, že „uvědomit si relativní hodnotu vlastního přesvědčení a zároveň si za ním neochvějně stát, je výsada, kterou se civilizovaný jednotlivec odlišuje od barbara.“* (LN 29. 6. 1996 citovaly Slovenský časopis KRITIK A KONTEXT.) (Poznámka K.L.: Už jen málokdo z Čechů ví, že světoznámý ekonom Schumpeter, žijící většinou v USA, se narodil v Čechách.)
- 2118 Jiří Hanák a Jaroslav Veis: *Skutečným pevným bodem v politice, ať už osobní, komunální, státní či světové, však může být pouze morálka. Staví-li politik zed' opřenou jen o pragmatismus, staví z nepálených vepřovic. Chce-li stavět katedrálu, která má přetrvat věky, musí ji stavět z pálených cihel morálky.* (LN 19. 9. 1994)
- 2119 J. A. Komenský: *Musíme směřovat k tomu, aby se lidskému pokolení vrátila svoboda, myšlenková, náboženská a občanská... Svoboda, tvrdím, je nejskvělejší lidský statek, stvořený spolu s člověkem a od něho neodlučitelný, pokud není člověku souzeno zahynout. Uvedme tedy člověka na svobodu, osvobozující jej ode všech nařizovacích dogmat, kultů a poslušnosti.*
- 2120 Jan Pavel II. národům Čech, Moravy a Slovenska v dubnu 1991: *...politování nad dnešní mentalitou, která tvrdí, že je nemožné, aby člověk zůstal v souladu sám se sebou, a která navrhuje „morálku diktovanou podle situace“... Vy víte, že pro národ není nic nebezpečnějšího, než ochabovat a povolovat nesvědomitosti a ztrácet smysl života.*
- 2121 Radim Palouš v knize SVĚTOVĚK vydané v roce 1990 cituje Patočku: *Bez mravního základu, bez přesvědčení, které není věcí oportunity, okolností a očekávaných výhod, žádná sebelépe technicky vybavená společnost nemůže fungovat. Morálka však zde není k tomu, aby společnost fungovala, nýbrž prostě k tomu, aby člověk byl člověkem. Nedefinuje ji člověk podle libovůle svých potřeb, přání, tendencí a tužeb, nýbrž ona to je, která vymezuje člověka.*
- 2122 Josef Brož: *...Byl bych rád, kdyby převládala slušnost, zdvořilost, ohleduplnost, nadhled, veselá mysl... Znovu a znovu se přesvědčuji o tom, že bez respektu*

- k mravnímu řádu, který pochází bůhví odkud, nefunguje nic... Dokonce ani tržní ekonomika.* (LN 11. 2. 1998)
- 2123 Miloš Čermák: *...Idealisté tvrdí, že svět by byl lepší, kdyby se lidé dokázali domluvit. Problémem ideologů je to, že chtějí domluvit všechno. Nejen pravidla, ale i výsledky.* (LN 23. 2. 2002)
- 2124 Kardinál Tomáš Špidlík v rozhovoru s Lubomírem Hegerem: *Ptáte se mě na ideje. O ideje se však obyčejní lidé nezajímají. Hledají především osobnost, které mohou důvěřovat. Podobně je tomu ostatně i v politice. Anebo v manželství. Proč se tolik manželství rozpadá? Protože lidé k sobě ztrácejí důvěru. Ta důvěra se nedá předpovědět dopředu. Například já vám teď věřím, že mě nezastřelíte.* (Mf 21. 4. 2005)
- 2125 Václav Klaus: *Nejmorálnější je ten systém, který od lidí nejméně žádá.*
- 2126 *KSC viděla v zachování samostatnosti Junáka nebezpečný precedens, jenž by mohl být důvodem k rozbití SČM, které se již pod politickým vlivem a záštitou KSC postupně stávalo monopolní mládežnickou organizací... Od SČM Junáka odrazil necitlivě prosazovaný požadavek SČM, aby Junák organizoval a vychovával mládež jen do 15 let, potom mělo následovat členství v SČM. Na zasedání ÚV SČM projeví soudruzi Nečásek a Pošusta názor, že Junák se stává narušitelem jednoty československé mládeže a že je třeba Junáka rozpustit.* (Břečka: KRONIKA, str. 187, rok 1945)
- 2127 Antonín Sum 28. 11. 1993 dopisem Karlu Lešanovskému: o připravované knížce CESTOU K PRAMENŮM: *...Jistě bude dobrá, protože Historická komise, pokud vím, už dnes má spoustu zajímavých pramenů a poznala, že vše není černé a bílé – a že mnohé věci byly a jsou složitější, i že leckdo by si rád silnějšími slovy dnes zamaskoval svoji minulost (nebo přítomnost). To je dnes dost obecné. Chtěl bych jen reagovat na Tvou citaci „mých slov“, že je sporné, měl-li se skauting obnovovat v roce 1968 či nikoli. Asi jsem to neřekl dost přesně – to sporné není vůbec, protože to tehdy jinak nešlo, tlak ze zdola a entusiasmus byly příliš velké. A také nikdo nemohl v únoru–březnu 68 vědět, co bude, to jsme všichni cosi riskovali. Něco vyšlo, něco ne – ale hlavně vyrostla další skautská generace, bez níž by obnova v r. 1989 byla nemožná nebo těžká. A také se těch 22 let nespalo, dnes povykují většinou ti, co spali, či mají máslo na hlavě. V tom, že se jim demokraticky otevírá prostor, je právě ta absurdnost. Kdyby totiž se cítili být opravdu skauty a vázání skautským zákonem a slibem, pak by tak mluvit a jednat nemohli. (Viz Skautský zákon: 1, 2, 3, 4, 7, 10.) A mně osobně velmi vadí to, že to ostatním mnoha vůbec nevadí (viz VI. mř. sněm) – proto jsem se zřekl čestného starostenství...*
- 2128 K.L.: *Český národ na listopad 1989 připraven nebyl. Nebyli ale připraveni ani skauti a skautky. Byli ale přece jen pohotovější než jiní.*
- 2129 JZP (Zachariáš): *Konec konců a ideály skautského hnutí, aneb o čem píše (i když nerozumí) Jana Soukupová v časopise KONEC KONCŮ (dříve BARIERY).* (Článek na internetových stránkách Zápisníku ČINu v dubnu 2004.)
- 2130 *Karikatura z období skautských procesů otištěná v Mf 17. 5. 1952 a znovu zveřejněná po listopadu 1989 jako ukázka pronásledování skautů za totalitního komunistického režimu.*
- 2131 Alexandr Solženicyn – o něm v LN 11. 12. 1998: *...stal se jurodivým moralistou a zarputilým kritikem. Nad morální autoritou, nad níž od času Tolstého Rusko nepoznalo větší, většina mladých doslova „zívá“.*

- 2132 Marie Homolová: *Potírané bylo zato cokoliv, co smrdělo svobodou. Definitivně proto skončili skauti, hodně se s nimi svezlo jedno z mála neoficiálních masových hnutí – tramping...*
- 2133 Václav Pícha: *Schází nám něco, co bylo pro naše primitivní předky samozřejmostí: Přesvědčení, že ve světě vládne řád.* (LN 16. 5. 1997)
- 2134 František Kolář: *...Dnes po šedesátileté nucené pauze však sokolové zatím marně hledají ideu, kterou by strhli zájem Čechů a opět si vydobyli společností respektované postavení.* (LN 17. 2. 1997)
- 2135 K.L.: V osmdesátých letech se v novinách stále častěji objevovaly články o mládeži a jejích problémech. (Zachováno v soukromém archivu Karla Lešanovského.)
- 2136 Lukáš Liška: *Zmrzačení stupnice hodnot je nejzřetelnějším dědictvím komunismu, které je v naší společnosti bohužel stále silně přítomno. Vlčí morálka, ilustrovaná nejlépe heslem „kdo nekrade, okrádá vlastní rodinu“, zůstala součástí českého způsobu uvažování. Je jen přirozené, že pro takto smýšlející občany jsou korupce a lež v politice nepřilíš významnou „vadou na kráse“. Důkazem, že naše zem dosud nepatří mezi rozvinuté demokracie... (Respekt 29. 6.–5. 7. 1998)*
- 2137 Aby děti byly dětmi. Dvojstránka v Mladém světě č. 6/1989, kterou připravili: Dana Emingerová, David Vondráček a Jan Hrubý. Besedovali: Předseda Ústřední rady PO SSM, tajemník ÚV SSM Jaromír Meitner, člen redakční rady MS, pionýrský vedoucí patronátního oddílu MS Lvíčata, redaktor Rudého práva Karel Krτίčka, pionýrský vedoucí Ivo Boháč. Za MS Olga Čermáková, Dana Emingerová a David Vondráček.
- 2138 Czeslaw Milosz, polský nositel Nobelovy ceny, v knize RODNÁ EVROPA, str. 60 v olomouckém vydání z roku 1997: *Mé asociální sklony vyjadřoval můj vztah k nadřazeným a kamarádům ze skautského oddílu. Skauting pro mne měl své půvaby: toulky přírodou, táboráky, nocování ve stanech, sledování stop, používání kapesních nožů a vázání uzlů. Chmurnou stránkou skautingu však pro mne byly všechny povely jako „v dvojřad nastoupit“, „odpočítat vpravo“ a „pohov“, jakož i klubovna – velký sál, který škola věnovala oddílu na jeho obřady, vyzdobený emblémy Vlků, Rysů a Sov a papírovými girlandami. Tam panovala nálada „mělo by se něco dělat, ale nikdo neví co“, čili nuda. Nedokázal jsem pochopit smysl besed a kázání skládajících se z frází a cítil jsem, že je neberou vážně ani řečníci, ani posluchači. O mnoho let později jsem se přesvědčil, že Baden-Powell byl pozoruhodným prorokem sociálního nárůstu: komunismus se mi jevil jako skauting na entou.*
- 2139 Jiří Pilka: *Morálka se mnohým jevila a jeví jako kategorie mimopolitická, jako elegantní řečnická ozdoba, ne-li šlehačka. A tuto šlehačku mají nyní politici přímo v obličeji. Bohužel nejde o grotesku. Havel pouze nastavil této situaci zrcadlo. Místo analýzy někteří jen křičí, že zrcadlo je křivé... Morálku nelze uzákonit, šlehačka to ale není, jinak by se kvůli ní nehroutila vláda, strany, koruna apod. Je však možné ji utvářet. Vzorem.* (LN 19. 1. 1998)
- 2140 Vladimír Jiránek: *To se nedivte, pane, že jste takhle dopad. Ideály jsou pěkný svinstvo.* (Sestra nad lůžkem v nemocnici.) (LN 15. 6. 2002)
- 2141 Petr Vokůrka: *Až se tomu nechce věřit, jak se děti v odpovědích shodovaly. Většina totiž napsala: „Vykradl bych banku, poštu, ukradl bych si video, počítač a podobně.“ Čím to je, že i v dětských hlavičkách jsou peníze a mamon na prvním místě? Kam se to řítí dnešní svět? Příští tisíciletí už klepe na dveře a něco mi říká, že si v něm asi pořádně užijeme.* (Vlasta, 24. 2. 2000)

- 2142 Jan Šulc: *Foglar nikdy nebyl člověkem politickým, komentujícím hrůzy v životě dospělých. Pouze svéhlavě trval a trvá na nedotknutelnosti kontinuity dobra v životě dosud nedospělém, klukovském a chlapeckém. Svým přirozeným lpěním na rozlišování dobra a zla v jeho neideologické, lidské podobě, v lidském charakteru, byl a je dokonalým mimoběžcem všech manipulací s člověkem, k nimž u nás v tomto století došlo. Jeho život a tvorba jsou ztělesněním životodárné paralelity s oficiální pouštní kulturou, ztělesněním žitého outsiderství jako vědomého postoje...* (LN 5. 8. 1995)
- 2143 Z Rejzkova deníčku. K životu a dílu v sobotu zesnulého spisovatele Jaroslava Foglara se podle očekávání ihned v tisku vyslovili největší fanoušci jeho Rychlý šípů a dalších knih z řad herců, spisovatelů a skautů. Nedivím se, že žádný politik ne, který by se taky mohl s čistým svědomím přiznat k tomu, že se denně snaží o ulovení bobříků a ctí Jestřábova základní přikázání jako třeba „nesmíš být hrubý, nesmíš říci jediné neslušné slovo, nesmíš selhat, udělat něco nečestného?“ Tohle že by dneska někdo myslel a bral vážně? Vždyť je to taková naivní četba pro dospívající hochy... Vůbec by ovšem nevadilo, kdyby premiérem počínaje a posledním starostou ze zapadlé vísky konče, leckterou Foglarovu knížku měli ti námi zvolení prostudovanou a osvojenou spíš než nějaké závěry poslední výkonné rady. Už proto, že Mirků Dušínů je vůkol jaksi pořád pomálu, zatímco Dlouhých Bidel, Štětináčů a Alžbětín Prkenářových se pohybuje v příšeří našich politických Stínadel nepočítaně. A Grebeníčkovu Bratrstvo kočičí pracky zase začíná zdvíhat hlavy. (Český dialog č. 3/1999, převzato z Metra 28. ledna 1999)
- 2144 J. Nešpor: Ze zápisníku Miroslava Tyrše. 27 zásad dobrého chování. (Sokol č. 12/2005)
- 2145 Báseň STRACH Dr. Miry Mladějovské zemřelé 9. ledna 1969. V závěru: *Bída duše, bída kluše v patách bázně. Rázně – vzepři se jí... zemři se ctí!*
- 2146 Josef Vágner: *Miluji svá zvířata kromě jiného také proto, že*  
 - *zvířata nekradou, nepomlouvají a nezávidí,*  
 - *jsou prostá, upřímná a opravdová,*  
 - *nikdy se nepřetvařují,*  
 - *nikomu a před ničím se neklaní,*  
 - *a nikdy si nestěžují na svůj těžký osud.*  
 (Pronesl při splnění dětského snu: dostal od hradeckých skautů v květnu 1990 skautský klobouk.)
- 2147 Miroslav Petříček o Janu Patočkovi: *...v jeho pozdním díle slyšet i silnou výzvu k filosofické proměně moderního světa, který se ocitl v krizi tím, že ztratil souvislost se svými duchovními základy...* (LN 23. 12. 1995)
- 2148 K.L.: Bylo až příliš mnoho straníků v řadách skautů. V roce 1969 prý více než 17 % mezi činovníky. Proč? Zrada přesvědčení pro co?
- 2149 Karel Sýs: Chlapci, slibme si. Rozhovor s Jaroslavem Foglarem. (Vlasta č. 37/1992)
- 2150 Karel Kosík: *...po celou tuto přípravnou dobu si lidstvo vystačí provizorními morálními regulami (Descartes hovořil o provizorní morálce) a jednou, až tento prioritní úkol bude proveden, potom bude čas na morálku definitivní... a potom, až bude všeho hojnost a společnost se bude utápět v komfortu, přijdou na řadu také morálka a kultura... ona slibovaná budoucnost je fikcí a nikdy se nedostaví...* (LN 29. 10. 1994)
- 2151 Závaš Bozděch: *Skauting byl bezesporu hnutím s jednoznačným vztahem k demokracii, samotná (technická) demokratičnost skautingu nebyla příliš výrazná... pokud vím, ani ve Foglarově Dvojce – která ovšem byla skautským oddílem spí-*

- še zásluhou členů, než Foglara – nebylo demokracie nikdy nějak moc. „...Skauting jako demokratické výchovné hnutí je v nepřekonatelném ideovém rozporu s nedemokratickými zásadami komunistického stranického hnutí...“ To není pravda. Rozpor nemohl být nepřekonatelný, když jej řada komunistů překonala a byla členy Junáka a řada skautů se stala komunisty. (Z přednášky na semináři „Výchova k evropskému demokratickému občanství, sekce mimoškolní.“ Rok 1998.)
- 2152 Barbora Osvaldová v článku „Čeští gentlemani“: *Pohled je to věru smutný. Mužné, staletí ceněné vlastnosti jako věrnost danému slovu a proklamovaným ideálům, příměst, uměřenost, loajalita, kolegalita nebo charakter aby pohledal. Tři mušketýři a Vinetou zmizeli v propadlišti dějin... A Bratrstvo kočičí pracky odvážně vystrkuje hlavu. Proč by se báli, když paměť je tak krátká...* (LN 4. 6. 1997)
- 2153 Burke: *Stačí, aby dobří lidé nedělali nic...*
- 2154 Benjamin Kuras: *Tomáš Garrigue Masaryk kdysi řekl, že „stát žije a přežívá tou ideou, na níž byl vytvořen“. Bodejť ne. Ideou? A co to je?*
- 2155 B.-P.: *Nejdříve jsem měl ideu. Pak jsem viděl ideál. Nyní máme hnutí, a jestli si někteří z vás nedají pozor, skončíme jako organizace... Jsme hnutí, ne organizace. Jsme přirozené hnutí, podněcované spíše láskou než nařízením.*
- 2156 Jan F. Remišer: *Seznam dokumentů o existenci skautské organizace katolíků. (Uzavřeno v prosinci 1980)*
- 2156 Významní lidé o junácích. (T. G. Masaryk, gen. Svoboda, Oldřich Černík, Josef Charvát, Josef Smrkovský, Vladimír Kadlec, Vlasta Litochlebová-Macková.)  
 Tam Masaryk: *Akceptuji plně váš program...*  
 Tam Svoboda: *...Chlapec prohlásil, že ví, co je to mlčení, protože je skautem...*  
 Tam Charvát: *Kdo se jednou stal opravdovým skautem, už jím nikdy nepřestane být. Skauting je víc než táboření a život v přírodě. Je to ucelený systém mravní...*
- 2157 K.L.: *V letech 1968–1970 byl nový rozvoj skautského hnutí v Československu svým způsobem donkichotským dobrodružstvím odsouzeným k prohře.*
- 2158 Karel Kučera: *Junák po listopadu 1989. Pamětní spis. Brno 1993.*
- 2159 Karel Kučera: *Junák pět let po sametové revoluci. Brno 1995.*
- 2160 Voltaire: *Zásadně s vámi nesouhlasím, ale udělám všechno, abyste mohl říci svůj názor.*
- 2161 *Kdo si žádá, aby byl považován za gentlemana, musí býti muž úplně čestný, neposkvrněného jména...* (Výpis ze SKAUTSKÉHO ALMANACHU 1922)
- 2162 T. G. Masaryk ke 14 000 skautů a skautek v roce 1931: *A tak se s vámi loučím v naději, že pevně dodržíte vždy a za všech okolností svůj program. Nazdar!*
- 2163 Falstaff: *Čest je jen slovo, pouhé vzduchu chvění.* (Shakespeare v 1. dílu Jindřicha IV.)
- 2164 *„Ztratil se malý skautík.“* (Reklama Vodafonu v televizi)
- 2165 Viktor Schläjchrt: *...Vzpouza slušných synků proti nemravným otcům se v historii pravidelně opakuje. Skauti a sokoláci se před osmdesáti lety distancovali od cynických zpustlíků haškovské a gellnerovské generace...* (LN 31. 7. 2000)
- 2166 Jan Amos Komenský: *Kdo prospívá ve vzdělání a upadá v mravech, ten více upadá, než prospívá. Dokonalost svobodné vůle záleží na volbě dobra a zamítání zla, aby se žáci naučili pravdivé znát, dobré chtít a potřebné konat.* Citoval prý ministr Zeman školákům a studentům. (LN 4. 9. 2001)
- 2167 Jiří Reinsberg prošel skautingem a jeho zásad si dodnes cení: *Spočívá totiž v zákonu, který na sebe člověk bere a do kterého se zavazuje slibem, a ten zákon je vlastně Desatero Božích přikázání položené do věku kluků.* (LN 31. 3. 1998)

- 2168 T. G. Masaryk čsl. skautům při slovanském jamboree v roce 1931: *...skaut je bratrem každého skauta a přítelem všech lidí dobré vůle, nemůže být proto skautingu třídního, děleného politicky, stavovsky nebo společensky. A poněvadž skauting jest úsilím o radostné dětství a mládí, nezkalené jedem nenávisti, bylo by zavádění jakéhokoli stranictví do skautingu těžkým prohřeškem na tomto radostném mládí...*
- 2169 Slib svazových činovníků: 2. Žítí a vychovávat mládež v duchu skautského zákona. (Plajner: Zavátou stopou... II. Idey)
- 2170 K.L.: Co je smyslem skautingu? Pathfinding – hledání cesty, dobré cesty životem.
- 2171 *10. skautský zákon: Junák je čistý ve slovech, myšlení i skutcích... Nikdy, ani v myšlenkách, jsme nikoho neponižovali, nikomu nezáviděli, nikomu nic špatného nepřáli. A kdo by se snížil k takovému činu, že by jím způsobil škodu nebo zármutek jiné osobě, nepatřil mezi junáky a měl okamžitě naše řady opustit. Junák byl moderní rytíř, vždy poctivý a čestný.* (Plajner: Zavátou... II. Idey...)
- 2172 A. B. Svojsík: *Ideálem našeho hnutí je dobrý, dokonalý, a tedy také řádný občan, vědomý si nejen svých práv, ale i povinností k sobě, k jiným, k národu, k vlasti, ke státu.* (JUNÁK HLÁSÍ, mimořádné číslo ke IV. sněmu 1990)
- 2173 B.-P.: *11. nepsaný skautský zákon: Skaut není hlupák.*
- 2174 K.L.: Základní skautské hodnoty: Čistota mravů, statečnost, láska ke své zemi, něco navíc.
- 2175 Boh. Řehák: *Skauting je výchova charakteru. V tom je jeho síla. Nejen zdraví, nejen technická vyspělost, tu mohou mít i lidé pokřivených duší.*
- 2176 Plajner: *Příkazy junáckého desatera byly v podstatě převzaty z Ruskinova „Řádu sv. Jiří“ a že byly v teoretické rovině přijímány tehdejší společností s velkým uznáním a hodnoceny převážně kladně.* (Plajner: Zavátou junáckou stezkou II., str. 108)
- 2177 K.L.: Ve skautských zákonech zvlášť výrazné: pravdomluvnost, bratrství, poslušnost vůdců...
- 2178 A. B. Svojsík: *V boji za uplatnění skautské ideje, na obranu pravdy a v zápase proti křivdám nebudeme dbáti svých zájmů osobních, ale jako praví junáci statečně vždy vykonáme svou povinnost. Nezastírejme, když chyby jsou, neříkejme, že není korupce, mravního úpadku a neodpovědnosti v životních otázkách národa, když tomu tak je, nelžeme sobě ani jiným, ale pracujme o nápravu. Ovšem i ve věcích tisku pamatujme příkazu skautského desatera, jež praví: Skaut je čestný v myšlení, slovech i skutcích.* (A. B. Svojsík v článku „Jak se rodí idealismus. Citováno z časopisu SKAUT-JUNÁK, ročník 21 (1934–1935), číslo 8, strana 114.)
- A. B. Svojsík 30. 6. 1922 k prvnímu desetiletí čs. skautingu: *Jdeme přímo k cíli, neohlížeje se ani napravo, ani nalevo. Nikoho neohrožujeme, každému dobrému a poctivému chceme být přáteli, ale od cesty nastoupené, o které jsme se přesvědčili stokrát, že je dobrá, neustoupíme ani o píď. Proto jsme také organizací i institucí nepolitickou, nesloužíme žádné straně zvlášť, ale stranám všem, tj. celému národu. Pěstujeme naprostou svornost, vychováváme mládež v zásadách pravé demokracie, ale pro žádnou zvlášť. Své politické přesvědčení mládeži nevnucujeme, učíme ji hledětí dále a výše než je okamžitý politický prospěch, často i na pochybném základě položený.*
- 2179 Rudolf Plajner. *Hlasy mudrců praví, že všechna hnutí, která pomáhají zvedat etické normy národa, jsou vždycky pokroková a žádný národ se jich nesmí dobrovolně vzdát. A především taková hnutí se nesmějí také dobrovolně vzdát*



- svého poslání. Nikdo nikdy nepochyboval, že Junák zvedal etické normy dětské populace českého národa a na stránkách této studie je sneseno sdostatek důkazů, že jsme se svého poslání nikdy dobrovolně nevzdali, ale tvrdě za ně bojovali... Neboť tak zákony junácké kázaly nám. (Rudolf Plajner: Ve stínu hákového kříže. Praha 1982, str. 80)
- 2180 A. B. Svojsík Mirkovi Vosátkovi: *Pamatuj si, bratře, pro podruhé – diplomacie spočívá v tom, že protivníka přiměješ, že přijme tvůj názor za svůj.* (Skauting č. 1/1997)
- 2181 Aug. Šrámek: *Ale necht' se staneš příslušníkem kterékoliv politické strany, nesmíš jako skaut nikdy házet klacky a balvany do cesty těm, kde se rozhodli stoupat nahoru jinudy, nesmíš jim pro jejich politické přesvědčení a politickou pravdu spílat. Junák i v politickém boji ctí vždy lidskou důstojnost svých odpůrců.* (Traktát skautům o politice. SKAUT-JUNÁK 1921, str. 3. Rudolf Plajner souhlasil s tímto názorem. Viz jeho „Zavátou junáckou stezkou II, 1978, str. 127 n.)
- 2182 Dan Kumermann: *Talmudistická moudrost praví, že člověk nemusí věřit v Boha, hlavně když dodržuje jeho zákony.* (ČIN, č. 14/1991, str. 5)
- 2183 Duchovní dimenze ve skautské výchově. Sborník vydaný po IV. sněmu Junáka. Autoři: Jarmil Burghauser, Jiří Zajíc, Václav Břicháček, Jan Písko, Přemysl Hauser.
- 2184 J. F. Remišer: *Vzhledem k tehdejší poválečné aversi vůči náboženství, nemohl Svojsík použít stejný mravní základ, a proto byl nucen mravní zásady výchovy založit na antropocentrickém humanismu.* (Seznam dokumentů o existenci skautské organizace katolíků. Praha 1980)
- 2185 T. G. Masaryk čsl. skautům v roce 1931: *...zavádění jakéhokoli stranictví do skautingu bylo by těžkým prohřeškem na tomto radostném mládí...*
- 2186 K.L.: *Mravním základem českého skautingu se staly myšlenky obecně uznávaného humanismu. Vztah k Bohu nebyl v jeho zásadách vysloven a zdůrazněn. To bylo jednou z příčin usnadňujících příklon marxisticky orientovaných lidí ke skautingu.*
- 2187 *Junák prohlásil ústy svého nejvyššího představitele (K.L.: Rudolfa Plajnera), že skauting-junáctví vlastně žádnou ideologii nemá a neměl.* (ČIN č. 8/1990)
- 2188 B.-P.: *Kázeň je potřebná všude, ale jde o to, naučit se ji plněním maličností, dokud jsi mladý, abys byl schopen zachovat kázeň, setkáš-li se s většími těžkostmi nebo nebezpečím. Abys to dokázal, musíš být schopen především ovládat se.* (Young Knights of the Empire. 1916)
- 2189 Jarmil Burghauser: *Občanská výchova je výchova, která má tvořit z člověka občana:*
- a) *uvědomělého, znalého základu společenského, hospodářského a státního života, znalého svých práv a povinností a znalého dějin i současných poměrů svého národa a státu a jeho mezinárodního postavení,*
  - b) *bystrého, soudného, samostatného, činorodého a statečného,*
  - c) *obětavého a oddaného prospěchu svých spoluobčanů i celku.*
- (Jarmil Burghauser: Občanská výchova junácká. Příspěvek k metodice junácké výchovy. Knihovna junáckého činovníka. Praha 1948)
- 2190 Pavol Fandák: *Lord Baden-Powell písal takto: „Za starých čias boli skutočnými skautmi rytieri a ich zákony sa veľmi podobali dnešným skautským zákonom. Za najväčšie bohatstvo pokladali rytieri svoju česť...“* (Médium, máj 1996, číslo 5, str. 13)
- 2191 Ladislav Rusek – Šaman: *Nevyhovuje-li to někomu, nelze ho nutit, aby v našem hnutí setrval a cítil se v něm nějak „deformován“ přítomností onoho minima*

- mravních zásad, které ještě máme. Může přece své tábornické a jiné aktivity realizovat jinde. My přece podstatu skautingu nemůžeme měnit... Je třeba skončit s přešlapováním kolem těchto otázek a vrátit našemu junáctví pravý a zásadní duchovní rozměr, vyšší a hlubší poznání... (Článek „Novoroční zvony“ ve Skautingu č. 5/1996)*
- 2192 Karel Lešanovský: *Stačí snažit se poctivě o to, co jsme slíbili. Hodnocení nebudeme podle předsevzetí a ideálů, ale podle toho, co jsme schopni pro jejich uskutečňování učinit a někdy i obětovat.* (Z přednášky na konferenci „Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou“. Praha 12.–14. 9. 1994)
- 2193 „Já, Kryštof Harant, slibuji, že ty všechny věci, podle možností své chci zachovati.“ (K.L.: Slib rytířů Božího hrobu – podobnost se skautským slibem.)
- 2194 A. B. Svojsík 1931: *Ujišťuji, že naše mládež bude vždy připravena býti na svém místě, kde půjde o dobro, pravdu a spravedlnost.*
- 2195 K.L.: Skautská skromnost se projevila i tím, jak málo lpěli na hmotném majetku a dokázali jej oželet. Nebyl podstatou jejich starostí.
- 2196 Rudolf Plajner v prohlášení k novému roku 1948: *Dej Bůh všemohoucí k té práci (skautské) hodně zdraví... (Jan F. Remišer: doklad číslo 83)*
- 2197 Rudolf Plajner: *Všichni, ať jakékoliv stranické příslušnosti, uznávali potřebu politicky nestrannického skautingu, v němž by se mohly uplatňovat děti „70% mlčenlivé většiny rodičů“, politicky neorganizovaných. Každému z nich jsme byli zavázáni díkem za podporu našeho hnutí a snažení i za jejich službu republice... (R. Plajner: Zavátou... II. Idey)*
- 2198 A. B. Svojsík: *V boji za uplatnění skautské ideje, na obranu pravdy a v zápase proti křivdám nebudeme dbáti svých zájmů osobních, ale jako praví junáci statečně vždy vykonáme svou povinnost.* (Z článku „Jak se rodí idealismus. SKAUT-JUNÁK, ročník 21 (1934–1935), č. 8, str. 114)
- 2199 *Ďalší, velmi vznešený etický ideál římsky bol VIRTUS, čo znamená mužnosť, mužná cnosť, statočnosť, odvaha, pevnosť, rozhodnosť, energia, dokonalosť, morálka, hrdinské činy, zdatnosť, ušľachtilosť, mravná sila, všetko, čo muža zdobí a zušľachťuje fyzicky i morálne.* (Článek Ryrtieri II. Skautský časopis MÉDIUM, č. 6/1996)
- 2200 Cicero: *Život nemůže být příjemný, není-li současně čestný.*  
Přemysl Hauser in: O skautském zákonu. (Junácký list č. 59/98)
- 2201 A. B. Svojsík: *Skautské desatero – deset zm klíčivých. Tvé srdce buď půdou úrodnou! Špatný skaut, který zná zákon a neplní jej!* (Z listu Josefa Černého – Baby, březen 1990)
- 2202 *Základem společnosti a státu je mravnost. Ve veřejném životě musíme zdůrazňovat, že v poměru ke státu musí existovat a platit jedna a táž morálka, jako v životě soukromém. Podvádět společnost nebo stát je stejným podvodem jako podvádět člověka.* Citováno ze „Směrnice, kterou chceme vésti dospívající skauty a skautky v poměru ke státu a politice.“ (Pražský skaut, ročník III., 1933, číslo 4, strana 37.) Tato směrnice byla ústředními orgány Svazu vzata mlčky na vědomí, ale nikdy neschválena a z obav před nařčením z „političnosti“ také v oficiálním věstníku VŮDCE nepublikována.
- 2203 Čeští spisovatelé a veřejnost o junáctví. Praha 1947. Výpis z textů těchto autorů: J. Brožová-Malá, T. Budínský, K. Čejka, A. Ernest, František Faltus, Zdeněk Fierlinger, Radim Foustka, Milena Kolmanová, Jaroslav Lehovec, K. Maiwald, Václav Müller, Mirko Pašek, Václav Pletka, K. Pošva, Antonín Procházka,

- Vladimír Smitka, František Springer, gen. Ludvík Svoboda, Antonín Šrámek, St. Teplý. Celkem 243 osobních názorů na skautskou výchovu.
- 2204 K.L.: Skaut = muž cti, důvěry a solidnosti. Platí to ještě?
- 2205 Eduard Pachmann (volná citace hlavní myšlenky): *Československý skauting byl vždy jakýmsi citlivým indikátorem demokratičnosti našeho státního zřízení: mohli legálně existovat, bylo vše v pořádku. Byly-li proti jeho existenci výhrady, bylo to s demokracií na pováženou. Byl-li likvidován, vzalo za své i státní demokratické zřízení.* (Milan Vacek: Recenze práce bratra Eduarda Pachmanna „Výchova k demokratickému občanství v Junáku – díl I. a II.“)
- 2206 Karel Dřevínek: *Výchovný systém s cizími prvky? Krajský dům pionýrů a mládeže, Hradec Králové 1980. Silně protiskautsky zaměřená brožura dosvědčující snahu vědět co nejvíce o skautském hnutí. Celé ale v duchu této věty z jejího úvodu: Nesmíme dopustit, aby se objevovaly na pionýrských táborech prvky, které připomínají symboly, ideje a cíle junácké...*
- 2207 Z promluvy Jana Pavla II. ke skautům 20. 9. 1990: *...Ujišťuji vás svým osobním oceněním skautingu jako nádherného výchovného prostředku a zkušenosti, které vytvářejí sociální a náboženské zaujetí... Skauting je především výchovou. Členové hnutí to pocítují jako svůj růst směrem k osobní zralosti a společenské odpovědnosti... Skauting je hnutím schopným pomáhat milionům mladých lidí, aby pracovali – muži i ženy – ve prospěch vytváření civilizace „bytí“ – na rozdíl od civilizace „majetku“, která v tolika různých společnostech vytváří alarmující projevy sobectví, frustrace a beznaděje – a tak kultu násilí jako životního stylu... Péče o křesťanské hodnoty byla již základní součástí původního skautského programu, tak jak byl vytvořen B.-P. Je to přesně tato otevřenost vůči náboženským potřebám života, která poskytuje obsah a zaměření lidským a etickým hodnotám... Prosím Pána Boha, aby vám žehnal při vašem úsilí, zaměřeném k řešení mnoha otázek, stojících dnes před vaší organizací... (Blaník, č. 8, březen–duben–květen 1991)*
- 2208 A. B. Svojsík: *Tuším však značné nebezpečí, jež naše počínání ohrožuje. Skauting je život sám v malém a v něm jako v zrcadle odráží se všechny nečtnosti veřejného života našeho.* (ČIN, str. 17, číslo nezjištěno.)
- 2209 Eduard Beneš, starosta Svazu Junáků-skautů RČS: *...a kdo z vás je nucen sledovat náš veřejný život, ví, co nám ještě chybí ve věci lidské a občanské slušnosti a vzájemné ideové tolerance. Skautské hnutí chce v tomto smyslu vychovávat lidi dokonalé, nebo řekněme, aspoň slušné po všech stránkách. Všude má svůj velký výchovný význam a u nás myslím jeho význam po stránce této je obzvláště lidský, národně a státně důležitý.*  
Karel Kramář: *Sleduji vaše hnutí, ježto vidím sílu národa vždy v jeho mravních hodnotách. Nežít jen pro sebe, ale pro druhé, pro národ, milovat svého bližního ne slovy, ale skutky, opravdu činorodou láskou, býti silným a neohroženým, dovésti pomoci si sám, nikoho se nebát, jen vlastního svědomí, všechno to, co chce mít československé skautství, je mi zárukou, že z našich chlapců a dívek vyroste nové pokolení, pracovitě a obětavě, samostatné a neohrožené, jež bude nejlepším zárukou budoucnosti našeho národa. A jen si přeji, aby naše skautství nestalo se třídním... Řada dalších zajímavých příspěvků v obsáhlém sborníku.* (František Kučera: Skauting v menšinách. Almanach skautské práce v prvním desetiletí 1920–1930. Nákladem župy „Přemysla Oráče“ 1931)
- 2210 *...On sám jede na svém koni a oř jej nese proti draku nečistému, skrze mdloby temnot, po dračích mostech, rychleji než blesk, překvapí d'ábly, stane před slují*

- dračí, dříve než potvory rozepnou křídla svá k letu... Podívej se, duše moje! Tak se budeš hnát do boje a do zápasu!* (Jaroslav Durych: Svatý Jiří. Torst 1996)
- 2211 *Často jsme spokojeni opakováním tvrzení, že naše hnutí je zcela nepolitické: Může tomu tak býti, avšak setrvávání na této zásadě může naše hnutí na místo posílení ohrozit odtržením od skutečného života... A právě realita jaká se jeví v těchto krutých časech, kdy práva menších jsou beztrestně porušována silnými, kdy moc nestoudně prohlašuje násilí za ochranu svých občanů a lež vydává za pravdu, kdy nezadatelné právo na demokratickou diskusi je hodnoceno jako trestný čin, nás vede k tomu, abychom znovu uvážili mylné předpoklady, na nichž spočívá naše pohodlné nepolitické stanovisko. Kdybychom na něm navzdory těmto skličujícím okolnostem měli trvat, snížilo by to skauting na úroveň abstraktního a dětinského hnutí mládeže...* (László Nagy, generální sekretář světové skautské organizace: Skauting a politika. Článek uveřejněný v 1. čísle zpravodaje ČIN z dubna 1989)
- 2112 *V politice dbá naše hnutí naprosté nestrannosti. Mládež náleží celému národu a je vychovávána tedy pro národ. (Programové prohlášení svazu junáků-skautů ČSR přijaté na valném sjezdu Svazu 21. 2. 1926 v Sladkovského síni Obecního domu v Praze jednomyslným souhlasem.)*
- 2213 *...jsme také organizací a institucí nepolitickou, nesloužíme žádné straně zvlášť, ale stranám všem, tj. celému národu...* (A. B. Svojsík 30. 6. 1922 k prvnímu desetiletí čs. skautingu.)
- 2214 *Ovšem i ve věcech tisku pamatujme příkazu skautského desatera, jež praví: „Skaut je čestný v myšlení, slovech i skutcích.“* (A. B. Svojsík v článku „Jak se rodí idealismus. Čistota tisku.“ SKAUT-JUNÁK č. 8/1934–1935)
- 2215 *A. B. Svojsík: Skautování dodává fyzického zdraví a přispívá k vývoji. Učí energii a zručnosti, naučí hocha kázní, statečnosti, rytířskosti a vlastenectví, slovem vychovává „charakter“, jenž jest pro hocha v ražení si cesty životem důležitějším, než cokoli jiného...* (A. B. S.: Základy junáctví, str. 41)
- 2216 *Ladislav Rusek: Boj o český skauting. Olomouc 2003.*
- 2217 *Rudolf Plajner 6. 8. 1968 generálnímu sekretáři Světové skautské organizace: Habe die Ehre Ihnen mitzuteilen, dass nach der zwanzigjährigen Unterbrechung der Tätigkeit, wenn wieder in der Tschechoslowakei günstige innenpolitische Verhältnisse gebildet worden, hat der Junák-ústředí skautské výchovy (Zentrale der Pfadfindererziehung) seine Arbeit wieder erneuert...*
- 2218 *Miroslav Korecký: Nový ministr je skaut a bývalý náměstek olomouckého primátora – Tomáš Kvapil. Kvapil: Věřím, že zásady skautingu jsou přijatelné i pro členy vlády.*
- 2219 *Antonio Cassati: ...politika zvýrazňující pragmatismus. V tom vidím rozchod s velkou českou tradicí, kdy v čele stáli politici-myslitelé. Otcové vaší vlasti – Palacký, Havlíček, velký T. G. Masaryk...* (LN 24. 8. 1994)
- 2220 *Ivan Klíma: ...Je nejvyšší čas změnit duchovní prostředí, do něhož vrháme vlastní děti...* (LN 18. 12. 1993)
- 2221 *Jiří Zajíc – Edy, předseda duchovní rady Junáka: Zásadně pochybuji, že ten, kdo chce opravdu sloužit našim dětem a mládeži (a o to jde u každého skautského činovníka především), by se mohl cítit „světonázorově znásilněn“, jestliže tuto svou službu bude chápat a žít jako konkrétní uskutečňování služby Pravdě a Lásce. Sotva někdo rozumný může pochybovat, že při výchově dnešní mravně zdevastované mládeže spojenectví s Pravdou a Láskou nepotřebuje. Pokud si to opravdu dnes někdo myslí, pak by skutečně měl opustit skautské řady, neboť nejen nepochopil, čím světový skauting je, ale – a to je snad ještě vážnější,*

- nepochopil ani, co dnes především naše děti, a tím následně i celá naše vlast – nejvíce potřebují.* (ČIN, č. 6/1990 – duben)
- 2222 K.L.: Ideály zlevnily.
- 2223 Mýval Cipovi (to je Miroslav Obrman Tiboru Grandtnerovi) 24. 1. 1975. *...Rozumím-li však skautské myšlenky dobře, pak soudím, že v ní víra v existenci Stvořitele má podstatnou roli. Připustit její odhození by znamenalo odhodit celý skauting a na tom my se podílet nebudeme. Je pro nás zarážející, že se zatím kromě nás nikdo nemá k tomu, vyjádřit se, zrovna jako nikdo nemá potřebu se distancovat od prohlášení Junáka, ve kterém se jako nejvyšší cíl výchovy hlásá marxismus-leninismus...*
- 2224 J. Zajíc a V. Nosek: Inventura českého skautingu. Separát. B.d.
- 2225 K.L.: Stále více a více je třeba skautského idealismu!
- 2226 K.L.: Nemýlím-li se, naše vnitřní problémy jsou způsobovány především netolerantními až agresivními přístupy několika nepočetných „týmů“, které se zčásti i překrývají. (Následuje jejich výčet a popis.) Dle mého názoru jde nyní především o stmelení těch, kteří jsou schopni se na 4 výše uvedené přístupy dívat z dostatečného nadhledu, dostatečně tolerantně, ale přitom principiálně a důsledně.
- 2227 Jarmil Burghauser 24. 7. 1991 činovníkům ORJ: *...nechceme být žádnou masovou organizací, jak nám to vnucovali už při obnovení v roce 1945 i v roce 1968. Za totality se to nesmělo vyslovit, ale teď to říkám naplno: skautské hnutí je elitní hnutí, jen pro opravdu morálně vyspělé jedince, radši budeme mít jen čtyřicet tisíc členů, ale opravdových skautů a skautek, než dát si dělat ostudu některými opravdu otřesnými zjevy, s jakými se teď na táborech, jindy zase jinde – bohužel co chvíli setkáváme...*
- 2228 Jan Písko: Zamyšlení mezi sjezdy na českém srazu Junáka 23. 11. 1991 v Praze. Autor jako motto použil slova P. T. de Chardin: *Všechno mne posiluje v přesvědčení, že budoucnost teď může být dobyta a vedena jen těmi, kteří se spojují ve společné víře v duchovní budoucnost Země.* Z vlastního textu: *Dnes vidíme, že tento rozklad je mnohem hlubší, že zasáhl náš způsob myšlení a že navíc přibyl pocit hlubokého zklamání, nejistoty a pasivity „slušných“ lidí, plynoucí ze zkušenosti, že celoživotní stálost ve smýšlení, to k čemu nás zavazuje skautský slib a zákon, se v podstatě nevyplácí... Očistu hnutí, po níž se volá, přinese nástup mladé generace (při zachování kontinuity) a zásadní přijetí duchovní dimenze skautingu...*
- 2229 Základní směrnice pro chápání principu „Přijetí duchovní dimenze a služba duchovním skutečnostem“ v současném Československém skautingu. (Společný materiál náčelnictva, výchovného odboru a DRJ) Separát. Nedatováno.
- 2230 K.L.: Poznámky pro přednášku o skautském hnutí na večeru pořádaném farářem Českobratrské církve evangelické v Děčíně.
- 2231 Jan Pavel II. přišel s velmi jednoduchým poselstvím, ve kterém citoval Ježíše: „Nebojte se.“ (Daniel Raus v Týdnu 11. 4. 2005)
- 2232 K.L.: Nástup v práci oddílů v roce 1968 byl obdivuhodný, situace po roce 1989 nesrovnatelně obtížnější.
- 2233 K.L.: Farizejství vyrostlo, žebříčky hodnot podivně pokroucené.
- 2234 K.L.: Potřeba sladit zájmy vlastní se zájmy obecnými.
- 2235 Martin C. Putna: *Sekta se sídlem na teologické fakultě Karlovy university hluboce kotví v bohatství církevní tradice dvou tisíciletí, kterou se snaží srozumitelně prezentovat současnému člověku.* (LN 5. 4. 1997) K.L. k tomu: Počty homogenních oddílů v letech 1968–1970 a po roce 1989.

- 2236 *Skauting přežije i v dnešní době počítačových her a televize. Romantika se z mladých duší nedá nijak odbourat*, prohlásil pro LN Foglar, i když s politováním připustil, že dnešní mládež příliš nezná. *Už dva roky ležím v nemocnici na kavalci.* (LN 18. 6. 1997)
- 2237 Pavel Černý – Op: *Každá doba má své problémy a je na každé generaci, aby se s nimi vyrovnala. Tedy je to na nás. Ten závazek jsme přijali s odpovědností vůči těm před námi i těm, kteří přijdou po nás. Skauti vždy brali problémy především jako výzvy, ne nepřekonatelné bariéry. Jako výzvy, ze kterých se radujeme, protože nám dávají příležitost k vlastnímu rozvoji, a to je veselá práce.* (Skauting č. 5/2005)  
*Neschovávejme se. Za posledních 15 let jsme toho hodně udělali, ale také hodně neudělali. Často jsme se víc zabývali sami sebou, než těmi, pro které tu jsme.* (Skauting č. 5/2005, str. 6)
- 2238 K.L.: Non est pax impiis!
- 2239 K.L.: Poslední stanovy Junáka: Slovo Bůh už vysloveno.
- 2240 Soubor otázek Karla Lešanovského pro bratra Václava Břicháčka. Viz doklad 1057 v části U.
- 2241 Karel Lešanovský: Poznámky k „Bílým“ a „Růžovým“ stránkám rukopisu Edy Pachmanna. Viz doklad 2015 v části A.
- 2242 Ve výroční zprávě Junáka za rok 2003 je i tato věta: *Jsme společenství, v něž čest, přátelství, ušlechtilost, zdatnost, nezištnost a odvaha patřily a patří k těm nejvýše postaveným a respektovaným hodnotám.* Viz doklad 2029 v části A.

## KS-C: Pravdomluvnost a odpovědnost

- 2301 *Mladý člověk si přeje prožít svůj život jako příběh, který si zvolí a stvoří. V tomto přání je pochopitelně kus iluze, protože prostor, v němž se jeho příběh odehraje, stvořili už jiní a před ním. Přesto má jeho přání i hluboké oprávnění, neboť každým lidským životem, každým novým pokolením začíná svět znovu... Dne 10. června 1415 psal český učenec a kazatel svým krajanům: „Také prosím, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli.“ Všimněte si dobře: Hus říká „přáli“, ne „vnucovali“. Je to nevědecký požadavek? Domníváme se naopak, že tento vzkaz, který k nám přichází ze vzdálenosti šesti staletí, oslovuje velmi současně každého z nás... (Dokument Charty 77 č. 7/1986 z 6. března 1986: PROSTOR PRO MLADOU GENERACI)*
- 2302 J. J. Rousseau: „Vitam impendere vero.“ (Život zasvětit pravdě)
- 2303 Mladý Tomáš Masaryk svému řediteli na brněnském gymnasiu, který jej naváděl k neupřímnosti – chození ke zpovědi, v kterou nevěřil, prý řekl: „Kdo jedná proti svému přesvědčení, je darebák.“
- 2304 Václav Havel: ...*Je-li z mnoha historických důvodů stále ještě naše společnost značně demoralizovaná, vůbec to neznamená, že žijeme ve společnosti bez morálky. Velmi dobře všichni víme, co se má a co nemá, co se sluší a co nesluší, co je dobro a co zlo... (Novoroční projev v LN 2. 1. 2001)*
- 2305 Kalendář KSČM pro rok 2002 cituje Vladimíra Iliče Lenina: *Pravda nesmí záviset na tom, komu bude sloužit. (LN 1. 18. 2001)*
- 2306 Ivan Klíma: ...*Chválím lidi, kteří cítí nechuť hlásat opak toho, co hlásali, či museli hlásat ještě před deseti lety. Nicméně jsou jistá fakta, která platí nezávisle na naší vůli, a kompromis mezi dřívější lží a historickými fakty prostě není možný. Pokud se týká Lenina, lze připustit, že fakta o něm byla před deseti lety hůře dostupná a iluze o něm byla tedy omluvitelnější (nikoliv omluvitelná). Dnes však jsou přístupny dokumenty, které nesporně dokazují, že Lenin je otcem jedné z nejterorističtějších diktatur, jaké lidstvo poznalo. Nejspíš věřil ve svou utopickou ideu, ale je pravda, že pro tuto ideu a pro svoji moc byl připraven zavírat, střílet po tisících všechny, kdo se o ní odvažovali pochybovat... Dobré úmysly dláždí cestu do pekla... (LN 27. 6. 1997)*
- 2307 Jiří Ruml: *Nedělám si iluze o pravdě... Svět, ve kterém žijeme, je stále méně srozumitelný, přestože o něm máme stále více zpráv... Všichni se obratně vyhýbají pravdě a někteří prostě neobratně lžou... Dokonce se tvrdí, že politika je dnes uměním neříkat pravdu nebo bezostyšně lhát ve jménu dobré věci... Ani voliči nevolí své představitele podle toho, jak jsou pravdomluvní, ale jak jsou chytří, jak se dovedou vykrotit... (LN 24. 7. 1998)*
- 2308 K.L.: *Budoucnost záleží na zhodnocení minulosti – bude-li jasné, zda je správné lhát, zda je přípustné mít dvojí tvář.*
- 2309 K.L.: *Ani skautští činovníci se v minulosti nevyhnuli spoluúčasti na lži.*
- 2310 Jan B. Uhlíř: *Podle historika Tesaře je vinen národ, který si nechal od vlastních špiček vnutit povinnost lhát. (Z posudku knihy Jana Tesaře MNICHOVSKÝ KOMPLEX, Praha 2000, uveřejněném v MfD 3. 10. 2000)*
- 2311 Viktor Šlajchrt: ...*Možná v posledních letech konečně dozráváme k pravdě o tom, jak příšerně se v Čechách lhalo... (LN 11. 9. 2000)*
- 2312 Jan Štětka: *Lidé dvojího názoru nebyli v našich zemích nikdy výjimkou... Víme, že se to nemá, ale... (LN 28. 7. 1994)*

- 2313 K.L.: Anomická morálka = volný výklad norem a jejich pragmatické obcházení. Vyhnula se vždy všem skautským činovníkům?
- 2314 Jiří Šimáně, předseda představenstva Čedoku: *V Čechách se pravda nenosí, to vám klidně podepíšu.* (LN 11. 9. 2000)
- 2315 Bohumil Pečinka: *Ještě nikdy se tolik nerozcházela veřejná prohlášení politiků se skutečností a ještě nikdy jim to tolik neprocházelo.* (Článek „Něco horšího než lež“ v LN 6. 2. 1997)
- 2316 Václav Bělohorský: Středoevropský étos: *„Není třeba, abychom vše pokládali za pravdivé, je jen třeba, abychom to pokládali za nutné,“ praví duchovní v dialogu o zákonu. „Bezútešné mínění,“ odpovídá Josef K., „lež se nastoluje jako světový řád.“* (Právo, 10. 1. 2004)
- 2317 Čestmír Hofhanzl: *Po převratu v roce 1989 se nenašly osobnosti, které by prosadily myšlenku, že základní podmínkou svobody a prosperity je zodpovědnost. Nekonal se vyrovnání s minulostí, největší politická, ekonomická i morální zneužití nebyla potrestána. Fakticky to bylo veřejné znamení, že zneužití a nezodpovědnost se honorují. Lidé dobré vůle dostali tvrdou lekci, že morálka a i zákon jsou pro hloupé. Nejctihodnější představitelé našeho státu šli příkladem. Dnes na to již někteří dojíždějí, jiné to ještě čeká. Nastupují bezohlednější...* (LN 13. 1. 1998)
- 2318 Martin Nezval: *...Jako pragmatik radím panu Železnému opak: Nepřestávejte lhát a už vůbec nenapravuje své chyby, ať vám nadávají jakkoliv... Kdo napravoval chyby, záhy skončil – Chruščov, Gorbačov, Nixon... Kdo se o tuto pošetlost nepokoušel, vládl desítky let – Stalin, Brežněv, Castro...* (LN 30. 12. 1997)
- 2319 Ivan Hofman: *O pravdě... Lež lépe vyhovuje tomu, kdo zná cíl. Žít s pravdou znamená cíl věčně hledat. Lež se nabízí jako zkratka, takže dlouho není vidět, že má krátké nohy. Proto po ní pošilhávají ti, kteří spěchají... Paradoxně se občas stane, že to pozitivní, čeho bylo s použitím lži dosaženo, přetrvává. Ti, kteří toho dosáhli tím, že občas pragmaticky sáhli po lži, ovšem neuniknou pohrdání. Nepřízeň slušných lidí pak stíhá také toho, kdo problém pravdy a lži prohlašuje za nedůležitý. Vlažný vztah k pravdě, nezájem ji hledat, je stejným stigmatem jako usvědčení ze lži. Pravda zjevně neumí najít pro každou situaci řešení. Dokonale ovšem umí usvědčit nepravdu. Ví to každý, kdo lhal...* (LN 6. 12. 1997)
- 2320 Václav Havel: *Kdo vlastně vypouští do našeho politického a veřejného života jedovaté látky jménem řevnivost, podrazáctví, sobectví, nenávisť a závist? Kdo nás nenápadně vede k tomu, abychom byli stále otrlejší a stále více si zvykali na to, že lhát smí kdokoli a o čemkoli?* (Z projevu k 28. říjnu v LN 30. 10. 2000)
- 2321 Karel Steigerwald: *Lhát je přece normální... Nevím, jestli by někdo chtěl žít ve společnosti, kde se „říká pravda do očí“ a kde se nikdy nelže. Ustavičné návaly pravdomluvnosti by povalily i Jana Rumla. Vyhýbáme se těm otravným prorokům na sto honů. Pokud se někdo pokusí z jejich výkladu sestavit „Politický program“, pochodí ještě hůř. Vytvoří protivnou, bigotní a nenávisťnou sektu, která začne zavile pronásledovat vše živé. Rozumný politik slovy LEŽ a PRAVDA spoluobčany neobtěžuje. Umí je nahradit věcnějšími pojmy a počká si, až to LEŽ či PRAVDA přilepí občané jemu. Vzpomene si, že již v talmudu je psáno: Kde je pravda, tam je válka...* (MfD 9. 5. 1998)
- 2322 Jaromír Slomek: *...Základní charakteristikou doby byla lež... Myslím, že bychom měli mít na paměti, co znamenalo 40 let komunismu pro naši zemi. Dnes dorůstá generace, která vlastní zážitky z té doby nemá a chybí jí možnost srovnání. Uvědomí-li si tuto skutečnost i učitelé, přivedou své žáky, aby na autentickém*



- materiálu mohli ukázat, jak vypadala komunistická zvěle a jak byla literatura a celá kultura u nás řízena příkazem stranického sekretariátu... (LN 1. 7. 1999?)*
- 2323 Sylva Šporková: *...Podle sociologa Ivana Gabala byl vývoj po roce 1989 založen na snaze vybudovat novou společnost na kontrastu ke komunismu – hovořilo se o pravdě, lásce, lidských právech. „Rychle jsme však zjistili, že to nebyla ta nejlepší cesta – komunismus kořeny naší morálky rozrušil opravdu silně a sama idea nestačila,“ tvrdí Gabal. Problém byl podle něho také v tom, že řada čelných osobností sice ráda o morálce mluvila, ale neuměla ji uplatnit ve svém každodenním jednání... (LN 25. 8. 2000)*
- 2324 Viktor Dobal: *Je tudíž nejvyšší čas přijít s rozsáhlým programem alespoň pro školní mládež, který by ji učil a vedl k občanským ctnostem, tj. rozlišování pravdy od lži, odpovědnosti od hazardu, svobody od lokajské poslušnosti a také schopnosti vidět, jak události přítomné mohou ovlivnit věci příští.*
- 2325 Vladislav Havel: *...Chtít ale znát pravdu celou a ze všech stran provětranou, zpověď viníků k tomu s pokáním a naším odpuštěním? To odporuje zjištění sovětského básníka a pěvce Vysockého o pravdě, která zvítězí tehdy, až dokáže to, co lež... (LN 30. 8. 1996)*
- 2326 K.L.: *Co tedy skautští činovníci říkali a přitom nechtěli?*
- 2327 *Období let 1970–1989 se vyznačovala naprostou absencí právního stavu. Naplňoval se okřídlený výrok sv. Augustina „Remota iustitia quid sunt regna nisi magna latrocinia.“ (Co jsou státy, není-li v nich spravedlnosti, než velká lo-trovství.)... Morální hodnoty bylo obtížné vštěpovat mládeži, jež byla nucena ve školních lavicích papouškovat vyložené lži a nesmysly. Většina rodičů sice doma uváděla věci na pravou míru, ale tím se prohlubovala schizofreničnost situace, v níž děti dospívaly... (Citace z knihy Běliny a kol. „Dějiny zemí koruny české, II. díl, Praha 1992, kterou lektorovala prof. PhDr. Jaroslava Pešková, CSc., náčelní Junáka.)*
- 2328 *První skautský zákon: „Skaut je pravdomluvný.“ O problémech s dodržováním v době války uvažuje v několika svých textech Rudolf Plajner.*
- 2329 *Rozumíš zákonu? První bod skautského zákona ti přikazuje: Nelži! Chovej se tak, aby ti lidé mohli důvěřovat. Aby na tebe bylo spolehnutí. Mysli a jednej poctivě. Dodržuj pravidla her, nešvindluj, nepodváděj. Nezveličuj své zásluhy. Nežvaň. Uč se mlčet. V klidu rozvaž, zda byl tvůj názor správný. Najdi v sobě dostatek odvahy k přiznání viny, když něco provedeš. Braň pravdu před lží! (Ťapka a Rys: Skauting. Skautské prameny, Liberec 1995)*
- 2330 Pavel Rožánek: *Jak vidno, říkat pravdu taky může vadit, není-li celá a chceme-li jen nepozorovaně do hlav vpašovat něco, co se nám hodí a co by lidé třeba v bdělém stavu formulovali sami líp. (LN 21. 10. 1997)*
- 2331 Karel Kaplan: *Když zkrachovala poslední možnost na reformování systému, respektive když ji Sověti v roce 1968 zlikvidovali, dospěl jsem k závěru, že naším úkolem musí být říci lidem pravdu. Ukázat, jak to skutečně bylo. Hledat a najít příčiny... Při hledání historické pravdy odkrýváte postupně další a další souvislosti. Přitom je to současně bolestné, protože se musíte zbavovat svých dosavadních názorů a pohledů... Bohudík či bohužel jsem měl to štěstí či neštěstí, že jsem mohl jako jeden z mála vstoupit do archivů. Proto jsem si dal úkol: Tvou povinností je vše, co o tom víš, říci nebo napsat! Myslím, že jsem to zatím ještě nesplnil. (Kniha „Povinnost“, Hradec Králové 1990)*
- 2332 Karel Horák: *Byl tehdy A. Dubček pokrytec – něco jiného si myslel a něco jiného dělal – nebo dnes lže? Např. O. Šik otevřeně tvrdí, aby zdůvodnil svůj dřívější dogmatismus a vztah k A. Novotnému – že po XX. sjezdu KSSS nemohl říkat*

- pravdu a jako vedoucí funkcionář skrýval svoje názory. Postupoval Dubček stejně? Prohlašuje o sobě, že zůstal komunistou, žádá svoji politickou rehabilitaci...* (Rudé právo 29. 3. 1989)
- 2333 Stanovisko ÚRJ k letáku „Syrinx“: Výtka autorům, že se provinili proti junácké etice a projevíli politickou krátkozrakost a nezodpovědnost. Kdo tenkrát opravdu porušoval skautskou etiku?
- 2334 Jiří Řeháček: *Bylo připomenuto všem, že naše slova se nesmějí nikdy rozcházet s činy.* (Článek „Skauti, kteří více pamatují“ v Českolipském deníku 1. 10. 2001)
- 2335 Dušan Třeštík: *Chci-li věci seriózně pojmenovat, musím je odlišit, postavit do „kontroverzních“ protikladů... Qui bene distinguit, bene docet (kdo dobře rozlišuje, dobře učí), říkali už ve středověku...* (LN 20. 12. 1996)
- 2336 *„Jestliže zákon praví, že je junák pravdomluvný“, napsal Dr. Martinovský, „nesmí nikdo zapomínat, že lze lhát nejen slovy, ale i životem a svými skutky. Junák nesmí být pokrytcem. Junácká cesta činovníka velí udělat si nejprve pořádek ve své vlastní duši, věrně usilovat o vlastní junácký život... Nic nezmění na pravdě, že by bylo lépe dobře vychovat několik tisíc poctivých a ryzích junáků, než pobavit celé statisíce hochů bez mravní kázně“.* (V. Zatloukal: Katoličtí skauti-junáci v Československu. 1992)
- 2337 K.L.: KSČ měla ve svých stanovách povinnost k pravdě stejně jako skauti.
- 2338 Dagmar Gregorová: *Na anketní otázku, co považuje v současnosti za hrdinství, odpověděla jedna středoškolačka: „Mluvit pravdu.“ To, co by mělo být v životě samozřejmostí, je v současné době považováno za hrdinství...* (Nové knihy č. 17/1989)
- 2339 *Naše skutky se mají vždy shodovat s naším přesvědčením... Je ctí skauta, že je mu důvěřováno... Pravdomluvnost je ctností kladnou, ale musí být pečlivě váženo, kdy a za jakých okolností... Pravdomluvnost před nepřítelem národa a státu se mění v odsouzeníhodný čin, ve zradu nebo velezradu... Nemohl-li junák mluvit pravdu nebo vydat o ní svědectví, pak mlčel: nikdy se však nedal donutit k popření poznané pravdy, to by přinesl raději oběť vlastního života.* (Rudolf Plajner: Zavátou... II. díl – ldey)
- 2340 Ladislav Rusek – Šaman, ELS, listopad 2000: *Přišel čas hlásit se k principům; přišla hodina pravdy; měli bychom skoncovat s jakýmkoli kompromisnictvím, uhýbáním, polovičatostí, pštrosí politikou. Skaut musí být pravdomluvný a někdy je už i mlčení lží! Od každého z nás teď situace v národě, ve společnosti i v hnutí vyžaduje zásadní, zásadový, neuhýbavý postoj. A v tom vidím i naplnění hesla „služba“, v tom je naše poslání i svědectví!*
- 2341 Prohlášení Ústřední rady Junáka z 1. února 1970 podepsané starostou Junáka Dr. Antonínem Sumem, Ing. Václavem Marhoulem, místostarostou Junáka, náčelní Vlastou Mackovou a náčelníkem Dr. Rudolfem Plajnerem. (Junácký činovník č. 3/1970) K.L.: Toto prohlášení je příkladem rozporu mezi pravdou a podepsaným textem.
- 2342 Ministr Jiří Novák: *Pravda očišťuje a vysvobozuje. Zpřístupnění proto podporuji – lidé by pravdu znát měli, už proto, aby se zamezilo šíření fám.* (Z článku Markéty Matouškové „Archívy StB budou otevřeny“ v LN 8. 2. 1996)
- 2343 Prohlášení ÚRJ o výchově a demokracii z 9. 10. 1999: *ÚRJ přijímá následující prohlášení a ukládá publikovat jej ve skautském tisku: „Skauting je hnutím výchovy. Výchovy, která pomáhá mladým lidem naučit se žít jako odpovědní a svobodní členové společnosti. Svoboda a odpovědnost – to jsou základní pilíře demokracie. Totalita je oproti tomu pro výchovu smrtelným nebezpečím. Děsí nás proto představa, že by se někdy v budoucnu měly politické moci v této zemi*

- opět chopit síly odpovědné za nejdelší období totality v dějinách naší novodobé státnosti. Období totality, které krutou represí postihovalo nejenom skauting, ale každé poctivé úsilí v duchu Pravdy a Lásky. Slibujeme, že se s takovou představou nesmíříme. A budeme proti ní bojovat – jak jinak – výchovou!“*
- 2344 Lukáš Jelínek: *Spatřujete ve volbách nudu či zbytečnou námahu? Pojměte je jako skautskou stezku odvahy nebo našlapanou počítačovou hru... (Právo 2. 6. 2006)*
- 2345 A. B. Svojsík na sjezdu Svazu v únoru 1938 ve své posledním projevu: *Neslevujeme ze skautské poctivosti, čestnosti, plnění skautského slibu a zákona! (Skauting č. 7/1994, str. 21)*
- 2346 Petr Hájek – Balů: *Zamyšlení nejenom pro rovery. Od pravdivosti k věrnosti a oddanosti: Být pravdivý, jak jsme o tom přemýšleli, ještě nestačí. Je potřeba statečnosti k hájení poznané pravdy a je potřeba příměsi lásky, aby takové hájení nebylo agresí, ale zůstalo dialogem, který je tolerantní a počítá, že s každým názorem vlastně můžeme jít alespoň kousek cesty, i když se pak třeba obě rozdělí. (LOKALI, č. 3/2006)*
- 2347 Michal Velíšek: *„Slečno, potřebujete pomoc?“ To byla poslední slova člověka nabízející pomoc neznámé ženě ohrožované na Karlově náměstí v Praze Davidem Lubinou. Michal za to zaplatil životem. Vrah Lubina jej zastřelil. (ČT1 29. 6. 2006)*
- 2348 T. G. Masaryk v novoročním poselství v úterý 1. ledna 1925 vyzval ke konsensu ve prospěch společné věci. Další vývoj v republice měl podle něj záviset na „mravní odpovědnosti národa i každého občana“. (Týden č. 1/2005)
- 2349 Mirek Pražák ve Svobodné Evropě 28. 1. a 11. 2. 1990: *Bylo přeci dost hlasů, které volaly, že Junáka je hodno rozehnutí a nikoliv lokajské posluhování a seberozpuštění. Byli tu takoví, kteří stáli za stanoviskem, že je lépe zemřít ve stoje, než žít na kolenou. Snad to bylo v té době nadnesené, ale Junáci – spásonoši se pro jistotu rozhodli pro tu opačnou variantu. Mělo se prý zabránit opakování procesů. Ale jak je to přesvědčivé, když v kritické době vyhnali z řad Junáka část jeho členů – vyznavačů křesťanství a s označením reakčních sil je vystavili na pranýř. Nepředhodili je tak vlastně na pospas režimu, o kterém věděli, čeho je schopen, a se kterým se tak ochotně spouštěli? To je ale míněno jen jako poznámka k tomu, jak je zneklidňující, když se na porodním sále znovu motají zřízení pohřebního ústavu. (K.L.: Míněno ti, kteří v roce 1970 přistoupili na požadavky KSČ a po listopadu 1989 znovu obsazovali vedoucí místa v Junáku.)*
- 2350 Josef Šafařík: *Člověk je ochoten hájit jen tolik svobody, kolik jí sám v sobě má. B.-P.: Cílem skautingu je naučit hochy, jak se žije a ne jak se životem proklouzává.*
- 2351 Petr Placák: *Žádná lidská moc, ať odvozuje legitimitu od čehokoli, nemůže člověku přikázat, aby jednal proti svému svědomí. Tato nejvyšší svoboda také přináší nejvyšší odpovědnost za svět kolem nás. A to by vskutku neměly být dětsky naivní představy. (LN 23. 12. 1997)*
- 2352 K.L.: *Gottwald i Dubček volili záchranu sebe za záchranu celé země?*
- 2353 Petruška Šustrová: *Ukazuje se totiž, jak neblahá minulost umí člověka dohnat i po velmi dlouhé době a že jí nemusí být na překážku ani vynikající kariéra, ani důvěra, kterou takový člověk požíval ještě dlouho poté, co se něčeho dopustil. Vezměte si třeba jako příklad Mariana Čalfu: jako vládní úředník se v roce 1989 „podepsal“ na tzv. pendrekových zákonech. Přesto se záhy po listopadových událostech stal předsedou vlády, dnes je vážný podnikatel a dokonce přítel prezidenta republiky. Zdá se tedy, že jeho předchozí působení je zapomenuto,*

- že je před veřejností očištěn a nic mu nepřekáží v další kariéře. Zřejmě si to opravdu leckdo myslí, jinak by se přece nemohly vyskytnout úvahy o Čalfově kandidatuře do Senátu. Jenže pozor! Zločin Maurice Papony byl také dlouho „zapomenut“... Všichni protagonisté dřívějšího režimu se hájí tím, že taková byla doba. Jenže lidi, kteří by měli působit v důležitých společenských a politických funkcích, je potřeba měřit jiným metrem – a to, postupovali-li podle svého svědomí, k němu nesporně patří. (LN 4. 4. 1998)
- 2354 Oldřich Lapčík: *Pokud si později zvolí mezi různými alternativami tu, která je pro ně momentálně z nějakých důvodů výhodná, ale je v rozporu s přísahou, říká se tomu zrada. I v demokracii. A zrada se trestá.* (LN 13. 12. 1994)
- 2355 Miroslav Petříček: *I když můžeme jakékoliv mravní a morální principy zpochybňovat co do jejich obsahu, nikdy nesmíme problematizovat rozdíl mezi tím, co je, a tím, co být má. Právě z rozdílu mezi tím, co jest, a co být má, vysvětlil Derrida pojem odpovědnosti: Já sice nedokážu říct, co být má, ale budu trvat na tom, že to, co být má, není totéž jako to, co jest.* (LN 5. 3. 2000)
- 2356 K.L.: K otázce „jací jsme a jací máme být“ se již v 19. století vyjádřili Josef Jungmann, František Palacký, Karel Havlíček Borovský, Miroslav Tyrš a jiní. Na přelomu dvacátého století T. G. Masaryk, Ladislav Klíma, F. X. Šalda. Po roce 1918 Emanuel Chalupný, Arnošt In. Bláha, Emanuel Rádl, J. L. Fischer, Josef Pekař, Ferdinand Peroutka, Jiří Mahen, Karel a Josef Čapkovi, Václav Černý.
- 2357 Saint-Exupéryho liška: *Stáváš se navždy zodpovědným za to, cos k sobě připoutal.*
- 2358 Jeden z posledních Svojsíkových výkřiků na smrtelném loži byl tento: *Každý konej svou povinnost!* (Z listu Karla Lešanovského Ivě Mackové 13. 1. 1994)
- 2359 Benjamin Kuras: *Píše se v Talmudu: Kdo může zabránit konání zla a nezabrání, je za ně sám odpovědný.* (Právo 6. 10. 2005)
- 2360 G. B. Shaw (volně): *Když někdo udělá něco nedobrého, většinou říká, že to byla jeho povinnost.*
- 2361 J. Pešková (náčelní Junáka) a L. Schücková v knize „Já člověk...“ z roku 1991: *Každý má možnost volit kritérium hodnotové hierarchie (v etice, estetice, technice) podle svých praktických, intelektuálních a v nejširších souvislostech podle svých historických možností. Za svou volbu je však vždy odpovědný. Nemůže se vymluvit na nějakou předem danou metafyzickou „hodnotu“. Není takové hodnoty jednou provždy dané, která by člověka zbavovala odpovědnosti za jeho rozhodnutí.*
- 2362 Přemysl Hauser: *O skautském zákonu.* (Junácký list Zbyška Pechy č. 59/1998) Tam také citován Cicero: *Život nemůže být příjemný, není-li současně čestný.*
- 2363 K.L. v poznámkách k „bílým stránkám“ rukopisu Edy Pachmanna: *Spoluvina řady skautů a skutek je prokázána. Jak se stále více ukazuje, jejich úporná snaha „neztratit tvář“ celé naše hnutí rozvrací... Jsem schopen a ochoten nikomu nic nevyčítat. Zním z vlastní zkušenosti, jak obtížné je dodržovat ve 20. století některá přesvědčení. Nikdo ale nemůže ode mne žádat, abych byl stejně tolerantní k těm, kdož jsou ochotni přiznat nějakou vinu, jako k těm, kdož ovládají umění vyplavat z každé špíny, kterou spoluzavinili. Samozřejmě, že by každý měl vyvodit důsledky sám... Nesouhlasíš nazývat poslední likvidaci skautingu svého druhu sebelikvidací. Znovu chci varovat před nedostatkem pokory a přiznání vlastních vin. Máš samozřejmě pravdu, že skauting chtěla a potřebovala potlačit KSČ. (Včetně těch vehementních příznivců spasitele Dubčeka). Opět připomínám, že procento komunistů v Junáku bylo větší než v celé dospělé po-*

*pulaci... Štít Junáka byl opět poplíván zvenčí, to ano. V žádném případě jsme ale nebyli odneseni na štítě. Pokud to nepřiznáme, dáváme mladým do kolébky přinejmenším neupřímnost.*

## KS-D: Komunistická totalita

### Teorie

- 2401 *Konečným cílem politického a společenského boje, jak jej hlásal marxismus-leninismus, je svoboda, osvobození člověka zpod područí přírody, práce a společenského útlaku. O legitimitě tohoto cíle a možnosti dojít k němu není ani dosud sporu. Pochybným – jak jsme viděli – se stala na jedné straně soustava idejí, kterou kolem tohoto cíle marxismus-leninismus vybudoval, jednak systém nástrojů, které si vytvořil na základě těchto idejí a které nevedly k vytčenému cíli, ale na opačnou stranu – ke kultu násilí, k upevnění diktatury a despotii taktických hledisek zbavených jakýchkoli morálních zábran.* (Bibó István: Bída malých národů východní Evropy. Brno-Bratislava 1997)
- 2402 Courtois Stéphane aj. (např. Bartošek Karel): Černá kniha komunismu.
- 2403 Příslušníci německé teroristické skupiny Frakce Rudé armády (RAF) i po skončení své činnosti stále vycházejí z představy, že svět může být přetvořen marxistickou revolucí. (LN 22. 4. 1998)
- 2404 K.L.: Plody „flame-tree“ pukají jen v ohni.
- 2405 Ronald Reagan: *Komunismus plně prokázal, že je pro lidskou společnost naprosto nevhodný. Je uskutečnitelný pouze v nebi, kde jej nepotřebují, nebo v pekle, kde už ho mají.* (Studentské listy, číslo nezjištěno.)
- 2406 Josef Mlejnek jr.: *Totalitarismus vzešel z krize moderního světa, ztrativšího smysl pro svobodu, důstojnost a nevyčísitelnou hodnotu každé lidské bytosti.* (LN 11. 1. 1997)
- 2407 Jiří Suchánek: *Pravověrný marxista si pěstuje nenávist vlastní, kterou naopak považuje za recept na spásu světa. Veškerá Marxova genialita totiž spočívala v nápadu převálcovat všechny dosavadní „zastaralé“ nenávisti (nacionální, náboženské, rasové, kastovní a kdovíjaké ještě) a nahradit je nenávistí jedinou, zato však prostupující celým světem i dějinami: nenávistí třídní.* (LN 19. 8. 1996)
- 2408 *Na závěr považuji za nutné omluvit se čtenářům za terminologické zjednodušení týkající se pojmů komunismus, komunistický režim, komunistická totalita apod. Tyto pojmy nevystihují přesně realitu. Pravdivějším vystižením skutečnosti jsou nepochybně termíny stalinismus, poststalinismus, resp. neostalinismus, vyjadřující určité vývojové etapy poučného režimu a jeho ideologie. A samozřejmě je nelze použít pro několik měsíců Pražského jara, kdy se moc vymkla kolabujícímu režimu z rukou, které není možné znevažovat zastřešením touto zločinnou terminologií.* (V.B.: Deset let ÚDV)
- 2409 *Obě totalitní ideologie byly totiž obludnými dědičkami osvícenské filosofie...* (Chantal Delsol: Konec dvacátého století: návrat do světa lidí. (LN 9. 5. 1995)
- 2410 K.L.: Nezničitelná síla „ideálů“.
- 2411 K.L.: Podivná protichůdnost obou zásadních omylů komunistické ideologie: Na jedné straně přeceňování lidských schopností (zejména ve vzájemném chování), na druhé straně podceňování jejich schopností (a proto tuhý totalitní režim).
- 2412 Jiřina Švorcová: *Komunismus je krásný sen lidstva a vy dnes vděčně zneužíváte toho, že nehodní jej pošpinili krví a utrpením, abyste mohli krásný sen kritizovat. Já za ten sen budu bojovat dál.* Karel Steigerwald k tomu: *Švorcová neví, že komunismus je jen jednou z četných utopií lidstva. Utopii bez násilí neprosadíš,*

- násilí se svobodou nespojíš a komunismus není ta krásná idea, nýbrž jen krutá cesta k ní.* (LN 30. 9. 1996)
- 2413 Jelcin na cestě v USA mj. řekl: „Komunistický, to je slovo, které je podle mého názoru třeba chápat prostě jako věčný sen nebo myšlenku, ale nelze je realizovat...“ V odpovědi na otázku: „Ovládá vaši mysl nadále komunistická myšlenka?“ dále uvedl: „To je takový, řekl bych, nadpozemský sen.“ (Rudé právo 16. 9. 1989)
- 2414 Klaus Riss, major Stasi: *Chtěl jsem pracovat pro lepší svět... Člověk se nedá předělat, nelze ho změnit v někoho jiného. Komunismus nebral ohled na něco, čemu se říká „svině v člověku“. Fungoval by jen tehdy, kdyby lidé byli andělé.* (LN 21. 2. 1998)
- 2415 Tomáš Zahradníček: *Nebyl vlastně marxismus, který očekával nastolení spravedlivého řádu na tomto světě, posledním velkým chiliastickým hnutím?* (LN 16. 1. 1999)
- 2416 Miroslav Korecký: *Už před dvěma tisíci lety spisovatel Plinius varoval císaře Traiana: „Posledním stupněm závisti je nenávisť.“ Jsme už nablízku?* (LN 14. 8. 2000)
- 2417 *Marxismus pronikal do lidí mé doby osmoticky a marxisté ho právem vydávali za nevyhnutelný bod, ke kterému musí dospět všichni, kdo vědecký světový názor devatenáctého století dovádějí do důsledků. Lze to srovnávat s přirozenou šikmou plochou: na ni položená koule se kutálela dolů, nabírala rychlost, a nezávisle na tom, ze kterého místa se kutálela, padala vždy do stejného žlábků. Proto se marxisté na všelijaké pokrokáře dívali jako na lidi nevyzrálé, teprve čekající na pravé zasvěcení... Stát se komunistou tedy znamenalo jen stát se poslušným skrytého principu stávání se, mocnějším než naše tužby a nechutě. Tak tedy ze snů socialistů devatenáctého století o dokonalé společnosti nezbylo skoro nic, naproti tomu vystoupilo do popředí hegelovské přesvědčení o nevyhnutelném vítězství určitých fází nad jinými: a že tomu tak je, za to my neseme odpovědnost.* (Czeslaw Milosz, nositel Nobelovy ceny: Rodná Evropa. Olomouc 1997)
- 2418 *Komunismus, socialismus... to jsou jen slova, jako třeba černoch nebo inženýr. Důležitý je obsah, který dovedeme těmto slovům dát. Všimni si schválně, že neříkám: dovedu dát, ale dovedeme dát...* (Petr Chudožilov: Proč necitím národní hrdost. Praha 1999.)
- 2419 *Spasitelé země své akce doprovázejí nepsaným heslem: my jediní víme, kde je pravda, co je dobře a budeme vám je vnucovat, i kdyby se vám nelíbilo.* (PS v LN 21. 10. 1995)
- 2420 K.L.: Leninismus je nauka jak se lze lstí a násilím dostat k moci.
- 2421 Július Satinský: *Taková dobře uleželá stará utopie vydrží dost dlouho. Nemusíme chodit daleko – utopický socialismus vypadal dlouho velmi reálně... Ale utopie má tu vlastnost, že se nesplní. Bašta se rozpadla a z celé té dobře uleželé utopie zůstal jen dobře uleželý džin Lenin ve svém klimatizovaném mauzoleu. Utopenci se na něj ještě pořád chodí dívat, ačkoli už patrně tuší, že žijí v utopii.* (Magazín LN 23. 6. 2000)
- 2422 *Úřadující ruský premiér se považuje za sovětského člověka... Podle vlastních slov se nestydí za to, že byl členem KSSS, ale od té doby, co „přišel do styku s praktickou ekonomikou“, je přesvědčen o neuskutečnitelnosti komunistické myšlenky. „Do strany jsem vstoupil v roce 1982, v době, kdy jsem studoval na univerzitě, a vstupoval jsem do ní naprosto upřímně,“ prohlásil Kirijenko... „Mimochodem, stále ještě se domnívám, že z hlediska „ideální ideje“ nic lepšího*

- než komunistická myšlenka neexistovalo. Jiná věc je, že je nerealizovatelná," dodal. (Jaromír Štětina v LN 26. 3. 1998)
- 2423 *Komunismus je humanistické hnutí – uchvacující vždy lidská srdce především svou humanistikou ideou. Jeho boj byl vždy bojem proti vykořisťování člověka člověkem a jeho důsledkům, proti útisku, proti všem formám snižování lidské důstojnosti. Jeho cílem je vrátit člověku vše lidské, co v dějinách vytvořil, co se mu odcizilo a získalo nad ním moc.* (Záznam neznámého děčínského posluchače VUMLu (Večerní univerzity marxismu-leninismu) – autentický zápis přednášky – partie zřejmě diktované přednášejícím.
- 2424 K.L.: V 19. století iluze o schopnosti sebeprojekce do budoucna. Komunismus – debakl pokusu lidského ratia.
- 2425 Jan Masaryk: *Když říkám, že v komunismu je deset procent ideologie, tak ještě přeháním. Poněvadž dobrá polovina z těch deseti procent není nic jiného, než starý ruský imperialismus v nových šatech. To je právě část těch devadesáti procent taktiky, že Rusové dovedou využít hesla proti imperialismu k tomu, aby odvrátili pozornost od vlastního imperialismu. Dokázali přesvědčit zástupy lidí, že se chovají dobře k malým národům. Jo chovaj, moc dobře. Když chcete, můžete mluvit třeba astrachánsky a nosit k tomu národní kroj. Ale musíte pěkně smekat po rusku.*
- 2426 Stanislav Pejša o knize Isaiaha Berlina (1909–1997) „Čtyři eseje o svobodě.“ Praha 1999: *Berlin byl přesvědčen, že snaha po vytvoření ideální společnosti, v níž by všichni měli stejná práva a stejné možnosti, je jedním z největších nebezpečí pro lidskou svobodu. Právě ve jménu této maximalistické a zároveň utopické vize racionalistické metafyziky totiž dochází k největšímu potlačování lidské svobody.* (LN 4. 9. 1999)
- 2427 Martin Nodl v Nových knihách č. 41/1996: *Totalitarismus je formou politického útlaku, který se svou strukturou odlišuje od ostatních forem nedemokratické vlády – despotie, tyranie, diktatury. Na rozdíl od ostatních způsobů vlády vyvinul zcela nové instituce, pomocí nichž radikálně zničil veškeré společenské, právní a politické tradice.* (O knize Annah Arendtové „Původ totalitarismu“)
- 2428 Michal Reiman: O komunistickém totalitarismu a o tom, co s ním souvisí. Praha, Karolinum 2000.
- 2429 Zdeněk Nejedlý: Komunisté – dědici velikých tradic českého národa. Vydal sekretariát ÚV KSČ v Praze. Nedatováno, pravděpodobně již rok 1945 nebo následující.
- 2430 Martin Škabraha: Co dlužíme (nejen) českým komunistům. (Právo, příloha SALON, datum neuveden.) Tam: *Komunismus existuje dvojnásobně. Tím prvním je radikální vize spravedlivé společnosti, která plodí kritiku kapitalistického přesvědčení o přirozenosti honby za ziskem a soukromého vlastnictví výrobních prostředků. Tím druhým komunismem je totalitní režim, který nevráždil milióny lidí pro jejich údajnou špatnost, ale byl to schopen dělat pro jejich vlastní dobro (je v tom kus křesťanství a jeho víry v převýchovu a nesmrtelnou duši)... Komunismu v prvním slova smyslu bychom měli zachovat. Není náhodné, že se zrodil v odlidštěném prostředí nezkráceného kapitalismu, z jistého hlediska je jeho morální externalitou, nezamýšleným vedlejším produktem, svědectvím a svědomím. Ten druhý komunismus bychom si měli pamatovat, abychom jej vždy odmítali coby karikaturu prvního.*
- 2431 Václav Havel o komunismu v Radě Evropy ve Štrasburku: *Nevím přesně, co toto slovo znamená.*



- 2432 Soňa Čechová: *Pokiaľ sa nemýlim, Jan Masaryk svojho času povedal: „Svět se točí doleva, a ani komunisté tomu nezabrání!“ Vydal o nich asi pravdivé svedectvo. (Svědectví, jaro 2006)*
- 2433 Zdeněk Navrátil – Fetišek v listě Karlu Lešanovskému ze 7. 7. 2005: *Skauting a komunismus stojí morálně na opačných pólech. Není možné vyznávat bratrství a lásku (službu) bližnímu a jedním dechem mluvit o likvidaci tříd, třídní nenávisti a tak. Péguy tomu říká schizofrenie, ale je to buďto lež, nebo divadélko. Kdy tedy mluvili pravdu, jako skauti, nebo jako komunisti? A jestliže v jednom případě lhali, lhostejno ve kterém, pak flagrantně porušili skautský zákon, a nemají tu co dělat. A pokud to bylo všechno jenom tak naoko, pak to také nelze přijmout. Jsou přece věci, ve kterých se nežertuje, zejména když jde o tak hrozné souvislosti a tragické následky. Pravda, mohli přiznat vinu a pokusit se odčinit, co provedli, ale jen tak „mír nyx, dýr nyx“ to nejde, to dá rozum.*
- 2434 Již před druhou světovou válkou napsal papež Pius XI. ve své encyklice „Divini Redemptoris“: *...Podstatou komunismu je zlo, a proto by mu nikdo, kdo si přeje, aby křesťanská civilizace byla zachráněna, neměl napomáhat v jakémkoli podnikání. Ti, kdo se nechávají oklamat a tiše přitakávají nastolení komunismu ve své zemi, budou první, kdo budou muset zaplatit... Jako v každém jiném chybném učení je i v komunismu jistý pravdivý prvek a komunisté jím dovedně manipulují a dokáží v případě potřeby pomocí něj zakrýt odpornou krutost, která je komunistické doktríně i jejím metodám vlastní. Daří se jim tak klamat mravně nadprůměrně vyvrálené osobnosti, které se tak stávají apoštoly omylu a infiltrují lživé učení do myslí dalších lidí...*  
 Petr Cibulka: *Byl jsem vždycky zděšen z toho, že zatímco já jsem považoval komunistickou diktaturu a sovětskou okupaci za zločin, naprostá většina lidí to za zločin nepovažovala a vůbec se tím nechtěla zabývat jako nějakým problémem. A těmto lidem jsem nikdy neporozuměl a dá se říci, že jim nerozumím příliš ani dnes. Ale už jsem si na to poněkud zvykl. (LN 20. 2. 2004)*  
 Karel Steigerwald: *Přitažlivost komunistických idejí nám zůstala. Zřítíl se systém, hlavy lidí myslí dál. Dosud máme mocnou komunistickou stranu, v hlavách komunistické bludy, všelijaké iluze, hodně vzteku, závisti, neschopnosti realistic-ky myslet. I vládu z toho chuchvalce umíme slepít. (MfD 16. 11. 2005)*  
 (Všechno citováno z „Věrní zůstaneme“, květen 2006/5)

## Praxe

- 2435 Václav Bělohradský: *Byl komunismus legální nebo legitimní? (LN 6. 9. 1995)*
- 2436 Kádrový pořádek ÚV KSČ. *Tajné! Jen pro potřebu stranických orgánů. Květen 1984.*
- 2437 Tomáš Hájek: *Bolševismus ani tak nespočíval ve vlastní krutosti lidí, jako spíš v „dokonale“ fungujícím aparátu, který si lidské charaktery děsivě přizpůsoboval. Nebylo autentického ideového bolševismu. (LN 1. 8. 1996)*
- 2438 Milan Valach: *Jak studovat český komunismus. (LN 30. 9. 2000)*
- 2439 Josef Mlejnek cituje Mandelštamovou: *Mnozí z nás uvěřili v nevyhnutelnost toho, co se dělo. Všech dohromady se zmocnil pocit, že není návratu... Opravdu nám vsugerovali, že jsme překročili práh nové éry a že se musíme chtít nechtě podřídit historické nutnosti. (LN 9. 11. 1996)*
- 2440 *Zločin, teror a represe vypsané v knize Stéphanu Courtois aj. „Černá kniha komunismu“.*

- 2441 *Komunismus je zločinem proti lidskosti, a to v nejširším slova smyslu. Zároveň je to i nemoc. Záměrně šířit nákazu je zločin. Komunisté tuto nemoc záměrně šířili, proto jsou obecně vzato zločinci. Přes to, co jsem právě řekl, není možné zacházet všude se všemi komunisty jako se zločinci. Řadoví členové komunistických stran jsou víceméně pasivními nositeli nákazy. Nižší funkcionáři jsou často jenom oportunisté, kteří do strany vstoupili, protože zde se jim otvírala jediná cesta ke kariéře – podobně tomu bylo i s členstvím v Hitlerově NSDAP nebo u Mussoliniho fašistů. (Brian Crozier v č. 22/1992 Střední Evropy.)*
- 2442 *Ladislav Smoljak: Komunisté – ti, co rozdávají bídu, když jsou u moci, a chtějí rozhazovat peníze, když je shromažďuje do státní pokladny někdo jiný, kteří milují demokracii výhradě proto, že jim usnadňuje demokracii samu zničit... (LN 6. 11. 1996)*
- 2443 *Karel Steigerwald: U nás osvětimská lež není trestná. Není trestná ani její komunistická verze. Potřebujeme ji, jako nacisti potřebují tu osvětimskou. Pupeční šňůry ke komunismu jsou stále pevné – nemůžeme říkat, že komunismus bylo vraždění, nýbrž že komunismus chtěl štěstí lidstva. (MfD 27. 1. 2005)*
- 2444 *Miroslav Petříček: Dlouhá léta komunistického vládnutí u nás označuje lidová mluva jako „léta bolševika“. Ale stejná lidová mluva vymyslela za změněných poměrů i floskuli „za bolševika bylo líp“, jejíž pomocí si ulevují ti, kdo jsou s čímkoli nespokojeni... Chtěli žít v budoucnosti, která nemá ani minulost, ani přítomnost... Komunisté předstírali, že věří v komunismus. Nemohli nevidět, že je dějiny válčují, ale předstírali, že mají navrch... (LN 4. 5. 2002)*
- 2445 *Viktor Dobal: Prohlašuji, že komunistické ideje patří k těm nejpyšnějším a nejzvrhlejším, jaké kdy lidstvo vymyslelo. Jejich praktická aplikace, jak jsme se mohli na vlastní kůži přesvědčit, má podobu děsivou a devastující. Koneckonců na to máme zvláštní zákon... (LN 19. 2. 1999)*
- 2446 *Milan Knížák, rektor AVU: Co totalitarismus sliboval, že mu tolik lidí uvěřilo? Jeho politický úspěch byl založen na třech příslibech. Především chtěl nahradit právní stát, který garantuje co největší svobodu všem občanům bez ohledu na jejich mravní, náboženské nebo ideologické přesvědčení, státem mravním, v němž budou zajištěna práva jen těch, kdo si to zaslouží ideologicky, morálně nebo třeba rasově. Za druhé totalitarismus chtěl nahradit demokracii, vládu hloupých mas, která myslí jen na své sobecké malé zájmy, vládou osvícených, kteří hájí zájmy vyšší, než jsou zájmy individuální, třeba zájmy vyvolené rasy neb proletariátu. Za třetí chtěl nahradit neviditelnou ruku trhu viditelnou rukou státu. (LN 18. 11. 1995)*
- 2447 *Pavel Minář v článku „Dvě tváře komunistů“ v Principu 16. 5. 2003: ...Myšlenkové sepětí členské základny se zločinnou minulostí KSČ nadále trvá... Porovnáme-li dějinná fakta s vyloučením smyšlených literárních výtvorů, psaných na objednávku komunistů, lze tento režim co do mocenských mechanismů přirovnat k režimu fašistickému, a bývalé členy KSČ, co do morálních pohnutek, lze plně srovnat se členy NSDAP. Mnohým se třeba zdají předchozí slova přemrštěná, skutečností však je, že režimy se mění, ale lidské špatnosti ve spojení s politikou zůstávají stejné. Kdekdo si chce bezpracně polepšit, když to příslušnost ke straně umožní. Kdekdo chce, aby se jeho děti měly lépe, aby mohly studovat. Že se tak dělo na úkor jiných...? Většina příslušníků NSDAP si také myslela, že pouhým placením příspěvků a manifestováním nikomu neuškodí a sobě pomohou. Avšak právě jejich, byť i formální, členství ve straně umožnilo Hitlerovi zvítězit v řádných volbách, převzít politickou moc a rozpoutat válku...*

- 2448 A. M. Filippi Codaccion aj.: Dějiny 20. století – encyklopedie politického, ekonomického a kulturního dění. MF, Praha 1994. Přeložil, poznámkami a rejstříkem doplnil Petr Křivský. V recenzi uveřejněné v MfD 21. 6. 1994 píše Petr Luňák: *...je to dílo méně erudované části francouzské marxistické historiografie... V knize pak například tvrdí, že na civilním obyvatelstvu byla „...determinována okolnostmi nezbytností používat politiku teroru vyplývající z povahy občanské války vedené bolševiky...“ Lenin tu v konečné bilanci vychází jako „velký teoretik Revoluce“...*
- 2449 Paul A. Samuelson: *Historická zkušenost odhalila, že stalinsko-maoistická byrokracie není schopna zorganizovat systém, který by v našem omezeném globálním prostoru přinesl prosperitu šesti miliardám lidí...* (LN 24. 11. 2001)
- 2450 František Zahradka: *Ta ideologie je vadná, zločinná. Však se jim také nic nepovedlo, vždyť ani jedna země nežije ve šťastném komunismu. To je pro mě záruka, že se k ní už nikdy nevrátíme...* (Týden 5. 12. 2005, str. 36–38)
- 2451 Marek Stoniš, šéfredaktor, v „51 PRO“, č. 1/2006: *Kdyby naši předkové před šedesáti nebo před sto lety dostali informaci, kam nás komunisté a socialisté zatáhnou, neuvěřili by jí.*
- 2452 K.L.: *Stav společnosti je popsán v souboru dokladů 110 01 a následujících v dokumentaci k mé práci o letech 1968–1970. Uloženo v Ústředním skautském archivu v Praze.*
- 2453 Karel Steigerwald: *A ještě méně se někdo zajímá o to, že zaostalost si Češi způsobili sami: volili komunisty po válce masově a ani se nepokusili z rudé ruské náruče vysmeknout...* (MfD 22. 9. 2005)
- 2454 Gen. Michail Petrovič Ljubinov: *Operace Golgota. (Separát podle časopisu MUKL č. 3/1999) (K.L.: Fantastický Andropovův projekt návratu komunismu přes divoký kapitalismus.)*
- 2455 *...deset procent pro komunistickou stranu není náhodná anomálie, ale odráží nějakou dlouhodoběji založenou poptávku...* (Petra Buzková v knize Markéty Matouškové „Petra Buzková“, Praha 1998)
- 2456 Jan Beneš: *Čas voněl snem. Stručný přehled dějin VKS(b). Primus 2004. Tam na straně 358: V šedesátých letech pak prostě sovětští vůdcové byli natolik přesvědčeni o své neskonalé humanitě jenom proto, že lidi jiných názorů už nedávali hromadně popravovat.*
- 2457 Bohumil Doležal: *Pravda, není dnes návratu k socialismu výše popsaného typu, ale to není Klausova zásluha, nýbrž jen důsledek zhroucení sovětského impéria... Jenže tím, že se impérium zhroutilo, se náš život nestal bezpečnějším. Hrozí nám, že spadneme do manipulované společnosti jiného druhu, a v době největší Klausovy slávy bylo dokonce cítit její dech. Naše transformace (a to znamená především transformace politická) je nedokončená víc, než je záhodno, náš politický systém je, jak se dnes ukazuje, dosti nestabilní...* (LN 14. 1. 1998)
- 2458 Markéta Sommerová: *Tlustá čára neexistuje, je to blbost, nesmysl, podvod. Za zmarněnými a ztracenými životy nelze malovat žádnou čáru. Jedinou možností je cesta od trestu k pokání a následnému odpuštění. Když v padesátých letech národ nečinně a zbaběle přihlížel zločinné absurditě, ztratil svoji duši. Dnes ji ztrácí podruhé, protože ztrácí paměť. Neztrácí ji proto, že by byl zasažen demencí, ale proto, že ho zajímá jen svět rozprostírající se k plotu vlastní zahrádky, zatímco za plotem prolézají státní správu estébáci a soudní dvory bývalí přísluhovači režimu, který byl označen za zločinecký. Dodnes se konají zmanipulované soudní procesy. Dva příklady za všechny – kauza Grebeníček, kauza Hučín.* (MfD 10. 11. 2004)

- 2459 Tomáš Klvaňa: *Fašismus, nacismus, komunismus a radikální socialismus ve své době na Západě uvěznilo mnoho srdcí, neboť se jejich recepty zdály být případné na mnohé západní neduhy. Stálo to mnoho let a desítky milionů mrtvých, dnes většina z nás ví, že to byly přinejlepším iluze...* (Přítomnost, jaro 2006)
- 2460 Dalibor Balšínek: *Slušnost je nikoho nebít, avšak slušnost také je nebýt komunistou... Nebýt komunistou je naproti tomu absolutní hodnota. Zvláště v Česku, kde se stále potýkáme s materiálními, ale hlavně mentálními škodami, které byly ve jménu komunismu za čtyřicet let napáchány...* (Týden, 2. 5. 2006)
- 2461 David Černý: *Násilí bylo této straně vždy vlastní a ideologie komunismu, kterou hlásá, stála život více lidí než celá druhá světová válka. Miliony vražděných, mučených a przněných nevinných obětí, všichni víme, jak se tato strana chovala ke svým odpůrcům za minulého režimu...* (MfD 2. 5. 2006)
- 2462 Ukázka z Černé knihy komunismu: *Když doznali teror, povýšili ho na alegorickou figuru Revoluce: „Když se kácí les, létají třísky“, „když chceš udělat omeletu, musíš rozbít vejce...“* (LN 6. 3. 1999)
- 2463 Dne 17. 4. 1953 byl schválen dálnopis ÚV KSČ všem krajským výborům KSČ: *„Pokyny k odstraňování pomníků T. G. Masaryka.“*
- 2464 *Vedoucí úloha KSČ: U čl. 4 socialistické ústavy o vedoucí úloze KSČ lze stěžít hovořit i o nějakém právním významu. (Článek zněl: „Vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejuvědomělejších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence.“) Tento článek nemohl současně platit vedle ustanovení o zastupitelské demokracii, která ústava rovněž obsahovala (například v čl. 3)... V právu je nutno vždy vycházet z předpokladu svobody člověka... Podříditi se vládě, jejíž složení občané neovlivní, je spojeno s nesvobodou... Pro poznání práva je rozhodující normativní sféra. Například realitou před rokem 1990 byla komunistická diktatura. Ovšem z reality nelze dovozovat právní stav. Přes existenci čl. 4 ústavy o vedoucí úloze strany byla komunistická diktatura vždy protizákonná...* (Právní rádce, č. 1/2000, str. 28)
- 2465 Josef Borkovec: *Komunismus využíval pro své cíle dvě z nejhorších lidských vlastností: nenávisť (třídní, nenávisť chudých k bohatým) a závist (neschopných)...* (LN 22. 3. 2002)
- 2466 *V roce 1950 přijalo valné shromáždění OSN výrok Komise pro mezinárodní právo, podle něhož stručně vyjádřeno, jestliže někdo svobodně vstoupí do nějaké organizace, pravidelně ji podporuje členskými příspěvky a ztotožňuje se s jejím programem, nemůže být zbaven odpovědnosti za činy, které tato organizace provádí... Jaké morální nároky si dělají dnes členové KSČ na vedoucí funkce ve skautské organizaci Český Junák, když se sami dodnes nerozešli se svou marxistickou ideologií třídního boje? Mají vůbec morální právo vychovávat československou skautskou mládež?...* (Bratr Kazan z Brna v ČINu, č. 9/1990, strana 19)
- 2467 K.L.: *Nejdříve do závozu zavedli národ sliby nespílitelnými, pak slíbili nápravy a svému svědomí ulevovali, ale pomohli k dalším 20 letům zapadnutí vyprovokováním nájezdu okupačních armád.*
- 2468 Adam Drda: *Těžko hledat důvod, proč by měly být zákony namířeny jen proti rasismu a proti šíření „třídní“ nenávisť už ne, proč by měli být postihováni ctitelé Hitlera a obdivovatelé Lenina nikoli...* (LN 4. 7. 2000)
- 2469 Gustáv Husák: *Evropský současník chce mít možnost spolupůsobit a mluvit do záležitostí, kde jde o otázky týkající se jeho životních podmínek. Občan volá*

*po zárukách, že své právo volby, kontroly a odpovědnosti smí volně vykonávat. (Kulturní život, leden 1968)*

*Gustáv Husák: Co u nás bylo dosaženo jako politická jednotu diktátorskými metodami, může být označeno jako politický hřbitov. (Projev v rozhlase v březnu 1968)*

K.L: Kam doputoval Gustáv Husák za pár měsíců od těchto slov?

2470 Petr A. Urban v Amerických listech 28. 1. 1999: *Je ironií historie, že marxisticko-leninské učení, hlásající altruistickou kolektivitu, vytvořilo společnost sobecky individualistickou, zatímco západní kapitalistické společnosti, založené prakticky na silném individualismu a hrabivosti, jsou jaksí více altruisticky kolektivistické...*

2471 Zločiny komunistických vlád. (Věrní zůstaneme, č. 5/2005, strany 14–15)

## Výmluvy

2472 Karel Lešanovský: *...Pokud to lze, bylo by dobře nezapomínat na některé důležité skutečnosti naší nedávné i dávnější minulosti. Zejména také na to, jak je ošidné spoléhat se, že lidé jsou lepší, než jsou. To byl osudný omyl řady komunistických experimentů v lidské historii. Z přeceňování lidské přirozenosti blábolilo se ještě zcela nedávno například o tom, že „ještě tato generace bude žít v komunismu“. Skončilo to ovšem opakem – naprostou nedůvěrou v lidi a jejich všestranným ovládním všemocnou samozvanou klikou partajní byrokracie... (Quo vadis, Občanské fórum? Článek v týdeníku Jiskra č. 2/1991)*

2473 Výročí k zamyšlení. *Také náš národ podlehl komunismu. Způsobila to naivní víra mnohých, že lze snadno a rychle nastolit spravedlivý řád, doplnit demokratický systém sociální spravedlností. Za to krutě zaplatili mnozí, i ti nekomunisté a komunisté, kteří původně v tento sen uvěřili nebo mu nečelili. O to smutnější byly osudy těch, kteří věděli či tušili, co nás česká a zásadně nesouhlasili. Především jsme však doplatili všichni hospodářským, kulturním i lidským úpadkem země. (Inforum, č. 5/1995)*

2474 Vladimír Srb: *...Mnozí z nás by ani neunesli svůj vlastní pohled do zrcadla. Možná. Rozhodně to však zkusme, všichni zkusme, všichni a nejlépe hned dnes. A podle toho jednejme! (LN 10. 9. 1996)*

2475 Pavel Bratinka: *Komunistická ideologie..., která dokázala shromáždit a mobilizovat takový počet jedinců ochotných vzdát se rozumu a lidskosti, který se ukázal být dostatečný k prosazení nám tak dobře známého systému, ve kterém se závist, hloupost, lenost a neschopnost a touha po moci nad druhými mohly realizovat beze strachu a ostudy, neúspěchu, zesměšnění či potrestání. Také je pravda, že za to, že tyto špatné úmysly měly tak volné pole k řádění, „může“ systém, ale je nesmyslem tvrdit, že to zmenšuje váhu osobních vin konkrétních lidí konajících zlo. Kdo kdy slyšel, aby zloděj byl zproštěn viny jenom proto, že dům, který vykradl, nebyl zamčen, nebo aby soud shledal jako polehčující okolnost u nějaké vraždy fakt, že oběť byla bezbranná. (LN 23. 8. 1994)*

2476 D. Novotný: *Tak už tady máme opět lid, opět se ho dovolávají politici a kdo jiný, než komunistický lídr soudruh Svoboda. Vyslovuje obavy, že „lid je vynecháván z dění kolem státoprávního uspořádání našeho státu...“ Ten „lid“, který byl nucen jako stádo, kdykoliv si některý z mocných usmyslil, nechat práci a vyzbrojen fanglemi musel táhnout na tzv. manifestaci, kde některý z velkých vůdců horlil proti anglo-americkému imperialismu a pro socialistické zítřky (dodnes se usmívám, když si vzpomenu, kolik z těch kulturtrégrů to neumělo ani řádně*

- přečíst). Anebo o „lid“, z jehož práce si rudí vládcí nahrabali miliónové majetky, aby hned po listopadu 1989 se vrhli do soukromého podnikání, proti kterému do té doby mocně hřímali a které ve jménu úderné ideologie, vymyšlené dvěma vousatými blázný a jedním syfilitickým zločincem, označovali za zkázu lidstva? (Český deník 3. 12. 1992)
- 2477 Blanka Kubešová: *...Prý existovali přece i „dobří komunisté...“ Udělaly se chyby, ale myšlenka je dobrá...“*, říkají. *Jaká myšlenka to vlastně mohla být? Myšlenka teroru a třídního boje na život a na smrt, organizované a masové okradání, fyzická likvidace jedinců i celých sociálních skupin? Je tohle snad ta skvělá ideologie, které se tak urputně odmítá vzdát i současná (tj. dnešní, ta dobrá) KSČM? Srovnání zločinů komunismu a fašismu není nic nového, málo si však uvědomujeme, že komunismus fašismu předcházela a že ho přežil. Přežil bez trestu i sametovou revoluci. A co huř, daří se mu. Dnes už nechceme vědět, že naše společnost byla v letech teroru nejen obětí, ale i podílníkem. Je jen zdánlivým paradoxem, že se z neaktivnějších vykonavatelů stali přes noc ti největší podnikatelé. Podvody a skandály rozzáří každodenně televizní obrazovky. Máme pocit, že takhle ve velkém se nikdy nekradlo a ve spravedlivém rozhořčení nám unikne, že to jsou tytéž osoby, které ještě nedávno kradly jménem strany a lidu...* (LN 21. 4. 1999)
- 2478 Miloslav Bednář: *...Komunistický režim nenáviděl, překrucoval a ničil v první řadě původní legionářskou tradici hrdě idealistické odvahy, její pokračování ve druhém a samozřejmě i ve třetím, výslovně protikomunistickém odboji. Vyježděné koleje „realisticky“ ukázněného, či dokonce „věrného“ přizpůsobení režimním okolnostem naopak byla jeho základní živnou půdou po generace pokračujícího, nebývale systematického mrzačení lidských duší do tvaru seriózního „nového člověka“...* (LN 5. 11. 1996)
- 2479 Pavel Kosatík: *„Člověk má dělat to, nač má sílu. Život Olgy Havlové.“* MF, Praha, 1977. Tam: *I matka Olgy Havlové byla po válce členkou KSČ.*
- 2480 Lenin kdesi: *Největším neštěstím jsou velké myšlenky u malých lidí.*
- 2481 *Avšak, jak řekl soudruh Stalin, „věda se právě proto jmenuje vědou, že neuznává modly, nebojí se vztáhnout ruku na odumírající, staré, a pozorně naslouchá hlasu pokusů a praxe. Kdyby tomu bylo jinak, neměli bychom vůbec vědu, neměli bychom, řekněme, hvězdářství, a ještě dnes bychom se spokojili se zastaralou Ptolemaiovou soustavou...“* (Z proslovu na První všesvazové poradě stachanovců.)
- 2482 Miloslav Kudrnáč: *Dodnes nechápu, jak je možné, že mezi nadšenými propagátory myšlenky komunismu mohli být (a dosud jsou) lidé, o jejichž inteligenci nemůže být pochyb.* (Český deník 10. 3. 1993)
- 2483 Vlasta Šobrová: *Komu není rady... Váš vlastní soused o Vás, pane Svobodo, řekl, že jste správný člověk. Dovolte mi dotaz: Co tedy mezi komunisty hledáte? Co tam, pro pána krále, chcete zachraňovat? Vždyť je to už skoro sto let pořád stejné a pořád dokola. Ovšem – jestli věříte v čest komunistického hnutí světa, pak je všechno marné. Pak je Don Quijote proti Vám vzorem realistického pragmatika...* (Český deník 15. 12. 1992)
- 2484 Karel Jech: *Jak psal již Lenin: „Při dnešní složitosti společenských jevů je možné najít dostatek argumentů k podpoření jakékoliv teze.“* (LN 2. 10. 1996)
- 2485 Petr Zidek: *Proč měl marxismus tolik nekritických vyznavačů mezi intelektuály? Podle Raymonda Arona především proto, že byl světským náboženstvím. Pokrokové intelektuály prostě fakta nikdy nezajímala a dávali přednost mýtům...* (LN 23. 6. 2001)



- 2486 Nad kontroverzní knihou Alexandra Solženicyna „Rusko v troskách“, Praha 1999: *Západ se rozkládá, jediná jistota světa je pravoslaví. Jak říkal Dostojevskij, ze západního křesťanství se vyvinul socialismus. „My dáme světu něco lepšího – bratrství...“* (MfD 6. 1. 2000)
- 2487 Adam Drda: *Přeskoč, přelez, ale klidně i podlez... Kdyby byl Jan Fencel kontakt se Státní bezpečností odmítl, nehrozilo by mu rozhodně ani zatčení, ani vězení – jenom by se mu asi dařilo trochu hůř než předtím...* (LN 22. 10. 2001)
- 2488 Václav Bělohradský: *...Jediná možná náprava je nikdy nezradit určité ideje a jejich pořadí. Například nejdříve lidská a občanská práva a pak ekonomické či státní zájmy... Komunismus byl jen vypouklým zrcadlem hlubinného směřování celé západní civilizace. Jsme ale proti němu opravdu očkování?... Jádrem té tragédie je zřejmé: ústupky od etických principů ve jménu utilitaristických kompromisů, třeba ve způsobu financování politiky... V minulosti Češi téměř nikdy nebojovali za vlastní důstojnost a je to na českých dějinách znát. Většinou zvolili místo boje cestu kompromisních řešení na úkor vlastní cti. Nevzdejme to tentokrát...* (LN 11. 4. 2001)
- 2489 Blanka Stárková: *...V každém případě zůstává v Semprunově deziluzi, či spíše v jeho prozření, jakási stopa nostalgie po ztraceném snu. Ne snad po železném snu Kominterny, nebo po falešném snu o budoucím beztřídním ráji: je to spíš nostalgie po velké nadosobní ideji, za kterou je možno zasadit se bez ztráty soudnosti a v jejím duchu přetvářet skutečnost, nostalgie po určitém heroismu, který se vytratil ze světa praktického jednání a byrokracie. Snad – pokud správně čteme – je v tom smutku prázdnota po „velkém snu“, jehož uskutečněním všednodennost západoevropští „aristokrati revoluce“ nakonec nikdy na vlastní kůži neprožili prostě proto, že v jejich zemích se nestal jedinou mocenskou formulkou...* (LN 8. 10. 1994)
- 2490 Stéphane Courtois, spoluautor „Černé knihy komunismu“ v rozhovoru s Petrem Zídkem: *Komunisté byli velkými profesionály v manipulování idejí a iluzí. Hlavní poválečná iluze zněla: Stalin porazil Hitlera, a proto je velký demokrat. Komunisté se této teze pevně chytli a diskvalifikovali každého kritika komunismu jako fašistu nebo přítele nacistů...* (LN 20. 2. 1999)
- 2491 *...Ve Skutči za studií na gymnáziu... jsem také, jako všichni ostatní, vstoupil do mládežnické organizace, a mnohem, mnohem později a jinde, a už ne jako všichni ostatní, jsem vstoupil do všemocné rodné strany... Věřil jsem od malička v sílu pozitivních hodnot lidského bytí. Věřil jsem v moderní náboženství socialismu. To, že se lidé po celé dějiny ve své většině podle své víry nechovají, je věc smutná, pochopitelná a zcela jiná. Naše vědomosti tohoto času byly ohraničeny školním vzděláním, dostupnou literaturou, a hlavně filmem. Žil jsem, jak jsem nejlépe uměl. A i dnes jsem přesvědčen, že dějiny mého života jsou plny dní a skutků, které není třeba zadupat do země... A po všem, co jsem do dnešních dní prožil, vím nevyvratitelně, že lidská hloupost, lhostejnost, arogance, netolerantnost a závist jsou věčné, že se táhnou jak červená nit napříč společenskými systémy a všemi věky a že pokud ve společnosti zalévány a pěstovány na čelném místě kvetou, nemůže vzniknout pozitivní, harmonický a bohatý svět pro všechny ty, které po něm tolik touží...* (Vlasta č. 14/1998 z 2. 4. 1998 z knihy Milana Caise „Lásky Jiřího Adamce“)
- 2492 Jiří Suchý: *Zlo nemusí vždycky vypadat na první pohled špatně, naopak, zákeřnější je, když se obličká do nádherného nebo pozitivního hávu.* (LN 29. 9. 2001)

- 2493 Leonid Brežněv: *Šťastný je politik, šťastný je státník, který může vždycky říkat to, co si opravdu myslí, dělat to, co považuje opravdu za nutné, usilovat o to, v co opravdu věří...* (Nové knihy č. 47/1982). Leonid Brežněv na jedné poradě: *Postup lidstva k vítězství svobody, míru a demokracie je nevyhnutelný.* (K.L.: Byl či nebyl Brežněv dobrým prorokem?)
- 2494 Jiří Černý: *Často jsem tuhle otázku kladl vrstevníkům svých rodičů: copak to nebylo lidem hned jasné? A slýchával jsem, že ne, že na počátku bylo plno nadšení a víry v lepší svět.* (U textu „V dědečkových šlépějích“.)
- 2495 Marie Formáčková: *Můj děda byl zakládajícím členem Komunistické strany Československa. Moje maminka kvůli tomu měla dvojku z mravů, a i když jinak byly na jejím vysvědčení samé jedničky, na nějaké školy nemohla ani pomyslet. Od patnácti pracovala a k tomu měla stále spoustu funkcí. Měl je i můj táta. Moji bratři i já jsme od malička uměli být sami, protože jsme si zvykli na to, že po večerech rodiče schůzují. Pro naši budoucnost, říkali nám. Když začala generální stávka, mamince jsem zatelefonovala. Vůbec nemohla mluvit. „Víš, mám strach, aby se to všechno neobrátilo proti nám, obyčejným lidem, jako už v historii tolikrát,“ řekla moje máma, která nikdy v životě strach neměla.* (Poznámka: jedná se o slova pozdější šéfredaktorky Vlasty v č. 51/1989 o generální stávce 27. 11. 1989)
- 2496 Josef Škvorecký v LN 22. 6. 1998: *Můj švagr-mukl říká, že dnes ve světě existují už jen dva komunisté: pitomci a grázlové. Po tom všem, co má moje generace v paměti, se mi zdá, že má pravdu.*
- 2497 Marcela Pecháčková s Jiřím Křížanem v Přítomnosti, jaro 2006: „...P: Máte každému komunistovi za zlé, že byl ve straně?“ K: „Za zlé to mám každému, samozřejmě. Je to mravní selhání. Skoro každý to dělal především z prospěchářství, nebo z nějaké, možná oprávněné potřeby zachovat si práci, aby se dítě dostalo do školy.“ P: „Umíte jim odpustit?“ K: „Já jim nemám co odpouštět. Je to hrozně těžké a složité odpouštět. Oni říkají: Tož jsem to místo chtěl, tak jsem tam šel, no co? Poznal jsem jen dva komunisty, kteří se s tím dokázali opravdu rozejít, a na jednom z nich to stejně zanechalo stopy aspoň ve vyjadřování. První byl Jirka Ruml a druhý Ludvík Vaculík. Samozřejmě, že jsme namočení všichni, přinejmenším jsme nedělali nic proti nebo lehce posloužili aspoň za tu možnost opéct si na chalupě prase. Ovšem tendence vytěsnit svůj podíl na špíně, tendence vytěsnit podíl svých bratrů a otců, jsou zlé. Pro mě je nepřijatelné to, co používá Václav Klaus, když říká: Dívejme se dopředu...“
- 2498 Bohumil Hrabal: *Tenhle národ má v genech to, co tam mám i já... sklon k chlastu a ke komunistům.* (In „Osočení“, strana 489)
- 2499 Martin Schmarcz: *Potíž s intelektuály ovšem je, že mají nebezpečný sklon považovat ideály za důležitější než lidi. Od tohoto postoje není daleko k obhajobě násilí, pokud se tím „poslouží dobré věci“.* (LN 20. 5. 2000)
- 2500 Miloš Valenta: *Všichni ti, kteří páchali na svých spoluobčanech ve jménu komunistického režimu nejružnější bezpráví, a to pouze za jejich odlišné názory, byli podle pana Filipa poctivými pracovníky, nemajícími na mysli nic jiného než blaho svého národa... Osobně jsem přesvědčen, že značná část našich současných problémů souvisí s naší neschopností spravedlivě potrestat viníky z komunistické minulosti i současné doby. Dokud k tomu nedojde, o demokracickém a právním státě můžeme pouze snít.*
- 2501 Vladimír Bystrov: *Považovat ve světle všech těchto svědectví komunismus jen za „názor“, ale „nikoli teror“ mohli pouze ti, kdo měli zacpané uši a zavřené oči. Ergo: pokud tehdejší konzervatorista Josef Schwarz a jeho druhové inkluze*



- JUC Pavla Tigrida ve druhé polovině třicátých let vnímali komunismus jako názor, pak bohužel dojdeme k jedinému možnému závěru: že jim hrůzovláda v prvním komunistickém státě na světě asi příliš nevadila...* (LN 13. 6. 2002)
- 2502 Ferdinand Peroutka: *Přehlasovaný reformátor Jiří Svoboda bude muset o svém dalším osudu rozhodnout sám. Ačkoliv mnohokrát projevil interakční nechápatost, nelze mu upřít, že základní problém komunistů pochopil...* (Telegraf 9. 3. 1993)
- 2503 Milouš Jakeš na soudě v Táboře (volně): *Jednal jsem podle platných zákonů. Socialismus si lidé odhlasovali. Soudit společenský řád je v historii nevidáno. (K.L.: A co kapitalismus odsouzený VŘSR?)*
- 2504 Daniel Deyl: *Říkalo se kdysi, že člověk nemůže být zároveň chytrý, slušný a komunista. Buď je chytrý a komunista (a není proto slušný), nebo je slušný a komunista (není tedy chytrý), nebo je slušný a chytrý (a proto nemůže být komunistou). Je-li tomu tak, je každý pátý Čech buď velmi neslušný, nebo velmi hloupý, případně obojí...* (LN 6. 8. 1999)
- 2505 František Kostlán: *...Sokrates při shromáždění Athéňanů jako jediný řekl, že by v žádném případě nejednal jinak než podle zákonů.* (LN 27. 9. 1996)
- 2506 Franz Kafka: *Jakmile jednou přijmeme zlo, nežádá už, abychom mu věřili...* (Strana 89 knihy z roku 2005 „Esoterické Čechy, Morava a Slezsko.“ Díl 3. Autoři Vokolek V. a Kuchař J.)

## Reformní komunismus

- 2507 Karel Kaplan: *...Komunistická strana měla skvěle vypracovaný mechanismus na výrobu veřejného mínění, kterému jsem také podlehl... Stále jsem cítil, že socialismus a ideály jsou správné... Za komunistu se určitě nepovažuji. Představy, které komunistická strana hlásá, jsou iluze. Nikdo neudělal tolik zla pro socialistické myšlení a ideály jako komunistická strana a Sovětský svaz... Socialistou v pojetí evropských socialistických stran zůstanu. Mou slabou stránkou jsou dělníci.* (Týden č. 1/2005)
- 2508 Ivan Klíma: *Mlynář zdůrazňuje vlastní slepou oddanost komunistickým ideálům. Říká: „Komunistická ideologie se pro mě stala vírou se vším, co k tomu patří u fanatických věřících. A to je především nesnášenlivost vůči jinověrcům, která ospravedlňuje i křížácká tažení proti nim.“... Oba (Mlynář i Klíma) nepochybují o tom, že režim, který vládl v SSSR a v satelitních zemích, byl totalitní a zruďný. Podle Gorbačova „historicky viděno to byla slepá ulička vývoje“. Ale „v této společnosti se zrodilo i mnoho věcí, které byly pro život lidí pozitivní už tehdy a mají smysl i pro budoucnost...“*
- 2509 Jan Hovorka: *O lidech typu Goldstückera, Mlynáře, Svitáka i mladších komunistech bylo napsáno mnoho hodnocení – že jsou nepoučitelní, že se nemohou zbavit komunistického přesvědčení ani po tom všem, co ve světě způsobili, chovají se stále stejně, jako kdyby se nic nestalo.* (Telegraf 4. 2. 1992)
- 2510 Karel Bartošek: *...srovnání komunismu s nacismem je naprosto legitimní a „Černá kniha komunismu“ jen pokračuje v diskusi, která trvá už desítky let.* (LN 6. 12. 1997)

- 2511 *Pak se hlasovalo. I ze stenografických záznamů je patrné, že ještě komunistické Federální shromáždění neopustilo svou rutinu. „Kto z vás súhlasí, aby pán Václav Havel bol zvolený za prezidenta Čs. socialistické republiky? Kto je za? Ďakujem. Je niekto proti? Nie. Zdržal sa niekto hlasovanie? Nie.“ (LN 1. 11. 2000)*
- 2512 *Adam Drda: ...V Česku totiž dosud panuje představa, že reformní komunismus vlastně komunismem nebyl, že ho od úplné demokracie dělila jen tenká slupka... (LN 12. 4. 2000)*
- 2513 *Komunismus zahubil minimálně 85–100 milionu lidí... komunističtí intelektuálové a politici sami odsoudili masové zločiny komunismu, zatímco žádný nacističtí nikdy neodsoudil holocaust. (Z debat nad „Černou knihou komunismu“)*
- 2514 *Martin Benda: ...Komunistická strana má lež ve vínku a je s ní tak těsně spjatá, že komunističtí představitelé mnohdy lžou i zcela bezúčelně, protože prostě už dávno zapoměli, co je pravda. (LN 21. 12. 1996)*
- 2515 *Miloš Zeman: Komunismus byl nebezpečnější než fašismus. A víte proč? Protože ty jeho ideály byly krásné, a kdo by je nepodepsal? Humanizace, všeobecná rovnost, plné rozvinutí lidských sil... (K.L.: Zeman byl také členem KSČ.)*
- 2516 *Pavel Blaho: ...A horlivého Křena jsme mohli osobně zažít jako „vzor mladého komunisty“ po únoru 1948 na gymnáziu na Lobkovicově náměstí v Praze-Vinohradech. A co horšího, komunisté s ohromným gustem tehdy začali uplatňovat Velkou manipulaci na základě ukradnutí verše sv. Pavla „Kdo není s námi, je proti nám...“ (LN 19. 11. 2005)*
- 2517 *Tomáš Klvaňa: ...Fašismus, nacismus, komunismus a radikální socialismus ve své době na Západě uvěznilo mnoho srdcí, neboť se jejich recepty zdály být případné na mnohé západní neduhy. Stálo to mnoho let a desítky milionů mrtvých: dnes většina z nás ví, že to byly přinejmenším iluze... (Přítomnost, jaro 2006)*
- 2518 *Soubor článků o radikálním socialismu v Přítomnosti, jaro 2006*
- 2519 *Tomáš Chasák: ...Zaujal mě seriál „Čeští demokraté.“ Mám však k jeho obsahu jednu připomínku. Nechápu, proč do něj autor zařadil Alexandra Dubčeka, Josefa Smrkovského či Františka Kriegla. Myslím si, že tito politici nebyli a nemohli být demokraty, protože to byli komunisté, byť takzvaní reformní. Podle mě jakýkoliv komunističtí už ze své ideové podstaty nemůže být demokratem... (Týden, 24. 12. 2004)*
- 2520 *Z dopisu Jiřího Cerhy v LN 20. 9. 1996: ...Ve svých počátcích komunismus u některých lidí budil nadšení a ochotu přinášet i jisté oběti v zájmu „vyšších hodnot“. Protože však této ochoty soustavně zneužíval, nakonec vychoval lidi k tomu, že jednak žádné vyšší hodnoty neuznávají, jednak nejsou ochotni se angažovat v zájmu společenských zájmů. Paradoxně tak režim, který chtěl odstranit majetkovou nerovnost, vychoval z lidí větší sobce zaměřené na svůj majetkový prospěch, než je tomu v zemích s tradičním „kapitalistickým vykořisťováním“...*
- 2521 *Karel Pecka: Někteří byvší členové strany prohlídli už po moskevských procesech, někdo zůstal v řadách i po procesu se Slánským, a v tom je nesrovnatelný rozdíl. Vždycky však přežívá určitý druh lidí, které Lenin vtipně označil za užitečné idioty. Z idealismu a falešného citu pro spravedlnost vykonali hory dobrého pro mnohonásobně horší zlo, než bylo ono, proti kterému brojili. Tento druh, když vykoná svou mouřenínskou práci, Stalin s potěšením posílal do gulagu. (LN 3. 2. 1994)*

- 2522 Dušan Třeštík: *Jak dlouho budou historici mlčet o své minulosti?... Samy dějiny nás poučily, že veliké sociální projekty prostě nefungují a fungovat nemohou. Ten, kdo z historiků zůstal metodicky vězet v šedesátých letech, a to je u nás velká většina těch nejlepších, je proto svým způsobem fosilií...* (LN 31. 7. 1999)
- 2523 Emanuel Mandler: *Podle paragrafu 1 zákona o protiprávnosti komunistického režimu neváhal komunistický režim páchat zločiny a poskytovat neoprávněné výhody těm, kteří se na zločinech a perzekucích podíleli; používal proti občanům všech mocenských nástrojů, „popravoval, vraždil je a žalářoval... zbavoval je svévolně majetku, znemožňoval jim výkon zaměstnání... a dosažení vyššího vzdělání, zabraňoval jim svobodně vycestovat... S postupem násilné normalizace vznikla a vyvíjela se opozice. V drtivé většině sestávala z funkcionářů a intelektuálů vyloučených z KSČ (například: Jiří Hájek, Zdeněk Mlynář, Jiří Dienstbier, Luboš Dobrovský, Miloš Hájek, Pavel Kohout). ...Filozof Jan Patočka, až do tragické smrti v březnu 1977 hlavní autorita hnutí. Patočka byl v 60. letech nakloněn marxismu a jeho politické studie a stati v letech 1968–69 byly neomarxistické. Orientace Charty 77 se nikdy nezměnila tolik, aby to překrylo její v zásadě levicové zaměření... V mocenských rozpacích a nezkušenostech převzal Václav Havel s Mariánem Čalfou i mnohem větší díl nomenklatury, než to odpovídalo daným poměrům...* (LN 5. 12. 1998)
- 2524 Tomáš Vystřčil: *...Kolikrát jsme od současných i nedávných prominentů komunismu o chybách minulosti slyšeli, jak neradi a jen pod tlakem zvenčí přiznávali, že komunistická revoluce zplodila „chyby“, čímž se odchýlila od „služby pravdě“...* (LN 18. 3. 2000)
- 2525 Emanuel Mandler: *Marná snaha obhájit komunismus. ...Jsou prý – říká například Petr Uhl – při poukazování církve na „komunistické zlo“ důvody k opatrnosti. Nejen protože komunistické ideály jsou blízké hodnotám evangelia, ale blízká, až dojemná je také „anamnéza obou hnutí“.* (LN 27. 11. 2001)
- 2526 Emanuel Mandler: *...To, co po komunismu zbylo, jsou katastrofální návyky v naší psychice, touha po „jistotách“ bez ohledu na to, jsou-li hospodářsky zabezpečeny, šiky agentů a stohy udání a zejména všeobecná morální spoušť, postihující politiku, hospodářství, média, školství. My dnes v postkomunistické společnosti na to vše zíráme v údivu. Ten údiv je dvojnásobný, když se lidé, kteří se neustále odvolávají na kodexy lidských práv, zastávají komunistické strany...* (LN 6. 2. 1999)
- 2527 Pořad na ČT2 29. 10. 2004 s řadou bývalých komunistů, nyní považovaných za disidenty.
- 2528 Zdeněk Mlynář: *Budoucnost tvoříme sami.* (Plamen č. 12/1962)
- 2529 Rozhovor s literárním a divadelním kritikem a historikem, univerzitním profesorem Jiřím Hájkem v Haló novinách 2. 11. 1991: *„Co vy na to, pane profesore?“ Tam: ...To, že ztroskotal tzv. reálný socialismus, nezpůsobil marxismus, nýbrž jeho totální popření a překroucení v praxi onoho reálného socialismu...*
- 2530 Milan Matouš: *...Když se na podzim 1968 objevila „Černá kniha“, snůška – bez kritického posouzení – štvavých relací rozhlasu a televize, smyšlenek, pomluv, výmyslů z různých tiskovin i – doslova – nadávek, vyrytých do stěn na záchodcích z poslední dekády srpna, dostal za toto „vědecké dílo“ akademik Josef Macek s Dubčkovým požehnáním vysokou státní cenu... O. Šik prohlásil v rozhovoru vysílaném BBC 13. prosince 1987: „Dubček byl slabý, neschopný vést, bez vlastního názoru a přesvědčení.“ I. Sviták, politický avanturista, nejprve extrémní dogmatik a v krizové době hlavní ideolog protistranické organizace KAN, v roce 1979 v emigraci napsal, že Dubček „nepochopil, co se dělo jak před*

- okupací, tak po ní, a tak se stal ideálním likvidátorem vlastního díla“... (Rudé právo 10. 8. 1988)*
- 2531 Bohumil Doležal: *...důvody, jimiž dnes někdejší reformní komunisté obhajují bolševismus vůči nacismu: v praxi vedl sice taky k masovým zločinům, ale jeho zásady byly „idealistické“, humánní. Taková podobnost ovšem u člověka, který se upřímně hlásí ke konzervatismu, poněkud zarazí...*
- 2532 Švýcarský list La Voix Ouvriere, orgán Švýcarské strany práce, uveřejnil stať analyzující pod názvem „Socialismus, nebo kapitalismus s lidskou tvář?“ knihu Oty Šika „Třetí cesta“. Analýzu uveřejňujeme v plném znění, aby náš čtenář byl informován o dalším vývoji muže „pražského jara“. (Rudé právo 11. 12. 1973)
- 2533 Natálie Kocábová na otázku „Volil by komunisty někdo z mladých lidí ve vašem okolí?“ odpověděla: *Hodně bych se s ním hádala. Dodnes se táty ptám, proč komunisty nezakázali. Podle mne to byla chyba.* (Magazín DNES č. 45/2005)
- 2534 Milan Jíra: „Naivní pověra o hodných komunistech.“ *...už nejsou tou bývalou komunistickou stranou, která trpně prováděla pokyny komunistické internacionály. Žilami této strany proudí nová krev, krev drobného „normálního českého člověka“... už nehlasají revoluci, nýbrž hlásí se k vlasti, svobodě, demokracii a humanitě... To neřekl Filip, Ransdorf, Dolejš či jiný komunistický „reformista“... To jsou slova Ferdinanda Peroutky, která pronesl po vítězství KSČ ve volbách v roce 1946... (LN 16. 9. 2005 ad LN 13. 9. 2005)*
- 2535 *Usnadnění výběru olomouckého hejtmana: Z nedávné historie známe, že komunisté nikdy v dějinách nechtěli dobro pro všechny – jen pro své stoupence – jak je možno poznat z Ústavy z 11. června 1960, článek 4 a další. Již v době první republiky poslanec Klement Gottwald prohlašoval, že do Moskvy jezdí proto, aby se naučili, jak zakroutit krkem demokracii... Jestli chcete mít spokojený život, tedy vybírejte člověka čestného, nikdy však komunistu ani minulého, ani současného. Co se naučili, to dělají. Je to politika nenávisti a závisti... (Zvláštní volební leták z Olomouce.)*

## Pokusy odsoudit komunismus

- 2536 Dopis městského prokurátora JUDr. Tomáše Sokola zaslaného ÚV KSČ: *Vážený pánové, považuji za potřebné Vám sdělit, že počínaje 1. 5. 1990 bude veškerá politická činnost Vaší strany na území hl. m. Prahy posuzována z hlediska možného naplnění skutkové podstaty tr. činu podpory a propagace fašismu a podobného hnutí ve smyslu § 260... tr. zák.*
- 2537 Josef Škvorecký: *Václav Havel razil po pádu starého režimu heslo: „Nejsme jako oni.“ Heslo, myslím si, ušlechtilé a v mnoha případech asi pravdivé. Jenže se z něho logickou dedukcí dá vyvodit také, že „oni nejsou jako my“. A to je taky pravda, a na to se zapomnělo... Komunismus byl českým parlamentem prohlášen za zločinný systém, ale návrh některých poslanců, aby byl protikomunistický odboj uznán za třetí odboj, neprošel... (Nová přítomnost, č. 2/1997)*
- 2538 Petr Hladký: *...Deset let uplynulo od tzv. sametové revoluce a všechny snahy o odhalení a potrestání zločinů komunismu vyšly prakticky nadarmo. Naopak to vypadá, že zde chybí politická vůle k řešení nedávné minulosti v Československu, ale ani občané nemají chuť se touto věcí zabývat. Ovšem i to může klamat. O tom svědčí nebývalý zájem občanů ze všech koutů naší republiky, kteří svým podpisem vyjadřují přání zveřejnit seznamy spolupracovníků StB. (Americké listy, ročník 10, číslo 9 z 6. 5. 1999)*

- 2539 Jan Zadražil: *...Úvahy o zločinech komunismu jsou údajně nepřístojnou deklarací „kolektivní viny“, trestných činů se dopouštěli pouze jednotlivci, nikoli „zločinný systém“ nebo abstraktní „režim“. Rozpor tohoto vývodu spočívá v tom, že násilnické systémy jako nacismus nebo „diktatura proletariátu“ nebyly abstraktní, ale hmatatelné, skutečné, podobné mlýnským kamenům nesmlouvavě drtícím zrno... Minulost můžeme stokrát odsoudit, nezmění se. To však neznamená, že ji máme ospravedlnit, nebo dokonce k ní jen mlčet...* (LN 25. 4. 1998)
- 2540 Čtyřdílný dokument J. Stránského a M. Maryšky se zabývá třetím odbojem jako obdobím historicky neslavným a plným neokázalého občanského hrdinství. Řada charakterních lidí pochopila zručnost režimu nastoleného „vítězným Únorem“ a postavila se mu na odpor. Stovky jich položily život v přímém konfliktu nebo na popravišti, statisíce byly – především na duši – zmrzačeny v komunistických kriminálech a koncentracích. (Pořad „Ztráta paměti“ na ČT1 ve 21.20 dne 11. 5. 2000)
- 2541 Zákon č. 480/1991 Sb. ze dne 13. listopadu 1991 o době nesvobody.  
Zákon č. 198/1993 Sb. ze dne 9. července 1993 o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu. (Oba v plném znění).
- 2542 Jiří Pernes: *...Je to strana, která porušuje české zákony už jenom svým názvem...* (LN 20. 6. 2002)
- 2543 Petr Fleischmann: *...Lidskost lidstva je relativní a je mnohem víc zbožným přáním než nějakou daností. Právě proto je nutné odsuzovat zločiny, které svou zločinnou podstatu skrývaly či skrývají pod rouškou myšlenky: Zločiny spáchané na lidstvu samém, jeho jménem, s úmyslem ho „vychovat“ anebo „vylepšit“. A nepromlčet je... (Článek „Soudit za skutky starší padesáti let?“ v LN 1. 2. 1997)*
- 2544 Slovenský parlament včera (2. 2. 1996) schválil zákon o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému. (LN 3. 2. 1996)
- 2545 Jan Vaca: *...Na připomínky komunistů mohu jen říct, že Česko má historické a rozhodně ne příliš pozitivní zkušenosti s nacismem a komunismem. Zákon stanovuje, že jestliže někdo popírá nacistické zločiny, měl by být potrestán i za popírání těch komunistických. Nemluvě o tom, že i v současném zákoně podobné ustanovení už existuje...* (MfD 1. 12. 2005)
- 2546 Jan Jandourek: *...Došlo by však k posunu symbolickému. Zmizelo by zákonem posvěcené tvrzení, že zadat si s totalitním režimem člověka činí nadlouho nedůvěryhodným. V době, kdy komunisté předstírají odvěkou demokratičnost a pronikli už i do demokratických salonů, jim taková chladivá sprcha neuškodí.* (MfD 26. 6. 2003)
- 2547 Tomáš Sokol: *Nikoho ze smečky komunistů bych nehájil... V roce 1990 šlo o to, že komunisté měli ve svých stanovách pasáže, které jsem hodnotil jako pasáže deklarující úmysl zasahovat do lidských práv. To už samozřejmě změnili. Já jsem na nich tehdy hledal věci, které mi připadaly zvláštní... Já jsem několikrát zkusil i žalobu... Sedmdesát procent populace jsou hlupáci. Jsou třeba hodní, ale nejsou schopni si udělat kvalifikovaný názor... (Pramen nezjištěn, pravděpodobně periodikum po roce 2000.)*
- 2548 Ladislav Lojda: *Spravedlnost totiž musí umět i trestat zlo. Pokud to nedělá, není spravedlností. To bylo správné po ukončení 2. světové války, ale na druhé straně to zcela chybělo po pádu komunismu, zejména u nás...*  
Ivan Turnovec: *Je bezesporu pravdou, že pro vyrovnání se s minulostí jsme toho za jedenáct let od sametového převratu moc neudělali. Zdá se, že těch, kteří mají máslo na hlavě, je podstatně víc, než si dokážeme představit. Nakonec diskuse o odtajnění svazků StB jsou toho důkazem...* (Dk-dialog č. 5–6/2003)

- 2549 Obžalovaný Milouš Jakeš: *Dějiny se soudit nedají.* (LN 17. 9. 2002)
- 2550 K.L.: Prosadila se zásada trestat jen to, co bylo trestné za komunistického režimu.
- 2551 Dokumentace o odhalení pamětní desky věnované všem obětem komunistického režimu 1948–1989 na Děčínsku.
- 2552 Čestmír Hofhanzl: *Čtyřicet let totalitního komunismu vytrhlo českou společnost z duchovních tradic evropského myšlení a hodnot. Pochybným výdobytkem té éry je téměř obecně přijatý princip „s poctivostí nikam nedojdeš“, důsledné padoušství je jistým předpokladem úspěchu. Fungovalo to perfektně celých čtyřicet let.* (LN 27. 8. 1999)
- 2553 *Za předimenzované považuje KSČM údaje „Černé knihy komunismu“, která odhaduje celkový počet obětí tohoto režimu na 100 miliónů. „Ale i kdyby si komunismus vyžádal jen jednu oběť, byla by to ztráta, s tím nelze polemizovat“, dodává tisková mluvčí KSČM Věra Žežulková. KSČM podle jejích slov již před delší dobou odsoudila politické procesy, které si v 50. letech vyžádaly mnoho obětí.* (LN 15. 11. 1997)
- 2554 Karel Kříž: *...Komunismus byl zločinný režim od samého počátku a od samého počátku se to také vědělo.* (LN 1. 8. 1995)
- 2555 Black-Kolín: *Ve dnech 5.–6. října 1991 konala se v Praze Mezinárodní konference o zločinech komunismu. Zúčastnilo se na 60 zahraničních hostů, mezi přítomnými byla i předsedkyně České národní rady a starostka českého Junáka, sestra Dagmar Burešová, která ve svém projevu mimo jiné uvedla: „...Jsou lidé, kteří volají po odpuštění. Lze jistě mnoho odpustit, ale v zájmu obecné spravedlnosti a v zájmu prevence nelze odpustit všechno. Každá společnost se musí chránit před tím, kdo ji chce zničit. A komunisté měli zničení demokratické společnosti ve svém oficiálním programu...“ Její slova se hodí úplně na naši skautskou organizaci, která by potřebovala debolševizovat a očistit od lidí, kteří zklamali a zradili svůj skautský a činovnícký slib.* (ČIN, č. 17/1991, str. 12)
- 2556 Petr Chudožilov: *...Navýsost osobní zkušenost s komunismem máme proboha všichni. Troufl by si někdo po katastrofální povodni nahlas navrhnout, abychom si zkázy nevšímalí?...* (LN 21. 8. 2002)
- 2557 Jaroslava Hlavsová: *...S autorem souhlasím v tom, že působení KSČM na naší politické scéně je opravdu silně schizofrenní záležitost, když je u nás šíření komunismu a fašismu trestně postižitelné... Komunismus, podobně jako fašismus, je zlo s krvavou minulostí, od které se naši komunisté nikdy nedistancovali a za kterou se nikdy nikomu ani neomluvili. Počítat s KSČM ve vládě, pustit ji k moci, je kopání si vlastního hrobu. Výsměch všem slušným lidem, o politických vězních ani nemluvě. Je to něco jako nepokusit se léčit zhoubnou nemoc a nechat rakovinu pěkně rozvinout.* (LN 3. 7. 2002 ad LN 29. 6. 2006 „Proč jsme komunisté“.)
- 2558 Josef Jelínek, Erlangen, NSR: *Německým pachatelům se tedy moc nestalo, ale ti od NKVD nebyli ani postaveni před soud. Podobně se jakémukoliv – byť jen „popotahování“ před soudem dokázali vyhnout v České republice nejen všichni vinní z justiční vraždy, ale i vrahové z řad útvaru „Jeřáb“, z řad PS a StB. Považuji tedy jistě právem oba režimy za naprosto srovnatelné, oba mají na svědomí miliony obětí a oba jsou pro lidstvo vyloženým neštěstím. A je současnou tragédií našeho národa, že už zase každý pátý občan naší republiky je ochoten se spálit o stejná kamna.* (Věrní zůstaneme, červen 2005/6, strana 10)



## Obrana a čelení

- 2559 Jan Kovanic: Zločin jménem komunismus.  
Marek Tvrdoň a Luděk Navara: Grebeníčkovu parte šokovalo bývalé vězně.  
Výzva „S komunisty se nemluví!“ (Plné znění)  
Muklovská pouť na Svatém Hostýně.  
Blanka Kubešová: KSČM ohromila vtipným prohlášením, že chce dohlížet na dodržování Listiny základních lidských práv a svobod?! (Všechny články ve Věrní zůstaneme, č.8/2003)
- 2560 Hrdinové mlčí. Vzpomínání je nejlepší lék proti zapomínání. Důvody k volbě KSČM. Leták se smutně satirickým obsahem.
- 2561 Biskup Václav Malý: *V situaci, kdy komunistickou stranu volí až 20 procent našich spoluobčanů, je těžké domáhat se jejího zákazu.* (Kanadské listy, č. 5–6/2005, str. 7)
- 2562 Václav Dolejší: *Zrušme komunisty, žádají senátoři. Petici, která chce postavit parlamentní KSČM mimo zákon, podepisují umělci i vědci. Zatím jich je 1 500... Wilhelm, Grygar, Ivan Klíma, Michael Kocáb, David Koller, Pavel Bobek, Ladislav Smoljak... aj.* (MfD 9. 2. 2005)
- 2563 Olga Sommerová: Večer na téma – Tlustá čára. Bez trestu, bez pokání... *Jak v mém dokumentu přesně říká jedna z obětí: „Tato společnost na to příšerně doplatí, neboť všichni tito zločinci, pokud nebudou potrestáni, ani výrokem o vině, tak budou žít v tom, že se to dá udělat ještě jednou nebo dvakrát a nic se nestane!“ Je to tak: „Národ, který nezná svou vlastní minulost, si ji bude muset zopakovat!“ To je citát ze Santayany, mám jej i ve filmu... To, že tady bylo 270 popravených a 270 tisíc uvězněných a dalších 30 tisíc v lágrech, to Kondelíka nezajímá, toho zajímá jen on sám. Je to smutný, moc smutný... ale co člověk může chtít... od lidí...“* (Věrní zůstaneme, č. 9/2003)
- 2564 Smírčí řízení se strany pobočky 15 KPV ve věci br. Šťastného. (Věrní zůstaneme, č. 7/2003)
- 2565 Milan Matouš: *Už T. G. Masaryk vzápětí po Říjnové revoluci tvrdil, že bolševická cesta je prý nám bytostně cizí. Ve stejných intencích agitovali pravíkoví socialisté a sociální demokraté za první republiky i před Únorem. Nic v zásadě nového tu nevymyslela ani pravice v roce 1968.* (Rudé právo 1968)
- 2566 Emanuel Mandler: *Potřebujeme očkování proti komunismu... KSČM je u nás a mezi námi a vyvolává svou existencí porůznu zděšení. Co proti ní dělat, nikdo kloudně neví... (LN 25. 1. 1999)*
- 2567 Ondřej Neff: *Darmo si stýská Pavel Tigrid, vzdychaje, že jsme je „měli zakázat“. Komunistická strana se ubránila pokusům skupiny kolem někdejšího jejího předsedy Jiřího Svobody o reformu. Postupně usilovala o „znormálnění“ v tom smyslu, že se stala politickou silou, se kterou se počítá. Jistě by se s ní počítalo i bez jejího vkladu do „společné obrany národních zájmů“. Ale vklad jim pomohl – teď už dlouhodobě nemohou být jenom trpění... (LN 4. 6. 2002)*
- 2568 Josef Bouška: *Zakažte KSČM!... Jedinci pokoušející se o dílčí reformy své strany nemají nárok, jak dosvědčuje absolutní fiasko Ransdorfovy předsednické kandidatury na letošním sjezdu. Právě pozice bývalého místopředsedy Ransdorfa situaci ve straně dobře ilustruje. Z pohledu externího pozorovatele ztělesňuje vzor levicového fanatika, kvůli pokusům odstranit z KSČM alespoň nejviditelnější špínu jej však tvrdé jádro prezentuje téměř jako ideového druha senátora McCarthyho. V těchto souvislostech není označení komunistů za sta-*

- linisty nijak přehnané. Koneckonců kvůli nechuti odmítnout Stalina se KSČM letos nestala zakládajícím členem Strany evropské levice...* (MfD 24. 6. 2004)
- 2569 Jiří Hlupý: *Komunismus se v dějinách nikde neosvědčil. Tato zkušenost se musí neustále připomínat.* (LN 3. 1. 1997)
- 2570 Arnošt Wagner: *Vůdcům komunistické strany nevadí, že jejich organizace byla prohlášena za zločinnou. Jak tedy nazývat její členy, funkcionáře či poslance?... Počet bývalých členů KSČ v české justici pětinu nejméně dvakrát přesáhl. Pouze „patnáct spravedlivých“ Ústavního soudu nebylo dosud infikováno a mělo by u toho – i za cenu nedemokratických zátarasů – zůstat...* (LN 11. 8. 1999)
- 2571 Opět návrhy zakázat komunistickou stranu. (Rudé právo 2. 10. 1991)
- 2572 Pavel Landovský: *Naštěstí největším nepřitelem komunistů je komunismus a komunismu zase komunisti.* (LN 14. 12. 1999)
- 2573 Eva Vávrová: *Nikdy není dost kritických článků, knih a dokumentů o dobách socialismu. Jen houšť. Jen do nich.* (Týden, 1. 3. 2004)
- 2574 *Uprostřed Prahy vzniklo první české muzeum komunismu. Bez vědomí historiků, politických vězňů a muzejníků instaloval výstavu v paláci Savarin v ulici Na Příkopě za vlastní peníze Američan Glenn Spicker... „Chtěli jsme ukázat podstatu té hrůzy,“ řekl jeden z kurátorů expozice, novinář Viktor Šlajchrt...* (LN 12. 12. 2001)
- 2575 Zrušme komunisty, žádají senátoři. (MfD 9. 2. 2005)
- 2576 Karel Steigerwald: *U soudu je už dlouho pan Hučín, krom jiného také za to, že se v sedmdesátých letech ozbrojoval. V té době byly nedovoleně ozbrojeny tisíce členů LM. To žádný soud nezajímá. Pan Hučín se ozbrojoval proti komunistům, za to by měl být pochválen, ne souzen, zatímco LM, to byli ozbrojení komunisti, když bylo třeba i vraždící lidi (1969)...* (MfD 4. 3. 2004)
- 2577 Provolání vysokoškolských studentů k výročí 17. listopadu. (Pravděpodobně Svobodné slovo v listopadu 1990)
- 2578 K.L.: Non est pax impiis.
- 2579 Co ještě nevíte o budování socialismu u nás a jinde! Dvanáct kritických a výsměšných otázek a odpovědí. (Rozšiřovaný leták)
- 2580 Stanislav Reiniš: *Sázka na kulhavého koně. Spis, který systematicky vyvrací zásadní body komunistické ideologie, lze považovat za jakousi protimarxistickou učebnici.* Praha 1999.
- 2581 Karel Čapek: *Proč nejsem komunista.* (In: Karel Čapek: O věcech obecných čili zóon politikon. Praha 1991. Proti tomu sborník: Proč jsem komunista. (Bude uveden v další části rešerše.)
- 2582 Karel Lešanovský. *Z odkazu T. G. Masaryka.* Samizdat. Děčín 1982.
- 2583 *Podklady k jednání skautské sekce konference „Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou.“* Praha 29. 8. 1994.
- 2584 *Ve francouzské katolické organizaci byla skautská výchova charakterizována jako „une méthode d'éducation comme la meilleurs réaction contre le Communisme...“* (Rudolf Plajner: *Zavátou...* II. díl – Idey, strana 130)
- 2585 Zora Dvořáková: *Analýza odporu demokratické veřejnosti proti totalitě (1968–1989).*
- 2586 Jan Ruml: *Zlu musíme čelit za jakoukoliv cenu, i za cenu toho, že momentálně posilujeme jeho původce. Opačný postoj znamená pouhou rezignaci a útěk do relativního bezpečí vlastní bezmoci...* (LN 3. 4. 1999)
- 2587 *Prohlášení A. B. Svojsíka na Valném sjezdu dne 21. února 1926. (O podstatě a cílech skautského hnutí.)*



## Komunistické vystrkávání růžků

- 2588 Leo Žídek: Drzé vystoupení komunistů v parlamentě ČR. Ondřej Neff: Pane Grebeníčku, změňte název. (Oba články ve Věrní zůstaneme, č. 1/2005)
- 2589 *Komunisté nabízejí účast v kabinetu sociální demokracie bez unionistů a lidovců. Nebo jeho podporu, jestliže politika ČSSD nebude v rozporu se zásadními body jejich programu.* (Ekonom, 24. 6. 2004)
- 2590 *Komunisté vytáhli proti satíře v rozhlase.* (MfD 19. 5. 2005)
- 2591 Volte číslo 24 – KSČM (Předvolební nálepka)
- 2592 Benjamin Kuras: Komunisté slaví návrat. ...*O marxismu a socialismu se opět mluví i v náboženských kontextech jako o přirozené odnoži biblického ideálu důstojnosti člověka stvořeného k obrazu božímu... Když dnešní naivní hojitelé a léčitelé nemocného světa s upřímnou touhou po vládě lásky k bližnímu opět sahají po marxismu jako po léku, je to jako by chtěli léčit chřipku choleraou...* (MfD 27. 3. 2003)
- 2593 ...*Úpadek národa nezačal cizí invazí v roce 1968, jak naivnímu světu s úspěchem namlouvá zestárlá garnitura nadšených budovatelů Gottwaldova státu. Začal uvnitř, přímo v národě o dvacet let dříve, a Husákova normalizace byla slabým odleskem staré slávy nemilosrdného boje za přetvoření člověka podle odkazu proroků... Přechetní přátelé starého režimu čekají na příležitost. Znervóznělí chameleoni na teplých místech přispějí s chutí a radostí každému úsilí o návrat do dob neomylných jistot. Sto tisíc občanů našeho státu má profesionální diplom z odborné školy pro boj proti demokracii...* (Jiří Krupička 8. února 1990 v Edmontonu, Canada. Článek přetištěn z časopisu „Masarykův lid“ č. 1/2003)
- 2594 Jiří Sirotek: *Marx vstává z hrobu... Marxismus a komunismus se svého plného odsouzení zatím nedočkaly. A přitom ve jménu těchto pojmů se napáchaly obdobné zločiny jako ve jménu nacionálního socialismu. Komunistická strana, která zavlekla tuto zemi programově do říše, které vládl zločinec zcela plnohodnotný Adolfu Hilerovi, ne-li ho převyšující, nebyla ani zakázána, ani veřejně odsouzena za svou ideologii či metody... Prostě se stalo, že se dnes tříletá česká demokracie dívá, jak se bez ostychu vracejí advokáti totalitarismu rudého...* (Český deník 11. 2. 1993)
- 2595 Šéf KSČ Miroslav Štěpán: *21. století bude patřit socialismu.* (LN 9. 12. 2002)
- 2596 Petruška Šustrová: *Komunismus je mrtev, říká francouzský historik a autor „Černé knihy komunismu“ Stéphane Courtois... Rozchod s komunistickou ideologií nebude podle S. C. vůbec jednoduchý a potrvá další desítky let...* (LN 30. 7. 2002)
- 2597 Ivan Binar: *Tušil jsem už na začátku, že s bolševikem v sobě budeme mít ještě dlouho problémy. Jeden každý z nás a celá společnost...* (LN 31. 10. 1998)
- 2598 F. Faisl: *Komunisti zkrátka už zase mají patent na rozum a předhazují nám další formu experimentu, který nikde ve světě nevyšel. Snaží se nás přesvědčit, že za minulého režimu bylo vše v pořádku...* (LN 14. 6. 2002)
- 2599 Viktorie Špidlová: *Souhlasím s manželem, když říká, že komunisté zatím nic nezapomněli a nic se nenaučili.* (LN 22. 6. 2002)
- 2600 Pavel Domorád: *Jak říká motto časopisu Ty Rudá Krávo: Komunistu zůstane komunistou, i kdyby trakaře padaly.* (Telegraf 3. 2. 1992)
- 2601 Martin Komárek: *Každý pátý říká: Jakeši, vrať se!* (MfD 11. 11. 2004)
- 2602 Martin Schmarcz: *Komunisty nelze „odideologizovat“... Komunistu mění sice taktiku, nikoli však strategii...* (LN 2. 10. 1999)

- 2603 Blanka Kubešová: *Nová generace komunistů... Kdo jsou tito lidé? Čím to, že se ještě nestačili poučit? 21letá studentka Kateřina K. figuruje na předním místě severomoravské komunistické kandidátky. Čte Viewegha a Pawlovskou a obdivuje Marxe. Jak se osvědčil marxismus v praxi, ji už nějak nezajímá...* (LN 6. 5. 2002)
- 2604 Milan Šimečka: *Komunismus není mrtev, protože...* (Listy č. 2/1990)
- 2605 Bohumil Nekolný: *A u nás se mnozí podivují, co kdo má proti komunistické straně, proti její legitimitě v demokratické společnosti. Je jedno jediné proti – právě vzpomínky a paměť. Ta strana se nikdy (ani svým názvem) nedistancovala od vražd, ani od toho, jak zářný sen zdupal obyčejnou touhu milionů lidí po štěstí...* (LN 7. 12. 1996)
- 2606 *„První pokus o socialismus (míněn režim 1948–1989) přinesl leccos pozitivního,“ prohlásil komunistický poslanec Václav Exner, když „objektivně“ posuzoval Klementa Gottwalda. Už se těšíme na druhý.* (Týden č. 51/2004, str. 81)
- 2607 Jiří Fiedor: *Komunismus je pro nás dokonce minulostí pořád velice živou. Ba co víc, pro statisíce lidí v Česku je stále současností a nepoučení hledí skrze něj k lepším zítřkům.* (LN 15. 2. 2000)
- 2608 Vladimír Renčín: *„Už jsou zase tady.“* (Dva sněhuláci, v rukou srpy s kladivy.)
- 2609 Vladimír Bystrov: *Kolik druhů komunistů máme.* (LN 11. 4. 2005)
- 2610 RSDr. Jaroslav Kohout, profesor marxismu-leninismu na vysoké škole v Praze. (Původně skautský činovník horující pro skauting, později zarputilý marxista proslulý svou ortodoxností. Viz Oldřich Tikal v knize Karla Lešanovského „Se štítem a na štítě“, str. 107)
- 2611 Grebeníček: *KSČM založila „Výbor na ochranu nespravedlivě obviňovaných a stíhaných.“*
- 2612 Karel Steigerwald: *Utajený boj a nedostatek studu. Srpy a třešně, kedlubny a kladiva. „Jediné v čem nám nelžou, je nezměněný název jejich strany. Byli, jsou a budou komunisté.“* (LN 20. 5. 1996)
- 2613 Jindřich Šídlo: *Česká politika dnes nemá spokojenějšího a vstřícnějšího politika, než je Miroslav Grebeníček.* (MfD 31. 3. 2005)
- 2614 HRANIČÁŘ. Zpravodaj klubu pohraničí Čech, Moravy a Slezska. Šéfredaktor RSDr. V. Šípek, CSc. Adresa: Ústí nad Labem, Šumavská 23, PSČ 400 11. Telefon 606393074. Registrován na Ministerstvu kultury ČR pod čj. E 6375. (K.L.: Jedná se o útočný komunistický dvojměsíčník se zavádějícím názvem.)
- 2615 *„Mladí soudruzi místo starých prdůlů. Pro co bije srdce mladého komunisty.“* (Pátek Lidových novin 21. 4. 2000)
- 2616 Benjamin Kuras: *Věc se má takto: diktatura nikdy neodešla, jen se poschovávala do zákulisí všech existujících struktur a organizací a čekala na vhodnou příležitost k návratu. Ta příležitost se dostavuje a nezdá se, že by mohlo něco jejímu návratu za daných politických, občanských, právních a ústavních podmínek zabránit. Kromě probuzeného a odhodlaného voliče, který má před sebou sérii možná posledních svobodných voleb...* (LN 24. 8. 2000)
- 2617 Miroslav Grebeníček v dalším pokusu o krádež odkazu prvního československého prezidenta: *My chceme, aby u nás Masarykův odkaz dostal široký prostor.* (LN 23. 10. 2000)
- 2618 J. Š., Hora sv. Kateřiny: *Co mi chybí. Myslím si, že Haló noviny by častěji měly osvětlovat příčiny, které vedly k nedostatkům minulých let. Je třeba ukazovat, že to byla špatná práce lidí a ne ideologie marxismu-leninismu. Ke skutečnému socialismu jsme měli ještě hodně daleko... Proto je třeba se zamýšlet i nad tím, jak by skutečný socialismus měl vypadat...* (Haló noviny, 15. 11. 1991)

- 2619 Martin Fendrych: *Rudé z nebe. Zvláštní partaj, komunisti. Dávno se otřepali, pokud vůbec kdy zažili nějakou chvíli strachu, studu, neotřepanosti. Preference jim rostou. Několikrát skončili v průzkumech druhí. Nejde tedy o výkyv, ale, k naší hanbě, o tendenci. Mají tihle vyznavači minulosti budoucnost?... (Týden č. 4/2004)*
- 2620 Josef Bouška: *Nepouštějme si komunisty k tělu... Ani 13 let po revoluci není komunistická hrozba zažehnána... (LN 8. 7. 2003)*
- 2621 Lenka Petrášová: *...Ukažte mi jedinou zemi, kde komunismus funguje! Nikde, je to totiž utopie. Předsedkyně pražské rady mladých komunistů Marta Semelová se místo odpovědi jen usmívala: „Vážený, jestli jste si nevšiml, nám preference rostou.“ (MfD 18. 3. 2004)*
- 2622 *Revolucionářům, těm je hej! Nemají rádi kapitalisty. Chtěli by změnu, ale neumějí přesně vysvětlit, k čemu by byla. (Vlasta 4. 10. 2000)*
- 2623 Mirko Zlatník: *Rok seniorů. ...také tlustá čára za minulostí je zed'. Názorně nám to předvedl soudruh Grebeníček v jednom nedávném Kotli. (Poznámka K.L.: název televizního pořadu.) Světlé zítřky a temná minulost musí být odděleny. Laskavým hlasem a s přívětivou tváří hovořil s tím, kdo se ptal na světlou budoucnost strany, hrubě a urážlivě naopak s tím, kdo se ptal na minulost. Na hrubý pytel hrubá záplata, vysvětlil. Strana a vláda bude zase rozhodovat o tom, kdo je hrubý pytel, jakou záplatu si zaslouží a sama ji také přišije... (LN 6. 2. 1999)*
- 2624 Informační a propagační oddělení ÚV KSČM, Praha: *Oběžník, oblast školství/II. Důvěrné! (K.L.: Pravděpodobně podvržený text) Nedatováno.*
- 2625 Vasil Bilak: *Věřím, že socialistické ideje se začnou oživovat právě v západní Evropě... Dnes nejsou velcí teoretici, ani velcí lidé, kteří by to uměli zavést do praxe. Ale jednou komunismus zvítězí! (Občanský deník 5. 6. 1991)*
- 2626 *Oslav prvního máje organizovaných KSČM se zúčastnilo několik tisíc lidí (Brno 2 000, Ústí nad Labem 8 000...), v Praze na Letné zaznamenali organizátoři oproti loňsku pokles z 15 000 na 9 000... (Politika v České republice, č. 6/2003)*
- 2627 *Pro zákaz KSČM se veřejně v Praze vyslovil Milan Paumer, přítel bratří Mašínových, který žije v Poděbradech. (Kanadské listy č. 5–6/2005, strana 7)*
- 2628 Martin Fendrych: *(O komunistech:) ...dost lidí jim dává hlas, aby demokratické strany vytrestali, případně v KSČM vidí dokonce extrémní alternativu. Pro Grebeníčka je výhodné čekat, kritizovat, pracovat na tom, že se z KSČM po nástupu ODS do vlády stane nejsilnější opoziční strana. Pravicové reformy, budou-li bolet, povedou k tomu, že komunisti ještě posílí... (Týden č. 1/2005)*
- 2629 ČTK, Praha: *Komunista Štěpán chce do parlamentu. (MfD 2. 12. 2004)*
- 2630 Viliam Buchert: *Grebeníček nám dal opratí přes pusy. (MfD 18. 11. 2004)*
- 2631 *Komunismus – obrazy a sochy s tématem horníků, dělníků, atd. T 608 221 020. Inzerát v MfD 25. 11. 2004. (K.L.: K čemu to?)*
- 2632 *Střelba v Přerově. Zástupci místní organizace KPV a KAN dávají střelbu do souvislosti s nástěnkou KAN, na níž jsou vystaveni bývalí komunisti, kteří nyní figurují na vysokých postech severomoravské policie. Iniciátorem nástěnky byl známý antikomunista Vladimír Hučín. (Týden č. 4/2004)*
- 2633 *Na schůzi KSČ za potlesku 218 osob předpověděl M. Štěpán, že se KSČ dostane k moci... (Kanadské listy č. 5–6/2001)*
- 2634 Stanislav Kněnický: *M. Ransdorf, poslanec FS: „Leninismus je pouze jedna z možných interpretací marxismu... Říkám ale, Lenin je člověk z jiného těsta než Stalin. Svou při prohrál a on si podle mého názoru i uvědomoval, že umírá jako poražený člověk.“ (Český deník 17. 12. 1992)*

- 2635 *17. listopad – Šestnáct let od pádu komunismu. Lidé kritizovali vliv KSČM...* (LN 18. 11. 2005)
- 2636 Karel Steigerwald: *Vítězný listopad – oslava dosti k pláči... Komunismus postupně zmizel alespoň v těch hlavních rysech, komunistické myšlenky, návyky a ideály tu zůstaly dál a žijí s námi...* (MfD 17. 11. 2005)
- 2637 Grebeníček: *Ideologické žvásty nebudu trpět.*
- 2638 Petr Fischer: *Ještě si počkáme. Komunisté zaujali výhodné politické postavení...* (LN 20. 9. 2002)
- 2639 Luboš Dobrovský: *...Martin Škadra z Filosofické fakulty olomoucké univerzity nabízí nám k tomu vzdělaneckým jazykem plným citátů názor, že komunismus byl a dodnes je legitimní možností kritiky demokracie, jejích chyb a nedostatků, jejichž existenci přece nelze popřít... Máme spolu s ním věřit, že spojení s těmi, kdo nevidí v totalitní minulosti nic, čeho by měli litovat a za co by se měli kát (vždyť přece naši komunisté jsou převážně i komunisty minulými), není ani nebezpečné, ani nemravné...* (Přítomnost, jaro 2006)
- 2640 Jiný záznam Luboše Dobrovského – jako u čísla 2639.
- 2641 Marek Stoniš: *Úplná rehabilitace komunistické strany je snad nejodpudivější variantou možného budoucího výsledku voleb. Komunistická strana si tu a tam nasazuje demokratickou masku, nicméně její program je stále stejný – omezování osobní svobody, soukromého vlastnictví, tuhý centralizovaný stát a v zahraniční politice příklon k nedemokratickým režimům...* (51 PRO, č. 5/2006)
- 2642 Pavel Verner: *Prvomájová demonstrace proti komunistům byla úderná. Avšak takhle masově sdělené odhodlání nepřipustit recidivu totalitního režimu v rudé režii je ojedinělé a napravuje dlouhodobý obrázek lhostejné společnosti... Jestli pak tam byl vítán můj bývalý kolega Petr Uhl, vězněný komunisty devět let, když je k dnešním komunistům shovívavý...* (Právo, 3. 5. 2006)
- 2643 Další záznam jako u čísla 2639.
- 2644 Jan Král: *Rudé bratrstvo ladí formu... Na vratimovském semináři Filip přítomně ujistil, že 40 let morální devastace pod vládou komunistů jsou jen lži a pohádky. „Teprve teď nastal ten největší morální úpadek. Ztratila se úcta k práci, jediným měřítkem jsou peníze. To je ta pravá morální devastace,“ úpěl Filip...* (51 PRO, č. 4/2006)
- 2645 Dušan Stuchlík: *Grebeníček je dobrý sused... Grebeníčkoví jsou prý příjemní susedé...* (LN 23. 7. 2001)
- 2646 Josef Větrovský: *...A teď si představte, že se u nás dneska přesto najdou lidé, kteří říkají, že za komunismu bylo líp. Takovou obludnou větu může vyslovit jen člověk s duší otroka, anebo fanatický komunist. Právě ti zůstávají straně věrni a hájí se, že přece na celý svůj život nenaplivají. Pro ně není podstatné, co všechno má zločinecká organizace KSČ na svědomí, pro ně je rozhodující, že oni její postoje zastávali bez ohledu na to, co přitom cítili...* (Princip, 11. 7. 2003 )
- 2647 Antonín Drda: *Nemoc (z) komunismu... Komunisté nemlčí, dokonce se o víkend sejdou na mezinárodní konferenci, jejíž hlavní téma zní: „Dodržování lidských práv v evropských zemích, zejména ve státech bývalého socialistického tábora.“ Diskuse se povede hlavně kolem lustračního zákona, kolem „perzekuce“ bývalých členů stranické nomenklatury a někdejších příslušníků StB. Je to hnusné, ale bude to jistě zajímavá podívaná. Bylo by možná dobré ji celou natočit a poté promítat jako výstražný (a lehce šilený) televizní dokument...* (LN 17. 4. 1998)

## Komunistické názory na skauting a jeho potlačování

- 2648 Veliteli StB: Úřední záznam č. 15 z 2. 5. 1951. Tajné! Navazuje na úřední záznam č. 1 o Marii Švermové z 19. 4. 1951. Věc: „Junák“, odnož buržoazní illegality – nepřipustnost a škodlivost toho, aby sloužil za organizační rámec výstavbě pionýrského hnutí.
- 2649 Sborník studií „Historie tělesné kultury a sportu. Svazek 1.“ Jako vydavatel uvedeno Národní muzeum, komise pro analýzu dějin československé tělovýchovy 1945–1955. Odpovědný redaktor dr. Ján Málinka. Podle Vladimíra Bystrova sen., osoba téhož jména byla v sedmdesátých a osmdesátých letech vedoucím ideologického oddělení Ústředního výboru Československého svazu tělesné výchovy. (Viz Týden č. 21/1997) Po zásahu Junáka se vedení Národního muzea od této publikace distancovalo.
- 2650 Člen ÚV KSSS Vladimír Tichomirov, soustružník moskevského Závodu Vladimíra Iljiče, mj. adresoval kritické připomínky soudruhu Jelcinovi, zejména ohledně jeho postoje k úloze KSSS a Komsomolu v SSSR, jeho názoru na podřízení KSSS sovětům, na vytvoření nové mládežnické organizace v podobě „protiváhy“ Komsomolu aj. (Rudé právo 18. 3. 1989)
- 2651 K.L.: Stav mládežnických organizací – viz čísla 12001 a následující v archivním fondu mé práce o letech 1968–1970, které jsou uloženy v archivu SI ABS v Praze.
- 2652 Mirek Pražák ve Svobodné Evropě 28. 1. a 11. 2. 1990: *Strana ke své reprodukci založila dětské a mládežnické organizace. V tomto směru není osamocená. Fašistická Balila, nacionálně-socialistická Hitler-Jugend a komunistický Pionýr a Komsomol měly stejný účel. Jejich cílem bylo vychovávat občany totalitního státu a vyznavače totalitní doktríny, která byla povýšena na náboženství...*
- 2653 K.L.: Komunistické hnutí ostře odmítlo buržoazní skauting, ale jeho představitelé se zároveň zamýšleli nad přitažlivostí skautského systému pro děti a mládež. Družka V. I. Lenina N. K. Krupská napsala v roce 1922 brožuru „KSM a skauting“, ve které odmítla chápat skauting jako formu, do níž lze vlít nový, tj. třídní a komunistický obsah, avšak dodala: „Praxe skautingu osvětluje ty metody, které je třeba široce používat při výchově mládež.“ (In: Sílu nám dává strana, strana 102)
- 2654 1. 10. 1953 vyšla publikace Aloise Poledňáka „Skauting ve službách podněcovatelů války“. Má primát v tom, že je doposud tou nejzavilejší a naprosto neobjevivní kritikou skautingu. Cíle a metody skautingu jsou podle autora dobré jen k tomu, aby ohlupovaly dělnickou třídu a posilovaly nadvládu kapitalismu. A. Poledňák, tehdy ústřední tajemník ČSM, tuto práci jen „zaštitil“ svým jménem. Využil disertační práce J. Haškovce. Tato publikace se stala vodítkem pro soudce při vyměřování trestů ve skautských procesech. (Břečka: Kronika..., strana 146)
- 2655 Pravda a legenda o likvidaci Junáka. (Poznámka: Tak se jmenuje seriál historika Františka Morkese.) (My 68, č. 9, ročník 5)

## Skauting a politika

- 2656 *Také třídní nadvláda jako prostředek politické moci nebo výsad odmítána, neboť vnáší nenávisť mezi lidi, mechanicky roztržďené podle hmotných zájmů.* (In: Směrnice, kterou chceme vésti dospívající skauty a skautky v poměru ke státu a politice. Pražský skaut, ročník III., 1933, č. 4, strana 37.) *Tato směrnice byla*

*ústředními orgány Svazu vzata mlčky na vědomí, ale nikdy neschválena a z obav před nařčením z „političnosti“ také v oficiálním věstníku „Vůdce“ nepublikována. Řídili jsme se jí až do roku 1938. (Názor Rudolfa Plajnera)*

- 2657 *Nesmíme se však mechanicky prohlašovat pro určitý politický směr nebo stranu. V tom smyslu musíme zachovat si širší hledisko a naprostou nepolitičnost. (Plajner: Závátou... II. díl – Idey)*

## Skauti-komunisté

- 2658 Odstavec 2 F stanov KSČ platných v letech 1958–1970: „Člen strany je povinen být pravdivý a čestný vůči straně a lidu.“ (K.L.: To je téměř tak správná povinnost jako mají skauti.)
- 2659 Karel Lešanovský: Snahy komunistů ovládnout Junáka zevnitř a následky těchto pokusů v minulosti i současnosti. (Příspěvek přednesený 16. ledna 1998 na IV. celostátní konferenci Evropského hnutí v ČR a University Karlovy „Výchova v přerodu společnosti ČR z postkomunistické v demokratickou“.)
- 2660 K.L.: Moje osobní výzvy skautům-komunistům k rozhovoru o jejich dvojí příslušnosti byly a jsou až na výjimky zcela marné.
- 2661 K.L. skautům-komunistům položil také otázku: Podepsali jste dokumenty o sebe-likvidaci Junáka v roce 1970? Když ano, tedy proč?
- 2662 Skauting a KSČ. (Svazek korespondence s Edou Pachmannem z let 1989–1990. V soukromém archivu K.L.)
- 2663 Výzva místonáčelníka ChK Radka Brože z 15. 2. 1994 Ústřední radě Junáka a kolegiu velkého náčelnictva. (Oznámení o anonymním dopisu, který dostal Lubka Školoud a výzva k okamžitému odchodu z vedoucích funkcí a vrácení všech titulů „čestný“ skauty-komunisty.)
- 2664 *Reformátoři z řad členů KSČ, hlavně brněnští, byli sami překvapeni tím, co vyvolali. Pozastavovali se nad touto nekvalifikovanou činností a jejími důsledky, snažili se o zastavení nepředpokládaného chaotického vývoje, ale... jejich domněnky, že budou v Junáku hrát hlavní roli, se zvolna rozplývaly... Všemocná KSČ se snažila rušit všechno, co bylo nějak spojeno s předešlým demokratickým zřízením, nyní potlačeným, a zatracovala i své vlastní přívržence, kteří si dovolili mít jiné názory než ty oficiální. (Břečkova KRONIKA, strana 210)*
- 2665 K.L.: Skauti-komunisté – vnitřní pnutí v hnutí. (Viz položky souboru 73... v archivním fondu o letech 1968–1970 předaném do archivu. SI ABS.)
- 2666 Dopis Eduarda Pachmanna z 21. 10. 1994 šéfredaktorům skautských časopisů ČIN, SKAUTING a WAMPUM o projevech starého myšlení.
- 2667 K.L.: Skautem prý byl i Julius Ďuriš.

Další materiály k této části D (o komunistické totalitě) jsou zařazené také v jiných částech tohoto archivního souboru, a to zejména: 1040, 1057, 2107, 2187 a 2202.



## KS-E: Levicové tendence českého skautského hnutí

### Před druhou světovou válkou

- 3001 V poslední době se do fondů sovětských veřejných knihoven navrací celá řada titulů, jež z nich byly v minulosti z nejrůznějších příčin vyřazeny. Jsou mezi nimi i tituly Naděždy Konstantinovny Krupské „Výchova mládeže v leninském duchu“ a „Ruský komunistický svaz mládeže a skauting“. (Tvorba č. 30/1988)
- 3002 Jaroslav Mlejnek: K šedesátému výročí prvního srazu Spartakových skautů práce. Leninovy děti. (Haló sobota 9. 6. 1984)
- 3003 Karel Krtička: Muž s průkazem č. 1. „...Ještě dřív, než pionýrem, jsem byl JUKem. JUK-ové – (junnyje kommunisty) – mladí komunisté – to byly krátce po revoluci oddíly dělnických dětí, levicově zaměřených skautů,“ vzpomíná dnes Boris Kudimov... Ve velkých městech, nejen v Moskvě, už před válkou a za ní vznikaly skautské oddíly – a po revoluci se ostře rozdělily na dva tábory... „Vemte třeba sokolnikovský oddíl V. A. Zorina... Byl, tuším, roky u vás v Československu, býval i naším zástupcem v OSN – nu a byl i prvním vedoucím také jednoho z prvních oddílů mladých pionýrů-spartakovců...“ (Mladý svět, pravděpodobně rok 1968)
- 3004 Lenka Bobíková: ...*Jiří Wolker (syn více než dobře situovaného tatínka) zapsal si tehdy do svého deníku: „Čaj se nedá pít a je cítit kouřem. Jídlo je bez omastku, a když si tak představím ta domácí jídla, a ten pohodlný stůl a vonící mísy, zlostí se zalykám!“* (Článek „Svojsíkovi junáci“ v deníku Právo dne 15. 4. 2006)
- 3005 Sborník „Spartakovi skauti práce. Ze vzpomínek ke 40. výročí založení 27. kmene SSP.“ Havlíčkův Brod 1964.
- 3006 „Mladí soudruzi a soudružky! Vaše místo je v řadách Skautů Práce!“ (Text na reprodukci plakátu Václava Maška s výzvou ke vstupu do řad proletářských skautů. In: „Sílu nám dává strana“, str. 87.
- 3007 *Ani proletářský skauting nebyl zpočátku jednotný. Při levicovém sociálně-demokratickém hnutí mládeže vznikl v roce 1920 Skaut práce, který až do října 1922 neměl jednotné celostátní vedení. Podobné zaměření i složení měly oddíly Spartakových skautů, které začaly vznikat již od roku 1920 při některých jednotách FDTJ, i když zde byly zpočátku spíše trpěny než podporovány. Bylo jen logické, že se dvě organizace spojily v roce 1924 a založily Spartakovy skauty práce, kteří se jako celek stali součástí FDTJ a později FPT. Jejich tiskovým orgánem byl časopis OHENĚ. (Z Organizačního rádce SSP z roku 1926. Tam i: „Heslem naším je: K boji proletariátu vždy připraven!“ Z publikace „Sílu nám dává strana“, strana 102)*
- 3008 Již 30. července 1922 zasáhla policie proti účastníkům slavnosti proletářských skautů, tzv. Čerkesů, na táboře lidu v Košicích, kde bylo při srážce zraněno 12 mladých dělníků. (Z knihy „Sílu nám dává strana“, strana 74)
- 3009 Rudolf Plajner v listě z 29. 8. 1966: ...*Junákům a polským Harcerům bylo tehdy odzvoněno. (Poznámka K.L.: Plajner mluví o budapeštské konferenci představitelů dětských organizací lidově demokratických zemí 24. srpna 1948.) ...Tam bylo také konstatováno, že jedině možným typem dětské organizace ve státech budujících socialismus jsou školské organizace typu sovětských pionýrů. Byla chyba, že třeba s. Klement Gottwald, který byl členem Junáka a nositelem vyznamenání „Junácký kříž“, a který si junácké výchovy velmi vážil, spolu*

- s ostatními členy komunistické strany podrobil se tomuto rozhodnutí, i když v rozmluvě se mnou s ním nesouhlasil. Ale to je dnes zbytečné vzpomínat... (K.L.: Gottwald členem Junáka!!!)*
- 3010 *K sociálně demokratickému předáku, dr. Františku Soukupovi, jednomu z „mužů 28. října“ měli jsme však vztahy nejvřelejší... byl nám vzorem veřejného a politického pracovníka, opravdového „tribuna lidu“. Na valném sjezdu SJSS RČS v únoru 1938 byl mu na důkaz naší vděčnosti a lásky a v uznání jeho velikého životního díla udělen velký diplom díků. (Plajner: Zavátou..., II. díl – Idey)*
- 3011 *Silná tradice sociálního utopismu je přítomna v českém myšlení a veřejném životě nejpozději od sklonku 19. století. Po roce 1918 a zejména v polovině minulého století silně zapůsobila na české politické i kulturní dějiny. (Václav Klaus v MfD 25. 2. 2006)*
- 3012 *...První organizace, které začaly na osvobozeném území působit, byla KSČ a Junák, československý Skaut. Příběhl Eda Huberů a oznámil, že už zase existuje Scout, vylovil to schválně tak, jak se to píše. Okamžitě jsme se šli přihlásit. Dělalí jsme spojky při předávání zpráv. Starší hoši a old boys vytáhli předválečné uniformy, ty nádherné, stokrát vyprané manžestráky, úplně bílé, sluncem vyšisované... Na náměstí dr. Edvarda Beneše, na místě, kde v roce 1919 zasadili lípu svobody a kde ji po dvaceti letech na německý příkaz vykopali, se někdy na podzim 1945 konal tábor lidu. Stál jsem na nějakém vyvýšeném místě, dobře jsem viděl. Řečnil Holešová, pan profesor Plajner, takto druhý nejvyšší činník Junáka v republice. Mluvil o své návštěvě Sovětského svazu, o pionýrském veletáboře Artěk na Krymu. Všechno tam bylo nejlepší, nejdokonalější. Taky mu to komunisti nezapomněli a velmi brzy po Únoru ho zavřeli. Když se Plajner rétoricky otázal: „Kdo nás osvobodil?“, vykřikl jsem: „Rudá armáda!“ Celé náměstí se rozesmálo, smál se i bratr Plajner. Huberova rodina zářila štěstím. Přivedla další ovečku do stáda komunismu... Mnohým moudrým lidem se přisuzuje výrok, že kdo v patnácti nebyl socialistou, nebyl nikdy mlád. Jednoho dne jsem spolkl poslední odpor a stal jsem se věřícím komunistou. Ten moudrý člověk, jehož cituji nahoře, však dodává: „Kdo se ve třiceti nestal protisocialistou, nikdy nezmoudřel.“ Když jsem se komunistou stal já, bylo mi třináct. A bylo mi dvaadvacet, když jsem se s bolševikem rozešel. V pětadvaceti jsem věděl, že i socialismus je zhouba... (Jethro Spencer McIntosh: Z Holešova do Hollywoodu. Praha 1992, strany 48–49)*

### 1945 až únor 1948

- 3013 Velen Fanderlik: Stručná historie našeho Skautingu doma do roku 1948.
- 3014 Zápis o II. řádném junáckém sněm, konaném dne 10. února 1946 ve Slovanském domě v Praze.
- 3015 *Komunisté se v Československu po krátké poválečné mezihře dostali k moci úplně hladce, takřka zákonně. Volilo je tehdy dvakrát tolik lidí, než kolik by tak učinilo podle průzkum STEM nyní... (Petruška Šustrová v LN 19. 7. 1999)*
- 3016 *Později se vytvořila skupina mladých pokrokových junáckých činníků v Praze, která začala 5. května 1947 vydávat časopis PLAMENY, jehož články se vyznačovaly mladistvým radikalismem autorů. Nejpozoruhodnějším pokusem v předúnorové historii boje o prosazení nové orientace Junáka, která odpovídala dané etapě naší revoluce a situaci v této organizaci, byl „Junácký manifest“. Vypracovali ho brněnští soudruzi a schválilo celé zemské náčelnictvo obou*



- kmenů... (Cahová Dagmar: „K postavení a vývoji Junáka v souvislosti s vytvářením jednotné organizace mládeže v letech 1945–1950.“)
- 3017 *Pokrokový vliv na Junáka byl nesporný a KSČ jej uplatňovala zejména prostřednictvím mladých komunistů a Svazu mládeže... Pokrokoví funkcionáři Junáka, především mladí komunisté, usilovali o další sblížení SČM a Junáka.* (Bruno Hříbek: Sjednocení mladé generace. MF Praha 1979)
- 3018 *Vedle autorů – pokrokové skupiny brněnských junáků se vytvořila podobná skupina i v pražském centru a publikovala své názory v časopisu PLAMENY, ale i ona je náčelnictvem poražena.* (Morkes František: Junák po únoru 1948. In: REPORTÉR 25. 1. 1990 a Morkes František: Pravdy a legendy o likvidaci Junáka v č. 8 časopisu MY 68, ROČNÍK V.)
- 3019 *Každý hoch pochopí nejlépe životem v oddíle, že by oddíl bez vzájemné spolupráce nemohl existovat. Vidí a zkusí na vlastní kůži, že jedině vzájemnou spoluprací a přesným plněním povinností mohou lidé vytvořit něco lepšího. Ne slovy, ale činy a životem se to děje...* (Fanderlik Velen: Listy Jurovi.)
- 3020 Dopis Fanderlika a Plajnera č. 13333/47-P. Jiřímu Stárkovi, Spořilov, č. p. 749, kterým se zastavilo vydávání PLAMENŮ. (Zveřejněno i v dokumentech ARCH SCOUT)
- 3021 OZNAMOVATEL, věstník Zemské junácké rady pro Moravu, č. 11–12 z 12. 12. 1947, s příspěvky Evžena Škardy, Josefa Solaře a dalších moravských skautů horujících pro politickou levicí.
- 3022 Jaromír Preininger: Junák.
- 3023 Dopis Ferdinanda Stopky o pozvánce do ústřední školy pro členy ÚKM a KKM v Klecanech. (Z Archivu ÚV KSČ)
- 3024 PLAMENY, jejichž první číslo vyšlo 5. 5. 1947, byl časopis vydávaný skupinou mladých pokrokových činovníků v Praze, která si vytkla přímo za úkol bojovat proti reakčním činovníkům v Junáku.
- 3025 *V Praze se například ze střediska nazvaného Plameny, jehož vedení bylo zaměřeno marxisticky, vedl proti katolickým junákům přímo vyložený boj. I v časopise Junák se někdy objevily ironizující články a básničky. Proti tomu vystoupil v Ústřední radě Dr. P. Radko Kadlec a 16. ledna 1947 podal stížnost, že časopis Junák v minulých číslech přinesl články podřívající náboženskou výchovu... Zásadních skutečných odpůrců křesťanské výchovy v Junáku nebylo naštěstí mnoho, ale zaujímali význačná vedoucí místa. Často byli spjati s marxistickým politickým směrem...* (V. Zatloukal: Katoličtí skauti junáci v Československu. Samizdat 1992)
- 3026 Otevřený dopis Eduarda Ulbrichta skautům a skautkám. (Nedatováno, vyšlo zřejmě na začátku poválečné tzv. „dvouletky“.)
- 3027 *Nemá-li se člověk, jehož se to týká, stát sám sobě ochotným katem, je před ním úkol své rozporuplné bytí „hájit“, co však neznamená omlouvat, ale naopak podrobit ho těm nejpřísnějším nárokům... Machonin píše o všeobecné tendenci jít politicky „doleva“, nenajdeme tu snad jedinou zřetelnější kauzální stopu pro budoucí masový (tím spíš autorův) propad z kultivovaných poměrů do myšlenkového barbarství, jímž stalinismus (nejen) ve své vrcholné podobě jistě byl...* (Jiří Peňás v článku „Životní parabola Sergeje Machonina“, LN 12. 8. 1995)
- 3028 *...nasměrování země, jejího vedení, propagandistů i většiny občanů k socialismu, k velkoslovanství a tím i k ocelovému (rusky: stalinskému) půlstoletému objetí, bylo k uzoufání radostné, až na výjimky dobrovolné a v tomto smyslu neodvratně osudové. Komunismus sem v únoru 1948 nespadol z nebe, nepřinesli nám jej Marťani ani Berijovy gorily: ten bacil si sem vnesli sami občané a jejich*

- milovaní vůdci s Benešem v čele...* (Vladimír Just v článku „Jsme dospělí?“ (LN 15. 8. 1995)
- 3029 Dopis skauta Ferdinanda Stopky, poslance ÚNS, z pionýrského městečka Artěku 22. 8. 1947 soudruhům.
- 3030 *Chceš vědět, jak soudila o skautingu tehdy veřejnost. Víc než příznivě, ale aby to nevypadalo podle starého přísloví, že každá liška chválí svůj ohon, pošlu Ti časem brožuru, v níž jsou publikovány názory mnoha tehdejších veřejných činitelů. Jsou známy i veřejně pronesené výroky Zdeňka Nejedlého, tehdejšího ministra školství, že si nedovede představit českou mládež bez Junáka, ostatně on to také byl, kdo zřídil v ministerstvu školství oddělení junácké výchovy a lákal mne tam jako sekčního šéfa...* (Dopis Rudolfa Plajnera z 29. 8. 1966)
- 3031 *Ve skutečnosti pořád platila slova poslance Kopeckého z důvěrné schůze KSČ 25. 5. 1937, že „snahou vedení KSČ musí být, aby vedení mládeže měla ve svých rukou“.* (Břečkova KRONIKA..., strana 186)
- 3032 K.L.: Soupis periodik: PLAMENY, PLATAN, OSMRK, FONS.
- 3033 Soupis dokumentů o mládeži z let 1945–1948. Vybráno z archivu ÚV KSČ.
- 3034 Karel Kyncl: *...známý Churchillův slogan o tom, že kdo ve dvaceti není socialista, nemá srdce, a kdo ve čtyřiceti je socialista, nemá rozum... Socialisté naslibují stát blahobytu se zvětšením mezd a sociálních požitků všeho druhu a současné snížení daní, co se vzájemně vylučuje. Nějakou dobu se to řeší zvyšováním státního dluhu, ale to nakonec vede k omezování sociálních požitků a zvyšování daní. Pak se zase musí objevit nějaká lady Thatcherová, která to dá do pořádku.*
- 3035 Oběžník Ústřední rady skautů DTJČ, z Prahy II., Hybernská č. 7 z 22. 12. 1945: *Naše heslo do nového roku: Budujeme socialistický skauting!...* Podepsáni za Ústřední radu skautů DTJČ Jaroslav Straka a A. Chlapcová.
- 3036 Zápis o schůzi pracovníků moravských lesních škol konané v neděli dne 9. 11. 1947 v Brně.
- 3037 Soukromý dopis o rozhovoru se soudruhy ze Zemské junácké rady o situaci před valným sjezdem ve Zlíně.
- 3038 Návrh textu „Po dobré stopě vpřed“ rozesílaný levicovými skauty k podpisu před zlínským sjezdem 1948.

### Od února 1948 do roku 1967

- 3039 Soubor dokladů o činnosti komise mládeže ÚV KSČ a její junácké subkomise. Připojena i korespondence s Wilsonem, tehdejším ředitelem mezinárodní skautské organizace v Londýně. (Vybráno z Archivu ÚV KSČ.)
- 3040 *...V České republice se však v rámci diskuse o komunismu o ničem nemluví. Je zde tabuizována skutečnost, že komunismus je organickou součástí české společnosti. Že komunismus tu má velice silnou tradici. Že únor 1948 nebyl jen výsledkem tlaku vnějších sil. Popřít komunismus, to znamená popřít část sebe sama, což je nutně velmi bolestné. Jako by to znamenalo doslova si odříznout kus vlastního těla...* (Antoine Mares v LN 27. 19. 1999)
- 3041 *Koncem roku 1950 rozesílá ČSM písemný materiál J. Haškovce „Co je Junák“. Je to první veřejný písemný materiál očerňující Junáka a začátek podobných obvinění v příštím roce.* (Břečkova KRONIKA..., strana 218)
- 3042 *...Leckterý z nich také svou vinu vrchovatě napravil, ale co naplat: vesměs máme pořád co činit s lidmi, kteří žijí ve své výjimečnosti. „Předvojem“ se cítili být v letech padesátých, šedesátých i sedmdesátých, nadřazení nad národem se*

- sami cítí být ještě i dnes... Komunisté dokázali zfanatizovat i část mládeže... Popravili takřka dvě stě osob, více než sto padesát tisíc uvěznil, přes dvě stě tisíc vyhnali za hranice...* (Karel Kříž v LN 27. 2. 1996)
- 3043 Karel Komárek. Skaut-mukl padesátých let, trvání trestu 7 let, 5 měsíců, 24 dní: *Jsem dělník, skutečný proletář. Moji rodiče chodili před válkou po žebrotě a dva starší bratři zemřeli hladem v dětském věku. Mě i mé dvě sestry zachránilo kozí mléko, které bylo často tím jediným, co jsme za celý den jedli. Poprvé v životě jsem se pořádně najedl v roce 1939, kdy Hitler zavedl potravinové lístky. Snad pro můj dělnický původ mne nebili.* (Jeho vzpomínky jsou uvedeny v knize Karla Lešanovského „Se štítem a na štítě“ na stranách 119 a 166. Svazek dokumentace o jeho věznění je uložen ve fondech Národního archivu v Praze.)
- 3044 *Kdo se dostává do popředí v ČR? Předseda KVV Středočeského kraje Richard Dolejš klade důraz na drobnou práci prostých členů strany ve svém okolí, zvláště mezi mladými.* (Kanadské listy, č. 1–2/2005)
- 3045 Dopis Vladimíra Lise 13. 8. 1950 z Budovatelského tábora střediska Trutnov soudruhu Rudolfu Slánskému, generálnímu tajemníkovi KSČ.
- 3046 Dopis skautky soudružky Jedličkové ze 7. 9. 1948 Bratrskému předsednictvu svazu české mládeže v Praze.
- 3047 Dopis vedoucího Junáckého střediska Stodůlky, Praha-venkov, z 29. 2. 1948 o okamžitém zastavení činnosti homogenního chlapeckého 155. oddílu vedeného J. Fárkou.
- 3048 JUNÁCKÝ MANIFEST. Brno, 19. 1. 1948. (Plné znění i s podpisy Náčelnictva chlapeckého i dívčího kmene Země moravské. V únoru 1948 vydal 1. R.S. Ivančice SKAUTSKÝ MANIFEST zároveň s kritikou a odmítnutím Junáckého manifestu. Obojí těsně před připravovaným sjezdem Junáka ve Zlíně. Do skautské veřejnosti se oba tyto dokumenty i s komentářem dostaly díky ČINu a jeho číslu 14 z roku 1991.)
- 3049 Milan Uhde: Do bitev půjde před řadami. Báseň ke 14. 3. 1953 oslavující Klementa Gottwalda. (K.L.: Příklad, kam až docházelo uctívání komunistických papalášů).
- 3050 *Hlavními nositeli likvidačních snah v Junáku byli stále mladí komunisté-skauti kolem KV SČM Praha – radikální skupina kolem J. Haškovce (Bartůněk, Budský, Grassinger, Tauber).* (Břečkova KRONIKA..., strana 211)
- 3051 Dopis B. Jedličkové z ústředí Junáka dne 20. 12. 1948 „Všem vedoucím oddílů, okresům a krajům Junáka“. Oslovení „Soudruzí a soudružky, bratři a sestry...“
- 3052 Zpráva poručíka Václava Kindla z Krajské správy Ministerstva vnitra Pardubice nazvaná „Činnost osob na ústředí Junáka“. Krycí jméno ag.: ARTEK, číslo agenturního svazku 892, předáno dne 26. 9. 1955. (Kopie z archivu StB.)
- 3053 Sebekritika soudružky Jedličková – Bivoje, pracovnice ústředí Junáka. Dobřichovice 27. 10. 1948.
- 3054 Dopis Ferdinanda Stopky, skauta a poslance ÚNS z 20. 1. 1948 Ústřední komisi mládeže ÚV KSČ.
- 3055 Dopis Jaromíra Preiningera, úředníka ministerstva sociální péče – pozvánka na Skalíkovou Louku pod Pustevnami na dny 4. a 5. 9. 1948. Téma setkání: Soudružská beseda o palčivých problémech Junáka.
- 3056 Zhodnocení mé práce od února 1948 do podzimka 1948. Autorka: Jedličková – Bivoj.
- 3057 Dopis 9 skautů-komunistů v čele s Josefem Solařem Ústřednímu výboru KSČ, komisi mládeže, ze dne 3. 8. 1948.

- 3058 Krajské velitelství státní bezpečnosti v Praze ze dne 21. 2. 1951 všem VO-StB a OStb. Tajné! Předmět: Průzkum aparátu ČSM a pionýra, se zaměřením na junáky (skauty). V textu: *Zjistili jsme, že větší části bývalých junáků (skautů) se podařilo proniknouti do aparátu ČSM a pionýra. V těchto skupinách bud' sami pracují rozvratnicky, neb podávají různé zprávy býv. činovníkům Junáka, které stojí mimo tyto organizace...* Následují požadavky na podrobné a důvěrné šetření a termín: *Tyto poznatky nám zašlete do 24. února 1951 tj. sobota, kurýrně.* (K.L.: To je do 3 dnů!!!)
- 3059 Návrh Ústředního výboru Svazu mládeže na reorganizaci vedení Junáka, jmenný návrh členů Ústřední rady Junáka a Statut pionýrských oddílů Junáka. Adresát: Ústřední akční výbor Národní Fronty.
- 3060 Přemysl Hauser, ILŠ: „Jedno výročí“. Pojednání o událostech v lednu a únoru 1948, o Junáckém a Skautském manifestu. Psáno v roce 1995.
- 3061 Radim Reimer, Veverská Bítýška: „Námítky proti „Junáckému manifestu“, které jsem pronesl v neděli 25. ledna 1948 na sjezdu Zemské junácké rady pro Moravu v Brně.“
- 3062 Radim Reimer, Veverská Bítýška: „Co se dělo kolem „Junáckého manifestu“ v roce 1948 na ZRJ v Brně.“
- 3063 MUDr. Ervín L. Lobpreis (11. 7. 1924–18. 1. 2001). Životopis zpracovaný Širchanem (Princem).
- 3064 *Při takto vyhocené politické situaci uvnitř Junáka mobilizovala KSČ své síly a pořádala před sjezdem ve Zlíně aktivity junáckých funkcionářů-komunistů.* (Morkes: „Příspěvek...“)
- 3065 Cesta ostravského skautingu 1919–1991 včetně kapitoly o Únoru 1948 a dopadu na Junáka.
- 3066 Rudolf Plajner: „Jak jsem prožíval únorové dny v Junáku 1948.“ Doplněno výňatkem z knihy Hilary St. George Saunders „The left Handshake“, London 1949, pg. 60–67. Dále opisem listu předsedy KNV v Gottwaldově z 20. 6. 1949 o zatčení Plajnera dne 4. června 1949 a jeho suspendování z učitelské služby. Připojen i opis listu Ministerstva vnitra ze dne 12. října 1950 o zániku spolku „Junák, ústředí skautské výchovy ve Svazu české mládeže“. (K.L. dodává: 7. 9. 1967 psal Rudolf Plajner Pavlu Macháčkovi do vojenské Žižkovy školy v Bratislavě. Souhlasil s jeho článkem, ve kterém jej ale zjistila zpráva, že se Macháček účastnil obsazení Junáka v únoru 1948. Ptá se jej: „Kdo dal rozkaz k obsazení Junáka?“)
- 3067 *Je dnes zvykem interpretovat únor 1948 divně jako přírodní pohromu, která jednoho sychravého dne dolehla na vzorné demokraty. Daleko spíše je výslednicí jednoho velmi silného proudu v českých dějinách. Komunistické ideály využívají slabosti českého demokratického cítění...* (Bohumil Pečinka a Přemysl Svora v LN 27. 4. 1995)
- 3068 Karel Lešanovský: Osobní připomínky a doplňky „Podkladů k jednání skautské sekce konference Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou“, Praha 1994.
- 3069 Nenáviděný skauting. (Z písemností let padesátých vybral Windy – Václav Nosek). (Skaut-Junák č. 6/2002, strana 21.)
- 3070 Jan Skácel: *K tomu, aby člověk pochopil pravdu, stačí prostota srdce, poctivost úmyslů a čisté oči opláchnuté ve studánce. K tomu, aby byla pravda prosazována státem, zachována a udržována ve vývoji, převáděna z abstraktního pojmu do praxe, je zapotřebí dnes, v dnešním světě plném vztahů a sociálních závislostí a tedy i nezbytných nesvobod, inteligence velice složité, velkého a důkladného*

*vzdělání a mnoho mravní a v opatrném slova smyslu i vědecké sebejistoty. Jen velmi pokorní lidé mohou toho všeho dosáhnout...* (Literární noviny, 6. 4. 1963.)

## Roky 1968-1970

- 3071 Výpisy ze zápisů Náčelnictva chlapeckého kmene 1969–1970.
- 3072 Výpisy ze zápisů Náčelnictva dívčího kmene 1968–1970.
- 3073 Soubor dokumentů z ustavování Federace dětských a mládežnických organizací v Brně-městě. (Z Archivu Vělna Fanderlika, Brno.)
- 3074 Dopis Jiřího Stárky, člena Kruhu, s pozvánkou do posluchárny přírodovědecké fakulty Karlovy university v Praze na Albertově.
- 3075 Heda Matějovská: Rozhovor s náčelníkem Čs. Junáka dr. Rudolfem Plajnerem „Junáci vzhůru, volá den...“ (MF 22. 5. 1968)
- 3076 Soubor materiálů o Junáku z archivu ÚV KSČ – roky 1968–1970. Tam: Usnesení 72. schůze předsednictva a sekretariátu ÚV KSČ ze dne 21. a 22. 5. 1968 (Informace o současné situaci v ČSM), Stanovisko oddělení k informaci výkonného výboru ČSM o situaci v mládežnickém hnutí, Návrh komuniké pro Rudé právo, Návrh dopisu krajským a okresním výborům KSČ o mládežnickém hnutí.
- 3077 Odvolání na soubor dokumentace o „Březových lístcích“ od pana Chupíka. (Uloženo v soukromém archivu Karla Lešanovského.)
- 3078 Soubor korespondence Karla Lešanovského s Václavem Břicháčkem. (Uloženo v soukromém archivu Karla Lešanovského.)
- 3079 *Když se spontánně obnovil skauting, tehdejší náčelník dr. Rudolf Plajner byl na Ministerstvu vnitra projednávat stanovy obnovené organizace. Tehdejší „pokrokoví komunisté s lidskou tvář“ nechtěli ani slyšet, že by se měl skauting ihned zařadit do mezinárodní rodiny skautů, o dalších aktivitách ani nemluvě. Trvali striktně na tom, že Junák bude působit v duchu socialistické výchovy mládeže atd.* (Petr Plíšek, člen Náčelnictva chlapeckého kmene, v článku „Fatální omyl osmašedesátníků“ uveřejněném v Principu č. 29/1995)
- 3080 *...kardinál Tomášek, katolický primas, který Čechům a Slovákům neustále připomínal, že křesťané nemohou být komunisty...* (Roger Scruton v LN 13. 7. 1998)
- 3081 *...Vůdci Varšavské smlouvy svoje varování opakují v květnu: „Jsme odhodláni zabránit jakýmkoli změnám v zavedeném socialistickém zřízení.“ Dubček na to odpovídá tím, že povolí zakládání nových organizací, včetně obnovy Sokola a Skautu, a dokonce dvou nátlakových politických seskupení zvaných Klub angažovaných nestraníků a K 231...* (Benjamin Kuras v knize „Češi na vlásku“, strana 183)
- 3082 Soubor korespondence Karla Lešanovského s Vlastou Mackovou, čestnou náčelní Dívčího kmene Junáka, o letech 1968–1970.
- 3083 *Říkáte, že dnešní vedení Junáka se podílelo na rozbití jednoty mládeže a při tom právě toto vedení Junáka se již v dubnu 1968 jednoznačně hlásí k socialismu a od začátku počítá s jednotnou organizací a na podzim 1968 se plnou svou vahou staví za její konstituování. Komunisté v Junáku se již v červnu 1968 scházejí a uvažují o realizaci a programu socialistické výchovy a tuto svou činnost vyvíjejí zcela spontánně a s plným vědomím odpovědnosti za osudy socialismu v ČSSR.* (Plajnerův koncept odpovědi Učitelským novinám. Nezveřejněno. Uloženo v jeho skautské pozůstalosti ve Starých Hradech.)

- 3084 *Nedůvěra sektářských levičáků se vztahovala někdy i na junáky-komunisty.* (K.L.: Volně z práce Cahové. Viz výše – dokument číslo 3016.)
- 3085 Dopis Rudolfa Plajnera z 11. 4. 1968 Mirkovi Chupíkovi, skupinovému vedoucímu Pionýrské organizace 3. ZDČ Kroměříž. (K.L.: M. Chupík se stal později šířitelem myšlenky „Březových lístků“ Šimáného – Galéna.)
- 3086 Odkaz na dopis Eduarda Pachmanna z 15. 2. 1970 Hálovi, předsedovi stranické skupiny při ústředí Junáka. Název „Socialistická perspektiva Junáka.“ Opis dostal Václav Marhoul.
- 3087 „Porvali jsme se s pionýry.“ Rozhovor Romana Šantory s Václavem Marhoulem, skautem v letech 1968–1970, o jeho otci Václavu Marhoulovi, místostarostovi Junáka v letech 1968–1970. (Skauting č. 1/1998)
- 3088 *Alexander Dubček... Ten člověk vypadá, jako by nás měl rád. Mějme ho za to rádi my. A mezi komunistickou stranou a československým lidem vypukne neuvěřitelná milostná aféra. Češi měli vždycky špatnou paměť, vašeň pro odpouštění a růžové brýle na vnímání světa... V nadání pro tyto nové elegantní a elokventní humanistické komunisty si lidé nevěšmnou nebo odmítají všimnout, že tito pánové jsou tííž staří padouši, kteří je do toho srabu dostali. Téměř každý z nich byl před patnácti lety stalinista. Téměř každý z nich někoho pomlouval, udával, pronásledoval v tom revolučním zápalu, který následoval po Vítězném únoru. Nebo psal ty revoluční básně a písně... „...Ano, dobrá, uznáváme, že jsme se dopustili mnohých chyb.“ (Chyb, věru.) „Uvědomujeme si svoji odpovědnost za to, že je musíme napravit. Věřte nám ještě jednou.“ A k jejich vlastnímu překvapení, lidé věří. V uplynulých dvaceti letech se naučili nevěřit nikomu. Opět někomu po tak dlouhé době věřit je něco, po čem touží a z hloubi duše. Jsou ochotni darovat rodinné klenoty své nové demokratické socialistické republice, pomoci chřadnoucímu hospodářství. Říkají, co mají na srdci, a je jim nasloucháno. Každý názor je přijatelný. Pokud zůstává autocenzurovaný, ukázněný, socialistický. Samozřejmě, že zůstává. Nikdo nic jiného nezná, nikdo si nic jiného nepředstavuje. Už nemusíte být ve straně, abyste mohli být povýšeni na odpovědnou práci nebo působit ve sdělovacích prostředcích. Nemusíte, vážně. A tak mladí, dobře to myslí lidé, do strany vstupují. Je to dnes koneckonců strana demokratická. Nemusíme do ní vstupovat. Tak vstupme... (Benjamin Kuras v knize „Češi na vlásku“, strana 180.)*
- 3089 *Všechny lidské činy, tudíž i politická rozhodnutí i akce však vedou vždy nejen k zamýšleným, ale tak k nezamýšleným důsledkům.* (Jiří Musil v LN 27. 7. 2002)
- 3090 Jana Volfová, sociální demokratka v LN 26. 9. 1998: *Mám řadu kamarádů. Jsou to lidé, se kterými jsem kdysi dělala vedoucí pionýrské skupiny, předtím skautu...*
- 3091 Výpisy ze zápisů Náčelnictva chlapeckého kmene 1968–1970. (K.L.: Celé originály jsem našel v archivu StB. Státní bezpečnost je zřejmě někde svého času zabavila. Vyjednal jejich vrácení a předání do Ústředního skautského archivu, což se také stalo.)
- 3092 Přihláška k registraci na rok 1968, oddíl 8. RS Praha. Vedoucí doc. RNDr. Jiří Stárka, členové téměř vesměs příznivci tzv. Kruhu. (Břicháček, Dunovský, Novák, Pešl, Ticháček, Trejbal, Trejbalová, Macháček, Moravec, Pfeiffer, Pfeifferová, Souček, Störzer, Večerek, Vydra, Chyský. Uvedeny i jejich soukromé adresy.)
- 3093 Přehled některých dokladů pojednávajících o skautech-komunistech působících v Junáku v letech 1968–1970. (Jedná se o vybrané položky ze souboru dokumentů předaných Karlem Lešanovským do Ústředního skautského archivu a snadno vyhledatelných podle evidenčních čísel.)



## Tzv. normalizace

- 3094 Besedujeme o některých příčinách kriminality mládeže. (Rudé právo 7. 9. 1989)
- 3095 „Co ty děti vlastně chtějí...“ (Článek Karla Krtičky v Haló sobotě z 8. 4. 1989.)  
Tam i tento text: *...průzkum, jehož jsme se zúčastnili, je možná trochu nadnesené označení pro anketu, kterou vyplnilo několik pionýrů, jisker i jejich instruktorů od šesti do sedmnácti let v turistickém oddíle Lvíčata. Je to kolektiv, který už leccos zažil – letos připravuje svůj devatenáctý tábor, budovaný převážně vlastními silami, kde se děti podílejí na všem, od vaření až po řízení programu. K tomu patří i dlouhodobé motivace činnosti, jak se odborně říká... Čemu dávají přednost – podrobný rozpis.*
- 3096 „Kdo myslí na budoucnost, věnuje se dětem. Odkaz „Dědka“ Malkuse.“ (Článek Karla Krtičky v Haló sobotě 22. 4. 1989)
- 3097 *Konference vymezí postavení SSM... Na otázku novinářů, zda se SSM neobává možnosti vzniku jiných mládežnických organizací v naší zemi, Vasil Mohorita uvedl, že rozhodující je, jaké cíle by si tato seskupení kladla, koho by sdružovala a jak široký by byl jejich vliv na naši mladou generaci. SSM, řekl, si nikdy nedělal monopol na československou mládež, nikdy ve svých řadách nesdružoval více než 43 procent mladých lidí... (Rudé právo 20. 9. 1989)*
- 3098 *...po druhé světové válce byl komunismus v českých zemích – v důsledku iluzí části inteligence o jeho „pokrokovosti“ – přijat vcelku dobrovolně. Po roce 1967, kdy se ukázalo, že režim je nereformovatelný, se jeho stabilita opírala zejména o „nepřísanou smlouvu“ mezi dělnictvem a nomenklaturou, kterou by bylo možno nazvat „sociální korupcí méně vzdělaných a méně výkonných vrstev...“ (Článek Anny Červenkové v Nových knihách č. 29/1997 o knize Pavla Machonina „Sociální transformace a modernizace“.)*
- 3099 *Jednou musíme se vzájemným účtováním přestat. Dějiny nejsou jedna velká účetní kniha, kde historik rozděljuje fakta tu na stranu „má dáti“ a tu na stranu „dal“. ...Jisté je, že to byla tragická postava, stejně jako je jisté, že i kdokoliv jiný by sotva udělal na jeho místě něco zásadně jiného. Tragická totiž byla celá doba. (K.L.: míněn Eduard Beneš. (Dušan Třeštík v LN 6. 4. 1995.) (K.L.: Obdoba jednání Rudolfa Plajnera.)*
- 3100 Rudolf Plajner: „Práce v Ústřední radě Pionýrské organizace 1970–77.“ (K.L.: Autentické vzpomínání Rudolfa Plajnera na jeho činnost v Pionýrské organizaci.)
- 3101 Dopis B. Večerka z 26. 8. 1975. Tam mimo jiné: *Nesouhlasil jsem s obnovou organizace Dr. Plajnerem, který později nedodržel slib, že skauting rozpustí, když by nemohl existovat...*
- 3102 Dopis Libora Fiedlera, skauta-komunisty z Náchoda Mirkovi Hlouškovi asi z prosince 1994.

## Po roce 1989

- 3103 Výsledek voleb na IV. sněmu Junáka dne 19. 5. 1990. Seznam těch, kteří byli na IV. sněmu zvoleni a v roce 1970 byli navrženi předsedou stranické skupiny Junáka Zbyňkem Hálou pro práci v ústředních orgánech SSM a jeho Pionýrské organizaci.
- 3104 Dopis Denise Patočky z 18. 1. 1999 kritizující poměry na ústředí Junáka.
- 3105 Informační a propagační oddělení ÚV KSČM Praha. Důvěrný oběžník č. 3 týkající se oblasti školství. (K.L.: Pravděpodobně podvrh.)

- 3106 ...nakonec zakotvil v „Panslovanské unii“ u spisovatele a agenta StB Alexeje Pludka... Míra drzosti „lidí zvláštního ražení“ skutečně nemá mezí. (Článek Petra Placáka o panu Raczynském. (LN 19. 3. 1998)
- 3107 „Ze skautů zase pionýři? Pionýrské tábory zažívají renesanci, skautských je stále méně.“ (LN 15. 7. 1999)
- 3108 Docent Z. Vorlíček, poslanec Levého bloku: *Současná Komunistická strana hluboce lituje, k čemu v minulosti došlo, a ve svých prvních prohlášeních po listopadu 1989 se za to omluvila.* (Necenzurované noviny č. 11/1993) (K.L.: Proč se neodhodlali komunisté z Junáka k nějakému podobnému prohlášení?)
- 3109 Vykřičníky a otazníky nad českým skautingem za komunistického totalismu a po něm. (Rámcová charakteristika referátu a diskusních příspěvků, které mají vzejít z jednání „skautské sekce“ konference 29. 8.) Tam i tento text: *Vedle zmíněných vykřičníků zůstal i otazník, do jak velké míry někteří činovníci (zejména komunisté z tzv. brněnské a pražské opoziční skupiny, svedení vizí tzv. progresivního skautingu) likvidaci skautingu a jeho pozdějším komunistickým „kritikám“ (až procesům) sami napomohli. Lze se oprávněně domnívat, že velmi podstatně.*
- 3110 *Stalinský teror začal po roce 1948 postupně i v Československu. Musím po pravdě říci, že samo potlačování, různé způsoby diskriminace odpůrců komunismu jsem dlouho schvaloval. Jsou proti dějinnému pokroku, tak proč jim dávat možnost šířit reakční bludy. Byl jsem i pro to, aby nemohli třeba studovat vysokou školu, vykonávat vlivná povolání apod. Ale ani proti politickým procesům jsem neprotestoval a vnitřně jsem sám sebe přesvědčoval, že jde o nutný průvodní jev revoluce, jako dříve v historii. Nepřipouštěl jsem ale pořád, že by obvinění v tehdejších politických procesech mohla být docela vylhaná a doznání vynucena mučením. Když byli roku 1952 souzeni i nejvyšší funkcionáři v čele s generálním tajemníkem Rudolfem Slánským, zdálo se mi sice leccos v žalobě i ve výpovědích obžalovaných propagandisticky přehnané. Ale nedovedl jsem si představit, že vše bylo vymyšleno a obžalovaní i žalobci se celý scénář procesu učili nazpaměť. To jsem zjistil až v roce 1956 a byl to otřes.* (Zdeněk Mlynář v knize „Reformátoři nebývají šťastní“, kterou napsal spolu s Michailem Gorbačovem. Vyšla v Praze v roce 1995 v nakladatelství „Harvardské fondy-Victoria Publishing“.)
- 3111 Poznámky z jednání Karla Lešanovského s Václavem Břicháčkem 12. 4. 1994.
- 3112 Poznámka Jana Pfeiffera – Racka ke článku J. Zachariáše a I. Vacíka ve Skautingu č. 1/1992.
- 3113 Jiří Haškovec: „Totalita, deformace společnosti a výchovy.“ Přednáška na konferenci „Evropské hodnoty demokracie a výchovy“. Tam i tato slova: *Na lídech si toho mnoho nevezmeme, ale nepostřehnuté a přehlédnuté deformace se nám ještě dlouho budou plést pod nohama. V normalizaci byly všechny pokusy „jara“ o obnovu pedagogického myšlení totálně likvidovány. Byla provedena i pracovní likvidace všech, kteří se v jaru jakkoli angažovali. V pedagogice opět zavládlo temno snad ještě horší než v padesátých letech, protože bylo dvojnásob dlouhé a velmi ubíjející...* (K.L.: Další podivuhodný přemet Jiřího Haškovce, bývalého skauta, člena Foglarova oddílu, pak útočného, vášnivého antiskauta a přívržence bolševických manýrů v práci s mládeží.)
- 3114 Dominik Lukeš: Kritika knihy Jaroslavy Peškové, náčelní Junáka, „Role vědomí v dějinách“ vydané v roce 1998. (LN 20. 6. 1998)
- 3115 Lubka Školoud: Kritické karikatury proti bolševismu v Junáku v době tzv. „normalizace“.



- 3116 *Mnoho lidí, kteří patří k polistopadovým společenským elitám, má za sebou komunistickou minulost: v různých dobách a za různých okolností byli totiž členy předlistopadové KSČ... (LN 18. 3. 1998).*
- 3117 *Dopis z 10. 7. 1968 Junáku, ústředí skautské výchovy v Praze. Milí bratři... před několika dny jsem si přečetl časopis FONS. Znepokojeně jsme poznali, že vydavatelem je nechvalně proslulý 8. roverský kmen, který vydával kdysi časopis PLAMENY, který byl náčelnictvem zakázán. Protestujeme také proti „bratrům“ jako je Macháček, Stárka, Chyský, aby zastávali nějaké funkce v ústředí. Po dvaceti letech je možno si přečíst „Provolání akčního výboru ústředí Junáka“, které vyšlo 25. 2. 1948. Pro nás, členy Junáka, kteří jsme pracovali i jako pouzí členové, byli a jsou tito bratři HROBAŘI junáckých myšlenek a nemůžeme proto trpět, aby opět se dostali do ústředí... Nechceme tyto „bratry“ vylučovat z práce. Myslí-li to se skauty poctivě, ať dokáží svůj dobrý úmysl tím, že se zapojí do práce jako vedoucí oddílu. V žádném případě však nesmí být uvedeni v kandidátce jako funkcionáři v některém vyšším sboru... Neuvědomí-li si to tito bratři sami, budeme žádat na sněmu, aby byli vyloučeni z řad Junáka... (K.L.: Tento dopis z roku 1968 byl objeven až po listopadu 1989, v době, kdy se podobné případy znovu opakovaly.)*
- 3118 Jiří Bayer – Bye Gan: „Svědectví na obranu skautingu a Junáka.“ Roztoky, 7. 3. 1992
- 3119 K.L.: Vnitřní pnutí v hnutí. (Viz doklady čísel 73 001 a následující předané Karlem Lešanovským do Ústředního skautského archivu.)
- 3120 *Alexej Pludek (76) se bude ucházet o hlasy voličů na kandidátce Štěpánovy Strany čs. komunistů. Pod jeho fotkou z časopisu RING je text: „Byl jsem aktivní i za války. Například tady mám vyznamenání za vedení ilegální organizace Junák.“*

Další materiály k této části E (o levicových tendencích českého skautského hnutí) jsou zařazené také v jiných částech tohoto archivního souboru, a to zejména: 2151, 2159, 2178, 2181, 2182, 2186, 2197, 2201, 2212.

## KS-F: Zapomnětlivost

- 3201 Baden-Powell: *Ti, kteří nejsou pamětliví minulosti, jsou odsouzeni opakovat si ji včetně všech předchozích léček a omylů.* (Poznámka K.L.: Stejnou myšlenku šířil svého času i filozof George Santayana (1863–1952). Dnes ji opakuje řada vědců, politiků i publicistů).
- 3202 Baden-Powell: *Skaut nesmí vidět jen dopředu, nýbrž musí se dívat na všechny strany i zpět; musí mít, jak se říká, oči také vzadu.*
- 3203 Krédo Jiřího Loudy, heraldika, autora českého státního znaku a prezidentské standarty: *Žádný národ neuteče svým dějinám.*
- 3204 Zrcadlem minula střežme svůj příští osud.
- 3205 Kdo ničí své kořeny, nemůže dále růst.
- 3206 Každý si stejnou věc vykládáme trochu jinak.
- 3207 Biblické: *Poznejte pravdu, a pravda, ať je jakkoliv krutá, vás vysvobodí.*
- 3208 Jan Neruda: *Kdo nic neví, musí všemu věřit.*
- 3205 David Jan Novotný: *...Historická data jsou od toho, aby nám připomínala, nač neradno zapomínat. Aby nám připomínala, že dějiny vytvářejí lidé a píší a přepisují opět lidé. Že třikrát během jednoho půlstoletí si totalitní moc vyšlápla na studenty, kteří chtěli žít svobodně, a že onu totalitní moc pokaždé měli v rukou zase jen lidé... A tak připomenu ještě jeden odkaz, a sice heslo na přezce skautského pásku: Bud' připraven! Na to, co lidé, kteří píší dnešní historii, provedou.* (MfD 4. 11. 2004)
- 3206 Michael Libal: *...Kdo se chce smířit s minulostí, musí se nejdříve seznámit se všemi jejími aspekty...* (MfD 5. 5. 2005)
- 3207 *Žádná země si neumí přidělit novou minulost. Má však v moci proměny své budoucnosti a může napomáhat liberálnímu a demokratickému vývoji.* (Zakaria Fareed: *Budoucnost svobody.* Praha 2004)
- 3208 *Životní tempo se neustále zrychluje. Bude v budoucnosti dost času na minulost?* (Jiránek v LN 14. 2. 2000)
- 3209 *Historie je vůbec pozoruhodná v tom, že nám ukazuje, jak jsme nepoučitelní. Znovu a znovu totiž dochází k prosazování abstraktních ideálů bez ohledu na konkrétní osudy lidí...* (Jan Foll v LN 28. 3. 1995)
- 3210 *Lidé rychle zapomínají. Asi je to pohodlné.* (Milan Knížák v LN 29. 1. 1998)
- 3211 *...Běžná je ztráta dějinné paměti, neschopnost a neochota aspoň pracovat na její obnově, na přeměně chaosu v řád...* (Břetislav Rychlík v LN 8. 11. 1997)
- 3212 *...Myslím si, že nejsme schopni vypořádat se s dějinami. Ty také nelze změnit, ale na jejich základě se můžeme poučit, jak věci dělat lépe. To však trvá dlouho...* (Rakouský kardinál Franz Koenig pro Lidové noviny. Uveřejněno v LN 8. 11. 1997)
- 3213 *Jenže lidé zapomínají na minulost a žijí přítomností. Více než vzdálené konflikty je zajímá to, co se děje u nich doma...* (Milan Vodička v MfD 22. 1. 2004)
- 3214 *Otázka je optimální velikost zpětného zrcátka. Nesmí být tak velké, aby zakrývalo čelní sklo...* (Václav Klaus v LN 4. 8. 1995)
- 3215 *...Každý, kdo soudí minulost dnešními očima a vysílá rady do minulosti, jen dokládá, že nerozumí životu...* (Miroslav Stoniš v LN 10. 3. 1997)
- 3216 *Jak budoucnost v minulosti zraje, tak minulost v budoucnosti tleje...* (Anna Achmatovová citovaná v LN 4. 6. 2001)
- 3217 *Říká se, že chybami se člověk učí. Že u nás to zatím vypadá tak, že budeme opakovat jednu a tutéž chybu, dokud nezůstane kámen na kameni. Vždyť dnes*

- je zástupcům strany, výčet jejichž obětí nikde nekončí, znovu dovoleno sedět na vysokých státních postech. V zápalu nového začátku a odpuštění se znovu a znovu pokoušíme udělat tlustou čáru za minulostí. S tím, jak je protismyslné snažit se odpustit někomu, kdo nejenže neprojevil lítost, ale ani známku vědomí viny, a kdo o naše odpuštění dokonce ani neusiluje a nestojí... Nepochybuji, že jednou dojde k souzení zločinů komunismu podobně, jako se dočkaly odsouzení i zločiny nacismu. Bohužel spravedlnost přichází často s takovým zpožděním, že se pak jenom ptáme, je-li to ještě spravedlnost a jaký má smysl. Do té doby, než ke spravedlnosti morálně dospějeme, by měli být z vlastní zrady a záměrné destrukce obžalováni ti, kteří viníky záměrně kryjí... Původně dobře zamýšlená tlustá čára je na nejlepší cestě zavést nás do slepé uličky. V jejím jménu lehkomyslně prohráváme všechno, co se v listopadu 1989 zdálo na dosah. (Blanka Kubešová v LN 4. 4. 2000)*
- 3218 *Paměť národa žije. 9. května 1994 se v Praze v sále Ministerstva obrany konala slavnostní schůze historické skupiny Zpravodajská brigáda... „Nové generace nejsou o nás správně informovány, komunisté záměrně zamlčovali a umlčovali nekomunistický odboj, zdevastovali morálku i historické vědomí národa. To musíme napravovat, učit zase ctít svou vlast... Historickou paměť národa nelze vymazat... Mysleme na to, že jsme skutečně poslední generací, která šla za svobodu bojovat, a nenechme se umlčovat – ty snahy tady jsou...“ (Národní osvobození, číslo 12/1994)*
- 3219 Friedrich Nietzsche ve svých Nečasových úvahách chválí schopnost zapomínání, která uvolňuje mysl od tíživých nánosů minulosti. Přílišné lpění na minulém nesmí bránit tomu nejdůležitějšímu – nové tvorbě. (Citace v LN 9. 2. 2001)
- 3220 *...Poučen Bergsonem vím, že čas má podobu čistého „trvání“. Minulost v něm přechází do přítomnosti v podobě paměti a vtlačuje se pak našimi činy i do budoucnosti... (Ivo Tretera v č. 3/2005 periodika „Dějiny a současnost“, strana 25.)*
- 3221 *Nástroj na vypořádání se s minulostí – děravá paměť. (Kemel v LN 15. 11. 1997)*
- 3222 *Lapsus memoriae – selhání paměti. Damnatio memoriae – vymazání z paměti.*
- 3223 *Minulost se stále ještě děje.*
- 3224 *Nic si nepamatovat se lidem vyplácí. Ztráta paměti je osvědčený obranný postup. (Karel Steigerwald v LN 28. 9. 1996)*
- 3225 *Společná cesta do budoucnosti vyžaduje jasné slovo o minulosti. (Pavel Tigríd v LN 16. 12. 1996)*
- 3226 *Ve vlastním zájmu s tím počítejme a zachovejme si i vůči údajně vědecky editovaným produktům takzvaných „pamětníků“ zdravou dávku skepse. (LN 29. 9. 2001)*
- 3227 *Aby minulost vůbec existovala, musíme se k ní vztahovat. Musí zde být svědectví o minulém, musí existovat jistá diference, která odlišuje naši minulost od přítomnosti. (Jakub Jirsa v LN 9. 2. 2002)*
- 3228 *„Tlustá čára před budoucností?“ (Emanuel Mandler v LN 11. 3. 2002)*
- 3229 *Potíže s minulostí nejsou v tom, že by byla mrtvá: spočívají v tom, že je příliš živá... (Eduard Martin v revue Prostor, č. 33/1997)*
- 3230 *Die Zukunft von der Vergangenheit befreien? Die Vergangenheit von der Zukunft befreien? (Veranstaltungshinweise in Lettre International 1999)*
- 3231 *Friedrich Stowasser: Kdo si neváží minulosti, ztrácí budoucnost, kdo ničí svoje kořeny, neporoste.*
- 3232 *Minulost, přítomnost a budoucnost jsou velmi úzce spjaty zejména v osudech jednotlivců.*

- 3233 *Ač nejsem historička, nesouhlasím s tím, aby kdokoli znovu rozhodoval o tom, co je historicky „správné“...* (Monika Elšíková v LN 25. 2. 1999)
- 3234 *...Lze pochybovat, že znalost historie už navždy zajistí šťastnou budoucnost lidstva... Žel bývá tomu tak, že pokud diktátoři nejsou potřeni na hlavu, vždy znovu se otřepou...* (Miroslav Stoniš v LN 29. 7. 1995)
- 3235 Adolf Branald: *Vzpomínání je nejlepší obrana proti zapomínání.* (Brožura „Něžná revoluce v pražských ulicích“, Lidové nakladatelství, Praha 1990)
- 3236 *Pokud se nám něco nelíbí a nejsme takový názor schopni argumentačně vyvrátit, chováme se, jako by neexistoval...* (Jiří Fiedler: „Vítězný únor II – drahá fraška“ in 51PRO, č. 2/2006, str. 34)
- 3237 *Dějiny jsou opravdu nekončící magistra vitae. Čím pevněji uchopíme minulost, tím pevněji uchopíme svoji budoucnost. Dějiny jsou zpráva o tom, co bude.* (Eduard Martin v Prostoru č. 33/1997)
- 3238 *Národ, který nezná svou minulost, nemá budoucnost.* (Zapomenutý státník.)
- 3239 Historii nelze ani vymazat, ani umlčet.
- 3240 Václav Klaus: *Příměr zpětného zrcátka... Bez něj se auto nedá řídit... Ohlížení musí mít ale vymezený prostor a nebrzdit v cestě kupředu...*
- 3241 Dienstbier, čl. ministr zahraničí: *Dějiny nelze měnit, lze se na ně jen zpětně pravdivě ohlédnout.* (Prostor 23. 4. 1992 o jednání v parlamentě 22. 4. 1992.)
- 3242 Oldřich Tůma, ředitel Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd ČR: *...a měli bychom být přece jen občas schopni reflektovat vlastní minulost aspoň trochu smysluplně.* (LN 21. 8. 1999)
- 3243 Pavel Tigrid: *Nelze dost často připomínat, že historická paměť a historická spravedlnost jsou dvě rozdílné věci. Lidé dělají historii, ale nejednou historie převálcuje lidi... Společná cesta do budoucnosti vyžaduje jasné slovo o minulosti...* (LN 16. 12. 1996)
- 3244 Jefim Fištejn: *Kéž bychom vždy měli po ruce někoho, kdo je schopen s odzbrojující věrohodností předvést před naše zraky nesamozřejmost banálních věcí.* (LN 2. 1. 1997)
- 3245 *Dokázat žít přítomností. Ano, to je správné, ale zapomínat nesmíme.* (Skautský časopis LOKALI, č. 3/2006)
- 3246 Bohumil Pečinka: *Jako nevyskočíme z vlastní kůže, tak nemůžeme odhodit vlastní minulost. Táhneme ji za sebou jako železnou kouli. Společnost totiž ovlivňují politické tradice daleko více, než jsme si ochotni připustit.* (LN 23. 11. 1994)
- 3247 Eva Petrová: *Závažné problémy se neřeší, nechávají se „vyhnít.“* (LN 24. 8. 2001)
- 3248 Libuše Koubská: *Zapomínání není osvědčeným způsobem vyrovnávání se s traumatickými zkušenostmi... Vzpomínka je alespoň symbolickou formou respektu vůči obětem...* (LN 16. 3. 1996)
- 3249 Nezhodnocená a neuzavřená minulost otráví i generace budoucí.
- 3254 Kazatel 2,16:  
*Neboť netrvá památka moudrého jako i blázna navěky, protože to, což nyní jest, ve dnech budoucích všecko v zapomenutí přichází, a že jakož umírá moudrý, tak i blázen.* (Překlad Bible Kralické)  
*Vždyť po moudrém ani po hlupákovi nezůstane památka navěky, všechno co bylo, bude v příštích dnech zapomenuto.* (Překlad ekumenický)  
*Neboť není památky moudrého jako i blázna na věky, protože, což nyní jest, ve dnech budoucích všecko v zapomenutí přichází.* (Překlad v knize Miloszově)

- 3255 Martin Niemöller: *V Německu přišli nacisté pro Židy a já se neozval, protože jsem nebyl Žid. Pak přišli pro odboráře a já se neozval, protože jsem nebyl odborář. Pak přišli pro katolíky a já se neozval, protože jsem protestant. Pak přišli pro mě a tou dobou už nezbýval nikdo, kdo by se mohl ozvat na mou obranu.*
- 3256 Martin Zvěřina: *Většina zúčastněných chce zapomenout a tváří se, jako by žádná anticharta neexistovala, nebo svůj podpis zpochybňuje... Diskuse o nehezkých jevech minulosti patří do každé zdravé společnosti... (LN 24. 1. 2002)*
- 3257 Václav Klaus: *Komunismus je věc minulosti, ale svoboda a otevřenost se základními principy dnešního světa nestaly... (MfD 27. 4. 2006)*
- 3258 Čestmír Hofhanzl: *Pochopil jsem filozofii jako lásku k moudrosti. Ne jako dialektický nástroj k odůvodnění jakéhokoli zvěrstva. Realita života v komunismu mne naučila rozlišovat věci zásadní a malé. Pochopil jsem, že jsou hodnoty, které jsou absolutní a musí platit vždy. Není-li tomu tak a stane-li se to obecným zvykem, je špatné vše. Takové společenství spěje k marasmu a zkáze... (LN 16. 5. 1997)*
- 3259 Bohumil Doležal: *Kde se stala chyba?... Náš úžas se podobá úžasu těch, kdo kdysi naletěli komunistické utopii a místo v marxistickém ráji se ocitli v ruském středověku. Zklamané očekávání je plodem nadměrného sebevědomí, jež se zrodilo z listopadové euforie... (LN 28. 8. 1997, článek „Jaký Václav Klaus, takový Miloš Zeman.“)*
- 3260 Cyril Svoboda: *Do Evropy jako celku by bylo dobré vstupovat s národem poučeným o své historii, bez falešných mýtů a představ, s jasným povědomím toho, co bylo. Léta totalitní vlády otřásala v samých základech identitou českého člověka, zásadním způsobem vychýlila morálku a nyní se snažme navázat novou nabídkou národního uvědomění právě tváří v tvář integrující se Evropě... (MfD 24. 11. 1998)*
- 3261 Petr Zídek: *V „Černé knize komunismu“ se nakonec dospívá k tomu, že opravdovým motorem teroru byla leninská ideologie a dokonale utopická vůle uskutečnit doktrínu, která byla totálně odlišná od skutečnosti. (LN 14. 11. 1997)*
- 3262 Vladimír Just: *Absence kritické sebereflexe.*
- 3263 Petr Placák: *Můžeme přizvat ty, kteří veškeré dědictví této země vyrabovali nebo znetvořili, k společnému dílu, aniž by se za minulost byť jen omluvili? Jsme národ bohatý tisíciletou historií a kulturou, nebo jsme jen indiferentní vykořeněná masa konzumentů, kteří žijí a jednají ze dne na den bez jakékoli dějinné rozvahy? (LN 10. 7. 2003)*
- 3264 Jiří Pehe: *Součástí problému je nepochybně skutečnost, že česká společnost jako celek se zatím nedokázala vypořádat s obdobím komunismu. Bojovný antikomunismus dnešních demokratů často jen zastírá skutečnost, že si s komunismem zadala podstatná část české společnosti. Jak už výstižně popsal Václav Havel v MOCI BEZMOCNÝCH, komunistický systém si zavazoval všechny, kteří proti němu otevřeně nebojovali, celou řadou rituálů, jichž se všichni museli účastnit, pokud nechtěli upadnout v nemilost... Jinými slovy: česká společnost se jen těžko morálně (a pak možná i prakticky) vypořádá s existencí silné KSČM, dokud se nevypořádá sama se sebou... Pro českou veřejnost pak není největší potíží existence KSČM, ale pozůstatky komunismu v myšlení lidí... (Přítomnost, jaro 2006)*
- 3265 Václav Havel: *...Vlast se zrazovat nemá a vlastizrádci mají být odsouzeni. To je věc důležitá pro naši budoucnost, pro jakési zdraví či jakousi životaschopnost národního společenství. S minulostí je třeba zúčtovat, a já jsem rád, že takové*

- pokusy se činí... Nelze prostě říci, co bylo, bylo, co jsme si, to jsme si a jedeme dál. To by se nám jednou mohlo po čertech nebezpečně vrátit... (LN 4. 9. 1995)*
- 3266 Bohumil Pečinka: *...v zemi, o které sice Milan Kundera napsal, že zde nic nebude odčiněno a všechno zapomenuto, ale o které daleko více platí, že se zde časem prozradí i ta nejtajnější informace... (LN 22. 3. 1995)*
- 3267 Češi jsou zřetelně méně nostalgičtí po komunistickém režimu než například Maďaři, naproti tomu určitou formou amnézie, tedy chtěné ztráty paměti o tomto období, trpí zhruba ve stejné míře... (LN 22. 11. 1996)
- 3268 Bohumil Pečinka a Marek Stoniš: *...Motiv odčinění se všudypřítomně táhne moderními českými dějinami už od národního obrození... Jsou to věčné a nikdy nekončící boje o minulost a s minulostí. Skeptik ovšem ví, že ty největší křivdy jsou zapsány v osudech jednotlivců a jejich rozměr nelze postihnout. Lze jej nanejvýš zmírnit, a to jen s největšími obtížemi... Nakonec dojde na slova Milana Kundery, že nic nebude odčiněno a všechno bude zapomenuto?... (LN 26. 5. 1995)*
- 3269 Petr Slováček v sobotním Českém slově: *...že za vlastní minulostí nelze obrátit list, nýbrž je nutné naučit se s ní žít, začínáme tušit teprve my s odstupem půlstoletí... (LN 9. 5. 2000)*
- 3270 Rudolf Kučera: *...Nedokáže-li se vyrovnat s minulostí, nedalo by se od ní očekávat, že se dokáže vyrovnat s tím, co přichází... (LN 5. 1. 1999)*
- 3271 Jiří Stránský: *...Masarykovské vyšší principy mravní, na něž se slzami přísahal celý národ, se pod karabáči a před hrůzou z poprav a koncentráků scvrkávaly. S postupujícím časem k tomu stačila už jen obava ze ztráty dobrého bydla. A připočteme-li k tomu brilanci, s jakou představitelé moci dovedli využívat závist a mindráky všeho druhu, dílo zkázy na ochotě bilancovat byť jen vlastní minulost bylo vlastně vykonáno s předstihem. A je přirozené, že takto postižená a až nepříjemně převážná většina nemá nejmenší důvod naslouchat nepříjemně vlezlé menšině, jejíž každé slovo o minulosti je připomínáním toho nejméně příjemného: vědomí o selhání... (Prostor, číslo 33/1997)*
- 3272 Ladislav Hejdaňek: *Především z toho vyplývá, že minulost není mrtvá, nýbrž že žije: žije jakýsi svůj „druhý život“ díky tomu, že na ni nové aktuální přítomnosti reagují a že na ni navazují. (Prostor, č. 33/1997)*
- 3273 Pavel Mandys: *...Divíte se, že se komunisti tak drží, když jsou jejich voliči normalizačními seriály ujišťováni, jak se tehdy žilo hezky bezpečně, zajištěně a spořádaně? (Týden, 21. 6. 2004)*
- 3274 Miloslav Petrušek: *...Jak to všechno vlastně doopravdy bylo, nám většinou zůstane utajeno... (LN 23. 3. 1998)*
- 3275 Nelson Mandela ve „Slovu na rozloučenou“: *Odpouštějte, ale nezapomeňte!... Zkušenosti jiných nás poučily, že národy, které se nevyrovnávají se svou minulostí, jsou jí pronásledovány po další generace. Hledání usmíření bylo základním cílem našeho úsilí o sestavení vlády založené na vůli lidu a budování Jižní Afriky, která by patřila všem jejím občanům... Jihoafričané si musí připomínat ošklivou minulost, aby se s ní mohli vyrovnat, aby odpustili tam, kde je potřeba odpustit... Nikdo by neměl podceňovat obtížnost společenské integrace těch lidí, kteří se dopustili vážného porušování lidských práv a těch, kteří byli usvědčeni jako informátoři a kolaboranti. Mezi ušlechtilými lidmi naší společnosti je však mnoho povzbudivých příkladů velkorysosti a důstojnosti, jejichž skutky jsou výtkou těm, kdo by chtěli amnestii bez pokání a inspirací pro ty, kdo podstupují obtížný a citlivý úkol reintegrace... (LN 16. 6. 1999)*

- 3276 *Vznik 4. dílu dokumentárního cyklu Milana Maryšky nazvaného „Pátrání ve ztracené paměti“ vyprovokovaly emotivní, často nenávistné reakce na odvysílanou trilogii, jež připomněla mnohé nepotrestané zločiny minulého režimu. Jádrem cyklu byly výpovědi bývalých politických vězňů či potomků neprávem stíhaných lidí a zvláště dnes takřka neuvěřitelné. Očividná nevěle těch, kteří se cítili „potrefenými“, jejich neschopnost sebereflexe a reálného pohledu na minulost ostře kontrastovala s kultivovanými, rozmyslnými a až nepochopitelně tolerantními vystoupeními skutečných postižených... (LN 20. 11. 2000)*
- 3277 *Ondřej Štindl: ...V době, kdy vládne imperativ zapomnění (jak říká kolega Stankovič), se našel kdosi, kdo si pamatuje, a je z toho schopný vyvodit nějaké důsledky. Jenomže, kdo chce rozlišovat mezi individuálními osudy v době komunistického režimu, musí často rozlišovat mezi různou mírou nepřeknosti. Ta míra je ale důležitá... (LN 23. 2. 2000)*
- 3278 *Martin Jan Stránský: ...Co je největší problém za posledních deset let? Nevřešená minulost... Máme nádhernou možnost, druhou v dějinách, abychom rozhodli, čím chceme být. Nikdo nám do toho nemluví. Jsme jako děti opuštěné chůvou a nevíme, zda máme začít brečet a schovat se do kouta, anebo zda se máme postavit na vlastní nohy a začít zkoumat okolí... Ideální by bylo si vejšplechtů našich politiků méně všímat a dát jim najevo, že jsou placenými úředníky, kteří pracují pro nás. Když selžou, tak je vyhodit... (Tempus medicorum, č. 9, září 2000)*
- 3279 *Jiří Přibáň: Je třeba vyrovnat se s komunistickou minulostí, jinak se ona vyrovná s námi... (LN 8. 11. 2004)*
- 3280 *Před zlehčováním komunistické diktatury v bývalé NDR... varovala předsedkyně německého Spolkového sněmu Rita Süssmuthová: „Kdo potlačuje vzpomínky a zamlčuje, stává se sám spoluvinným... jen nelítostné vypořádání se s diktaturou se může postavit do cesty novým nedemokratickým silám.“ (LN 14. 8. 1995)*
- 3281 *Sylvie Blechová: „...Vzpomínky se vinou jako tenká nit nad oceánem zapomnění. Všechny budou zapomenuty a žádná nebude odčiněna.“ Tvrdé konstatování Milana Kundery z románu Nesmrtelnost jako by v Česku platilo i nadále... (LN 30. 12. 2002)*
- 3282 *Daniel Kummermann: Většina národa v roli nešťastníka. Všichni jsme v duchu byli proti. Máme zákon o komunistické éře, ale nemáme pravdu o sobě. (LN 6. 8. 1993)*
- 3283 *Jiří Ruml: ...Státním svátkem se 28. říjen opět legálně stal až v roce 1990, dokonce hlavním a nejdůležitějším, jak ho tenkrát pojmenoval sám prezident Václav Havel, ale současně nás už tehdy „vyzval, abychom se podívali zpříma do tváře sami sobě“. Věděl zřejmě, proč tak činí... (LN 24. 10. 2002)*
- 3284 *Z projevu ministra Pavla Dostála 28. října 2003 v Pantheonu Národního muzea: ...Je pro náš národ bohužel příznačné, kterak do omrzení dovedeme neustále přehodnocovat klíčové události našich moderních dějin. Podle toho, v jakém stádiu přehodnocování se právě nacházíme, vypadají pak i oslavy významných dnů, k nimž se tyto klíčové události vztahují...*
- 3285 *Je nekompromisní pravda nesmyslem? Byl Junák opravdu „indikátorem svobody“ v Československu? (Z debat K.L. s Eduardem Pachmannem).*
- 3286 *Václav Žák: Potíže s vyrovnáním se s komunistickou minulostí. (Článek v LN 12. 5. 1998)*
- 3287 *Miroslav Batěk: ...Fakt, že po čtyřiceti letech komunistické hrůzovlády a po třinácti letech od převratu polovina národa nešla k volbám a z té druhé půlky každý*

- pátý volil komunistický plevel, mě děsí. Co dál? A myslíte, že si budeme moci ještě někdy znovu začít vážit své země, kterou nyní obývá, jak trefně a bez nadšázky píšete, „pivem lobotomisovaná masa bez historické paměti?“ Já už svou víru silně ztrácím. (LN 26. 6. 2002)*
- 3288 Z internetové diskuse v LN 17. 6. 2002: Huffnagel: *To je katastrofa a mezinárodní ostuda, že strana, která se hlásí k odkazu svých vůdců z 50. let, je třetí ve volbách. Copak Češi už úplně přišli o rozum?*
- 3289 Jan Hetzger: *Bolestné vypořádání s vlastní minulostí je nevyhnutelné. (LN 12. 11. 1994)*
- 3290 Petr Fischer: *...Jakže to včera říkal prezident? „Naše historie není posvátná kráva...“ (LN 6. 6. 2002)*
- 3291 Etnocentristický sloupek, čili „Potíže s dějinami“.
- 3292 Martin Palouš: *...K českému syndromu patří i velmi chatrná paměť, resp. umění politiků měnit svá „princiální stanoviska“ bez kousku studu a hlavně bezmyšlenkovitě, tj. bez reflexe... (LN 26. 11. 1997)*
- 3293 Jiří Stránský: *Já si nic nevymýšlím. Moje základní teze je, že nesmíme ztrácet paměť a působit minulostí na současnost... (LN 9. 4. 1997)*
- 3294 David Jan Novotný: *Bylo a jest naší špatnou tradicí vytěšňování vzpomínek, ať už se týkají událostí pozitivních či událostí pro náš národ a stát neradostných. (LN 10. 6. 1997)*
- 3295 Petr Placák: *...Jde ale skutečně jenom o minulost, která pro nás dnes není nijak zajímavá?... (LN 25. 2. 1998)*
- 3296 Kamil Krofta neváhal prohlásit: *...A po zkušenostech získaných vidím ještě jasněji, že dějinná filosofie, učící národ nevážit si toho, zač jeho předkové bojovali a umírali a co úctou k němu naplňuje celý svět, smířovat se s nejstrašnější potupou, kterou v minulosti zažil, i s jejími původci, a domnívat se, že jeho osud závisí na cizí milosti, vidím, že taková dějinná filosofie je svrchovaným nebezpečím pro národ...*
- 3297 *...stále čeká se na „Norimberk komunismu“. (pez v LN 14. 11. 1997)*
- 3298 Milan Šimečka Josefu Svobodovi 2. 4. 1984: *...Plně s Vámi sdílím hrůzu nad tím, jak je přítomnost netečná k minulosti, jak se snaží co nejrychleji zapomenout na lidi, se kterými bylo kdysi zatřepáno tak, až jim kosti praskaly...*
- 3299 Tomáš Pojar: *...Chceme-li lepší budoucnost, musíme znát vlastní minulost. Minulost zlepšovat nemůžeme a nesmíme, ač se o to mnozí snaží... (LN 2. 4. 2001)*
- 3300 Hegerová: *...stydím se za tenhle národ, jak lehce a rychle zapomíná... (Magazín Dnes č. 14/2005)*
- 3301 Emanuel Mandler: *...Především je zapotřebí, abychom se dokázali orientovat ve vlastní nedávné minulosti tak, aby nás radiální myšlení a cíle nedokázaly zmást. Po tolika letech autoritativních režimů je to těžké a dalo by se čekat, že se mediální, osvětové a vědecké instituce budou činit, aby zpoždění dohnaly... (LN 1. 4. 2000)*
- 3302 Alexandr Kramer s místopředsedou Jiřím Dolejšem v Právu 10. 1. 2004: *...Kramer: Pro téměř každého sociálního demokrata, kterému se zamlouvá představa sjednocené levice, zůstává zásadním problémem postoj KSČM k minulosti. Vy jste sice vyprodukovali řadu dílčích omluv, jenže stále trváte na tom, že mezi KSČ a KSČM je nejen diskontinuita, ale i kontinuita. Nastane někdy den, kdy zjistíte, že k takové straně se prostě nelze hlásit jako k předchůdkyni?...*



- 3303 Jiří Ruml: *...Jen ta paměť by nám měla lépe sloužit. Nemám teď na mysli nějaký dodatečný hon na strůjce minulého zla, jen bych chtěl trošku oživit právě tu vaši paměť. Až příliš jsme si totiž zvykli rychle zapomínat...* (LN 12. 12. 1998)
- 3304 *O historii totiž šlo především, protože žádné lidské společenství, a národ zejména, nemůže existovat bez „velkovyprávění“ o svém původu a směřování...* (Josef Pekař citovaný Dušanem Třeštíkem v MfD 2. 2. 2002)
- 3305 Karel Baloun: *...Po válce museli Němci povinně chodit do koncentráků, aby věděli, co jejich národ prováděl, museli mít potvrzení, že tam byli. Takhle by si měli projít bývalí komunisté muzeum v Příbrami...* (Princip 13. 7. 2001)
- 3306 Robert Kvaček v Národním osvobození 2. 11. 1993: *...Prezident V. Havel ve svém dopise mj. zdůrazňuje, že „dobrý a rozumný politik se poohlíží po dějinné paměti, hledá ji a přijímá jako dobrovolné pouto a závazek.“*
- 3307 Václav Klaus: *...Za nejdůležitější bych v této situaci považoval důslednou a všem přístupnou odpověď na otázku mnohem závažnější, jakým způsobem a proč mohlo dojít k tomu, co se v tomto století odehrálo, podle jakých zákonů společenské logiky dospěly události tam, kam se dostaly. Měli bychom to vědět především proto, abychom zabránili recidivě...* (Národní osvobození 23. 8. 1994)
- 3308 Helena Krejčová a Martin Svatoš: *...Minulost v nás nezemřela, podle nás k vyrovnání se s minulostí nedošlo. Tento problém je v české společnosti latentní, ale je pouze otázkou času, kdy vyvře napovrch...* (LN 19. 1. 2000)
- 3309 Pavel Čížinský, student práv a politologie: *Nezbytnou součástí nápravy je pojmenovávání a zkoumání chyb a vyrovnávání se s vinami z uplynulých... let...* (LN 20. 3. 1998)
- 3310 Jiří Hanák v Právu: *...Zajímá nás ještě někoho historie vlastního národa a státu? Zdánlivě ano, viz masovou účast na jarmarečném největším Čechovi. Ve skutečnosti však ne. Bez významnějších protestů rodičů a pedagogů oklešťuje se postupně ve školách výuka historie, aby nakonec zmizela v jakési povšechné výchově k občanství...*
- 3311 Karel Baloun: *...Nelze asi vždycky říkat – nejsme jako oni, láska zvítězí, udělejme tlustou čáru... Kam jsme to dopracovali? Komunisté vždycky měli svého nepřítele a nikdy se s tím nemazlili. Do budoucna nečekejme nic jiného... Nejlépe to snad říká tahle říkanka: Divný národ jsou ti Češi, i když je pes pokouše, sotva se jim rány zhojí, zase volí komouše...*
- 3312 Stanislav Gross: *...Já nepatřím k lidem, kteří sedí zadumaně a zabývají se minulostí. Protože s minulostí v lidském životě toho moc nenaděláte. Určitě je zapotřebí kriticky se podívat, co člověk špatně dělal. Ale ne, aby se s prominutím pouze patlal v minulosti...* (MfD 14. 7. 2005)
- 3313 Stanislav Mikuš: *Čo bolo, to bolo... Jedním z nejčastějších námětů článků zveřejněných v Dk-Dialogu jsou lamentace nad tím, jak po pádu komunistického režimu byl u nás nastolen takzvaný mafiánský kapitalismus. Jeho podstata spočívá v tom, že moc zůstala z velké části v rukou těch, kteří ji drželi již předtím, a navíc byla v řadě případů zneužita k devastaci národního hospodářství. Autoři zmíněných příspěvků se snaží úporně dobrat příčin tohoto zdánlivého paradoxu, s nímž se samozřejmě nedokáží smířit a neskrývají proto rozčarování a znechucení z toho, jakým způsobem u nás přechod z totality do demokracie proběhl...* (Dk-Dialog, 5. 5. 2005)
- 3314 Ondřej Štindl: *...politici vězni by na Zemana v televizi asi nereagovali tak vzrušeně, kdyby je zkušenost života v české popřevratové společnosti a kontaktu s jejími institucemi přesvědčila o naší vůli kriticky se vypořádat s vlastní minulostí. Přesvědčila je však spíše o její absenci...* (LN 10. 9. 1999)

- 3315 František Kostlán: *...Kolik jen písmen bylo utraceno v diskusi o majoru Zemanovi, zatímco po svobodě běhají komunističtí zlosynové netelevizní...* (LN 15. 1. 1999)
- 3316 Bohumil Pečinka: *...Příliš mnoho dobrých úmyslů zabloudilo v houštině amnestií a promlčení. Veřejnost se už v tichosti smířila s tím, že nic nebude odčiněno a všechno bude zapomenuto... Ivan Diviš napsal v jedné ze svých esejí, že nejhorším slovem na světě není nikdy, ale pozdě. Pozdě na požadovanou společenskou katarzi i potrestání hlavních aktérů srpna 1968, kteří už nejsou v dosahu světské spravedlnosti. Potrestání vlastizrádců bude proto spíše signálem pro budoucí generace, že zlo se nevyplácí. To ostatně také není málo...* (LN 3. 6. 1995)
- 3317 *...země osvobozená od sovětské nadvlády dokazuje, že umí promíjet a zapomínat...* (The New York Times v předvečer udílení cen Zlatý glóbus v recenzi filmu „Kolja“.)
- 3318 Václav Žák: *...U nás je základním polarizačním tématem odmítnutí minulosti. Čas od času vyhřezne obecná frustrace z vývoje v divoký výkřik proti minulosti. Proč to jde tak špatně? Nevyrovnali jsme se s minulostí! ...* (LN 12. 5. 1998)
- 3319 Luděk Pachman: *...Masové vraždění a útlak pocházely v novověku počínaje jakobínskou revolucí téměř vždy od levicových „zachránců lidstva“. Kritik možná vykřikne – a co Hitler! Odpověď je snadná. I Hitler svedl značnou část německého národa socialistickými hesly – i on byl socialista. I když ne „internacionalista“. Nesvedl sice většinu Němců, v posledních svobodných volbách získal něco málo přes 30 % hlasů. Ale i zcela novodobé zkušenosti jiných zemí dokazují, že to je pro dostatečně domýšlivé politické vůdce většina dostatečná k prosazení autoritativního či dokonce totalitního státu... (Český deník 20. 6. 1994) (K.L.: Viz výsledky prvních poválečných voleb v Československu. Komunisté zvítězili tenkrát lépe než svého času Hitler.)*
- 3320 Jiří Hanák: *K sebevědomí však nerozlučně také patří odvaha k pohledu na vlastní minulost. Toho ještě nejsme schopni, a proto i sebevědomí dá na sebe čekat...* (LN 10. 12. 1994)
- 3321 Bohumil Pečinka: *...o zemi, kde nejsilnější tradicí je diskontinuita...* (LN 17. 7. 1996)
- 3322 Oblastní rada ODS Děčín k 17. listopadu: *...Pokud se díváme zpět, je nám jasné, že bychom některé věci rádi udělali jinak. Nejsme spokojeni s vyrovnáním se s minulostí, hlavně s tou komunistickou. Rádi bychom v tomto případě udělali změnu našeho právního řádu na svobodnější rychleji a lépe...* (Princip 23. 11. 2001)
- 3323 Adam Drda: *...na „vyrovnávání se s něčím“ prostě vůbec nejsou připraveni...* (LN 23. 3. 1998)
- 3324 Tereza Brdečková: *...Češi získali místo v lepší části světa stejně bez boje, jako o něj kdysi přišli. Proto tu dnes máme politickou reprezentaci, která se dělá zajímavou a kritizuje princip kolektivní bezpečnosti...* (LN 31. 3. 1999)
- 3325 Jaroslava Moserová, místopředsedkyně Senátu, v rozhovoru s Kristiánem Chalupou: *Na padesátá léta nesmíme zapomínat.* (Kanadské listy č. 7–8/1997)
- 3326 Z usnesení 10. kongresu ODS v Liberci 4.–5.12.1999: *...7. kongres konstatuje, že česká společnost se stále ještě nedokázala vyrovnat se svou minulostí. Právě tato skutečnost viditelně brzdí rozvoj demokracie a upevnění práva v naší zemi. Jednou ze základních příčin tohoto stavu je přetrvávající existence komunistické strany, která nijak nezměnila svou ideologii ani cíle, ba dokonce ani název, natož aby projevila sebemenší lítost nad zločiny, které v době své vlády napáchala...*

- 3327 *Řediteli České televize někdo vyhrožoval kvůli vysílání seriálu o majoru Zemanovi... První díl... 2,3 milionů diváků, tedy 52 procent z těch, kteří měli v tu dobu puštěnou televizi. Následný dokument Spirály zrady zhlédlo jen 1,5 milionu...* (LN 20. 9. 1999)
- 3328 Slavomír Klaban proti Pithartovi: *...Většina národa nemůže jen přihlížet tomu, jak je zpochybňován odkaz národního odboje... Paměť národa nelze vymazat, veřejnost nelze klamat...* (LN 20. 12. 1996)
- 3329 Eva Hahnová: *Od historiků se očekává, že budou připomínat opomíjené aspekty části zjednodušovaných historických souvislostí... Poukaz na historické okolnosti nabízí osvětlení důvodů a příčin. Nemá ale nic společného s otázkou jeho hodnocení...* (LN 31. 3. 1995)
- 3330 Psycholog Alan Gintel v rozhovoru s Libuší Koubskou: *...Nutnost pohledu dozadu i dopředu. Jinak to nejde. Cokoliv, co stojí před vámi, je srovnáváno s tím, co bylo předtím. Člověk potřebuje znát souvislosti... Ano. Tady samozřejmě jistá nebezpečí hrozí, protože informace se může pro někoho stát cílem, nikoliv prostředkem. To znamená, že bude neustále hledat nové a nové informace. Celé dny. A nebude je převádět ve znalosti. Bude pouze poletovat z jedné na druhou. Vzniknou hráči s informacemi. Jako ve forbesu...* (LN 1996) (Poznámka K.L.: Gintel má dlouhodobé dobré vztahy s lidmi z tzv. KRUHu.)
- 3331 Petr Chudožilov: *...neochota vyrovnat se důsledně – a důstojně s národní minulostí a vůbec nedostatek skutečného vlastenectví jsou jenom nepatrnou viditelnou špičkou ledovce, který nás pod vodou vleče do naprosto jiného cílového přístavu, než deklaruujeme i na mezinárodní veřejnosti...* (LN 11. 2. 1999)
- 3332 Oxana Tulajdanová v rozhovoru s Dušanem Hanákem: *...Mnoho lidí se domnívá, že se osvobodí od nedávné minulosti tím, že ji zcela vytěsní ze své paměti. Mají pocit, že bílá místa na mapě československých dějin byla již dostatečně popsána v médiích v uplynulých sedmi letech a další nahlížení do temných komnat historie je zbytečné...* (LN 23. 11. 1996)
- 3333 *Bez poznání minulosti totiž nelze správně pochopit současné sociální procesy. „Kdo nechce hledět vpřed, obrací se zády k dějinám: střední cesty není a nemůže být,“ upozorňoval V. I. Lenin. Využívání historických událostí má v ideologické práci zvláštní význam. Znat slavné, ale i méně úspěšné kapitoly minulosti svého národa by se mělo stát samozřejmým požadavkem na každého občana naší společnosti. (K.L.: Kupodivu úvodník Rudého práva už 26. 7. 1988)*
- 3334 Michal Pavlata: *...Na co je má 40letá zkušenost s komunistickým režimem, když má KSČM v posledním průzkumu 14 %?...* (LN 22. 2. 1999)
- 3335 Alena Prokopová: *...nastala doba na reflexi nedávné minulosti jako éry sice časově definitivně uzavřené, avšak povinně „nezapomenutelné“...* (LN 20. 12. 1996)
- 3336 Jan Gogola ml.: *...Komunismus nás poškodil i majorizací neboli principem letargie... Otázka v souvislosti s reprízou seriálu zní: Jak to, že tento seriál působí dnes? Přetrvává v naší společnosti princip letargie zpřítomněný zájmem o seriál? Je společnosti jedno, na co se bude dívat, je pro ni hlavní, že si zavzpomíná a že se pobaví?...* (LN 23. 9. 1999)
- 3337 Jakub Puchalský: *...Poválečná minulost této země přestala být totiž tématem pro omezený okruh intelektuálů, historiků a pamětníků tehdejších událostí. Místo toho se díky smyšlené a dnes víceméně komicky působící postavě majora Zemana začalo o neblahém dědictví komunistického režimu otevřeně mluvit a snad v každé domácnosti, hospodě či kanceláři... Povinností politických,*

- intelektuálních a kulturních elit stejně jako médií je o minulosti systematicky mluvit a činit z tohoto tématu věc nejširšího veřejného zájmu... (LN 25. 9. 1999)*
- 3338 Wolfgang Egerter, bývalý státní sekretář, nyní poradce sárského ministerského předsedy: *...Pohled plné pravdě do očí může bolet, nezřídka totiž znamená opuštění oblíbených stereotypů a mýtů... Nevyhneme se tomu, že tyto snahy budou slovně znevažovány výroky typu „kálení do vlastního hnízda“... A konečně: nebude nepočetný sbor těch, kteří budou co nejvíce nahlas pět refrén o tlusté čáře, kteří nebudou chtít nic vědět o minulosti, aby získali budoucnost... (LN 6. 2. 1999)*
- 3339 Antonín Měšťan: *...Padesátá léta 20. století se netěší zvláštní oblibě českých autorů pišících paměti nebo memoárovou prózu. Ti, kteří tehdy uvěřili na budování socialismu, raději o té době pomlčí. A ti, které totalita pořádně pocuchala, také raději nevzpomínají. Není se co divit... (LN 17. 3. 2001)*
- 3340 Jan Hrušínský: *...Mě dokáže naštvat třeba to, jak rychle dneska lidi zapomínají na to, co bylo. Zrovna nedávno jsem měl v ruce dopis z roku 1972, ve kterém jistý člověk tátovi zakázal mimodivadelní činnost. Na základě toho pak asi osm let nesměl nikde hrát... Věřím, že se to spraví a naše děti už se dožijí civilizace, která je běžná kousek od hranic na západ... (Vlasta 21. 3. 2001)*
- 3341 Ondřej Štindl: *...obava z toho, aby s vymizením rituálů sebeobviňování obvyklých v Německu nenastoupilo všeobecné zapomnění. Taková věc by jistě byla strašná a pro budoucnost nebezpečná... (LN 15. 2. 1998)*
- 3342 Petr Fleischmann: *...Pár let uplyne a už opravdu nikdo nebude vědět, kdo je kdo... (LN 4. 1. 1997)*
- 3343 Karel Steigerwald: *...Lidé, a je jich hodně, kteří cítí všechny krutosti a nespravedlnosti komunistického režimu, budou velmi zklamáni, protože procesy, které by mohly ty krutosti potrestat, dopadnou rozpačitě, ne-li přímo trapně. Už dnes má mnoho lidí hořký pocit, že zločinci komunismu ze svých zločinů vyvázli beztrestně a že se všude s drzostí jim vlastní rozcapují. Většina očividných darebáků zůstane asi nepotrestána... (LN 10. 8. 1995)*
- 3344 Jiří Ruml: *...Promlčené má být trestní stíhání soudního vyšetřovatele Vaše, který vydal katu generála Píku. Mezinárodně hledaný Čadek – nikoli jako vysoký důstojník StB, ale pro podivné machinace – smí zas dál se svými kumpány nekale podnikat. Stejně tak dosud nepotrestaný inspirativní atentátník Minařík a další pochybné existence z řad bývalých estébáků... (LN 10. 6. 1999)*
- 3345 Renata Kalenská: *...Komunisté se začínají zase rozšiřovat, lidé začínají zapomínat ve svých mercedesech, kde na ně vzali, a začínají blbnout... (LN 20. 9. 1999)*
- 3346 *...Není možné, aby člověk zavřel oči a neviděl minulost. Je důležité ji poznat nejen svým pohledem... Dnešní doba se všemi společenskými změnami po nás žádá, abychom historii byli schopni přijmout a byli schopni jít s tím poznáním dopředu... (Rozhovor Pavla Vondráčka s arcibiskupem Graubnerem v LN 5. 4. 1995)*
- 3347 Andreas Götze: *...velká část obyvatelstva se zabývá minulostí a přispívá tím k duchovnímu osvobození od diktatury, zbytku se zdá rozebírání minulosti zbytečné nebo dokonce škodlivé... Jak jinak má většina utlačovaných diskutovat o minulosti s menšinou utlačovatelů než kontroverzně? Najít konsensus není nyní ani představitelné, ani žádoucí. Naopak, žádoucí je v tomto případě odpovídající kultura sporu... (LN o situaci v Německu 26. 7. 1995)*
- 3348 *...Mám dopis od Kafky a též Navrátila, Vašeho místostarosty. V dopisech všichni mne napomínají a sdělují, že vše je již za námi a že není nutné se dívat do*

- „prehistorie“. Já s tím samozřejmě nesouhlasím a „hrabu“ se v tom dále. Domnívám se, že odpustit je možné až po vysvětlení a pochopení celé tehdejší situace na politickém i na našem poli... (Z dopisu Chupíka – Bílého Losa 8. 12. 2005 Lešanovskému.)
- 3349 Jiří Peňás: ...V české společnosti bývá často předpokladem úspěchu schopnost prosadit se na úkor paměti, a naopak vytlačit z ní všechno, co se nehodí nebo co je nepohodlné. Jak to jednou nazval novinář Ondřej Štindl: česká společnost je společností předstírání. Předstírá se, jak všichni, především ti, kteří proti komunismu nehnuli prstem, tehdy trpěli, zároveň se však předstírá, že komunismus vlastně nebyl nic tak špatného... (Z článku „Jak je dobré mítí Rejžka“ v Týdnu 24. 10. 2005)
- 3350 Ludvík Vaculík: ...Neměl by se vkusný člověk nechat pohřbít se svým archívem?... A já se bojím, napsal jsem, „že k poučnému spojení mezi archivovanou minulostí a budoucností nedojde“. Toto vyjádření je nejasné. Chybí tu říct, že máme skladiště důkazů o tom, co minulý režim dělal s lidmi a s kulturou, ale na žádného z definovatelných pachatelů se patřičně ani neukázalo. A teď prý vláda dokonce zamýšlí zrušit Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu. Ale vždyť já sám bych pro něj měl několik témat! Nepřišel jsem s nimi, neboť jsem myslel, že pátrači toho úřadu jdou po těžších případech. Už nejdou?... (LN 26. 9. 2000)
- 3351 Jana Šilerová, první žena kandidující na úřad biskupa Církve čs. husitské: ...Po těch čtyřiceti letech nahromaděných vin a ústupků se u nás nikdo z ničeho nekál. Jako kdyby nikdo za nic nemohl, jako kdyby těch čtyřicet let nikdo nikoho nezavíral a nepopravoval, nikdo se neplazil před komunistickou vrchností... Viny nebyly pojmenovány, hřích nebyl vyznán a litován – a teď se divíme, v jakém duchovním marasmu žijeme. To přece ví každé malé dítě, které tají pětku v žákovské knížce, že teprve až to řekne večer mámě a dostane pusu na dobrou noc – teprve potom klidně usne. Teprve ve skutečném odpuštění a smíření je naděje k nápravě... (LN 20. 2. 1999)
- 3352 98 českých intelektuálů znovu k německo-českým vztahům: *Tlustou čáru za minulostí lze udělat jedině poté, co se otevřené otázky poctivě a pro obě strany přijatelně vyřeší...* (LN 20. 2. 1996)
- 3353 Jaroslav Pazourek: ...Nechci rozebírat příčiny, proč komunisté získávají sympatie. Ale jednou je nepochybně malá informovanost, jak se žilo za jejich vlády a čeho se lze nadít, kdyby se vlády opět zmocnili. Obvykle se poukazuje na padesátá léta, na justiční vraždy a koncentráky tehdejších let. K tomu se současní straníci neradi hlásí. Říkají, že to už je dávno, málokdo to pamatuje a kdo ví, jak to vůbec bylo. Ale což nebyla doba normalizace, která postihla spoustu dnes žijících lidí? Myslím, že většina z nás zná řadu příkladů, kdy byli lidé zbavováni míst nebo jinak šikanováni třeba jen za to, že neschvalovali vstup vojsk Varšavské smlouvy, tedy okupaci naší země. Postoje rodičů odnášely také jejich děti... (Dk-Dialog, 10. 12. 1999)
- 3354 Petr Koubský: ...Ano: určitě jsme se v naší zemi mohli s minulostí vypořádat důstojněji a spravedlivěji, než jak to proběhlo, ale ta příležitost je dávno zmeškaná. Ta příslovečná tlustá čára se nakreslila sama kvůli nešikovnosti, kvůli nedostatku vůle, kvůli osobním zájmům několika momentálně mocných, kvůli tomu, že jsme prostě Češi a vždycky v dějinách jsme podobné věci řešili víceméně pitomě... (LN 3. 3. 2000)

- 3355 Martin Daneš: *...Premiér Václav Klaus pohladil čtenáře Rudého práva po srsti, když v sobotním interview pro tento list zdůraznil svůj neklid „z dnešní nové fáze určité agentomanie, která se u nás začíná objevovat“... (LN 18. 8. 1994)*
- 3356 Václav Benda: *...Ano, odvolali mne laskaví lidovci. Měl jsem být podle zákona o střetu zájmů dočasně uvolněn z práv a povinností šéfa ÚDV, místo toho mne ministr vnitra Cyril Svoboda odvolal. Tošovského vláda dělala všechno pro to, aby byl ÚDV tichou cestou zničen... Pro mne je jinou měrou zkompromitovaný člověk, který byl v 60. letech členem KSČ, než Marián Čalfa, který psal ještě v roce 1989 pendrekový zákon... (LN 27. 8. 1998)*
- 3357 Emanuel Mandler: *...V srpnu 1968 československá garnitura, kterou sovětské vedení po okupaci ČSSR dalo odvézt do Moskvy, kapitulovala stejně jako předtím Hácha. Rozdíl byl v tom, že tajně, podpisem neveřejného tzv. moskevského protokolu. A doma pak ti lidé tvrdili, že v Moskvě vlastně vyhráli, že je vše v pořádku, reformy budou pokračovat... (LN 21. 8. 2001)*
- 3358 Karel Hvízďala: *Divný život s tlustou čarou... Ztráta vůle u Čechů pramenila i z počáteční naivity, s níž jsme byli hrdí na „sametovou revoluci“, ale i z vnitřního přesvědčení oné doby, že komunisté se po bolestné zkušenosti, kterou s nimi lidé mají, už nikdy nemohou dostat k moci... (MfD 29. 5. 2004)*
- 3359 Michal Rusek: *...Zároveň vím, že pokud se nám nepodaří osvětlit a pochopit všechny mechanismy totalitní moci, bude se tu moci nová, jistě zprvu nerozpoznatelná totalita snadno zabydlet... (LN 15. 3. 2000)*
- 3360 Jan Vladislav v rozhovoru s Petrem Zídkem z LN: Na otázku „Jak jsme se podle vás vyrovnali s komunistickou minulostí?“ odpověděl Jan Vladislav: „Nevyrovnali jsme se s ní zatím vlastně vůbec.“ (LN 11. 2. 1999)
- 3361 Václav Klaus: *...Zdá se mi, že zapominání začíná patřit k nejdůležitějším neduhům dnešní doby... Člověk si – z úsporných důvodů – pamatuje ze svých prožitků jen něco. Hodnocení komunismus se začíná blížit hodnocení povinné vojenské služby – ač jsme to na vojně nemohli vydržet a považovali jsme ji za neuvěřitelnou ztrátu času, s odstupem desetiletí zůstávají z vojny jen milé, bohatýrské vzpomínky. Mám strach, že právě tak začínáme zacházet s komunismem...“ V knížce Jana Beneše „Indolence“ jsou také tato slova: „Chápu, že mít paměť pokládá tento druh lidí za cosi jako přestupek proti mravopočestnosti.“ Leckdo opravdu paměť radši ani nemá. Nemá-li člověk vlastní dokonalý archiv a dokumentaci, nutně zapomíná také... (LN 9. 5. 1998)*
- 3362 Jan Trefulka: *...Jsou lidé, pro které je veškerá minulost přítěží nebo veteší, jedinou důležitou současností je pro ně to, co se právě kolem nich odehrává, tomu se chtějí za každou cenu podobat, přizpůsobit, případně zavděčit... (LN 4. 8. 1995)*
- 3363 Benjamin Kuras: *...Ostatně většině Čechů na tom nezáleží a raději nechtějí vědět. Jako vždy, jejich paměť je krátká a jejich ochota odpouštět značná. A hlavně, jejich touha po pohodě překonává všechno ostatní... (Kniha „Češi na vlásku“, strana 190)*
- 3364 Renata Kalenská: *...U stolu novinářů sedí poslanec Petr Bratský (pozn. K.L.:člen ODS a skaut, vedoucí skautské družiny v parlamentě) a doporučuje, jak se mají média k politikům chovat. „Teď pište hezky o ODS. A na jaře piště hezky o lidovcích a socanech,“ říká novinářům. A běží tančit. Na jeho místě ho střídá Vlastimil Tlustý – v ODS přezdívaný „Tlustoch“. A divoce hájí svoji komunistickou minulost. „Já si na český politický scéně připadám jako největší bejvalej komunista. Ale co bejvalí prokurátoři? Já jsem nula a tyhle bossové si běhají po světě*

- a jsou happy,“ přeskakuje mu hlas. Pak se raději vytrácí za Bratským na parket a svíjí se v rytmu tónů... (LN 16. 12. 2002)*
- 3365 Jiří Pehe: *...Jinými slovy: česká společnost se jen těžko morálně (a pak možná i prakticky) vypořádá s existencí silné KSČM, dokud se nevypořádá sama se sebou... (Přítomnost, jaro 2006, strany 14 a 15)*
- 3366 Monika Pajerová, bývalá mluvčí stávkujících studentů: *Největší dluh je pořád ještě dědictví komunismu a jeho nepotrestané zločiny. Nejsou věrohodné výzvy ke smíření, dokud nenajdeme odvahu říci, co se ve skutečnosti dělo a kdo za to byl zodpovědný, a dokud také ti, kteří se provinili, neprojeví alespoň lítost. Co vidíme? Nejenže čelné představitele minulého režimu nikdo nepovolal k zodpovědnosti, nejenže si provinilci žijí lépe než jejich oběti, ale dokonce tvrdí, že oni jen plnili jakési abstraktní příkazy shora. Dopad na morálku je jasný – jelikož nikdo za nic nemůže, nic se nedá dokázat – je podkopána víra ve spravedlnost. Zároveň jsme svědky toho, jak hodně jsou bývalí a současní příslušníci tajných služeb propojeni a jak se jim daří manipulovat veřejným míněním. (MfD 11. 11. 2004)*
- 3367 Kristina Vlachová: *...Psychologové tvrdí, že aby člověk mohl žít, musí některé věci zapomenout. Ale zapominání je zhouba pro duši národa. Když se zapomene, může se to opakovat... (Týden, 6. 3. 2006)*
- 3368 Marek Bárta, šéfredaktor Skautingu: *Jedním z problémů, se kterými se naše společnost potýká, je nedostatečné vyrovnání se s minulostí. To se ostatně projevuje i ve skautském hnutí – v případě některých bratří a sester měříme dvojím metrem. Jak by... mělo takové vyrovnání se s minulostí vypadat? (Z listu pro plk. JUDr. Pavla Breta, náměstka ředitele ÚDV.)*
- 3369 Jiří Zachariáš: *Skauti s nahými koleny mají též paměť. O jednom filmu s tématem zrady. (Ze zprávy o Rychlíkově filmu na internetových stránkách ČINu, 15. 3. 2006)*
- 3370 Jan Jandourek v MfD 11. 5. 2006: *...Pak najednou přišla ta krásná doba, o které Dědeček v jedné písni zpívá: „Už jde rudoch od válu, o tom není sporu, i tak krysa z kanálu nosí trikoloru. Kam se oko podívá, svěží vítr vane, i ta svině ze chlíva volá na vás pane!“... V jednom textu, který byl publikován v Divadelních novinách, oslovuje (Dědeček) v rámci Opožděných dopisů básníka Františka Gellnera a vzpomíná na jednu výpůjčku, kterou si od něj dovolil: „V listopadu 1989 byla vlastenců plná Letenská pláň. Nebyli opilí a nohou zcela nedřevěných, přesto však – kde se schovávali a proč přišli až teď, ptal jsem se v duchu sám sebe. A cosi ve mně už nemohlo vydržet a muselo jim to říci po tvém: Vratte mi nepřítele a jděte do háje anebo do prdele!...“*
- 3371 Jaroslav Šonka: *Hned po válce napsal heidelberský filosof Karl Jaspers: „My přeživší jsme nehledali smrt. Nešli jsme na ulici a neprotestovali jsme až do vlastního zničení, když byli odvečeni naši židovští spoluobčané. Raději jsme zůstali naživu na základě slabého, i když pravdivého odůvodnění, že naše smrt nemohla pomoci. Naší vinou je, že žijeme.“ Po letech mlčení (spisovatelka Gesine Schwanová o nich hovoří ve své knize Zamlčovaná vina) přišel protest mladé generace. Rok 1968 je dnes v procesu dalšího přehodnocování. A jedním z nejdůležitějších bodů současné debaty je otázka, jak poučit další generace v okamžiku, kdy nebudou k dispozici očití svědkové tragické doby... (Přítomnost, jaro 2006)*
- 3372 Milan Churaň: *...Československo bylo jedinou zemí vznikajícího sovětského impéria, z níž na podzim 1945 odešla (z americké iniciativy) všechna cizí vojska. Přesto ve volbách v květnu 1946 volilo v českých zemích komunistickou stranu*

- 40,17 procenta voličů (Čechách dokonce 43,25 procenta). Žádné sféry vlivu, žádné demarkační linie to nezpůsobily... (LN 23. 1. 1999)
- 3373 Václav Žák: *...Jedním z osových témat polistopadového vývoje bylo – alespoň v ČR – tzv. „vyrovnání se s minulostí“. Tedy, přeložíme-li si to do srozumitelného jazyka, přijetí takových opatření, aby se ti, kteří v minulém režimu tropili neplechu, v tom novém měli špatně... Komunistický režim napáchal mnoho zla – ale je možné se s minulostí vyrovnat tím, že skupině lidí vypálím cejch bez toho, že bych se ptal, co opravdu udělali? Navíc, nespočívá „vyrovnání se s minulostí“ spíš ve zpytování svědomí?...* (LN 10. 9. 1996)
- 3374 Totalita. Vznik a vývoj totalitního režimu v Československu. Záznamy na internetu 12. 11. 2005.
- 3375 Klasici o Češích. Bedřich Engels 17. 6. 1848: *Ale nejvíc k politování jsou sami stateční Češi. Ať už zvítězí nebo budou poraženi, jejich záhuba je jistá. Čtyřstaletý útlak Čechů Němci, který nyní pokračuje v pražských pouličních bojích, vehnal Čechy do náručí Rusům. Ve velikém boji mezi Západem a Východem Evropy, který vbrzku – snad za několik týdnů – vypukne, postaví neblahý osud Čechy na stranu Rusů, na stranu despotismu proti revoluci. Revoluce zvítězí a první, koho rozdrtí, budou Češi...* (Spisy V, strany 100–101)
- 3376 *Těší nás zájem skautské mládeže o minulost i přítomnost. Mládež bude taková, jak ji vychováme, říkají skauti. Chceme ji vychovat v pravdě a ochotnou jakýchkoliv obětí pro vlast! (cim ve Věrní zůstaneme, číslo 2/1994)*
- 3377 Lubka Školoud v únorové anketě časopisu Věrní zůstaneme č. 2/1993: *1. Jak se díváš na únor 1948 po odstupu let? 2. Co dělat, aby se to nikdy neopakovalo? Odpovědi: 1. Jako zcela zbytečný experiment KSČ, což zapříčinilo utrpení statisíců lidí našeho národa. 2. Když už jsme byli tak sametoví (což byla dle mého názoru chyba), tak v morální obrodě národa. Začít u nejmenších, jako to děláme ve skautingu.*
- 3378 Pavel Navrátil: *...nastupující generace si pamatuje komunismus jen jako prvomájový průvod...* (Den, Brno, 14. 10. 1999)
- 3379 Helena Zeťová: *...Lidi asi zapomněli, co se v naší zemi dělo za totality...* (MfD 22. 6. 2006)
- 3380 *...Téměř polovině české mládeže pojem „pražské jaro“ nic neříká a české vládě nestojí 30. výročí sovětského vpádu ani za oficiální vzpomínku. Toto téma je odfajfkované, zapuzené a vybledlé...* (Die Welt 21. 8. 1998)
- 3381 Josef Jelínek, Erlangen: *...A skauting, to je synonymum pro čestnost, pravdomluvnost a věrnost. Skautský vůdce je přirozeným výběrem vytypovaný vychovatel a jistě není náhodou, že celá řada vysokých skautských funkcionářů byli už za První republiky středoškolští profesori. Stejně naši nejlepší důstojníci, kteří se aktivně angažovali v boji za demokracii – prošli zpravidla skautskou výchovou. Skautská organizace si ovšem musí dát pozor, aby se do jejího čela nepřipletli lidé, kteří si skauting pletou s Pionýrem a kteří si heslo skautského vůdce: „Sloužím“ nepředělají na „Džobuju“. Ale věřím, že skauting má tak silnou samoočistnou potenci, tak strhující ideály, že se takovému nebezpečí ubrání...* (Věrní zůstaneme č. 4/2005)
- 3382 K.L.: Schopnost vymanit se z traumat otců. Prostě je nemít.
- 3383 Usnesení ÚRJ XXVI/2: ÚRJ pověřuje skupinu ve složení Jiří Navrátil, Tomáš Řehák, Jiří Zajíc, Roman Šantora vypracováním žádosti Junáka vůči Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, Českému rozhlasu a České televizi na podporu programů seznamujících děti a mladé lidi s naší nedávnou historií, zvláště pak s těmi, kteří dokázali vzdorovat komunistickému režimu.



- 3384 ...Čtyřicet pět procent učitelů dějepisu na základních školách nemá potřebnou kvalifikaci. Palacký napsal, že Češi jsou nemocní dějinami, na současné spíše platí, že jsou netknuti dějepisem... (-jks- v Týdnu č. 30/2004)
- 3385 Eduard Herec: *Více pozornosti mladým. Zaujal mne článek „Více otevřených slov“. Byla to beseda s jedním kolektivem mladých lidí v plzeňské Škodovce o událostech, které vedly k srpnu 1968. Ukázala, že pro mladé lidi je to doba už jen stránkou z historie...* (Rudé právo 23. 8. 1988)
- 3386 Meda Mládková-Sokolová je smutná, že mladí lidé v ČR neznají a nezajímají se o české dějiny. (Kanadské listy č. 3–4/2005)
- 3387 Robert Kodym z kapely Lucie: *„Existence komunistické strany mně připadá šílená...“* Členové kapel Lucie, Kryštof, Extasy of St. Theresa, písničkáři Ivan Hlas či Vlasta Třešňák se obávají rostoucího vlivu komunistické strany v Česku. Hodlají to dát najevo koncertem, který nazvali „S komunisty se nemluví“ a jenž pořádají 18. listopadu v bývalé hale ČKD v pražském Karlíně... Manažer Zdeněk Bouška, jeden z pořadatelů akce: *„Mě k tomu vedlo zjištění, že se komunisti procházejí po Hradě zase jako dřív.“*... Jan P. Muchow: *„...My jsme s komunisty nemluvili před listopadovou revolucí ani po ní. Koncert nám přijde smysluplný v době, kdy s komunisty komunikuje i prezident... Petr Placák: „Mladí Němci téma nacismu znovu otevřeli v šedesátých letech, nás to s komunismem čeká teď. Znervózňuje mě, jak rychle lidé zapomněli, kdo komunisté jsou...“* (MfD)
- 3388 Matěj Spurný: *...je třeba navázat především na to dobré, co nám zanechali předci. Aby to bylo možné, je také nutné pojmenovat chyby, to, co v minulosti nebylo spravedlivé, to, na co v žádném případě navazovat nechceme. Názor na minulost nikdy nebude zcela jednotný, pokusy, které o něco podobného usilovaly, musely ztroskotat. Je ale třeba, aby se o minulosti veřejně mluvilo s co největším počtem lidí a aby panovalo obecné povědomí o důležitých morálních zásadách a o tom, kdy byly porušeny. Na konferenci bylo těm, kdo upozorňovali na problémy minulosti, mnohokrát připomenuto, že o těchto tématech jedná komise historiků. Jako by se naznačovalo, že ostatní – a zejména mladí – o minulosti mluvit a uvažovat nemají. To je však omyl...* (LN 9. 12. 1998)
- 3389 Libuše Šilhánová: *...Pak se ale ztrácí kontinuita s dobou nedávno minulou, není zajišťována vědomostní generační návaznost...* (LN 10. 12. 2001)
- 3390 Klára Chábová: *„...Mladá generace o nás, pětépácích, už vlastně skoro nic neví. Tak se musíme sjíždět, aby se nezapomnělo, jak to dříve chodilo,“* říká organizátor setkání „černých“ baronů Václav Janovčík z Olomouce... *„Komunisté do těchto táborů izolovali osoby nepohodlné pro tehdejší režim. Vadil jim majetek, vadilo jim, když měl člověk vlastní názor. My, kteří si toto zacházení pamatujeme, pomalu umíráme. A tak se pomalu zapomíná i na to, že jsme k tomuto osudu byli odsouzeni bez jakéhokoli soudu,“* říká Václav Janovčík... *Těmi útvary prošlo asi čtyřicet tisíc lidí...* (LN 8. 6. 2001)
- 3391 Ředitelkou českého Centra v Sofii se po konkursu stala paní Ransdorfová, manželka předáka komunistické strany v ČR. Krajané nejsou nadšeni a plánují, že se o té „netaktnosti zmíní veřejně během nadcházejícího „Týdne zahraničních Čechů“ v Praze.“ (Kanadské listy, č. 1–2/2005)
- 3392 Michaela Freiová, Občanský institut: *...panuje nedostatek informací, který je u mladších ročníků skutečně zjevný... Tento nedostatek informací se nevztahuje jen na nacismus a jeho souvislosti, ale také na komunismus a jeho souvislosti. A tady se skutečně nabízí otázka, proč mají takové informace získávat teprve vysokoškoláci, notabene jen vysokoškoláci humanitních směrů. Proč si povědomí o charakteru totalitních režimů, o jejich ideovém podhoubí, o jejich souvislostech,*

- nepřinášejí už ze střední školy jako součást všeobecného vzdělání... (LN 4. 5. 2001)*
- 3393 *Anketa: Co vedlo k akci „S komunisty se nemluví“. Pořád mluvíme o korupci nebo tunelech. Ale s českými stalinisty z KSČM jde o justiční vraždy, plošné loupeže, mučení...*
- 3394 *Josef Jelínek: ...Poměry v Německu se začaly měnit teprve v polovině sedmdesátých let. Byli to mladí, převážně studenti, kteří se začali naléhavě ptát, proč generace jejich rodičů tak bezmyšlenkovitě sedla Hitlerovi na lep – vždyť to byla naprosto směšná figura s gestikulací šaška... (Věrní zůstaneme, únor 2006)*
- 3395 *...Návštěva bývalého tábora VOJNA v nás zanechala hluboký dojem, a dospěli jsme k přesvědčení, že je bytostně nutné připomínat naši nedávnou minulost a seznamovat s ní nejen mladou generaci, ale také ty, kteří v současné době se rádi vracejí do kruté minulosti a zapomínají, nebo nechtějí vzpomínat... (Skaut Jiří Hrdina – Harden v hlášení z 26. 1. 2006)*
- 3396 *Golo Mann: Historik, který bude psát o dějinách jako pedagog, nebude moci jinak, než držet se pravdy, a bude-li třeba i bojovat za to, aby byla respektována, i když se tato úloha zdá být deprimující. Rádi pochopíme, že mládež již nechce poslouchat o vině a chybách otců a brzo již dědečků, o starých krvavých historikách. Základní skutečnosti přesto musí být zachovány v našem vědomí, protože bez nich, ať se již od té doby do dneška změnilo cokoliv, nelze porozumět přítomnosti. (Z knihy „Dějiny Německa 1919–1945“, Praha 1993)*
- 3397 *Martin Mejstřík: ...Pět let po listopadu je už zničena spousta studentských dokumentů... Paměti je třeba. Bez ní, bez seriózních pramenů zůstaneme jen tupým, vším a kdekým manipulovatelným stádem... Zapomínáme, přátelé, zapomínáme. Máte-li co zajímavého, nezhazujte to, prosím. Mám o vaše archívy zájem... (LN 26. 10. 1994)*
- 3398 *Z pozůstalosti bratra Jaromíra Vejvary: ...Tam i slova z roku 1952: „Ani komunistům se nedaří vymýtít skautskou ideu ze srdcí jejich stoupenců. Pod úder komunistického kladiva a srpů skautská myšlenka žije dál.“... Záznam také ze 4. československého dne v červenci 1951 na Masaryktownu v Torontě. (Včetně fotky skautů-exulantů.) (Kanadské listy, č. 5–6/2006, str. 6)*
- 3399 *Podpisová listina skautů a skautek z roverského mikulášského semináře 2005 „Totalita aneb cesta tam a zase zpátky“ určená premiérovi a ministrovi šestnáct let po Sametové revoluci. V oslovení je komentována i situace sporu o zámek Štířín.*
- 3400 *Sborník přednášek z Roverského mikulášského semináře 2005 „Totalita aneb cesta tam a zase zpátky“. Vydal Junák – svaz skautů a skautek ČR v roce 2005. Příspěvky od autorů: Stanislav Balík, Miloslav Petrušek, Bedřich Marjánec, Jiří Navrátil, Ivan Dejmal, Petr Franc, Ilia Hlybouská, Jan Lukeš, Ivan Medek. Další v metodické části a v ohlédnutí za Polibkem múzy.*
- 3401 *...Kolik v nás z komunismu, z oné nálady zbylo? Co v nás vězí, co si z komunismu vybavujeme? Tak se v cyklu „Východní blok“ ptají mladí pražští fotografové Bára Mrázková a Filip Láb. V těchto dnech vystavují v pražské Galerii Václava Špály. (MfD 13. 5. 2006)*
- 3402 *Leták „Totalita aneb cesta tam a zase zpátky“ vydaný k této skautské akci roverů a rangers v roce 2005.*
- 3403 *Poslanec Jiří Drápela o tom, že kdyby Klaus vstoupil do KSČ, mohla přijít revoluce několik let dříve: Vstup Václava Klause do KSČ kdysi nedoporučila kontrarozvědka, která varovala před jeho arogantní a namyšlenou povahou, díky níž byl schopen rozložit i ÚV KSČ. (LN 11. 5. 1996)*

- 3404 *Martin Fendrych správně vystihl Klausův novoroční projev, kde hlavní myšlenkou bylo „Zapomeňte na vše, čo bolo, to bolo“. Zapomeňte na všechny křivdy, na všechny krádeže a tunelování, zapomeňte také na špatnou práci soudců, jen je můžete napomínat, aby rozhodovali rychleji a kvalitněji... Hlavně se musíme prát, abychom dostali co nejvíce peněz z EU... (Týden, č. 3/2004)*
- 3405 *Generál Vacek: Historická pravda o každém činu vy měla být vždy naprosto přesně interpretována a neměla by být „filtrována“ proto, že se něco hodí a něco vůbec ne. (V knize „Proč bych měl mlčet“, Nadas, Praha 1991)*
- 3406 *Vasil Biľak: „Soudí mě ti, kteří zrazovali socialismus.“... Biľak veškerá obvinění odmítá. „Není tu socialistická republika, není tu socialistický soud... Cožpak to není komedie, když mě jdou soudit za vlastizradu ti, kteří zrazovali socialismus?“ míní souzený. (LN 13. 3. 2002)*
- 3407 *Jiří Nedoma: ...Paní Škvorecká-Salivarová, skutečnost je taková, že jste v určité chvíli selhala, selhala ze strachu (či osobního prospěchu?). Pokud jste selhala ze strachu, to je lidské, to dovedu pochopit. V seznamech agentů StB jsou lidé, kteří ve vězení byli zlomeni. To také dovedu pochopit, dovedu odpustit... Proč nežalujete svůj řídicí orgán, který Vás řídil? Na to máte přece právo... My se musíme vyrovnat se svojí minulostí, podobným způsobem jakým se vyrovnávalo západní Německo od války po dnešek. Pokud tak neučiníme, ohrožujeme tím budoucnost dalších generací, totiž budoucnost našeho národa... (Otevřený dopis v Telegrafu 5. 1. 1993)*
- 3408 *čtk: KSČM pomůže těm, které stíhá ÚDV. Skupinu na pomoc nespravedlivě stíhaných Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV) navrhuje Komunistické straně Čech a Moravy ustavit právník Čestmír Kubát, který zastupuje čtyři lidi stíhané tímto úřadem. Na včerejší tiskové konferenci KSČM řekl, že tento úřad je neústavní zločinnou institucí. Advokát Čestmír Kubát se podle názoru ÚDV mohl svými výroky dopustit trestného činu útoku na státní orgán. Za to mu soud může uložit až roční trest odnětí svobody, uvedl tiskový mluvčí úřadu Tomáš Hornof. „Uvážíme případné podání podnětu ministryni spravedlnosti k návrhu na vyškrtnutí doktora Kubáta ze seznamu členů české advokátní komory“, uvedl Hornof. (LN 29. 5. 1998) (K.L.:!!!)*
- 3409 *Rudolf Plajner: Cítil jsem třídní nenávisť k vykořisťovatelské třídě fabrikantů... Necítil jsem nikdy nenávisť k jejich dětem... (Rudolf Plajner: Zavátou junáckou stezkou, I, strana 132)*
- 3410 *K.L.: Jednání na Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd dne 14. 5. 2002. Zjištěno mimo jiné: téměř žádné informace o skautingu v jejich fondech a v katalogu knihovny.*
- 3411 *Závazky čtyřkoalice: mimo jiné v bodě osmém i to, že cesta spravedlnosti bude jednoduchá, rychlá a stejná pro všechny. Urychlíme trestní řízení. Zjednodušíme právní normy. Definitivně se vyrovnáme s komunistickou minulostí. (LN 24. 11. 2001)*
- 3412 *Alexandr Solženicyn: Nežít se lží. 12. 2. 1974. Značná část textu uveřejněna v čísle 8/1989 časopisu SPUTNIK. Překlad je jiný. Vynechány části označené zde hranatými svorkami.*
- 3413 *...Úsloví „vyrovnání se minulostí“ se pořád chápe velmi úzce jako potrestání viníků nejrůznějších ničemností, případně jako náprava křivd. Věc má ovšem mnohem širší rozměr: vyrovnat se s minulostí znamená především minulost poznat, vědět, co způsobila v lidech... Čechům by nejvíc pomohlo smíření se se skutečností, že cesta z postkomunismu bude velmi dlouhá a trnitá... (Adam Drda v LN 21. 2. 1998)*

- 3414 *K roku 1970 a zastavení činnosti bylo mnoho dotazů. Musíme vytvořit historickou skupinu, která přebere a prozkoumá dokumenty a uveřejní souborné jejich vyhodnocení. To je nutné. Zatím je možno říci, že již nyní je jasné, že některé dokumenty, vydané v období před rozpuštěním, byly zpracovány a šířeny bez souhlasu a tedy i podpisu odpovědných činníků Junáka – i když na nich jsou uváděni. O některých se dovídají tito činníci teprve nyní.* (Junák hlásí, č. 1 – 6. 12. 1996, str. 8) (K tomu K.L.: Naopak, je třeba konstatovat, že není prokázáno, že o těchto dokumentech podepsaní nevěděli a že projevíli nesouhlas s jejich texty a zveřejněním.)
- 3415 *IV. valný sněm Českého Junáka – „bere na vědomí a) sdělení historické komise, že právně neplatné usnesení ÚRJ z 1. 9. 1970 o ukončení činnosti našeho hnutí bylo již 5. 12. 1989 prozatímní ÚRJ na její 1. schůzi anulováno, stejně tak jako všechny ostatní vynucené dokumenty z let 1969/1970...“* (K tomu K.L.: Není potvrzena právní neplatnost těchto dokumentů. Druhou otázkou je posouzení činnosti tehdejšího vedení Junáka.)
- 3416 Korespondence Edy Pachmanna s Janem Stránským z konce roku 1989 a začátku roku 1990.
- 3417 Dohoda sjednaná na Skurečené dne 20. 6. 1992: *Doporučujeme, aby projednání let 1968–1970 bylo uzavřeno a nadále byl každý činník posuzován podle svých schopností i osobních vlastností a prospěšnosti pro skautské hnutí.* Podepsání: Dědek, Řezáč, Šmajcl, Vacek, Krumpholz, Merenda, Foltýn, Stöhr, Šťastný, Odehnal, Punčochář.
- 3418 Soubor 63 otázek položených 1. 10. 1991 Karlem Lešanovským Václavu Břicháčkovi.
- 3419 Ach – ta historie. Výpis z článku Zajíce ze střediskového časopisu Blaník č. 4/1990.
- 3420 Dopis Edy Pachmanna z 6. 3. 1995 bratřím Mackovi, Hráchovi, Müllerovi, Noskovi a Řehákovi pověřeným přípravou doplňku-zpřesnění Zprávy historické komise z 1. 2. 1992 pro V. sněm (na vědomí br. Lešanovskému).
- 3421 Program konference „Komunismus deset let poté: ztráta historické paměti?“, Praha, Emauzy, 4. 11. 1999.
- 3422 Shrnutí odpovědí na dotazník Historické komise ÚRJ týkající se let 1968–1970. Z došlých zpráv pro HK ÚRJ ve dnech 1.–7. 2. 1995 zpracoval Karel Lešanovský – Kay.
- 3423 Návrh úpravy a konečného znění Opravného dodatku ke Zprávě historické komise z 1. 2. 1992 a Shrnutí odpovědí na dotazník HK týkající se let 1968–1970. Připravil a navrhl 13. 8. 1995 Karel Lešanovský.
- 3424 Zpráva o činnosti pracovních skupin náčelnictva Čs. Junáka pro dějiny skautingu, dokumentaci a výstavní reprezentaci, budování Muzea a Ústřední lesní školy Čs. Junáka v Roztokách u Prahy za léta 1968–1990. Zprávu podávají Miroslav Mudra a Jiří Bayer.
- 3425 Soubor výstřižků z let 1968–1970 předaných svého času bratru Noskovi do USA.
- 3426 Seznam zbytku archivu bratra náčelníka Dr. Rudolfa Plajnera od syna Oldy dne 9. 4. 1988 v Holešově.
- 3427 Opravný dodatek ke „Zprávě Historické komise z 1. 2. 1992“. Návrh textu Karel Lešanovský 17. 1. 1995.
- 3428 Výpisy ze skautských almanachů – ročník 1994.
- 3429 Stanovisko Karla Lešanovského k Vyjádření Milana Vacka z 27. 1. 1995 k opravnému dodatku ke „Zprávě historické komise z 1. 2. 1992“. 12. 2. 1995.

- 3430 Vyjádření Milana Vacka k opravnému dodatku ke „Zprávě historické komise z 1. 2. 1992“, který zpracoval bratr Karel Lešanovský 17. 1. 1995. Nový Jičín 27. 1. 1995.
- 3431 Návrh pro zasedání historické komise. Upřesnění a opravy „Zprávy historické komise“ z 1. 2. 1992 pro V. řádný sněm Junáka o událostech v našem hnutí v letech 1968–1970. Pro všechny členy HK k jednání pléna 9. 9. 1995 připravil Karel Lešanovský – Kay.
- 3432 Václav Havel 14. 4. 1992 ve Federálním shromáždění: *Jsem pro to, abychom se ve svém vlastním bytostném zájmu podívali zpříma a ostře do tváře své vlastní minulosti, jasně ji pojmenovali a vyvodili z ní všechny nutné mravní, politické i trestní důsledky... tak, že se se svou minulostí a jejím morálním dědictvím vyrovnáme sice důsledně, ale zároveň civilizovaně, právně a kulturně.*
- 3433 Stanislav Pejša: *...Jedním ze závažných problémů české historické vědy je i alarmující aktivizace historiků proslulých svou ideologickou a čistě služebnou tvorbou před listopadem 1989. Děkan... pedagogické fakulty Vladimír Wolf se k tomu pro ČTK vyjádřil v tom smyslu, že takové požadavky na něho působí dojmem novodobého kádrování... (LN 18. 9. 1999)*
- 3434 *Poslanci US, ODS a KDU-ČSL předložili návrh zákona, na jehož základě by v Česku vznikla obdoba německého Gauckova úřadu. Ten spravuje dokumentaci a vyhodnocuje činnost tajné komunistické policie bývalé NDR. (LN 18. 10. 2001)*
- 3435 Adam Drda: *Čeští komunisté vystoupili z politické izolace... Totalitní režim byl v obecné rovině odsouzen, ale v jednotlivých kapitolách procesu vyrovnání se s minulostí se soustavně dělaly ústupky. Komunistická strana nebyla postavena mimo zákon. Bývalí kádři působili ve vysokých funkcích, a co víc, brali je tam často ti, kdo proti totalitě vystupovali... KSČM nemá nerealistické ambice vládnout, její taktikou je škodit, kde se dá, a ovlivňovat silnější demokratické strany – tedy nejvíc ČSSD... Pro společnost by mohl vzestup komunistů znamenat pomalé, ale intenzivní vzdalování od politických ideálů, kterými se ještě před pár lety chtěla řídit... (LN 30. 1. 1999)*
- 3436 Václav Havel: *Že se neprovedla a nezačala probíhat důkladná společenská sebereflexe je samozřejmě chyba. Důležitá otázka však zní: Kdo za to může? A má odpověď je, že společnost takovou sebereflexi zřejmě nechtěla nebo na ni nebyla zralá. Vzpomeňte jen, jak dlouho po válce začala v Německu skutečná reflexe viny za nacismus! (MfD 30. 10. 2004)*
- 3437 Poslanec českého parlamentu Libor Novák: Zákon o třetím odboji. (Český deník 28. 1. 1993)
- 3438 Jiří Ruml: *Zapomínání... Je proto nanejvýš užitečné si včas uvědomit, že zapomínání není pokaždé způsobováno kornatěním tepen, nýbrž též záměrným utajením skutečností... (M 4. 5. 1998)*
- 3439 André Vltchek o Bulharsku: *Lidé tu nechtějí vědět pravdu. Chtějí, aby jim zůstaly sny a představy o světě, které jim byly od dětství vštěpovány. Když se pokoušíš tyto falešné představy rozbít, staneš se jejich nepřítelem... (LN 28. 7. 1995)*
- 3440 F. Janáček, bývalý člen strany: *...Po padesáti letech je historická událost pro řadu účastníků či jejich blízkých ještě bolestně živá... (MfD 15. 1. 1996)*
- 3441 Václav Bělohradský: *...Omluvit se za dějiny znamená přiznat, že nově rozumíme důvodům, pro které jsme se stali takovými, jakými dnes jsme. Omluva integruje do národní paměti nové hledisko, ale nemůže mít žádné zpětné politické důsledky... Existuje ovšem jednání, které je zločinem dnes a bude zločinem navždy... Omluva nemůže být nápravou minulosti, může být jen novým základem pro budoucí jednání... (LN 29. 12. 1995)*

- 3442 Radek Adamec: *...Komunistický stát nebyl státem legálním, jak někteří chtěli tvrdit... Úřad, jenž zločiny komunismu odhaluje, nemá úlohu jednoduchou. Rada důkazů je dávno zapomenuta...* (LN 17. 8. 1996)
- 3443 Michala Freiová: *...Občanský institut odstartoval další kolo diskuse o ztrátě paměti vůči komunistické minulosti... a pravidla neformálního občanského soužití mají veřejnou dimenzi, o níž je třeba veřejně debatovat, aniž by věcnost této debaty byla okamžitě potlačena poukazem např. na „moralismus“... Chceme-li tedy mluvit o krizi (osobně bych ji nazvala spíš „obecným znejistěním“, měli bychom mluvit o krizi veřejného rozměru našeho života...* (LN 27. 12. 1999)
- 3444 Dušan Třeštík: *...Přiznat barvu. Hlavní potíž současné krize historie (a historie je, jak známo, v trvalé krizi) spočívá v tom, že stále ještě předstíráme sami sobě a jiným, že existuje věda zvaná „historie“ a její pravdivý, tj. nezávislý, objektivní a samozřejmě jednotný výtvar zvaný „dějiny“, a přitom dobře víme, že to nikdy nebylo a ani dnes není pravda. Existuje mnoho historií (způsobů, jak dělat dějiny), a proto i mnoho dějin...* (Dějiny a současnost, č. 3/2005, str. 50)
- 3445 K.L.: Znalost historie jako pochopení příčin a následků. Nelze smést se stolu cokoli nevyjasněného a říkat „vyšetřování skončilo, zapomeňte!“
- 3446 György Konrád: *...Vyrovnávat se s minulostí lze v několika rovinách. Na úrovni života jednotlivce je to jednoduché. Každý, kdo cosi přežil, má co reflektovat a musí se s tím sám nějak vyrovnat... Minulost zůstala nezměněna a stala se výlučným územím historiků a literátů...* (LN 16. 5. 1998)
- 3447 K.L.: Mýtus o „mankurech“ ze střední Asie. (Způsob trvalého poničení paměti.)
- 3448 K.L.: Aby zjednodušená pravda nenahradila pravdu historickou, těžce dobývanou badáním.
- 3449 Chronologie jednání Historické komise Junáka k upřesnění a opravám „Zprávy historické komise“ z 1. 2. 1992 pro V. řádný sněm Junáka o událostech v našem hnutí v letech 1968–1970. Zpracoval Karel Lešanovský – Kay v Děčíně 3. 9. 1995.
- 3450 Písko, Řehák a Kašpárek: *...definitivní zhodnocení minulosti nutno přenechat historikům.*
- 3451 Petr Příhoda: *Co znamená „vyrovnat se s minulostí“? Běžný výklad zní: poznat ji a cosi z toho vyvodit nejprve pro sebe, pak pro ty druhé a pro všechny ostatní. K takovému poznání lze ovšem také nedospět, nebo ho lze případně zapřít. S minulostí je totiž možné nakládat nepoctivě, např. falšovat ji. Toho jsme si užili dost, proto chceme být ostražití, ale děje se tak nadále... (V článku „Zatím nepřístupná minulost“, Přítomnost, březen 2000)*
- 3452 Jiří Loewy: *Hrozí nám amnézie aneb ztráta paměti... Pamětníkům každým rokem ubývá. Nepodaří-li se ještě včas zachytit co nejvíce takzvané „oral history“, společnost ztratí poslední zbytky paměti a bude se domnívat, že novodobé dějiny české začínají rokem 1989, anebo – v nejlepším případě – rokem 1968... A společnost se ztrátou paměti je nemocná společnost...* (LN 5. 5. 1999)
- 3453 *...Záměrně nezpracovávat určité fondy je již od komunistických dob osvědčený způsob, jak znemožnit jejich studium nepohodlným badatelům...* (Značka „pez“ v LN 18. 11. 2000)
- 3454 Jan Fiala – Pade: *...naše archivní činnost se rozšířila na archivování celého brněnského skautování. Tady vycházíme z materiálů, které s nesmírnou pílí soustředil za léta své badatelské činnosti bratr Kučera – Cvrček. Výsledkem bylo vydání prvního brněnského skautského almanachu k 80. výročí Junáka v Brně. (Čin č. 4/1998, článek „Archiv Veleny Fanderlika“.)*

- 3455 Skupina pro dějiny skautingu při Náčelnictvu Čs. Junáka. Porada – Praha 18. října 1969.
- 3456 Skupina pro dějiny skautingu při Náčelnictvu Čs. Junáka. Roztoky 24. 5. 1969.
- 3457 Viktor Dobal: *...Lid nemá právo nahlížet do svého majetku... Odvolávání se na zákon o ochraně utajovaných skutečností z roku 1998 je ještě absurdnější. Vždyť ten mluví o informacích, které je nutno v zájmu ČR utajovat. Jakýpak by mohla mít ČR zájem na utajování praxe komunistického režimu? Nota bene, je-li nedílnou součástí našeho práva zákon o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu...* (LN 10. 8. 2000)
- 3458 Konference „Komunismus deset let poté: ztráta historické paměti?“ – Pozvánka na 4. listopad 1999. Prohlášení z této konference.
- 3459 Petruška Šustrová: *...společnost se s komunistickou minulostí ještě zdaleka dostatečně nevyrovnala. Důkazem může být například i to, že tento týden vycházejí v Necenzurovaných novinách další seznamy – tentokrát vyznamenaných milicionářů a členů ústředních výborů KSČ...* (LN 16. 5. 2000)
- 3460 Roman Joch, Občanský institut: *Proč otevřít svazky StB?... Za prvé proto, že teorie tzv. tlusté čáry je chybná. S minulostí se nelze vyrovnat tak, že ji zahálíme závojem zapomnění. Odpustit nelze anonymně. Vina není kolektivní, nýbrž individuální, a právě tak i odpuštění může být jedině individuální. A může následovat jedině po projevu lítosti viníka. Člověk, který nelegitímnímu a zločinnému režimu donášel na své spoluobčany – jinými slovy byl práškač – a nyní říká, „co bylo, to bylo, na to už zapomeňme“, si zaslouží pohrdání...* (LN 21. 8. 2001)
- 3461 Petr Fischer: *...Pestrá a poučná byla včerejší argumentace proti otevření svazků StB. Komunisté (!) se ohánějí lidskými právy a bagatelizovali zločinnost svého bývalého režimu. A levicovní poslanci z Lidového domu jim v tom zdárně pomáhali. Sociální demokrat a bývalý komunist Zdeněk Jičínský se ve své antiřeči pustil dokonce do recitace Seifertovy poezie: „Všechno, co už od nás odchází a propadá se do minula, poztrácí cestou mnohé ze svých vlastností, zlo bledne, hřích je zapomenut.“...* (LN 2. 11. 2001)
- 3462 Petr Hladký, organizátor akce Galerie „H“, Vejprty 431 19 Česká republika: *Deset let uplynulo od tzv. sametové revoluce a všechny snahy o odkrytí a potrestání zločinů komunismu vyšly prakticky nadarmo. Naopak to vypadá, že zde chybí politická vůle k řešení nedávné minulosti v Československu, ale ani občané nemají chuť se touto věcí zabývat...* (Americké listy, ročník 10, číslo 9, 6. 5. 1999)
- 3463 Jiří Ruml: *Svazky StB. ...Ať to dopadne jakkoli, je už beztak hodně po dvanácté. Roky ubíhají a lidé zapomínají. Někteří dokonce programově a rádi... Pamětníkům bohužel každým rokem ubývá a Svobodnou Evropu by rád kdosi opět rušil, či rovnou zrušil. Jsou takoví i v parlamentu...* (LN 16. 8. 2001)
- 3464 Archivy komunistického vedení jsou opět tajné. Úřady hledají způsob, jak odtajnit dříve veřejné: dokumenty ÚV KSČ. (LN 27. 7. 2000)
- 3465 Petr Zídek: *Železná opona za naší minulostí. Vinou špatných zákonů mohou úředníci a archiváři utajit vše, co je napadne. A také to dělají.* (LN 25. 11. 2000)
- 3466 Václav Babička: *Jakešovo členství v KSČ není citlivý údaj. (Názory na současné problémy přístupnosti materiálů v archivech.)* (LN 15. 11. 2000)
- 3467 ČTK: *Archivy někdejšího ÚV KSČ z let 1948–1989 už nejsou tajné.* (LN 30. 11. 2000)
- 3468 Skautská dokumentační a tisková skupina. (Věrní zůstaneme, červen 2004/6)



## KS-G: Kolaborace s totalitou

### Malý úvod

#### 3501 a) VÝKLAD SLOVA „KOLABORACE“ A „KOLABORANT“:

##### **Slovník spisovného jazyka českého, Praha 1960:**

Kolaborace:

1. poněkud zastaralé *společná práce, spolupráce vůbec,*
2. hanlivě *nečestná spolupráce (zejm. politická) s vládnoucím nepřítelem, u nás zejm. s nacistickými okupanty;*

Kolaborant:

*Kdo kolaboruje; přísluhovač.*

Kolaborovati:

*Napomáhati nepřítelům, provádět kolaboraci, přísluhovat.*

##### **Malá československá encyklopedie, Praha 1986:**

Kolaborace:

*Spolupráce – za druhé světové války označení pro polit., popř. i hosp. a kult. spolupráci občanů zemí okupovaných fašist. mocnostmi s okupanty. K. byla vážným proviněním proti nár. cti a v určitých formách (či za určitých okolností) přímo nár. zradou.*

##### **Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích, Praha 1997:**

Kolaborace:

*Spolupráce; polit., popř. i hosp. a kult. spolupráce občanů okupovaných zemí s okupanty. Termín nejčastěji užíván v souvislosti s něm. okupací značné části Evropy za 2. svět. války. K. je závažným proviněním proti morálce, nár. cti a v určitých případech či za určitých okolností nár. zradou.*

##### **Lumír Klimeš: Slovník cizích slov, Praha 1981:**

Kolaborace:

1. *Poněk. zast. společná práce, spolupráce,*
2. *hanl. nečestná spolupráce (zejména politická) s vládnoucím nepřítelem, u nás zejména s nacistickými okupanty.*

##### **Ivanová-Šalingová Márai a Maníková Zuzana: Slovník cudzích slov, Bratislava 1979:**

Kolaborácia:

*Spolupráca; pejor. spolupráca s nepriateľom.*

Kolaborant:

*pejor. spolupracovník; za druhej svetovej vojny v krajinách okupovaných fašistami spolupracovník s nepriateľom; zapredanec; zradca.*

##### **Ottův slovník naučný, první vydání:**

Je zajímavé, že tento termín se v tomto slovníku vůbec nevyskytuje.

#### b) VÝKLAD SLOVA „TOTALITA“:

##### **Slovník spisovného jazyka českého, Praha 1966:**

Totalita, 1. *kniž. celistvost, jednotnost, jednota,...*, 2. *(zprav. ve fašistickém režimu) násilně zavedená jednota, zaváděná shora ...*

**Malá československá encyklopedie, Praha 1987:**

Totalita, pojem označující veškerost, celostnost, komplexní souvislost, sjednocení částí v jednotu organického celku. Kategorii totality důkladně analyzoval I. Kant... U K. Marxe je pojem konkrétní t. materialisticky přetvořen a uplatněn na vývoj společnosti a je spojen s vnitřní rozporností a zprostředkováním, je blízký pojmu skutečnosti jako jednoty pojmu a reality (podobnost s Hegelovým pojetím skutečnosti jako jednoty pojmu a reality je jen zdánlivá)... Přestože pojem konkrétní t. má důležitý význam pro pochopení Marxova myšlení, byl zatím v marxistické filoz. literatuře málo analyzován. V poslední době se mu však věnují filozofové v social. zemích.

Totalitarismus, snaha reakčních tříd a vrstev spol. dosáhnout úplné samovlády, otevřené, ničím nebrzděné fašist. diktatury.

**Všeobecná encyklopédia ve čtyřech svazcích, Praha 1998:**

Totalitarismus, použití násilí s cílem totální realizace státní ideologie ve všech oblastech společenského života. Znamená zásadní popření zákl. zásad liberalismu, občanských práv, individuální svobody, zákonnosti a polit. pluralismu. Totálním se stává stát tehdy, když dochází k potlačení partikulárních zájmů (stranických, hospodářských, regionálních apod.) totálním státním zájmem (např. v marxismu zdůvodněným odkazem na „celospolečenské zájmy“). Charakteristické pro t. je používání teroristických prostředků (označovaných např. jako „revoluční násilí“), spojené s charismatickou koncepcí vlády „vůdce“ a „strany“. V moderní historii existovaly dva typy t.: fašismus (resp. nacismus) a komunismus (stalinismus). Přes odlišné ideol. založení mají oba typy shodné zákl. rysy jak ideové (likvidace dem. svobod, zrušení vázanosti státních orgánů zákonem, soc. demagogie, neuznávání morálních zásad apod.), tak funkční (omezení významu zastupitelných orgánů, centralizace moci, militarizace, masivní represe apod.)

**Lumír Klimeš: Slovník cizích slov, Praha 1981:**

Totalita, 1. kniž. celistvost, jednotnost, jednota, 2. (zprav. ve fašistickém režimu) násilně zavedená jednota.

**Ivanová-Šalingová Mária a Maníková Zuzana: Slovník cudzích slov, Bratislava 1979:**

Totalita, 1. jednotnosť, celistvosť, jednoliatosť, 2. násilná, vynútená, nadiktovaná jednota, 3. čas úplného zatmenia Slnka alebo Mesiaca.

**Ottův slovník naučný, první vydání:**

Totalita, z lat. úplnosť, celosť, veškerosť.

- 3502 Václav Malý: ...Přirozeně existovaly a existují systémy samy o sobě ne-spravedlivé, které zlo navozují. Ale nikdy to neznámá, že by takzvané zlo struktur zbavovalo člověka zodpovědnosti za to, co on sám může spáchat, nebo čemu nečinně přihlíží... (LN 14. 6. 1997)
- 3503 Jan Beneš: ...Tohoto pána „e tutti quanti“ vystihl už sám veliký Lenin svou frází o užitečných idiotech... (Týden, 3. 4. 2006)
- 3504 Albert Camus: Revoluce, která se odloučí od cti – zrazuje své počátky.
- 3505 Josef Šafařík: ...Člověk je ochoten hájit jen tolik svobody, kolik jí sám v sobě má. (Nové knihy č. 21/1993)
- 3506 Stanislav Šteindler: ...Pověstné „kuratorium“ realizovalo v roce 1943 jakýsi „protislet“. Odporné projevy loajality nejednou překračovaly všecko, co si okupač-

- ní moc naporoučela... Nepletl-li se člověk do politiky a nebyl totálně nasazen, dalo se to za okupace přežít v poklidu a pohodě... Nelze též mlčet, že jako v jiných okupovaných zemích byl i tady velký počet udavačů a spolupracovníků gestapa a SD... nelze generalizovat, ale nelze také udržet legendu, že celá naše společnost – jako jeden muž – čelila aktivně okupantům a sabotovala jejich úsilí. Důsledky protektorátní mentality ovlivnily celou generaci, i když se to zamlčovalo ... Historická pravda je vždy lepší než iluze a sebeklam. (Hlas revoluce č. 38/1990, str. 3)*
- 3507 Václav Bělohradský: *...Myslím si, že protektorát nás navíc psychicky zlomil, že jsme od té doby jiným národem. Poválečné surovosti pak připisují tomuto psychickému úpadku... (LN 14. 6. 1995)*
- 3508 Jiří Ruml: *...Kolaborace je jedním z pojmů, které pozbyly původní význam jakékoli spolupráce... Kolaborant je zkrátka přísluhovač, který napomáhá nepříteli. Zradit ovšem může člověk rovněž své přesvědčení, má-li nějaké, a ztratit tvář se nebojí jenom ten, kdo nikdy žádnou hodnověrnou neměl... V době normalizace mě mnozí kolaboranti ujišťovali, že nebudou-li nechutnou hru s utlačovateli provozovat oni, dostanou se na jejich místo větší svině... Bezzásadovost vítězí nad nesmlouvavostí. Stačí jen dostatečně projevit účinnou lítost a vše bude odpuštěno. Normálně se tomu říká licoměrnost... Takhle zdůvodňovali svůj postoj všichni kolaboranti, co jich kde bylo. Vždycky se snažili pokorně přijímat menší zlo a skoro pokaždé tím přivodili právě ono větší, poněvadž mu vlastně klestili cestu... (LN 29. 6. 1998)*
- 3509 Petruška Šustrová: *...Přístupovat ke zločinům komunismu stejně rozhodně jako ke zločinům nacismu se v České republice zatím prostě moc nenosí: příliš mnoho lidí se raději smiřovalo s jistým omezením své svobody, než aby riskovali otevřený protest, a příliš mnoha lidem režim vlastně vyhovoval... (LN 29. 5. 1998)*
- 3510 Tomáš Vrba: *...Těch pod pokličkou držných duchů máme v našich nedávných dějinách plné police. Kolaborace za války, kolaborace v padesátých letech, osmašedesátý, svazky StB... Ani Chartě 77 se nikdy nechtělo jasně se vyslovit k zrádcům ve svých řadách. Nejsme v tom ovšem sami. I Francouzi, Němci, Poláci stáli či dosud stojí před podobnými zásilkami z minulosti... (Nová přítomnost č. 3/1997)*
- 3511 Jan Urban: *...Není to neobvyklé. Mnoho evropských národů potřebovalo po válce celou generaci, než začaly vážně hovořit o vlastní kolaboraci s nacistickou okupací. Historik by připomněl, že totéž se v českých zemích stalo i po pádu Rakouska-Uherska a vlastně po každé změně režimu. Hlasité oslavy vítězství a novorežimní politika pokaždé utišily otázky po tom, jak že si Češi vedli v předcházející těžké době... (Nová přítomnost, č. 2/1997)*
- 3512 *„Hitler byl příjemný šéf,“ vzpomíná sekretářka nacistického vůdce... „Nikdy jsem neměla pocit, že Hitler sledoval zločinné cíle. Pro něho to byly ideály, a proto šel přes mrtvoly. Ale to jsem si uvědomila až později. Byl to zločinec a já jsem si toho pouze nevšimla...“ (LN 6. 2. 2002 podle Reuters, fra a rn)*
- 3513 *...Členství v NSDAP nebylo sice zákonem stanovenou podmínkou pro habilitaci, ale podstatně ji usnadňovalo. Němečtí biologové, kteří se po roce 1933 stali docenty, byli z osmdesáti procent členy NSDAP, ve straně bylo také sedmdesát tři procent profesorů... (Ute Deichmannová: Biologen unter Hitler, Frankfurt nad Mohanem 1995)*
- 3514 Max Picard: *I když je diktatura poražena, není poražen stav, který vyvolala. (LN 1. 12. 2001)*

- 3515 Tomáš Jakl: *...publikování analytického textu o kolaboraci s nacismem bezděky poukazuje na otevřené a nezpracované téma kolaborace s komunismem...* (LN 4. 12. 1999 v souvislosti s knihou Tomáše Pasáka „Český fašismus 1922–1945 a kolaborace 1939–1945“, Praha 1999)
- 3516 Diskusní večer „Česká republika – bolestivé vyrovnávání s totalitní minulostí“, Curych 9. 3. 2004.
- 3517 Kniha „Jsme Evropané?“, Praha 1996. Tam řada názorů různých autorů na kolaboraci jako na velký problém moderních českých dějin.
- 3518 Vědecký seminář na téma „Kolaborace a okupační politika v protektorátě 1939–1948“. (Národní osvobození 12. 6. 1993)
- 3519 K.L.: Rozdíly mezi kolaborací za druhé světové války, po válce a po roce 1968. Podivné, protichůdné poměry mezi tehdejšími počty trestů smrti a počty agentů tajné policie. A také: Převrácení se z boku na bok.
- 3520 K.L.: Vypláčí se kolaborace?
- 3521 K.L.: Jak moc je v Čechách pod kůží ono „cuius regio, eius religio“?
- 3522 Vlastimil Brodský: *...Mladí lidé třeba nepochopí, že člověk – prožil-li fašismus – vkládal víru v socialismus a až časem došel k tomu, že je to hovadina. Nepochopí, že se někdo odmítal totalitě bránit, protože tu atmosféru strachu si nedokáží představit...* (LN 4. 12. 1999?)
- 3523 Václav Havel: *...Totalitní komunistický systém, alespoň v posledních desetiletích své existence, uměl v jakémisi zvláštním smyslu rozprostřít nad celou společností zvláštní spolupachatelství. Všichni byli tak trochu s tím režimem zapleteni a tak trochu jeho oběťmi, samozřejmě v různé míře... Ale v jakémisi ohledu jsme byli opředeni všichni zvláštními nitěmi a rozhodně to bylo větší opředení než do té doby všechny známé způsoby opředení různými systémy, autoritativními režimy, diktaturami, totalitními systémy. Bylo to dokonce, troufám si tvrdit, silnější a hlubší než například opředení občanů režimem národněsocialistickým...* (V knize „Evropská revoluce roku 1989 a budoucnost Evropy“, Praha 2001, Friedrich Ebert Stiftung.)
- 3524 Karel Holomek: *...Pokud nekladete překážky zlu, rozroste se do strašných forem. Nedokážeme sice zlo ze společnosti zcela vymýtit, ale doufám, že se nám daří mu znepríjemňovat cestu...* (LN 24. 7. 1999)
- 3525 Benjamin Kuras: *...Neboli jak se praví v Talmudu: Zlu k vítězství stačí, když slušní lidé nedělají nic...* (V knize „Jak přežít padouchy“, Dobruška 1998)
- 3526 Josef Jelínek: *Roman Herzog, původně špičkový právník a prezident ústavního soudu, zanechal trvalý dojem, když Němcům zapsal za uši to své nekompromisní: „Každý je nejen zodpovědný za to, co sám udělal, ale i za to, co připustil, aby se stalo!“* (Citování ve Věrní zůstaneme, únor 2006)
- 3527 Baruch Spinoza: *Následky potlačení svobody ve státě by byly nedozírné. Lidé řídící se jen vůlí vládnoucích by myslili a jednali každý den jinak, kvetlo by lichocení, věrolomnost a podvody.*
- 3528 Jan 8, 3–9: „Kdo z vás je bez hříchu, hod' na ni prvním kamenem.“

## Názory komunistů-neskautů a názory na ně

- 3529 Alois Švehlík: *...A byla samozřejmě řada takových, kteří ve straně byli proto, že nechtěli mít potíže. Často to byli lidé mnohem hodnotnější, než ti, kteří ve straně nebyli. Jinými slovy to, že člověk nebyl komunista, ještě neznamenalo, že byl*

- statečný nebo čestný. To je věc svědomí a svědomí má každý stejné... (Princip 9. 2. 2001)*
- 3530 Vladimír Kučera: *...Pro spravedlnost dodejme, že se za to mnozí styděli, ale známe to: žít se chce... (MfD 5. 5. 2005)*
- 3531 Jarka Stuchlíková, novinářka žijící v Severním Irsku: *...Je nutné mít na paměti, že všichni, kdo v marxismus a komunismus nevěřili a studovali za komunismu, tak podobný ústupek museli dělat v různých podobách dost často. Ty, kteří v marxistické přístupy uvěřili (a jsou takoví i na Západě), je těžko možné obviňovat, že psali v tomto duchu. Hlavní legitimní otázkou je, zda to, co napsali, je pravda na základě zdrojů, které měli k dispozici, anebo zda podstatně skutečnost překrucovali a vědomě nebo za plat škodili druhým... (LN 14. 12. 1999)*
- 3532 David Rožánek: *...Čtyřicet let devastovali tihle lidé zvláštního ražení českou kotlinu duchovně i materiálně. Z rozvinuté průmyslové země vybudovali zaostalou vojenskou základnu jednoho asijského impéria. Čtyřicet let pošlapávali lidská práva a základní evropské civilizační hodnoty... (LN 2. 6. 2000)*
- 3533 Čtenář V. V. z Plzně: *...Stačilo umlčet své svědomí a dát se do KSČ, abych dnes měl přiměřený vysoký plat a děti na studiích, v lednu 1990 vystoupit z KSČ a čekat na rekvalifikaci, nebo ještě lépe dát se do OF a fungovat nanovo... (LN 7. 4. 1990)*
- 3534 Drahuše Proboštová: *...dokonce i v předepsaném slibu, který pedagog skládá na počátku své učitelské dráhy, se zavazuje mj., že bude vychovávat v duchu marxisticko-leninského učení, rozvíjet u mládeže internacionální citění a prohlubovat přátelství se socialistickými zeměmi, zejména se Sovětským svazem, že bude uskutečňovat politiku KSČ a upevňovat socialistické zřízení ČSSR. Slib takového znění už vlastně předem vylučuje z učitelského povolání lidi jiného přesvědčení, i kdyby byli sebetalentovanějšími pedagogy. Nebo je nutí k přetvářce, autocenzuře, tedy k deformaci jejich poslání. Škody ve výchově a úrovni vzdělání děvčat a chlapců jsou pak nevyčísitelné... (LN 7. 5. 1999)*
- 3535 Vladimír Kocman: *...Není pochyb, že v řadách komunistů byli a jsou také lidé inteligentní. K čemu ale tuto inteligenci využívali a zneužívali, je dobře známo a mnoho se o tom napsalo... Na názor, že se mezi komunisty najdou i lidé dobré vůle, doplatilo mnoho lidí a také mnoho našich předních politiků, např. Eduard Beneš a Jan Masaryk. Od člověka, který do komunistické strany vstoupil a tím souhlasil s její ideologií a taktikou, nelze očekávat nic dobrého a je nutné se před ním mít na pozoru... (LN 15. 11. 1999)*
- 3536 Miroslav Kemel: *„Každej desátej by volil komunisty... nevíš, jestli myslej komunisty z Ódéés, z Čéesesdė nebo z Káesčėem?“ (Z roku 1996) „Společnost má na vypořádání se s minulostí obrovské zájem... ale nejmenovat, proboha, nejmenovat...!!!“ (Z roku 1995). (Z knihy „Karikatury do Evropy, Praha 1997)*
- 3537 Petr Příhoda: *...Potřebu sebeospravedlnění mají všichni komunisté. Nějaká ostrá dělicí čára mezi nimi a ostatními neexistuje, neboť účast na problematice minulosti tvoří u nás odstupňované spektrum. Mnozí z komunistů se liší od těch dnes už bývalých jen tím, že se nepřekabátíli včas... Komunismus je „součástí naší identity“ – řekl nedávno prezident republiky. Nevím, kolik je v tom konstatování jeho vlastní sebereflexe, ale má pravdu... (MfD 25. 11. 2004)*
- 3538 Jak dnes lidé vnímají členství v KSČ:  
 17 % – Byla to velká chyba tehdy a dodnes je to závažné provinění.  
 41 % – Člověk může přehodnotit své počínání a bývalé členství v KSČ není potřeba považovat za provinění.

27 % – Na členství v KSČ samém nebylo nic špatného, za co by se měl člověk stydět.

9 % – Jiná odpověď

6 % – Neví

Jak lidé hodnotí morální profil bývalých komunistů:

2 % – Téměř všichni byli čestní lidé, kteří jiným neškodili.

25 % – Většina z nich byla čestná.

44 % – Menšina z nich byla čestná.

16 % – Téměř nikdo z nich nebyl čestný a škodil jiným.

6 % – Jiná odpověď.

7 % – Neví.

(Zdroj: IVVM v LN 19. 3. 1998)

- 3539 Miloš Zeman: *...Každá generace musí projít politickou pubertou. Počátkem padesátých let spousta inteligentních mladých lidí věřila komunistické ideologii. My to samozřejmě před sebou zakrýváme a tváříme se, jako kdybychom byli národem, který čtyřicet let vytrvával v antikomunistické rezistenci...* (LN 4. 3. 1994)
- 3540 Bohumil Pečinka: *...Bývalý politik Zdeněk Mlynář kdysi napsal, že na počátku sedmdesátých let uzavřeli naši občané s posrpnovým komunistickým vedením svéráznou společenskou smlouvu. Občané se tiše zavázali, že se nebudou vměšovat do politiky, a za to jim bylo přislíbeno, že stát pro ně zajistí relativně slušnou existenci... Bratislavský advokát Gustáv Husák však praktikoval nejen politiku cukru, ale i biče... „Prezident zapomnění“ dokázal zároveň vnést do společnosti atmosféru strachu. Začátkem ledna 1970 vyhlásil prověrky v KSČ, jejichž výsledkem bylo 67 tisíc vyloučených, 259 tisíc vyškrtnutých a 147 tisíc vystoupilo samo. Pamatoval i na nestraníky, a tak na podzim téhož roku vyhlásil tzv. pracovní politické pohovory. Většina občanů byla před příslušnou komisí donucena zneuctit sebe samé písemným prohlášením odsuzujícím Pražské jaro, a naopak schvalujícím ruskou invazi. Přímou reakcí byl potom odchod do soukromí, vznik chatařské subkultury a dvacetiletá apatie, která je někdy nazývána dobou „zaživa pohřbenou“.* (Reflex č. 40/1994)
- 3541 Daniel Kroupa: *...Ideologii strany neurčují pouze veřejná prohlášení, ale zejména skutečné mínění členstva. Jestliže se nezměnilo členstvo, obávám se, že se příliš nezměnila ani ideologie. Bez ohledu na to, co komunisté nyní deklarují: pokud je mi známo, tak před rokem 1948 Gottwald vyzýval zemědělce, aby ty, kteří jim budou říkat, že komunisté budou kolektivizovat vesnici, hnali sviňským krokem. Obávám se, že nynější prohlášení KSČM se velmi podobají těm Gottwaldovým...* (Telegraf 21. 12. 1991)
- 3542 Václav Bělohradský: *„...Komunistický režim v Československu byl legální,“ říká Zdeněk Jičínský. Nebyl, samozřejmě. Komunistický stát byl od počátku definován jako nástroj vlády občanů „komunistického vyznání“ nad občany vyznání jiných, a proto nemohl generovat žádnou legalitu, jen moc jedněch nad druhými...* (LN 11. 8. 1995)
- 3543 Prof. dr. Jaromír Hrbek, DrSc., komunista, člen korespondent ČSAV a svého času také ministr školství České socialistické republiky: *MANIFEST PRAVDY. V této brožuře cituje autor také Jana Husa: Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti. A zároveň i V. I. Lenina: Pravda zůstává pravdou, i když se dočasně octne v menšině.* (Brožuru vydalo Ministerstvo školství ve Státním pedagogickém nakladatelství v Praze v roce 1969.)

- 3544 *...biografické údaje se rády halí do jakéhosi tajemství. Když po nich sáhnete... uhnou stranou. Pak se vám začnou posmívat: „Pojď a všemi dostupnými prostředky si o mně všechno vyhledej – ale já se budu bránit, pokud to uděláš.“ (Michael Simmons: Nesmělý prezident. Praha 1993)*
- 3545 *Aviezer Tucker: ...když se obyčejní obyvatelé východní Evropy podívají na své elity, spatří příliš mnoho povědomých starých tváří. Zdá se, že ona nová bohatá třída je totožná se starou reprezentovanou komunistickými řediteli, kteří vedli státní podniky před rokem 1989. Rudí ředitelé pokračují ve vykrádání podnikových fondů, podplácejí politiky a získávají státní podpory stejně jako kdysi. Tyto podpory jsou půjčkami od státních bank a nemusí se vracet. Čas od času odtečou nějaké peníze na Západ, kde končí na bankovních kontech rudých manažerů a zkorumpovaných politiků... (LN 25. 11. 1999)*
- 3546 *K.L.: Neochota stíhat zločiny komunistů = obhajoba vlastní nestatečnosti a kolaborace.*
- 3547 *K.L.: Debolševizace a tzv. „ředkvičky“.*
- 3548 *...Jsou mnozí, kteří odpírají věřit čemukoli, co přichází od komunistů. Je to radikální a minulými zkušenostmi oprávněná nedůvěra. Nebyl závazek, který by komunisté byli dodrželi, nebyl pojem, aby jejich odborníci jej nepřevrátili v opak, a nebyl hanebný čin, aby jej nespáchali. Komunistická strana byla jedovatá půda... Je pravidlo pro národ v okupaci, aby aspoň duchovně nevyhovoval okupantovi... „Vyrovnat se s fakty situace,“ řekl Hitler (Háchovi). „Vyrovnat se s fakty situace“, a to je v každé řeči pana Gustáva Husáka, projevy pana Štrougala tím oplývají, hrne se to z úst kolaborantů, denně několikrát to stojí v Rudém právu. Ani Hitler nechtěl, ani sověty nechtějí nic většího, než aby Češi a Slováci se vyrovnali s fakty situace. Neboť vysoko nad lidmi je situace, ať jakkoli vznikala. Lidé nepotřebují vědět nebo cítit nic jiného, než že je situace. Ať jakékoli o tom kdysi byly omyly, do československého znaku patří „Situace vítězí“. Kdo nemá co pořádného říci, vždy ještě může říci: situace... (Mluví k Vám Ferdinand Peroutka. Díl druhý, Praha 2005)*
- 3549 *Adam Drda: ...Komunistická strana totalitu představovala, pokud k ní někdo příslušel, je to závažná věc a nějakou dobu ještě bude. Vůbec to neznamená automatickou diskvalifikaci každého bývalého člena KSČ: jde o to, kdy ve straně byl, jak dlouho, co tam dělal, zda někomu ublížil atd. atp. Mezi předlistopadovými komunisty jsou pochopitelně obrovské rozdíly... (LN 25. 7. 1998)*
- 3550 *Petr Placák: ...Ustavení Čalfy do funkce prvního premiéra svobodného československého státu byl zhoubný signál, že vše je odpuštěno, a také dovoleno. Nejružnější „podnikavci“ velmi rychle nemravnou zásadu, co jsme si, to jsme si, pochopili... (LN 19. 11. 1997)*
- 3551 *Jiřina Šiklová: ...Všimněte si, kdo je v této zemi tak dlouho nejúspěšnějším politikem: Vladimír Dlouhý, který řekl, že na komunismus nikdy nevěřil a že do KSČ vstoupil jenom proto, aby mohl studovat, dělat kariéru a jezdit do zahraničí. Lidem daleko víc vyhovuje člověk, s nímž se mohou ztotožnit. Na ty, kteří jsou výluční, raději utočí... (Magazín LN 10. 1. 1997)*
- 3552 *Petruška Šustrová: ...Kolik by asi v polistopadovém Československu zbylo potenciálních politických představitelů, kdyby byli z politiky nového systému vyloučeni všichni, kdo se ať už z přesvědčení, nebo třeba tiše a s nechutí podíleli na komunistickém režimu?... (LN 2. 7. 2002)*
- 3553 *Petr Fischer: ...Předseda KSČM vysvětlil vstřícný postoj ÚV ke dvěma eurooptimistům geniální větou, kterou bychom si měli všichni dobře zapamatovat: „My*



- se dokážeme vždycky aktuálně orientovat v nové situaci... Když se náhle otočí vítr, komunisté se snadno ohnou a stočí se novým směrem..." (LN 1. 7. 2002)
- 3554 ...Specifickou formou „reakce veřejnosti“, vlastně prostředkem manipulace veřejného mínění, byly hlasy komunistických spisovatelů k politickým procesům. Básník Ivan Skála skončil svoje prohlášení za procesu se Slánským pověstným „Jaká služba, taková výslužka. Psovi psí smrt!“ Pozadu však nezůstali ani jiní – Marie Glazarová, Jan Mareš, Alena Bernášková, Jaroslav Vojtěch a Jan Pilař... (Vilém Hejl: Zpráva o organizovaném násilí. Praha 1990)
- 3555 Michal Pavlata: ...Neznám ve svém okolí jedinou rodinu, které by komunisti nějakým způsobem neublížili. Taky ovšem vím, že v mnohé z těchto rodin někdo v komunistické partaji byl. S komunismem jsme se prostě ani za 12 let nevyrovnali. Český národ, snad až na dvě okupace, měl vždy to, co si přál a co chtěl. Teď se rozhodl pro socialismus. Demokraticky a ve svobodných volbách!... Bachař Grebeníček může mít ze svého synka radost. Vždyť každý pátý člověk v ČR volí komunisty. Takový volební výsledek, to je facka do tváře politickým vězňům... (LN 26. 6. 2002)
- 3556 Per Zídek: ...Francouzský historik Antoine Mares publikoval před dvěma a půl lety v Lidových novinách článek, v němž říká, že je u nás tabuizován fakt, že „komunismus je organickou součástí české společnosti; že tu má velice silnou tradici; že únor 1948 nebyl jen výsledkem tlaku vnějších sil.“ (LN 27. 12. 1999)... Dá se předpokládat, že v sekularizované české společnosti hraje komunismus roli jakéhosi náboženství. Má k tomu všechny potřebné atributy. Doktrínu, která kombinuje analýzu skutečnosti s výzvou k akci, určitý étos, eschatologický úběžník (beztřídní společnost) i pevně organizovanou církev (komunistickou stranu). Navíc, jak píše Raymond Aron v Opiu intelektuálů, „v marxismu si lidé jakéhokoliv založení či každá názorová skupina mohou najít nějaký aspekt, který jim padne do noty“... Fakt, že komunismus je pevnou součástí naší tradice, se odrazil i ve schizofrenní politice posledního desetiletí. Propagace komunismu je u nás trestná, ovšem komunistická strana zůstala legální... Jde o zasutý komplex celé české společnosti, se kterým je třeba se nějak vyrovnat. S povrchním moralizováním, černobílým zjednodušováním a zametáním nepříjemností pod koberec si už nevystačíme. Fenomén českého komunismu musíme začít nepředpojatě zkoumat. Co o něm dnes vlastně víme? V mnoha ohledech téměř nic. (LN 29. 9. 2002)
- 3557 Pavel Vaníček: ...Všichni příslušníci KSČ byli programově a „ze zákona“ občany první třídy, zatímco ti ostatní byli jen druho- nebo nížetřídní. Ti první měli otevřeny všechny možnosti a dobře to věděli a kalkulovali s tím. Proto to také byla povětšinou i hlavní pohnutka jejich členství. Ti, kdož si více cenili své lidské důstojnosti a čistého svědomí než výsady členství ve straně, vědomě riskovali šikanování a pronásledování nejen sebe, ale i svých blízkých. Na tomto zásadním dělení socialistické společnosti rozhodně nic nemění, že se tu a tam našli čestní straníci a podlí bezpartijní. Byly to výjimky, jež potvrzovaly pravidlo. Podstatné je, že straníkům bylo vštěpováno vědomí jejich nadřazenosti a výsadního postavení. Mlčící většina, chtěla-li vůbec žít, neměla na vybranou, musela pracovat a táhnout, neboť zpupnost komunistické mafie jen narůstala. Stačí se začíst do tehdy platných zákonů. Právě ideologie a vědomí nadřazenosti a právní nepostižitelnosti vyplývající z příslušnosti ke straně bylo pravou příčinou zločinného jednání KSČ, zkřivilo charaktery jejích členů a vedlo je k chamtivosti a bezohlednému egoismu bez špetky úcty a zodpovědnosti vůči celé společnosti mlčící většiny. Nositeli tohoto úděsného dědictví minulých let jsou tedy v prvé

- radě bývalí členové KSČ. Je proto třeba na ně ukazovat a společnost před nimi důrazně varovat... (LN 4. 4. 1998)
- 3558 ...Měli jsme všichni velmi osobní příležitost poznat, že komunisté ze své ideologie dokáží vyvodit takřka všechno, od internacionalismu k úzce vymezenému nacionalismu. Jakož i to, že omluvou „na půl huby“ pokládají politický stůl za uklizený... („kum“ v Nové přítomnosti č. 3/1997)
- 3559 ...Je známo, jak se komunisté pokoušejí přeměnit vaši duši. Nemají nic, když ji nemají... (Peroutkův projev k zahájení českého a slovenského vysílání Svobodné Evropy 1. 5. 1955)
- 3560 V literární příloze Práva SALON 20. 1. 2000 se spisovatelka Eva Kantůrková zamýšlí nad výstavou „Malík urvi“ umělecké skupiny PODE BAL v pražské Špálově galerii. Kantůrková ji chápe, ale i tak jí leccos vadí. Proč se název výstavy dá vyložit jako „malý kurvy“?... Proč ona hrubá jednostrannost, proč ona souvislost zločinecké galerie, utvořená uměle? Proč Pavel Mertlík? Proč současný ministr národní obrany, první solidní a schopný, kterého tu od převratu máme? Proč Jan Kavan, znovu a znovu Jan Kavan, jehož případ je soudně uzavřený? Proč ta jediná žena na výstavě? Čtenář se znovu a znovu nadechuje k odpovědi, ale marně – spisovatelka tu má řešení. Její výklad dějin popřevratového Česka jako podlehnutí disentu (první generace), dravé šedé zóně (druhá generace) se dočkal pokračování. PODE BAL – už jen v přirozené souvislosti s revoltou „Děkujeme, odejděte!“ – vyjadřuje výstavou srážku generace třetí s druhou. Nepopsané listy mají nač ukázat u listů popsanejších. A co bylo po ruce? Ideologie plošného antikomunismu... (LN 22. 1. 2000)
- 3561 Pravice se zasloužila o zamítnutí protikomunistické novely. Nejtěsnějším poměrem hlasů včera sněmovna ve druhém čtení zamítla návrh novely trestního zákona, která měla umožnit důraznější a účinnější postup státních orgánů při stíhání projevů fašismu, ale i komunistické ideologie... K největším kritikům zákona ve sněmovně patřil Zdeněk Jičínský (ČSSD). „Někteří si pletou parlament s ideologickým tribunálem“, prohlásil Jičínský. Podle mezinárodního práva prý nelze vztáhnout pojem „zločiny proti lidskosti na zločiny komunismu...“ (LN 6. 4. 2000)
- 3562 Jakub Horák: Stát plný Štrougalů? Boží mlýny prý melou pomalu. V případech odsuzování takzvaných zločinů komunismu v bývalé ČSSR nezbývá než dodat, že melou také naprázdno a všem pro smích... (LN 19. 12. 2001)
- 3563 Martin Zvěřina: Kolektivní amnézie. Ke členství v KSČ se budoucí poslanci nehlásí. (LN 4. 3. 2002)
- 3564 Martin Zvěřina: ...Ne nadarmo se říká, liška mění srst, nikoli zvyky... (LN 26. 9. 2000)
- 3565 Zdeněk Pavlík: ...Členská základna předlistopadové KSČ byla velmi nestejnou-dá. Jen málo lidí do ní vstupovalo z přesvědčení nebo z idealismu. Mnoho záviselo na měnící se politické situaci (po únoru 1948, v šedesátých letech, po sovětské okupaci a v období normalizace), důvodem však většinou byla snaha po uplatnění, která je velmi obtížně odlišitelná od kariérismu, často však nej-různější nátlak (od hrozby ztráty určitého místa až k možnosti studia dětí apod.). Od členů strany se vyžadovala poslušnost a plnění uložených povinností. Demokratický centralismus umožňoval volit do jakýchkoliv funkcí pouze soudruhy vyšším orgánem schválené. Vstup do strany však vždy znamenal též podporu režimu, neboť od každého člena se požadovalo oznamovat všechny protisocialistické (protistranické) aktivity. Na druhé straně byl každý člen přesvědčován o svém významu, neboť na stranických schůzích spolurozhodoval o svých

- spoluzaměstnancích, kteří nebyli členy strany, anebo byl v místě bydliště dotazován na chování svých sousedů... (Dk-Dialog, č. 9–10, 1. 12. 2004)*
- 3566 Martin Čarek: *Máme opravdu brát komunisty vážně?... Za uplynulých deset let KSČM prošla obrodným procesem, tzn. překonala polistopadový chaos, opustili ji kariéristé a zbavila se několika málo existujících revizionistů a oportunistů ve svých řadách... (LN 4. 12. 1999)*
- 3567 K.L.: *Husák odhaloval pomníky Gottwaldovi, který jej zavřel.*
- 3568 *Generální sekretář MON D. Ulčák, který byl do své funkce prosazen z ÚV KSČ, úřaduje v Praze dál a MON nadále vyvíjí čilou ekonomickou aktivitu... (zn. „bd“ v Lidové demokracii 11. 5. 1990)*
- 3569 *Komunisté: včera jako dnes. (51 PRO, květen 2006)*
- 3570 Zolo Mikeš: *...Hamžík své členství v bývalé komunistické straně Československa odůvodnil „duchem doby“, ve které žil... (LN 6. 4. 1998)*
- 3571 Jiřina Jirásková: *...Do strany jsem vstoupila v šestnácti letech. Všichni moji spolužáci na konzervatoři byli členy strany. A také – všichni byli o něco starší než já, nepochybně i chytřejší... Nechápala jsem ani reakce mého otce. Přišel o místo na Hlavní poště, protože byl lidovec. A já jsem se ho snažila přesvědčit, že svoboda je poznání nutnosti. Můj tatínek omdlíval při těchto slovech... (Když zemřel Stalin...) Přišla jsem tenkrát k mému tatínkovi, moji rodiče už byli rozvedeni. Táta udiveně řekl: „Jsi tak zoufalá, jako by ti umřel vlastní otec.“ A já zcela vážně odpověděla: „Ale to je přece pochopitelné. Vždyť nás opustil otec celého lidstva!“ Tatínek se zděsil: „Proboha, vždyť jsi moje dítě! Tak blbá snad umřít nemůžeš!...“ (Vlasta, č. 30/2004)*
- 3572 *...Z výsledků výzkumů víme, že intelektuální elity se zapletly s komunistickým režimem více než ostatní složky obyvatelstva a že zhruba každý třetí člověk s vysokoškolským vzděláním byl někdy členem strany... („jh“: Základní systémové problémy vysokého školství. Přítomnost, březen 2000, str. 17)*
- 3573 Jan Měchýř: *...vždyť vedoucí úloha byla zakotvena v ústavě teprve od roku 1960, tedy od doby, kdy strana svoji „vedoucí úlohu“ začala postupně ztrácet. V padesátých letech, kdy prováděla největší zvěrstva, její vedoucí úloha zakotvena nikde nebyla... Dokumenty potvrzují ve své době utajovanou dohodu s Mariánem Čalfou, který pro Václava Havla zařídil bezproblémové zvolení prezidentem. Čalfa přímo říká, že některým poslancům něco slíbí, jiné zastraší a další bude vydírat. Pro „sametovost“ revoluce udělal Čalfa minimálně tolik jako celé Občanské fórum... (LN 15. 11. 2001)*
- 3574 František Parožek: *...Jak je možné, že současní komunisté, kteří se chvástají tím, že se rozešli s minulostí, mohou vyhrožovat, že se dnešní padesátníci ještě dožijí socialismu? Ale možná, že si nic lepšího nezasloužíme, když jsme ani po dvanácti letech nedokázali udělat přítrž projevům Filipa, Grebeníčka a Štěpána... (LN 7. 3. 2002)*
- 3575 Petr Fischer: *...Před deseti lety žilo v ČR více než milion členů komunistické strany. Dnes jich je už desetkrát méně, většina „odpadlíků“ po listopadu 1989 zahodila stranickou legitimaci, kterou si kdysi ze strachu nechali vnutit, a z členství ve straně jim zůstal jen černý stín ve vlastním svědomí. Mnozí z těch, kdo po listopadu ze strany odešli, však využili dobrých kontaktů a postavení z minulosti a dostali se do významných pozicí... Dokázali se rychle přizpůsobit... (LN 16. 11. 1999)*
- 3576 *Helena Rögnerová... přiznala, že v roce 1989 kandidovala na členství v KSČ... „Nebyla to otázka chtění nebo nechtění. V roce 1989 jsem prostě byla postavena před hotovou věc, o členství jsem neusilovala... V nemocnici, kde jsem pra-*

- covala (nemocnice Na Homolce v Praze), bylo moje další setrvání podmíněno členstvím ve straně...“ (LN 27. 11. 2000)
- 3577 Karel Steigerwald: ...Spolu je chytili, spolu je pověsili, říká německé přísloví. Český komunista dobře věděl, že před případným trestem jej nejlépe ochrání milióny drobných spoluvín a úsluh. A tak není v Čechách velká chuť k trestání zločinů komunismu. O to větší je chuť zapomenout... (LN 31. 12. 1994)
- 3578 Josef Krečmer: ...Dosud totiž není zapomenuto, že naši minulost na vysokých školách přednášeli a v četných pamfletech o ní psali graduovanci, kteří byli zcela poplatní komunistickému režimu. Mnozí z nich se bohužel na vzdělávání budoucích pedagogů podílejí dodnes... (LN 25. 7. 2002)
- 3579 Podle Miloše Zemana je třeba mezi bývalými komunisty rozlišovat: „...Jsou lidé, kteří k nám přijdou a udělají obrovský kus práce a my jim vyčítáme komunistickou a svazáckou minulost. Já se vás ptám proč?... I já jsem býval komunist...“ (LN 17. 3. 1997)
- 3580 Karel Aldorf, Kamenice nad Lipou: ...Věřte, je to tak, že přísluhovači násilí a zla po letech budování zralého socialismu pobírají v téhle době nápravy důchod nesouměřitelný s mým. Tedy oni nadále zřetelně nahoře a já v navyklé skromnosti si v berní den rozpačitě prohlížím své poloprázdné dlaně... (LN 25. 10. 1997)
- 3581 Martin Ježek: Třináct let se soudí... Studenti se museli bývalému šéfovi školní komunistické buňky Janu Snášelovi omluvit. „To bylo prostě nehorázné,“ komentuje tehdejší verdikt soudu ing. arch. Martin Laštovička. „Už jsem si nebyl jist, v jaké zemi vůbec žiju...“ (Ring, číslo nezjištěno)
- 3582 Zdeněk Jemelík: ...Odmítá-li pan Grebeníček odpovědnost současného vedení své strany za neblahou socialistickou minulost státu, nemělo by to nikoho mást: Komunisté v souladu se svou naukou změnili taktiku a tváře. A pokud si stále říkají komunisté, pak je to marxistická, internacionalistická strana, která jako každá jiná politická strana usiluje o moc, a tu by v případě vítězství uplatňovala v souladu se svou ideologií... (LN 17. 5. 1997)
- 3583 Jiří Ruml: ...Všechny zaujal fejeton Ludvíka Vaculíka „Vzdejte se, nic se vám nestane“ – adresovaný KSČ: „Řekněte mi jedinou věc, v níž komunistická strana byla napřed, a osvědčilo se to. Když si i připomeneme něco dobrého či pěkného, co za tu dobu vzniklo, musíme si povzdechnout, oč víc toho mohlo být bez jejího vedení... (LN 14. 10. 1999)
- 3584 Miroslav Petříček: ...Nelze vinit komunisty z 50. let, ani jejich následovníky z éry normalizace, protože to vlastně byli jen komunisté „takzvaní“, zatímco ti praví vyrůstají teprve teď, v takzvaně demokratických poměrech... A pokud snad komunisté nesou za něco nějakou vinu, je to jen vina „takzvaná“. Aspoň je to konečně jasné, v 50. letech komunisté takzvaně popravovali desítky nevinných. Za normalizace se pak stali takzvaným kůlem v plotě. Teď jsme chytřejší, teď máme takzvaného Filipa... (Z referátu o televizní debatě s Vojtěchem Filipem k výročí demokratické revoluce v listopadu 1989. LN 22. 11. 2001)
- 3585 Ivan Motýl: ...Podle expremiéra Mazowieckého jsou polští postkomunisti přijatelnější partneři než komunisti čeští. „Znám českou historii. Vaši komunisti se před národem zkompromitovali mnohem více; vždyť představitelé polských komunistů nikdy nezvali do země sovětská vojska.“... (Týden 20. 12. 2004)
- 3586 Krystyna Wanatowiczová: ...Čtyřasedmdesátiletý Miroslav Klivar úspěšně proplouvá režimy. Byl mužem strany, je registrován v seznamech StB, tvrdí, že byl disidentem, nyní vystupuje jako profesor, byl jmenován do čela Masarykovy akademie umění, Evropské unie umění, Evropského kruhu „Franz Kafka“ a Aliance Salvador Dalí... (Týden, 30. 1. 2006)

- 3587 Jiří Havel: *...Nebudu říkat, jako mnoho jiných, že jsem tam byl proto, abych mohl dělat svoji práci. V mém případě tato omluva neplatí: vstoupil jsem tam z přesvědčení...* (Právo, 21. 2. 2006)
- 3588 Saša Rašilov: *...Táta byl v komunistické straně, ale tak jako většina národa. Nikomu neškodil, naopak pomáhal kolegům, kteří nesměli pracovat. Když viděl, jak po revoluci padají hlavy, raději odešel do důchodu...* (Vlasta č. 36/2005)
- 3589 Vladimír Kučera: *...Ostatně těžko kdo mohl očekávat, že se partaj, s níž se v politice byl ochoten pro vlastní zisk v daném okamžiku spojit kdekdo, podaří stále držet na uzdě a navždy jí zabránit v podílu na moci. Marné je dnes připomínat sociálním demokratům Zdeňka Fierlingera. Politici žijí tady a teď, před sebou čelní sklo nedaleké budoucnosti. Zpětná zrcátka užívají, jenom když se jim to hodí. Zbytečné je vysvětlovat, že se nesluší paktovat se s komunisty. Odejde Grebeníček, zřeknou se Stalina, možná se dokonce ještě jednou omluví. A dítě a společnost – už dávno neví, že se kdysi spálilo. Jest zajizveno...* (MfD 15. 9. 2005)
- 3590 Ministr práce Zdeněk Škromach na otázku, proč vstoupil do KSČ: *„Já jsem prostě nabyl pocit, že je potřeba to změnit. Protože v Hodoníně disidenti chyběli, tak jsem si říkal, že to zkusím zevnitř.“* (Týden, 12. 9. 2005)
- 3591 *„Ve vzduchu“ je cítit nevypořádaní se s komunistickou minulostí v našem národě. Bude asi potřeba nové „revoluce“ ve smyslu pozvednutí mysli a hlasu proti zločinecké organizaci, která v období teroru v letech 1948–1989 způsobila trauma mnoha lidem, spustila vlnu pokrytectví, udavačství a v konečném důsledku implantovala do mysli spousty lidí předsudky...* (LN 19. 11. 2005 ad LN 16. 11. 2005)
- 3592 *Jak žijí prominentní soudruzi 16 let po listopadu. Berou vysoký důchod nebo čile podnikají. Mladí odložili rudé knížky a proměnili se v kapitalisty. Trestání skončilo u Štěpána. Neodseděl si ani dva roky. Václav Dolejší: „Nejsme jako oni“ komunisté využili. „Je selháním politické elity, že umožnila vysokým komunistickým funkcionářům podnikat,“ říká historik Ústavu soudobých dějin Jiří Suk, autor oceněné knihy o roce 1989 „Labyrintem revoluce“.*  
*„...Skoro každý měl v rodině nějakého komunistu...“ Na otázku „Vyloučila KSČ někoho z těch pohlavárů?“ odpověděl Dolejší: „Ano, samozřejmě. Hned na sjezdu KSČ 20. a 21. prosince roku 1989 byl vyloučen Milouš Jakeš, Miroslav Štěpán, Alois Indra a další funkcionáři. Tyto předlistopadové ikony KSČ byly vyloučeny. Ti lidé to nesli hodně špatně, třeba pro Jakeše to byla velká rána.“* (MfD 16. 11. 2005)
- 3593 Per Příhoda: *Je třeba mluvit o „bývalých komunistech“?... Co mají společného lidé, kteří kdysi byli v KSČ, kromě tohoto faktu samotného? Obávám se, že kromě absence vědomí jistých souvislostí v jistou chvíli – už nic. Na desítkách případů mohu doložit, že pády do náruče Rodné strany bývaly různé. Rozdíly byly v mentální disponovanosti dotyčného, v míře jeho dobrovolnosti (či nedobrovolnosti) i nátlakovosti situace, v povaze jeho záměru, ve způsobu jeho chování když už „u nich“ byl atd. Záleželo i na duchu doby: jinak se do KSČ vstupovalo před rokem 1948, jinak po něm, jinak na jaře 1968, jinak za „normalizace“. Velmi záleželo na nejbližším okolí, zda varovalo, schvalovalo, zbaběle mlčelo či nechutně podlézalo. Neméně záleželo na tom, proč a za jakých okolností se z KSČ vystupovalo... Pokládám za poněkud zbabělé, možná i podlé, pranýřovat bývalé či nebývalé členy KSČ en bloc, aniž bychom vzali*

- v úvahu adaptivní symbiózu mlčící většiny obyvatelstva s touto mocí a aniž bychom rozlišili, kdy ona symbióza vyplynula z vědomého rozhodnutí (jakožto zvolená životní strategie), kdy byla jedním z nezbytných a kdy „něčím mezi tím“. Tak jako uvedení někoho „na seznamu“ (= Cibulkově) je důvodem nikoli odsouzení, ale vyptávání se, tak je tomu i s někdejšími členstvími v KSČ. Nejedna „bývalý komunist“, který se pak vzepřel, bojoval, případně to i těžce odskákal, dá fleka notoricky bezpartijnímu, který vyčkával, mlčel, koulel to „s nimi“ na úkor druhých, podlézal, případně donášel... (LN 25. 3. 1990)
- 3594 Josef Jelínek: ...to, co jsme si říkali v kriminále, že český národ se skládá z 10 % komunistů, z 10 % antikomunistů a z 80 % ze zbabělců... Když je někdo neschopný za svou svobodu bojovat, tak si ji také nezaslouží a ať žije v tom, co si nadrobil... (Věrní zůstaneme, číslo 3/2004)
- 3595 David Oistrach, člen Komunistické strany Sovětského svazu: *Budu sloužit této zemi za každé vlády.*
- 3596 Marcela Pecháčková s Jiřím Křížanem: ...MP: Máte každému komunistovi za zlé, že byl ve straně? JK: Za zlé to mám každému, samozřejmě. Je to mravní selhání. Skoro každý to dělal především z prospěchářství, nebo z nějaké, možná oprávněné potřeby zachovat si práci, aby se dítě dostalo do školy. MP: Umíte jim odpustit? JK: Já jim nemám co odpouštět. Je to hrozně těžké a složité odpouštět. Oni říkají: Tož jsem to místo chtěl, tak jsem tam šel, no co? Poznal jsem jen dva komunisty, kteří se s tím dokázali opravdu rozejít, a na jednom z nich to stejně zanechalo stopy aspoň ve vyjadřování: první byl Jirka Ruml a druhý Ludvík Vaculík. Samozřejmě, že jsme v tom namočení všichni, přinejmenším jsme nedělali nic proti nebo lehce posloužili aspoň za tu možnost upéct si na chalupě prase. Ovšem tendence vytěsnit svůj podíl na špíně, tendence vytěsnit podíl svých bratrů a otců, jsou zlé. Pro mě je nepřijatelné to, co používá Václav Klaus, když říká: Dívejme se dopředu... (Svědectví, jaro 2006)
- 3597 Bořivoj Čelovský: *Mít Filipa? ... ale ten Filip mně pořád nejde z hlavy. Co se dá asi snést, i když s těžkostí, je to, že ideový spolupracovník StB předsedá nejvyššímu orgánu ústavní moci. Nesnesitelné je však, že naši poslanci jsou pod úrovní (a to někdy doslova – pokud předsedá schůzi) prachšprostého udavače, který bral peníze jako lecjaký otrapa: 600,- Kč „za dobré plnění úkolů“, 500,- Kč „za velmi dobré plnění úkolů“, 100,- Kč na „krytí výdajů při plnění operativních úkolů za pobytu v Rakousku“, 500,- Kč „za plnění úkolů v zahraničí“, 36,- Kč „za pohostění“, 500,- Kč „za účast na MBT v zahraničí“, 600,- Kč „odměnu za spolupráci za rok 1986“... Nikdo z našich politiků ovšem neměl odvalu vstát a vyzvat pana Filipa, vulgo „Falmera“, aby rezignoval na svou funkci v parlamentě... (Věrní zůstaneme, č. 4/2006)*
- 3598 Miroslav Korecký: ...Miroslav Grégr prý verboval dělníky ve své továrně do Lidových milicí... „Ano, byla to těžká doba. Strana potřebovala svou údernou pěst, určila počty, a ředitelskej – starej se! Kdo by se nepamatoval, vždyť jsme v tom žili všichni. I když každý jinak...“ (LN 13. 4. 2000)
- 3599 Martin Schmarcz: Komunisté jsou hlavně problémem demokratů. (LN 20. 7. 1999)
- 3600 K.L.: Podle statistických šetření údajně prošlo Komunistickou stranou Československa 7,5 miliónů občanů.
- 3601 Osmnáct jmen vlastizrádců znají vyšetřovatelé Federálního policejního sboru, kteří objasňovali pozadí tohoto trestného činu v souvislosti se vstupem cizích vojsk do Československa v srpnu 1968... Trestní stíhání je však nepřípustné, protože jejich čin je promlčen... (Telegraf 14. 2. 1992)

- 3602 Pavel Žáček, náměstek Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunistů: *Komunisté měli donášení v popisu práce.* (LN 28. 11. 1998)
- 3603 Zdeněk Brandl: *...jako by soudruzi komunisté do své strany vstupovali nějakým nezaviněným nedopatřením... Můžeme jim jejich omyl prominout, ale ne zapomenout... Neznám jediného člověka, který by mohl tvrdit, že byl přinucen proti své vůli do komunistické strany vstoupit a aktivně v ní působit. Zato znám mnoho prospěchářů, kteří do této partaje ochotně vlezli po roce 1970, kdy už každému soudnému člověku muselo být dávno jasné, o jaký spolek jde. Ti už se nechtěli udržet a naivně obětovat pro bláhovou vizi vybudování šťastného socialistického světa. Ti si chtěli pomocí partajní legitimace zajistit postavení, kterého by se ve volné soutěži svými schopnostmi a přičiněním nikdy nedomohli... Chtěli být, řečeno s klasikem, těmi některými zvířaty, která jsou si rovnější...* (LN 13. 8. 1993)
- 3604 Milan Jíra: *...Rád slyším, když o hájení státních či národních zájmů mluví představitel strany, která nadšeně přijímala čtyřicetileté koloniální panování Sovětského svazu nad Československem a dokonce stíhala i své souvěrce, pokud si dovolili nesouhlasit např. s otevřeným vojenským násilím SSSR a jeho vazalů v roce 1968...* (LN 7. 5. 2002)
- 3605 Petr Rýgl: *Nedostatečná sebereflexe... Vysvětlení pana Bureše, že do KSČ vstoupil jenom proto, že chtěl být povýšen, mu alespoň v mých očích naopak přitěžuje...* (LN 4. 10. 2002)
- 3606 Jan Hartl: *Nebezpečí radikálního řešení, zákazu komunistické strany, nikdy nebylo reálné především proto, že členstvím v KSČ se v minulém režimu kompromitovala značná část obyvatelstva. (Zhruba čtvrtina běžné populace, třetina vzdělanců, polovina lidí s řídicími zkušenostmi.) Rázné řešení tohoto problému v jiné než deklarativní rovině bylo pro naši společnost vlastně velice nepraktické...* (Přítomnost, jaro 2006)
- 3607 *Za nehoráznost a drzost považují nekomunističtí politici to, jak komunisté hodnotí příčiny soudních procesů z padesátých let. S KSČM nelze plnohodnotně spolupracovat, neboť dosud není schopna dostatečně se distancovat od své minulosti a odsoudit ji... Po komunistovi Miloslavu Ransdorfovi přišel s tvrzením, že politické procesy z počátku padesátých let byly důsledkem studené války, i další místopředseda KSČM Zdeněk Klanica. „Ačkoli naše strana nezavinila ty nešťastné záležitosti, které souvisejí na počátku 50. let se studenou válkou, přesto jsme se několikrát omluvili,“ řekl Klanica...* (LN 20. 2. 1999)
- 3608 Lukáš Tomek s Vladimírem Zábrodským: *...LT: Vstoupil jste ale do KSČ, přestože váš otec jako legionář v Rusku bojoval proti bolševikům a bratr byl funkcionářem národněsociální strany. Co vás k tomu vedlo? VZ: Bylo to na přání klubu. Tehdy říkali, že by bylo dobré, aby někdo z nás do partaje vstoupil, tak jsem se nakonec přihlásil já...* (LN 13. 3. 2000)
- 3609 L. Štrougal: *Vše, co jsem konal, jsem konal s úctou k právu.* (LN 19. 2. 2002)
- 3610 *...Podobně jako většina bývalých komunistů vyhýbá se i Novák všem ožehavým otázkám (o únoru 1948 jsou tu dvě věty, v nichž se dozvíme, že šlo o dobu „velice složitých a problematických procesů“, perzekuce nekomunistů není zmíněna)... (Z posudku knihy Ladislava Nováka „Kancleřem tří prezidentů.“)*
- 3611 Jana Podskalská: *Zpráva o zpovědi Hitlerovy sekretářky Gertraud Jungeové.* (LN 9. 2. 2002)
- 3612 Roman Joch: *...Naši komunisté mají stoprocentně konzistentní minulost: vždy, když si měli zvolit mezi věrností vlastní zemi a věrností Kremlu, dali přednost Kremlu...* (LN 26. 1. 2001)



- 3613 František Parožek, K. Žehrovice: *...na rozdíl od pana Příhody si myslím, že mluvit o bývalých komunistech je nutné, zvláště o těch, co zastávají vysoké politické a ekonomické funkce. Vždyť se u těchto lidí nejedná jen o členství v této organizaci. Dále Příhoda píše, že byl rozdíl podle toho, kdy tito lidé do strany vstupovali, jestli před rokem 1948, nebo po tomto letopočtu. Ten rozdíl tu sice je, ale není tak zásadní. Vždyť již před zmíněným rokem se museli dozvídat, jak nelidsky postupuje bolševizace v SSSR. Museli vědět, že gulagy si nic nezadaly s koncentráky, ba naopak. Cožpak si pan Příhoda myslí, že tito lidé mají morální právo stát u rozhodování o politickém vývoji našeho státu? V jedné věci se s autorem shodnu: že jsou ještě horší lidé nestraníci, kteří mlčeli, podlézali a donášeli. Jistě, to si myslím také, ale proč tedy Příhoda brojí proti Cibulkově seznamu, který se pokusil na takové lidi ukázat? O tom, zda úspěšně, by vyneslo na dlouhý článek, ale hlavní je, že měl někdo odvahu seznam uveřejnit...* (LN 31. 3. 1998 ad LN 25. 3. 1998)
- 3614 Břetislav Rychlík: *...Denně jsme svědky toho, jak se někteří veřejní činitelé nedokáží vysvléci ze své kůže, jak se jim naše společné věci mění v jejich soukromé zájmy, cíle a kariéry... Tyto generace musí povymírat, jinak se toho pokřiveného myšlení ve velkém nezbavíme...* (LN 3. 1. 1997)
- 3615 Bývalý člen KSČ, Jaroslav Bureš, se stal už pátým ministrem, který opustil Grossovu vládu. *Prohlásil: Nechci sedět na židli držené KSČM...* (MfD 7. 4. 2005)
- 3616 Karel Steigerwald: *...Vstupovali tam ze strachu, z vypočítavosti i z vášně. Mnozí dali komunistickému režimu srdce, duši i čest, svůj život, charakter a všechny své síly, jiní nic. Někteří po trapném pádu režimu tiše poodstoupili a ponořili se do bolestných trápení nad vlastními omyly a slabostmi, ostatní svádějí o uchování alespoň „světlé památky“ tohoto krutého hnutí urputný zápas, v němž použijí každý argument – lidská práva, demokracii, zákon a právní kličky, patos, morálku, cokoliv, ve snaze pronést do budoucnosti alespoň kousek, alespoň jednu myšlenku komunistického hnutí. Vždyť jde o to nejvážnější, o smysl a obsah životů mnoha našich spoluobčanů. Ze svých bývalých kariér jsou naučeni s oslňující samozřejmostí vlastnit pravdu a bezostyšně ji přikazovat ostatním spoluobčanům. Teď, kdy z jejich hnutí nezbylo už nic, žádná pravda, žádná moc, zůstává jim jediné: bravurní nedostatek studu, s nímž obhajují svou věc. (Věnek Šilhán se nezastydí v televizní debatě říci do tváře mnohaletého vězně Karla Pecky cosi o tom, že my jsme stáli vždycky na správné straně barikády)...* (LN 9. 8. 1995)
- 3617 J. Roman: *Jako je normální nesetrvávat v manželském svazku, v němž panuje odcizení, nedivme se snahám opustit spolek, jehož manýry se mi znelíbily... Nekompromisní stranická disciplína je v rozporu s myšlením svobodného občana...* (LN 12. 5. 1998)
- 3618 *...tím, že byl členem KSČ, se Mertlík nijak netají, ale stejně mě to zaskočilo. Nespravedlivé věznění otce ublížilo celé rodině, a být jediným synem, tak jako on, napadne mě spíš odvěta až msta než smíření. „Podobný typ uvažování by mého otce překvapil. Asi by mu nerozuměl. Rozhodně neměl potřebu se mstít za svůj osud. To, že to bylo osobně nespravedlivé, je jistě pravda, ale nešlo o individuální problém, byl součástí společenského pohybu, slovo msta mě nikdy v minulosti ani v přítomnosti nenapadlo. Asi nejsem ten správný typ, byli jsme taková intelektuálská rodina,“ reaguje Mertlík... „Byl jsem přesvědčen, že členství ve straně mi umožní ovlivňovat procesy ve společnosti. V pozitivním slova smyslu. Na vysoké škole ekonomické, kde jsem studoval, byla ve straně polovina*

- spoluzáků a rozhodující část profesorů. Většina z nich velice slušní lidé a odborně zdatní, žádná společnost vyvrhelů.“ (Z rozhovoru Jany Sýkorové s Pavlem Mertlíkem v LN 10. 9. 2001)*
- 3619 Pavel Šaradín: *...Grebeníčková rozhodná tvář se promění v tvář xenofobního a nenávisného antidemokrata. A v tomto bodě tkví největší nebezpečí komunistů – nikdy nejednají podle toho, co říkají před většinou (to se koneckonců ukázalo v krizových momentech našich dějin)... (LN 31. 7. 1999)*
- 3620 *...Pojem „straníků“ se v režii komunistů a jejich Strany stal na dlouho spíše nadávkou než docela normálním označením pro člena politické organizace. Straníky (myšleno členy KSČ) se za totality stávali lidé zřídka z přesvědčení. Rudá knížka totiž znamenala především větší možnosti, žádné potíže, prostě dobrý kádrový profil. A ty výhody! Pro připomenutí: i řadový komunist měl v kdejakém podniku vždycky přednostní právo při přidělování bytů, a pokud byl také členem Lidových milic, nic mu nestálo v cestě. Větší šance na uplatnění v životě měly samozřejmě i jeho děti. Jistě si vzpomenete, že po sametu nebylo málo těch, kteří svou tichou kolaboraci s komunistickým režimem vykládali jako nezbytnou nutnost. Ale šlo by to říct i jinak. Chtěli se mít dobře. Nic víc... (Telegraf 25. 9. 1996)*
- 3621 Gabriel Sedlák: *Dnešní komunisté dokáží věřit v Marxe i podnikat. (LN 16. 11. 1999)*
- 3622 Michal Šimek: *...Ani ten nejprogresivnější komunista nedovedl překročit svůj stín... (LN 6. 11. 1999)*
- 3623 Zdeněk Jičínský: *...člověk si musí klást otázku, zda rozhodnutí, které na něm žádá např. stranická disciplína, se shoduje s jeho vlastním svědomím, zda je může vnitřně přijmout. V tom smyslu se jednotlivec začal mnohem významněji uplatňovat jako politický subjekt, jako občan, i jako mravní subjekt, tedy jako občan, který své chování poměřuje tím, co je a co není mravně přípustné, a podle toho volí a rozhoduje se. (Z publikace „Vznik české národní rady“, Praha 1990)*  
 (K tomu K.L. v otázkách skautům-komunistům: „Kdo ze straníků-skautů podle tebe o tomto rozporu veřejně nebo soukromě v letech 1968–1970 mluvil a jaké z toho vyvozoval závěry? Jak si sám vysvětluješ možnosti řešení rozporů mezi stranickou disciplínou a povinnostmi skauta?“ Z odpovědi Václava Břicháčka: „Tento rozpor jsme si mnozí uvědomovali – snad ještě více v zaměstnání než v Junáku – a bylo jasné, že se nad námi schyluje k bouři při prověrkách (např. na filosofické fakultě byla činnost organizace pozastavena na podzim 1969 a bylo mi zřejmé, že ze strany odejdu). Řešení rozporu snad může být v tom, čemu se dá přednost – to platí asi v každém systému. Můj problém byl v tom, že ve snaze udržet hnutí při životě (a podporovat br. Plajnera) jsem kličkoval a neřešil vše radikálně, tj. vystoupením po srpnu 1968.“)
- 3624 Václav Klaus v projevu na popomoční slavnosti Tufta University, the Fletcher School of Law and Diplomacy v Bostonu 22. 5. 1994: *Démonizace komunismu implicitně naznačuje, že komunismus byl unikátní, neopakovatelnou událostí, která odkudsi spadla na své nevinné oběti, bez jejich zavinění, bez jejich tichého souhlasu nebo bez jejich aktivní spolupráce. To není pravda.*
- 3625 Zdeněk Brandl z Českých Budějovic: *Neznám jediného člověka, který by mohl tvrdit, že byl přinucen proti své vůli do komunistické strany vstoupit a aktivně v ní působit.*
- 3626 K.L.: *Zákon chce po komunistech, i bývalých, aby si alespoň uvědomili, že dávali svojí stranickou příslušností režimu legitimitu.*
- 3627 K.L. z TV: *Vrah zůstal vrahem, i když už nevráždí.*

- 3628 Ivan Pilip: *...Nutno odmítnout pokrytecký moralismus, dvojtvářnost, na niž si pamatujeme z dob komunistického režimu, takový moralismus, který se vyznačuje rozparem mezi hezkými slovy a špatnými činy, pýchou na vlastní dokonalost a povýšeneckým poučováním druhých. V diskusi však zaznívá názor, který společně s moralismem odmítá i samotný morální rozměr veřejného života a politiky zvláště...* (LN 17. 1. 1995)
- 3629 Miroslav Grégr o svém případě verbování lidí do Lidových milic: *Můj největší hřích spočívá v tom, že jsem se narodil do historicky složitého období.* (LN 15. 4. 2000)
- 3630 Maurice Dekobra. *Dvě věci na světě nejde přesně zjistit: věrnost ženy a upřímnost bolševika.*
- 3631 Runka Žaludová: *...Nakonec ho zničili komunisti. Nejen že ho popravili, ale také srazili na kolena – napsal totiž neuvěřitelný sebeobviňující dopis Gottwaldovi...* (LN 17. 1. 1998)
- 3632 O. Černý: *Nepochopitelné myšlení komunistů... Padla otázka: „A co ti, kteří byli v koncentračních táborech za války i za vás?“ Odpověď: „O tom nic nevíme, dělaly se chyby, ale snad nechcete říct, že se tu za těch 40 let neudělalo hodně dobrého?“ Kdosi se zeptal: „Ale co ti mrtví?“ Tentokrát bez odpovědi. Tu otázku snad nikdo neslyšel...* (Svobodné slovo 20. 5. 1996)

### Komunisté-disidenti a názory na ně

- 3633 Karel Kyncl: *Pykat ano, ale ti, kteří se přidali k režimu jen konjunkturálně, ty nesoudit vůbec.* (K.L.: Kyncl s chutí cituje Winstona Churchilla: „Jestli se přítomnost bude snažit soudit minulost, ztratí budoucnost.“ A Kyncl dodává: „...neustále posedle snažit...“)
- 3634 Jinak Kriegel: *Co se mnou mohou udělat? Pošlou mě na Sibiř, nebo mě dají zastřelit. S tím já počítám a kvůli tomu to nepodepíšu.* (K.L.: Jedná se o podpis tzv. Moskevských protokolů o československé kapitulaci po okupaci z roku 1968. Podpis odmítl nakonec jediný člen čl. delegace – Kriegel.)
- 3635 Ivan Klíma: *...Opozice tedy reprezentovala mínění většiny, ale nikoliv její chování... Tato opozice byla jakousi živou připomínkou nestatečného chování většiny občanů, tedy jejich spoluviny na současných potížích... Je hodné pozornosti, že na slovenské straně, z níž vyšel konečný impuls k rozdělení, disidentští politici prakticky neexistovali.* (MfD 5. 8. 1992)
- 3636 Jan Lukeš o Richardu Saumannovi, hrdinovi Trefulkova románu „Veliká stavba“: *...truchlivé zosobnění osudu těch, kteří navzdory prozření roku šedesátého osmého přistoupili po restauraci vyprázdněného systému, třeba jenom proto, aby si zachovali svůj klid...* (LN 13. 8. 1994)
- 3637 Valerie Novodvorská, bývalá ruská disidentka: *...V srpnu 1968 zradili všichni všechny. Dubček, Svoboda, KSČ svůj lid, svoji Prahu, svoje právo volby, svoji čest. Češi, kteří se podrobili této pohodlné volbě vedení, zradili svoji budoucnost. A to na 20 let...* (Novoje Vremja 17. 8. 1998)
- 3638 L. Mňačko: *Zažijeme ještě mnoho trpkosti... Slovákům i Čechům nebude lépe, dokud se nezbaví sluhovství, dokud se nenajde dost statečnosti, která to naše svinstvo vymete. Němci to udělali. Bolelo je to víc, než nás by muselo. Mne ale život naučil, že zbabělci a verbež se budou brzy zase povyšovat nad lidi s morálkou. To naše věčné smířování nesmiřitelného nám přinese ještě mnoho trpkostí.* (1. 3. 1994)

- 3639 Emil Charous: ...*Tento „fantastický traktát z konce stalinské epochy“, jak zní jeho podtitul, nyní právem zahajuje Tatarkovy Spisy. V. Havel ho kdysi nazval „výkřikem z prozření“, podle M. Šimečky jen přezíravost velkých literatur vůči malým způsobila, že tato jedinečná groteska neotřásla vědomím tehdejší Evropy a světa...* (Referát o vydání Tatarkova „Démona souhlasu“ v Nových knihách z roku 1992)
- 3640 Ludvík Vaculík pro Die Zeit, duben 1989: ...*Co se stalo s Čechy a Slováky, žijícími tak dlouho a smířeně v diktatuře bez viditelného diktátora? Poměry vedoucí k dnešnímu režimu vznikly se souhlasem většiny národa. Otázkou je, proč se drží dál, když už v mé generaci (1926) se ukázalo, že působí zhoubně na všecko: na hospodářství i přírodu, na lid a lidi...* (LN 4. 12. 1999)
- 3641 Milan Uhde: ...*Soudit dobové šílenství je svůdné, ale také nemoudré, zejména jde-li o děje staré padesát až šedesát let. Moudrost ví, že je nelze vrátit zpět a dodatečně jim dát jiné, lepší vyústění. Moudrost, která plyne ze zkušenosti a z odstupu, ukládá napříště šílenství včas rozpoznávat, nepodlehnout mu, předcházet jeho pokušení a zbavovat se jeho případných zbytků v lidských duších i ve složitě utvářené politické duši celé společnosti...* (LN 8. 7. 1995 o přednášce přednesené 29. 8. 1995 v Kapli betlémské na téma „Češi a Němci“.)
- 3642 Pavel Kohout: ...*Jsem poslední, který se ke své komunistické minulosti hlásí...* (LN 11. 7. 1998)
- 3643 Ota Černý: ...*Václav Klaus řekl: Zásluhy z disentu a aktivní odpor proti komunismu jsou sice vlastnosti, které zasluhují morální ocenění, ale nemohou převážít odbornost...* (LN 27. 6. 1998)
- 3644 Václav Vlk st.: ...*Charta a její signatáři věděli, že každý disidentem být nemůže. A že nebýt disidentem není žádná hanba, či morální selhání. Nikdo z chartistů nikdy netvrdil nic jiného. Nemorální není obyčejný a běžný život v diktatuře, nemorální je aktivní souhlas a parazitování na diktatuře. Mandlerova snaha pomluvit a zhanobit Chartu 77 v očích občanů je prvním veřejným pokusem, když se to v minulosti nepovedlo ÚV KSČ a StB. Útok je to odporný.* (LN 16. 1. 2002 k článku v LN 5. 1. 2001)
- 3645 Karel Steigerwald: ...*stále ještě celé dubčekovské křídlo strany preferovalo prospěch socialismu před prospěchem obyvatelstva. „To udělali mně,“ pravil hořce během srpnové okupace plačící Dubček a od tohoto zásadního politického názoru neustoupil dvacet let. Jarní pád srpnového hrdiny přijala veřejnost lhostejně – už řadu měsíců nešťastné zemi nenabízel jediné řešení. Doktor Husák – tajemná postava na marxistu nezvyklé inteligence i vzdělání, s minulostí statečného politického vězně, nenáviděná Gottwaldem i Novotným, vzbuzovala iluze i naděje jakési „praktické“ politiky, východiska z okupačního šoku, „kádářizací“ okupační politiky... Režim dr. Husáka šel ale jinudy. Vyhnul se krvavým represáliím, zato se opřel o nejhorší myslitelnou garnituru spodiny v KSČ... Husákova normalizace necedila krev, což dějiny jistě zaregistrují, zato důsledně ničila samu duchovní podstatu národa, jako by na této zemi po její vládě nemělo už nikdy nic existovat...* (LN 15. 3. 1995)
- 3646 Pavel Kohout: ...*Představa, že reformy osmašedesátého roku mohou být zachráněny vzájemnou solidaritou, jak si ji umělci, vědci a další intelektuálové slavnostně odpřísáhli na podzim 1969, vzala velmi rychle zsvé. Geny komunity, která v jediném století zažívala prakticky třetí okupaci, už radily k ústupu do soukromí či dokonce k aranžmá s novou vrchností. Pro vzpurné měli normalizační řešení, které chlubně nazývali „vymazáním z čítanek“...* (Autor o své hře

- „Král Colas kolikátý“, hře dle Romaina Rollanda. In: Pavel Kohout: Lesk cizího peří. Praha-Litomyšl 2003)
- 3647 Jan Beneš: *...Že komunismus za onoho času byl jen názor, a nikoli teror, pak pro nositele tohoto nesvědčí o přílišné duševní svěžesti. Také fašismus byl tehdy přece jen názor... Pokud jde o komunistickou minulost Pavla Tigrida, připomínám, že v procesu Tigrid-Beneš-Zámečník bylo v červnu 1967 u Městského soudu v Praze ad vocem obžalovaného Tigrida konstatováno, že byl členem KSČ do září 1939...* (LN 13. 6. 2002)
- 3648 Pavel Dostál: *...Komunistické myšlenky v tomto duelu definitivně prohrály. Ostatně samotná KSČM přijala v podstatě zcela oportunně sociálně demokratické ideje, čímž jedině potvrdila, že komunismus je mrtev. A které myšlenky žijí? A kde je pravda? Kdo se domnívá, že by se mohly komunistické ideály vzkřísit právě v Československé sociální demokracii opět k životu, je buď naivní, anebo chce prostě naši stranu hrubě poškodit. Komunistické ideály opustila – alespoň to tvrdí – samotná KSČM. Tak proč by nebezpečí jejich renesance mělo hrozit nám? Je to nesmysl. A taky malověrnost... Jiří Hájek je pro mě osobně symbolem odporu proti totalitě. Je to legenda. Je to člověk, kterého si nesmírně vážím a jsem rád, že jsem s ním v jedné straně. Je to pro mě čest. To neberte jako zdvořilost, jsem známý nezdvoračák... A nezlobte se, nezajímá mě, jestli pan profesor v osmačtyřicátém zklamal, nebo ne. Byl také jedním z těch, kteří své chyby tvrdě odpracovali následnými činy... Já nemohu například Pavlu Kohoutovi do smrti vyčítat jeho svazáckou poezii a nevšimnout si toho, když jsem divadelník, že už v roce 1956 napsal Záříjové noci. Tak jako nemohu panu Lisovi neustále připomínat padesátá léta a mlčet o tom, že žil dvacet let v pekle! To samé se týká Jiřího Hájka. Nebylo by absurdní, kdyby jeden z prvních mluvčích Charty 77 byl považován za bolševické nebezpečí pro sociální demokracii? To přece odporuje zdravému rozumu. A já přepokládám, že jsem ve straně rozumně uvažujících lidí. A slušných lidí!...* (Rudé právo 4. 9. 1991)
- 3649 Jaroslav Plesl: *„...Byla to pozice, z níž šlo ovlivňovat společnost i samotnou stranu nějakým pozitivním způsobem. Stejně důvody možná mělo i mnoho jiných. Třeba pánové Schwarz, Ševčík a další, kteří jsou dnes na úplně jiném názorovém pólu a možná byli už tehdy. Přesto do té strany vstupovali,“ prohlásil Mertlík v Týdnu. „Je to pravda,“ komentuje informace prezident Liberálního institutu Jiří Schwarz a vysvětluje, proč do KSČ vstoupil: „Chodili jsme s Mertlíkem do jednoho kruhu na Vysoké škole ekonomické a studovali jsme politickou ekonomii. Pak nám řekli, že můžeme zůstat na škole, jen pokud vstoupíme do komunistické strany. Na základě toho jsem se ocitl v KSČ,“ říká Schwarz... Stejný důvod pro vstup „ke komunistům“ uvádí i ředitel Liberálního institutu Miroslav Ševčík.* (LN 26. 2. 2002)
- 3650 K.L.: Z Dubčekových vzpomínek (odkazy na stránky jeho knihy):  
 Str. 8: Opatrnost.  
 Str. 21: Kriegel nemohl nabídnout žádnou rozumnou alternativu.  
 Str. 25: Nežádáme příliš od aktérů?  
 Str. 26: Neměl chuť vracet se ke svým omylům.
- 3651 František Branislav: *...Z elity tam vystoupil jako „žalobce“ jen Jiří Menzel. Když potom v 70. letech natočil normalizační film „Kdo hledá zlaté dno“, tak Pavel Kohout podotkl, že by se s Menzelem zase rád sešel před morálním soudem...* (LN 9. 9. 1999)
- 3652 Volně ze samizdatové knihy Petra Pitharta „Osmašedesátý“:  
 Společnost nevykázala přílišnou rezistenci.

- Vzestup parazitů, kteří vtiskli pečeť době, v níž žijeme.  
 Příští obrodný proces musí především zahrnout obnovu obecné mravnosti.  
 Byl jsem z prominentní rodiny. Otec byl členem KSČ už před válkou.  
 Útěšný, nekritický vztah k minulosti je přece vždycky setbou budoucích selhání.  
 To nebyla převážně cizina, která má na svědomí pády českého národa.  
 Komplex přizpůsobení se... Loajalita k okupantovi s iluzorním cílem zachránit alespoň zbytek autonomie.  
 Obecný nedostatek zmužlosti.  
 Podiven – sluha sv. Václava.  
 Weber v „Obraně politiky: *Politika znamená silné a pomalé a zároveň prozíravé vrtání tvrdých polen.*
- 3653 Pithart v Děčíně 14. 1. 1993: *...7,7 miliónů komunistů – co s tím?... Že jsme nezakázali KSČ, nám historie uzná...* (A řada dalších poznámek.) Z otázek K.L.: Co s krátkozrakým českým oportunistem? Vyrovnaní se Slováky nezbytné... Čarnogurský o 14. 3. 1939. Nezhodnocení minulosti brání přítomnosti i budoucnosti.
- 3654 Pavel Kohout: *...Jsem nadějný příklad toho, že i z hlupáka může něco být, když svou hloupost včas pozná a pojmenuje... Chápu pocit všech, kterým jsme ublížili my. Jestliže ale nechtějí pochopit, že bez našeho poznání a nasazení, které šlo později skutečně až do těch hrdel, by minulý režim tak rychle a nekrvavě nepadl, je to už jejich problém...* (O románu „Sněžím“): *Já ten román chtěl napsat, protože se mi zdá, že v téhle zemi už neví ani lhář, že lhal... Každý občan má právo nahlédnout do svého spisu a dozvědět se, kdo ho udával. V bývalé NDR to udělali a nic se nestalo. Bylo o tom napsáno pár knih, esejí a reportáží, ale jinak nikdo nikomu nedal ani facku. I u nás, myslím, se tím bude několik měsíců živit tisk a pak už zůstane jen osvobozující pocit, že pravda konečně zvítězila. Až na další...* (Práce, 23. 4. 1994)
- 3655 Jaroslav Šabata: *...Myslím na odpor k politickému stranictví, který je tak přepjatý, že se sám stává nesnášenlivým politickým stranictvím. K tomuto odporu patří i štítivý vztah ke všemu, co nějak souvisí či souviselo s komunistickou stranou. Odtud plyne i distance od bývalých členů komunistické strany k členům Obrody a tak dále... Je jasné, že to, co kdysi bylo „nečinnou vrstvou bezpáteřných lidí se stranickou legitimací“, žádným administrativním opatřením nerozbijeme. Je příliš přizpůsobivá. Někteří její představitelé budou sami „kádrovat“. A jiní budou věřit tomu, že pomáhají „druhé revoluci“ když si budou vyřizovat osobní účty, jiných se zase budeme zbavovat zbytečně. Zkrátka: dopředu nás neposune žádná jednorázová destrukce pozic nomenklaturních mafií. Dopředu se posuneme jen reálnými kroky na cestě k tržní ekonomice. A tato cesta je myslitelná jen jako důsledné a důrazné zdokonalování personální politiky v nových strukturách. Ta předpokládá veskrze pozitivní vztah ke všem, kteří něco umějí. Mysleme víc na to, jak lidem podávat ruku a jak pěstovat schopnost důvěřovat, než na rozsívání nedůvěry...* (Práce 13. 9. 1990)
- 3656 Pavel Kohout: *...S mladšími členy vaší redakce jsem před léty vedl zásadní rozhovory o tom, jak k tomu vůbec mohlo dojít. Nuže – takto: Selháním všech mechanismů veřejné kontroly, především tisku, který dovolil manipulátorům, aby pod hlavičkou socialismu páchali ke svému prospěchu trestnou činnost umlčováním a vězněním nepohodlných spoluobčanů. Je nebezpečné, že se to opakuje, když to už všichni včetně vás víme. Chováte si svou občanskou slušnost až na pak, až půjde o něco významnějšího než o pár vlasatých hochů*

- s kytarami... (Z dopisu Pavla Kohouta redakci Mladého světa, zveřejněném v Kosatíkově knize.)
- 3657 Petr Pithart: *Šance komunistů a jim podobných se zvětšují všude tam, kde si politici mohou dovolit nepřiznávat chyby a nehlásit se k odpovědnosti... KSČM nastupuje proto, že se u nás nikdo nehlásí k odpovědnosti. „To se stává, to je přece lidské,“ slyšíme námitku... Všichni se totiž mýlíme, a to od rána do večera. Takže nakonec není nejdůležitější, kdo se mýlí víc a kdo méně. Důležitější je, jak je kdo ochoten a schopen vlastní omyl rozpoznat, pojmenovat a vyvodit z něj důsledky, korigovat svůj plán, svoji práci. Demokracie není vláda těch, kteří nejlépe vědí, co je správné, ale vláda pravidel, umožňujících co možná snadno a rychle vyměnit ty, kteří se opakovaně dopouštějí chyb, protože si je nepřipouštějí. Demokraté jsou pak ti, kteří se dokáží k vlastní chybě přihlásit...* (LN 16. 2. 1999)
- 3658 Jana Spisarová: *...O šedé zóně, o nemravných, zbabělých ovcích – tj. o občanech této země – se napsalo a hovořilo dost a dost. Méně se psalo o tom, že v r. 1968 byla šedá zóna tak jednotná ve svém odporu k okupaci, zrazena svými politiky a většinou intelektuálů, že nikoli pod pásy tanků, ale zradou ve velkém následujícího roku popraskala páteř národa natolik, že lidé nejen ze strachu, ale i z nedůvěry nepodpořili Chartu 77. Ta ovšem nepronikla, ani nemínila proniknout mezi širší veřejnost a mnozí ji nepodepsali jen z nechuti nad některými jmény jejich signatářů. Stačí si o tomto faktu přečíst v knize deníků Jana Zábrany, jistě nikoli zbabělého a nemorálního člověka...* (Český deník, 24. 11. 1992)
- 3659 Petr Pithart na 3. zasedání Inter-Action-Council v Tokiu: *...Pád starého režimu byl především pádem kulis: ty vskutku mohou padnout naráz, s velkým rámem a dramatickým efektem. Ale ti na jevišti zůstávají stejní a nějakou dobu, která nejspíše zřejmě nebude krátká, umí jen to, co se až dosud naučili. Ostatně téměř všechny revoluce zpravidla matou tím, že mění docela všechno, jen ne to nejdůležitější, totiž lidi. Ti však právě naději na rychlé a zásadní změny sdílejí a jsou pak nutně zklamáni... Ani strádání za socialismu nás nenaučilo solidaritě, nýbrž právě opaku, krátkozrakému sobectví...*
- 3660 Petr Chudožilov: *Milý Pavle Kohoute, ... pro desetitisíce doposud žijících obětí raného českého komunismu jsi byl a stále ještě jsi nenáviděnou identifikační postavou období zkázy a rozvratu základních lidských práv a hodnot. Uvědomuješ si to aspoň někdy?... Proč i ten nejtrpělivější a nejpokornější křesťan nedokáže potlačit pocity marnosti, zoufalství a hněvu, když vidí „včerejší svazáky či jiné nositele mávátek“, jak se znovu a znovu chtějí pasovat na arbitra v důležitých národních věcech a v nepotlačitelném a zřejmě už nenapravitelném elitářství se dokonce odívají do liberálního hávu...* (LN 22. 8. 1998)
- 3661 Emanuel Mandler: *Najít jméno pro svůj vlastní národ není jednoduché... Jistě bylo dost takových, jimž poměry „zlomily páteř“. Počet členů KSČ byl sedmi-místný a seznamy agentů zarážejí svou objemností. Co ale, a jak, zlomilo páteř masám dělníků a zemědělců? Ani Petr Pithart si s tuto otázku neklade...* (LN 22. 3. 1999)
- 3662 Petruška Šustrová: *...Lze usuzovat, že komunismus padesátých let je pro nás nepřijatelný, zatímco doba normalizace takovou nechut ani zdaleka nebudí. Pochopitelně, padesátá léta jsou daleko a tehdejší zločiny jsou tak křiklavé, že je snadné je odsoudit. Plíživé přizpůsobení, na které v sedmdesátých letech přistoupila většina společnosti, se nepokládá za nic špatného...* (LN 7. 4. 2000)
- 3663 Jiřina Šiklová: *Ti, co mají vždy pravdu... Kdybych byla mladší, možná by mne tato devalvace hodnot trvale poškodila. Vždyť aktivitu lze lidem vzít nejen záka-*



- zem, výhrůžkami a zavíráním, ale i snížením významu všeho, o co mohou usilovat, slovy „stejně se nedá nic změnit“... Ti, co potichu nadávali a nikdy se neangažovali, nesporně „měli vždycky pravdu“. Nic neříkali a došlo na jejich slova! Já osobně netoužím po takovéto rozplizlé pravdě! Naopak, spíš se chci občas mýlit, neboť věřím, že člověk může a má být aspoň částečně aktérem dění a utvářet svůj vlastní život... (LN 22. 1. 2001)*
- 3664 Petr Fischer: *Nemáme si co vyčítat... Zeman dal Čechům novou naději: díky němu vědí, že stará idea není nic špatného a že aktivní účast v KSČ není totéž co nesmazatelná kaňka v životopise... (LN 18. 1. 2002)*
- 3665 Barbora Osvaldová: *...My, co jsme dospívali po srpnu osmašedesátého roku, už jsme to měli jednodušší. O nutnosti reformy společnosti nás přesvědčoval – opět Kohout. Dala jsem úryvky z Kosatíkovy knihy své jedenadvacetileté dceři. Nevěřila. Asi není zbytí – tahle knížka se musí stát povinnou četbou. Když ne pro středoškoláky, tak pro politology. (LN 4. 7. 2001)*
- 3666 *Závěrečný den sjezdu napsal Kohout Jeleně: „Očekával jsem, že to dopadne zle. Dopadlo to o něco hůř, ale to se nedá nic dělat. Jsem a zůstanu komunista, i když věci dojdou zřejmě tak daleko, že mě z té strany, co jsem v ní 21 let, v nejbližší době vyloučí.“ Psal, že je „smutný, zároveň však nesmírně rád, že jsem v té chvíli pravdy nezradil sám sebe“. Byl to výrazný posun proti ještě nedávným letům: místo slepé oddanosti stranickému vedení teď pro něj bylo hlavní, jak si ve věci stojí a jak se v ní angažuje on sám... (Z knihy Pavla Kosatika o Kohoutovi, LN 27. 6. 2001)*
- 3667 Jiří Hanzelka: *...Češi měli svůj stát, který milovali. Zaskočilo je však několik smrtelných nebezpečí, při nichž se nechovali jako hrdinové. Podobali se naopak trávě, která v silném větru lehne, a když se poryv přežene, tak se opět postaví. Proto jsme postupně začali v těžkých chvílích jaksi automaticky spoléhat na zázrak nebo na to, že se věci nějak samy od sebe vyřeší. Přízpusobivost, snaha vyjmout se odpovědnosti, vyhnout se jakémukoliv odvážnému, a tedy někdy i riskantnímu řešení – tyto vlastnosti do značné míry určovaly vývoj české národy po dobu šedesáti či sedmdesáti let... Ve výchově dětí zaostáváme za ekvádorskými lovci lebek... (MfD 12. 6. 1999)*
- 3668 Jiřina Šiklová: *Oběti jsou na tom hůř než StB. (LN 18. 11. 2005)*
- 3669 Miloš Zeman v dalším ze svých vzkazů z Vysočiny: *„Já se domnívám, že lidé, kteří byli zhnuseni minulou politikou ČSSD, a proto nechtějí jít k volbám, by udělali lépe, kdyby alespoň jako menší zlo než nejít k volbám, volili komunistickou stranu.“ (Týden, 20. 2. 2006, str. 97)*
- 3670 Karel Kříž: *...Je to následek oněch let, kdy český národ žil v totalitních poměrech, které bohužel zlomily české sebevědomí ve všech ohledech... V této souvislosti musím poukázat na neblahou náklonnost Václava Havla (přestože si jej jako literáta vážím) k levici a společenství, které by se dalo nazvat „intelektuálové, spojte se“. Celý oslavovaný disent tvořili převážně komunisté, kteří prohráli svou bitvu proti své straně, jež se dostala jejich pomocí k moci a své vidění světa nedokázali opustit ani po listopadu 1989... (51 PRO, č. 3/2006)*
- 3671 Jiřina Šiklová: *Nenechme si diktovat od StB! (LN 2. 8. 2000)*
- 3672 Jiří Pelikán (1923) s Terezou Brdečkovou v TV 27. 11. 1998 v pořadu „Ještě jsem tady“. K tomu K.L.: *Jen málo o své minulosti a nic o své účasti na likvidaci studentů v roce 1948.*
- 3673 Soňa Čechová: *...Všetky hlúposti sme si predsa odpykali na vlastnej koži a tým sa očistili. Dnes si myslím, že to nie je celkom tak. Človek je spoluzodpovedný aj za to zlé, čo myslel dobre. Tým viac, že prasce a psi nikoho neodprosili. Predišli*

- sme ich my, husi a kone, dobrým príkladom? Jedno je isté: vďaka sme sa chytili Havlovho „Nejsme jako oni!“ Len tie časy Victora Huga, keď na noblesnú veľkodušnosť odpovedal previnilec noblesným pokáním, zrejme dávno minuli. Štyridsať rokov všeobecne tolerovanej nemravnosti urobilo svoje. Strach je síce poľahčujúcou okolnosťou všeobecného ohýbania chrbtových kostí, ale stačí to... Nič sa im nehnusí viac, ako komunisti v postkomunistických krajinách. Pokiaľ sa nemýlim, Jan Masaryk svojho času povedal: „Svět se točí doleva, a ani komunisté tomu nezabrání!“ Vydal o nich asi pravdivé svedectvo... (Přítomnost, jaro 2006)*
- 3674 Emil Polanský: *...Kdyby právo šlo ruku v ruce s morálkou, nebyla by naše veřejnost tak rozjitřená. Odpůrci jakékoliv regrese, pánové Jičínský, Rychetský a další, jsou zodpovědní za nepotrestání zla. Tím dali podnět k další demoralizaci již hodně demoralizované společnosti a dali i zelenou k opětovanému a bez-trestnému páchání zla. Jisté je, že kdybychom komunistům, a to nejenom těm, kteří jsou ve straně, omezili jejich činnost, nedošlo by k různým negativním jevům ve státě... (Český deník 10. 3. 1993)*
- 3675 Vladimír Kocman: *...Na léta 1948 až 1968 se jaksi zapomíná, nebo na ně chtějí někteří zapomenout. Především ti bývalí komunističtí partajníci, kterým to v roce 1968 nevyšlo, a jejich rodná strana je vypověděla ze svých řad. Dnes se považují za oběti komunismu, tedy režimu, který svým členstvím kdysi aktivně podporovali. A nejsou mezi nimi jen řadoví členové bývalé KSČ... (LN 27. 8. 1999).*
- 3676 Ludvík Vaculík: *...Mně šlo o to zbavit se konečně životní tíhy, bez ohledu na následky. A byl jsem i překvapen, když nepřišly skoro žádné než vyloučení ze strany, vyřazení ze zaměstnání, policejní výslechy a zavedení odposlechu v našem bytě... Svůj vstup do KSČ v roce 1946 považuju za pochopitelný generačně i sociálně, a jako by byl řízen nějakou silou, jež možná věděla, k čemu to má být dobré... Jak řekl Milan Kundera na IV. sjezdu Svazu českých spisovatelů, každý čin je volba mezi pro a proti... (LN 26. 6. 1997)*
- 3677 Ludvík Vaculík: *...ale když všichni nečestní lidé se přivracejí k síle, špatnou vyhlídku má věc. Všichni kariéristi, bázlivci a lidé bez názoru znehodnotí rozumnou úvahu ostatních... (LN 7. 10. 1997)*
- 3678 Petr Zídek: *...Lidové noviny srovnaly (3. 11.) postavy Helmuta Zilka, který vyznamenaný nebyl pro podezření ze spolupráce s StB, a „předního stalinisty“ Jiřího Pelikána, jenž vyznamenaný byl... V letech, kdy Pelikán zastával funkci nejprve tajemníka a později předsedy Mezinárodního svazu studentstva, jedné z nejvýznamnějších převodových pák mezinárodního komunismu, ... která měla pro totalitní stát větší hodnotu než zprávy špionů... Nejlepší by ovšem bylo vyhlásit na státní vyznamenání třiceti- nebo čtyřicetileté moratorium. Pak již doroste generace, jejíž zásluhy nebude nikdo moci zpochybňovat kolaborací a totalitním režimem... (LN 9. 11. 1998)*
- 3679 Rozhovor Ivana Hoffmana s Vilémem Prečanem v pořadu Setkávání. (Český rozhlas, stanice Vltava, 11. ledna 1998, 14–15,30 hod. Přetištěno v týdeníku Mosty (Bratislava), 1998, č. 40–43 a 46.)
- 3680 Petr Pithart: *...Vstoupil jsem do KSČ v šedesátých letech při studiu na právnické fakultě, kde panovala úžasná kritická atmosféra, a já jsem chtěl být součástí společenství lidí, kteří ji vytvářeli... Vnímám jsem to i jako romantické gesto... (LN 26. 3. 1998)*
- 3681 Ludvík Vaculík: *...Společnost, ve které by se už ani neprobudilo toto svědomí a tato vůle, patří rovnou do hrobu, a po dálnici půjde tam pohodlněji... (LN 20. 12. 2001)*

- 3682 ...S těmi bývalými bolševiky to není jednoduché. Vždyť přece víš, že i ten výborný chlap – Vágner – k nim svého času také patřil. A ne jeden z Tvých kamarádů také. Zapomenout se to ale nesmí. Žádné tlusté čáry, ba ani tenké! V příloze Ti posílám také otázky, které jsem položil soudruhu Mlynářovi. Byl u nás v Děčíně včera na mítinku tzv. Levého bloku, jehož je čestným předsedou a pražským volebním lídrem. Tvářil se superdemokraticky, skalní komunisty a celou KSČM prohlašoval, sice jemnými slovy, ale přece jen za nerozumné zkameněliny. Jeho taktika je ale nebezpečnější. Těmi otázkami se mi podařilo ukázat bolševikům, kteří na jeho večer s nadějami přišli, jak se znovu hledají navzájem ztracení bratři. Víím, že to mnohým z přítomných neřeklo zase tak moc. Většina bolševických hlav je nenapravitelná. Snad alespoň někteří zaevidovali, že tleskají tomu, který je svého času proklel, a kteří prokleli jeho. Hrošími kůžemi to ovšem proniknout nemůže... (Z dopisu Karla Lešanovského Mirkovi Hlouškovi do Hradce Králové 30. 11. 1996.)
- 3683 Lumír Čivrný: ...Viděl jsem tehdy Zápotockému do tváře, jak v ní zaškubalo vnitřním svárem, když odpověděl, že disciplínou demokratického centralismu jsou vázáni i ti, kdo nesouhlasí, když jsou k usnesením přehlasováni. Mně se tehdy Zápotocký zdál lidsky přesvědčivý, byť ne omluvitelný. Ovšem o léta později se vyjevilo, že právě on Slánského nalákal k sobě na večer, aby její bezpečnost mohla snadno a bez komplikací zatknout... (LN 16. 11. 2000)
- 3684 Marta Švagrová: ...Leckteří uvěřili i iluzi „spravedlivější“ budoucnosti, když se po mnoha letech na tuto dobu a její atmosféru zavedla řeč, říkali: Byli jsme mladí a chtěli jsme hrát... (LN 27. 4. 2002)
- 3685 Vladimír Klokočka: ...Strana se nechovala demokraticky ke společnosti a nemohla se tak chovat ani ke svým členům, a tak se mnozí z nich stali „zajatci“ režimu, který nemohli opustit, aniž by ztratili existenci. To samozřejmě nikoho neomlouvá, vysvětluje to však, proč za posledních devět let většina z nich našla nebo prostě jen projevila nový vztah k novým skutečnostem... (LN 7. 3. 1998)
- 3686 Petr Pithart na mítinku s občany v Jičíně 1. 4. 1993: ...S minulostí se nelze vyrovnat, ale jen vyrovnávat...

### Neschopnost společnosti vzepřít se totalitě

- 3687 Mahulena Čejková: ...Zločiny komunistické ideologie jsou obrovské. Patří mezi ně i nejrafinovanější způsob, jak si podmanit lidi, kteří jí byli nuceně sloužit. Tento zločinecký systém nikoho z nás nevynechal. Všichni jsme byli více či méně loajální... (Jiskra 17. 10. 1991)
- 3688 Jana Ondráčková: ...Morálku abstraktně chápou, ne vždy mají odvahu se jí řídit a tím méně ji vyžadovat od druhých... Chodilo se opatrně po řeřavém uhlí, až začalo pálit. Škraloupy se dětem špatně a nerady přiznávají. Rodiče, učitelé, ministři smetli minulost pod koberec. Jenže od špinavého koberce se člověk umaže. A tak se nové generaci, té, která už totalitu nepoznala, nedostalo v oblasti morálky, občanského a právního vědomí, slušnosti a sousedských vztahů vzdělání a výchovy žádné... Totalita postihla celou dospělou generaci natolik, že neumí, možná ani nechce, napovědět těm, kteří přijdou po nás, co dělá slušný občan ve slušné zemi... (LN 31. 1. 1998)
- 3689 Rudolf Battěk: ...Nerad generalizuji, přesto považuji konformního oportunistu za rozhodující typ osobnosti v předlistopadovém Československu. Příliš mnoho lidí

- bylo v různé míře spojeno s režimem, sloužilo mu a vyhýbali se všem rizikům ohrožujícím je i jejich rodiny...* (LN 13. 10. 1995)
- 3690 Eva Clarová: *...Práskačství kvetlo, jak víme, už za c. a k. Rakouska-Uherska, ale i ve starověku – vždyť přece Jidáš zradil Krista, tedy nic nového pod sluncem, jenže Jidáš se nakonec z té hrůzy, co způsobil, oběsil. Nemyslím si, že by se měli všichni, co selhali, jít oběsit, ale měli by přiznat, že sloužili zločinnému režimu, že selhali, a ne se cpát navzdory všem předpisům a zákonům tam, kam nepatří, kde škodí naší zemi. Málokdo se zachoval tak, jako na příklad Vlasta Chramostová, či P. Alois Kánský. Určitě jim toto přiznání na cti a vážnosti neubrало...* (Dk-Dialog, číslo 7–8/2001)
- 3691 Václav Havel: *...To byli lidé, kteří dvanáct let velmi loajálně sloužili. A já si dovedu docela dobře představit, že když za nimi přišel nějaký major a řekl jim – toto musíte podepsat, že to podepsali...* (LN 6. 4. 2002)
- 3692 Jan Hrbáček: *...Vyrovnat se s temnou minulostí se České republice příliš nedaří. Někdejší přísluhovači totalitního režimu nadále chodí po svobodě, přestože veřejnost tento fakt kritizuje...* (LN 26. 5. 1998)
- 3693 Václav Žák: *...Neměli jsme spíš zpytovat vlastní svědomí, jak jsme v minulém režimu obstáli? Vždyť nebylo možné žít čtyřicet (či sedmdesát) let v režimu a neumazat se od něho!...* (Nová Přítomnost č. 8/1998, s. 11–12)
- 3694 Blanka Kubešová: *...Nevěřím, že je naše generace ještě schopná vypořádat se s bolševismem a že jeho přísluhovači dojdou zaslouženého opovržení... Udavačství a kolaborace za okupace měly daleko horší následky než zaražený postup v kariéře (jak tomu bylo za Rakouska), a přesto kvetly. Největší, takřka celonárodní rozmach nastal v 50. letech, udávalo se z pudu sebezáchovy i pro peníze a teror strachu ovládl všechn život v zemi... V osmašedesátém se národ na okamžik semkl, ale netrvalo dlouho a udavačství se znovu rozbujelo. Nabylo takových forem, že je dnes takřka nepostižitelné, chybí chuť i dobrá vůle...* (LN 30. 5. 2001)
- 3695 Milan Uhde (ODS), předseda Poslanecké sněmovny: *Českoslovenští politici po roce 1945 byli běžně schopni toho, že řekli: Ano, já jsem to podepsal, ale já s tím nesouhlasím, to víte, musel jsem...* (Český deník 29. 1. 1993)
- 3696 Jan Zajíc, student střední průmyslové školy z Šumperka, v únoru 1969 občanům Československa vzkázal: *„Nedělám to proto, aby mne někdo oplakával, nebo proto, abych byl slavným, anebo snad, že jsem se zbláznil. K tomuto činu jsem se odhodlal proto, abyste se už vážně vzchopili a nedali s sebou vláčet několika diktátory!“* (Kmenové noviny oldskautů, č. 1/2006)
- 3697 Vlado Milunič: *Češi, možná naštěstí, nikdy nedokázali dovést své postoje do konce. Vždy se někomu ustupovalo a uhýbalo. Měkký a nedůsledný postoj vyústil i do dohody se Slováky při dělení státu...* (Respekt č. 18/1994)
- 3698 Jacques Rupnik: *...V Čechách se nejdříve celá léta pumpovala do lidí verze odboje, hlavně samozřejmě komunistického. Dnes se zase hodně mluví o kapitulantství, českém sklonu k přizpůsobování, četl jsem celé jedno číslo časopisu Nová Přítomnost věnované kolaboraci... Přejde moment, kdy mýty nestačí a je třeba se podívat do zrcadla...* (LN 5. 5. 1995)
- 3699 Milan Dvořák: *...A že to bohužel měli v ruce bolševici, znamenalo pro ně dvojí volbu: buď to mohli dělat s bolševiky, nebo vůbec. Nechat plynout tvůrčí, produktivní léta ...* (Sokol, č. 05/2006)
- 3700 K.L.: *Názory dětí tzv. „dobrých komunistů“ na své rodiče.*

- 3701 Karel Steigerwald: *...Zdá se však, že naši veřejnost existence fízlovských archivů příliš neznepokojuje: asi jsme si kdysi zvykli a hrdost svobodného občana nám zatím ještě nic nekáže...* (LN 24. 8. 1994)
- 3702 Ondřej Šlechta: *Velkodušný politik Václav Benda.* (51 PRO, č. 6/2006)
- 3703 Naděžda Kavalírová: *...Když se nevypořádáme s minulostí, vědomě poškodíme budoucnost našich vnoučat...* (Věrní zůstaneme, č. 7/2005)
- 3704 Miloš Šuchma: *Nemáme krátkou paměť...* Helena Vondráčková: *„Měla jsem snad emigrovat?“ Jistě nikdo Heleně Vondráčkové nevyčítá, že neemigrovala, nebo že chtěla režimem nějak proplouvat. Nemusela být ale zbytečně snaživá a nepravdivá.* (Ad LN 14. 10. 2000)
- 3705 Václav Klaus: *...Plně kompenzovat křivdy minulosti a jejich aktuální dopady však možné nebude nikdy. To je trpká pravda, kterou bohužel musíme přijmout. Za této situace si nemyslím, že je nejvýhodnějším postojem pěstovat a utvrzovat v sobě pocit oběti jakéhosi „komplotu těch mocných pánů politiků...“* (Z dopisu přestavitelům politických vězňů 16. září 1999)
- 3706 *Vůle k potrestání zločinů komunismu a hlubšímu poznání minulosti zatím chybí.* (Z prohlášení Opus bonum v Želivi 1995)
- 3707 Ivan Klíma: *...Jestliže se totalitní režimy hroutily i proto, že zločiny konaly, demokracii ohrozí, pokud bude zločinům jenom bezmocně anebo dokonce cynicky přihlížet... Spousta zločinů zůstává nepotrestána, anebo ještě přesněji, zůstává jakoby nepovšimnuta...* (LN 31. 8. 1996)
- 3708 Provolání českých krajanských organizací: *...Za vlastní příčinu tohoto stavu považujeme odpor vlády k tomu, aby se vyrovnala s minulostí tak, jak by se očekávalo od demokraticky zvolené vlády státu, jenž je založen na principech práva a spravedlnosti...* (LN 12. 6. 1998)
- 3709 Petr Chudožilov: *...Široce založený, bolestný pocit skutečně kvalifikovaného sebepoznávání, bourání mýtů, větrání, otevírání třináctých komnat a vysejrování – tak jak už na plně obrátky běží například ve Švýcarsku, donedávna obecně považovaném za posvátnou krávu mravnosti – u nás v české kotlině teprve čeká na odstartování...* (LN 21. 3. 1998)
- 3710 Jaroslav Šonka: *...A jedním z nejdůležitějších bodů současné debaty je otázka, jak poučit další generace v okamžiku, kdy nebudou k dispozici očití svědkové tragické doby...* (Přítomnost, jaro 2006)
- 3711 Olga Sommerová: *...Národ nemůže žít se zdravou duší, pokud po zločinu nenásleduje trest a pokání... Výsledkem je, že se o tuhle část naší historie mladí lidé příliš nezajímají, a nejenom oni – vlastně nikdo... Ta ztracená duše národa, ta se nám nejspíš neuzdraví – nemůže se uzdravit, když se nedokážeme vyrovnat s vlastní minulostí. Tlustá čára za minulostí je velkorysý výmysl sametové revoluce. Řeklo se: Nejsme jako oni, a nedomyslelo se, že pokud nepojmenujeme zločin, společnost to odnese. Jak v jiném dokumentu přesně říká jedna z obětí: „Tato společnost na to příšerně doplatí, neboť všichni tito zločinci, pokud nebudou potrestáni, ani výrokem o vině, tak budou žít v tom, že se to dá udělat ještě jednou nebo dvakrát a nic se nestane!“ Je to tak: „Národ, který nezná svou vlastní minulost, si ji bude muset zopakovat!“ To je citát ze Santayany, mám jej i ve filmu...* (Věrní zůstaneme, č. 9/2003)
- 3712 K.L.: *Snaha zradit své já a hrát na obě strany ve prospěch dobré věci byla marná.*
- 3713 K.L.: *Přes schizofrenii k mravní degeneraci.*
- 3714 K.L.: *Nikdo z členů KSČ působících v Junáku neuznal za vhodné své počínání vysvětlit. Za nic se nestydí – shodují se v tom s Jakeši a spol.?*

- 3715 Jan Machonin: *...Ceslaw Milosz (nositel Nobelovy ceny)... v letech 1946–1950, ač nekomunista, pracoval ve Spojených státech jako diplomat komunistické varšavské vlády. V knize esejí „Zotročený duch“ (Tors 1992) o sobě Milosz píše: „Patřil jsem asi do nejpočetnější kategorie těch, kteří se od okamžiku, kdy se jejich vlast stala závislou na Moskvě, snaží prokazovat poslušnost a nové vlády je využívají...“ (LN 12. 5. 1995)*
- 3716 K.L.: Nikdo není jen oběť.
- 3717 Andrzej Sczypiorski: *...Mám dojem, že jsem byl v té době stejně blbý jako někteří mí kolegové literáti, kteří psali, psali a psali, a svým psaním vyli s vlky...*
- 3718 *...premiér Klaus včera v rozhlasovém rozhovoru řekl, že otázku velezrady je třeba řešit a neměly by platit žádné úvahy o tom, kdy se stala. „Myslím, že každá nová generace musí mít pocit, že je to věc, která se nesmí udělat a která musí být po zásluze potrestána,“ řekl Klaus... (LN 3. 8. 1995)*
- 3719 Roman Raczynski, který pracoval koncem 60. let spolu s ministrem zahraničí J. Šedivým v Ústavu pro mezinárodní politiku a ekonomii: *„...Podívejte, žili jsme v totalitě, pokud nás někdo kritizuje, kritizuje nás za to, že jsme žili v určité době...“ (LN 18. 3. 1998)*
- 3720 Pavla Foglová: *...Nesouhlasím s tím, že sloužit každému režimu je správné. Vím ale, že čest není kategorií nadlidskou. Každý člověk za čest považuje něco jiného. Pokud však s něčím nesouhlasí, měl by mít právo to projevit... (LN 23. 6. 1995)*
- 3721 Miloš Rejchrt: *Vítám pohled zvenčí... Jakou cenu za to zaplatil Hromádka sám, když vyzýval k rezignaci na odpor vůči komunistickému režimu a zároveň k posilování víry uvnitř podmínek, které se jevily nezměnitelné?... (LN 6. 3. 1999)*
- 3722 Dušan Třeštík: *...Politika nelze hodnotit podle dobrých úmyslů, ani podle objektivních potíží, které mu stály v cestě, nýbrž – bohužel – jen a jen podle výsledků... (LN 21. 3. 1997)*
- 3723 Joseph Schumpeter: *Uvedomiť si relatívnu hodnotu vlastného presvedčenia a zároveň si za ním neochvejne stáť, je výsada, ktorou sa civilizovaný jednotlivec odlišuje od barbara. (Skautský časopis Medium, č. 8/1996)*
- 3724 David Storch: *...Jak vyniknout v prostředí, kde nerozhodují svaly? Výzkumy u lidoopů naznačují, že jedinou cestou je politikaření a intriky. Ty zejména přispěly k vývoji inteligence a jazyka také u předchůdců člověka... (LN 9. 12. 2000)*
- 3725 Radim Palouš: *...A jak je tomu s poslušností v občanském životě? Sto let stará definice z Ottova slovníku naučného praví: Občan jakožto příslušník státu má jistá práva a povinnosti, takže je zavázán poslušností „k rozkazům státní moci“. Jestliže si přečteme v tomtéž prameni z počátku našeho století, že poslušenství (latinsky obsequium) lze chápat (např. v duchu tradic církve obecné) jako neomezenou poslušnost vůči představeným, potom se dnes, na konci století a tisíciletí, údivně ptáme: poslouchat jakékoli příkazy jakékoliv státní moci?... Pochopili jsme, že Bělohradského odmítání občanské poslušnosti má své dobové oprávnění. Při zamyšlení nad radikálním zamítnutím veškeré poslušnosti jakožto ctnosti se ukázalo, že poslušnost je velice podstatnou stránkou hlubokého srozumění. Jde ovšem o poslušnost v duchu naslouchání, uslyšení a vyslyšení podstat občanské povolnosti, nikoli o tu, která plyne z oportunní ustrašenosti... (LN 30. 9. 2000)*
- 3726 Emanuel Mandler: *...K „Hromádkově doktríně“ spolupráce potlačovaných křesťanů s perzekvující komunistickou mocí i k této spolupráci samé se vztahuje další argumentace Miloše Rejchrt: L. Hromádka prý se svou „prokomunistickou rétorikou“ držel nad evangelickou církví „ochranný deštník a umožňoval na*

- evangelické fakultě i v církvi udržet ostrůvky intelektuální svobody“. Když vyzýval jak k rezignaci na odpor, tak k udržení a posilování víry... byl prorokem falešným, nebo jasnozřivým? (LN 29. 12. 1998)*
- 3727 *Thomas More: Moudrost vladaře by měla spočívat v tom, aby nepřikazoval to, co musí vyvolat odpor ve svědomí poctivých, věrných poddaných.*
- 3728 *Jan Ziegler: Kardinál Beran – bojovník proti útlaku. ...Během svého života musel vzdorovat dvěma totalitním režimům, komunistickému a nacistickému. Na rozdíl od svého nástupce kardinála Tomáška však nikdy se zlem kompromisy neuzavíral... (LN 8. 12. 2000)*
- 3729 *Karel Steigerwald: Komunista, či fízl: co je horší?... Kdo stvořil estébáky a celý ten udavačsko-mučitelský systém? Komunistická strana, její vůdci, její funkcionářský aktiv, její drobný členský lid... Fízl je duše komunistou lapená či trýzněná, komunista je ten satan – lovec duší... (MfD 27. 11. 2003)*
- 3730 *To slavné a často citované Karla Čapka: „Ano, mnoho se změnilo, ale lidé zůstali stejní: Jenomže teď víme líp, kdo je kdo. Kdo je slušný, byl slušný vždycky. Kdo byl věrný, je věrný i teď. Kdo se točí s větrem, točil se s větrem i dřív. Kdo si myslí, že přišla jeho chvíle, myslel vždy jen na sebe. Nikdo se nestává přeběhlíkem, kdo jím nebyl vždycky. Kdo mění víru, neměl žádnou, člověka nepředěláš, jenom se ti vybarví. I dobrá paměť k těm stálým věcem, jichž je a bude třeba, patří.“ (LN 1938)*
- 3731 *Jaromír Procházka: ...Demokracie není totiž jen to, co může fungovat v poklidných dobách, ale co vyrostlo ze zápasů mužů a žen, jimž šlo o lidskou důstojnost. Nikdy nemůžeme vědět, kdy se octneme v situaci, v níž zbabělost znamená zradu. Brechtova věta, že ve šťastných zemích mohou být i lidé zbabělí, je lživá. Takové štěstí neobstojí. Karel Čapek meze pragmatismu poznal včas. Že Ferdinand Peroutka k tomu došel až po 15. březnu 1939, neslouží ke cti tomuto jindy velkému novináři... (LN 11. 1. 1995)*
- 3732 *Benjamin Kuras: ...Jedním je „morální jasno“ – schopnost rozeznávat dobro od zla, nekolaborovat se zlem a stranit dobru. Druhým je vědomí existence dvou základních typů státního uspořádání, kterým Sharansky říká „svět svobody“ a „svět strachu“. Ten druhý stojí na strachu z vladařů a z vnějšího nepřítele, kterého si musí neustále vymýšlet a pěstovat vůči němu nenávisť, aby odváděl pozornost od vlastních zločinů... Jenže jak Sharansky připomíná – bez morálního jasna může boj za lidská práva sloužit zlu... (MfD 7. 4. 2005)*
- 3733 *Historik Jiří Šolc: Když se někdo stal agentem, nasedl do „vlaků“, s nímž se jede až do konce... (MfD 7. 7. 2005)*
- 3734 *Ivan Hoffmann: ...Bude to tím, že si podobně jako v domácí politice vybereme ty „dobré“ a cokoli činí, pak akceptujeme jako správnou věc. (Na druhé straně máme někoho předem za špatného a nepřipadá v úvahu přiznat mu cokoli pozitivního). Rozumné je postupovat opačně, vyznávat pozitivní hodnoty a pranýřovat toho, kdo je nesdílí... (LN 10. 4. 2001)*
- 3735 *Karel Steigerwald: ...Svoboda sama nechce vzít do ruky koště, že nás čekají ještě pěkné investice do očištných strojů, než náledí z chodníků zmizí... Co už je k čertu jednodušší, než zamést?... (LN 4. 1. 1997)*
- 3736 *Bohdan Dvořák, předseda KAN: ...Ten stav byl modifikován postojem premiéra Petra Pitharta, což mu klademe nesmírně za vinu. Ve svém projevu, kdy slyšel trávu růst, zastavil proces obměny nomenklatur, mimo jiné varováním před hony na čarodějnice... Ekonomická moc mafiánů, kterou získali díky transformaci různých státních podniků do akciových společností, se dá asi těžko vrátit. Ale*



- z hlediska mravního dopadu se musí konečně říct, kdo za co může... (Telegraf 8. 1. 1992)*
- 3737 K.L.: Změna lidí obrácením z boku na bok?
- 3738 Ivan David, psychiatr a bývalý ministr: *...Každý dospělý člověk má víceméně rozhodnuto, řečeno symbolicky, jestli je radši ochoten se mýlit se stranou, nebo mít pravdu proti straně. A tím nemyslím jenom politickou stranu – jednoduše řečeno, jestli je člověk ochoten si stát za svým. Když má někdo tendenci stát si za svým a dělat to příliš často, tak si cestu k nějaké stranické funkci, byť by měl kvalifikaci a dobré úmysly, ztíží nebo znemožní...*  
František Šulc: *...S konformitou souvisí jedna věc – jednání podle vlastního svědomí. Pokud je někdo nucen chovat se proti svému svědomí a zároveň má silně vyvinutý smysl pro pravdu a čest, nevyhnutelně se dostává do vnitřního konfliktu, který ještě zvyšuje zátěž na jeho psychiku...* (LN 3. 6. 2006)
- 3739 Tomáš Sniegoň v recenzi na knihu Rudolfa Pichoji „Sovětský svaz: Historie moci 1945–1991“, Moskva 1998, píše: *...stín člověka vycvakaného v úzkoprsém aparátu, nutícím lidi více souhlasit než myslet vlastní hlavou...*
- 3740 Bohumil Doležal: *...S komunisty se už u nás spustil kdekdo. Začali s tím protagonisté listopadové revoluce – jediné revoluce v dějinách lidstva, v níž na utváření nových poměrů družně spolupracovali „revolucionáři“ s „kontrarevolucionáři“. Říkalo se tomu tenkrát sametovost. Revolucionáři zřejmě předpokládali, že se ve vhodné chvíli komunistů zbaví...* (MfD 2. 5. 2006)
- 3741 Karel Steigerwald: *...Člověk pociťuje stud, že tady v té době takhle žil, a nechce si vzpomínat na své vlastní pitomé děje. Kéž by celá ta okupace odplynula někam do zapomnění. Kdyby nám někdo dal tu dobu znovu prožít, žili bychom jinak? Nebo bychom po druhé spadli do marasmu švejkování, posměchu, depresí a mlčení?* (LN 8. 7. 1996)
- 3742 Karel Kosík: *...Rodí se pověstný filistr, nejen rakušácký, ale zejména český, a jeho hlavní rysy jsou: opatrnickví, podlézavost vůči mocným a nadutá arogance ke slabým, rozbředlá žoviálnost a pokoutní reptalství. Český filistr je virtuos vychytralosti. Láme si hlavu, jak všechno a všechny přechytračit, aby si za všech okolností a v jakýchkoli poměrech zajistil pro sebe výhodné místo a pozvedá tak chytráctví a chytračení na nejvyšší životní moudrost...* (Karel Kosatík v knize „Století Markéty Samsové“, Praha 1995, strana 76)
- 3743 *Nyní zorganizovala KS „uměleckou frontu“, která má demonstrovat věrnost režimu. Karel Gott se této „frontě“ dal k dispozici jako řečník a demonstrativně děkoval vedení Komunistické strany za „dobrou atmosféru, která umožňuje úspěšnou uměleckou činnost“. A poté přichází sem, tváří se šarmantně a dělá, jako by všechno bylo v nejlepším pořádku. Vydělává pro ČSSR devizy, kterými jsou vypláceni špioni v maskách diplomatů. (Z letáku rozdávaného návštěvníkům koncertu Karla Gotta ve Fürthu u Norimberka v roce 1978)*
- 3744 Bohumil Doležal: *...Ve skutečnosti člověk (i lidské společenství) odpovídá jen za to, co je schopen nějakým způsobem účinně ovlivnit, a jen do té míry, do jaké je schopen to ovlivnit. Když to nerespektuje, pak obyčejně tomu, komu chce pomoci, nepomůže a sobě nejspíš uškodí... Představa, že v některých situacích je třeba volit mezi principiálností a taktikou, je úplně falešná. Taktika je soubor prostředků, jak co nejúčinněji dosáhnout vytčeného cíle...* (LN 13. 3. 2001)
- 3745 Bohumil Doležal: *...A konečně poté, co v roce 1968 přijely ruské tanky, muselo být už i malému dítěti jasné, že ten nynější, tentokrát ruský, protektorát se od německého liší jen mírou teroru a masivním podílem domácích zrádců na moci. Hvězdy české pop-music (čestné výjimky potvrzují pravidlo) ovšem – jako by se*

- nechumelilo – nastavovaly své veselé tváře kamerám Zelenkovy televize, měly tolik práce, že si ani nestačily všimnout, co všechno odpisují, jezdily do ruské metropole a špatnou ruštinou se vmlouvaly do přízně tamního publika... (LN 11. 11. 2000)*
- 3746 Jiří Kratochvíl: *...můj otec právě emigroval, ale nedokázal bych tak statečně reagovat a následující desetiletí jsem prožil přikrčený strachy... (LN 16. 3. 2001)*
- 3747 *...Vítězné zvony mlčely, cinkala jen symfonieta klíčů! Nedočkavost deklasovala hymnus na pouliční pokřik: Nejsme jako oni! volal kdekdo. Aniž přitom pohlédl do zrcadla, aniž se podíval z očí do očí...! (LN 5. 10. 2000)*
- 3748 Pavel Šafr: *...Slovu „svoboda“ většina lidí v této zemi nepřikládá žádnou zvláštní váhu. Nevěří v její smysl a užitečnost... (LN 2. 1. 1999)*
- 3749 Tomáš Rychlý: *...že komunisté v roce 1946 s přehledem vyhráli volby, že myšlenka socializace hospodářství a rozsáhlé pozemkové reformy byla obecně sdílána... že únor 1948 nebyl ve své době většinově vnímán jak radiální prostředek ve vývoji režimu „řízené demokracie“ v rámci Národní fronty, že většina intelektuálů „Únor“ zpočátku kladně přijala atd. Zákon ovšem obsahuje i několik krajně problematických soudů: např. že „Komunistická strana Československa, její vedení i členové jsou odpovědní za způsob vlády v naší zemi v letech 1948–1989.“ Měli bychom tedy interpretačním argumentem a contrario dojít k závěru, že kdo ve straně nebyl, žádnou odpovědnost nenese?... (LN 28. 3. 1998)*
- 3750 František Kostlán: *...brouk, který dělá mrtvého, si myslí, že se při sebemenším pohybu vystavuje nebezpečí... (LN 6. 1. 1997)*
- 3751 J. Šárka: *...Nikdo, kdo měl v padesátých letech významnější místo a choval se čestně, nemohl nenarazit na kádrové praktiky KSČ a nebyť postižen, ať již vězením nebo propuštěním. I v letech normalizace, kdo aspoň na oko neschvaloval politiku KSČ, nemohl být na významnějším nomenklaturním místě... (Národní osvobození č. 5, 1993)*
- 3752 K.L.: *Rozmáhající se služby tajné policii. Sabina – odsouzen národním soudem, při čemž zdaleka nebyl vinen tak jako mnoho pozdějších Čechů za první světové války, za 2. světové války, po únoru 1948 a za tzv. „normalizace“.*
- 3753 K.L.: *To je dobře, že byli ti bolševici. Aspoň nás nikdo nenutil, abychom byli slušní lidi, prohlásil kdosi...*
- 3754 Věra Jirousová: *...netrvala by ta hnusná kremelská doba ledová u nás tak dlouho... kdybyste se byli chovali slušně, komunisti by neexistovali... (LN 13. 1. 1997)*
- 3755 *...Je to země krále, který dal ulice přetáhnout černým sukrem stupidity, kondelíkovského totalitaření, prostě malosti... Ironické odkazy k české kultuře prostřednictvím účtujících „nápíšť na hroby“ útočí proti falešnému národnímu mýtu. Autor tady vytváří galerii umělých svatých, gypsových soch. Zůstávají i nezpochybnitelné oběti, jako ta Palachova, avšak jen k porovnání se zpochybnitelným okolím... (Z posudku knihy Antonína Brouska „Vteřinové smrti“ v Nových knihách číslo 16/1995)*
- 3756 Jaroslav Kohout: *...Základní popud k vyjádření parlamentu o zločinnosti komunistické éry u nás dalo vystoupení poslance Pavla Bratinky (ODA). Máme teprve ovšem první reakce na tento závažný dokument č. 525. Nejdůležitější, byť jakkoli diskutabilní, je zatím komentář, který k němu otiskl Jiří Hanák v LN 29. 5. 1991 a který je signálem toho, s jak složitou a životně důležitou materií tu máme co činit... Jak je totiž možné vyvozovat legitimitu únorového převratu z faktu, že 43 % voličů v českých zemích odevzdalo r. 1946 hlas pro KSČ? Mnozí přece jen*

- lehkověrně naletěli přísahám čs. komunistů, že se navždy rozešli s diktaturou proletariátu a že Československo je svými demokratickými tradicemi předurčeno k parlamentní cestě k socialismu (K. Gottwald). (Občanský deník 29. 6. 1991)*
- 3757 K.L.: Masarykova poznámka o „lokajském národě“.
- 3758 Václav Cílek na ČT2 dne 15. 1. 2004 v 8.30: *Nepřežívají ti nejsilnější (dle Darwina), ale ti, kteří se naučili spolupracovat.* (K.L.: Čili přizpůsobit se!)
- 3759 *Papež vyslovil politování nad dnešní mentalitou, která tvrdí, že je nemožné, aby člověk zůstal v souladu sám se sebou, a která navrhuje „morálku diktovanou podle situace.“ „Vy víte, že pro národ není nic nebezpečnějšího, než ochabovat a povolovat nesvědomitosti a ztrácet smysl života...“ (Mundus orans č. 14/1991)*
- 3760 Jan Kmenta na otázku „A mrzí vás něco?“ odpověděl: *To, že se český národ nevyrovnal se svou komunistickou minulostí. Že se všechna zvěrstva zapomněla. Očekával bych aspoň omluvu od lidí, kteří je páchali: I am sorry! – Je mi to líto! Ale nikdo se neomlouvá, nikomu to nevadí, nikdo nemá výčitky svědomí. Jako by to bylo normální!... (Přítomnost, léto 2005)*
- 3761 Ladislav Lojda: *...Jednou budou dějiny soudit, kdo v této době byl na svém místě a kdo zklamal... (Dk-Dialog, č. 7–8/2004)*
- 3762 Josef Jelínek: *Když někdo není schopen bojovat za svou svobodu, tak si ji také nezaslouží... Že se nedokáže ta ušlechtilá část mého národa, jestli to tak drze smím nazvat, že se nedokáže prosadit, a že se prosadí zase ten starý bolševický a kolaborantský ksindl. To je zklamání, které, no jo... To je trapné, ale musím to takhle tvrdě říci, abych zůstal u pravdy. (Věrní zůstaneme, květen 2004)*  
 Jiránek: *Naše tradiční hodnoty nejsou ohroženy. Zřekli jsme si jich dávno sami. (Věrní zůstaneme, květen 2004)*
- 3763 Jan Rataj: *Novodobí inkvizitoři už vyjí a cvakají tesáky... Historická věda se jako jiné obory rozvíjela v nepříznivých podmínkách. Měli se všichni historici nechat vyhnat k „poctivé fyzické práci“ nebo do emigrace?“*  
*V hlavách vyznavačů absolutního dobra a zla, fundamentalistů, ztrácejících schopnost soudnosti a míry, má argumentace neobstojí. Čistkaři nepřipouštějí ani přirozený myšlenkový vývoj a zrání – proces, který je právě pro intelektuály příznačný. Vše je prý pouhé převlékání kabátů. To se ovšem netýká minulosti těch, kteří jsou uznanou součástí očištné úderky... (LN 26. 11. 1999)*
- 3764 Jiří Hanák: *Zvlášť dokořán jsou vrata otevřena jednomu druhu komunistů, z důvodů ne zcela jasných, nazývaných reformními. Nazývají se tak přes normalizační zkušenost, která potvrdila, že žádný reformní komunismus neexistoval a existovat nemůže... (LN 21. 10. 1994)*  
 Bohumil Doležal: *...česká občanská pravice se vyrovnání s komunistickou minulostí vyhýbá jako čert kříži; tuto neochotu pak kamufluje nesmiřitelným bojem proti „levici“... (LN 22. 10. 1994)*
- 3765 Bohumil Pečinka: *...Je to bezvýchodná situace. V českých zemích navíc podpořená rozšířenou chorobou, spočívající v moralizování politiky. Jak napsal A. Kusák: „Její východiskem není racionální analýza současnosti – ve skutečnosti svádí donkichotský zápas o minulost. A tak česká politika by svým postupem nejraději napravila vše, co se kdy v naší historii zhatilo.“ (LN 3. 4. 1995)*
- 3766 Vladimír Verhun: *...Po listopadu byli komunisté zděšeni z obav, co s nimi bude, poněvadž dobře věděli, jak tvrdě by oni sami v podobném případě zatočili se svými politickými protivníky. O to více se dnes, kdy opět dosáhli vedoucích postavení v mnoha oblastech, mstí na těch nekomunistech, kteří byli svědky nejen jejich samolibého chování v době totality, ale i jejich zbabělosti v době dočasného ponížení. (MfD 13. 11. 2003)*

- 3767 K.L.: Komunisté si myslí, že prohráli, ne že to bylo zlo.
- 3768 K.L.: Platíme za svoji neochotu chovat se statečně při přechodu na tzv. „normalizaci“.
- 3769 K.L.: Málo se ví, že ta slavná věta „Politika je umění možného“ pochází od Bismarcka. Stejně jako věta: „Kdo se nestará o politiku, o toho se stará politika“.
- 3770 Petr Chudožilov: *...Upřímnou a důslednou potřebu Němců kriticky zpracovat vlastní historii jim můžeme jenom tiše závidět. Co říkám, není relativizace nacismu komunismem, ale odmítnutí relativizace komunismu nacismem...* (LN 19. 9. 1998)
- 3771 Jan Foll: *...Vždycky jsem si myslel, že při komunistickém šikanování šlo spíš o chaotickou zvěř. Když jsme se však ponořili do archivů, zjistil jsem, že mnohé akce byly připraveny s eichmannovskou pečlivostí...* (LN 4. 1. 1996)
- 3772 Milan Grabec: *...Při různých diskusích na moji námitku, jestli u našeho neoblíbenějšího politika není tak trochu na závadu jeho komunistická minulost, dostanu vždy odpověď, že rozhodující je odbornost. Na dotaz, co si myslí o lidech, kteří z morálních důvodů nevstoupili do KSČ a tím ztratili možnost dalšího vzdělání, dostanu vždy odpověď, že se jedná o lidi buď naivní, nebo hloupé. Přesně ve stejném duchu jsou odpovědi na inscenované procesy, masové vyvražďování Židů atd. Ptát se na pohnutky Palachova nebo Zajícova činu nemám už po smutných zkušenostech ani chuť... Proto si myslím, že velké množství lidí není prostě schopno pochopit ani ty nejzákladnější věci. Zřejmě se jedná o nemyslicí stádo. Bohužel. Druhá neméně početná skupina jsou lidé, kteří jsou schopni za možnost rychle a bezpracně zbohatnout udělat cokoliv. Pro tyto lidi jsou slova čest nebo svědomí naprosto prázdné pojmy. Někoho podrazit, podvést, považují za projev své vlastní šikovnosti. Další, velkou skupinu tvoří současní i bývalí komunisté...* (Český deník 22. 11. 1994)
- 3773 Dušan Třeštík: *...Na mnohé z toho, jak jsme se v tom víru dějin zachovali, není proč být hrdý, někdy spíše naopak, zpovídat se z toho musíme, ale jen sobě samým...* (LN 1. 6. 1996)
- 3774 Bohumil Pečinka: *...Fučík sám o sobě... používá termín nestřílení, zatímco Riva Krieglová hovoří jasně o selhání a zbabělosti, stejně jako další účastníci odboje, jejichž svědectví byla otištěna ve Střední Evropě (č. 51–63)...* (LN 17. 1. 1996)
- 3775 Václav Bělohradský: *...Komunisté jsou významnou součástí naší politické kultury a v určitém údobí představovali většinu národa. Komunismus nelze z naší společnosti vymýtit, byl po válce mnoha lidmi vnímán jako přirozené vyústění ideje našeho státu a je i klíčem k pochopení významné části našeho umění a kultury vůbec...* (LN 28. 6. 1996)
- 3776 Karel Ledvinka: *...Já si myslím, že je málo pokory obecně v této společnosti, což mě štve nejvíce...* (Svobodné slovo 30. 12. 1995)
- 3777 Václav Klaus: *...Komunismus násilně stmelil ve falešnou jednotu šed' a bezpráví... Přiznejme si už konečně, že komunismus nebyl přírodní katastrofou, že šlo spíše o vážnou a vleklou chorobu, proti níž jsme v sobě neměli dostatek protilátek. Z toho mimo jiné plyne, že každý z nás, kdo tímto procesem, byť zcela nedobrovolně, prošel, je jím poznamenán, ať si namlouvá cokoli... Navíc nevěřím, že hlavní křivdy komunismu byly křivdy majetkové a že se máme zaměřovat právě tímto směrem...* (LN 20. 6. 1994)
- 3778 čtk: *Pro Čechy je nejdůležitější klidný život. Život bez rizika a napětí je pro české občany nejdůležitější životní hodnotou. Včera zveřejněný průzkum Střediska empirických výzkumů (STEM) ukázal, že žít klidně je cílem 80 procent*

- respondentů... Výzkum provedený před čtyřmi roky ukázal, že hierarchie hodnot české společnosti se nemění... (LN 24. 5. 2000)
- 3779 Michael Šebek: *Co nám zbylo z bolševika?... Odpovědí nejčastější je vytvoření tzv. falešného Já: člověk je navenek konformní, loajální, ale uvnitř trpí, buď proto, že nemůže projevit své skutečné pocity, své pravé Já, anebo proto, že tyto pocity už nemůže ani najít... Falešná konformita Švejkova je literární karikaturou toho, jak falešné já může zvládat tlak vnějších totalitních struktur...* (LN 20. 2. 1996)
- 3780 Václav Klaus: *...Minulost si nezaslouží být ani demonizována, ani trivializována. Komunismus nebyl náhodou, nebyl ani neopakovatelnou událostí, která dopadla na své nevinné oběti bez jakékoli jejich viny, bez jejich tichého souhlasu nebo dokonce bez jejich aktivní spolupráce...* (LN 23. 9. 1995)
- 3781 Petr Příhoda: *...Velká část veřejnosti, možná ta větší, po analýze minulosti, jak známo, netouží. Generace mladých dospělých ji ani pořádně nepamatuje, zato má důvod být praktikami polistopadové politiky zhnusena...* (LN 28. 6. 2000)
- 3782 Igor Lukeš, americký historik českého původu: *...Všichni jsme do určité míry produktem naší minulosti. A dějiny zanechaly v duších všech Středoevropanů hodně hlubokou stopu...* (LN 14. 1. 2000)
- 3783 Jaromír Žegklitz: *...Je docela dobře možné, že prvotním důvodem není selhání demokratických politických „elit“, ale cosi jiného: strach mnohých z nás ze skutečné svobody, strach z nutnosti se odpovědně rozhodovat, kterou taková svoboda vyžaduje...* (LN 26. 7. 1999)
- 3784 Štěpán Korčíš: *...Čin Jana Palacha byl namířen především proti tomu, že se národ a hlavně vedoucí představitelé s okupací již smiřovali. To Palacha tížilo nejvíce...* (LN 17. 1. 2000)
- 3785 Petr Šafr: *...V naší společnosti, která z (ne)dobré poloviny nostalgicky vzpomíná na léta reálného socialismu, a jako by zapomněla, že šlo o dobu nejhnusnějšího sebezpotupení národní hrdosti...* (LN 26. 7. 1999)
- 3786 Martin C. Putna: *...Jak léta naší pouti ubíhají, hanby přibývá a my zrazujeme a zrazujeme. Jen si to sečtěme: Jak velká část národa podporuje zločineckou organizaci jménem Komunistická strana. Jak velká část otvírá ústa k mrzkému rouhání „Za minulého režimu bylo líp“...* (LN 10. 7. 1999)
- 3787 Ivan Mašek: *...Druhé místo komunistů ve volebních preferencích je důsledkem činnosti těch demokratických politiků, kteří odmítali vyrovnání s minulostí a tvrdili, že komunistická idea je mrtvá. Vždy mě zarazí tak velký počet spoluobčanů, který si přeje znovu dráty na hranicích, politické vězně a fronty na toaletní papír...* (LN 19. 7. 1999)
- 3788 Jiří Šedivý, náčelník generálního štábu: *...Bránit se se zbraní v ruce by byla předem ztracená záležitost. Československo by zřejmě přestalo existovat. Myslím si ale, že jsme se mohli bránit občanskou neposlušností. Pokud by odpor obyvatelstva vydržel delší dobu, respektive po celou dobu okupace, tehdejší Varšavská smlouva by byla donucena celou akcí přehodnotit a takzvaný dočasný pobyt sovětských vojsk na našem území by byl daleko kratší...* (LN 14. 8. 1998)
- 3789 Věra Chuděrová: *...vojensky jsme se ubránit nemohli, ale měli jsme se bránit morálně, duchovně. Učila jsem na gymnáziu a během měsíce se z většiny mých kolegů stali kolaboranti nebo zbabělci...* (LN 19. 8. 1998)
- 3790 Radim Palouš: *...Na uvolněné a rozjařené občany pražského jara byl od okupace 21. srpna 1968 zapotřebí necelý rok: Po Dubčkově pádu v dubnu nastoupila normalizační stabilizace se svými prověrkami, špiclováním a policejní represí...* (LN 19. 8. 1998)

- 3791 Gazeta Wyborcza 21. 8. 1998: *...Lidé nechtěli kolaborovat, to politici je k tomu přiměli. Není divu, že teď si to raději nepamatují...*
- 3792 Krystyna Wanatowiczová: *...Snaží-li se kdokoli v tomto státě o menší či větší změnu a nemá-li vše potřebné sto procentně srovnáno sám v sobě, nemůže mít logicky ani potenciál, ani energii a sílu cokoli potřebného prosazovat...* (Přítomnost, č. 2/2000)
- 3793 Michal Horáček: *...Změnu přivodil především rozklad a dlouhá agonie nefunkčního komunistického systému, který přestal vyhovovat obrovské většině těch, kteří v něm žili včetně valné části členů KSČ...* (LN 15. 11. 2001)
- 3794 Kateřina Jánská: *...Ano, to naše bolševické svědomí se zoufale a stále zuřivěji brání připustit si, že tato země byla po desetiletí obludně rozdělena na ty, kteří ve jménu svých zájmů, ať už formulovaných ideově, nebo zcela přizemních, krutě a bezohledně likvidovali ty, jejichž představy o životě či touhy a cíle byly jiné. Bud' je likvidovali sami, nebo jejich likvidaci napomáhali, možná jí pouze přihlíželi, možná dokonce před ní zavírali oči, přinejmenším však ji zbaběle strpěli...* (LN 2. 8. 2001)
- 3795 Emanuel Mandler: *...Nehrozí, že by stařecká, osmdesátiletá komunistická strana vrátila českou společnost před listopad 1989. Hrozí však, že budeme i nadále pokládat za samozřejmé, co česká politika v minulých letech učinila podle návodu komunistů...* (LN 14. 5. 2001)
- 3796 Jiří Loewy: *...Nemusí vůbec jít jen o nejkřiklavější projevy zrady, důkladné analýze by bylo třeba podrobit hromadné úkazy ochoty nedůstojně se přizpůsobit zájmům nepřítele...* (LN 15. 3. 2000)
- 3797 Michael Žantovský: *...V českém písemnictví existuje díky Jaroslavu Haškovi model chytráka Josefa Švejka, který nad systémem vítězí v podstatě tím, že se tváří jako oddaný pitomec. Výhoda tohoto modelu spočívá v tom, že zaručuje poměrně spolehlivě fyzické přežití, jeho nevýhoda je v tom, že zaručuje právě jen to..." „Hlava XXII“ (1961) Švejkova bratrance Yossariana... Stejně jako Švejk není Yossarian žádný hrdina, na rozdíl od Švejka to ale není ani žádný zbabělec...* (LN 13. 1. 2000)
- 3798 Petr Kotvald: *...S režimem není spjat leda ten, kdo se narodil v roce 1989, všichni ostatní mají s tím alibi trochu smůlu...* (LN 3. 2. 2000)
- 3799 Zdeněk Lukeš: *...Navíc jsme ke svobodě, již si stále nedovedeme vážít, přišli jako slepý k houslím. Ovšem, jsme mistry na vytváření hezkých legend. Jak se hezky poslouchají! ...* (LN 27. 8. 1999)
- 3800 Antonín Kostlán: *...Vždyť přece každý člověk tak citlivě otevřený ideové inspiraci musí nutně platit daň době, v níž myšlenkově dozrával...* (LN 28. 8. 1999)
- 3801 Timothy Garton Ash: *...Nic na světě nepředčí lidskou schopnost zapomínat. Říkám tomu Waldheimerova nemoc. Nikoli obyčejná Alzheimerova, při které člověk zapomíná na všechno. Při nemoci Waldheimerové se zapomíná na některé věci zcela účelově, tak jako Kurt Waldheim, který se vůbec nemohl rozpomenout, co dělal za druhé světové války v uniformě SS...* (LN 14. 10. 1999)
- 3802 Martin Poláček: *„...Jméno Palach samozřejmě znám, a že se veřejně upálil, také. Proč to udělal, mi však není jasné,“ říká student třetího ročníku střední průmyslové školy Pavel Sobotka (17 let)...* (LN 17. 1. 1997)
- 3803 Tereza Brdečková: *...Jeho slova a skutky proto odrážejí vše, čím se na zdejší mentalitě podepsaly dějiny: nedostatek odvahy, nerozhodnost, ústupnost, falešná lidovost a vysoká míra sebeobelhávání...* (O Zemanovi v LN 13. 4. 1999)
- 3804 Jan Graubner: *...Nemohu si pomoci, ale mám silný dojem, že se tu až příliš počítá s důsledky komunismu, které se nikdo nesnaží překonat... Někteří mají*

- pochybnosti o naší křehké demokracii. Svůj obraz ve světě však nezměníme, dokud neukážeme odvahu narovnat hřbet... (LN 8. 2. 2001)*
- 3805 *...Když mu ředitel brněnského gymnasia – v dobré naději, že jej získá pro účast na pravidelné zpovědi – jako „muž muži“ důvěrně sdělil, že on sám kněžským hokuspokusům také nevěří, ale jakožto úředník koná, co je předepsáno, student Masaryk mu suverénně vmete v tvář, že „kdo jedná proti svému přesvědčení, je padouch (Schuft)...“ (Milan Machovec: Tomáš G. Masaryk. Praha 1968, str. 31)*
- 3806 *Martin Komárek: Člověk nechce myslet na to, co z minulosti ho trýzní. Většina ze současných špičkových vědců, politiků, učitelů či novinářů má za sebou neopakovatelnou zkušenost zbabělosti. Věděli o ničemnosti pozdního komunistického režimu, přesně ji dokázali popsat v hostincích, ale přistupovali na její hru. Jejich mysl nebyla přístupná tomu, aby vzali kámen nebo revolver, ba ani tomu, aby odmítli účast na školení marxismu-leninismu... Většina lidí sice slyšela o stalinských zverstvech, pud sebezáchovy jim však nedovolil připustit si silně, že žijí ve zločinném režimu... (MfD 16. 11. 1999)*
- 3807 *Michal David: Nedělá mi problém tvrdit, že za bolševika bylo vedle spousty špatných věcí i dost těch dobrých. Šmahem zahodit dobu, kterou jsme tady všichni žili, není normální. To, že moje muzika bolševikovi nevadila a měla zelenou, není moje vada. Samozřejmě nazpíval jsem písničku pro spartakiádu... Ale cvičily na ní tisíce a rádi na ni vzpomínají. Na zaplněných tribunách brečeli lidi dojetím... Dneska na sebe kdekdo plive za minulost, ale když jsme tady žili, tak jsme pro režim dělali všichni. Od zpěváků po soustružníky... K tomu mimo jiné Adam Drda: ...Kdyby se totiž někdejší hvězda Janečkovy stáje věnovala pouze populární hudbě, kdyby si žila svůj diskopříběh a o své nepěkné minulosti – alespoň – cudně mlčela, neměl by inteligentní člověk důvod se jí zaobírat. Co ale dělat, když David nešíří jen banalitu, ale i politické nehoráznosti? Přejít je mlčením znamená rezignovat a v neposlední řadě nečinně přihlížet, kterak zpěvák mohutně pomáhá téměř identicky hovořícím komunistům... (LN 28. 12. 1999)*
- 3808 *...Známý zpěvák a autor legendární písně proti Rádiu Svobodná Evropa Josef Laufer měl letos moderovat oslavy osvobození Plzně americkou armádou. Jan Vyčítal proto účast na oslavách odmítl. Uděláme si vlastní oslavy, kde nebudou vystupovat žádní „minaříci“, říká zpěvák Jan Vyčítal... O své písni, kterou složil spolu s Bohuslavem Myšíkem, dnes Josef Laufer již nechce hovořit. „Abych řekl pravdu, já si nic nepamatuji. Bylo to před pětadvaceti lety a teď už nic nevím,“ říká Laufer. Jediná nahrávka písně po roce 1989 z archivu Českého rozhlasu zmizela... Václav Marhoul z pořadajícího sdružení Normandie 99 byl včera odmítavým postojem Jana Vyčítala zaskočen. „Jsem Honzovi vděčný, že nás upozornil na píseň s Minaříkem. Právě proto jsme Josefa Laufra z programu stáhli...“ (LN 23. 2. 2000)*
- 3809 *Pořad na ČT2 „Odkud kam směřujeme“ 30. 8. 2000: Tam např. Křen: „Chybí národní ctižádost.“ Koukolík: „Jsme opožděni. Nutnost rychle se adaptovat.“ Uhde: „Z pudu sebezáchovy.“*
- 3810 *Posezení s Janem Burianem na ČT2 dne 1. 9. 2000: Tam např.: „Přizpůsobivost = přežití. Češi jsou světoví mistři v přežívání. Měli by mít ve znaku ne dvouocasého lva, ale dvouocasého chameleona.“*
- 3811 *Adam Drda: ...Před časem se Václav Klaus s Milošem Zemanem veřejně přeli, kdo z nich byl větší bojovník proti tuzemskému totalitarismu. Předseda ODS se dodnes velice rád a při každé příležitosti prezentuje jako přední antikomunista, šéf ČSSD zase čas od času vystupuje jako bývalý „disident“ – a oba dohromady*



- se dnes podílejí na návratu takřečených starých struktur do důležité bezpečnostní oblasti. Nedá se nic dělat. Česko je země neomezených možností... Miloš Zeman se evidentně obklopuje představiteli a poskoky minulého režimu – ať už sledují jakékoli cíle, je to velmi nedůvěryhodné a nebezpečné společenství. Lidé Šloufova typu už mnohokrát prokázali zvláštní schopnost držet při sobě, což v tomto případě znamená také schopnost nabalovat na sebe další a další „schopné manažery“ – bratry v rudém triku... (LN 30. 3. 2000)*
- 3812 Ondřej Štindl: *...po roce 1989 se ukázalo, že proti komunismu bojovalo víc lidí, než by kdo tušil... (LN 29. 3. 2000)*
- 3813 Ladislav Patloka: *...drtivá většina tohoto národa bolševika v podstatě dobrovolně léta volila, aniž by nutně musela. Tudíž v mých očích je každý, kdo jim dával svým hlasem legitimitu, spoluodpovědný za to, co se dělo... (LN 29. 11. 2000)*
- 3814 Pořad v ČT 10. 4. 2002 o filmu. Tam např. Sovák: „My jsme to brali tak, že jsme filmovali, abychom vydělávali peníze.“ Weiss: „Umělci musí dělat, když mají možnost dělat... To bylo stejně i při výzdobě Sixtinské kaple.“ Václav Marhoul mladší: „Oni tomu upřímně věřili.“
- 3815 K.L.: Kde byla hranice prohanosti a licoměrnosti?
- 3816 Bohuslav Blažek: *Tváří v tvář obrazovce. ...to, že se budeme snažit pohlížet na sebe a na svůj kontext zvenčí, z jistého nadhledu... (LN 18. 11. 1995)*
- 3817 Josef Čapek: *Jsmo svobodou povinni nejen sami sobě, naší lidské důstojnosti, nýbrž především našim dětem, lidské hodnotě a důstojnosti těch, kdo tu budou po nás a z nás! (V knize Václava Filipa a Libuše Štědré „Potomci slavných žijí mezi námi“. Praha 2000, strana 172)*
- 3818 Ferdinand Peroutka v roce 1947: *První věc, která národu je třeba, je duchovní pořádek a uznání, že zlo je zlem. Neodhalené, neobjasněné, omlouvané zlo je schopno plodit další zla. Ještě více než o potrestání viníků jde o to, aby národ měl jasné představy o tom, co je hanebné... Je to boj o duši národa. (LN 21. 11. 1991)*
- 3819 Wolfgang Ott: *Člověk se přece nehodnotí podle toho, jaké má ideály, znalosti nebo přesvědčení, ale podle toho, co je za ně schopen obětovat.*
- 3820 Václav Budín: *„Já si ovšem myslím, že Češi mají nadání přikrčit se vždy o něco více, než je bezprostředně nutné.“ Na to Jan Gebhart: „To je velmi spletitá otázka. Především si musím definovat, co to kolaborace vlastně je. Pokud člověk nepřekročí hranice toho, co vnitřně považuje za nezbytně nutné k obájení existence své nebo svých blízkých, pak mu lze těžko něco vyčítat. Dnes sice můžeme nad touto přikrčeneckou existencí cítit rozpaky, ale neměli bychom zapomenout, že těmto lidem bylo dáno žít ve velice tíživých podmínkách, aniž měli předtím sebemenší šanci svému osudu zabránit. Druhou skupinu však představují osoby, například někteří politici, pro které se takzvaná aktivní spolupráce stala východiskem pro udržení vlivu a postavení. A zde potom začíná kolaborace nejhrubšího zrna, neboť tito lidé se ze zjištěných důvodů podíleli na něčem, co devastovalo jejich národ...“ (Nové knihy č. 16/1996)*
- 3821 K.L.: *Nehledejme zárodky zla kolem, ale v sobě... Klopýtavě a obyčejně, vůbec ne triumfálně se pohybují dějiny... Nina Vangeli: „Dá se koupit přátelství, láska, svoboda a spravedlnost. Nedá se koupit čest a nedá se koupit pravda. Ty záleží jen na nás samých.“*
- 3822 K.L.: *Doba přihrála hochštaplerům. Nebylo dovoleno vyrůstat přirozeným elitám.*
- 3823 K.L.: *Minulost je i v těch, kteří ji osobně nemají.*
- 3824 L. Macháček: *...kdo se dopouští podvodu, je podvodník... (LN 3. 1. 1997)*

- 3825 Václav Havel v „Dopisech Olze“: *Vždy znovu, vždy od začátku a vždy s toužou původní pronikavostí musí každé smysluplné společenství konfrontovat své počínání s jeho zamýšleným cílem, vždy znovu musí zkoumat zda neterorizuje či nefanatizuje sebe i svět zvěcnělou pravdou, vždy znovu, teď zde, ihned, pořád a kdekoli – bez ohledu na všechna účelová pokušení – musí zvážit, co je pravda a co lež, co opravdové a co falešné, co mravné a co nemravné, co živoucí a co umrtvující: nikdy nesmí zapomenout, že první drobná lež v zájmu pravdy, první drobná nespravedlnost ve jménu spravedlivého cíle, první malá nemravnost zaštitěná mravností věci a první nezreflektované selhání této trvalé bdělosti znamenají bezpečný začátek konce.*
- 3826 Václav Havel 29. 9. 1990 na světové konferenci o dětech v sídle OSN v N.Y.: *Během posledních desetiletí jsem tisíckrát viděl ve své zemi páteře shrbené údajně v zájmu dětí...*
- 3827 *Na komunistickou minulost svých spoluobčanů se většina lidí dívá vcelku shovívavě. Výsledky průzkumů veřejného mínění ukazují, že jen necelá pětina Čechů hodnotí bývalé členství v KSČ kriticky... lidé k bývalým komunistům čím dál jsou tolerantnější. „Společnost rychle zapomíná, dochází k idealizování minulosti. To se ale týká všech historických období,“ shrnul tento trend Mišovič... (Značka „pek“ v LN 19. 3. 1998)*
- 3828 K.L.: *Kniha o „neústupnosti zlu a hlouposti, o selhání většiny, o neochotě přiznat si kolaboraci s totalitou“.*
- 3829 Mahler v pořadu ČT „Kanafas“ 14. 8. 1993. Heslovitě z některých jeho myšlenek: *Čest nebo život, pravda nebo život. Češi vytěsňováni ze svobody. Poroba zaviněná obrovskou přesilou. Hrdina nebo zbabělec. Quijote a Sancho Panza – oboje potřebujeme. Národ si nemůže dovolit být Quijotem. Přednost realitě proti romantismu. Menší kontra větší zlo. Příkrčenost. Sazení stromů pro příští generace. Aspoň neublížit. Odolnost je velikou ctností. Přizpůsobivost. Zachovat nenahrbenost v duši. Heydrich: „Češi se jen ohnou.“ Napřimování se pak ale nedaří. Díky tomu jsme... Mrtví prohrávají. K žití je třeba přizpůsobivosti. (K.L.: Mahler tyto svoje názory také celý život zastával a jednal podle toho. Uměl se přizpůsobovat, vycházelo mu to a vychází. Viz jeho mládí a působení například v roli mluvčího ministra školství a kultury soudruha Kahudy a jeho dnešní popularita. Je dobré se seznámit s jeho celým životopisem. Autorovi jsem napsal: *Byl jsem rád, že pořad byl vysílán pozdě večer, takže snad většina mladých lidí jej nesledovala. Nebyl to podle mne pro mladou generaci pořad nabádající k slušnému a statečnému životu. V řadě myšlenek se s ním podle mne shoduje i PhDr. Václav Břicháček.*)*
- 3830 *Národní občanská liga provedla sondu do názorů úředníků státní správy a samo-správy. Na otázku „Jaký byl prototyp dobrého vedoucího pracovníka za minulého režimu?“ se odpovídalo takto:*
- *byl poslušný, nebyl tvůrčí, neměl názory*
  - *byl veden stranickou disciplínou*
  - *měl schopnost intrikovat*
  - *měl absenci morálních zábran*
  - *měl proměnlivý charakter a principy*
  - *potlačoval své vlastní názory*
- (Děčínský deník 16. 6. 1993)
- 3831 Vladimír Kučera: *...Krom svatých každý z nás mravnost občas pokrotí kvůli zcela věcnému užití života... Okupovaná země. Zrada vůdců. Nejhlubší rozklad*

- všeho. *Debaki principů občanství. Ponížení vyjádřené Karlem Krylem: „Ne, nejsme na kolenou, ryjeme držkou v zemi!“... (MfD 26. 1. 2006)*
- 3832 Milan Nakonečný: *...Petra Hrubého kniha „Osudné iluze. Čeští spisovatelé a komunismus 1917–1987“, Praha 2000, ...nemilosrdně odhaluje servilní profil celé řady českých literárních celebrit. Házení deky na minulost prozrazuje rozpaky těch, kdo ani dnes nejsou zcela bez viny na poměrech ostudné minulosti... Nabízí se doplnění výroku Jana Wericha „vzdělanec se rád ohne“ o dvě další slova „a plazí“... (LN 23. 6. 2001)*
- 3833 Ivan M. Jirous: *...s ďáblem se nesmí sjednat pakt. (Respekt 7.–12. 7. 1998)*
- 3834 Petr Herman: *...trestným činem by měla být každá lež, zejména u politiků, novinářů, učitelů a osob, které mají možnost ovlivňovat větší množství lidí. Protože vesměs všechny lumpárny na světě vycházely ze lži. A jak víme, prevence je nedůležitější. (MfD 23. 2. 2006)*
- 3835 Pavel Kosatík: *...Každý zločinný režim se opírá o několikery typ lidí, několikery typ myšlení. Obyčejně těžší z naivních, kteří se nechali zmanipulovat, a ze ctižádostivých, co se dali koupit. Mimo obě tyto kategorie však každou špatnou vládu drží u moci i aktivisté: ti, kteří se hlásí do práce i tam, kde soudný člověk zaváhá nebo rovnou odmítne jakkoli se angažovat... (Týden 7. 11. 2005, str. 105)*
- 3836 Boris Jefimov, muž, který viděl Lenina, Stalina i Hitlera a všechny je kreslil: *„Víte, tehdy bylo těžko nesouhlasit. Spory končily tím, že kverulanta poslali do vězení. Člověk se dopracoval k takovému filozofickému názoru, že bude, co bude, a takový že je osud. Základní bylo zůstat naživu...“ (Týden 24. 10. 2005)*
- 3837 Jan Kasal: *...Špičky Čs. strany lidové za komunismu zklamaly, nejsme na ně hrdí. Veřejnosti jsme se za jejich počínání již několikrát omluvili. Lidová strana za komunismu, to nebyli jen kolaborující funkcionáři, ale především tisíce slušných lidí, kteří jako jediní v rámci Národní fronty odmítali marxistický světónázor... (Právo 1. 12. 2005)*
- 3838 K.L.: *Fakticky jasný protest v jisté době znamenal často setkání se se zahráním do autu či třeba i s celoživotním postihem.*
- 3839 Václav Havel v Praze 22. 10. 1996: *Hledat poučení v minulosti je v českých zemích rozšířeným zvykem. Bohužel se tak často děje bez skutečné znalosti historie, což zvláště platí o minulosti zcela blízké, době první Čs. republiky...*
- 3840 Václav Havel Gustávu Husákovi 8. 4. 1975: *...Málokdy v poslední době dával společenský systém tak otevřeně a bez zábrán příležitost uplatnit se lidem ochotným hlásit se kdykoli k čemukoli, pokud jim to přináší užitek...*
- 3841 Benjamin Kuras: *...Češi byli na pokraji zániku jít několikrát. Už jen to, že tu dnes ještě jsou – poté, co jim vševědoucí Karl Marx předvídal zánik do konce devatenáctého století – svědčí o české výdrži, nezdolnosti a schopnosti opět se zvednout a oprášit, která se vždy znovu vynořuje jakoby odnikud a k překvapení každého. Když Reichsprotektor Reinhard Heydrich zaškoloval svoje šéfy pražského gestapa, upozorňoval je, že zatímco Poláci či Jugoslávci jsou tvrdí a neohební, a tudíž snadno zlomitelní dostatečnou silou, Češi jsou bezpáteří a ohební jak proutky, které se pod tlakem skloní, ale švihnou zpět ve chvíli, kdy se to od nich nejmíň čeká. Pravdu měl, a ze světa odešel nejméně očekávaným zpětným švihem dvou z Londýna vyslaných českých parašutistů v době, kdy se český odboj zdál pacifikovaný krabičkou sardinek za přesčasy na výrobě německých zbraní a munice v českých zbrojovkách... (V knize „Češi na vlásku“, Praha 1996, str. 11–12)*

- 3842 Milan Churaň: *...Nikomu z nich nehrozilo vězení či ztráta života, to, co je nutilo k podpoře strany a vlády rudé hvězdy, byl u většiny strach o „životní jistoty“...* (LN 4. 6. 1998)
- 3843 Emanuel Mandler: *...Vždy se najdou jedinci, kteří jsou ochotni spolupracovat s okupanty proti svému lidu a nejčastěji při tom tvrdí, že „to“ musejí vzít, protože místo nich by přišli k moci horší. Jen ve výjimečných případech to není pravda... Když už nic jiného, tedy fakt, že se potvrdila slova, která Háchův spolupracovník generál Eliáš vyřkl v soukromí při převzetí funkce předsedy protektorátní vlády („nevezmu-li to, dostanou to lumpové, vezmu-li to, oprátka mě nemine“), prokazuje, že v případě Emila Háchy nešlo o běžnou kolaboraci...* (LN 17. 7. 2002)
- 3844 Tereza Brdečková v úvaze o „barrandovském pragmatikovi“ Otakaru Vávrovi: *...Jak dalece může člověk žít bez protestu v totalitní společnosti, aniž by se nenapravitelně ušpinil?...* (Respekt č. 31/1996)
- 3845 K.L.: Proč tak rychle přibývalo poraženectví po okupaci 1968?
- 3846 Michal Pavlata: *...České vysílání z Londýna vysílalo tehdy zprávu: „Země, která dává přednost pohodlí a klidu před svobodou, svobodu ztratí a s ní ironicky i pohodlí a klid.“* (LN 12. 6. 1998)
- 3847 Canaris ve filmu z roku 1954 vysílaném v ČT v únoru 1998: *...V podstatě vždycky víme, co máme dělat. Ale strach nám v tom brání.*
- 3848 Pavel Tigrid: *...Když nemůžeš odpůrce porazit, spoj se s ním. Heslo zhoubné a zrádné zároveň, hodnoty a i pojmy matoucí. V jeho stínu se vylihlnul kapitulantsky odzbrojený demokrat, který chtěl s komunistickým vlkem výt, sedět s ním v podvodné Národní frontě, dělit se s ním o ukradený majetek, prznit zákony a vládnout dekrety a společně zvát sovětskou totalitu k nám na věčné časy. Takto zpronevěřeného demokrata od komunisty nerozeznáš... Ostatně kdyby nic jiného, vždycky zbývají dva druhy porážek: na štítě a pod ním. A jsem u toho trpkého poznání: pokud jde o nás, na štítě to nebylo... demokraté prohráli, poněvadž si sami podminovali půdu, na níž stáli, a to tím, že vyměnili zásady za oportunistus...* (LN 14. 5. 1993)
- 3849 Libuše Koubská: *...V životě potkávám spoustu tolerantních lidí, jimž kromě o sebe sama o nic nejde...* (LN 18. 3. 1995)
- 3850 K.L.: Graf dvou křivek: klesající cti a stoupající snahy o přežití se střetává v jednom kritickém bodě.
- 3851 Wolfgang Ott: *Člověk se přece nehodnotí podle toho, jaké má ideály, znalosti nebo přesvědčení, ale podle toho, co je za ně schopen obětovat.*
- 3852 Lubomír Brokl: *...Přežívali většinou ti horší, sobci, násilníci, necitelní, kolaboranti z šedé zóny, nebylo to železné pravidlo, ale pravidlo to bylo...* (LN 23. 3. 1995 o věznicích koncentráků)
- 3853 Karel Steigerwald: *...Dubček... podepsal nejen diktát okupanta, ale i zákony proti sobě a svým lidem, pak byl teprve propuštěn...* (LN 25. 3. 1995)
- 3854 Jiří Stránský v pořadu „Sněží“ ČT2 dne 3. 8. 1999: *Jde o svědomí. Tíše a pokojně se kolaborovalo...*
- 3855 Josef Kemr: *Pokud je v zemi nepřítel, čestný muž nedělá kariéru.*
- 3856 K.L.: *Dá se vyrukovat na naši pokřivenou minulost i s laskavou ironií.*
- 3857 Václav Havel v Sovových mlýnech na konferenci The Transformation of NATO: *...Z odpovědnosti za své rozhodnutí se nevyllžeme nikdy, vždy ji odneseme – ať jsme se rozhodli dobře či špatně před svými spoluobčany i před historií. Co ale dělat můžeme a co bychom dělat měli, je podstupovat před tím, než se rozhodneme, vždy znovu velmi vážnou debatu o všech alternativách, jež mohou nastat, jakož i o jejich různých myslitelných důsledcích, a vždy znovu při této*

- debatě nejpozorněji naslouchat právě těm, kteří mají názory nejméně blízké těm našim...* (LN 21. 11. 2002)
- 3858 Ondřej Štindl: *...Život je naučí, že v zájmu hojnosti salátu je v zápase mezi dobrem a zlem především důležité stát na té straně, která zrovna vyhrává...* (LN 27. 12. 1997)
- 3859 Jiří Ruml: *...Jedni se opravdu strachovali, že svým odmítnutím podpisu anticharty nenapravitelně poškodí své děti, a druzí se prostě chtěli ukrýt v davu, aby se mohli i nadále podílet na výhodách reálného socialismu, který tehdy slíboval, že kdo nebude dráždit režim a připomínat mu, co slavnostně slíboval, smí i nadále těžit z jeho nemorálních výsad pro vyvolené. Každá koruna dobrá, podbízel se svými odpustky... Souhlas s antichartou nelze šmahem považovat za zbabělost. Obojí je, jak jsem tedy už jednou napsal, jen a jen věci osobní volby. Netřeba se schovávat za vůli národa, ani se tím utěšovat nebo holedbat...* (LN 29. 1. 1997)
- 3860 Eliška Rendlová: *...V období normalizace občané přistoupili na nevyslovenou smlouvu s politickou mocí, která zněla asi takto: „Zajistěte nám relativně slušnou životní úroveň (ve srovnání s ostatními socialistickými státy) a my vás necháme dělat, co se vám líbí, neboť věříme, že nepřekročíte určitou mez.“ Byla to reakce zdecimované společnosti po marné vzpouře vůči totalitní moci, a pro občany to bylo svým způsobem pohodlné...* (LN 28. 2. 1998)
- 3861 Jana Čechová 28. 10. 1998: *Mimořádná nabídka: Navštivte muzeum voskových figur – je tam nově Helena Vondráčková.*
- 3862 Ivan Medek: *...Tomáš Halík kdysi vtipně prohlásil, že tragédie českého národa není v tom, že nevěří v Boha, ale že nevěří ničemu a zároveň ledascemu. Tomu, co se zrovna naskytne a co je výhodné... Za komunistů např. nejlépe přežil člověk, kterému bylo všechno jedno. V momentě, kdy jste se angažoval, jste byl na tom špatně...* (LN 27. 12. 1997)
- 3863 Antonín Rašek: *Náš národ je charakteristický jak vysokou mírou adaptability na měnící se podmínky, tak i vysokou mírou konformity.* (LN 17. 10. 1996)
- 3864 Rudolf Vévoda: *Také čeští vědci kolísali mezi odporem a kolaborací.* (LN 28. 11. 1997)
- 3865 Stanislav Fischer: *...A o to jde: Jací jsme? Opravdu raději ohneme hřbet, když to bude na povel a když nikdo nebude přesahovat?...* (LN 4. 10. 1997)
- 3866 Martin Palouš: *...oportunismus, který v naší politické a ekonomické elitě slovně brojící proti komunismu tak snadno zdomácněl právě proto, že za panování komunistické strany představoval největší doporučeníhodný a chvályhodný společenský postoj...* (LN 11. 12. 1997)
- 3867 Jiří Menzel: *...Přátelství má větší cenu než rechthaberei. Na rozdíl od našich paličáků ze Sněmovní ulice a z Kramářovy vily, kteří pro nekonečné diskuse o tom, kdo z nich má větší máslo na hlavě, raději nechají republiku komunistům, než aby si uměli podat ruce...* (LN 11. 12. 1997)
- 3868 Vladimír Houser: *...My, dnešní důchodci, jsme byli aktéry minulého režimu a možnost jej ovlivnit většina z nás ani nehledala. Proto neseme svůj díl viny. Jaký máme důvod mluvit o dnešní naší bezbrannosti, když dobu „brannosti“ jsme prošustrovali?...* (LN 23. 10. 1997)
- 3869 Monika Pajerová: *...Češi mají neuvěřitelnou schopnost se zorganizovat, když jsou v nebezpečí, ale dokážou také neobyčejně rychle upadnout do letargie, když zátěž trvá dlouho...* (LN 13. 11. 1997)
- 3870 David Skoumal: *...příznačné „dvojkolejnosti“ doby před listopadem, která se rozpadala na „báječné“ okamžiky i pocity „pod psa“. Ukazuje nesmírnou trapnost*

- a hloubku minulého ponížení, které však bylo zároveň nekonečně mělké, hřejivé a bezbolestné oproti všem gulagům a masakrům dekád předchozích...* (LN 5. 4. 1997)
- 3871 Pavel Taněv: *...V českých luzích a hájích nežijí občané, ale národ shora osvobozených sluhů na občany si hrající. Tak nějak to napsal filozof Jan Patočka...* (Reflex č. 24/1997)
- 3872 Jan Foll: *...Pro některé kritiky zosobňoval strejca jménem Putna ve Stránského a Bočanově seriálu „Zdivočelá země“ zbabělou českou přízřubivostí, která náš národ pravidelně zaháněla do nesvobody...* (LN 7. 6. 1997)
- 3873 Lukáš Jelínek: *...Dokončeme přerod od ustrašené země v moderní, sebevědomý stát...* (LN 8. 8. 1997)
- 3874 Lukáš Jelínek: *...Asi již nejsme národem Husů, Havlíčků a Masaryků. Schopnost hledat, nacházet a hájit pravdu nám kamsi vyprchala...* (LN 16. 8. 1997)
- 3875 Per Placák: *...Kterou českou národnost měl na mysli – třeba tu, která na zaplněném Václavském náměstí se zdviženou pravicí manifestovala věrnost hitlerovské říši, nebo snad tu, která o pár let později hystericky vzlykala nad smrtí J. V. Stalina?...* (LN 26. 8. 1997)
- 3876 Charta 77: *...Každý z nás může odvahou, kterou v sobě nalezne, přispět k tomu, aby se ani ostatní nemuseli tolik bát...* (LN 31. 7. 1997)
- 3877 Jan Šovcov: *...Pro utváření národního myšlení dnes chybějí osobnosti reflektující, ale i ty, které by se dokázaly čapkovským způsobem ptát...* (LN 27. 9. 1997 o výstavě Sitenského)
- 3878 Petr Utěkal: *...Nesouhlasím s generálním tvrzením, že důchodci dnešní sociální situaci nezavinili... Podle mého názoru ji zavinili všichni občané bez rozdílu a musí ji nést, ať se jim to líbí, nebo ne...* (LN 21. 10. 1997)
- 3879 Tomáš Hájek: *Vláda provedla hlubokou, bolestnou sebereflexi. A věci, které bolí, jsou vždy prospěšné.* (LN 13. 6. 1997)
- 3880 Vzdělavatel ČOS: *Havlíček zdůrazňoval mravnost. Stát za každým svým slovem pevně a věrně. „Nejvíce škodí velkým myšlenkám ti, kdo je hlásají ústy, ale neplní je životem... Přislibujte si mně, vyhrožujte si mně, přece zrádcem nebudu. Moje barva červená a bílá, moje heslo poctivost a síla.“... Havlíček byl zásadním nepřítelem vší politiky ode dni ke dni, snad od minuty k minutě, té strašné politiky konjunkturální, která prýští z nevzdělanosti a strachu...* (Národní osvobození 9. 7. 1996)
- 3881 Květa Jechová. *...Zklamáný Ludvík Vaculík prý prohlásil, že si česká veřejnost disidenty nezasloužila...* (Nová přítomnost, č. 2/1997)
- 3882 Jarmila Jílková: *...Absenci statečnosti v kombinaci s jistou dávkou svědomí asi tady současná i minulá společnost ve výchově přímo pěstují. Platilo a platí heslo. „Nenechej se chytit (ale můžete vše!) a ničím se netrap (ať nejsi časem na psychiatrii)...* (LN 16. 5. 1997)
- 3883 Dušan Šimko: *...Měli bychom mít sílu unést pravdu o generaci našich otců.* (LN 26. 4. 1997)
- 3884 Karel Steigerwald: *...Že my Češi zas nějak „frajersky“ uhneme, nezaplatíme, neutrpíme, uchráníme se a obejdeme...* (LN 2. 6. 1997)
- 3885 *Hořké poznání textaře Petra Rady „o lidech schopných za hrst čočovice čehokoliv“...* (LN 17. 12. 1996)
- 3886 Bohumil Pečinka: *...Když nejde něco odsoudit, tak alespoň pojmenovat. Jinak si nikdo z nás nemůže být jist, že se něco podobného nebude znovu opakovat.* (LN 21. 1. 1997)

- 3887 David Jan Novotný: *...Prvním krokem k jakékoliv obnově duchovní je naučit se žít s vlastní minulostí, byť by byla sebesthorší, a nepokoušet se za ní dělat tlusté čáry. Je to jednak zhola nemožné, nadto se přitom může jeden zamazat...* (LN 25. 4. 1997)
- 3888 Halík: *...Apel na mravní opravdovost, který prochází staletími jako protipól onoho „čecháčkovského“ pokušení prošvejkovat se dějinami...* (LN 25. 4. 1997)
- 3889 Jiří Ornest: *Nepodepsal jsem Chartu. To stačí. A každý, kdo naopak podepsal to, co se tenkrát nejmenovalo Anticharta, ale Prohlášení či provolání uměleckých svazů – což byl sice obsahově neškodný blábol, nicméně bezpochyby trpné přitakání oficiální politice – už měl na hlavě máslo homoli...* (LN 3. 5. 1997)
- 3890 Benjamin Kuras: *...Uvnitř zaostření na úsilí získat co možná největší pohodlí dosažitelné za daných podmínek, jako jedinou hmatatelnou míru bezpečí. To převládá nad etickou čistotou prostředků, která je pokládána za zbytečnost a bláhovost. Výsledkem je defenzivní přístup, který lpí na čemkoli, co je „malé, ale jisté“ a čeho se dá dosáhnout a držet. Jak vidí všichni padouchy a patolízaly šplhat nahoru, poctivost a spravedlivost se stanou příliš drahým zbožím, když se nepoctivost a ohýbání páteře tolik vyplácí. Odpovědnost se přenechává „systému“, ve kterém se nedá uspět žádným jiným způsobem...* (V knize „Češi na vlásku“, str. 140)
- 3891 Eduard Martin: *Je to umění stát rovně tam, kde se ostatní mazaně sklání. Je to umění nezařadit se tam, kde zařazení znamená hanbu, i když pozlacenou hanbu...* (LN 21. 11. 1998)
- 3892 Dušan Třeštík: *...Možná, že nám chybí právě ta strašná zkušenost, abychom si mohli sami sebe vážit. Možná jsme přestali mít úctu sami k sobě poté, kdy jsme se mlčky dohodli s Gustávem Husákem... Měli jsme pověst malého, ale slušného národa. Už ji nemáme. Tak se vám nechce podívat do zrcadla?...* (LN 15. 2. 1997)
- 3893 Josef Adamík: *...Skutečnost, že zloděj, udavač, kolaborant, jsou normálně přijímanými, ba váženými občany, spolu s hrůzně šílenou interpretací křesťanské ideje odpuštění, pojaté jako beztrestnost pro komunistické zločince na věčné časy, ukazují, jak beznadějně hluboko jsme klesli pod civilizační minimum. Postupně jsme se stali národem zlodějů, lhářů, podvodníků, fízlů, intrikánů, vlastizrádců, podlých a zbabělých kryš. Hle, Národ Sobě...* (Necenzurované noviny č. 47/1994)
- 3894 T. G. Masaryk: *Kdo pozorněji se dívá na náš život veřejný, neuvidí pouze to slabošské žebrání, ale potká se se zvláštním typem intrikánů. Intrikánství toto otravuje však všecek náš pospolitý život, protože nedovedou být lvové, stávají se liškami, protože nedovedou být hrdinové, stávají se lokajové a pomáhají si lokajským chytráctvím.*
- 3895 *...To je smutné dědictví dvačtyřicetileté poroby, kdy lež byla povýšena na pravdu, bezpráví na spravedlnosti a násilí na bratrskou pomoc. Odmítáme kolektivní vinu, a pokládáme za nezbytné, aby všichni ti, kteří se vědomě podíleli na hrůzném potlačování svobody a byli nástrojem a ochotnými pomahači nelidského totalitního systému, odešli z veřejného života...* (Z „Prohlášení Masarykova demokratického hnutí“ 27. 10. 1990)
- 3896 Milan Knížák: *...Zdá se mi, že mladá generace není dost odolná, a proto nevěřím, že by se za eventuální nové totality chovala statečněji. Obávám se, že by opět zvítězila ta slavná česká „předposranost“... Jsme poddanský národ, který se jen jednou ve středověku zmužil a pak už jen otročil. Nevíme, co je svoboda, nevíme, co je demokracie, nejsme ochotni riskovat. To samozřejmě*



- neplatí na všechny, ale na onu většinu, která nás stále žene do područí nějakého populistického typu otroctví...* (LN 26. 6. 2002)
- 3897 Švej: žvanivý, sprostý, prolhaný, zbabělý, prožívající život jako psinu. V roce 1935 sovětští žurnalisté v Praze v D35 se prý podívali, že Žižkův národ může svého hrdinu vidět ve Švejkovi.
- 3898 Adam Drda: *...Podobné je to s přístupem k bývalým komunistům ve vlastních řadách. Když je tam sociální demokraté chtějí mít, je to jejich věc. Nemění to ovšem nic na skutečnosti, že členství v KSČ je selhání, které se můžeme snažit pochopit nebo vysvětlit, ale nelze ho vydávat za přirozené, normální nebo dokonce správné...* (LN 3. 8. 1998)
- 3899 Daniel Kaiser: *...Václav Havel zkraje devadesátých let tvrdil, že s komunistickým režimem si tak nějak zadali všichni. Prezidentova nemístná velkorysost svým dílem tenkrát přispěla k tiché amnestii komunistické strany...* (LN 15. 7. 2002)
- 3900 Jan Král: *...Určitě všechno v tom systému v pořádku nebylo, ale většině lidí vyhovoval... Známý agent StB Ludvík Zifčák má dnes zastavárnu...* (LN 25. 7. 2002)
- 3901 Jiří Pehe: *...Politický oportunistus je u nás přítomen po staletí a patří i mezi důvody, pro které se zadřely postkomunistické reformy...* (LN 17. 5. 1999)
- 3902 Jan Vladislav: *...Když Sartre založil v roce 1946 časopis Le Temps moderne, vyčetl v úvodním článku intelektuálům minulého století, že měli sklon kolaborovat s mocí a že neprotestovali proti postřílení komunardů...* (LN 7. 2. 1998)
- 3903 K.L.: Pokus StB získat pro spolupráci i biskupa Trochtu.
- 3904 Karel Gott: *...Napadlo mě, že možná přijde doba, třeba se jí ještě dožiji, kdy budeme nostalgicky vzpomínat na minulé totality...* (LN 8. 6. 2001)
- 3905 Generál J. Buršík: *...A jak vidím skutečnost ve vlasti? Lidi už nejsou, co byli. Pomáhali si. Dnes závidí jeden druhému nos mezi očima. A co já říkám, že je hlavní: národ si neuvědomuje a ani strany si neuvědomují to, co by měli vidět – že nejprve je národ, pak strana, a potom teprve osobní věci. Ale skutečnost je obrácená... V Anglii jsou dvě strany proti sobě. Ale když jde o zájmy Anglie, jdou společně. To tady není. A to mě bolí... Národ neznamená mít jen společný zájem, ale přiznat také společnou národní minulost. I my jsme vinni...* (Národní osvobození 24. 8. 1993)
- 3906 *...Truchlivé zosobnění osudu těch, kteří navzdory prozření roku šedesátého osmého přistoupili na restauraci vyprázdněného systému, třeba jenom proto, aby si zachovali svůj klid.* (Jan Lukeš v LN 13. 8. 1994 o knize Jana Trefulky „Veliká stavba“)
- 3907 K.L.: Národ nemůže zdravě žít v přijaté potupě.
- 3908 Jaroslava Moserová: *...Absolutní vláda jedné strany je vždy špatná, ale vládne-li neomezeně strana, která brání svobodám, která odnaučuje lidi samostatnému uvažování a průraznosti, zato je učí pokrytectví a lži, strana, která vede zemi k ekonomickému krachu, je to tragédie... Škody na duši, které jsme si do nové svobody a nového tisíciletí přinesli, nevyčíslí nikdo. Nepíší o tom poprvé, ale neškodí to lidem připomínat, aby se nad tím zamysleli. Během těch čtyř desetiletí si slušní lidé zvykli, že být průbojný a ctižádostivý se neslučuje se slušností, protože pokud za vlády jedné strany člověk chtěl stoupat, dělat kariéru, musel činit ústupky nepřijatelnému režimu. Tak se skutečně stalo, že ctižádost začala být považována za neslučitelnou se slušností...* (MfD 15. 11. 2004)
- 3909 *...Nejosudovější chybou českého národa je v tomto století od konce třicátých let nadměrná submise...* (Jaroslav Krejčí: O češství a evropanství. I. díl. Osnabrück 1989)

- 3910 K.L.: Útěk před svobodou ke konformitě.
- 3911 K.L.: Idealisté, mravní fundamentalisté, bývají zpravidla méně schopní činu, praktické činnosti, než oportunisté.
- 3912 Jiří Černý: *...Češi kromě vytváření klientelistických rodinných sítí dělali proti komunismu opravdu pramálo...* (LN 2. 11. 2002)
- 3913 Pavel Panenka: *...Cesta kupředu je tedy očividně trnitá a pomalá, jsme k tomu všemu Češi, mistři v přizpůsobení, a tak si umíme poradit i v bahně...* (Princip 7. 6. 2002)
- 3914 Miloš Čermák: *...S nadsázkou řečeno, jsou pokrytci v politice užiteční, protože nás chrání před nestravitelnými ideály svých fanatických kolegů...* (LN 5. 9. 2000?)
- 3915 B. Doležal: *...Hluboce se zkompromitovali před veřejností i před sebou samými a pocítili potřebu ospravedlnit se, aniž by se museli sami nad sebou zastydět. Odtud představa, že sama myšlenka „socialismu“ je správná a že chyba byla pouze v tom, jak se prováděla... Morální marasmus české společnosti, který cítíme na každém kroku, je legitimním dítětem období „socialismu s lidskou tvář“...* (LN 29. 8. 1997)
- 3916 Václav Havel ke státnímu svátku 28. října 2001 ve Vladislavském sále Pražského hradu: *...Varuji proto před novým sebešidítkem: nenamlouvejme si, že naši neschopnost dát průchod spravedlnosti lze beze zbytku vysvětlit tím, že byla kdysi zachována právní kontinuita. Hlavní důvod je podle mne jinde a nepoměrně hlouběji: totiž v tom, že většina občanů – byť pod hrubým a velmi rafinovaným nátlakem – tak či onak s režimem spolupracovala, nebo ho aspoň tak či onak tolerovala...* (LN 29. 10. 2001)
- 3917 *...Paní Olga byla omnoho tvrdší: Každý musí zodpovídat za to, čím a kým se stal. Nechtěla omlouvat jakékoli nefér jednání a neuznávala souvislost příčin a následků. Věci jsou zkrátka dané tak, jak jsou. Omluva pro zlo neexistuje...* (Z knihy Hany Primusové a Mileny Pekárkové „Olga“. Praha 1997)
- 3918 Jiří Stránský: *...bud' jsme totiž na svou toleranci hynuli, nebo čísi intoleranci trpěli... Debatovat se bude... o tom, kde končí tolerance a začíná lhostejnost...* (LN 19. 10. 1994)
- 3919 *...Nutnost jasného mravního postoje autora, protikladného konformitě a úslužnosti vůči komerčnímu i politickému zájmu...* (LN 1. 3. 1995)
- 3920 K.L.: Umění přežít, mlčet a mluvit až v pravou chvíli.
- 3921 Zdeněk Svěrák v rozhovoru s Janem Burianem v ČT: *My, Češi, jsme zbabělí.* (Poznámka K.L.: Málo se ví, že i Zdeněk Svěrák byl kdysi členem KSČ.)
- 3922 Jan Procházka: *Řekl bych, že většina lidí chce ve svém nitru žít poctivě. Normální člověk uzavírá kompromisy se svým svědomím vždycky nerad a až v krajním případě a pokaždé za cenu kocoviny, která následuje, a nepříjemné pachuti, jež nesmazatelně setrvává. Společnost, která si váží sama sebe a které není lhostejná vlastní budoucnost, má svými institucemi, zákony, politikou, povzbuzovat člověka k dobrému, a nikoliv k zlému. Má dát na činy a nikoliv na slova. Má za nejvyšší zájem považovat zájem svých občanů. Neboť nejsou žádné vyšší zájmy než lidské.* (Z knihy „Politika pro každého“. Nové knihy, č. 4/1992)
- 3923 K.L.: Kal horní a kal spodní při otevření propusti.
- 3924 K.L.: Systém „Tráva“. Neúměrnost rizika organizování ilegality.
- 3925 Čechov: *Po kapkách tlačíme ze sebe otroka.*
- 3926 *Cum vitia prosunt, peccat qui recte facit.* (Kde špatnost prospívá, je hříchem jednat poctivě.)

- 3927 K.L.: Účet za stranění demokracii a oponování totalitě si nakonec osobují vypisovat i ti lhostejně mlčící a jen přihlížející.
- 3928 Hrabal: *Kdo se plazí, neklopejte.*
- 3929 K.L.: Přidat aspoň špetku statečnosti. Ale hlavně netolerovat posráčkové přísluhování nehodným mocným.
- 3930 *Normalizace rozdělila společnost zhruba na tři skupiny. Normalizátory, disidenty a šedou zónu. Za normalizátory se označovala skupina, která se otevřeně ztotožnila s normalizačním systémem a budovala si v jeho rámci svou kariéru. Zjevně a bez ostychu profitovala z normalizačního systému... (Z připravované knihy Jana Měchýře „Velký převrat či snad Sametová revoluce?“ v LN 6. 11. 1999)*
- 3931 Petruška Šustrová: *Dá se to pochopit: tak či onak s komunismem kolaborovala opravdu příliš velká část našich národních společenství, než aby nad tím bylo možné mávnout rukou. A pro tyto lidi i pro jejich blízké je samozřejmě těžké přistoupit na to, že se chovali nějak špatně... (LN 2. 8. 2000)*
- 3932 *Musíme si položit otázku, proč jsme tehdy po válce tak jednoduše a rádi všichni vpochoďovali do komunismu. (Z knihy Jiřího Rulfa „Jací jsme“. Praha 1997)*
- 3933 Petr Příhoda: *...Byl to obchod: oni nám zajistí přijatelné životní jistoty (na úkor budoucnosti) a my jim budeme předstírat – sobě též!, že je „bereme“... Za všechny ty sebeklamy, švindly a svinstva či svinstvíčka poválečné epochy je třeba platit, jinak to v dějinách nechodí... (Tempus č. 11/1999)*
- 3934 Martin C. Putna: *...smějeme se tomu, co sami nemáme – polskému šlechtictví, ochotě jít vždycky nasadit krk, i když je to naprosto beznadějně. Vezměme si jen rozdíl, jak za bolševika vypadalo Polsko a jak my. Českému charakteru prostě chybí trošička heroismu... (Nové knihy č. 31/1996)*
- 3935 *Dalším problémem je i vyrovnání se s minulostí. Proč se nám to dosud nepodařilo? (Z knihy Markéty Matouškové a Vlasty Parkanové „Není spravedlnosti bez odvahy“. Praha 1999)*
- 3936 Emanuel Mandler o udělení Leninovy ceny Hromádkovi: *...Hromádka na konvokaci na půdě Komenského evangelické bohoslovecké fakulty u příležitosti 50. výročí VŘSR (8. 11. 1967): „Za dlouhý život protestantského teologa mohu pouze dvě události označit za vpravdě světodějně: tou první je inkarnace, tedy vtělení Ježíše Krista, a tou druhou je – no přece – ehm, ehm – Velká říjnová socialistická revoluce.“ (Citováno z článku Pavla Rejchrt v Křesťanské revue č. 5/1992, strana 115). (LN 6. 3. 1999)*
- 3937 Martin Mejstřík: *Zalekli se současní politici, zalekli se tehdejší klíčoví komunisté, nepřipraveni se ukázali historici. A tak se jako každý rok poplácáme po zádech a řekneme si, jací jsme byli pašáci. Jen fanfár bude letos víc... (MfD 17. 11. 2004)*
- 3938 Z dopisu Jana Miřejovského, Irvine, USA: *Souhlasím s Václavem Klausem, když říká, že hlavní křivdy komunismu nebyly křivdy majetkové. Hlavním zločinem bylo mnohaleté systematické plýtvání lidskými životy, talenty a ctnostmi, destrukce samé podstaty národa, jak se nám dochovala v náboženství, morálce, kulturních a ekonomických tradicích. Pro komunisty to všechno byla veteš, která stála v cestě k novému řádu. Škody jsou nenapravitelné. Jediný správný způsob, jak se s komunistickou minulostí vyrovnat, není za ní přirazit dveře, ale vracet se k ní, ať je to jakkoli nepříjemné... Měli bychom se vyhnout laciné teorii kolektivní viny, kdy za komunismus můžeme všichni, protože: kdo z nás může s čistým svědomím říci, že se nikdy nepošpinil? Každý z nás se musí vyrovnávat se svou vlastní vinou. Vina těch, kdo horlili ve straně, udávali a obohacovali se, je větší*

- než vina lidí, jejichž chování určovala kombinace slušnosti a zbabělosti... (LN 7. 10. 1994)
- 3939 Yvonne Hálková, dlouholetá přítelkyně Karla Kryla: *...Když se vrátil po zpívání s Gottem zpátky do Mnichova, telefonoval mi a říkal: Hele, to co se děje v Československu, je strašně divné. Tam dělají, jakoby žádný komunisti nikdy neexistovali, všichni se tváří, že vyhráli revoluci a že je všechno v pořádku... Oni si snad nedovedou spočítat, kolik jsou dvě a dvě... Nejvíce byl nespokojen s tím, jak lidi nechali komunisty odhodit rudé knížky a vyměnit je za členství v ODS, s tím, že se jelo dál, jako by žádná revoluce neexistovala, a s tím, jak na všech postech zůstali sedět stejní lidé. Jakápak je to změna, říkal...* (LN 7. 3. 1998)
- 3940 *...Podle výsledků průzkumu se více než 70 procent Poláků domnívá, že se v dobách komunismu cítili bezpečněji, měli více peněz, přátel, času pro sebe a měli pocit „smyslu života“. Také se domnívají, že bylo ve veřejném životě méně lží. „Což udivuje, protože téměř celý tehdejší systém byl založen na lži,“ píše Gazeta Wyborcza...* (MfD 27. 5. 2004)
- 3941 Jan Kovanic: *...Komunistický režim a jeho aktivisté upírali občanům jakoukoliv možnost svobodného vyjádření politické vůle a nutili je skrývat své názory na situaci ve státě a společnosti. Co hůře – nevolníci komunismu museli veřejně vyslovovat svůj souhlas s tím, co považovali za lež nebo zločin. Jinak nastoupily perzekuce. Někdy stačila jen jejich hrozba vůči nim samotným, anebo se museli obávat, že budou postiženy jejich rodiny a přátelé...* (Věrní zůstaneme, č. 8/2003)
- 3942 *...Jsme spíše národem líných Honzů a Švejků. Vždycky jsme tíhli k „pánům“. Odnepaměti. Patřili jsme k nejlepším občanům c. k. mocnářství, byli jsme loajální občané říše, byli jsme nejlepší komunisti. A to všechno během jediného století! Každý se to ale bojí pojmenovat nahlas. Aby si to náhodu „nerozházeli“. Bohužel takoví jsme. Pranic mě to netěší, ale v pravdě je svoboda. Málokterý národ je takto „prodejný“...* (Značka „lid“ v LN 5. 4. 2001)
- 3943 Petruška Šustrová: *...Předstírání, pokrytectví, nedostatek odvahy a lhostejnost, to jsou věci, které nás trápí i v současnosti, a neuděláme-li si pořádek ve vzpomínkách a v reflexi vlastní minulosti, budou nás úplně stejně sužovat dál... Dokud si neuvědomíme, že většina z nás komunistickému zlu pomáhala, dokud si nepromyslíme, v čem a jak jsme jednali špatně my sami a jak bychom jednat už neměli, těžko se můžeme pokládat za společnost, která se snaží žít v demokracii...* (LN 8. 9. 1999)
- 3944 Karel Hvižďala: *...Ale v okamžiku, kdy jsem to podepsal – nebyl jsem ani v KSČ, ani v ROH – byly na člověka vyvíjeny stále nějaké tlaky, aby „čertovi“ podal ruku. Zdálo se mi, že je to přijatelnější kompromis než nabídky, kterým jsem odolával. Svou slabost jsem si uvědomil a odešel jsem ze země...*
- 3945 Čestmír Hofhanzl: *...Společnost, které se dvě a více generací vládne direktivně a neslušně, nemá vlastní lidské zdroje k rychlé a důsledné obrodě...* (LN 12. 1. 1995)
- 3946 *„Odpor občanů proti tomuto (komunistickému) režimu, který ať již jednotlivě, či ve skupině na základě demokratického přesvědčení politického, náboženského či mravního projevovali odbojem nebo jinou činností... byl legitimní, spravedlivý, morálně oprávněný a je hodný úcty,“ říká paragraf 3 zákona o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu...* (LN 6. 4. 1996)
- 3947 Jiří Ruml: *...Jsme prý zatvrzelí a neústupní, a chceme-li přežít, včas musíme uzavřít kompromis s reálnou situací. (Říkal Hoffman o schůzi ÚV KSČ v červenci za účasti novinářů).* (LN 10. 7. 1998)

- 3948 Bohumír Roedl: *...Většina lidí si dnes komunisty nespojuje s koncentráky 50. let. V paměti mají salámový socialismus 70. let a 80. let, kdy si mysleli, že se jim nežíje zle...* (LN 20. 6. 2002)
- 3949 Dušan Třeštík: *...Tento svět už, zaplat' Bůh, nečeká žádné spasení. Spasitelé dosloužili... Máme si je ale připomínat? Ano, máme. Jejich omyly a jejich poblouznění jsou našimi omyly a našimi bludy...* (LN 27. 6. 1995)
- 3950 Milan Knížák: *...naše společnost byla ve své podstatě hluboce nemorální čtyřicet let. Těch, kteří se bránili obecně platné normě – že je nutné podvádět a okrádat stát, že je nutná dvojí morálka – bylo velice málo. Od takové společnosti nemůžete chtít, aby najednou začala fungovat jinak... Lidé, kteří vyšli do ulic, volali hesla a zvonili klíči, byli přece titíž, kteří tady čtyřicet let ten způsob života trpěli. Tušil jsem, že jakmile je euforie přejde, budou se chovat stejně...* (Severočeský deník 6.–7. 1. 2001)
- 3951 Svědectví režiséra Petra Jančárka sonduje okolnosti a důsledky propagandistické výzvy *Kupředu, zpátky ni krok!* z února 1948. (Pořad na ČT2 dne 6. 3. 2002 ve 20.00)
- 3952 Vyčítal odmítl slavit s *Laufrem*... Václava Marhoula ze sdružení *Normandie 99*, která spolupořádá oficiální oslavy v Plzni, rozhodnutí Jana Vyčítala nejdříve překvapilo. Jak připustil, o existenci propagandistické písně Josefa Laufra neměl vůbec tušení... (Děčínský deník 24. 2. 2000)
- 3953 Andrej Stankovič: *...Ideologie českého přežití, která je „až na prvním místě“... přežitím za cenu jakékoli ztráty důstojnosti...* (LN 16. 3. 2000)
- 3954 Raul Alfonsín, v letech 1983–1989 argentinský prezident: *...Pochopit mechanismus, díky němuž přestává být společnost schopna vlastní obrany, a jehož působením degeneruje její mravní kompas, je prakticky nemožné...* (MfD 26. 8. 2000)
- 3955 Emil Lukeš: *...Lidé žádají na těch, co bojují, jakousi absolutní mravní velikost a čistotu svatých; ale nejčistší ruce mají zpravidla takoví, kdo nic nedělali, a ti jsou pak nejprísrnějšími soudci...* (LN 12. 8. 1995)
- 3956 Petr Fischer: *...O Češích se říká, že jsou holubičí povahy: když jen trochu můžou, frknou před konflikty a přímými střety. I ústup lze přece prodat jako vítězství...* (LN 12. 12. 2001)
- 3957 Antonín Bělohoubek, jeden z prvních signatářů Charty 77: *...Pro ty učitele, kteří nedokázali stát alespoň stranou od zločinců předlistopadových i polistopadových, ale přidali se k nim, mějte jen opovržení. Poměřujte je zásadou, že nebyl a není charakterní, kdo nebyl a není v těžkém konfliktu s mocnými darebáky komunistickými i jen s údajně antikomunistickými. Budete-li při tomto poměřování dost důslední a dost odvážní, ke své hrůze zjistíte, že vás učili a učí sami prodejní příkrčenci. Takoví učitelé odchovávali, odchovávají a budou odchovávat jen další ročníky individuí sobě podobných...* (Svobodné noviny, 1. 9. 1999)
- 3958 Beveridge: *Zklamaný a sklíčený po porážce, kterou mu způsobily vlivné kruhy v jeho straně, pronesl: „Je to v pořádku, dvanáct let lopotné práce a čistý štít. Jsem spokojen. Muž koná to, co musí vykonat, navzdory tomu, jakým důsledkům vydá svou osobu, navzdory překážkám, nebezpečím a nátlakům – to je základ vší lidské morálky...“*  
 Norris: *„Prohřeší-li se muž mlčením tam, kde by měl protestovat, stává se zbabělcem.“... Dějiny se ptají: Byl to poctivý muž? Nebyl sobecký? Měl odvahu? Byl vytrvalý?*  
 Rudyard Kipling: *God be thanked, whatever comes after, I have lived and toiled with men...*  
 (Výňatky z knihy J. F. Kennedyho „Profily odvahy“. Orbis, Praha 1969.)

- 3959 K.L.: Závist, nenávisť, bažení po moci, sobectví – zajímavý koktail.
- 3960 ...Souvisí to se špatným svědomím většiny Čechů, pro něž byli představitelé roku 1968 a pozdější disidenti připomínkou prakticky kolektivního přizpůsobení takzvané normalizaci, důsledkem je, že většině starých reformních komunistů se dnes dostává nanejvýš soucitného úsměvu i od těch, kdo dříve podporovali komunistický režim a nyní se přidali k liberálům nebo konzervativcům... A tak není divu, že podle průzkumů neví dnes 43 % mladých ve věku 14 až 18 let, co by si měli představit pod pojmem „srpen 1968“, a 30 % nezabírá ani při dodatečně nápovědě „porážka pražského jara“... (Die Welt 22. 8. 2000)
- 3961 Alexander Klausmann, nar. 1970, Focus, Německo: ...Proces vypořádání se s minulostí je vždy bolestný, člověk musí nakonec sám přiznat vlastní chyby a zlé skutky. V Česku ještě nedorostla generace, která by se ptala: „A cos dělal ty za komunismu?“... (LN 1. 6. 2002)
- 3962 Ferdinand Peroutka: „Důstojnost ducha.“
- 3963 Jan Saudek na otázku „Proč se do toho pletete? Proč si neděláte svoje fotky a chcete poučovat národ?“ odpověděl: „Protože jsem stařec, ale takový, co si, na rozdíl od jiných dědků, naprosto zřetelně pamatuje, jaké to bylo – a je má povinnost varovat! Podívejte: v roce 1941 přeplněné Václavské náměstí – všichni zdvíhali pravice pro Říši... samí Češi. O devět let později, totéž náměstí, znovu desetitisíce – pěla se „Píseň práce“: přísahala se věrnost SSSR... v osmdesátém devátém zase nabito, zvonilo se klíči – možná příště tam bude hromadná poprava novinářů – to TV diváky snad přiláká – přijdou se pobavit.“ Replika: „Ale to byli vždycky jiní Češi!“ Odpověď: „Ne – jsou to pořád tiž.“... (LN 7. 8. 2002)
- 3964 Petr Příhoda: ...Občas někoho napadne, že minulé zločiny by se měly soudit a padoušství pranýřovat. K tomu ale chybí kompetentní instituce. Soudy si nevědí rady se současnou agendou, ač se opírají o příslušné kodexy. Co teprve s tou minulou? A kdo by měl pranýřovat? Čestné tribunály? Kdo by je zřizoval?... Napřed by musela nastat změna smýšlení: metanoia. Záležitost vysoce individuální, ne celonárodní. Nenastane-li ale masově, či hromadně, bude každý pokus vypořádat se s minulostí krátkodechý a nevěrohodný... (LN 15. 8. 2000)
- 3965 Martin Daneš: ...Řekněme si na rovinu, že čeští umělci statečností nikdy neoplývali. Výjimky by se daly spočítat na prstech obou rukou. Nijak zvlášť se tím nelišíme od zbytku světa: snad jen v tom, že v málokteré zemi světa byli lidé v historicky krátkém čase vystaveni tolikerým zkouškám... Zejména za nacistické okupace a v dobách komunismu se spolehlivě prokázalo, že umělci jako celek jsou pro to, aby se udrželi v sedle, schopni téměř čehokoli... (Na stránce je fotka Karla Gotta ze shromáždění umělců v Divadle hudby v únoru 1977). (LN 28. 1. 2002)
- 3966 Petr Pithart: ...S režimem se dalo vyjít, kdo neprovokoval, měl pokoj, příliš toho režim ostatně ani nechtěl – snad jen povinnost absolvovat nepřiliš náročné podrobovací rituály pro ty, kteří chtěli udělat kariéru. „Je to tady navždy, za- nechme všech nadějí a zařídme s podle toho“ – to bylo pro miliony lidí nevyslovené poučení z osmašedesátého a devětašedesátého. A byl to víc výsledek Dubčekovy kolaborující a přitom plačtivé kapitulace než Husákova chladného cynismu. Dubčekova výzva, kterou dal svým osobním příkladem, byla totiž výzvou k rezignaci, k opuštění všech ideálů... (LN 17. 11. 1999)
- 3967 László Lengyel: ...Jenom se někteří prodávají elegantněji a jiní méně elegantně. Svět se dělí na úspěšné a ňoumy. Na ty, kteří si něco vydupou, a na ty, kteří jsou rozdupáni... (LN 29. 1. 1998)

- 3968 Milan Churaň: *Antichartisté za životní jistoty... Nikomu z nich nehrozilo vězení či ztráta života, to, co je nutilo k podpoře Strany a Vlády rudé hvězdy byl u většiny strach o „životní jistoty“... Antichartu signovali např. J. Bartoška, W. Matuška, J. Jirásková, E. Pilarová, P. Janda, I. Mládek (ten podepsal podle Rudého práva dvakrát, jednou dokonce telegraficky)... (LN 4. 6. 1998)*
- 3969 Zdeněk Urbánek: *Ctižádost, závist, zloba, hloupost.*
- 3970 Přemysl Janýr: *...snad každý evropský národ má ve své válečné a poválečné minulosti místa, se kterými se musel či musí vyrovnávat. Explosivním problémem je teprve naše tvrdohlavé odmítání vyrovnat se s naší minulostí, neústupnost a agresivnost, s jakými reagujeme na každé takové očekávání zvenčí... (LN 7. 6. 2002)*
- 3971 Benjamin Kuras: *...Uvnitř zaostření na úsilí získat co možná největší pohodlí dosažitelné za daných podmínek, jako jedinou hmatatelnou míru bezpečí. To převládá nad etickou čistotou prostředků, která je pokládána za zbytečnost a bláhovost. Výsledkem je defenzivní přístup, který lpí na čemkoli, co je „malé, ale jisté“ a čeho se dá dosáhnout a držet. Jak vidí všichni padouchy a patolízaly šplhat nahoru, poctivost a spravedlivost se stanou příliš drahým zbožím, když se nepoctivost a ohýbání páteře tolik vyplácí. Odpovědnost se přenechává „systému, ve kterém se nedá uspět žádným jiným způsobem... (Z knihy „Češi na vlásku“, strana 140)*
- 3972 Zdeněk Troup: *...poměry za socialismu mohly vyhovovat jen otrocké duši – té však vyhovovaly naprosto. Je k uleknutí zjistit, že po tak těžké dějinné lekci, již bylo proškoleny několik generací, po létech nesvobody si tak mnoho lidí neuvědomuje plně tyto souvislosti. Copak jsme národem otroků?... (LN 7. 4. 1998)*
- 3973 Martin C. Putna: *...Smějeme se tomu, co sami nemáme – polskému šlechtictví, ochotě jít vždycky nasadit krk, i když je to naprosto beznadějné... (Nové knihy č. 31/1996)*
- 3974 Petruška Šustrová: *...Zbabělost je ostatně pro českou politiku dost typická – velmi často jsme svědky, že se politikové raději schovávají za „mínění většiny“, „voličů“ či „názor strany“, než aby se k nepopulárnímu či menšinovému názoru otevřeně hlásili jako k vlastnímu... Je to chování zoufale nemožné... (LN 22. 1. 1998)*
- 3975 Michal Bregant: *Svérázné ohlédnutí za uplynulou, ale nestrávenou přítomností... tichá kolaborace, udavačství, přetvářka, faleš a umělost... Zkuste si to představit jako zprávu o nás samých a řeknete: takoví přece nejsme. Ale přesto: vezměme to jako součást naší budoucí paměti a proberme se z té divácké letargie... (LN 13. 2. 1998)*
- 3976 Cyril Svoboda: *...Je správné, abychom měli jakýsi „čestný soud“, který by jednotlivé osoby nazval pravými jmény a popsal, co udělaly. Jestliže by ony osoby tvrdily, že tomu tak nebylo, musely by prokázat svou nevinu. Jinak řečeno by se důkazní břemeno, tedy povinnost prokazovat své tvrzení, přeneslo z oběti na pachatele. Je pravda, že by takový čestný soud nemohl poslat nikoho do vězení, ale fakticky by vyloučil pachatele ze společnosti. A co jiného je trestem než právě vyloučení ze společnosti, a to od nepaměti. Adam s Evou, Kain a další byli právě vyloučení ze společnosti, ať již Boží nebo lidí... (LN 13. 8. 1999)*
- 3977 Alexandr Vondra: *Česká společnost je hodně tolerantní především k vlastnímu selhání, k vlastním neúspěchům a k vlastní špíně... (LN 14. 8. 1999)*
- 3978 Adam Stroehlein: *...Nikdo nemůže zachytit v obrazech ani v heslech množství osobních dramát, k nimž došlo v letech po roce 1968 a v nichž se všichni museli*



- nějak přizpůsobit nové skutečnosti (hovořit o kolaboraci je ve většině případů příliš)... Postupná rezignace, která postihla v letech po roce 1968 skoro všechny občany, měla na život společnosti daleko větší a dlouhodobější vliv. Zdá se, že jizvy po invazi se zahojily, ale jizvy po normalizaci nikoliv. Kdypak začnou lidé hovořit o tomhle?... (Britské listy 25. 8. 1998)*
- 3979 TGM: *...čest národa vyžaduje, aby byla hájena a rozpoznávána pravda – a nic více. Je daleko morálnější... uznat omyl, nežli se ho zastávat, a to i tehdy, když se v něm ocitá celý národ... (Citováno v Přítomnosti, březen 2000, str. 31)*
- 3980 Rudolf Hrušínský: *...A tak hledám člověka, který by stál sám za sebou. Za tím, co si myslí, co říká, a za tím, co dělá. Našel jsem mnoho lidí, kteří dělají něco úplně jiného, než co říkají, a našel jsem mnoho lidí, kterým to vůbec nevadí a kteří k tomu dokonce přikyvují, jako by to bylo naprosto samozřejmé. Přikyvují, myslí si, že je to svinstvo, říkají, že je to realita, a dělají, co se jim nařídí. A tak mne zase začala trápit otázka, kdo my to vlastně jsme a co vlastně od koho chceme a jakým právem. Nemohu se zbavit nepříjemného pocitu, že už asi máme poněkud zdeformované myšlení, nebo usměrněné, nebo zmrzačené. Někdo z nás více, někdo méně, ale do určité míry asi všichni, protože nás to příliš nevzrušuje. Protože už to ani nevidíme, nebo to prostě nechceme vidět. Jisté je to tak pohodlnější a snad i bezpečnější. Ale určitě to není normální. A normalizace se poslední dobou tvrdě vyžaduje na nás. Měli bychom se nad tím asi zamyslet... (Mladá fronta 25. 12. 1968)*
- 3981 Petr Novotný: *...Zkrátka: většina naší společnosti si potřebuje vyjasnit, do jaké míry byla konformní, zda žila mravně neb nemravně, musí sama k sobě zaujmout postoj. To nejde udělat jednorázově, ale dokud to neuděláme, budeme žít jako invalidé, jako emigranti ve své vlastní zemi. Nikdo z nás neumí sám sobě říct, že 40 nebo 20 nebo 5 let života musí zahodit. Co dál?... (LN 4. 6. 1994)*
- 3982 Jan Hájek: *Boj o rukopisy aneb Cesta k sebepoznání... Nešlo totiž o málo – vždyť v sázce byla přece celá „čest národa“!... (LN 15. 2. 1996)*
- 3983 Václav Klaus: *...Úsilí měnit minulost je marné, neboť ta už se dávno stala, a podpisy pod tím či oním dokumentem se dodatečně – s odstupem půlstoletí – vymazat nedají. Je možné jít dále a dívat se dopředu, ale je nesmyslné pokoušet se dokumenty, které půlstoletí platily a ovlivňovaly naše životy, dnes začít přepisovat či zpochybňovat. Připouštím jedině: radši už o nich nemluvit. A radši na ně zapomenout. Nechat je v učebnicích dějepisu. Neboť status quo je a musí zůstat východiskem pro budoucnost. Pokusy dnešní stav měnit proto zcela rezolutně odmítáme. Bez hysterie a bez postranních partajních zájmů. Ale o to pevněji... (LN 17. 2. 1996)*
- 3984 Bohumil Doležal: *Vyhnaná menšina existuje... Zase máme jednou udělat stafáž nemravnému politikaření, které nám brání v tom, co každý národ musí průběžně dělat – vyrovnávat se s chybami a selháním vlastní minulosti... Důvodem „zazdění“ problému je strach podívat se přímo na vlastní selhání. Proto jsme kolem něho vztyčili španělskou stěnu ideologického sebeospravedlňování... (LN 21. 4. 2000)*
- 3985 Dušan Třeštík: *...Plebejci si vždy mysleli, že čest má ten, kdo si ji může dovolit, a pěstovali si proto jiné, skromnější ctnosti – pracovitost, prozíravost, spolehlivost, rozumnost. Česká společnost, která začínala jako plebejská, si tyto ctnosti přenesla celkem snadno i do společnosti demokratické. Lid tu byl národ a národ byl lid, elity byly jinonárodní, nepočítaly se tedy... Slovo čest je nemoderní, konstatoval v jednom z našich vánočních povídaní velký moralista (přívlastek není míněn ironicky) Jiří Menzel... Nejsme naprogramováni pro přežití*

- jako jednotlivci, jak si myslel Darwin, nýbrž ve skupinách... Ale můžeme se pro čest rozhodnout, trvat na ní. I když se takové rozhodnutí nedá dost dobře rozumně zdůvodnit... (LN 29. 12. 1995)*
- 3986 Václav Havel: *...Každý jedinec je individuálně odpovědný za své činy... Říci si ve svém vlastním zájmu plnou pravdu o naší historii, byť by byla jakkoli nepříjemná a nepopulární. Je to věc našeho duchovního a mravního zdraví. Síla naší republiky nebude v uhýbání před pravdou, ale ve vůli ji poznat... (LN 30. 3. 1993)*
- 3987 Völker Gabert, předseda Seliger-Gemeinde: *...Češi nezvládli svou minulost, protože nechtějí slyšet nepříjemné pravdy o sobě, bez poznání úplné pravdy však není nový začátek možný... (LN 2. 5. 1996)*
- 3988 Jiří Večerník: *...Myslím, že ze sebe nemůžeme sejmut odpovědnost poukazováním na dědictví komunismu a odkazováním na vyřešení problémů až tou příští, domněle panenskou generací... (LN 24. 11. 1999)*
- 3989 Česká politika hledá ve svých porážkách vinu vždy v objektivních okolnostech a ve svých protivnících, nikoliv v sobě samé. (Viliam Horňák: Československo mezi přestavbou a revolucí. III. Vystřízlivění. Pražská imaginace 1991)
- 3990 22. září 1938 vychází v Lidových novinách jeho nesmrtelná „Modlitba tohoto večera“. Odpovídá v ní na anglofrancouzské ultimátum, požadující vydání německého pohraničí hitlerovskému Německu... Je to ten známý text: „Ano, mnoho se změnilo, ale lidé zůstali stejní, jenomže teď víme líp, kdo je kdo...“ Ten text končí takto: „Nikdy nebude malým národ, který se nedá zviklat ve své víře v budoucnost a v práci pro své lepší příští.“... (Národní osvobození č. 1/1992)
- 3991 Timothy Garton Ash: *...Cosí podobného se po pádu komunismu stalo i v Polsku. Premiér Tadeusz Mazowiecki ve svém prvním projevu před Sejmem prohlásil: „Mezi námi a minulostí uděláme tlustou čáru (gruba linia).“ Chtěl tím jen upozornit, že jeho vláda bude odpovědná pouze za to, co sama udělá. Přesto se fráze „tlustá čára“ záhy rozšířila a začala být považována za „španělský“ přístup k nelehké minulosti... (Nová přítomnost, č. 8/1998, str. 8–11)*
- 3992 Jiří Pehe: *...obecné přesvědčení Čechů, že dějinami se lze, řečeno lidově, vždy nějak „pročurat“... Ve slavném Formanově filmu „Hoří, má panenko“: „Když si to lidi rozkradli, tak to pak nemají.“ Tato věta je dosti přesným obrazem naší situace. Za posledních devět let bylo rozkradeno nejenom mnoho majetku, vytunelováno mnoho fondů a bank a na politickou objednávku napumpováno mnoho peněz do podniků, které měly již dávno zbankrotovat (což je jenom jiná forma loupeže). Zcizeno bylo i původní odhodlání občanů utáhnout si opasky, jakož i původní nadšení pro demokracii... (LN 18. 12. 1998)*
- 3993 Jean Delumeau: *...strach je vlastně součástí racionálního chování člověka... (LN 21. 3. 1998)*
- 3994 Petr Příhoda: *Minulost nezvládáme, nemáme na to... Málokterý výrok je citován tak často, jako ten Santayanův: „Kdo neporozumí své minulosti, musí ji prožít znovu.“... Nejdůležitější je však ta její kapitola, která se kryje s naším dospělým životem. Za tu totiž spoluzodpovídáme... (LN 6. 11. 1999)*
- 3995 Alena Šubrtová: *...Bez poctivého a důsledného vyrovnání s komunistickou minulostí nemůžeme nic pozitivního vybudovat. Zvláště mládež je na pravdu a spravedlnost velmi citlivá. Když lidé vidí, že se vyplatí být zbabělý, nemít vlastní názor, že se vyplatí udávat, kolaborovat, budou hrůzné výsledky komunistického panství výrazným způsobem podtrženy... (Dk-Dialog č. 9/1994)*
- 3996 Ladislav Kantor: *Chlap má držet slovo a nepodělat se. (ČT2, 1. 4. 2000)*
- 3997 Olga Sommerová: *Jedni byli bití, druzí pili pivo. (Věrní zůstaneme, č. 1/2005)*

- 3998 K.L.: Zpupnost moci: jen oni „věděli“, co je pro nás všechny dobré. Potřeba učit se rozhodovat sami za sebe! Prožít krátký život na této zemi sebevědomě, důstojně a bez strachu.
- 3999 Petr Příhoda: *...Myslím, že společnost přijala levičáckou, dokonce komunistickou ideologii víc než polská, maďarská aj. Příliš mnoha lidem se stal odvar této ideologie světovým názorem, ba dokonce náhražkou víry, jakkoli odmocněné a ležérní. Sovětskou okupací se tato víra mnohým zhroutila. Od té doby až do podzimu 1989 tu vzrůstala neurčitá nespokojenost plus podrobnost vůči režimu plus individuální využívání příležitostí rovná se demoralizace, a to v celospolečenském měřítku. Není to utěšená scénérie... Nevědomých stereotypů, které nám, tedy i lidem současné pravice, vštípila letitá diktatura, se budeme zbavovat dlouho...* (LN 14. 1. 1992)
- 4000 K.L.: Pražské jaro – pokus části komunistů o kosmetické úpravy.
- 4001 Karel Steigerwald: *...Do nekonečna si opakujeme, že naše země byla za uplynulých padesát let poškozena především mravně, ale jen neradi jsme ochotni si pod tím slovem něco určitějšího představit. Každý z nás, občanů, jak už je lidskou slabostí, vidí mravní poškození spíš a raději u těch druhých, kde se také lépe posuzuje...* (LN 1. 4. 1995)
- 4002 Z usnesení X. kongresu ODS v Liberci v prosinci 1999: *Kongres konstatuje, že česká společnost se stále ještě nedokázala vyrovnat se svou minulostí. Právě tato skutečnost viditelně brzdí rozvoj demokracie a upevnění práva v naší zemi...*
- 4003 Natálie Kocábová: *...On už si málokdo uvědomuje, že ti lidé, kteří nesměli vykonávat svoje povolání a museli vzdorovat režimu, nevěděli, že to jednou skončí. Zdálo se, že ta perzekuce bude navždy. Ta kotelna a výslechy na StB že budou navždy. Já jejich postoj chápu jako hrdinství. A proto mě uráží, když někdo, kdo neměl tehdy žádné zásadní problémy, tyto lidi zlehčuje. Proto se považuji za takového postkomunistického disidenta. Já si těch lidí vážím.* (MfD 2. 6. 2005)
- 4004 Jiří Ruml: *...Pořád si myslím, že komunistickou minulost nemají soudit ti, kteří v ní spokojeně přežívají...* (LN 14. 2. 2002)
- 4005 Pavel Hradil: *Myslím si, že dnes je již bez veškeré pochybnosti historicky potvrzena zvrácenost komunistické ideologie, která se za celou dobu své existence projevovala potlačováním práv a svobod občanů a třídní nesnášenlivostí. Důsledky byly politické procesy, kriminály, šibenice, v lepším případě diskriminace jinak smýšlejících občanů a jejich rodinných příslušníků, v ještě lepším případě křivení páteří těch, kdo neměli odvahu se ozvat...* (Telegraf 14. 1. 1992)
- 4006 Ondřej Štindl a Libor Budínský: *...výročí puče z roku 1948. Ten ještě v roce 1994 mluvčí KSČM Věra Žežulková označila za „vyvrcholení demokratického revolučního procesu“... Režimní propaganda se po letech stává zdrojem zábavy... Jiřího Štěpničku, představitele Gottwalda ve směšném televizním seriálu... Historii třetího odboje přitom připomíná jen muzeum v Příbrami a skanzen namísto bývalého tábora Vojna...* (LN 25. 2. 1999)
- 4007 Deyl Daniel: *...Podle českého etika a psychiatra Petra Příhody má česká tendence hledat cestu nejmenšího odporu hluboké historické kořeny. „Opatrnost českého národa a neochota postavit se problému čelem je určitá tradice, která má delší trvání než jenom několik desítek století.“... Podobně se Alexander Dubček a stranické vedení hájili v roce 1968, když v Moskvě přijali sovětské podmínky. Česká neochota čelit protivníkovi za cenu obětí sice podle Peheho zabránila prolévání krve, avšak zlomila národu nadlouho morální páteř...* (LN 15. 4. 1999)

- 4008 Bohumíra Psychlová: *Největším zločinem je 42 let komunistické výchovy našich občanů. Lidé se odnaučili být odpovědní sami za sebe, za svou práci, za to, jak má vypadat stát, ve kterém žijí...*
- 4009 Adam Drda: *...V prvních dvou letech po listopadu 1989 patřilo úsloví o „vyrovnání se s minulostí“ k nejfrekventovanějším. Diskutovalo se o zločinech komunismu, o tajné policii a jejích pomahačích, o navrácení ukradených majetků atd. Nový režim se snažil stavět na morálních základech... Toto odhodlání ovšem postupně sláblo. Probíhaly sice procesy jako rehabilitace, restituce a lustrace, ale přestával se na ně klást důraz. Vládnoucí ODS v čele s Václavem Klausem se soustřeďovala především na ekonomickou transformaci, zločiny komunismu odsuzovala hlavně verbálně... (LN 3. 8. 1998)*
- 4010 Jan Ruml: *...Lidé v naší zemi žili v policejním systému, desetitisíce jich donášely na své sousedy, známé a kolegy, statisíce se bály mluvit pravdu, naučili se mlčet nebo rovnou lhát... Stali jsme se, aniž si to mnohdy uvědomujeme, spolupachatelí, i když jsme žádná zvěrstva neprováděli, každý z nás k něčemu mlčel, nikdo neměl dost síly. Žili jsme uprostřed zločinu a dnes, když se situace změnila, najednou jasně vidíme, že jsme ztratili schopnost svobodně žít. Uvažujeme v dimenzích rozděleného světa, pořád ukazujeme směrem od sebe, na druhé, očekáváme, že kdosi teď všechno udělá za nás, jako to za nás – a nutno říct, že hrůzně – dělal celou tu minulou dobu. Neumíme být spolu. Ačkoliv komunistická strana je nyní jen jednou z mnoha stran a StB byla zrušena, oba tyto živly žijí dál, jejich nositelé mezi nás dál vrážejí klín, rozdělují kolektivy, přátele, rozdělují města, poltí celý stát... S tímhle je třeba něco udělat, je třeba dopodrobna popsat minulost, ukázat ji nahou a pravdivou, aby se už nemohla opakovat... (Střední Evropa č. 22/1992)*
- 4011 *...Lidovecký poslanec Pavel Severa: „Mám pocit, že dnes už nemůžeme jako prvotní fakt brát, jestli byl někdo v minulosti členem KSČ, ale dívat se na jeho dnešní činy.“... Vojtěch Filip: „A vadilo by mi, kdyby lidé označili za bývalého komunistu mě. Je to na lidech, zda těmto politikům, kteří převlékají kabáty, dají svoji důvěru. Já bych jim ji dát nedokázal. Nejsem ten, který by převlékal kabát.“ Podle Filipa je například typickým „převlékačem kabátů“ Jan Ruml... Sedm let kryl jako ministr vnitra všechny lumpárny ODS... (Značky „hrb, zup, kal“ v LN 19. 3. 1998)*
- 4012 Cyril Höschl: *...Čím méně kdo o něčem ví, tím je vzteklejší. Jeden typ vždy udeří stejnou: a jak jste za komunistů trpěl vy? Takto se ptají lidé, kteří mají s netrpěním za komunistů vlastní velké problémy. Často jsou to bývalí komunisté, v jejichž očích dnes případného kritika jejich režimu ospravedlňuje pouze to, že za nich trpěl. Jinak se opozice vůči komunismu nedá ani pochopit ani přijmout... (LN 16. 8. 1999)*
- 4013 Jan Beneš: *...Plno lidí – i dnes významných – má hodně másla na hlavě z let padesátých a šedesátých. Nemluvě o těch z doby normalizace. Podívejte se, jak ostudně zůstává viset ve vzduchu třeba kauza bratří Mašínů. A na druhé straně například Grebeníček senior... (LN 22. 3. 2001)*
- 4014 Martin Štěpánek: *...Jan Patočka napsal, že jsme národ, který dokáže pošlapat odkaz svých otců. Ale na druhé straně je tu něco obrovsky pozitivního. Schopnost přežít. A schopnost uchovat si svůj vnitřní pocit. Přes tento národ přešli Habsburkové i Rusové, šrámy to v něm zanechalo, ale zůstal. A kdo jsou dnes například Řekové? Už dávno ne nositelé dědictví Homéra, Euripida a Sofokla, ale nositelé stop turecké nadvlády. Folklorem, literaturou, hudbou.*

- Proč my nejsme dávno Němci? Rusové? Proč jsme pořád Češi? Protože jsme skutečně byli schopni bránit se duchem... (LN 18. 11. 2000)*
- 4015 Bohumil Doležal: *...Politik by neměl svádět odpovědnost na voliče, aniž by se předem zeptal, co udělal sám pro to, aby komunisté legitimizováni nebyli. A neměl by se nechat ukolébat tím, jak siláckou antikomunistickou rétoriku v posledním desetiletí vedl... Nechci tím říci, že komunisty bylo třeba trhnout mezi dveřmi. Heslo „Nejsme jako oni“ bylo správné. Mělo se však s nimi jednat jako s poraženou a zavrženíhodnou institucí a jen o předání moci, mělo se jim hned na počátku otevřeně říci, že posledním krokem demontáže bude rozpuštění jejich strany. Klaus se stal ministrem financí z Havlovy milosti a nese za tehdejší jednání s komunisty spoluodpovědnost. Díky politickému talentu se záhy postavil na vlastní nohy, to však nic nemění na tom, že se před tím partnerství OF a komunistů nijak nebránil. Poté, co se stal ministerským předsedou nového českého státu, zachoval se k někdejšímu manažerům komunistických podniků stejně velkoryse jako Havel ke komunistickým politikům. Umožnil řadě z nich, aby si své pašalíky z výhodných startovacích pozic a za podpory státní a polostátních bank potichu „rozprivatizovali“. Bez pravidel a bez kontroly... (LN 21. 11. 2000)*
- 4016 Martin Jan Stránský: *...Přál bych si, aby léta strávená pod bolševikem byla uznána za léta občanské války, při které se národ rozdělil na dvě skupiny stojící proti sobě, přičemž jedna skupina fyzicky a psychicky mučila druhou, aby se v této souvislosti jednou a provždy jasně řeklo, že člověk, který se stal členem komunistické strany, ať to bylo z jakéhokoliv důvodu, kapituloval. Tečka. Přál bych si, aby se na tohle nikdy nezapomnělo, ale zároveň aby bylo jasné, že dělení na ty dobré a na ty špatné má svůj smysl jen pokud jde o minulost. Národy, které prožily vlastní občanskou válku, si toto uvědomují... (Nová přítomnost č. 7/1998, str. 1)*
- 4017 Emanuel Mandler: *...Lidé, kteří se provinili spoluprací s reálněsocialistickou mocí, mohli využít dlouhých měsíců a let k tomu, aby přesvědčili své spoluobčany, že se mýlili, protože mýlit se je lidské. Že jejich chtivost a hamižnost jsou jen zdánlivé (alespoň do jisté míry)... Vondráčková: „...Teď vím, že mi chyběla odvaha, ale kde ji v té době vzít. Říkala jsem si, že když antichartu nepodepíšu, nevystoupím už na veřejnosti, v rozhlase ani v televizi. Myslela jsem si, že podpisem anticharty dělám pouze to, co musí udělat každý...“ ...S tím se nedá nic dělat. Odpouští se těžko a na naší společnosti je to znát. Je zahleděná sama do sebe, tolerantní k sobě a intolerantní k jiným... (LN 4. 11. 2000)*
- 4018 Bohumil Doležal: *...Ve skutečnosti to bylo tak, že vstupem do KSČ získali jako řadoví členové množství většinou drobnějších výhod, díky nimž měli pohodlnější život než ti ostatní. Kdyby do ní nevstoupili, měli by to v životě o něco těžší. Nic víc a nic méně. Členství KSČ bylo tedy možno oželeť, aniž by člověk utrpěl velkou škodu. Velká většina lidí je taky oželela a dovedla si to zařídit tak, aby při tom mnoho netratila. Když chtěl člověk v poměrech, jaké tu vládly před rokem 1989, vyžít slušně, musel se trochu uskrovnit. Ostatně když chce člověk vyžít slušně, musí se vždycky uskrovnit... (LN 5. 12. 2000)*
- 4019 Jan Potměšil: *...Ale ono je to o tom, jak se k tomu staví každý z nás. Jak je odpovědný k vlastnímu životu. Jak je poctivý. Záleží na drobnostech. Na tom, kde si kdo dokáže odpustit, obhajovat to, že uměl být svině... To je to, co mě štve... (LN 13. 10. 2000)*
- 4020 Josef Krečmer: *...Nemělo by se v zapomnění rozplynout, že po atentátu na Heydricha čeští herci v Národním divadle kolaborantskými projevy manifestovali věrnost říši. Vždyť uběhlo jen pár desítek let a národní, zasloužili a ostatní*

- kumštýři v té samé kapličce manifestačně podepisovali antichartu. Byla to podlost, nebo „jen“ čecháčkovská podělanost? Klademe-li dnes věnce ke hrobu Jana Palacha a zároveň do úplného ztracena pomíjíme malověrnost tehdejších představitelů naší kultury, není v tom projev velkorysé tolerance, ale právě jeden z těch odstínů čecháčkovství. Vraťme se ještě k dnešku. Nevěřím, že mezi členy a přívrženci KSČM je většina z nějakého přesvědčení. Řekl bych, že také jim patří slova z úvahy Václava Černého: „Jejich stále stejné postoje jsou jakousi tvrdohlavou kocovinou ze zklamání, které zažili, druhotnou a následnou reakcí na přesvědčení předešlé a tedy jistou vzteklou kompenzací pocitu méněcennosti.“ A ti patří mezi Čecháčky nejnebezpečnější... (LN 25. 1. 1999)
- 4021 Adam Drda: ...je víc než zarážející, že lidé, kteří prožili několik desetiletí v obludném totalitním režimu, necítí nepřekonatelný odpor ke straně bezmála stalinského typu, jejíž čelný představitel srovnává prezidenta Havla s vrahem Gottwaldem – vypovídá to cosi o povaze národa, dnes i v minulosti... (LN 23. 3. 1999)
- 4022 Václav Klaus: ...Lidé minulé, komunistické éry se v nové situaci začínají opět pohodlně zabydlovat. Znovu vzniká prostředí, kterému rozumějí, protože se v něm uměli dlouhá desetiletí velmi zdárně pohybovat... (LN 10. 4. 1999)
- 4023 Jiří Ruml: ...Teď se teprve prokazuje, s jakou naivitou jsme po listopadu smířlivě volali, že „nejsme jako oni“. Zůstali tu jako vši v kožichu... (LN 5. 10. 2000)
- 4024 Dalibor Povolný: ...Také nebyly jenom dvě možnosti – buď emigrovat, nebo zůstat a zpívat – byla ještě třetí, totiž zůstat a nezpívat. Dělat například uklízečku jako paní Marta Kubišová. A nabízely se i další možnosti: utírat okna (kardinál Vlk),... Příkladů je tisíce... (LN 19. 10. 2000)
- 4025 Jiří Kratochvíl: ...Já bych například moc rád psal o něčem úplně jiném a taky to zkouším, ale neumím. Jsem totiž příslušníkem rodiny (a teď míním celý ten nejširší okruh příbuzenstva), kterou 20. století převálcovalo na všeliký způsob, a já se od té skutečnosti nedokážu odtrhnout... Je to nesmírně zajímavá rodina, posedlá společenskou ctižádostí, ale na druhé straně i fanatickou askezí, má své mnichy, partyzány, hochštaplery, ale i opravdové hrdiny, kolaboranty, moralisty, bláznů a skutečné šilence... (K románu „Noční tango anebo Román jednoho léta z konce století“). (LN 27. 10. 2000)
- 4026 Bedřich Marjanko: ...Kdo chtěl v té době něco znamenat či dokázat, musel se sklonit před režimem. Existovaly pouze malé výjimky... Jsme všichni chybující a každý nemá tak pevný charakter, aby dokázal ledacos obětovat... (LN 14. 10. 2000)
- 4027 Václav Havel k veteránům 8. 5. 1995: ...Přihrbená opatrnost, kterou mnozí z nás vynikali jak po Mnichovu a za nacistické okupace, tak za komunismu, nesmí už nikdy být naším národním programem... (LN 9. 5. 1995)
- 4028 Ladislav Rašín v roce 1938: K té zbabělosti cizí připojujeme zbabělost vlastní. Je pravda, že jiní zradili nás, ale my zrazujeme sami sebe. (LN 8. 2. 1994)
- 4029 K.L.: Nepotřebovali svobodu, neboť je zodpovědností.
- 4030 K.L.: Sověti dokázali využít Dubčekovce k tomu, aby se sami zlikvidovali.
- 4031 Výročí srpnové invaze 1968 komentované v MfD 21. 8. 2003.  
Rudolf Battěk: ...Oslovující řešení by mohlo být jednoduché, pro generaci pamětníků méně nostalgické a pro generace mladých, intelektuálně dospívajících vědomí, že kořeny jejich současných problémů a starostí jsou ve značné míře důsledkem dějů minulých...  
Jan Macháček: ...Husákovi lidé vsadili na to, že v této zemi se lidé snadno stanou cyniky, že rychle všechno vzdají, a sázka jim vyšla. Kdyby však zůstalo

- více lidí, pro které stálo za to chovat se slušně, mohlo těch dvacet let, která následovala, vypadat úplně jinak...
- Michal Pavlata: ...V současném demokraticky zvoleném parlamentu je 44 komunistických zákonodárců, dnes už i ve vysokých funkcích. Z nomenklaturních aparátčků Husákova režimu jsou podnikatelé. Bývalí řadoví členové KSČ říkají „my nic, my muzikanti“. Co Čech, to muzikant! Asi z toho mnohdy opravdu moc neměli. Jenom neztratili zaměstnání, jejich děti neměly problémy při přijímání na střední a vysoké školy, jejich rodiny měly přednost při přidělování bytů atd. Tihle „muzikanti“ zkrátka jenom pomáhali víc než ostatní udržovat tu normalizační mašinu v chodu. Kdo prošel bahnem, nemůže zůstat čistý. To platí obecně... Socialismus nelze reformovat. Socialismus s lidskou tváří byl jenom marným pokusem o retuš socialismu. Byl to pokus komunistů potlačený komunisty zahraničními i domácími. Byla to „věc strany“ a nebyl žádný důvod obrodnému procesu tleskat...
- 4032 Zdeněk Urbánek: ...Prý užívám Shakespeara, abych mohl říkat, co jinak nesmím. Veliká pocta! Po představení „Richarda III.“ jsem byl obviněn, že přidávám do Shakespeara verše. Postava Písaře končí svůj osamělý monolog: „A půjde k čertu celý tenhle svět, když zlo, jež poznáš, musíš zamlčet.“  
Prý to v originále není. Je to tam, ale anglicky. (Nové knihy č. 23/1995)
- 4033 K.L.: Lhaní – běžnost – nordická lest.
- 4034 K.L.: Dorozumění – porozumění.
- 4035 Jiří Just: Komunisté se chovali tržně: na poptávku po zvýhodněném životě nabízeli členství ve svých řadách... Volíme-li mezi druhořadou existencí bezprávných a zaprodáním se zločinecké organizaci, není to dobrovolná volba...
- 4036 Sváta Karásek: ...Já myslím, že jsme naopak byli docela morální. Nám prostě připadalo nedůstojný, jak se lidi po osmašedesátém lehce vzdali. V padesátých letech to bylo ještě pochopitelný – tam šlo skutečně o život, o existenci. Ale co riskovali naši spoluobčani v sedmdesátých letech? Že nemohli jet k moři, nebo že ztratili dobrou flek!? A tak jsme se pokusili žít svobodně uprostřed nesvobody. (Svět v obrazech č. 18/1991)
- 4037 Karel Steigerwald: ...Společnost by se ráda vyrovnala s minulostí a vyrovnat se současně nechce. Kdo by se rád díval do své černé duše?... (LN 9. 11. 1993)
- 4038 Karel Kříž: ...Patnáct z osmnácti současných členů vlády prošlo „přípravkou“ v KSČ. Jejich snaha zakazovat některé organizace, které nevyhovují jejich vkusu, je tedy na jedné straně dědictvím určité mentality a na straně druhé je směšná, protože sami mají z minulosti máslo na hlavě... (LN 30. 7. 1999)
- 4039 Václav Havel: ...Jde o hygienu našeho sebeuvědomění. K tomu patří schopnost podívat se do tváře i vlastní minulosti... Nejsme horší než jiní; ale nejsme ani lepší... říci si pravdu o sobě samých jsme povinni především kvůli sobě a našim potomkům... Je to věc našeho duchovního a mravního zdraví, síla naší republiky nebude v uhýbání před pravdou, ale ve vůli ji poznat... (LN 21. 5. 1994)
- 4040 Vinnetou: Kdo nezabrání křivdě, je stejně vinen jako ten, kdo ji zavinil. To je zákon Apačů.
- 4041 Petr Kučera: ...Lhát se vyplácí. Češi se za deset let utvrdili, že mluvit pravdu nevede k úspěchu. Zalhat ve vlastním zájmu je v Česku zřejmě naprosto běžné. Průzkumy říkají, že se k tomuto morálnímu poklesku uchyluje valná část národa. A to i přesto, že jej současně odsuzuje... (LN 12. 5. 2000)
- 4042 Jiří Fiedor: ...Machiavelli radil, že moudrý muž nemůže stát v slově, je-li mu to na škodu. Mohl by, kdyby všichni lidé byli čestní. Ale protože nejsou a sami dané

- slovo neplní, rozumný panovník slovo nemůže dodržet, protože by tak byl sám proti sobě, dodal Machiavelli... Historie dává těmto výrokům jistě zapravdu, veřejnost však nesmí panovníka při podobném konání přistihnout... (LN 21. 9. 1996)*
- 4043 Vladimír Just: *...První z těchto nevyřízených restů na cestě k vlastní dospělosti je plné pojmenování, nikoli omlouvání a zatloukání... (LN 16. 1. 1996)*
- 4044 T. G. Masaryk: *Je holým neštěstím, že si zvykáme očekávat tolik od vlády, samočinností se vzdávající.*
- 4045 K.L.: *Osmašedesátníci dnes říkají: „Záleží na tom, kdo co dělá, ne co byl.“ (Říká to např. i Jiřina Šiklová.)*
- 4046 K.L.: *Kolaborace je povolena: účel světí prostředky.*
- 4047 Zdeněk Svěrák: *Neochota k hanbě.*
- 4048 K.L.: *Spolupráce s nepřítelem proti zájmům vlasti je přece jasná vlastizrada.*
- 4049 Václav Havel v projevu k 25. výročí srpnové invaze: *...Pravdivá reflexe vlastních dějin je jednou ze základních podmínek budování vskutku demokratického sebevědomí naší společnosti... Velké, obdivuhodné a vpravdě statečné vzepětí naší společnosti je dodnes živoucím důkazem všech dobrých sil, které v ní dřímají... (Děčínský deník 21. 8. 1993)*
- 4050 Jiří Dědeček:  
*Podívám se na dějiny –  
 O čem hovoří?  
 Nikdy to nebylo jiný: sliby, skutky, slova, činy –  
 Křivda, zrada, příkoří.  
 Ale jen klid, lidé drazí  
 Ono nehoří.  
 Kdo se preventivně plazí,  
 Toho už nic neporazí.  
 Žádná křivda, žádná zrada, žádná příkoří.*  
 ...  
*Už jde rudoch od válu*  
 ...  
*Nechme samet sametem,  
 Pánové a dámy,  
 Buďto s nima zametem, nebo oni s námi!*  
 (Z knihy „Reprezentant lůzy“, Orbis, Praha 1994)
- 4051 Vlastimil Ježek, Klement Lukeš, Petr Prokš: *Čas normalizace. Československo v letech 1968–1989. Pro žáky 7.–9. ročníků základních škol. Nakl. Fortuna, Praha 1992.*  
 (K.L.: *Důkaz, že učitelé nebyli zcela bez pomoci – pokud o pomoc stáli).*
- 4052 Tomáš Halík: *...Neřešené hříchy nezaniknou, ale žijí svým životem v hlubších vrstvách a otravují veřejné klima. Proto metoda „tlusté čáry“ za minulostí je snahou bagatelizovat vinu. Druhým z extrémů je hon na čarodějnice. Ten prý bývá často projekcí neschopnosti vyrovnat se s vlastními vinami... (Z mezinárodního kolokvia „Jak se vyrovnat s komunistickou minulostí“, které pořádala Česká křesťanská akademie, Občanský institut a Středisko křesťanské kultury 22. 4. 1994)*
- 4053 Miloš Hájek: *...Normalizaci prý nemohlo zabránit ani odmítnutí podepsat moskevský protokol. Toto gesto odporu snad mohlo zmenšit hloubku demoralizace, je však možné, že důsledky by pak byly ještě horší... (Z recenze knihy Zdeňka Jičínského „Problémy čs. politiky“, Praha 1994, v č. 2/1995 Listů)*



- 4054 Vladimír Přibský: *...Český politik je čas od času vystaven hrubému nátlaku ze strany silnějšího a má na vybranou ze dvou zel: buď vydat svůj národ totálnímu zničení, anebo se pokusit hanebným podpisem oddálit zkázu alespoň na čas. Hic tertium nullo tempore datur...* (LN 21. 8. 1995)
- 4055 Petr Koudelka: *...Je statisticky prokázáno, že tak se zachová drtivá většina lidí při těch největších katastrofách. Jenom se trochu přikrčí. A je zajímavé, že to vycházelo a vychází. Proto se lidstvo nezajímá o katastrofy, kterých je všude plno. Stačí se trochu přikrčit a katastrofa je pryč. Umění, jak se přikrčit, je jedno z nejdůležitějších, které nám odkázaly minulé generace...* (LN 20. 5. 1995)
- 4056 Jiří Menzel v týdeníku Magyar Narancs: *Když to srovnáme s Ruskem, nebo s padesátými lety nebo s třicátými lety v Německu, nebyl to vysloveně nelidský režim, jen hloupý režim. I když to několik lidí, nebo několik tisíc lidí odneslo, nebo si odtrpěli, že seděli ve vězení nebo nemohli pracovat ve svém oboru nebo se jim zhroutila kariéra, přesto to nebyl tak krutý teror jako v minulosti. Na tom všem je nejsmutnější, že to nebyl ani tak ideologický teror, nešlo o nic jiného než o to, aby se pár lidí mělo lépe než ostatní... Já pod pojmem nelidského režimu rozumím něco jiného. Byl absurdní, hloupý, nesmyslný, ale nebyl natolik krutý, jako mohou být jiné režimy.“ K tomu Bohumil Doležal: „Lidé, kteří absolvovali únavné putování od čerta k ďáblu, od jednoho personálního odboru ke druhému, a všude slyšeli jen – nepřipadá v úvahu, vás prostě zaměstnat nemůžeme, tito lidé neměli čas ani pomyslení na to, aby se utěšovali myšlenkou, že je to vlastně fajn, protože by je taky mohli zabít. Byli totiž přesvědčení, a oprávněně, že se jim děje bezpráví. A bezpráví, ať se na mne pan Menzel nezlobí, není jen věc hlouposti... (LN 1. 2. 1995)*
- 4057 Emanuel Mandler: *...Lid se celkem ochotně nechal zastrašit. Je tedy pochopitelné, že se tedy iniciátoři Charty cítili zrazení... Široké vrstvy obyvatelstva byly „vinny“ mnohem méně, než si chartisté tehdy i později mysleli. Požadavek na uskutečnění občanských práv jim připomínal nedávné a špatné zkušenosti. V roce 1968 až příliš upřímně podpořily demokratizaci a lidská práva, byly však bezprecedentním způsobem zrazeny svými předáky a přenechány Husákovi... (LN 16. 11. 1994)*
- 4058 Zdena Mašínová: *...Bratři a já, stejně jako naše matka, jsme nedělali rozdíl mezi nacisty a komunisty. Bratři nebyli schopni unést skutečnost, že většina lidí šla se sklopenými hlavami jako stádo dobytka na porážku... (LN 1. 8. 1995)*
- 4059 Milan Uhde: *...Čeští politici po roce 1945 dostatečně neprovedli analýzu totalitní zkušenosti, a snad právě proto se záhy stali obětí nové totality... (LN 30. 6. 1995)*
- 4060 Milan Drápala: *...Z politického hlediska Palachův čin nesplnil svůj účel. Sesuv společnosti do rezignace pokračoval a nakonec vyústil v marasmus normalizace. Palach byl sice tajně uctíván, zdánlivě se však za ním zavřely vody historie... (Respekt č. 4/1995, str. 4)*
- 4061 Jan Gogol ml.: *...Příliš mnoho radosti jsem neměl ze svého zjištění, že Palacký, kterého si jinak vážím a který řekl: „Drž pravdu, padni komu padni,“ poté, co našel prosebný list českých stavů po Bílé hoře adresovaný Zdeňku Vojtěchovi z Lobkovic, aby se za ně přimluvil před staroměstskou exekucí, prohlásil: „To nikomu nedávejte, to je ostuda!“... (LN 20. 8. 1994)*
- 4062 Petr Fischer: *...Zeman se například pramálo staral o to, aby u sociálních demokratů nezakotvily staré komunistické kádry, což mu nikdy neodpustí především lidé, kteří si své sociálnědemokratické cítění podrželi i v emigraci... (LN 31. 3. 2001)*

- 4063 Sebil Minco, předseda Gézského hnutí: *...Historie se neopakuje, opakují se lidé. Chci tím říct, že zlo v dějinách umožňuje lidská lhostejnost... Záleží na vás, na mladých lidech, říkám, jestli něco takového dopustíte znovu...* (LN 25. 3. 1995)
- 4064 K.L.: Bolševici uměli soudit ve dne v noci, ráz na ráz: I tresty byly rychle vynášené. Proč to nyní nejde alespoň trochu rychleji?
- 4065 K.L.: KSČM je jen odrůda celonárodní neochoty přiznat si vinu. (Poznámka: Dr. Jiří Fleyberk, zástupce šéfredaktora Reflexu – syn ústředního tajemníka národněfrontovské Čsl. strany socialistické? )
- 4066 K.L.: Co dělali nynější remcalové proti totalitě v minulých 20 a více letech?
- 4067 Jiří Hanák: *...Jako bychom tušili, že s charakterem českého národa není všechno v pořádku. Je nebo není? Po své prodejnosti či neprodejnosti se tážeme zhruba posledních padesát pět let. Dříve taková otázka nikoho ani nenapadla, vysoký étos první republiky ji takřka vylučoval. Je tedy nasnadě dovozovat, že „matkou všech otázek“ tohoto typu je mnichovský otřes, další dvě selhání v roce 1948 a 1968 a zejména mravní marasmus 1969–89...* (Nová přítomnost, 17. 1. 1995. Celé toto číslo má základní téma „Prostituce českého národa?“)
- 4068 T. G. Masaryk vypovězenému německému žurnalistovi Edgaru Mowrerovi: *Hlavní podmínka demokracie: Nebát se umřít!*
- 4069 Václav Klaus: *...Chybí výdrž, zarputilost, vytrvalost a trpělivost...* (LN 13. 6. 1998)
- 4070 Ivan Klíma: *...Zbabělost je osudovým rysem českého charakteru...*
- 4071 Vojtěch Bednář: *Jsmo opravdu národ sobců?... Ne tím, že se nejprve staráme o sebe, ale tím, že chceme po druhých, aby se nejprve starali o nás.* (Princip 6. 6. 2003)
- 4072 Jan Jandourek: *Rozporuplný osud legionářův... Poslední legionář, bojovník od Zborova, Alois Vocásek, zemřel v sobotu 9. 8. 2003 v Praze nejen ve věku neuvěřitelných sto sedmi let, ale také neuvěřitelně svěží... Aloise Vocáska do Československé legionářské obce nepřijali, protože byl po druhé světové válce obviněn z kolaborace s nacisty, konkrétně z členství v organizaci Vlajka a z udavačství... Naše dějiny jsou jistě poměrně složité. Například organizace Vlajka nebyla jistě přesně tatáž před okupací a za ní. Je to škála od zřejmě upřímného vlastenectví přes nevkus až ke zločinům... Zdá se však prokázané, že Vocásek toho měl na svědomí víc než jen to, že se pohyboval mezi podivnými či špatnými lidmi (navíc po třech měsících v roce 1940 z Vlajky sám vystoupil). Za války měl udat několik rodin a mnozí lidé kvůli tomu skončili v koncentračních táborech. Po válce byl za kolaboraci odsouzen, ale trest smrti mu prezident Beneš změnil na doživotí. Ani současné soudy neshledaly, že by se seznámily s novými fakty, které by na věci něco měnily. Rozporuplný osud pana Vocáska přinejmenším ukazuje, jak jsou české i osobní dějiny podivné. Už za polovinu života můžete stihnout být legendárním bojovníkem za svobodu národa i kolaborantem s cizí mocí proti témuž národu. Stojíte Benešovi po boku, pak ho označíte za židozedaře, pak vás podle jeho dekretů odsoudí a tentýž Beneš vám trest zmírní. Komunistický prezident vám nakonec udělí milost v době, kdy se na mnoho jiných s milostmi rozhodně neplývalo. Jak by to asi bylo s takovým Juliem Fučíkem, kdyby přežil? Třeba by na něj někdo vytáhl, že „mluvil“ a popravili by ho vlastní soudruzi...* (MfD 14. 8. 2003)
- 4073 Jiří Pehe: *...Součástí problému je nepochybně skutečnost, že česká společnost jako celek se zatím nedokázala vypořádat s obdobím komunismu. Bojovný antikomunismus dnešních demokratů často jen zastírá skutečnost, že si s komunismem zadala podstatná část české společnosti. Jak už výstižně popsal*

- Václav Havel v *Moci bezmocných, komunistický systém si zavazoval všechny, kteří proti němu otevřeně nebojovali, celou řadou rituálů, jich se všichni museli účastnit, pokud nechtěli upadnout v nemilost... Jinými slovy: česká společnost se jen těžko morálně (a pak možná i prakticky) vypořádá s existencí silné KSČM, dokud se nevypořádá sama se sebou...* (Přítomnost, jaro 2006, str. 14–15.)
- 4074 Jiří Berounský: *...poražený se pohybuje v jiné morální rovině než kapitulant... Žádné lidské konání by nemělo ani v ohrožení popřít principy, na nichž spočívalo. Stane-li se tak, je naivní se domnívat, že to bude zadarmo. Svým mnichovským rozhodnutím jsme popřeli smysl dvaceti let Československé republiky...*
- 4075 Arendtová: *Všichni si zvykli klamat sami sebe, protože se to stalo jakýmsi morálním předpokladem přežití – a tento zvyk se tak zakořenil, že se ještě dnes, osmnáct let po pádu nacistického režimu, kdy je specifický obsah oněch lží v podstatě zapomenut, mnohdy stěží ubráníme dojmu, že prolhanost a životní lež představují stmelující prvek německého národního charakteru. (In: Gesine Schwanová: „Zamlčovaná vina. Ničivá moc dvojí morálky. Prostor, 2004, str. 68)*
- 4076 Eva Švandová: *My, Češi, asi nikdy nebudeme nadšení bojovníci – asi na to máme příliš vyvinutý smysl pro realitu a příliš zvažujeme pro a proti, než abychom se po hlavě vrhli do prvního odporu. Ale nejsme zbabělci, jak si často sypeme popel na hlavu sami, na to jsou seznamy mrtvých, pronásledovaných i vězň-ných za posledních pětadesát let příliš dlouhé. Ale především, skutky obrany v době jakéhokoliv teroru nelze vážit „lékárnickými váhami“ doby míru a klidu, kdy se každý může – bez následků – stát hodnotitelem historie. (Dk-Dialog, č. 3–4/2004)*
- 4077 *...Byl to pouťový kolotoč. Někteří se vezli, někteří ze všech sil tlačili. Tak to mělo být na věčné časy. Nebylo... (značka „vuh“ ve Věrní zůstaneme, č. 10/2004)*

### Skauti-komunisté v době totality

- 4078 Karel Lešanovský Lubkovi Školoudovi 31. 10. 1993: *Nazdar Lubko... Nechci tě samozřejmě hloupě utěšovat. Zklamávání, o kterém se zmiňuješ, není zajisté nic líbezného. Patří ale k životu každého, kterému o něco jde. To víš lépe než já. Krize Vaší dvojky časem pomine, stejně jako krize našeho skautingu celého. Důležité je dělat pro to, co je v našich silách, a nevzdávat to. Český skauting je legitimním potomkem z lůna svého národa. Má mnohé jeho obecné rysy. Jistě víš, že má v sobě i nemálo z levičáctví. Je známo, že procento partajníků mezi skautskými činovníky bylo v roce 1968 vyšší než toto procento v celé naší dospělé populaci. Nesouhlasím s Tvojí zmínkou o neprůstřelnosti některých výtečníků. Právě jejich rozčilenost a prudké reakce jsou důkazem zásahů, které se cíle neminuly. Válka pokračuje. Má a bude mít často charakter války partyzánské. Příznávání se k slabosti, strachu, selhání a nečistému svědomí, to jsou oříšky nelehké k louskání. Tento národ se propadal do bahna kolaborace stále víc a více. Přinesl si tu schopnost už z Rakouska-Uherska (viz Sabina), za druhé světové války to pěkně kvetlo, dostalo to další rozsah po roce 1948 a snad nejvíc ale právě v době „normalizace“ – v husákovštině. Mluv s mladými! Mnozí to mají v sobě, aniž by si to vůbec uvědomovali. Tak daleko to dospělo. Oportunismus, prospěchářství se u mnohých vůbec neposuzuje jako nějaký prohřešek. Žít jinak se z obecného hlediska opravdu nevyplácelo. Sám jsi to krutě zažil... A tak: žádné velké flákání! Večerka je ještě daleko...*

- 4079 Karel Lešanovský: Svatopetrská noc českého skautingu. A nejen jeho. (Znění ze 7. 9. 1995 v Brně na 2. konferenci „Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s totalitním režimem“.)
- 4080 Karel Lešanovský. Stručná chronologie některých personálních záležitostí v Junáku.
- 4081 Karel Lešanovský: Pathfinding – hledání dobré stezky. (Poznámky k „Poznámce“ bratra Pfeiffera na straně 15 Skautingu číslo 4 z prosince 1992). Děčín, 1. 1. 1993.
- 4082 Rudolf Plajner: *...Chceme, aby naše výchova byla univerzální a utvářela harmonicky celou osobnost mladých chlapců a děvčat. Naším cílem je výchova uvědomělých občanů naší vlasti, kteří se neučí pravdu jen vyhledávat, ale také za ni bojovat... V závěru jednání o obnově Junáka v roce 1968 složil náčelník Junáka jménem všech jeho členů na státní vlajku slib věrnosti republice.*
- 4083 *...Bilance osmdesátin československého skautingu by nebyla úplná, kdybychom vynechali schizofrenní kafkovskou situaci Junáka při jeho obnově v roce 1968. Pomineme-li skutečnost, že se Junák přihlásil k politice KSČ a setrval v této podpoře i přes to, že původní a nadějná snaha této strany byla nahrazena politikou jasně reakční, nemůžeme pominout skutečnost, že vydal prohlášení, v němž těžce zpochybnil celou historii československého skautingu. Vystavil ostudné kritice světové skautské hnutí. Prohlásil ústy svého nejvyššího představitele, že skauting – junáctví vlastně žádnou ideologii nemá a neměl. Pravda je, že tou dobou vál těžký sibiřský vítr a zkušenosti padesátých let byly až příliš kruté. Avšak jakému životu nás to vystavovalo hnutí, které jsme milovali a uctívali jeho představitele? K čemu nás to nabádalo? Od čeho nás to chtělo uvarovat? Od pravdy? A od odhodlání ji bránit? Co nám nabízelo? Zůstat u dětí mnichovansky přikrčení, naučit je uzlovat a dlabat totemy? Tenkrát v sedmdesátém roce, navzdory tomu, že ještě hořely skautské ohně, bylo nám jasné, že dojde-li někdy k další obnově skautského hnutí, musíme se vrátit až na samotný začátek všeho. Budeme-li chtít se jako skauti podílet na mravní obnově národa, je především na nás jestli dokážeme říct ono biblické ANO, ANO, NE, NE. A jsme nyní v té situaci, která se v sedmdesátém roce jevila nereálná. Skauting se rozjíždí těžce a klopotně, jako pivovarský kůň, pamatujete-li na ně. Na voze má kupu starých dluhů a nových problémů. Nebudou však vyřešeny, když je budeme držet v kleci. (JZP – Zachariáš – Pedro v ČINu č. 11/1991)*
- 4084 Seznam řady objektových svazků JUNÁK z evidence StB.
- 4085 Zbyšek Pecha: Skauti a ti druzí. Utajování klamu je klamem. (ČIN 14. 3. 2006. Převzato z občasníku Skautské listy. Pramen: ČT, 3. ledna 2006, 23 hod., pořad „Ještě jsem tady“ o Václavu Břicháčkovi.)
- 4086 Denis Patočka 14. 12. 1991 navrhl na Ústřední radě Junáka prohlášení: *Každý kandidát podepíše prohlášení, že nebyl spolupracovníkem StB (ve smyslu lustracího zákona), spolupracovníkem KGB a členem LM a že souhlasí s lustrací. Dále, že nebyl vyloučen z Junáka, nebyl shledán vinným pro trestné činy (s výjimkou politických) a nemá záznam v rejstříku trestů.* Návrh byl jednomyslně schválen. Pro hlasovali i ti, kteří se tomu podrobit nehodlali... Dále se jednalo o tom, že kandidát je v charakteristice povinen uvést informaci o své politické příslušnosti (členství) v letech 1948–1989. Schváleno po diskusi už ne jednotně: 16 pro, 9 proti, 5 zdržení.
- 4087 Karel Lešanovský – Kay: Jak nás vylučovali z Junáka. ...V „Pokynu ÚRJ všem složkám Junáka k zajištění jednotného postupu při výstavbě Socialistického svazu mládeže“ je napsáno: „Není možné, aby v dětském a mládežnickém hnutí

- pracovali ti, kteří se buď svou minulostí, nebo v posledních dvou letech aktivně postavili proti straně, socialismu a našim spojencům. Jedná se především o ty, kteří se dostali na protistranické pozice, pracovali aktivně v KANu i v K 231 atd. Jejich další činnost je neúnosná a z hnutí musí odejít... Jedná se o skutečný rozchod a očistu našich složek a orgánů, o akt, který je politicky a společensky jedině nutný a správný.“... Všem činovníkům byl 19. 12. 1969 adresován dopis, ve kterém jsou i tato slova: „Budeme aktivně a iniciativně podporovat politiku Národní fronty, jejímiž jsme členy, i její vedoucí sílu KSČ.“ A na adresu případně nesouhlasících tu bylo varování a výzva: „Těmito základními momenty jsou vázáni všichni členové a činovníci Junáka... Usnesení Ústřední rady a úkoly z nich vyplývající musí být v zájmu našeho hnutí bezpodmínečně respektováno a všemi složkami plněno. Žádný člen nebo činovník nebo žádná organizační složka neřídící se plně stanovami, usneseními sněmu a Ústřední rady – nemůže být a nebude považován za člena, činovníka nebo složku Junáka.“... Vzato doslovně, bylo to generální vyloučení všech činovníků jiných názorů. Protože pak podepsaní nerespektovali sami platné stanovy (zejména v záležitosti ukončení činnosti Junáka), vyloučili paradoxně těmito slovy také sami sebe ze skautské organizace. (Skauting č. 1/1998)*
- 4088 *Skautské ideály se nesžijí s marxismem. Koncem dubna v pražské Lucerně na pátém junáckém srazu skautů a skautek z českých krajů delegáti, členové Konfederace politických vězňů, vydali prohlášení, v němž žádají, aby se do skautských orgánů nevolili lidé s komunistickou minulostí, protože skautské ideály nelze spojovat s třídním bojem a marxistickou ideologií... (Značka „jsk“ ve Věrní zůstane č. 6/1992)*
- 4089 *K.L.: Skautských 30 jidášských stříbrných.*
- 4090 *K.L.: Z jednoho konceptu z roku 1997: Bratři-soudruzi, svým členstvím v KSČ jste dávali najevo, že souhlasíte s politikou strany, která se už dvakrát bezohledně pokusila naše skautské hnutí zničit. Za celou dobu minulých osmi let téměř nikdo z Vás spoluvinu na této zločinnosti komunistické strany nepřiznal a zřejmě nehodlá přiznat. Pokud se domníváte, že tím nebyla poškozena čest skauta, žádáme Vás, abyste dobrovolně naše řady opustili. Na stejné lodi s vámi můžeme zůstat jen v případě, že v sobě najdete alespoň špetku odpovědnosti...*
- 4091 *Návrh Vladimíra Prince určený pro V. junácký sněm týkající se činnosti členů Junáka, kteří se zpronevěřili hnutí v letech komunistického režimu.*
- 4092 *...Delegáti junáckého sněmu při volbě nových činovníků by měli zvážit, zda dají své hlasy a důvěru na odpovědné funkce v ústředních (ale i krajských a okresních) orgánech Českého Junáka těm bratrům a sestrám, kterým byla v minulosti vždy bližší politická linie KSČ, než čistota, bratrství a sesterství ve skautském hnutí. Vždyť již dvakrát „soudruzi v našich řadách“ využili bratrské a sesterské důvěry a naší tolerance k tomu, aby pod ideály „jednoty mládeže“ přivedli junáckou organizaci málem k totálnímu zničení, jak to přikazovala stranická instrukce KSČ... (Značka „jok-“ v ČINu č. 7/1990)*
- 4093 *Slib skautských činovníků: „...2. Žít a vychovávat mládež v duchu skautského zákona...“ („Organizace.“ Sestavil Ant. B. Svojsík, náčelník Svazu skautů R.Č.S. Knihovna junáků-skautů československých. Číslo 12. Praha 1921.)*
- 4094 *Kopt Miroslav a kolektiv: Český skauting v dokumentech KSČ 1945–1948. Praha 2004.*
- 4095 *František Franta, Ořechov u Brna: ...Brzy po válce jsem jako mladý skaut získal pozoruhodnou zkušenost, která mne hluboce zasáhla a téměř zpochybnila mnohé válečné prožitky. Do ČSR přijela tehdy skupina anglických skautů a jeden*

- z nich nám přednášel o skautském zákoně. Mezi jiným tvrdil: „Skaut nikdy nelže!“ Namítali jsme, že jsou situace, kdy to není tak jednoznačné: například za okupace byl skutečným hrdinou ten, kdo dovedl fašisty oklamat, a tedy lhal! Náš školitel byl však nesmlouvavý a trval na svém... (Telegraf 9. 4. 1992)*
- 4096 *Z rozhovoru s holandskými skauty v roce 1996: „...Otázka: „Představte si teda, že by skauting v Holandsku bol 40 rokov zakázaný, čo byste spravili v tejto situácii?“ Gerard Waardijk: „Pozerajúc sa po okolitých krajinách, ktoré sú v podobnej situácii ako vy, vidíme, že ľudia sa snažia pracovať s deťmi a hrať s nimi hry, ktoré sú založené na skúsenostiach skautingu, ako ho zažili voľakedy oni. Učia dnešné deti skautingu ich predstáv, aj keď je to skauting minulosti. Základná myšlienka, ako dúfajú, sa tak dostane na povrch.“ (Médium č. 8/1996, str. 30)*
- 4097 *Michal Schindler: ...Mladý Jan Zábrana si zapisuje: „Z této doby vyjdou kuté charaktery, neboť je horší zkouškou než okupace. Někdy má člověk dojem, že celý český národ nestojí za moc. Pro mne byl Stalin v roce 1950 masový vrah, a ne praporečník lidstva jako pro ně,“ reaguje v 70. letech příkře na alibismus své generace... (LN 8. 3. 2002) (K.L.: Z mládí Zábrany se dochoval jeho skautský deník.)*
- 4098 *K.L.: Obelhávání sebe sama.*
- 4099 *K.L.: Lež byla rutinní záležitost.*
- 4100 *Jiří Hájek z Prahy I: Dnes sklízíme neblahé plody výchovy mládeže ze 70. a 80. let. Jako bývalý vysokoškolský učitel vím, že jsme od mladých nechtěli, aby si tvořili vlastní názor. Vše se jim předkládalo hotové, a kdo měl vlastní úsudek, byl špatný. To se týká i roku 1968. A dnes se dívíme, že o tomto krizovém vývoji mladí nevědí. (Rudé právo 17. 3. 1989)*
- 4101 *K.L.: Knih kritizujících skauting vyšla celá řada. Některé jsou známé, mnohé nikoliv. Stálo by za to, zpracovat řádnou jejich bibliografii.*
- 4102 *K.L.: Kdo a kdy ze skautů-komunistů se postavil za vězněné a pronásledované bratry a sestry?*
- 4103 *K.L.: Tolerance není přizpůsobivost.*
- 4104 *Karel Lešanovský: Ještě k tomu totalitnímu dědictví v nás. (Návrh článku z roku 1998)*
- 4105 *K.L.: I komunisté-skauti musí zúčtovat se svou minulostí a dát své záruky do budoucnosti.*
- 4106 *K.L.: Co jste udělali proti ničení Junáka vy, bratři-komunisté?*
- 4107 *K.L.: Český skauting ke svému uznání společností nepotřebuje ministerské podpory – jen vlastní činností může se pokusit o navrácení bývalé prestiže.*
- 4108 *K.L.: Karel Havlíček Borovský. „Ceterum autem censeo obsidionem esse tollendam.“ (Ostatně soudím, že stav obležení musí být zrušen.) Stojí za to znovu si přečíst ten Schauerův článek „Naše dvě otázky“ v Čase z 20. 12. 1886.*
- 4109 *Břetislav Večerek z Náchoda Rudolfu Plajnerovi 21. 3. 1970: Vážený bratře, od návratu z Prahy nespím, nejím a nestojím za nic. Pro Tvůj nevhodný projev na srazu „O.S.“, který nevyplnul z potřeb „Junáka“, ale z obmyslnosti těch, kdo si přejí vládat Svojsíkovo dědictví (nezahubené nacismem – ani stalinismem) do léčky, aby se znemožnilo samo. Abych vážně neonemocněl, odhazují tuto tíhu. Vystupují z „Junáka“ i z „S.O“. Vyškrtni mě, prosím, ze seznamů. Děkuji Ti a pozdravuje Tě Břetislav Večerek, Sokolská 8786, Náchod. (Připsáno rukou R. Plajnera: Odpověď odeslána 26. 3. 1970)*
- 4110 *Jiří Menzel: Ocítl se v našich dějinách muž, který vyřkl mimo jiné dvě pozoruhodné věty, určené nám, Čechům, dědicům naší historie. Ty věty znějí: „Pravda*

- zvítězí.“ A „Nebát se a nekrást.“ Uplynulých padesát let nám trochu pokrřivilo charakter, a tak jsme si ta dvě hesla trochu přejinačili na: „Počkat, až pravda zvítězí.“ A „Nebát se krást.“... Nastala doba, kdy se můžeme o starém pánovi dozvědět víc, kdy už by pravda měla vítězit, už bychom se neměli bát a už bychom neměli krást. Měli bychom znovu poslechnout jeho sedmdesát pět let staré výzvy k tomu, aby se z občana nového státu stal člověk sebevědomý a slušný. Aby ta příkrčená bytost, zmačkaná touhou po přežití, přestala být pouhým přizpůsobivým čecháčkem... (Týdeník STORY v roce 1995)*
- 4111 *Všeobecné bratrství je už ve svém základě proti lidské přirozenosti... Podstatou národa není humanita, nýbrž chuť žít a pud sebezáchovy... (Značka „br-“ v Necenzurovaných novinách, č. 07/1993)*
- 4112 *Zrušme komunisty, žádají senátoři. (Kanadské listy č. 3–4/2005)*
- 4113 *Z dopisu Karla Lešanovského Lubkovi Školoudovi 5. 3. 1995: ...Však víš, že jsem Milotovi při návštěvě u Tebe připomenul, že i on byl tenkrát 1. 2. 1970 na zasedání ÚRJ. Je tam vlastnoručně podepsaný. A hlasoval tenkrát pro všechno, co navrhovali komunisté a lidé s nimi domluvení. Totéž se opakovalo v dubnu, kdy se odhlasovaly ony Pokyny... k převodu Junáka do Pionýra včetně vylučování těch, kteří byli v KAN, K 231 apod. A pak znovu v červnu na onom velkém aktivu. Milý Lubko, vůbec se nedá říct, že jenom a jenom komunisté jsou jedinými viníky toho neslavného konce Junáka v roce 1970. I když samozřejmě jejich vina je prvořadá a zcela nesporná. A musí se to říkat...*
- 4114 *Jana Fajmonová, ředitelka ZŠ v Karlových Varech: Jsme mladým vzorem?... Majetek a peníze se staly některým lidem měřítkem úspěšnosti. Dovolili jsme, aby se tento systém pochybených hodnot stal modelem pro mladé... Vždyť už například i krádeže od útlého věku se dnes berou jako běžná věc. Mladí si totiž zvykli, že musí mít všechno hned a pokud možno bezpracně. To mění i motivy krádeží. Za první republiky kradli z hladu, pak proto, že se jim věc líbila, a dnes, protože chtějí věci zpeněžit... (Rudé právo už 22. 3. 1989!)*
- 4115 *...Snad by společnosti neuškodilo, kdyby škola byla méně náročná na úroveň znalostí, pokud by na druhé straně více pozornosti věnovala mravním a estetickým hodnotám, které stále více u mládeže postrádá. Co nám bude platné, že budeme zaplavení maturanty perfektně pracujícími s počítači, kteří však lásku považují za součást svých biologických potřeb, a nikoliv za vrcholný cit, jehož je člověk schopen a bez něhož si výchovu dalších generací snad nelze ani představit... Příčin trestné činnosti mladistvých je pochopitelně mnohem více, prapůvod však je vždy ve výchově... (Rudé právo z Brněnského večerníku už 12. 1. 1989)*
- 4116 *...že velké množství mladých lidí se nedokáže orientovat v současném vývoji u nás, že jsme něco zanedbali ve světonázorové výchově, že neumíme s mládeží vést dialog... Autorita Svazu mládeže není mezi mladými Pražany velká. Jak ukázal výzkum, ani SSM, ani Pionýrskou organizaci nepovažují za příliš důležitou při vytváření svých názorů... Změny jsou nutné. Podívejme se například na práci pionýrských skupin. Co formalismu v mnohých z nich bylo. Není přece tajemstvím, že o většině toho, co se děje ve skupině, fakticky rozhodovali dospělí. Jenže pokud máme z dětí vychovávat samostatné mladé lidi schopné řídit, vyslovit svůj názor, nést odpovědnost, musíme jim dát příležitost a musíme je to učit už v pionýrském oddíle... (Eva Loučková s tajemníkem městského výboru KSČ v Praze Aloisem Geršlem o mládeži v Rudém právu 7. 3. 1989)*



- 4117 Vykřičníky a otazníky nad českým skautingem za komunistického totalismu a po něm. (Rámcová charakteristika referátu a diskusních příspěvků, které mají vzejít z jednání „skautské sekce“ konference 29. 8. 1994.)
- 4118 Zpráva studijně výchovného odboru náčelnictev chlapeckého a dívčího kmene (a přípravného výboru kmene dospělých). Zpracoval Eduard Pachmann před 5. sněmem Junáka.
- 4119 Rudolf Plajner: Koncept odpovědi Učitelským novinám na jejich článek v č. 6/1970.
- 4120 Opis textu nazvaného SYRINX. Autoři Kopt, Makásek a Zachariáš. Rukou Rudolfa Plajnera připsáno, že se jedná o leták rozesílaný kolem 10. ledna 1970 okresním pracovníkům Junáka.
- 4121 Otevřený dopis Miloše Miltnera, náčelníka zahraničních československých skautů, ze dne 1. 1. 1991 Ústřední radě Junáka.
- 4122 Podklady k jednání skautské sekce konference „Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou“ připravené na 29. 8. 1994.
- 4123 Milan Šťastný, Třebíč: Kam kráčí junácká organizace? Tam mimo jiné: *Na likvidaci Junáka v letech 1948–1950 se iniciativně podílela řada komunistických činnovníků a činovník, z nichž nutno uvést v Zemské junácké radě Čech: Cyvín, Preininger, Hála, Macháček, Trejbal, Ticháček, S. Hauser, Chyský, Svatoš, Haškovec, Stárka, Skalník, Vančurová, Jedličková aj., v Zemské junácké radě Moravy Stopka, Škarda, Solař, Štefan, Nosál, Riedl, Foit, Stopková, Marková aj., a v ZJRS Pipek... Situace se opakovala v letech 1969–1970, kdy tuto službu komunistickému režimu prokazovala tzv. stranická skupina ústředí a lidé, kteří byli ochotně vstoupit do ústředních orgánů PO SSM. Jmenovitě se jednalo o Hálu, Vaňka, Brycha, Břicháčka, Bayera, Jágra, Pfeiffera, P. Hausera, Moravce, Peškovou, Mackovou, Pfeifferovou, Kubačovou aj.* (Zveřejněno v ČINu č. 16/1991)
- 4124 Pavel Landovský: *...A to nemluvím o žádnéjch pomstách, ale je třeba pojmenovat tu situaci, v níž takový množství lidí předhodilo svůj život mocným jen za pohrůžku, za pohrožení prstem a za tytyty. Přitom jaký fantastický lidi to někdy byli. Ti, co byli odrovnáni z fleku, no prosím, stane se, ale když tomu člověku byla dána možnost a on se rozhodl pro srabárnu, tak tam už je to nebezpečný. Podívej se, člověk nesmí dělat podle mého názoru víc, než může a nesmí dělat míň, než může...* (Z knihy „Soukromá vzpoura“, Praha 1990)
- 4125 K.L.: Poctivá snaha skautů (i komunistických) byla znovu zabita. Junák šel pak přes meze mravní únosnosti.
- 4126 Rudolf Plajner: *Mnozí vážení a junáctví přející myslitelé sice uznávali, že zkrášlujeme mladé populaci jejich dětství a mládí, ale měli obavy, zda ustavičným zdůrazňováním zákona neztrpčujeme dospívající generaci přechod do společnosti dospělých a zda nejsme fanatiky svých představ. Každý prý přece ví, že s pravdomluvností pochodíš zle, že s poctivostí nikam nedojdeš, že přátelství a bratrství lidí je utopie, že věrnost ať republice či partneru v manželství přísahá kdekdo, ale plní málokdo, že věřit nemůžeš nikomu, že „Homo homini lupus“ člověk člověku vlkem... A junácké mládí bylo schopno pochopit, že jsme vlastně členy tajného řádu, nikoliv proto, že bychom se tajně scházeli a vyvíjeli nezákonnou činnost, ale proto, že navzájem o sobě vlastně nevíme, ale žijeme podle skautských norem a jsme kontrolováni pouze vlastním svědomím...* (Zavátou stopou, II. díl – Idey)
- 4127 K.L.: Skromná hrdost skautů na neohýbavost.
- 4128 K.L.: Konec konců vychytralost je nerentabilní.
- 4129 K.L.: Ohnuté hřbety špatně i vypadají.



- 4130 K.L.: Tolerance není přizpůsobivost a také proto se nesmí rezignovat na historickou paměť.
- 4131 K.L.: Byla poptávka po hrdosti? Ano, ale...
- 4132 K.L.: Statistika práškačství od Sabiny k Minaříkovi. Odpustit ano, nechat žít, ale: jasně říct, co udělali, a publikovat dochované dokumenty a jejich slova.
- 4133 Bratři Písko, Řehák a Kašpárek: *...Při našem soudu je třeba být tolerantní, každému ať je soudcem jeho svědomí. Věrnost skautingu se projevovala v občanské statečnosti a v každodenních postojích. Bylo stejně důležité sledování cíle – vytváření předpokladů pro duchovní obnovu skautingu – jako volba prostředků – život „v pravdě“ a snaha, aby se člověk nestal zprostředkovatelem zla: nelze oddělovat profil skauta od jeho charakteru v občanském životě...*
- 4134 K.L.: Proč vlastně byli v KSČ?
- 4135 Rudolf Plajner: *...7. Junák je poslušný rodičů, přestavených a junáckých činovníků... Poslušnost je krásná vlastnost, vede-li k ušlechtilým činům, které jsou v naprostém souladu s etikou naší společnosti. – Nesmíme však poslouchat vždy a každého, nesmíme poslouchat slepě a bez rozvahy. – Nabádá-li nás někdo k činům špatným, neposloucháme. – Nevíme-li, jaké důsledky by mělo splnění daného rozkazu, žádáme vysvětlení. – Ve Svazu junáků skautů RČS se všichni učili podřizovat své osobní zájmy potřebám celého národa a státu; to byla poslušnost nejkrásnější... (Plajner: Zavátou..., II. díl – Idey)*
- 4136 Velen Fanderlik: *...A právě mezi mládeží se začíná projevovat touha a snaha nemyslet jen na sebe, ale také na jiné... Lidstvo se proměnilo v miliony sobců, kteří neznají slovo „my“ ani „zítra“ a „dobré“ splynulo s pojmem „příjemné“. Dnes si však lidstvo již uvědomuje, že zničí sebe i svou budoucnost a jednotlivci a hlavně mládež cítí, že štěstí není ani v majetku, ani v úspěchu, dobrém bytí, zábavě a pohodlí. Objevili „svědomí“ a začínají vidět poslání člověka zase v Dobru a Kráse a v jejich službách. Je to vidět všude mezi mládeží, ale předně mezi skauty po celém světě... (Z knihy „Táborové epištoly“ z roku 1977, strany 50 a 52)*
- 4137 K.L.: Otázka pro autory skautských dokumentů z let 1969–1970, které se podrobovaly nátlaku KSČ: „Opravdu šlo o děti nebo o Vás samotné především?“
- 4138 K.L.: Nepřijímejme poučování o morálce od těch, kdo nesklonili hlav svých za pomáhání bolševismu!
- 4139 B.-P.: *Pathfinding – hledání stezky je podstatou skautingu. Znamená to, abys našel svou vlastní cestu tak, že tím můžeš ukázat cestu a být užitečný i ostatním... Ve skautském hnutí jsme nepolitičtí, pokud jde o stranickou politiku, chceme hochy připravit spíš na státnické umění než na politiku stran... Skauting je škola občanství... Cílem skautingu je naučit hochy, jak se žije, a ne, jak se životem proklouzává...*  
 V Osičkově Anglicko-českém slovníku: „SCOUT – skaut, zvěd; boy scout = skaut; to scout – vyzvídat, chodit po výzvědách, odmítnout zabývat se čím nebo uvážit co...“  
 Ve Slovníku amerikanismů: Scoutmaster – skaut, člověk se skautskými ideálními vlastnostmi, čestný, optimistický, vlastenecký, zanícený pro ideály.
- 4140 K.L.: Soudruzi se začínají cítit uraženými už jen pro ně nepříjemnými otázkami.
- 4141 K.L.: Šlo skautům-komunistům více o skauting nebo o jejich osobní zájmy? Co bylo jejich osobním zájmem? Patřil k nim přece často i skauting. Proč nebyli ochotni ustoupit do stínu? Využili jen nedostatku těch, kteří by je mohli a měli nahradit?
- 4142 K.L.: Kdy jen lhali a kdy to mysleli vážně?

- 4143 K.L.: Kolik v tom bylo opravdové, přesvědčené levicovosti?
- 4144 Zachovaný soubor zápisů obou náčelnictev z let 1968–1970: Řada dokladů o činnosti členů stranické skupiny Junáka i jednotlivých skautů-komunistů a jejich následovníků.
- 4145 Stanovisko k jednání V. junáckého sněmu. Kritický posudek let 1968–1970. Autor nezjištěn.
- 4146 K.L.: Podrobná písemná příprava na jednu přednášku s obsahem: Úvod, Bilance, Negativní poučení, Pozitivní poučení, Perspektivnost skautingu.
- 4147 K.L.: Rehabilitující organizace se vlastně rehabilituje sama před sebou... Ani jeden kromě Antonína Suma neřekl nic o tom, pod čím je podepsán. Starosta Sum některé své „podpisy“ neuznává, nespecifikuje ale které. Neříká také, kde proti nepravdivému uvedení svého podpisu protestoval.
- 4148 K.L.: Schovávání vlastních zájmů za zájmy hnutí.
- 4149 K.L.: Jenom přizpůsobivost nebo úplná kapitulace před nepřítelem?
- 4150 K.L.: Lavina nezasloužených vyznamenání.
- 4151 K.L.: Podepsal jsi? Hlasoval jsi? A proč?
- 4152 K.L.: Kdo zaplatil cenu za zradu junáctví?
- 4153 K.L.: Rezignace Rudolfa Plajnera – důkaz tímto dokladem je nesporný. Uváděný důvod: byl jsem při desintegraci mládežnického hnutí. K uskutečnění rezignace nakonec nedošlo, nikde v zápisech o této rezignaci není žádné zmínky. Nerezignace Václava Břicháčka – byl při rozpouštění.
- 4154 K.L.: Junák vlezl nakonec do chomoutu doby. (Viz také Charvátův článek ve Vesmíru.)
- 4155 Karel Horák: *...Jedním z častých argumentů, kterými byla a někdy dosud je obhajována činnost Junáka po lednu 1968, je jeho přihlášení se k socialistickému obsahu výchovy a na sněmu i k vedoucí úloze strany. Je pravda, že ve vystoupeních některých funkcionářů Junáka i v závěrech sněmu jsou tyto teze obsaženy. I na tuto skutečnost je však nutné se dívat kriticky a nepřeceňovat ji. Z dokumentů je zřejmé, že Junák se hlásil k tzv. „demokratickému socialismu s lidskou tvář“, který je zbaven třídního obsahu, k nacionalistické politice strany prosazované pravicově orientovanou částí Dubčekova vedení... Oficiální přihlášení se k socialistickému obsahu výchovy a k principům marxismu-leninismu bylo mnoha činovníky chápáno jako formální manévr nutný k zachování jeho existence. (Z článku „Ještě k obnově činnosti Junáka v roce 1968“ v MF dne 11. 1. 1971)*
- 4156 K.L.: Persekuce za členství a činnost v Junáku nebyla nikdy v minulosti předmětem systematického studia.
- 4157 Jiří Hrdina: *...A také v našich skautských řadách, a tak tomu bylo i v samotné ÚRJ, se lidem neříkala pravda, ale mladá generace by měla být varována, jak to v posledním ČINu trefně vystihl Mirko Vosátka – „že rudí aktivisté se snaží dostat skauting, aby „umřel na úbytě“, aby udělal místo jiným!“... T. G. M. v jisté stati v hovorech vedených s Karlem Čapkem říká: „...Že mnohdy je třeba na obranu demokracie použít i železa...“ Takže si myslím, že by bylo záhodno šlápnout na paty červeňáčkům!... (Z odpovědi na dotazník pro skauty-mukly.)*
- 4158 *...Jaký výsledek by zlínský sněm v roce 1948 přinesl, se můžeme jen domnívat. Možná, že by „pokroková“ Pionýrská organizace slavila narozeniny o rok dříve. A na jejím početí by se podílela významnou měrou i velká část mladých skautských vůdců, tehdy ještě oslněná perspektivami komunistického programu. Předsněmovní provolání náčelníka Junáka Dr. Plajnera, které končí slovy „Samostatný a silný Junák do služeb mládeže republiky“ však mnohé napovídá... (JZP v Činu č. 7/1990, str. 1)*

- 4159 A. B. Svojsík: *...slevíme-li kdekoli z vysokého mravního základu, který vytvořil náš skautský slib a zákon, octne se skauting čsl. na scestí. Odešli by dobří lidé a záhy byl by čsl. skauting v rukou sobců, prospěchářů a nevraživců, jimž vlastní prospěch jde nad zájmy mládeže i národa...*(Vůdce, ročník V – 1925) *...Našemu skautingu úcty dobyla jen houževnatá práce a tuhý boj, když byl ohrožován necharakterními lidmi zevně i uvnitř. Jen stateční jednotlivci jej zachránili, jen energičtí obránci jej udržují a zaručují jeho mravně obrodný charakter...* (Na Skautském srazu v Plzni 1930)
- 4160 Karel Čapek: *„Kterákoliv pravda, za kterou nestojí celý člověk, která není doložena jeho životem a chováním, je tak kusá jako hrnec, který má ve dně díru.“... Aj my, skauti hlásame morálku a určitý kódex etických noriem – česť, vernosť, službu, toleranciu, sľúbili sme, že sa ich budeme držať a vychováme k nim deti vo svojich oddieloch. V našej viere... musíme ich stále vnútorne prežívať, nesmú sa stať prázdny m kliše. Inak sa naše a pravda stane kusou ako ten deravý hrniec.* (Médium, č. 7/1996)
- 4161 K.L.: Jde více o ideovou podstatu českého skautingu, než o výchovné metody.
- 4162 Jiří Zachariáš – Pedro Lubkovi Školoudovi 14. 2. 1995: *...Co dále udělat, aby alespoň hnutí, jemuž jsme každý z nás jistým dílem zasvětili svůj život, neslo pečeť relativní čistoty? Relativní proto, že se už dávno nekojím iluzemi svých klukovských let – jsem velký kluk a vím, že se vždycky něco najde. Zásadní a obsahové věci by však měly být jasné a pevné. Stejně jako charakter a minulost jejich nejvyšších reprezentantů... Ovšem na druhé straně nelze zapomenout na stádní chování a reakce delegátů sněmu v roce 1992... Drtivá většina delegátů sněmu byla nějakým způsobem zaháčkovaná s minulým režimem... Volba Peškové byla jejich obranou před vlastním selháním, které chtěli schovat pod skautský klobouk. Byla jejich rehabilitací... Činy těchto lidí nebyly odsouzeny. A jak víš, nezměnila to ani poměrně obsáhlá, i když zdaleka ne úplná zpráva Historické komise ÚRJ, která se zabývala činností Junáka v období 1968–70. Zde jsou zachyceny i postoje jednotlivých protagonistů ústředních orgánů Junáka. Tato zpráva by sama o sobě měla stačit k tomu, aby členská základna žádala odchod těchto lidí z jejich postů. Dobře připomínáš, že funkcionáři protektorátního Kuratoria se před soudem oháněli stejnou obezličkou jako naši „soudruhobratři“. Také oni „zůstávali u dětí a mládeže“. Velmi se obávám, že se touto smutnou záležitostí nebude zabývat ani nová reprezentace, která bude zvolena na letošním řádném sněmu v Brně. Zvláště ukáže-li se můj výše naznačený předpoklad skutečností, totiž že lidé, kteří za sebou táhnou svou bolševickou minulost, nebudou kandidovat. Bohužel, za pět let dokázali ovlivnit a vychovat si své mladé následovníky. Ti podrží jejich vliv na chod a charakter organizace. To je myslím nové a dosud málo zmapované nebezpečí. V sázce je podstata a smysl našeho skautingu...* (K.L. k těm slovům o Zprávě Historické komise: Původně ji měl dostat každý delegát sněmu v roce 1992. Ústřední rada Junáka tento svůj závazek a slib nesplnila. Vinu na tom nese i tehdejší místopředseda Jarmil Burghauser. Prý ji dostaly všechny ORJ a to mělo stačit. Je prokázáno, že zůstala mnohde v „šuplících“, a to leckde i záměrně. A k delegátům sněmu se většinou vůbec nedostala. Je nepochybné, že to svým způsobem mělo vliv na volby nového ústředí Junáka.)
- 4163 K.L.: Některé důsledky totalismu v Junáku – přehled námětů.
- 4164 Rudolf Plajner: „Neopouštějte děti!“ (K.L.: Autor této věty z roku 1970 věřil slibům, které občas dostával.)

- 4165 Karel Skála – Atri: *...těch třicet let, to je počítáno i s těmi základy Junáka, činnost v KČT/TOM, ale čtyřmi oddíly i v Pionýru – dvojčlenství, to opravdu u nás nešlo jinak. To potvrdili i jiní, např. bratři z Tábora a další, že museli „kolaborovat“ s Pionýrem, alespoň zčásti...* (Lokali, č. 5/1998)
- 4166 K.L.: Co by se stalo, kdyby se nepřikývlo?
- 4167 K.L.: Jak moc chtěla většina členů Junáka něco jiného? Proč vlastně na sebe mlčením vzala ódium kolaborace?
- 4168 Pater Jiří Reinsberg: *O skautském slibu a zákonu... Musíme si nejprve ujasnit, co to vlastně skauting je... Během 40 let jsme si totiž zvykli, že slíbíme cokoli, že podepíšeme cokoli, že souhlasíme s čímkoli. Co vypadlo z naší české atmosféry, je odpovědnost a čest. Člověk přece slibuje na svou čest... K hlubokému poznání dobra se musí člověk dopracovat. To, co dělá skauting skautingem, je rytířství. „Buď připraven“ a „sloužím“. To hlavní je vnitřní náplň člověka: jak se dát, jak pomáhat. (Často se u skautských ohňů hřejí lidé, kterým se to pouze líbí). Praktická příprava skauta není úplná, když není založena na skautském slibu a zákonu. Ve slibu je nutno vědět, že člověk říká něco velmi vážného. Něco, co zavazuje. Je velmi rozumné cítit se vázán svým slibem. Je to náročné, ale stojí to za to...* (Plzeňský deník 22. 5. 1993)
- 4169 Starostka Junáka Burešová: *Morální odsudek by měl zaznít, jinak odpuštění není možné...* Opat Opasek: *Celý národ je odpověden.*
- 4170 Rudolf Plajner: *2. Junák je věrný a oddaný... Komu a čemu? Tak především své vlasti a jejímu společenskému a politickému zřízení, demokratickým a humanitickým ideálům svého národa, jeho kulturním tradicím... Nikdy však věrnost a oddanost nepřátelům republiky a jejího lidu.* (Plajner: *Zavátou...*, II. díl – *Idey...*)
- 4171 Karel Lešanovský: *Jasný odsudek pronikání bolševického moru do českého skautingu.* (Příloha k listu Lubkovi Školoudovi 5. 3. 1995)
- A: *Funkce stranických skupin: zlikvidovat skauting zevnitř: Falešné předstírání oddanosti ideám skautingu. Nepochopitelná ochota Plajnera paktovat se s členy KSČ. Zbabělé podléhání návrhům KSČ – nikdo z řádně zvolené ÚRJ na zasedání nenašel odvahu vzepřít se. Prospěchářství straníků – vlastním zájmům dali přednost před zájmy skautského hnutí. Maskovali to starostmi o děti a jejich rodiče.*
- B: *Oportunismus komunistů: Falešné kooptace. Nakonec nebyly ani potřebné, ÚRJ (řádně zvolení členové) hlasovala dle přání KSČ. Zachraňování si vlastní kůže či dokonce další kariéry. Přizpůsobivost Junáka – vytýkali to i neskautští komunisté, to je hanba na druhou. Prý se jen „hrálo divadlo“ před režimem. Proč to dnes nepřiznají? Předváděné chování komunistů jim nedovolovaly ani jejich vlastní stanovky KSČ. (Jejich odstavec 2 F.)*
- 4172 Václav Havel 8. 5. 1993: *Poznání dějinné pravdy, byť jakkoli tvrdé, má pro nás dvojnásobně očistný význam: odkrytí našich selhání nás varuje před sebevražednou krátkozrakostí postojů, založených na pouhé přizpůsobivosti, sobectví či dokonce pozdní zlobě, ale zároveň poukazem na všechny velké činy minulosti je nám zdrojem naděje, hrdosti a inspirace.*
- 4173 K.L.: Byl vůbec někdo ze skautů-komunistů zavřen bolševiky? (Podivné výjimky: Reicin a Šimáně.)
- 4174 Michal Vondráček – Dali: *...Nahlédneme-li do vlastních řad, mnoho z našich vůdců či vedoucích skautských oddílů, rádců družin nebo jen prostých členů bylo uvězněno nebo jinak touto nelidskou dobou postiženo. Rozhodně odmítáme tuto nestoudnost uváděnou v hlavním vysílacím čase, ten hlas z beznaděje naší doby, bezohledně skandální blok 30 případů majora Zemana, které urážejí*

- vědomí i cit všech poctivě smýšlejících lidí a zvláště bývalých politických vězňů. Je smutné, že rada ČT i vedení České televize vědomě využívají ke komerčním účelům vrcholné dílo „dezinformačního oddělení StB“, zvláště v době, kdy se šikuje extremismus s recesí pod jednu vlajku, kdy preference medově zralé strany třešní nebezpečně narůstají, kdy nepaměť mnohých z nás drze užívá z bochníku přítomnosti... (Z otevřeného dopisu Svazu skautů a skautek řediteli ČT Jakubu Puchalskému a Radě ČT.)*
- 4175 K.L.: Nepřeceňování člověka a jeho mravních možností, ale také ne jejich podceňování.
- 4176 Dopis prof. JUDr. Oldřicha Průši z ÚV KSČ dne 23. 4. 1969 Ústřední radě Junáka. Jediný zachovalý dopis z ÚV KSČ vyjadřující uznání a poděkování členům Junáka. Zasláno při příležitosti 50. výročí vzniku Junáka.
- 4177 *ÚV KSČM iniciovala založení Výboru na ochranu nespravedlivě obviňovaných a stíhaných, který si klade za cíl poskytovat pomoc postiženým občanům. Oznamoval to včera předseda KSČM Miroslav Grebeníček s tím, že na porušování demokracie v ČR upozornil i evropské instituce a vlády evropských zemí. Ani pozornosti USA podle něj neunikl v souvislosti s porušováním lidských práv v ČR lustrační zákon. Ten podle Grebeníčka vychází z principu kolektivní viny, porušuje presumpci nevinu a zásadu nepřipustnosti retroaktivity práva. Tento krok komunistů zaráží spoluzakladatele někdejšího Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných Petra Uhla. VONS se zastával osob, stíhaných v 70. a 80. letech právě komunisty. (LN 8. 3. 1996)*
- 4178 K.L.: Přehled protiskautské činnosti PaeDr. Jiřího Haškovce, bývalého člena Junáka.
- 4179 Starostka Junáka Dagmar Burešová: *Komunisté měli zničení demokratické společnosti ve svém oficiálním programu.*
- 4180 K.L.: Kdo ze skautů-komunistů sám vystoupil z KSČ? A kdy?
- 4181 Karel Pecka: *Nová pravidla chaosu... O nových pravidlech pravopisu... Stanovisko J. Balhara je příznačné – já sice nesouhlasím, ale co se dá dělat? S podporou takových postojů zde vládla komunistická diktatura čtyřicet let. Většina sice s existujícím režimem nesouhlasila, ale chodila k volbám a volila představitele KSČ, vždyť to přece byla formalita, nešlo o Boha a co se dalo dělat. Ovšem jenom pro švejkovské čecháčky není nikdy jiná alternativa než držet hubu a krok. A tak se logicky stávají spoluviníky toho, s čím nesouhlasí až po to teroristické ničení, devalvací nebo korupci svobodného myšlení... (LN 17. 3. 1994)*
- 4182 Marcel Kabát: *„...Kovbojství je pro ně způsobem života. Jde řekněme o jakousi obdobu skautských ideálů,“ vysvětluje Jiří Stránský. (K.L.: Sám bývalý skaut-mukl.) Ani zde, jak říká, nejde o pouhou fantazii. „Setkal jsem se s takovými kluky dokonce v kriminále. I když jejich ideály byly trochu rodokapsové, dokázaly jim dát sílu přežít. Časem se pak navíc obvykle posunuli k víře v něco hlubšího, než jsou kovbojské zásady.“... Nové díly seriálu „Zdivočelá země“ prý budou nemilosrdné. Nemilosrdné vůči takzvaným bílým místům v historii i vůči vědomí těch, kteří měli na paranoidním systému svůj podíl. „Postižených, pokud budeme počítat i jejich rodiny, bylo za celé období teroru maximálně milion. Každý z těch ostatních si musí vyřešit sám, zda se snažil nekolaborovat, či zda naopak projevům zvučle aktivně přispíval nebo jim alespoň přikyvoval.“ (LN 10. 8. 2000)*
- 4183 K.L.: Kdo pláče nad rozlitym mlékem a nic pro nápravu nedělá?
- 4184 Z dopisu Vladimíra Baiera z Domažlic 20. 3. 2001 Věře Kuncové a skupině brněnských činovníků k jejich brožurě s názvem „Cestou na X. sněm“:

...Nesouhlasím s tím, že po 2. světové válce byla připravována, s pomocí některých členů Junáka, coby utajených kádrů KSČ, jeho likvidace. Vedoucí „mého“ střediska i oddílu byli členy KSČ a zůstali pro mě a řadu domažlických skautů celoživotním vzorem. Po tom starším bylo dokonce pojmenováno naše chlapecké středisko. Snažím se všechno posuzovat v dobových souvislostech. Myšlenky jednoty v dětském a mládežnickém hnutí tehdy byly, po neblahých zkušenostech z první ČSR, většinové. Jsem přesvědčen, že konání některých členů KSČ (i mnoha bezpartijních) v Junáku bylo bez jakýchkoliv špatných úmyslů. Poznal jsem za svůj život mnoho dobrých i špatných lidí. Členů politických stran i nestraníků. Členství člověka v nějaké politické straně, církvi nebo jiné ideologicky orientované organizaci, jeho světový názor vycházející z materiálního či duchovního chápání světa, nemůže v Junáku být, pokud se chová v souladu se zákony a obecnou morálkou, kritériem pro jeho hodnocení. Myslím, že obdobné je to i s příslušností k někdejší Pionýrské organizaci SSM, vzniklé v roce 1970. Vstoupil jsem do ní na pokyn ÚRJ a na základě prosby rodičů dvaceti dětí ze smečky Vlčat, kterou jsem v roce 1970 vedl. Strávili jsme v ní podle skautských zásad šest krásných let. Nikdo proti nám nepůsobil, ve všem jsme měli podporu. Nechápu, proč by se měli dnešní členové Pionýra za něco omlouvat, když s tou minulou organizací nemají nic společného. Zbytky majetku, který byl za vlády ODS, ODA a lidovců rozkraden, byly rozděleny mezi nové dětské a mládežnické organizace. Naše středisko s domažlickým Pionýrem spolupracuje. Město Domažlice nám i jim dalo zdarma dobře vybavené klubovny (vytápění elektrickou energií a vodné hradí) pod společnou střechou...

- 4185 K.L.: Junák nebyl lepší než lidé naší země. Nebyl ale také horší. Selhání sebeobrany bylo obdobné.
- 4186 K.L.: Pokrytectví se nedá odnaučit v krátkém večerním kursu.
- 4187 K.L.: Chamberlainismus Evropanů a také skautů-komunistů.
- 4188 K.L.: Na ukončení činnosti Junáka působila i tehdejší rychle nastupující celková ochablost společnosti.
- 4189 K.L.: Stále hlubší propadání Čechů do příkrčování se.
- 4190 K.L.: Mlčení o stínech minulosti nebo dokonce nějaký generální pardon? Neochota uznat 3. odboj.
- 4191 Karel Lešanovský 22. 1. 1995 Eduardu Pachmannovi: *...Moje suma: Naše skautské hnutí se v letech 1968–1970 vzepjalo k novému životu spontánně jako jeden z výrazů nesouhlasu národa s trváním bolševické diktatury. Proti své vnitřní vůli bylo zejména ve svém vedení i za pomoci některých jeho členů dotlačeno k souhlasu s „normalizací“; stejně jako většina národa nenašel Junák dostatek sil, aby se účinně vzepřel. Jeho členstvo prokázalo ale přesvědčivě, že skautské ideály jsou neslučitelné s jakoukoliv formou diktatury. Pokusy o kompromisy ukázaly se sebevražedné. Skauti-komunisté dodnes kromě výjimek svoji tehdejší podporu potlačení skautingu nevysvětlili a vysvětlit nehodlají...*
- 4192 K.L.: Ani v letáku Syrix není vyloučena možnost skautingu v socialistickém zřízení.
- 4193 A. B. Svojsík velice přísně napsal: *Smířit se lze i s nepřítelem, ale ne s bratrem, který zradil.*
- 4194 Bratr Vémola z ORJ Kroměříž přísně kritizoval názory těch, kteří zpochybňovali postoje bratra Plajnera a jeho nejbližších spolupracovníků v letech 1968–1970. Bylo třeba se věnovat dětem a nerozvracet hnutí z neznalosti historických skutečností.
- 4195 K.L.: Ahinsa – neodporování zlu. Ale oni zlo podporovali!

- 4196 V dokumentu „Základy ideového programu Junáka“ z let 1968–1970 je i text: *Junák... plně podporuje progresivní politiku naší země a KSČ.*
- 4197 Ivan Brabec – Jezevec ve Skautingu č. 8/1991: *Stalo se módou říkat „oni“ nám zkazili naši zem. Myslím, že správnější by bylo, dovolili jsme jim svým mlčením, aby nám zkazili naši zem. Já taky mlčel, nebyl jsem statečnější, čistší, moudřejší než druzí...*
- 4198 K.L.: Proč sami skauti-komunisté nikdy jasně neřekli, proč vlastně postupovali jak postupovali, a nikdy v jejich řeči nebylo ani náznaku o tom, že se dělo něco nesprávného.
- 4199 Doklady o „socialistické výchově v Junáku“ – viz dokumenty číslo 42067 a následující ve fondu ÚSA o letech 1968–1970.
- 4200 Vybídnutí straníků 13. 1. 1990, aby odešli z Junáka. Viz doklad 2028 z fondu ÚSA o letech 1968–1970.
- 4201 Dagmar Skálová – Rakša: „To byla hlíza, která proleptala celý národ.“ (V pořadu „Ztracená duše národa (3/7) – Ztráta slušnosti – na ČT 2 dne 25. 7. 2005 ve 23.55.
- 4202 Karel Lešanovský v knize „Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970“: *Ta doba 1968–1970 byla opravdu nejednoduchá. Bratr Jan Písko o tom napsal: „Kdo je sám bez viny, ať první hodí kamenem!“... Dále v textu bratr Písko píše: „V historii tohoto zápasu byly ztráty a temná místa, ať už akčních výborů 1948, stranických skupin 1970 či aktivních pionýrských funkcionářů, to však nic nemění na skutečnosti, že hnutí přežilo se ctí...“*
- 4203 Jiří Zachariáš (JZP): Nekončící (třetí) obnova. Come back českého skautingu. ČIN, zápisník, prosinec 2004. Tam mimo jiné i tento text: *...Při první obnově skautingu vyslovilo vedení Junáka několikaletý zákaz činnosti funkcionářům a placeným pracovníkům protektorátního Kuratoria. Nikoliv těm, kteří tuto organizaci využili jako střechu pro svůj oddíl. Jedině v tomto bodě by... se dala najít jistá podobnost s třetí obnovou činnosti. Tehdy se také mnoho, bohužel, mluvilo a psalo o tom, jak se vyrovnat nejen s těmi, kteří ještě nedávno „pionýřili“, ale jak zabránit průniku do skautingu těm, co jej vyměnili za komunistickou legitimaci. Poválečná, legální forma a činnost skautské organizace trvala přibližně takovou dobu, jakou byla zakázána nacisty. Brzy po roce 1948 začal komunistický Akční výbor Junáka rozpouštět oddíly těch vůdců, kteří byli tzv. reakčně či nepřátelsky orientovaní. Pravda je, že řada oddílů – v nařízeném věkovém složení – se registrovala ještě nejen v roce 1949, ale okrajově i v roce 1950 a tak jsem, jako kluk, zažil poslední poválečnou etapu života organizace Junák a jsem dodnes přesvědčen, že to byly právě její závěrečné chvíle, které mě u skautingu trvale udržely. Tenkrát, v nevládném podzimním dnu devětačtyřicátého roku, jsem převzal poselství, jemuž jsem mnoho nerozuměl, které ale v dalších letech rostlo a zrábalo se mnou. Vlčatům a skautům řekl při posledním nástupu na zahradě před klubovnou náš vůdce Zdeněk Bláha: „Za tohle, mládenci, můžou komunisti. Pamatujte si to!“ Ukázal palcem za sebe na dveře klubovny, kterou od pětačtyřicátého roku pomáhali stavět naši rodiče. Ten den jsme do ní už nesměli. Přes dveře bylo přitlučené prkno a škvíra zámku byla přelepená páskou s razítky...*
- 4204 Ladislav Rusek – Šaman: *Přišel čas hlásit se k principům; přišla hodina pravdy; měli bychom skoncovat s jakýmkoli kompromisnictvím, uhýbáním, polovičatostí, pštroší politikou. Skaut musí být pravdomluvný a někdy je už i mlčení lží! Od každého z nás teď situace v národě, ve společnosti i v hnutí vyžaduje zásadní,*

- zásadový, neuhýbavý postoj. A v tom vidím i naplnění hesla „služba“, v tom je i naše poslání i svědectví!* (Ekumenická lesní škola, listopad 2000)
- 4205 Jiří Zajíc – Edy, předseda duchovní rady: *Zásadně souhlasím, že se dnešní skautské hnutí musí od takových „dokumentů“ distancovat. Úlohou historické komise pak je posoudit, kdo zašel dále, než musel, kdo byl „aktivní“ – a kdo je vinen snad jen tím, že nevydržel víc, než naprostá většina národa.* (ČIN, č. 6/1990)
- 4206 Mladá dívka v debatě s činovníkem Trantinou: *„I my mladí jsme poznamenaní.“*
- 4207 *Žádám, aby IV. sněm zásadně přehodnotil, respektive zrušil některá usnesení III. junáckého sněmu, který se konal v listopadu 1968... IV. sněm by se měl omluvit těm sestrám a bratrům, kteří byli v roce 1969 vyloučeni z Junáka za svou aktivitu k prvnímu výročí sovětské okupace... Žádáme, aby byla odsouzena činnost ÚRJ po III. sněmu až do ukončení činnosti organizace v září 1970, jako činnost, která nebyla v souladu s činností nejvyššího orgánu skautské organizace...* (ČIN, č. 5/1990)
- 4208 Jiří Zajíc: *...Česká společnost ve své velké většině snadno nalézá pro komunistický režim všemožné polehčující okolnosti – a velice nelibě nese srovnávání zločinnosti komunismu s nacismem... Jinak by nemohla tato většina přehlédnout hlubokou vnitřní spřízněnost komunismu s nacismem, danou tím, že kořenem obojího je odmítnutí Boha, který je láskou. Lapidárněji řečeno – obojí vede k vládě nenávisti. Třídní nebo rasové... V naší společnosti je nedostatečně poznané, natož zažité, čím komunismus ve skutečnosti byl. To jest mravní nemocí společnosti ještě nebezpečnější než nacismus. Nezůstává totiž jen u brutální fyzické likvidace odpůrců, ale prováděl totální útok proti duši celé společnosti. Před jeho nestoudným násilím, mnohdy rafinovaně kamuflovaným, nebyl nikdo chráněn... Kdo měl právě moc, tomu bylo všechno dovoleno... každý, kdo se komunistickému režimu postavil, byl automaticky v nebezpečí života...* (LN 14. 11. 1995)
- 4209 *Mládež se spolu s velkou částí naší veřejnosti přesvědčuje, že každodenním příkazem je zrada a nečestnost, profitování a útky k osobní svobodě. Hrdost se nazývala zaprodaností, čest ztroskotáním osobních ambicí, statečnost se snažil režim systematicky, po dlouhá desetiletí, srážet na kolena. Proti nebojácným pořádal a pořádá štvance, které svou brutalitou a nestoudnou ignorancí jen uvolňují a legalizují temné vášně, ukryté větší či menší mírou v každém člověku.* (ČIN, č. 2/1989)
- 4210 JUNÁK vedený J. Preiningerem. Situace v roce 1948: Stav členstva. Rozvrstvení činovníků podle povolání. Prázdninové tábory. Účast v zahraničních táborech. Kulturně-výchovná činnost. Soutěž tvořivosti mládeže. Lesní školy. Školy pro vedoucí pionýrů. Co je Junák. Jeho historický vývoj. Přehled zaměstnanců Junáka. (Obsáhlý elaborát).
- 4211 Zpráva ze zasedání ústředního akčního výboru Junáka konaného dne 16. září 1948. Podepsán Leoš Tauber.
- 4212 Zpráva Alžběty Jedličkové – Bivoje o její činnosti na ústředí Junáka.
- 4213 Připomínky k Junáku. (Obsáhlý elaborát StB se závěrem: „Skaut nelze reformovat v pokrokovou organizaci, tak jako nejde v pokrokovou organizaci reformovat Hitler-Jugend.)
- 4214 Prozatímní řád Junáka (schválený předsednictvem ÚV ČSM 3. XI. 1949).
- 4215 Dagmar Cahová: *...Ve skautských organizacích vyrostl i větší počet oddaných členů a funkcionářů strany, z nichž mnozí dodnes zastávají významná místa v našem stranickém a veřejném životě...* (Ze studie „K postavení a vývoji Junáka



- v souvislosti s vytvářením jednotné organizace mládeže v letech 1945–1950“. Sborník prací filosofické fakulty v Brně z roku 1964.)
- 4216 Antonín Sum: *...historickou analýzu, poctivou a otevřenou, ale i schopnost odpouštět a uznávat ochotu ke spolupráci těch, kteří jsou schopni své chyby uznat.* (Z rozhovoru Dr. Suma a Stanislava Klímy, předsedy prozatímní Federální rady Pionýra, s Karlem Krtičkou v Rudém právu 14. 4. 1990)
- 4217 Dopis člena KSČ Eduarda Uřeše – Ulbrichta z 1. 3. 1968 prvnímu tajemníkovi ÚV KSČ o obnovení Junáka v Československu. (K.L.: Není známo, zda došla odpověď.)
- 4218 Karikatura Lubky Školouda: „Tvoje dlouholeté členství v KSČ není na závadu. To se ti započítá do čestných junáckých let!“
- 4219 Přemysl Hauser, ILŠ: Jedno výročí. (O moravském sněmu Junáka 15. 1. 1948 a o Junáckém manifestu.)
- 4220 Iva Macková: *Náčelní Koseová prý řekla, že zůstane v KSČ, dokud to bude Junák potřebovat.*
- 4221 Otakar Veselý, první tajemník OV KSČ v Děčíně, Karlu Lešanovskému: *Marně se proti nám namáháš, jsi jen zrněčko písku, které nám v ničem nemůže zabránit.*
- 4222 Z dopisu Jaroslavy Peškové, čestné náčelní Junáka, 14. 8. 1994 Eduardu Pachmannovi: *...Jako blízká spolupracovnice Dr. Plajnera Tě ujišťuji, že R. Plajner nikdy nepodlehł ilusi, že je konec totalitní moci a že otázka naší práce je jen naší záležitostí. Kdo jen trochu znal skutečné dějiny a rozuměl politice, věděl, že každý výlet, každá Lesní škola, každý tábor je osudový dar. Tragedie byla v tom, že se prostor neustále zužoval a signalizoval onen očekávaný konec. Pak šlo o to dostat děti a zejména jejich mladé nadšené vedoucí – rádce a rádkyně, vůdce a vůdkyně do podmínek, které by umožnily pokračovat v práci a zabránily pronásledování podle modelu 50. let. Nikdo tehdy nevěděl, kam až se politické kyvadlo vychýlí... Kapitán nemůže předčasně opustit loď, na které převládá děti, i kdyby to pro jeho budoucí politický „imič“ bylo významné. Ztratil by lidskou důstojnost... Gesta ještě žádnou válku nevyhrála, žádnou totalitu neporazila, strom nezasadila, dům nepostavila, syna neporodila. Na to všechno se musí jít trochu jinak...*
- 4223 Dopis Jarky Peškové, náčelní Dívčího kmene, z 27. 8. 1994 místonáčelníkovi Chlapeckého kmene Radkovi Brožovi. Je to reakce na výzvu, aby skauti-komunisté opustili čelná místa v Junáku a vrátili obdržaná vyznamenání. Tam je mimo jiné napsáno: *...V dopise jsou uráženi lidé, kteří zůstali s dětmi a mládeží v dobách, kdy druzí čekali na zářivé slunko budoucnosti, zůstali s dětmi doma i v exilu. V totalitě se děti rodily, dospívaly a před její porážkou už zase měly děti. Bylo třeba, „komunismus-nekomunismus“, je připravit do života tak, aby nepropadly primitivismu a duševní bídě „za železnou oponou“, nebo aby našly v exilu s rodiči svou vlastní identitu. Všichni jsme věděli, že „tato noc nebude krátká“ a v letech 1968–1970 jsme se snažili dát skautské mládeži vše, co je tou nocí šťastně provede... Vzhledem k tomu, že nepravdivé informace šíříte nejen o mně, ale i o dalších členech hnutí a že dopis, adresovaný mně, rozesíláte po republice, byla jsem nucena obrátit se na náčelníka chlapeckého kmene s žádostí, aby se věcí zabýval a předal celou záležitost smírcí radě a ÚR. Má cesta byla a je jiná než Vaše... Vás totalitní režim fascinoval tak, že jste za ním přestali vidět reálný život, který Vás nakonec přestal zajímat. Tak pokračujete v díle zkázy těch, kdo Vás pronásledovali, těch, kteří Vám zničili život. Je to nejstrašnější zločin komunismu, který byl na Vás spáchán. Nedovoluje vám pochopit, že hnutí, které pomáhalo tisícům skautů a „civilistů“ přežít válku a totalitu,*

- najít svou cestu a probouvat spolu s druhými obnovu demokracie, je v nebezpečí zániku vlastními silami. Je to přesně to, oč se nepřátelé demokracie třikrát pokusili. Když nezvítězili v útoku z vnějšku, mohou se dnes radovat, že tuto práci někdo hodlá úspěšně dokončit za ně. Je to podle mého mínění, jedno z nejtragičtějších období v životě českého skautingu – a každého z nás, Vás nevyjímaje... K tomuto textu připsal Lubka Školoud mimo jiné: ... soudružka Pešková dokazuje, že byla vlastně odbojářka, zatím co my jsme byli naivkové. Oni všichni pracovali s dětmi, MUDr. Franta Tojner po válce za takovou práci dostal provaz změněný na doživotí...*
- 4224 Jaroslava Pešková: ...1970 v Roztokách jsme zrekonstruovali svou činnost a připravili se na období politických tlaků a omezení... (Skauting č. 2/1995, str. 3)
- 4225 Jaroslava Pešková 15. 8. 1994 Edovi Pachmannovi na jeho námítky k řešení situace v letech 1969–1970: ...*Kapitán nemůže předčasně opustit loď, na které převáží děti, kdyby to pro jeho budoucí politický „imič“ bylo významné. Ztratil by lidskou důstojnost...*
- 4226 Jaroslava Pešková Historické komisi v březnu 1992: ...*Jediný cíl, který jsme sledovali po vstupu vojsk, bylo důstojné ukončení činnosti (Roztoky) a to, aby všechny dětské a mládežnické organizace včetně levicových, byly naráz zrušeny a všechny děti a mládež mohly pokračovat někde jinde. Po zkušenostech z persekuce hnutí v obou předchozích likvidacích jsme to pokládali pro děti a mládež za důležité... Vydávat proklamace a usnesení jsme nepokládali za možné. Byla by to svérázná spolupráce s okupanty, kterou dějiny skutečně neznají...* (K.L.: Jenže ty proklamace a usnesení tehdejší vedení Junáka spolu s Jaroslavou Peškovou vyrábělo přesně podle přání KSČ a okupantů. Jak to, že na to Jaroslava Pešková zapomněla? Jak to, že si nezapamatovala, že Pionýr zrušen nebyl a stal se jedinou dětskou organizací v Československu?)
- 4227 Václav Marhoul: ...*Chtěl jsem pomoci Junáku z vděku za mládí... Jsem z ryzí komunistické rodiny... Náčelníka jsem upozornil, že jsem komunista... Na to Plajner odpověděl: „To v Junáku nevadí.“... (Z magnetofonového záznamu.)*
- 4228 Karel Lešanovský: PhDr. Pavel Macháček. Podrobná dokumentace k jeho osobě. Příprava na osobní rozhovor s ním. 7 stránek.
- 4229 Karel Lešanovský: Ing. Václav Marhoul. Otázky z 22. 2. 1995 – příprava na osobní jednání. 4 listy.
- 4230 Alexej Pludek: Zmatený článek Vondráčka. Spisovatel se zamýšlí nad nesmyslností o skautech. K otevřenému dopisu skautů a skautek, uveřejněnému v Lidových novinách letos 9. října v souvislosti s vysíláním seriálu o majoru Zemanovi. (Špígl, pravděpodobně 17. října)
- 4231 Předseda vlády junákem. Nadpis z týdeníku „Jihočech“, Č. Budějovice, s karikaturou Fierlingera jako junáka. (Naše vojsko 17. 3. 1946)
- 4232 Výpis ze soudního jednání 15. 10. 1952 s Pavlem Křivským.
- 4233 Dopis Iniciativní skupiny pro obnovení činnosti Junáka ze 4. 12. 1989 Ústřední radě Junáka, Náčelnictvu dívčího kmene a Náčelnictvu chlapeckého kmene. V závěru jsou tato slova: „Doufáme, že se kladně projeví i ostatní morální vlastnosti, které mají základ v junáckém slibu a v zákoně, jako je např. čestnost, upřímnost, spolupráce, tolerance, snaha dobrat se pravdy, přímé jednání otevřenost apod. Bez těch by nemělo smysl naše hnutí obnovovat! Se srdečným pozdravem (podepsáni) PhDr. Václav Břicháček, PhDr. Pavel Macháček, prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc., Zasloužilý umělec Alexej Pludek, PhDr. Ota Sedláček.
- 4234 Soubor materiálů k Václavu Marhoulovi: Lístek s údaji o narození 1932, členství v skautském hnutí od roku 1938, vůdcovský kurs 1948, předseda revizní

- a kontrolní rady v roce 1968. Seznam otázek pro osobní jednání Karla Lešanovského s ním. (Původně jako dokument číslo 5603 k rokům 1968–1970). Hála podle Marhoulů odmítl debaty o minulosti, jeho syn údajně v polovině 70. let emigroval. O Jiřím Haškovi nic neví. Prof. Haškovec, lékař Gottwalda, byl v roce 1852 zatčen, Haškovcová je psycholožka. Syn, Václav Marhoul ml., prý věnoval skautskému oddílu 21 tisíc. Přepis pásky rozhovoru s Václavem Marhoulem st. zachován. Lodě námořní plavby, u které byl Václav Marhoul zaměstnán a kterou koupila Koženého Harvard Group, prý koupí Dánové. (MfD 24. 11. 1998)
- Přiloženy výstřižky o Václavu Marhoulu ml. (1) Kdo nic nedělá, nic nespálí, kde také: *...Chodil jsem do junáckého vodáckého oddílu... Rodiče jsou skvělí, inteligentní lidé a mám je rád. Rozvedli se, až když jsme byli s bratrem na vysoké škole. Na dětství vzpomínám jako na šťastné období...* (Vlasta č. 31/1996). (2) Pan prezident s Václavem Marhoulem a Jaroslavem Kořánem vzpomínali na oslavu Silvestra v roce 1989 – Marhoul vedle Havla na snímku v LN 21. 8. 1996. (3) Do Hollywoodu jsem nechtěl. (Mladý svět č. 15/1996). (4) Marhoul se vrací. (Děčínský deník 29. 5. 2001). (5) Vzpomínku na svoji činnost ve skautském oddíle uveřejnil Václav Marhoul ml. svého času i ve Skautingu.
- 4235 Václav Marhoul ml., narozen 30. ledna 1960 v Praze: „Ženy mého života.“ (Ona dnes č. 23/2006) Jmenuje tam Jindru Vejvodovou, Olgu Havlovou, Naděždu Kavalírovou. Říká: *Vždy když jsem s Nadou Kavalírovou, připadám si znovu jako malý kluk, pro kterého by měl být Mirek Dušín tím jediným životním vzorem...* (ONA dnes, č. 23/2006)
- 4236 Pavel Hrica: *...Je to k neuvereniu, ale po zdeformovaní katolíckeho skautingu v Hlinkovu mládež obsadil v októbri 1938 náčelník Katolíckého skauta J. Dafčík miesto výkonného veliteľa Hlinkovej gardy, jeden z najdôležitejších postov v tejto extrémistickej a s fašizmom kolaborujúcej organizácie (pozri Historickú revue č. 6/1993). Zabudol na to, že „skaut je priateľom všetkých ľudí dobrej vôle?...”* (Médium č. 8/1996)
- 4237 Dodatek životopisu – k výměně členské legitimace KSČ Jana Šimáně, narozeného 1. 10. 1924, bydliště Praha 10, Ruská 1313, telefon 735 7771. Číslo členského průkazu dosav. 1492048, členem od 15. 4. 1948. Podpis: Šimáně.
- 4238 Dopis Jana Šimáně z 27. 3. 1989 s přehledem jeho činnosti v Junáku. Tam mimo jiné: *Já z hlediska Vašich potřeb nejsem ten „pravý, čistý a bezvýhradný junák“, jak si o mně možná myslíte. Já jsem žil a žiji především a jen z toho, co v Junáku bylo skutečně nosné a ryzí, zejména odhodlání sloužit druhým a slabším...”* „...Vstoupil jsem do obnoveného Junáka a ujal se redakce jeho ústředního časopisu jen na přání bratra náčelníka... Táty Rudolfa Plajnera, který schválil dva hlavní body mého postoje a přístupu k junácké řídicí práci (byl to dlouhý rozhovor – vzájemně souhlasný – při společné procházce pražskými ulicemi – sami ve dvou): 1. Vstupuji do náčelnictva Junáka a do čela časopisu junáků a skautek jako komunista, nikdy ze strany nevystoupím a vždy budu hájit marxisticko-leninské učení. Nic na této mé zásadě nemění ani vyloučení ze strany a uvěznění. Já jsem se nevyloučil (a cítím se tam stále členem – kritickým a zodpovědným; já jsem se také ani do kriminálu neodsoudil, hájil jsem pravdu jako lev, i když některé mé rysy temperamentu „lvovi“ ani neodpovídaly. 2. zásadní dohoda s br. Plajnerem: Nikdy se v ničem nepostavím proti pionýrům (kromě evidentních a tvůrčích kritik chyb a pionýrské nedůslednosti) a vždy budu usilovat o to, aby i Pionýrská organizace byla silná, protože ona jediná hlásá

- dobro správné oddílové a družinové metody jako dobro pro všechny děti a nikoliv jen pro výběr dětí...*
- 4239 Jiří Kafka – Owígo: Josef Zikán – Bobr (1926–1976. Tragická postava Československého skautingu. (ČIN, 24. 10. 2004)
- 4240 Zapírání členství v KSČ a SSM některých členů Junáka.
- 4241 Členství v KSČ různým způsobem se přiznává. (Břicháček, Pfeiffer, Marhoul)
- 4242 Marek Kopelent: *Druhá tvář pana Barvíka... Jiní hudebníci doloží, jak právě jim pomohl Jiří Pauer, zatímco další jiní, jak jim pomohl třeba pan Fosmann... Právě na těchto alibi naprosto ztroskotala jakákoli morální očista hudební obce, a dodnes je to znát. Jako by všichni tito a další pánové nenesli odpovědnost za celá období omezující ideologizace, deformace, izolace hudebního života včetně ničivých důsledků na osudy některých osob a jejich dílo a v prodloužení na formování myšlení dalších generací (přes školy, instituce) dodnes.* (LN 20. 3. 1998)
- 4243 Zasloužilý umělec Alexej Pludek. Zvláštní tisk k jeho šedesátým narozeninám. Československý spisovatel, Praha 1983.
- 4244 Pravděpodobní spolupracovníci StB podle „Cibulkových seznamů“ a jiných pramenů. Mezi nimi i řada skautů-komunistů. (Původně dokument číslo 73064 k fondu pro roky 1968–1970)
- 4245 Dopis MUDr. Milana Vacka, člena KSČ a člena Historické komise Junáka, z 12. 4. 1992 vybraným vedoucím činitelům Junáka (Sumovi, Burghauserovi, Mackové, Pfeifferové, Břicháčkovi a dalším) s kritikou Zprávy historické komise o letech 1968–1970. Píše mimo jiné: *...Junák se tehdy musel řídit platnou Ústavou ČSSR a platnými zákony. Zejména se musel řídit ústavními články o vedoucí úloze KSČ...*
- 4246 Jan Šimáně, ředitel Krajského domu pionýrů a mládeže v Praze: „Nepřenechávejte děti kazisvětům.“ Nekompromisní souhlas s trestním odsouzením učitele Miloše Blažka ze Stodůlek za křivení mládeže v jeho oddíle mládeže vedeném ve skautském křesťanském duchu. (Učitelské noviny, č. 16 z 23. 4. 1959)
- 4247 Doslovný opis Karla Metyše z 12. 4. 1999 Miroslavu Hlouškovi o jeho vyloučení z Oddílu Velena Fanderlika pro nepřiznání členství v KSČ. Mimo jiné jsou tam i tato slova: *...Moje „členství“ v KSČ je směšná epizoda, o které nestojí zato mluvit. Byl jsem tam sedm nebo osm měsíců, když se stal Husák prvním tajemníkem, na protest proti okupaci a opětnému nastolení totality jsem z partaje vystoupil. Jak jsem se tam dostal? Byl jsem nadšen Pražským jarem, udělal jsem to na výzvu Dubčeka (to, že Dubček podepsal tzv. pendrekový zákon a nechal ty, kteří za ním věrně stáli, mlátit, že Svoboda byl spolupracovníkem KGB atd., to vše jsem se dozvěděl později), chtěl jsem zkrátka udělat něco pro změnu poměrů v našem státě... Po listopadu 1989 jsem byl zvolen prvním starostou Moravské Třebové... Vrátit legitimitu KSČ byla odvaha, ale také nezodpovědnost vůči rodině. Ohrozil jsem tím její existenci a budoucnost našich dětí. Uvažují-li nyní o svém životě, jednal bych při podobných situacích stejně, neboť mně šlo vždy o mravní opravdovost, bez ohledu na následky. Řídil jsem se Masarykovým názorem, že v životě existují tři konstanty: „Mravní opravdovost, vzdělanost a pracovitost.“*
- 4248 Kopie činnické registrace Ing. arch. Zbyňka Hály, narozeného 18. 5. 1925, bytem Praha 6, Mickiewiczova 5, zaměstnanec Úřadu předsednictva vlády ČSSR, člena KSČ. Rok vstupu do skautského hnutí 1935, oddíl 1. BSA, středisko Teheran-Iran, včetně od roku 1935, skautem od roku 1938. Těžiště činnosti v letech 1941–1945, kdy jsem pracoval ve vedení Revolučních oddílů Junáka (ROJ). Stupeň zdatnosti u vlčat I. až III., u skautů I. až II. (1939).

- Činovníkem od roku 1945. Poslední vykonávaná funkce: člen náčelnictva ChK. Skautská vyznamenání: Junácký kříž II – 1946. V souvislosti se svou skautskou činností jsem byl zatčen a vyšetřován v roce 1944 orgány gestapa (SD). Registrace na rok 1970 pro funkci koopt. člen náčelnictva. Přihláška podepsaná 3. 3. 1970, došla dne 4. 3. 1970.
- 4249 Václav Břicháček: *...Důvěra v mravnost, v upřímnost i ve spolupráci utrpěla v našem věku mnohé trhliny. (Z článku „Mravní výchova – dnes a zítra“ ve Skautingu č. 1 – září 1990.)*
- 4250 Václav Břicháček: *...Nejvíce postižena byla generace nás dospělých a starších. Výchova proto musí být současně i dílem sebevýchovy... Budme k sobě tolerantní, hledejme, co nás spojuje, zanechme „starý hněv“, věrme mladým vedoucím... Poznali jsme, že historické dění nesměřuje k pokroku a zdokonalení přímo, ale řečištěm, které má hodně zákrutů, slepých ramen, zrádných balvanů i neočekávaných mělčin... (Skauting č. 1/1990)*
- 4251 Na otázku *Volili rozhodující činovníci Junáka v letech 1969–1970 pro budoucnost dětí dobré hranice mezi rozumnými kompromisy a sebevražednou kolaborací?* odpověděl Václav Břicháček: *O tom je možno vést debatu, zda to bylo moudré. Já sám stojím na stanovisku, že cokoliv se udělá ve prospěch dětí, má být uděláno. Je-li toto krédo chybné, pak je i můj život chybný. Odejít a nechat děti vlivu ulice či Pionýrské organizaci by bylo omylné.*
- 4252 Karel Lešanovský: Příprava na jednání s Václavem Břicháčkem. Podrobné otázky.
- 4253 Prázdňinová škola SSM 1978–1987. Dokument z léta 1988. Tam mimo jiné: *...Usilování PŠ SSM v oblasti výchovy tak směřuje ke komunistické výchově mladého člověka, tzn. k výchově všestranně, harmonicky rozvinuté osobnosti... Bude-li budoucnost hledat jména osob, které se zasloužily a podepsaly na prvních deseti letech existence Prázdňinové školy v míře největší, zde jsou: ve sféře řízení především Allan Gintel, předseda vedení PŠ SSM po dobu celých deseti let ... A z okruhu stálých externích spolupracovníků není možné nevzpomenout následující: ...Václav Břicháček, Miloš Zapletal...*
- 4254 Václav Břicháček: *...Pokud zklameme děti, pak nemáme v nové, demokratické společnosti místo... Věřme mladým vedoucím, podporujme je a myslíme v první řadě na děti, které k nám přicházejí v důvěře a s čistými představami o životě ve skautském oddílu... (Skauting č. 1/1990)*
- 4255 Karikatura Lubky Školouda textem: „A nyní si, bratři roveři, zahrajeme hru, která se mně v minulosti již několikrát osvědčila: Na převlékání kabátů.“... „S tím, bratře Břicháčku, musíme přece už jednou přestat!!!“
- 4256 Karel Lešanovský se ptal Václava Břicháčka: *Ve svém díle „Poselství skautské výchovy“ vydaném v Liberci 1991, slovo „socialismus“, stejně jako „komunismus“ ani jednou neuvádíš. Proč? Odpověď Václava Břicháčka: Dvacet let dalších životních zkušeností prokázaly, že některé systémy jsou nereformovatelné. Byla to zkušenost trpká, ale potřebná.*
- 4257 Václav Břicháček: *...Soudím, že každý člověk má předpoklad rozeznávat dobro a zlo – jen ho rozvíjet a pěstovat. Že touha po lásce a přátelství je v lidské přirozenosti – jen ji podporovat... (Časopis ARCHA, vydávaný ČRDM, č. 5/1999). Zdena Hadrboľcová: Zlo je velice vynalézavé a pilné, lidé se obvykle bojí je včas i pojmenovat, i když pojmenovat ještě neznamená jednat. Jenomže osobní zkušenost je nepředatelná. Zdá se, že dějiny nás poučují jen velmi málo, a tak se každý musí spálit znovu a sám. (Vlasta č. 17/2001)*

- 4258 Dopis Oddílu Velená Fanderlika ze dne 31. 8. 1998 Ing. Ivě Mackové, starostce Junáka, s žádostí o odebrání titulu a funkce Čestný náčelník Junáka PhDr. Václavu Břicháčkovi – Gigantovi. Zdůvodnění žádosti: Obsah jeho neskartovaného osobního svazku StB.
- 4259 Karel Lešanovský k článku Václava Břicháčka ve Skautingu o Jochanánu ben Sakkajovi: *...I ten Jochánan ben Sakkaj přece hlásal: „Očistěte svá srdce, abychom byli říší trvalejší než Řím!“ Ten článek o Jabné lze chápat jako pokus o rozhřešení. Jako jinotaj ovšem pokulhává velice: Tehdejší situace Izraelců byla rozdílná proti naší situaci po druhé světové válce, po únoru 48 a po okupaci 68. Za slib vzdání se nepříteli jsme nedostali ani náznak nějaké svobodné university. Mnoho našinců se podepsalo útočníkům. Místo očištění svých srdcí a mysli jsme si je zaneřádřovali nenávisť, marxismem-leninismem a sloužili slávě KSČ. To je bohužel zřetelné až z příliš mnohých dokumentů podepsaných i čelnými představiteli našeho skautingu. Jabné bývalo také město filištínské. Dnes na místě té slavné rabínské školy je jen malá vesnice Jebna s mnohými zříceninami. Jistě by nás mrzelo, kdyby ve zříceninách našel svůj osud náš skauting...*
- 4260 Věra Břicháčková 20. X. 1998 starostce Junáka Ivě Mackové ve věci týkající se dopisu Oddílu Velená Fanderlika z 31. 8. 1998. Žádost o řadu sdělení o odpovědnostech a upozornění na žalobu proti odpovědné osobě, resp. organizaci o náhradu za způsobenou újmu na zdraví a na cti ve výši 1,5 mil. Kč.
- 4261 Dopis Miloše Miltnera z 19. 2. 1999 paní Břicháčkové o činnosti jejího manžela.
- 4262 Karel Lešanovský: Příběh nezveřejněného článku ve Skautingu. (Skautské listy č. 26/2002)
- 4263 Prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc. – Racek: Třicet let. (Vysvětlení o činnosti autora jako skauta a komunisty ve sborníku KRUH 1966–1996.)
- 4264 Karel Lešanovský: Vůbec nic z historie a jen něco málo o politice. Sestrám, které nebaví historie, a bratrům, které trochu zajímá politika. (Návrh článku z 5. 5. 1993.)
- 4265 Karel Lešanovský – Dlouhý Kay: Vůbec nic z historie a jen něco málo o politice. (Skauting č. 10/1993)
- 4266 Karel Lešanovský 1. 1. 1993 redakci Skautingu s návrhem článku PATHFINDING – HIEDÁNÍ DOBRÉ STEZKY (Poznámky k „Poznámce“ bratra Pfeiffera na straně 15 Skautingu číslo 4 z prosince 1992.) Záznam o zásahu Jana Pfeiffera u redakce Skautingu článek Karla Lešanovského neuveřejnit.
- 4267 Arnošt Wagner: *Není nic horšího než dobrý komunista. Když se pak navíc z něho stane komunista dobrák, je již nutné dát si na něj obzvlášť velký pozor...*

## KS-H: Infiltrace

- 4501 *O Sabinovi a StB. Nad Sabinou byl proveden „národní soud“, jemu předsedal dr. Julius Grégr. Tomuto tribunálu byly předloženy listiny z pražského policejního ředitelství, které Sabinovu spolupráci s policií jednoznačně dokazovaly, (Sabina byl veden pod krycím jménem Roman) a které byly zatím účelem odcizeny z policejního archivu... (Hlas revoluce č. 43/1990) (K.L.: V článku je popsáno vyšetřování dr. Grégra o tom, jak se jim dostaly do rukou tajné spisy a jaký to byl rozdíl proti možnostem v době činnosti komunistické StB.)*
- 4502 *K.L.: Chudobný a zasloužilý Sabina (mimo jiné autor libreta Prodané nevěsty) byl soudem 8 národních důvěrníků vyobcován z Čech do zahraničí. Žil pak nuzně v úkrytu. Porovnání s pohodlnou situací konfidentů z doby komunistického režimu se Sabinou je hodné zamyšlení.*
- 4503 *Ministr vnitra ČSSR Richard Sacher oznámil, že 16. 2. 1990 byla zrušena StB. (Státní bezpečnost).*
- 4504 *Ondřej Neff: ...V téhle hře se tvrdě licituje a sázka je už teď vysoká. Pánové, musíte vynést trumf pravdy, anebo si nasadíte čepici a jděte do deště, protože jste prohráli. A běda vám, pokud nedokážete vaši pravdu doložit důkazy, které obstojí u soudu, protože o to tu teď jednoznačně jde... (LN 2. 11. 1998)*
- 4505 *Občan má vědět všechno! ... Na Západě se o politicích všechno ví. A u nás nemají někteří ani tolik cti, aby, když dělali fyzly, odešli z veřejného života... (Občanský deník 8. 3. 1991)*
- 4506 *Miroslav Holub: ...Temné síly mohou být jistě zčásti odhaleny lustracemi, bohužel však ještě nikdo nenalezl lustrace na blbost a neschopnost...*
- 4507 *Zákon ze dne 4. října 1991, kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích ČSFR, České republiky a Slovenské republiky. (LN 9. 10. 1991)*
- 4508 *Leon Richter, ministr spravedlnosti ČR: Zcela otevřeně zastávám názor, že zákon o lustracích, přijatý Federálním shromážděním, nepovažuji za dobrý. Taxativně se v něm vymezují funkce i skupiny povolání bez individualizace viny. Tato skutečnost je závažným porušením našich mezinárodních závazků... Absolutní důkaz v právnickém světě neexistuje. Pokud tedy zákon povyšuje určitá fakta za důkaz nevyvratitelný, je špatný... (Český deník 16. 10. 1991)*
- 4509 *Blanka Kubešová: Je cosi shnilého... Říká se, že „čím víc se do toho šťourá, tím víc to smrdí“. Jenže to právě potřebujeme, aby to smrdělo, aby to i těm nahoře páchlo tak, že nebude stačit vymést to pouze k nám do předsíně. Řeč je opět o seznamech Petra Cibulky... Ať už se na Petra Cibulku díváme jako na naivku, který skočil StB na špek, nebo jako na člověka, který se chopil tučné příležitosti – ani tento náhled v dopisech nechybí – faktem zůstává, že se pokusil o něco, s čím jsme si my – trpně mlčící většina – nechtěli pálit prsty... Víc, než že se s touto situací smiřují média, mi vadí, že se s ní tak snadno smiřujeme my, že ji trpíme ve společnosti, kterou honosně nazýváme demokratická, že tak tupě souhlasíme s tím, aby se v našich ovčincích volně pohybovali i vlci, a tváříme se, že jsme tak hloupí a nerozeznáme je od obětního berana... Žádejme zpřístupnění archivů StB, které stát drží pod poličkou! Pošťouřejme se v té naší hromádce, aby páchla až k těm, co tvrdí, že to ani trochu nezahnívá ve státě dánském ... (LN 30. 3. 2001)*
- 4510 *Lustrace a prostituce... V Česku to názorně předvedl minulý týden Vojtěch Filip, když v Poslanecké sněmovně navrhoval zrušení lustračního zákona jako*

- nadbytečného. V jisté smyslu má pravdu, pokud lustrační zákon nedokáže zamezit jemu samotnému, spolupracovníku StB s krycím jménem Falmer, aby zastával funkci místopředsedy sněmovny, je možná v současné podobě nedostatečně funkční... (Značka „-dan“ v Týdnu 30. 6. 2003)
- 4511 *Ve federální vládě 14 pozitivně lustrovaných. Celkem spolu s nimi označeno za spolupracovníky StB dalších 74 činitelů.* (Rudé právo 23. 5. 1991)
- 4512 *Stanislav Fischer, astrofyzik a otužilec, oslovený Josefem Brožem: „Celý život jste působil jako vědec, studoval jste v Moskvě a v 21 letech vstoupil do KSČ. Cítíte odpovědnost za komunistické zločiny?“ Fischer. „Narodil jsem se ve venkovské rodině, do KSČ jsem vstoupil na studiích v Moskvě, můj navrhovatel byl zakladatel Charty 77 František Janouch. Svou odpovědnost cítím v míře, v níž jsem mohl o něčem rozhodovat. Za své postoje jsem byl z KSČ v letech 1970–1974 vyloučen. Myslím, že mnoho bývalých komunistů zastávalo po listopadu významnější posty než já. Nemám rád převlékání kabátů.“ Brož: „Jste pozitivně lustrován?“ Fischer: „Jsem na Cibulkových seznamech. Bylo samozřejmé, že jako zástupce ředitele Astronomického ústavu pro program Interkosmos jsem musel být pod kontrolou. Nikdy jsem ale za nic nebral peníze...“* (LN 8. 1. 1998)
- 4513 *Lubor Dohnal: Půvab a bída fabulace. Poznámky režiséra filmového dokumentu „Smějící se barbar“ k sedmému životopisu Oty Filipa... Octl se ve slepé uličce, dostal strach a jediná možnost, jak z této situace vykličkovat, byla přihlásit se a udat připravovaný „zločin“...* (LN 7. 12. 2000)
- 4514 *Europäer suchen ihr Alibi. Autor Ota Filip. (Kultur, 30. März 1999)*
- 4515 *Petruška Šustrová: Odhalená tajemství svazků StB chutnají vždy trpce... Řešení je jen jedno: zpřístupnit celé veřejnosti všechno, co neohrožuje bezpečnost státu. Pravda může být trpká, ale polopravda je vždycky lživá...* (LN 30. 10. 1998)
- 4516 *Podezřelých laureátů bylo devět... Benda považuje Cibulkovy seznamy za velmi věrohodné, i když ne úplné. Chybí v nich podle něj asi dva tisíce jmen... Podle mluvčího ÚDV Tomáše Hornofa nejsou tam všichni, nejsou tam však lidé navíc...* (LN 3. 11. 1998)
- 4517 *Adam Drda: ...V Čechách se vytváří podivný svět, v němž viníci splývají s oběťmi v duchu hesla „padouch nebo hrdina, vždyť jsme česká rodina“, v němž se nepřístupuje kriticky k těm, kdo selhali, nýbrž k těm, kdo na selhání upozorňují. Architektům tohoto světa nevdá nepřístupné svazky StB, kvůli kterým mohou být různí lidé vydírání, skandalizováni nebo neprávem nařčeni. Postaví se nicméně do pozoru, když někdo zpochybní Emila Zátopka nebo Jiřího Pelikána, jejichž minulost se i bez svazků jeví jako velmi nepěkná...* (LN 6. 11. 1998)
- 4518 *Josef Hlaváček: ...Václav Havel je zodpovědný za naše nevyporádání se s minulostí, to dokazuje i jeho přístup k lustračnímu zákonu. Situace dospěla tak daleko, že by měl odstoupit...* (LN listopad 1998)
- 4519 *...Tehdejší předseda Federálního shromáždění Alexander Dubček dokonce odmítl zákon podepsat, i když si uvědomoval, že tím porušuje svou ústavní povinnost. Prezident republiky Václav Havel souhlasil s názorem většiny poslanců, politických stran i velké části veřejnosti, že „tento zákon (lustrační), byť nezvyklý a mimořádný, je nutný, protože mnohé osoby svázané s totalitním systémem, které se po léta aktivně podílely na pošlapávání lidských práva v naší zemi, nevyužily možnosti, kterou po demokratické revoluci měly, nepochopily svůj díl odpovědnosti za utrpení společnosti a nevzdaly se dobrovolně významných funkcí ve státní správě a veřejném životě... (Z recenzí v LN 21. a 22. 10. 1991)*



- 4520 Luděk Navara: *...Má česká justice právo interpretovat osobní historie těch, kteří se zapletli s komunistickým režimem? Má právo říkat veřejnosti, jaká byla (či nebyla) minulost lidí jako Vratislav Kulháněk či Jiřina Bohdalová? Ty dva a mnohé další registrovala původně komunistická StB jako své agenty, ale soud je ze seznamů nařídil vymazat. Někdo řekne: „Čeští soudci nemají morální právo soudit nic, co souvisí s komunistickou érou.“ A pokračuje otázkou: „Jak může justice, která nedokázala odsoudit nejhorší zločiny minulosti, jako vraždy či mučení, soudit tak jemné záležitosti, jako je registrace ve svazcích StB?... Opravdový seznam darebáků stále nemáme. Veřejně přístupná databáze pracovníků StB totiž neexistuje (na rozdíl od Slovenska, například)... (MfD 2. 12. 2004)*
- 4521 Votobia vydala další část Cibulkových seznamů. (LN 9. 6. 2000)
- 4522 Ředitel Archivní služby Ministerstva vnitra Jan Frolík pro RP: *Vnitro lidí nerozlišuje, to udělala StB a její agenti.* (RP 12. 3. 1994)
- 4523 Jan Frolík: *Za čas se ukáže, kdo spolupracoval s StB.* (MfD 20. 7. 1993)
- 4524 Jiří Franěk: *Černý humor lustrační... Pro soud není samotný zápis v registru důkazem, zatímco jiné důkazy nemusí být k dispozici nebo je soud prostě neuzná (například mikrofiše)... (LN 22. 8. 1994)*
- 4525 Jiří Hanák: *Na věky věků... Něco nám přebývá a něco nám chybí. Přebývá lustrační zákon, chybějí soudní postihy skutečných režimních zločinců. Jejich činy jsou mnohdy promlčené. Registrace nemá být promlčena nikdy... (Právo 24. 11. 2005)*
- 4526 Zdeněk Jičínský: *Ještě o lustraci a postoji sociální demokracie... Spor o lustrační zákony, jež jsou opravdu temnou skvrnou na našem právním řádu, se táhne již od jejich přijetí ve FS na podzim 1991... Hlavní námitkou odpůrců těchto zákonů bylo odmítání principu kolektivní viny, protože to je v rozporu se zásadami právního státu... Navíc lustrační zákony v tomto pojetí a v tak širokém rozsahu, pokud jde o počet osob, nebyly přijaty v žádném jiném postkomunistickém státě... Praktický význam lustračních zákonů je nyní omezený. Jejich symbolický význam však stále slouží jako záminka k demagogickým kampaním v boji proti levici, zejména proti soc. dem. a její možné spolupráci s KSČM při obraně hodnot sociálního státu.* (Právo 30. 11. 2005)
- 4527 Značka „kos“ v LN 8. 3. 1999: *Jičínský říká: „Evidování mají být jen ti, kteří s StB spolupracovali vědomě.“ Obsah svých archivů bude muset popírat Ministerstvo vnitra, pokud bude schválena novela lustračního zákona. Lidem, o kterých soud rozhodne, že byli evidováni jako spolupracovníci komunistické StB neoprávněně, bude muset Ministerstvo vnitra vydat osvědčení, že evidováni nebyli. A to přesto, že fyzicky v archivních materiálech zaneseni skutečně jsou...*
- 4528 Petr Placák: *George Orwell podle Zdeňka Jičínského. Sociálnědemokratičtí poslanci v čele se Zdeňkem Jičínským vypracovali návrh nového znění tzv. lustračního zákona, podle něj by měli být lidé, kterým nebyla soudem prokázána vědomá spolupráce s StB, považováni za osoby, které archivovanými materiály bývalé StB vůbec neprocházejí, a veškeré zmínky o nich by se skartovaly. To je naprosto nehorázný návrh, který je v rozporu se všemi civilizačními normami o ochraně archiválií a předjímá možnost nové manipulace s minulostí... (LN 2. 5. 1998)*
- 4529 Pavel Kohout: *Zač je v Pardubicích pravda... Obzvláště pilným pramenem je jeden z nejmilejších celoživotních přátel, anebo dokonce člen rodiny... Je hodno Objektova obdivu, když čte černé na bílém, jak lidé, kteří k němu neměli žádné závazky, chytře a účinně metou stopy, aniž by si přitom ublížili sami. A jak jiní v protokolu dokonce hrdě prohlašují, že DIALOG je jejich osobní přítel a oni*

nehodlají zodpovědět žádnou otázku, která se ho týká. Takže nakonec nejvzácnějším výsledkem této operace je osvědčení bezúhonnosti pro mnohé, o nichž Objekt pochyboval, a vysvědčení statečnosti pro jiné, od nichž ji vůbec nečekal... O Kohoutovi je v materiálech 7 500 stran od 263 tajných spolupracovníků StB... Co asi musí i všichni nám blízcí Pramenové jakožto lidské bytosti prožívat, když i za dnešních časů mocně tisknou Objektu ruku a jeho ženu vřele objímají, přicházejíce jim blahopřát k osobním svátkům? Anebo snad v nich svědomí odumřelo tak, že necítí zrůdnost těch okamžiků? Nechce se věřit!... Zjevovat stopu zrady, prýšticí možná jen z obyčejného strachu, ale každopádně cynicky předhazující draku zástupné oběti, proto tento pokus apelu, který chce příslušné Prameny ušetřit veřejného pranýře, budou-li ochotni tu úřední pravdu alespoň svým dvěma Objektům osobně potvrdit a nějak vysvětlit, než se odporoučejí navždycky... A bylo by až směšně trapné namlouvat sobě i jiným, že ten mohutný aparát, snažící se všemi prostředky zlomit nezlomné, vyráběl po desítky let tak rafinovaně falešné důkazy proti zlomeným, kteří pro něj měli jen cenu dočasných špiclů... Tak tedy, vašimi krycími jmény: Václave, Pavle, Jene, Jardo, Doktore, Oskare i trojjediný Cesare-Petre-Ivane, ale i vy ostatní, kteří dobře víte, že se na obrazovce ještě objevíte, DIALOG a jeho SRNEC očekávají vaše zprávy... (LN 2. 5. 1998)

- 4530 V nových seznamech bývalých agentů StB stále chybí asi 20 000 lidí. (Kanadské listy č. 7–8/2003)
- 4531 Karikatura Jana Bernata: „Již nikdá nebudu donašečem StB. Již nikdá nebudu donašečem StB. Již nikdá nebudu...“ (Donekonečna opakovaný písemný trest.)
- 4532 Jaroslav Kovář, Vamberk: *Lustrační zákon je o něco štíhlejší – taková troškařina. To Slováci ho chtějí zrušit, i když se jím stejně neřídili. Jsou prostě velkorysejší. Pro Českou republiku bych navrhoval jiné řešení: lustrační zákon nejen zrušit, ale pozitivně lustrované rehabilitovat s patřičným finančním odškodněním. Místo lustračního zákona navrhuji zavést několikastupňové státní vyznamenání – poctivý a zasloužilý udavač StB, věrný, neúplatný, spolehlivý, uvědomělý atd. Toto vyznamenání by se však mělo udělovat tajně, aby tím náhodou nebyla porušena lidská práva... Kolaboranti po II. světové válce byli soudně stíháni a majetek jim byl zabaven. Prostitutky, které nacistům poskytovaly sexuální služby, byly ostříhány dohola. Současní kolaboranti, kteří se bratřili s okupanty, pořádali pro ně dýchánky při různých výročích s garmoškou, vodkou a budovaltelskými písněmi, jsou dnes řediteli podniků, zakladateli akciových společností, vedoucí úřadů atd. Jestliže se společnost nedokáže vypořádat s komunistickou zločineckou minulostí, budou to traumata nejméně pro další dvě generace. „Nejsme jako oni“, oni jsou však stále stejní. (Český deník 17. 12. 1992)*
- 4533 Libor Kohout a Jan T. Vávra: *Tajná služba likvidovala některé své záznamy již před první návštěvou poslanců. Obsahy některých svazků Bezpečnostní informační služby byly před předáním poslanecké komisi příslušníky BIS „pозměněny“... (Český týdeník 3.–6. 2. 1995)*
- 4534 Tereza Brdečková: *Neučme se, že normální je lhát!... Nový český ministr zahraničních věcí lže. Nejspíš není po Listopadu první, ale jako jediný na to má potvrzení od soudu. Zatím marně čekáme, že je předloží tisku a vysvětlí občanům, jak se to mohlo stát... O zákonech, které zprošťují viny bývalé fyzly a postihují mimo jiné i nešťastníky, co si s nimi šli jen sednout do kavárny. Bavme se o čistých rukou, které teď u nás v politice budou prý všichni mít... Kavan i jeho rodná strana se nejspíš právem domnívají, že lež se dá zamést pod*

- koberec – protože to v posledních letech příliš často skutečně šlo. Občan otupí, zvykne si, řekne si: lhalo se vždycky. Kdo nelže?... (LN 21. 7. 1998)*
- 4535 Miroslav Korecký: *Začíná boj o nepromlčení komunistických zločinů.* (LN 23. 9. 1999)
- 4536 Karel Kaplan: *Nebezpečná bezpečnost.* Brno, Doplněk, 1999. Tam na str. 7: *V období, kterým se zabývá tato kniha, dosáhly moc a hrůzy aktivity StB nejvyššího stupně. Tragicky zasáhla do osudů statisíců občanů a do života celé společnosti. Její činnost byla mnohotvárná a ovlivnila všechny oblasti společenského života... Postihnou aktivity StB v plném rozsahu je nesnadné, ba téměř nemožné...*  
 Další informace in:  
 F. Koudelka: *Státní bezpečnost 1954–1968.* (Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR č. 13, Praha 1993)  
 Jan Frolík: *Nástin organizačního vývoje státně bezpečnostních složek SNB v letech 1948–1989.* (Sborník archivních prací, č. 2/1991)  
 Jan Pešek: *Štátna bezpečnosť na Slovensku 1948–1953.* (Veda, Bratislava 1996)
- 4537 Petr Zídek: *Proč nesmíme znát minulost... Ten, kdo by se chtěl něco dovědět třeba o české společnosti 70. let, má prostě smůlu. Ani dvanáct let po pádu komunismu neexistuje jediná práce, která by se tímto tématem zabývala. Jde pouze o neschopnost českých historiků, nebo má celá věc i jinou příčinu?... Jde především o malou přístupnost archivních dokumentů, bez jejichž studia není žádné hodnověrné historické bádání možné... Nejnovější komplikaci při studiu minulosti představuje loni přijatý zákon o ochraně osobních údajů...* (LN 8. 9. 2001)
- 4538 Vladimír Bernard: *Komu slouží seznamy StB... Tato země je nadále ovládána a manipulována komunisty a většina naivních lidí jim vždycky znovu spolehlivě naletí...* (MfD 10. 4. 2003)
- 4539 Československý helsinský výbor dne 27. 2. 1991 Federálnímu shromáždění ČSFR, ČNR, SNR, Federální vládě ČSFR, Vládě ČR, Vládě SR, Generální prokuratuře ČSFR: STANOVISKO K LUSTRACÍM. Plný text. Podepsáni: Miloš Rejchrt, Václav Pavlíček, Jiří Hájek, Libuše Šilhánová, Július Strinka, Jan Štern, Miroslav Lehký.
- 4540 Ukázka záznamu z databáze StB při vyhledávání v seznamech evidovaných osob pod § 7 zákona č. 107/2002 Sb. Laštůvka Vladimír, narozený 8. 6. 1943, krycí jméno Vladimír. (Vyhledáno pomocí internetu na příslušných stránkách Ministerstva vnitra).
- 4541 Jindřich Hanuš: *Konfidenti – co dál?... V Cibulkových seznamech je mnoho známých duchovních různých církví, i naší. Bylo mi z toho nevolno a hrozně smutno. Někteří prý se tam dostali neprávem a vydobyli si negativní lustrační osvědčení. Bůh to ví. Někteří, o kterých jsme tenkrát byli přesvědčeni nebo téměř přesvědčeni, že jsou konfidenty, v seznamech uvedení nejsou. Mohli být udavači bez registrace u StB... U někoho strach, někoho morální přestupky, byli i takoví, kteří tuto spolupráci pokládali za „vlasteneckou povinnost při budování socialismu“, někteří z kariéristických důvodů. Někteří podepsali, aby kryli svou církevní činnost. Naivkové!... Ale co dál?... Že „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě“, je pravda... Odpustit, to ano! Ale bylo činěno konkrétní pokání? Znamená to „tlustou čáru za minulostí“?... Navrhují, aby o tom rozhodla ústřední rada. Nebo církevní zastupitelstvo či sněm... (Český zápas. Čtrnáctideník Církve československé husitské, ročník 80, 16. 1. 2000)*

- 4542 Krystyna Wanatowiczová: *Chránění estébáci a ničení personálních spisů... Co nestihl bývalý šéf Státní bezpečnosti Alojz Lorenc, dělají možná současní představitelé Ministerstva vnitra. Hrozí, že budou skartovány osobní spisy zaměstnanců komunistické tajné policie... Personální spisy příslušníků StB mají značku A, tedy archiválie... Tedy přístupné veřejnosti. Podle Frolíka osobní spisy jsou archiválie... V budově vnitra v pražských Kobylisích sedí v jedné kanceláři dva bývalí disidenti, ředitel Frolík a jeho zástupce Brunnhofer. A také major StB Pavel Pekárek. Ten nyní jako „jejich“ právník dohlíží na zpřístupňování svazků StB. Dříve pracoval v útvaru, jenž střežil vysoké komunistické funkcionáře a vládní budovy... (Týden 3. 10. 2005, str. 22–23)*
- 4543 Jiří Gruntorád: *Akce Norbert. Úplná zpráva v druhém čísle sborníku Úřadu dokumentace a vyšetřování činnost Státní bezpečnosti.*
- 4544 Jiřina Šiklová: *Oběti jsou na tom hůř než estébáci.* (LN, datum neuvedeno.)
- 4545 *Strážce paměti. Rozhovor Ivana Motýla s Ing. Jánem Langošem, do roku 1992 federálním ministrem vnitra, v době rozhovoru předsedou správní rady Ústavu paměti národa v Bratislavě. (Časopis Týden, jen několik dní před jeho tragickou smrtí.)*
- 4546 *...V černé minulosti se nemá vrtat, je třeba hledět k růžovým zítřkům... (Značka „add“ v LN 9. 12. 1998)*
- 4547 *...Podle svědka prý Kwasniewski s tajnou službou nespolupracoval... Podle bývalého vysokého představitele Ministerstva vnitra Krzysztofa Majchowského, který včera vystupoval před soudem jako svědek, nemohl současný prezident spolupracovat s někdejší polskou tajnou policií. Podle jeho slov totiž „bylo bez zvláštního povolení Ministerstva vnitra zakázáno najímat členy strany jako agenty...“ (LN 10. 8. 2000?)*
- 4548 Blanka Kubešová: *Nebetyčná namyšlenost těch, kteří se na letitém marasmu naší země sami aktivně podíleli, vždy nanovo vyrazí dech. Sebevědomí, anebo dokonce pocit krivdy, ty zůstaly. Co chybí, na co marně čekají ti, kteří byli o část života komunisty a jejich zločinnou ideologií oloupení, a teď nemyslím jen na lidi za mřížemi, je doznání a připuštění jakékoliv viny. Jednou z posledních drzostí KSČM je její vystoupení proti zpřístupnění svazků StB. Důvod pro utajení minulosti těch, kteří pracovali pro komunistický režim, padl v listopadu 1989. Přesto byla tato vzácná škodná dál hájena. Odtajnění svazků je přinejmenším opožděný pokus podívat se do očí minulosti. Je směšné, když se právě komunistická stran ohání prohlášením, že udržením svazků v tajnosti chce dohlížet na to, aby byla dodržována Listina základních lidských práv a svobod. Svobod koho, ptám se? Kdo dohlížel na dodržování práv a svobod těch, kteří byli příslušníky tajné bezpečnosti krutě poškozováni? Degeneraci v tomto směru, totiž sklon tvrdě hájit práva viníků proti obětem, pozorujeme ostatně i dnes... (LN, datum neuvedeno)*
- 4549 Václav Benda: *...Velká většina zločinů zůstane nepotrestána, to je tvrdá realita. Nedělám si iluze, že bychom mohli potrestat všechno zlo, které bylo za 42 let komunistického režimu spácháno. Naše práce slouží především budoucnosti, budování právního státu. Chceme obnovit vědomí, že každý zločin, byť by požíval sebevětšího mocenského krytí, může být jednou potrestán. Chceme, aby každý, kdo se takového činu dopustí, žil do smrti ve strachu, že se ze svého jednání jednou bude muset zodpovídat... (LN 28. 12. 1996)*
- 4550 Ivan Medek: *...Je mezi námi bohužel mnoho těch, kteří v minulosti vedli stát do záhuby, i takových, kteří páchali zločiny proti lidskosti. Pojmenujme je a podle zákona i odsudíme. Jsou mezi námi mnozí, kteří se nechali svést ke spolupráci*

- s komunistickou StB. Žádejme od nich, aby to veřejně vysvětlili... (LN 31. 7. 2000)
- 4551 Josef Škvorecký: *Na seznamech nejsou členové KSČ ani StB... Šustrová se staví na stranu Cibulky a říká, že „seznamy nevyvolaly ani vlnu pomsty, ani rodinné tragédie“ a k tomu nelogicky připojuje, že „akta vytvořená komunistickými tajnými službami bere vyspělý stát velice vážně.“ Akta jistě, sotva však neověřené seznamy... (LN 6. 12. 1999)*
- 4552 Karel Vrána: *Poprask v kachlíkárně. Oficiální seznamy agentů StB nejsou v rozporu s Cibulkovými. Od minulého týdne mají lidé možnost zjistit, kdo z jejich blízkého či vzdáleného okolí spolupracoval s komunistickou tajnou policií. Zájem je nebývalý. Není divu. Informační blokáda trvala dlouhých třináct let... Výčet lze ukončit suchým konstatováním, že neudávali pouze spolupracovníci tajné policie. Tuto činnost měla v popisu práce řada příslušníků SNB, Lidových milic, Pomocná stráž Veřejné bezpečnosti, funkcionáři Socialistického svazu mládeže, uliční výbory KSČ a komunističtí funkcionáři. Posledně jmenované dokonce StB od poloviny 50. let nesměla verbovat. Důvod? Po zkušenostech s procesem se „záškodnickým centrem Slánský a spol.“ měli soudruzi panický strach z práškačů ve vlastních řadách... (Časopis Týden. Datum neuvedeno)*
- 4553 Dopis Koordinačního centra Občanského fóra ve Frýdku-Místku ze dne 8. 8. 1990 předsedovi vlády JUDr. Petru Pithartovi. Tam mimo jiné: *...Vámi proklamovaný nadstranický „věčný princip“ (1. 7. 1990 – ČsT) pokládáme v dnešní situaci za přinejmenším politicky naivní, ba nebezpečný... Nelze totiž vyloučit možnost sabotáže ze strany bývalé nomenklatury, která dnes představuje v hospodářské sféře nebezpečnou pátou kolonu... Apelujeme tedy na Vás Vašimi slovy: „Očistu země dokončeme čistým způsobem!“*
- 4554 Benjamin Kuras: *... Stb a KGB rozjíždí operaci zvanou „Klín“, kterou se podílí na svržení sklerotického režimu. Nasazuje svoje agenty do všech demokratických hnutí a organizací, které vznikají, i do pozic ekonomické a finanční moci. Jak hluboko prorostla do toho, co postupně začíná připomínat normální demokratické politické spektrum, je otázka, kterou rozebírají novináři a o níž uvažují mnozí občané, ale která se už asi nikdy nedokáže vyřešit. Ztratilo se příliš mnoho spisů a ustavená komise, která měla události 17. listopadu vyšetřit, brzy přešla na lovení mřenek místo žraloků. Ostatně většině Čechů na tom nezáleží a raději nechťejí vědět. Jako vždy, jejich paměť je krátká a jejich ochota odpouštět značná. A hlavně, jejich touha po pohodě překonává všechno ostatní... Nechťejí se obtěžovat politickou otázkou, kdo je kdo a jak to vlastně bylo. Za to si nikdo nic nekoupí... (Z knihy „Češi na vlásku“, strana 190)*
- 4555 O cílené infiltraci do celého politického spektra už brzy po válce píše Benjamin Kuras: *...Gottwald... má ve vedení všech tří stran nastrčené svoje pohůnky. Těch teď využívá k výměně jejich ministrů, kteří právě podali demisi... Masaryk... dodržuje příkaz svého otce „nikdy neopouštět Beneše“... Svoboda má jiné důvody... (Z knihy „Češi na vlásku“, strana 172)*
- 4556 Jan Havel: *Smrt Jana Masaryka očima kriminalisty. Vizovice 1998. Tam na straně 80: Z drobných akcí, jejichž archivní materiály se zejména z padesátých let dochovaly, se dá usuzovat, že k získávání důvěrníků či agentů, bylo tehdy používáno v zásadě tři způsobů:*
1. Ke spolupráci byly vyhledávány osoby, které byly ideově straně naprosto oddané a byly ochotny z fanatismu a v bezmezném víře v uskutečnění komunismu vést nesmířitelný boj se všemi, které jim strana označila za „třídní nepřátele“.
  2. Osoby prodejné, které stavěly hmotný zisk nad morální hodnoty a konečně

3. osoby, na které byl získán kompromitující materiál, na jehož základě byly nuceny spolupracovat.

Posledně uvedený způsob získávání spolupracovníků byl nejméně úspěšnější, a proto byl nejvíce rozšířen. Docházelo dokonce k oficiálním pokynům vedoucích politických činitelů k získávání kompromitujících materiálů ke konkrétním osobám, které byly pro spolupráci vybrány...

Na stranách 106–107 autor píše: ...Do přípravy na ovládnutí společnosti dále patří i infiltrace všech organizací, sportovních, humanitních, ale hlavně politických. Nebylo jediné, která by nebyla prolezá agenty KSČ jako sýr červy. Ti měli za úkol destabilizovat tyto organizace zevnitř. V době před pučem měli komunisté usnadněnou práci proto, že obudná propaganda vychvalovala do nebe komunisty a Sovětský svaz za osvobození a potlačovala jakoukoli zmínku o zásluhách ostatních spojenců koalice proti Hitlerovi. Vinu na tom má i prezident Beneš a tak zvaní intelektuálové – umělci, herci, spisovatelé atd. A jisti si nemohli být ani komunisté. I mezi nimi si sovětské poradci nacházeli své oběti. Věznice a pracovní tábory byly nappány na prasknutí, na celách pro jednoho bylo často i deset vězňů. Soudy „soudily“ na plné obrátky a lžipropaganda využívala každé příležitosti k tomu, aby národ byl stále udržován ve strachu a nejistotě. Oběti, které musel národ přinést na oltář „Vítězného února“, byly obrovské. Lidské, etické i materiálové...

4557 Bohumil Pečinka: ...Za propagaci zločinných hnutí se považuje i zpochybňování jejich zločinnosti... (LN 1. 10. 1994)

4558 Bastardním zákonem nazval vládní předlohu poslanec Kroupa (ODA). „Komunisté se nám smějí do očí, lidé angažovaní v listopadu '89 nemají práci, ani zastání, opět se zneužívají funkce – tomu je nutné zabránit,“ řekl D. Kroupa... V rozpravě o návrhu zákona o lustracích vystoupilo přes sedmdesát poslanců s několika desítkami pozměňovacích návrhů... „Jsem zdrcen z pozměňovacích návrhů politických klubů ODS, ODA, KDS, VPN, MKDH, HSD-SMS I a části SNS, které přednesl poslanec Petr Toman,“ řekl Petr Uhl. „Požadavek na vypuštění individuálního přezkoumávání viny je nástrojem obyčejného stalinismu a totalitarismu. Nemyslete na bývalé křivdy a zločiny, snažte se zabránit opakování takového stavu – jinak nás čeká cesta k barbarství. Vyzývám vás, abyste nehlasovali ani pro vládní návrh zákona,“ ukončil svůj vášnivý příspěvek do rozpravy Petr Uhl... (Občanský deník, ročník II, 4. října)

4559 Eva Staňková a Jindřich Strašnov: ...Vždyť z deseti miliónů občanů byly dva milióny komunistů, z toho tři sta tisíc spolupracovníků StB. A ti všichni dneska musí někde být, oni se neztratili z povrchu zemského... (Princip, 1. 6. 2001)

4560 Alojs Lorenc: Ministerstvo strachu. Neskartované vzpomínky generála Lorence. Tatrapress, Bratislava 1992. Tam mimo jiné:

Str. 109–110: K vyhledávání signálů v objektech a bázích, k dokumentaci trestné činnosti a k preventivnímu opatření měla kontrarozvědka (bez vojenské části VKR) vytvořenou síť 15 000 aktivních spolupracovníků, residentů, agentů a osob, které StB dávaly k dispozici své byty pro konspirativní činnost. Kromě toho s kontrarozvědkou spolupracovalo asi 3 000 kandidátů tajné spolupráce, připravovaných k přijetí za agenty. Ti byli pověřováni různými konkrétními úkoly pro ověření jejich schopností a důvěryhodnosti. Kromě agentů a kandidátů na agenty využívala kontrarozvědka ještě více než 30 000 důvěrníků. Ti plnili pomocné úkoly ve zpravodajské činnosti kontrarozvědky a tvořili širší základnu pro doplňování agenturní sítě. Podobnou strukturu agenturní sítě, jenomže s menšími počty jednotlivých kategorií spolupracovníků, měla vojenská kontrarozvědka. Speci-

*fičtější kategorizaci svých tajných spolupracovníků pracujících uvnitř státu i v zahraničí měla rozvědka. Zkrátka, počet lidí aktivně spolupracujících se Státní bezpečností nebo evidovaných v archivu spolupracovníků přesahoval číslo 100 000. Mnozí další spolupracovali bez evidování.*

*Str. 7: Do konce roku 1971 byl ÚV KSČ předložen seznam 10 754 konkrétních nepřátel socialismu. Z toho seznamu bylo vyřazeno několik zakládajících a předúnorových členů KSČ. Počet se snížil na 9 700 osob. Seznam byl předán StB, a co potom následovalo, je všeobecně známo...*

*(K.L. – poznámka: Každý, kdo si byl zcela jistý, že se nedal vytěžovat – mohl po listopadu 1989 podat trestní oznámení na referenta StB, který jej neoprávněně v jakékoliv evidenci StB vedl. Podání mohlo být podáno na neznámého pachatele).*

- 4561 Jan Zdražil: *...Ti, kterým svědomí nedovolilo, aby se za každou cenu chtěli stát tím či oním, neměli v konkurenci s komunisty šanci. Odborná kapacita byla až na druhém místě, o mravních kvalitách nemluvě, požadavek na partajnictví kvalifikační systém zkřivil do paskvilu...* (LN 11. 11. 1997)
- 4562 *Nikdo z bývalých funkcionářů komunisty řízené kněžské organizace Pacem in terris nezastává dnes v církvi žádnou významnější funkci... ale zároveň Daniel Herman připustil, že se církev s minulostí nevyrovnala na sto procent. „Když kardinál Vlček roku 1992 pozval všechny kněze pražské arcidiecéze k pohovorům, přišli asi dvě třetiny z nich,“ uvedl Herman. Na dotaz, kolik kněží spolupracovalo s StB, Herman odpověděl: „Velká menšina, odhaduji pět procent.“* (LN, datum neuvedeno)
- 4563 Petr Zídek: *...Již od konce dvacátých let jsou na Západě Kominternou vytvářeny nebo infiltrovány organizace, které vyznáváním liberálních a umírněných levicových hodnot získávají širokou podporu v „pokrokových“ kruzích a které jsou ve skutečnosti řízeny utajenými komunisty – tzv. ponorkami – a ovládány Moskvou...* (K.L.: To se týkalo i Světového kongresu mládeže a Mezinárodního svazu studentstva (UIE) v čele s Josefem Grohmanem s pak Jiřím Pelikánem. (O knize Joela Koteka „La jeune garde. La jeunesse entre KGB et CIA 1917–1989. Paříž 1998)
- 4564 Adam Drda: *...Přišla jakási podivná doba, v níž komunismus jako by byl zapomenut. Česká republika má dnes vážné problémy a kdekdo jistě zaujme stanovisko: „Teď musíme řešit odborné záležitosti, minulost do nich netahejte.“ Např. spousta transformačních chyb se udělala právě proto, že architekti reformy na minulost nové „ekonomické elity“ nehleděli, domnívali se, že elita se působením tržních mechanismů sama obrodí. Když se ukázalo, že to není pravda, bylo už pozdě. Otázka mravnosti je platná věčně – bude-li se dnes mlčet o Tošovském, příště se už možná bude mlčet o někom mnohem horším...* (LN 20. 12. 1997)
- 4565 *V uplynulém roce uspořádaly v Praze tři československé organizace – Klub angažovaných nestraníků, Konfederace politických vězňů a Institut pro středoevropskou kulturu a politiku Mezinárodní konferenci o zločinech komunismu. Byla to první akce toho druhu vůbec – nikdy předtím se nekonala podobná konference – na níž především vystupovali a hovořili lidé, kteří sami žili po desetiletí v komunistickém totalitarismu... Zazněla zde i řada teoretických úvah na téma komunismus... Nikdo by neměl být trestán za činy, které v době, kdy byly vykonány, nebyly trestné: Nulla poena sine lege – není trestu bez zákona... Naštěstí evropská tradice rozlišuje mezi legalitou, tj. zákony, které byly ustanoveny v určité době určitými lidmi a obecně platným přirozeným právem, z něhož*

- jsou odvozována lidská práva... Obecně se dá říci, že oba politické systémy vytvořily systém bezpráví, že zavedly bezpráví jako systém... (Z Úvodní poznámky redakce revue Střední Evropa, č. 22/1992. Zvláštní číslo věnované Konferenci o zločinech komunismu.)
- 4566 Tomáš Weiss: *...Druhá pochvala církvím patří za to, že se přidaly k těm, kteří trvají na tom, že komunisti jsou grázlové a jejich tolerování je jednou z největších chyb české polistopadové demokracie. V době, kdy se noví Gottwaldové nabízejí, že pomohou se sestavením vlády a vyřeší problémy, je dobré vědět, co si o nich církve myslí...* (LN 1999)
- 4567 Adam Drda: *Funkcionáři KSČM – nástup šílených „vzdělanců“... Extremistickým fanatikům vždycky nahrává naivita a slušnost jejich obětí. Normální člověk je proti zlu politického extremismu většinou bezbranný – ctí morální hranice a dovede si jen obtížně představit, že někdo jiný je může překročit, ne-respektovat...* (LN 10. 10. 1999)
- 4568 Petr Placák: *Zakažme už konečně komunistickou stranu! ... Pan Grebeníček mimo jiné na Letné vykřikoval, že je nutné dostat „tuctového militaristu“ Havla z Hradu... Soudruzi Grebeníček a Ransdorf... podle nich nastává doba, kdy komunisté budou opět spoluutvářet vývoj v českých zemích...* (LN 4. 5. 1999)
- 4569 Břetislav Rychlík: *...O posledních komunistech se psalo v opět svobodném tisku, že vyhynou ještě v tomto volebním období. Mávalo nám lepší příští a špatné svědomí zůstalo za dveřmi, pevně zamčené svazky klíčů, jimiž jsme odzvonili umíráček temné minulosti... Ani komunisté nevyhynuli, jejich špatností se naopak rozmnožily do stran, které se tak vůbec nejmenují...* (LN 4. 6. 1996)
- 4570 Tomáš Jurčík, Chomutov: *...Ve většině podniků, závodů i družstev platí, že sejde-li se vedení, sejde se prakticky stranická skupina bývalé KSČ. Jak komický je za tohoto stavu zákaz činnosti politických stran na pracovištích!... Panové Pithart, Dubček aj. se báli, abychom se na někom nedopustili křivdy... Komunisté nalezli do řady nejrůznějších organizací a politických stran si mohou spokojeně mnout ruce. Letos měli opět jednou možnost, jak se znovu dostat k politické moci. O tu ekonomickou nepřišli nikdy...* (Telegraf 10. 6. 1992)
- 4571 Ransdorf: *Že 4. bod Internacionály roku 1917 – uvnitř armád budují komunisté buňky k rozvratu... Devátý, že estébák Zifčák: „Všude máme svoje lidi.“* (Pořad na TV Prima 16. 9. 2001)
- 4572 J. I. Unzeitig: *Ale obě represivní instituce se přece jen v něčem podstatně lišily. Gestapo nasazovalo své konfidenty, aby mu pomohli odhalovat své skutečné nepřátele, zatímco StB nasazovala své provokatéry, aby jí nepřátele vytvářeli. Gestapo národně cizí nepřátele nemilosrdně likvidovalo, ale StB stejně krutě likvidovalo vyhlédnuté nepřátele z řad vlastního národa, a to v měřítku mnohem rozsáhlejším. Ale i konec těchto dvou hrůzných institucí se diametrálně lišil. Zatímco agenti gestapa byli postaveni před lidové soudy a dostalo se jim zcela zasloužených trestů, příslušníci StB, stejně jako jejich pomocníci a spoluviníci z řad prokurátorů, soudců a různých tajemníků, žijí dosud svobodně mezi námi, často na stejných místech, nebo pobírají vysoké důchody, o jakých se jejich bývalým obětem ani nesní... Četl jsem, že Jiří Pelikán odmítl nabídky z Prahy na nějaké významné místo a funkci s vysvětlením, že ten, kdo se dlouhá léta mýlil a těmto omylům sloužil, nemá práva dnes nějaké funkce přijmout... Jak poučné! Na celé věci je však nejsmutnější, že při takovém bilancování se nás, přestárých muklů, zmáhá apatie, hraničící s beznadějí, protože nikdo z nás dnes už nevěří v nějaké politické zázraky.* (Národní osvobození 2. 1. 1991) (Poznámka K.L.: Jiří



- Pelikán dostal ovšem od prezidenta republiky ještě před smrtí vysoké státní vyznamenání.)
- 4573 Záznam z projevu prognostika ing. M. Zemana na mítinku ve FS dne 27. 11. 1989: *...Ptejme se ale, jak je možné, že se právě tato moc k moci dostala. Nabízím vám tuto hypotézu: V každé společnosti existuje 2, 3 nebo 4 procenta populace, které Masaryk říkal patologická sedlina. Nejsou to jenom prostí hlupáci. Nejsou to jenom prostí lumpové, je to speciální slitina těchto vlastností. Je to Švejkův poručík Dub, je to Neffův pan Humpl a mnoho a mnoho dalších. Společnost byla ve své minulosti poměrně často řízena inteligentními lumpy a tato inteligence často kompenzovala nedostatek charakteru. Řidčeji, ale rovněž byla společnost řízena čestnými hlupáky a jejich čestnost poněkud kompenzovala nedostatek inteligence. Ale běda společnosti, které se podaří dialektická syntéza. Lidé tohoto ražení v normálních společnostech zůstávají u jejího dna a mohou se propracovat nanejvýš na úroveň úředníků okresního formátu. Pouze v situaci výrazných externích šoků se patologická sedlina zdvihá ze dna... Samozřejmě, že nemůžeme očekávat, že bez trvalého tlaku systém nekontrolované moci sám dobrovolně odejde. Není to v jeho podstatě. Bude připravovat svoji Ardenskou protiofenzívu...*
- 4574 Ivan Lamper: *...Byla-li totiž lehkost naší adaptace na „pokrizové“ poměry jakž takž vysvětlitelná zdrženlivostí brežněvovského rozdělení karet (i když ochota, s jakou jsme si po krátkém nadechnutí znovu zakroutili krkem, vypovídala o lecčems), pak setrvávání v těžce poloze i za radikálně změněných podmínek vede neodbytně k otázce, zda si obyvatelé tohoto teritoria nějaké změny vůbec přejí, respektive zda jsou ochotni něco pro ně udělat (což je mimochodem totéž). Zatím se zdá nepochybné, že rozhodující většině čs. občanů připadá smlouva, na jejímž základě v 70. letech vyhandlovali odpovědnost a svobodu za příslib pokojného přežívání v relativním dostatku, stále výhodná. Tak výhodná, že jsou ochotni nevidět čím dál hroživější rizika (a to nejen rizika morální, ale i ekologická a ekonomická) jejího dalšího prodlužování. Snad je to tím, že až příliš mnoho z nich podepsalo tenkrát onu smlouvu vlastní krví: sebeponižením a zřeknutím se sama sebe... Komplex méněcennosti se všemi trapnostmi a nadutostmi, které k němu patří, jde s tím ruku v ruce... „Mlčící většina“ si tak přes nesčetné demonstrace skutečné úrovně svého smýšlení a svých zájmů zachovala image bručouna se zlatým srdcem, skrytým pod nevábnou slupkou. Tou slupkou měl být „strach“ a zlatým srdcem „demokratická tradice“... Dvě slova – nebát se a nekrást – nejsou přece k zapamatování nijak obtížná... (Sport, listopad 1989)*
- 4575 Karel Kříž: *...Mezi 70 poslanci ČSSD ve sněmovně je totiž nejméně 22, ale možná i přes třicet těch, kteří byli i v KSČ. Z komunismu žili, někteří se s ním i ztotožňovali. Skutečně vadit jim začal až v roce 1990, protože z něj přestali mít zisk... (7. 4. 2005 na str. 63 periodika 51 PRO, č. 4/2005)*
- 4576 Blanka Kubešová: *...Je už holý fakt, že se komunistická strana po dobytí pozic bez ohledu na hromadu marastu za sebou začíná hrdě dožadovat společenského ospravedlnění. Ačkoli je ještě stále slyšet hlasy, že nebyl potrestán komunismus, stávají se už jen víceméně odevzdaným konstatováním, planou lamentací nad rozlitym mlékem. Doba polistopadového nadšení, kdy všem šlo o totéž a lidé začínali s přesvědčením, že křivdy budou napraveny a viníci potrestáni, je za námi... Tlustou čarou za minulostí, která se tak zalíbila našim politikům, se docílilo téhož. Byla to zelená pro všechny, kteří se podíleli na zvěrstvech minulosti. Tlustou čarou jsme se dobrovolně vzdali „povinnosti trestat zlo a odhánět strašidla“... Připočteme-li, že pro svůj klid nepokládáme za věrohodné ani sezna-*

- my bývalých agentů, je to s námi dost zlé. Co hůř, pro udavače máme ne-li hned sympatie, tak tedy pochopení. Právě ono napomáhalo, aby se títo lidé mezi námi pohodlně zabydleli a rozsávali dál morálku podlosti...* (LN 15. 2. 1999)
- 4577 Martin Schmarz: *Lustrační zákon cárem papíru.* (Český deník 20. 7. 1993)
- 4578 Josef Lux: *...Zcela jednoznačně cítím, že kontinuita s bývalým režimem nebyla přerušena. Není přece možné odmítnout komunismus proklamativně a přitom se fakticky nechat komunisty ovládat. V první řadě spatřujeme cestu v odsouzení komunistické ideologie, která má tolik paralel s fašismem, že ji prostě neodmítnout nelze. Dále je třeba zajistit nepromlčitelnost zločinů páchaných ve jménu této ideologie, přijetí zákona o protikomunistickém odboji a důslednou realizaci takzvaného lustračního zákona. Teprve poté lze hovořit o určité formě usmíření, avšak tento krok musí být až krokem posledním...* (Telegraf 7. 4. 1992)
- 4579 Josef Jelínek – Baghýra má obavy, že se v ČR v masmediích, včetně rozhlasu, dostávají na přední místa překabátění bolševici. (Kanadské listy č. 1–2/2005)
- 4580 Vladimír Bystrov: *...Komunismus totiž zdaleka nebyli jenom estébáci, členové komunistické strany a agenti, šlo o mnohem složitější fenomén, během jehož čtyřicetiletého působení se mu jako Mefistovi upsal kdekdo...* (Věrní zůstaneme, č. 4/2004)
- 4581 Josef Kudláček: *...Klaus, Dyba, Kočárník (ODS), Dlouhý, Ježek (ODA), Zeman (ČSSD) a další „absolventi“ Prognostického ústavu vpluli do nové doby strategicky rozptýleni téměř do celého politického spektra naší sametové společnosti. Patří k nim i Dušan Tříška, agent StB (ev. č. 7704, krycí jméno Dušan), úzký spolupracovník V. Klause a hlavní architekt kuponové privatizace, jejíž genialita spočívá především v tom, že se jí podařilo vzbudit v milionech obyčejných lidí iluzi o bezplatném získání majetku, zatímco skutečně obrovský majetek, a tím i moc, nadělila prostřednictvím investičních fondů neokomunistické nomenklatuře...* (Český deník, 25. 11. 1994)
- 4582 Prognostický ústav ČSAV: *Prognostická úvaha k dalšímu vývoji ČSSR po 17. 11. 1989.* Praha, 23. 11. 1989. Zpracoval ředitel ústavu, člen korespondent ČSAV Valtr Komárek. 6 + 2 strany.
- 4583 Zdeněk Škromach, mistr, místopředseda ZO KSČ č. 3, Sigma Hodonín: *Komu vadí účast lidí na řízení.* (Rudé právo 17. 12. 1987) Tam mimo jiné: *...Naši pracující jsou již dávno zralí na to, aby rozeznali poctivého člověka od kariéristy, nadšence od demagoga, a nikdo ať nepochybuje, že ten, koho si opravdu zvolí, toho bude ve všech směrech hoden... Vždyť podstata přestavby spočívá v pravdě, a pravda není jen odhalování chyb, ale i jejich zásadní a náročné posouzení a kolektivní odstranění...*
- 4584 Ladislav Smoljak: *„Politici mě zklamali.“* Přiznává, že ho polistopadová atmosféra strhla. *Věřil jsem Klausovu pravicovému programu. Ale teď si myslím, že celá politická reprezentace v čele s Klausem zklamala. Že vůbec nevyužila potenciálu toho nadšení a všechna důležitá rozhodnutí odkládala a neudělala.* (MfD 21. 7. 2005)
- 4585 Jana Zemková: *Zlo pouze mění svou tvář. V časech porevoluční euforie téměř všechny demokratické síly podcenily nutnost vypořádat se s totalitním systémem. I proto je dnes komunistická strana u nás stranou parlamentní. V řadě politických stran působili či působí bývalí členové normalizované KSČ. Ve státních podnicích, bankách, ve státních službách zůstávali (a někde stále ještě zůstávají) „komunističtí odborníci“...* (LN 6. 6. 2002)
- 4586 Per Placák: *Připravuje se snad rehabilitace KSČM?... V ČR probíhají pokusy rehabilitovat extremisty pokradmu a za nezájmu všech zainteresovaných...*

- Málokdo si dnes hodlá připustit, že KSČM – byť se dnes tváří dělně – je antisystémová strana, jejíž povýšení na legitimní součást politického systému může mít pro sám systém parlamentní demokracie ČR těžko představitelné důsledky. Tento systém bude trvale ohrožen zevnitř, což je ze všech možností útoku na občanskou společnost varianta zdaleka nejhorší...* (LN 17. 12. 1998)
- 4587 Osočení. Dopisy lidí ze seznamu. Vybrala a uspořádala Zdena Salivarová-Škvorecká. Sixty-Eight Publishers, Toronto, ve spolupráce s VONS (Výborem na obranu nespravedlivě stíhaných) v červenci 1993 jako svou 226. publikaci. Cena 19 dolarů.
- 4588 Soubor 205 dalších výstřížků z tisku a různých výpisků týkajících se spolupráce obyvatel Československa s komunistickým režimem a zejména s StB. (Uloženo v soukromém archivu Karla Lešanovského.)
- 4589 Kompletní seznamy spolupracovníků StB v Cibulkově vydání. Ve zvláštních číslech i struktura a seznamy příslušníků tajné politické policie KSČ. (Soubor výtisků RUDÉ KRÁVO z roku 1992.)  
Cibulkovy seznamy spolupracovníků StB. Nové knižní vydání z let 1999 a 2000. Tak pravil Cibulka. Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku. (Rozhovor s Petrem Cibulkou vedli Tomáš Koudela a Petr Jüngling. Votobia, Olomouc 1999)
- 4590 Zveřejnění evidenčních podkladů a seznamu personálních spisů. § 7, odst. 1 zákona č. 107/2002 Sb. Všechny díly vydané Ministerstvem vnitra, Odborem archivní a spisové služby v roce 2003. Včetně pozdějších doplňků.
- 4591 Oběžník zveřejněný např. v časopise „Všem“, ročník II., 1926, č. 8, str. 16: *...Náčelnictvo pokládá za nutné znovu zdůrazniti, že nikdo nesmí zneužiti skautingu, ani jeho místnosti nebo jeho předmětů k cílům politicky nebo sociálně stranickým, mezi ně nutno počítat i hnutí stojící sice mimo politické strany, ale vykonávající vliv na vývoj veřejného života. Působení tohoto rázu jsou mládeži skautské vůbec zakázána, a pokud se týká dospělých, tito musí v téže chvíli, ve které oblékli kroj nebo překročili práh klubovny, zapomenouti své stranické příslušnosti, majíce na mysli jediné ideu všelidského bratrství. Nedbání tohoto příkazu bude přísně stíháno.* (Plajner: Zavátou... II. Díl, Idey, strana 131)
- 4592 F. Nejedlo: The czechoslovak Junák has resumed its activities. (Lidová demokracie 30. 3. 1968. )  
Dopis Rudolfa Plajnera 6. 8. 1968 č. j. 20/68-Čs-Pl. na adresu: Boy Scouts World Bureau. Case postale 280, Ch-1211 Geneva 11, Schweiz.
- 4593 Porvali jsme se s pionýry. Rozhovor Romana Šantory s Václavem Marhoulem ml. (Skauting č. 1/1990, str.14–15) Tam i text: *...V roce 1970 otec vedl oddíl, byl místostarostou a zároveň jako člen KSČ přijal stranický úkol převést Junáka do Pionýrské organizace...*
- 4594 Dopis Václava Kotrby a Antonína Mezery, předsedy a tajemníka ORJ Děčín, komunistů, z 26. 9. 1969 Ústředí skautské výchovy v Praze o incidentu při táborovém ohni dne 16. 7. 1969 na táboře 4. chlapeckého oddílu střediska Úsvit z Děčína. Dva skauti přednesli parodii na národní píseň, jejíž obsah byl zaměřen proti vztahům mezi ČSSR a SSSR. Dále se v listě píše: *Přítomní vedoucí bezprostředně nezakročili v důsledku své nerozhodnosti. Tím vznikl dojem, že s předmětem čísla souhlasili. Případ byl projednáván na střediskové radě Děčín a ORJ Děčín, které jednání proviněných ostře kritizovaly a projevíly nesouhlas s podobnými projevy. Vůdci oddílu se doporučilo vyloučit viníky z našich řad. O případ se zajímalo též VB, o výsledku šetření a důsledcích nám však není nic známo. Mimoto víme, že na aktivu stranických funkcionářů okresu Děčín,*

konaném dne 23. září 1969, byla vznesena kritika na urážlivé výroky blíže neurčeného oddílu Junáka vůči s. Husákovi. Upozorňujeme na to, že podobné jednání stěžuje nad únosnou mírou práci ostatních obětavých činovníků a vrhá na naše hnutí špatné světlo. Prosíme, abyste těchto, i když věříme ojedinělých případů, použili k varování všech dospělých junáků. (Dopis se ve „Věci“ odvolává na list Ústředí Junáka čj. 803-S11 ze dne 22. 8. 1969 o srpnových dnech v táborech a střediscích Junáka.)

Další doklad pod tímto číslem dokumentu: *Zápis ze schůzky straníků-členů Junáka, která se konala dne 6. prosince v zasedací místnosti Federace mládeže v Děčíně na Teplické ulici. Přítomni: s. Slezáková za OV KSČ Děčín, s. Kotrba, Bauer, Mezera za středisko a ORJ Děčín, s. Frýba a Půček za Varnsdorf. Omluven s. Loužil ze Šluknova a zástupci zbývajících středisek okresu. Pořad schůzky: 1) Ustavení stranické skupiny a volba jejího vedoucího. Usneseno, že tímto je stranická skupina ustavena, jejím vedoucím zvolen s. Ant. Mezera z Děčína, který řídil hned další jednání. 2) Informace z posledního jednání POV KSČ a pléna OV KSČ podala zástupkyně OV KSČ s. Slezáková... Zhodnocení činnosti Junáka za uplynulé období provedl s. Frýba, jeho zpráva byla schválena a usneseno: Zásadně kontrolovat činnost junáckých středisek a oddílů, jejich činovníků, aby i po politické stránce byla zajištěna výchova mládeže v duchu státní a stranické politiky... (Dokument je jasným dokladem, že i na okresech vznikaly v letech 1968–1970 tzv. „stranické skupiny“).*

4595 Záznam z jednání POV KSČ v Děčíně 8. 4. 1970. Tam i tyto texty: *...K Junáku: S. Kotrbovi bylo uloženo, aby tam pracoval jako člen strany... Kotrba (nar. 9. 11. 1913), předseda OR Junáka. Ve federaci mládeže zastává funkci vedoucího stranické skupiny. Jeho ZO KSČ nemá námitek proti jeho zvolení do funkce předsednictva OV SDMO... Kučírek: „Macourek také tam musel do Junáku docházet, pracoval tam také se stranickou skupinou, Kotrbovi to skutečně bylo uloženo.“ Krejčí: „Ano, je to tak, POV mu to uložilo...“ Lupoměský: „Mohou tam být přece i soudruzi starší. Pokud se týká Junáka, o tom hovořilo usnesení ÚV KSČ z března 1968, že tam mají být vysláni členové strany a Kotrba tam byl vyslán...“*

Záznam ze zasedání 74. POV KSČ v Děčíně 22. 4. 1970. Tam i tento text: *Kotrba – dosud není a v dohledné době nebude jeho činnost prověřena. Avšak materiály, které jsou dosud k dispozici, jsou rozporné. V období slučování dětských organizací v této věci velmi prospěje. Do Junáka byl doporučen jako člen strany s úkolem prosazovat a obhajovat linii stran. Doporučuje se v návrhu na složení OV FDMO... (Tyto dokumenty jasně prokazují, že infiltrace členů KSČ do Junáka byla zcela záměrná).*

4596 Doplněk k Záznamu ze 73. zasedání Předsednictva okresního výboru KSČ v Děčíně dne 8. 4. 1970: *...Schwarz: „Bylo mu (Kotrbovi) tedy doporučeno, na jakých pozicích měl stát a na jakých stál, to je třeba zhodnotit.“...*

4597 *Aktivita komunistů stoupala s postupující tzv. „normalizací“ společnosti. V roce 1969 měli komunisté mezi činovníky Junáka zastoupení počtem 2 030 lidí, což znamenalo 17,1 %. Nebylo to málo, ale skautské oddíly se tomuto vlivu zpěčovaly, jak se dalo, a dařilo se jim to více, než bylo komunistickému režimu milé. KSČ ovšem byla rozhodnuta znovu české skautské hnutí potlačit a rozehnat. Konečné rozhodnutí padlo v Ústředním výboru KSČ 17. listopadu 1969. (Opět to české osudové datum!)... (Z knihy Karla Lešanovského „Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970“. Praha 2003.)*

- 4598 ...Až na výjimky došlo k ukončení činnosti oddílů a středisek na podzim 1970. Často slavnostním způsobem a rozchodem s příslibem zůstat věrný skautským ideálům. V odpovědích z ORJ a středisek není zaznamenán jediný případ nadšeného přechodu do Pionýrské organizace... Zprávy ze středisek a ORJ se vesměs shodují v tom, že skautské roky 1968 až 1970 byly krásné roky, i když špatně končily a čas byl příliš krátký k výchově nového skautského pokolení. Tyto roky se vyznačovaly podle všech svědectví obrovskou aktivitou, nadšením a osobní obětavostí starých činovníků i nových dospělých členů a dětí. Velká byla i podpora veřejnosti a zájem rodičů... Často je v těch zprávách ze středisek a okresů postesknutí, že obnova po roce 1989 postrádá rysy spontánnosti a ochoty k nezištné práci pro skautské hnutí, jakými se vyznačovalo období 1968–1970...“ (Z knihy Karla Lešanovského „Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970“, Praha 2003, strana 54).
- 4599 Karel Lešanovský: Přehled některých dokladů pojednávajících o skautech-komunistech působících v Junáku v letech 1968–1970. (Jedná se o vybrané položky ze souboru dokumentů předaných do Ústředního skautského archivu a snadno vyhledatelných podle evidenčních čísel. Zpracováno v Děčíně 7. 11. 2003).
- 4600 Rezignace Dr. Rudolfa Plajnera na funkci náčelníka Českého Junáka adresovaná Ústřední radě Českého Junáka z Luk pod Medníkem dne 5. února 1970. (Poznámka Karla Lešanovského: Tato rezignace doručená i projednovaná nepochybně byla. V dochovaných zápisech z jednání ústředních orgánů Junáka o tom ale není ani zmínky.)
- 4601 K.L.: Pět z předsedů vlád po roce 1989 byli komunisté. Není proto divu, že v tomto období byli komunisté i v čelných funkcích Junáka.
- 4602 KSČ a likvidace Junáka. Záznam K.L. z práce v archivech.
- 4603 Dokumenty k vývoji Junáka od roku 1968 a FONS. Výpis ze složky Pavla Macháčka, kterou Karel Lešanovský předal do Ústředního skautského archivu. Příloha č. 3 a příloha č. 4 o počtech komunistů v orgánech Junáka.
- 4604 Výpis čísel dokumentů o práci straníků v Junáku v letech 1968–1970. (Všechny dokumenty jsou k dispozici badatelům v Ústředním skautském archivu.)
- 4605 Bratr John z Brna v ČINu č. 1/1997: ...Do hnutí se přihlásili mnozí, kteří pouze potřebovali vyměnit střechu a rychle změnit oslovení soudruh za bratr, ač v nitru zůstali stále titíž. Situace je bohužel umocněna dále tím, kolik aparátčků z bývalé KSČ, SSM, LM a dokonce i agentů StB dále v hnutí působí a ještě nadto v mnohých vysokých funkcích. Kde jsou ti bratři, co za skauting trpěli v komunistických kriminálech? Mnozí už jsou bohužel mrtví. A ti, kteří jsou ještě naživu, jsou z činnosti vytěsňováni na okraj. Proč? Asi proto, aby nemohli promluvit...
- 4606 Karel Kaplan: Pět kapitol o Únoru. Doplněk, Brno 1997. Tam na straně 13: ...Druhým typem spolupracovníků byli mladí či noví členové nekomunistických stran, které komunisté do těchto stran již záměrně poslali, nebo je jako informátory brzy získali. Šlo o nepočetnou skupinu funkcionářů v odborech nebo jiných společenských organizacích...
- 4607 ...V průběhu jednání si vzpomínám na jeden závažný problém, který se nám stal později doslova osudným. Sněmu byl předložen k schválení návrh, aby se Junák stal kolektivním členem SČM. Návrh v hlasování naprosto propadl. Poté vystoupil Dr. Plajner a smutně požadoval, aby sněm ještě jednou vážil tuto otázku. Pokud by opět neprošla, musel by abdikovat, protože již před sněmem byl, jak jsme z jeho podání vyrozuměli, i když to otevřeně neřekl, přinucen nejvyššími místy podepsat souhlas s kolektivním členstvím v SČM. Předpokládám, že těmito

nejvyššími místy bylo Ministerstvo školství v čele se Zdeňkem Nejedlým, tehda nazývaným „rudý dědek“, neboť pod ně spadalo řízení všech mládežnických organizací. Po novém hlasování návrh těsně prošel... (Str. 35) ...Otevřený boj proti skautskému hnutí začal narůstat s postupem času. Začaly se objevovat různé nesmyslné, rádoby zasvěcené úvahy ve stranickém a ještě častěji svazáckém tisku o škodlivosti skautské výchovy a jejím netřídním zhoubném vlivu na mládež... Nepřátele Junáka té doby jsem rozdělil do dvou kategorií. Ti první byli likvidátoři zevní a zcela zjevní, kteří vynakládali všechny síly k dosažení vyvrácení celého junáckého letitého stromu i s jeho kořeny. Ti druhí byli likvidátoři vnitřní, zakuklení, jejichž činnost uvnitř junáckého hnutí mi připadala, jakože chtějí odřezat jen tu větev z junáckého stromu, na které sedí symbolicky pouze ústředí Junáka, ale kupodivu i oni sami. Nevím, co chtěli tím zachránit, a nerad bych je z něčeho nekalého osočoval. Nevím ani, co mělo být cílem jejich úsilí, či popionýrstěný Junák nebo pojunáčtěný pionýr. Nakonec se jim nepodařilo ani jedno, ani druhé. U poctivých skautů ztratili pouze svou tvář. Této separátní skupině v ústředí jsme říkali „plameňáci“, asi podle časopisu, který se jmenoval tuším Plamen nebo Plameny, kolem kterého byli seskupeni. Nejvíce mě duševně ranilo to, že byl mezi nimi i JUDr. Milan Skalník – Medník, který nás na lesní škole v Jinošově učil estetice. Divný to estét! Dalším byl PhDr. Jiří Haškovec, se kterým jsem se sešel v říjnu 1950 při společném nástupu vojenské služby. Krátce jsme dokonce sdíleli spolu i stejnou světnici. Jejich poslání mi dodnes zůstalo neprůhlednou záhadou... (Str. 85). (Z díla Drahomíra Trojky – Magiho „Vzpomínky na skautování.“ Rok zpracování 1993. Předáno do Ústředního skautského archivu).

- 4608 Václav Zatloukal: Katoličtí skauti junáci v Československu. Samizdat, Brno 1992, strana 443: Již na schůzi náčelnictva Junáka v červnu 1946 konstatoval náčelník br. Plajner, že „v celé organizaci možno pozorovat zvýšenou aktivitu členů KSČ, kteří se snaží infiltrovat všechny orgány Junáka a obsadit všechny důležité funkce“. Tato snaha se projevila zvláště v moravské Zemské junácké radě a v moravské zemské Lesní škole. Zvláště Lesní školy se začaly stávat základnou pro šíření marxistických názorů mezi budoucími vůdci. Na nich se komunističtí činovníci „snažili vnést nového pokrokového ducha a kladný poměr pro spolupráci se SČM“... „Byla to mravenčí práce“, prohlásila jedna marxistická činovnice... „Protože nám ji na druhé straně intenzivně bourali katolíci, kteří si velmi rychle vybudovali organizační síť“. A v dalším se tato činovnice-soudružka zmínila, že komunisté pronikali postupně i do junáckých oblastí (žup), ale nenacházeli tam tolik opravdových soudruhů, o které by se mohli opřít. Marxistickým činovníkům prý v jejich práci scházela katolická důkladnost a chytrost, se kterou oni postupovali. Doplňme jen, že tato soudružka vstoupila po válce do Junáka na pokyn členů ústřední komise mládeže při KSČ. Měla pokud možno sledovat práci ústředních a zemských junáckých činovníků a shánět materiály i ty, ke kterým byl někdy přístup dosti těžký. S pomocí některých levě orientovaných činitelů v Ústředí Junáka se tato dívka dostala do důležité funkce v dívčím kmeni. Při tom však sama prohlásila, že po r. 1945 ji Junák k srdci nepřirostl... Strana 448: Později ve svých pamětech napsal Dr. Plajner, že tehdy SČM přestal být organizací stranicky nepolitickou a nábožensky tolerantní a stal se stále zřetelněji „zálohou KSČ“. Z toho důvodu u převážné části členů a členek Junáka převládlo přesvědčení, že členství Junáka ve SČM musí být na zlínském sněmu učiněn konec. Br. Plajner konstatoval, že „uvnitř SČM byla ustavena skupina, složená z „ostrých“, ambiciózních a ultra-

- levičáckých členů z pražského krajského vedení..., která měla za pomoci Ústřední komise mládeže při Ústředním výboru KSČ vypracovat plán, jak ovlivnit jednání valného sněmu žádoucím směrem...“*
- 4609 21. 2. 1946 na první schůzi Náčelnictvo chlapeckého kmene kooptovalo podle stanov přijatých 2. sněmem, do náčelnictva Jarmila Burghausera, K. Grimma, Antonína Suma (30. 1. 1919) a V. Vurma.
- 4610 *V celé organizaci Junáka bylo možno pozorovat zvýšenou aktivitu členů KSČ, kteří se snažili infiltrovat všechny orgány Junáka a obsadit důležité funkce. Tato snaha se projevila zejména v moravské Zemské junácké radě a v moravské Zemské Lesní škole, dále v České Zemské junácké radě, kde členové KSČ zaujímali významná postavení. Tato skutečnost unikla pozornosti většiny členů Junáka, protože o politiku se v Junáku málokdo staral... Při Ústřední komisi mládeže (ÚKM) v ÚV KSČ byla zřízena junácká subkomise. Jejimi členy se stali junáčtí pracovníci z Brna i Prahy a jejich přičiněním začal v Junáku politický boj... (Bruno Břečka: Kronika čs. skautského hnutí. Brno 1946, str. 193)*
- 4611 *...3. 3. 1946 přední brněnští junáčtí činovníci (Ferd. Stopka, G. Riedl, Jos. Štefan, L. Nosál) zaslali M. Švermové na Ústřední výbor KSČ přísně důvěrnou informaci o politické situaci v Junáku. Informovali o tom, že KSČ má v Junáku velmi silné pozice, ale nemá dosud přehled o všech členech KSČ. Upozorňují na akci, kterou vede katolická církev podporovaná lidovou stranou. Jedná se o duchovní odbory Junáka a náboženské, tzv. homogenní oddíly. V dopise se hovoří o nutnosti navázat co nejužší styk všech soudruhů v Junáku, využít jejich dosažených špičkových pozic a zahájit koordinaci postupu všech členů KSČ a vypracovat společný pracovní program... (Břečka: Kronika..., str. 192)*
- 4612 *...Ve skutečnosti pořád platila slova poslance Kopeckého z důvěrné schůze KSČ 25. 5. 1937, že „snahou vedení KSČ musí být, aby vedení spolků mládeže měla ve svých rukou!...“ (Břečka: Kronika..., str. 186)*
- 4613 *...Silný vliv levicových, sociálnědemokratických i komunistických myšlenek na české skautské hnutí už před druhou světovou válkou není žádným tajemstvím. Výrazným poválečným dokladem tohoto politického zájmu je skautský časopis Plameny, který začala v roce 1947 vydávat skupina mladých autorů pod ideovým vedením bývalého řádového kněze PhDr. Pavla Křivského... (Karel Lešanovský: Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970. Praha 2003, str. 59)*
- 4614 *...2. 2. 1946 brněnský činovník Gustav Riedel napsal dopis Marii Švermové z ÚV KSČ, kde vyslovuje svoje obavy z voleb do orgánů Junáka a žádá ji, nebo někoho z ÚV KSČ, o účast na junáckém sněmu. Vyslovuje potřebu, aby se junáčtí činovníci – členové KSČ – navzájem poznali a mohli postupovat společně. Zmiňuje se o soudruhovi-junákovi z Kolína J. Preiningerovi a táže se zdali, je kandidátem z příkazu Ministerstva vnitra a je „kandidátem strany“, protože „máme proti Preiningerovi určité výhrady, pokud se týče jeho osobních charakterových vlastností.“ Dopis svědčí o tom, jakou pozornost junáci-komunisti věnovali přípravě voleb a jaký měli zájem o to, aby obsadili v Junáku důležité pozice... (Břečka: Kronika ..., str. 161)*
- 4615 *...21.–24. 3. 1946 se v Praze konal 1. celostátní sjezd SČM, kterého se účastnilo 784 delegátů, z toho bylo 91 delegovaných členů Junáka... Komisi junácké předsedala por. Jiřina Švermová. V komisi jednalo celkem 50 delegátů, členů Junáka a SČM. A. Jedličková – Bivoj, tajemnice dívčího kmene Junáka a velitelka Svojsíkovy oblasti, při jednání ostře vystoupila proti současnému vedení Junáka... (Břečka: Kronika..., str. 192)*

- 4616 ...Podle práce historičky mládežnického hnutí Dagmar Cahové vydané v roce 1964 „...ve skautských organizacích vyrostl i větší počet oddaných členů a funkcionářů strany, z nichž mnozí dodnes zastávají významná místa v naše stranickém a veřejném životě...“ Podle svědectví Jana Šimáně, svého času také člena KSČ, prohlásil prý Zdeněk Mlynář, jeden z nejvyšších funkcionářů KSČ do roku 1968, že „i komunista může nosit skautský klobouk“... (Lešanovský: Stručné dějiny..., str. 59)
- 4617 ...Od 30. června 1948 jednala junácká subkomise ÚKM ÚV KSČ velmi často (27. 8., 19. 9., 3. 10., 3. 12.). Jednání se zúčastňovali Bartůněk, Bednář, Hájek, Haškovec, Svat. Hauser, Chyský, Jedličková, Macháček, Marková, Pluhařová, Preininger, Ryšánková, Solař, Stopka, Štefan, J. Švermová, Tauber, Treybal, Vančurová, Závodský... (Břečka: Kronika..., str. 207)
- 4618 ...23. 8. 1948 zasedala junácká subkomise Ústřední komise mládeže ÚV KSČ. Byla svolána na základě kritiky z budapeštské konference. Zabývala se hlavně ideologickými otázkami a snahou některých členů subkomise (Haškovec a spol.) radikálně likvidovat skautské hnutí. Likvidátoři však neměli organizaci pionýrského hnutí vůbec organizačně připravenou... Na této schůzi byla vytvořena tzv. přípravná komise, která měla připravit nejen další zasedání, ale i rezoluci. V komisi byli vedle dvou zástupců KSČ (Švermová, Závodský) a dvou zástupců Ústředí Junáka (Vančurová, Jedličková) i dva reprezentanti pražské radikální skupiny (Haškovec, Tauber), orientovaní na rychlou likvidaci junácké organizace... (Břečka: Kronika..., str. 208)
- 4619 ...Dne 10. 9. 1948 junácká subkomise ústřední komise mládeže ÚV KSČ předložila předsednictvu KSČ otázku, zda má Junák vystoupit z Mezinárodní skautské organizace... (Břečka: Kronika..., str. 209)
- 4620 ...Říjen–listopad 1948: V ČSR bylo povinné školení svazáků a junáckých činovníků. J. Haškovec k němu vypracoval materiál „A co je Junák?“ a ten měl takovou úroveň, že liberecký junácký činovník a funkcionář SČM ing. Gruss 22. 1. 1949 prohlásil na schůzi junácké subkomise KSČ, „že není možno použít z Junáka ani jedinou věc, aniž bychom potom neměli být zavřeni.“... (Břečka: Kronika..., str. 210)
- 4621 K.L.: O pokusech rozkládat skautské hnutí zevnitř existuje řada nesporných dokumentů v archivu StB i v archivech KSČ, počínaje ÚV až po jednotlivé OV KSČ.
- 4622 Hlášení agenta A-II-F/3 č. j. 38/48 z 30. 6. 1948 obsahuje zprávy o situaci v okrese Kralupy nad Vltavou včetně hodnocení jednotlivých skautských činovníků. Končí větou: *Ve všech oddílech mám své lidi, kteří pozorují další vývoj jak v životě v klubovnách, tak i prázdninových táborech letních.* (Archiv MV, objekt Junák.)
- 4623 Rozbor situace dětského hnutí v Československé republice v 48. roce, provedený soudruhy: Ing. Josef Štefan, Josef Solař, Ferdinand Stopka. Brno, 17. ledna 1949 (10 listů). (Archiv MV, objekt Junák)
- 4624 K.L.: Ve skautském hnutí jako v kapce vody je i obraz naší společnosti po druhé světové válce.
- 4625 Karel Lešanovský: Výběr z dokladů o sledování skautů a skautek orgány Ministerstva vnitra. Hlavní zdroj: H 163 – Situační zpráva z objektu Junák zpracovaná na III. správě MV. (Tam mimo jiné i „Ilegální směrnice organizace Junák“ vypracovaná ve věznici dr. Průchou a prof. Němcem v červnu 1954.)
- 4626 19. 4. 1951 Tajná zpráva pro velitele StB. Věc: „Junák“, odnož buržoazní illegality – nepřipustnost a škodlivost toho, aby sloužil za organizační rámec výstavbě



- pionýrského hnutí... Tam i věta: *Členové Akčního výboru Junáka pracující podle pokynů ÚV KSČ nyní sami předmětem kritiky.* (Poznámka K.L.: Revoluce i zde začala požírat své děti – Vančurová, Jedličková aj.). (Archiv MV, dokument H 163 z fondu StB.)
- 4627 Z neznámého zdroje: Klement Hlásenský, nar. 11. 10. 1916 ve Šlapanicích, skaut, parašutista zahraniční armády, údajně agent-provokatér OBZ, člen KSČ, LM atd.
- 4628 J. Polák: Poselství žlutého kvítku. Olympia, Praha 2003. Tam i rozhovor s Karlem Burešem, spolupracovníkem Jaroslava Foglara. O podezření ze spolupráce s StB říká: *...Drastické tresty, které Průchovci dostali, mne šokovaly. Dr. Průcha dostal 9 let vězení! To, že jsem nebyl též postaven před soud, vedlo odsouzené a mnoho lidí k názoru, že jsem to byl já, kdo skupinu zradil. V tomto smyslu jsem ji nezradil. Ale jak řekl Einstein: Snáže rozbiješ atom, než pomluvu. Jinou věcí je, že jsem se nechal donutit k provokaci s dopisem. V tom vidím svou vinu dnes – tehdy jsem ji tak zřetelně neviděl, byl jsem svým komunistickým přesvědčením jiný člověk. Chtěl bych se potomkům dr. Průchy omluvit. Ale současně je třeba brát v úvahu, že se to stalo před padesáti lety, že děje té doby nelze měřit dnešními kritérii. Když přehodnocuji svůj uplynulý život, uvědomuji si, že jsem se dostal na chybnou cestu...* (Strany 84–91 citované knihy.)
- 4629 Odešel Jestřábův blízký časopisecký spolupracovník RNDr. Karel Bureš. (Bobří stopou č. 28–29/1999–2000)
- 4630 *...V roce 1966 řekl Karel Bureš před soudem: „Přijedu-li k polským Harcerům, jsem tam přijímán s poctami, které odpovídají mé skautské hodnotě. A vrátím se přes hranici – a div mě tu dále nepokládají za velezrádce.“* (Z článku Miroslava Michálka „Spravedlnost“ v Signálu z roku 1968.)
- 4631 Dr. Josef Kalvoda: Boží mlýny a Dr. Chalupa. (Nedělní hlasatel. Czechoslovak Daily Herald, číslo 117, 12. 10. 1997)
- 4632 Karel Lešanovský: Jasný odsudek pronikání bolševického moru do českého skautingu. (Příloha k listu Lubkovi Školoudovi 5. 3. 1995.)
- 4633 Brodníček: *...V naší organizaci jsou komunisté, kteří dříve hrdě nosili komunistický odznak na klopě a dnes nosí opět skautský kroj. O době před listopadem nechtějí mluvit, na to se nepamatují!...*
- 4634 Zápis z členské schůze Svojsíkova oddílu 17. září 2005: *...Značnou diskusi vyvolalo projednávání návrhů nových kandidátů na členství v SO z řad bývalých členů KSČ. Br. Fiala – Norek doporučil nenavrhovat je, i když v minulých letech se tak stávalo... KSČ, jejíž politika dvakrát zlikvidovala naše hnutí a jeho členy pronásledovala. Svým členstvím podpořili její politiku a již tím zradili. Jejich přijetí by bylo urážkou pronásledovaných a vězněných. Nechceme je vylučovat, svou aktivitou mohou odčinit své jednání, ale členství v SO je vyznamenáním, a už konečně je nutno zaujmout zásadní stanovisko... Na závěr byly formulovány 3 návrhy, z nichž poslední byl hlasováním zamítnut, a to:*
- a) *aby od tohoto okamžiku napříště již žádný člen býv. KSČ nebyl navrhován a přijímán do SO,*
  - b) *aby byli schváleni všichni kandidáti, včetně těch, kteří byli v KSČ,*
  - c) *aby byla učiněna v některých případech podle okolností výjimka.*
- Bylo hlasováno o bodu a), čím byl vyřešen i bod b) s výsledkem: Souhlasí 117 přítomných, 2 se zdrželi. Pro bod c) hlasovalo pouze 28 přítomných... Zapsal Lubor Šušlík – Bill.*
- 4635 Dopis MUDr. Hany Dvořákové, předsedkyně kandidátní komise před pátým valným sněmem Českého Junáka. Dopis končí: *Věříme, že se nám podaří*

- vyrovnat se čestně a jednou provždy s problémy minulosti, uložit dokumenty do archivu a věnovat se především budoucnosti, to jest vlastní práci pro ty, o které nám všem bez rozdílu v první řadě šlo, jde a půjde – pro naše děti. (Poznámka Karla Lešanovského: Je třeba si tento list dobře přečíst. Je v něm nepochybně snaha omlouvat mnohé nepravosti z doby minulé a uložit je k ledu).
- 4636 Denis Patočka navrhl 12. 7. očistit organizaci do budoucna. Pak na jednání ÚRJ 14. 12. před sněmem navrhl prohlášení: *Každý kandidát podepíše prohlášení, že nebyl spolupracovníkem StB (ve smyslu lustračního zákona), spolupracovníkem KGB a členem LM a že souhlasí s lustrací. Dále, že nebyl vyloučen z Junáka, nebyl shledán vinným pro trestné činy (s výjimkou politických) a nemá záznam v rejstříku trestů.* Návrh byl jednomyslně schválen... Dalším návrhem bylo uvádět v charakteristice informaci o své politické příslušnosti (členství) v letech 1948–1989. Schváleno po diskusi: 16 pro, 9 proti, 5 zdržení. Vše bude rozesláno kandidátní komisí jako závazný pokyn všem kandidátům.
- 4637 Podzimní kongres '92 – 7. listopadu 1992: *Jediným bodem mimořádného sněmu je provést dokončení voleb, a to 2. kolo volby starosty, náčelníka chlapeckého kmene a kmene dospělých, volba místostarosty, a po jednom místonáčelníkovi v každém kmene. Ústřední rada se omlouvá všem účastníkům V. sněmu, že se musí svolat VI. mimořádný sněm Junáka... V materiálech je i Slovo zastupujícího místonáčelníka: „Po onemocnění náčelníka br. Břicháčka jsem byl pověřen vedením náčelnictva chlapeckého kmene... Z. Hájek.*
- 4638 Jmenné seznamy spolupracovníků StB z řad skautů a skautek. Čtyři druhy...
- 4639 Porovnání Cibulkových seznamů spolupracovníků StB se seznamy vydanými Ministerstvem vnitra.
- 4640 Seznam novinářů-agentů StB. (Lidové noviny 1. 5. 1992 a Metropolitan 30. 4. 1992)
- 4641 Seznam členů KSČ podle informace bratra Milana Šťastného – Harryho z Třebíče pro ČIN číslo 16/1991)
- 4642 Členové vedení Zemské junácké brigády ŠUMAVA v Šerlově dvoře (červenec, srpen 1948). Mezi nimi i řada členů tzv. KRUHu.
- 4643 KRUH na stranách 498–500 knihy „Osočení“ vydané v Torontě v Sixty-Eight Publishers 1993.
- 4644 Jan Šimáně, nar. 28. 12. 1921, z databáze MV.
- 4645 Jan Pfeiffer, nar. 17. 4. 1928, z databáze MV.
- 4646 Harry Mitrovský, nar. 17. 4. 1928, z databáze MV.
- 4647 Jiří Vaníček, nar. 10. 11. 1922, z databáze MV.
- 4648 Miroslav Vosátka, nar. 27. 11. 1911, z databáze MV.
- 4649 Jaroslav Macek, nar. 25. 11. 1925, z databáze MV.
- 4650 Svědectví o Kruhu. O vzniku a osudech jednoho společenství. 13. klub OS Junáka, Praha 1, 2001.
- 4651 Václav Břicháček, nar. 14. 6. 1930, z databáze MV. Zpracováno 6 a dle jiného dokladu 19 záznamů. Ve zvláštní složce, která bude předána do archivu, je obsáhlá dokumentace o životě PhDr. Václava Břicháčka (dále jen VB), kde je mimo jiné:
- 1) TAM TAM, časopis vydávaný účastníky OLŠ v Horních Černošicích v létě 1946. Vůdce školy Karel Grimm. Mezi frekventanty jmenován i Václav Břicháček (Gigant – Tloušťík), Písek, třída Národní svobody 58.
  - 2) Almanach „80 let skautingu v Písku“ z roku 1999, ve kterém je VB často jmenován.

- 3) Soubor citací VB. (Např. v ČT 2 dne 26. a 27. 10. 1994: *Skautský vůdce dbá, aby se nerozcházel jeho slova a činy. Cokoliv vyžaduje od dětí, musí vyžadovat v první řadě od sebe. Nebo jinde: Zde vidíme provinění minulých let: Vytvářela se iluze, že se vychovává, ale děti byly opětovně ponechávány na holičkách. V době podezíravosti, nespravedlnosti a neupřímnosti nemohla výchova přinášet naději. Roli vychovatele, osobního přítele a důvěrného kamaráda převzala instituce, která rušila osobní vztahy, zbavila výchovu volby a nahrazovala ji diktátem různých směrnic. O bratrech pozavíraných v letech padesátých a chování těch, kteří se dali po okupaci do služeb urychlené „normalizace“: *Sám jsem si jich nesmírně vážil a velmi mne mrzelo, když byli někteří z nich málo uznáváni či vytlačováni. Ovšem záleželo to jistě na celé řadě dalších momentů osobních a i mezi nimi byly velké rozdíly... A čistit prameny – v sobě, v našich vztazích, v minulosti své i celého skautského hnutí...**
- 4) Kopie dopisu VB Rudolfu Plajnerovi, nedatovaného, psaného před sněmem 1968. Začíná takto: *Milý bratře náčelníku, příští týden jsem v Holandsku, a proto nepřijdu na předvolební náčelnictvo. Obracím se na Tebe touto cestou s prosbou o uvážení následujících skutečností. Přemýšlel jsem dlouho o funkci vedoucího výchovného odboru a došel jsem k závěru, že bych nebyl asi vhodným kandidátem. Důvody: 1) Nejsem v první řadě organizátor – představa 130 činovníků, kteří jsou evidováni v odboru, je pro mne úděsná, určitě bych je nedokázal uřídit a dříve či později by vznikla anarchie (v činnosti i administrativě). 2) Mám své povolání, které mne uspokojuje... 3) Budu asi v těžké časové tísní. Do února musím odevzdat rukopis monografie o rozhodovacích procesech do Akademie... Na fakultě od tohoto roku přejímám vedení obecné a teoretické psychologie... Kromě toho mám nabídku na roční profesuru do Düsseldorfu na příští školní rok (1969–70). 4) Myslím, že bych byl nejlépe využit, kdybych pracoval se skupinou vědeckých pracovníků, kteří by pomáhali řešit Junáku základní teoretické i praktické problémy... Tato úvaha není vedena snahou vyhnout se odpovědnosti či nějak uhýbat od práce, ale vychází z realistických úvah i sebepoznání... Uvaž, prosím, bratře náčelníku, celou situaci znovu... V. Břicháček – Gigant.*
- 5) Záznam o tom, že VB mluvil jak na pohřbu náčelníka Plajnera (30. 6. 1987), tak na pohřbu Pavla Křivského (22. 12. 1989), duchovního otce tzv. Kruhu... Použil při tom stejnou citaci z Horatia: „Non omnis moriatur, mutaque pars ei vitabit Libitinam.“ (Nezemřel celý, mnohé z něj se smrti vyhne.)
- 6) Ukázky a odkazy na řadu prací VB. (Např. „Příprava skautských vůdců“ z roku 1993, nebo „Skautská výchova k demokracii“ po roce 1989.)
- 7) Záznam o působení na prázdninových školách pořádaných *Allanem Gintelem* před rokem 1989. (Např. na Lipnici.)
- 8) Dopis tzv. Iniciativní skupiny pro obnovení činnosti Junáka ze 4. 12. 1989 adresovaný Ústřední radě Junáka s podpisy Václava Břicháčka, Pavla Macháčka, Jana Pfeiffera, Alexeje Pludka a Oty Sedláčka. (Vesměs členy KSČ.)
- 9) Upozornění na to, jak VB po roce 1989 věnoval mimořádnou pozornost výchově roverů a rangers. A to zejména mimo oficiální výchovné programy Junáka. (Beníšky a zájezdy na přednášky po celé republice.)
- 10) Dopis Českého a slovenského skautingu z 26. 6. 1990 Přípravnému výboru Svazu skautů a skautek Čech, Moravy a Slezska, PhDr. Karlu Průchovi podepsaný za náčelnictvo Českého a Slovenského Skautingu Václavem Břicháčkem. S odvoláním na „službu dětem“ se tam píše: *Na ustavujícím*

*jednání Českého a Slovenského skautingu v Žilině jsme Vaši přihlášku projednali a jednomyslně ji zamítli...*

- 11) Sedmáct listů otázek, které položil dne 22. 4. 1994 Karel Lešanovský Václavu Břicháčkovi k vyjasnění historie let 1968–1970. Připojen i jeden list otázek Jaroslava Macka. Reakce osloveného vyslovená pak v listě Jaroslavu Mackovi byla velice podrážděná. K setkání došlo pak na ústředí Junáka. Odpověděno nebylo na všechny otázky.
- 12) Soubor korespondence Karla Lešanovského s Václavem Břicháčkem.
- 13) Korespondence Eduarda Pachmanna a Přemysla Hausera s Václavem Břicháčkem.
- 14) Komentář k postojům Václava Břicháčka v Junáckých listech Zbyška Pechy. (Např. v č. 59/1998)
- 15) Dokumentace o vrácení vysokých skautských vyznamenání Milotou Fanderlikem, Miroslavem Hlouškem a Lubomírem Školoudem z roku 1992 na protest proti tomu, že *nositeli těchto vyznamenání jsou i někteří činovníci z řad komunistů a hrobařů skautingu z let 1948, 1968–1970 i další slávychtivé osoby včetně těch, kdo byli tajnými spolupracovníky a agenti StB.*
- 16) Žádost o odebrání titulu a funkce „Čestný náčelník Junáka“ PhDr. Václavu Břicháčkovi adresovaná dne 31. 8. 1998 starostce Junáka Ing. Ivě Mackové.
- 17) Soubor dokumentace o Václavu Břicháčkovi z fondu StB v Pardubicích.
- 18) Zvláštní záznam v Necenzurovaných novinách číslo 07/2000 na straně 9: *Václav Břicháček, nar. 14. 6. 1930, krycí jméno „Písecký“, reg. č. 10119 – Centrála (jedná se o významného spolupracovníka StB, který nyní rozbíjí organizaci SKAUT).*
- 19) Odpověď MUDr. Pfeiffera na otázku Karla Lešanovského o kontaktech Václava Břicháčka s StB: *Přednášel estábákům psychologii. Docela jsme se kolem toho v Kruhu bavili.*
- 20) Podle názoru náměstka ředitele ÚDV se Václav Břicháček nenechal lustrvat a raději opustil místo náčelníka Junáka.
- 21) Stanoviska Petra Maišaidra k jeho jednání s Václavem Břicháčkem.
- 22) Protesty PhDr. Věry Břicháčkové z roku 1998 proti zveřejňování informací o jejím manželovi. Její upozornění, že podá trestní oznámení a bude žádat o náhradu za způsobenou újmu na zdraví a na cti ve výši 1,5 mil. Kč.
- 23) Dopis Miloše Miltnera z 19. 2. 1999 paní Břicháčkové.
- 24) Libuše Koubská: Článek o Nadační radě PANGEA, ve které působí Miroslav Holub, *Václav Břicháček*, Petr Eben, *Allan Gintel*, Stanislav Hanzl, Oldřich Král, Zdeněk Mahler, Jiří Musil, Karel Prager, Richard Salzmann, Jan Sokol, Rudolf Zahradník. (LN 19. 3. 1994)
- 25) Libuše Koubská: *Roky mezi psem a vlkem. Jaké jsou a co potřebují naše dospívající děti... Známý a zkušený český psycholog dr. Václav Břicháček... považuje dobrou výchovu pubescentů a adolescentů za jednu z cest k nápravě věcí lidských. Celý život se v této souvislosti aktivně věnuje skautským a roverským pobytům v přírodě... Jeho kursy tvoří koedukované skupiny dvaceti, pětadvaceti lidí ve věku průměrně osmnáct let...* (LN 13. 1. 1996)
- 26) Jiří Pilka – Jip: Václav Břicháček – sedmdesátník. Děkovný článek v příloze časopisu Skauting č. 10/1999–2000.
- 27) Barbora Tichavová – Rozárka o poslední knize Václava Břicháčka, *čestného náčelníka Junáka a „člověka krásného“*, jak by řekl TGM. *Ve svých testech se společně se čtenářem zamýšlí nad tématy blízkými nejenom těm, kteří jsou v roverském věku. „Při přípravě knihy jsem s Václavem strávila několik ne-*

*zapomenutelných večerů pod lampou v jeho pokoji...*“ (Tiskové a distribuční centrum Junáka. Lidé a projekty roku 2005, str. 14)

- 28) Pořad Terezy Brdečkové „Ještě jsem tady“ o Václavu Břicháčkovi na ČT 2 v roce 2006.
- 4652 Ivo Slavíček, nar. 18. 10. 1929, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4653 Vladimír Kopřiva, nar. 23. 3. 1929, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4654 Jiří Navrátil, nar. 10. 9. 1923, z databáze MV. Ve zvláštní složce, která bude předána do archivu, jsou další materiály. (Včetně výsledků soudního sporu.)
- 4655 Jiří Navrátil dne 5. 2. 1998: *Informace pro ÚRJ. Různé pomluvy, které vůdce Svojsíkova oddílu šíří – například v rozmluvě s MUDr. Burgetovou, budou řešeny mimo Junáka. Je však potřebné, aby členové ÚRJ měli informace k otevřenému dopisu adresovanému V. Kopřivovi, neboť SO jej nepochybně opět bude šířit všemi prostředky. Nejsem jeho adresátem a velice lituji, že se k němu přesto musím vyjádřit – a žel velice obšírně. Br. Kopřiva, ani druhý postižený br. V. Břicháček nejsou volenými činovníky a podivný „lustrační“ náznak: „...zdlouhavá soudní řízení... o nichž nevíme, zda přinesla zcela jednoznačné výsledky“, který pisatel po letech vytáhl spoléhaje na špatnou paměť ostatních, se tedy týká pouze mě. Mé jméno ostatně pisatel uvádí o pár řádek níže. Nuže: Za zdlouhavost soudních řízení mě nelze vinit, ale jakmile skončila, předložil jsem příslušné doklady...*“ (Pokračuje podrobné vysvětlení postupu Jiřího Navrátila a popis dalších událostí, například požadavku Petra Maišaidra, aby se čestný náčelník Václav Břicháček vzdal všech svých funkcí a přestal pracovat v Junáku, jinak že budou zveřejněny doklady o jeho spolupráci s StB. Konstatováno členství v KSČ u Václava Břicháčka a Jaroslavy Peškové, kteréžto členství nevadilo ani dr. Plajnerovi, ani Vlastě Mackové.)
- 4656 Alexej Pludek, nar. 29. 1. 1923.
- 4657 Causa agent Jaroslav Foglar. (Reflex č. 27 z 3. 7. 2002) Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4658 Tomáš Čechtický: Byl Foglar práskač? Svůj oddíl provedl všemi režimy. Ať to stálo cokoli. (Týden č. 28/2002)
- 4659 Jan Šimáně, nar. 1. 10. 1924, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4660 Jarmil Burghauser, nar. 21. 10. 1921, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4661 Zdeněk Hájek, nar. 21. 2. 1925, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4662 Jiří Stárka, nar. 17. 6. 1919, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4663 Miroslav Pergler, nar. 13. 2. 1930, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu. (Bratr Pergler je jeden z mála, který svůj vztah k StB uspokojivě vysvětlil).
- 4664 Milan Svoboda, nar. 22. 8. 1939, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4665 Jaroslav Tomsa, nar. 13. 7. 1906, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4666 Jan Pfeiffer, nar. 17. 4. 1928, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu. Tam například jeho text nazvaný „Třicet let“ z almanachu chystaného ke třicátému výročí vzniku jeho skautského oddílu.

- Dále záznam z videonahrávky roverského kursu na Beníškách, polemika Karla Lešanovského s redakcí Skautingu, která na písemný zákrok Jan Pfeiffera ze dne 25. 3. 1993 odmítala uveřejnit článek „Pathfinding – hledání dobré stezky“ jako odpověď na Pfeifferovu „Poznámku“ ve Skautingu č. 4/1992, odkaz na jeho nepřiznání k členství v KSČ (ve slovníku KDO JE KDO), citění se bezpartijním s názory podobnými pravému křídlu sociální demokracie a jiné.
- 4667 Miroslav Vosátka, nar. 27. 11. 1911, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4668 Karel Bureš, nar. 1. 4. 1909, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4669 Brázdilová Naděžda, nar. 2. 6. 1925, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4670 Ladislav Aubrecht, nar. 9. 8. 1947, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4671 Slavoj Chodounský, nar. 11. 2. 1927, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4672 Vladimír Purghart, nar. 26. 11. 1903, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4673 Štěpán Trochta, nar. 26. 3. 1905, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4674 Karel Vaněk, nar. 15. 3. 1925, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4675 Ludmila Vaňková, nar. 9. 5. 1927, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4676 Jan Zítek, nar. 16. 5. 1911, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4677 Vratislav Židlický, nar. 27. 9. 1903, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4678 Alois Fiřt, nar. 17. 8. 1905, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4679 Zdeněk Grassinger, nar. 30. 12. 1925, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4680 Alžběta Jedličková, nar. 10. 3. 1916, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4681 Josef Zikán, nar. 1. 3. 1931, z databáze MV. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4682 Václav Marhoul, nar. 20. 2. 1932, z databáze MV. Další materiály ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4683 František Lobkowicz, nar. 5. 1. 1948, z databáze MV. Další materiály ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4684 Harry Mitrovský, nar. 17. 4. 1928, z dokumentace zjištěné v Hradci Králové. Další materiál ve zvláštní složce, která bude předána do archivu.
- 4685 Pavel Křivský, nar. 12. 11. 1912, ze spisu a. č. 7084 MV, uloženého v Archivu operativních a vyšetřovacích svazků MV a podle přípisu 3. oddělení II. sektoru Velitelství StB Praha z 19. 2. 1951. Další materiály jsou ve zvláštní složce, která bude předána do archivu. Je mezi tím i údaj o „tajném zatčení“ z 19. 2. 1951, po kterém měl dále pod kontrolou StB řídit jím založený tzv. KRUH, dále pak i úplný zápis z hlavního líčení před Státním soudem v Praze dne 15. 10. 1952 (č. j. 5 Ts 1 66/52, předseda senátu JUDr. Jan Řehák, státní prokurátor JUDr. Vladimír Bureš. (Křivský byl souzen společně se skupinou skautů z Klatov.)

- 4686 V seznamu Pravděpodobných spolupracovníků StB podle „Cibulkových seznamů“ (svazky I., II., III., TS-A,A) a jiných pramenů i podle „Seznamu spolupracovník StB dle evidence Ministerstva vnitra“ (viz výše dokumenty čísel 4638 a 4639) jsou uváděna i jména Josef Elis, René Elstner, Ferdinand Foigt, Miloslav Kopecký, Jiřina Kopoldová, Karel Petrášek, Bořivoj Rafl, Zdeněk Rublič, Jiří Řehák, Milan Skalník, Jaroslav Svoboda, Zdeněk Svatoš, Milan Vacek a Milena Vršínská. Pro nedostatek přesvědčivých důkazů o těchto jménech jsou jejich výpisy z databáze MV uloženy ve zvláštní složce a bude o nich zvlášť rozhodnuto. Jedná se zřejmě u většiny z těchto jmen o neoprávněné podezření autorů citovaných seznamů. Jiná podezření zjišťovaná různými cestami a zcela neověřená jsou sice zaznamenána, ale zůstávají v osobním archivu Karla Lešanovského a budou zničena.
- V Cibulkových seznamech podle upozornění jednoho člena Oddílu Velená Fanderlika chybí jména: Karel Bureš, Alois Fiřt, Alžběta Jedličková, Karel Jiskra, Jiřina Kopoldová, Ivan Makásek, Vladimír Purghart, Bořivoj Rafl, Zdeněk Rublič, Milan Skalník, Štěpán Trochta, Milan Vacek, Karel Vaněk, Milena Vršínská, Jan Zítek a Vratislav Židlický.
- 4687 Dopis ORJ Chrudim z 1. 5. 1993 Ústřední radě Junáka, která považuje za neúnosné, aby bratři Jiří Navrátil a Vladimír Kopřiva vzhledem k pozitivním lustracím zastávali vysoké funkce v ústředních orgánech Junáka. Poznámka: Oba jmenovaní řešili záležitost soudy s Ministerstvem vnitra.
- 4688 Materiál StB, objektový svazek H 163, záznam z 8. 8. 1958: Bývalí členové ÚRJ a náčelnictev Junáka. Seznam s adresami. Požadavek získat o nich specificky určené údaje.
- 4689 Materiál StB, objektový svazek H 163, strana 91 z 15. 10. 1957: Aktivizace funkcionářů a členů Junáka. Pronikání do Svazarmu, Turistiky, Pionýra, ČSM. Vliv ze západu. Pokusy o schůzky.
- 4690 Jindřich Pokorný: *...Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR vydal nedávno „Válečné vzpomínky“ na „Léta 1938–1945“ židovské účastnice odboje za protektorátu Hedy Kaufmannové... Práce všech přítomných žen pro dobrou věc nikdy neustala a vyvrcholila na začátku roku 1945, kdy „Jarka Maiwaldová s docentem Maiwaldem přitáhli rozmnožovací stroj, voskové blány, papíry, obálky a text letáků se směrnici pro očekávaný konec války.“... A když se pronásledovaná nositelka žluté hvězdy „potopila“, vydává se do neznáma vyzbrojena skautskou kudlou. V čele kamarádek od táborového ohně stála bezesporu Jarka Maiwaldová... A dokonce i po svém odchodu do politického exilu (1949) na dálku zařídila, aby se o Hedu, tehdy už těžce nemocnou, starali skautíci ohrožení za Pražského jara. „...Za příznak obecného sestupu od deseti k pěti in moralibus ovšem může posloužit fakt, že v širším kruhu těchto mladších pracovníků se vyskytoval i jeden člen Junáka, jménem i datem narození podezřele blízký Pištci Pepřovi z Cibulkových seznamů, zato jinak obnovitel skautingu po sametové revoluci... Pozvolný pokles starých dobrých mravů začal (pokračoval?) ovšem už v roce znovunabyté svobody, kdy horlivý úředník Hedě Kaufmannové odmítl potvrdit policejní přihlášku, potřebnou pro výdej potravinových lístků a šatenky. Prý se před odchodem do ilegality řádně neodhlásila...“ (LN 2. 3. 2000) (Poznámka K.L.: Jaroslava Maiwaldová měla blízko k tzv. KRUHu. V KRUHu byl a zůstává MUDr. Jan Pfeiffer, krycím jménem StB „Pepř“ a „Pištec“ – viz dokument číslo 4666.)*

- 4691 Vladimír Kopřiva – VlK: „Bratrstvo kočičí pracky v akci.“ Velmi kritický a odmítavý popis oslovení jednoho z činovníků Junáka podezřelého ze spolupráce s StB. Celý text bez uvedení jmen, kterých se to týkalo. (Skauting č. 4/1997)
- 4692 Čtk, zah: *Polsko: soud vynesl první lustrační výroky... Polský lustrační soud je ve skutečnosti zvláštním oddělením varšavského apelačního soudu. Od letošního ledna má tento soud za úkol ověřovat osvědčení, která vzbudí pochybnosti mluvčího veřejného zájmu... Hlavní náplní práce „vrchního lustrátora“ je posuzování lustračních osvědčení. Pokud některá vzbudí jeho pochybnosti, předloží je soudu... povinnost předložit osvědčení, že dotyčný nespolupracoval s komunistickou tajnou policií, mají kandidáti na nejvýznamnější funkce a také ti, kdo v nich již působí, a rovněž poslanci a senátoři, soudci, prokurátoři a ředitelé veřejnoprávních médií... (LN 25. 2. 1999)*
- 4693 Luboš Vydra: *...Těch, kteří jsou uvedeni v kategorii důvěrník a vědomě nespolupracovali s StB, je jen hrstka. Nám nepřísluší hrát roli soudců, ale informovat občany... Zveřejnění seznamů má za cíl ukázat na nositele strachu a zbavit je tak jejich vlivu... (Telegraf 2. 3. 1993)*
- 4694 Josef Škvorecký: *Co se to děje v České republice?... Informátory získala StB většinou vydíráním a jejich seznam použila po ztrátě moci k diskriminaci občanů, kteří v partaji nikdy nebyli, nebo z ní byli po ruském přepadu vyloučeni. Řádné členy strany seznam neuváděl, a proto na ně podezření z fízlovství nepadlo, ačkoliv, jak věděl snad každý – a oni se tím mnohdy ani netajili, z jejich stranických povinností fízlování ostatních přímo vyplývalo... Jak jsem napsal... konečnou odpovědnost za všechny ty veletoky svinstva a lidského utrpení nese organizace, která tenhle společenský marasmus vytvořila: komunistická strana. Zdá se však, že si to málokdo uvědomuje, nebo aspoň málokdo to říká. Filozof Karel Kosík v nedávno vydané knize „Předpotopní úvahy“ píše o nesmyslném zákonu, který prohlašuje KSČ za zločineckou organizaci, a mluvčí vlády Libor Rouček se přimlouvá, aby tato strana měla větší přístup do médií... (LN 12. 11. 1998) (Poznámka K.L.: Manželka Josefa Škvoreckého je také uvedena na seznamech spolupracovníků StB. Vyšla o tom celou knihu s vyjádřením velké řady lidí podobně podle ní pomluvených. Kniha má název „Osočení“. Vyšla původně v Torontě a až později i v ČR.)*
- 4695 Jiří Peňás: Příběh osočení. Smutný návrat profesora Smiřického. (Respekt č. 48, 25. 11.–1. 12. 1996)
- 4696 *Orwell prý udával Chaplina a Shawa... Orwell, který sám v roce 1950 zemřel na tuberkulózu, údajně předal úřadům – tedy zvláštnímu odboru Ministerstva zahraničí pověřenému bojem proti komunismu – dokonale vypracovaný abecední seznam s patřičným komentářem... (LN 23. 6. 1998)*
- 4697 Spisovatel Bohumil Hrabal podle výtvarníka a atleta Oldřicha Hamery (1943) donášel na něj StB za 2,5 a 1 tisíc v poukázkách. (MfD v prosinci 1997) Tentýž Oldřich Hamera ve slovníku KDO JE KDO v České republice 94/95 na straně 154 píše: Vážím si J. Koláře a B. Hrabala.
- 4698 Katarína Vaculíková: *...Dramatik A. K. na svou obranu, že nebyl tajným agentem, uvádí závěrem podivuhodný argument: „Kdybych jím opravdu byl, asi bych to byl v minulém režimu trochu dál dotáhl.“ Omyl! Byl by jako „pramen“ (agent StB) v očích svých přátel podezřelý, a tudíž by dostatečně „nepožíval plné důvěry“. Někdo se totiž upsal ďáblu v zoufalství, jiný ze strachu, pro peníze, výhody, někdo pro zvláštní zvrácenost či hru samotnou. Kam patří agent s případným krycím jménem SABINA? (Týden, č. 12/1998)*



- 4699 Dopis K. Trávníčka – Kaďana 18. 2. 1997 pravděpodobně někomu z Oddílu Velená Fanderlika, ve kterém jsou i tyto věty: *...Považuji dále za svou povinnost upozornit vás na důvodné podezření, že v seznamu členů máte bývalého spolupracovníka StB (jedná se o onu zvláštní symbiózu mukl + spolupracovník v jedné osobě). Data narození máte v přihláškách k dispozici... Jednejte dle svého uvážení. Více podrobností nepovím, už tak mám nepříjemný pocit udavače... Hodně jsem přemýšlel o tom, jaký postoj zaujmout k lidem, kteří se ke spolupráci zavázali a v seznamech StB se objevili – byť k samotné další činnosti třeba nedošlo. Neznám nikoho z této kategorie, kdo by se ke svému činu veřejně sebekriticky vyjádřil, o případném projevu lítosti ani nemluvě... Jestřábovo celoživotní dílo je nezpochybnitelné, ale tím spíš jsem od něj pár skautských a chlapečkových slov očekával...*
- 4700 Milan L. Hauner: Teroristé, nebo hrdinové? (LN 25. 5. 2002)
- 4701 Benjamin Kuras: *...ti méně stateční přestávají už i jen předstírat občanskou slušnost. Zoufale pokrčí rameny a utěšují se lidovou moudrostí „když nad nimi nemůžeš vyhrát, musíš se k nim přidat“ a „pod svícnem je tma“. Během několika týdnů se rozzáří milión rudých hvězdiček na klopách učitelů, herců, spisovatelů, úředníků – ale také hokynářů, restaurátorů, kadeřníků, ševců a jiných živnostníků, někdejší páteře demokracie, která se nyní hrdě připojuje k vítěznému proletariátu, který je osudem předurčen vládnout na věky. Udávat sousedy a kolegy je opět populární, jen se to dělá s větší vervou a dokonce i s pocitem spravedlnosti, do něhož se lidé rychle dokáží velhat. Tentokrát je to v pořádku, tentokrát udáváme „ve prospěch lidu“. Ne, že bychom toužili po jejich pracovním místě nebo majetku. Ani ne, že bychom si to s těmi nafoukanými parchanty chtěli vyřídit. Vůbec ne. Jde nám přece o socialistickou spravedlnost... (Z knihy „Češi na vlásku“, strana 176)*
- 4702 Petr Kolář: Svazky agentů StB lákají. Lidé si chtějí nechat prověřit i všechny obyvatele obcí, kde bydleli. (LN 23. 5. 2002)
- 4703 Pavel Oter: Lustrace v církvi. Zlem tajného spolupracování s StB (tj. úpisu, krycího jména, čísla, event. úplaty) byly za totalitního režimu nakaženy i naše církve. (Separát.)
- 4704 Jaroslav Med: *Světlo přichází potmě. Původním románem Zdeňka Rotrekla mělo být konfidentství za všech režimů, ale na toto základní jádro se během dlouhého času, kdy román vznikal, nabalovaly další a další zážitkové vrstvy.* (LN 2. 5. 2002)
- 4705 Pavel Hoppe a Václav Kuttan protestovali proti svému uvedení v seznamech agentů StB na stránkách ČINu.
- 4706 Bohumil Doležal: Tahanic o agenty se hned tak nezbavíme. Otázka donašečů zase na scéně: vládne falešná diskrétnost. (LN 18. 9. 2000)
- 4707 síb: *Sacher svědčil v procesu s Obzinou... mluvil zejména o skartacích a manipulaci s materiály z archivů ministerstva. „Po listopadu zůstalo vnitro bezprizorní, ovládal je triumvirát Čalfa, Čarnogurský a Komárek. Bylo možné, že se tam se svazky manipulovalo,“ řekl. Fakt, že v archivech chybí část materiálů souvisejících s chartou 77, exministr vysvětlil tak, že jich celý balík předal v dubnu 1990 zástupcům chartistů... (LN 6. 2. 2002)*
- 4708 Olga Sommerová připravuje dokument o zločinech komunismu. (LN 30. 3. 2000) K tomu jí prostřednictvím pověřeného pana Hapaly předal Karel Lešanovský dne 15. 3. 2000 výběr z víc než 500 zatím zjištěných trestně stíhaných skautů a skautek.

- 4709 V zájmu vyjasnění některých záležitostí seznamů spolupracovníků StB navštívil Karel Lešanovský dne 16. 5. 2001 Petra Cibulku v jeho pražském bydlišti. Petr Cibulka popřel, že mu byly doručeny dopisy adresované do Brna, a neprojevil ochotu podat vyžádané informace.
- 4710 Část korespondence Karla Lešanovského s Petrem Cibulkou.
- 4711 Tomáš Hořejší, Ondřej Neumann, a Štěpán Korčíš: Petr Cibulka zveřejnil nový seznam agentů StB. – Ondřej Neumann: Rozvědka byla teroristickou organizací. – Petruška Šustrová: Seznamy estébáků pomohly ve vyrovnávání se s minulostí. – (LN 1. 12. 1999)
- 4712 „*Chci, aby bylo jasné, kdo a proč je dneska úspěšný,*“ říká vydavatel *Necenzurovaných novin, bývalý politický vězeň Petr Cibulka v rozhovoru s Petruškou Šustrovou.* (LN 11. 1. 2000)
- 4713 Petr Placák: *...Vydání seznamů byla, myslím, velká věc, i když se to tady ze všech stran zpochybňuje... Myslel jsem si, že zveřejnění těm lidem pomůže, aby se zbavili zátěže, kterou jejich spolupráce na ně kladla... a osvobodí se od toho... Neudělal to prakticky nikdo. Je mi těch lidí líto, protože teď zůstanou až do smrti tajnými spolupracovníky StB... Myslím, že těch, kdo se tam dostali ne-spravedlivě, kdo byli obětí, bylo mezi nimi minimálně, že u většiny šlo opravdu spíš o nedostatek charakteru...* (Rudé právo č. 27/1995)
- 4714 Sylva Šporková: „Cibulka: Radši se dám zavřít.“ (LN 16. 9. 2000)
- 4715 Daniel Kaiser: „Zachraňte Cibulku.“ (LN 19. 9. 2000)
- 4716 čtk: Úřad požaduje, aby Cibulka v seznamech StB neuváděl adresy. (LN 23. 9. 2000)
- 4717 Sylva Šporková: *Čechoameričan Hedvíček podal na ČR stížnost Kongresu USA... Podle Hedvíčka byl zákon o ochraně osobních údajů vypracován především kvůli možnosti postihu Petra Cibulky...* (LN 25. 9. 2000)
- 4718 Petr Příhoda: *Petr Cibulka... jedna osoba, dvojí role... Je jasné, že „být na seznamu“ říká velmi málo. Vlastně jen to, že bychom se měli psance ptát („psanec“ souvisí s „napsaným“). Ale on se prakticky nikdo nikoho (raději!) neptal...* (LN 26. 9. 2000)
- 4719 (sa): Archivy StB budou přístupné veřejnosti. (Děčínský deník 9. 2. 2002)
- 4720 Petr Cibulka: *Agenti mezi skauty = bobřík mlčení. Protože jsem se vždy snažil skautům pomoci, následující text jsem nechtěl publikovat. Činím tak na přání některých oldskautů.* Následuje jeho komentář ke jménům Ing. Vladimír Kopřiva, Dr. Jiří Navrátil a PhDr. Jarmil Burghauser.
- 4721 JUDr. Aleš Uhlíř žádá podnět odložit. Stanovisko advokáta k zákazu zveřejňovat agenty StB v Necenzurovaných novinách. (Špígl 27. 9. 2000)
- 4722 Blanka Kubešová: Přísluhovači -ismů. (LN 11. 10. 2000)
- 4723 Blanka Kubešová. Ještě jednou Cibulka. (LN 3. 11. 2000)
- 4724 Jiří Zachariáš – Pedro: *Rozhovor z Bartolomějské. Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu sídlí v Praze v Bartolomějské ulici. (Stav v roce 1998)... Na IX. skautském semináři o výchově mládeže a formaci vůdců, JUDr. Pavel Bret bude přednášet na témata: a) informace o činnosti a působnosti ÚDV, b) Likvidace skautingu po roce 1948 až do roku 1989, včetně úvahy o ohrožení myšlenky skautingu po roce 1989 v důsledku 40tiletého znásilnění tradice... Přednáška se uskuteční 9. ledna 1999...* (ČIN, č. 6/1998)
- 4725 Jaroslav Spurný. Bendův marný lov. Tikající bomba hrozí rozmetat protikomunistický zákon. (Respekt 25. 11. 1999)
- 4726 Petr Cibulka: Je třeba být odolný a citlivý zároveň. (Princip 20. 4. 2001)

- 4727 S Václavem Vokolkem o podivných dědictvích, čirých náhodách a tak dále... (Princip 15. 6. 2001)
- 4728 Tomáš Vystrčil: Začernit jména „třetích osob“... vymazat pravdu. (LN 17. 5. 1995)
- 4729 Jiří Kilian: Začerni jména... (LN 17. 5. 1995)
- 4730 Petr Zeman: Více škody než užitku. Text odeslaný do časopisu PROGLAS (Revue pro politiku a kulturu) o vyrovnávání se s komunistickou minulostí. (Separát)
- 4731 Štěpán Korčíš: Senátoři ODS chtějí zveřejnit agenty StB. (LN 28. 4. 2000)
- 4732 Miroslav Korecký. Senátoři schválili odtajnění agentů. (LN 10. 8. 2001)
- 4733 Zdeněk Bauer: Seznamy StB: Seriózní vydání bohužel chybí. (LN 2. 9. 2000)
- 4734 Zákon číslo 107/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých činností bývalé Státní bezpečnosti, a některé další zákony.
- 4735 Formulář žádosti o sdělení, zda jmenovaná osoba je evidována jako spolupracovník bývalé Státní bezpečnosti a zda je osobní svazek této osoby zachován.
- 4736 Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.
- 4737 Petr Kolář: StB o sobě: Bývalý vyšetřovatel Doubek vypovídá. (LN 22. 4. 2002)
- 4738 Sylva Šporková. Vyrovnáme se s minulostí. (Děčínský deník 9. 2. 2002)

Další materiály k této části H (o infiltraci) jsou zařazené také v jiných částech tohoto archivního souboru, a to například v dokumentech čísel: 1019, 1045, 1054, 2192, 2206, 2208, 2227, 2353, 3092, 3309, 3373 a 3374.

## KS-I: Roky poválečné, akční výbory 1948 a doba následující

- 5001 Chrudoš Vorlíček, autor knihy „Politickovýchovná činnost Pionýrské organizace“. Praha 1960. Tam na stranách 27–38 popsán mimo jiné i vývoj skautského hnutí ve světě i v Československu. Je tam citován Baden-Powell, Svojsík, Seifert, ale i N. K. Krupská a její stať „Ruský komunistický svaz mládeže a skauting“ z roku 1923. *V ní aplikuje na hodnocení buržoazních mimoškolních organizací myšlenky V. I. Lenina o vztahu ke staré škole... vysvětluje nepřijatelnost ideologie skautské organizace pro organizace komunistické mládeže, ale připomíná, že je možno využít některých metod skautingu. Podrobný rozbor skautské soustavy v duchu myšlenek N. K. Krupské provádí rovněž sovětský pracovník V. Zorin v práci „Mezinárodní dětské komunistické hnutí“ z roku 1927. Kritizuje a odmítá ideologii skautingu, ale všímá si jeho metodiky a oceňuje, jak tato organizace dovede mluvit k dětem, ukládat jim úkol rozvíjet jejich tvořivost, jak je nej-různějšími způsoby dovede zaujmout. V textu knihy se pokračuje: ...Z našich autorů přistoupil k ideologickému a částečně i pedagogickému zhodnocení skautingu z hlediska marxistického dosud nejpodrobněji Alois Poledňák v publikaci „Skauting ve službách podněcovatelů války“. Správně ukazuje, jak skauting dezorientuje mládež v chápání otázek veřejného života, jak jí vštěpuje nacionalistické a kosmopolitické názory a vede k militarismu. Některá tvrzení však dostatečně nezduodňuje, takže nejsou dost přesvědčivá. Totéž lze říci i o některých závěrech při hodnocení výchovných metod této organizace (např. hodnocení poměru skautingu k práci aj.). Boj proti skautingu zůstává i nadále předním úkolem jak pracovníků politických, tak i pracovníků pedagogických, neboť v myslích některých příslušníků střední a starší generace přežívají dosud nesprávné názory o nepolitčnosti této organizace, o jejím národním a všelidském charakteru. Je nutno zdůraznit, že výchovný systém skautingu, podobně jako systém veškeré buržoazní výchovy, je pro socialistickou společnost zcela nepřijatelný...*
- 5002 ...Na Západě se později znovu objevil ještě jeden jev dobře známý ze sovětské éry: dobrovolná přizpůsobivost a sympatizanti levice,... kteří kdysi pomohli vytvořit ovzduší nakloněné komunismu... Mnozí věděli naprosto přesně, co dělají, jiní to jen mysleli dobře; to byli ti, kterým Lenin říkal „užiteční idioti“ ... (Dk-Dialog, č. 9–10/2005)
- 5003 Dušan Třeštík: ...Nikomu se ovšem do diskuse o tom, proč jsme v roce 1948 vpochoďovali s vlajícímí národním prapory do komunismu, nechce, a je to pochopitelné... (LN 7. 11. 1996)
- 5004 Ondřej Štindl: ...Je důležité se postavit zlu, dokud je čas, tady se to ale nestalo... (LN 26. 5. 1998)
- 5005 Vlastimil Řebec: ...Československo se stalo – a to s nemalým přičiněním dr. Beneše – socialistickou zemí... Edvard Beneš k vydání třetího svazku své knihy Světová válka a naše revoluce v roce 1929 napsal: „Jen silný člověk a jen silný národ snese pravdu a plnu pravdu. A jen touto pravdou zase se posílí, neboť zná potom cesty, jak chyby napravovat a vítězství své zajišťovat. Nejsme-li dosud tak silní, jsme povinni my, generace našeho národního a státního vítězství, národ k tomu připravit a vychovat. To je ta nejlepší příprava k udržení svého vítězství. Národ, který ví, v čem chyboval a čím vítězil, dovede se vyvarovat chyb, omylů, skepse a pesimismu a dovede připravovat cesty svým dalším úspěchům.“ Senzační věty, ale skutek utek. Jako dějepisec mohu odpustit Benešovi mnohé, ale nikdy ne jeho neuvědomělou přípravu roku 1948. Dovolím

- si tvrdit, že spolu s Gottwaldem dali i společnou „vítěznou“ branku... „Vítězný únor“ byl únorem porážky, krachu Benešovy taktiky a potvrzením všech chyb, kterých se předtím dopustil... (LN 17. 4. 2002)
- 5006 Libor Budínský: *Jak se v roce 1949 slavilo první výročí „vítězství pracujícího lidu“... Psalo se: kdo chce s námi žít, musí se změnit. Třeba jako sokolstvo, které během prvního roku komunistické vlády „konečně procitlo a samo vykonalo očistu svých řad a zbavilo se všeho zpátečnictví. A konečně získalo lidovou základnu – vznikají sokolské jednoty závodní, vojenské i SNB...“ Autor těchto vět ale brzy dojel na zasloužený trest pro zrádce. Už se připravují lágry. Bude jich 18 a během let jimi projde čtvrt miliónu politických vězňů. Další lidé raději utečou. První hlasují nohama hned po únoru, kdy jsou hranice ještě otevřené. Dohromady uprchne během komunismu více než 200 tisíc Čechů a Slováků... (LN 25. 2. 1999)*
- 5007 Václav Bělohradský: *...Komunisté se provinili zejména tím, že zradili možnost vývoje k socialistickému řádu klidně podle tradic českého národa... Nyní nemají program. Parazitují na nespokojenosti... (Svobodné slovo 25. 2. 1999)*
- 5008 čtk: *Únor 1948 dnes vnímají lidé negativně... Většími „dějinnými katastrofami“ však jsou podle českých občanů invaze sovětských vojsk v srpnu 1968 a mnichovské dohody z roku 1938... (LN 25. 2. 1998)*
- 5009 Petr Placák: *...Potíž je ovšem v tom, že demokracie u nás nezanikla komunistickým převratem v roce 1948, ale už přijetím mnichovského diktátu čs. vládou 30. září 1938 (ne podpisem mnichovské dohody bez účasti ČSR o den dřív!)... (LN 25. 11. 1997)*
- 5010 Jan Drábek: *...Někteří z nás celkem hudrují, že jako pojem je únor už každému pisálkovi jen pro legraci, a do jisté míry mají pravdu. Těm, co strávili několik let na rekreaci v jáchymovských dolech, asi příliš do smíchu není... Dochází se k vzácnému společnému závěru, že puč vlastně zavinili v první řadě komunisté. S tou druhou řadou to bylo poněkud horší. Do té kandidovali nejen nejednotní sociální demokraté, ale také příliš konzervativní lidovci. Pak také nemocný prezident. V neposlední řadě i národní socialisté, kteří sami sebe považovali za ústavou řízené Rychlé šípy, aniž by si ovšem patřičně uvědomovali, že komunisté představují Bratrstvo kočičí pracky se samopaly... (LN 25. 2. 1998)*
- 5011 Jiří Stránský: *...Byť v parlamentní menšině, dostali komunisti od koalice republiku na stříbrném podnosu z miliardových zásob (například uranu), svázanou a obnaženou, připravenou ke znásilnění. Sosáčky soudruhů se chvěly rozkoší. Měli z čeho sát... (LN 5. 12. 1996)*
- 5012 Jan Zrzavý: *...Jednat s komunistickou vládou je, jako kdyby se čestný muž snažil jednat s vrchním bossem překupníků drog... (LN 14. 1. 1997)*
- 5013 Petr Placák: *...Pavel Tigríd... označil svou nekomunistickou politickou generaci po roce 1945 za „takzvané demokraty“, kteří selhali... (LN 13. 3. 1998)*
- 5014 pst: *„Historie převzetí moci komunisty v roce 1948 je dnes po faktografické stránce téměř uzavřena,“ tvrdí ředitel Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR Oldřich Tůma... Českoslovenští komunisté také přebírali moc za souhlasu velké části obyvatelstva. To s KSČ spojovalo mnohá očekávání, která však většinou nebyla naplněna... (LN 25. 2. 1999)*
- 5015 Emanuel Mandler: *...Komunisté sice u nás nezískali parlamentní většinu, nicméně jejich požadavky podporovala podstatná část „pracujících“ vrstev... Únorový převrat byl součástí, tragickým vyvrcholením národněsocialistické revoluce a období, které otevřel, vytváří s předchozím obdobím let 1945–1948 epochu socialistického státu... (LN 25. 2. 1999)*

- 5016 Jiří Loewy: *...Postup představitelů nekomunistických sil v zemi byl natolik diletantský, že komunisté nemuseli uchvacovat moc, neboť jim byla předána div ne na stříbrném podnose. Kromě toho „vítězný únor“ pouze znamenal poslední tečku za vývojem, který započal mnohem dříve, prakticky už cestou prezidenta Beneše do Moskvy v prosinci 1943...* (LN 25. 2. 1999)
- 5017 Ondřej Neff: *...Komunisté otevřeně hlásají nutnost návratu k předlistopadovým poměrům... Revoluce v roce 1917 a 1948 podle nich vznikly „nutně a na hlavním směru vývoje lidské společnosti.“... „Období 1948 až 1989 stále patří přes všechny kritické výhrady k nejlepším stránkám historie českého a slovenského lidu,“ čteme dále. Zločiny? Nic takového. „V politických procesech a opatřeních padesátých let, ke kterým došlo v zemích budujících socialismus, se proplétala nezbytnost reagovat na útoky vnějších i vnitřních odpůrců socialismu s vnitřními konflikty ve vedení, odtrhávajícím se od lidu a přizpůsobujícím pojetí třídního boje své politice...“ Dokument KSČM na přelomu tisíciletí naznačuje, co pro nás komunisté chystají. Má jít o jakési desetileté „krizové období“, jež by vyvedlo zemi z rozvratu... (LN 24. 6. 2002)*
- 5018 Ondřej Šťastný: *Teď jsi jako Kléma, chválili se komunisté. „Vítězný únor“ slavili komunisté u Gottwaldova hrobu... „Vážené soudružky, vážení soudruzi, v únoru 1948 započalo nejúspěšnější období v našich dějinách: období socialismu.“ To není projev z roku 1950, ale žhavá současnost. Předsedkyně Pražské rady KSČM Marta Semelová právě vítá asi šest desítek důchodců, kteří si přišli včera na pražské Olšanské hřbitovy zavzpomínat na událost, jež přesně před 56 lety započala dobu totality. Sešli se u hrobu významných komunistů... (MfD 26. 2. 2004)*
- 5019 *KSČ viděla v zachování samostatnosti Junáka nebezpečný precedens, jenž by mohl být důvodem k rozbití SČM, které se již pod politickým vlivem a záštitou KSČ postupně stávalo monopolní mládežnickou organizací... Od SČM junáky odrazoval necitlivě prosazovaný požadavek SČM, aby Junák organizoval a vychovával mládež jen do 15 let, potom mělo následovat členství v SČM. Na zasedání ÚV SČM projeví soudruzi Nečásek a Pošusta názor, že Junák se stává narušitelem jednoty čs. mládeže a že je třeba Junáka rozpustit... (Břečka: Kronika..., str. 187)*
- 5020 *21.–24. 3. 1946 se v Praze konal I. celostátní sjezd SČM, kterého se účastnilo 784 delegátů, z toho bylo 91 delegovaných členů Junáka... Komisi junácké předsedala por. Jiřina Švermová. V komisi jednalo celkem 50 delegátů, členů Junáka a SČM. A. Jedličková – Bivoj, tajemnice dívčího kmene Junáka a velitelka Svojsíkovy oblasti, při jednání ostře vystoupila proti současnému vedení Junáka... (Břečka: Kronika..., str. 192)*
- 5021 *K.L.: Junák měl v době konání I. sjezdu SČM 177 584 členů, z toho bylo 57,9 % dětí... V době založení Pionýrské organizace 24. 4. 1949 bylo v ní registrováno asi 10 000 členů... O ukončení činnosti Junáka rozhodl sjezd SČM konaný ve dnech 7.–11. 6. 1950... Pro porovnání: v letech 1968–1969 měl Junák v ČSR asi 70 000, v SSR 8 000 členů.*
- 5022 *Tzv. I. celostátní sjezd české mládeže byl na Radhošti a Pustevnách už ve dnech 5.–6. července 1945. – Nejednalo se o nějaký oficiální sjezd, i když vydání zvláštního příležitostného tisku vyšlo nákladem okresního vedení SČM ve Frýdku.*
- 5023 *Dvouletka Junáka. Podrobný pracovní plán z roku 1946.*
- 5024 *2. 2. 1946 brněnský činovník Gustav Riedel napsal dopis Marii Švermové z ÚV KSČ, kde vyslovuje svoje obavy z voleb do orgánů Junáka a žádá ji, nebo*

- někoho z ÚV KSČ, o účast na junáckém sněmu. Vyslovuje potřebu, aby se junáčtí činovníci – členové KSČ navzájem poznali a mohli postupovat společně. Zmiňuje se o soudruhuvi – junákovi z Kolína J. Preiningerovi a táže se, zdali je kandidátem z příkazu Ministerstva vnitra a je „kandidátem strany“, protože „máme proti Preiningerovi určité výhrady, pokud se týče jeho osobních charakterových vlastností.“ Dopis svědčí o tom, jakou pozornost junáci-komunisté věnovali přípravě voleb a jaký měli zájem o to, aby obsadili v Junáku důležité pozice. (Břečka: Kronika..., str. 191)
- 5025 ...Hlavními nositeli likvidačních snah v Junáku byli stále mladí komunisté-skauti kolem KV SČM Praha – radikální skupina kolem J. Haškovce (Bartůněk, Budský, Grassinger, Tauber)... (Břečka: Kronika..., str. 211)
- 5026 Rozbor situace dětského hnutí v roce 1948, který zpracovali Štefan, Solař a Stopka. Tam i tento text: *...Mimo jiné rozpor s ultralevými názory radikální likvidace... Pokrokoví junáčtí činovníci, komunisté, kteří z příkazu strany pracovali v Junáku, byli podrobeni neslýchané diskriminaci, jejich autorita i vnitřní pozice byly záměrně zlehčovány a podkopávány, byla záměrně a paušálně ražena hesla o soudruzích „zatížených“ junáctvím... Stopka píše: ...Tři proudy v Junáku: Neuvědomělý, reakční, pokrokový. Tábor reakce byl silnější. AVÚJ svou úlohu nesplnil...*
- 5027 Soubor některých dokumentů z Národního archivu, fondu Archiv Ústavu dějin KSČ v Praze:
- 1) Přísně důvěrný dopis Stopky, Štefana, Nosála a Riedela z 3. 3. 1946 Marii Švermové s informacemi o Junáku pro krajské politické sekretáře KSČ k použití pro vnitrostranickou potřebu.
  - 2) Přísně důvěrný dopis politickým sekretářům KSČ pro instruování komisi mládeže a školských sekcí. (Tam mimo jiné: *Je třeba urychleně zjistit, kteří z vedoucích junáckých jednotek chlapeckých i dívčích jsou členy strany... V zemích máme rozhodující vliv. Rovněž máme pronikavý vliv na vedení i na politickou linii tzv. Zemských lesních škol... Potřebujeme navázat co nejužší styky se všemi soudruhy pracujícími v Junáku... pro koordinaci postupu všech členů strany pracujících v Junáku a vypracování pevného pracovního programu... Zdůrazňujeme, že porušení naprosté důvěrnosti těchto informací by mohlo ohrozit dosavadní naše posice v Junáku a přinést straně značné politické škody. Nesmíme připustit, aby se tyto informace dostaly v jakémkoliv rozsahu do rukou reakce, která by je využila pro své cíle.)*
  - 3) Pozvánka Junáka z 6. 9. 1945 Generálnímu sekretariátu Československé strany komunistické na poradu činovníků 9. 9. 1945 ve velkém sále městské knihovny v Praze I. Tam i text: *...Hlavním předmětem jednání bude řešení budoucnosti československého skautingu v rámci sjednocovací akce...*
  - 4) Dopis Riedela ze Sekretariátu KV KSČ v Brně z 2. 2. 1946 soudružce M. Švermové v Praze o problémech přípravy sjezdu Junáka a nutnosti sejít se k potřebné poradě.
  - 5) Důvěrný dopis Stopky z 11. 11. 1946 do Prahy s upozorněním na to, že *soudruhům v Junáku chybí koordinace taktiky. Soudruh Žák je případ zcela zvláštní, ale myslím, že nebylo dobře, uvedl-li jej s. Preininger v souvislosti s celou věcí k soudruhu Slánskému. Zásahy tohoto druhu by měly svůj smysl teprve po ujasnění názorů mezi ostatními soudruhy-junáky, kteří se zúčastní na rozhodování...*
  - 6) Dopis Krajského sekretariátu KSČ v Moravské Ostravě ze dne 12. 5. 1948 Komisi mládeže při ÚV KSČ se 7 dotazníky pro junáckou školu (včetně jmen)

- a návrhy žáků pro ústřední školu pro okresní funkcionáře spolu s posudky okresních kádrových komisí k jednotlivým jmenovaným.
- 7) Ferdinand Stopka, poslanec ÚNS, dne 20. 1. 1948 Ústřední komisi mládeže v Praze se stížnostmi na veliké pracovní poslanceké zatížení. V příloze zasílá „Junácký manifest“ schválený na poslední schůzi moravského náčelnictva, který má být až do neděle 25. 1. 1948 důvěrný a nemůže být uveřejněn. *Dostane se do tisku ihned po brněnském sněmu... Doufám, že manifest bude po rušnější debatě schválen. Podepsali jej s menšími rozpaky i lidovci. V náčelnictvu se o tom jednalo celkem 12 hodin...*
  - 8) Dopis Ministerstva školství, věd a umění z 26. 3. 1949 Junáku o účasti při projednávání statutu Pionýrského hnutí.
  - 9) Dopis Československého svazu mládeže z 13. 1. 1953 Krajským výborům ČSM o procesu s bývalými funkcionáři Junáka. Tam i text: *...Rozhodli jsme se proto provést některá opatření k tomu, abychom se mohli nejen ideologicky vypořádat se skautskou ideologií (kampaň v tisku, vydání brožury, atp.), ale i k zvýšení bdělosti a ostražitosti vůči bývalým junáckým pracovníkům, zejména těm, kteří se dosud se zbytky skautské výchovy nevypořádali. V příloze Ti zasíláme seznam bývalých funkcionářů Junáka, pokud se nám jej podařilo sestavit ze seznamů, které máme k dispozici. Bylo by však správné jej ještě podle dokumentů v krajích doplnit. Současně Ti doporučujeme, abys tohoto seznamu použil postupně při prověřování junáckých pracovníků. Se seznamem zacházej jako s materiálem přísně tajným! Dále Tě upozorňuji, že i v řadách ČSM a PO ČSM pracuje řada bývalých pracovníků Junáka, kteří však našli správnou cestu. Přesto se u některých zbytky výchovy v Junáku projevují. Domníváme se, že i těchto pracovníků je třeba si všimnout, aby nám zejména do činnosti PO ČSM nezanášeli nesprávné metody a formy práce... Podepsání Ivo Kalvínský a Vladimír Meisner.*
  - 10) Deset listů seznamu bývalých funkcionářů Junáka v jednotlivých krajích. (Poznámka K.L.: Tento seznam je sice bohatý a zajímavý, ale také velice děravý).
- 5028 Oznamovatel Zemské junácké rady pro Moravu, číslo 1/1948 s příspěvkem i skautů-komunistů jako byli Ferdinand Stopka, Evža Stopková, Josef Štefan, Josef Solař aj.
- 5029 Skautský manifest – opoziční dokument proti tzv. Junáckému manifestu zmiňovanému v dokumentu číslo 5027 a uvedenému v dokumentu číslo 3062 tohoto archivního souboru.
- 5030 *...23. 2. 1948 na širším předsednictvu ÚV KSC za předsednictví K. Gottwalda se řešila otázka vytvoření Pionýrských oddílů Junáka. Ze zápisu: „...Staré organizace Junáka by zůstaly vedle nových pionýrských oddílů Junáka, působících ve školách. Místní oddíly Junáka se nebudou rušit, ale budou se postupně likvidovat.“ Radikální funkcionáři SČM chtějí rozbít Junáka jako imperialistickou organizaci... (Břečka: Kronika..., str. 203)*
- 5031 Haškovec ve své disertační práci „Za demokratickou dětskou organizací“: *Skauting je nutné rozbít, zničit a vybudovat pionýrskou organizaci.*
- 5032 Zápis 1. schůze Akčního výboru Junáka 25. 2. 1948 v 16.20 včetně presenční listiny. V zápise je mimo jiné tento text: *...Bratr náčelník Plajner souhlasí s ustavením akčního výboru Junáka... Bratři Křivský, Macháček, Skalník a Novotný jsou zvoleni, aby sestavili prohlášení junáckého akčního výboru... Hlavní schůzi sněmu povede předseda akčního výboru Preininger...*



- 5033 Složení akčního výboru Junáka (AVÚJ). Výzvy všem činovníkům a činovnicím Junáka.
- 5034 Provolání akčního výboru Ústředí Junáka ze dne 25. února 1948 s podpisy členů AVÚJ. Pokyny č. 1 Ústředního výboru Junáka v Praze junáckým jednotkám
- 5035 Zápis ze schůze ÚAV Junáka dne 29. 2. 1948.
- 5036 Presenční listina ÚAV 29. 2. 1948.
- 5037 Obrozený Junák nastupuje. Provolání akčního výboru Ústředí Junáka zveřejněné v Mladé frontě.
- 5038 Nová vláda, nový Junák. Prohlášení Dr. Rudolfa Plajnera uveřejněné v Mladé frontě: *Poněvadž bývalé vedení Junáka, vázáno stanovami a organizačními předpisy, nemohlo učiniti okamžité opatření nezbytné k správnému začlenění Junáka v kritických dnech únorové revoluce, dal jsem popud k utvoření ÚAV, složeného z mladých, průbojných a pokrokových činovníků, kteří se svým svoláním přihlásili nekompromisně do řad budovatelů nové republiky. Vedení Junáka je v dobrých rukou a zasluhuje si proto podpory vás všech. Za sebe prohlašuji, že jsem předsedovi AV, bratru Jaromíru Preiningerovi podporu slíbil. Dr. Rudolf Plajner, náčelník.* (Poznámka K.L.: V roce 1968 podpořil náčelník Plajner tvoření tzv. stranických skupin na ústředí i v nižších složkách Junáka.)
- 5039 František Morkes: Junák po únoru 1948. (Příloha Reportéra číslo 25/1990)
- 5040 Sestavení akčních výborů Junáka v krajích. (I v některých okresech.) (Národní archiv, „Junák“ – fond, karton 12, sign. 25)
- 5041 Oblastní akční výbor oblasti Přemysla Oráče. (Časopis „Skautský Pegas“, č. 8, ročník 3, 23. 3. 1948)
- 5042 Z almanachu „75 let skautské pětatřicítky Praha 1917–1992“: *...Únor 1948 – družinové schůzky sice probíhají, ale vedoucí šli do ulic. Někteří se studenty na Hrad, někteří na náměstí republiky. Protesty proti KSČ... 15. 3. 1948 – na velitelství okrsku je ustaven Akční výbor! Do čela je postaven bratr či soudruh Maudr. Jsme překvapeni. K jeho ruce Josef Kadeřábek. Jak bude dál?... Duben 1948 – Končí činnost akčního výboru. Volí se nová ORJ. Ale předseda SČM zakázal volit br. Kadeřábka a nadiktoval kandidátní listinu ORJ, doslova: předseda soudruh Maudr, náčelník soudruh Matějka, náčelní soudružka Firýtová, tajemník soudruh Samek... Byl to kolotoč – práce v oddíle a „politika“. Směšná zasedání, zvolení někoho a vzápětí vyloučení, vyznamenali se zvláště ss. Matějka a Rektorys, na jednom takovém schůzování dne 14. 11. byli zbaveni funkcí a vyloučení z Junáka: Soukup M., Sladký, Sinkule, Brčil, Odehnal, Samek, Svoboda, Simon, Skála, Nácovský, Firýtová, Odehnalová... 17. listopadu 1948 je celý Junácký domov J. Luxy obklíčen příslušníky SČM a Bezpečností – záťah se konal k 19té hodině. „Mazat domů,“ byl příkaz Matějky těm skautíkům, kteří zde ještě po schůzkách pobývali. Veškeré vchody na pozemek a do kluboven a skladů byly obsazeny a uzavřeny. Netaktním způsobem, přes protesty přítomných činovníků, včetně starosty SPJ Jan Luxy, který byl Bezpečností odveden stranou, plnily tyto hordy své. Jako vedoucí akce se představila s. Mráčková. Bohužel mezi davem násilníků byl i zmíněný Ferda. Klubovny zapečetili a zůstali na hlídkách, ne jako gestapo v roce 1940. Nás vytlačili ven z objektu. Tak jsme přišli o všecko, co zůstalo v klubovnách nebo ve skladištích, v šatnách a co jsme právě někdo neměl doma. Tak se přišlo i o vlajky, všechny. Takový zásah jsme nečekali, to jsme chybili. Kdekdo vypočítává – v dalších dnech, o co přišel – včetně osobních totýmků, „placek“ z táborů atd...*

- 5043 Zápís z ustavující schůze Okresního akčního výboru Junáka v Děčíně dne 26. 2. 1948. (Poznámka K.L.: Je to důkaz, že akční výbory byly brzy zakládány i v nižších složkách Junáka.)
- 5044 Provolání Okresního akčního výboru Junáka v Děčíně ze dne 23. 2. 1948.
- 5045 Mirek Mudra: Akční výbory Junáka v roce 1948. (Zvláštní zpráva člena Historické komise Junáka. Nedatováno.)
- 5046 Dopis Josefa Černého – Baby z Olomouce v březnu 1990:  
*Poselství starého vůdce. Milí bratři, milé sestry! Je tomu již 56 roků, kdy jsem jako malé vlčce vykročil na junáckou stezku... S velkým zármutkem jsem odcházel z jednání ORJ v září 1948, kdy na písemný příkaz KV KSČ z 6. 5. 1948 vyměnili někteří jedinci legitimace skautské za legitimace stranické a spolu se svazáky vyhlásili ustavení Akčního výboru a nás doslova vyhnali. Těžko se hledá omluva pro ty, kteří vyšli z našich vlastních řad, a přesto zradili. Proč?...*
- 5047 Opis „Provolání Ústředního akčního výboru Junáka z 25. 2. 1948“ v trampské kronice osady CARMEN v Údolí hříchů, založené v roce 1935. Poslední záznam před tímto opisem byl z roku 1946. Pak zápisy v kronice končily.
- 5048 Oblast XV. „Havlíčková“, Havlíčkův Brod. Podrobný soupis všech činovníků oblasti z konce roku 1947 s dodatkem: *Toto všechno bylo po únoru 1948 postupně zničeno!*
- 5049 K.L.: Naroubování bezpráví na právo. A pak trvání na pro komunisty účelné právní kontinuitě.
- 5050 *Alexej Čepička, svého času také ministr spravedlnosti komunistické vlády, mohl „hrdě a otevřeně přiznat, že poruší zákon tolikrát, kolikrát to bude politicky prospěšné...“* (Viliam Horňák: Československo mezi přestavbou a revolucí. III. Vystřízlivění. Pražská imaginace 1991)
- 5051 *Jak se likvidoval Junák. Likvidační tendence zesílily po ostrém projevu Zdeňka Hejzlara v červnu 1948 a byly mimořádně silné především v Praze zásluhou Jiřího Haškovce. Rozhodujícím momentem byla konference představitelů mládežnických organizací v srpnu 1948 v Budapešti. Na této konferenci byl skauting podroben zdrcující kritice a přímo označen za agenturu imperialismu v dětském hnutí. Závěry budapeštské konference jsou u nás realizovány velmi ostrým a tvrdým kursem. Volání pokrokových činovníků, často členů KSČ, kteří byli přímo stranou vysláni pracovat v organizacích, po důkladném zhodnocení skautingu... zapadlo bez odezvy. Není proto divu, že za této atmosféry se celá organizace rozpadla... (Výňatek z článku historika Františka Morkese, který byl jako dokument z roku 1948 uveden v kronice 1. oddílu Junáka Bechyně).*
- 5052 Důvěrný Zápis č. 48 ze schůze širšího předsednictva ÚV KSČ, konaného dne 23. prosince 1948. Na programu byla i „Informační zpráva o utvoření Pionýrských oddílů Junáka“, kterou přednesla s. Švermová. Zaznamenány diskusní příspěvky soudruhů Johna, Zápotockého, Gottwalda, Noska, Kopeckého, Slánského, Fierlingera, Krosnáře a Čepičky. Ze slov Slánského jako příklad: *...Fakt je ten, že Junák je už napolo rozvalený. To znamená, že firmu Junáka bereme, dáme tomu novu funkci a do rukou to budeme muset vzít my. To se ví, že SČM to ponechat nemůžeme... Z usnesení: II. Informační zpráva o utvoření Pionýrských oddílů Junáka: 1) Zpráva soudružky Švermové vzata na vědomí. 2) Zásadně schválit návrh na utvoření Pionýrských oddílů Junáka při školách I. a II. stupně. 3) Pověřit organizační sekretariát ÚV ustavit pětičlenný stranický sbor, který povede práci Pionýrských oddílů. Obdobné sbory ustavit v krajích.*

- 5053 Oznamovatel Zemské junácké rady pro Moravu, č. 3/1948. Obsahem řada pokynů k další činnosti Junáka v domnění, že bude moci nějak pokračovat. Mezi autory i řada skautů-komunistů.
- 5054 „Kdo zůstal v Junáku?“ Dopis z února 1949 podepsaný starostou Junáka Velenem Fanderlikem, t. č. na adrese 132 Ebury Street, London, S.W I.
- 5055 Karel Lešanovský: Tabulkový přehled činovníků působících zároveň v letech 1948, 1968 i 1990 na ústředí Junáka. Předáno svého času Historické komisi Junáka i do Ústředního skautského archivu v Praze.
- 5056 Jiří Zachariáš – Pedro: O skautské „ilegalitě“. (ČIN, č. 5/1993) Tam i věta: *Bratr Macháček je totiž oním bývalým mladým mužem, který ve dnech únorového převratu v roce 1948 mířil na svého řádně zvoleného náčelníka Plajnera samopalem. Aby jej potom, spolu s dalšími, vykázal ze dveří Ústředí obsazeného jeho zkomunizovanými zmetky. Je také členem neblaze proslulého Akčního výboru Junáka, který se chopil moci hned v prvních hodinách puče...*
- 5057 Varování 16. a 48. oddílu Junáka, Praha ze dne 19. 7. 1968 ústředí Junáka: *...Také se v Praze povídá, že má být založena stranická organizace při ústředí Junáka... Jsme proti zakládání jakýchkoliv stranických skupin jakékoliv politické organizace na všech stupních Junáka... Máme jen jediný společný cíl: vychovávat mravně a morálně i fyzicky zdatnou mládež, kterou naše republika potřebuje jako soli... V textu je i varování před lidmi z AVÚJ 1948: Macháčkem, Stárkou, Chyským aj.*
- 5058 Karel Lešanovský. Vybrané záznamy z časopisu ČIGOLIGO vydávaného Foglarem v 2. pražském chlapeckém oddílu. Tak v čísle 2 z 25. 5. 1938: *Noví hoši: Do oddílu se vrací druhotřídní skaut Jirka Haškovec...*
- 5059 *...O likvidaci Junáka rozhodl v roce 1948 jakýsi samozvaný Akční výbor... onen slučovací akt sám byl... projevem a důsledkem očividné mocenské svévole KSČ. Také na likvidacích Junáka se žel podíleli komunisté, jimž se podařilo proniknout do jeho vedení (Preininger, Macháček, Haškovec, Jinošovská skupina v Brně, v roce 1969 Marhoul, Hála a další). To však na protiprávnosti obojího zrušení Junáka a násilného odnětí jeho majetku nic nemění... (Jiří Navrátil ve Skautingu č. 1/2001) (Douška redakce: Pro zajímavost: Svůj majetek dostala zpět nejenom ČSSD, ale také například Sokol, Autoklub, YMCA, ČTU, Česká spořitelna a další – prostě všichni jsou si rovni, ale někteří rovnější). (Poznámka K.L.: Tato na první pohled nespravedlivá nerovnoprávnost nebyla ovšem nikdy řádně skautskými právníky analyzována. A nebylo podrobně vysvětleno, jakou roli v tom hráli komunisté působící tehdy v čelných funkcích Junáka. Ani to, jak se tomu skauti-nekomunisté dostatečně nebránili. Některé jiné organizace uměly také trochu více nenápadně zmlknout a méně hlasitě přikyvovat komunistickému režimu, než lze říci o vedení Junáka. Je přitom nesporné, že většina skautských činovníků s potlačením českého skautského hnutí nesouhlasila. V rozhodování vedoucích orgánů se to ale prosadit nepodařilo).*
- 5060 Únorové vítězství pracujícího lidu. Článek o Pavlu Macháčkovi přetištěný z časopisu ČIN. (Kanadské listy č. 2/1997)
- 5061 Marné pokusy Karla Lešanovského o přímé informace od PaedDr. Jiřího Haškovce.
- 5062 Jednání II. sněmu Junáka 9.–10. 2. 1946. Dokumenty jsou k dispozici v Ústředním skautském archivu.
- 5063 Ivo Slavotínek: Orel a skauting. (OREL, č. 5, ročník 33, říjen 1994) Tam i tyto texty: *...Komunistická zákulisní reže, počítající již tehdy s brzkým uchopením moci ve státě, přisoudila Junáku jistou, i když jen přechodnou roli – měl se stát*

*zárodkem budoucí marxistické organizace pionýrského typu. K tomu se hodily jak jeho sice slovanský, ale nečeský název Junák, pocházející z Balkánu, dobrá a pevná organizace a rovněž jeho obliba mezi mládeží a téměř raketový start a příliv nových členů z řad ostatní mládeže. Aby byla zajištěna politická „úprava“ profilu jeho členstva, vyzvalo vedení tehdejší KSČ nové členy, aby vstupovali do Junáka a posílali tam své děti. Dnes existuje mnoho dokladů pro toto tvrzení. Junák byl sledován jak Ústřední komisí mládeže ÚV KSČ, které předsedala Marie Švermová, tak krajských a okresních komisí mládeže, které měly za úkol sledovat dění v Junáku, podávat hlášení a pomáhat členům KSČ, aby se v Junáku dostali do funkcí... Hned po obnově byl Junák přinucen vládními činiteli stát se kolektivním členem ČSM... Mnoho činovníků na klíčových pozicích bylo přímo členy KSČ a jistá část byla sociálními demokraty, u nichž nikdy nebylo jisté, kdy a v kterém okamžiku zklamou a spojí se s komunisty... Po únorovém puči bylo již zcela jasné, že dny Junáka jsou sečteny a jeho konečná likvidace jen otázkou času. Někteří bláhoví komunisté se pokoušeli z Junáka něco zachovat, svědčilo to však spíše o jejich politické krátkozrakosti. Konec Junáka lze tedy datovat dnem 29. 2. 1948, kdy tzv. Akční výbor ústředí Junáka suspendoval řádně zvolené vedení. Formálně byl Junák zrušen rozhodnutím ÚV ČSM k 1. 1. 1951... V období roků 1968–1970 se však v Junáku objevilo mnoho jmen nechvalně známých již z let 1945–1948. (Poznámka: Citované vyhotovení časopisu OREL bylo adresováno Msgre V. F. Lobkovicovi, biskupu, Hradčanské nám. 16/56, 119 02 Praha I.)*

- 5064 Krajský akční výbor Junáka Brno, Běhounská 22 dne 13. 5. 1948 činovníkům brněnského kraje: Oběžník č. 1/48 se žádostí o vyplnění formuláře „Soupis majetku k 15. 5. 1948“.
- 5065 Krajský akční výbor Junáka Brno, Běhounská 22 dne 13. 5. 1948 všem oddílům a činovníkům brněnského kraje: Oběžník č. 2/1948 týkající se různých záležitostí. Mimo jiné i upozornění na směrnice pro styk SČM a junáckých složek.
- 5066 ...Od 30. června jednala junácká subkomise ÚKM ÚV KSČ velmi často (27. 8., 16. 9., 3. 10., 3. 12.) Jednání se zúčastňovali Bartůněk, Bednář, Hájek, Haškovec, Svat. Hauser, Chyský, Jedličková, Macháček, Marková, Pluhařová, Preininger, Ryšánková, Solař, Stopka, Štefan, J. Švermová, Tauber, Treybal, Vančurová, Závodský... (Břečka: Kronika..., str. 207)
- 5067 ...23. 8. 1948 junácká subkomise Ústřední komise mládeže ÚV KSČ byla svolána na základě kritiky z budapeštské konference. Zabývala se hlavně ideologickými otázkami a snahou některých členů subkomise (Haškovec a spol.) radikálně zlikvidovat skautské hnutí. Likvidátoři však neměli organizaci pionýrského hnutí vůbec organizačně připravenou... Na této schůzi byla vytvořena tzv. přípravná komise, která měla připravit nejen další zasedání, ale i rezoluci. V komisi byli vedle dvou zástupců KSČ (Švermová, Závodský) a dvou zástupců Ústředí Junáka (Vančurová, Jedličková) i dva reprezentanti pražské radikální skupiny (Haškovec, Tauber), orientovaní na rychlou likvidaci junácké organizace... (Břečka: Kronika..., str. 208)
- 5068 ...10. 9. 1948 junácká subkomise Ústřední komise mládeže ÚV KSČ předložila předsednictvu KSČ otázku, zda má Junák vystoupit z Mezinárodní skautské organizace. (Břečka: Kronika..., str. 209)
- 5069 ...21. 9. 1948 Ústřední komise mládeže ÚV KSČ spolu se subkomisí Junáka posílá dopis předsednictvu ÚV KSČ, v němž navrhuje  
a) schválit návrh na vystoupení Čsl. Junáka z Mezinárodní skautské organizace,

- b) *schválit statut pionýrských oddílů Junáka,*  
 c) *schválit návrh řešení vztahu mezi ÚV SČM, Ústřední radou Junáka a ústředním vedením pionýrských oddílů Junáka,*  
 d) *schválit postup budování pionýrských oddílů Junáka,*  
 e) *učinit Ústřední komisi mládeže ÚV KSČ zodpovědnou za vybudování dětské organizace nového typu.*
- ...Na schůzi předsednictva ÚV KSČ 23. 12. 1948 byl tento postup v podstatě schválen. Ze zápisu: „...Švermová: Kluci, tj. svazáci a komunisté z Ústředního akčního výboru Junáka, nás postavili před rozhodnutí, zda ano, či ne. Chtějí rozbít Junáka jako imperialistickou organizaci.“ Nakonec byl schválen návrh Rudolfa Slánského, aby pod titulem Junáka byly budovány pionýrské organizace vedle dosavadních místních oddílů Junáka a byl vytvořen výbor, který by se zabýval vedením dětských organizací... (Břečka: Kronika..., str. 209)*
- 5070 *...Říjen–listopad 1948. V ČSR bylo povinné školení svazáků a junáckých činovníků... (Břečka: Kronika..., str. 210)*
- 5071 *...23. 12. 1948 na schůzi širšího představenstva ÚV KSČ byl ve věci pionýrských oddílů přijat návrh R. Slánského... (Břečka: Kronika..., str. 212)*
- 5072 *...Reformátoři Junáka z řad členů KSČ, hlavně brněnští, byli sami překvapeni tím, co vyvolali. Pozastavovali se nad touto nekvalifikovanou činností a jejími důsledky, snažili se o zastavení nepředpokládaného chaotického vývoje, ale... jejich domněnky, že budou v Junáku hrát hlavní roli, se zvolna rozplývaly... Všemocná KSČ se snažila rušit všechno, co bylo nějak spojeno s předešlým demokratickým zřízením, nyní potlačeným, a zatracovala i své vlastní přívržence, kteří si dovolili mít jiné názory než ty oficiální... (Břečka: Kronika..., str. 210)*
- 5073 *K.L.: Většina členů Junáka, kteří měli legitimace KSČ, k potlačování Junáka a pak i k rozmáhajícím se represím, mlčela.*
- 5074 *Z dopisu skauta-komunisty, vodáckého činovníka, ze 4. 12. 1948: ...I když uznávám, že máme být napřed komunisty a potom vodáky, nemohu spolknout jednání některých členů SČM a Junáka, kteří ve své snaze být komunisty jsou papežštější než papež... Junáci podle mého názoru prohráli dvakrát. Poprvé po květnových dnech, kdy Novák – Braťka, který dovede organisovat jen svoji „Pětku“, se neodvážil velké organisace, která vznikala zezdola, a Ústředí Junáka ji nikdy nezvládlo. Druhá porážka byly únorové dny, kdy vinou Ústředí Junáka – víš, jak se zachoval Dr. Plajner – získal Junák odium nespolehlivosti. A tato porážka je to nejhorší, co mohlo Junáka stihnout – neboť to, co nastalo teď, se nemůže líbit i tomu nejpřísnějšímu komunistovi...*
- 5075 *Dopis předsedy Demokratického klubu Zdeňka Pavlíka Eduardu Pachmannovi z 26. 9. 1994, s přílohou kopie listu Pavlu Macháčkovi, ve kterém kritizuje jeho politické názory a píše mimo jiné: ...V únoru 1948 však nešlo o boj levice s pravicí, jak ve svém referátu píšete, ale o boj demokracie s totalitou...*
- 5076 *Návrh na ústřední radu Junáka ze 16. 4. 1949 včetně charakteristik u jednotlivých jmen. V předsednictvu měli být: Karel Hanuš (předseda), Růžena Vančurová (místopředsedkyně), II. místopředsednické místo vyhrazeno pro Slováky, ústřední tajemník Oldřich Linka a dále Zdeněk Ticháček, Ferdinand Stopka, Jiří Vrba, Josef Novotný a Zdeněk Šprynar. Dále pak jména 28 členů rady, 29.–35.místo měli obsadit Slováci.*
- 5077 *...Koncem roku 1950 rozesílá ČSM písemný materiál J. Haškovce „Co je Junák“. Je to první veřejný písemný materiál očerňující Junáka a začátek podobných obvinění v příštím roce... (Břečka: Kronika..., str. 218)*

- 5078 Dopis Ministerstva vnitra z 12. října 1950 Československému svazu mládeže, Soukupovo nám. 24, Praha II, o zániku spolku „Junák, ústředí skautské výchovy ve Svazu české mládeže“. Píše se tam mimo jiné, že *...Ministerstvo vnitra... činí zároveň opatření, ... kterým se ukládá, aby podřízené národní výbory dohlédly též na to, aby bylo dodrženo rozhodnutí ÚAV-NF o přechodu jmění zaniklého spolku na Československý svaz mládeže a aby nikde nedošlo k dispozicím s tímto jměním, jež by nebyly ve shodě se zmíněným opatřením.*
- 5079 Koncept dopisu Ústředí Junáka panu Wilsonovi, řediteli mezinárodní skautské organizace.
- 5080 Benjamin Kuras: *...Skautská organizace je rozpuštěna a její vůdci pozavíráni jako anglo-američtí špioni. Nahrazuje ji stranou řízené sdružení zvané Pionýr...* (Z knihy „Češi na vlásku“, str. 176)
- 5081 Karel Lešanovský: „Poznámky k tzv. „Bílým a Růžovým“ stránkám rukopisu Edy Pachmanna o historii československého skautingu a „Poznámky k celému II. a III. dílu zaslanému Edou Pachmannem 26. 7. 1993“. (Celkem 18 stran v soukromém archivu Karla Lešanovského.)
- 5082 K.L.: 40 let zkušeností československého skautského hnutí nebylo stále řádně popsáno a zhodnoceno.
- 5083 Z dopisu Rudolfa Plajnera 16. 12. 1985: *...Nevím, zda jsem tě informoval, že období 1948–50 „Junák pod vládou akčního výboru“, zpracovává br. Šušlík z Pardubic...* (Poznámka K.L.: Můj dotaz u bratra Šušlíka skončil jeho informací, že nic takového zpracované nemá).
- 5084 Dopis Rudolfa Plajnera z 30. 5. 1985 Edovi Pachmannovi, ve kterém jsou i tato slova: *...Pátrám po někom, kdo by chtěl shromáždit a časem event. zpracovat kapitulu „Junák pod správou akčního výboru“. Měla by být pokračováním mé již napsané statě „Jak jsem prožíval únorové dny v Junáku 1948“. Nechtěl jsem to původně nikdy dát na papír, vím, že je to společensky nežádoucí, ale dám to do úschovy Památníku na Strahově...* (Poznámka K.L.: Ten Plajnerův text je už běžně k dispozici, dokonce v několika zveřejněních.)

Další materiály k této části (roky poválečné, akční výbory 1948 a doba následující) jsou zařazené také v jiných částech tohoto archivního souboru, a to například v dokumentech čísel 2186, 2189 a 3062.

## KS-J: Roky 1968-1970, stranické skupiny a „normalizace“

- 5501 Akční program Komunistické strany Československa přijatý na plenárním zasedání ÚV KSČ dne 5. dubna 1968. V kapitole nazvané „Mládež a její organizace“ není Junák jmenován. Píše se tam mimo jiné: *...Práci dobrovolných i profesionálních... pracovníků, kteří svůj čas a znalosti obětavě věnují dětem a mládeži, oceňovat jako vysoce společensky prospěšnou a záslužnou činnost. V této souvislosti musíme říci několik sebekritických slov i ke vztahu strany k ČSM. Donedávna jsme od něho, resp. od jeho představitelů chtěli, aby mezi mládež přenášeli více méně hotové směrnice, které byly často výsledkem subjektivních názorů a necitlivě zasahovaly do vnitřních záležitostí i organizace mládeže. Nedostatečně jsme mladé komunisty vedli k tomu, aby se podíleli na tvorbě politiky strany tím, že by důsledně obhajovali, rozvíjeli a vyjadřovali zájmy, potřeby, požadavky a stanoviska mládeže jako celku i jejích jednotlivých skupin. Oslabovala se tím iniciativa mládeže i role její organizace ve veřejném a politickém životě. K tomu napomáhala i nesprávná zásada tzv. přímého řízení ČSM stranou... Mnohotvárnost potřeb, zájmů a často se měnících zálib mládeže, která sama je věkově, sociálně, kvalifikačně a jinak vnitřně diferencována, vyžaduje též členité a diferencované organizace dětí a mládeže... Současným potřebám a stavu mládežnického a dětského hnutí nejlépe odpovídá forma federace. Bude do značné míry záležet i na dosavadních orgánech ČSM i jiných společenských organizací, jak tomuto procesu pomohou, aby se zdravá iniciativa mládeže nepotlačila ani zbytečně netříštila, aby bylo účelně využito všech zkušeností a možností při hledání optimálního rozvoje našeho socialistického mládežnického a dětského hnutí.*
- 5502 Návrh stanov Komunistické strany Československa. (Publikovaný v Rudém právu 10. 8. 1968). Na straně 7 je tam soupis povinností člena strany. V bodě a) se uvádí: *aktivně politicky pracovat ve stranických i jiných organizacích, prosazovat politiku strany a získávat pro ni občany.* V bodě b) pak: *dodržovat stanovy strany, plnit stranická usnesení a zúčastňovat se členských schůzí.* V bodě c): *usilovat o rozvoj kritických, soudružských vztahů ve straně i společnosti, hájit demokratická práva a svobody všech pracujících.* V bodě d) je uvedena povinnost *jednat pravdivě a čestně ve straně i v občanském životě.*
- 5503 Zpráva o současné politické situaci ČSSR a podmínkách činnosti Komunistické strany Československa (srpen 1968). (Publikováno v Rudém právu 2. 7. 1969. Tam na straně 9 je kapitola o „Organizacích mládeže“. Kapitola je dost rozsáhlá. O Junáku je tam ale jen toto: *Úsilí o vytváření organizací mládeže se projevuje i mimo rámec ČSM. Obnovena byla činnosti Junáka; je požadována obnova Orla; v Jihočeském kraji se vyskytly snahy založit oddíly katolických skautů.*
- 5504 Karel Lešanovský po okupaci v srpnu 1968 psal do Moskvy a žádal zaslání výtisku deníku PRAVDA, kde podle sovětských informací byly uvedeny důvody obsazení Československa. Žádná odpověď nedošla.
- 5505 Doslovné znění moskevského protokolu z 26. srpna 1968, které nebylo vůbec zveřejněno.
- 5506 K.L.: Způsob porážky byl hanebný. Ti, kteří protokol v Moskvě podepsali, dali přednost svým osobním zájmům před zájmy těch, které tam měli zastupovat.
- 5507 K.L.: Jediným kdo nepodepsal moskevský protokol, byl František Kriegel.
- 5508 Pavel Verner: *...Odvaha Františka Kriegla... není v troufalosti, principiálnosti a zatvrzelosti. Je v jednoduchém rozhodnutí mezi osobním materiálním prospě-*

- chem na straně jedné a zodpovědností opravdového chlapa na straně druhé... (LN 30. 8. 1997)*
- 5509 Vladimír Přebický: *Dozírným následkem této velezrady, na které se stejnou měrou podíleli jak komunisté tzv. reformní, tak ti tzv. konzervativní, velezrady na věky stvrzené podpisy všech stranických lídrů na tzv. moskevských protokolech (s jednou jedinou čestnou výjimkou), bylo dalších dvacet let beznaděje a národního ponížení, v konečné fázi pak celonárodní mravní marasmus... (LN 21. 8. 1995)*
- 5510 Jaromír Navrátil: *...šlo o jakousi společně přijatou filozofii čs. politického vedení, spočívající „ve snaze po zachování maxima z polednové politiky... V zájmu toho se budou snažit co nejdéle zůstat v zastávaných funkcích“. Oldřich Černík současně připustil, „že se postupně stávali zajatci a oběťmi tohoto rozhodnutí“... (Z článku Jaromíra Navrátila: Oldřich Černík, premiér-reformista i premiér-normalizátor. (LN 6. 8. 1998)*
- 5511 Petruška Šustrová: *Lubomír Štrougal nevinen?... Oč vlastně obecně jde? Většina z nás vnímá minulý komunistický režim jako nelegitimní a zločinný, tuto formulaci ostatně vyslovili i zákonodárci. A kde byly zločiny, tam museli být i viníci – a nyní by měli být potrestáni. Takové vnímání pramení z přirozeného citu pro spravedlnost. Proto také byl proces proti Štrougalovi spojen s velkým očekáváním veřejnosti: nabízel naději, že se našel jeden z viníků a bude potrestán... (LN 21. 2. 2002)*
- 5512 Vladimír Čermák, ústavní soudce: *Případ Jakeše a Lenárta... Myslím si, že u nás existuje v oblasti trestního soudnictví určitá právní schizofrenie... Podle mého názoru neměla být činnost obou komunistických vůdců posuzována z hlediska za totality existujících zákonů, ale podle článku sedm evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Úmluva totiž umožňuje odsouzení pachatelů za takové jednání, které bylo trestné podle všeobecných právních zásad uznávaných civilizovanými národy... Jsem bytostný humanista a rozhodně mi nejde o nějaký akt msty nebo odvety. Myslím si, že pokud by došlo k odsouzení pachatelů, nemusely by být v některých případech uloženy ani tresty, měla by tato skutečnost obrovský význam pro upevnění právního a mravního vědomí v naší společnosti... (LN 18. 10. 1997)*
- 5513 Jiří Ruml: *...Bílakovo zapřísahání, „že se nedopustil ničeho, co by bylo v rozporu se ctí komunisty“, nutno brát jako pravdivé krédo všech, kteří s kapitulací vyslovili souhlas. Ve středu 28. srpna se totiž členové ÚV i kontrolní a revizní komise, zvolení na vysočanském sjezdu, rozhodli podpořit závěry moskevského protokolu (včetně vlastního harakiri)... (LN 21. 8. 1995)*
- 5514 František Kostlán: *Vlastizrada je věc veřejná. Případy vlastizrady jsou u nás zřejmě nepostížitelné, nesouditelné... Pro budoucnost je však důležité vědět, jak (jakými mechanismy a způsoby) vznikala moc, která si osobovala právo rozhodovat o bytí a nebytí lidí i země... (LN 8. 8. 1997)*
- 5515 Jiří Loewy: *...Důležitější je zjištění pravdy o každém z nich, pokud je ještě čas. Každý jednotlivec odpovídá za své činy, nesmí se ukrýt za kolektivním ochranným štítem zločinného státu... (LN 8. 12. 1998)*
- 5516 Miroslav Petříček: *...Ti první se hájí tím, že neporušili žádný zákon, neudělali nic, co by bylo výslovně zakázané, a tedy se nedopustili ničeho, co by se jakkoli týkalo jejich pověsti. Nikdy nezapochybují o tom, že jinak než kriminálním činem si pověst zničit nelze... (LN 24. 10. 2001)*
- 5517 Štěpán Korčíš: *V případě Jakeše a Lenárta chybí vůle rozhodnout. Již pět let se mezi soudy a vyšetřovateli přesouvá kauza bývalých vysokých komunistických*



- představitelů Jakeše a Lenárta. Jsou obviněni z vlastizrady při invazi vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968... (LN 15. 2. 2000)*
- 5518 *Iva Kolovecká: Nezradili jen podpisem. Nad těmi, co pozvali cizí vojska, vynese konečný soud historie... Vypovídalo už 140 lidí. Sověti mlčí... (Občanský deník 23. 1. 1991)*
- 5519 *čtk: Chyběly důkazy, Jakeše a Lenárta soud osvobodil... „Po zhodnocení všech dostupných důkazů dospěl soud k závěru, že posuzovaný skutek není trestný čin,“ uvedla soudkyně Hana Hrnčířová... Posuzovaný skutek není trestný čin. Trestný čin se přitom může posuzovat pouze podle zákonů, které platily v době, kdy byl spáchán... (Metro, 24. 9. 2002)*
- 5520 *Karel Hoffmann je za mřížemi. Neměl být jediný... „Pokud pan prezident zastává názor, že soudruh Hoffmann porušil pouze telekomunikační zákon, pak mi nezbývá než pochybovat o jeho zdravém rozumu,“ říká Vratislav Kašpar z Prahy... „Karel Hoffmann je jistě vinen, ale jednak určitě nejen tím, co mu soudy prokázaly, jednak není sám. Po jeho boku mi chybějí ty dlouhé zástupy všech komunistických pohlavárů, ty naduté obličejové mocí nacucaných bývalých funkcionářů KSČ, co si dnes užívají tučných důchodů a mnou si ruce, jak rostou preference jejich „komunistické“ dcery,“ napsala Jana Jandová z Konopiště... (MfD 12. 8. 2004)*
- 5521 *Z „Programového prohlášení federální vlády“: ...Prohlašujeme proto jasně, že nepřipustíme žádné zásahy proti občanům, kteří jednají v souladu s našimi zákony a neporušili právní řád. Chceme utvrdit u našich občanů jistotu, že v našem státě nebude kdokoli vystaven nebezpečí postihu za své politické názory, je-li jeho činnost z hlediska našich zákonů nezávadná... (Rudé právo 31. 1. 1969) (K.L.: !!!)*
- 5522 *Jaroslav Kozel: Je čas se vyjádřit. Lze přijmout názor A. Dubčeka, že rozkladný proces, nabývající na síle i hloubce, byl schopný zvládnout? Historická skutečnost předsrpnového i posrpnového období, kdy stál v čele strany, dokládá, že jde spíše o přání a sebeklam... Uvěřil ve svou vlastní výjimečnost... Historie ukazuje i to, že KSČ v přelomových obdobích našla vždy dostatek sil, aby zvládla i ty nejsložitější a nejnáročnější úkoly doby... (Rudé právo 19. 4. 1989)*
- 5523 *Včera, dnes a zítra... Časopis Nová doba o poučení z krizového vývoje v ČSSR v roce 1968. (Rudé právo 9. 12. 1987)*
- 5524 *Marie Boudová: Zkušenosti z krizového období jsou pro nás aktuálně platným poučením... Politický systém měnit nemíníme... (Rudé právo 4. 12. 1987)*
- 5525 *Na dotaz čtenáře: K jedné soukromé cestě do Itálie... Alexander Dubček, někdejší první tajemník ÚV KSČ z let 1968–1969, vycestoval v listopadu do Itálie na soukromou cestu a opět se z ní vrátil zpět do Bratislavy, kde žije. Byl na tuto cestu pozván univerzitou v Boloni, která mu udělila – jak bylo zdůrazněno – za činnost v roce 1968 hodnost čestného doktora politických věd. Dubček byl také přijat generálním tajemníkem italské KS a papež ho pozval do Vatikánu... Odpověď na čtenářovu závěrečnou otázku je proto jasná a nedvojsmyslná: Alexander Dubček nese velkou a plnou osobní odpovědnost za to, že „došlo nikoliv k posílení, ale oslabení socialismu.“ (Rudé právo 16. 12. 1988)*
- 5526 *Z projevu soudruha Gustáva Husáka na slavnostním shromáždění na Pražském hradě „Jdeme společně leninskou cestou“: „...S odstupem let znovu vysoce oceňujeme internacionální pomoc Sovětského svazu a dalších socialistických zemí. Historické rozhodnutí vyjít vstříc nesčetným žádostem československých komunistů i nekomunistů o záchranu revolučních vymožeností našeho lidu bylo projevem věrnosti socialistickému internacionalismu, odhodlání společně hájit*

- nedotknutelnou věc socialismu. To pomohlo uchránit naši vlast před kontrarevolučním zvratem a jeho tragickými důsledky pro život pracujících. To také mělo velký význam pro stabilitu poměrů a uchování míru v Evropě...*" (Rudé právo 1. 6. 1978)
- 5527 Gustáv Husák: *Strana je jedinou silou schopnou vést naše národy... V čem já vidím hlavní chybu, hlavní nedostatek polednového období? V tom, že jsme si my všichni ve straně a zejména ve vedení neuvědomili jednu základní poučku: že politická moc, kterou má dělnická třída především prostřednictvím vedoucí úlohy komunistické strany, nesmí být otřesena, že ji nelze pustit z rukou, že nelze dovolit, aby se rozplizla nebo zeslabila. A to se nám do značné míry stalo...* (Rudé právo 23. 11. 1968)
- 5528 Martin Jelínek, Praha: *Na co že to komunisté nezapomínají? Pražská rada KSČM v úterý položila k soše T. G. Masaryka věnec s nápisem „Nezapomínáme“. Na co asi soudruzi a soudružky nezapomínají? Na to, jak Masaryka demozovali a zakazovali? Jak strhávali jeho sochy, jak zřejmě zavraždili jeho syna Jana a jeho následovníky z řad politiků i občanů posílali do vyhnanství, koncentračních táborů a na šibenice? Soudruzi, ani my nezapomínáme!* (MfD 30. 10. 2003)
- 5529 KSČM v roce 2003: *jiná, a stále stejná... Vojtěch Filip na otázku „Existuje v KSČM skupina členů, kteří chtějí komunistickou stranu změnit a odpoutat se od toho stalinského křídla?“ odpověděl: „To si nemyslím.“... Komunisté se nenápadně znovu přibližují k moci... Čeští komunisté přitom nemuseli udělat téměř nic. Nijak výrazně se nedistancovali od mateřské předlistopadové KSČ. Jen velmi nenápadně uznali, že padesátá léta nebo pozdější tvrdá normalizace nebyly zcela v pořádku. Že „došlo k mnoha omylům a chybám“... Počet členů KSČM: září 1998 – 140 000, červen 2000 – 120 000, červenec 2002 – 112 000, leden 2003 – 107 813.* (MfD 6. 11. 2003)
- 5530 Václav Havel: *...Pražské jaro bylo krásnou dobou, protože po dvaceti letech bylo možno svobodně dýchat, svobodně mluvit. Samozřejmě jsme cítili politická dilemata, která jsou s tou dobou spojena, ale myslím, že nikdo, kdo v té době žil, na ni nemůže zapomenout. Invaze 21. srpna ukázala, jak je za jistých okolností schopna neozbrojená veřejnost zcela ochromit vpád mohutných armád...* (Z rozhovoru pro Český rozhlas v LN 21. 8. 1990)
- 5531 Dalibor Balšínek: *...Za osvobození od nacismu jsme Rusku zaplatili porobou vrcholící okupací v roce 1968...* (Týden 6. 3. 2006)
- 5532 Emanuel Mandler: *...Jakmile totiž střízlivě a nevzrušeně pojmenujeme to, co dělala Dubčekova reformní garnitura po srpnu (kolaborovala s okupanty pod heslem pokračujeme v politice Ledna), vyvoláme „zdání“, že bez tohoto „selhání mohl být další vývoj podstatně jiný a lepší.“ Takové zdání je velmi oprávněné...* (LN 12. 9. 1998)
- 5533 Emanuel Mandler: *Pokřivený pohled na reformní proces roku '68... Reformní předáci dovedli celou zemi do slepé uličky a vydali obyvatelstvo, které jim upřímně věřilo, napospas Husákovi...* (LN 25. 8. 1998)
- 5534 F. Parožek: *Hořké vzpomínky... Kromě „muklů“ cítí hořkost i lidé pronásledovaní normalizací...* (LN 24. 6. 1998)
- 5535 Helena Třeštíková: *...Sedmdesátá a osmdesátá léta byla obdobím absolutní apatie a rezignace na nějaké hodnoty a s tím asi budeme žít ještě dlouho... Absolutní nedostatek idealismu je asi skutečně český povahový rys...* (Z rozhovoru Kamily Klausové a Jiřího Peňáse s Helenou Třeštíkovou v Týdnu z 6. 2. 2006)

- 5536 J. Maraczi: *...Stále aktuální... A co poctivých lidí bylo kvůli roku 1968 vyhozeno z práce... (Věrní zůstaneme, leden 2006)*
- 5537 Pavel Franc: *Exsoudruzi... Převážná většina osmašedesátníků byla před r. 1968 v řadách KSČ, zpravidla působili na slunných místech a výspách režimu, ať už jako tajemníci strany či novináři. Z těchto pozic podporovali a nebo přinejmenším se ani nepostavili proti konaným zvěrstvům ve jménu své „rodné“ strany, ve jménu své ideologie... Všechna čest budiž přiznána na adresu těchto lidí za pozdější pokání... avšak oni do protikomunistického odboje nepatří. (Český deník 18. 2. 1993)*
- 5538 Ludvík Vaculík: *...V poměrech, kdy slovo neznamena nic a čest není pro mnohé politiky nic než slovo... Co je útisk: když někdo nutí, využívá vaši závislosti, abyste něco konali nebo trpěli... (LN 9. 4. 1997)*
- 5539 B. Doležal: *...V ČSSD je „strašně málo normálních sociálních demokratů... Nejvíce pak je tzv. „osmašedesátníků“. Ti lidé to nejprve zkoušeli se sovětskou verzí komunismu, potom s reformním komunismem a nakonec se vrátili k názorům z let 1945 až 1948... (LN 3. 8. 1998)*
- 5540 Pavel Minář: *Tenkrát v osmašedesátém... Kariéristé kolaborují s okupanty... Prověřkové komise... Ti, co zůstali nezlomení... Zvláštní cestičky k moci... (Princip 25. 8. 2000)*
- 5541 Eduard Goldstücker: *...Moskevská invaze proměnila mé přesvědčení o reformovatelnosti tehdejšího zřízení v tragický omyl... (LN 1. 7. 1994)*
- 5542 Richard Schwartz o situaci v Praze: *Komunisti a oportunisti, to byli ti druzí... Nikdo zde nikdy nebyl komunist, dokonce ani ne člen stany. Nikdy. Komunisti byli ti ostatní. Mohli jste si tedy myslet, že toto město bylo před třiceti lety osídleno zcela jinými lidmi než dnes, jen kdybyste se v hospodě snadno nepřesvědčili, že to jsou titíž, jako tehdy... (Z článku ve Svenska Dagbladet 23. 10. 2001)*
- 5543 Jiří Loewy: *...Přes nesmírný nátlak nakonec z předúnorových 380 000 členů sociálně demokratické strany přešla ke komunistům sotva jedna třetina a ta ještě byla vystavena nejrůznějším šikanám a čistkám. To zejména za velké kampaně proti „sociáldemokratismu“ v roce 1954, kdy šéfideolog boje proti ČSSD, prof. Jiří Hájek, prohlašoval ve své udavačské knize sociální demokraty, kteří se nepodrobili komunistické diktatuře, za „zločince, s nimiž může hovořit národ a dělnická třída jen prostřednictvím bezpečnostních orgánů, prokurátorů a soudů“. Což bylo do důsledku realizováno... Postupovalo se přísně individuálně, každý jednotlivce musel vyplnit takzvanou „slučovací“ přihlášku... (LN 8. 7. 1998)*
- 5544 Pavel Bratinka: *...Komunistický stát se opíral o systematické potlačování možnosti být jen vyslovit myšlenku, že nějaké jiné uspořádání by mohlo být lepší. Aparát lži a násilí ospravedlňoval svoji činnost v minulosti a přítomnosti ideou, že právě komunismus je to nejlepší uspořádání... (MfD 17. 6. 2004)*
- 5545 Olga Sommerová: *Ustupovat před totalitární ideologií se nikdy nevyplatí. Český národ to dobře ví. (Magazín Dnes č. 12/2004)*
- 5546 Bořivoj Čelovský: *...Kdo zakusil – jako já – všechny ty do nebe volající nedostatky obou táborů, musí si říci: komunistům jsme jejich vítězství usnadnili... (LN 5. 8. 2000)*
- 5547 Miloš Zeman: *...Měli jsme se bránit nikoli ozbrojenou silou, ale tak, jak to učinil František Kriegel... (LN 19. 8. 1998)*
- 5548 K.L.: *Stále ještě není všeobecným názorem, že KSČ není schopná reformování.*
- 5549 Miloš Slabák: *...Pravdu též zatajují tzv. reformní komunisté a většina těch, na něž v období dozrívajícího komunismu – tedy v osmdesátých letech – měli*

- reformní komunisté bezprostřední vliv. (Obroda, Charta 77). Kdyby náš dobrý lid znal svou skutečnou historii, nemohly by letošní volby vyznít pro levici tak příznivě... (LN 26. 7. 1996)*
- 5550 Milan Palán: *Dubček věděl o okupaci předem.* (LN 21. 8. 2001)
- 5551 Václav Bělohradský: *...Hodně se v tomto století přepisovaly dějiny...* (LN 7. 8. 1996)
- 5552 Antonín Procházka, ústavní soudce: *...Osmašedesátý rok jsem ale neprožíval, z Dubčeka jsem neměl takovou radost jako jiní. Říkal jsem: tohle není naše hra, to si jen komunisti hrají na svém písečku. A vývoj mi dal za pravdu...* (MfD, 9. 9. 2004)
- 5553 Barbora Osvaldová: *...Mizela pravda, úcta, důvěra, čest, spravedlnost, pokora, soucít, sebeúcta, legrace, Vánoce, Velikonoce a Dušičky. Naopak přibyly rušičky... Kdo nebyl s námi, byl proti nám. Kdo nebyl soudruh, NEBYL soudruh. Neměl slevy, neměl přednost, neměl doporučení, neměl šanci...* (LN 9. 3. 1996)
- 5554 Václav Klaus: *...Poučení touto zkušeností mějme na paměti, že ustupování zlu plodí jen zlo, že ohrožení či pošlapání svobody jedněch dříve či později zasáhne i ostatní... Český národ se stal znovu národem sebevědomým, aktivním a příčinnivým,... poučil se ze své minulosti,... je hrdý na svoji svobodu a demokracii a je připraven tyto hodnoty bránit...* (Národní osvobození 30. 5. 1995)
- 5555 Jan Saudek: *...Zásadně, instinktivně nemohu důvěřovat nikomu, kdo jednou byl členem komunistické strany. Věřit v „socialismus s lidskou tvář“ bylo by stejné jako uvěřit v „dobrý“ nacismus! ...* (LN 11. 5. 2000)
- 5556 Libor Budínský: *Komunisté ovládali stát propracovaným mocenským aparátem... Veškeré výhody stály na straně komunistů. Bez jejich souhlasu se v Česku neupekli ani rohlík. Základem moci komunistické strany byla nomenklatura. Propracovaný systém zajišťoval, aby na všechna nejdůležitější místa přicházeli komunisté...* (LN 17. 11. 1999)
- 5557 Emanuel Mandler: *...Podle chování vůdců reformních komunistů,... kteří po sovětské okupaci dokonce kolabovali s okupanty a tvrdili, že pokračují v reformní politice, většina z nich usilovala zejména o to uchovat si příznivé pozice... Nedistancovali se od Husákova režimu, naopak předvedli jej obyvatelstvu jako legitimní, mají-li v Československu zůstat zachovány dosavadní socialistické vymoženosti – nám dobře známé životní jistoty...* (LN 6. 5. 1999)
- 5558 Jaroslava Moserová: *Letter to Wolongong. Ve formě dopisu z roku 1993 popsán osud Jana Palacha. (Dar Jaroslavy Moserové Karlu Lešanovskému. Podle ní byla připravena na stejné téma i divadelní hra. Autorka nevěřila, že už je česká veřejnost připravena na její přijetí).*
- 5559 Karel Lešanovský: *V archivu StB jsou zachovány podrobné záznamy o činnosti PhDr. Karla Průchy před jeho zatčením, za jeho věznění i po propuštění. Doporučuji celý tento materiál řádně prostudovat a zveřejnit.*
- 5560 *O letech 1968–1970 vedl Karel Lešanovský bohatou korespondenci s řadou tehdy pracujících skautských činovníků. Je zachována v jeho osobním archivu. Některé její části svědčí i o různých pohledech na tehdejší události. Jako příklad citace části dopisu Eduarda Pachmanna Karlu Lešanovskému z 5. 4. 1995: ...Nevím, proč neustále přehlížíš fakt, že k převzetí moci došlo již na přelomu 69/70 a že vše ostatní byla vlastně již jen fraška (nepamatuji se, kam mne ještě všude zvali a kam jsem ještě šel a kam již ne – zájem o mne samozřejmě byl; vím jen, že v hotelu Beránek jsem byl, ale „pro“ jsem nehlasoval, byť „proti“ rovněž ne – byla by to tenkrát již jen sebevražda); vše potřebné jsme včas, v mezích našich možností, udělali... Historická komise má i kopii naší urgency*

- Z. Hálovi a V. Marhoulovi aj. – S jinými přece již nemělo smyslu jednat, když na to nestačil ani náčelník čs. Junáka, proto i písemně abdikoval...*
- 5561 Koncept dopisu náčelníka a tajemníka Čs. Junáka z 9. 12. 1969 prvnímu tajemníkovi ÚV KSČ soudruhu Gustávu Husákovi s žádostí o přijetí. (K.L.: V listě je naprostý souhlas s postupem ÚV KSČ a je to doloženo i příloženými dokumenty).
- 5562 Karel Lešanovský: Jak nás vylučovali z Junáka. (Skauting č. 1/1998)
- 5563 Karel Lešanovský: O potřebě řešit situaci v děčínském Junáku mnohokrát jednal Okresní výbor KSČ v Děčíně. V dochovaném archivu uloženém na děčínském zámku je o tom řada dokladů.
- 5564 Jeden z konkrétních dokladů o vyhození z práce koncem roku 1969 pro činnost v Junáku a jiné hříchy. (Jiskra 30. 10. 1969, strana 5: Inzerát firmy Koh-i-noor Děčín, hledající samostatného referenta OTR za vyhozeného inženýra ekonomy, který na téže stránce hledá zaměstnání. Kádrové oddělení tehdy živě tvrdilo, že zmíněná funkce nebude obsazována. Stejně inzeráty se opakovaly v Jiskře dne 13. 11. 1969. O tomto případě existuje konkrétní doklad – dopis o okamžitém zrušení pracovního poměru Karla Lešanovského podle tehdejšího vládního opatření číslo 99/1969 SB).
- 5565 Ze zprávy o činnosti OV SSM Děčín po okresní konferenci 1970: *...Práce ztěžovala přežívající organizace Junáka, přesto, že byl zrušen okresní konferencí. Některé jeho oddíly pracovaly až do října 1970. Vedoucí přemlouvali děti a naváděli je proti pionýrům, děti přísahaly, že nevstoupí do jiné organizace, když nemohou být v Junáku. Tak se stalo např. ve Šluknově. Potíže byly i s přebíráním majetku Junáka. Měl být předán do 15. 9. 1970, mnohdy se však protáhlo jednání až do listopadu, protože v několika případech byl majetek prohlašován za soukromý...*
- 5566 Záznam ze 73. zasedání předsednictva Okresního výboru KSČ v Děčíně dne 8. 4. 1970 – vybrané části o Junáku. (Původně tajný zápis). Tam mimo jiné např.: *...Kotrbovi bylo uloženo, aby tam pracoval v Junáku jako člen strany... Macourek také tam musel do Junáka docházet, pracoval tam také se stranickou skupinou, Kotrbovi to skutečně bylo uloženo... Pokud se týká Junáka, o tom hovořilo usnesení ÚV KSČ z března 1968, že tam mají být vysláni členové strany a Kotrba tam byl vyslán... Záznam ze 74. zasedání předsednictva Okresního výboru KSČ v Děčíně dne 22. 4. 1970 – vybrané části o Junáku (původně tajný zápis): *...Návrh na složení Okresního výboru FDMO předkládá Prepsl (první tajemník)... Kotrba: dosud není a v dohledné době nebude jeho činnost prověřená. Avšak materiály, které jsou dosud k dispozici, jsou rozporné. V období slučování dětských organizací v této věci velmi prospěje. Do Junáka byl doporučen jako člen strany s úkolem prosazovat linii strany. Doporučuje se... Martínková souhlasila s pamfletem 2000 slov a podepsala k tomu rezoluci. Nedoporučuje se...* (Poznámka K.L.: Kotrba byl ředitelem děčínské pobočky Státní banky československé a v Junáku zastával funkci předsedy Okresní rady Junáka. Martínková byla lékařka, vedla oddíl a zastávala i vyšší činovnícké funkce).*
- 5567 Jarmil Burghauser 20. 8. 1968 na schůzi přípravného výboru náčelnictev: *Jestliže neprosadíme svobodu myšlení, pak vystoupíme z Junáka, protože pak celý demokratizační proces je prostá fráze.*
- 5568 Poznámky Karla Lešanovského z 18. 4. 1993 k listu bratra Pfeiffera – Racka z 25. 3. 1993. (Příloha k listu pro sestru Rocmanovou ze dne 18. 4. 1993).

- 5569 Jan Pfeiffer – Racek: Třicet let. (Osobní příspěvek ke třicátému výročí vzniku jeho skautského oddílu včetně slov o jeho působení v KSČ a stycích s StB).
- 5570 Z dopisu Stanislava Bauera, člena KSČ z Děčína, 9. 12. 1991 předsedovi ORJ Děčín: ...Na základě zpracovaného pohledu na moji činnost v organizaci, v rámci dějin skautingu v Děčíně, v období let 1968–1970, případně i dále, jako člena střediskové rady, člena ORJ a zástupce Junáka v OV NF v té době, zároveň i člena stranické skupiny spolu s br. prof. Loužilem, Frýbou, Mezerou a dalšími, odstupuji ze všech funkcí ve středisku Junáka v Děčíně a zároveň i člena ORJ Děčín... Pokud jsem od doby jejího vzniku po roce 1989 svojí činností toto poškodil, upřímně toho lituji, jako v období let 68–70 a dále... Mohu Tě ujistit, že moje činnost nebyla ze zjištěných důvodů, z pověření rozbít organizaci, ale směřovala k dobru věci, případně k zpomalení procesu likvidace skautingu v těch letech...
- 5571 PF Miloše Miltnera – Jestřába 2001 s visačkou na noze mrtvého: „Poslední komunistický přísluhovač a zrádce skautských ideálů.“
- 5572 Karikatury Lubky Školouda: Stránka Jarky Peškové.
- 5573 Celé číslo časopisu ČIN, nezávislého zpravodaje čs. skautů a skautek, č. 5 z února 1990, jehož obsah dokumentuje složité poměry období let 1968–1970 i obnovovaného skautského hnutí v Československu. Je tam například článek o J. Zikánovi – Bobrovi, poděkování Václavu Havlovi, text Mirka Pražáka ze Svobodné Evropy o dlouhodobých problémech Junáka, doporučení delegátům 4. sněmu Junáka, ale i dopisy Pavla Macháčka a Alexeje Pludka a mnoho dalšího.
- 5574 Soubor materiálů od a o sestře Jaroslavě Peškové:
- Výpisy z knihy Role vědomí v dějinách. Praha 1997.
  - Odkaz na další knihu Jaroslavy Peškové: Utopický socialismus v Čechách v 19. století Praha 1965.
  - Odkaz na společné překlady s manželem Jiřím Peškem: Kantova filosofie a současnost (z ruského originálu) a Marxovy Ekonomicko-filosofické rukopisy (z němčiny).
  - Odkaz na přednášku Jaroslavy Peškové na XVIII. mezinárodním kmenologickém kolokviu včetně poznámek Karla Lešanovského v listě J. Peškové z 10. 10. 1992. (Další vzájemná korespondence je v soukromém archivu Karla Lešanovského).
  - Kopie listu J. Peškové z 27. 8. 1994 místonáčelníkovi Radku Brožovi.
  - Dopis Lubky Školouda, Miloty Fanderlika a Mirka Hlouška Dr. Jarce Peškové.
  - Vlasta Macková: Za Jarkou Peškovou. (Na dobré stopě č. 147/2006)
- 5575 Dotazník pro Federaci mládeže Praha 3 z 28. září 1969. Za Obv. radu Junáka zodpověděla D. Kulíková. V textu je o uplatňování vedoucí úlohy strany napsáno: *Na čelných místech ORJ jsou členové KSČ, kteří jsou garanti toho, že se v organizaci prosazuje linie strany.*
- 5576 Václav Havel na světovém summitu dětí v září 1998: *Během posledních desíletí jsem tisíckrát viděl ve své zemi páteře shrbené údajně v zájmu dětí.* (Uvedeno na straně 79 knihy Zdeňka Pokorného „Václav Havel a ženy“, Praha 1999).
- 5577 Laszlo Nagy na 14. světovém jamboree v Lillenhammeru 1975: *...Chápu obavy nejvyšších představitelů vaší organizace z možných represí režimu, které mohli po ruské okupaci vůči skautům uplatnit. Co se však chápání nepodává, je jejich další postup. Jako lidé zabývající se výchovou mládeže si přeci museli být vědomi, jak poznamenávají její vývoj, když přijali funkce a členství ve vrcholných*

- orgánech dětské komunistické organizace. Tímto skutkem vyjádřili nejen souhlas s ruskou okupací, ale též s každým dalším počinem vaší loutkové vlády...*
- 5578 Dr. Karel Průcha: *...Vedení organizace se zmocnila stejná skupina lidí, která v roce 1970, přes odpor mnohých bratří a sester skautů, ukončila činnost junácké organizace a převedla ji do jiného protichůdného hnutí, aniž by k tomu dostala mandát junáckého sněmu. Tento v dějinách skautingu neslýchaný čin provedli bratři a sestry... komunisté...*
- 5579 Podle informací Ivy Mackové prý Vlasta Koseová svého času prohlásila, že v KSČ zůstane, dokud to Junák bude potřebovat.
- 5580 Dopis Dr. Karla Skály – Čila ze dne 29. 7. 1969 náčelníku Plajnerovi.
- 5581 *...4. 1. 1970 člen ÚRJ gen. Ureš-Ulbricht reagoval na útočný článek proti Junáku v časopisu Tribuna tím, že napsal protest spolu s rozbořem článku Tribuně a požádal o jeho uveřejnění. Poslal jej i na ÚV KSČ, MV KSČ v Brně a na Ústředí Junáka s žádostí, aby byl předán předsedovi stranické skupiny Zb. Hálovi. Nedostal však od nikoho odpověď... Stranická skupina zařídila i to, že v Junáckém činovníku nevyšlo prohlášení „Jací jsme a co chceme“ a tím dokumentovala, že fakticky převzala veškerou moc v ústředí Junáka. Jmenované prohlášení mělo být úvodem k širšímu souboru dalších článků... (Břečka: Kronika..., str. 252)*
- 5582 K.L.: Zcela zvláštní životní osudy měl Jan Šimáně – Galén, příznivec i odpůrce skautingu, za svoji činnost po ruské okupaci i zavřený.
- 5583 O vysvětlení činnosti Jana Šimáně – Galéna včetně jeho spolupráce s StB se zajímá Miroslav Chupík z Frýdku-Místku, zastánce hnutí tzv. mikrokolektivů propagovaných po Jaroslavu Foglarovi zejména Janem Šimáněm.
- 5584 Soubor podrobných materiálů od a o Pavlu Macháčkovi předal Karel Lešanovský do Ústředního skautského archivu v jednom velkém konvolutu. Zde jen jako ukázka tři drobnosti:
- Dopis Pavla Macháčka Karlu Lešanovskému z 28. 9. 1997.
  - Část článku Jiřího Zachariáše z ČINu č. 8/1990.
  - Záznam o tom, že Pavel Macháček dotoval vydání knihy Zdenky Bergrové „Humor má černé dno“ o nesprávnosti vstupu ČR do NATO.
  - Informace Jiřího Navrátila, že Pavel Macháček opustil řady komunistické strany a je nyní členem ČSSD.
  - Dopis Karla Lešanovského Pavlu Macháčkovi ze 17. 11. 1996.
- 5585 Vladimír Princ: Tajné slovo pravdy. (Neradostná připomínka k článku „Za br. K. Průchou“ v ČINu č. 3 a dopis Antonína Suma Karlu Průchovi z 30. 6. 1969, když byl odvoláván z funkce šéfredaktora časopisu Skauting).
- 5586 Dopis Antonína Suma Milanu Vackovi z 15. 4. 1992.
- 5587 Dopis Milana Vacka, člena Historické komise ÚRJ, z 5. 4. 1992 s protestem proti Zprávě Historické komise Junáka o letech 1968–1970, který autor poslal nejen Historické komisi, ale i starostovi Burghauserovi, Antonínu Vémolovi a Janu Punčochářovi. Později podobné protesty adresoval i náčelníkům a dalším tehdejšími nejvyššími činitelům Junáka.
- 5588 Soubor otázek o letech 1968–1970 položených Karlem Lešanovským členovi tehdejší stranické skupiny Václavu Břicháčkovi je v jeho složce uvedené v tomto fondu pod číslem 4651.
- 5589 Václav Břicháček byl členem komise zpracovávající podle přání KSČ tzv. „Analýzu činnosti Junáka“. Materiály jsou uloženy ve zpracovaném fondu k rokům 1968–1970, který předal Karel Lešanovský do Ústředního skautského archivu.

- 5590 Dne 29. 8. 1970 na 18. závěrečné plenární schůzi Náčelnictva chlapeckého kmene měl projev Václav Břicháček. Vyslovil v něm i poděkování KSČ za pomoc, kterou Junáku strana poskytla. Později k tomu poznamenal: *Samozřejmě, že dnes se mnohé jeví jinak... Stojím za tím, že naše činnost byla užitečná a také snaha až do konce jí věnovat úsilí byla potřebná – byť i za cenu ústupků, které v ústupové strategii se objevují. To poděkování tam věcně jistě nepatřilo. Byl to můj ústupek a chyba. Snad jsem ji v dalších létech napravil – či jsem se o to alespoň snažil.*
- 5591 Karel Lešanovský: Cestou k únoru 1970. (Úryvek z rozsáhlé práce člena Historické komise Junáka zveřejněný na internetových stránkách ČINu 26. 12. 2003).
- 5592 Dopis Miloše Miltnera, náčelníka exilového čl. skautingu, ze dne 26. 5. 1992 J. Bayerovi, členovi stranické skupiny na ústředí Junáka. Tam mimo jiné: *...Milý bratře, komunistická strana a její přísluhovači jsou zločinci. Podle funkce má každý vinu za zničení čs. státu, za morální úpadek celého obyvatelstva. Kdo byl členem nebo kolaborantem KSČ, nemá právo – morální právo vychovávat v demokratických zásadách novou mládež. A to je poslání skautingu...*
- 5593 Těsnopisný záznam projevu ing. Václava Marhoul, kterou jménem předsednictva předložil 1. 9. 1970 rozšířenému zasedání Ústřední rady Junáka, kterému předsedala s. Kulíková. Po projevu se tázala: „Je někdo proti tomuto referátu? (Nikdo). Konstatuji, že plénum ÚR bere na vědomí referát br. Marhoul...“
- 5594 Václav Marhoul, místostarosta Junáka: Junák a Socialistický svaz mládeže. (Článek v dubnovém čísle 4/1970 Junáckého činovníka o budoucnosti dětského hnutí v Československu).
- 5595 51 otázek, které položil dne 17. 9. 1995 Karel Lešanovský Václavu Marhoulovi. O rozhovoru s ním byl pořízen magnetofonový záznam, který je v soukromém archivu Karla Lešanovského a bude předán do Ústředního skautského archivu.
- 5596 Jiří Řeháček: *...Na jaro 1970 budeme ještě dlouho vzpomínat jako na jaro zklamání a beznaděje. Naše šťastné dny plné radostné práce byly totiž ukončeny dnem, kdy se konala pro náš kraj konference slučování všech dětských a mládežnických organizací... I když bratr Marhoul z Ústředí skautské výchovy sliboval, že zůstanou skautské oddíly zachovány včetně symboliky, tak z celého jednání jsme již tušili, že je to náš konec. U řečnického pultu se střídaly projevy všech zástupců organizací a ve všech pádech skloňovali integraci. Přišla také řada na nás... (Deník Českolipsko, 9. 5. 1998)*
- 5597 Článek „Bratr – nebo už soudruh?“ Denise Patočky o Václavu Marhoulovi a řediteli TDC Šantorovi ve Skautingu č. 5/1999 a odpověď šéfredaktora Marka Bárty na tento článek.
- 5598 Dopis Antonína Suma ze dne 4. 4. 1999 předsedovi historické komise ÚRJ o některých záležitostech z let 1968–1970.
- 5599 Mezi starostou Junáka Antonínem Sumem a Karlem Lešanovským je zachována obsáhlá korespondence, která zatím zůstává v soukromém archivu Karla Lešanovského.
- 5600 Vyjádření Karla Lešanovského z 27. 3. 2002 k elaborátu bratra Dr. Antonína Suma ze dne 16. 3. 2002 s názvem „Odpověď na otázku o historickém průběhu konce a začátku činnosti Junáka (období 1970–1989)“. Vyjádření si vyžádal Jiří Navrátil pro soudní jednání Junáka s Ministerstvem zahraničních věcí ČR.
- 5601 Výpis ze strany 23 textu Slavoje Chodounského „Se znakem lilie po stezkách studené války“.



- 5602 O činnosti náčelníka Rudolfa Plajnera v letech 1968–1970 se dochovalo velké množství dokladů. Jsou součástí archivního fondu zpracovaného k těmto letům Karlem Lešanovským a předaného protokolem do Ústředního skautského archivu. Zde se ukládá jen několik jednotlivostí:
- Dopis Rudolfa Plajnera z 11. 7. 1968 bratru tajemníkovi s přesnými instrukcemi, jak se má na ústředí jednat v době nepřítomnosti náčelníka. Je tam i tento text *Nepřeji si: 1) žádné zmatky. 2) Zcela normální, pravidelná práce. 3) Nikdo nesmí breptat do telefonu. 4) Nic se nebude podnikat ani v ústředí, ani pokud jde o informace směrem dolů, bez mého vědomí, nebo bez souhlasu bra Dr. Suma. 5) Za vše poctivé, co se u nás děje a o čem jsem informován, béřu plnou osobní odpovědnost se všemi důsledky a jsem odpovědným státním orgánům zcela k dispozici.*
  - Dopis Rudolfa Plajnera z 15. 5. 1970 Bratrské Ústřední radě Českého Junáka v Praze s žádostí o zdravotní dovolenou po 25. 5. 1970 a doporučením, aby ÚR pověřila jeho zastupováním bratra místonáčelníka Václava Břicháčka, nebo jiného člena náčelnictva, „pokud možno člena KSČ“...
  - Zpráva Jiřího Janáčka o schůzce náčelníka Dr. Rudolfa Plajnera s činovníky v Kutné Hoře dne 12. 3. 1970. Tam jsou citovaná i slova náčelníka: *Žijeme ve státě socialistickém, kde máme jednotnou školu, jednotné odbory, JZD, jednotnou tělovýchovu. Proto bude i zavedena jednotná organizace mládeže, když vznikem Junáka v r. 1968 byla obnovena pluralita. Junák bude mít v organizaci pionýrského typu samostatnost jako zájmová složka (vedle hraničářů apod).. Toto očekáváme koncem roku 1970 – začátkem 1971. V této výchovné organizaci mládeže je nutno zachovat ústavu = vedoucí síla ve státě je dělnická třída s avantgardou komunistickou stranou. Proto nelze vést mládež na žádném jiném základě (náboženství apod).. Potom nemůžeme být členy světové organizace mládeže, která předpokládá víru v Boha (i jiné podmínky)...*
  - Prohlášení Rudolfa Plajnera, Antonína Suma, Františka Němce a Václava Marhoulu ze 7. 10. 1970: *Prohlašujeme, že vedení Junáka nedalo souhlas k vytištění tiskoviny „Nepokořená svoboda“ (srpen 1968) a časopisu „Březová kůra“ duben–květen 1969“.* (Dokument z archivu StB k vyšetřování činnosti Jana Šimáně). Připojen dopis Václava Marhoulu z 27. 8. 1970 majorovi Lukešovi na Ministersvo vnitra o tom, proč byl Jan Šimáně zbaven funkce šéfredaktora časopisu „Junák“ v květnu 1969 a o nesouhlasu s jeho „nejunáckým a společensky neodpovědným jednáním“...
  - Zásadní projev br. dr. Plajnera 6. 6. 1970 na rozšířeném zasedání ÚRJ, velkém celostátním aktivu skautských činovníků, o situaci a budoucnosti skautského hnutí v Československu.
- 5603 Junák hlásí..., č. 5/1968, ukázkové číslo zpravodaje Junáka vycházejícího v letech 1968–1970. V tomto čísle je několik důležitých projevů na poradě oblastních velitelů a jejich zástupců v Praze 25. a 26. 5. 1968.
- 5604 Některé zajímavé aktuality z roku 1968: Podle Slavoje Chodounského byl na přání Rudolfa Plajnera přijat v říjnu 1968 do vedení Junáka Ing. Hála, člen KSČ a pracovník na tehdejší předsednictvu vlády. Stal se pak po Pavlu Macháčkovi vedoucím stranické skupiny na ústředí Junáka a byl spolu s Václavem Marhoulem pověřen potlačením skautského hnutí v Československu... O dobré kontakty s vedením KSČ se pokoušel i Antonín Sum. Spolu s Jaroslavou Peškovou navštívili 3. 10. 1968 Zdeňka Mlynáře, tajemníka ÚV KSČ.

- 5605 Soupis dochovaných zápisů z jednání ústředních orgánů Junáka v letech 1968–1970. Zpracoval 11. 4. 1994 Karel Lešanovský.
- 5606 Zápisy ze zasedání ÚRJ a aktivů z let 1968–1970 uložené v pořadači ÚR 2 a ležící u Jaroslava Macka v Litoměřicích.
- 5607 Obsah tří rychlovazačů z let 1968–1970 ležících u Jaroslava Macka v Litoměřicích.
- 5608 Zasedání ÚRJ č. 1 až 9 – pořadač č. 1 ležící u Jaroslava Macka v Litoměřicích.
- 5609 Zápisy NDK z let 1968–1970 – Složka C ležící u Jaroslava Macka v Litoměřicích.
- 5610 Obsah 4 rychlovazačů z let 1968–1970 v pořadači PVJ ležícím v Litoměřicích u Jaroslava Macka.
- 5611 Výpisy z důležitých jednání na ústředí Junáka v roce 1970. (Zpracoval Karel Lešanovský)
- 5612 Podle zprávy z náčelnictva ChK bylo v letech 1969–1970 mezi činovníky Junáka 17,1 % členů KSČ. Tj. více než v celé české populaci.
- 5613 Soubor různých seznamů členů KSČ na ústředí Junáka:
- a) Stranická skupina ve vedení Junáka (seznam včetně tehdejších telefonických čísel do zaměstnání i do bytu).
  - b) Stranická skupina ve vedení Junáka v roce 1968 – jiné provedení seznamu.
  - c) Stranická skupina ve vedení Junáka v roce 1968, zakladatel Dr. Pavel Macháček, později vedení převzal Ing. Zbyněk Hála.
  - d) Jmenný seznam spolupracovníků StB z řad Junáka, ve kterém jsou i čelní členové Junáka z let 1968–1970. (Neznámý autor zpracoval z tzv. Cibulkových seznamů).
  - e) Činovnícká registrace Ing. arch. Zbyňka Hály na rok 1970 pro funkci kooptovaného člena náčelnictva. Podáno 3. 3. 1970.
- 5614 Prozatímní zásady práce stranických skupin ve společenských organizacích.
- 5615 Aktiv junáků-komunistů na KV KSČ v Brně v listopadu 1968. Přítomno 76 členů. Úvodní referát přednesl doc. Solař, člen a předseda KV KSČ. (Obsah referátu uveden). V diskusi promluvili: Pokorný z Ivančic, Vrána z Třebíče, Ureš z Brna, Řezáč z Hodonína, Nešpůrek z Brna a Stopka z Brna. Na ukončení diskuse s. Solař nanesl sedm problémů, které straníci v Junáku mají. (Seznam uveden). Závěrem byl přijat dopis předsednictvu KV KSČ. (Obsah uveden). Zaznamenány i náměty do diskuse pro sněm.
- 5616 Dopis aktivu komunistů – činovníků v Junáku – ze schůze aktivu, uskutečněného dne 2. 11. 1968 na KV KSČ v Brně. Předsednictvu KV KSČ Jihomoravského kraje Brno. Usnesení PKV KSČ ze dne 6. 1. 1969 k záležitostem v Junáku.
- 5617 Junák odpovídá. Stanovisko stranické skupiny ústředních orgánů Junáka. (Tribuna č. 13/1970)
- 5618 Přihláška k registraci na rok 1968, Oddíl 8. RS Praha, oblast Svojsíkova. Vedoucí doc. RNDr. Jiří Stárka a členové: Břicháček, Dunovský, Novák, Pešl, Ticháček, Trejbal, Trejbalová, Macháček, Moravec, Pfeiffer, Pfeifferová, Souček, Störzer, Večerek, Vydra a Chyský. (Poznámka K.L.: V tomto oddíle se registrovala řada členů KSČ a oddíl tvořil vlastně jádro tzv. KRUHu přežívajícího bez podstatných změn z konce let osmdesátých až do 21. století).
- 5619 Stranická junácká skupina ustavená na půdě MV KSČ dne 23. 10. 1969: D. Kulíková, ved. stran. skupiny, M. Vodák a J. Zikán, členové předsednictva skupiny. Další členové: J. Maudr, dr. Müller, Chyský, Škoda, Vacek a Žáček. Ustavení skupiny bylo oznámeno br. Hálovi doporučeným dopisem. Podepsána Kulíková.

- 5620 Dopisy rozeslané dne 7. října 1969 předsedům všech stranických skupin při KRJ. Podepsáno Hálou, Floriánovou, Marhoulem, Břicháčkem a Peškovou. Adresáti: Ing. Ludvík Renta, Č. Budějovice; Jaroslav Jareš, Úvaly u Prahy; pplk. Ing. Jan Judl, Plzeň; Drahomíra Kulíková, Praha; Leo Alstern, Brno; Jiří Hodík, Ostrava; Čestmír Šumanský, Ostrava; Ing. Karel Křivý, Brno; prof. Zdeněk Šandera, Hradec Králové. Přiloženo jedno vyhotovení tohoto dopisu (Drahomíře Kulíkové). (K.L: Předmětem dopisu je popud k aktivizaci stranických skupin Junáka v krajích).
- 5621 Pravděpodobný, ale v některých případech neověřený seznam některých kandidátů ve volbách do orgánů Junáka, kteří přiznali členství v KSČ: Václav Bečvárovský – Vabe, Mgr. Vladimír Cvrček – Vezír, Ing. Vladimíra Navrátilová – Vevy, MUDr. Vlasta Šebestová – Jéčko, Roman Šantora – Bobo.
- 5622 Koncept dopisu náčelníka, náčelní a starosty Junáka z 23. 5. 1969 Ústřednímu výboru KSČ v Praze, s. taj. ÚV KSČ prof. Dr. O. Průšovi. Obsah: Poděkování za dopis ÚV KSČ k 50. výročí práce Junáka v Československu. Zároveň i vyjádření *plné podpory našeho hnutí progresivním zásadám politiky KSČ, vyplývajícím z přesvědčení a potřeb naší vlasti, podpory vládě i Národní frontě, zvláště pak prvnímu tajemníku KSČ, Dr. Gustávu Husákovi...*
- 5623 *...Existuje seznam bývalých skautů, kteří kolaborovali s komunisty při potlačení Junáka v letech 68–70. Dvě třetiny jsou už „na pravdě Boží“ a zbylí se vymlouvají, že „jen sloužili dětem“...* (Kanadské listy, č. 4/1997)
- 5624 Ladislav Sitenský v knize „Se skautským pozdravem“ na straně 7: *...Jak to bývá, existují i mezi skauty někdy „zloduši“...*
- 5625 Dopis Miltnera – Jestřába s návrhem na odznak s nápisy „Žaluji“ a „Totalita vylučuje skauting. Skauting vylučuje totalitu.“ Na ploše je československý skautský odznak probodnutý mečem se jmény: Hitler, Gottwald, Preininger, Hála, Žák, Haškovec, Poledňák, Macháček, Bureš, Floriánová, Pešková, Břicháček, Tenorová, Marhoul, Hofbauer, Fuchsa, Čmolík, Jágr, Moravcová, Rybníček, Sedláček, Kratochvíl, Vaněk, Chodounský, Sum, Křivý, Kotrba, Bayer, Šindlerová, Kulíková, Himl, Máriařková aj.
- 5626 František Kašpárek: Řeč na skautském aktivu 5. 4. 1970. (Část těsnopisného záznamu).
- 5627 Zápis z Pražského junáckého sněmu konaného dne 15. 3. 1969 v Praze 2, náměstí Míru, sál Majakovského. Zaznamenána řada závažných projevů.
- 5628 Zápis ze zasedání Pražské rady Junáka 26. 5. 1969.
- 5629 Pražská rada Junáka. Pohovory s pražskými činovníky v únoru 1970.
- 5630 Pražská rada Junáka. Analýza činnosti. Únor 1970.
- 5631 Chronologie zániku organizace Junák. Celkový přehled. (Autor neznámý).
- 5632 Plán organizačního zabezpečení realizace závěrů zářijového pléna ÚV KSČ v ústředních orgánech Junáka. (Podrobný rozpis úkolů se jmény pověřených straníků z ústředí Junáka).
- 5633 Pokyn Ústřední rady Junáka všem složkám Junáka k zajištění jednotného postupu při výstavbě Socialistického svazu mládeže. 12 listů.
- 5634 Listina přítomných na posledním zasedání NChK dne 29. 8. 1970.
- 5635 Prohlášení bývalých vedoucích funkcionářů Junáka: Plnou podporu Pionýrské organizaci ČSSR. Podepsáni: V. Koseová, V. Macková, dr. R. Plajner, ing. V. Marhoul, A. Floriánová, D. Kulíková, dr. V. Břicháček, ing. Z. Hála, Ing. B. Charvát, dr. L. Tenorová, dr. J. Pfeiffer, D. Bednářová, ing. V. Jager, Z. Domnosilová, J. Bayer, doc. Vurm.

- 5636 K.L.: Nelze pochybovat o tom, že tehdy ÚRJ rozhodla proti vnitřní vůli velké většiny české skautské organizace.
- 5637 Z prohlášení SYRINX, odsouzeného tehdejším vedením Junáka v roce 1970, protože tam byl nesouhlas s dalším ustupováním od vlastního skautského programu, ale kde byla i tato slova: *...Skauting a socialismus nejsou antagonis-tické, spolupracujeme a chceme spolupracovat s Pionýrskou organizací zdravou konkurencí, soutěžením, i když metody naší práce nejsou totožné, nejsou proti-socialistické...*
- 5638 Sedmibodové prohlášení z 27. listopadu 1989 o novém ustavení skautské organizace.
- 5639 K.L.: Skauti nebyli nikdy přísnými zastánci věty apoštola Pavla: „Kdo není s námi, je proti nám.“ Zato se toho až příliš často odvolávali komunisté.
- 5640 Článek „Nejsme jako oni“ s obsahem: *Povídá se, že Oddíl Velena Fanderlika bude přijímat do svých řad komunisty. Aby se i tam naplnilo polistopadové heslo „Nejsme jako oni“. Stranické skupiny Junáka v letech 1968–1970 ani v ústřed-ních, ani v nižších orgánech totiž nekomunisty mezi sebe nepřijímaly. Tehdejší ústavní pořádek to jaksi nedovoloval, protože by byla porušována výlučná vedoucí úloha komunistické strany. Nyní máme ovšem ústavu jinou, svobodo-myslnou a v článku prvním stanov Junáka je uvedeno, že jsme občanským sdružením nepolitickým. Podle některých názorů bylo by prý proto zcela ne-správné a diskriminační, kdyby se OVF choval jako kdysi komunistické stranické skupiny a nepřiznával právo komunistů, současných i bývalých, stát se jejich členy. Možná, že by ze svých bohatých zkušeností poradili, jakým způsobem se dá zatočit s osudem Junáka. Vždyť se jim to v minulosti tak hladce podařilo. Podepsán pseudonymem YAK, což byl KAY – Karel Lešanovský. (Článek byl publikován jako satira v tisku Konfederace politických vězňů. Poznámka: Oddíl Velena Fanderlika sdružuje skauty-mukly z komunistických žalářů).*
- 5641 Písko – Řehák – Kašpárek: *...Ve vedení organizace se stále více uplatňovala stranická skupina, přímo dirigovaná aparátem KSČ, který rozhodoval o tom, jakou roli kdo má hrát. Ústřední orgány musely být doplněny kooptací o další členy, většinou komunisty, takže nakonec vedení stranické skupiny suplovalo funkci volených orgánů, jejichž autentická usnesení nahrazovala vlastní ideologizovanou versí... Usnesení spojených náčelnictev z 13. 1. 1990 říkalo: „Těm (zejména z vedení tzv. stranické skupiny), kteří se o to přičinili, doporučuje-me, aby sami odešli z našich řad... Je na sněmu, aby zvolil pouze ty činovníky, jejichž morální vlastnosti jsou zárukou správné cesty skautského hnutí.“*
- 5642 Písko – Řehák – Kašpárek: *...Jde o to, aby činovníci, kteří se v r. 1970 výrazně negativně angažovali, nadále nepůsobili v řídicích funkcích...*
- 5643 Jiří Zajíc – Edy, předseda duchovní rady: *...při posuzování osob mělo by mít v naší současné situaci hlavní váhu to, do jaké míry jsou napadení bratři (větši-nou spojovaní s bývalou stranickou skupinou KSČ v Junáku) dnes ochotní a schopni vznikající organizaci pomáhat – a co pro ni dobrého skutečně dělají. Navrhují tedy kritérium Ježíšovo: „Poznáte je podle ovoce“... (ČIN, č. 6 – duben 1990)*
- 5644 K.L.: Jak mohl působit a působil strach o sebe samotného na jednotlivé čelní činovníky Junáka v letech komunistických nátlaků?
- 5645 Eduard Pachmann: Zaplál oheň divuplný. Třetí likvidace Junáka – 1970. (Skauting č. 1/1990 – září)
- 5646 *...Náčelnictvo doporučuje, aby v ústředních orgánech mohl zastávat každý pouze jednu volenou funkci a aby všichni kandidáti ústředních orgánů v prvé*

- etapě podepsali prohlášení o bezúhonnosti a v druhé pak byli lustrováni... V této souvislosti, s ohledem na přijatý lustrační zákon, bylo dáno k úvaze, zda lustrace podstatně nerozšířit, např. až do úrovně volených zástupců okresů... (Junák hlásí, č. 6/1991 ze 4. 10. 1991)*
- 5647 TGM v časopise Atheneum: *Hrdost národa a jeho výchova nesmějí spočívat na lži.* (Skauting č. 1/1997). (Poznámka K.L.: Kolik těch lží a polopravd se objevilo v letech 1968–1970 při rozhodování o příštím osudu českého skautského hnutí!!!)
- 5648 Po listopadu 1989 a před 4. sněmem Junáka proběhlo několik tzv. „porad u kulatého stolu“, které ustavilo Prozatímní ústředí Českého Junáka a na kterých se hodnotila minulost Junáka a připravovaly jeho nové možnosti, včetně záležitostí tzv. kádrových. Ukázkou z těchto jednání je dokument z 16. 3. 1990. Zápisy ze všech těchto „kulatých stolů“ se dochovaly a jsou dodnes předmětem vážných polemik. Mimo jiné i o tom, že způsob ukončení činnosti Junáka v roce 1970 měl vážné následky při vymáhání tzv. právní kontinuity Junáka.
- 5649 Čtk: *Skautská organizace ve sporu o zámek Štířín u soudu neuspěla... Okresní soud pro Prahu-východ včera zamítl žalobu skautské organizace Junák proti Konferenčnímu centru Štířín ve sporu o vlastnictví stejnojmenného zámku. Zástupci Junáka tvrdí, že skauti nemovitost po válce řádně získali, ale po únoru 1948 je o zámek protiprávně připravili komunisti. Soud však dal včera za pravdu žalované straně, která nárok skautské organizace neuznává. Soudkyně Marie Cimrová dospěla k závěru, že nebyla dodržena právní kontinuita skautské organizace. Pokud Ministerstvo vnitra po listopadu 1989 znovu zapsalo Junák jako organizaci, jde o jiný subjekt, než původní skautská organizace...* (LN 8. 10. 2002)
- 5650 Dopis Jiřího Navrátila ze dne 24. 8. 1994 Eduardu Pachmannovi, podle kterého se Ústřední rada Junáka na svém zasedání dne 4. 6. 1994 hlasy téměř všech účastníků (1 zdržení a 1 hlas proti) rozhodla neúčastnit se jednání tzv. „skautské sekce“ konference „Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou“. (Poznámka K.L.: Rozhodnutí ÚRJ je mimo jiné dokladem o vnitřní situaci v tomto orgánu, který uvádí pro své rozhodnutí jako důvody neochotu jednat s členy protiskautské „zločinecké organizace“, kteří také byli na konferenci přizváni, a na druhé straně svým jednáním nic nenamítá proti jiným členům této „zločinecké organizace“ a bez problémů s nimi spolupracuje).
- 5651 *...Normalizační období 1970–1989 již nemá na svém kontě takovou hrůznou bilanci. Formy represe se změnily. Půlmiliónu „protisocialistických živlů“ bylo odehnáno od svých profesí a odsunuto na periferii života. Z jejich rodinných příslušníků se stali rukojmí...* (Z editorské reflexe Jána Smolce ke knize Aloise Lorence: Ministerstvo strachu? Neskartované vzpomínky generála Lorence. Tatrapres Bratislava 1992).
- 5652 Kulatý stůl Rudého práva a Pravdy o roku 1968. O lidech a událostech. (Rudé právo 12. 8. 1988)
- 5653 Jindřich Pecka: *...Zhruba od konce března 1968 se probuzená občanská paměť stala silou, která postupně určovala dynamiku i hloubku politických změn. V jistém smyslu ovlivnila i změnu uvnitř reformního proudu KSČ, který se sám ocítl v pozici elementu občanské společnosti.* (Z úvodní studie k prvnímu svazku pramenné edice k dějinám československé krize v letech 1967–1970).
- 5654 Lubomír Brokl: Čím byl a čím zůstal osmašedesátý? (Separát).
- 5655 *...Jak vidno, socialistický základ, rámec i cíle jsou přijímány a zdůrazňovány všemi složkami nového pluralitního společenství zájmů... Byly obnovovány*

*tělovýchovné, náboženské i jiné organizace a útvary, zakotvené v tradici zejména českého společenského povědomí a nevytlačené z něho ani po jejich rozpuštění po roce 1948 (Sokol, Junák)... Oživilo se také hnutí mládeže, organicky diferencované podle zájmů mladé generace a využívající i některé tradiční formy a metody práce, přizpůsobené potřebám socialistické společnosti...* (Ze stran 18 a 79 knihy Jiřího Hájka „1968“, Praha 1994)

- 5656 Bruno Břečka: Kronika čs. skautského hnutí do roku 1990. Výtah let 1968–70. Koncept opraveného a doplněného vydání 14. 11. 1997. (Předáno k posudku Karlu Lešanovskému).
- 5657 Zpráva Historické komise Junáka V. sněmu v roce 1992. (Uložená v Ústředním skautském archivu).
- 5658 Výsledek odpovědí na dotazník týkající se let 1968–1970 zaslaný všem ORJ. (Uloženo v Ústředním skautském archivu).
- 5659 Shrnutí dosavadních zpráv Historické komise Junáka o událostech v našem hnutí v letech 1968–1970. (Uloženo v Ústředním skautském archivu).
- 5660 Karel Lešanovský: Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970. Tehdejší události a jejich důsledky. ČIN, Praha 2003. K této práci bylo soustředěno velké množství dokumentace. Byla autorem utříděna, sepsána a předána do Ústředního skautského archivu, kde je všem vážným zájemcům k dispozici. Roků 1968–1970, stranických skupin a „normalizace“ se týkají zejména tamní dokumenty čísel 27006, 33157, 33060, 33061, 41115, 41122, 41126, 42015, 42030, 42067, 42102, 53011, 53055, 53056, 54062, 56009, 45029, 57015, 73029, 73103.

Další materiály k této části (roky 1968–1970, stranické skupiny a „normalizace“) jsou zařazené také v jiných částech tohoto archivního souboru, a to například v dokumentech čísel 2151, 2156, 2157, 2170, 2171, 2181, 2197, 2333, 2341, 3092, 3298.

## KS-K: Pokus o nadechnutí v letech 1968-1970

- 6001 K.L.: Byl to opravdu pokus o nadechnutí. Inspirace, podnícení nového začátku v politických poměrech, které k tomu vytvořily předpoklady. Význam toho latinského slova „inspiro“ neznamena ale jen nadechnutí, vdechnutí, ale i vydechnutí, tj. konec toho pokusu. A tak ten pokus opravdu jak začal v roce 1968, tak během jen několika měsíců i skončil v roce 1970.
- 6002 Karel Kryl: *...V roce 1968 potkal jsem spoustu báječnějších lidí, objevily se první kluby mládeže, první skautiči. Byla to doba plná nadějí a také obětavosti. Měli jsme velmi naivní víru, že něčím takovým nakazíme i země okolo, že se komunismus zlomí, ale... tenkrát ještě nebyl ten pravý čas. Revolta neměla šanci, existovaly dva bloky, které se dohodly, a s námi nepočítaly. Ale jinak než vojskem se to nedalo zastavit. Byl to ohromný výbuch svobody, lidé už nechtěli demokratizaci, ale demokracii...* (Půlkacíř, Rozhovor Miloše Čermáka s Karlem Krylem. Druhé, doplněné vydání, Praha 1994)
- 6003 *...Svou činnost obnovují skauti, bývalí, političtí vězni zakládají klub K 231, vzniká Klub angažovaných nestraníků (KAN), je založena Společnost pro lidská práva...* (Kardinál Tomášek. Generál bez vojska...? Vyšehrad, Praha 2003, str. 38)
- 6004 *...Znovu se rodí občanská společnost. Na scénu se vrací skauti a Sokolové. Kolaborantské politické strany začínají jednat samostatně. Vzniká KAN a K 231. KSČ přes Dubčekův odpor svolává mimořádný sjezd... Je naděje, že sjezd povede k znovuzrození poválečné pseudoplurality. Ta by se jistě během několika let přežila a proměnila ve skutečnou pluralitu. 95 % občanů se v průzkumu mínění vyslovuje pro socialismus. Domnívá se tedy ve své většině, že odstranění politické nesvobody a provedení šikovské ekonomické reformy umožní, aby se socialismus projevil jako nejlepší řešení problémů člověka. Politická svoboda by ovšem umožnila vydat se jinou cestou, kdyby se tato hypotéza nepotvrdila... Toto všechno ovšem dobře chápali Sověti i jejich poslušní satelité...* (Jan Friedlaender: Osmadesátý. Dk-dialog, č. 6/1998)
- 6005 Havlíčkův Brod 24. března 1968: *My, pracovníci a činovníci Junáka v Havlíčkově Brodě, s radostí sledujeme práci Přípravného výboru pro obnovení činnosti Junáka. Hlasujeme pro samostatnou junáckou organizaci vedenou br. dr. Plajnerem a čelnými činovníky, k nimž máme naprostou důvěru. Jedině v této organizaci jsme připraveni ihned zahájit práci. S bratrským pozdravem... podpis 25 bratrů a sester.* (K. L.: Ukázka z řady podobných dokumentů o začátku obnovy skautského hnutí v Československu v roce 1968).
- 6006 *Junáci zahajují činnost. V diskusích, které v současných dnech probíhají na různých místech, se ozývají také kritické hlasy, proč a jakým právem byla zastavena činnost Junáka. Statisícům československých junáků byla takto znemožněna jejich dobrovolná a vysoce záslužná výchovná práce a mnozí byli nezákonně pronásledováni a vězněni. Sám tehdejší předseda ČSM dnes veřejně uznává, že to byl chybný krok, neboť představa, že pionýrská organizace ČSM bude sama zajistit mimoškolní výchovu naší mládeže, se ukázala nereálnou... Pracovníci Junáka z pražské oblasti proto svolávají informační schůzku dne 28. března 1968 v 17.00 hodin do posluchárny přírodovědecké fakulty Karlovy university, Praha 2, Albertov 6... Podepsán Doc. Dr. Jiří Stárka, Praha 2, Viničná 5. (Výpis z dalšího dokumentu o zahajování činnosti na jaře 1968).*

- 6007 Zpráva o jednání zástupců výkonného výboru ÚV ČSM dne 16. 4. 1968. Předsedal Zdeněk Vokrouhlický. Účastnil se i Junák. (Kompletní záznam).
- 6008 Několik připomínek k práci Junáka (právní, mezinárodní, vnitřní). Zpracoval Antonín Sum 4. 4. 1968. (Kompletní záznam).
- 6009 Právní postavení Junáka. Dne 30. 5. 1968 zpracoval Antonín Sum. (Kompletní záznam).
- 6010 Dopis Junáka z 10. 6. 1968 Ministerstvu vnitra o právní subjektivě Junáka k čj. NV 111/3-800/6.
- 6011 Opis listu Ministerstva vnitra Československé socialistické republiky z 21. října 1968 Č. j. NV-111/3-1994/68 – Rozhodnutí o schválení organizačního řádu (stanov) dobrovolné organizace český „Junák“... (Notářsky ověřený opis státním notářem Dr. Antonínem Svojsíkem).
- 6012 Prohlášení Jarmila Burghausera z 20. 8. 1968 na schůzi přípravného výboru Náčelnictev chlapeckého a dívčího kmene: *Jestliže neprosadíme svobodu myšlení, pak vystoupíme z Junáka, protože pak celý demokratizační proces je pustá fráze.*
- 6013 Návrh na úpravu organizačního uspořádání vyšších složek Junáka ze dne 26. 9. 1968.
- 6014 Dopis ústředí Junáka z 26. 9. 1968 všem složkám Junáka o „Službě vlasti“ a „Stromu republiky“.
- 6015 Záznam z pracovní porady vedení Junáka a vydavatelství Mladá Fronta z 30. 9. 1968 o vydávání skautských časopisů. Skaut-Junák měl vycházet v počtu 200 000 výtisků, Skauting v počtu 20 000.
- 6016 Návrh na přeměnu spojovací skupiny ZÚ na koordinační komisi ÚR – doplněk k návrhu z 19. 10. 1968.
- 6017 Zápis o jednání konaném dne 12. 11. 1968 v Oblastním muzeu ve věci návrhu vybudování Ústřední lesní školy čs. Junáka a muzea ochrany přírody.
- 6018 Zprávy ze schůzí přípravného výboru náčelnictva 16. 7., 23. 7., 13. 8., 20. 8., 30. 8., 13. 9., 20. 9., 24. 9. a 27. 9. 1968.
- 6019 Zápis ze zahajovací schůze organizační rady dne 6. 12. 1968.
- 6020 Dopis Ústřední rady Junáka po III. junáckém sněmu všem činovnicím a činovníkům Junáka. V přílohách byly: Organizační pokyny č. 1 a 2, Instrukce ÚR č. 1, Seznam okrsků, středisek – činovníků, Materiál o III. sněmu.
- 6021 K. L.: Ačkoliv III. sněm ani stanovy nepočítaly s možností vytváření homogenních oddílů Junáka, v celé republice jich vznikalo velké množství a většina pracovala celé období 1968–1970.
- 6022 Stranická skupina ve vedení Junáka s tehdejšími čísly spojení do zaměstnání i do bytu. V seznamu jsou tato jména: Eduard Ureš, Emil Šafář, Pavel Macháček, Zbyněk Hála, Jaroslav Störzer, Vladimír Vurm, Josef Zikán, František Ledvinka, Bohumír Žák, Jiří Chyský, Jan Šimáně, Eduard Škoda, Vladimír Jager, Ota Sedláček, Jarmila Šrámková, Václav Břicháček, Jiří Vořech, Jan Pfeiffer, Jaroslava Pešková, Anna Florianová, Vlasta Koseová, Alois Had, Jaromír Mítka, Bohumil Charvát, Helena Kučerová, Zdeněk Janík, Zdeněk Ticháček, Václav Marhoul.
- 6023 Pavel Macháček v jednom ze svých projevů: *Založení stranické skupiny bylo nezbytné pro rozvoj Junáka... Považujeme za nutné, aby v Junáku aktivně pracovalo co nejvíce komunistů... Nemám se za co stydět, mám čisté svědomí... Zdá se, že antikomunismus je jakási choroba, kterou by bylo třeba léčit nějakým novým penicilinem...*



- 6024 ...Právě na příkladu biskupa Otčenáška (i skauta-mukla) je vidět, že i benevolence reformních komunistů měla své meze. Přestože i tito lidé snad upřímně usilovali o „socialismus s lidskou tváří“, nemohli překročit svůj ideologický stín. Ani v Pražském jaru nepřestávala platit tři základní tabu: vedoucí úloha komunistické strany, socialismus a láska k Sovětskému svazu. Nespornou zásluhou „osmašedesátníků“ bylo, že se dějiny u nás dostali po desetiletí trvající stagnaci opět do pohybu, i když prudšího, než očekávali a než si přáli. Tempo společenského pohybu přestala totiž určovat strana vlastní monopol moci, ale na jejím místě občan, který měl dost věčného poručíkování různých fanatiků nebo oportunistů a toužil po pluralitní společnosti, po obnově pravé demokracie... (Kardinál Tomášek. Generál bez vojska...? Praha 2003, str. 41).
- 6025 ...Vzpomínka patera Mixy: „Asi v dubnu 1968 došla tajná zpráva z Vatikánu, že se nemáme nechat strhnout událostmi Pražského jara – nebude mít dlouhého trvání... Pro naše uši to znělo překvapivě pesimisticky. Ale zakrátko se ukázala tato zpráva jako nejvyšší pravdivá...“ (Kardinál Tomášek. Generál bez vojska...? Praha 2003. str. 47)
- 6026 Benjamin Kuras: „Střetli jsme se s nepřítelem, a on je my,“ praví jedna postava v jednom komiksovém seriálu... Chce vyjádřit asi toto: většina z nás tráví život tím, že za všechny maléry svaluje vinu na někoho nebo na něco jiného. Dokud v tom pokračujeme, jsme bezmocní. A zůstaneme bezmocní, dokud svoji bezmocnost nekonfrontujeme a nepřiznáme si, že si alespoň zčásti svoje mizérie působíme sami... Komunismus je vleklá a recidivní duševní choroba. Radovat se, že jsme se z ní během jednoho desetiletí vyléčili v dokonalou humanistickou demokracii, je jako plést si orgasmus s infarktem. Taková kompletní soustava jednání, cítěním, myšlení a instinktů, jakou je komunismus a všechny ostatní formy totality a otroctví, se z duše hned tak nevymytí a zůstává dlouho zaprogramována do automatických reflexů a každodenních samozřejmostí. A předává se druhé generaci... Dvacet let komunismu se na nás podepsalo dlouhou řadou trapností, z nichž nejsilnější asi byla tato: nedostatek smyslu pro odpovědnost a spolehlivost... Všichni jsme tím byli postiženi, všichni neseme podíl viny. Jenže ono i toto chlácholení nám pomáhá vzdávat se odpovědnosti a brát nespolehlivost jako normu... Díky tomu dokážeme žít v právně-politické schizofrenii, v níž máme zákon zakazující šíření totalitních ideologií, ale zároveň ústavně zaručenou parlamentní stranu, která totalitní ideologii šíří a kterou volí proporčně tolik Čechů jako Le Pena Francouzů a která má víc aktivních členů než všechny ostatní politické strany dohromady... Komunismu se nezbavíme, dokud v nepříteli nepoznáme sebe. (MfD 13. 6. 2002)
- 6027 ...Neméně zajímavé je archivně podložené pojetí pražského jara 1968 jako „nejen zrady tzv. zdravých sil KSČ, ale i státnického selhání tzv. progresivního vedení“. Vedení nedokázalo využít možnosti k obraně státních zájmů, již nabízela nahodilost kremelské politiky... (Jakub Vít v LN 24. 10. 1998)
- 6028 Reformní komunistická garnitura, která vládla v Československu v roce 1968, podle předsedy Křesťansko-demokratické strany Václava Bendy dílem v skryté duše přivítala sovětskou okupaci, která konečně přerušila demokratické experimenty, jejichž dosah zastrašil většinu těch komunistů, kteří na ně původně přistoupili... Tehdejší komunistická garnitura podle Bendy nezamýšlela nikdy opravdu odvést stát od socialismu, dovést ho ke svobodě a demokratickému řízení... (Děčínský deník 23. 8. 1993)
- 6029 ...Šedesátá léta byla aktivním procesem, volně (myslím vůli) navozenou aktivitou ochrnutého... A pokrok byl i v tom, že nikdo nikomu výchozí pozici ani ve snu

- nevyčítal, jediným měřítkem bylo, kdo už chodí po svých a koho ještě musí koulet... (Miroslava Holub v LN 23. 1. 1995)
- 6030 ...Mnozí nepochopili údobí let 1965–1978, kdy podle některých dělal (Tomášek) nedůstojné kompromisy a ústupky vrchnosti. Toto nepochopení plynulo z neznalosti taktiky tehdejší vatikánské zahraniční politiky. Za dob Pavla VI. razil jeho státní sekretář arcibiskup Agostino Casaroli zásadu, že je třeba vycházet do krajnosti vstříc komunistické vládě... (Pater Mixa v knize „Kardinál Tomášek. Generál bez vojska...?“, Praha 2003, str. 90)
- 6031 ...Až do raných šedesátých let se psalo mnohem víc o odboji než o okupační politice nebo dokonce o kolaboraci... Vpád vojsk Varšavského paktu v srpnu 1968 a období resovětizace, nazvané „normalizací“, tyto trendy zastavily... (Detlef Brandes: Češi pod německým protektorátem. Praha 1999, str. 484)
- 6032 Jan Pfeiffer: ...Když chce sedlák sklízet dobrou úrodu, musí kydat hnůj, a potom trochu smrdí... (V textu „Třicet let“ o svém členství v KSČ a stycích s StB).
- 6033 Angelika Hanauerová: ...když si tam (estébáci) nic takového nedopsali u mě, proč by to dělali u jiných, kteří tvrdí, že si jejich údajnou spolupráci SNB vymyslela? (LN 16.–17. 11. 2005)
- 6034 Komunistický ministr vnitra Obzina: ...Podle leninské teze: kde není náš vliv, tam je vliv nepřítele...
- 6035 ...20. 8. 1968 zahajuje Tomášek teologicko-pastorační týden, který musel být přerušeno pro vpád intervenčních vojsk... (Kardinál Tomášek. Generál bez vojska...?, Praha 2003, str. 192). (K.L.: Zajímavé je, že i vedoucí představitelé Junáka pracovali na ústředí do pozdních večerních hodin 20. 8. 1968 na přípravě obnovy Junáka. Dochoval se o tom autentický dokument).
- 6036 ...4. 1. 1970 člen ÚRJ gen. Ureš-Ulbricht reagoval na útočný článek proti Junáku v časopisu Tribuna tím, že napsal protest spolu s rozbořením článku Tribuně a požádal o jeho uveřejnění. Poslal jej i na ÚV KSČ, MV KSČ v Brně a na Ústředí Junáka s žádostí, aby byl předán předsedovi stranické skupiny Zb. Hálovi. Nedostal však od nikoho odpověď... Stranická skupina zařídila, že v „Junáckém činovníku“ toto prohlášení nevyšlo, a tím dokumentovala, že fakticky převzala veškerou moc v ústředí Junáka... (Břečka: Kronika..., str. 252) (K.L.: Jiné prohlášení tří dalších činovníků nazvané „Jací jsme a co chceme“, mělo být úvodem k širšímu souboru dalších článků. Ani to publikováno nebylo, i když jedním z autorů byl člen stranické skupiny Junáka Václav Břicháček).
- 6037 ...Čím víc byl Hácha a protektorátní vláda zbavováni německými úřady vlivu, tím méně mohli hrát zprostředkovatele mezi českým národem a německými pány... (Detlef Brandes: Češi pod německým protektorátem. Praha 1999, str. 344) (K.L.: Obdobné to bylo s vedením Junáka a jeho vztahem ke skautskému hnutí v době vzrůstajícího vlivu KSČ na vedení Junáka).
- 6038 ...Dr. Emila Hácha je možno považovat za nepřímou oběť Hitlerovy agresivní politiky a války. Násilné rozbití Česko-Slovenska v březnu 1939 ho posunulo do situace, kterou při prezidentském výběru a volbě v listopadu 1938 nikdo nečekal a pro niž Hácha nebyl uzpůsoben. Na reálnější odpor proti Německu by však tehdy nemohl myslet žádný československý politik... Neblahý politický vývoj ho srazil a zároveň povýšil do historie, která se pro něho z neblahé změnila v tragickou... Také otázka z nejzávažnějších, proč tak Hácha konal a proč nechal se sebou tak zacházet, se dá z tohoto spojení života a doby zodpovídat. Historie musí samozřejmě přihlížet k subjektivním důvodům pro postoje, chování a skutky, ale nemusí je brát za svůj úsudek a hodnocení. Hácha se stal oficiálním reprezentantem české kolaborace s nacistickým Německem a jeho okupace

- českých zemí. Byl do tohoto postavení vtačen, nepřál si je, dost dlouho se snažil ovlivňovat náplň své obtížné a nevděčné funkce, ale nikdy se jí nevzepřel a tím jí akceptoval. Kolaborace měla více odstínů, od plného ztotožnění se s nacistickou ideologií a politikou, otevřené vlastizrady, skrytého udavačství až po horlivější plnění pracovních úkolů spojených s okupací. Většina lidí trudnou dobu přežívala, jak se dalo, a mnozí chtěli mít i tehdy „něco ze života“. Žádný národ se neskládá jen z hrdinů, ale v dobách zlých jich potřebuje co nejvíce... (Dušan Tomášek a Robert Kvaček: Causa Emil Hácha, Praha 1995, str. 216–217) (K.L.: Nabízí se paralela s osudy Junáka a jeho čelného představitele v letech 1968 a dobách následujících).
- 6039 Eduard Škoda: *...V Lukách pod Medníkem žil náčelník Junáka dr. Rudolf Plajner. Rád vzpomínám na obdivuhodného člověka, jemuž jsem dělal při obnově skautské organizace v roce 1968 tiskového tajemníka. Byl naším velkým učitelem a vzorem.* (Z knihy „Pražský chodec vypráví... (III).“ Academia Praha 2001, str. 113)
- 6040 Kopie strojopisu Dr. Rudolfa Plajnera z Luk pod Medníkem dne 8. 2. 1970 Ústřední radě Junáka s rezignací na funkci náčelníka Českého Junáka. (K.L.: Tento dokument nepochybně vznikl, existuje jeho originál podepsaný Rudolfem Plajnerem. Jistě se o něm také na ústředí Junáka jednalo. V žádném z dochovaných tamních zápisů, které jsou nesporně úplné, není o tomto jednání ani zmínky).
- 6041 Výpisy z jednání ústředních orgánů Junáka v roce 1968. Tam například text výzvy z 31. 8. 1968: *Všem dětem naší země! Když jste se rozcházely a rozjížděly na prázdniny, nikdo z nás ani z vás netušil, co přijde. Že krásné, slunné, svěží léto naší milované země skončí v rachotu tanků a obrněných děl, v hukotu těžkých vojenských letadel, v bolesti, v úzkostných otázkách, co bude dál... Prosíme vás o jedno: nikdy na tyto dny nezapomeňte! Vaše oči dobře vidí a vaše paměť musí vydržet déle, než naše!...* (Ukázky ze zcela úplných souborů zápisů z jednání všech ústředních orgánů Junáka z let 1968–1970, které se podařilo uchovat. V současné době (léto 2006) leží v Litoměřicích u bývalého vedoucího Historické komise Junáka Jaroslava Macka).
- 6042 Dopis Antonína Himla, předsedy Rady SODM (Sdružení organizací dětí a mládeže) ČSR ze dne 15. 4. 1970, ve kterém přísně vytýká vedení Junáka, že nerespektuje dohodnuté podmínky hospodaření se svěřenými prostředky.
- 6043 *...Dvě třetiny dnešní mládeže vnímá srpen 1968 jako každou jinou událost. Necelá čtvrtina se vůbec o toto období nezajímá... Podle sociologů má tato skutečnost kořeny v neochotě generací, jež srpen '68 prožily, diskutovat o něm se svými potomky. Po třiceti letech jde o politikum, které mládež podle sociologů svou podstatou nepřitahuje...* (LN 19. 8. 1998)
- 6044 *...Paměť národa nemůžeme přece zredukovat na trpké zkušenosti z minulé totalitní éry. A je přímo cynické vůči obětem sovětské srpové vojenské intervence a normalizační perzekuce zahrnovat ve jménu demokracie do doby nesvobody (§ 2, odst. c) období protistalinské revolty v roce 1968, která rozvrátila mocenskou totalitní strukturu. Neznám svobodnější měsíce v dějinách našeho státu, než byly měsíce Pražského jara...* (Deset let ÚDV, autor textu neuveden, i když je známý).
- 6045 *...Tomášek v adrese katolíkům 23. 4. 1988: „...Povinnost hájit se proti nespravedlnosti je jedním ze základních kamenů mravnosti...“* (Kardinál Tomášek. Generál bez vojska...?, Praha 2003, str. 131)

- 6046 Václav Malý: *...Byl jsem označen za kněze neposlušného, který škodí správnému communio mezi biskupem a knězem. Já jsem se však řídil podle svého svědomí: Nemohl jsem přece přistoupit na to, abych odvolal svůj podpis Charty 77...*
- 6047 Baruch Spinoza: *Každý má tolik práva, kolik má moci.*
- 6048 Olga Sommerová: *...Každý s vámi zachází, jak mu dovolíte. Když okolnímu světu dovolíte příliš, rozeberou vás na součástky. Rozšmelcujou... (LN 8. 11. 1997)*
- 6049 Václav Havel v projevu 28. 10. 1998: *...Masaryk mimo jiné řekl, že státy se udržují jen těmi ideály, z nichž se zrodily. Jdeme cestou těch, kteří tyto ideály naplňovali před námi a kteří je naplňují v naší době!...*
- 6050 Dopis Rudolfa Plajnera z 28. dubna 1982 Slavoji Chodounskému. Tam i tento text: *...Požádal jsem již br. dr. Suma i s. dr. Peggy, aby si vzali jako dlouhodobý úkol zpracovat cestu Junáka od jeho obnovení 1968 do jeho zániku 1970. Oba mi to slíbili a já bych rád, kdyby ses připojil k nim i Ty, spolu s br. Pachmannem a Břicháčkem. Máš přehled jako málokdo jiný, jistě i dostatek materiálů, a jsi tedy nad jiné povolán k takovému úkolu. Slib mi to, prosím! Já se již k tomu nedostanu. Budu rád, splním-li jiné úkoly. Kde jsou uloženy mé dokumenty z toho období, sdělím dodatečně... Další dopis Rudolfa Plajnera týkající se těchto záležitostí z 9. 9. 1984 Eduardu Pachmannovi, ve kterém je i tento text: *...Z mnoha náznaků soudím, že se bude v nedaleké budoucnosti zajímat naše společnost o postavení a postoje Junáka v období jeho obnovené činnosti. Ve svém vysokém věku a po mozkové příhodě nemohu počítat s tím, že bych mohl objektivně zpracovat celou problematiku naší činnosti v období 1968–1970. Co však mohu učinit, je požádat Tebe a br. Slavoje Chodounského, tajemníka bývalého Junáka, abyste pomohli shromáždit všechnu dostupnou dokumentaci našeho tehdejšího snažení. Archiválie, které mám, bych vám svěřil do opatrování a k utřídění, aby byly k dispozici těm, kdo se ujmou později vyličení našich snah o zlepšení mimoškolní výchovy dětí a mládeže. Sám bych se domníval, že byste měli dokumentaci roztřídit do čtyř období: spontánní obnova hnutí, organizovaná činnost do 3. junáckého sněmu, činnost po sněmu a závěrečné období činnosti. Mnohá jednání a následná rozhodnutí se dala ovšem bez svědků a není o nich zachován žádný záznam. Pokud jsem se jich účastnil já, pokusím se – budu-li živ, zdráv a schopen práce – napsat k nim několik vysvětlujících poznámek, nebo namluvit je na magnetofonický pásek. Doufám, milý Edo, že vyhovíš prosbě muže, který chce „být připraven“ i na cestu k Otcům a činí proto různá „poslední pořízení“... (K.L.: Žádná z těchto informací se včas nedostala skupině, která v Historické komisi Junáka zpracovávala roky 1968–1970. O „poznámkách a nahrávkách Rudolfa Plajnera“ k těmto rokům není nic známo. Na písemný dotaz, který poslal Karel Lešanovský Antonínu Sumovi jak byl splněn úkol daný mu Rudolfem Plajnerem, odpověděl písemně Antonín Sum: „Tento úkol jsem splnil.“ Nebylo ale vysvětleno, kdy a jak).**
- 6051 Podrobná písemná zpráva bratra Bobka – Stopaře o roku 1968 počínající pohřbem bratra Bohuslava Řeháka v lednu 1968.
- 6052 Eduard Pachmann: *...Je ovšem též pravda, že část našich činovníků poukazuje na to, že některé vedoucí orgány začínají opět využívat praktik padesátých let, a že by proto bylo dobře, abychom ve své práci raději ustali a nevystavovali mládež a sebe riziku případných komplikací v dalším běhu života... (Citace z jeho poznámek o třetí likvidaci Junáka v roce 1970 publikovaná ve Skautingu č. 1/1990)*

- 6053 Přehled almanachů a jiných příležitostných tisků, ve kterých se pojednává o letech 1968–1970. Zpracoval svého času Karel Lešanovský pro Historickou komisi ÚRJ. (Poznámka: Počet takovýchto tisků se od té doby značně zvýšil. Jsou ve sbírce almanachů shromážděných bratrem Noskem – Windym).
- 6054 Záznam z XVI. jednání skupiny 68–70 Historické komise ÚRJ ze dne 24. 2. 1996. Doklad o způsobu práce této skupiny. Všechny zápisy této skupiny jsou zachovány a byly předány protokolem do Ústředního skautského archivu.
- 6055 Dopis z ledna 1994 všem předsedům ORJ České republiky s prosbou o sdělení všeho důležitého, co se u nich událo v letech 1968–1970. Dvanáct konkrétních otázek.
- 6056 Shrnutí odpovědí na dotazník Historické komise ÚRJ týkající se let 1968–1970. Odpovědělo pouze 30 ORJ a 88 středisek. Všechny tyto dokumenty byly předány do Ústředního skautského archivu.
- 6057 Ukázka z korespondence Karla Lešanovského s jednotlivými činovníky Junáka týkající se let 1968–1970: Dopis z 5. 10. 2001 sestře Vlastě Mackové.
- 6058 Zpráva Historické komise ÚRJ pro VIII. řádný sněm Junáka, ve které jsou zejména pojednány události z let 1968–1970.
- 6059 Upřesnění a opravy „Zprávy historické komise“ z 1. 2. 1992 pro V. řádný sněm Junáka o událostech v našem hnutí v letech 1968–1970. Připojena i původní vlastní zpráva pro V. sněm.
- 6060 Zpráva studijně výchovného odboru náčelnictev chlapeckého a dívčího kmene (a přípravného výboru kmene dospělých), nedatovaná, zpracovaná Eduardem Pachmannem před 4. mimořádným sněmem. Jsou v ní komentovány i události let 1968–1970.
- 6061 Výpis z těsnopisného záznamu jednání ÚR 6. 6. 1970 o udělení skautského vyznamenání „Tři pruty bratrství“. Mezi vyznamenanými 8 členů KSČ.
- 6062 Část dokumentů získaných bratrem Trantinou v archivu WOSM v Ženevě, pojednávajících o letech 1968–1970. Podstatně rozsáhlejší soubor kopií z tohoto archivu získali Tomáš Jelínek a Jaroslav Macek při své cestě do Ženevy. Tento soubor stále ještě leží u Jaroslava Macka v Litoměřicích, cestovní zpráva je neznámá. Podobně tomu bylo a je i s uskutečněnou pracovní cestou do Londýna a jejími výsledky získanými v archivu WAGGGS.
- 6063 Soubor „Okupace před 25 lety. Deset dnů, které otráslы komunismem.“ (Postupně vycházející seriál v Telegrafu v srpnu 1993).
- 6064 Pecka Jindřich, Belda Josef a Hoppe Jiří: Občanská společnost 1967–1970. Emancipační hnutí uvnitř Národní fronty 1967–1970. Brno 1995. O Junáku tam strany 383, 417, 418, 438, 490, 492, 506, 512, 523, 524, 527, 532 i jinde. V rejstříku pouze jména Plajner a Sum. Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR zpracoval v „Bibliografii českých/československých dějin 1918–1995“ i „Výbor knih, sborníků a článků vydaných v letech 1990–1995“. V celé této bibliografii jsou jen čtyři záznamy o skautingu. (Poznámka K.L.: Je to důkaz o tom, že tento ústav neměl zájem o historii českého skautského hnutí).
- 6065 Komise pro analýzu historických událostí z let 1967–1970 ustavená rozhodnutím vlády ČSSR č. 100 ze dne 14. února 1990. (Jednání této komise nepřineslo očekávaných výsledků. Soubor materiálů k této záležitosti je v soukromém archivu Karla Lešanovského, který byl členem příslušné okresní komise v Děčíně. Jeho pátrání v bohatém souboru dokumentace uloženém v Ústavu pro soudobé dějiny nepřineslo pro skautské hnutí žádných neočekávaných výsledků. Bylo téměř nulové).

- 6066 Bibliografie děl o letech 1968–1970 je bohatá. O skautingu ale velice chudobná. Jako příklad lze uvést:
- a) Petr Pithart: *Osmašedesátý*. Původně samizdat, potom knižní vydání v Indexu v Kölnu v roce 1980, v Londýně 1987 a nakonec i v Praze 1990. (O skautingu by se tam marně něco hledalo).
  - b) Milan Svoboda: *Hledání zaváté stezky*. Praha 1994.
  - c) Bruno Břečka: *Kronika čs. skautského hnutí*. Brno 1999.
  - d) Karel Lešanovský: *Stručná historie skautingu v Děčíně v letech 1968–1970*. Vydalo středisko Junáka Úsvit v Děčíně na jaře 1993 jako rukopis. (Kromě záležitostí děčínského střediska Úsvit a ORJ Děčín je tam i celá řada odkazů a citací na materiály z ústředí Junáka. Práce je doložena 469 dokumenty. Všechno je uloženo ve Státním okresním archivu na zámku v Děčíně).
  - e) Karel Lešanovský: *Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970*. ČIN, Praha 2003. Na stránkách 72–75 této knížky je „Soupis pramenů k dějinám českého skautingu v období 1968–1970“. Jedná se o tisíce dokumentů, shromážděných, utříděných, sepsaných a protokolem odevzdaných do Ústředního skautského archivu v Praze. Tam jsou vážným badatelům přístupné ke studiu.

Další materiály k této části (Pokus o nadechnutí v letech 1968–1970) jsou zařazené také v jiných částech tohoto archivního souboru, a to například v dokumentech čísel 2159, 2179, 2307, 2333, 2341, 2357, 3422, 3423, 3424, 3427, 3429, 3430, 3431, 3455, 3456 a 5631.

## KS-L: Sjednocování

- 6301 *Mládež vedená mládeží... Mládež musí být vedena mládeží, řekl několikrát vedoucí mládeže dr. František Teuner. Mládež se sama vede a vychovává, a jestliže v minulých dobách se proti této výchovné zásadě mluvilo, pak je to dnes zásada nejen zcela oprávněná a opodstatněná, ale především naprosto nutná... Revoluce, pod jejímiž kroky umírá všechno, co je života neschopno a k žití zavadno – je revoluce mladých lidí. Jen v mládeži se rodí nové světy a řády, jen mládí je schopno revolucí, jen mládí dovede nesmlouvavě a rytířsky bojovat. Tento nový svět nemůže být veden starými lidmi, jen proto, že jsou příliš staří, než aby mohli pochopit sílu myšlenky a ideálu, za kterým mládež jde. (Správný kluk, časopis Kuratoria mládeže, č. 13/II z 13. 2. 1944, str. 6)*
- 6302 *...„Výchovy k říšské ideji“ se měly ujmout školy. Kuratorium pro výchovu mládeže a „Veřejná osvětová služba“ (VOS)... Kuratorium pro výchovu mládeže mělo činit „českou mládež vnímavou pro opatření, která budou z německého hlediska nezbytná při řešení protektorátní otázky“... Kuratoriu pro výchovu mládeže se 13. prosince 1942 podařilo lehkootletickými závody přilákat na 60 000 lidí... (Detlef Brandes: Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939–1945. Praha 1999, str. 287)*
- 6303 *...po válce bylo postupně obnoveno kolem pětasedesáti tisíc různých spolků. Komunisti je ale v letech 1948–1952 zase postupně rušili, až jich zbylo pouhých šest set. Všechna přeživší sdružení musela povinně vstoupit do Národní fronty. „Během padesátých let se začala tvrdě prosazovat kádrová politika. Ve spolcích docházelo k čistkám, do vedení byli dosazováni komunističtí funkcionáři,“ říká Jiří Kocián z Ústavu pro soudobé dějiny Akademia věd... (Veronika Ludvíková a Ivan Motýl v Týdnu 20. 12. 2004)*
- 6304 *29. 4. 1945... se o slovo přihlásil i Ústřední národní výbor mládeže, jenž oznámil utvoření jednotného Svazu mládeže skládajícího se z mladých komunistů, z mládeže sdružené v sociálnědemokratickém Hnutí za svobodu a ve Zpravodajské brigádě... (Detlef Brandes: Češi pod německým protektorátem..., str. 443)*
- 6305 *...Skautská organizace je rozpuštěna a její vůdci pozavíráni jako anglo-američtí špioni. Nahrazuje ji stranou řízené sdružení zvané Pionýr... (Benjamin Kuras: Češi na vlásku. Str. 176)*
- 6306 *K.L.: Snahu Junáka vymaňovat se z komunistických integračních záměrů sledovala pozorně Státní bezpečnost již od roku 1945, po roce 1948 i po roce 1968.*
- 6307 *Karel Nepraš: Život v budovatelském táboře pionýrů. (Průboj, červenec 1950)*
- 6308 *Kdo jsme a co chceme. Vystoupení Ireny Buhlové, členky prozatímního přípravného výboru Svazu mladých. (Tribuna č. 10 z 19. 3. 1969)*
- 6309 *...Skauting a socialismus nejsou antagonistické, spolupracujeme a chceme spolupracovat s Pionýrskou organizací zdravou konkurencí, soutěžením, i když metody naší práce nejsou totožné, nejsou protisocialistické... (K.L.: Z prohlášení SYRINX (autoři Kopt, Makásek a Zachariáš), které nesouhlasilo s postupem vedení Junáka v přípravě tzv. „normalizace“ a které také vedení Junáka zvláštním usnesením odsoudilo, přestože v něm – jak se zde cituje – byly i vstřícné názory).*
- 6310 *Rudolf Plajner na zasedání obou náčelnictev 29. 8. 1970: ...Krásné období od ledna 1968 do dneška končí. Přineslo své plody? Přineslo. Lituje toho? Nelituje. Podstatné je to, zda naše metody i zkušenosti prospěly mládeži*

*a této společnosti. Já sám říkám „Ano“ a říkají to i kritikové junáctví. Je potřeba, abychom od zítřka počínaje, každý z nás, nějak dali najevo, že skutečně mládeži sloužit chceme a že nevytvoříme nějakou atmosféru, v níž by nám kdokoli mohl říci „Nám radili, abychom to v nové organizaci zkusili, ale sami, chytráci, do toho nejdou!“ Měli bychom sami ve vhodné chvíli nabídnout své služby. Budou-li přijaty, služme; budou-li shledány lehkými pro další práci (věk, důvody společenské), abychom nezatrpkli a šli s důvěrou do budoucnosti: Jsem přesvědčen, že tu prostor pro společenskou práci je. Že se nemohou vrátit léta padesátá. Naše vláda, Národní fronta, strana naši práci uznávaly, dostali jsme i příspěvky pro práci v letošním roce, čili: Nejde o nějakou likvidaci. Budeme končit oficiálně svou činnost v úterý tím, že ukončí svou činnost orgán Junáka, ale každý z nás individuálně musíme pracovat dál. Nastupme do nové práce s odhodláním, s chutí: Já za sebe to chci udělat. To je vše.*

- 6311 K.L.: O přežívajících iluzích týkajících se budoucnosti hovoří i dokument ústředí Junáka č. j. 2501 T 6 z 12. 9. 1968 „Všem složkám a činovníkům Junáka!“ (Uloženo v Ústředním skautském archivu jako dokument číslo 33001).
- 6312 Výpis ze seznamu některých dokladů o organizaci dětí a mládeže. (Pravděpodobně z archivu Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR).
- 6313 Zápis za schůze Hlavního stanu Československého Junáka, která se konala v Brně dne 23. května 1970. Tam v bodě 2/6: *Br. ing. Marhoul se pověřuje předložit tento návrh na zakončení činnosti ČSJ: „Vzhledem k tomu, že jsou splněny ve smyslu stanov ČSJ i platných zákonných předpisů zák. č. 68/51 Sb. všechny předpoklady pro ukončení činnosti naší organizace, předkládám návrh bývalého Slovenského Junáka, aby činnost Čsl. Junáka a všech jeho orgánů byla ukončena dnem dnešním, tj. 23. 5. 1970...“* (následuje přehled potřebných dalších formálních kroků).
- 6314 SODM (Sdružení organizací dětí a mládeže) bylo založeno za účasti zástupců Junáka dne 19. 12. 1968.
- 6315 Zpráva Miroslava Mudry o cestě se skauty a pionýry do SSSR v září 1970. Tam i tento text: *...Soustředění výpravy před odjezdem se uskutečnilo v Seči. Vidím před sebou Tátu Plajnera, jak si na skautskou košili nasadil z aktovky vyndaný červený šátek. Všichni členové výpravy museli mít kvůli ruským pionýrům červené šátky. Když jsme se udiveně Táty Plajnera ptali, co to dělá, řekl, že za první republiky měli skauti šátky různých barev, a tak by mohli mít i červený. Proč ne. Hlavně když jsou skauty. Bylo to za přítomnosti bývalého tajemníka ÚV KSČ Otto Čmolíka, který se tehdy hlásil ke svému skautování, myslím na jižní Moravě... (Z dopisu 19. 3. 1998)*
- 6316 K.L.: Nemožnost svolat sněm k ukončení činnosti Junáka v roce 1970 se zdůvodňovala v některých falešných dokladech již 1. 6. 1970 tvrzením, že „většina základních kolektivů se již přihlásila do SSM a nižší články již ve své většině ukončily svoji činnost...“
- 6317 K.L.: Zrušením Junáka byla v jediné povolené dětské organizaci – Pionýru – samozřejmě povinná tzv. koedukace. S ukončením samostatných dívčích náčelnictev musely počítat i ty skautky, které se novým pořádkům nevzepřely. (Patřily mezi ně i sestry Macková a Pešková. Sestra Macková o tom později prohlásila, že se jednalo o činnost „...byrokratického aparátu doby nedávno minulé.“). A bylo třeba ji pak znovu napravovat. Jenže koedukace se zakořenila a rozrůstala a rozrůstá nadále i v Junáku po roce 1989.
- 6318 K.L.: Nucení k přechodu do SSM a PO bylo až drasticky naléhavé. Oficiální pozvánka Antonína Himla, předsedy SODM ČSR, z 29. 4. 1970 na slavnostní



- zasedání 11. 5. 1970 bylo vedle toho líbezným papírem. (Viz doklad v Ústředním skautském archivu číslo 57001).
- 6319 Návrh Antonína Himla na oficiální ukončení činnosti Junáka má datum 26. 8. 1970. (Viz též doklad číslo 57001 v Ústředním skautském archivu).
- 6320 Pokyn Ústřední rady Junáka všem svým složkám k zajištění jednotného postupu při sjednocovacím procesu dětského a mládežnického hnutí. Nedatováno. (Viz dokument číslo 53008 v Ústředním skautském archivu).
- 6321 K.L.: Rudolf Plajner znal plán postupu nového potlačení Junáka. Poctivě se snažil připomínkovat předkládané návrhy, o čemž existují jeho vlastnoruční poznámky a podtrženiny v textech, které pročítal. Nikde tam ale není nějaký zřetelný zásadní nesouhlas s navrhovanými postupy. Podle osobního vyjádření Václava Marhoulá bez náčelníkova souhlasu nebylo nikdy nic podstatného rozhodnuto.
- 6322 Některé připomínky Junáka pro jednání o vytvoření federální rady dětských a mládežnických organizací – Čs. ústředí dětských organizací (ČSÚDO). Schváleno předsednictvem ÚR Junáka 6. 1. 1970.
- 6323 Připomínky pro jednání s Federální radou.
- 6324 K.L.: Komunistická strana rozhodovala o tom, do jakých orgánů Pionýrské organizace budou zařazeni činovníci Junáka Plajner, Macková, Pfeiffer a další.
- 6325 Prohlášení bývalých funkcionářů Junáka „Plnou podporu Pionýrské organizaci ČSSR“. Podepsáni: V. Koseová, V. Macková, dr. R. Plajner, Ing. V. Marhoul, A. Floriánová, D. Kulíková, dr. V. Břicháček, ing. Z. Hála, ing. B. Charvát, dr. L. Tenorová, dr. J. Pfeifer, D. Bednářová, ing. V. Jager, Z. Domnosilová, J. Bayer, doc. Vurm. (Publikováno 6. 10. 1970 v Mladé frontě č. 236. Poznámka: U dr. J. Pfeiffera vynecháno jedno „f“).
- 6326 J. Vedral – Vlk: *Jako pohádka pro nejmenší vlčata a světlušky zní předkládaná tvrzení sestry Hany Dvořákové – předsedkyně kandidátní komise, v některých pasážích jejího doprovodného dopisu s prvními pokyny a informacemi ke sněmu. Např. v něm píše, že někteří členové ústředních orgánů Junáka (a znovu kandidující) jsou dnes v různých lživých materiálech, mimo jiné nařčení „z členství v orgánech, do nichž byli kýmsi nejmenováni bez svého vědomí a jejichž práce se nikdy nezúčastnili...“ Že se práce ve vyšších orgánech PO SSM v letech 1970–1989 nezúčastnili, není však jejich zásluha. Jednoduše je „ostří hoši a holky“ ze Socialistického svazu mládeže ke svému korytku nepustili. Pochybuji však silně, že většina o svém nejmenování nevěděla. Spíše opak je asi pravdou. Souhlasili a neprotestovali, neboť v té nejisté době sovětské okupace doporučení stranické skupiny KSČ v ÚR Junáka vylepšovala jejich kádrové profily... V doprovodném dopise jsme poučováni, že musíme (!) tyto „lživé materiály“ chápat jako rozbíjení našeho hnutí. Je to však osobní názor s. H. Dvořákové. Víím, že část členské základny naší organizace má ale jiný názor na minulé události, „lživé dokumenty“ a na některé lidi v ústředních orgánech Junáka, než má ona. Těmto členům však nejde o rozbíjení našeho hnutí, ale o očistu jeho ústředních orgánů od lidí, kteří ztratili jejich důvěru... (Článek „Na každém šprochu bývá pravdy trochu“ ve zpravodaji ČIN č. 2, 1992)*
- 6327 Z dopisu Dr. Rudolfa Plajnera 27. 4. 1980 Eduardu Pachmannovi: *...Sleduji také, jak nás a naši práci posuzují jiní. A musím s jistým zadostiučiněním říci, že nenávistné útoky a kritiky se téměř nevyskytují, spíše se objevují hodnocení rozpačitá a nechybí ani hodnocení příznivá, toť se ví, že v souvislosti s dobou, v níž jsme pracovali. Nemám proto pocit a neměl bys ho mít ani Ty i ostatní, že jsme nebyli na úrovni doby a že jsme nesloužili dobře dětem a společnosti. Opak*

- je pravdou... Památník písemnictví na Strahově vyžádal pro své účely mé práce o A. B. Svojsíkovi, Úsvit českého junáctví a Zavátou junáckou stezkou, spolu s řadou skautských archivních pramenů... Památník má, jak jsem byl ujištěn, zcela zvláštní status, přísnější než např. univ. či jiné knihovny, okresní či jiné archivy, a že se z jeho fondů nemůže nic vyřadit...*
- 6328 Dopis Junáka z 15. 9. 1970 Ministerstvu vnitra ČSR o ukončení činnosti orgánů Junáka. Podepsán Ing. Václav Marhoul, úřadující předseda Ústřední rady Junáka. (Poznámka K.L.: Taková funkce neexistovala. Ing. Marhoul byl tehdy místostarostou Junáka).
- 6329 Výpisy z korespondence bratra Plajnera týkající se archivní dokumentace. (Ze souboru korespondence zachované u bratra Horkého vypsál 15. 3. 1994 Karel Lešanovský. Existuje vážné podezření, že řada zde uváděné dokumentace je nyní nezvěstná).
- 6330 Výpis z korespondence Rudolfa Plajnera s Jiřím Krumpholzem. (Předává se celý výpis). Zvlášť zdůrazněno:  
28. 8. 1983: *...V nedávných dnech byl u mne na návštěvě br. dr. A. Sum. Toť se rozumí, že jsem ho upomenul o napsání autobiografie. Slíbil, že mi časem vyhoví...* (Pokud je známo, nikdy k tomu nedošlo).  
20. 1. 1986: *...Nedělám si průklepy korespondence a tak nevím...* (Z toho vyplývá, že náčelníkovu osobní korespondenci bude jen těžko vypátrávat, a to i u důležitých písemností).
- 6331 V mimořádném čísle zpravodaje „Junák hlásí“ pro IV. sněm upozorňuje Antonín Sum, že se vyskytují i zfalšované dokumenty, které nepodepsali ti, kteří jsou tam uvedení. (Konkrétní údaj, o které dokumenty se jedná, nebyl zveřejněn).
- 6332 Soupis vybraných dokumentů o tzv. „sjednocování“ uložil Karel Lešanovský do Ústředního skautského archivu v Praze v „Části B souboru k rokům 1968–1970“, jsou to dokumenty čísel 42001 až 42103.
- 6333 O životě oddílů nepodléhajících kapitulaci pojednává dokument uložený pod číslem 55001 v Ústředním skautském archivu v Praze.
- 6334 O nerespektování pokynů ústředí Junáka k rušení činnosti oddílů pojednávají dokumenty předané do Ústředního skautského archivu. (Viz tamní dokumenty čísel 58001 a následující).
- 6335 *...Mládež se místo ve skautských oddílech nadále scházela pod pláštěm turistických oddílů nebo klubů...* (Z knihy „Kardinál Tomášek. Generál bez vojska...?“ str. 54 – o době po novém potlačení skautského hnutí).
- 6336 Kdo a proč pracuje s pionýry. Z výsledků sociologických průzkumů. (Haló sobota č. 15 z 15. 4. 1989)
- 6337 Miloš Jakeš na shromáždění ke 40. výročí založení Pionýrské organizace: *...Odpovědnou a angažovanou práci s dětmi a mládeží ve volném čase považujem proto za jeden z nejvýznamnějších politických úkolů...* (Rudé právo 21. 4. 1989)
- 6338 Rodiče a děti. (Úvodník Rudého práva 15. 8. 1989)
- 6339 Členství v Národní frontě... V Socialistickém svazu mládeže 1 500 000, v Pionýrské organizaci SSM 1 800 000 členů. (Rudé právo 13. 9. 1989)
- 6340 Záznam ze srazu Instruktorské lesní školy v Plané nad Lužnicí v červnu 1989 u příležitosti 20. výročí ILŠ 1969. Úvahy o minulosti koncem šedesátých let i o možnostech budoucnosti.
- 6341 Sedm bodů z 27. listopadu 1989 a co jim předcházelo. (Záznam ze zpravodaje ČIN).

- 6342 Z osudů Dr. Zbyňka Vokrouhlického, předsedy Svazu mládeže koncem šedesátých let: Mimo jiné byl i v čl. Výboru pro lidská práva.
- 6343 Budeme mít, co jsme chtěli? S Václavem Koutným, bývalými předsedou Svazu české mládeže. (Mladá fronta 27. 1. 1990)
- 6344 Majetek Junáka a majetek Socialistického svazu mládeže a Pionýra:
- a) Ze zprávy tzv. „likvidační komise Junáka“: Z celkového počtu 710 junáckých středisek v hlášení jen z 252 středisek předán majetek za 5 341 483 Kč. Odhad všeho předaného majetku asi 15 miliónu Kčs. V Junu bylo zboží za 1 642 413,25 Kč. Do Kovošrobu předáno 17. 6. 1971 59 000 přezek v hodnotě 637 200 Kč. Bylo to 1 400 kg.
  - b) Poznámky k řešení bývalého majetku Socialistického svazu mládeže a Pionýra s ohledem na organizaci Junáka na Děčínsku. (Včetně jednání v parlamentě a intervence Dr. Burešové). Zpracoval 21. 4. 1993 Karel Lešanovský.
  - c) Ústavní zákon č. 496/90 Sb. o navrácení majetku KSČ.
  - d) Ing. Jan Prádler: Kdo je bez viny, ať hodí kamenem (aneb na sekyru dávat nebudeme, ale nikoho nechceme brát na hůl). (Článek tiskového mluvčího ÚV SSM v Mladé frontě 27. 1. 1990, obhajující chování ústředního orgánu svazáků).
  - e) Žádají, co jim patří. (Článek MUDr. Denise Patočky z Rumburku v Telegrafu z 8. 1. 1992, ve kterém se mimo jiné říká: *...Zatím každá režimová změna v našem státě (s výjimkou první republiky) znamenala okradení nebo vyvlastnění všeho majetku našich dětí. Ani náš nynější režim se nestyděl skautské děti okrást. Z majetku, který byl skautům ukraden K. H. Frankem, po únoru 1948 a v roce 1970 nedostali skauti prakticky nic zpátky a tento stav byl posvěcen i nově přijatými zákony. Z dikce zákona vyplývá, že Pionýru vše nakradené zůstává. Návrat skautského majetku je v nedohlednu. A nejedná se jenom o skauty – stejně na tom jsou i ostatní nebolševické dětské organizace. Zbývá jim jenom doufat, že nebudou znovu okrádány hned poté, co si děti nějaký zcela nezbytný majetek obstarají. To, co zatím dostaly, je směšné. Některé oddíly zoufale zápasí s požadavky na nájem kluboven. Režim, který okrádá své děti, je nechutný. Alespoň tomu okrádání nepomáhejte nedostatečnými informacemi. Je sice pravda, že v demokratických zemích dětské organizace štědrostí vlád příliš netrpí, ale na druhé straně jim také nikdo nic nebere...)*
  - f) *Ministr kontroly Igor Němec: Vláda o majetku KSČ a SSM. Minulou středu sdělil premiér Václav Klaus zpravodaji ČD, že otázka využití majetku bývalé KSČ a SSM bude definitivně dořešena tento týden. (Český deník 30. 10. 1992). (Poznámka K.L.: Hodnota svazáckého majetku v tu dobu byla spočítána na 3 miliardy korun. Systém vymyšlený vládou (dlouhodobé pronájmy), zřízení Fondu dětí a mládeže a zoufalé provádění ministerské kontroly panem Němcem vedlo postupně k rozkradení naprosté většiny tohoto majetku a bylo jednou z prvních úspěšných forem tunelování, tak oblíbeného loupežnictví i v jiných majetkových záležitostech v České republice).*
  - g) Milada Svěráková: Rychetského kukačka. (Článek v Českém deníku 20. 1. 1993). Tam i tento text: *...Zatímco se budeme hádat, tak nám kamarádíci a příbuzní největších ochránců Listiny základních práv a svobod rozkradou stát pod rukama. Dodnes jsem nečetla nebo neslyšela o tom, že by byl někdo zavřen za rozkrádání nebo utajování bývalého majetku KSČ nebo SSM. Že by byl někdo ve vězení za podvodné machinace při aukcích nebo koupích státního majetku...*

- h) Rýsují se nekontrolovatelné ekonomické mafie. (Článek v Haló novinách 30. 3. 1993). Tam i tento text: *...O majetku bývalé KSČ a SSM řekl M. Zeman: „Domnívám se, že majetek nebyl navrácen, ale byl použit mj. k financování volební kampaně některých stran, jež zjevně vystupují antikomunisticky.“... Kupónová privatizace za dva a půl roku nevedla k předání jediného podniku soukromým vlastníkům. Naopak tyto metody vytvoří roztržštěné a nemotivované vlastníky a povede ke vzniku nekontrolovaných ekonomických mafií, což se pomalu začíná stávat.*
- i) Majetek SSM se ztrácí po miliónech. (Mladá fronta 21. 6. 1994). Tam i mimo jiné tento text: *...Špatné hospodaření a v některých případech i finanční podvody se týkají obchodních společností, které vznikly z bývalých svazáckých podniků a správ účelových zařízení, jejichž správu převzal po Ministerstvu hospodářství právě fond dětí a mládeže...*
- j) Podrobnou zprávu o jednání parlamentu při rozhodování o ústavním zákonu týkajícím se svazáckého a pionýrského majetku zpracoval a do Ústředního skautského archivu předal Karel Lešanovský. Těchto věcí se týká i pozdější jednání sněmovny z 5. 2. až 7. 2. 1997. Ostatní je uloženo v osobním archivu K.L.
- k) Zpěvák Hutka: *...Myslím, že Dyba neuspěl jako ministr hospodářství, protože se spíš stal takovým škůdcem hospodářství. Týká se to více bodů: svazácký majetek, komunistický majetek, byly tam i vojenské pozemky, o kterých se vůbec nemluví... (LN 18. 11. 1998)*
- l) Miroslav Korecký: Vymáhání majetku KSČ končí, chybějí stovky miliónů. (LN 18. 3. 1999)
- m) Petruška Šustrová: Komunistický majetek. (LN 18. 3. 1999). Tam i tento text: *...Otázkou není jen to, proč to tak dopadlo a kde se vzala laxnost a neschopnost majetek deklarativně zabavený skutečně převzít. Jistě musíme počítat se šikovností lidí, kteří takřka jediní v této zemi měli s jeho správou zkušenosti, věděli, jak na to, a pochopitelně z něj chtěli i nadále něco mít...*
- n) Jaromír Žegklitz: Odpůrci nápravy zločinu. (LN 5. 2. 2000). Tam i tento text: *...Postačí konstatovat, že jedním ze zásadních témat ve sporu byla otázka právní kontinuity ČSSD s předúnorovými sociálními demokraty, již svým nálezem Ústavní soud rozhodl kladně: právnická osoba ČSSD tak konečně restituovala svůj majetek... (Poznámka K.L.: To se Junáku ani po soudních sporech nepodařilo. Pravda ovšem je, že se o to také Junák včas a řádnou přípravou nepokusil. Kde zůstali všichni ti právníci, kterých nebylo málo v řadách Junáka?).*
- o) Ministr Pavel Dostál o majetku bývalého SSM. (LN 15. 7. 2000) Tam i tato jeho věta: *V souboji s postsvazáckou hydrou jsem poznal, že tento souboj nelze vyhrát.*
- 6345 Poznámky Karla Lešanovského k dopisu místostarosty Jiřího Navrátila ze 17. 12. 1999. Tam i tento text: *...Spolu s výkladem Jiřího Zajíce (viz Skauting č. 1/1999) říká, že ÚRJ je v záležitosti spoluzaložení ČRDM vlastně bez přímé odpovědnosti... Hlavním iniciátorem podle dosavadních informací zdá se být Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, jmenovitě pak tehdejší ministr Jan Sokol. Dalšími přímo odpovědnými pak jednotlivci Jiří Navrátil, Jiří Zajíc a Josef Výprachtický. Už ve svém listě ze 17. 11. 1999 Jiří Navrátil píše, že „trvá na tom, že žádost přípravného výboru o registraci ČRDM skutečně nikdo za Junáka nepodepsal.“ Nyní v listě ze 17. 12. 1999 říká výslovně, že žádost o registraci stanov ČRDM z 8. června 1998 podepsal podle článku 6 zákona číslo 90/1993*

- Sb. výhradně jako občan-jednotlivec, nikoliv za Junáka jako organizaci. Podle tohoto výkladu by se tedy jednalo o svévolnou akci jednotlivců... Přitom všichni na tomto dokumentu podepsaní jednotlivci se nepodepisovali jako občané-jednotlivci, ale jako členové a čelní funkcionáři osmi organizací. (Viz text žádosti). Jinak by museli uvádět svoje soukromé bydliště, nikoliv adresu organizací, jejichž jménem žádost o registraci ČRDM podávali... (Autor těchto poznámek jednal o záležitosti ČRDM osobně s Janem Sokolem. Vysvětlil mu smutné zkušenosti Junáka se „sjednocováním“. Ten tvrdil, že jednal ve prospěch všech organizací dětí a mládeže, v tom i Junáka. Nevyvrátil ale námitku, že hlavní důvodem bylo pro ministerstvo zjednodušení administrativy – jeden partner místo desítek či dokonce stovek jednotlivých organizací).*
- 6346 Dopis Karla Lešanovského z 25. 11. 1998 Ústřední radě Junáka spolu s listem adresovaným zástupcům Junáka při jednání s Pionýrem, sestře Rocmanové, bratrům Zajícovi, Růžičkovi, Noskovi při jednání 10. října 1998. (Celkem 10 listů týkajících se vstupu do ČRDM a spolupráce s Pionýrem). Na tento dopis nedošla nikdy žádná odpověď. K záležitosti vstupu Junáka do ČRDM je v soukromém archivu Karla Lešanovského celý soubor jeho i cizích dokumentů, které budou předány do Ústředního skautského archivu.
- 6347 Dopis Karla Lešanovského ze 14. 6. 2004 Pavlu Trantinovi, předsedovi ČRDM, týkající se Mirka Prokeše, bývalého čelného představitele tzv. „Kruhu sdružení dětí a mládeže ČR“, totožného s tím, kdo působil v tzv. SODM v roce 1968. Spolu se starostou Junáka připravovali tenkrát statut SODM. Antonín Sum mu tykal a nazýval jej Mirkem. (Dochoval se o tom těsnopisný záznam). Tento člen KSČ a pak KSČM jako podnikatel kandidoval v roce 2004 za KSČM do Evropského parlamentu. Pavel Trantina totožnost této osoby potvrdil.
- 6348 Na různá témata s prezidentem Kruhu. (Kopie ze Zpravodaje Kruhu sdružení dětí a mládeže ČR, č. 4/2000)
- 6349 Výpis ze Zpravodaje Kruhu sdružení dětí a mládeže ČR č. 9/1999 dokládající, že se tento „Kruh...“ svého času pokoušel zastupovat v zahraničí celou českou mládež. (Poznámka: Podle pozdějších informací s tímto Kruhem spolupracovala i ČRDM, dokud Kruh nemusel pro zpronevěry finančních prostředků ukončit svoji činnost).
- 6350 Dopis Karla Lešanovského z 24. 1. 2000 starostce Junáka Ivě Mackové. Tam mimo jiné: *...V rámci Kruhu (KSDM) zřejmě pracuje nebo mu aspoň fandí z poválečných let známý bývalý skaut PaeDr. Jiří Haškovec, jeden z nejvíce zprofanovaných skautských odrodilců, který na své kritice skautingu vybudoval celou svoji životní kariéru. Patřil k největším zuřivcům v Akčním výboru ústředí Junáka v únoru 1948. Prohlašoval pak, že český skauting je třeba zničit. Z jeho diplomní práce – jak jsem informován – vycházel autor známého pamfletu Alois Poledňák... Uveřejnili také dopis dalšího výtečníka – Jana Šimáně – Galéna, člena stranické skupiny na ústředí Junáka v letech 1968–1970. Jeho životní osudy jsou krásně spletené: Redaktor Skauta-Junáka, pak ředitel jednoho z největších Domů mládeže v Praze, sprostý kritik skautingu a jeho poctivých činovníků, autor „Březových lístků“, ale pak i člověk za normalizace bolševiky zavřený... Representant KSDM Ing. V. Vlček tvrdí, že se v integračních snahách budou muset dobře dohodnout Kruh s ČRDM a dalšími případnými „střechami“. A že k tomu již na některých fórech skutečně dochází...*
- 6351 Dopis Karla Lešanovského z 13. 1. 1999 Karlu Vaňkovi o tzv. „Seskupení“, jedné ze „střech“ dětských a mládežnických organizací, ve kterých byl původně i Junák.

- 6352 Přehled korespondence Karla Lešanovského s ÚRJ v záležitosti ČRDM.
- 6353 ČRDM – přehled korespondence a dokumentů zpracovaný Karlem Lešanovským. Celkem záznam o 47 dokumentech.
- 6354 Článek Jiřího Zachariáše – Pedra „Nelezme do chomoutu“ ve zpravodaji ČIN z roku 1993.
- 6355 Výpis z usnesení číslo 14. 7 Náčelnictva OS ze dne 2. 10. 1999: *Naše členství v ČRDM vzbuzuje nedůvěru k ÚRJ: K tomu NOS naléhavě žádá ÚRJ o věcné a objektivní posouzení okolností a postupu vniku členství Junáka v ČRDM. Výchozím podkladem by mělo být usnesení XI. valného sněmu Junáka včetně předcházejícího vývoje. Vzhledem ke své věkové skladbě nemá kmen OS zájem o členství v ČRDM. Pro svou i celosvětovou reprezentaci považuje členství v ISGF za plně dostačující. Přijato: 19:1:1.*
- 6356 K.L.: Mladí členové vedení Junáka zřejmě neznají dobře vývoj událostí ani v roce 1948, ani v letech 1968–1970.
- 6357 Stručný sled událostí kolem ČRDM. Zpracoval Karel Lešanovský.
- 6358 Jaroslav Karafiát: Rozdíl mezi Junáky a Pionýry se stírá. (Článek ve zpravodaji ČIN).
- 6359 Dopis 5. 9. 1999 Obvodní rady Junáka z Prahy 1 Pražské radě Junáka a všem ORJ v Praze o tom, že oficiální spolupráce Junáka s Pionýrem Junáka kompromituje. *Představitelé Pionýra sice dnes tvrdí, že se rozešli s komunistickou minulostí a poukazují na současné své stanovy a činnost. Nevzdali se však svého zprofanovaného jména a na své domovské stránce ([www.pionyr.cz](http://www.pionyr.cz)) kupříkladu píšou: „24. duben 1949 je chápán jako symbolický den vzniku československé organizace pionýrského typu.“ Z toho zřetelně vyplývá, že současný Pionýr je pokračovatelem PO SSM a všech předchozích verzí téže organizace, která posloužila komunistickému režimu k potlačení a diskreditaci odkazu zakázaného Junáka a k morální deformaci celých generací československých dětí. Představitelé Pionýra nevyvodili z minulosti své organizace zásadní závěry. Měly by to proto svým postojem udělat ostatní organizace... Pokud by nedošlo k vyloučení Pionýra z ČRDM,... měl by Junák zvážit své další členství v ČRDM. Za ORJ Praha 1 podepsáni Ing. Luděk Bartoš, DrSC. a Ing. Václav Obadálek, předseda ORJ 001.*
- 6360 „Co vám to říká (teenageři se dohadují, co je podle nich na fotografiích z doby před listopadem 1989): K fotce „Pionýrka a členové Lidových milic“ je vyjádření: „Pionýři. Takový komunistický skauti. Nosili červený šátky. A vedle nich nádražáci.“ (Magazín Dnes č. 46/2005)
- 6361 Jan Sokol: *Nejsem zvyklý čekat ráj na zemi. Kdo se dnes cítí moc zklamaný, měl by si položit otázku, co vlastně čekal a co si myslí sám o sobě... Dnes už – v mém věku – nemám příliš mnoho plánů. Mám na krku dorůstající dítě, fakultu a jejich 1 500 studentů. Dá-li Bůh, měl bych ještě tři roky děkanovat a to úplně stačí... Ale na tom je ještě dost co dělat, dokud nepřijde skleróza nebo rovnou zubatá.* (Článek v MfD 16. 9. 2004, ministra v době zakládání ČRDM (viz výše dokument číslo 6345) a kandidáta v posledních prezidentských volbách).
- 6362 Přehled základních dokumentů občanského sdružení PIONÝR z 28. 1. 2002.
- 6363 Martin Bělohlávek: Junák a Pionýr by se na sebe měli přestat mračit. (Článek předsedy České rady Pionýra a výkonného tajemníka ČRDM Mgr. Martina Bělohlávka ve Skautingu č. 5/1999. (Poznámka: Karel Lešanovský Martina Bělohlávka, úřadujícího tajemníka ČRDM, osobně navštívil. V rozhovoru nedošlo ke sblížení stanovisek o minulosti a současnosti dětských a mládežnických organizací v ČR).

- 6364 Dva články ze zpravodaje ARCHA č. 5/1999, vydávaného ČRDM:
- Co bylo na Bambiriádě nej... Branami Bambiriády pořádané ČRDM prošlo za čtyři dny přes 32 000 návštěvníků. (Včetně členů Junáka).
  - Doc. PhDr. Václav Břicháček: *Harmonie versus výkonnost. Ve starém Řecku byl hodnotný člověk charakterizován kombinací dvou adjektiv „krásný a dobrý“ – kalos a kagathos... Soudím, že každý člověk má předpoklad rozeznávat dobro a zlo – jen ho rozvíjet a pěstovat. Že touha po lásce a přátelství je v lidské přirozenosti – jen ji podporovat...*
- 6365 Martin Bělohávek, předseda sdružení PIONÝR, výkonný tajemník ČRDM: *...V myslích a srdcích mnoha činovníků Junáka je zakořeněna (co na tom, že hluboce nesprávná – protože odporuje i historickým dokumentům) myšlenka, že Pionýr podvkráte zničil Junáka a je odpovědný za jeho ponížení a likvidaci. A ještě mu dluží obrovské majetky. Bylo by chybou podobné myšlenky nevnímat či podceňovat... Z nich totiž pramení velký odpor, který k nám mnoho členů Junáka – svazu skautů a skautek cítí. A vnímají, jako zásadní blok k jakékoli spolupráci. (Z obav před dalším „pohlčením“). Dlouho jsem o tom přemýšlel a přiznám se, že si nejsem jist, jak bych se choval já na místě mnohých junáků či skautek (s jejich konkrétními zkušenostmi, prožitky). Ono se lehkou řečí říká: „Co jsme si, to jsme si.“ Hůře se to provádí. Ale není to také legitimace k jiným křivdám (naruby). Zkrátka: je to oříšek... Před třiceti lety (v roce 1969) vykourili tehdejší představitelé Pionýra (Oldřich Kryštofek) a náčelník Junáka (dr. Rudolf Plajner) dýmku míru. A podle pamětníků ani ta nevyřešila všechny problémy. Naopak. (A já jsem měl možnost pocítit sílu kamene vrženého rukou junáka! A to jsem byl ještě vlastně malý capart). Dnes je situace jiná. (Navíc já jsem zapřísáhlý nekuřák...) Já bych si moc přál, aby to šlo kupředu. A chtěl bych k léčení tohoto historického traumatu přispět. Myslím, že pro přítomnost a ještě více pro budoucnost je to nezbytné... (Mozaika, č. 2/1998, zpravodaj sdružení Pionýr). V tomtéž čísle je i rozhovor se starostkou Junáka Ing. Ivou Mackovou. Ta tam píše: *...Kořeny (míněna nesmiřitelnost) jsou v minulosti, a to jako důsledek února 1948, kdy Junák od r. 1950 nemohl dál svobodně a samostatně pracovat s dětmi. Následovaly perzekuce, politické procesy, vězení (často končící smrtí), ztráta majetku atd. Prakticky totéž se opakovalo v r. 1970 jako reakce na srpen 1968. Pionýr přitom v týchž dobách často i ve skautských klubovnách a s majetkem, pracoval pod přímým vlivem a ochranou KSČ. Víím, že činnost pionýrských oddílů byla různá a v posledních letech totality i apolitická, takže rozdíly byly veliké. Polemiku podle mě vzbuzují rozdíly v poslání, cílech a hodnotách, které mezi námi alespoň do r. 1990 existovaly. Vaše stanovy dnes jsou jiné, dnešní generace vedoucích i dětí nemají nic společného jak s padesátými lety, tak léty normalizace. Bohužel nevím, jestli vůbec nebo jak se dnešní Pionýr vypořádá s vlastní čtyřicetiletou minulostí. Navíc mne v poslední době znepokojila slova předsedy mladých komunistů J. Gottwalda, podle něhož je náplní tohoto svazu, kromě politiky, také organizování pionýrských táborů... viz Lidové noviny, 18. 9., str. 2 „České politické strany bojují o mladé lidi“... O činnosti Pionýra po r. 1989 nemám žádné informace – nikdy jsem neviděla Pionýry na veřejnosti, pouze výjimečně čtu o vašich táborech v novinách. Stanovy nebo výroční zpráva je jedna věc, ale každodenní život oddílů v jednotlivých městech a obcích věc druhá. To ale platí obecně o nás všech... V tomtéž čísle je i oblíbený citát Jindřicha Kačera, člena Pionýra od roku 1951 a současného člena jeho výkonného výboru: „Líp už bylo.“ Dalším příspěvkem je článek Martina Bělohávka o založení ČRDM v červnu 1998 s fotografiemi**

- zástupců zakládajících členů včetně Jiřího Navrátila za Junáka. Představiteli ČRDM byli zvoleni: Předsedkyně Ing. Jana Vohralíková (YMCA), 1. místopředseda Ing. Josef Výprachtický (JUNÁK), místopředseda Zdeněk Pšenica (FoS), výkonný místopředseda Mgr. Martin Bělohávek (PIONÝR).
- 6366 Pavel Trantina – Goblin, předseda ČRDM v roce 2004: *Musíme se naučit využívat všech příležitostí poskytovaných EU.* (Skauting č. 9/2004) V článku je popsán zánik Kruhu, současná situace ČRDM a působení autora jako zahraničního zpravodaje výkonné rady Junáka.
- 6367 Placným pracovníkem ČRDM se stal i Jiří Zajíc – Edy, předseda duchovní rady Junáka.
- 6368 Mirek Prokeš, soukromá osoba, dne 17. 10. 1999: „Fakta proti pohádkám (o ČRDM).“ Elaborát o 11 stránkách uvozený: *Milí Kruhové přátelé, vážení skautští sourozenci...*
- 6369 Hlasovací lístek KSČM (číslo kandidátky 24) – Kandidáti pro volby do Evropského parlamentu konané ve dnech 11. a 12. června 2004. Na 18. místě z 32 uveden RNDr. Miroslav Prokeš, státní občan ČR, podnikatel, Praha, člen politické strany KSČM.
- 6370 Beroušek Petr, PhDr.: Rádce pořadatelům a vedoucím dětských táborů jako zotavovacích akcí pro děti. Praha 2005. Odvolávky na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Institut dětí a mládeže v Praze, ČRDM. – Připojeny odkazy na různé publikace o Pionýrském hnutí v Československu z konce let osmdesátých:
- Kvalifikace oddílového vedoucího PO SSM, Praha 1988.
  - Návrhy úprav výchovného systému PO SSM, Praha 1989.
  - Zkoušky instruktorů a pionýrských pracovníků. B. d.
  - Výchovný systém PO SSM pro Jiskry a Pionýry. Praha 1985
- 6371 Výroční zpráva ČRDM za rok 2003. Předseda Pavel Trantina v úvodním slovu: *...ČRDM se za svých prvních pět let z původních osmi členských sdružení mnohonásobně rozrostla a má dnes díky rozmanitosti svých organizací mnohem širší záběr. Ke konci roku 2003 nás bylo 57, po valném shromáždění v dubnu 2004 již 85. Stali jsme se tak jedinou fungující reprezentativní platformou sdružení dětí a mládeže v České republice...* Přehled všech členských sdružení ČRDM s počty jejich členů. Nejvíce členů Junák – 51 276, druhé Sdružení hasičů ČMS – 32 677, třetí Pionýr – 21 101, čtvrté Folklorní sdružení ČR – 13 462, pátá Asociace TOM ČR – 10 640, šestá Česká tábornická unie – 9 112, sedmá YMCA v ČR – 7 294, osmý Zálesák – 5 367, devátá Asociace středoškolských klubů ČR – 5 170. Všechna ostatní společenství mají pod 5 000 členů. Nejméně OS Altus – 6 členů.
- 6372 Usnesení Náčelnictva Junáka – XV/3: Br. náčelník byl osloven ohledně setkání se zástupci platformy „S komunisty se nemluví“. Usnesení Náčelnictva Junáka – XI/4: *Po rozsáhlé diskusi nad dopisy Pionýra, které žádají uzavření vzájemných vztahů v minulosti, rozhodlo NJ o přezkoumání dosud vedených jednání. Tématem se bude NJ zabývat na svém příštím jednání v květnu. NJ bylo seznámeno se žádostí sdružení Pionýr o uzavření vzájemných vztahů s Junákem v minulosti a ukládá starostovi ustavit skupinu pro přezkoumání přehledu požadavků Junáka vůči Pionýru a přípravu doporučení k rozhodnutí na příštím NJ. Za NJ do této skupiny jmenuje bratry Žáka a Hejnu.* (Poznámka K.L.: Nikdo z ústředí Junáka nepožádal ještě existující Historickou komisi Junáka nebo Skautský institut A. B. Svojsíka a jeho archiv o poskytnutí podkladů pro tato jednání).



- 6373 *Martin Ulčák stále všemocným a vlivným. Zůstává předsedou ÚV SSM – má v malíčku dění kolem společnosti Sazka, přežil pád svého přítele Miroslava Šloufa. Velká očekávání vzbudila jeho spolupráce s Bratinkou, o jejich společné firmě Eurooffice Praha-Brusel ale není příliš slyšet...* (Týden, 12. 5. 2003)
- 6374 *Petr Fischer: Bývalí marxisté vzali kapitalismus za svůj... Na podnikání se po revoluci daly i bývalé svazácké „šajby“. Např. Vasil Mohorita se řadu let živil obchodem s Ukrajinou, Ruskem a dalšími východními zeměmi. Nakonec ale zakotvil ve Zbrojovce Brno. Dělá tam tiskového mluvčího...* (LN 6. 4. 2000)
- 6375 *Ivo Horák: Zbrojovka zaměstnala Vasila Mohoritu... Nový zaměstnanec společnosti vyrábějící například sportovní pušky a samopaly se po revoluci stal prvním tajemníkem Komunistické strany. Politické štěstí zkoušel ještě v Demokratické straně práce a Straně demokratického socialismu, ale potom zmizel ze scény. Nyní se stal ředitelem odboru vnějších vztahů Zbrojovky Brno. Hlavní náplní jeho práce je „budování“ příznivého obrazu Zbrojovky před veřejností... Generální ředitel společnosti Pavel Jiroušek pro Radiožurnál: „Pro toto místo disponuje životními zkušenostmi.“* (LN 18. 3. 2000)
- 6376 *Ondřej Štindl: Solidarita kádrů... Někdejší šéf Socialistického svazu mládeže Vasil Mohorita se ujal vedení odboru vnějších vztahů Zbrojovky Brno. Podniku, který ještě nedávno vedl bývalý komunistický ministr paliv a energetiky Krumník a pak ho vystřídal zpravodaj Československé televize z týchž dob Pavel Jiroušek. Vypadá to, že i česká společnost zná okruh dávných spolužáků, kteří jeden druhého podrží... Spíš společná zkušenost z bujarých výjezdových zasedání, třesení pupkem v rytmu nějaké normalizační častušky, modrou košili, co škrtila u krku, a červenou kravatu, co vypadala jaksi blbě. Trochu sádelnatá elita – ale naše, že ano...* (LN 18. 3. 2000)
- 6377 *Vasil Mohorita na 5. zasedání ÚV KSČM 1990: Končí národní porozumění a začíná tvrdý a nekompromisní boj.*
- 6378 *Jiří Ruml: Všední svátek... Mimochodem, listopad byl v té éře zasvěcován jinému výročí a ne jeden dnešní host hradní recepce si jistě vzpomene, jak s pionýrským šátkem na krku třímal v ruce lampion na počest Velké říjnové. Jestlipak aspoň ve školách se ten náš letošní svátek, poslední v druhém tisíciletí, trochu připamatoval? Noviny raději nevyšly, aby nemusely připravovat slavnostní vydání, a televize kromě dvou oficiálních přenosů se taky nijak nepřetřhla...* (LN 1. 11. 2000)
- 6379 *Marie Homolová: O zaklínadle... „Můj táta na mě nemá čas,“ volal jeden chlapec. „Dívá se na televizi a nehraje si se mnou. Nemá mě rád.“ Můj taky, můj taky, volaly další děti. A jejich štěbetání se slilo v jedinou mocnou obžalobu rodičů... „Jsem tak osamělý. Máma na mě nemá čas. Nikdo mě nemá rád. Proto chodím s partou, proto jsem takový, jaký jsem. Ježíši, nikdo mě nemá rád.“ A tak dále... Každý svého štěstí strůjcem – tohle bychom měli děti učit. Statečností, silou. Víře v lidské dobro a teplo máminy ruky, ale i víře ve svoje vlastní schopnosti...* (Vlasta č. 5/1989)
- 6380 *Lubomír Teprt 8. 9. 1989: A tak mne napadlo... Připadá mi smutné, když na nejčastější otázku – čím budeš? – odpovídají docela malé děti, že hospodským nebo vekslákem. Počet vykutálených dětiček povážlivě vzroste ke konci školní docházky. Až příliš mnoho jich už dobře ví, že voda za krkem studí. Kdysi se říkávalo, kdo lže, ten krade, dnes jsme o kousek dál a víme, kdo šikovně krade, ten na tom není špatně. Je burcuující, o jaké učební obory je největší zájem, není dobré, že etiketa platí víc než etika a formální poslušnost se ctí víc než občanská slušnost. (Svět v obrazech č. 38/1989)*

- 6381 Z rozhovoru v Magazínu Dnes č. 41/2005: *Vám bylo, Ivo Frühlingová, v době převratu sedm let, vám, Richarde Krajčo, dvanáct. Co jste jako děti o komunismu věděli? Krajčo: „Já docela dost, protože dědeček byl pronásledován režimem. Nemohl jsem se stát pionýrem a nechápal jsem proč. Mrzelo mě, že ve středu nemůžu chodit do kroužku jako ostatní. Později mi to bylo vysvětlováno.“ Frühlingová: „Asi jo, všichni chtěli komunismus pryč. Když byl pak pryč, tak zase začali říkat, že ho chtějí zpátky. To je stupidní uvažování...“*
- 6382 „Porvali jsme se s pionýry.“ Rozhovor Romana Šantory s Václavem Marhoulem mladším. (Skauting č. 1/1998) Tam i tento text: *...Václav Marhoul: „Otec, ať byl jakýkoli, byl vždy nesmírně činorodý. Měl velkou spoustu známých a předpokládám, že ho někdo oslovil, zdali by nedělal něco pro organizaci...“ Roman Šantora: „V roce 1970 otec vedl oddíl, byl místostarostou a zároveň jako člen KSČ přijal stranický úkol převést Junáka do Pionýrské organizace.“ Václav Marhoul: „Moc si to nepamatuji. Já jsem tenkrát neposuzoval otce, ale celkovou situaci, a pro mě to bylo absolutně nepřijatelné. I když jsem byl v roce 1968 malý kluk, přesto si velmi dobře pamatuji sovětskou okupaci. Okupanti byli komunisté a pro nás jako pro malé děti byl zase Pionýr symbolem dětského komunismu. Zrušení skautské organizace se tenkrát v oddíle hodně probíralo, o otcově roli jsem neměl tušení. Junák musel být pro tehdejší nomenklaturu nevydýchatelnou skutečností... Po zrušení mnoho lidí z oddílu odešlo, ten pak přešel k pionýrům a později k TOMíkům. Otec ho vedl do roku 1972 a já tam zůstal až do začátku osmdesátých let.“ ... Roman Šantora: „Co podle vás vedlo vašeho otce k tomu, že se podílel na rušení organizace? Přesvědčení o komunistických myšlenkách, nebo vypočítavost?“ Václav Marhoul: „Je to složité, nikdy jsem s ním o tom nemluvil... Myslím, že otec byl členem KSČ od počátku 50. let. V době normalizace pak tvrdil, abychom byli v Pionýru a ve Svazu mládeže, abychom měli zajištěnou budoucnost atd. atd. Matka na to měla poněkud jiné názory. Pamatuji si například na jednu naši velkou rozepři, kterou jsme spolu měli v roce 1978, kdy bez mého vědomí promluvil s ředitelem střední školy, abych byl kandidátem strany. Strašně jsme se pohádali a nikdy k tomu nedošlo... Pro mě osobně nastal jakýsi skutečný a nenapravitelný politický zlom až na FAMU, kdy mě vyhodili za odmítnutí vstupu do strany a komentáře k této věci. Do té doby jsem vlastně tak jakoby stále věřil v reformovatelnost systému.“ Roman Šantora: „Otec taky...“ Václav Marhoul: „Asi ano. Otec je jako kočka a přežije za jakéhokoli režimu. Hodíte ho do vzduchu a on dopadne vždycky na všechny čtyři. Byl sice zasažen ideály 50. let, protože tenkrát měli harmoniky, pořád někam jezdili stavět přehradu a věřili nedozírně v sociální spravedlnosti pro všechny. Nevěděli, nebo nechtěli vědět o lágrech, popravách a čistkách, věřili ve sladkou budoucnost pod rozvinutým rudým praporem vlajícím ve větru. Myslím, že se to na celé generaci podepsalo úplně stoprocentně. Pro ně je asi obtížné si přiznat, že se všichni nechali doslova nachytat... Potom ale přišla zmíněná invaze a po ní strach o přežití společně se životním pragmatismem... Otec začal pracovat na předsednictvu vlády pro oblast sportu a tělovýchovy a později na Ministerstvu obchodu a průmyslu. Když přišla Gorbačovova „přestavba“, velmi plynule přešel na reformní stranu, která mu jistě vyhovovala víc...“*
- 6383 Alena Hromádková: *...Potřeba ochrany mládeže před indoktrinací násilnickým metodami a ideologiemi... (LN 18. 5. 1995)*
- 6384 Karel Lešanovský: *Smutné zkušenosti českého skautingu se ztrátou samostatnosti a se sjednocovacími snahami. (ČIN, č. 1/1999). (Časopis Skauting zveřejnění odmítl).*

- 6385 K.L.: Problematice integrace dětských organizací v minulosti i po roce 1989 věnoval častou pozornost bratr Zbyšek Pecha ve svých Junáckých a pak Skautských listech.
- 6386 „Nucení k přechodu do Pionýrské organizace“ je název zvláštní kapitoly v knížce Karla Lešanovského „Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970“.
- 6387 Velká kapitola nazvaná „Junák, Pionýr a ČRDM“ je v publikaci „Hledání společné cesty“, kterou vydal jako speciál ČIN v roce 2001.
- 6388 Zápis z členské schůze Svojsíkova oddílu 17. září 2005. V tomto zápisu je rozhodnutí, že do Svojsíkova oddílu, jehož členství je vysokým skautským vyznamenáním, nebudou napříště již přijímáni členové komunistické strany, a to ani bývalí.
- 6389 Ústřední orgány Junáka rozhodly, že Junák opustí ČRDM, pokud by do něj byl přijat i Komunistický svaz mládeže. (Viz též článek „Mladí komunisté a Česká rada dětí a mládeže (ČRDM)“ v občasníku SKAUTSKÉ LISTY, speciál – červenec 2006).
- 6390 K.L.: Pro situaci v českém skautském hnutí je příznačné, že představitelé Junáka způsobem dodnes zpochybňovaným spoluzaložili ČRDM, ale nezdařil se pokus o asociaci všech od roku 1989 v ČR vzniklých skautských organizací. (Jak je zvykem v řadě zemí světa). Jakýsi monopol vůči státním orgánům i vzhledem k zahraničí si podržel Junák. Má pro to svoje vlastní zdůvodnění. V současné době (léto 2006) jsou prý na Ministerstvu vnitra ČR evidovány tyto skautské organizace:
- Asociace skautek a skautů Evropy
  - Junák – svaz skautů a skautek ČR
  - Občanské sdružení skautů a skautek LILIE
  - Skautský oddíl Velená Fanderlika (občanské sdružení)
  - Polské harcerstvo v ČR
  - Skaut – český skauting ABS
  - Svaz skautů a skautek České republiky
  - Vodní skauti ČR
  - Moravský skaut
  - Klub Pathfinder
  - YMCA-skaut
- Bylo by zajímavé zjistit, zda se některá z těchto organizací pokoušela získat členství v ČRDM. (Například YMCA-skaut. YMCA je zakládajícím členem ČRDM).
- 6391 Česká asociace skautských sdružení. 11. dubna 2003 se sešli v Praze zástupci skautských občanských sdružení. Po projevené shodě přítomných podepsali návrh stanov asociace a vytvořili přípravný výbor. Účastníci: Svaz skautů a skautek ČR, SKAUT – český skauting ABS, Skautský oddíl Velená Fanderlika. Omluveni: Klub Pathfinder, Harcerstwo Polskie w republice Czeskiej. Navázána dohoda se sdružením YMCA-skaut. Kontakt: Česká asociace skautských sdružení, Rybalkova 33, 101 00 Praha 10. Uvedeny i zásady společné spolupráce. (ČIN, Zápisník 1–6). O založení této asociace je zpráva i v časopisu OS Náchod s poznámkou pod čarou: *Je špatné, že spolupráci odmítl Junák. Proč si vedení Junáka neuvědomuje, proč vzniklo toto sdružení skautských organizací, proč se nerozloučí s ČRDM a Pionýrem. Věříme, že by to přineslo uklidnění do celé organizace.*
- 6392 Setkání k 90. výročí dívčího skautingu v ČR. Praha 3. 12. 2005. (Zpráva Věry Janovské ve skautském zpravodaji LOKALI 35. střediska Junáka z Prahy 10,

číslo 1/2006). Podle této informace se přátelsky sešly sestry skautky z JUNÁKA i ze SKAUTA – českého skautingu ABS, ve kterém působí bývalá starostka Junáka.

Další materiál týkající se pokusu navázat novou spoluprací Junáka se Svazem české mládeže i v roce 1989 je v kapitole tohoto archivního souboru nazvané „Iniciativní skupina“.

## KS-M: Osudy komunisty pronásledovaných skautů

- 6501 W. H. Beveridge: *Muž koná to, co musí vykonat, navzdory tomu, jakým důsledkům vydá svou osobu, navzdory překážkám, nebezpečím, nátlakům – to je základ vši lidské morálky.* (Kennedy J. F.: Profily odvahy. Orbis, Praha 1969).
- 6502 Ivan Diviš: *Tahle země ničí své nejlepší lidi.*
- 6503 Jiří Hanák: *To skutečně nepragmatické češství se nikdy neobešlo bez obětí až do těch hrdel a statků.* (Obecní listy. Zvláštní vydání ke znovuotevření Obecního domu v Praze 1997)
- 6504 Jiří Fungač, Senice: *...Je smutné, že tak historicky starý národ, jakým bezpochyby jsme, zapomněl na pocit svobody a hrdosti, pro kterou má smrt větší cenu než život v porobě...* (LN 20. 5. 1999)
- 6505 Michal Pavlata: *...Skláním se před statečností politických vězňů, kteří se v době normalizace nechávali znovu a znovu zavírat. A je neodpuštělné, jak málo se staráme o staré muže a ženy týrané v komunistických lágrech padesátých let. Jim se média věnují o hodně méně než nedávné vzpouře současných vězňů v přeplněných věznicích...* (LN 28. 1. 2000)
- 6506 Zdeněk Slavík, bývalý politický vězeň: *Násilí vyneslo na výsluní lidi zpité třídní nenávistí a vyvolalo odpor národa. Tento odpor počala systematicky ničit komunistická diktatura... Doma pak mnozí nastoupili cestu aktivního odporu proti bolševickému řádu. Dali přednost boji s nepřítelem zblízka. Mnozí přitom obětovali své životy, zdraví, existence a svá rodinná štěstí... Zrodil se spontánní, aktivní odpor národa. Bolševický aparát tomu říkal ilegalita...*
- 6507 Zdenka Jakubcová: *Nejen zvonům pukají srdce... A tak si myslím, jak asi musela pukat srdce lidí, kteří „prožili“ část svého života v pracovních táborech, ve vězeních, nemohli studovat, dělat práci, kterou by chtěli dělat, nebo kterým komunisté popravili někoho z rodiny či přátel. Já proto cítím úspěch komunistů v těchto volbách především jako urážku těchto lidí. Co si mají myslet o tom, že si komunisté dělají nároky na vládu v naší zemi, nebo o tom, když pan Grebeníček prohlásil, že KSČM je moderní, demokratická levicová strana, od které jsme ovšem za celých 12 let neslyšeli žádné jasné odsouzení toho, co se tu čtyřicet let dělo, nebo dokonce omluvu pronásledovaným...* (LN 19. 6. 2002)
- 6508 Andrej Stankovič: *...Zatímco gestapo z lidí vytloukalo přiznání, protože chtělo znát pravdu, komunisty pravda nezajímala. Ze svých obětí vytloukali lež. A se lží, s oficiální státní lží, jsme žili celá čtyři desetiletí...* (LN 1. 6. 2000)
- 6509 Zdeněk Rotrekl: *Zásadně jsem vztekly, když se mluví o teroru padesátých let. Po únoru 1948 vypukla de facto občanská válka.* (Náš úhel pohledu, č. 5–6/2006)
- 6510 Petruška Šustrová: *...Jedním z pilířů komunismu byla lež, která pomáhala udržet lidi v poslušnosti... prokurátoři, kteří své plamenné propagandistické obžaloby, nasycené nenávistí, předem konzultovali se členy stranické pětky. A tak museli být předem vybráni a proškoleni i novináři, na jejichž bedrech spočíval úkol vytvářet socialistickou realitu a socialistické vědomí...* (LN 4. 7. 2000)
- 6511 Zdeněk Mlynář: *„Dr. Urválek a ti druzí kolem procesů.“ Rudolf Slánský a Karel Bartošek: „Zbabělost zůstává zbabělostí.“* (Dva články v Rudém právu 17. 4. 1968!!!)
- 6512 Karel Gott: *...Víte, ony se nás, tehdy mladých lidí, ty procesy nějak netýkaly. To byla vysoká hra různých skupin, do které jsme neviděli. Pro mě je důležité, že jsme v šedesátých letech pocítili politické uvolňování, které se promítalo do kultury. Opravdu jsme si mohli zpívat cokoliv...* (Magazín DNES, č. 22/2006)

- 6513 Grebeníček o svém otci, který týral politické vězně: *Zapojil se do odbojové činnosti a i po válce odvedl obrovský kus práce...* (LN 1. 6. 2002)
- 6514 Martin Zvěřina: *...Do vězení se prý za komunistů nedostal nikdo za to, že by na veřejnosti prezentoval svůj názor. Takový do nebe volající nesmysl může spoustu těch, kteří za komunistů „seděli“, dost urazit, ale spíš vyvolá posměšný soucitný úšklebek. Byla Milada Horáková vrah, terorista nebo zrádce?...* (LN 6. 9. 2001)
- 6515 Jeroným Janíček jr.: *...Naši parlamentní komunisté nejsou méně zrůdní dogmatici, než byli jejich předchůdci z padesátých let. Pod záminkou znovunastolení nikdy neexistující sociální rovnosti a zlepšení ekonomického stavu země usilují, řečeno jejich terminologií, o uchopení moci. Moci animální a kruté, jež nikdy nebude schopna tolerovat odlišný názor či postoj. Naopak jej vždy bude všemi dostupnými prostředky potírat...* (LN 20. 1. 2000)
- 6516 K.L.: Je prokazatelná propojenost mezi těmi, kteří byli zavřeni nacisty, a mezi těmi, které zavírali komunisté.
- 6517 Heydrich a Frank ve svých úvahách na řešení Čechů v Čechách: *...zvlášť nebezpečné intelektuály přinutit k vystěhování za oceán...* (Detlef Brandes: *Češi pod německým protektorátem*. Praha 1999, str. 282). (Poznámka K.L.: Svým způsobem se to v mnohých případech podařilo komunistům po roce 1948 i později. Řada Čechů za oceán emigrovala).
- 6518 Text „Deklarace základních zásad práva pro oběti zločinu a zneužití moci“ přijatá rezolucí Valného shromáždění OSN č. 40/34 ze 29. listopadu 1985.
- 6519 Antonín Kratochvíl: *...Komunisté sami označili své soudy za třídní justici... Nikdo ze státního aparátu se nepozastavoval nad tím, že byly porušovány veškeré předpisy o uvalení vazby a o dodržování zákonných lhůt k realizaci obhajovacího procesu... Jakákoliv ochrana zatčených prostě neexistovala a nejvyššími pány byly orgány Státní bezpečnosti. Řada soudců byla přímo agenti – důstojníky StB – nebo spolupracovníky rozvětvené sítě konfidentů v justiční službě. Cynismus vyšetřování a celé přípravy procesů vyjádřil jeden z představitelů větou, která byla zaklínací formulkou pro každého vyšetřovatele, pokud se vyslýchaný ohradil proti nějakému falešnému obvinění: „Pravda je jenom jedna a tu máme jediné my.“... Pro politické přečiny za Masarykovy republiky nebyl nikdo popraven. Když byl v roce 1923 zavražděn první ministr financí Čs. republiky dr. Alois Rašín komunistou J. Šoupalem, který se sám označil za bolševika, byl vrah odsouzen na doživotí, později pak omilostněn, takže komunistického puče v roce 1948 se dožil jako svobodný člověk... Podle zprávy agentury ČTK se předpokládalo, že největší počet rehabilitačních procesů by měl být vyřízen v letech 1969 a především 1970. Tomu komunistická strana předešla novelizací rehabilitačního zákona... Zákon č. 70/1970, kterým se mění a doplňuje zákon č. 82/1968 sb. o soudní rehabilitaci... (Z knihy Antonína Kratochvíla: *Žaluji*. I. díl. *Stalinská justice v Československu*. Praha 1990. Původně vydáno v exilu v roce 1973)*
- 6520 Marcel Kabát: *Svědectví lidí, kteří zvítězili nad komunismem... Cyklus české televize nazvaný „Ztráta paměti“ zmapuje celkem sedm oblastí české „duše“, do nichž ničivě zasáhl komunistický režim. Autoři Olga Sommerová, Jan Štern a Petr Nikolaev... V drtivé většině výpovědí podle Šterna rozčarování nad polistopadovým vývojem: „Jsou vesměs nesmírně zklamání z toho, že zločiny komunismu nejen že nebyly potrestány, ale ani přesvědčivě morálně odsouzeny. Ptát se někoho, co dělal před listopadem 1989, je dneska pocitováno jako trapné, zbytečné nebo dokonce neslušné.“* (LN 19. 12. 2002)

- 6521 Miloš Miltner – Jestřáb, poslední předlistopadový náčelník Československého exilového skautingu žijící ve Švýcarsku, připravuje obsáhlou práci o lidech odporujících v ČR komunistickému režimu. Zvláštní pozornost přitom věnuje i českým skautům. Výsledek práce má vyjít na CD-ROM. (Poslední verze má datování 2006).
- 6522 Karel Lešanovský – Kay: K jednomu dluhu v naší historii. Výzva k pomoci při hledání pramenů o pronásledování skautů a skautek komunistickým režimem v letech 1948–1989. (ČIN č. 3/1996)
- 6523 Karel Lešanovský – Kay: Zamysleme se nad tzv. „skautskými procesy“! (Skauting č. 3/1996)
- 6524 Jiří Černý: Oběšené lilie. (Referát o knize Karla Lešanovského „Se štítem a na štítě“, ÚDV, Praha 2000. (Reflex č. 44/2002 a Kanadské listy č. 3–4/2003) Druhé vydání vyšlo v roce 2002 (celkem 2 000 + 1 000 kusů). Výkonná rada Junáka schválila dne 9. 8. 2004 vydání „Souboru doplňků a oprav knihy Karla Lešanovského „Se štítem a na štítě“ shromážděných od 31. 3. 1999 do 31. 3. 2004“. Vlastní knihu i Soubor doplňků mohl dostat každý skaut na požádání zdarma.
- 6525 Dokumentační skupina občanského sdružení Skautský oddíl Velená Fanderlika (J. Zachariáš, M. Kopt, J. Kafka, P. Maišaidr, T. Szennai) vydávají edici sborníků z různých archivních fondů, ve kterých vyhledávají doklady o osudech skautů a skautek v době vládnoucího komunistického režimu v Československu. Zatím (do začátku roku 2006) vyšly tyto práce:
- Skauti a skauting ve světle dokumentů komunistické bezpečnostní služby v letech 1945–1989. Letáková akce v Slavonicích (1953–1956). Praha 2003.
  - Skauti a skauting ve světle dokumentů komunistické bezpečnostní služby v letech 1945–1989. Skautská letáková akce Braňme Junáka (1945). Agenturní zprávy o návštěvách zahraničních skautských delegací (1945). Praha 2003.
  - Český skauting v dokumentech KSČ 1945–1948. Praha 2004.
  - Soudní proces s tzv. ilegálním ústředím Junáka aneb Karel Průcha a spol. (1652). Praha 2005.
- 6526 Rottenborn O. a Bobek Fr.: Skauti za ostnatými dráty. Praha 1993. Tam na str. 60: *Až budou historici zpracovávat odpor proti komunismu, jistě zdůrazní, že to byli právě skauti a skautky, kteří patřili mezi první aktivně zapojené oddíly v boji proti násilí a teroru. První skautské procesy proběhaly již v roce 1949. Před pochybnými tribunály stanuli nejen dospělí skautští pracovníci, ale především skautská mládež, která mnohdy ještě ani nedovršila svou plnoletost. V tom spočívá největší zločin tehdejší prodejné justice, která nebrala ohled a neznala slitování. Tvrdě zaplatil náš skauting za nacistické okupace. Přes 800 skautů a skautek padlo nebo bylo umučeno. Skončila válka a po třech letech se historie opakovala. Znovu zatýkání, soudy i popravy. Opět draze zaplatil skauting svou daň...*
- 6527 Petr Radosta: Protikomunistický odboj. Historický nástin. Nakladatelství EGEM 1993. Tam na str. 79–80: *...Jednou z nejvíce postižených organizací byli skauti, kteří s velkým štěstím přežili válečné útrapy, a sotva se stačili opět zorganizovat, přišel komunistický puč a s ním kontrolovatelný, jednotný Svaz české mládeže. První skupinou skautů, která byla postavena před státní soud, byla Dagmar Skálová – Rakša a student práv Jiří Navrátil. Prostřednictvím V. Polesného a E. Čančíka byli napojeni na organizaci dr. Jaroslava Borkovce připravující státní převrat. Znalecký posudek, čtený před senátem Státního soudu, označil skauty*

- za „vůbec nejnebezpečnější skupinu“, a to soud nevěděl, že z více než dvou set do akce zapojených dospělých skautů se před soudem ocitlo pouhých dvacet. Druhou významnou skupinu řídil dr. Karel Průcha, člen náčelnictva skautů a předseda výchovného odboru... (Následují popisy dalších skautských procesů). (Pokračování je pak na stránkách 124–125).
- 6528 Karel Kaplan: *Nekrvavá revoluce*. Praha 1993. O postihu skautů pojednáno na stranách 321–322 a pak ještě v „Poznámkách“. Výpis z těchto stránek.
- 6529 Na bavorské hranici byla stěna smrti, říká historik Tomáš Jílek. Útěky za železnou oponu absolvovala i řada skautů. V letech 1948–1989 zahynulo na státní hranici při pokusech opustit socialistické Československo celkem 390 lidí. 204 bylo zastřeleno, 90 usmrceno v elektrických zátarasech, 6 zabito nášlapnými minami, 90 zemřelo při pronásledování pohraničníky. Z jejich smrti se před soudy zodpovídalo 11 pohraničníků. Tři z nich byli odsouzeni, dva skončili ve vězení.
- 6530 František Kostlán: *Komunisté, nacisté a nesmrtelní političtí vězni... Vlastimil Samek v Haló novinách nadává na bývalého politického vězně Stanislava Drobného, že falzifikuje počty mrtvých v komunistických koncentracích... Tento někdejší „muž určený k likvidaci“ (MUKL) má tu drzost a tvrdí, že vězňů umřelo o několik stovek více než „ve skutečnosti“. Nebylo jich přece tolik, náš režim nebyl zase tak špatný!...* (LN 23. 11. 1996)
- 6531 Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu vydal v edici SEŠITY práci O. Lišky a kol.: *Vykonané tresty smrti. Československo 1918–1989*. První vydání v roce 2000, druhé doplněné v roce 2006.
- 6532 eš: O skautce Dagmar Skálové a jejích šestnácti letech v kriminále. (Věrní zůstaneme č. 2/1994)
- 6533 Zdena: *Smuteční rozloučení se sestrou Dagmar Skálovou – Rakšou*. (Věrní zůstaneme č. 7/2002)
- 6534 Eduard Freisler: *Prokurátor pro mne navrhoval trest smrti, vzpomíná po půlstoletí vedoucí skautů Dagmar Skálová*. (MfD 13. 1. 2000)
- 6535 *Oznámení o vydání knížky Lubky Školouda „Buď připraven na všechno“*. Hradec Králové 1992. (Věrní zůstaneme č. 2/1993)
- 6536 František Štassel: *„Skautom som od 5. 9. 1936... Od 1. 1. 1995 nie som skautom, pretože Slovenský skauting sa nedokázal vypoariadať so skautmi-komunistami. Moje snaha o očistu skautingu od komunistov nedostala žiadnu podporu. Preto som zo Skautu vystúpil... Bol som súdený ako mladistvý, lebo naše aktivity boli z roku 1946 a 1947, kedy som nemal ešte 18 rokov. V nešťastí to bolo moje šťastie. Inak by som bol dostal trest od 5 do 10 rokov. (Rozsudok bol 1 rok a 10 000 pokuty)*.
- 6537 Ivan Mánek: *Odpovědi na dotazník rozesílaný Karlem Lešanovským skautům-muklům při přípravě knihy „Se štítem a na štítě“*. Uvedeno jako ukázka dokumentace o skautech-muklech uložené v Národním archivu v Praze na Chodovci.
- 6538 Kopie „Zprávy o vyhodnocení materiálů případu „Junák“. Tajný dokument Čj.: VS-0616/210-70 Správy vyšetřování StB Ministerstva vnitra ČSR z 30. července 1970. Vypracoval s. mjr. Zdeněk Němec.
- 6539 Martin Lang: *Případ Vladivoje Tomka. (Příspěvek k historii Československého Junáka v období komunistického režimu)*. Seminární práce na Arcibiskupském gymnáziu v Praze 2, Korunní 2, školní rok 2002/2003.
- 6540 František Daniel Merth: *Jáchymov*. (Věrní zůstaneme, č. 2/2005) V tomtéž čísle i Ježek: *„Prý nepřátelé mládeže“ – vzpomínka na skautskou družinu Teplička na nechvalně proslulé Dvanáctce, jednom z koncentráků, které komunisté v naší*



- vlasti zřídili. Na str. 3 téhož čísla přetisk článku z Lidové demokracie 17. 5. 1952 s názvem „Nepřátelé mládeže před státním soudem. Veřejné líčení s vedoucími protistátní skupiny bývalých funkcionářů tzv. Junáka.“
- 6541 Nestlé (Radek Brož): Zemřel Lubka Školoud. (Věrní zůstaneme, č. 8/2001)
- 6542 František Bobek: V sobotu 17. listopadu 2001 byla Vladivoji Tomkovi slavnostně odhalena v ulici Dukelských hrdinů pamětní deska s tímto textem: „V tomto domě žil Vladivoj Tomek. Poslední popravený komunistickou justicí z politických důvodů. Nar. 9. 6. 1933, popraven 17. 11. 1960 v 11.30 hod. (Věrní zůstaneme č. 2/2002)
- 6543 Camel (K. Plocek): Vzpomínka na Ivo Kozáka. (Věrní zůstaneme, č. 8/2002)
- 6544 Jiří Kafka – Owígo: Skaut hrdina Karel Kukal – Cookie (nar. 1927). (Věrní zůstaneme, č. 1/2003)
- 6545 Jiří Pokorný. Chci se omluvit. (Článek o Jožíkovi Jelínkovi, vyznamenaném prezidentem republiky medailí „Za zásluhy“). (Věrní zůstaneme č. 2/1999)
- 6546 J. B.: Skupina rover-skautů skončila zradou. (O soudu se skupinou z Nové Paky). (Věrní zůstaneme č. 2/1993)
- 6547 Tragický příběh skauta Jiřího Mráze. (Věrní zůstaneme, č. 3/1992)
- 6548 Prof. Zdeněk Šandera – Šark: Skautská lesní škola ve Štěnkově. (O tamním působení skautů-muklů). (Věrní zůstaneme, č. 7/1993 )
- 6549 František Bobek: Slavkov – tábor XII. (Báseň z knihy „Skauti za mřížemi totality“, kterou napsala dvojice O. Rottenborn a F. Bobek). (Věrní zůstaneme, č. 12/1993)“
- 6550 jsk-: Vytrženo z památníku. (O památníčku Josefa Jelínka z Erlangenu). (Věrní zůstaneme, mimořádné číslo 1993)
- 6551 „Nic nebude zapomenuto, aneb docela obyčejné příběhy docela neobyčejné totality.“ Ukázky z absolventských prací posluchačů Vyšší odborné školy publicistiky v Praze. (Náš úhel pohledu, č. 5–6, ročník I., březen–duben 2006. Vydávají studenti Vyšší odborné školy publicistiky). (Poznámka K.L.: V tamním vyprávění Oty Mádra o jeho procesu není zmínky o tom, že byl soudem pokládán za vedoucího odbojové skupiny skautů).
- 6552 Kopie ukázkového souboru materiálů z archivu StB:
- 1) Důvěrný zápis č. 48 ze schůze širšího předsednictva ÚV KSČ, konané dne 23. 12. 1948, vyhotovený ve 4 výtiscích. Na programu byla mimo jiné i „Informační zpráva o utvoření Pionýrských oddílů Junáka“ podaná s. Švermovou. Ke zprávě diskutovali soudruzi John, Zápotocký, Gottwald, Nosek, Kopecký, Slánský, Fierlinger, Krosnář a Čepička. Z příspěvku Slánského: *...Fakt je ten, že Junák je už napolo rozvalený. To znamená, že firmu Junáka bereme, dáme tomu novou funkci a do rukou to budeme muset vzít my. To se ví, že SČM to ponechat nemůžeme... Doporučuji uložit organizačnímu sekretariátu, aby ustavil pětičlenný sbor, který by se zabýval vedením dětských organizací. Obdobně tak v krajích. V principu pak schválit návrh, aby pod titulem Junáka byly budovány pionýrské organizace...* Debatu uzavřel Gottwald slovy: *...a že to mají být pionýři, to je jasné. Návrh soudruha Slánského přijat.* Součástí je i presenční listina... K dokumentu je připojen seznam a stručná charakteristika těchto junáckých činovníků a činovnic, vesměs členů KSČ, se kterými se pravděpodobně počítalo pro práci v Pionýru: Karel Hanuš, František Budský, RNDr. Růžena Vančurová, Ferdinand Stopka, Josef Solař, Ing. Josef Štefan, Jiřina Pokorná, Svatopluk Hauser, Vladimír Kratochvíl, PhDr. Marie Drbalová, Alžběta Jedličková, Milan Skalník, Olga Pluhařová, Miroslav Novotný, kpt. Ladislav Maca, Zdeněk Svatoš, Jiří Haškovec, Dagmar Neudörflová, Božena

- Ryšánková, Doubková, Jiří Preininger, Vratislav Bartůnek, Kolářová, Rampasová, V. Vaňátko, Baxová, Eduard Struška, Vojtěch Slávik, Gronský, Václav Klabík.
- 2) Dopis Okresního akčního výboru Národní fronty ve Vimperku č. j. 832/49 ze 4. 10. 1949 Ústředí Československého svazu mládeže v Praze o sloučení Junáka s ČSM. (V tomto případě násilně provedené).
  - 3) Ilegální směrnice org. Junák vypracované ve věznici dr. Průchou a prof. Němcem v červnu 1954.
  - 4) Zpráva StB: „Nepřátelská činnost bývalých junáků mezi mládeží v kraji Plzeň. Rok 1958.“
  - 5) Tajný dopis č. j. NZ-012/10-62 Útvaru nápravných zařízení MV, Leopoldov ze dne 4. 7. 1962 Ministerstvu vnútra, 4. odbor, 3. oddělení, o poznatcích na ods. Průchu Karola. Připojena agenturní zpráva 58 z 15. 6. 1962. Připojena řada jmen a stručných charakteristik.
- 6553 Karel Steigerwald: *Co tu chtějí, ti hrdinové... Komunisti vyhlásili ozbrojený boj proti nekomunistické části národa. Hrdinové Mašíni a spol., kteří na to reagovali ozbrojeně – jsou dodnes vrahy... Hlavní česká otázka trvá: Co chtějí, hrdinové? Kdo se jich o to prosil?* (MfD 5. 5. 2005)
- 6554 Adam Drda: Neveselý příběh kapitána Hučina. (LN 24. 3. 2001)
- 6555 Statečné chování mikrokolektivistů ve prospěch Galéna. (Chupík i jiní i u soudu a k různým mládežnickým potentátům. (Blok č. 8 materiálů vydávaných Miroslavem Chupíkem z Frýdku-Místku).
- 6556 Vladimír Ševela: *Rudé mlýny melou stále dál, samet nesamet... Ačkoliv ČSSR v roce 1976 přijala Mezinárodní pakt o občanských a lidských právech, zástupci žalované strany, tedy Ministerstva vnitra, argumentovali tím, že tato omluva byla tehdejší vládě „vnucena“ a klauzule o lidských právech tak byla pro tehdejší orgány nezávazná...* (LN 5. 9. 1998)
- 6557 Jiří Ruml: *Demagogie... Listiny práv a svobod nejčastěji se nyní dovolávají zejména ti, kteří práva a svobody po desítky let občanům trvale upírali... V době normalizace hrdelní tresty naštěstí nehrozily, ani kriminály nebyly bohudík tak kruté, ale o to podlejší byla skutečnost, že pronásledovali a trestali za to, co sami slavnostně přijali a podepsali...* (LN 9. 1. 1997)
- 6558 *...Doba „normalizace“ byla zvláštní kromě jiného také tím, že její krutost nepostihla jako v padesátých letech jen třídní nepřátele a ideové odpůrce, ale, a především, komunisty. Jednak ty, kterým se říkalo „reformní“, jednak oportunisty, kteří s radostí využili první příležitosti, aby se rozešli se stranou, jejímiž členy k svému vlastnímu studu dosud byli. I když se v době „normalizace“ nepopravovalo a ve vězeních nebyla převaha nevinně odsouzených politických vězňů, ale těch, kteří tam patří za každého režimu, byla to doba tragická. Perzekuce v zaměstnáních, perzekuce ve školách, sledování Státní bezpečností, odposlechy, cenzura, výslechy, lámání charakterů a strach. Především strach! Deprese a rezignace ovládly společnost a církev nebyla výjimkou. Málo bylo těch, kdo nepřestali doufat a věřit, že se ještě naše generace dožije konce sovětského impéria...* (Kardinál Tomášek. *Generál bez vojska...?* Praha 2003, str. 63). (Poznámka K.L.: Nemohu souhlasit, že v době „normalizace“ hlavními pronásledovanými byli „reformní komunisté“. I pro ně se často nacházelo výhodnější uplatnění. Hlavní tíhu doby nesli opět zásadní odpůrci komunismu a často i zcela prostí lidé).
- 6559 Petruška Šustrová: *Hloupý útok... Komunisté, jak si většina z nás snad ještě pamatuje, nutili všechny občany, aby přijímali jejich ideologii a souhlasili s ní.*

- Kdo to nečinil nebo se pokusil důrazněji odporovat, nebyl „vyloučen ze společnosti“, ale zbaven postupu v zaměstnání, desítky tisíc lidí putovaly do vězení, stovky na smrt... (Myšleny zejména roky padesáté).*
- 6560 Usnesení 196. schůze předsednictva ÚV KSČ č. j. P 8854 ze dne 8. ledna 1971... K jeho bodu 16: „Směrnice ÚV KSČ k založení a vedení jednotné centrální evidence představitelů, exponentů a nositelů pravicového oportunismu, organizátorů protistranických a protisovětských kampaní a akcí.“... Přísně tajný Věstník federálního ministerstva vnitra, ročník 1978, částka 21 z 28. prosince 1978. Tam v části I, 21: Nařízení ministra vnitra Československé socialistické republiky ze dne 28. prosince 1978, kterým se vydávají „Směrnice pro evidenci osob ohrožujících vnitřní pořádek a bezpečnost státu“. (Podle těchto dokumentů bylo pronásledováno i mnoho skautů a skautek. Dokumenty spolu s celostátním seznamem „nepřátelských“ osob jsou prozatím uloženy v osobním archivu Karla Lešanovského).
- 6561 Přísně tajné usnesení vlády Republiky československé ze dne 14. března 1958 č. 256 o použití směrnic vlády Republiky československé pro rozmístění pracovníků při provádění změn v řízení a organizací průmyslu a stavebnictví a při přestavbě platové a prémiové soustavy pro inženýrsko-technické a administrativní pracovníky ve výrobě v souvislosti s prověřením třídní a politické spolehlivosti pracovníků státního a hospodářského aparátu... Přísně tajná příloha k usnesení vlády č. 256: „Zásady hodnocení třídní a politické spolehlivosti pracovníků státního a hospodářského aparátu.“ (I podle těchto dokumentů bylo postupováno proti řadě skautů a skautek. Oba dokumenty jsou prozatím uloženy v osobním archivu Karla Lešanovského).
- 6562 (ipo): *Bývalí političtí vězni chtějí obhájit reputaci. Asi šedesát občanů se včera v Praze sešlo na ustavující schůzi Sdružení bývalých politických vězňů ČR 1948–1989. Jedním z požadavků SPV ČR je rozpuštění „Konfederace politických vězňů“, která již nemá dnes opodstatnění. V nové konfederaci by se měli sdružit všichni skutečně za totality postižení. Setkání se účastnila i P. Matrasová z amerického velvyslanectví. (Poznámka: Představitelem tohoto sdružení je Stanislav Stránský).*
- 6563 Vratislav Číla, OVF: Velký závod R + R a OS v Krušných Horách na památku jáchymovských vězňů. (Zpravodaj KPV 231, ročník 5, č. 3 z června 1998)
- 6564 Výročí Muzea třetího odboje KPV v Příbrami (1992–1997). (Kanadské listy č. 5–6/1997)
- 6565 Památník VOJNA u Příbrami. Propagační leták.
- 6566 Luděk Navara s přispěním Františka J. Kubíka: Komunistický lágr Vojna připomíná hrůzy 50. let. (MfD 19. 5. 2005)
- 6567 *...Dne 7. dubna 1968 přijal pan biskup čtyřicet kněží, kteří prošli komunistickými vězeními. Z tohoto setkání vzešlo memorandum, ve kterém bývalí vězni prohlašují, že víc než na soudní rehabilitaci jim záleží na rehabilitaci administrativní, která by jim umožnila návrat do duchovní správy. Především jim však záleží na rehabilitaci mravní, jež by je před veřejností očistila od pomluv, a na rehabilitaci duchovní, která by vedla k nápravě škod na charakteru národa... (Kardinál Tomášek. Generál bez vojska?... , Praha 2003, str. 39) (Poznámka K.L.: Mezi vězněnými knězi bylo i nemálo členů skautské organizace).*
- 6568 „Pocta všem, kteří vzdorovali.“ KPV, pobočka Děčín, pod záštitou starosty města Děčína Ing. Vladislava Rašky, otevřela putovní výstavu v prostorách děčínské synagogy. Pozvánka.

- 6569 Pamětní deska věnovaná mladistvým politickým vězňům z let 1949–1954 byla 16. května odhalena na zámku v Zámrsku. Bylo zde vězněno také mnoho skautů, kteří se nesmířili s tehdejšími poměry a nevzdali se skautských ideálů. (Skauting č. 1/1998, str. 22)
- 6570 *Ďáblický hřbitov. V levé části u severní zdi jsou hromadné hroby obětí nacistického i komunistického režimu. V bývalých šachtách jsou uložena těla popravených, ubitých při výslechu či zemřelých vězňů, u kterých byla nařízena pitva. Jsou zde pochovány děti, které se matkám narodily ve věznici a žily zde pouze jeden, dva či tři dny, než zemřely. Tajně zde zbudované pamětní desky, kříže, desky se jmény, atd. jsou viditelné na propadajícím se terénu hřbitova, který byl nyní zbaven křovin a různé skládky...* (ČIN č. 12, str. 7)
- 6571 Olbram Zoubek: *...Pomník obětem komunismu bude stát v Praze na Újezdě proti mostu Legií... vše by mělo být hotovo do 17. listopadu letošního roku... Pomníkem bude postava občana ničeného režimem: figura, které ubývá, která je postupně deptána...* (LN 19. 4. 2001)
- 6572 Pozvánka: Pražská rada Junáka a družina strážců Svojsíkova hrobu dovolují si vás pozvat na slavnostní odhalení národního skautského památníku v sobotu 10. května 2003 ve 13 hodin na pietním zátiší vstupního areálu strašnického krematoria v Praze 10. Na desce je text: „Pro věčnou paměť a čest česko-slovenských skautů a skautek padlých, umučených a popravených za 1. světové války 1914–1918, za německé okupace 1939–1945, v době komunistické zvláště 1948–1989 věnují skauti a skautky České republiky v roce 2003.“
- 6573 František Bobek – Stopař: *První národní skautský památník v areálu strašnického krematoria v Praze 10... Slavnostní odhalení se bude konat se všemi skautskými poctami včetně vysvěcení a uložení urny, v níž budou pro příští skautské generace symbolicky uložena a zapečetěna jména 749 našich padlých, umučených a popravených bratrů a sester... Smutná bilance našich obětí dosud – a snad nikdy – nebude uzavřena...* (Věrní zůstaneme, č. 4/2003)
- 6574 Dr. Kirschner, Umělecko-průmyslové muzeum: *Do svetru a na balkón... Stále jsou tu lidé ochotní vsadit svou existenci za cenu svobody. Jenom se od nich už oddělili lidé, na něž už zase dolehla důležitost jen soukromé existence. A kupodivu obojí by potřebovali slyšet slova, která nejsou útěšná, ale spíše jasná. Letos už by asi balkón Melantricha nebyl k mání. Je to škoda, protože pořád ještě živá obluda minulých čtyřiceti let se radostně živí panenskou krví nedospělých stran, které se mezi sebou do umdlení koušou... Znovuožít by nám mohlo totalitní zápecnictví. Text je doplněn karikaturou Jiráňka se slovy: „Policie? Někdo mi ukrad čtyřicet let života!“*
- 6575 K.L.: Proč někteří mladí věří více bývalým bolševikům než muklům?

Další materiály týkající se osudů skautů pronásledovaných komunistickým režimem jsou i v jiných kapitolách tohoto archivního souboru, například v číslech dokladů 1042, 2148 nebo 3410.

## KS-N: Omluvy

- 6601 Jakub S. Trojan, děkan Evangelické teologické fakulty University Karlovy: *Politika a odpuštění... Že právo na odpuštění měli jen bývalí věznění..., případně pozůstali jejich zemřelého spolubratra, dostalo se mi k mému úžasu odpovědi, že přece máme odpouštět vždy a všem. Platí tato zásada? Je bezbřehé odpuštění řešením? A za jakých okolností platí právě tam, kde nejde o bezprostřední lidské vztahy, tj. ve světě politiky a práva? Na otázku apoštola Petra, kolikrát má odpustit bratru, který se vůči němu provinil, odpoví Ježíš, že nikoliv sedmkrát, nýbrž sedmasedmdesátkrát (Mt 18,22). Smysl odpovědi je jasný: vždycky. Rada aktů odpuštění je nekonečná. Ale pozor: vždy máme být pohotová k odpuštění vůči těm, kdo se provinili proti nám. I modlitba Otče náš má větu: Odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám. (Mt 6,12, ekumenický překlad). Již v osobní rovině se stává odpuštění problémem: Smím odpouštět těm, kdo se provinili proti třetím osobám, když mně nebylo ublíženo? Jakou mravní kompetencí se mohou vykázat právě vůči těmto třetím osobám?... (Listy č. 2/1995)*
- 6602 K.L.: Zpověď je součástí pokání u křesťanů. A jeden kající hříšník má cenu 99 spravedlivých.
- 6603 C. G. Jung: *Kdyby jen lidé věděli, jaký je to zisk, nalézt svoji vinu: Vědomí viny může být mocným morálním popudem.* (Poznámka K.L.: Jsou ovšem lidé, kteří vždy byli a budou se svojí morálkou spokojeni. Je třeba s tím počítat a zachovat se podle toho).
- 6604 *Dílo koncilové obnovy bylo založené na Velehradě 14. a 15. 5. 1968. V projevu řekl Tomášek: „V minulosti se stalo mnoho věcí, které je třeba pokáním smiřovat. Prosím hned na počátku o to, aby v tomto duchu trpělivé lásky byla vedena naše jednání...“* (Kardinál Tomášek. Generál bez vojska?, Praha 2003, str. 40)
- 6605 Leo Pavlát, ředitel Židovského muzea v Praze: *...Tešuva – což je hebrejský výraz pro pokání... V judaismu předpokládá úplné vyznání viny. Nevyvažuje vlastní poklesky poukazy na hříchy jiných, neklade otázky, ale odpovídá...* (LN 18. 7. 1998)
- 6606 Milena Štráfěldová: *...Stud není ve skutečnosti nic pro upejřavé slečinky; je to vlastnost, která si žádá kus chlapské odvahy...* (LN 23. 3. 1996)
- 6607 Miroslav Melena: *...Zdá se, jako by v této zemi vymířali chlapi...* (LN 13. 7. 1996). (K. L. k tomu: rozdíl mezi „si přiznat a se přiznat.“)
- 6608 Alain Besancon: *Probuzení ze sna... Komunismus jako by neexistoval, zpětně se amnestují a promlčují jeho zločiny – jejich pachatelé jako by tu už nebyli. Zapomnění omlouvá i ty, kdo měli komunistické zločiny včas odhalit a odsoudit a kdo tak neučinili...* (Střední Evropa, č. 22/1992)
- 6609 Marcel Kabát: *Češi jsou národ zbabělců, tvrdí režisér Milan Maryška... Češi nejsou národ zbabělců, jak se někdy traduje. Při pohledu do historie máme být na co pyšní. I když na druhé straně se máme i za co stydět, vzhledem k tomu, jak jsme s mnoha svými hrdiny později naložili.* (LN 25. 6. 2001)
- 6610 Josef Borkovec, Brno: *...Jsem docela hrdý na to, že patřím k téměř zanedbatelné menšině 8,6 % tohoto národa, pro níž je normální nelhat a pro níž je zcela přirozené trvat na svých zásadách... Já osobně těžko chápu, že se někdo může zcela otevřeně hlásit k zásadě „zapomeňte na včerejší žvásty“.*
- 6611 F. Šamalík: *Abychom věděli, že je milosrdenství, musíme mít vědomí hříchu, jinak se morální struktura rozpadne.*

- 6612 Zbyšek Pecha: *Našim „lustrátům“.* Otázka pozitivního lustračního osvědčení „trčí“ i ve skautském světě mnohdy jako „trn v patě“. Jeden se brání, že „on nic – on muzikant“, druhý sáhodlouze vysvětluje, jak se tam dostal, aniž ví jak, a třetí volil taktiku „očistění“ cestou práva – soudně. Všemmu tomu dění předcházela jako hlavní příčina závažná a pro náš stát dosti fatální chyba státníků a poslanců – vyrovnání se s politickými zločiny a jejich původci z minulého režimu. A to velmi adresně a beze zbytku!... Doporučuji k pročtení knihu Gesine Schwanové „Zamlčovaná vina – ničivá moc dvojí morálky“... (Skautské listy, č. 3/IV–VI)
- 6613 Ivan Pilip: *Historii tvoří konkrétní lidé, kteří ve svých činech projevují svou svobodnou vůli a nesou tedy za ni svou osobní odpovědnost.* (LN 2. 9. 1994)
- 6614 Aleš Černý, Sobotka: *Nikdo se za nic nestydí... Stud za provinění nás dělá lidmi a je prvním podnětem k pokání a nápravám...* (LN 26. 5. 2000)
- 6615 Martin Fendrich: *...Omluva znamená lítost, vědomí viny, jinak jde o přetvářku či rovnou drzost...* (Týden č. 11/2005)
- 6616 Vladimír Jiránek: *Psychiatrický kongres dospěl k překvapujícímu zjištění: Pocitem viny trpí výhradně lidé, kteří se ničím neprovinili.* (LN 22. 5. 2000)
- 6617 Vlk vyzývá k uznání chyb... *Cítím, že je dnes třeba říkat si otevřeně pravdu o příčinách naší situace, abychom ji mohli řešit... Je třeba nebát se pojmenovávat problémy... K tomu všemu však cítím jako bezpodmínečně nutné dokázat uznat své chyby a mít trochu pokory... K morálce a pravdivosti patří stát za vyřčeným slovem...* (LN 12. 4. 1997)
- 6618 *Petice pro deklaraci... Uznání i vlastních provinění nepovažujeme za slabost, ale za znak dospělosti...* (LN 8. 2. 1997)
- 6619 *...Alexander Dubček... Ten člověk vypadá, jako by nás měl rád. Mějme ho za to rádi my. A mezi komunistickou stranou a československým lidem vypukne neuvěřitelná milostná aféra. Češi měli vždycky špatnou paměť, vášeň pro odpouštění a růžové brýle na vnímání světa... V nadšení pro tyto nové elegantní a elokventní humanistické komunisty si ale nevšimnou nebo odmítají všimnout, že tito pánové jsou titíž staří padouši, kteří je do toho srabu dostali. Téměř každý z nich byl před patnácti lety stalinista. Téměř každý z nich někoho pomlouval, udával, pronásledoval v tom revolučním zápalu, který následoval po Vítězném únoru. Nebo psal ty revoluční básně a písně. „Ano, dobrá, uznáváme, že jsme se dopustili mnohých chyb.“ (Chyb, věru). „Uvědomujeme si svoji odpovědnost za to, že je musíme napravit. Věřte nám ještě jednou.“ A k jejich vlastnímu překvapení lidé věří. V uplynulých dvaceti letech se naučili nevěřit nikomu. Opět někomu po tak dlouhé době věřit je něco, po čem touží a z hloubi duše. Jsou ochotni darovat rodinné klenoty své nové demokratické socialistické republice, pomoci chřadnoucím hospodářství. Říkat, co mají na srdci, a je jim nasloucháno. Každý názor je přijatelný. Pokud zůstává autocenzurovaný, ukázněný, socialistický. Samozřejmě že zůstává. Nikdo nic jiného nezná, nikdo si nic jiného nepředstavuje. Už nemusíte být ve straně, abyste mohli být povýšeni na odpovědnou práci nebo působit ve sdělovacích prostředcích. Nemusíte, vážně. A tak mladí, dobře to myslící lidé do strany vstupují. Je to dnes koneckonců strana demokratická. Nemusíme do ní vstupovat. Tak vstupme. Uzavírá se nepsaná, ale dobře chápaná a hluboce pročitovaná dohoda. My vám dovolíme tohle, tuhleto a tamto, jestliže budete dělat tamto, tuhleto a tohle. Můžete si cestovat na Západ, jestliže nám tam pomůžete vylepšit pověst země. Samozřejmě můžeme. Západ nás beztak miluje, buďme všude k zulibání a říkejme každému, jakou máme nádhernou zemi. Můžete si psát, co chcete, ptát se na co chcete, pokud se debata udržuje v rámci marxistického socialismu.*

- Samozřejmě bude, vždyť nic jiného neznáme. Můžete si nás kritizovat, jak chcete, ale budte, prosím, opatrní a nenapadejte Sovětský svaz...* (Benjamin Kuras: Češi na vlásku. Praha 1996, str. 180)
- 6620 Ludvík Vaculík: *...V poměrech, kdy slovo neznámá nic a čest není pro mnohé politiky nic než slovo...* (LN 9. 4. 1997)
- 6621 Petruška Šustrová: *Přiznat chybu není slabost.* (LN 6. 2. 2002)
- 6622 Rektor AVU M. Knížák v rozhovoru s Rudým právem o změně jeho názvu: *Myslím, že i název Právo je nedostatečný projev distance. Měli byste se jmenovat Pokora.*
- 6623 Zdeněk Janík: *Náprava křivd a krok správným směrem... Člověku, který zpytuje své svědomí a lituje toho, co udělal,... je omluva za to samozřejmým prvním krokem k nápravě. Tam, kde kategorie svědomí, morálních principů, sebepoznání a nápravy chybějí, nebo jsou značně relativní, je absence potřeby omluvit se zcela logická...* (LN 5. 1. 1996)
- 6624 Blanka Kubešová: *...Lidé, kteří se v minulých letech nechvalně zapsali do našich dějin, nejen neodešli z politického života, ale dokonce ani nevidí důvod cítit se vinní. Co víc může svědčit o našem charakteru než neschopnost pocitu aktivní lítosti a odpovědnosti?...* (LN 9. 1. 1999)
- 6625 Jan Kolář: *...Co pro vás znamená být slušným člověkem? Chovat se jako chlap. Co to je – chovat se jako chlap? Kdo je podle vás chlap? Rozhodně ho nevidím v nějakém westernovém vydání, kde muž ošlehaného ocelového profilu nemá slabou stránku. Pro mě je to člověk, který nemyslí jen na sebe, který sice dělá chyby, ale dokáže si je přiznat...* (Z rozhovoru s Milanem Markovičem v knize „Do duše i do těla“, Akropolis 1993)
- 6626 František Kostlán: *...Vedle pozitivních rysů prolíná politikou našich demokratů bohužel až příliš často nedostatek vnitřní pokory a kritického myšlení...* (LN 25. 3. 1997)
- 6627 Tomáš Vystrčil: *...V dnešní době, kdy se z morálky (či etiky) stává téměř společensky neúnosné slovo a kdy se snad ani neočekává, že by etika cokoli například v politice znamenala, je diskuse na téma Güntera Grasse vlastně optimistickou událostí. Znamená to snad, že je na postmoderním trhu mediálních slovních her poptávka po staré dobré pravdě? Vyzývám české politiky, aby si toho povšimli! Má to jenom jednu vadu: morálka se nedá předstírat, a jak je vidno v případě Güntera Grasse, lidé jsou na nečistou hru stále ještě poněkud hákliví...* (MfD 24. 8. 2006). (Poznámka: Nositel Nobelovy ceny Grass se přiznal, že v raném mládí byl členem jednotek SS).
- 6628 Karikatury Miroslava Kemela: *„Chceme-li historii tvořit, musíme se v ní přestat šťourat.“* (LN 25. 2. 1995) *„To se na to můžu vykašlat, to je dnes už pátej, co utekl bez placení...“* (LN 25. 2. 1995)
- 6629 Václav Bělohradský: *...Propad se dá jen vysvětlit, ne omluvit...* (LN 14. 6. 1996)
- 6630 Ondřej Vetchý v rozhovoru o filmu „Tmavomodrý blues“: *...Škoda, že nás vychovali, škoda, že nám zničili životy. Ale ještě machrujou. Je to zvláštní – tenhle komunistický rys se přenáší do český povahy. V Čechách je úplně běžný, že někdo udělá něco neslušného nebo hnusného a nejenom že se neomluví, ale ještě machruje. Nebo dělá, že nic neviděl. To je vůbec nejhorší...* (Vlasta č. 20/2001)
- 6631 František Hanzelín, Praha: *...Z dopisu D. Č. Praha cituji: „Na politice KSČ jste se svým členstvím a funkcionářením podíleli řadu let, a přesto se považujete za zcela bezúhonné. Za své bývalé členství v KSČ se nestydíte, považujete je za samozřejmost. V mnoha případech jste se nedokázali omluvit za nezákonnosti,*

- ... které KSČ po dobu vašeho členství a funkcionářství napáchala. Domníváte se, že když jste nikomu neublížili a naopak byli sami po roce 1968 nezákonnostmi postiženi, je vše smazáno a odpuštěno. Ale není tomu tak. Není pravda, že jste nikomu neublížili. Ublížili jste všem nezákonně postiženým svým členstvím a funkcemi v KSČ. Sám jsem byl členem KSČ v letech 1961–1970. I když za tu dobu došlo k minimu nezákonností, přece jen k nim došlo. Proto se za své členství hluboce stydím a prosím za odpuštění každého, komu bylo v těch letech ublíženo. Cítím za tyto nezákonnosti osobní spoluodpovědnost, kterou ze mne nikdo nemůže sejmut. A stejně tak ji nesejme ani z vás. To, že jsme byli zpravidla v roce 1970 z KSČ vyloučeni, nelze považovat za zásluhu, ani za hrdinství...“ (Český deník 5. 2. 1993)*
- 6632 Petr Podaný: *Národ na lavici obžalovaných... Jak budovat nové Německo, kde vzít experty nezatížené minulostí, když se většina z nich nějak upsala Hitlerovi?... Ze zhruba 6,1 miliónu řízení v západních zónách je do I. kategorie hlavních viníků zařazeno jen 1 700 osob a do II. kategorie 23 000 osob... Manželka Ernesta Hemingwaye po válce v reportáži z Německa napsala: „Nikdo není nacistou. Nikdo jím nikdy nebyl.“... Jiný napsal: „Jako čestný člověk vykonával jsem partajní funkci v rozporu se svým přesvědčením.“... Východoněmečtí komunisti (SED) měli v padesátých letech ve svých řadách osm procent bývalých členů NSDAP... (Týden č. 25/2005)*
- 6633 Miroslav Korecký: *...Pavel Mertlík překvapil např. svým nezvykle militantním postojem ke katolické církvi a naopak vstřícností ke komunistům. „V žádném případě nelituji,“ říkal o svém členství v KSČ a dodával, že to byla organizace s intelektuálním nábojem a prvky demokracie... (MfD 11. 4. 2001)*
- 6634 *„Nemám se za co stydět“, tvrdí Miroslav Grégr... „Můj největší hřích zřejmě spočívá v tom, že jsem se narodil do historicky složitého období... Po celou dobu členství v KSČ jsem nezastával sebemenší funkci, byl jsem pouze řadovým členem... „Osudy mé rodiny a mě samotného mne naplňují hrdostí. Rozhodně se nemám zač stydět, právě naopak.“ (LN 13. 4. 2000)*
- 6635 Karel Steigerwald: *... Po listopadu dohodlo se takřka všeobecně, že takový nějaký řadový člen strany komunistů nevadí – však, bože můj, bylo to těžké, všelijaká léta a komunistů bylo, nevím přesně, více miliónů: skoro v každé rodině měli takového příbuzného, když už sami nebyli. A ostrakizujte půl národa, zkuste si to!... Doposud vše pořádně neodvanulo... Nakonec i ty komunistické zločiny si vlastnoručně odborně vyšetří... Dinosauri se vracejí, nastavme jim nohu... (LN 30. 8. 1996)*
- 6636 Pavel Dostál: *Mám z oslav velmi špatný pocit. Zcela mne překvapilo, když se na jevišti objevil bývalý normalizátor ředitel Josef Srovnal, který toto divadlo v období komunismu srovnal se zemí. V hledišti přitom seděly oběti tohoto ředitele, umělci, kterým zakazoval činnost. Je to absurdní a odjíždím z oslav rozpačitý. Už jenom čekám na to, kdy na olomouckém náměstí odhalí sochu Gustávu Husákovi... (LN 5. 9. 2000)*
- 6637 Karel Svoboda: *Za totality jsem držel hubu a krok jako většina spoluobčanů. Nemám se komu a zač omlouvat. Milan Eisenhammer: Už za totality byl milionářem. A i teď je jedním z nejúspěšnějších českých hudebních skladatelů, o nějž je zájem i v zahraničí... Pro jedny génius, který složí hit, kdy si zamane. Kritici mu však vyčítají podbízivost a nepůvodnost. Svoboda se tím netrápí... (MfD 18. 8. 2005)*



- 6638 Milan Kňažko: *...Ale 70. léta patřila z hlediska morálky k nejodpornějším. V té době zůstali ve straně – nebo do ní vstupovali – už jen zbabělci, bezcharakterní kariéristi a úplní hlupáci...* (Pátek LN č. 45/1999)
- 6639 Takzvaná anticharta: *Za nové tvůrčí činy...* (LN 24. 1. 2002)
- 6640 Rudolf Schuster, slovenský prezident, o své minulosti komunistického funkcionáře: *Nemám se od čeho distancovat. Já jsem hrdý i na to, co jsem dělal za minulého režimu, protože moje práce byla vždy prací pro lidi. (LN 56. 5. 2001) Své zásady bych neměnil. Často ten, kdo ve straně byl, trpěl více než ten, kdo v ní nebyl. Myslím si, že se nemusím nikomu omlouvat. (LN 27. 4. 2002)*
- 6641 Lenka Šebsová, členka komise pro lustrace ČNR o Janu Kavanovi: *Omluví se voličům?* (Telegraf 16. 3. 1992)
- 6642 Jiří Křížan: *...Prostě padni komu padni. Tehdy jsem byl první a dodneška na tom trvám, že se věci musely vyčistit tím, že se zveřejní, popíšu a nemusí se u toho trestat na hrdle. Jde o doznání viny a nápravu chyby v jakémsi křesťanském způsobu pokání. Nic víc. Jen říct: Ano, byl jsem špatný, už to nikdy neudělám. Ale tvářit se: Co je, vole, co má být – to nesnesu a je to přesně problém, který tady pořád máme... Každému komunistovi to mám za zlé, samozřejmě. Je to mravní selhání. Skoro každý to dělal především z prospěchářství, nebo z nějaké, možná oprávněné, potřeby zachovat si práci, aby se dítě dostalo do školy... Já jim nemám co odpouštět. Je to hrozně těžké a složité odpouštět. Oni říkají: Tož jsem to místo chtěl, tak jsem tam šel, no co? Poznal jsem jen dva komunisty, kteří se s tím dokázali opravdu rozejít, a na jednom z nich to stejně zanechalo stopy aspoň ve vyjadřování: první byl Jirka Ruml a druhý Ludvík Vaculík. Samozřejmě, že jsme v tom namočení všichni, přinejmenším jsme nedělali nic proti nebo lehce posloužili aspoň za tu možnost upéct si na chalupě prase. Ovšem tendence vytěsnit svůj podíl na špíně, tendence vytěsnit podíl svých bratrů a otců, jsou zlé. Pro mě je nepřijatelné to, co používá Václav Klaus, když říká: Dívejme se dopředu... (Svědectví, jaro 2006)*
- 6643 Alena Pavlatová: *Členství KSČ nelze omluvit. Paní Hašková ve svém článku (A dost o Vlastimilu Tlustém, MfD 9. 5.) omlouvá členství pana Tlustého v komunistické straně příslibem stáže na univerzitě v USA. To bylo lákadlo, kterému pan Tlustý neodolal, a proto se stal kandidátem a posléze členem KSČ. V tehdejší Československu však žily tisíce lidí, kteří podobným lákadlům odolali a do komunistické strany nevstoupili. Mnozí přitom přišli o mnohem víc než jen o stáž v USA. Pan Tlustý za své členství v KSČ platí pouze nedůvěrou části voličů. Když někdo vstoupí kvůli svému prospěchu jednou do nějaké strany, těžko uvěřit, že do té další nevstoupil ze stejného důvodu – i kdyby to tak nebylo a měl třeba tisíc přímluvců. (MfD 11. 5. 2006)*
- 6644 K.L.: *Zatvrzelost hříšníků se dá vysledovat v celých dlouhých lidských dějinách.*
- 6645 Alex Wynnyczuk, Troy, New York: *...Snad se nedalo čekat, že lidé, kteří žili přes čtyřicet let v systému, v němž se čestné jednání a poctivost neodměňovaly a pro který byl cynismus běžný, se najednou změní, budou dobrovolně odcházet z veřejného života a omlouvat se za škody na národě, k nimž přispěli... Jak se zdá, mladší generace se politického života stále straní... (Český deník 17. 11. 1994)*
- 6646 Michal Mocek: *...Čas na kritickou sebereflexi nicméně stále mají...* (LN 12. 4. 1995)
- 6647 *Komu se KSČ omluvila?... Máte Vy, anebo některý jedinec, doklad o tom, že se někdo z činitelů KSČ omluvil jednotlivcům nebo KPV za spáchaná příkoří? Nebo poskytla KSČ nebo některý její činitel či mluvčí nějakou úhradu jednotlivci, KPV,*

- obci, státu či pod. Tolik dotaz bývalého poslance B. Hubálka. Za redakci můžeme prohlásit, že ani o omluvě, ani o nějaké úhradě nám není nic známo, naopak, všichni funkcionáři i členové říkají, že jednali v mezích tehdejších zákonů. (Věrní zůstaneme č. 1/1994)
- 6648 Alexandr Kramer: *...Pro téměř každého sociálního demokrata, kterému se zamlouvá představa sjednocené levice, zůstává zásadním problémem postoj KSČM k minulosti. Vy jste sice vyprodukovali řadu dílčích omluv, jenže stále trváte na tom, že mezi KSČ a KSČM je nejen diskontinuita, ale i kontinuita. Nastane někdy den, kdy zjistíte, že k takové straně se prostě nelze hlásit jako k předchůdkyni? Odpověď Jiřího Dolejše: Podle mne ten problém není v tom, v čem se ke KSČ hlásíme, ale spíš v tom, v čem se od ní distancujeme. V tom, že ta distance působí nezažitě, že vyvolává dojem neupřímnosti...* (Právo 10. 1. 2004)
- 6649 K.L.: Nejen omluva, ale i odsouzení sebe sama. Jste schopni se odsoudit?
- 6650 K.L.: Absence studu má v dnešním deníku KSČM jasnou kontinuitu s Rudým právem.
- 6651 Zoe Blahová: *...Po revoluci jsem očekávala, že tihle bolševici někam zalezou a budou tiše zpytovat svědomí a stydět se a omlouvat. Ani náhodou. A že by se našel nějaký komunista, který zahájil sbírku na ty postižené režimem, který on tak statečně podporoval... Kdepak! Drze se dál hlásí ke své zhoubné ideologii. Slabou útěchou tedy budiž všem poškozeným a nuceně nasazeným citát jednoho chytrého pána: „Svědomí hlupáků je vždy čisté.“ Dnes se jeví sametová revoluce jako fraška autora divadelních her.* (Princip 21. 6. 2002)
- 6652 Ladislav Henek: *Nepotrestané bezpráví plodí další zlo... Egon Krenz nedokázal projevit sebemenší lítost ani tváří v tvář rodinám zavražděných. Stále věří, že se ničeho špatného nedopustil a vše, co vykonal, dělal zásadně pro blaho lidu... Slabost vůči násilí vyvolává časem daleko více problémů, než zdánlivě řeší. Proto také všeobecná amnestie na komunistické zvrhlosti, kterou navrhovalo po listopadu 89 mnoho našich „profesionálních humanistů“, by nebyla gestem odpuštění, ale sebeklamem. Vláda komunistů (a to kdekoli na světě) se dá bez nadsázky označit za válku vedenou proti vlastnímu lidu... Základem těchto „lidově demokratických“ států bylo násilí, nikoli zákon, což asi nejlépe vystihl Fidel Castro nezapomenutelným moudrem: „Naše revoluční spravedlnost nevychází z ustanovení zákona, nýbrž z mravního přesvědčení.“* (LN 27. 8. 1997)
- 6653 Karel Kříž: *Znám dobrý bonmot a takovou upřímnost: „Když blbec udělá chybu, vždycky tvrdí, že to byla jeho povinnost.“* (51 PRO, č. 4/2006)
- 6654 Michal Pavlata: *Zvykneme si na všechno?... Oskar Marek, bývalý náčelník Hlavní politické správy Západního vojenského okruhu a poslanec České národní rady v rozhovoru pro LN 11. 12. 1998 připouští, že „komunisté udělali celou řadu chyb, nad kterými se musím zamýšlet i já“ – což by mohlo vést k mylné domněnce, že nikdy v KSČ nebyl...* (LN 16. 12. 1998)
- 6655 Gabriel Sedlák: *Politiky pobuřuje komunistická interpretace 50. let. Za nehoráznost a drzost považují nekomunističtí politici to, jak komunisté hodnotí příčiny soudních procesů z padesátých let. S KSČM nelze plnohodnotně spolupracovat, neboť dosud není schopna dostatečně se distancovat od své minulosti a odsoudit ji... Po komunistovi Miloslavu Ransdorfovi přišel s tvrzením, že politické procesy z počátku padesátých let byly důsledkem studené války, i další místopředseda KSČM Zdeněk Klanica. „Ačkoliv naše strana nezavinila ty nešťastné záležitosti, které souvisejí na počátku 50. let se studenou válkou, přesto jsme se*

- několikrát omluvili," řekl Klanica. Reagoval tak na slova prezidenta republiky Václava Havla, jimiž ve středu zdůvodnil, proč KSČM nezve k pracovním konzultacím. Havlovi například vadí, že se tato strana nedokázala ani poklonit nad hroby lidí, kteří byli jejím jménem popraveni nebo umučeni... (LN 20. 2. 1999)
- 6656 Ivan Motýl: ...Poslanci KSČM se za nic nestydí... 5 pohraničnicků a lampasáků, 8 aparátčků a agentů, 11 opor státní moci, 8 rudých kantorů, 9 dělníků, vědců a naivní mládeže (z toho jen 1 dělník)... Titulu RSDr. se výstižně říkalo „rozhodnutím strany doktor“... Svatomír Recman, KSČM, říká: „Za titul se nestydím, studoval jsem politologii za podobných podmínek, jako obor studují dnešní studenti. Jen jsme západní myšlenkové směry podrobovali větší kritice... Zákonodárců z řad dělnických kádru má přitom „strana dělnické třídy jen několik.“... „Tím, že tolik učitelů zůstalo i po roce 1989 ve straně, jen dokázali, jakými zůstali lháři,“ říká bývalý vězeň padesátých let Židek... Dvaadvacet bývalých členů KSČM poslancuje za sociální demokracii... (Týden 3. 10. 2005)
- 6657 ...Už na začátku devadesátých let, fakticky ještě před koncem roku 1989, se KSČ, předchůdkyně dnešní KSČM, omluvila československé společnosti za stav, do kterého ji za čtyřicet let svého vládnutí přivedla. Vzhledem k tomu, že českoslovenští komunisti si zároveň s omluvou tehdy zvolili do svého vedení osoby přímo spjaté s předlistopadovým vedením, bral omluvy za spáchané zločiny málokdo vážně. Představitelé KSČM ale mají od té doby v ruce argument, kterým odbývají častou otázku, zda se nehodlají za zločiny spáchané stranou omluvit. Mnoho komunistů říká, že jedna omluva stačí... (Přítomnost, jaro 2006)
- 6658 Zcela kuriózní omluva zazněla z úst Adolfa Hitlera Emilu Háchovi po smrti Heydricha: „V této válce jsem ještě žádné české matce nevzal syna, jak naopak činí ten válečný štváček Beneš. Mým požadavkem je, aby český národ nenarušoval mír uvnitř říše.“ (Detlef Brandes: Češi pod německým protektorátem. Praha 1999, str. 311)
- 6659 Vojtěch Filip na komunistické manifestaci u Křížkové fontány 1. 5. 2006 prohlásil, že političtí rivalové současnému vedení KSČM vyčítají 50. léta a chtějí, aby odpovídalo za to, co zavinili jiní. V té souvislosti řekl, že jenom nálet amerických letadel na Prahu v roce 1945 „zabil stonásobně více lidí, než jsou životy, které vyčítají právě nám“... (Právo, 2. 5. 2006)
- 6660 Vojtěch Filip v rozhovoru pro MF Dnes: Klement Gottwald udělal řadu velmi poctivých věcí pro občany tehdejšího Československa, protože lidé získali důstojnost. (Týden, 3. 4. 2006)
- 6661 Petr Fischer o diskutérském výkonu poslankyně Zuzky Rujbrové v televizi: ...Komunistická zákonodárkyně se podivila nad otázkou, proč se komunisté dodnes neomluvili za příkoří spáchaná v minulosti. Místo klidné a jasné odpovědi následoval nervózní výpad nevyrovnaného člověka. („Až se ODS omluví za posledních deset let“), který dostal zásah na příliš citlivé intimní místo, s nímž si už delší dobu neví rady... (LN 2. 5. 2001).
- 6662 ...KSČM odmítá československé období mezi rokem 1948 a 1989 označovat za protiprávní. Podle ní patří naopak k „nejlepším stránkám historie českého a slovenského lidu. V tomto období došlo k výraznému vzestupu materiálního a kulturního bohatství Slovenska.“... Mohorita odmítá rovněž lustrační zákon. Lustraci své osoby však neodmítá, bude-li to krajská volební komise žádat, pokud za něj ovšem zaplatí lustrační poplatek... (LN 19. 2. 1996)

- 6663 *...Jak ukázaly průzkumy, pouze třetina členů komunistické strany považovala sama sebe za marxisty...* (Vodička K. a Labuda L.: Politický systém ČR. Praha 2003, str. 175)
- 6664 Ondřej Štindl: *Úspěch komunistů tkví v jejich nekultivovanosti... Pochyby o KSČM jakožto straně budoucnosti podpoří i probírka komunistického tisku. Nějaká snaha o reflexi vlastní minulosti se tam samozřejmě nepěstuje, nanejvýš tak příležitostné vymlouvání se...* (LN 6. 10. 1999)
- 6665 *Čtenáři delegátům sjezdu KSČM: Osm vzkazů delegátům: 1) Minulost musíme definitivně ze svých představ dnešního působení vymazat (hájit však to, co bylo dobré a prospěšné všem lidem)... 5) Máte jedinečnou možnost jednat otevřeně a nazývat věci pravými jmény...* (Haló noviny 26. 6. 1993, str. 5)
- 6666 K.L.: Uplatňování nepromlčitelnosti komunistických zločinů naráží na pro ně výhodné nepřerušování kontinuity našeho právního řádu. A to i v případě tzv. „zločinů proti lidskosti“.
- 6667 K.L.: Klement Gottwald hlásal heslo: „Čelem k masám!“ To je v podstatě ne v jejich čele, ale proti nim, není-liž pravda?
- 6668 Petr Mrázek: *V sobotu 11. 1. 1992 jsem večer v televizi sledoval Klub Netopýr, jeho tématem byli tzv. osmašedesátníci... Bylo zde... zcela jasně řečeno to, co si o těchto lidech všichni myslíme. Fascinující na tomto pořadu byla ovšem skutečnost, že to řekli právě oni. Plně se projevila jejich neochota či spíš neschopnost plně se distancovat od komunismu. Stále považují toto učení za něco, co by při jakýchsi „reformách“ mohlo prosperovat. A především – ani jeden z nich nebyl schopen si přiznat, že se do vysokých stranických a hospodářských funkcí dostali právě v době, kdy byl komunistický režim budován politickými procesy, vraždami, koncentračními tábory. Pro ně historie začíná až jejich vyhozením z partaje. Já velmi dobře vím, že to pro ně nebyla doba jednoduchá. Ale ani to, že se stali občany druhé kategorie, je nepřivedlo k poznání a pochopení toho základního – že komunismus, jeho teorie i praxe jsou neslučitelné se svobodným životem občana...* (Telegraf 24. 1. 1992)
- 6669 Jan Kraus: *...Po převratu jsme si odpustili jakoukoli formu čestného tribunálu, kde bychom bývalým vysokým představitelům obludného režimu třeba jen slovně sdělili, že se podíleli na špinavé diktatuře a že je to jejich hanba. Těžko by někdo mohl tvrdit, že se dostal do ústředního výboru KSČ proti své vůli nebo že tam šel jen proto, aby jeho děti mohly studovat... Čtyřicet let jsme si tady o historii denně lhali, tak proč to měnit? Naopak. Umíme lhát tak zdařile a vytrvale, že si místo skutečnosti vytváříme virtuální pravdu. A je třeba ještě přidat. Napsat pár knížek, které se pokusí dokázat, že komunismus byl v mnoha ohledech strašně fajn, natočit komedii o popravené Horákové a uspořádat mezinárodní sympozium, co dobrého z komunismu bychom mohli využít v současnosti...* (Týden 30. 6. 2003). (K.L. k tomu: Reprizované příběhy „Majora Zemana“ v televizi už takovým pokusem byly. I když se k tomu přidával výklad, který ale málokdo z diváků sledoval. Další novinkou tohoto druhu, tentokrát ovšem o diktatuře nacistické, je „Hra“ pro děti na vypálení Lidic. I když i tady je vysvětlení. Vnímají to ale správně děti? Viz MfD 6. 9. 2006, str. A5)
- 6670 Karel Steigerwald: *...Komunisté mezi námi stále ještě vůbec v tak hojně míře jsou... a prakticky se zabydleli v prostředí jim tolik cizím, v prostředí svobody a demokracie. Po několika letech rozpaků a jakési zaraženosti... ve svobodném prostředí se opět čile rozdýchali... Už zas jsou v boji... Může nějaký člověk sobě si nahlas říci: Proboha, jak hrozně jsem celý život žil! Lze toto chtít po starém člověku? Jistě se také nedá zapomenout slast moci a pohodlný život pod křídlem*

- rodné strany... Nejvýmluvnější metafora: Hitler to nemyslel špatně, jen se to pak špatně dělalo... (LN 18. 10. 1996)
- 6671 ...Václav Exner, místopředseda KSČM, přiznal, že se minulý komunistický režim dopouštěl teroru. „Věci, které omezovaly nezákonně lidskou svobodu, znamenají neštěstí lidí, znamenají teror, nejsou v souladu se socialistickými myšlenkami, byly chybou“, řekl včera Exner... Exner by však byl rád, kdyby bylo možné dospět ke shodě, že v minulém režimu byly zastoupeny dobré i špatné, pokrokové i retardační prvky. „KSČM se chce minulých chyb při příštím budování socialismu, který má v politickém programu, vyvarovat,“ tvrdí Exner... (LN 10. 9. 1999)
- 6672 La Libre Belgique 15. 3. 2000: Zločiny komunismu jsou v ČR trestány jen zřídka. (LN 16. 3. 2000)
- 6673 LN 17. 12. 2001: Otázka: „Kdo má největší vinu na tom, že se zločiny komunismu začínají řešit až dvanáct let po listopadovém převratu?“ Karel Tůma: „Bezpochyby dohody mezi komunisty s lidmi, kteří přebírali moc, včetně pana Havla a jeho nohsledů.“... Petr Krysa: „Kdyby se komunistické zločiny začaly skutečně řešit, neseděli by komunisti v parlamentu, ale ve vězení!!!“... Richard Nestor: „Jednoznačně Václav Havel, který z komunistických zločinců (Čalfa, Vacek atd.) udělal svoje přátele.“
- 6674 Zločiny komunismu zůstávají nepotrestány. Za balzám pro duši řady vyšetřovatelů Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV) i státních zástupců pokládá náměstek ředitele úřadu Pavel Bret nedělní projev prezidenta Václava Havla. Prezident mimo jiné kritizoval vleklou trestního řízení v kauzách komunistických zločinů. „Za vyšetřovatele mohu říci, že řada z nich je frustrována zdlouhavým řízením, kdy se jim řada věcí s odstupem i několika let vrací takzvaně k došetření,“ řekl včera Bret. Mínil, že podobné pocity sdílí i státní zástupci. „Já to vnímám zkrátka jako určitý balzám na frustraci všech těch, kteří jsou společně s panem prezidentem zneklidněni tím vývojem,“ shrnul Bret svůj dojem z Havlových slov. (Z „čtk“ Kanadské listy)
- 6675 Petr Fischer: ...Ale ani bez krunýře imunity se Obzina nemusí bát. Žalobkyně i soudkyně se už včera shodly, že nemocné starce nemá cenu posílat do vězení. Stačí prý, když soud dá symbolickým trestem najevo, že plány komunistických pohlavárů na terorizování občanů byly amorální. Ohleduplné a symbolické pokárání pro řídicí komunistické hlavy, které spoluvytvářely zločinný totalitní stát. A naopak rázný a bolestivý úder pro náruživě konající ruce jejich podřízených. Zvláštní spravedlnost. A přímá cesta k budoucí banalizaci zla... (LN 13. 2. 2002)
- 6676 Tereza Boučková: ...Začal prý největší soud se špičkami StB. Čtu dobře? Vždyť tam stály jenom čtyři kusy! Mně to nestačí! Tady těch fízlů, kteří měli v pracovním úvazku odstraňování lidí nejen asanací, bylo! Tady jich pořád je! Kam se všichni vypařili? A co spravedlnost? V jakém chodí obleku?... (LN 10. 12. 2002)
- 6677 Vladimír Špidla: ...Teď jsem při volebních mítincích absolvoval i střetnutí s komunisty a byl jsem znovu ohromen, jak se poučili. Například v jednom konfliktu přesvědčivě hájili justiční vraždy z 50. let. Čili nemohu si pomoci, ale ta strana se od tohoto nedistancovala... (LN 12. 6. 2002)
- 6678 Jaroslav Nosál: ...Politici by se měli národu omluvit... Základy k dnešní džungli byly položeny hned po listopadu 1989 a lidé, kteří byli u toho, by se měli národu omluvit, odejít z politiky a z domu vycházet jen v noci... (LN 16. 11. 1999)
- 6679 Monika Elšíková: Oni... Z nich se zatím nenašel ani jeden, který by veřejně prohlásil: Já jsem chybil a jako takový za svůj trest ponesu odpovědnost. Nanejvýš se smějí do očí a říkají: „Co chceš, byli jsme u toho jen my dva, moje

- oběť a já.“... Žijí mezi námi. Mají své spokojené životy, své důchody a své zahrádky, a nic jim nechybí... (LN 24. 1. 1996)
- 6680 Miroslav Gregorovič: ...Sovětský svaz nikdy neuzná chybu. Co jsou dějiny dějinami, neudělala to žádná diktatura... Základním poznatkem je konstatování, že před vlastní minulostí a činy se v normální, plně svobodné společnosti nelze skrýt. (Příkladem je Waldheimova neupřímnost)... Naděje spočívá právě v tom, že lidské svědomí nemůže být nikdy zcela umlčeno a zločiny – je celkem jedno, ve jménu jaké ideologie se odehrály – nezůstanou nepotrestány... (LN 29. 6. 1996)
- 6681 Jefim Fištejn: V náhlé příhodě historické nebylo nic ze snahy komunistů po sebeočistě, po obrodě, po pokání a pokoře. Pravda lezla ze zprávy jak z chlupaté deky a byla obratem upravována do nové lži. (O Chruščovově tajné zprávě na XX. sjezdu KSSS). (LN 16. 2. 1996)
- 6682 Jiří Ruml: ...Nikdo nahlas nepřizná vlastní vinu na tom, co se nepovedlo. Vždycky za to může někdo jiný, většinou náš protivník, který se jím stává jen proto, že nás včas nevyslyšel, a musí být proto odstraněn, případně i zničen. To je politika. Nejde ani tak o to, aby bylo líp, nýbrž aby bylo po mém... (LN 17. 4. 1997)
- 6683 Jan Tesař: ...Nevyléčili jsme trauma ze selhání, které v těchto lidech a hluboko ve vědomí celého národa vězí, ale zato jsme je „osvobodili“ od studu a umožnili jim, aby dnes bezostyšně stavěli na odiv nejnižší materiální hodnoty jako prý své jediné legitimní a skutečné pohnutky... (Týden, č. 7/2004, str. 77)
- 6684 K.L.: Společenské reformy jen v souladu se svými osobními zájmy?
- 6685 Tereza Boučková: Vytlučte Šloufa Šloufem!... Šlouf se nestydí za nic, co v životě dělal. (To mu teda závidím). Chce nám jen jako senátor prokázat, že je člověkem, který přátelům a straně pomáhá... (LN 29. 5. 2000)
- 6686 Václav Benda: ...Je nutné důrazně se ohradit proti přeceňování sovětské okupace v roce 1968 jako nějakého dějinného a klíčového přelomu v naší historii a zapomínat na to, co se dělo v 50. letech. Zároveň se ale musíme vyvarovat opačnému extrému a poukazovat jenom na padesátá léta a rok 1968 vnímat jako vnitřní střet komunistů. Rok 1968 potvrdil, že komunistická nomenklatura není morálně ani politicky schopna reformace... Komunistická strana jako taková nikdy nebyla politickou stranou, ale paramilitární organizací, toužící po moci... Úplné a spravedlivé vyrovnání s minulostí není možné. Je však v zájmu naší budoucnosti se s ní vyrovnat co nejlépe. Nelze v národu upevnit vědomí, že zločiny vládní moci mohou zůstat bez potrestání. Národ, který zapomene na svou minulost nebo přijme její zkreslenou verzi, má špatné vyhlídky... Sedmdesátá léta přinesla hlubší morální devastaci než léta padesátá... (LN 21. 8. 1995)
- 6687 K.L.: Havel opravdu nechtěl jednat s KSČM, protože prý se ještě za svoji minulost neráčila omluvit. Její předáky také nikdy na Hrad nebo do Lán nezval. (Na rozdíl od některých bývalých členů KSČ).
- 6688 Vladimír Janeček: Tak již tři kandidáti na prezidenta ČR veřejnosti sdělili, že se nemají za co stydět ani omlouvat, zejména ne za své členství v KSČ. Všichni však zcela jistě znají zákon, podle kterého byla KSČ zločineckou organizací. Zajisté jej všichni znají: vždyť jde o soudce, advokáta a zákonodárce (v abecedním pořadí). Takže jejich výroky si vysvětlují tak, že pohrdají zákony, o občanech nemluvě. Po válce byli členové zločineckých organizací souzeni, zavíráni, někteří i oběšeni. Víím, že je jiná doba. Ale nemohli by se ti tři kandidáti alespoň stáhnout z veřejného života? (MfD)

- 6689 Ing. Lorenc, náměstek ministra vnitra, jemuž podléhalo StB, byl odsouzen v Čechách na 4 roky, trest nenastoupil, podnikatel v Bratislavě: „Jednal jsem podle platných zákonů... Byl jiný kůň? Jsme pro současnost a budoucnost. Nemám mnoho smyslu pro minulost...“ (Nova, 26. 9. 1994)
- 6690 Ludvík Vaculík: ...Nad čím žasnu a hledám vysvětlení: že skoro nikdo ze souzených a odsouzených zločinců necítí vinu a svého činu nikdy nelituje... Kdo je vinen například okupací Československa v roce 1968, na tom není co pátrat a dokládat: ten, kdo okupanty když ne objednal, tedy přijal. A Obzinova imunita – to myslíte vážně, doctores? Myslím, že mnozí soudcové nemají sílu a vůli trestat, protože se bojí: ti lepší, aby se nezmylili, ti horší mají strach ze msty... Kdo splní příkaz odporující lidskosti, slušnosti, bude zbaven občanských práv. To cituji sebe... (N 19. 2. 2002)
- 6691 Jaroslav Bernkopf: Kdo z nich stojí o odpuštění?... Advokát mi je lhostejný, ten mi nikdy neublížil. Aspoň o tom nevím. Ale soudruzi obžalovaní mi lhostejní nejsou. Dlouhá desetiletí určovali proti mé vůli běh mého života. A dnes znovu dokázali svoji ubohost a malost. Léta byli v čele zločinecké organizace – komunistické strany, která duševně a fyzicky systematicky ničila slušné lidi. Dnes za to nepociťují vinu ani stud. Jeden kněz, kterého komunistický režim také dlouho věznil, řekl: „Odpuštění, ano. Pro ty, kteří o ně stojí.“ Jakeš ani Lenárt o odpuštění nestojí. Nestojí o ně ani žádný z jejich soudruhů. Aspoň jsem dosud o žádném takovém neslyšel... (LN 26. 9. 2002)
- 6692 Silvie Blechová: Odvolací soud osvobodil Lubomíra Štrougala... Znovu opakoval, že „vždy chtěl, aby byli všichni, co něco spáchali, potrestáni“, a pochválil českou justici, která podle něj „pracovala profesionálně“. „Nikdy jsem se nechoval protizákonně,“ trval na svém... (LN 26. 7. 2002).
- 6693 Karel Steigerwald: ...Miloš Jakeš dnes ničeho nelituje, za nic se nestydí. Nic se také nenaučil, nic nepochopil a mnohé zapomněl... Věřil komunistické straně a bude ji opět volit, třebaže je možná posledním ze strany vyloučeným. Osobní hořkost dává stranou, jde mu o ideál... Z komunismu mu zůstala rudá čest, víra a vila na Hanspaulce. To není málo, pomyslí si každý, kdo si z komunismu odnesl zničený život či popravené předky...“ (LN 28. 9. 1995)
- 6694 Obhájce přirovnal Jakeše k Ježíšovi... Někdejší komunističtí prominenti Milouš Jakeš a Jozef Lenárt jsou obětními beránky stejně jako byl před dvěma tisíci lety Ježíš Kristus. Toto přirovnání použil včera obhájce obou exponentů minulého režimu Kolja Kubíček při závěrečné řeči před pražským městským soudem: „Kristus měl sejmut hříchy světa a přesně takovou roli hrají moji klienti.“... Milouš Jakeš přirovnal vyšetřování k inkvisičnímu tribunálu a Jozef Lenárt pro změnu naznačil, že se cítí jako Jan Hus nebo Giordano Bruno. Mezi jiným padlo i srovnání s procesy padesátých let dvacátého století. (LN 21. 9. 2002)
- 6695 Vasil Biľak (81 let): „...Proč se ta doba pořád líčí jako něco špatného? Některým lidem se třeba vedlo hůře, ale mnoha se vedlo lépe než teď... Nevěřím, že jsem kdy udělal něco nesprávného.“... Biľak žije pokojně v jedné bratislavské vile... (Focus 18. 8. 1998)
- 6696 ...Podle slov Lubomíra Štrougala nyní v Česku média a politici vytvářejí „atmosféru, že postavení osob minulého režimu před soud znamená, že se tento stát se svojí minulostí vypořádá“. Předseda senátu připomněl, že „Lubomír Štrougal zde nestojí pro politické funkce a názory, ale pouze pro předmět obžaloby“. (MfD 21. 2. 2002)
- 6697 Silvie Blechová: Svědci u soudu podpořili Štrougala... Slova všech svědků, historika a bývalých funkcionářů ministerstva vnitra, „hrála do karet“ Lubomíru

- Štrougalovi... Také historik Karel Kaplan podle Štrougala doložil jeho prohlášení, že chtěl, aby se vraždy vyšetřily. Justice totiž „respektovala vedoucí úlohu strany“ a rozhodovala podle usnesení KSČ z 50. let, jež šetření podobných zločinů zakazovalo. „Byly případy, které nemohly být řešeny bez rozhodnutí politického orgánu. I v tomto případě tomu tak bylo,“ uvedl Kaplan. Štrougal ale přesto vyšetřování nařídil. „Přestože existovala směrnice „dále nešetřit“, tak jsem v roce 1964 šetření zahájil, protože jsem věděl, že to usnesení je nezákonné,“ řekl a dodal: „Kdybychom respektovali všechny stranické direktivy, nic bychom neudělali.“ (LN 22. 1. 2002)
- 6698 Adam Drda: ...Štrougal dobře ví, proč u soudu prohlašuje: „Cítím se nevinný, vždy jsem se řídit zákonem.“ A vyšetřovatelé z ÚDV zase dobře vědí, proč se ho snažili dostat do soudní síně už dvakrát, jednou kvůli podílu na ozbrojování Lidových milicí a jednou kvůli tomu, že neinformoval veřejnost o černobylské katastrofě. De facto ze stejného důvodu – tedy kvůli „právní kontinuitě“ – nešlo zatím odsoudit například vlastizrádce z roku 1968... České soudní vyrovnání s minulostí je tedy nedokonalé a ti, kdo by měli být souzeni v první řadě, mají krytá záda skoro neprůstřelnou deskou. S brutálními estébáky to není o moc lepší: odsouzeno jich bylo pár, navíc vyvázli se směšnými tresty. A hlavně: to, že se podařilo po dvanácti letech dostrkat až k soudu několik kauz, ještě nedává důvod k jáсотu nad vítězstvím spravedlnosti. (LN 20. 12. 2001)
- 6699 Jan Horálek: O odčínování... Ale pozor. Gesto odpuštění samo od sebe neodčínuje, pokud mu nepředchází alespoň formálně projevená lítost... (Nová přítomnost, č. 2/1997)
- 6700 ...Vůdce Rudých Khmerů se cítí nevinný... „Podívejte se na mě, vypadám snad jako divoch? Mé svědomí je čisté,“ prohlásil Pol Pot v prvním rozhovoru po dvaceti letech, který poskytl americkému novináři... „Všechno jsem dělal pro blaho lidu této země. Nepřišel jsem proto, abych zabíjel, ale abych dál vedl boj...“ (LN 25. 10. 1997)
- 6701 Petr Placák: Ostudné rozhodnutí. Vrchní soud v Praze zastavil trestní stíhání představitelů kolaborující části KSČ s okupačními mocnostmi v roce 1968, kteří se zúčastnili jednání o vytvoření nástroje pro legalizaci okupace v podobě tzv. dělnicko-rolnické vlády. V jejich případě se prý nejednalo o trestný čin... Jestli necháme okupaci z roku 1968 bez potrestání, dokážeme tím, že si nevážíme skutečné svobody a že jsme dosud okupováni. Ne sice už fyzicky, ale že jsme zmrzačení uvnitř, jako občané, což je snad ještě horší... (LN 4. 10. 1997)
- 6702 Církev hájí „svou komunistku“, kterou navrhla do vládní komise... Mluvčí české biskupské konference Daniel Herman tvrdí, že nejde o taktickou chybu, ale o principiální postoj. „Květoslava Korcová se už s komunistickou ideologií rozešla. Mýlit se je přece lidské. Kdo se snaží napravit, musí dostat novou šanci,“ míní Herman s tím, že komunisté svou lítost zatím jednoznačně nevyjádřili. Podobný názor zastává také pražský světící biskup Václav Malý: „Je třeba rozlišovat. Mnoho lidí má složitou minulost, ale záleží na současných postojích. Komunisté se však nedostatečně distancovali od minulé éry. Navíc stále zlehčují zločiny, které jejich strana měla na svědomí.“ Komunistický poslanec Jaromír Kohlíček však postoj církve ke složení komise označil za typickou církevní schizofrenii. Tvrdí, že KSČM je dnes již jinde než předlistopadová komunistická strana. „Naše strana udělala maximum pro to, aby lidé pochopili, že se distancujeme od excesů. A přejmenování? Tím se přece nic nevyřeší. Stejně by se pak mluvilo o straně bývalých komunistů,“ říká Kohlíček... (LN 3. 2. 1999)



- 6703 Petruška Šustrová: *Pragmatické odpuštění... KSČM se nikdy důsledně a jasně neodřekla své minulosti, veškeré vnitřní pokusy udělat z ní moderní levicovou stranu selhaly a jejich nositelé odešli do ústraní nebo stranu úplně opustili... Uznala zločiny minulosti za tíživý hřích a zatoužila po pokání?... Odpuštění nemá být upíráno tomu, kdo po něm touží. Jenže KSČM žádnou podobnou proměnou neprošla a o nějakém pokání nechce ani slyšet...* (LN 29. 6. 1998)
- 6704 Arnošt Wagner: *...Může za to demokracie, že komunisté vylézají z podzemí bez obav o své příští kariéry, bez obav za tresty za zločinnou minulost. Demokracii v praxi zneužívá i skupina obžalovaných estébáků, které nedokáže žádná moc ve státě dostat na soudní lavici... Spoléhám již jenom na matičku Přírodu a na novou komunistickou mládež, která pod vedením nesmrtelných otců vyrůstá ve stranických klubovnách. Tito noví uhrovní mladí komunisti jsou totiž tak hloupí a nevzdělaní, že mohou být zárukou definitivního zániku komunistické strany... Když si však vzpomenu na šéfa poslaneckého klubu uznávané ODS, který v televizní anketě nevěděl, kdo byli rodiče Ježíše Krista, ztrácím jistotu, zda jsem uvedl ten správný příklad...* (LN 20. 1. 1999)
- 6705 *...Noví mocní mluví a myslí způsobem, jež badatelé ve věci života a díla Járy (da) Cimrmana označují slovy „drze se přiznat“... (Z kritického článku Richarda Škvařila „Rudí mají zelenou?“, Nové knihy č. 22/1992)*
- 6706 Luděk Navara: *Jak se Rusko (ne)omluvilo za srpen 1968... Nyní přijel Putin. Přiznal sice morální odpovědnost za okupaci, nicméně slovo omluva z jeho úst také nezaznělo.* (MfD 2. 3. 2006)
- 6707 Václav Dolejší: *Svět v Gdaňsku děkoval Solidaritě... „Pane presidente Wałęso, pane presidente Havle, jsme vám vděční,“ poděkoval dvěma slavným bojovníkům proti totalitě bývalý komunist a současný prezident Polska Aleksander Kwasniewski...* (MfD 1. 9. 2005)
- 6708 Daniel Kaiser: *...Není problém spíš v tom, že se do stíhání komunistických zločinů málokomu opravdu chtělo?... Hodně lidí se bálo, že se otevře jakási Pandořina skříňka. Byli to často čestní lidé, kteří měli jen malinko nečisté svědomí. Nicméně ten strach jim transformoval ten rozměr do většího formátu. A také si kladu otázku, jestli to pro současnou mladou generaci, která už o zločinech komunismu nemá žádnou reálnou představu, nakonec nejsou jakési Staré pověsti české, se kterými je pořád otravujeme...* (LN 16. 3. 2000)
- 6709 K.L.: *Česká specialita: komunisté rehabilitují komunisty.*
- 6710 Jan Friedlaender: *Nestoudnost... Den před zasedáním vlády se v české televizi ozval hlas předsedy KSČM pana Filipa, který se tázal, kdo odškodní ty, kteří přišli o svá místa po listopadu 1989...* (Dk-DIALOG, č. 1-2/2006. Str. 5)
- 6711 Hutka: *...Omluva Dybovi nemusí být za to, že „je úžasný v tom, jak dokáže rozpustit komunistický a svazácký majetek...“*
- 6712 K.L.: *Rozpaky nad vlastní minulostí.*
- 6713 K.L.: *Proč se většina členů stranické skupiny na ústředí Junáka bránila vracet se po listopadu 1989 k událostem let 1968–1970?*
- 6714 Miloš Miltner – Jestřáb, náčelník československého exilového skautingu ve svém PF 2001 zobrazil drsné přání: Na palec nohy zemřelého zavěsil štítek s textem: „Poslední komunistický přísluhovač a zrádce skautských ideálů“.
- 6715 Dr. Antonín Sum: *...Znamená to sice historickou analýzu, poctivou a otevřenou, ale i schopnost odpouštět i uznávat ochotu ke spolupráci těch, kteří jsou schopni své chyby uznat.* (Rozhovor s Karlem Krtičkou v Rudém právu 14. 4. 1990)
- 6716 *...Pozůstatky starého myšlení v některých z nás, zejména v těch, kteří dodnes nerozpoznali, že podpora komunismu a třídní výchovy byla v rozporu s výchovou*

*k demokracii a světovému bratrství, a že tedy, pokud aktivně spolupracovali na cílovém a programovém přetváření skautské výchovy v pionýrskou, de facto odstoupili od principů skautingu. (To se samozřejmě vůbec netýká těch, kteří v rámci jiných organizací, včetně PO, uskutečňovali – v mezích možností – výchovu skautskou)... NChK doporučuje přijmout na V. sněmu tato dvě doporučení:*

*a) To, které bylo formulováno ve stanovisku v úvodu okruhu II: „Pokud někteří členové Junáka souhlasili se spoluprací s totalismem i za cenu ústupu od ideových základů skautingu, je třeba žádat, aby svůj omyl přiznali. Jen tak se mohou opět zařadit do naší společné rodiny. Mělo by však být samozřejmostí, že těm, kteří takto své selhání uznají, hnutí v duchu bratrské tolerance odpustí. Nevidět tyto omyly by, stejně jako nechtít odpustit těm, kteří je přiznají, znamenalo diskreditovat základní hodnoty skautingu.*

*b) Požádat historickou komisi o urychlené došetření skutečností, týkajících se závěrečného období výchovné činnosti a opozičních postojů užšího presidia NChK vůči ÚR a stranické skupině, zejména pak nezveřejnění již přijatého prohlášení „Jací jsme a co chceme“ v našem vlastním časopise.*

*(Z dokumentu „Výpověď historie Junáka k zásadním otázkám dneška“ zpracovaný Náčelnictvem ChK před V. sněmem). (Poznámka K.L.: Historická komise Junáka se bodem b) tohoto návrhu podrobně zabývala a vyslechla několik v letech 1968–1970 žijících členů NChK. Bylo zjištěno, že zveřejnění zmíněného prohlášení neprosadil v tisku Junáka ani člen NChK a zároveň člen vedení Junáka, který měl skautský tisk na starosti, Václav Břicháček. Ten také sdělil, že není pravdou, že by NChK uvažovalo o tom, že od Ústřední rady Junáka převezme politickou odpovědnost za další činnost celého Junáka, což byl názor bratra Eduarda Pachmanna, jednoho z autorů toho prohlášení. Takové úvahy byly podle Václava Břicháčka zcela nereálné).*

6717 *Často mne v takových situacích napadala podobnost s chováním hluboce věřících křesťanů, kteří své přestupky proti „Desateru božích přikázání“ smývali zpovědí a pokáním. (Rudolf Plajner: Zavátou..., II. díl, Idey)*

6718 *Pavel Bobek: ...Mladým se už možná může zdát, že komunismus je cosi, čemu se lze smát. Tomu se tedy... zatraceně smát nedalo. Jen ať i ti mladí přemýšlejí, proč se třeba stalinský režim tolik bál hrdinů, proč tak nesnášel všechny, kdo se za něco dokázali postavit... Ten zdánlivě nesmyslný krutý úděl měl jistou zřetelnou logiku: zavřít každého, kdo osvědčí odvahu, osobnost, vůli něco změnit k lepšímu... (LN 2. 6. 2001)*

6719 *K.L.: Stojí vůbec lidé o pravdu z minulosti?*

6720 *Miloš Čermák: 100 spravedlivých... Prohlašují se za apolitické (či nadpolitické), což chápou tak, že se nikdy neangažovali ve prospěch žádné politické strany. A pokud ano, vysvětlují to svou někdejší pomýleností či naivitou... Ale pravda je také to, že jejich základním motivem je prosazení hodnot, které sami upřímně považují za správné. Do veřejného konfliktu je neženou postranní úmysly ani osobní zájmy. Až na jediný: být vnímán jako někdo, kdo se bere za dobré věci. Spravedlnost je pro ně doplňkem jejich společenského postavení. Nepřináší osobní prospěch, ale mají z ní dobrý pocit. Milion nebo i sto tisíc spravedlivých by bylo k nevydržení. Stovka je celkem přijatelný folklór... (LN 19. 1. 2002)*

6721 *K.L.: Snaha přenést odpovědnost za naše hříchy na někoho jiného. Přesuny odpovědnosti.*

6722 *Karel Pavlík: ...Dějiny osobností, člověka i společnosti jsou dějinami namáhavé a nikdy nekončící sebekontroly a sebeutváření. Omyly, přijaté lži a slabost způ-*

- sobují krizi osobnosti. Avšak i opožděné respektování poznané pravdy je nápravou... (LN 9. 7. 1996)
- 6723 Roman David: ...Vypadá to, jako by se v naší společnosti zabydlela představa, že nespravedlnost, lež či nemravnost se stanou legitimní nebo bezvýznamné, jsou-li odhlasovány lidem nebo jeho volenými zástupci... Ani v demokracii všechno nepodléhá principu hlasování většiny. Nejspolehlivějším rehabilitačním prostředkem na politické pochybení je odstoupení z funkce... (LN 8. 9. 1998)
- 6724 Marie Kútová z Hůry u Českých Budějovic při polemice se Zdeňkem Mlynářem: ...Myslím, že pokud bývalí čelní komunisté opravdu nahlédli své chyby z dřívější, své omyly z mládí, jak někteří říkávají, měli by ustoupit do pozadí, držet palce novému vývoji, pomáhat třeba „v druhé linii“. Neměli by však chtít od veřejnosti nemožné – aby je akceptovala. To není diskriminace, ale obyčejná slušnost od nich... (Listy, č. 2/1995)
- 6725 Doc. Z. Vorlíček, poslanec za Levý blok, prohlásil: *Současná Komunistická strana hluboce lituje, k čemu v minulosti došlo, a ve svých prvních prohlášeních po listopadu 1989 se za to omluvila.* (K tomu K.L.: „Došlo k něčemu podobnému také u členů stranické skupiny ústředních orgánů Junáka z let 1968–1970?“ Na otázku položenou Václavovi Břicháčkovi, zda některý z tehdejších členů stranické skupiny ústředních orgánů Junáka je dodnes členem KSČ (nebo některé ze stran, které se staly jejími nástupkyněmi), odpověděl dotázaný: „Nevím o nikom.“)
- 6726 K.L.: Stále se opakuje tvrzení tehdejších skautů-komunistů: „Nešlo o naši víru v komunismus nebo v Husáka, nebo o naše osobní zájmy. Při našem rozhodování šlo o záchranu dětí a jejich rodičů.“
- 6727 K.L.: Ani Heidegger se neomluvil za svoje sympatie k nacismu a za své členství v NSDAP.
- 6728 K.L.: Neschopnost velkoryse uznat vinu a omluvit se zůstává vzácným úkazem. Strach ze „ztráty tváře“ je mocný.
- 6729 K.L.: Mnozí reformní komunisté se ke svým hříchům přiznali (např. Kohout, Vaculík, Ruml). Skauti-komunisté nikoliv. Chovají se spíše jako jiní bývalí komunisté, například Dienstbier, Jičínský (ti ale mají za sebou období hlasitých protestů), aj.
- 6730 K.L.: Šikovné „koulení“ s mocipány, chytračení, bez odporu přizpůsobování se přáním „normalizace“.
- 6731 K.L.: Kdo ze skautů-komunistů sám vystoupil z KSČ? Proč se někteří nechávali jen vyškrtnout? Byli někteří i vyloučení?
- 6732 Michal Šimek: *Spolupráce s komunisty je cestou do pekel.* (LN 19. 12. 1998)
- 6733 Plivnutí na sebe sama. (LN 26. 4. 1990, str. 5)
- 6734 Viktor Dyk: ...*Bud' připraven na úkoly a službu, jež zoceluje a jež vychová. A nos v svém srdci jednu krásnou tužbu: ctí býti domova!* (Z básně skautům: „Pozdrav“).
- 6735 ...*Takto jednají bývalí aktivní členové KSČ z období 1948 i z „normalizačního“ období po roce 1968. (Jsme přesvědčení, že mezi oběma těmito skupinami je pouze ten rozdíl, že někteří z první skupiny mohou mít polehčující okolnost ve své slepé víře v tehdejší komunistickou demagogii, a že všichni z druhé skupiny mají přitěžující okolnost v tom, že totalismu napomáhali v době, kdy již byl zjevně diktován i okupační mocností)... Nedopustíme, aby posttotalitní tendence bývalých i nynějších komunistů narušily přerod naší společnosti ve společnost opravdu demokratickou. Jsme ochotni spolupracovat jen s těmi členy KSČ a bývalými členy KSČ, kteří zločinnou politiku komunistického režimu (za tzv.*

- stalinismu a neostalinismu) plně odsoudili a vyvodili z toho přesvědčivé důsledky i pro své současné postoje a činy...“ (Z „Prohlášení pracovního představenstva konference Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou“, vydaného 11. 7. 1994)*
- 6736 *...Chladný vztah ke KSČM prezident Havel nezměnil. Francouzský týdeník Marianne, kterému prezident poskytl rozhovor, zřejmě zkreslil jeho vyjádření o komunistické straně. Příznivěji se Havel staví spíše k jejím voličům... „Já si nemyslím, že je kdokoli navždy ztracen. Prostě lidé se mohou různě vyvíjet a ty politické elity a média tak na ně mohou dále působit jakousi osvícenější nabídkou, mohou se jim podbízet a ti lidé se mohou rozmanitě přiklánět sem a tam,“ uvedl Václav Havel... (LN 23. 7. 2002)*
- 6737 *Stanovisko aktivu kulturních pracovníků. O socialistické umění... Seznamy: Přípravný výbor českých dramatických umělců, Přípravný výbor Svazu českých skladatelů, Přípravný výbor Svazu českých spisovatelů, Přípravný výbor Svazu českých výtvarných umělců... V přijatém prohlášení se píše: My, čeští komunističtí umělci – spisovatelé, skladatelé, výtvarníci a dramatictí umělci – vítáme výsledky zasedání prosincového pléna ÚV KSČ a vyjadřujeme plnou podporu jeho závažným usnesením... Činnost uměleckých svazů se může rozvíjet jen na zásadách, které odpovídají potřebám a cílům umění a naší socialistické společnosti... (Svobodné slovo 19. 12. 1970). (Mezi podepsanými např. i Alexej Pludek).*
- 6738 *Dušan Chval: Nemění se. Vracím se k sobotnímu pořadu ČTV „Osmašedesátníci“, vysílanému 11. 1. 1992. Očekával jsem věcnou a objektivní diskusi, očekával jsem, že pořad přinese nové pohledy na toto období. Bohužel jsem přecenil diskusní kulturu těch účastníků pořadu, kteří reprezentovali „-ismus a lidskou tvář“. V diskusi se projeví jako uzurpátoři, kteří svým oponentům protějškem hrubě a nemístně skákali do řeči. Ani jeden z těch „pilířů“ stranické práce v rodné straně v letech 1948–1968 se alespoň neomluvil za to, že se svými stranickými funkcemi ztotožnili s krutostí a zločinnou represí komunistického režimu, ani jeden z nich jasně a nesmlouvavě neodsoudil zločiny spáchané od roku 1948 do roku 1968 a v letech 1968–1989. Slyšel jsem jen samochválu, co všechno po své metamorfóze v demokraty udělali, co všechno by bývali udělali, kdyby... Přece jen ale jeden klad tento pořad přinesl. A to v závěru. To, co nám předvedl pan Goldstücker ve své neomalené, avšak typicky stalinisticko-komunistické výzvě na adresu pravicové orientace, překonalo všechno předtím řečené. Tímto extempore se stal jmenovaný pořad doslova a do písmene komunistickou volební propagandou a zcela jasně ukázal, jak to vlastně s onou demokratickou lidskou tvářích těchto lidí je... Jiří Černý z Ostravy: Otevřený dopis (Eduardu Goldstückerovi): „...Vzděláním mne vysoko převyšujete, máme jen jedno společné, oba jsme byli organizovanými komunisty. Vstoupil jsem do ilegální KSČ v r. 1944 za okupace a byl vyloučen v lednu 1950 pro hrubé porušování stanov strany. Pro svou účast v KSČ nemám omluvy, ono to totiž nelze omluvit ničím, ani naivitou mládí, zvláště po únoru 1948. Sledoval jsem vaše chování v televizním pořadu Netopýr (11. 1. 1992) a myslím, že všichni občané, kteří dosud měli k „osmašedesátníkům“ určité sympatie, je po Vašem chování v tomto pořadu ztratili... Vůbec jste se nezmínil o své účasti při přípravě komunistického únorového puče v r. 1948 a během něj, o svém chování v době, kdy byli oběšeni generál Píka a dr. Horáková, ani o tom, že jste nebyl odsouzen pro nějaké činnosti proti komunistické totalitě. Na sjezdu čs. spisovatelů v r. 1967 jste svým vlivem zabránil Pavlu Kohoutovi a dalším, aby zveřejnili dopis A. Solženicyna, zabránil jste, aby sjezd*

- intervenoval za svého uvězněného kolegu Jana Beneše a zabránil jste, aby sjezd prosadil rehabilitaci spisovatelů odsouzených v padesátých letech...“ Renáta Knýová: „...S údivem jsem sledovala, že žádný z přítomných „osmašedesátníků“ jako by vůbec nebral v úvahu, že v našich zemích žili lidé, tedy někdo jiný než komunisté, kteří jediní „přetvářeli“ dějiny. Ostatní jako by byli beztvarou, manipulovatelnou masou. Je to vlastně hrůza, jestli opravdu mnozí tito dříve „vyvolení“ na nás dodnes takto pohlíží... (Telegraf 22. 1. 1992)*
- 6739 Biskup Dominik Duka: *...Pro mě je komunismus ideologií, která byla odsouzena a má být odsuzována. Od stoupců té ideologie jsem očekával, že dokáží zvážit své kroky a říci alespoň „lituji“. Mám zkušenost s důstojníkem StB, který za mnou přišel o Vánocích po listopadu 1989. Stál za dveřmi a já se ho lekl. Od StB odešel k pásu do Škodovky už v roce 1985 a mně přišel říct, že komunistům naletěl. To mohli naši komunisté – ať mi odpustí – rozpoznat a říct také... (LN 22. 12. 2001)*
- 6740 Marián Kišš jr.: *...Odpustit totiž lze někomu, kdo nezvládl svou roli, nějak selhal, ale své selhání si přizná a případně usiluje o napravení své chyby... (LN 17. 7. 2000)*
- 6741 Jiří Ruml: *...Navštívila mě mladá novinářka, aby se zeptala, proč jsem před padesáti roky s takovým zaujetím hájil tehdejší velký stranický proces. Jestli to byla partajní povinnost, nebo snad výraz vlastního přesvědčení plynoucího z ducha doby. Nemíním se vymlouvat, že mě někdo nutil psát, jak jsem psal. Teprve mnohem později jsem se postupně dovídal, co se v té době vlastně odehrávalo. Svůj prohrěšek neomlouvám nerozvážností ani nezkušeností, bylo mi už sedmadvacet. Můžu jen litovat a hanbit se, což jsem později několikrát veřejně učinil, ale nic mě nezproští osobní viny. Je to mé věčné novinářské trauma... (LN 28. 11. 2002)*
- 6742 Václav Vrabec o knize Jiřího Hájka „1968“: *Kniha zdůrazňuje, že kolektivní paměť národa je významným činitelem při obraně a udržování národní identity, a je proto velmi citlivá vůči všem snahám vyjmout či zlehčit jakoukoli její podstatnou část. A rok 1968 takovou podstatnou částí naší historie je. (Nové knihy č. 46/1994) K.L.: I Jiří Hájek patřil po únoru 1948 k oporám tehdejšího komunistického režimu. A pak k té odvážnější části tzv. „osmašedesátníků“.*
- 6743 Daniela Iwashita: *...Článek Alexandra Tomského proti Vaculíkovi... je proces, který míří od prvních myšlenek, které napadnou ledaskoho, ale za které málokdo cítí potřebu se omluvit, ke zpytování svědomí. To není populismus. To je snaha popsat past, v níž jsme a kterou sami vytváříme. Je otázka, jestli o této pasti chceme vědět. Zda ještě chceme, aby lidé vyjadřovali něco jiného než názory či hesla. Zda stojíme o to, aby na nás někdo apeloval, aby nás nutil k sebezpytování a následnému sdělování složitých pocitů a myšlenek, které nelze snadno zužitkovat a doporučit, za kterým si musí člověk stát sám... (LN 19. 9. 2001)*
- 6744 Vicepremiér Jiří Havel (ČSSD) na otázku, proč i po Chartě 77 zůstal členem KSČ: *Domníval jsem se, že jediný způsob, jak něco změnit k lepšímu, je zevnitř. Prostě jsem věřil, že ta hra pořád stojí za to, aby byla hrána. (Týden, 27. 2. 2006)*
- 6745 Jiří Peňás: *...Pro účely novinových nekrologů se konvenčně hodí vypíchnout politické peripetie zesnulých, takže i v případě Miroslava Červenky bylo připomenuto, že začínal jako nadšený svazácký veršotepec. Málokdo však byl schopen o svém mládí mluvit s takovou nekompromisní ostrovní jako on. Ve velkém rozhovoru pro časopis Host před dvěma lety řekl: „...nemůžu zapomenout na hanbu z toho, že jsem v mládí spolkl komunismus, vstoupil do strany a prosazoval ideologii, která byla nástrojem potlačování svobody a tvořivosti.*

- Bylo to mezi mým sedmnáctým a třídvacátým rokem, v době, kdy moc a násilí byly nejbrutálnější.“ Je-li intelekt doplněn osobní poctivostí, nemůže člověk v zajetí ideologie setrvat dlouho... (Pravděpodobně z časopisu Týden, krátce po smrti profesora Miroslava Červenky).*
- 6746 Igor Němec: *Osvědčená zborovská tradice... To se ovšem neobejde bez posílení ducha a sebevědomí armády, bez navazování na naše nejlepší tradice brannosti. Jenže ty byly pošlapány ideology komunismu a šířením poráženeckých názorů různých „podivenců“, podle nichž jsme kapitulantským národem, který si nevytvořil vlastní svébytnost a samostatnost v roce 1918 dostal zadarmo... (LN 2. 7. 1997)*
- 6747 Pavel Kohout: *...Mám už někdy pocit, že jsem byl v téhle zemi jediný komunista, protože všichni ostatní se tváří, že nebyli... (LN 29. 8. 1998)*
- 6748 Pavel Kohout: *...Nechápete, že idea socialismu je věčná? Že nesouvisí s žádnou komunistickou ani jinou stranou? Je to sen o maximální svobodě ducha a sociální spravedlnosti, který hledá různá uskutečnění od křesťanství. Socialismus přece před sto lety donutil i kapitalismus k lidské tváři. A kdykoliv se socialismus octne ve slepé uličce, což zavinily v našem případě stalinismus a normalizace, dostává kapitalismus roupy... Copak nemáme u nás bezpočet příkladů, jak se čerství zbohatlíci i jejich političtí představitelé, kteří by měli být poučeni historií, chovají jako divá zvěř vůči obyčejným slušným lidem a koledují si o další zpětný pohyb kyvadla dějin? Chudí a nešťastní lidé jsou náchylní k radikálním řešením, když je jich moc... (Magazín DNES, č. 33/2005)*
- 6749 Jiří Loewy: *Hledání práva, nebo justiční alibi? (LN 2. 8. 2001)*
- 6750 Jiří Přibáň: *Morálka, zákonodárství a spravedlnost... V soudobé společnosti mají všechny morální hodnoty a normy jen relativní platnost a jediným integrujícím prvkem je technická moc obecného zákonodárství... Namísto dichotomie legitimita-legalita, ze které čpí modernistický pohled na stát jako dokonalý stroj, bychom se spíše měli zaměřit na dichotomii legalita-spravedlnost. Legalita totiž vždy hrozí přirozené odlišnosti v životě odstranit a pohltnout. Spravedlnost je naopak na těchto odlišnostech závislá. Spravedlnost bez práva je tyraníí, právo bez spravedlnosti despocií... (LN 20. 2. 1996)*
- 6751 Petr Pithart: *...Nekonečná shovívavost ke zlu, byť by se halila do jakýchkoli liberálních či postmodernistických pouček, floskulí a frází neobstojí před požadavkem prachobyčejné, třeba i předmoderní lidské slušnosti a ohleduplnosti... (LN 22. 10. 1998)*
- 6752 Wiesenthal: *Žádný zločin nesmí zůstat nepotrestán, aby se situace nemohla opakovat.*
- 6753 Michal Pavlata: *Když ještě za federace řekl předseda vlády ČR Petr Pithart, že „tady nebude žádný hon na komunisty“, nebylo to správné rozhodnutí. Nějaká malá „poslední leč“ se udělat měla. Tehdejší pražský prokurátor Tomáš Sokol chtěl činnost této nebezpečné strany zakázat. Škoda, že mu to nevyšlo. Pan prezident by dnes nemusel pootevírat dveře komunistům z politické izolace... Komunismus mladou generaci nestraší. Na komunistické lágry z 50. let se dívají jako na středověké báje, k roku '68 mají vztah jako k Bílé hoře, co to byla výjezdni doložka nebo kádrový dotazník, jim už nikdo nevysvětlí... S komunisty všeho druhu je ovšem třeba jednat opatrně, obezřetně a vždy z pozice síly... (LN 2. 7. 1998)*
- 6754 Martin Daneš: *Minulý týden ministr vnitra a generální prokurátor slavnostně oznámili založení koordinačního centra pro dokumentaci a vyšetřování násilí proti českému národu v letech 1945 až 1989. To, že k něčemu takovému došlo*

- spíše deset než pět minut po dvanácté, není zrovna vina Jana Rumla ani Jiřího Šetiny... Hlavní zodpovědnost za to, že oběti komunistické zvěle prakticky neměly v uplynulých dvou letech odvolání proti jejím strůjčům, nese šéf legislativců poslední efektivní československé vlády Pavel Rychetský a pojetí právní kontinuity s minulým režimem v optice Občanského hnutí vůbec. Lze poměrně snadno vysvětlit, proč po listopadu určité satisfakce od státu dočkávali především pronásledovaní ze 70. a 80. let a v pozadí zájmu zůstávali ti, kteří byli oběťmi neskonale brutálnějších praktik režimu v 50. letech. Vůdčí pozici v Občanském hnutí totiž zastává skupina bývalých chartistů, kteří se do opozice k režimu dostali až po roce 1969. Před tím naopak mnozí z nich coby aktivní komunisté stáli na straně těch, kteří represivní systém v zemi po roce 1948 zaváděli... (Český deník 16. 2. 1993)*
- 6755 Za „politické trestné činy“ si v době komunistického režimu v Československu odseděli odsouzení 4,5 miliónu let. (Z obsáhlé debaty ve Svobodné Evropě 25. 2. 1999 v 17.15).
- 6756 Karel Havlíček Borovský: *Kdo svůj národ miluje, nešetří ho.*
- 6757 Ondřej Štindl: ...Otloukal se nám o hlavu i výraz „tlustá čára za minulostí“. Podle potřeby se jím může označovat ledacos. Většinou jde o ekvivalent tradičního „odpusťme si, co jsme si“, jímž se někdejší Mažňákové obraceli k duchovi Jana Tleskače... (LN 31. 7. 1999)
- 6758 O. Frankenberger: *...Hroší kůže komunistů je skutečně obdivuhodné kvality. Nevím, zda existuje nějaký nacista, který se stal Židem, vím však o mnoha komunistech, kteří se stali soukromými podnikateli a kterým zřejmě nedělalo žádnou potíž vyrovnat se s vědomím, že – podle jimi hlásaného učení o třídní nenávisti – by nyní vlastně měli nenávidět sami sebe... Němci se za nacismus stydí a potírají pokusy ho obnovit či oslavovat, komunisté stud neznají... (LN 21. 8. 1995)*
- 6759 Michal Růžička: *...Tak jako si Němci museli po hrůzách války zvyknout na termín „antifašismus“, měli bychom si my uvědomit, že slovo „antikomunismus“ je vyjádřením odmítnutí určité formy násilné moci... (Svobodné slovo 22. 5. 1990)*
- 6760 Lubomír Stejskal: *...Souhlasím,... že křesťanské církve ani židovské obce by s komunisty komunikovat neměly. O ničem, s výjimkou komunistického pokání. Pokání znamená změnit smýšlení, projevit lítost a v konečném důsledku také napravit napravitelné chyby. To komunisté sotva mohou, a tak to nejmenší, co by měli v rámci svého pokání udělat, je, že se dobrovolně zřeknou jakéhokoli zasahování do církevních otázek. A když už ne kvůli pokání, tak z důvodu elementární lidské slušnosti... (LN 2. 2. 1999)*
- 6761 Milan Kubeš: *...Odpustit, to ano, ovšem zapomenout – nikdy... (LN 6. 1. 2000)*
- 6762 Lenka Procházková: *Jak se dělá odpuštění... Zavři oči, tvůj viník přichází... Jsi silný, tak silný, že jsi ho dokázal přivolat, abys mu poskytl odpuštění... Nemůžeš být spokojen, když jsi obtížen jeho vinou. Ta tě svazuje stejně jako jeho. Jste na dvou koncích jednoho lana, vlečení životem spolu... Jedinou cestou je odpuštění. Uvolníš tím dvě duše. Protože když mu odpustíš ty, může si odpustit i on... (LN 12. 3. 1994)*
- 6763 Petr Bendl, místopředseda ODS, hejtman Středočeského kraje: *...Doposud jsme nedokázali nalézt účinný recept na vyrovnání se se 40 lety totalitní minulosti našeho národa. Proto i alternativu finančního odškodnění státem beru jako jednu z možných variant a podporuji ji. Předtím, než se k takovému kroku odhodláme, si však ještě uvědomme, že v našem demokratickém režimu „operuje“ komunistická strana, která se vesele směje do všech koutů naší republiky! Jak by*

- jí asi ten úsměv ve tváři ztuhl, kdybychom jí a její členy vyzvali, aby právě oni – komunisté a komunistická strana – odškodnili své oběti! Toho bych chtěl být svědkem, o to se zasazuji a budu zasazovat především. Když odškodnit, tak ať neodškodňují oběti samy sebe navzájem, ale nechť tak učiní praví viníci! (Věrní zůstaneme, č. 1/2004, str. 9–10)*
- 6764 Vladimír Klokočka: *...Přál bych svému národu takovou dimenzi, intenzitu a hloubku sebereflexe, jako si dopřávali Němci po řadu desetiletí následujících po skončení II. světové války. Nic z drásavých skutečností ani ze sebekritických závěrů nesmělo sklouznout po hebkém povrchu sametové revoluce. Myslím, že není důvodu pro to, aby se naše sebereflexe omezovala pouze na bolestivost českého utrpení a vyhýbala se sebereflexi i českých poklesků proti lidskosti... (LN 4. 10. 1997)*
- 6765 Stanislav Novotný: *Přiznat minulé chyby... Tak těžkou roli by ovšem mohly sehrát jen mimořádně silné osobnosti, ale těch je, jak známo, v naší politice zoufale málo... (LN 20. 7. 1999)*
- 6766 E. Ščerbaněnko v moskevské Pravdě 14. 10. 1990: *Mravnost a revoluce. Idea, dokonce i ta nejblahodárnější a nejprogresivnější, není nikdy výš než elementární věčně platná morálka. Společnost se dopustila chyby a dodnes za ni platí, když uvěřila, že mravné je jen to, co slouží revoluci. Nikoliv, mravné je to, co je vskutku mravné a není nic mravnějšího než sám život.*
- 6767 Josef Jelínek: *Je smutnou skutečností, že současné poměry v našem státě a celé společnosti jsou v diametrálním rozporu s tím, co jsme si po zániku komunismu představovali jako realitu. To, že bylo bolševikům umožněno vyhnout se jakékoliv zodpovědnosti za spáchané zločiny, na to ještě tvrdě doplatíme. Součástí spravedlnosti je totiž i trest za vinu. (Věrní zůstaneme, únor 2006)*
- 6768 Šedivý: *...Havlova direktiva „žádná msta, nebudeme to dělat jako oni“ byla z morálního hlediska jistě správná, ale v praxi nám vytvořila obrovské překážky. (LN 12. 1. 1999)*
- 6769 Arcibiskup Miloslav Vlk: *Lustrace vlastního svědomí... Nemám strach z lustrací... Mám strach spíše z neuskutečnění reformy nitra, z neočištění viny – a to se nám může vymstít více než třeba špatně udělaná ekonomická reforma... (MfD 11. 9. 1991)*
- 6770 Vlasta Parkanová: *Za největší nespravedlnost považuji to, že se nedokončilo vyrovnání s komunistickou minulostí. Nebyli potrestáni např. vlastizrádci z roku 1968 nebo ti, co v 50. letech mučili lidi ve vězeních... Za jednu z největších nespravedlností považuji osud politických vězňů... Za zásadní také považuji snahu o zveřejnění všech svazků StB... (LN 10. 5. 2000)*
- 6771 *...Ministr Čarnogurský s dostatečným rozhledem na to, aby chápal, že pokud od pádu komunismu uběhlo téměř deset let, dokumentování jeho zločinů je v současnosti prací spíše pro historiky a vyrovnávání se s minulostí může být s plynoucím časem pouze symbolické... (Pravda, 18. 8. 1999). Zkušenost českého ÚDV varuje. (LN 19. 8. 1999)*
- 6772 Miroslav Šiška: *„Není tomu tak, že se dnes každý čestný Němec stydí za svou vládu? A kdo z nás má představu o rozměrech hanby, jež ulpí na nás a na našich dětech, až nám jednou spadne závoj z očí a na denní světlo vyjdou strašlivé zločiny, daleko překračující jakoukoli míru?... Ať už se nacházíte kdekoli, postavte se zlu alespoň v pasivním odporu, zastavte ateistickou válečnou mašinerii dřív, než bude pozdě... a nezapomínejte, že každý národ si zaslouží takový režim, jaký je ochotný snášet.“ Tuto výzvu k pasivnímu odporu proti nacistickému režimu obsahoval první ze série čtyř letáků, které na začátku*



- léta 1942 našli ve svých schránkách někteří čelní mnichovští intelektuálové. Její autoři byli členy studentské skupiny Bílá růže, která se na půdě mnichovské univerzity pokoušela probudit protihitlerovské hnutí... (Z knihy Davida Welche „Němci proti Hitlerovi (opozice v třetí říši 1933–1945)“ vydané v roce 2005). (Právo, 26. 3. 2005)*
- 6773 Benjamin Kuras: *Talmud není zdroj teroru... Základním etickým zákonem, který vyslovil rabín Hilel sto let před Ježíšem, je „nečiň jiným, co nechceš, aby ti činili“. Z něho pak vycházejí všechny ostatní etické zákony, které, jak Talmud zdůrazňuje, musí vyjadřovat univerzálnost obecně lidského chování... Z traktátu Šabat 54b: „Kdo může zabránit spoluobčanům v konání zla a nezabrání, je odpovědný za jejich zločiny. A jestliže může zabránit celému světu v konání zla a nezabrání, je odpovědný za zločiny celého světa.“ (MfD 3. 8. 2006)*
- 6774 Václav Bělohradský: *...Mezi historickými hříchy volajícími po pokání je souhlas s metodami netolerance a násilí ve službě pravdě... (LN 26. 4. 1997)*
- 6775 Dagmar Burešová, starostka Junáka: *„...Jsou lidé, kteří volají po odpuštění. Lze jistě mnoho odpustit, ale v zájmu obecné spravedlnosti a v zájmu prevence nelze odpustit všechno. Každá společnost se musí chránit před tím, kdo ji chce zničit. A komunisté měli zničení demokratické společnosti ve svém oficiálním programu...“ Black z Kolína: „Její slova se hodí úplně na naši skautskou organizaci, která by potřebovala debolševizovat a očistit od lidí, kteří zklamali a zradili svůj skautský a činovníký slib.“ (ČIN, č. 17/1991, str. 12)*
- 6776 Jan Nesládek: *Bude-li účinná lítost a upřímná omluva, mohu odpustit, ale nikdy nesmím zapomenout! (Věrní zůstaneme, prosinec 2004)*
- 6777 K.L.: *Je vůbec možné nezapomínat? I na to neodpuštěné?*
- 6778 Tomáš Vítek: *...Zákonodárci nám začnou naslouchat pouze v případě, že se jim patřičně ozveme. Jinak v naší „křehoučké demokracii“ budou nadále platit slova spisovatele Ludvíka Kundery: „Nic odčiněno, vše odpuštěno.“*
- 6779 Vladimír Jiránek na jedné ze svých karikatur, kde stojí obžalovaný komunista a obhájce žádá soud: *„Byla to zločinná doba. Navrhuji, aby soud osvobodil mého mandanta a odsoudil dobu na doživotí.“*

Další materiály týkající se omluv jsou i v jiných kapitolách tohoto archivního souboru, například v číslech dokladů 1040, 2137, 3263, 3407, 5631.

## KS-O: Iniciativní skupina

- 7001 Jaromír Málek: Jsou komunisté sto postřehnout příčiny krise společnosti? (Tribuna 18. 6. 1969)
- 7002 *Obrana i rozvoj socialismu – nedělitelný úkol strany a lidu... Vedení strany a státu ztratilo důvěryhodnost u nemalé části naší veřejnosti... Jde o to, zdůraznil soudruh Miloš Jakeš na 7. zasedání v prosinci loňského roku, „rozhybat celou stranu a společnost ve směru přestavby, v zájmu rozvoje socialismu, naší země a jejího lidu. V tomto úsilí má každý poctivý občan své místo, šanci a příležitost.“* (Redakční článek v Rudém právu 19. 8. 1988)
- 7003 *Komunistická strana Československa se za poslední tři roky rozrostla o 418 000 soudruhů, takže má dnes více než 1 720 000 členů a kandidátů strany. Z toho je přibližně čtyřicet procent dělníků. Každý šestý člen JZD je ve straně, inteligence tvoří jednu třetinu, z toho je nejvíce technické inteligence. Téměř jednu třetinu tvoří též mladí lidé do 35 let. Tolik jen některá statistická čísla...* (Rudé právo 19. 6. 1989)
- 7004 *Oslavy výročí republiky rad... Na závěr shromáždění bylo oznámeno založení Socialistického svazu mládeže, který jako autonomní mládežnická organizace přijal program Společnosti F. Münnicha. Nová organizace chce zachovat zásady marxismu a pokrokové tradice maďarského i mezinárodního dělnického hnutí...* (Rudé právo 22. 3. 1989)
- 7005 *Mládežnické hnutí v Maďarsku si stanovuje nové cíle. „To, co jsme považovali za socialismus, nedokázalo dát odpověď na základní otázky mládeže,“ řekl v minulých dnech na tiskové konferenci generální tajemník maďarského Komunistického svazu mládeže (KISZ) Imre Nagy... Vzniklo 41 nových levicově orientovaných mládežnických organizací, které se mají na sjezdu sdružit do federace... Dosud stranické organizace přímo řídily mládežnické. Nová federace tuto formu odmítá, chce samostatně navázat spojení s různými politickými silami na základě rovnosti... (Rudé právo 20. 4. 1989). (K.L.: Podivuhodná paralela se situací v Československu v roce 1968).*
- 7006 *Nová mládežnická organizace MLR. Károly Grósz: MSDS potřebuje mládež, mládež potřebuje MSDS... Generální tajemník MSDS Károly Grósz ve svém vystoupení zdůraznil, že programové vyhlášení nové mládežnické federace je v souladu s programem strany... Strana je přechodně v defenzivě, politicky i organizačně je rozdělena a znovu organizuje své řady... (Rudé právo 24. 4. 1989)*
- 7007 Václav Zima, Brno: *Nepříliš lichotivé konstatování. Kdo je vinen? ... Soudruh Pitra říká: „Výchova a vzdělání mladé generace není jen věcí školství. Bez souladu rodinné výchovy, školy a veřejnosti nejsme s to dosáhnout žádoucích výsledků.“ ... Někteří říkají, že jsou to „zdravotní potíže“ socialismu... (Rudé právo 24. 12. 1988)*
- 7008 Bertold Brecht: *Dnešek vchází do zítřka nakrmený včerejškem a dějiny možná mají rády čistý stůl, ale obávají se prázdného. (Rudé právo 11. 3. 1989)*
- 7009 W. Jaruzelski o současné situaci v Polsku: *...Existuje naděje na dosažení dohody a kompromisů. To však neznamená, že by nebyly problémy a kontroverze. Jednou z nich je, že za různými konkrétními návrhy opozice se skrývají záměry rozdělit Polsko na dvě poloviny v každé oblasti. Například na vládu a občanský výbor při L. Wałęsovi, Solidaritu a Celopolskou dohodu odborů, harcery a mládež na „jejich“ a „naše“... (Rudé právo 14. 3. 1989)*

- 7010 Jiří Peňás: *„Historická role... Seděli jsme s přáteli v restauraci. Bylo to velice příjemné. Neměli jsme tušení, co se děje.“ Tak vzpomínal v minulých dnech premiér Jiří Paroubek na svou historickou roli 17. listopadu 1989... Je příjemné sedět s přáteli v restauraci a nevědět, co se děje. A jen tak pomalu čekat, co život ještě přinese, a za šestnáct let se stát třeba premiérem, který už možná trochu ví, co se děje, a je to stále jen příjemné, protože tehdy v té hospodě se člověk naučil nikam nespěchat, jen si tak příjemně počkat. Je to jako z ruského klasického románu... A dějiny jdou právě kolem oken té příjemné restaurace, jeden z přátel pohlédne skrz začouzené záclony, hle, jakýsi průvod nebo snad procesí se kolem ubírá, ti lidé vykřikují cosi. Prochore, tys z nás nemoudřejší, nevíš, co chtějí, co se to děje? Nevím, zabručí Prochor nepříjemně vytržen ze snění... (Týden 21. 11. 2005)*
- 7011 Z projevu zástupce nezávislých studentů Martina Klímy na povoleném shromáždění k uctění památky Jana Opletala v Praze na Albertově 17. 11. 1989: *Přátelé!... Už jako studenti se musíme účastnit společenského života přinejmenším tak, abychom přispěli k tomu podstatnému: k mravní obnově. Musíme sebe i jiné naučit tomu, co budeme jednou nejmíc potřebovat: umění dialogu a tolerance, vzájemné úctě a respektu. Musíme se naučit mluvit pravdivě a otevřeně, neuhýbat před problémy, nepřehlížet mlčky k bezpráví. A s tím je třeba začít již dnes. Náš národ potřebuje lidi vzdělané, ale ještě více poctivé, nikoli odborníky s diplomem a pokřiveným svědomím...*
- 7012 Iniciativní skupina pro obnovení činnosti Junáka. Dopis z 27. 11. 1989 počíná oslovením: *Milá sestro, milý bratře, vzniklá společenská situace nám umožňuje obnovit činnost naší skautské organizace Junák... Iniciativní skupina několika řádně volených činovníků na Junáckém sněmu v roce 1968 se proto po několikaměsíčních vzájemných konzultacích obrátila na vedení SSM, aby mu oznámila své rozhodnutí pokračovat v neoprávněně pozastavené činnosti a s požadavky... o uspořádání vzájemných vztahů, což však bude dalším předmětem jednání nově ustavených orgánů Junáka... Rozmnožený list je podepsaný za iniciativní skupinu těmito jmény: JUDr. Antonín Sum, starosta, PhDr. Václav Břicháček, PhDr. Pavel Macháček, Prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc., zasl. umělec Alexej Pludek. V závěru dopisu tento text: ...Junák prokázal v dostatečné míře svou životaschopnost a velkou přitažlivost dětí a mládeže a cítíme jako svou povinnost předat jim s pomocí nových činovníků střední a mladší generace všechno, co jsme jim předat povinni. Proto se na tebe obracíme s přesvědčením, že jsi zůstal(a) věren (věrna) zásadám, jimiž jsme žili v mládí a které jsme povinni zachovat příštím generacím pro jejich šťastnější a mravnější život ve 21. století. Proto svoláváme na sobotu dne 2. prosince aktiv ústředních orgánů Junáka a činovníků oddílů ve 14.00 hodin do velkého sálu Městské knihovny v Praze 1, nám. primátora Vacka. Věříme, že se po letech opět setkáme v radostnějším a nadějnějším ovzduší.*
- 7013 Dopis Obvodnímu národnímu výboru pro Prahu 1 ze dne 28. 11. 1989 s oznámením o konání schůze dne 2. prosince 1989 ve velkém sále Městské knihovny v Praze 1. V listě je i text: *Dnes předložil býv. starosta Junáka dr. Antonín Sum na ministerstvu vnitra a životního prostředí ČSR žádost o znovuoobnovení činnosti společenské organizace „Český Junák“, která byla zastavena dopisem býv. ministerstva vnitra ČSR ze dne 2. 10. 1970... Dopis je podepsaný PhDr. Pavlem Macháčkem. Připojena jsou jména prof. MUDr. Jana Pfeiffera, DrSc. a zasl. umělce Alexeje Pludka.*

- 7014 Kopie dopisu Obvodnímu národnímu výboru pro Prahu 1 ze dne 30. 11. 1989 s doplněním k oznámení o konání schůze. V textu jsou i tyto věty: *Sděluji a) ministerstvo vnitra a životního prostředí ČSR mne písemně informovalo dopisem ředitele odboru dr. Šlapáka čj. 20881/796/89 z 29. t. m., že bylo zahájeno přípravné řízení k registraci Českého Junáka podle zák. č. 68/1951 Sb., b) že vzhledem k předpokládanému vyššímu počtu účastníků, než je kapacita Městské knihovny, bylo se správou Klementina projednáno paralelní využití uzavřeného prostoru – nádvoří v Klementinu. O pořádkovou službu se postarají pražské oddíly, pracující dosud v různých organizacích.* Jako odesílající napsán dr. Antonín Sum, CSc., dř. starosta Junáka, Praha 8, Karlínské n. 10.
- 7015 Dopis Iniciativní skupiny pro obnovení činnosti Junáka ze 4. 12. 1989 Ústřední radě Junáka, Náčelnictvu dívčího kmene a Náčelnictvu chlapeckého kmene, ve kterém je popsáno dosavadní jednání iniciativní skupiny od konce června 1989 až do shromáždění 2. 12. 1989 včetně jednání s Vasilem Mohoritou, předsedou ÚV SSM. Podepsáni jsou PhDr. Václav Břicháček, PhDr. Pavel Macháček, prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc., zasloužilý umělec Alexej Pludek a PhDr. Ota Sedláček. Připojena kopie dopisu Iniciativní skupiny pro obnovení činnosti Junáka z 5. 10. 1989 adresovaná Vasilu Mohoritovi, předsedovi ÚV SSM, s adresami odesílatelů Václava Břicháčka, Pavla Macháčka, Jana Pfeiffera a Alexeje Pludka.
- 7016 Dopis šéfredaktora Skautingu Marka Bárty z 6. 10. 1994 redakci ČINu o Pavlu Macháčkovi, o mládí pisatele před vstupem do Junáka, a o záležitostech časopisu FONS.
- 7017 Dr. Jan Pfeiffer – Racek: Poznámka ke článku J. Zachariáše a I. Vacíka „Co je a co není skauting“. (Skauting č. 4/1992)
- 7018 Jiří Zachariáš: Poznámky o Poznámkách (Skauting č. 3, 4 a 5) s kritikou A. Suma, J. Pfeiffera a celé tzv. Iniciativní skupiny. (ČIN, č. 1/1993)
- 7019 Záznamy z biografického slovníku KDO JE KDO V ČESKÉ REPUBLICE 94/95: Z Iniciativní skupiny jsou tam uvedeni jen Václav Břicháček (příznávající členství v KSČ v letech 1964–1970), Jan Pfeiffer (nepříznávající členství v KSČ a uvádějící, že je bezpartijní a cítí se být v pravém křídle sociální demokracie) a Alexej Pludek (příznávající členství v KSČ 1946–1951, pak nestraník).
- 7020 Soubor záznamů o Alexeji Pludkovi. (Včetně výpisů z jeho románu VABANK, Praha 1974, recenzí na jeho knihy, článků v Rudém právu v letech 1982, 1983, Nových knihách 1983, Svobodném slově 1989, Špíglu 1991, Večerní Praze 1995, Lidových novinách 1995, Principu 1995, záznamu z TV aj.). Uloženo v soukromém archivu Karla Lešanovského).
- 7021 Tomáš Hájek: Je tolik pludků mezi námi. (LN 30. 8. 1996)
- 7022 K.L.: Alexej Pludek kandidoval v roce 1996 do senátu.
- 7023 Petr Pithart: *...Pane Brokle, to už jistě víte, že komunistický „Klub českého pohraničí“ a Alexeje Pludka „Slovanská liga“ a další vlastenci a republikáni a bolševici vzali vámi citované „sebevědomí Čechů“ za slovo a autory výzvy „Smíření 95“ žalovali pro „hanobení národa“ a „podněcování k národnostní a masové nenávisti“... (LN 7. 6. 1995)*
- 7024 Alexej Pludek: Zmatený článek Vondráčka. Spisovatel Pludek se zamýšlí nad nesmyslnostmi o skautech. (Špígl 9. 10. 1999). V textu mimo jiné: *...Jako oldskaut (čili starší junák) odmítám článek Michala Vondráčka..., neboť je v rozporu s ideami, jež skautské hnutí řídí... Jsem nositelem junáckého kříže „Za vlast 1939–45“ s podpisem dr. Rudolfa Plajnera... těžce jsem nesl zrušení Junáka v roce 1949. Ale věděl jsem, že zásady přijaté ve skautském věku jsem*

- povinen uskutečňovat. Dělal jsem to ve svém literárním díle... Ostatně jsem v roce 1968 dostal diplom Čestného uznání od Klubu přátel Jaroslava Foglara... Nebylo by lepší, kdyby se dnešní skauti a skautky, ale i ostatní mladí lidé porozhlédli kolem sebe a kritizovali všepanující lži, krádeže, loupeže, rozprodeji společenského majetku, všeobecné zlodějství, což je ještě horší pravda o dnešní době než úkoly majora Zemana?...*
- 7025 Romové vs. Pludek. *Bude-li senátní kandidát SČK spisovatel Alexej Pludek opakovat své názory na vyplácení dětských přídavků, nevyloučil předseda Romské občanské iniciativy Emil Ščuka, že by mohl skončit před soudem. Pludek žádá zrušit přídávky pro méně civilizované a hlavně romské rodiny...* (LN 16. 8. 1996)
- 7026 Alexej Pludek odpovídá. (Svobodné slovo 14. 12. 1989)
- 7027 Na dopis Karla Lešanovského z 2. 5. 2002 týkající se žádosti o informace z let 1968–1970 Alexej Pludek neodpověděl. (Pludek byl v těch letech předsedou ediční rady Junáka).
- 7028 K.L.: Role psychologa Alana Gintela spolu s Václavem Břicháčkem a Janem Pfeifferem v akcích ÚV SSM před listopadem 1989 a jeho spolupráce s vedením Junáka po tomto listopadu 1989.
- 7029 Bohumil Mašek, redaktor Jiskry v letech 1963–1968: *Kolo dějin nelze otočit zpět... Nové vedení KSČ, vzešlé z událostí v listopadu 1989, se distancovalo od všech, kteří se aktivně podíleli na deformacích ve straně a společnosti. Drtivá většina členů KSČM podporuje demokratizační proces, vytvoření racionální a sociálně spravedlivé beztřídní společnosti s výkonným tržním hospodářstvím a garancemi sociálních jistot. Odmítají jakékoliv formy násilí a jako jeden ze stěžejních bodů svého programu mají důsledné dodržování mezinárodních dohod o lidských a občanských právech. O to víc mne znepokojuje, že v souvislosti s voláním po větší bezpečnosti u nás se volá i po tvrdém postupu proti komunistům, aniž se bere v úvahu, že tisíce členů KSČM se v minulosti svojí poctivou prací podílelo na vytváření hodnot, jež nám stále svět závidí. Jedné totality jsme se zbavili. Neměli bychom usilovat o vytvoření totality nové...* (Jiskra 19. 9. 1991)
- 7030 Z několika čísel deníku Lidová demokracie na přelomu let 1989/1990: 22. 11. 1989 – „Junák opět v činnosti.“ 8. 12. 1989 – „Vyloučení M. Jakeše a M. Štěpána z KSČ.“ 21. 12. 1989 – „Mimořádný sjezd KSČ 20. 12. 1989 vyloučil Biřáka, pozastavil členství Husákovi a Štrougalovi. Dnem 21. 12. se rozpouštějí Lidové milice. Připravuje se nový akční program. Vrátit se mají vyloučení a vyškrtnutí v době po 1968–1969.“ 17. 1. 1990 – „Čalfa ukončil členství v KSČ.“ Únor 1990 – „Vyloučení Husák, Štrougal, Hoffmann, Kabrhelová aj. Sebevraždy Kapka, Šalgoviče.“
- 7031 Jiří Zachariáš: Deset let po tom. (ČIN č. 1/2000)
- 7032 Petruška Šustrová: *...V běžném životě to víme. Kdo nás obelhal, tomu už sotva budeme věřit. A vytkne-li si někdo do znaku, že považuje pravdomluvnost za jednu z nejdůležitějších devíz politického života, neměl by se nechat nachytat při lži nikdy, prostě z principu. Jinak jsou jeho slova plané řeči...* (LN 30. 4. 1998)
- 7033 Karikatura Jana Bernata: „Pravda soudruhu, děly se deformace, děly, hlavně ale, že už to máme, zaplat'pámbů, všichni šťastně za sebou, no ne?!“ (Český deník 20. 5. 1992)
- 7034 Jiří Faltus: *...Stále víc vidíme kolem sebe u moci ty, jimž to umožňují jejich „romantická gesta“ učiněná v minulosti. Stále byli, jsou a chtějí být na špičce. Jejich charakteru pranic nevdává, že jim nad hlavou vlaje už jiný praporek. Pro mne osobně*

- je jejich snaha zůstat nadále u lizu tím nejhorším vysvědčením... (LN 2054. 1998)*
- 7035 Ivo Žaloudek: *Komunista by neměl mít funkci... většina občanů zastává názor, že pro naši zemi by bylo lepší, kdyby bývalí členové komunistické strany nesměli vykonávat odpovědné funkce... Kladnou odpověď dalo k tomu dokonce i 7 % voličů KSČM... (LN 19. 2. 1997)*
- 7036 Milan Hulík: *...K „dekomunizaci“ došlo samovolně – vystoupením z KSČ. Nejsme antikomunističtí bijci, abychom nevěděli, že mnoho z těch, kteří v KSČ byli, stranickou knížku s úlevou po listopadu odhodilo. Nebudeme ale ani tak naivní, abychom nevěděli i to, že někteří s touto legitimací neodhodili i své komunistické přesvědčení... (LN 10. 10. 1995)*
- 7037 Bohumil Doležal: *...Odpovědnost však nikdy nenese společnost jako taková, nýbrž docela konkrétní lidé: totiž v tomto případě ti čeští demokratičtí politici, kteří bezprostředně po listopadovém převratu přijali komunisty, polomrtvé strachem z toho, že jim bude vystaven účet za 40 let vládnutí, do své široké náruče a dali jim podíl na výkonu moci – navíc chytráckým kalkulem: až vás nebudeme potřebovat, nějak se vás už zbavíme. Podařilo se jim tak přinést další pěkný doklad toho, jak nemravná politika je současně taky nešikovná. KSČM se postupně integrovala do našeho politického systému... (LN 25. 10. 1999)*
- 7038 Bohumil Doležal: *...Český disent byl na převzetí moci, která mu spadla do klína, úplně nepřipraven. Navíc nikdo u nás neměl praktické zkušenosti s demokratickou politikou. Vytvořil se jakýsi málo organizovaný mocenský chuchvalec, který, aby mohl plnit základní funkce, integroval část staré mocenské mašinérie. Že v takové situaci nemohl být na KSČ vyvíjen účinný tlak, aby se proměnila, je pochopitelné. Odtud se zrodila celá slavná polistopadová pluralita. Klaus a Zeman se vyšplhali na politické výsluní po Havlových zádech – jinak to snad ani nešlo... (LN 9. 3. 1999)*
- 7039 Bohumil Nekolný: *...Slavná věta Bourbonů: „Nic se nenaučili, nic nezapomněli.“ (LN 20. 5. 1996)*
- 7040 Ladislav Adamec: *Po dvou letech... Ve zveřejnění dokumentů o důležitých jednáních na sklonku předloňského roku vidím závažný krok k prosazení historické spravedlnosti a hledání dějinné pravdy... (Rudé právo 15. 11. 1991)*
- 7041 Všem junákům a skautkám! *Řádně podepsaná výzva dr. Václava Břicháčka, býv. místonáčelníka Junáka, a dr. Antonína Suma, bývalého starosty Českého Junáka a tajemníka min. Jana Masaryka, z 25. 11. 1989. V textu mimo jiné: ...Nyní musí spojit své síly všichni – nestraníci i komunisté, ženy, muži i mládež a s tolerancí, rozvahou, dobrou vůlí a odpovědností, s myslí otevřenou na Západ i na Východ, spolupracovat při budování a zřízení nového společného evropského domu. Jsem přesvědčen, že je to stanovisko všech skautek i junáků – a prosím i vyzývám je, aby se postavili za ty, jimž můžeme důvěřovat – za Občanské fórum, za pana kardinála Tomáška, za Dubčekovu tradici i za členy a představitele KSČ, kteří to myslí s republikou poctivě a dobře – aby jim pomáhali a podporovali je... Budte připraveni v tom pomáhat a nastoupit znovu do služby.*
- 7042 Dopis Lubky Školouda, Zdeňka Kováříka, Miloty Fanderlika a Mirka Hlouška ze dne 27. 4. 1993 ÚRK, NChK, NDK, NKD, odboru LŠ, KPV, panu Břicháčkovi, paní Peškové a panu Kopřivovi nazvaný „Studánka křišťálové vody, nebo jímka kalů???“ s nekompromisní výtkou těm, kteří vytvořili akční výbory v roce 1948 a stranické skupiny v roce 1968, byli dlouholetými členy KSČ v době, kdy jiní skauti a skautky byli zavíráni do komunistických kriminálů, zradili skautské ideály,

- kolaborovali s komunisty a pomáhali zatahovat skautskou organizaci do Pionýra. Na protest proti neodstoupení z funkcí v minulosti svojí činností zkompromitovaných činovníků vrátili podepsaní i vysoká skautská vyznamenání.
- 7043 Václav Klaus v článku: „Opravdu něco podceňujeme?“ rozebírá dvě výchozí teze:
- lidské chování a soubor hodnot, z nichž vychází, se mění jen velmi pomalu;
  - důležitý vliv na lidské chování má systém, ve kterém se dlouhodobě nacházíme.
- Autor pak cituje Karla Čapka z prosince 1938: *...Ano, mnoho se změnilo, ale lidé zůstali stejní. Jenomže teď víme líp, kdo je kdo. Kdo byl slušný, byl slušný vždycky. Kdo byl věrný, je věrný i teď. Kdo se točí s větrem, točil se s větrem i dřív. Kdo myslí, že teď přišla jeho chvíle, myslel vždycky jen na sebe. Nikdo se nestává přeběhlíkem, kdo jím nebyl vždycky. Kdo mění víru, neměl žádnou. Člověka nepředěláš – jenom se ti vybarví...*
- 7044 K.L.: Dopis uvedený jako dokument číslo 7042 měl bouřlivou odezvu u tam jmenovaných činovníků. Nic ale nezměnil na směřování vývoje vedoucích orgánů Junáka.
- 7045 Kopie zápisu hlavních bodů 2. jednání „u kulatého stolu“ z 23. 3. 1990 jako ukázka problémů, které se tehdy před sněmem řešily. Zapsal Eduard Pachmann, verifikovali J. Písko, V. Princ, J. Zachariáš a J. Zajíc.
- 7046 Zápis z 8. společné schůze Sněmovny lidu a Sněmovny národů dne 16. 11. 1990, ve které dostal slovo poslanec SN M. Randsdorf, který prohlásil: *Vážený pane předsedající, dámy a pánové, mluvili jsme před chvílí o mírách a měřeních. Nyní jde také o měření, měření toho, jak pevná je čs. demokracie, o které mluvíme už celý rok. Nejlépe si to ukážeme na srovnání proklamovaných cílů z minulého roku a dnešní situace. Václav Havel, prezident ČSFR, v době, kdy byl hlavním mluvčím Občanského fóra – dovoluji si ho citovat – druhého prosince minulého roku ujistil: „Občanské fórum nikoho z veřejného života nechce vylučovat a samozřejmě počítá se všemi komunisty,“ a dodal: „Celá ta vzpoura..., která je symbolizována Občanským fórem, není vůbec vzpourou proti komunistům.“ Připomínám také, že Václav Havel se vyjádřil na adresu komunistů ve zmíněném rozhovoru z 2. 12. 1989, tehdy jako hlavní mluvčí Občanského fóra, dnes jako symbol a prezident této země, že komunistům se revolucí „ulevilo stejně jako celé společnosti, protože cítí šanci, že budou slyšeni. A je to pro tuto společnost velmi důležité. Zdá se mi“ – říká V. Havel – „že úkolem komunistů je co nejrychleji obrodit svou stranu, aby se z ní stala moderní strana, která vstoupí do budoucího pluralitního demokratického systému tak, jako každá jiná politická síla.“ O to myslím nám jde...*
- 7047 Michal Pavlata: *...Už v roce 1990 tehdejší premiér vlády ČR Pithart řekl, že „tady nebude žádný hon na komunisty“. A taky nebyl. Vzpomněl jsem si i na to, jak v prvních letech po listopadu '89 schůzovali naši místní komunisté tajně v blízkém lesíku, a když je při tom někdo viděl, dělali, že jdou na houby. Mládež kolem nich jezdila na kolech a posměšně zpívala písničku „My id'om za gribami“. Ještě před pár lety byli komunisté vlastně v disentu a teď už jsou zase v průvodech... (LN 15. 11. 1999)*
- 7048 *...Na možnou protiprávnost části stanov US-DEU upozornil vnitro někdejší politický vězeň Petr Uhl. Za neústavní pokládá klauzuli, která bývalým členům KSČ zakazuje ucházet se o zvolení na kandidátce této strany... Klauzule podle předsedkyně US Hany Marvanové není v rozporu se zákonem. „Je právem*

- politické strany rozhodnout se, jaké podmínky stanoví pro své kandidáty pro vstup do parlamentu,“ řekla. Dodala, že podmínka vznikla jako kompromis při slučování Unie svobody a Demokratické unie. DEU totiž vůbec bývalé komunisty nepřijímala a tuto podmínku chtěla i ve stanovách nové strany... (LN 28. 12. 2001)*
- 7049 Miroslav Korecký: *ČSSD dává dál prostor komunistickým kádrům... Sural přitom ještě po listopadu 1989 dvakrát úspěšně kandidoval za krajní leviči: v roce 1990 za KSČM, o dva roky později za Levý blok, tehdejší koalici komunistů a demokratické levice... Sám Miloš Zeman je dnes jediným předsedou demokratické parlamentní strany s komunistickou minulostí. V úřadu premiéra pak doplnili řadu Adamec, Čalfa, Stráský, Pitra, Pithart a Tošovský. Z osmi polistopadových šéfů federálních a republikových vlád jich prošlo KSČ sedm... Komu ČSSD pomohla do funkcí: Miroslav Šlouf, Michal Kraus, Karel Heřman (šéf kanceláře premiéra Zemana a jeho osobní tajemník, před listopadem na OV KSČ v Praze 4), Jaroslav Sural, Zdeněk Vorlíček, asistent Grégra, nyní náměstek ministra, Yvonne Strecková, 1952–1989 KSČ, náměstkyně MV, Jaroslav Palas, 1992–1996 poslanec za Levý blok, Zdeněk Jičínský, Vladimír Kočandrle, aj. (LN 20. 5. 1999)*
- 7050 Kopie dopisu Ing. Jana Stöhra, Fintajslova 49, 690 02 Břeclav, ze dne 5. 6. 1992 Ústřední radě, NChK, NDK a KD Junáka o průběhu V. sněmu Junka a jeho výsledcích, které potvrdily, že skauting v naší zemi prochází hlubokou krizí. Protože jde především o krizi morálky, kterou má skauting na svém štítě, je nepřijatelné tento stav dál akceptovat. Následují návrhy na řešení... Dokument doplněn přehledem z 29. 5. 1992 nazvaným „Vedoucí úloha KSČ zachována. Státní správa pod rudým diktátem.“
- 7051 Karel Steigerwald: *...Pro mnoho občanů velmi je obtížné nějak se srovnat s tím, že komunisté jsou stále mezi námi, dokonce jako politická síla... po čtyřiceti letech komunismu zůstalo mnoho bolesti a dnešní grebeničkovci ji hulvátsky jítří. Posilují tak pocit marnosti, který mnozí lidé mají... „Národ by si nějak měl očistit duši“, říká jeden z pisatelů dopisů... (LN 12. 3. 1997)*
- 7052 Kateřina Mahdalová: *Je major Zeman nebezpečný?... Navíc každý den kolem sebe vidíme přehršle bývalých komunistů, kteří dnes žijí daleko lépe než tehdy, a nikdo nevykřikuje a neprotestuje hesly: Pokrytci, to je přece nemorální! Takže celý problém spíš spočívá v naší adaptaci nové době a smíření se s naší minulostí. A dokud tento proces neproběhne a nebude ukončen, pak nám nepomůže ani důsledná cenzura seriálů a filmů typu Major Zeman... (Princip č. 35 z 8. 10. 1999)*
- 7053 Miroslav Korecký a Michaela Šmeralová v rozhovoru s Petrem Pithartem: *...LN: „Ze sedmi polistopadových... premiérů bylo šest někdy členy KSČ... Cítíte to jako velký problém?“ Pithart: „To víte, že to cítím jako diskvalifikující. Pokud bych proto byl pro někoho nepřijatelný, naprosto to respektuji. To omluvit nelze, lze to vysvětlovat, ale já už to dělat nebudu. Já jsem se pokusil to nějak napravit, ale samozřejmě to zůstává, nedovedu si třeba představit politické vězně... A nebudu tuto věc bagatelizovat, ani nápad...“ (LN 4. 1. 2001)*
- 7054 *...Pavel Kohout si uvědomil zároveň, že tento vývoj jde jiným směrem, než do té doby předpokládal. Že nový režim nenavazuje na Pražské jaro 1968, ačkoliv po listopadu 1989 se jedna z hlavních postav československé politiky jmenuje Alexander Dubček... (Z Kosatíkovy knihy o Pavlu Kohoutovi v LN 25. 6. 2001)*
- 7055 Tomáš Ježek: *...Myslím, že je načase udělat velký otazník nad tolerancí a ne-diskriminací jako hodnotami, které jsou bez váhání hájeny... (LN 18. 8. 1999)*



- 7056 ...Kandidáti vrcholové politiky nesmějí mít ani ždibec másla na hlavě. Lidé sebekritičtí a s minimální mírou vkusu to dobře vědí a nekandidují... (Vladimír Just v LN 12. 8. 1999)
- 7057 M. Hrábek: Za vám podobné se stydím... Vstupujete do strany v 27 letech, tedy ne jako nerozvážený jinoch, mající plnou hlavu ideálů o diktatuře proletariátu, ale jako člověk s vysokoškolským vzděláním a zcela jistě též s jistými ambicemi, což potvrzuje kariérní postup na příčkách onoho komunistického systému hierarchie. Na přelomu devadesátých let chcete transformovat KSČ. To vám trvalo 15 let, než jste pochopil, že tu stranu je třeba reformovat? Spousta jiných lidí tento fakt pochopila mnohem dříve, ale neměli možnost to ani vyslovit, protože byli izolováni od médií, někteří dokonce v izolaci totální, na několika metrech čtverečních, v dobře hlídaných budovách s mřížemi na oknech... Možná jste opravdu schopný manažer, který ovšem nepocituje ani hrdost, ani stud, a za takové lidi se já stydím... (LN 5. 6. 2000 ad LN 22. 5. 2000)
- 7058 Pavel Machonin: ...Velká část nových politiků pochází z komunistických rodin. To ovšem zase není nic tak zvláštního. Jde o určitý typ kulturního kapitálu, který využili... (LN 6. 5. 2000)
- 7059 Miroslav Korecký: ...Komunisti mi ukradli mé mládí, má nejlepší léta života! Mohl jsem cestovat po světě, a seděl jsem za pecí! Mohl jsem dostat Nobelovu cenu za ekonomii, a sčítal jsem cifry v bance! Porevoluční stesky z tisíců hrdel dnes již tak hlasitě nezní. Už jsme se trochu smířili s tím, že nás komunisté (nejen ti skuteční, ale i ti v nás) o něco okradli. Děláme, že je nevidíme, že není každý desátý z nás rudý legitimací či přesvědčením. A přesto kradou dál. Po majetku, archivech, důkazech, jsou nyní na řadě naše vzpomínky. Jiřinu Švorcovou jsme rádi oželeli: jako děti jsme sice čestné Anně Holubové za pultem fandili, již jako adolescenti jsme ji ale vnímali více jako funkcionářku než jako herečku. S Helenou Růžičkovou nám ale komunisti sebrali část dětství... (LN 12. 8. 1996)
- 7060 Martin Weiss: ...Co vlastně zákon, který vstoupil v tuto neděli v platnost, chce po „všech komunistech“? Před časem V. Dlouhý řekl: „Až do listopadu jsem si přesně neuvědomoval, že nejde jen o to, poctivě pracovat, třeba i proti tomu režimu něco dělat, ale také o to, že svou stranickou příslušností dávám režimu legitimitu.“ Zákon chce po Vladimíru Dlouhém jediné – aby si položil otázku: „A uvědomuji si to dnes?“ To je všechno. Zákon nepospíchá na odpověď, ani ji nechce slyšet veřejně. Vladimír Dlouhý ale odpověděl hned a ukázal, že nad otázkou přemýšlet nehodlá... (LN 3. 8. 1993)
- 7061 Josef Veselý: ...Je dobře vědět, co nutí některé novináře vyrábět z nekomunistů bolševiky. Při tom bližším poznáním jejich „školy“ už nepřekvapí, že bolševik křičí chytte bolševika. K naší společné škodě se nemohou někteří (nejen) novináři oprostít od toho, co mají pod kůží a co určovaly stanovy strany... (Český deník 3. 11. 1992)
- 7062 Poslanec Hofhanzl: Převrat a následující reformu dělali jen ti lidé, kteří v demoralizovaném prostředí konce komunismu vyrostli. Vytvořilo to jejich hodnotový systém. Skoro všichni byli s minulostí a jejími zvyky nějak spojeni... (LN 23. 4. 1997)
- 7063 Petr Matějů a Jiří Večerník: Všichni jsme vítězové, někteří však vítěznější... Vypůjčíme-li si trochu od G. Orwella – někteří zvítězili jaksí více a jiní méně. Lidé spjatí s minulým režimem většinou neprodělali. Bývalé „kádry“ na revoluci spíše vydělaly, nebo alespoň neprodělaly jako lidé stojící vždy stranou „stranického dění“. Nomenklatura našla cesty, jak politický kapitál minulosti (který se zdánlivě

- rozplynul) „konvertovat“ pomocí sociálního kapitálu (sítě kontaktů, které přetrvávají)... (Literární noviny 2. 3. 1995)
- 7064 Zdeněk Šamberger, Tetín: *Paměti usvědčují... Před časem přinesl týdeník Mladý svět rozhovory s bývalými představiteli režimu o jejich názorech a postojích v současnosti, ale i v době, kdy byli u moci. Dá se říci, že článek je vystihuje přesně... Co zrovna dělají, určitě se nezměnili a jak vysvítá z jejich odpovědí – píšší paměti a vidí černě naši demokracii... Bývalí prominenti před námi defilují jeden za druhým a všechny spojuje nenávisť, v lepším případě odmítání současného vývoje a hlavně ekonomické reformy. Chovají se škodolibě a předpovídají katastrofické scénáře. Vliv jejich myšlení na naši společnost je však minimální a není třeba se ho bát. (Výstřižek z neznámého deníku).*
- 7065 Eduard Pachmann: *Výchova k demokratickému občanství... Všeobecně se podceňuje míra morální viny za spolupráci s neostalinismem v porovnání se stalinismem. Je ovšem pravda, že za neostalinismus se u nás již hlavy nestýnaly. Na rozdíl od roku 1948 však za Husákovy „normalizace“ již všichni dobře věděli, co totalitní komunismus dovede, a přesto mu někteří byli ochotni znovu sloužit. Sloužit tomu, v co ani oni sami věřit nemohli (na rozdíl od řady těch, kteří propadli propagandě a poválečné gloriole stalinismu)... (Národní osvobození 15. 10. 1996)*
- 7066 Miloš Slabák: *Boží mlýny zatím melou pomalu... Ironií osudu je, že po sovětské okupaci byli také postiženi ti komunisté, kteří pod ochranou své rodné strany... zločiny z vlastní (z)vůle často prováděli. Z nich také vzniklo jádro tzv. disentu, který se po listopadu '89 dostal do čela OF. Jsem dalek tvrzení, že všichni disidenti byli tohoto druhu. Nicméně názory části disentu jsou dosud silně ovlivněny výkladem reformních komunistů z osmašedesátého, dříve aktivních stoupenců zločinu, kteří svou perzekucí z doby normalizace získali zdánlivou legitimitu pro dnešní politické angažmá... (LN 3. 8. 1995)*
- 7067 Dušan Šrámek: *...Levice zatroubila do útoku. Vedle ČSSD(b), která již zformovala své postkomunistické a obrodářské šiky, se začala ze země klubat i prašivka „obrozené“ KSČM... (Český deník 2. 4. 1992)*
- 7068 Oldřich Šetmý: *...Václav Černý říkal klukokracie. Kundera tentýž jev popisoval jako „uchopení volantu dějin.“ Černý definoval a Kundera charakteristicky mytizoval postavení komunistických mládežníků po roce 1948, kteří si své ostruhy vydobyli v listech revolučně-romantického budovatelského třeštění... Bohorovná víra 50. let skončila kocovinou, ze které bylo třeba se nějak vyprostit... (LN 26. 3. 1998)*
- 7069 D. Palečková: *...Každý může mít na určitého člověka svůj názor, ale musíme soudit spravedlivě – dobré i zlé... (LN 18. 3. 1998)*
- 7070 Stanovy KSČ, odstavec 2 ch): *Nepřipouštět, aby odpovědnými funkcemi byli pověřováni lidé neschopní, lidé, kteří se v práci neosvědčili.*
- 7071 Jiří Pehe: *...Byl zoufalý nedostatek zkušených politických elit. Češi měli v době pádu komunismu ekonomický náskok před Poláky a Maďary. Jenže Poláci a Maďaři měli na nás zase nejméně desetiletý náskok politický, stejně jako náskok v rozvoji občanské společnosti... (LN 28. 9. 1999)*
- 7072 Marie Kůtová, Hůry u Českých Budějovic: *...Mlynář komolí dějiny také v tom, že komunistický systém rozebírali sami komunisté. Někteří se stali bojovníky proti němu takřka proti své vůli. Jednou prostě přepadli na druhou stranu a pak už se ocitli v jedné řadě se svými bývalými odpůrci... Myslím, že pokud bývalí čelní komunisté opravdu nahlédli své chyby z dřívějška, své omyly z mládí, jak někteří říkávají, měli by ustoupit do pozadí, držet palce novému vývoji, pomáhat třeba*

- „v druhé linii“; neměli by však chtít od veřejnosti nemožné – aby je akceptovala. To není diskriminace, ale obyčejná slušnost od nich. A onu demontáž zločinného systému bych rovněž nekladla za zásluhu hlavně perestrojkovým komunistům, ale součtu dobře promyšlených tlaků politických, hospodářských a vojenských z prosperujícího Západu na země, které se už stejně dostaly na dno – projedly si podstatu a neměly podporu vlastního lidu... (Listy, č. 2/1995)
- 7073 Jan Malina: Na vlnách Svobodné Evropy. Liga osmašedesátníků. (Rozhlas 16.–22. 12. 1991)
- 7074 Mele zatuchlou mouku... Zahořklý ve své protisovětské nenávisti hlásá ve vídeňském listu Die Presse Z. Mlynář, že prý „Říjnová revoluce jde do penze.“ (Rudé právo 10. 11. 1977)
- 7075 Výtvarná skupina Pode Bal... vystavuje portréty čtyř desítek lidí, kteří se podle výtvarné skupiny zdiskreditovali za komunismu, a přesto nyní zastávají významná společenská místa... „Chceme upozornit... že komunistická minulost s námi stále žije...“ (Na výstavě např. portréty Miroslava Grégra, Vladimíra Dlouhého, Pavla Mertlíka, Jaroslava Nohavici)... Do výběru vystavených osobností se dostali podle výtvarného sdružení ti, kteří byli za minulého režimu aktivními členy KSČ, popřípadě konfidenty nebo důstojníky StB... (LN 10. 10. 2000)
- 7076 Karikatura Jana Bernata: „Lidičky zázrak, první komunista, kerej se změnil, rozpustil se v kyselině sírový!!!“ (Český deník 28. 1. 1993)
- 7077 Karikatura Jana Bernata: „Nebo třeba tady, sledujete – sou prostě lidi, kerý by teoreticky měli bejt politický mrtvoly, a přitom si žijou jak málokdo...“ (Český deník 12. 2. 1993)
- 7078 Jiří Tichý: Jsou zde... V těchto dnech se objevila v zahraničním i našem tisku informace o tom, že bývalý redaktor Rudého práva, J. Hochman, žijící v zahraničí, dokončil měsíc před tragickou nehodou A. Dubčeka rukopis životopisné knihy o této symbolické postavě Pražského jara 1968... Zalistujeme-li staršími ročníky našich novin, nechce se ani věřit, že člověk, hrající si od r. 1968 na disidenta a požívající pohostinství vyspělých západních demokracií, v době, kdy ve světě vrcholila „studená válka“, zaplňoval stránky novin nenávisnými útoky vůči „západním imperialistům“ a „třídním nepřátelům“... Na světě je to zařízeno tak, že člověk zapomíná. A to je dobře. Papír má zase tu výhodu, že se nečervená. Budme proto rádi, že tomu tak je. Jinak by totiž J. Hochmana asi nenapadlo, aby se po všech svých článcích z období budování komunismu připomínal... Možná však, že je všechno úplně jinak, a že také on... nám jen chce dát jasný a srozumitelný „signál“: „Jsem pořád zde a jsem splachovací.“ (Český deník 10. 152. 1992)
- 7079 Libor Kudláček: Kam kráčí sociální demokracie... Příliš mnoho návnad nalíčila ČSSD i ve volbách 1992. Vedení strany však učinilo ještě jeden, pro vývoj strany mnohem závažnější krok. Po r. 1990 postupně upouštělo od ostře protikomunistické rétoriky i praxe a přibralo do svých řad celou řadu významných bývalých komunistů. Zdánlivě neviditelný, ale tvrdý souboj o nálepku demokratické levice se ČSSD rozhodla řešit otevřenou náručí zejména vůči těm, jejichž koncept reformy ztroskotál uvnitř bývalého OF... (Prostor 1. 7. 1992)
- 7080 Emanuel Mandler: ...Ale jsou všichni komunisté stejně špatní? Co o jednom každém z nich víme? Ani si neuvědomujeme, že výrok „komunisté jsou prasata“ je založen na zásadě kolektivní viny. Jsme lidé různí a také komunisté a jejich sympatizanti jsou různí, ať se nám to líbí, nebo ne. Když jsem si zamoralizoval,

- mohu toto krátké pojednání uzavřít zjištěním, že trocha slušnosti by českou politickou kulturu určitě nepoškodila. (MfD 2. 6. 2005)*
- 7081 Karel Kříž: *Neštěstí jedné generace... Dějiny nezačaly v roce 1968... Bylo slyšet jen je. V šedesátých letech si pro sebe samotné postupně zavedli omezenou demokracii a zbytek ztrápené společnosti začali poučovat – o demokracii. Opět bylo slyšet pouze je. Slavná teze roku 1968: „Aby bylo jasné, jsme komunisti. Demokracii si můžeme dovolit, protože máme nejlepší a historicky spravedlivý program a národ nás miluje. O moc stejně nepřijdeme, protože volby vyhrajeme.“ Nebýt ruských tanků, vystřízlivění by nepřišlo po listopadu, nýbrž o dvacet let dřív... (LN 25. 2. 1995)*
- 7082 K.L.: *Nazývat komunisty „fosilním bratrstvem“ by se nemuselo vyplatit.*
- 7083 Jan Buzek: *...Za komunistické vlády mně jako nejabsurdnější figurka připadá věřící křesťan vstupující do KSČ. Bázeň Boží se dala oklamat. Stačilo si namluvit, že důvody vstupu jsou čestné. Budu moci vykonávat své milované zaměstnání, děti se dostanou do školy. Že to bude na úkor druhých, není třeba si připouštět... Ale v téže době byli i jiní lidé, kteří do privilegované strany nevstoupili nikoliv proto, aby demonstrovali svou morálku, ale proto, že prostě nemohli. Sami před sebou by se shodili natolik, že to za to nestálo... (LN 17. 3. 1995)*
- 7084 Vladimír Struska: *...Komunisté byli skutečně oběťmi, a to dvojnásobnými. Oběťmi nacismu a vlastní zrůdné politické metody a morálky. Vždyť měli možnost to nedělat... Každý z nás má mít určité hranice svých morálních zásad a tyto hranice by neměl překročit ani za cenu vlastního života... I když stále vynášíme přísný soud nad komunisty, neznamená to, že nechápeme, proč to dělali. Je jim jistě odpuštěno, ale historii pro to falšovat nebudeme... (LN 24. 3. 1995)*
- 7085 Vasil Mohorita: *Nevyhovuje mi sedět doma a lízat si rány. Jestliže mám dost politických zkušeností, abych se pokusil něco ovlivnit, tak nevidím důvod, abych to nezkusil. (LN 6. 11. 1996)*
- 7086 Petr Zídek: *Anatomie jednoho myšlení... Abychom se mohli lépe vyrovnat s minulostí, publikují zastydlí revolucionáři čas od času nějaký seznam těch, kteří se prý zapletli s minulým režimem. Dnešní jakobíni jsou ovšem mnohem humánnější než jejich předchůdci: pro nepřátele revoluce nežádají dobrodiní dr. Guillotina, zcela je uspokojí, když „staré struktury“ vyhodí z práce... Účelovost, kolektivní vina, odvádění pozornosti od skutečných problémů, nepodložená fakta a hypotézy – to jsou techniky, které nejsou dnešním zastáncům permanentní revoluce nijak cizí. Tragédií lidí jako Petruška Šustrová je to, že si při svém antikomunistickém horlení nepovšimli, že zůstali široko daleko nejviditelnějšími dědici bolševických tradic. (LN 30. 5. 2000)*
- 7087 Petr Matějů: *Česká transformace skončí až za několik generací... Já myslím, že někde by se mohla vést určitá čára, mělo by se rozlišovat, u koho je minulost fatální problém a kde to je spíš „vada na kráse“... (LN 8. 4. 1998)*
- 7088 Karel Steigerwald: *...Čínský filozof Sun-c', s nímž se Zeman nezná, napsal o Zemanově činnosti již v roce 500 před Kristem: „Nejvyšší umění spočívá v tom, abychom zlomili odpor nepřítele bez boje. Rozkládejte vše, co je dobré. Zaplette zástupce vládnoucích vrstev do zločinných podniků. Podkopávejte i jinak jejich vážnost, vydávejte je napospas veřejnému opovržení jejich spoluobčanů. Využívejte spolupráce těch nejnižších a nejhnusnějších lidí. Narušujte všemi prostředky činnost vlád. Zasévejte svár mezi občany. Podporujte mladé proti starým. Znehodnocujte tradice a idoly. Buďte velkomyslní s nabídkami a dary,*

- abyste mohli koupit zprávy a komplice. Nešetřete penězi ani sliby, protože to přináší vysoké úroky.“ Je poněkud záhadné, jak mohl Sun-c’ Zemana před dvěma a půl tisíci lety tak vystihnout. Asi že Zeman nic tak nového nepřinesl a že své Zemany měli i staří Čiňani...! (MfD 6. 5. 1998)*
- 7089 (fer): *Co tak najednou? Ač si v sobotu na zasedání ÚV KSČ sypal první tajemník ÚV KSČ V. Mohorita popel na hlavu, těžko lze, domnívám se, jeho rádoby upřímným slovům uvěřit... Dále říká, že prvořadným úkolem komunistů je všestranně dokázat, že jejich nově se formující strana ví, zná a umí pracovat k prospěchu všech. Promiňte, soudruhu Mohorito, ale jak a komu tohle chcete dokázat? Jak vám máme uvěřit, že, jak říkáte, většina komunistů dokonce uvítala 17. listopad 1989? Tvrdíte, že „je patrné stupňování společenského napětí“, a že potřebujeme „pozitivní společenské klima“. Co tak najednou?... (Svobodné slovo 23. 4. 1990)*
- 7090 Petr Příhoda: *Znovu o exkomunistech... Jistěže – a zprvu ani nelze jinak: vycházíme každý ze své individuální, tedy výběrové zkušenosti, v tomto případě frustrující, již nelze prožívat jinak než „subjektivně“ a jejímž znovuprožitím se „hojíme“, tedy: hodnotíme, soudíme, odsuzujeme. Nic proti tomu. Nakolik je ale takové poznání obsažné a na kořen jdoucí?... (LN 18. 5. 1998)*
- 7091 Lubomír Machala: *...Odevzdejte nám svou vůli, my už s ní nějak naložíme... Proto každou novou generaci oddělujeme od té předchozí, národ od historie, syna od otců, každý bude zpracován zvlášť... Čas není, čas se dělá... (LN 20. 2. 2001)*
- 7092 Vystoupení pana Gintela v televizním pořadu „Sněží“ a ve Vinohradském divadle. Jeho KAIROS. (V řeckém mythu personifikace vhodného okamžiku. Ctěn zvláště v palaistrách. V Olympii měl oltář při vchodu do stadia. Slavnou sochu vytvořil Lysippos). (Poznámka K.L.: Pan Gintel spolupracoval ještě před listopadem 1989 a dosud spolupracuje s členy tzv. KRUHu).
- 7093 K.L.: *Proč se divit, že po roce 1989 nastoupili v Junáku do čelných funkcí bývalí komunisté, když u Havla pracovali Čalfa a spol.?*
- 7094 Dopis Jiřího Navrátila z 5. 10. 1992 Milotovi Fanderlikovi, Miroslavu Hlouškovi a Lubomíru Školoudovi. Jde o odpověď na jejich dopis z 21. 9. 1992, ve kterém protestovali proti výsledkům volby na V. sněmu Junáka. Autor v něm píše: *Řekl bych, že ústřední orgány Junáka jsou na tom ještě dost dobře. Tak třeba do Ústřední rady V. sněm nevolil už vůbec žádného „hrobaře“ z roku 1948 a 1970, a pokud vím, ani žádného komunistu. Všichni kandidáti – jak známo – podepsali čestné prohlášení a uvedli v něm i členství v politických stranách, a všichni delegáti dostali do rukou jejich charakteristiky. Je tu ovšem jedna obtíž. Vezměme si třeba Jarku Peškovou, která ve straně byla, řádně to uvedla a její životopis sněm probíral pro můj vkus až příliš podrobně. Jestliže ji ovšem i potom delegátky v tajných volbách zvolily, a to ne pouhou nadpoloviční většinou (na rozdíl třeba ode mne), pak nelze než demokratické rozhodnutí převážné většiny respektovat, ať se nám to líbí nebo nelíbí. To je škola demokracie...*
- 7095 Jan Hartl: *...Ve skupinách elit tvoří někdejší členové KSČ 39 %. Na Slovensku v roce 1996 to bylo dokonce 46 %, tedy mnohem více, než by odpovídalo průměru populace. Navíc jen něco málo přes polovinu otců dnešních reprezentantů elit bylo bezpartijních, okolo 31 % z nich bylo členy KSČ... (Revue Kdo je kdo, č. 3/1998)*
- 7096 Václav Havel: *...Pokud si vzpomínám, nikdy jsme se nezlobili na ty, kteří podepsali tzv. antichartu. Zlobit se na ně by totiž znamenalo zlobit se na české*

- dějiny, zlobit se na tradiční archetyp českého chování. Zlobit se na český národ a na českou společnost... (LN 14. 2. 2002)*
- 7097 Bedřich Churaň: „Reformní komunisté a jejich iluze o sférách vlivu ve světě.“ (LN 28. 11. 1998)
- 7098 Miroslav Korecký: *Antikomunismus a čistá vizitka... Bývalí komunisté by neměli vykonávat vyšší funkce a to ani ty stranické. Co říci na podobná volání? Jde o anachronický antikomunismus, fundamentalismus? Nebo o přirozenou snahu zachovat čistý alespoň vývěsní štít firmy, když už prodávané zboží vinou několika desítek let minulých není vždy nejkvalitnější? Není totiž daleko od pravdy Miroslav Ransdorf, když tvrdí, že jediná strana bez bývalých komunistů je právě ta jeho... V pěti muži, kteří navenek reprezentují stát, který se již sedm let vzpamatovává z komunistického snu, jsou dva (shodou okolností šéfové obou komor parlamentů), kteří se alespoň na čas v tomto snu zhlédli... (LN 3. 1. 1997)*
- 7099 Martin Fendrich: *16 let po... Komunistický režim nemá šanci vrátit se ve své původní formě. Ale komunisté velmi dobře přežili, přizpůsobili se... (Týden 14. 11. 2005)*
- 7100 Eva Hahnová: *...Víte, kolik lidí, kteří o tom, co ze společenských a humanitních věd vyjde či nevyjde, rozhodovali za komunismu, rozhoduje o tom i dnes? Přitom nejde o to, jestli někdo byl komunistou, jde o to, že přežívají způsoby myšlení charakteristické pro straníky ve vysokých a vlivných úřadech... (Respekt 20.–26. 1. 1997)*
- 7101 Marek Stoniš: *Nenápadný půvab bývalých bolševiků... Je pravda, že krátce po listopadu 1989 se jen obtížně hledali pro výkon veřejných funkcí schopní administrátoři. Proto jsme mohli přetrvání některých lidí s těžko stravitelnou minulostí na významných postech považovat za jistou dočasnou nevyhnutelnost. Od té doby ovšem uplynulo ve Vltavě mnoho vody a výmluva, že „nejsou lidé“, začíná být v podstatě velmi nejpapná. Pokud se tedy na exponovaných místech objevují podobné postavy i dnes, jejich minulost svědčí čím dál více spíše o povaze jejich šéfů než jich samých. (Zpravodaj KPV 231, č. 5/1996)*
- 7102 Karel Jileček: *Nedostatek soudnosti... Povím vám, kdo nebo co za to může:*
- *existence KSC a dalších levorudých stran a jejich odporné chování (viz sprostáky všech věkových kategorií chráněné poslaneckou imunitou),*
  - *prolezlost současného života komunisty roztahujícími se na všech úrovních správy, obchodu, služeb, atd.,*
  - *neschopnost předchozí a dnešní vlády udělat definitivní tečku za komunismem,*
  - *jednání stále komunistické justice, která komunismus zuby nehty brání sofistikovými žvásty všeho druhu,*
  - *nezodpovědné jednání rádobypolitiků, kteří provokativně povyšují komunisty do vysokých funkcí a vychvalují jejich hodnoty. (Český deník 17. 12. 1992)*
- 7103 J. Karafiát: *Jak se dláždí komunistům cesta k moci... Již geniální nápad s pokračující kontinuitou komunistického práva si zasloužil ocenění Řádem Vítězného Února... (Věrní zůstaneme, č. 8/1999)*
- 7104 Petr Placák: *...V prostředí, kdy exkomunisté v bývalém OF prosadili princip kontinuity s komunistickým režimem... (LN 18. 3. 1998)*
- 7105 Petruška Šustrová: *...Pokrytectví celého minulého režimu před našima očima nabývá téměř nesnesitelných rozměrů... Každý psycholog ví, že nestrávená minulost umí nadělat neplechu. Známe-li fakta, můžeme minulost hodnotit přesněji, což je jistě nezbytné, chceme-li se s ní vyrovnat... (LN 22. 9. 1997)*

Další materiály týkající se iniciativní skupiny jsou i v jiných kapitolách tohoto archivního souboru, například v číslech dokladů 1018, 2108, 2182, 2318, 2376, 3299 a 3416.

## KS-P: Kruh

- 7301 George Washington: *Hled' si ve své hrudi uchovat onu mladou jiskru nebeské záře, jež se nazývá svědomím.* (Kniha „Občanské ctnosti“, Praha 1995)
- 7302 Petr Placák: *...Ne malá část české intelektuální elity, která byla v mládí odkojená komunismem, není schopná se zbavit lidsky – a snad i jinak – bolševické dialektiky, která mávnutím kouzleného proutku udělá z kata oběť a naopak...* (LN 8. 4. 1999)
- 7303 *Intelektuálové a idea komunismu v českých zemích... Toto je elita mé vlasti jedenáct let po Velké sametové. Nesu za to svůj díl viny – nikoliv starozákonní či metafyzické. Jsem vinna tím, že jsem proti tomu všemu udělala málo... Udělejme si víc času na veřejný život. Když se budeme tvářit, že moc v této zemi máme my, časem to bude pravda...* (Neznámá autorka v nezjištěném denním tisku).
- 7304 Jan Zahradil: *Krach komunismu, pýcha rozumu a pýcha víry... Krach komunismu byl také krachem tzv. vědeckého světového názoru, oné „pýchy rozumu“, která se domnívala, že lze všechno (nebo skoro všechno) naplánovat a řídit a která trpěla hlubokým despektem vůči spontánně vzniklému řádu...* (LN 8. 11. 1996)
- 7305 Bohumil Pečinka: *...Shodit ze sebe zamlčovanou vinu a jít dál...* (LN 13. 2. 1995)
- 7306 K.L.: Usilovné zapomínání nemusí být lékem.
- 7307 Václav Havel v Canbeře: *...Člověk je mezi jinými i jeho vlastní minulost a bojovat s touto minulostí znamená vyhlásit válku i jemu...*
- 7308 Jan Foll: *...Bývalé komunisty s někdejšími disidenty... Přehnané kamarádšofty i věčná kádrování vedou do slepých uliček šlendriánu a zbytečných nevráživostí...* (LN 18. 1. 1996)
- 7309 Adam Drda: *...Kolegyni Petrušku Šustrovou „odhalil a analyzoval“ v Haló novinách (2. 6.) Daniel Strož. Rozhořčilo ho, že soustavně poukazuje na srovnatelnost nacismu a komunismu, že píše o amorálnosti někdejších exponentů komunismu a že se jí nelíbí, když ti lidé zastávají důležité funkce ve stání správě. To, co Petruška dělá, prý nemůže být projevem „normálně cítícího člověka, který chová odpor k násilí a potlačování svobody“... nýbrž jenom průhlednou snahou o zastrasování občanů (!)...* (LN 3. 6. 2000)
- 7310 Jakub Patočka: *„Možnost slušně se vyrovnat s komunistickou minulostí jsme kvůli... pokrytectví prozatím propásli...“* (LN 2. 2. 2000)
- 7311 K.L.: Skautské hnutí v dluzích z minulosti není samotné. Viz stále ještě nedokončené vyrovnávání se s „Pacem in terris“ v katolické církvi, i když tam došlo přece jen k většímu pokroku.
- 7312 Ondřej Štindl: *...Komunistům v sedmdesátých a osmdesátých letech bylo nakonec jedno, co si člověk myslel, pokud to nedával najevo, neupozorňoval na sebe, choval se jako ostatní a také tak vypadal. Pokud člověk dostal tomuto požadavku, vše ostatní už bylo jedno...* (LN 4. 2. 1999)
- 7313 František Radkovský v rozhovoru s Michaelou Šmerglovou v LN 14. 4. 2001: *LN: „Pokoru si však v dnešní době často mnozí vysvětlují jako slabost.“ R: „Což je omyl. Pokora je totiž pravda. Není to hrbení se, ale schopnost vidět skutečnost takovou, jaká je, a nelhat si. To není slabost, ale síla.“...*
- 7314 Blanka Kubešová: *...Máme to snad novu zkusit s KSČM, osvědčenou a neomylnou, která svou dobrou vůli prokázala nejednou perličkou, naposled loňského roku vtipným prohlášením, že chce dohlížet na dodržování Listiny základních lidských práv a svobod?...* (LN 2. 2. 2002)



- 7315 K.L.: Podrobnou zprávu o duchovním zakladateli KRUHu Pavlu Křivském připravuje zvláštní skupina archivních badatelů z Oddílu Velená Fanderlika. (Stav koncem léta 2006)
- 7316 Pavel Křivský: *...Junáctví se udržuje a roste jen svobodou.* (Plameny č. 6/1947) Autor cituje i T. G. Masaryka: *Demokracie bez svobody je nepředstavitelná. Jedině tam, kde je zajištěna svoboda projevu, svoboda svědomí, svoboda jednání, může se rozvíjet demokracie.*
- 7317 Pavel Křivský: *Filosofické základy junáctví jsou: 1. Světové bratrství chlapců a lidí vůbec, 2. Demokracie, 3. Humanita, 4. Vztah k přírodě.*
- 7318 K.L.: Vydávání Plamenů, skautského časopisu vydávaného po válce skauty levicového zaměření, bylo pro neoprávněnou kritiku vedení Junáka a jednotlivých činovníků jednomyslným usnesením podle návrhu bratra starosty na schůzi presidia NChK pozastaveno. Po příslibech nápravy bylo dne 14. 1. 1948 vydávání opět povoleno.
- 7319 Obdoba z obrácené fronty: Adam Drda: *...Časopis Tvář prý byl zastaven proto, že se vyvinul v časopis, který „posouzeno z hlediska celkového politického zápasu té doby, začal střílet na progresivní frontu z boku a komplikoval situaci“.* Jinak řečeno, když někdo reformní komunisty kritizoval a znepríjemňoval jim tak život, bylo podle Goldstückera možné ho umlčet... (LN 5. 8. 1998)
- 7320 K.L.: PLAMENY z poválečných let měly své pokračování v pokusu vydávat tzv. PLATAN v období 1968–1970. (Viz např. článek Václava Marhoulá v jejich čísle 2/1968, str. 12) a pokusech s periodiky OSMRK a FONS po roce 1989.
- 7321 *Bratr Drozden ve svém dopise vypisuje jména členů AVÚJ (Akčního výboru ústředí Junáka) z roku 1948 a upozorňuje v něm na osobu Dr. Pavla Křivského...* (ČIN č. 1/1993)
- 7322 Dokument: Členové vedení Zemské junácké brigády ŠUMAVA v Šerlově dvoře (červenec, srpen 1948). Tam je jmenovaná řada členů už tehdy vznikajícího společenství KRUH: Václav Břicháček, Vladimír Kopřiva, Pavel Křivský, Jan Pfeiffer, Jiří Pilka, Vratislav Řehák, Vladimír Trejbal, Miroslav Moravec aj. (Údaje včetně jejich tehdejších adres). Na druhé straně tohoto dokumentu je seznam nazvaný „Frekventantky Lesní školy vedené dr. Pavlem Křivským v Šerlově dvoře (červenec, srpen 1948), mezi kterými jsou také některé členky KRUHu (Marie Pavlíková, Zdenka Kopřivová, Sylva Maiwaldová aj.).
- 7323 KRUH 1966–1996. Sborník k 30. výročí oddílu. Praha 1996.
- 7324 Vladimír Kopřiva, náčelník kmene OS: *Kruh aktivní spolupráce... Nechceme trpně přihlížet tam, kde v zaslepených, nekonstruktivních sporech, šarvátkách a malichernostech se vytrácejí ideály dobra, pravdy, úcty, bratrství... Uvědomujeme si, že dobru, pravdě, lásce je nutno neustále pomáhat, klestit jim cestu, ochraňovat je. Stále novu posilovat sílu ducha a pevnost rozhodnutí sloužit jim...*
- 7325 Smržov 12.–13. 10. 1996. Záznam z brainstormingu na téma „Budoucnost společenství Kruh“. (Ukázka z akcí pořádaných Kruhem na různých místech při různých příležitostech).
- 7326 Dopis z 16. 10. 1996, podle kterého KRUH bude pořádat tzv. základní, „nosné“, pravidelné akce nazvané Salóny (zpravidla 3. středu v měsíci na Albertově), jarní a podzimní víkendová setkání, letní společný podnik (7–10 dní) a tzv. „nadstavbové“ akce jako kulturní pátky společně s přespolními, společné kulturní akce, vycházky a výlety a vzájemné návštěvy, a to i u mimopražských členů. Připojeno je i kalendárium na nejbližší období.
- 7327 Dopis z 12. 11. 1996 o změnách v nejbližším programu KRUHu.

- 7328 Pozvánka k výpravě KRUHu „Za Jihočechy do Písku a tamtěch krajů“. 26. a 27. 4. 1997.
- 7329 Dopis z 28. 6. 1997 s žádostí o pročtení přiložené proklamace „Začněme každý u sebe“ a výzvou připojit se svým souhlasem a proklamací rozšiřovat. Podepsáni za Kruh – volné společenství 40 rodin, vycházející ze skautingu, nepřetržitě činné (za totality tajně) od roku 1948, Doc. PhDr. Václav Břicháček, Ing. Vladimír Kopřiva, PhDr. Jiří Pilka a RNDr. Jana Šťastná.
- 7330 Proklamace „Začněme každý u sebe“ z června 1667 podepsaná Václavem Břicháčkem, Vladimírem Kopřivou, Jiřím Pilkou a Janou Šťastnou.
- 7331 Záznam o diskusích pořádaných řadu let na Albertově 7, zejména o výchovných systémech v Československu.
- 7332 Záznam o akci SOUTOKY 2005: *Přišla velká voda a most nám vzala :o) Jej to mě teď tak napadlo... O co jde? Všichni skauti, co přijdou z vesnic do velkoměst za studiem, nechtějí být sami... No a proto ve velkých městech vznikají VŠ kmeny, kde se tihle „stejně postižení“ lidé mohou setkávat a sdílet radosti i starosti. Takových kmenů je po republice několik – Praha, Brno, Budějky, Olomouc. PÁTEK 21. 10. 2005: Naše pražská Skrypta vyrazila v hojném počtu deseti lidí... Sobota 22. 10. 2005: ...Dále jsme si ujasňovali, co by mělo být činností VŠ kmenů, předávali si zkušenosti, inspirovali se a poslechl si krásné přednášky od Václava Břicháčka (KRUH, studování na VŠ, partnerské vztahy, futurologie...). Už se těším na zpracované výstupy... Neděle 23. 10. 2005: ...Po výtečné snídani jsme se ještě na moment soustředili a podiskutovali nad weby jednotlivých kmenů, nad vysokoškolskými specifiky a jejich posláním a celý víkend uzavřeli písemným review... Těším zase na další rok na Roztoky do Bratislavy „-) Ňam. (LOKALI, č. 5/2005)*
- 7333 Jiří Navrátil 17. 1. 1998 na konferenci: *...O mládež se politické strany nestarají. V parlamentním podvýboru jen komunist a trochou lidovec. Občanské strany nic... Boj o mládež se vede stále, nechce se o tom ale vědět...*
- 7334 K.L.: Videozáznamy z kurzů pořádaných mimo oficiální programy Junáka členy KRUHu na Beniškách i jinde dokazují dobrou přípravu instruktorů a zájem frekventantů.
- 7335 Jan Pfeiffer – Racek v článku „Jak vznikl a co je KRUH“ o Dr. Pavlu Křivském, který by se letos 12. listopadu dožil 80 roků: *...Začátkem roku 1948 v únoru došlo ke komunistickému puči. Svět byl znovu rozdělen a nad střední a východní Evropou se pozvolna spouštěla železná opona. Převrat u nás byl usnadněn řadou myšlenkových omylů, mezi které patřila falešná představa, že vše, co je socialistické, je spravedlivé... Pavel, i když nerad, se rozhodl přijmout členství v nedemokraticky vzniklém Akčním výboru Junáka, aby mohl využít čas pro intenzivní přípravu na nadcházející duchovní soumrak. Mnoho lidí Pavla za to neprávem odsuzovalo, poněvadž neznali jeho záměr. Pavel byl přesvědčen, že zlu je možno čelit především výchovou k toleranci, přátelství a aktivnímu programu ideálů humanitních. Zlu se nelze pouze vyhnout, když již existuje... Ilegální organizace nazvaná KRUH... přežila plných 40 let a pracuje intenzivně dodnes. (Občasník OSMRK č. 3/1992)*
- 7336 Prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc. – Racek: „Třicet let.“ Příspěvek do almanachu ke třicátému výročí vzniku skautského oddílu, při jehož zrodu autor působil a jehož činnost různě ovlivňoval. V článku je vyjádřen obdiv k Pavlu Křivského, popsáno působení autora ve skautském hnutí, přechodu do Pionýra, jeho příslušnost ke KSČ a vztazích k StB. Mimo jiné jsou tam i tyto věty: *...Když chce sedlák sklízet dobrou úrodu, musí kydat hnůj a potom trochu smrdí. Vlasta Macková se tvářila*

- žalostně, Plajner to snášel se stoickým klidem. Pionýři se k nám chovali taktně... Mnozí z nás z Kruhu jsme byli za různých okolností doporučováni do strany a po delších úvahách a rozhovorech jsme doporučení přijali... Přinášelo to bezesporu nemravné výhody, ale také podmínky při mnohem aktivnější účasti na životě... Doc. Dr. Jiří Votava moudře říkal, že v partaji měl každý být, ale měl by se za to patřičně stydět... Byla porada a byl jsem prověřen. (Pro další členství v KSČ)... V závěru vzpomínek si autor stěžuje, že byl lustračním zákonem zbaven vedení kliniky, kterou založil.*
- 7337 Jan Pfeiffer: *...Kdo skutečně prováděl skautskou výchovu a zvláště na tak vysoké úrovni, měl v krátké době v patách Státní tajnou bezpečnost... (Ze sborníku KRUH 1966–1999). Poznámka K.L.: Toto tvrzení není zcela správné. A ke spolupráci s StB se ne každý odhodlával.*
- 7338 Jan Pfeiffer v údajích poskytnutých redakci biografického slovníku KDO JE KDO V ČESKÉ REPUBLICE 94/95 (i v dalších vydáních) neudal, že byl členem KSČ a napsal, že je bezpartijní a že „se cítí být v pravém křídle sociální demokracie“.
- 7339 K.L.: Z frekventantů kružanských kurzů na Beniškách i jinde se pak řada objevila na různých místech ve vedení Junáka a jeho tiskových orgánech.
- 7340 Vladimír Kopřiva, náčelník kmene OS Junáka: „Světové bratrství skautů a demokracie.“
- 7341 Vladimír Kopřiva – Vlk, náčelník kmene OS: *...K čemu a jak chtějí vést skautskou mládež nebo vychovávat její vychovatele, nežijí-li sami ideály skautingu? Není mnoho z nás natolik zaujato či zahlceno valením té vlastní „kuličky“, že nemá čas (nebo sílu ducha?) zvednout hlavu a podívat se nad obzor a na nebe? (Skauting č. 6/1994, str. 5)*
- 7342 Vladimír Kopřiva – Vlk: „Bratrstvo kočičí pracky v akci.“ Kritický článek o jednání skauta a zaměstnance ÚDV s čestným náčelníkem Junáka Václavem Břicháčkem dne 17. července 1997. (Skauting č. 4/1997)
- 7343 Vladimír Kopřiva – Vlk, bývalý náčelník OS, 13. OS „Kruh“ Praha 1: *Prý se Junák bude dělit... Od dob, kdy skauting u nás vznikl, je skautské bratrství „utvrzováno“ bratrovražednými spory... (Skauting č. 3/1999)*
- 7344 Členem redakce Plamenů v roce 1948 i pozdějším členem Kruhu byl i Dr. Stárka – Hakim.
- 7345 Do společenství Kružanů patří i Sylva Šimsová-Maiwaldová, manželka Karla Maiwalda (1902–1979), stipendisty Rockefellerovy nadace, sociálního demokrata, v roce 1945 předsedy Státního úřadu plánovacího, později s rodinou v emigraci. V emigraci v BBC působil i další člen Kruhu – Karel Janovický.
- 7346 Pořad „Ještě jsem tady“ s Václavem Břicháčkem na ČT 1 dne 3. 1. 2005. (Poznámka K.L.: V rozhovoru nedošlo na politické názory, na události v letech 1968–1970, ani na členství v KSČ. (Na rozdíl od Jana Pfeiffera Václav Břicháček své členství v KSČ ale uvedl v podkladech pro slovník KDO JE KDO V České republice 94/95).
- 7347 Pořad Antonína Přídala s Václavem Břicháčkem na TV dne 4. 11. 1997. Tam Václav Břicháček řekl mimo jiné: *Ke ztrátě zdravého rozumu se může dojít, když se přestane rozumět mladým... Nečtu noviny, nedívám se na televizi, ale budu vědět, koho volit, snad si i přečtu volební programy...*
- 7348 Barbora Tichavová – Rozárka: *...Jedná se o poslední knihu z edice Letokruhy při časopisu Roverský kmen... Tato přichází s portrétem Václava Břicháčka, čestného náčelníka Junáka a „člověka krásného“, jak by řekl TGM. Ve svých textech se společně se čtenářem zamýšlí nad tématy blízkými nejenom těm, kteří jsou v roverském věku. Při přípravě knihy jsem s Václavem strávila několik*

- nezapomenutelných večerů pod lampou v jeho pokoji. Už se moc těším, až si s jeho knihou sednu doma pod svou lampu a pustím se do čtení...* (TDC Junáka. Výroční zpráva. Lidé a projekty roku 2005, str. 13–14)
- 7349 K.L.: Václav Břicháček ví a nezapírá, že má nyní v rozhodujících pozicích Junáka svoje odchovance.
- 7350 Seznam spolupracovníků StB (dle evidence Ministerstva vnitra). V těchto seznamech figuruje i nemalá řada členů Junáka, mezi nimi i členové Kruhu.
- 7351 Pravděpodobní spolupracovníci StB podle „Cibulkových seznamů (svazky I., II., III. – TS-A,A) a jiných pramenů. (Výčet není úplný. Není vyloučena shoda jmen).
- 7352 Dopis Okresní rady Junáka Chrudim ze dne 1. 5. 1993 Ústřední radě Junáka, ve kterém je považováno za zcela neúnosné, aby bratři Jiří Navrátil, starosta Junáka, a Vladimír Kopřiva, náčelník kmene OS, nadále zastávali vysoké funkce v ústředních orgánech Junáka.
- 7353 Výpis 12. 7. 2001 ze seznamu důvěrníků a agentů StB s údaji o Ing. Vladimíru Kopřivovi, Dr. Jiřím Navrátilovi a PhDr. Jarmilu Burghauserovi.
- 7354 Kopie z archivu Ministerstva vnitra týkající se záznamů StB a kopie ze soudních sporů Vladimíra Kopřivy a Jiřího Navrátila. Výsledky soudních sporů byly v těchto případech rozdílné. (Uloženo v soukromém archivu Karla Lešanovského).
- 7355 Kopie dopisu Ph. Dr. Věry Břicháčkové z 20. 9. 1998 redakci časopisu ČIN, ve kterém je mimo jiné napsáno: *Obdrželi jste od tzv. Čestné jednotky Junáka odd. Velená Fanderlika kopii žádosti o odebrání titulu a funkce Čestný náčelník Junáka mému manželovi Václavu Břicháčkovi, který mu byl udělen na 5. sněmu Junáka v r. 1992... Žádost o odebrání titulu není v pravomoci Ústřední rady, ale zase Sněmu, což se v letošním roce v Plzni nestalo, ačkoliv byl můj manžel vystaven celý rok pomluvám, které šířil jeden z členů Svojsíkova oddílu... Osočení mého manžela bylo řešeno na můj podnět Inspekcí MV... Můj manžel rozhodně trvá na tom, že nebyl žádným spolupracovníkem StB... Vámi doručená žádost... má ráz pomluvy. Pokud otiskne váš časopis tuto žádost, tak Vás upozorňuji, že podám trestní oznámení pro trestný čin pomluvy, případně žalobu na ochranu osobnosti.* (Kopie tohoto listu byly zaslány i Ing. Ivě Mackové, Náčelnictvu 3. kmene oldskautů, Svojsíkova čestnému oddílu, Ústředí KPV Praha, časopisu Skauting, redakci Zpravodaje 15. pobočky KPV Praha a Čestné jednotce Junáka).
- 7356 Dne 11. 6. 2001 napsala Věra Břicháčková dopis Petru Maišaidrovi, mimo jiné s doporučením přečíst si knihu Salivarové-Škvorecké „Osočení“.
- 7357 K.L.: Dle osobního sdělení MUDr. Jana Pfeiffera – Racka Karlu Lešanovskému (při výročí shromáždění v pražské Městské knihovně 2. 12. 1989) Václav Břicháček údajně „estébákům jen přednášel psychologii a v Kruhu jsme se o tom dobře bavili“.
- 7358 Návrh článku Karla Lešanovského z 1. 1. 1993 „Pathfinding – hledání dobré stezky“ odmítnutý redakcí Skautingu po zákroku Dr. Pfeiffera. V článku jsou poznámky k Poznámce bratra Pfeiffera na straně 15 Skautingu č. 4 z prosince 1992.
- 7359 Dopis Pfeiffera – Racka z 25. 3. 1993 šéfredaktorce Skautingu, ve kterém píše, že *„nezná bratra Lešanovského... neví, za koho hovoří, zda za sebe nebo za nějakou skutečně reprezentativní skupinu, a pokud ano, měl by být článek imprimován... Pokud bude článek bratra Lešanovského otištěn, budu žádat o právo vyjádřit se znovu, poněvadž se mne bude znovu týkat... ale také bych nemohl mlčet.* (Článek Lešanovského ve Skautingu nakonec nevyšel).

- 7360 Dopis Karla Lešanovského z 1. 4. 1993 Redakční radě Skautingu a šéfredaktorce Skautingu o *neochotě zveřejňovat záležitosti, které nejsou po chuti některým vlivným činitelům Junáka a naopak o benevolenci ke zveřejňování záležitostí popírajících prokazatelné historické skutečnosti týkající se Junáka.*
- 7361 Dopis Karla Lešanovského z 18. 4. 1993 redakci Skautingu o neochotě publikovat výměny názorů mezi Janem Pfeifferem a Karlem Lešanovským. Lešanovský v tom listě mimo jiné píše: *...Vzala jsi na sebe kříž redaktorství v situaci kdy – jak dobře víš – prochází naše skautské hnutí obtížnou krizí. Stejně jako v celé společnosti mají na tom nemalý podíl nesplacené dluhy minulosti. Máš pravdu, že to mnohé, a zejména některé, nebaví. Ono ale nejde o zábavu. Ochota k uznání vin a spoluvin u starší generace není žádná legrace. Případná ztráta pěstované tváře, která s tím leckdy souvisí, to chce pěkný kus odvahy. Ty mladší, kteří sami jistě zatím mnoho dluhů nenadělali, baví jistě také všelicos současného než se zamýšlet nad chybami předků. Jenže ty dluhy platí a budou splácet zejména oni, ne ti dědci a babky. Je tedy na nich, aby podobnými chybami nekomplikovali znovu život svůj a svých dětí. To je vlastní smysl té nezábavné historie... Znovu opakuji jediný smysl svého článku navrženého 1. ledna 1993: Skautské mládí by se mělo poučit z chyb svých předchůdců a řídit svůj život tak, aby neskončilo v mravních kompromisech se zlem nebo dokonce v jeho područí... Přílohou dopisu byly 4 strany komentáře k listu bratra Pfeiffera z 25. 3. 1993.*
- 7362 Dopis Karla Lešanovského z 10. 5. 1993 Michale Rocmanové, redaktorce Skautingu, ve kterém se znovu potvrzuje, že pisateli *jde v podstatě o nedořešené, trvající dilema našeho hnutí, které stále hrozí nedobrymi důsledky...*
- 7363 Část vyjádření Karla Lešanovského k článkům ve Skautingu týkajícím se let 1968–1970. Píše v něm: *...Často se to týkalo morálních záležitostí. Je to nepřímý, ale závažný důkaz, že ještě zdaleka s touto dobou vyrovnání nejsme. Stejně jako celá naše tzv. „postkomunistická“ společnost. Je tu příliš mnoho nevyhojených ran, rozpaků a nepřiznaných vin. Nepodařilo se nám poučit se z Jaspersovy „Otázky viny“, ani z doporučení, která nabízí křesťanství. Jako koule na nohách galejníků vlečou tu nevypořádanou minulost i ti, kteří si to vůbec neuvědomují a které to údajně nezajímá. V celé naší zemi se ukazuje, že čím méně je pokání, tím více se objevuje výčitek. Někdy i nespravedlivých, samozřejmě... I ten Jochanan ben Sakkaj přece hlásal: „Očistěte svá srdce, abychom byli říší trvalejší než Řím!“ Ten článek (Václava Břicháčka) o Jabné lze chápat jako pokus o rozhrěšení. Jako jinotaj ovšem pokulhává velice: Tehdejší situace Izraelců byla rozdílná proti naší situaci po druhé světové válce, po únoru 1948 a po okupaci 1968. Za slib vzdání se nepříteli jsme nedostali ani náznak nějaké svobodné university. Mnoho našinců se podepsalo útočnickům. Místo očistění svých srdcí a myslí jsme si je zaneřádňovali nenávistí, marxismem-leninismem a sloužili slávě KSČ. To je bohužel zřetelné až z příliš mnohých dokumentů podepsaných čelnými představiteli našeho skautingu. Jabné bývalo také město filistínské. Dnes na místě té slavné rabínské školy je jen malá vesnice Jebna s mnohými zříceninami. Jistě by nás mrzelo, kdyby ve zříceninách našel svůj osud náš skauting... Pražský 13. klub OS – KRUH má jistě nemalou intelektuální potenci. A dlouhou tradici. Vystopovat ji lze i v periodikách: PLAMENY – PLATAN až do nynějších OSMRK – FONS...*
- 7364 Poznámky Karla Lešanovského k listu šéfredaktora FONS bratra Marka Bárty z 6. 10. 1994.

- 7365 Dopis Eduarda Pachmanna ze 4. 7. 1997 Václavu Břicháčkovi a Vladimíru Kopřivovi.
- 7366 Jirka Kafka – Owígo: Sborník KRUH 1966–1996.
- 7367 K. Holomek: *...Pokud by pan Málek psal o věcech takto: „Tohle vím a tak to říkám“, nebo „Tohle si myslím a o tom polemizujme“, pak to mohu brát jako názor člověka, s nímž je hodno diskutovat...* (LN 14. 12. 1998)
- 7368 Alexander Solženicyn: *...Ze včerejších politruků jsme získali demokraty, a to rovnou ty nejradikálnější. A někteří také vysvětlovali: „Byli jsme ve špičce komunistické moci jen proto, aby místo nás ty funkce neobsadili horší...“* (Z knihy „Rusko v troskách“, Praha 1999)
- 7369 K.L.: V Praze působí i dětské společenství nazvané KRUH. Pořádá pro děti mimo jiné i hry ve městě. Například s heslem „Dost bylo despotismu! Nenechme se dál zneužívat! Nastolme vládu svobody a rozumu!“ Na letáku je výzva: *Jsi-li ochoten bojovat za spravedlivou věc a svou budoucnost, přijď 10. 11. 2006 – pátek 17.00 na Tachovské náměstí na Žižkově, kde se dozvíš další informace. Registrační poplatek: 100 Kč.*
- 7370 K.L.: Existuje i internetová adresa: [www.kruh.cz](http://www.kruh.cz).

Další materiály týkající se KRUHu jsou i v jiných kapitolách tohoto archivního souboru, například v číslech dokladů 1056, 2357, 2338 nebo 4639.

## KS-Q: Současné přžívání vlivů skautů-komunistů

- 7501 Adam Drda: *Komunismus a nacismus: Dva projevy absolutního zla a tmy... Víme vůbec, s čím se vyrovnáváme? Uvědomujeme si, v čem jsme půl století žili, do jakého systému jsme patřili a co máme za sebou? Nebo nás naopak zkušenost dlouhého života v totalitním systému tak otupila, že se na něj neumíme dívat kriticky, očima svobodných lidských bytostí?... Znamená to rovněž začít klást otázky bývalým aktivním komunistům a přestat se spokojovat s frázemi typu „byla to už tenkrát taková doba“... (LN 21. 7. 1999)*
- 7502 Bohumil Doležal: *Masarykova cihla... Staříčský Masaryk řekl, že by se při napadení bránil, třeba cihlou, i kdyby ji měl vyrvat ze zdi. Byl to svobodomyšlný muž, který cítil svou odpovědnost... Karel Dyba u soudu tvrdil, že také neměl žádnou odpovědnost za privatizaci svazáckého a komunistického majetku. Byl pouhým šéfem... (LN 18. 5. 2000)*
- 7503 Bohumil Řeřicha: *...Pokaždé skončím u „nevyrovnání s minulostí“. Myslím si, že komunismus zapustil u nás kořeny hlouběji než v Polsku a Maďarsku... Dříve či později musí většina národa projít katarzí, jež by přinesla změnu zdiskreditovaných morálních a politických hodnot. (LN 27. 10. 1997)*
- 7504 Petr Placák: *Česká křížová výprava proti komunismu... Lze však deset let od pádu komunismu ještě hovořit o nějaké kocovině? Není to spíše tak, že komunismus v české společnosti zapustil kořeny hlouběji, než si je údajně tradičně „liberální“ česká společnost ochotna připustit?... (LN 16. 8. 1999)*
- 7505 Kardinál Vlk: *V každém z nás stále vězí kus komunismu. (LN 3. 12. 1994)*
- 7506 *...Uvědomte si, co by to znamenalo, kdybychom chtěli například připravit o postavení či funkce všechny, kdo byli členy komunistické strany! Mohli bychom rovnou rozpustit celou Akademii věd a většinu vysokých škol zbavit jejich profesorských sborů, neměli bychom jediného vyššího důstojníka, jediného kriminalistu, jediného šéfa podniku, jediného diplomata, ba snad ani jediného navigátora na dopravním letišti! (Václav Havel: Prosím stručně. Praha 2006)*
- 7507 Zdeněk Jičínský: *Měli by si ji přečíst i ti, kdo nyní v předvolební kampani podněcují protikomunistickou hysterii včetně požadavků zákazu KSČM a propagace komunismu. Havel v knize přesvědčivě vysvětluje, jak to bylo a proč nebylo možné KSČ zakázat. (O Havlově knize „Prosím stručně“ v Právu 18. 5. 2006)*
- 7508 Ivan Klíma: *...Víra, že smířlivost dokáže překonat společenské zlo, je iluzí spíše nebezpečnou, poznali jsme to v našem století mnohokrát. Vždyť díky této smířlivosti Hitler mohl začít přípravy k největší válce dějin a stalinismus nabobtnal do svého obludného rozměru. Proč lidé znovu a znovu opakují tutéž chybu a trpně přihlížejí, jak kolem nich bují cosi ničivého? Problém zjevně spočívá nikoli v tom, zda lidé chtějí či nechtějí být tolerantní vůči společenskému zlu, ale zda je dokáží včas rozpoznat... (Ze sborníku „O toleranci“ vydaného pro světový kongres Penklubu v Praze 1995)*
- 7509 Jindřich Šidlo: *Byli v KSČ? Není problém. Klaus kritizuje totalitní straníky, ale i on je navrhuje do funkcí... Patnáct let po pádu komunismu je přitom čím dál zřetelnější, že předlistopadový pobyt v KSČ není už v Česku považován za opravdu vážný handicap... (MfD 15. 4. 2004)*
- 7510 Výrok jednoho komunisty: *S Občanským fórem budeme bojovat tak, že s ním budeme spolupracovat.*

- 7511 Jan Kubita: ...Gross včera uvedl, že nevidí nic špatného na komunistické minulosti svého náměstka Ibla. Vybral si ho prý proto, že ho považuje za dobrého odborníka... (LN 12. 4. 2000)
- 7512 Jan Kubita: Zemanovi radí člen ODS Staněk: „V životě jsem neměl nic společného s bývalým režimem. Spíš naopak, i když nemohu říci, že jsem byl disident. Já s touhle partou nemám nic společného. Ale tyhle lidi jsem poznal a oni umí, rozumíte. Já zkrátka rozeznávám jen dobré a špatné lidi.“ (O tom, že Šlouf kolem sebe soustředil tým bývalých absolventů komunistických politických vysokých škol a funkcionářů SSM či KSČ jako Jana Bendu, Zdeňka Vysoudila, Zdeňka Pleskota, Jaroslava Supa aj.)... Ve stejné době, kdy na úřad vlády přišel Staněk, přijal Šlouf do svého týmu ještě jednoho poradce. Z ministerstva zemědělství přestoupila na úřad vlády Magdaléna Hrabánková – matka posledního předsedy Socialistického svazu mládeže (SSM) a v současnosti podnikatele Martina Ulčáka. S Ulčákem se Šlouf zná od doby, kdy i on měl v SSM významnou funkci. Ulčákův otec a manžel nové poradkyně Miloše Zemana byl za minulého režimu ekonomickým architektem Slušovic. Martin Ulčák je bývalým předsedou ÚV SSM. Až do roku 1992 spravoval svazácké konto, na kterém bylo asi sto miliónů korun. Peníze ze svazáckých účtů ale v průběhu devadesátých let zmizely neznámo kam. Ulčák je nyní spolumasitelem několika obchodních společností. Odpovědnost za „zmizení“ svazáckého majetku odmítá. Loni v listopadu ho obvinil vyšetřovatel kvůli podezřelým obchodům se společností Sazka. Vyšetřování zatím pokračuje. Ulčákova matka Magdaléna Hrabánková popírá, že by jí na český úřad vlády pomohla známost jejího syna s šéfporadcem Šloufem... (LN 27. 3. 2001)
- 7513 Karel Steigerwald: Wernher von Šlouf... Nezadržitelný vzestup „sociálního demokrata“ Šloufa má i pro nás význam: komunisti se vrací... Šlouf může radostně říci: Kamarádi, byl jsem machr tenkrát, jsem jím zas. Odluka sociálních demokratů od komunistické makulatury bude ještě kus dlouhé dřiny... Bože můj ... Nezvykejme si, že se kariérní komunisté vrací... (LN 31. 1. 1997)
- 7514 Jan Zrzavý: Wernher von Braun stál na straně vítězů... Dvacáté století, v němž se splnily touhy a sny mnoha generací, dalo vzniknout i nové variantě vzdělance, v němž se fanatismus úzkého specialisty velmi dobře snášel s obecnou mravní slepotou a který tím spíše podléhal svodům či tlakům totalizující se politické moci. Takovým typem člověka byl Wernher von Braun... (Pozn. K.L.: Německý a pak americký konstruktér raket. Jeho raketami byla za války bombardována Němci Anglie. S jeho raketou Saturn doletěli po válce američtí kosmonauté na Měsíc).
- 7515 Petr Zavoral, Praha 2: ...Je nad vši pochybnost, že komplikovaný přerod komunistického hájemství ve společnost normálních lidí bude stát ještě mnoho bolístek. Každá z nich pak kdykoli poslouží jako vydatné hnojivo komunistické špatnosti. Na druhé straně však právě proto potěší, když se nositelé těchto špatností dobrovolně znemožní v hromadném sdělovacím prostředí. (Český deník 12. 5. 1993)
- 7516 Eduard Siebert, Jilemnice: ...Není tajemstvím, že většina tzv. vedoucích kádrů byla ve straně z prospěchu, velmi jim vyhovuje, že „neexistují“ špinavé peníze. Mnohým se i dříve říkalo ředkvičky, navrch červení a uvnitř bílí... Tito chameleoni tvoří managementy podniků, ve kterých paralyzovali odbory a dávno se zbavili nepohodlných kritiků... Nejsilnější strana vzniklá z odporu ke smířlivecké politice špiček OF navenek vystupuje kompaktně. Je to dáno autoritou předsedy, i ministerského, V. Klause. Na první kongres přijela většina delegátů z okresů



- s pověřením neumožnit vstup do ODS bývalým členům KSČ. Při projednávání stanov návrh delegátů zvrátil předseda plnou vahou své osobnosti – pokud toto bude ve stanovách, já v této straně nebudu. Závěrečné usnesení delegátů nevolit bývalé 5 let do funkcí, rozbil na dalším kongresu v Plzni prohlášením – přece si nebudeme odstřelovat své ministry Dybu, Kočárníka a Stráského... “ (Český deník 22. 12. 1992)*
- 7517 *Adam Drda: Čtyřkoalice bojuje proti návratu starých struktur. Mohou se funkcionáři KSČ ještě stát tématem politiky?... Šéf lidovců Jan Kasal se rozhorlil nad „rebolševizaci“ státní správy. Doslova prohlásil: „Uvědomuji si nedůslednosti bývalých vlád..., dnes se však jedná o otevřenou rebolševizaci. Rada ministrů svým personálním složením silně připomíná předlistopadovou dobu.“... Ať se nám to líbí, nebo ne, čím dál většímu počtu lidí je komunistická minulost některých úředníků nebo politiků ukradená. Zasloužila se o to celá česká politická scéna v nejširším slova smyslu, od prezidenta Václava Havla (s „jeho“ Čalfou) až po publicisty karatelsky varující před „primitivním antikomunismem“ či „pravicovými revolucionáři“. Chce-li se nějaký politik návratem nomenklaturních kádrů zabývat, musí mít na zřeteli, že je to téma nevděčné: bude ho stát spoustu času a námahy, a navíc se na něm nedá vydělat. (LN 17. 7. 2000)*
- 7518 *Tomasz Mačkowiak, Gazeta Wyborcza: ...Světlou stránku problémů, které prožívá ČR, spatřuji ve stále větší odvaze podívat se vlastním potížím do očí. Problémy se řeší lépe nebo hůře, ale pak stejně přicházejí další. A právě při řešení těch dalších, které teprve přijdou, nepomůže nic lépe než doširoka otevřené oči. (Reprodukováno v LN 28. 3. 1997)*
- 7519 *Čestmír Hofhanzl: ...V Čechách se již od převratu 1989 dějí divné věci, místo důsledného vyrovnání se s minulostí a jejími zločinci jsme rychle přijali Listinu práv a svobod. Nedej Bůh, abychom některému padouchovi zkřívili vlas. Politici se chrabře předváděli v médiích, ale vždy, když měli rozhodnout v ožehavé věci, zaujímali polohu mrtvého brouka, nebo odvedli pozornost jinam... (LN 18. 8. 1998)*
- 7520 *Peter S. Green: Communist Effort to Prosecute Czech Priest Raises Ghosts of Past. (Případ kněze Vojtěcha Vlastimila Protivínského varujícího před volením komunistických kandidátů v komunálních volbách). (The New York Times International, 26. 11. 2001)*
- 7521 *Komunisté se stali nejoblíbenější stranou v zemi... Tento trend včera korunoval Institut pro výzkum veřejného mínění (IVVM). Jeho odhad výsledků voleb vůbec poprvé od roku 1989 přiznává prvenství KSČM, kterou by volilo 23 procent občanů. Dosud dlouhodobě vedoucí ODS by přitom podle IVVM dalo hlas jen 21 procent voličů. (LN 22. 10. 1999)*
- 7522 *Vít Bohumil Tajovský, opat kláštera v Želivě: Políček obětí komunismu... Kam jsme se to po deseti letech po porážce komunistického režimu dostali? O církvích má spolurozhodovat strana, která reprezentuje režim, který byl zákonem prohlášen za zločinný... To, že dostává ve volbách přes 10 % hlasů, je spíše smutným důkazem o nepoučitelnosti části občanů této země. Protestují proti snahám o pozvednutí komunistů z politického suterénu a v tom se myslím shodují se všemi slušnými lidmi... (LN 1. 2. 1999)*
- 7523 *Milan Znoj: Česká pravice zapomíná... Proto je dobré si některé věci připomenout, neboť zapomnětlivost není matkou moudrosti, a to ani pro stoupence české pravice. Neméně zajímavé je zjištění, že komunista není ve vedení parlamentu v demokratických poměrech poprvé... Když v roce 1990 drtivě*

- vyhrálo volby OF, jalo se utvářet parlament ke svému obrazu. Tehdy Zdeněk Jičínský a Petr Kučera přiměli poslance za OF, aby volili komunisty do funkcí v předsednictvu parlamentu a za předsedy jeho výborů... Tak se stalo, že v našem parlamentu bylo zvoleno šest komunistů do předsednictva a dva komunisté se stali předsedy parlamentních výborů... A přednost dostávali „osmašedesátníci“... (LN 18. 7. 2002)
- 7524 Miroslav Grebeníček při volbě prezidenta 28. 2. 2003: ...Možná si někdo z vás nyní povzdechne – ach, ta minulost, už zase nám dýchá na paty. Ano, dýchá. Proto chceme zamezit všem snahám o revizi 2. světové války... My budeme volit nikoli symbol, ale člověka, s vědomím toho, že někdo se v čase vyvíjí, je schopen se poučit z chyb, někdo se také bohužel nevyvíjí. A o to právě jde... (Právo 1. 3. 2003)
- 7525 Jaroslav Plesl: ...S posledním dnem roku 2001 se s čtenáři Hospodářských novin rozloučil jejich dosavadní šéfredaktor Miroslav Pavel... V mezeře mezi ruskými tanky a setkáním Havel-Adamec zapomněl na dvacet let normalizace. Ovšem jeho „děravou paměť“ lze chápat. Soudruh Pavel byl totiž mluvčím komunistické vlády, která v 80. letech v normalizaci aktivně pokračovala například při potlačování demonstrací v lednu 1989. Jistě i k nelibosti Václava Havla normalizátor Pavel neztrácí svůj vliv na obsah médií ani po odchodu z šéfredaktorského křesla, neboť zůstává ředitelem vydavatelství *Economia*, kterému *Hospodářské noviny* patří... (LN 5. 1. 2002)
- 7526 Z rozhovoru Miroslava Koreckého s Petrem Pithartem: ...LN: „Jeden komentátor k vašemu souboji s panem Šloufem poznamenal, že jste před deseti lety ve vztahu ke komunistům „slyšel trávu růst“ a nyní vám za to přímo před okny vypučel bolševník obrovský. Nemění byste dnes nic na tehdejších slovech?“ Petr Pithart: „...Pokušení svévole, to byla ta tráva, kterou jsem slyšel růst. A za tím si stojím dodnes. A také za tím, že kolektivní vina neexistuje... Bolševník roste zkrátka proto, že jsme ten listopad dostali skoro zadarmo. My jsme zvonili klíči ve chvíli, kdy staré struktury klíče od moci už nechaly ve vrátnici... Říká nám to, že vyrovnávání (a už vůbec si nedělejme naděje na nějaké jednorázové „vyrovnání“) je z větší části teprve před námi. Připadá mi to bohužel docela normální – když se podívám po světě, jak se tam vyrovnávají s temnějšími stránkami minulosti. Ke skutečnému otevření šatníků s kostlivci dojde vždycky až s generační obměnou... Podívejme se do bývalé NDR: šly tam miliardy marek, desetitisíce odborníků (například soudců) ze Západu, právo nemuseli vůbec vymýšlet, mohli ho rovnou převzít – a přitom nástupci komunistů tam mají ještě větší podporu než u nás. Všechno to asi bude složitější: jsme jako populace poškozenější, než si dosud dokážeme připustit... (LN 26. 8. 2000)
- 7527 Michal Pavlata: ...Například zápolení reformního komunisty Pitharta v dresu KDU-ČSL (Pochválen pan Ježíš Kristus) s nomenklaturním aparátčíkem Šloufem v tričku ČSSD (Čest práci!). Byl to právě Petr Pithart, kdo ve funkci předsedy vlády ČR řekl, že tady nebude žádný „hon“ na komunisty. Teď ho bude „nahánět“ v jeho volebním obvodu bolševický kádr minulého režimu. Někák malá poslední leč na komunisty se udělat měla, vidíte, pane doktore? (LN 25. 10. 2000)
- 7528 Pavel Máša: *Dokdy se budeme bát?... Rudý bubák... Schizofrenní situace české polistopadové politiky jako by neměla konce. Politici se na veřejnosti tváří, že v levé části spektra zeje jen jakási rudočerná díra. Jejím směrem se slušný člověk ani nepodívá... V přítmí parlamentních kuloárů i pracoven se přitom s komunisty ochotně dojednávají hlasovací podrazy na ostatní demokratické strany... Ucelený koncept, jak se ke komunistům s výjimkou občasných politických handlů*

- chovat, ale nebyl nikdo za posledních třináct let schopen přinést. Problém je už v tom, že se vlastně žádná parlamentní strana, tím spíš politická reprezentace jako celek, nedokázala jasně shodnout, co vlastně KSČ představuje. Je revanšistickou silou, která se nedokázala rozejít s temnou minulostí? Nebo snad reprezentantem občanů zklamaných činností polistopadových vlád? V prvním případě je na místě politická ostrakizace – tak jak ji nejdůsledněji praktikuje prezident Václav Havel... (LN 12. 9. 2002)
- 7529 Jiří Pehe: České společenské podvědomí připomíná prazvláštní mentální džungli, která by se nejpřesněji dala popsat jako postkomunistická schizofrenie. Většina společnosti se deklarativně hlásí k demokratickým ideálům, ale mnozí občané neustále zpochybňují některá základní pravidla demokracie... (LN 29. 8. 1997)
- 7530 Ludvík Vaculík: ...Dnešní komunisté říkají, že se odloučili od špatné minulosti nebo za ni nemůžou. Proč tedy nepomáhají odhalit a potrestat zločiny lidí, kteří jim zničili dobré jméno až do třetího kolena vpřed? Noví, čestnější komunisté, volte Bendu! (MfD 12. 11. 1996)
- 7531 ...Syn Ondráš: „Zvláštní, že na komunisty se musí jinak než na ostatní lidi. Jim nikdy nejde jen o tu určitou věc, ale napřed, ještě než začnou jednat, o jejich prestiž v ní...“ Selhává především občan, který má strach, že i na něho něco vyleze: nechejte minulost ležet! A už se píšou dějepisy. Už jsou v nich nahodilé úzké zkušenosti – soudy. Už se filtrují fakta podle autora či vydavatele. V jednom dějepise, který jsem jen pootevřel, mě znovu znechutilo to, že zpěvák, jenž utekl od látky své písni, je vynesena nad zpěvačku, jež se zřekla pěvecké slávy z neponížené hrdosti. Do jakého dějepisu to však patří? Vidíme snahu mnoha novinářů smazat rozdíl mezi slabostí a statečností; takže napříště má být jedno, jak kdo obstojí? Vydržet vězení a pronásledování jeví se beztaktným vůči těm, kdo nevydrželi nebo se ani nedostali do sítě moci. Styďte se, disidente, že nás zahanbuješ!... (Z knihy Ludvíka Vaculíka „Nad jezerem škaredě hrát“, Praha 1996)
- 7532 Vladimír Bystrov: ...I když komunisté asi soudí jinak. A říká se přece – jednou komunistu, vždycky komunistu... (LN 29. 8. 1998)
- 7533 Bohumil Doležal: Adolf Hitler a Pavlík Morozov... Studium chcíplé potvory se velmi vyplatí – poznatků lze použít v obecné anatomii potvor: až ta nová, na pohled neviňoučká a čistoučká, přijde, máme jakousi šanci ji včas poznat... Byla přinejmenším stejně zrůdná jako ta Hitlerova. Režim, který zásoboval děti touto poutavou četbou, pomáhali tehdy ze všech sil budovat mladí – komunističtí fanatici, marx-leniništi filozofové, historici, spisovatelé a publicisté. Pravda, od těch dob uběhlo mnoho vody: mladí stalinisté se postupně změnili v reformátory stalinismu (v šedesátých letech) a v horlivé přívržence masarykovské demokracie (v devadesátých letech). Prošli těmito etapami jako zeměkoule změnami klimatu, čím byli, tím byli rádi, za nic se nestydí, anebo jsou stejně přesvědčení demokrati, jako byli před půl stoletím přesvědčení stalinisté. Jsou snad oni těmi pravými a kompetentními, kdo nám nevědomým laikům, má poskytnout zasvěcený komentář k Hitlerově knize?... (LN 29. 3. 2000)
- 7534 Adam Drda: ...Lidé z KSČM často poukazují na to, že je do sněmovny vyslalo 11 procent lidí, byli řádně zvoleni, a tudíž je nelze ignorovat. Je to jedna z absurdit současného systému, který prohlašuje komunismus za zločinný a zároveň toleruje stranu, která si ho nechala v názvu. Přijatelná KSČM – to je protimluv. Musela by si změnit jméno, ideologii, program i reprezentaci... (LN 24. 7. 1998)

- 7535 Eva Rajecká: *...Ve svobodném demokratickém státě nelze zakazovat bývalým komunistům (i když s potvrzením o bezúhonnosti) ani jejich sympatizantům, aby nevstupovali i do demokratických stran, nebo aby v nich nepůsobili, pokud si mohou celkem lehce vykalkulovat, že je to nejjistější cesta k moci...* (LN 14. 1. 1997)
- 7536 Gustáv Husák na srpnovém sjezdu Komunistické strany Slovenska v roce 1968: *Dnes musí mít vedoucí politik důvěru většiny lidí, jinak musí odejít.* (K.L.: Sám to pak po okupaci nedodržel).
- 7537 (pm): *Gustáv Husák se nezpovídal. Bývalý čs. prezident a generální tajemník ÚV KSČ Gustáv Husák je už několik dní na jednotce intenzivní péče v bratislavské nemocnici na Kramárech, sdělil nám její ředitel. Od osob blízkých Husákovým synům jsme zjistili, že není pravda, co uvedla čtvrtěční Lidové demokracie a některé další zdroje, že se dr. Husák vyzpovídal a „smířil se s Bohem“. Pacient se naopak prostřednictvím synů Jána a Vladimíra obrátil na vedení nemocnice, aby k němu nepouštělo žádného z kněží, kteří se k němu pokoušejí dostat. Jeho prosba však nebyla respektována. Do jeho pokoje se vnutil arcibiskup trnavský a primas slovenský Ján Sokol. G. Husák mu v tom vzhledem k vážnému stavu nemohl zabránit. Podle čtvrtěčních informací z nemocnice už pacient není schopen komunikovat.* (Rudé právo 15. 11. 1991). (K.L.: Dostal snad od slovenského primase rozřešení za své komunistické hříchy?)
- 7538 Jaromír Štingl: *Do čela KSČM husákovec?... Poslanec Filip... byl loni v Bratislavě na vzpomínce na Gustáva Husáka. Na hřbitově byl dotázán redaktorem ČT, proč se zúčastnil této vzpomínky, když Husák byl strůjcem normalizace. Odpověď byla jednoznačná: „Byla nenormální doba, muselo se normalizovat.“ Potom v čele sice nebude stalinista, ale „jenom“ husákovec...* (LN 16. 9. 2005 ad LN 13. 9. 2005)
- 7539 Helena Severová, Praha: *Ať platí komunisté. Velmi mě rozzlobilo, že oběti roku 1968 nedostanou žádné odškodné. Ministr Dostál se vyjádřil, že nechápe, proč má ČR platit za zločiny jiných států. Ale vstup vojsk na naše území v roce 1968 se konal za souhlasu tehdejší KSČ. Necht' tedy odškodné zaplatí její pokračovatelé společně s bývalými komunisty, nebo ať si to oni sami vyřídí s jinými státy. V ČSSD je bývalých komunistů požehnaně. Ti, kteří to vlastně zavinili, teď rozhodují o tom, zda odškodnit, či ne.* (MfD 6. 5. 2004)
- 7540 Pavel Tigrid v úvodníku prvního čísla Svědectví s datem 28. říjen 1956: *„Komunisté, kteří se v budoucnu ještě vůbec chtějí nazývat Čechoslováky, musí vznést požadavek svobody a postarat se o to, aby byl v plné míře splněn. V tomto úsilí mohou počítat s podporou všeho lidu.“ Dnes už si sotva lze představit, jaká to tehdy byla bomba. Studená válka byla v plném proudu, tohle bylo vůbec první, jakkoli podmíněné podání ruky komunistům – mnohem později se jim mělo říkat reformní. Byla to nic méně a nic více než výzva, aby podrývali svou vlastní moc zevnitř. V emigraci – a zase nejenom československé – vládl tehdy rigidní, nesmiřitelný antikomunismus macarthyovského ražení. Takže jaký div, že vydavatelé Svědectví... byli okamžitě osočeni z kolaborace s komunisty, ač mezi nimi nebyl ani jediný, byť i jen bývalý... (Z knihy „Paris-Prague. Paříž-Praha. Intelektuálové v Evropě.“ Praha 1994)*
- 7541 *Komunističtí zločinci našli zastání u soudu... Komunističtí prominenti se podle vrchního soudu žádného trestného činu nedopustili, soudce Vladimír Vočka však ke svému usnesení připojil sporný dodatek, podle kterého jsou případné zločiny obžalovaných promlčeny... „Obrovské nebezpečí tkví v tom, že napříště už třeba nebudou odsuzováni brutální zločinci z padesátých a šedesátých let a před soud*

- by se mohli dostat snad jen vrazi ze sedmdesátých let, k čemuž nenacházím slov," pokračovala Eliška Wágnerová (soudkyně Nejvyššího soudu). Právní experti navíc vůbec nechápou, proč soudce Vočka k dvanáctistránkovému usnesení pasáž o promlčení připojil, když předtím zcela jasně konstatuje, že Jakeš s Lenártem se v roce 1968 svými snahami o vytvoření „dělnicko-rolnické vlády“ žádného trestného činu nedopustili... Ke kritice se připojil také předseda Ústavního soudu Zdeněk Kessler. „Zastávám názor, že do období mezi osmačtyřicátým a devětaosmdesátým rokem se promlčecí lhůty nezapočítávají,“ řekl Kessler. Právě Ústavní soud tuto skutečnost potvrdil 21. prosince 1993... „K promlčení totiž došlo už před vydáním zákona o protiprávnosti komunistického režimu. Podle všech právních zásad a norem je naše rozhodnutí naprosto v pořádku,“ prohlásil Vočka. „Retroaktivita je jedním z nástrojů protikomunistického zákona. Jinak by byl naprosto k ničemu,“ reagovala soudkyně Wágnerová z Nejvyššího soudu a naznačila, že Vočkovu rozhodnutí je zřejmě protiústavní. „Bohužel, nemáme žádné sankční prostředky. Je tristní, že s takovým soudcem nemůžeme nic udělat,“ povzdechla si soudkyně... (LN 14. 10. 1997)
- 7542 Tomáš Vystrčil: *Vinen není ani Havel, ani Klaus, ale my sami... Přitom se často v souvislosti s takovou reflexí zmiňuje komunistická minulost a názor, že pokud nebude dostatečně pojmenována ona, nebude možné ani pojmenovat etapu po převratu. Zdá se, že nám pro oboje pojmenování cosi podstatného chybí. Jako bychom neměli referenční rovinu, úhel pohledu, kterým bychom se dokázali na nejnovější dějiny nezaujatě podívat... Jednou z příčin, proč stále nedokážeme otevřít na celospolečenské rovině diskusi o komunistické minulosti, může být tedy neschopnost najít zorný úhel, který by společnost akceptovala... Politické strany nemohou iniciovat společenský tribunál, aniž by nesoudily samy sebe, dílem za to, že nic ve věci vyrovnání s minulostí neudělaly, dílem za to, kdo sedí v jejich vlastních řadách...* (LN 27. 11. 1999)
- 7543 Vladimír Dubský: *...Čeští komunisté udělali před listopadem 1989 mnoho chyb. Zároveň se však cítí dotčeni, že současná společnost neocení, co v minulosti „udělali dobrého pro tuto zemi“. V podobném duchu hovořil o víkendu místopředseda KSČM Ransdorf...* (LN 29. 5. 2000)
- 7544 Július Satinský: *...Podle mě se z nás evolučně nejdéle vytrácí smysl pro komunismus. Každý z nás je v mládí přesvědčený komunistou. Sní o šťastných zítřcích, o majetkové rovnosti, o společných ženách, společných dětech, o stejných žaludcích... Někoho to drží do dvaceti, někoho i déle. Bylo by v tom cosi očištného, kdyby se tento „smysl pro komunismus“ v mladém „komunistovi“ nesnoubil se „smyslem pro fašismus“. Mladý „komunista“ chce pro lidi jen to dobré. Hoří touhou dokázat lidem, že bojuje za správnou věc, a proto plánuje zakroutit krkem všem viníkům. Kdo je viník a proti čemu se provinil, to mu už velmi dobře vysvětlí politruk... Naštěstí se tyhle „smysly“ z myslí komunistické mládeže po čase evolučně vytrácejí a civilizovaný svět jde dál svou smysluplnou cestou. Nejdůležitější je neztrácet nepotřebnější smysly. Za všechny bych jmenoval – smysl pro humor.* (LN 21. 4. 2000)
- 7545 Karel Kříž: *Dědicům nejhorších tradic národa... Komunisté ani dodneška nic nepochopili a ničemu se nenaučili...* (LN 14. 1. 1995)
- 7546 Václav Havel: *Berme si příklad ze stavitelů katedrál... Žít na této Zemi musíme všichni vedle sebe, ať jsme jakéhokoli přesvědčení, všichni jsme ohroženi svou vlastní krátkozrakostí. Nikdo se z našeho společného osudu nevyvlékne...* (LN 27. 9. 2000)

- 7547 Petr Chudožilov se Simonem Wiesenthalem v LN 2. 1. 1999: ... W: *Nejsem člověk nenávisti. Kdybych byl nenáviděl, zničil bych především sám sebe. Jako člověk nenávidějící bych skrze to, co jsem sám vytrpěl a co mi vyprávěli četní svědkové, mohl obžalovat i nevinné lidi, a to je velké bezpráví. Než jsem někoho obžaloval, musel jsem být sám přesvědčen, že to naprosto souhlasí, protože byly tisíce, desetitisíce lidí, obzvláště mezi nacisty, kteří čekali, že obviním někoho nevinného, že to vyjde najevo, a tím bych zrušil všechno, co jsem doposud dokázal. Pravděpodobně jsem mohl mít dvakrát tolik úspěšných případů, ale jsem rád, že se mohu každému, i těm, co jsem obžaloval, podívat do tváře... Avšak ti, kdo spáchali zločiny, jednali ve jménu německého národa. Proto musí vědět celá jedna německá generace, která za války nešla do opozice a nekladla odpor, že je morálně spoluzodpovědná...*
- 7548 Jiří Weiss: ...*Už jsme se toho dotkli a já jsem vám řekl, proč jsem se už jako student stal komunistou. Bylo by upřímné dodat, že pro mne jako továrnického synka i pro jiné mně podobné v tom byla také romantika a patrně i snobismus, který jsme si nepřiznávali. Ale všechno, co pak následovalo, kapitulace v Mnichově a průběh války, mě v tom utvrzovalo. Že musí zvítězit socialismus, že to bude rajská zahrada. A taky, že to nemůže být zadarmo, bez potíží. Plno věcí jsem tím omlouval. Natočil jsem v devětačtyřicátém roce film „Uloupená hranice“, za který se stydím. Tehdy měl úspěch. Líbil se a já se stal jakýmsi výstavním zvířátkem, režisérem strany, která mě hýčkala a nahrazovala rodinu, o kterou mě připravila válka. Dostal jsem za svoje filmy řadu cen, některé i na velkých festivalech v Benátkách a San Sebastinu, ale žádná z nich mi neudělala takovou radost jako ta první – cena města Prahy za „Uloupenou hranici“, kdy mi primátor předal tři sta amerických cigaret, pět kilo pomerančů a kilo čokolády. První pochyby přišly s tím, když jsem viděl, jak se komunisti začali obohacovat, jak se začalo ve jménu strany krásť. Ale prohlédl jsem teprve, když už naplno běžely procesy. Uvažoval jsem o emigraci, moje žena však nechtěla odejít. Po čase jsme se rozvedli. Měl jsem čtyřletého syna, a když jsem jel služebně do Vídně, mohl jet se mnou, to bylo velké privilegium. Měl jsem v úmyslu se nevrátit. Z Vídně jsem zavolal do Londýna svého starého přítele, který mi řekl: „Můj dům je ti vždy k dispozici. Ale musím tě varovat. Tam můžeš dělat filmy. Tady ne, tady je nezaměstnanost.“ To mě zviklalo. Jel jsem zpátky do Čech... (Z televizního pořadu „Na plovárně“).*
- 7549 Jaromír Juna, Praha: *Dvojitá tvář Karla Gotta. Vyjadřovat se k politice je údělem českých umělců. Asi ano. Proto stál pan Karel Gott v roce 1977 v čele kampaně proti Chartě 77, proti „Ztroskotancům a zaprodancům“. Ostatně za to byl odměněn titulem „zasloužilý umělec“. Protože ve svých postojích nikdy nezaváhal, dočkal se i titulu „národní umělec“ a dokonce se domníval, že mu ten titul právem náleží, jak prohlásil po roce 1989, když se komunisty udělované tituly zpochybňovaly... Ta kuriozita je právě v tom, že Kryl byl výrazně protikomunistický zpěvák, zatímco Gott se v přízni komunistů přímo vyhříval. Ted' pohotově obrátil, spoléhá na popularitu a očekává, že lidé v jeho případě přivřou oči, pokud je nezavřou docela. A jak se zdá, ani se nemylí... Ale se stejným fenoménem lhostejnosti ke kolaborantům se setkáváme i v normálním životě. Pak se nelze divit ani tomu, že pan Grebeníček nemůže být postaven před soud. Celá naše veřejnost je – obávám se – připravena na všechno zapomenout a dát tak signál do budoucnosti, že příští gauneři se mohou spolehnout na lhostejnost veřejnosti... (LN 8. 2. 1999)*

- 7550 Tomáš Nohejl: *Státem řízený doping je obrazem své doby... Jen málokdo dokázal systém odmítnout. Stejně jako se málo lidí vzepřelo komunistické libovůli v běžném životě. Většina tak nějak proplouvala ve své malé šedé chalupářské zóně. A jen pár lidí se svezlo na vlně slávy, kterou jiní řídili a tyli z ní. Stejně jako v životě nebo showbyznysu... Celá česká společnost ukázala po listopadu 1989 nechutně rázně se vyrovnat s komunistickou érou. Jen chabý lustrační zákon nezabránil tomu, aby se bývalí aparátčící jako kukly nepřeměnili v bossy ovládající neokapitalistickou ekonomiku. Ve sportu, který je pouze částí celospolečenského dění, to nemůže vypadat jinak...* (MfD 17. 8. 2006)
- 7551 Jaroslav Miller, Brandýsek: *Otevřený dopis Trnkovi... Svým přirovnáním dneška k padesátým létům jste se v plném světle vybarvil, a tím potvrdil moje mínění, že jste zakuklenec rudého symbolu v roli advokátského obhájce největší loupeže 20. století...* (Český deník 16. 12. 1992)
- 7552 Vladimír Bystrov: *Otloukánek major Zeman. (Úhel pohledu)... Je tragickým omylem hledat kdo, místo toho, abychom se ptali proč. Po dlouhá léta mám za zlé Konfederaci politických vězňů a dalším podobným organizacím, jejichž členů si jinak nesmírně vážím a před jejichž trpkou zkušeností se vždycky budu sklánět v úctě, že nevedla a bohužel ani nevede své děti k tomu, aby se snažily porozumět tomu, co vlastně způsobilo tolik bolesti jejich rodičům. Stýskání si na jejich nezáměr je přiznáním vlastní rezignace těch, co to prožili a tedy vědí, a možná i nedostatečného zájmu snažit se poznat a pochopit skutečné kořeny tragédií způsobených komunismem – i když to poznání nemusí být vždy lichotivé... Pojd'me tedy raději mluvit o tom, a jak k tomu tedy došlo.* (Věrní zůstaneme, č. 4/2004)
- 7553 K.L.: *Obecná nestydatost nikomu moc nevádí. Proč by měla vadit komunistům?*
- 7554 Jiří Ruml: *Sliby chyby... Jsme zkrátka nepoučitelní. Velice snadno se necháme oblafnout...* (LN 21. 2. 2002)
- 7555 Jan Vinclér, Kamenný Újezd: *Bravo, soudruhu... V nedělním pořadu „Debata“ vyzýval soudruh Ransdorf k pojmenování věcí pravými jmény. Neráčil si všimnout, asi v zápalu boje, že my to děláme už dlouhou řadu let, zatímco Vy v KSČ máte stále hroší kůži a nestačili jste ještě prohlédnout... Věříme, že se Váš čas naplnil a Vaším poddaným se, na rozdíl od Vás, už otevřely oči.* (Český deník 3. 2. 1993)
- 7556 K.L.: *„Úctyhodná“ křivost v české společnosti.*
- 7557 Jiří Ruml: *...Pořád si myslím, že „obliba“ našich komunistů není ani tak jejich zásluha, jako spíš naše nezpůsobilost hraničící s politickou impotencí...* (LN 20. 11. 1999)
- 7558 Ladislav Vrchovský: *KSČM oddaluje potrestání zločinů... Komunisté a někteří poslanci ČSSD chtěli oddálit debatu o novele trestního zákona, která má i po letošním prosinci umožnit trestat komunistické zločiny... Pokud sněmovna nakonec novelu zákona schválí, měli by všichni, kteří byli postiženi, přinést důkazy o zvěrstvech rudého režimu. I když v mnoha případech půjde už jen o morální odsouzení.* (Den, Brno, 14. 10. 1999)
- 7559 Petr Zídek: *...Mocní a obávaní se začali jevit jako směšní a politováníhodní. Komunisté přestali nahánět strach a to byl jejich konec...* (LN 15. 11. 2001)
- 7560 Jan Kubita: *...Komunisté opět zaútočili na Havla i na ČSSD... Spolu s preferencemi narůstá komunistům také sebevědomí. V sobotu dokonce vyzývali obyvatele k revoluci... Šéf komunistů... nepřímou vyzval své stoupence k blíže nespecifikovaným akcím. Doba sociálního smíru už totiž podle jeho projevu skončila a je čas reagovat... 1. května při tradičních komunistických oslavách*

- Prvního máje označil Grebeníček Havla za „tuctového militaristu“ a žádal jeho odstoupení z funkce... (LN 6. 9. 1999)*
- 7561 Jiří Ruml: *...Jestli něco naše lidi štve (hodilo by se i jiné slovo), je to především pyšný páví chvost stranické samolibosti... (LN 23. 11. 2000)*
- 7562 Pavel Tigríd poskytl rozhovor MfD. Článek měl název: „Komunisté jsou čilí a bez humoru.“ (Kanadské listy č. 7–8/2003)
- 7563 *Nepostradatelní se vracejí? (The Economist o vyhlídkách bývalých komunistů ve východní Evropě)... Obtížně se hledali lidé, kteří by nahradili celou bývalou vládnoucí elitu, když všichni byli zjevně do jisté míry komunismem poznamenáni... Jen málo zemí si může dovolit diskriminovat schopné lidi jen proto, že se jim v zářných letech komunismu dařilo dobře... Když má nějaká země nedostatek schopných, podnikavých lidí, pak často musí zapomenout na minulost, nebo jinak ohrozí budoucí prosperitu, uzavírá britský týdeník. (Převzato do LN 28. 2. 1995)*
- 7564 *Otázka v Magazínu Dnes č. 30/2003: Je správné, že komunisté zůstali ve vedení mnoha firem? Marta Davouze, nakladatelka: Ano. Pokud bylo správné, aby KSČ existovala i po roce 1989. To totiž nebylo správné. Michal Horáček, textař: Ano. Ve vedení své vlastní firmy však nechci žádného. Dara Rolins, zpěvačka: Ne. Zapomenout se na ně nedá, hrdost odejít nikdo z nich nemá, tak by se tomu mělo pomoci.*
- 7565 Jan Hartl, ředitel Střediska empirických výzkumů: *... Doba, kdy se KSČM jevila být přechodnou formací, je dávno pryč. Chyby, neúspěchy a kompromisy z poloviny 90. let jim nalily novou krev do žil a oni přestali ustupovat ze scény... (LN 19. 4. 2002)*
- 7566 *Naši v Bulharsku protestují, že se šéfkou Českého Centra v Sofii stala paní Ransdorfová, manželka jednoho ze šéfů KSČM. (Kanadské listy č. 1–2/2004)*
- 7567 Jiří Hanák: *...Komunisté se budou s proslulou zručností vecpávat do každé škvírky, kterou jim demokratické strany poskytnou... (LN 26. 10. 1994)*
- 7568 Josef Jelínek – Baghýra má obavy, že se v ČR v masmediích, včetně rozhlasu dostávají na přední místa překabátění bolševici. (Kanadské listy č. 1–2/2005)
- 7569 Milan Moravec: *...Pokud současná vláda souhlasí, aby v poradní komisi pro církevní otázky byl člen KSČM, dokazuje tím, že nic nepochopila a z ničeho se nepoučila. Jsou chvíle, kdy není možné uvažovat pouze v rozměrech dočasného rozložení sil v parlamentu. Spíše by bylo třeba zamyslet se, jak takové rozhodnutí může poškodit demokracii... (LN 10. 2. 1999)*
- 7570 *Světová elita myslitelů se v září sejde na konferenci FORUM 2000 v Praze 3.–7. 9. 1997. Má hodnotit stav našeho poznání o sobě samých a i o sobě navzájem a navrhnout alternativní postupy do budoucna. Konference bude mít tři bloky: Zděděná současnost, Stav dnešního světa a Naděje pro budoucnost... (LN 4. 8. 1997)*
- 7571 Miroslav Schiffert: *Zhořknou nám rudé třešničky?... Všimněme si, že komunisté – zas a znova – brilantně odhalují skulinu, kterou by vylezli z ideologického smetiště na normální pozice politického spektra... Že komunisté byli zvoleni v demokratických volbách? Ale to v roce 1946 (takřka) také... (LN 8. 11. 2001)*
- 7572 Petr Brzek, student, Žíželevos: *Dnešní komunismus není včerejší... Z minulosti jsme se nepoučili a jako národ jsme se asi poučit nechtěli. V nejvyšších orgánech jsou stále zaměstnáni komunisté, kteří za minulého režimu nedemokraticky rozhodovali o budoucnosti lidí, a dnes rozhodují znovu. Měli být potrestáni, aby bylo učiněno spravedlnosti zadost. Komunističtí pohlaváři ale*



- nebyli radikálně vypátrání, zavírání a souzení. Proto se nemůžeme divit, že jsme se stále ještě nevyrovnali s minulostí... (Děčínský deník 12. 2. 2003)
- 7573 Komunisté nabízejí účast v kabinetu sociální demokracie bez unionistů a lidovců, nebo jeho podporu, jestliže politika ČSSD nebude v rozporu se zásadními body jejich programu. Vládu by měl ovšem opustit i premiér Vladimír Špidla. „Nezakrýváme, že i my chceme vládnout,“ řekl předseda poslaneckého klubu KSČM Pavel Kováčik... (Ekonom 24.–30. 6. 2004)
- 7574 Miloš Zeman o českých komunistech: *Tato strana má dlouhodobě dvě perspektivy. Buď zaniknout, anebo zaniknout.* (LN 21. 10. 2000)
- 7575 Věra Galatíková: *...Možná musí nejdřív naše generace a ta po nás vymřít, pak to teprve začne fungovat...* (LN 2. 6. 2001)
- 7576 Jan Hrbáček a František Šulc: *...Klaus uvedl, že od roku 1989 nebyli „vychováni“ kvalitní odborníci, kteří by nebyli zatíženi bývalým režimem. „A to je velká chyba,“ dodal...* (LN 11. 12. 1998)
- 7577 Otázka LN 20. 11. 2001: *Splnila se vaše očekávání, která jste měli před dvanácti lety? Z odpovědí: J. Starý: Ne. Stále jsou u moci transformovaní komunisté a komunisty protěžovaní a pěstovaní elitáři z prognostického ústavu. Karel Tůma: Ne, co se týká potrestání komunistů a jejich přísluhovačů z řad StB a LM. Ano, pokud jde o systém, ekonomiku a osobní svobodu. Franta: Ne! Zlatý komunisti! Měli jsme se lépe!!!*
- 7578 Petr Fischer: *Pátá kolona... Grebeníček, Ransdorf, Filip či Exner, všichni jako jeden muž tvrdí, že KSČM je moderní levicová, a hlavně demokratická strana, která nemá nic společného s hrůznou tváří totalitních komunistických režimů minulosti...* (LN 25. 1. 2001)
- 7579 J. A. Komenský v dopise pro českou vládu: *Vám svěřila vlast blaho své a svých, abyste ho bránili proti vnějším nepřátelům, avšak nesmíte neznat ani umění, kterak ji bránit před nepřátelei vnitřními, totiž před zatmělostí mysli, zdívčením mravů a znesvěcováním života. A to nejen bránit pro přítomnost, nýbrž rozumně se starat i do budoucna, jak by mohlo a dovedlo pokolení, které povstane po Vás, Vaši synové, bránit šťastný stav, který jste jim připravili a odevzdat jej zase svému potomstvu až do skonání věku. Je tedy třeba, abyste jim odevzdali v dědictví nejenom sílu a pevnost k vlastnímu udržení, nýbrž i rozumnost rad, neboť jinak „moc bez rozumu zřítí se tíhou svou.“ (Citováno v LN 20. 10. 1997)*
- 7580 Jiří Dienstbier: *...Ale směšovat komunistické ideologie s její stalinskou mocenskou perversí, přenášené do sado-machistické agresivity proti všemu, co je označováno za levicové a socialistické, je nebezpečné...* (Právo, 23. 5. 2006)
- 7581 *...Lidé kompletně připravení na dějiny mi jsou dost podezřelí. Mají blízko ke komunistům, kteří si také pyšně myslí, že kompletně pochopili svět, a vědí tudíž dokonale, jak co bude...* (Václav Havel: Prosím stručně. Praha 2006)
- 7582 Sylvie Blechová: *...Z návratu komunistické diktatury strach nemá, bojí se však rostoucího vlivu KSČM... „Komunisté ovlivňují hlavně mladou generaci, která hrůzy totality nepamatuje,“ myslí si osmašedesátiletý politický vězeň Václav Cellar... Také někdejší předseda Českého svazu bojovníků za svobodu Jakub Čermín, odsouzený k šesti letům žaláře v procesu s Miladou Horákovou, nevěří v návrat komunistů k moci. Přesto se mu nelíbí postoj české společnosti k minulosti. „Generace, která je nyní u moci, je netečná. Nechce pochopit, že komunismus je zakořeněný v myslích a srdcích lidí,“ uvedl muž, kterého věznil komunistický i nacistický režim...* (LN 23. 5. 2002)
- 7583 Alexandr Kliment v LN 6. 12. 1999: *...Jeden anti-k řekl: Pánové, antikomunismus není žádný program, program je demokracie... Revoluce byla v plném proudu...*

- Jeden velký český spisovatel řekl: Nebyla to žádná revoluce, byl to převrat. Revoluce teprv přijde. Jeden velký český filosof řekl: Není to žádná změna, podvodníci přebírají moc od podvodníků. Jeden velký český žurnalista řekl: Je to spiknutí diletantů a diletanti stát řídit nemohou. Jeden velký český politik řekl: Restituce nejsou výkonem spravedlnosti, nýbrž presumpcí privilegovaných. Jeden velký český umělec řekl: Přece neodepíší čtyřicet let svého života. A jedna paní povídala: Mně ta vaše svoboda nic nepřinesla, já jsem byla svobodná vždycky.*
- 7584 Mirek Topolánek: *...Mladým lidem, kteří neprošli významnou část svého života za totality, se může zdát samozřejmé, že se u nás neválčí, a bezstarostně mohou užívat vymožeností demokratické tržní společnosti, jako jsou svoboda slova, shromažďování, volného trhu i pohybu. V historii však tyto hodnoty nikdy samozřejmými nebyly, lidé za ně museli tvrdě bojovat a přinášet oběti, často i na životech... (MfD 12. 5. 2005)*
- 7585 Otázka na Haška: *„Dominiku, první mistrovství světa jste si zahrál už v roce 1983, v osmnácti. To byla poměrně tuhá doba, ještě před nástupem Gorbačova. Jak jste ji pociťoval?“ „Chodil jsem do třetáku na gympl a neměl žádné starosti. Důležité bylo, jestli zapadnu do party, jestli se o mě zajímají holky, a politika mi byla fuk. Jako hokejisti jsme neměli špatný život. Byli jsme placeni za to, co děláme na ledě, a jestli jsme měli nějaké názory, bylo vedlejší.“ (MfD č. 5/2006)*
- 7586 Radka Kvačková: *Rok 1968 konečně vešel do učebnic... Z deseti mladých lidí, kterých se LN zeptaly, zda se ve škole o událostech osmašedesátého roku učili, odpovědělo osm záporně. Náš dějepis končil rokem 1945, konstatovali absolventi gymnázií z Brna, Mělníka i z Prahy... Skutečnost, že na nejnovější dějiny často vůbec nedojde, potvrdil LN „mimo protokol“ i vysokoškolský učitel z Pedagogické fakulty UK. „Řada kantorů se snaží do těch let nedojít a mnohým se to daří...“ konstatoval. Dodal, že to platí také o listopadové události roku 1989... (LN 21. 8. 2000)*
- 7587 Stanislav Drobný na X. konferenci ODS 4.–5. 12. 1999 v Liberci: *...Bohužel se ukazuje, že velká část mladé generace není ještě ani po deseti letech života ve svobodné společnosti schopna zbavit se deformací způsobených komunismem, rozpoznat jejich příznaky a projevy a aktivně se podílet na jejich odstraňování...*
- 7588 Michal Pavlata: *O nás... V novoročním projevu řekl pan prezident, že v české společnosti žije „ohromný potenciál dobré vůle, tvořivosti a pracovitosti“. Tato optimistická věta má dle mého soudu jeden nedostatek – totiž, že tomu tak není... Potenciál, o kterém pan prezident hovoří, byl, jako po listopadu mnohé, vytunelován... Jestli to nezachrání těch pár mladých z pořadu „Na hraně“, tak nevím... (LN 14. 1. 2000)*
- 7589 Václav Marhoul ml., syn Ing. Václava Marhoul, komunisty a místostarosty Junáka v letech 1968–1970: *„Život je houpačka. Rozhovor s nepoddajným producentem.“ v LN 1. 11. 1997: V jednom televizním pořadu mě redaktor nutil souznít s jeho názorem, že Pražská pětka a Tvrdohlaví byla protikomunistická hnutí. Protestoval jsem. Být antikomunistou znamená komunisty vnímat. Ale oni pro nás neexistovali, dělali jsme si, co jsme chtěli. Ve chvíli, kdy nepřítel nevnímáte, nemůžete se proti němu vymezit. Založili jsme Tvrdohlavé v červnu 1987. Tehdy panoval zákaz zakládání skupin...*
- 7590 Oldřich Stránský: *Ale nemůžeme si představovat, že se celý národ bude řídit podle nás. To je věc mladých, kteří mají život před sebou. My můžeme nanejvýš předat zkušenost. Ukázat, co naše generace udělala špatně, co nezvládla. Můžeme podchytit historii... (LN 4. 5. 1996)*

- 7591 Michal Musil: *...Básnířka a překladatelka Jiřina Hauková říká o mladých lidech v týdeníku REFLEX: „Je to špatné, podle toho, co vím z vlastní zkušenosti i z novin. Můj prasynovec je skaut a já jsem ráda, že se tomu věnuje – že nechodí po hospodách a neužívá drogy.“ Zdá se, že celá věc s mladými lidmi je komplikovanější... Zmiňovaný třiatřicetiletý Ivan Langer přeci sám říká, že drogy užíval – ale jistým typem mladého politického skauta je možná také... (LN 14. 1. 2000)*
- 7592 Vzpomínka M. Obrmana – Mývala ve skautském pořadu RFE k obnově Junáka vysílaném 28. 1. a 11. 2. 1990. Tam mimo jiné i tyto věty: *...V roce 1968 jsme se sešli, jako by těch předchozích let nebylo. Nyní se schází skauti, a někteří zase, jako by těch dvakrát dvacet let nebylo. Ale ono bylo a stalo se mnoho věcí. Dvakrát byl Junák rozeznán zásahem zvenčí, ale potřetí jej rozpustili vlastní lidé. Jistě tu bude plno výkladů o snaze zachránit, co se dalo, ale jakou má ještě váhu takový argument v zemi, kde se tak často opakuje, která byla tolikrát okupována, pokořena a zneuctěna tolika masovými kolaboracemi. Bylo přeci dost hlasů, které volaly, že Junáka je hodno rozeznání a nikoliv lokajské posluhování a seberožpuštění. Byli tu takoví, kteří stáli za stanoviskem, že je lépe zemřít ve stoje, než žít na kolenou. Snad to bylo v té době nadnesené, ale junáci-spásonoši se pro jistotu rozhodli pro tu opačnou variantu. Mělo se prý zabránit opakování procesů. Ale jak je to přesvědčivé, když v kritické době vyhnali z řad Junáka část jeho členů – vyznavačů křesťanství a s označením reakčních sil je vystavili na pranýř. Nepředhodili je tak vlastně na pospas režimu, o kterém věděli, čeho je schopen a se kterým se tak ochotně spouštěli? To je ale míněno jen jako poznámka k tomu, jak je zneklidňující, když se na porodním sále znovu motají zřízení pohřebního ústavu... (Poznámka: Do archivu se předává téměř celý text tohoto pořadu).*
- 7593 Dopis Karla Lešanovského z 18. 6. 2002 bratru Jiřímu Bayerovi jako reakce na obsah jeho článku ve Skautingu č. 10/2001... V listě jsou adresátovi položeny tři otázky vyplývající z osobních zkušeností pisatele se skauty-komunisty: *1) Lze dokázat, že KSČ byla někdy upřímným příznivcem skautingu? 2) Je nebo není pravda, že skauti-členové KSČ dávali ve své většině a zejména ve vrcholných orgánech Junáka při „lámání chleba“ přednost stranické disciplině před slibem a zákony skautskými? 3) Je nebo není dokázáno, že KSČ a její členové vnucovali své názory a představy Junáku jako celku i jeho jednotlivým členům?*
- 7594 Václav Břicháček: *Pracovali jsme s přesvědčením, že sloužíme dětem.* (Slovo náčelníka ve zpravodaji ČIN, č. 8/1990)
- 7595 Karel Lešanovský: *Pathfinding – hledání dobré stezky.* (Poznámky k „Poznámce“ bratra Pfeiffera na straně 15 Skautingu č. 4 z prosince 1992).
- 7596 I v Historické komisi ÚRJ pracovalo od počátku několik bývalých členů KSČ, a to včetně jejího vedoucího. Nemohlo to zůstat bez vlivu na jednání této komise a zanechalo to svoje stopy i v některých výstupech. Dobře to dokumentuje obsáhlý soubor připomínek a návrhů na změny textů, které předkládal bratr MUDr. Milan Vacek. Všechny jsou uloženy v Ústředním skautském archivu v dokumentaci týkající se let 1968–1970.
- 7597 S členkou KSČ, sestrou Jaroslavou Peškovou, vedl o těchto záležitostech korespondenci Karel Lešanovský. Kromě zde předávaného listu z 10. 10. 1992 zůstává tato korespondence zatím v soukromém archivu Karla Lešanovského.
- 7598 Přehled materiálů týkajících se vlivu komunismu na skauting shromážděných Karlem Lešanovským a sepsaných začátkem devadesátých let. V přehledu jsou tyto části:

Komunistické kritiky skautingu  
Separáty z Plajnerovy pozůstalosti  
Varia z let 1968–1970  
Děčín  
Články v tisku  
Skauting, Junák, Junák hlásí  
Kritiky z kruhů ČINu a jiné  
Dvě zajímavosti  
Přehled historie  
Mudra

(Většina této dokumentace byla již předána do Ústředního skautského archivu. Zbytek zůstává zatím v soukromém archivu Karla Lešanovského).

- 7599 K.L.: Pokus obnovit členství v Junáku těm, kteří v roce 1970 iniciovali a organizovali jeho zrušení, byl učiněn na přelomu let 1989 a 1990. Svých záměrů tento pokus nedosáhl. Do řad Junáka se sami rozhodli nevrátit lidé jako Marhoul a Hála. Všem, kteří se vrátit chtěli, bylo to umožněno, a mnozí znovu zaujali vysoká postavení ve skautské organizaci. Výjimkou byl Pavel Macháček, s kterým se Junák soudil. Sám se i nadále považuje za člena Českého Junáka. (Obsáhlý elaborát jeho případu je uložený v Ústředním skautském archivu).
- 7600 Seznam členů Akčního výboru Junáka z února 1948.
- 7601 Seznam členů stranické skupiny ve vedení Junáka v letech 1968–1970. Vedení skupiny měl od počátku na starosti pplk. Pavel Macháček, později je převzal Ing. Zbyněk Hála, který byl na návrh Rudolfa Plajnera kooptován do náčelnictva chlapeckého kmene a ve vedení stranické skupiny setrval až do ukončení činnosti Junáka v roce 1970. Vznikl „Plán organizačního zabezpečení realizace zářijového pléna ÚV KSČ v ústředních orgánech Junáka“. V říjnu odešla na adresu komunistů v Krajských radách Junáka výzva komunistů Hály, Floriánové, Marhoula, Břicháčka a Peškové k ustavení nebo pokračování činnosti stranických skupin v krajích. Adresáty byli vedoucí krajských stranických skupin. (Jejich jména jsou uvedena v dokumentu číslo 5620 tohoto archivního souboru). Stranické skupiny byly i v nižších organizačních složkách Junáka.
- 7602 Přihláška k registraci na rok 1968 oddílu 8. RS Praha, v kterém se sešlo sedm členů ze seznamů uvedených v číslech 7600 a 7601.
- 7603 *Nenecháme se ovlivnit. Dvakrát byla junácká organizace zlikvidována soudruhy. Naši představitelé nesmí být zatíženi komunistickou minulostí. Vyberte a volte ty nejlepší. Informujte se. Nepřítel je stále mezi námi. Nezapomínejte na minulost!* (TAM TAM č. 1/1991/92 – říjen 1991, 19. ročník)
- 7604 Karel Lešanovský: Na plzeňském sněmu Junáka v roce 1998 jsem v jedné večerní sekci vyslechl za sebou rozhovor dvou mladých, asi třicetiletých vůdců oddílů, z nichž jeden prohlašoval velice rozhorleně: „Já byl také v KSČ a nemyslím, že jsem proto horším skautem než Ty, který jsi ve straně nebyl.“
- 7605 Dr. Průcha po listopadu 1989: *Vedení organizace se zmocnila stejná skupina lidí, která v roce 1970, přes odpor mnohých bratří a sester skautů, ukončila činnost junácké organizace a převedla ji do jiného protichůdného hnutí, aniž by k tomu dostala mandát junáckého sněmu...*
- 7606 Na sněmu Junáka v roce 1992 již někteří bývalí členové KSČ nekandidovali do nejvyšších funkcí. Nikdy nebyl vyhotoven seznam všech skautů-členů KSČ. I když nějaká evidence byla alespoň v letech 1968–1970 vedena. V jedné zprávě Václava Břicháčka je uvedeno, že tehdy bylo mezi činovníky Junáka 17,1 % členů KSČ. Což bylo více než podíl straníků v celé české populaci. V před-

- sednictvu ÚRJ bylo po únoru 1970 dokonce více než 62 % komunistů. Do ÚRJ bylo v tu dobu ještě koptováno dalších 12 členů a členek KSČ.
- 7607 Předsedkyně kandidátní komise sněmu v roce 1992 MUDr. Hana Dvořáková v závěru svého dopisu k volbám napsala: *Věříme, že se nám podaří vyrovnat se čestně a jednou provždy s problémy minulosti, uložit dokumenty do archivu a věnovat se především budoucnosti, tj. vlastní práci pro ty, o které nám všem bez rozdílu v první řadě šlo, jde a půjde – pro naše děti.* (Poznámka K.L.: Bohužel, ani tento sněm problémy minulosti Junáka uzavřít nemohl).
- 7608 Dokladem nemožnosti vyhýbat se otázkám minulosti jsou i témata pravidelných „Mikulášských roverských seminářů“. Jako příklad může posloužit rozdíl mezi jejich sborníkem z roku 2004 nazvaném „Proměny (české) společnosti“, který postrádá zájem o problémy minulosti, a sborníkem z roku 2006 nazvaném „Totalita aneb cesta tam a zase zpátky“.
- 7609 Bez problémů nezůstaly v Junáku ani záležitosti spolupráce skautů a skautek se Státní bezpečností. Došlo v tom k řadě osobních vysvětlení, ale i k soudním sporům jednotlivců s Ministerstvem vnitra. Z publikované evidence Ministerstva vnitra a tzv. Cibulkových seznamů byl zpracován zvláštní seznam. Je v něm řada nepřesností, některá jména tam chybí a zůstává předmětem nesouhlasu nejednoho tam uvedeného.
- 7610 Minulosti se nevyhnul ani Valentinský seminář Junáka 25. 2. 2006.
- 7611 I když historie skautingu je považovaná v článku na straně 14 časopisu LOKALI č. 3/2006 za nezajímavou a nepraktickou, na téže stránce je kupodivu uvedena roverská hra „Vzijme se do minulého režimu“. Na další stránce téhož čísla pak i zpráva o „Prvním máji bez komunistů na Letné“ za účasti skautů a skautek z různých krajů ČR. (1. 5. 2006)
- 7612 Dalším vážným rozhodnutím bylo usnesení výroční schůze Svojsíkova oddílu z roku 2005, že nadále do této čestné jednotky Junáka nebudou přijímáni žádní současní, ani bývalí členové KSČ. To se v rozhodnutí ze dne 17. 9. 2005 týkalo osmi členů Junáka. (Viz uvedený seznam). Až do té doby bylo pouze ve stanovách Skautského oddílu Velená Fanderlika, že členem se nemůže stát nikdo, kdo byl někdy členem KSČ. (Tento samostatný oddíl sdružuje především skauty-mukly z let 1948–1989).
- 7613 Michail Saakašvili, gruzínský prezident: *My nyní stavíme pomník svatému Jiří, který symbolizuje vítězství slabého muže dobra nad velice mocným zlem. Pro Gruzii je to opravdu hodně symbolické srovnání. Nejsme silní, ale opravdu hodně chceme být na straně dobra, a takový přístup nakonec vždy vede k vítězství.* (MfD 27. 7. 2006) (K.L.: I skauti uznávají za svého patrona svatého Jiří, vítěze nad zlým drakem, a to jako symbol svých snah. Zajímavé na tom je, že Katolická církev dodnes mezi své svaté rytíře Jiřího nezařadila pro nedostatek důkazů o jeho existenci. I když je jako svatý uznáván v mnohých zemích světa. Řády svatého Jiří má jak Velká Británie, tak Rusko).
- 7614 K.L.: Většina českých historiků, sociologů a politologů se shoduje v názoru, že členství v KSČ bývalo především záležitostí osobních prospěchů tam přihlášených. Takoví členové skautské organizace nespĺňovali jednu ze zásad svého zakladatele  
B.-P.: „Cílem skautingu je naučit hochy jak se žije a ne jak se životem proklouzává.“

Další materiály týkající se současného přežívání vlivů skautů-komunistů jsou i v jiných kapitolách tohoto archivního souboru, například v číslech dokladů 1055, 2006, 2159, 2180, 2194, 2307, 2348, 3277, 3278, 3417 a 3420.

## KS-R: Výhledy do budoucnosti

- 8001 Zdeněk Nejedlý: *Neumím si představit českou mládež bez Junáka.* (Mladá fronta 11. 9. 1945)
- 8002 Jiří Svoboda: *Co potřebuje mládež... V. P. z Karviné nám napsal, že... socialistická společnost prý se... proviňuje na mládeži tím, že jí připravuje příznivou budoucnost. Podle něho je nejlepším způsobem a nejlepší průpravou takový způsob života, k němuž mládež vedl třeba Junák, organizace, která už u nás nevyvíjí činnosti. „Vy se však bojíte zavést prostý způsob života, protože by na vás lidé zanevřeli... Prostáček říká, ať je u moci kdokoli, hlavně když má hodně do sebe, na sebe, vozit se v autíčku, postavit si chatičku.“ To se samozřejmě V. P. hluboce mýlí... Výchova mladých lidí k řádnému životu, přípravě na budoucnost, dobré životní podmínky, v nichž vyrůstají, však nejsou podle V. P. „pozitivní skautský“ (junácký) výchovný systém. Junák prý má ve svém výchovném systému prvky umožňující zdravou seberealizaci mládeže i dospělých, upevňuje životní optimismus... I v tom Junáku, jehož zásluhu o výchovu mladých V. P. tak vynáší, měly chudé děti v přírodě zapomínat na bídu všedních dnů, neměly si připomínat rozdíly mezi postavením svých otců. Dnes se naopak vytvářejí podmínky, aby všichni lidé mohli pokojně užít dnů odpočinku. Tedy to, nad čím jako nad něčím ztraceným V. P. naříká, nikdo mladým nebere, právě naopak. To, co má V. P. na mysli, když hovoří o skautingu a „přírodní výchově“, je přece přímo v náplni činnosti Socialistického svazu mládeže i jeho Pionýrské organizace... Lásku k přírodě neurčuje pozlátková nálepka Junáka. Víme dobře, čím Junák byl, mnoho důkazů se už sneslo o jeho reakční činnosti z minulosti. V živé paměti zůstalo, jak se bývalí představitelé a organizátoři Junáka přizívovali na společenské krizi roku 1968–1969. Vydupávali ze země junácké organizace ne proto, aby vychovávali mládež „přírodním způsobem“, ale proto, že se jim zdály být vhodným nástrojem k rozbíjení a rozdrobení jednotné organizace mládeže a dětí, k protikomunistické výchově. Socialistická společnost pod vedením komunistické strany však vytvořila za málo let hodnoty nesrovnatelné s těmi, jež vytvořily společnosti před ní. Připravila mladým takové životní podmínky, že mohou v klidu pracovat a bezstarostně využívat svého bohatství nashromážděného generacemi... (Rudé právo 15. 6. 1974)*
- 8003 Václav Havel na slavnostním zasedání akademické obce Univerzity Karlovy: *... není si jist, zda je česká společnost osm let po pádu komunismu vnitřně svobodná... (LN 8. 4. 1998)*
- 8004 Václav Bělohradský: *Na vlečce doby... Jan Werich kdysi řekl, že on s Voskovcem patřili k té době, již se tolik smáli. „Každá doba má totiž vlečku, doba přejde, ale ta vlečka je tu dál a my dva jsme patřili do té vlečky...“ Být zamotán do vlečky doby, která přešla, je osud velkých středoevropských intelektuálů... Ty přecházející doby se totiž na lidi v tomto prostoru vrhaly jak šelmy se stromu a šly všem po krku... Po takových dobách zbývají potrhlé lidské příběhy a ty příběhy – to je vlečka doby, do níž jsme zamotáni... (LN 6. 2. 1997)*
- 8005 Umberto Eco: *Bud'te trpěliví, deset let je málo... To jsou potíže růstu, které souvisejí s proměnou společnosti. Rozpad tak velkého impéria, jako byl Sovětský svaz, které diktovalo mnoha zemím, vždy vyvolává zmatek. Myslím, že lidé musí mít čas na to, aby si uvědomili, kde jsou pravé hodnoty. A upřímně řečeno, deset*

- let je hodně málo. Budte trpěliví, vždyť jste čtyřicet let neměli na vybranou...* (LN 5. 10. 2000)
- 8006 Jaroslav Hutka: *...Problém je v tom, že jsme Češi...* (LN 31. 8. 1999)
- 8007 Jefim Fištejn: *...Praxe zpravidla potvrzuje lidovou moudrost o tom, že pokud je člověk vůbec schopen poučit se z chyb, pak jen ze svých vlastních...* (51 PRO, č. 2/2006, str. 44)
- 8008 Václav Korecký a Gabriel Sedlák v rozhovoru s Petrem Pithartem v LN 21. 12. 1998: *...Pithart: „To trápené svědomí se ukládá kdesi v politické paměti národa a je to příspěvek k budoucí politické kultuře...“*
- 8009 Stanislav Mikuš: *...Kdykoliv byla demokracie převálcována nějakým typem totality, vždy byly viníkem nezdaru její vlastní slabosti a nikoliv síla protivníka...* (Dk-dialog č. 7–8/2002, str. 7)
- 8010 Václav Havel v projevu k 55. výročí prvního transportu Židů z Ostravy: *...Je to varování, že nebudeme-li čelit zlu v jeho prvopočátcích, při jeho prvních nenápadných projevech, pak riskujeme, že později mu buď už čelit nedokážeme, anebo mu budeme schopni čelit jen novými lidskými obětmi...* (LN 19. 10. 1994)
- 8011 Pavel Kosatík: *Muž, kterému dají za pravdu... Seznam Havlových hříchů, jak se o nich dá běžně dočíst v novinách, je dlouhý a začíná obyčejně tím, že na přelomu let 1989 a 1990 nezakázal KSČ... To hlavní ve vztahu ke komunistům se neudálo v revolučních dnech, ale až v průběhu devadesátých let, kdy se podle Havlova předpokladu měli komunisti samočinně ztrapnit. To však předpokládalo, že demokraté se proti nim vymezí jako autorita úplně jiného řádu. Místo toho se ukázal opak: mnoho „demokratů“ vlastně „bylo jako oni“. Havel zůstal paradoxně jedním z mála, který si s komunisty jako politik nezadal. Za jeho vlády se Grebeníček z lánského balkonu nezubil. Vyčítali mu, že „nemístným kompromisem“ s KSČ způsobil, že „naš režim vyrostl s pokrivenou páteří“ (Bohumil Doležal). Páteř režimu však netvoří vůle jediného člověka; daleko spíš ji skládají páteře jednotlivých lidí...* (Týden, 20. 12. 2004)
- 8012 Winston Churchill dle Karla Kyncla v ČT 24. 1. 2003: *„Jestli se přítomnost bude snažit soudit minulost, ztratí budoucnost.“* Kyncl přidal: *„neustále posedle“* snažit ...
- 8013 Tentýž Karel Kyncl, ale v článku „Cestou do Rozvadova“, psal v roce 1983: *...Celý ten historický průser, páchaný na lidech ve jménu nehumanističtějších ideálů a zásad, k nimž dospěla evropská filosofie... Idiotština podstatné části mého života, vyjádřená černě na bílém desítkami a stovkami novinářských článků a komentářů, v nichž jsem kdysi kázal bludy se skálopevným přesvědčením, že mluvím pravdu a že poskytuji svým čtenářům a posluchačům z první ruky to nejpodstatnější a nejprogresivnější, co by měli vědět... Jak se mohu já, sunoucí se k Rozvadovu v pohodlném autě, vůbec odvážit srovnávat svou osobní tragédii s tragédií desítek a stovek tisíc lidí, kteří stejným směrem prchali tajně, nocí a tmou, prodírali se závějemi, vyhýbali se tušeným močálům a pohraničním hlídkám, policejním psům a samopalům? Co je moje osobní utrpení proti utrpení těch, kteří nedošli a skončili v dlouholetých kriminálech nebo v díře v zemi, která neměří ani předepsaných metr krát dva metry?... Když jsem se v roce 1972 poprvé ocitl v podzemí Ruzyně, pamatuji se, že jsem chodil pět krátkých kroků sem a tam a dumal, jaké by asi byly moje pocity, kdybych se tu ocitl před dvaceti lety, v době, kdy by mi nehrozily měsíce, nebo léta kriminálu, ale desítky let, nebo oběšení. A s pokorou jsem si tehdy musel přiznat, že si nejsem jist, jak bych se byl zachoval... (Listy, č. 2/1983). Poznámka K.L.: Soudit tedy nebo nesoudit? Kyncl svoji budoucnost neztratil.*



- 8014 Karel Lešanovský: *Ještě o té výchově k demokracii. Bratr Kopřiva – Vlček uvedl svůj příspěvek v sedmém čísle letošního Skautingu varující větou Winstona Churchilla: „Střezme se, abychom pro pohled obrácený do minulosti nepřehlédli současnost a nezbloudili pak v budoucnosti.“ Už před Churchilllem to vyjádřil v roce 1905 jeden Čech těmito slovy: „Nesmíme příliš upínat zrak na minulost. To je chyba přílišného lpění na historii, že se víc díváme dozadu než dopředu. Všecko to, co bylo, je poučením pro to, co bude. Historie je pořád víc umění předvídat, co se má dělat.“ Dávám přednost tomu Čechovi. Jmenoval se T. G. Masaryk... Celý článek byl nabídnut redakci Skautingu 18. 3. 1998, vyšel v čísle 10 Skautingu 1998 a úplné znění je i v tomto čísle dokumentu.*
- 8015 Jiří Adamec, režisér: *Ale smiřme se už s minulostí. Vědomě nikdo nesloužil, podvědomě byl celý národ v odboji. (K.L.: Není to trochu odvážné tvrzení?)*
- 8016 Andrej Gjuríč, poslanec za ODS: *Otázky viny... A tak upadáme skutečně do relativismů, extrémních generalizací a postojů vlastně dvojího typu:*
- *Všichni komunisté jsou vinni, protože měli prospěch z moci, tvrdí puristé a domáhají se absolutní očisty.*
  - *Všichni jsme stejně vinni, protože jsme tu žili – nikdo nemá tedy právo soudit. I tyto relativistické hlasy dobře známe.*
- Obě tato tvrzení odmítám. Případají mi stejně zjednodušující, ideologická či řekněme fanatická, protože odmítají rozlišovat. Otázka viny je vždy velice složitá a nutí vážit, posuzovat... Nemůžeme dělat jako by nic... My už po dva roky odmítáme definitivní vyrovnání a zhodnocení učinit, protože přece „nejsme jako oni“. To je však za prvé veliká pýcha a ješitnost. Jsme jako oni; přinejmenším v tom smyslu, že jsme lidé a máme lidské pocity a lidskou paměť. Za druhé pak je to pohodlnost a neodpovědnost k národu, jeho historii i budoucnosti. „Není správné, stáhne-li se vítěz zase do své ulity, chtěje mít klid, a přihlíží-li jen, co se děje. Omezuje-li se na papírová obviňování, utekl před svou úlohou.“ (Jaspers)... Znejišťujeme budoucnost, posíláme špatný signál dalším generacím – o komunismu, o diktatuře i o zlu vůbec. Soud a trest má totiž funkci i pro zabránění budoucímu abnormálnímu chování. Jestliže komunistickou diktaturu oficiálně neodsoudíme, bereme ji eo ipso mlčky na vědomí jako nadále možnou... Nezhodnocená a neuzavřená minulost otráví i generace budoucí. (Telegraf 12. 2. 1992)*
- 8017 Vilém Prečan: *...Chápu, že mnoho lidí nemá rádo svoji minulost, protože se jim nevydařila tak, jak by si dnes přáli. Minulosti však nelze utéci, ani tím, když ji – a tím také sobě – budeme vylepšovat. Víím, o čem mluvím, byl jsem také – kdysi dávno – členem komunistické strany a víím, jak bylo těžko vyléčit se ze „smrtné choroby“ komunismu, komunistického myšlení. Bez kopanců, které mi život uštědřil, by se mi to nebylo povedlo. Jako historik a jako občan nemám rád dnešní o dvacet let opožděné antikomunistické fundamentalisty, kteří kdysi chytře a prospěchářsky mlčeli nebo se i ochotně nechali komunistickým režimem korumpovat, a dnes jsou smělí, když se smí... (Právo 24. 5. 2006)*
- 8018 Eric Hobsbawm: *Marx je dnes brán na Západě vážněji než dřív. (Právo, 27. 7. 2006)*
- 8019 Martin Jan Stránský: *...Jak nedávno napsal Henry Kissinger, na naší planetě se civilizace a kultury vyvíjejí podle různých harmonogramů. Obecně řečeno, Severní Amerika a Evropa jsou v 21. století, Latinská Amerika a Čína ve 20. století, arabský svět leží někde v 17. (část dnes ustupuje ještě víc do minulosti) a třetí svět opouští středověk. Nejen čas se pohybuje různým tempem, také kultury, národy a civilizace... Stále se odmítáme poučit... Neschopnost vidět*

- tento velký obraz a řídit se jím ukazuje na dosud největší omyl Evropy a Severní Ameriky... (MfD 28. 8. 2003)
- 8020 Miroslav Schiffert: *Děkan fakulty humanitních studií Ivo Budil mluví jako mystik a ne vědec, jestliže tvrdí, že „komunismus rezonuje s hlubšími plebejskými a mesianistickými rysy české národní povahy, kterým dodává zdání ušlechtilého universalismu a boje za sociální spravedlnost.“... Národní povaha není a nemůže být vědecký pojem, je to kýčovitě kašovitý výraz, naprosto mlhavý a nekonzistentní. Čistá metafyzika z dob národního obrození, či z bulváru, nebo humoristických novin!...* (LN 11. 7. 2002)
- 8021 Soňa Čechová: *Vyznanie Orwellovej husi. Životná skúsenosť s komunizmom... Pokiaľ sa nemýlim, Jan Masaryk svojho času povedal: „Svět se točí doleva, a ani komunisté tomu nezabrání!“ Vydal o nich asi pravdivé svedectvo... (Svědectví, jaro 2006)*
- 8022 Petr Příhoda: *...Je třeba počítat s tím, že čas pracuje pro levici. Nikoli pro tu západoevropskou, ale pro tu, kterou máme... (LN 27. 6. 1998)*
- 8023 Roger Scruton: *Málokdo ví, co to je... sociální spravedlnost (social justice). (Ze „Slovníku politického myšlení“).*
- 8024 Detlef Brandes: *...Shodu mezi Heydrichem a Hitlerem... prokazuje Hitlerův výrok z 20. 5. 1942: „Už nyní by bylo možno udělat z Čechů fanatické přívržence říše, kdyby se jim jako labužníkům daly dvojnásobné dávky a nikdo je neposílal do boje na Východ. Považovali by pak za morální povinnost dvojnásob pracovat ve zbrojním průmyslu a tak dál.“ (Z knihy „Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939–1945. Prostor, Praha 1999 z originálu 1969 a 1975. Autor převzal text z knihy Picker Henry: Hitlers Tischgespräche im Führerhauptquartier 1941–1942, Stuttgart 1963).*
- 8025 Petr Himmel: *...Chci, aby se Čech dokázal na své bolestivé a konfliktní dějiny dívat rovně a zároveň s úctou. Přestože nás dějiny často drtily, jsme tady a nejsme zdecimovaný národ. Toho si musíme vážit... (Autor o knihách Petra Hory-Hořejše).*
- 8026 Kardinál Tomášek: *...Náš současný svět trpí až příliš zbabělostí a strachem. A právě na této lidské slabosti jsou vybudovány všechny diktatury! V takových státech je člověk nahnán do stáda, kde není místo pro svobodný a odpovědný život, ale kde je využíván jako nástroj, který slouží vládychtivé menšině k udržení politické moci. (Z promluvy ve Vatikánském rozhlasu 15. 10. 1987).  
*Bratři a sestry! Vzpřimte se a zdvihněte hlavu, protože se blíží vaše vykoupení, a to všechno proto, že víte, jaký je nyní čas: že vám už nastala hodina, kdy je třeba probrat se ze spánku. (Z Pastýřského listu vydaného k zahájení Desetiletí duchovní obnovy 1987).  
*Dne 9. června 1989 jsem odeslal dopis prezidentu ČSSR dr. Gustávu Husákovi. V něm jsem předložil „Stanovisko katolické církve k připravované ústavě“ s několika zásadními body: 1. Jsme pro demokracii, která respektuje osobní důstojnost každého. 2. Odmítáme monopol marxistické ideologie, zvláště ve výchově...  
*Duchovenstvu 18. 12. 1989: ...Pražské jaro nestačilo dorůst do plné svobody, takže 40 let nutnosti přežívat veřejně i neveřejně... na nás zanechalo své stopy. Musíme si zvykat na život beze strachu, a bez lží, bez zjednodušené představy dvou front, bez stále zjištěného obranného pudu. Děkuje Bohu za to, že konečně padla despotická vláda jedné strany a její ideologie...****
- 8027 Martin C. Putna: *...Žijeme ve světě, který se z řádu vymkl a nechce o něm nic slyšet. Žijeme ve světě, který z křesťanství vyrostl, ale ignoruje je či vůbec*

- nenávidí, tak jako pubertální děti ignorují či vůbec nenávidí své rodiče. Křesťanství je vytlačeno z veřejného prostoru, je vysmíváno a fackováno tak, jako není v Evropě žádné jiné náboženství. Jen si zkuste promluvit tím tónem, jakým se mluvívá o věcech křesťanských, o buddhismu, islámu či judaismu! V prvním případě budete za „ne dost duchovní“, ve druhém za „ne dost politicky korektní“ a třetí případ je ve slušné společnosti už vůbec nemyslitelný... (LN 14. 4. 2006)
- 8028 P. Václav Dvořák – Tiňta, skaut-mukl a generální vikář Biskupství česko-budějovického, dne 16. 9. 2006 na výroční schůzi Svojsíkova oddílu v Praze: *Zamyšlení 2006... Bohužel, stále – a právě v této době – nás sužují neodčiněná bezpráví a neusmířené viny, které stále bloudí v těle naší společnosti jako ložiska infekce. Neuzdravená minulost nás provází a jako dědičný hřích se projevuje dále v jednotlivcích, politických stranách i dalších institucích. Proto tolik nejistoty, nedůvěry, resignace a strachu. Proto je nutné revidovat zákonodárství, které musí obnovit spravedlnost, aby nebyl zrušen zásadní rozdíl mezi dobrem a zlem... Proto je též nutné dát si jasnou odpověď na otázku, co bylo a je zločinem komunismu?... Skaut nesmí mlčet a nečinně přihlížet, nesmí utéct ze světa, ale žít v něm a brát na sebe odpovědnost za něj... Sestry a bratři, doba není pro nás zvlášť příjemná, ale protože žijeme z víry a naděje, je to velký čas. Proto zpívejme hrdinskou píseň lásky a věrnosti. Je to výsada právě teď žít a bojovat... a naše naděje je vítězství lásky a pokoje ve světě...*
- 8029 Z rozhovoru, který poskytl Václav Benda v roce 1994 deníku Denní Telegraf: *...Na druhé straně jsem velkou část svého života zasvětil boji proti komunismu a za demokracii. Zdaleka se nedomnívám, že tento boj je ukončen, jakkoli je pravdou, že jsme vykročili správnou cestou směrem ke stabilizované parlamentní demokracii a prosperujícímu hospodářství... Pokládám za svou povinnost zůstat v politice, dokud nebude likvidace totalitního dědictví završena...* (LN 3. 6. 1999)
- 8030 Zdeněk Slavík: *Jsmo rytířský národ?... Menší část národa se zaprodala cizácké ideologii násilí a třídní nenávisti. Ta druhá vyznávala demokracii a slušnost. To v rozhodující chvíli nestačilo. Vyhrála to bezohlednost a výhrůžky... Nový pán v zemi odpověděl nevídaným terorem. Plnily se věznice lidmi, kteří se nesmířili s osudem své země a šli do aktivního odporu... Protože národ už byl více než syt komunistické ideologie a národního hospodářství, které násilím nastolený režim za dvacet let nezodpovědného hospodaření přivedl na dno. Komunistu Novotného vystřídal komunista Dubček. Usmíval se a slíboval. Jako všichni před ním, uvolnění a také ten lepší zítřek národa. Hodně se psalo a hovořilo o „socialismu s lidskou tváří“. Když před tím tento pojem měl tolik tváří zločinnosti, podle stupňů intelektu a schopnosti samovládců... Formy boje za svobodu národa jsou různé. Političtí vězni v minulosti i dnes by rozhodně raději třímali v rukách pořádný rytířský meč. A já dnes zase tolik závidím těm našim legionářům z první světové války a našim zahraničním vojákům z války druhé světové, že měli v ruce zbraň a mohli bojovat...* (LN 56. 9. 1998)
- 8031 Vítězslav Prečan: *Na Pražské jaro se nedalo navázat. Konec byl Dubčekův podpis na zákonném opatření (vládním nařízení).* (To na tom tzv. pendrekovém zákoně z roku 1969, podle kterého také mohli být okamžitě propouštěni ze zaměstnání politicky nepohodlní lidé).
- 8032 *Za nejzávažnější překážky znemožňující postihnout ve větším rozsahu trestné činy, spáchané za bývalého režimu, jsou zodpovědné polistopadové politické garnitury. Jedním z kompromisů se starým režimem bylo akceptování principu právní kontinuity, v jehož důsledku se většina trestných činů stíhaných ÚDV stala*

- nepostižitelnou. Za této situace je dnes možné stíhat a trestat pouze ty činy, které byly trestné za éry komunismu. Zatím co v NDR neváhali soudit na základě zákonů NSR. To je vysoká cena, kterou platíme za pokojné převzetí moci v listopadu 1989. Tehdy se argumentovalo právními předpisy, ale v podstatě šlo o politické rozhodnutí... (Deset let Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, strana 26).*
- 8033 Tomáš Klvaňa: *Severák vál i z jihu... Fašismus, nacismus, komunismus a radikální socialismus ve své době na Západě uvěznilo mnoho srdcí, neboť se jejich recepty zdály být případné na mnohé západní neduhy. Stálo to mnoho let a desítky miliónů mrtvých: dnes většina z nás ví, že to byly přinejlepším iluze... (Přítomnost, jaro 2006)*
- 8034 Čestmír Hofhanzl: *...Podíváme-li se do historie, každá civilizovaná společnost, která nebyla bandou lupičů, v zájmu své vlastní sebezáchovy měla snahu zlo trestat a jeho nositele vyřazovat z podílu na veřejné moci. My jsme zlo přijali, mnozí z nás se ho spoluúčastní. Taková společnost nemá budoucnost... (Dk-dialog, číslo 7–8/2005, str. 14).*
- 8035 Jiří Nápravník, tajemník Svazu čs. spolků ve Švýcarsku: *...Avšak ti, kteří z Masarykovy republiky udělali vazalský stát, kteří mají na svědomí smrt a utrpení přemnoha krajanů, kteří přivedli naši vlast na pokraj hospodářského úpadku, kteří zruinovali naše životní prostředí, kteří devalvovali morální kodex našeho státu, kteří okradli národ, kteří pluli v proudu a udržovali vedoucí sílu KSČ na věčné časy, ti všichni mají plná občanská práva, ti mají právo podílet se na budoucnosti naší vlasti, té vlasti, kterou nescísněkrát zradili. Pro přátele nejvěrnější, přátele s čistým štítem, pro ty není ve vlasti místo... (LN 23. 3. 1994)*
- 8036 Oceněná skupina na slavnosti 40 let trampské PORTY v Ústí nad Labem zpívala: „A na všechno zapomenem.“ (ČT 2, 10. 9. 2006)
- 8037 K.L.: *Historie – odmítnutá. Jaká byla a jakou bychom ji chtěli mít.*
- 8038 Josef Tomeš: *Podivná polemika... Historické události a vztahy mezi nimi nelze odbýt konečnými soudy či tezovitým výkladem. Jakoukoli odchylku od zavedených klíšé, snahu po svém se vyrovnat se závažným tématem, jemuž je ostatně naše historiografie a publicistika leccos dlužná a k němuž se nutně budou – zase ze svého zorného úhlu – vracet i budoucí generace, považuje J. Šimůnek asi za tendenční, politicky pochybenou a škodlivou, přičemž se, zcela nevhodně a nemístně, zaštiťuje autoritou vedoucích politických osobností... Na výklad historie nemá samozřejmě patent žádný historik ani žádná vědecká či politická instituce. K pravdivému obrazu minulosti jistě velmi přispívá diskuse a polemika, která však musí být věcná, konkrétní a tolerantní, prostá patetických gest, odsudků a nálepek... (Hlas revoluce č. 6/1988)*
- 8039 Dušan Třeštík: *...Dějiny jsou dějinami proto, že odeznívají, a jakkoliv poznávat je a zabývat se jimi je nezbytné; velice pošetilé a konec konců i nebezpečné by mohly být pokusy je napravovat... (LN 20. 2. 1995)*
- 8040 Ernest Hemingway kdysi řekl – jak to uvádí jeho životopisec A. E. Hotchner – že pro něho existuje jen jeden způsob, jak něco vylíčit – vypovědět o tom plnou pravdu a nic nezamlčovat. Povědět čtenáři, jak se to opravdu zběhlo, o všech extázích a žalech, o výčitkách svědomí i o počasí, jako tehdy bylo, a čtenář si s trochou štěstí najde sám cestu k jádru věci. (Miroslav Slach in: Světlo v soumraku. Kyjov 1994. Kniha o Janu Palachovi).
- 8041 František Kostlán: *Historií prověřená danost, že nic nelze zamlčet a všechno dříve nebo později „vyplave na povrch“... (LN 3. 3. 1997)*

- 8042 Petruška Šustrová: *...Jen máloco se podaří skutečně utajit a skoro vše vyjde dříve nebo později najevo. Říkává se tomu, že se mstí staré hříchy...* (LN 29. 12. 1997)
- 8043 Stefan Zweig: *...Lidé dovedou rozpoznat budoucnost díky tomu, že správně hodnotí minulost...* (V knize „Josef Fouché“, Praha 1973)
- 8044 A zase a znovu Milan Kundera: „Nic nebude odčiněno, ale všechno zapomenuto.“ (K.L.: Má tedy, nebo nemá pravdu?)
- 8045 Podle Jiřího Hanáka v komunistických režimech kupodivu často selhávali ti vzdělanější.
- 8046 Richard Glazar, nositel Řádu TGM: *Šlo nám jen o to se vzepřít a nebýt dál pomocníky svých katů... Základy budoucnosti se tvoří z minulosti. Vyrovnat se s minulostí proto znamená mít vůči budoucnosti odpovědnost...* (LN 1. 11. 1997)
- 8047 Petr Fleischmann: *Žádnou tlustou čáru... Otevřít budoucnost není nic jiného než stále otevírat minulost. A zachovávat ji stále otevřenou...* (LN 14. 2. 1996)
- 8048 Pavel Kohout: *...Tento lid je velmistrem v hledání prohřešků minulých generací, ale beze všeho povoluje současníkům, aby mu přímo na očích připravovali budoucnost neméně hroživou, než byly někdejší světlé zítřky, v nichž se mělo všude tančit a které pak předchůdci klopotně odvraceli celý život, protože teď varují...* (LN 12. 6. 1998)
- 8049 Radek Matuška z Chomutova: *...Neumíme-li se vyrovnat s vlastní minulostí, kterak budeme schopni řídit vlastní budoucnost?...* (LN 19. 8. 1998)
- 8050 Dr. Eduard Kubů připomíná v LN 19. 12. 1997 starou pravdu, že národy a společenství, které nepečují o svou minulost a žijí jen současností, nemají jasný koncept pro budoucnost.
- 8051 Jan Ruml: *...Život neoddělitelně pojí minulost, přítomnost a budoucnost...* (LN 5. 11. 1994)
- 8052 K.L.: Snad je možný závěr: Další postup nejen demokratizace, ale i každého demokratického společenství včetně skautského, se neobejde bez důkladné analýzy posledního vývoje a současného stavu. Jinak hrozí chyby a škody.
- 8053 Dopis předsedkyně Okresního výboru KSČM v Děčíně Aleny Krupkové ze 3. 2. 1992, ve kterém nabízí před volbami spolupráci Občanskému hnutí a píše: *...My, komunisté, po nedobrych zkušenostech z minulosti, chápeme politiku ne jako prestižní boj o moc, ale jako prostředek k vyjádření obhajoby zájmů a služeb občanovi. Proto také v nadcházejícím období chceme se důsledně držet těchto zásad...* Přílohou jsou „Tři návrhy pro národní porozumění a usmíření“ a „Charta politiky“ s návrhy k všeobecné diskusi všem stranám a hnutím.
- 8054 JUDr. Milan Hulík: *...Jediným, kdo se po převratu pokusil komunistickou stranu zakázat, byl tehdejší pražský městský prokurátor JUDr. Tomáš Sokol, který 17. 4. 1990 otevřeným dopisem sdělil tehdy ještě o písmeno „M“ nedoplněné komunistické straně, že od 1. 5. 1990 bude veškerá její činnost na území Prahy posuzována z hlediska možného naplnění skutkové podstaty trestného činu podpory a propagace fašismu a podobných hnutí podle příslušných pasáží trestního zákoníku. Reakce představitelů OF jen stvrdila jejich slabošskou politiku z listopadu a prosince 1989. Sokolův dopis odmítli, protože, jak uvádí historik Jiří Suk v knize „Labyrintem revoluce“, „byl v rozporu s logikou vyjednané kompromisní změny“. Dokonce se snížili tak, že za komunistickými poslanci vyslali do parlamentu jak generálního prokurátora ČSFR Tibora Böhma, tak generálního prokurátora ČR Pavla Rychetského, kteří se jim omluvili a slíbili, že jejich podřízený městský prokurátor bude potrestán. Tak likvidovali v zárodku jediný pokus o postih komunistické strany a udusili jakýkoli další náznak*

- protikomunistického radikalismu, jak to ve svém vystoupení učinil i Petr Pithart, který v něm upozornil, že slyší růst trávu. Tak se projevy politiků OF shodly s prohlášením komunistických poslanců, podle kterých je Sokolův dopis „porušením principů, z nichž vyšla vláda národního porozumění“.* (Nový polygon č. 6/2003)
- 8055 Miroslav Červenka: *Očistný oheň... Vzhledem k tomu, že všechny dosavadní vládní a parlamentní pokusy o odstranění bolševického modelu myšlení mnohých našich spoluobčanů selhaly (byly-li vůbec myšleny vážně), zvolil děčínský Vlastenecký klub již loni novou formu – formu okultní. Opět pořádáme u příležitosti nechvalně známého výročí 7. 11. happeningovou akci, při níž bude ohni předána netoliko figurína „vůdce proletariátu“, ale i všechny další dosažitelné a hmatatelné pozůstatky tohoto období... (Princip, 2. 11. 2001)*
- 8056 Ondřej Neff: *...Do let 1947–1948 ale máme hodně daleko. Pokud komunisté z něčeho těží, pak z nesnází vyplývajících ze všeho, co sami způsobili, dokud byli u moci... (LN 14. 11. 2002)*
- 8057 Ludvík Vaculík v jednom ze svých fejetonů: *„Komunismus je bití.“*
- 8058 Jan Rejžek: *Ještě že to byla jenom noční můra... V prosincové noci roku 1989 po první volbě Václava Havla prezidentem se mi zdál takový dlouhý sen, já si ho zapsal a pak někam založil. Zjevoval se v něm jakýsi tlouštík v teslovém saku a syčel mi do ucha: „Ty vážně čekáš, že pravda a láska zvítězí nad lží a nenávisť? Uvidíš, jak rychle Havel prodá Lucernu pěkným lumpům. Do deseti let se tenhle národ zase bude koukat v televizi nejradši na majora Zemana. Neodsoudíte jediného komunistického zločince. Nejenže nezakážete komunistickou stranu, ale ona se postupně stane druhou nejoblíbenější partají v zemi. Srpnoví vlastizrádci se vám vysmějí do očí a estébáci půjdou do civilu s pěkným odstupným, aby měli základ, až rozjedou soukromé firmy. Polovina lidí bude vzpomínat, jak to bylo před listopadem lepší. Političtí vězni se ani po letech nedomůžou odškodnění. Vymyslíte si restituce, ale majetek po emigrantech zůstane bolševickým funkcionářům a jejich dětem. Nikdy nevyšetříte, co se doopravdy stalo na Národní třídě, a neotevřete archívy StB úplně. Normalizační herci, zpěváci a další antichartisti se na chvíli stáhnou, ale brzy se vrátí jako hvězdy na první stránky barevných magazínů, do rádií a do televize, hlavně do té soukromé. Například Josef Laufer, který opěvoval kapitána Minaříka, bude uvádět oslavy osvobození Plzně Američany. A kdo podle tebe zasedne znovu ve vládě, až pominou časy naivních revolucionářů ve svetrech? Bývalí milicionáři a absolventi VUML, kteří si za náměstky a poradce vyberou bachaře, politruky, tajemníky KSČ a SSM. Jako ministra zahraničí a koordinátora tajných služeb vidím člověka, který...“ Dost! Právě ve chvíli, kdy šepot absurdních nápadů toho šílence sílil, zpocený hrůzou jsem se naštěstí probudil. Ještě že to byla noční můra. Končil rok 1989 a já se těšil, co krásného nás ještě v naší mladé křehké demokracii do konce století čeká... A co vy? (LN 17. 4. 2000)*
- 8059 Grégr si „vyhádal“ portrét mezi komunistickými kádry... *Záplavu žalob zřejmě přinese pražská výstava „malík urví“, ve které umělecká skupina PODE BAL představuje portréty komunistických funkcionářů a spolupracovníků StB... (LN 13. 1. 2000)*
- 8060 Michal Musil: *...Ministr Kavan si prý váží podpory „slušných komunistů“, v rozhovoru pro LN však vysvětluje, že nadále rozhodně odmítá tolerovat minulost komunistické strany... (LN 18. 11. 2000)*
- 8061 Miroslav Korecký: *President s „kaňkou“ by asi prošel... Po Polsku či Slovensku bude Česko možná další zemí bývalého východního bloku, v jejímž čele stane*

- bývalý komunista. Žádná z rozhodujících politických stran totiž u prezidenta nepovažuje bývalé členství v KSČ za zásadní problém. (Mezi kandidáty byli i tito bývalí členové KSČ: Petr Pithart, Jiřina Šiklová (1968–1969), Zeman, Bureš, Svěrák (1961–1969), z nestraníků pak Klaus, Fischer, Kohák, Halík, Motejl).
- 8062 Jiřina Šiklová: *Bureš prezidentem? Doufám, že ne!... Ani mně tolik nevadí, že Jaroslav Bureš v 80. letech, tedy za normalizace, vstoupil do KSČ a vydržel v ní až do listopadu 1989, jako to, že tuto skutečnost neuvedl ve svém životopise. Dělal tedy ze svých spolustraníků idioty. Neuvedl členství v KSČ, ani když byl za ČSSD ministrem spravedlnosti, ani tehdy, když se rozhodl začít s kampaní za své zvolení za prezidenta. Na sklerózu je příliš mladý, takže tento postup Jaroslava Bureše svědčí o nízkém stupni jeho morálních hodnot... Copak opravdoví sociální demokraté již nevědí, že jejich úhlavním nepřítelem vždy byla komunistická strana?* (LN 3. 12. 2002 ad LN 30. 11. 2002)
- 8063 Milan Knížák: *...Erazim Kohák mluví jako komunista... To, že „máme změnit strukturu společnosti“, jak nás nabádá pan Kohák, ví každé malé dítě, jen nelze najít recept, jak to udělat rychle a bezbolestně... Tvrzení pana Koháka nahrávají komunistům. Možná by měl vstoupit do KSČM. Dal by tak svému životu v emigraci korunu...* (LN 8. 8. 2001)
- 8064 Rokycany (čtk): *Chtějí vrátit příspěvky... Bývalí členové zdejší základní organizace KSČ se v něm obracejí na L. Adamce a V. Mohoritu, přičemž požadují: zajistit vrácení všech členských příspěvků, které od vstupu do strany zaplatili a jejich okamžité převedení pro potřeby zdravotnictví, ekologie, případně náhradu škod napáchaných na nevinných lidech. Současně vyzývají všechny bývalé komunisty, aby se k této výzvě připojili. Svoje stanovisko uvádějí mj. těmito slovy: Patřili jsme k těm řadovým komunistům, kteří se stali obětí vaší zvrácené ideologie. Zatímco my jsme se drželi v primitivních a polorozpadlých továrnách, jedli potraviny plné chemikálií, vy jste si za naše příspěvky pěstovali potraviny na zvláštních polích, vystrojovali recepce, bezohledně stříleli zvěř ve vašich revírech. Nechali jste si do bytů vozit nedostatkové zboží. My se nyní cítíme oklamáni a podvedeni, protože jste nám celou dobu vědomě lhali.* (Svobodné slovo 22. 5. 1990)
- 8065 Václav Pergl: *V KSČM vznikají kluby demokratické levice. „Naše politika bude úspěšnou, jestliže se budeme podílet na moci. Z tohoto pohledu se dívejme na sebe. Není důležité, co se děje ve straně, ale jestli dokážeme získat spojence. Podstatné není ani procento získaných hlasů ve volbách, ale zda nás vůbec někdo vezme do koalice...“ To jsou slova poslance FS Pavla Kanise, předsedy Federální rady KSČS...* (Rudé právo 26. 4. 1991)
- 8066 Pavel Šafr: *Posjezdová atmosféra v KSČM... Miroslav Grebeníček a v pozadí také Jaroslav Ortman nedovolili, aby tvář strany byla poskvřena revisionismem. Ve vysychajícím rybníku českého komunismu zůstalo bahýnko, které pomalu ale jistě zasmrádá. Občas na něm vykvete nějaký ten anarchistický kvítek, ale jinak v něm již není života.* (Český deník 15. 12. 1992)
- 8067 Marek Stoniš: *Zachovejte jednotu strany!... Vyhraje na sjezdu ortodoxní Grebeníčkovo křídlo, které staví na těch nejkomunističtějších z komunistických tradic strany? Nebo zvítězí muž konsensu, brojící za jednotu všech proudů a předseda poslaneckého klubu KSČM Jaroslav Ortman? Mužem, který ovšem svůj zápas prohrál již před sjezdem, je předseda KSČM Jiří Svoboda. Včera zbaběle prohlásil, že se sjezdu nehodlá ani zúčastnit. A údajně založí novou politickou stranu se socialistickou orientací. Svobodův postup je zvláště nebezpečný. Může totiž znamenat počátek zhoubného procesu, který zákonitě*

- skončí tím, že jakákoliv komunistická strana, hrdě se hlásící k Marxovi a Leninovi, zcela zmizí z naší politické scény... (Český deník 26. 6. 1993)
- 8068 (pen): Svoboda vystoupil z KSČM a varuje před konzervativci... Řekl, že v KSČM získávají vliv představitelé bývalých stranických aparátů, kteří jsou jakýmsi neviditelným bratrstvem... Svobodovo rozhodnutí oslabí reformní křídlo, které vede vnitrostranický boj s konzervativními komunisty. Další představitel reformistů Josef Mečl řekl, že v případě porážky svého křídla na sjezdu se pokusí vytvořit Stranu demokratické levice... (MF 26. 6. 1993)
- 8069 (jrš): Předseda KSČM odmítá být více komunistou... „Zůstane-li tato strana komunistickou, nemám důvod setrvávat v politice,“ upozornil J. Svoboda... Bude zapotřebí, aby ti, kteří hledají svůj politický profit jen v minulosti, vytvořili svou vlastní stranu, a ti, kteří chtějí být reálnou politickou silou pro přítomnost a budoucnost, vytvořili stranu novou,“ uvedl. Podle jeho názoru se v KSČM prosazují pracovníci předlistopadového aparátu strany a učitelé politických škol. „Štěpán je jen špičkou ledovce,“ poznamenal. J. Svoboda také zpochybnil tzv. dvojičkový název stany (Nová levice – KSČM), který označil za grotesku a „blbost“... (Český deník 26. 6. 1993)
- 8070 K.L.: Soudruzi mne už nejednou z obrazovky přesvědčovali, že KSČM je politickou stranou zcela jiného typu, než bývala KSČ. Je pravda, že svým kolegům v parlamentě nevyhrožují jako Klement Gottwald, že jim zakroutí krkem, jakmile se to jen v Moskvě naučí. Mám stále v knihovně program Komunistické strany z doby před únorem 1948. A měl jsem dobrou možnost sledovat pak jeho plnění. Schovaný mám Akční program KSČ z roku 1968. Soudruh Ransdorf v televizní Aréně 25. února 1999 upozorňoval veřejnost, že KSČM je nejvzornější českou demokratickou stranou a má takový program, se kterým by se měli lidé seznámit. Požádal jsem proto ihned písemně děčínskou kancelář OV KSČM o zaslání jejich celostátního i městského programu. Marně jsem pak telefonicky vyřízení své žádosti urgoval. Povědomý hlas, pravděpodobně soudruha okresního předsedy, mi slíbil, že mé žádosti vyhová. Teprve po další urgenci jsem se v poště tohoto dokumentu dočkal. (Viz doklad číslo 8127 v tomto archivním souboru).
- 8071 Strana demokratického socialismu. Záznam z jejich internetových stránek 13. 11. 2005.
- 8072 (gas): Komunisté nejsou schopni garantovat lidská práva... Zatímco lídři parlamentní KSČM tvrdí, že jsou ochotni respektovat při prosazování socialismu pravidla hry zavedená po listopadu 1989, Strana československých komunistů (SČK) předlistopadového prominenta Miroslava Štěpána hovoří zcela otevřeně o revoluci jako o jediné možné cestě ke změně. (LN 8. 10. 1999)
- 8073 Z tisku: Miroslav Štěpán kritizoval Grebeníčka za používání legitimací komunistické strany.
- 8074 Ondřej Štindl: ...Fanklub Miroslava Štěpána se v podloubí na pražské Národní třídě pokusil uctít památku „obětí kapitalismu“... Kolemjdoucí rozezlené ženy však s jejich protestem udělaly krátký proces. Přítomný Zifčák nevyžil příležitosti a neopakoval své vrcholné číslo – etudu na téma „mrtvý muž“ – a vyklidil pole jako jeden z prvých... (LN 18. 11. 1999)
- 8075 Josef Krečmer: Nezakázat komunisty byla chyba... Čím dál více se ukazuje, že absence zákazu komunistické strany patří mezi největší chyby, jež se v posledních dvanácti letech učinily. (Kanadské listy č. 3–4/2003)
- 8076 Ústecký kraj 16 let po sametové revoluci. První mu KV KSČ (Václav Šípek) opěvuje Švorcovou. Anketa: Postavili byste komunisty mimo zákon? „Komunisté



- měli být zakázáni hned po revoluci, teď už to je těžké.“ V anketě odpovídali Petr Novotný, Miloš Michálek a Jaroslav Foldyna. (MfD 16. 11. 2005)*
- 8077 Jiří Pehe: *Pro českou veřejnost pak není největší potíží existence KSČM, ale pozůstatky komunismu v myšlení lidí. (Přítomnost, jaro 2006)*
- 8078 Jiří Pehe: *Součástí problému je nepochybně skutečnost, že česká společnost jako celek se zatím nedokázala vypořádat s obdobím komunismu. Bojovný anti-komunismus dnešních demokratů často jen zastírá skutečnost, že si s komunismem zadala podstatná část české společnosti... (Přítomnost, jaro 2006)*
- 8079 Karel Baloun: *A soudruzi jsou vysmátí... Proč jsme byli a nadále jsme k takovým soudruhům tolerantní a umožňujeme jim, aby se nám smáli do očí? Ale to už jsme se měli ptát dávno prezidenta Havla, který jejich zvlčilou stranu legalizoval. (Princip 21. 6. 2002)*
- 8080 Jan Beneš, Obořiště: *Máme sice zákon o nezákonnosti a zavrženíhodnosti komunistického režimu, ale zároveň máme dvě komunistické strany, nehledě na soudruhy usazené ve stranách jiných. Máme lustrační zákon, ale „čisté“ negativní osvědčení přímo z vnitra je k mání jen za 10 000 Kč. Nu a máme vzdělance redaktorské i šéfredaktorské, kteří svého postavení nabyli coby komunističtí harcovníci. Starého psa těžko učit nové triky. (LN 29. 12. 1998)*
- 8081 Emanuel Mandler: *...Bělohradský jen zvýrazňuje onu podivnou zvláštnost dneška: soud po studené válce chystají nikoli vítězové, ale poražení: komunisté a radikálně levicoví marxisté... (LN 12. 1. 1999)*
- 8082 Karel Steigerwald: *...To jen fašisté považují slovo antifašista za nadávku, komunisté zas antikomunistu. Antifašista a antikomunista – dvojice, která v tomto století bojovala proti násilí, teroru a nelidskosti.*
- 8083 Jan Pracný, Brno: *...Neměl Václav Havel iniciovat po roce 1989 zákaz, nebo alespoň pozastavení činnosti KSČM? Nic takového se nestalo, naopak komunistický majetek zmizel v rukou bývalých funkcionářů. Zločiny těchto lidí jsou výsměchem spravedlnosti, zůstávají a zřejmě zůstanou nepotrestány... (LN 16. 1. 1999)*
- 8084 Petr Zídek: *...Nový paragraf 261 trestního řádu říká: „Kdo veřejně popírá, zpochybňuje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“ (LN 21. 10. 2000)*
- 8085 Martin Zvěřina: *...Zda soudy komunistické papaláše odsoudí, to nám řekne až rok dvoutisící druhý. (LN 31. 12. 2001)*
- 8086 Johanna Grohová: *Evropa bojuje se srpem a kladivem. Část poslanců rady Evropy prosazuje, aby byly odsouzeny komunistické zločiny... „Stále chybí celkové odsouzení těchto zločinů. Evropa nesmí opakovat své chyby. Je třeba pamatovat na oběti a jejich příbuzné, je třeba jim poskytnout alespoň morální odškodnění,“ uvedl autor návrhu rezoluce, švédský křesťanskodemokratický poslanec Göran Lindblad ... Zhruba polovina zemí, které jsou členy rady Evropy, zažila komunistický režim. Každá se ke své minulosti postavila různě, mnohde popularita komunistů roste i mezi mladými lidmi. Ve většině postsovětských republik navíc stále vládnou autoritářští vládcí... (MfD 26. 1. 2006)*
- 8087 Pavel Tigrid: *KSČM si chce ofoukat bolístku... Komunisté navrhují zrušit lustrační zákon... Z české legislativy by tak byl z iniciativy komunistů vyobcován zákon, který v míře věru minimální, v podstatě zanedbatelné – poměřováno obludností zločinů, jichž se KSČ dopustila – postihuje jednu dosud přežívající vrstvu naší společnosti. Znemožňuje totiž – hrůza pomyslet! – příslušníkům bývalé tajné policie, případně lidem, kteří před listopadem 1989 byli funkcionáři komunistické*

- strany, zastávat jisté posty, navíc výlučně ve státní správě. Tuhle bolístkou si naši komunisté teď chtějí ofoukat... (MfD 22. 5. 2003)
- 8088 *Mezi komunisty je na 1. máje hezky vždycky a všude... Dodnes nám vyčítají padesátá léta. Jako kdyby někdo z těch, kteří řídí současnou komunistickou stranu a formulují její politiku, odpovídal za to, co zavinili jiní... (Haló noviny, 2. května 2006)*
- 8089 *Miroslav Schiffert: Od Mallota po Grebeníčka... Druhý paradox je letitý: ač paragraf 260 zakazuje propagaci komunismu, kování komunisté se za tučný obolus proměňují v našem parlamentě (a nejen tam). Ach jo. (LN 30. 4. 2001)*
- 8090 *(šlo): Filip zažaloval Kalouska. Chce potrestat šéfa lidovců za výrok, v němž KSČM označil za „zločineckou organizaci“. Kalousek se chce vzdát imunity. (MfD 22. 9. 2005)*
- 8091 *Karel Steigerwald: Některá nejnovější zatmění politických mozků... KSČM dělá vše pro blaho člověka atd. Ve Sněmovně se uvelebil jejich poslanec, pan Bachař, který pro lidi dělal to, že je krutě bil. Komunisti mu věří. Budťo chtějí ukázat, co už si zas mohou dovolit, nebo jsou na bachařovu slávu hrdí. Je to dobrá reklama svého druhu: volte nás, my vás budeme bít... (MfD 14. 9. 2006)*
- 8092 *Zdena Hnátková: Pan Grebeníček už není předsedou. KSČ(M) má jiného – Vojtěcha Filipa, člověka, který byl spolupracovníkem komunistické Státní bezpečnosti, tedy té, která měla fakticky na svědomí všechny popravené, umučené a pronásledované politické vězně, u jejichž pomyslného hrobu dnes stojíme. Člověka, který je schopen komunistické zločiny relativisovat, člověka, který otevřeně prohlásil, že jedna omluva za 50. léta stačí a více se tím nemínil zabývat. Člověka, který se donekonečna zaštiťuje demokracií a lidskými právy, když ale dojde na lámání chleba a on a jeho partaj by měla podpořit jakýkoliv zákon, který oceňuje či odškodňuje III. odboj, je vždy a zásadně proti. Toť demokratický komunismus v praxi... (Z osobního listu přátelům)*
- 8093 *(-men-): ...u nás Filip... Předseda KSČM stále tvrdil, že pro totalitní tajnou policii nepracoval. Jak je ale potom možné, že ve své advokátní kanceláři zaměstnává důstojníka StB, který ho podle dokumentů zveřejněných v MF Dnes ke spolupráci v osmdesátých letech získal? Filip si prý nepamatuje a nepamatoval, s kým (a že vůbec s někým) se na StB setkal. Jeho bývalý estébácký šéf a nyní kolega František Hanzalík zase nemůže mluvit; nebyl „zproštěn mlčenlivostí“. Povedená taškařice... Máme jen jednu malou útěchu: alespoň můžeme o komunistech říkat, že jsou zločinci. Policie se totiž odmítla zabývat trestním oznámením na šéfa lidovců Miroslava Kalouska, který je takto nazval. (Týden, 14. 11. 2005)*
- 8094 *Jan Halas: Proč komunisté žalují faráře?... Dobře vím, že komunistická strana představuje vážné nebezpečí pro demokracii, základní lidská práva a pro každého z nás. Opravdu pro každého z nás, protože z její historie dobře víme, že je nebezpečná i pro komunisty. O těchto lidech zvláštního ražení je přece známo, že když jsou v ráži, nebo u moci, neznají soudruha. Varování otce Protivínského má tedy obecnou platnost a týká se všech našich občanů bez výjimky. (LN 22. 11. 2001)*
- 8095 *Michaela Šmergllová: Chtěl jsem zastavit komunisty... „Já to musel udělat, cítil jsem to jako nutnost. Třeba to zní jako klišé, ale já se domnívám, že kněz je dvojnásob povinen upozorňovat na zlo, ale také se mu postavit.“... „Je to důsledek toho, že zločiny komunistů v této zemi nejsou dosud potrestané a s touto stranou to není vyřešené. Vždyť i název jejich nové strany je provokace,“ komentuje nejen obsah žlutého plakátku Petr Vajnar, starosta obce Rakvice, místa, kde má Vojtěch Protivínský domovskou faru... KSČM to vidí*

- jinak... Proto politici z této strany souhlasili s policejním stíháním a ve svém prohlášení uvedli, že: „...objektivní posouzení farářova předvolebního protikomunistického boje je věcí trestních orgánů... „Pan prezident mu udělil milost. To je od něho šlechetné, já panu prezidentovi fandím,“ byla reakce Jaroslava Harmáčka, bývalého učitele, ředitele a později inspektora a stoupence KSČM ze Zaječí. „Já s milostí souhlasím, já faráři nepřál vězení. Ale tím pan prezident přiznal, že farář je vinen.“... Byla to ale abolice, ne milost... Po svém omylu Jaroslav Harmáček ještě dodal: „Komunistická strana je legální politická strana, parlamentní strana a farář ji na tom plakátku osočil... ty bláboly o padesátých letech, to blábolí všichni, to nemá smysl. To lidé nevnímají...“ (LN 24. 11. 2001). Alžběta Trousilová: Umělci brání kněze, který urazil KSČM. (LN 21. 11. 2001)
- 8096 Sobotní Haló noviny přinesly obsáhlý rozhovor s Hansem Modrowem, čestným předsedou německé Strany demokratického socialismu (PDS), poslance Evropského parlamentu a místopředsedy jeho komise pro přijímání nových členů do EU. Svě české soudruhy nabádal k zamyšlení. My všichni, kdo jsme zažili reálný socialismus, musíme naši historii kriticky a konstruktivně podrobit rozboru. Je třeba přemýšlet o budoucnosti, zda zůstane kapitalistická, či zda existuje její socialistická varianta... (LN 10. 1. 2000)
- 8097 Hana Škorpilová: Idea kapitalismu už prolila mnoho krve... Právnick Vik z inspekce... podotýká, že policie je od toho, aby chránila majetek a bezpečnost všech občanů a nikoli vybrané jedince – v tomto případě bankéře. A má naprostou pravdu. Na rozdíl od novináře a zetě bankéře Salzmann, Karla Steigerwalda, je totiž zřejmě racionálně uvažující člověk. V každém případě s ním však rozhodně méně cloumá nenávist než s oním publicistou „v žitě“. Ten s ukapávající slinou nenávisti napsal do MfD sloupeček „I z ideálů teče krvav“. Hodil v něm všechny demonstranty proti politice MF a SB do jednoho pytle včetně určitě přítomných policejních provokatérů. Potom přihodil ještě jejich „rudé“ předchůdce, dnes prý „zmatené sirotky“ s „děsivými vnuky“ a bylo to. Nestálo by za to číst Steigerwalda, kdyby nepoložil demagogickou otázku, zda se smí správná věc prosazovat násilím, a kdyby zároveň nenásledovala jeho rázná odpověď – „Právo na násilí by nemělo být uděleno nikomu. Byť by měl ideály sebekrásnější.“... A jak může Steigerwald kázat morálku nenásilí, když je na straně těch, kteří se násilím a krví zmocňují světa. Cožpak Kosovo a bomby na Bělehrad neospravedlnil náš osvícený prezident „ideály“ a „etikou“? Cožpak se četník světa, USA, někdy ohlíží, jestli při šíření jejich „ideálů“ někde neteče krev? (Haló noviny 29. 9. 2000)
- 8098 Česká republika se v očích světa propadá stále hlouběji... Přední německý deník Die Welt ve svém včerejším vydání napsal, že se ČR nachází ve stavu duchovní krize. Hovoří o výzvách k obnovení činnosti disentu a o stoupající podpoře komunistické strany – navzdory tomu, že čeští komunisté na rozdíl od svých polských a maďarských kolegů odmítli svou stranu reformovat... (LN 2. 3. 1999)
- 8099 Martin Schmarz: Ultrapravice a ultralevice jedno jsou... Vždyť ve stejné době, kdy se policie zabývala skinheady a anarchisty, ti nejnebezpečnější extremisté – z KSČM – se v klidu veselili na Letné... (LN 4. 5. 1999)
- 8100 (rep): Grebeníček vyvolal skandál. Česko slavilo 15 let svobody. Šéf komunistů odsoudil ve sněmovně vývoj po listopadu 1989. (MfD 18. 11. 2004)
- 8101 Bořivoj Čelovský: Mít Filipa?... V křesle předsedy v našem demokratickém parlamentě seděl jeden ze šesti místopředsedů, poslanec Vojtěch Filip... ten Filip mně pořád nejde z hlavy. Co se dá asi snést, i když s těžkostí, je to, že

- ideový spolupracovník StB předsedá nejvyššímu orgánu ústavní moci. Nesnesitelné je však, že naši poslanci jsou pod úrovní (a to někdy doslova – pokud předsedá schůzi) prachspřestého udavače, který bral peníze jako lecjaký otrapa: 600 Kč „za dobré plnění úkolů“, 500 Kč „za velmi dobré plnění úkolů“, 100 Kč „na krytí výdajů při plnění operativních úkolů za pobytu v Rakousku“, 500 Kč „za plnění úkolů v zahraničí“, 36 Kč „za pohoštění“, 500 Kč „za účast na MBT v zahraničí“, 600 Kč „odměnu za spolupráci za rok 1986“... Tato smutná historka Vojtěcha Filipa a ještě smutnější pro náš parlament, je známa našim politikům již po několik týdnů. Nikdo z nich ovšem neměl odvalu vstát a vyzvat pana Filipa, vulgo „Falmera“, aby rezignoval na svou funkci v parlamentě... (Věrní zůstaneme, č. 4/2006)
- 8102 Petice za odstoupení či odvolání JUDr. Vojtěcha Filipa z funkce místopředsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. (Věrní zůstaneme, č. 4/2006)
- 8103 Vasil Mohorita na 5. zasedání ÚV KSČM: *Končí národní porozumění a začíná tvrdý a nekompromisní zápas...* (LN 9. 10. 1991)
- 8104 Vasil Mohorita: *Jsem pro vstup do NATO. A mohu vám říci, že pro mne bylo z hlediska mého vývoje a mé minulosti dost složité k tomuto názoru dospět. Nakonec jsem ale došel k tomu prostému závěru, že bez přátel se dá žít, ale s přáteli se žije lépe.* (LN 7. 3. 1998)
- 8105 Michal Pavlata: *Vláda stínů?... Nechci malovat čerta na zeď, ale co si mám myslet, když Vasil Mohorita je ve vysoké funkci ve Zbrojovce Brno, když se ministerstva hemží bývalými nomenklaturními kádry a další přibývají?...* (LN 8. 4. 2000)
- 8106 *Novým šéfem poslaneckého klubu ČSSD se stal devětadvacetiletý Michal Hašek. Po trojici předchůdců – Milanu Urbanovi, Petru Iblovi a Michalu Krausovi – je první, kdo nikdy neovládl členský průkaz KSČ.* (Týden, 6. 2. 2006)
- 8107 Jan Král: *„KSČM není KSČ,“ říká adeptka na sněmovní křeslo... Kdo by v mladé dívce na komunistické kandidátce hledal náruživou obdivovatelku např. Maa, Trockého nebo CheGuevary, bude zklamán. „Z českých autorů mám nejraději Viewegha a Halinu Pawlovskou, Marxe jsem pochopitelně četla také a myslím, že to byl jeden z největších filosofů. Na svoji dobu měl přímo převratné myšlenky,“ říká mladá zájemkyně o parlamentní křeslo Kateřina Konečná, studentka Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy university ve třetím ročníku. „Pocházím z prostředí komunistické rodiny, moji příbuzní nepřevlékali po revoluci kabáty. Po roce 1989 mi bylo devět let a já byla ve třetí nebo čtvrt třídě. Spousta lidí mi začala nadávat. Vylévali si svoji zlost na dětech. A já vůbec nechápala, co jim mí rodiče udělali,“ začíná svůj příběh, jehož vyvrcholením je zatím přední místo komunistické kandidátky...* (LN 11. 3. 2002)
- 8108 Jaroslav Baďura a Petr Žižka: *Komunismu už nikdo nedosáhne. Nejmladší poslankyně za KSČM Kateřina Konečná říká, že Marx předvídal globalizaci a že se dá z jeho myšlenek čerpat... Současně však říká, že v komunismus lidé již nevěří, ale socialismus se může podařit vybudovat...* (MfD 11. 7. 2002)
- 8109 Václav Žák: *Češi si neváží demokracie... Bud' KSČM ohrožuje demokracii ve státě, potom se to musí prokázat a Nejvyšší soud ji zakáže, nebo ne. A pak jde o to, že ostatní strany zneužívají minulosti jako kouřovou clonu, aby zakryly svá selhání a korupci. Díky této neupřímné hře se KSČM stala jedinou stranou nikterak neumazanou chybami transformace a korupcí. To znamená, že její vliv jenom poroste přes všechny pokřiky ostatních partají. Výsledky krajských voleb dávají šanci odblokovat politický systém. Neváhne-li sociální demokracie KSČM*

- do hry, bude další vývoj české politiky hazardní. Vždyť hybridy, jakým je i smlouva mezi ODS a ČSSD, vedou k tomu, že politika nereflexuje základní štěp, který dnes společností vede, tj. sociální situaci občanů... (LN 27. 11. 2000)
- 8110 Luboš Dobrovský: ...Názor, že komunismus byl a dodnes je legitimní možností kritiky demokracie, jejích chyb a nedostatků, jejichž existenci přece nelze popřít... Máme ... věřit, že spojení s těmi, kdo nevidí v totalitní minulosti nic, čeho by měli litovat, a za co by se měli kát (vždyť přece naši komunisté jsou převážně i komunisty minulými), není ani nebezpečné ani nemravné... (Přítomnost, jaro 2006)
- 8111 Karel Steigerwald: ...Komunisty už podporuje stejný počet lidí jako před válkou, kdy si lidé pletli komunisty s bohatýry z bylin. Je jedno, co jsme prožili, jaké máme zkušenosti. Zdroje jsou, vše pro lid – to je u nás nejlepší politika... (MfD 18. 3. 2004)
- 8112 Petr Fleischmann: Strana, která přežívá i svou smrt. S komunisty se zřejmě budeme muset naučit žít, což neznamená sdílet jejich zhoubný pohled na svět... Hlasy, že komunistická strana udržovaná v menšinovém postavení a respektující demokratický pořádek nepředstavuje při současném rozvržení sil ve světě žádné nebezpečí, jsou stále početnější... (Přítomnost, jaro 2006)
- 8113 Eva Kružíková a Václav Mezřícký: ...To, že je tato situace výhodná pro komunisty, nikoho nezajímá a politici to odbývají mávnutím ruky. Dvě totalitní hnutí v tomto století byla v očích demokratů na počátku také něčím, co nestálo za povšimnutí. Je přímo neuvěřitelné, že po těchto zkušenostech současná politická reprezentace provádí stejnou pštroší politiku, jaká vedla k nástupu Hitlera k moci a v poválečném období, za poněkud jiných okolností, k ovládnutí východní a střední Evropy východním totalitarismem... (LN 23. 7. 999)
- 8114 Jan Hartl: Nebezpečí radikálního řešení, zákazu komunistické strany, nikdy nebylo reálné především proto, že členstvím v KSČ se v minulém režimu kompromitovala značná část obyvatelstva (zhruba čtvrtina běžné populace, třetina vzdělanců, polovina lidí s řídicími zkušenostmi). Rázné řešení tohoto problému v jiné než deklarativní rovině bylo pro naši společnost vlastně velice nepraktické... (Přítomnost, jaro 2006)
- 8115 Daniel Kaiser a Gabriel Sedlák: KSČM plánuje, že se změní v přitažlivou nevěstu... Komunisté vesměs tvrdí, že jsou stranou obrozenou a případná změna značky by ve skutečnosti nic nezměnila. Komunisté ji ostatně před osmi lety odmítli ve vnitrostranickém referendu. Předseda Miroslav Grebeníček sice na sobotní stranické konferenci naznačil, že případná změna názvu by mohla „posílit naše koaliční možnosti“, členská základna však k přejmenování chuť nejeví. „O změně názvu naší strany uvažuje kdekdo, jen ne naše členská základna...“ Ještě nedávno by si žádný ambiciózní politik nedovolil veřejně uvažovat o spolupráci s komunisty. Sami sociální demokraté si v roce 1995 na bohumínském sjezdu uložili zákaz spolupráce s extremisty včetně komunistů... Stanislav Gross loni v květnu v televizní Aréně: „Pravice podle něj napáchala za sedm let své vlády větší škody než komunisté za předchozích čtyřicet let...“ (LN 2. 2. 1999)
- 8116 Vladimír Dubský: ...Čeští komunisté měli v sobotu svoji „Ideovou konferenci“ a převažující dojem byl jednoznačný: Jsme silná strana, a i když bojujeme proti mediálním dezinformacím, po příštích volbách budeme ještě silnější. O naší minulosti je možné diskutovat, ale pro nás je důležitější budoucnost... (LN 29. 5. 2000)

- 8117 Martin Fendrych: *Rudé z nebe... Zvláštní partaj, komunisti. Dávno se otřepali, pokud vůbec kdy zažili nějakou chvíli strachu, studu, neotřepanosti. Preference jim rostou. Několikrát skončili v průzkumech druhí. Nejde tedy o výkyv, ale, k naší hanbě, o tendenci. Mají tihle vyznavači minulosti budoucnost?...* (Týden, č. 4/2004)
- 8118 Ivan Binar: *...Obliba komunistů stoupá. Je s podivem, že jejich režim, který se dostal k moci lstí a pokračoval terorem vůči svým odpůrcům, zbavil občana občanských práv a existoval jenom z vůle a za přispění silného protektora, je stále ještě ve hře...* (LN 14. 8. 1999)
- 8119 Marek Stoniš: *...Úplná rehabilitace komunistické strany je snad nejdopudivější variantou možného budoucího výsledku voleb. Komunistická strana si tu a tam nasazuje demokratickou masku, nicméně její program je stále stejný – omezování osobní svobody, soukromého vlastnictví, tuhý centralizovaný stát a v zahraniční politice příklon k nedemokratickým režimům...* (51 PRO, č. 5/2006)
- 8120 Stanovisko Demokratického klubu č. 29 „K aktuální situaci v postavení KSČM v české politice“. (Dk-dialog, č. 1–2/2005)
- 8121 Petr Skočdopole a Jiří Fencel: *... Síla rudé partaje spočívá v regionech, významných vlivových strukturách, v nichž má 350 starostů, dva primátory a relativně silné zastoupení v krajských samosprávách...* (Týden, 12. 5. 2003)
- 8122 Adam Drda: *Komunisté – změna strategie v naivním prostoru... Svět se mění a čeští komunisté se pochopitelně mění v něm. Taky chtějí být na pohled hezčí a dynamičtí, taky se potřebují líbit, jako lidé v reklamách... Čím více se bude KSČM mediálně měnit, čím víc bude vypadat snesitelně, tím pro nás bude horší, jestliže ztratíme ostražitost, jestliže zapomeneme na podstatu věci a začneme se orientovat na podružnosti... KSČM zajisté nepřinese zpátky sovětský totalitarismus, ale i tak nám může pěkně znepríjemnit život...* (LN 13. 12. 1999)
- 8123 Jan Štern: *Hořké konce revoluce bez myšlenek... Nárůst preferencí KSČM reprezentuje nárůst příznivců totality proti demokracii. To je tou nejhorší vizítkou porevolučního vývoje...* (LN 26. 10. 1999)
- 8124 Jan Hartl, ředitel agentury STEM: *...Takže komunisté mají šanci uchovat si své poměrně silné postavení zejména v situaci, kdy začali být bráni de facto jako regulární součást politického spektra... Ale skryté strukturální podmínky pro to, aby se zvyšoval její úspěch ve volbách, ty tady už nevidím...* (LN 26. 2. 2001)
- 8125 Jan Bořil: *...Českým komunistům značně stoupá sebevědomí. Toto pravdivé konstatování Petra Příhody vychází ze současné reality, která se stává pro křehkou demokracii v ČR smrtelným nebezpečím... V pracovně pana Grebeníčka visí obraz Klementa Gottwalda, pokládaného za zločince a vraha, který se jezdil učit do Moskvy, jak zakroutit buržoazii krkem...* (LN 11. 1. 1999)
- 8126 Miroslava Němcová, místopředsedkyně PSP ČR a ODS v upomínku na setkání muklyň 29. září 2005 na Královských Vinohradech v Praze: *...Jak je možné, že neubývá stoupenců tohoto antihumánního a zločinného komunistického režimu, jak je možné, že většinová část veřejnosti nepozvedá více svůj hlas na odpor a nečinně přihlíží skutkům i slovům dnešní KSČM?...*
- 8127 Volební program KSČM. Celorepublikové teze volebního programu pro volby do zastupitelstev v obcích v roce 1998.
- 8128 Rudá koalice ČSSD+KSČM ve Frýdku-Místku opět neschválila dotaci 200 000 na opravu Skautského domu. Rudí radní zřejmě skauty potrestali za to, že přijali 10 000 Kč od organizátorů koncertu na podporu petice „S komunisty dále ne!“ (Skauting č. 2/2004)

- 8129 F. Fandák: *...Ak nám niekto chce dať prostriedky, nech dá, ale jeho jedinou požiadavkou voči nám môže byť zabezpečenie serióznej občianskej výchovy, nič iné, žiadna reciprocita pochybných služieb! Z vlastnej 20-ročnej skúsenosti vás môžem ubezpečiť, že skautovať sa dá aj úplne bez prostriedkov a v nepriazni politického okolia. Je možné aj to, že sa niekedy v budúcnosti nejaká budúca totalita pokúsi zneužiť skauting ako svoju manipulovanú detskú organizáciu. Vtedy, prosím, žiadne kompromisy, nechajme sa zakázať! Naše hnutie žije, lebo sa nedalo zneužiť, neľpie na ňom biľag hanby. „Lepšie je zomrieť postojacky ako žiť na kolenách“, povedal ktosi významný. Len tak možno skauting zničiť, keď pripustíme jeho postupnú diskreditáciu. Zopakujme si to znova: „Niet slobody, kde niet vzdelania a charakteru!“ (Médium č. 9/1996, str. 52)*
- 8130 Michal Pavlata: *O vymítání zla... Letos 1. ledna mluvil pan prezident o tom, že „zlo, které jsme před devíti lety vyhnali dveřmi, se k nám začíná vracet oknem“. Jak jsme mohli vyhnat v listopadu zlo, když nám ho pomáhal „vymetat“ například předseda federální vlády Čalfa – autor tehdy jen pár měsíců starého „pendrekového zákona“... I v pravicových vládách seděli exkomunisté. V současné sociálně demokratické vládě je jich nejméně 11. (LN 14. 1. 1999)*
- 8131 Miroslav Korecký: *Vliv bývalých členů strany v zemi neklesá... Velkou úlohu ve společnosti hrají i osm let po listopadu 1989 bývalí komunisté, snahy, jak před jejich působením společnost chránit, se minuly účinkem... (LN 19. 3. 1998)*
- 8132 J. Jílková, Valašské Meziříčí: *...Absence studu a nevnímavost k druhým. Je to smutné. Paní Rázlová není jediná toho typu, je jen více vidět. Lidé jako ona dusí okolí, jsou nezničitelní a devastují všechno, co projeví slabost nebo slušnost. Bojím se, že tito lidé v dobovém převlečku zase plně ovládají situaci. Nic se jim nesmí připomenout, nic vytknout... (LN 21. 10. 1997)*
- 8133 *Komunističtí prominenti na koni... Mnoho komunistických prominentů a jejich bývalých spolupracovníků je stále v ekonomicky i politicky vysokých funkcích. Další se díky svým kontaktům uchytili v podnikatelském sektoru. Typickým příkladem je předlistopadový aparátčík a poslanec KSČ a současně šéf poradců premiéra Miloše Zemana Miroslav Šlouf. Z ještě vyšších komunistických činitelů lze jmenovat např. bývalého tajemníka ústředního výboru KSČ Vasila Mohoritu, nyní úspěšného podnikatele... (LN 10. 5. 2000)*
- 8134 Josef Mlejnek, jr.: *Český komunistický dinosaur – evropský unikát. (LN 16. 12. 1999)*
- 8135 Libuše Frantová: *Podpora KSČM přijde draho... Kde dnes sedí komunisté: Místopředseda sněmovny, předseda petičního výboru, Pozemkový fond, Grantová agentura, Vinařský fond, Státní fondy rozvoje bydlení a dopravní infrastruktury, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, Rada české televize, správní rada VZP... Podle nedávného průzkumu agentury STEM by tichá podpora vlády od komunistů nevalila 38 procentům Čechů. Stejněmu počtu lidí by komunisté nepřekáželi ani ve vládě. (Děčínský deník 5. 10. 2005)*
- 8136 *Vedoucí úloha KSČ zachována. Státní správa pod rudým diktátem. Obsazení vedoucích míst ústředních orgánů státní správy komunisty. Tabulky. Stav poznání k 25. 5. 1992.*
- 8137 (red): *Co dnes děláš, soudruhu? Kapitalistu... „Samozřejmě využívám své kontakty z minulosti,“ přiznává Štěpán. Marxismu se nikdy nevzdal – založil Komunistickou stranu Československa a stojí v jejím čele. Stejně jako on se mnoho komunistických pohlavárů dokázalo v kapitalismu rychle zorientovat. Svě socialistické styky zdařile úročí i bývalý šéf svazáků Vasil Mohorita, který dnes obchoduje s ruskými partnery... (MfD 17. 11. 2005)*

- 8138 Martin Daneš: *Konec angažovaných nestraníků... To, že bolševismus stále přežívá, je evidentní. Nejedná se však vůbec jen o skupinu zarytých bolševiků, kteří z podzemí rozvracejí rodící se demokracii s cílem návratu ke starým pořádkům. Je to mnohem složitější... S koncem angažovaných nestraníků začne bohužel i slovo debolševizace nabývat stále více folklórního nádechu.* (Český deník 5. 2. 1993)
- 8139 Blanka Kubešová: *...Zvykli jsme si neprotestovat, že krok za krokem dochází k bolševizaci naší společnosti. Že se ve vedoucích pozicích víc a víc objevují tytéž tváře, které jsme znali už z dob před listopadem. Že privatizace byla šita na míru prominentům s praxí, jak na to. Že zločiny předlistopadového režimu dosud nebyly souzeny...* (LN 14. 4. 2000)
- 8140 Petruška Šustrová: *...když... potřebovali vtáhnout do hry komunisty, víme aspoň, na čem jsme...* (LN 16. 1. 1999)
- 8141 Miloš Rejchrt: *Majetek církví zcizil stát uzurpovaný komunisty... Církev by měly odmítnout vyjednávat o navrácení svého majetku jako rovný s rovným s těmi, kteří jim majetek ukradli... Na KSČM lze mít pohledy různé (osobně jsem pro zákaz tohoto politického seskupení, neboť směřuje k potlačení práv a svobod druhých), nelze si však nevšimnout, že KSČM je stranou parlamentní, a to – bohužel – třetí nejsilnější. Dělat něco pro to, aby komunisty nevolilo tolik lidí, je v demokracii jistě možné a podle mne žádoucí, ovšem bojkot KSČM je neuskutečnitelný: museli bychom bojkotovat i zákony, na jejichž tvorbě se komunisté podíleli...* (LN 18. 12. 1998)
- 8142 Rozhovor LN s Pavlem Tigridem. LN: *„Premiér Zeman minulý týden po volbách začal domlouvat politické obchody s šéfem komunistů Grebeníčkem. Jak se vám to líbí?“* Tigrid: *„Nevidím, že by se tady chystal nějaký osmačtyřicátý rok. Ale přesto pokládám za svou povinnost říct, že já už jsem to jednou prožil. Já jsem prožil slučovací sjezd v květnu 1948 a vím, že kdo podá těmto komunistům malíček, nemůže za tři nebo čtyři roky vyloučit nějaký malér. A proto raději varuji předem. S těmito komunisty, kteří nic neodvolali z toho, co se stalo, dokonce se k tomu hlásí, i když to všelijak kroutí, s těmi ne. Všechny demokratické strany dávají tu minimální záruku, že s komunisty ne, všechny, až na sociální demokracii. Výjimečně, poprvé a patrně naposledy, věřím panu Grebeníčkoví, že se něco dohodlo. Ostatně ta věc s Kavanem na Prostějovsku to jenom potvrzuje...“* (LN, celý článek).
- 8143 Karel Baloun: *Je to bída, ano... Dívám se do novin a vidím mladého Grebeníčka, jak se usmívá z balkónu v Lánech, prezident stojí vedle něho. To se určitě Masaryk a Beneš obrátili v hrobě. Mohl jsem s ledasčím nesouhlasit, co dělal prezident Havel, ale takhle daleko nikdy nedošel. No, on za komunistů nestudoval... A tak mě napadá, kam jsme za těch třináct let od revoluce došli. Politiky máme stejně nedotknutelné, jako za komunismu, utrácejí naše peníze, jsou plni imunity a mají různé výhody a prebendy, jako ti totalitní... Máme úředníky, kterým nestačí platy z našich daní, požadují za věci samozřejmě ještě úplatky. Vyplatí se lhát a krást, protože soudu se ani nemusíte dožít. Zato když se soudí soudci o svoje peníze, jde to tak rychle, že se nestačíme divit. Nevracejí se dluhy, protože případy jsou promlčené, podvádíme spolupracovníky, protože tunel nebo arbitráž přinejhorším pokryjí sousedé. Je to bída, souhlasím – ale také důvod, proč jsem řekl „ano“ Evropské unii.* (Princip, 27. 6. 2003)
- 8144 Marta Davouze, publicistka: *...Komunistická strana funguje jako nejdůležitější jazýček politických vah a její předáci vystupují v televizních debatách coby rozšafní a nanejvýš důvěryhodní otcové všeho lidu! ...* (LN 19. 9. 2005)



- 8145 Adam Drda: *Po roce 1989 nikdo nezkrivil ani vlásek na hlavě řadových členů KSČ. Nebyli vyhazováni z práce, mohli se čile účastnit politiky. Dokonce ani komunističtí prominenti či sadističtí policisté vesměs nijak nepykali za svoji službu straně, natož abychom trápili menší provinilce. Když nyní místopředseda vlády ČSSD Vladimír Špidla mluví o tom, že by se měla ukončit „občanská válka mezi bývalými komunisty a ostatní společností“, vypadá to, že přišel z jiné planety. Žádná válka se tu nikdy nevedla... Zeman má za poradce komunistického funkcionáře Miroslava Šloufa a Karla Heřmana, ministr Grégr má jako mluvčího někdejšího moskevského zpravodaje komunistické televize Vlastimila Nesrstu, na Ministerstvu zahraničí zase sedí jako poradce komunistický diplomat Matějka... (LN 10. 8. 1998)*
- 8146 *Předseda senátu Přemysl Sobotka (ODS) varoval: „Bývalí komunisté skrytě i otevřeně posilují své pozice.“ Takže nejde již jen o současné komunisty, ale i o bývalé (a snad tedy také o Vlastimila Tlustého, klíčového spisovatele všelidských „modrých šancí“). (V článku Martina Hekrdly „Nic než totáč“, Právo, 3. 5. 2006)*
- 8147 *Ještě nedávno s komunisty nikdo nemluvil a najednou je o ně málem rvačka. („mk“ v Týdnu č. 15/2005 – 11. 4. 2005)*
- 8148 *S komunisty už spolupracují všechny strany... Přes předvolební ujišťování řady stran, že s komunisty za žádnou cenu spolupracovat nebudou, se v mnoha městech utvořily koalice, ve kterých komunisté figurují. S komunisty se v různých městech spojily všechny parlamentní strany... S komunisty? Proč ne... Místopředsedkyně ODS Libuše Benešová nepovažuje utvoření koalice s komunisty na komunálních úrovních za nijak tragické: „Vedení strany se nikdy nesnažilo zasahovat do ustavování místních koalic.“ (LN 2. 12. 1998)*
- 8149 *Ilustrovaná encyklopedie. (O smyslu a nesmyslu jednotlivých pojmů, názvů, slov a činů bádá kolegium metropolitní katedry ŠKRT). Písmeno: Ú a hlavně V. Heslo: Únor. Jaký jiný, než Vítězný Únor, obojí psáno proti pravidlům českého pravopisu s velkými písmeny, by nás teď mohlo zajímat, když si třetina parlamentu přála mít komunistickou kandidátku na postu prezidenta-čky naší, už tak dost komunisty sužované země. Osvobodili jsme se, přejmenovali jsme se, dokonce několikrát, roztrhli jsme se, ale na kdejakém důležitém místě se na nás usmívá komunist, teď bez legitimace, v roli milionáře, či jen v roli vyšším standardem odměněného státního úředníka... Jak vyplynulo z reakcí na lustrační zákon, milionáři byli v podstatě slušní lidé. A KSČ si svoje ozbrojené složky nevymyslela. Vždyť už NSDAP měla své SA. Měli bychom proto 45. výročí vzniku Lidových milicí důstojně oslavit... Tak to máme 25. 2. 1948 až 17. 11. 1989 – celkem 40 let, 8 měsíců a 20 dnů. Pánové budou platit dohromady, nebo každý zvlášť? (Telegraf 20. 2. 1993)*
- 8150 *Karel Šebesta: ...Teorie o angažování KSČM je docela rozšířená, mám k ní jen dvě námítky: 1) kde je úcta k obětem komunismu? 2) těžko si představuji poválečnou rekonstrukci Německa ve spolupráci s NSDAP, se kterou by šlo KSČ docela dobře srovnat... (LN 11. 7. 2002)*
- 8151 *Čestmír Bára, Třebíč: ...Václav Klaus se stal fenoménem 90. let u nás, bohužel nebezpečným pro nás, a ne těm, kteří měli zaplatit za zločiny tzv. „komunismu“ – opak je skutečností, propagace komunismu je stále otevřenější i přes zákaz příslušného zákona, co je nejhorší, darebáci se smějí svým obětem, v mnoha případech budovatelé socialismu byli pověřováni lustrací svých obětí. Proč nedošlo k odpovědnosti těch, kteří zločinecký systém tvořili, uplatňovali, přímo či*

- nepřímo se tímto podíleli na zločinech, kde lámání lidských kostí, justiční vraždy a bezpráví byly státní politikou pod vedením KSČ? (LN 30. 8. 1999)*
- 8152 Zdena Bürgerová, Kamenný Újezd: *...Sledovala jsem v pátek část vysílání z Poslanecké sněmovny a bylo mi úzko, velice úzko, když jsem pozorovala chování komunistických poslanců a jejich vědomí moci... Petr Hora, Praha: Klaus zapomíná? Jednání českého premiéra opravdu musí pohoršit každého slušného občana. Ale nechápu pobouření prezidenta Klause. Že by zapomněl, jak on sám před volbou prezidenta navštívil poslanecký klub KSČM? Anebo to dělal snad z vyššího principu mravního a Gross ne? Tvrdit, že není prezidentem díky komunistům, protože volba byla tajná, je asi tak věrohodné, jako když Kalousek vyčítá Grossovi majetkové poměry, místo aby zametal před vlastním majetkovým prahem... (MfD 7. 4. 2005)*
- 8153 Klaus jmenoval Havla vicepremiérem pro ekonomiku! Nejde ovšem o Havla Václava, nýbrž o Jiřího, vysokoškolského ekonoma. Jeho příchodem stoupl počet bývalých členů KSČ v kabinetu na šest, tedy na rovnou třetinu. (Týden, č. 2/2006, str. 23)
- 8154 Miroslav Korecký: *...Bolševika se dnes nebojím, ten už se nevrátí... Osobně už s KSČM nemám problém. Je to jiná doba a jiná komunistická strana... (Týden, (6. 3. 2006)*
- 8155 (kop): *V ČSSD začal útok proti zákazu vládnout s KSČM... Jaroslav Foldyna zdůrazňuje, že usnesení bohumínského sjezdu z devadesátých let straně nebrání vytvořit menšinovou vládu, které by mohli dát komunisté „tichou podporu“. Diskuse o bohumínském usnesení je nadbytečná podle lídra ČSSD z Moravskoslezského kraje Petra Víchy. Míní, že v případě potřeby není pro politiky problém různé zákazy a usnesení z minulosti přehodnotit... (MfD 29. 4. 2004)*
- 8156 (zup): *Sociální demokracie se snaží vyvést komunisty z izolace... Špidla: „Myslím si, že osm let po převratu je čas na to vymazat z duší lidí tuto nenávisť a skoncovat s občanskou válkou mezi bývalými komunisty a antikomunisty.“ (LN 10. 8. 1998)*
- 8157 (toh): *Spolupráce s komunisty? Ještě uvidíme... ČSSD až dosud kontakty s KSČM zakazuje tzv. bohumínská rezoluce z roku 1995. Zrušení rezoluce přímo na sjezdu požadoval například předseda poslaneckého klubu ČSSD Zdeněk Škromach (K.L.: člen KSČ před listopadem 1989) a neúspěšná kandidátka na místopředsedkyni Vladimíra Al Malikiová. „Takovéto prostředky, tedy zákazy, do moderní evropské demokratické politiky nepatří,“ řekla Al Malikiová, která nyní pracuje jako tisková mluvčí Ministerstva školství... (LN 9. 4. 2001)*
- 8158 (jam): *10 bodů, jimiž Paroubkova vláda vešla do dějin... 1. Komunisté už nevadí. Paroubek je první vrcholný polistopadový politik, který připustil návrat komunistů k moci. KSČM už podle něj není nebezpečná a je třeba ji integrovat. Obě levicové strany schválily zákony, na nichž Paroubek stavěl volební kampaň – například o neziskových nemocnicích či o registrovaném partnerství... (MfD 17. 8. 2006)*
- 8159 *Sněmovna uspořádala seminář k výročí 17. listopadu 1989. Premiér Paroubek na něm ujistil, že KSČM není nebezpečím pro demokracii. (Týden 21. 11. 2005)*
- 8160 Pavel Šafr: *Paroubek nebo svoboda... Nejhorším příkladem Paroubkova odhodlání být úspěšný za jakoukoli cenu je jeho ochota spojovat se při prosazování svých představ s komunisty. Sám řekl, že mu takové spojení nevadí. Může prý přijímat zákony třeba i s Marťany. Takové šokující sdělení lze chápat i jako urážku Marťanů. Marťané totiž nezlikvidovali svobodu v naší zemi*

- a nepřivedli ji hospodářsky na buben. Pak je tu ještě jeden smutný rozdíl: komunisté na rozdíl od Marťanů bohužel existují... (MfD 19. 1. 2006)*
- 8161 *Miloš Zeman v dalším ze svých vzkazů z Vysočiny: „Já se domnívám, že lidé, kteří byli zhnuseni minulou politikou ČSSD, a proto nechtějí jít k volbám, by udělali lépe, kdyby alespoň jako menší zlo než nejít k volbám volili komunistickou stranu.“ (Týden, 20. 2. 2006, str. 97)*
- 8162 *Gabriel Sedlák: Havel: Komunisté se chovají jako před únorem 1948... Šéfa ČSSD Miloše Zemana ale nárůst preferencí komunistů vůbec nezneklidňuje. „Povede to k tomu, že se zabetonuje (KSČM) v neostalinistickém pojetí, setrvá v tom nadšena a nereformuje se do demokratické strany, byť levicové, což povede k jejímu zániku,“ řekl včera předseda vlády Zeman... (LN 22. 9. 1999)*
- 8163 *Miloš Zeman: „Co by se stalo, kdyby...“ (Zvláštní leták: Úplný text jednoho z pamfletů Miloše Zemana karikující budoucnost od června 1990 do února 1992). Tam o Únoru 1992 napsal: Nemáme se za co stydět, píše Rudé právo při příležitosti obnoveného výročí Únorového vítězství. ÚV KSČ zřídil komisi pro zpracování dokumentu, kriticky analyzujícího období antikomunistické kontrarevoluce v letech 1989–1991. Její hlavní viníky je nutné nesmlouvavě postavit před soud. Tento scénář proběhl již dvakrát. Volební program KSČ z roku 1946 je značně podobný volebnímu programu dnešní komunistické strany. Kdyby tato strana vládla již v sedmáctém století, patrně by vydala dokument s názvem Poučení z krizového vývoje 1618–1620, v němž by děkovala za bratrskou habsburskou pomoc a zjišťovala, že dějiny prokázaly správnost internacionalistické linie Slavaty a Martinice. Potřetí se tento scénář opakovat nebude. (Poznámka K.L.: Zeman je také bývalý členem KSČ).*
- 8164 *Milan Knížák: ...Když jsem se v roce 1970 vrátil, byl 1. máj, padal déšť se sněhem a mě od první chvíle pronásledovali estébáci. Všichni ti, co zradili, pronásledovali, trestali, rozhodovali o osudech jiných, zůstali dodnes nepotrestáni a vypadá to, že jediný, kdo je může potrestat, je bůh, osud nebo nějaký jiný vyšší princip. Komunisté a jejich přísluhovači se zmocnili obrovské porce majetku proto, že se dobře orientovali, věděli, kde co je, a byli prostí skrupulí. Dnes jsou z mnohých takzvaní kapitalisté... Nepotrestání těch, kteří způsobili lavinu křivd, kteří zničili bezpočet osudů celých rodin, stojí jako velký vykřičník ve středu naší společnosti. Kdo ho nevidí, nebo nechce vidět, mlčky prohlašuje, že s těmito křivdami souhlasí. Jedenadvacátého srpna 2001 bylo prázdno a smutno. (Reflex, č. 35/2001)*
- 8165 *Karel Steigerwald: Zákaz zápachu... Hvězdná hodina komunismu pominula a kdo si chce uchovat nynější svobodu, musí svůj zrak napínat dopředu. Vzadu už je jen zápach, který uráží, ale neohrožuje... (LN 12. 3. 1996)*
- 8166 *Pavel Panenka: Čekáme snad na nové zvonění klíči?... Zatím jsem i já „protikomunistickým optimistou“, čili doufám, že si sociální demokracie uvědomí, že spojení s komunisty by znamenalo její zánik. I k tomu už v minulosti došlo... A úkolem politických stran je dostat voliče k urnám, jinak naše polistopadová, tolikrát prokletá pohádka skončila. (Princip č. 42/2000)*
- 8167 *Asi bude potřeba nová revoluce... „Ve vzduchu“ je cítit nevypořádání se s komunistickou minulostí v našem národě. Bude asi potřeba nové „revoluce“. Ve smyslu pozvednutí mysli a hlasu proti zločinecké organizaci, která v období teroru v letech 1948–1989 způsobila trauma mnoha lidem, spustila vlnu pokrytectví, udavačství a v konečném důsledku implantovala do mysli spousty lidí předsudky. (LN ad LN 16. 11. ?)*
- 8168 *Martin Mejstřík: Dokud je tu KSČM, revoluce pokračuje. (LN 16. 11. 2005)*

- 8169 (ČTK): „Senát čeká boj o zákaz komunistů.“ (MfD 28. 7. 2005)
- 8170 Pavla Mrázková: *Čím je politik známější, tím méně hlasuje... Posledním výraznějším případem se stal zákon, který se snažila prosadit pravice a který měl postavit mimo zákon minulost komunistické strany a všechny totalitní projevy komunismu. Pravicoví poslanci tehdy chyběli a komunističtí a sociálnědemokratičtí zákonodárci pak bez problémů zákon zamítli... Předseda KDU-ČSL Jan Kasal neúčast svých poslanců zdůvodnil slovy: „Nikdo se neflákal, pracovali ve svých kancelářích.“... Vladimír Laštůvka... zmeškal 31 % hlasování... (LN 1. 6. 2000)*
- 8171 Jaromír Slomek: *Komunisti... Co vám, komunisté, povědět jiného než dvě slova Ferdinanda Peroutky, adresovaná na počátku padesátých let jednomu z vás: „Držte hubu!“... (LN 23. 5. 1995)*
- 8172 Tomáš Vystrčil: „Na zákaz komunistů není pozdě.“ (Věrní zůstaneme, č. 9/2005)
- 8173 M. Nevole: *Slovensko na prahu léta... Ale zcela zásadní zprávou z voleb na Slovensku je, že zcela propadli komunisté a se ziskem 3,88 % se do slovenského parlamentu nedostali. A také HZDS, která až dosud vždy volby vyhrávala, v sobotu propadla. Získala 8,8 % hlasů a skončila až předposlední. Takže Slovensko ukázalo, že komunisté už u nich nemají žádnou šanci a také Mečiarův nepřijatelný populismus se lidem přejedl... (Věrní zůstaneme, č. 7/2006)*
- 8174 *Čo píšu iní: Slováci vo voľbách namiešali guláš... Frankfurter Allgemeine: „Dobrou správou je, že z parlamentu vypadla KSS, zlou, že sa do neho vracia šovinistická SNS. Po Poľsku sa teraz aj na Slovensku zviditeľnil silný ultrapravicový prúd...“ (Pravda, 20. 6. 2006)*
- 8175 (reuters, AP, mem): *„Rudý princ“ se stal prezidentem Itálie. Volba exkomunisty Giorgia Napolitana ukončila dlouhé týdny sporů o moc mezi pravíci a levíci... (MfD 11. 5. 2006)*
- 8176 Karel Kříž: *Rudý princ prezidentem Itálie... Proč „první Evropan“ Romano Prodi prosadil za prezidenta senilního geronta z bolševické líhně... Bez komunistů asi v Itálii nejde nic. Ve volbách by bez nich Prodi dostal napráskáno a také místnímu obyvatelstvu komunisti nejspíš tolik nevadí... (51 PrO, č. 5/2006)*
- 8177 *„Komunisté nemají právo na účast v politice.“ Prohlášení u příležitosti konference „Komunismus 10 let poté: Ztráta historické paměti?“ konané v Praze dne 4. listopadu 1999. (LN 12. 11. 1999)*
- 8178 *Rodí se nová komunistická internacionála. Na schůzce v Berlíně bylo dohodnuto založení Strany evropské levice... Jedenáct stran se v Berlíně z iniciativy německé PD (Strana demokratického socialismu) domluvilo na založení Strany evropské levice... Zúčastnilo se devatenáct politických uskupení včetně dvou z ČR (KSČM a SDS)... (Týden č. 4/2004)*
- 8179 Karel Vodička: *Volby s břichabolem... Ve východních zemích jim tleská téměř každý třetí, ale i na západě mají tentokrát šanci. Strašidlo komunismu vylezlo z hrobu a má se čile k světu. A vousatý Karel Marx s potutelným úsměvem kyne pravici... (MfD 15. 9. 2005)*
- 8180 (šlo, mcm): *KSČM: jediní nereformovaní v Evropě. Čeští komunisté mají velkou šanci stát se opravdovou atrakcí Evropského parlamentu: budou tu totiž zřejmě jedinými skutečnými a „nereformovanými“ komunisty, které volíci nových členských zemí do Evropského parlamentu vyšlou... Financial Times napsal: „Pět evropských poslanců KSČM by znamenalo nejsilnější a nejkovanější komunistický kontingent ze všech nových členských zemí.“... Zvláštní postavení KSČM na evropské scéně je dáno jejím polistopadovým vývojem: na rozdíl*

- například od polské či maďarské komunistické strany se KSČM nikdy nereformovala a nezměnila ani název... (MfD 10. 6. 2004)*
- 8181 Saša Procházková a Libuše Frantová: Dostanou se komunisté znovu k moci? (19. 11. 2003 pravděpodobně v některém regionálním moravském tisku)
- 8182 Čestmír Hofhanzl: *...Ve východní části Německa volí postkomunistickou PDS členové bývalé nomenklatury a jejich rodiny. V ČR volí členové bývalé hospodářsko-politické nomenklatury a jejich rodiny ODS. Ta jim zaručuje, že nebude zpochybněno jejich právo k nově nabytému majetku. KSČM volí poškozování a ublížení a skupiny s nízkými příjmy. Obě strany si budou rozumět: ODS bude voliče strašit komunismem, komunisté budou poukazovat na vyžírkovství nových kapitalistů... (LN 17. 1. 2000)*
- 8183 Karel Steigerwald: *Nenávistná labuť píseň. Antikomunismus znamená nechtít hodnoty a praxi komunistů... Evropský socialismus nebyl nikdy spojencem komunistů – byl k nim alternativou, byl zásadně jinou cestou. U nás dochází ke splývání obou hnutí... (MfD 31. 8. 2006)*
- 8184 Miroslav Macek: *Klidně spát na levicovém obláčku... Málokdo předpokládal, že po padesátileté zkušenosti s komunismem a reálným socialismem se tak rychle dočkáme doby, ve které je možnost postupného návratu komunistů k moci tolik otevřená a kdy se sociální demokracie v souboji o vysoký počet levicových voličů chtíc nechtíc (ale spíše chtíc) zřetelně posouvá stále více doleva... Nejsme v tom ovšem sami: rakouská politická scéna nedávno utrpěla značný šok, když se v zemských volbách poprvé dostalo do parlamentu pět zástupců rakouských komunistů a v tradiční lidovecké baště byli zdaleka nejúspěšnější sociální demokraté... (MfD 3. 11. 2005)*
- 8185 Boris Němcov (46), ruský politik a poradce ukrajinského prezidenta Viktora Juščenka, na otázku, kolik bude jeho dceři, až se Rusko stane demokratickou zemí: „Tak to vám řeknu přesně. Čtyřicet. Země potřebuje čtyřicet let, aby se zbavila komunismu.“
- 8186 Blanka Kubešová: *S komunisty za jeden provaz... Všechny parlamentní strany bez rozdílu uzavřely koalice s komunisty... Dnes má komunistická strana u nás už své pozice a ve vyčkávací poloze má praxi a trpělivost víc než kdo jiný... (LN 8. 2. 1999)*
- 8187 Milan Kučera: *V šlépějích Národní fronty... Jan Hartl považuje za úkol realistických politiků začít hledat způsob, jak vtáhnout KSČM do hlavního politického proudu. Je cílem společnosti zjednodušit sestavování funkčních vlád? To jsme si mohli ponechat Národní frontu. Po spolupráci s KSČM na komunální úrovni by měla začít integrace KSČM i do vrcholné politiky. Dovedl by si někdo něco podobného představit po více než 12 letech v bývalém západním Německu?... (LN 2. 5. 2002)*
- 8188 STEM: KSČM ve vládě nevdává 38 % lidí. (MfD 29. 9. 2005)
- 8189 (iDnes): *Nejvíce jde o moc ODS, myslí si lidé... A čtvrtina lidí vnímá komunistickou stranu jako záruku demokratických poměrů. (MfD 4. 5. 2006)*
- 8190 Pavel Verner: *Vzkaz od voličů... Celých 45 procent si myslí, že by KSČM měla mít podíl na moci, aby se zdemokratizovala... (Právo, 30. 11. 2005)*
- 8191 Předseda klubu KSČM Kováčik 29. 6. 2006 na tiskové konferenci v době volby předsedy sněmovny: „Vládu jedné strany už nikdy nechceme připustit.“
- 8192 (brr): *Petr Cibulka: „Nechcete-li být obelháni a okradeni, nevolte parlamentní strany!“... Českou republiku označuje za kriminální stát, ve kterém vládnou bolševici. Mimochodem jeho program lze shrnout do jedné věty, kterou on sám neúnavně vpisuje do pojmenování strany. Celý název zní: „Pravý blok – strana*

- za ODVOLATELNOST politiků, NÍZKÉ daně, MINIMALIZACI byrokracie, SRAVEDLIVOU justici, REFERENDA a PŘÍMOU demokracii.“ (MfD 18. 5. 2006)
- 8193 *Rudé nebezpečí...Předseda strany Miroslav Grebeníček už ve čtvrtek oznámil, že se komunisté začínají připravovat na volební vítězství a převzetí moci v zemi... (LN 18. 9. 1999)*
- 8194 *Komunisté nabízejí účast v kabinetu sociální demokracie bez unionistů a lidovců, nebo jeho podporu, jestliže politika ČSSD nebude v rozporu se zásadními body jejich programu. Vládu by měl ovšem opustit i premiér Vladimír Špidla. „Nezakrýváme, že i my chceme vládnout,“ řekl předseda poslaneckého klubu KSČM Pavel Kováčik. (Ekonom, 24.–30. 6. 2004, č. 26/2004, str. 8)*
- 8195 (gas): *Komunisté: „Návratu socialismu se dočkají ještě dnešní padesátníci...“ (LN 23. 7. 1999)*
- 8196 *Adam Drda: ...Těžko hledat lék na komunistickou rakovinu. Zákaz po 10 letech od listopadu 1989 by asi příliš nepomohl, a tak zůstává jediná naděje: Spolupráce demokratických stran a jejich orientace na voliče, nikoliv na vlastní prospěch... (LN 20. 5. 1999)*
- 8197 *Petr Fleischmann: Strana, která přežívá i svou smrt. S komunisty se zřejmě budeme muset naučit žít, což neznamena sdílet jejich zhoubný pohled na svět... Hlasy, že komunistická strana udržovaná v menšinovém postavení a respektující demokratický pořádek nepředstavuje při současném rozvržení sil ve světě žádné nebezpečí, jsou stále početnější... (Přítomnost, jaro 2006)*
- 8198 *Miloš Čermák: ...Diskuse o poslankyni Konečné ukazuje, že nevíme, co s pohrobky starých časů... Zvolení vůbec nejmladší poslankyně právě z řad komunistů je ránou pro ty, kteří donedávna suverénně tvrdili, že se existenci komunistické strany nemá cenu znepokojoovat. Protože jde beztak o partaj, která dříve nebo později zajde na sešlost věkem svých voličů... (LN 17. 7. 2002)*
- 8199 *Ota Kmínek: Proboha ne!... Pak přišel rok „89“. Socialismus v háji, komunisté rozprskli do pravicových stran, nadšenci udržují KSČ. Máma si kapitalismu užila krátce, ale táta umřel před dvěma týdny. Den nato čtu v LN na titulní straně: „Čeští komunisté: Už dnešní padesátníci se dožijí socialismu!“ Proboha, vždyť já jsem dnešní padesátník!... (LN 4. 3. 2002 ad LN 19. 2. 2002)*
- 8200 *Generální tajemník KSČ Miroslav Štěpán: Je jasné, že 21. století bude patřit socialismu. O tom jsem pevně přesvědčen. (LN 9. 2. 2002)*
- 8201 *Benjamin Kuras: „...Komunismus v nás“, to není jen stesk po rovnostářství a glajchšaltu, a vůbec už ne touha po spravedlivém uspořádání společnosti. Komunismus v nás, to je neúcta k tradicím, předkům, staletým moudrostem, vzdělání, skvělosti, výjimečnosti, odlišnosti a úspěchu. Komunismus v nás je závist, touha pokořit, znevážit, manipulovat. Komunismus v nás je touha po snadných a jednoduchých řešeních. Komunismus v nás je lenost učit se nové, podstupovat rizika, potýkat se s překážkami, dotahovat věci k dokonalosti, zvykat si na konkurenci, neustále se zlepšovat. Komunismus v nás je víra, že někdo nám něco dluží, že se o nás musí postarat a že si od něho můžeme brát, co se nám zachce. Komunismus v nás je sveřepé prosazování průměrnosti proti výjimečnosti a laciné podbíhání vulgaritě a křupanství. Komunismus v nás, to je především neochota přijímat stoprocentní odpovědnost za vše, co děláme a co se děje nám. A nezbavíme se jej, dokud v nepříteli nepoznáme sebe. (MfD 13. 6. 2002)*
- 8202 *Václav Žák: Bolševik v nás? Představa, že KSČM má v úmyslu vrátit minulost, je naivní a nehistorická... Podle mne byl pokus izolovat KSČM hrubou politickou chybou. „Pravice“ pro něj měla dobré důvody: jednak bylo víc medu*

*k rozdělování, jednak vytlačení KSČM mimo „demokratickou“ politiku podstatně oslabovalo ČSSD... Představa, že KSČM vrátí kolo dějin zpět, je naivní a nehistorická. A všichni, kteří by KSČM nejráději zadupali do země, by měli zpytovat svědomí. Není touha po potlačení jiných názorů spíš výkřikem bolševika v nás než uváženým stanoviskem liberálního demokrata?*

*Zcela jiný názor má na téže stránce Lidových novin Emanuel Mandler: Co všechno se (ne)stalo komunistům... Pokusme se letmo vzpomenout, co se komunistům vlastně po listopadu 1989 skutečně přihodilo. Komunistická vláda, ústřední výbor, jednotliví vysocí straníční a státní činitelé – nikdo nebyl volán k odpovědnosti. Milosrdně zacházel nový režim s Národní frontou: národní socialisté a lidovci dostávali ještě v roce 1990 dotace ze státního rozpočtu... Pořádaly se „kulaté stoly“, u nichž se dělo vše možné, jen tu neprobíhalo zápolení demokratických zástupců o moc s komunisty. Spolu s novými lidmi dotvářeli tu již zcela poražení komunisté podivuhodné pokračování Národní fronty a účastnili se dohadování o konkrétních záležitostech vývoje země. Majetek KSČ byl „konfiskován“ tak neprůhledně a tak dlouho, že jej komunisté mohli pohodlně vytunelovat. Předsedou federální vlády se stal nomenklaturní Marián Čalfa. Činitelé KSČ nebyli voláni k politické a morální odpovědnosti za zavedení a udržování diktatury, ani za konkrétní trestné činy. Strany Národní fronty se směly přes noc „obrodit“... Má-li být politická reflexe minulosti k něčemu dobrá, nemůže se vyhnout analýze listopadového prvního kroku. (LN 9. 7. 2002)*

8203 Petr Dudek a Adam Drda: „Kdopak to ve stínu čeká na moc? Z rukopisu knihy reportáží a analýz na téma komunismus u nás.“ (Přítomnost, jaro 2006). (K.L.: Kniha mezitím již vyšla v nakladatelství PASEKA, Praha-Litomyšl, 2006).

8204 Martin Jan Stránský: *Bob Dylan v šedesátých letech napsal píseň o tom, že „časy se mění“... Při posuzování naší časomíry jsme ale zjistili, že není v pořádku. Komunisté ji totiž vůbec neudržovali, nikdy ji nenatáhli a nakonec z ní vykradli všechny součástky, které ještě nestihly zrezavět. Nový režim se jí rychle chopil a hned ji natáhl, aniž by ovšem zajistil nezbytné opravy. Tento náš hlučný a vrzající „časostroj“ tedy běží, i když poněkud krkolomně a nepravidelně. Vedle něho ovšem pracuje – tiše, přesně a neúprosně – elektronická digitální časomíra budoucnosti. Jsou určité náznaky, že si jí konečně začínáme všimat. S výjimkou demagogů z řad komunistů a republikánů se všechny strany naší země zavazují k integraci do NATO a EU. Co stále chybí, je rozhodující krok mezi vědomím o nutnosti změn a skutečnou transformací. Bude to těžký krok, neboť ve společnosti jsou hluboce zakořeněny vlastnosti jako sobeckost, xenofobie a vyhybovost, špatně maskovaná různými racionalizacemi... (Nová Přítomnost, č. 6/2006)*

8205 Jiří Hanák: *Rehabilitace... Je třeba rehabilitovat poctivou práci, vzdělání a úctu před zákony, zejména před těmi nepsanými. Pokud tak neučiníme, zůstane nám nálepka pouhé postkomunistické země... Je naprosto nutné rehabilitovat poctivou práci. Neboť jen ta může ospravedlnit majetek jakkoliv obrovský. Získal-li geniální pan Gates desítky miliard dolarů tím, že vymyslel Microsoft, nikdo normální jeho bohatství nemůže zpochybňovat. Vstoupil-li však u nás před čtyřmi lety do velké politiky chudý pediatr či zubař a dnes mohou vykázat majetky milionové, jde o nepochybnou zlodějnu. Legitimní majetky totiž nevznikají eskamotážemi obchodními, založenými na preferenčních informacích a politických stycích. Tím neobohatili společnost a také sebe, jak přikazuje a dovoluje protestantská etika byznysu, nýbrž obohatili jen sebe na úkor společnosti...*

8206 JUDr. Rychetský v televizní debatě s Dr. Přidalem: *Nejvíce nyní nezlobí lidi minulost, ale to, že staří zlí znovu vítězí, tentokrát ekonomicky a mají se lépe než*

- za vlády komunismu. Že si tvoří nové mafie. (Datum pořadu nezjištěno). (Poznámka K.L.: Podíl doktora Rychetského na té vzniklé a jím konstatované situaci, je ovšem nesporný).
- 8207 ...Česká cesta privatizace prosazená Klausovou vládou umožnila, aby ekonomický a následně i politický vliv získali prakticky ve všech větších podnicích či bankách právě ti lidé, kteří je vedli či v nich pracovali ještě před rokem 1989. Startovací čára totiž navzdory Klausovým ujištěním nebyla stejná – staré kádry měly zkušenosti, vzdělání a informace i zahraniční kontakty. Proto se z nich stali oslavovaní kapitáni české ekonomiky a dnes jsou z nich kovaní demokraté, působící ve všech stranách: málokoho tento skandální stav pohoršuje a překvapuje... (Národní obroda 11. 8. 2000 dle LN 14. 8. 2000)
- 8208 Petr Bakalář, psycholog: *Odvaha se vyplácí, nesmí jí ale být příliš... Selekční tlak, který v minulosti eliminoval podvodníky, slábne. Po určitém počtu generací mohou podvodníci ve společnosti převážit...* (LN 1. 6. 2002):
- 8209 Petr Placák: *Česká polistopadová reprezentace udělala neoddiskutovatelnou chybu: nedokázala před postkomunistickou společností rehabilitovat postavení a důležitost střední vrstvy a jejích hodnot, nedokázala prosadit přesvědčení, že občanskou společnost lze budovat jen v rámci morálních hodnot...* (LN 14. 11. 1997)
- 8210 Adam Drda: *...Měli bychom si uvědomit, že český stát se může dostat z postkomunistického maléru jen tehdy, budou-li jeho představitelé schopni jít proti proudu, podaří-li se jim nalézt evropskou tradici, kriticky hodnotit vlastní minulost a vyrovnávat se s ní. Pokud se budou naopak spojovat v tom nejhorším, co ve společnosti dřímá, zůstaneme bezmocně trčet kdesi na periferii...* (LN 8. 12. 1998)
- 8211 Bohumil Doležal: *...V první řadě nejde o dopadení viníků a zúčtování s nimi, ale o to najít a prosadit správné řešení pro budoucnost. Pokud jde o politické viníky, je třeba mít na paměti, že chybovat je lidské a odpouštět žádoucí – ostatně jednou se sami můžeme octnout, obrazně řečeno na politické lavici obžalovaných... To znamená také říci jim jasně: Vyvést z krize můžeme zemi jen společně. Pomoc, o kterou vás prosíme, bude i vás něco stát...* (LN 18. 5. 1998)
- 8212 Emanuel Mandler: *...Evropa by si měla zvyknout, že cesta k budoucnosti je málokdy jednomyslná, většinou je o ni naopak zapotřebí svádět urputný politický zápas...* (LN 16. 3. 2000)
- 8213 Milan Kyncl: *...Netušili jsme ve své naivitě, že svoboda a demokracie nejsou zadarmo, za zacinkání. Že to je něco, nač se musí zatraceně makat...* (LN 18. 11. 1997)
- 8214 Miloš Rejchrt: *...A nebudeme-li o svou svobodu trpělivě pečovat, zaroste bolševníkem...* (LN 31. 12. 1999)
- 8215 MUDr. Jiří Kilian: *...Je třeba vytvářet prostor pro rozumnou činnost a dobro a necouvat před hlupáky a grázly. Nelze být dobrý a mlčet ke zlu...* (LN 3. 1. 1997)
- 8216 *Po vzoru slovenského Ústavu paměti národa, bude prý v ČR zřízen centrální institut pro dokumentaci totality. (Návrh ale neprošel parlamentem v roce 2002). (Kanadské listy, č. 1–2/2005)*
- 8217 Jaroslav Holík, hokejový mistr světa: *Uznávám jen jediné: tvrdou práci. Věřil jsem tátovi, že komunismus je největší lumpárna... Iritují mě takoví politici, jako je Tlustý nebo Dlouhý, když vyprávějí, že chtěli systém rozvrátit zevnitř. Houby, byli u komunistů proto, aby se měli dobře... Aby to nevypadalo, že jsem pořád jen komunistům nadával, musím se přiznat, že jednou jsem se zachoval jako posera.*



- Abych mohl hrát v Dukle, v roce 1971 jsem proti svému svědomí jako všichni důstojníci podepsal souhlas se vstupem sovětských vojsk do Československa. Dodnes mě to trápí a nevyrovnal jsem se s tím, i když jinak jsem ten život prožil čestně...* (MfD 23. 9. 2004)
- 8218 Jiří Balvín, generální ředitel ČT: *...Normální populace se nikdy nebude masově zajímat o politiku...* (LN 18. 4. 2002)
- 8219 Bohumil Pečinka: *...V českých zemích se buď planě moralizuje, nebo se mluví o politice jako o svinstvu. Přitom se v ní odehrávají tytéž věci jako všude ve společnosti...* (Reflex č. 36/2000)
- 8220 Pavel Šafr: *... Jak si jinak vysvětlit, že heslo liberalismus bylo u nás pochopeno jako zelená pro lupiče a podvodníky?... Stále před námi stojí nevyřešené dilema, co si počít se svobodou...* (LN 17. 11. 1997)
- 8221 Konference „Komunismus deset let poté: ztráta historické paměti?“ Termín konání: 4. 11. 1999. Pořádající instituce: Konrad Adenauer Stiftung, Česká křesťanská akademie, Občanský institut. Program konference.
- 8222 (čtk): *Pětice osobností vyzývá k přerušení komunikace s komunisty... K okamžitému přerušení všech forem komunikace a spolupráce s představiteli komunistů, a to i na komunální úrovni, vyzvala dnes všechny demokratické představitelé pětice známých osobností. Tu tvoří bývalý šéf Bezpečnostní informační služby Stanislav Devátý, předseda KPV Stanislav Drobný, bývalý mluvčí ÚDV Tomáš Hornof, ředitel Občanského institutu Michal Semín a někdejší náměstek ředitele ÚDV Pavel Žáček. „Nejsme již dále ochotni mlčky trpět projevy nezodpovědnosti a nedůslednosti v naší společnosti. Projevy, které podle našeho názoru ve svých důsledcích vedou k ohrožení svobody a spravedlnosti. Za nedůsledné považujeme takové projevy chování, které vedou k tolerování a legitimování komunistických idejí i těmito idejemi inspirované praktické politiky,“ napsali signatáři výzvy...* (LN 3. 11. 1999)
- 8223 *Protest v Den lidských práv. Na mítink proti komunistům přišlo v Ústí nad Labem osm lidí.* (MfD 2005?)
- 8224 *Názorná agitace. Jenom ne komunisty! (Leták o tom, proč volit komunisty).*
- 8225 *Totalita.cz. Vznik a vývoj totalitního režimu v Československu.* (Stránka z internetu 4. 9. 2005)
- 8226 *Očistný oheň... V neděli 7. 11. 2004 se koná na tradičním meziříčním ostrohu Labe a Ploučnice již 5. ročník happeningového pokusu o vymýcení komunismu okultní cestou pod názvem „Upalme Lenina“. Zážeh proběhne v 18.00 hodin a vítaným podpalovacím materiálem jsou hlasovací lístky KSČM pro krajské volby. Kdo tyto přinese, bude odměněn jedním pivem. Za Vlastenecký klub Děčín na akci zve Miroslav Červenka.* (Princip 5. 11. 2004)
- 8227 *Komunistům vzali Letnou. Na 1. máje obsadí pláň političtí vězni... Z původních 450 tisíc postižených žije dnes už jen necelých osm tisíc...* (Týden 21. 11. 2005)
- 8228 *První máj bez komunistů a nikdy jinak. Letná '06.* (Zvací leták)
- 8229 *Letná proti komunistům. První máj. Komunisty slavící Svátek práce vytlačili z Letné jejich odpůrci.* (MfD 2. 5. 2006)
- 8230 *Setkání na Letné propagovalo pravici.* (LN 2. 5. 2006)
- 8231 *Jedno z protikomunistických hesel: „Nebudu volit ty, kteří mi lhali. Ty za bukem!“*
- 8232 *Karel Steigerwald: Komunisty nebijte, i když komunismus je bití... Poslance Dolejše přepadli a zbili. Prý to udělali proto, že je Dolejš komunist, říká poškozovaný... Komunismus je bití, napsal Ludvík Vaculík asi v roce 1988. No tak dnes pro změnu bijí komunistu. Asi vědí proč. Vzkaz násilníkům: s komunismem se vyrovnat neumíte. Dokážete je leda v noci ze zálohy přepadnout. To je podlé*

- a nezákonné. S nynějším rozkvětem komunismu to přímo souvisí... (MfD 27. 5. 2006)*
- 8233 Karel Steigerwald: *...Být označen za antifašistu je hodné úcty, zatímco antikomunista zůstává jakýmsi darebákem. Přitom ta dvě slova mají společný hluboce lidský zdroj: nechtít ty mrtvé!*
- 8234 Jří Pehe: *...Ani plamenné projev na Letné jaksi nemohly zastřít, že „komunistické nebezpečí“ v Česku bobtná do podoby mnohohlavého draka hlavně v době předvolební kampaně... (Právo, 3. 5. 2006)*
- 8235 Senátoři Jaromír Štětina a Martin Mejstřík vás zvou na tiskovou konferenci „www.zrusmekomunsity.cz.“ Program a podpisový arch petice.
- 8236 *5 000 triček proti komunismu. Petici antikomunistů za zákaz KSČM už podepsalo 60 tisíc lidí... Senátoři Mejstřík a Štětina mají nový plán, jak zakázat komunisty. Paragraf, který má donutit KSČM vypustit ze svého názvu slovo „komunistická“, chtějí prosadit do nového, včera Sněmovnou schváleného trestního zákoníku. (MfD 8. 12. 2005)*
- 8237 Trikem proti komunismu. Nastal čas převléknout trika a vyjádři svůj vlastní názor. (Leták vložený do periodika Přítomnost, zima 2005)
- 8238 Z Letné na Žofín. Memorandum KPV ČR z celorepublikového setkání konaného dne 23. června 2006 na Žofíně s mottem: „S komunistickou stranou nelze vybudovat trvale demokratický stát.“
- 8239 Formulář „Petice proti zrušení lustračního zákona“.
- 8240 Dopis Martina Mejstříka a Jaromíra Štětiny z 11. 2. 2005 Skautskému sněmu v Třebíči s přílohami. V listě mimo jiné se píše: *Skauti vždycky v naší zemi stáli na straně práva, spravedlnosti a pravdy a byli příkladem osobní statečnosti. Dovolte, abychom vašemu skautskému sněmu popřáli hodně zdaru v jednání. Je to důležité nejenom pro Vás, ale pro nás pro všechny!*
- 8241 Pozvání k naději. Setkání křesťanů Praha 17.–19. 6. 2005. Zvací leták s programem.
- 8242 Petruška Šustrová: *Cesta od komunismu je trpká... A co my? Neslyšíme snad málem obden, že mezi komunismem a nacismem je zásadní rozdíl? Říkají to hlavně lidé, kteří se na komunistické totalitě podíleli nebo k ní mlčeli, ale říkají to i někteří z těch, kdo se jí vzepřeli. Ta naše cesta bude taky ještě dlouhá, budeme si muset připustit ledacos nepříjemného. Jinak se však od minulosti ne-osvobodíme... (LN 16. 12. 1998)*
- 8243 Shakespeare v Richardu III. o politické moci: „Jen hlupák nepozná, že je to lež. Kdo však má odvahu nahlas to říci?“
- 8244 Marek Stoniš: *...Proč nevolit s rudou lůzou?... (51 PRO, č. 5/2006)*
- 8245 K.L.: Návrh zákona o všech třech odbojích v parlamentu stále nemůže uspět. Trvalý odpor proti uznání III. odboje – toho proti komunismu. Při hlasování chybělo i 23 poslanců ODS.
- 8246 Karel Suchánek: *Zákon o KSČ již pomáhá? Pandořina skříňka? Budeme si vyřizovat úcty?... Citace V. I. Lenina: „Je nutno, abychom byli odhodláni k jakékoliv oběti a k užití všeho možného: úskoků, smyšlenek, ilegálních metod; odhodláni zamlčovat a překrucovat pravdu. Zkrátka je to zájem třídního boje, z něhož vyvozujeme svoji morálku. (Reliéf, 4. 10. 1993)*
- 8247 Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna 2005, IV. volební období. Návrh poslanců Josefa Janečka, Marka Bendy, Viléma Holáně, Karla Šplíchala, Jaromíra Talíře a dalších na vydání zákona o zásluhách demokratického odboje. Znění celého návrhu zákona týkajícího se všech tří odbojů. (Věrní zůstaneme, č. 10/2005)

- 8248 Návrh zákona o protikomunistickém odboji. Varianty z roku 1993. (Telegraf 19. 5. 1993, Český deník 25. 1. 1993, Děčínský deník 12. 7. 1993)
- 8249 Daniel Kaiser: *...Když se v roce 1993 přijímal zákon o protiprávnosti komunistického režimu, nastavili zákonodárci poměrně krátké promlčecí lhůty, které se navíc vypočítávaly už od konce roku 1989, tedy doby, jíž vládlo heslo „Nejsme jako oni“. Ještě přijetí zákona o protiprávnosti komunistického režimu tři roky později bylo určitým vítězstvím nad onou atmosférou „co jsme si, to jsme si“... Jako by skutečnost, že v této zemi vládl nezákonný režim, jehož někteří představitelé se dopouštěli zločinů, nám byla v uplynulých deseti letech zcela neznámá. Anebo jako kdyby nám to bylo jedno... (LN 24. 9. 1999)*
- 8250 Jiří Večerník: *...Bývalá komunistická společnost nemizí, nýbrž postupně konvertuje v novou, která obtížně překonává minulost... (Přítomnost, březen 2000, str. 6)*
- 8251 Bohumil Doležal: *...V „Profilech odvahy“ (nejhezčí knížce o politice, jakou jsem kdy četl) Kennedy píše: „Skutečná demokracie, živá, vzrůstající a inspirující, věří v lidi, věří, že lid nejen jednoduše zvolí takové muže, kteří budou obratně a věrně zastávat jeho názory, ale rovněž že zvolí takové muže, kteří se budou řídit svědomitým úsudkem, věří, že lid nezavrhne ty, jejichž oddanost k zásadám je vede k nepopulárnímu postupu, ale že odmění odvahu, bude respektovat čest a nakonec uzná, co je správné.“ Demokracie je tedy věc víry. Uplyne ještě mnoho vody ve Vltavě, než naše veřejnost a naši politici budou schopni dostat tomuto pojetí. Ale to není důležité. Důležité je, že to bylo vysloveno a že o tom víme. (LN 21. 11. 1998)*
- 8252 „Muž, který se postavil tankům.“ Dokument USA o neobyčejném lidském hrdinství neznámého Číňana, který se po velkém krveprolití po demonstracích na náměstí Tiananmen postavil koloně tanků. A ustál to. (ČT 2, 1. 10. 2006)
- 8253 Poradní svitek českého a slovenského zahraničního skautingu č. 59 z prosince 1991 s kritikou způsobu zakončení činnosti Junáka v roce 1970. Autor Miloš Miltner.
- 8254 Osobní psaní Lubky Školouda z 21. 4. 1992 Karlu Lešanovskému o nutnosti „nedat komunistům spát“, jako to uplatňovali na mukly v kriminálech.
- 8255 Junák hlásí, číslo 11/1992 s řadou aktuálních článků o situaci v Junáku. (Např. Václava Nehasila a Vladimíra Kopřivy k poradnímu svitku Miloše Miltnera, obhajobu profesorky J. Peškové od Vlasty Mackové, výzva NChK k „zakopání sekery“, zpráva kandidátní sněmovní komise aj).
- 8256 Některé osobní spory se řešily i rozhovory při různých příležitostech. Například při setkání bratrů Miltnera a Kopřivy na burze skautských sběratelů.
- 8257 *Otevřený dopis pánům poslancům a paním poslankyním Federálního shromáždění s výjimkou poslanců komunistických, týkající se zákona č. 497/1990 Sb., kterým byl po čtvrté v historii českého a slovenského skautingu odebrán majetek organizaci, která se nikdy neztotožnila se žádným z totalitních režimů, naopak byla jimi vždy pronásledovaná a likvidovaná... Domníváme se, že žádný z vás, nekomunistických poslanců, neměl v úmyslu skauty poškodit. Bohužel však přesto došlo k nesouladu zákona s lidskými právy. Nedokážeme navrhnout, jakým způsobem lze právními mechanismy sjednat nápravu, musíme ji však požadovat. Prosíme proto ty z Vás, kteří skauty či skautkami byli nebo ještě jsou, a obracíme se i na ty, kteří tuto možnost neměli a znají nás jen z výsledků naší práce. Pomozte těm, kdo se ze všech sil snaží napravit morální škody napáchané na dětech v minulosti. Zastaňte se nás! Jsme zcela jistě v právu. Podepsáni Doc. Václav Břicháček, náčelník Českého a Slovenského*

- skautingu, Jana Pfeifferová, náčelní kmene dospělých, Jarmil Burghauser, starosta Českého Junáka, Vlasta Macková, náčelní dívčího kmene a za správnost Ing. Karel Vaněk, tajemník ústřední rady.
- 8258 Různé seznamy spolupracovníků StB a stranické skupiny na ústředí Junáka v letech 1968–1970.
- 8259 Olga Šulcová: Agenti v mlze. (Prostor, č. 3/1997)
- 8260 Seznam agentů nasazených na skautské pracovníky. (Důkazy jsou v již odtajněných archivech StB. Částečně poznatky z těchto pramenů zveřejnil již před časem Karel Lešanovský. V současné době se těmito záležitostmi zabývá zvláštní skupina Oddílu Velená Fanderlika).
- 8261 Informace Jiřího Navrátila z 6. 2. 1998 pro ÚRJ a dopis vůdce SO z 21. 1. 1998 bratru Kopřivovi.
- 8262 Dopis Miroslava Chupíka z 30. 10. 2006 Historické skupině pro junácké dokumenty při Oddílu Velená Fanderlika, podle kterého „Hnutí Mikrokolektivů a BL“ nemá sílu očistit své řady od bývalých agentů StB a aktivních členů KSČ.
- 8263 Článek Vladimír Kopřivy – Vlka „1993 – dál ve spárech StB“. Zamyšlení nad dopisem br. Školouda „Studánka křišťálové vody...“ (Skauting č. 1/1993)
- 8264 Výpis z listu Vladimíra Kopřivy – Vlka Historické komisi ÚRJ (a v kopiích Ústřední radě a Karlu Lešanovskému).
- 8265 K.L.: I v současných dramatických dílech se objevují informace o tom, jak krutě komunistický režim zacházel se skauty. Viz zpráva o dlouholetém věznění otce jedné z postav v díle Ivana Klímy „Ani svatí, ani andělé“. (ČT 1, 10. 9. 2006, 20.00)
- 8266 Jiří Kafka: Dobrovolně se vyřadili. Z diskusního příspěvku na IX. sněmu SOVF konaném 9.–10. září 2005 v Rybitví u Pardubic. Výtah z příspěvku končí slovy: *Bývalí členové zločinné organizace KSČ, kteří jsou dnes členy Junáka a jeho čestného Svojsíkova oddílu, svým členstvím v „čestném“ oddíle nijak nezískají zpět svou osobní a skautskou čest, kterou ztratili i s naší důvěrou. V tomto případě mají platnost slova profesora Antonína B. Svojsíka, jehož jméno nese čestný oddíl Junáka: „Lze se smířit s největším nepřítelem, ale nelze odpustit příteli – bratru, který zrazuje.“*
- 8267 M. Mika, Praha: *Rád bych, aby ČIN se vedle inventury minulosti více zaměřil na to, co by nedej Bůh mohlo být. Fikaný bolševik je rád, že se hrabeme ve včerejšku, odpoutává se tím pozornost od jeho vlastní, dobře dávno předem připravené residentury. Ta si nenápadně udržuje vliv a pracuje ke své oblíbené totálmoci... Bolševici jsou i jinde a bez otevřené publicity přežijí ve funkcích i rok 2000. Co pro to učiní ČIN?... (ČIN č. 2/1992)*
- 8268 Návrh Karla Lešanovského na text dotazníku pro skauty-komunisty.
- 8269 Ivan Motýl: Popík a dobře si zacvičit. Část sokolů se zlobí, mají cvičit s Michalem Davidem. Článek končí slovy: *Co si budeme namlouvat. Každý, kdo tu žil za komunistů, musel nějak s vlky výt... (Dokument je dokladem, že i v jiných organizacích minulost prorůstá do současnosti).*
- 8270 Současná morálka sokolství. 3. konference 9.–10. 12. 2005 v Olomouci. (Sokol č. 8/2005), Tyršův klub zahájil. Únava z demokracie. (Sokol č. 10/2005) Další důkazy o politických problémech v Sokole.
- 8271 K.L.: Ze zápisníku... Miroslav Tyrš osm stránek svého zápisníku vyplnil pravidly, která si vytkl jako zásady dalšího života. Je zajímavé, jak mnoho z nich je v souladu se zásadami skautingu. (Sokol č. 12/2005)
- 8272 Opakování „Výzvy Tyršova klubu“. (Princip, 2. 6. 2006)

- 8273 Jan Waldauf, Toronto: Dopis Jaroslavě Pleskačové ze 17. 8. 2006 o dalším vývoji sokolské organizace. (K.L.: Další důkaz o obdobných starostech Sokola jako jsou v Junáku).
- 8274 Těsnopisný záznam začátku plenárního zasedání ÚR Junáka 1. 9. 1970.
- 8275 Záznam o setkání Instruktorské lesní školy v Plané nad Lužnicí 25. 6. 1989. Projednáván svého času v Historické komisi ÚRJ. Předán pravděpodobně již dříve do USA nebo je mezi materiály skladovanými v Litoměřicích u Jaroslava Macka.
- 8276 Listina účastníků setkání ILŠ v Plané nad Lužnicí 25. 6. 1989. (Přemysl Hauser, Břicháček, Kulík, Pachmann, Brych, Chodounský, Kašpárek, Novák, Petrášek, Písko, Řehák, Šebek, Vaněk).
- 8277 (čtk): *Setkání vedoucích junáků-skautů... Starosta Junáka Antonín Sum ve svém projevu poděkoval Svazarmu, ČSTV, Svazu ochránců přírody a dalším organizacím, které přichýlily oddíly skautského typu po dobu zastavení činnosti Junáka. Dále řekl, že Ministerstvo vnitra a životního prostředí ČSR zahájilo registrační řízení, které je nezbytnou podmínkou vzniku každé nové organizace...* (LN 2. 12. 1989)
- 8278 Korespondence a dokumenty Eduarda Pachmanna z doby tzv. „kulatých stolů“ na začátku roku 1990:
- 1) Závěry z porady „u kulatého stolu“ ustaveného Prozatímním ústředím ČJ (do 4. sněmu) – jednání 16. 3. 1990.
  - 2) Zápis hlavních bodů jednání „u kulatého stolu“ – (2. jednání 23. III. 1990).
  - 3) Vyjádření Eduarda Pachmanna k prvním třem číslům nového ročníku Skautingu z roku 1993.
  - 4) Pozvánka Eduarda Pachmanna na konferenci Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou.
  - 5) Dopis Miloše Zapletala Eduardu Pachmannovi z 5. 2. 1997.
- 8279 Dopis Denise Patočky ze 4. 12. 1989 o setkání v Městské knihovně 2. 12. 1989, následných událostech a jeho návrzích pro budoucnost českého skautského hnutí.
- 8280 Dopis Jiřího Čejky z 11. 12. 1993 Denisi Patočkovi o rezignaci na funkci v ústředí Junáka, který je důkazem o tamních vnitřních rozporech.
- 8281 Dopis Miroslava Hlouška z Hradce Králové 30. 1. 1990 o jeho názorech na obnovu českého skautského hnutí po listopadu 1989. Dopis téhož autora Vlastě Mackové. Dopis téhož autora Antonínu Sumovi a další korespondence s tím související.
- 8282 V Junáku se už nejednou stalo to, co je uvedeno z jiné společenské oblasti v dokumentu číslo 7516: „Pokud se nestane a nezařídí to a to,... já v této organizaci nebudu.“ Svého času tento způsob nátlaku použil i náčelník Plajner. Sklony k tomuto způsobu prosazování některých názorů se přenášely i do jednání po roce 1989.
- 8283 Výpis z dopisu skautského střediska v Uhříněvsi ze dne 17. 11. 1990 s kritickými názory týkajícími se aktuálních problémů obnovy hnutí. Doplněno vyjádřením redakce ČINu v č. 12/1991.
- 8284 Zajímavé je mizení záznamů o skautech v biografickém slovníku KDO JE KDO. Ve vydání z roku 2005 zůstal z dřívějších tam uváděných známých aktivních činovníků už jen Jan Pfeiffer. V dřívějších vydáních tam byli uváděni i Václav Břicháček, František Šmajcl a Karel Lešanovský. Je to pravděpodobně nepřímá signalizace toho, že o skautské hnutí slovníkáři neprojeví zájem.

- 8285 Dopis Vladislava Janíka o problémech v ÚRJ s přílohou o jednání OS vs. ÚR 9. 1. 1998 týkajícího se svazků spolupracovníků StB.
- 8286 Poslední rozloučení s dvěma osobnostmi českého skautingu: Miroslavem Brtvou a Františkem Bobkem. K.L.: Jedná se o další nesporný důkaz o tom, že stará česká skautská garda už nenávratně mizí ze scény.
- 8287 Stále se drží společenství tzv. KRUHu. Novým důkazem je vystoupení Jana Pfeiffera na ČT 2 dne 17. 11. 2005 v 15.55 v pořadu „Gaudeamus igitur“ – povídání o skautském oddílu působícím údajně bez problémů v dobách tzv. „normalizace“.
- 8288 Václav Břicháček v časopisu České rady dětí a mládeže ARCHA č. 5/1999: *...Soudím, že každý člověk má předpoklad rozeznávat dobro a zlo – jen ho rozvíjet a pěstovat. Že touha po lásce a přátelství je v lidské přirozenosti – jen ji podporovat...*
- 8289 Jaroslav Pešková v knize „Já, člověk...“ z roku 1991: *...Dovedeme-li reflektovat minulost jen jako to, co se stalo a zapadlo, anebo co může ještě jako trečka ozdobit naši současnost, jsme spíše vetešníky než tvůrci dějin...* Doplněno oznámením o úmrtí autorky.
- 8290 Dopis Václava Břicháčka za náčelnictvo Českého a Slovenského Skautingu ze dne 26. 6. 1990 Přípravnému výboru – Prozatímní ÚR Svazu skautů a skautek Čech, Moravy a Slezska, PhDr. Karlu Průchovi s tímto sdělením: *... Na ustavujícím jednání Českého a Slovenského Skautingu v Žilině jsme vaši přihlášku projednali a jednomyslně ji zamítlí. Důvodem byly podmínky, které jste pro vstup stanovili a které byly posouzeny jako nepřijatelné. Přesto se však neuzavíráme dalšímu jednání, ke kterému bychom rádi přistoupili, pakliže by se změnila Vaše podmínky...*
- 8291 Dopis Eduarda Pachmanna z 21. 11. 1990 Jiřímu Haškovcovi a dopis Eduarda Pachmanna Jiřímu Haškovcovi a Pavlu Macháčkovi.
- 8292 Jiří Haškovec: „Totalita, deformace společnosti a výchovy.“ Text přednášky na konferenci o Evropských hodnotách demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou. (K.L.: Neuvěřitelná slova člověka, bývalého skauta, který patřil k nejzuřivějším rozbíječům českého skautského hnutí. Jako šedovlasý, na první pohled hodný dědeček, nenarazil na konferenci kromě mne na nikoho, kdo by mu hlasitě připomněl jeho fanatickou komunistickou minulost. V současné době se věnuje námořnímu jachtingu).
- 8293 Soubor dokumentů odmítajících důstojné zařazení Oddílu Velená Fanderlika do struktury Junáka. (Celkem 11 listů).
- 8294 Stanovisko Svojsíkova oddílu ke stavu skautského hnutí v ČR jednomyslně schválené schůzí Svojsíkova oddílu v Praze dne 7. 9. 1997. K tomu další doklady ze skautského tisku: Jana Píska, Pavla Širokého, Františka Šmajcla, Tomáše Řeháka a Vladky Navrátilové.
- 8295 František Šmajcl: Skauting a demokracie. Ivo Slavíček: Usnesení náčelnictva OS. Vladimír Kopřiva: Strážci čistoty hnutí zpytují svědomí.
- 8296 Alena Tománková: Nechci vznášet soudy... Miroslav Moravec: Entuziasmus či nevole? Zbyšek Pecha: Mají pravdu? Zbyněk Jiroušek: Byl bych zklamán. Redakce časopisu ČIN: Ztotožňujeme se. Marek Waldhans: Dostali by můj hlas. Mojmír Prokop: Z myšlenek.
- 8297 David Vilma: *Politika je stále věc veřejná... V úterý 25. 4. 2006 se uskutečnila s největší pravděpodobností první diskuse o politice v novodobé historii Junáka. Akce byla pořádána v rámci projektu „Rovering pro Prahu“ roverským kmenem Žižkovská republika ze 61. střediska Vítkov na Praze 3... Naše setkání se již*

chýlilo k závěru, ale i přesto došlo na komunisty a zákaz činnosti této strany. Nezazněl jednoznačný závěr. Jiří Witzány byl spíše pro, naopak Vladimír Srb byl spíše proti. Je jasné, že to je otázka široká a je třeba zvážit všechny úhly pohledů, které se v této věci naskytanou. S tím souvisela otázka, která se jako červená linie táhla celým seminářem a ostatně i diskusemi před samotnou akcí. Je špatné, že Junák je definován jako apolitická organizace? Je vůbec apolitickou organizací, když se veřejně distancuje od komunismu? Myslím, že názor hostů byl jednoznačný a vyjádřil ho i třeba pan Cyril Svoboda: „...Je tady několik skutečností... Já to řeknu naprosto jasně, zcela nesouhlasím. První je nemoc této země, démonizovat politické strany. Jste-li apolitické sdružení, je naprosto zásadní si zvat politické strany, chtít od nich agitaci a mluvit s nimi. To je úkol apolitického sdružení...“ Jasně odmítnutí apolitičnosti Junáka, které zaznělo od hostů, by bylo tedy jaksi upřímnějším vyjádřením skutečnosti a navíc by Junáku otevřelo možnost vyjadřovat se k zásadním společenským problémům nejen v Česku, ale i ve světě...“ Kompletní zvukový záznam a fotografie lze najít na [www.dyksoft.cz/politika](http://www.dyksoft.cz/politika). (Na dobré stopě, č. 148, květen 2006, str. 14–16).

- 8298 Soubor korespondence Karla Lešanovského v záležitosti České rady dětí a mládeže. (Uloženo zatím v soukromém archivu Karla Lešanovského).
- 8299 ADAM. Zpravodajský a informační servis sdružení dětí a mládeže. Datum 18. 4. 2004. Tam Jiří Zajíc: Jak je to s tou naší „apolitičností“.
- 8300 Michal Žák: ...*Na jaře letošního roku jsem souhlasil s návrhem, abych se stal členem skupiny „pro narovnání vztahů Junák versus Pionýr“.* Hned na začátku jsem se ohradil proto tomu, že jsem byl bez informace a svého souhlasu navržen starostou Junáka jako předsedající této skupině. Tento „start“ ve mně bohužel zanechal určitý stín pochybností o smyslu, úkolech a cílech této komise. Členem jsem se stal až po naléhání, že z důvodu operativnosti by se členem měl stát „Pražák“ (br. Obadálek i ses. Vránová pro vytíženost odmítli). Po několika informativních schůzkách během jara a léta se přes mé dotazy na další činnosti nic neděje! Dalšími členy jsou ses. Lída Kapešová, br. Jiří Zajíc – Edy, br. Luboš Hejna – Očumun (Plzeň) a skupině předsedá br. Josef Výprachtický – José... (Z publikace: VIII. skautský sněm Pražského kraje A. B. Svojsíka, Praha 2004)
- 8301 K.L.: Teprve poslední dobou klesá vliv členů KRUHu na řízení a usměrňování skautského tisku Junáka. (Viz také podpurné změny složení členů redakční rady).
- 8302 *Narozeninová párty století... Narozeniny jsou příležitostí být vděčen za minulost, dívat se s nadějí do budoucnosti a žít přítomností – tady a teď, s těmi, co mám rád... Skauting má cenu dnes jako tehdy. Stejně jako neztratily za sto let cenu jeho hodnoty – lidství, lidská vzájemnost, pokora před tím, co nás přesahuje... Naštěstí máme na co být hrdí:*
- *jsme úspěšní*
  - *jsme mezinárodní*
  - *jsme silní, je nás hodně*
  - *máme skvělou výchovnou metodu*
  - *jsme užiteční*
  - *jsme zajímaví a je s námi zábava*
  - *jsme dobrá parta – a dobrá příležitost pro každého*
- Skauty byli režiséři Jiří Menzel, Saša Gedeon, Václav Vorlíček, vědci Helena Illnerová, Václav Pačes, Rudolf Zahradník, Jiří Grygar, umělci Aňa Geislerová, David Vávra, Eva Holubová, Jiří Suchý, Radoslav Brzobohatý...*  
(Skautský svět, září 2006)

- 8303 Ing. Dr. Bohumil Kobliha, český skaut žijící v Londýně, 24. 8. 2006: Pochvala akce Orbis 2006 v Mariánském údolí u Brna od 27. 6. do 6. 8. 2006. Uznání dobrému organizačnímu zajištění mladými rovery. Vyslovení přednosti českému pojetí skautingu od současného západoevropského. (Separát)
- 8304 Zdeněk Jiroušek a Maruška Jiroušková: Myšlenkové základy skautingu, historie. (Skripta k vůdcovským zkouškám zpracovaná pro vůdcovský lesní kurs Stříbrná řeka Chrudimské oblasti Junáka).
- 8305 Věra Janovská: Praha 3. 12. 2005. Setkání k 90. výročí založení dívčího skautingu v ČR. (Bez problémů se setkaly skautky z Junáka a skautky z organizace Skaut-český skauting ABS).
- 8306 Jak oldskauti vyzvali rovery na souboj. (Skautský svět č. 9/2006)
- 8307 Jiří Zachariáš: Být či nebýt Lvím skautem nebo Lví skautkou. (Ukázka ze Zápisníku internetového ČINU dne 10. 10. 2004)
- 8308 Dopis z 20. 8. 1997 Antonína Ročka, který se vydává za junáckého historika a publicistu, Jaroslava Mackovi. Obhajuje tam I. díl sborníku studií k dějinám tělesné výchovy a sportu, který byl vydán údajně Národním muzeem v Praze a který obsahuje řadu nepravd. Píše tam mimo jiné: *...O Junák zájem nemám. Ostatně považuji ho za organizaci cizí českému duchu a (byť jako jeho bývalý příslušník) jsem přesvědčen, že ho následně zastoupí kvalifikovanější a ahistorické organizace...*
- 8309 Petr Hájek – Balů: „Hledání pravdy...“ *Vitam impendere vero = „Zasvětit život pravdě“, řekl J. J. Rousseau. „Skautovi je slovo svaté,“ tak 1. bod Zákona formuloval A. B. Svojsík. „Pravda je obecná, nemám já ji, ale ona mne,“ tvrdil filosof Herbart. „Dej mi zahlédnout tvář pravdy, ukaž mi, jak vypadá pravda,“ tak toužil Američan, „námořník na koni“ J. London. „Pravda vás vysvobodí“ – tou parafrází biblického textu burcoval svědomí národa před sametovou revolucí moudrý stařec František kardinál Tomášek, pražský arcibiskup. „Veritas omnia vincit = ve všem vítězí pravda, též i nade vším vítězí pravda“ – rytířské heslo Jiřího z Poděbrad užívají v jednodušší podobě českoslovenští, teď čeští presidenti. Dvě lidová přísloví na závěr: „Lež má krátké nohy, daleko nedojde.“ „Pravda vyjde najevo, jako olej na vodu.“ (Na dobré stopě, č. 147, duben 2005)*
- 8310 K.L.: V Junáku je to jako v politice: Někdy nejsou lidi. Myšleno lidí lepší než jsou ochotni to dělat.
- 8311 K.L.: Nejsme obležená pevnost, abychom si nesměli dovolit diskuse.
- 8312 Sekula: „Hledání východiska.“ (Separát) Tam i text: *Na skautské badatele čeká úmorná, mravenčí práce a nesmírné množství času stráveného v archívech. Tam jsou odpovědi na naše nejistoty a také důvod k hrdosti na český přínos do světového skautského hnutí...*
- 8313 Dopis Karla Lešanovského 1. 2. 1999 redakci deníku Lidové noviny ad LN 29. 1. 1999.
- 8314 Příloha k zápisu z XXV. schůze Historické komise ÚRJ – zhodnocení stavu Historické komise. Podepsán 7. 11. 1997 Karel Lešanovský – Kay. Je příznačné, že po listopadu 1989 nebyl zájem tehdejšího vedení Junáka zabývat se minulostí. Viz například dopis Jarmila Burghausera Eduardu Pachmannovi z 8. 9. 1993, ve kterém autor píše, že přednesl námět bratra Pachmanna na diskusi o historických otázkách, a i když nebyl přijat ve smyslu samostatného bodu jednání, bylo možné se hlásit i s diskusními příspěvky z tohoto oboru. Ale nebyl zájem, nikdo se s historickou problematikou nepřihlásil. Odborné zhodnocení bude prý jistě záslužné, ale věnovat mu vzácný čas na setkáních, která mají i na aktuální problémy málo času, by prý nebylo adekvátní. Tak údajně všichni



- usuzovali. Mezi mladými lidmi je prý o tuto problematiku veliký nezájem a vnu-  
covat diskusi na toto téma lidem, kteří si již dávno utvořili celkem oprávněný  
úsudek, považoval Jarmil Burghauser za zbytečné. Z jiného důvodu odmítl v roce  
1997 Miloš Zapletal zařadit do své ediční činnosti historická témata, zejména ta  
ožehavější, týkající se činnosti komunistů v Junáku, nebo dokonce působení StB  
v jeho řadách. Eduard Pachmann měl pochopení i pro ty, kteří do KSČ vstoupili  
v nejrůznějších nátlakových situacích. Václava Břicháčka například nikdy za  
opravdového komunistu nepovažoval. (Osobní záznamy K.L. z rozhovorů  
s Eduardem Pachmannem a Jarmilem Burghauserem).
- 8315 *Jan Špáta, autor, kameraman a režisér: ...Určitý romantismus mladých  
z šedesátých let spočíval v jejich upřímné víře, že socialismus je reformovatelný;  
této naivní naděje jsou dnešní dospívající lidé zbaveni... V období útlaku se rodí  
zákonitě děti s potřebou lásky a pronikavým kritickým myšlením – a v tom je  
naše naděje.* (Svobodné slovo 22. 5. 1990)
- 8316 Milan Otáhal a Miroslav Vaněk: Sto studentských revolucí. Studenti v období  
pádu komunismu – životopisná vyprávění. Praha 1999. Tam např. již na straně  
14: *Jak organizace TIS, která ve svém programu kromě tradičního „ochranářství“  
vědomě navazovala také na skauting, tak koneckonců i hnutí Brontosaurus proto  
ovlivnily především nastupující mladou generaci...*
- 8317 O skautingu mluvily krátce a opatrně i oficiální slovníky. Tak například „Slovník  
cudzích slov“ vydaný v Bratislavě v roce 1979 má heslo Skauting s tímto  
výkladem: *Novodobá výchova mládeže, ktorá svojimi základnými prvkami –  
prácou a hrou – podporuje jej telesný vývoj a súčasne v nej pestuje  
sebaovládanie a vedie ju k samostatnosti.* I Malá československá encyklopedie  
z roku 1986 má heslo Skauting. Zajímavé je, že nemá heslo Komunista, jen  
heslo Komunismus.
- 8318 Ivana Otáhalová, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2: *...Spousta dětí  
z mladších ročníků si stále dělá představu o době komunismu podle svých rodičů  
a prarodičů, kteří mají často názor, že „za komunistů bylo líp“...*
- 8319 (šv): *O největším omylu v dějinách. Zejména mladou generaci – ale samozřejmě  
nejen ji – chce oslovit svou knížkou český lékař a publicista žijící v Kanadě  
Stanislav Reiniš... „Nepředpokládám, že by komunismus v naší zemi opět  
zvítězil. Na to snad už nemá. Může však způsobit mnoho nepříjemností. Těm se  
budeme moci vyhnout, když budeme vědět, jak to s marxismem-leninismem  
bylo,“ píše autor v úvodu k útlé knížce.* (LN 24. 7. 2001)
- 8320 Jan Hálek, farář Církve československé husitské v Ledči nad Sázavou: *...Deset  
procent mladých lidí sympatizuje s ideami komunismu. Šedesát procent obyvatel  
by přivítalo vládu pevné ruky. O čem to svědčí? Především o tom, že pro velkou  
skupinu spoluobčanů se vyprázdnil pojem svoboda. Došli k přesvědčení, že jim  
svoboda nic nepřináší, a proto jim také nic neříká. Co je příčinou? Lidé se bojí  
cokoliv otevřeně hodnotit a ti s mocí si počínají jako vrány, jež si oči navzájem  
nevyklovou...* (LN 4. 5. 2000)
- 8321 K.L.: Nelze vyloučit, že i mezi mladými členy Junáka jsou takoví, kteří mohou mít  
sympatie k levicovému zaměření. (Viz také osobní zkušenost v dokladu  
z plzeňského sněmu Junáka v jednom z předchozích čísel tohoto archivního  
souboru).
- 8322 Luboš Kreč: *Mladí stalinisté aneb Stal jsem se komsomolcem. Mnozí zasněně  
vzpomínají na krvavého diktátora Stalina a tvrdí, že před rokem 1989 bylo takřka  
vše v pořádku. Redaktor Týdne vstoupil v tajnosti do Komunistického svazu  
mládeže, aby zjistil, zda je tato organizace nebezpečná. Výsledek: Jako celek*

- bezprostřední hrozbu pro demokracii nepředstavuje a nejspíše hned tak představovat nebude, někteří členové jsou však k násilí připraveni. Někdy u sebe nosí kladiva...* (Týden, str. 16–22 jednoho čísla z roku 2006)
- 8323 Jiří Kafka: „Kdo je, co dělá a co chce Komunistický svaz mládeže.“ (Zpravodaj „Věrní zůstaneme“, č. 8/2006, str. 10)
- 8324 čtk: *Vyšetřovatel uzavře případ mladíka, který propagoval komunismus... Jedná se o případ komunistického aktivisty Davida Pěchy, který v ultralevicovém časopisu „Pochodeň“ opěvoval komunismus a volal po návratu starých pořádků i za pomoci ozbrojeného boje...* (LN 24. 7. 2001)
- 8325 Televizní pořad s informacemi o Komunistickém svazu mládeže, počtu jeho členů, jeho dětských táborech a měsíčníku „Mladá pravda“. (ČT 2, pořad HYDE PARK, 17. 5. 2005, 23.30)
- 8326 Fidel Castro... sám sebe označil za zachránce socialismu. Postěžoval si však na chladný přístup dnešní kubánské mládeže: *Pro ně revoluce sotva začala. Nemají pro ni tolik citu, nehovoří k nim stejně silně.* (LN 4. 1. 1999)
- 8327 Historické ohlédnutí za pionýrským hnutím. Názor České rady Pionýra schválený na jejím zasedání 27. 11. 2001. Zvláštní, nejdelší kapitola má název „K Junáku všeobecně“. Nevyhýbá se tam ani sporným otázkám.
- 8328 Miloš Cihelka: *Pionýr je apolitický. Pionýr není totéž, co Pionýrská organizace SSM, tvrdí předseda České rady Pionýra Martin Bělohlávek. Na otázku „Čím se liší Pionýr například od Junáka?“ odpověděl: „Jak již jsem řekl, demokratičností struktury a širším spektrem činnosti. Třeba právě Junák je zaměřen především na tábornictví a s tím spojené činnosti. Dalším aspektem je zásada laickosti čili nenáboženskosti. Pokud vím, slib Junáka například končí slovy: K tomu mi napomáhej Bůh. My, i když se věřícím členům v žádném případě nebráníme, tak například, probíráme-li s dětmi rok v přírodě, stavíme na Darwinově evoluční teorii.“...* (Večerní Praha 9. 10. 1998)
- 8329 Program Pionýra. (Návrh změn textu, verze A a verze B). Obsah: Kdo jsme? O co usilujeme? Kam směřujeme?
- 8330 Dopis předsedy České rady Pionýra Mgr. Martina Bělohlávka ze dne 30. 3. 2004 Zdeňku Prančlovi, náčelníkovi chlapeckého kmene, Junák – svaz skautů a skautek ČR, o situaci v České radě dětí a mládeže. Příložen dopis z 27. 3. 2004 podepsaný místopředsedy Pionýra Petrem Haladou a Petrem Novákem, týkající se téže záležitosti a tzv. Kruhu sdružení dětí a mládeže (KSDM).
- 8331 K.L.: Úvahy náčelníka Junáka Dr. Plajnera o „sloučení“ Junáka s Pionýrskou organizací SSM v roce 1970 reprodukoval v polovině devadesátých let jeho syn Oldřich Plajner takto: Otec měl možnost volby ze dvou možností: 1) Sjednocení s Pionýrskou organizací i s Plajnerem, nebo 2) Odmítnutí tohoto sjednocení, nebo i sjednocení bez Plajnera. To by bývalo mohlo být považováno za demonstrování nepřátelského postoje ke státu a k tehdy probíhající normalizaci, a to se všemi důsledky z toho plynoucími. Otec prý po zkušenostech ze dvou předcházejících persekucí a s ohledem na možný dopad jeho rozhodnutí nejen na dospělé činovníky, ale zejména na ne zcela dospělé členy Junáka, volil řešení první. Jednalo se prý i o to, aby alespoň někteří vedoucí oddílů mohli pro svoji činnost najít jakési „přístřeší“ v rámci Pionýrské organizace, nebo i nějaké organizace jiné. Pokud by byl Junák označen za protistátní organizaci, něco takového by nebylo možné. Rudolf Plajner prý se s těmito názory nikdy netajil a byly prý obecně známé.
- 8332 Velká pedagogická hra aneb Co jsou Březové lístky? (Skauting č. 3/1998) V rámci Junáka propaguje tuto záležitost vzniklou v roce 1965 u tzv. mikro-

kolektivů zejména Aleš Cepek – Kšandák, skaut z Přerova, samozvaný Strážce skautské pyramidy BL. Jedná se o myšlenku Jana Šimáně – Galéna, člověka pohnutých osudů: bývalého skauta, pak komunisty a nevybíravého kritika skautingu, ale také znovu z popudu náčelníka Plajnera redaktora Skauta-Junáka, z této funkce odvolaného a po okupaci v roce 1968 zavřeného komunisty, zároveň ale i spolupracovníka StB. Dodnes se s jeho vlivem příznivci mikrokolektivů potýkají. (Viz příložená dokumentace k tomuto číslu archivního dokumentu).

- 8333 (tva): *Mladí se na vysílání o majoru Zemanovi těší, starší lidé ho naopak odmítají... Nejvíce se na předlistopadový seriál o pracovníkovi komunistické kriminálky a StB těší mladí od 25 do 34 let. Těch by se na majora Zemana mělo dívat 77 procent. Jen šest procent z nich o Zemana nestojí...* (LN 16. 9. 1999)
- 8334 Ondřej Neff: *...Čtu v novinách, že mladí lidé se o srpen 1968 nezajímají a nic o něm nevědí. Dobře si počínají, není o co stát. Jen tak dál. Byl to hnus a hnusem to zůstává – z mého pohledu například proto, že zrádci nebyli nejen potrestáni – oni ani nebyli označeni a vystaveni obecnému opovržení. Ale to je můj pohled. Chápu, že z hlediska mladých je to nuda – chápu a závidím. Pro mě to nuda není...* (LN 28. 8. 1998)
- 8335 Martin Komárek: *„Co je to Masaryk?“ V rámci oslav odkazu TGM provedla agentura DNES výzkum mezi žáky sedmých až devátých tříd základních škol. Otázka byla jediná: „Co je to Masaryk?“ Z analýzy odpovědí vyplulo, že 30 % žáků nedokáže odpovědět vůbec, dalších 45 % zaměňuje prvního československého prezidenta s jinými významnými lidmi, politiky, zpěváky, nejčastěji však sportovci, zejména fotbalisty Dukly. Zbylých 25 % přibližně ví, že šlo o českého politika vzdálené minulosti. Plná třetina z nich se ovšem domnívá, že podepsal Mnichovskou dohodu, pětina tvrdí, že byl popraven rakouským pohůnkem v Brixenu pověšením za žebro na hák. Kuriosní názor, že podepsal zvací dopis 99 pragováků pro vstup armád varšavské smlouvy, však zastává jen 16 procent respondentů z dvoutisícového vzorku... Následují ukázky zajímavých odpovědí...* (Skautské listy č. 9/V-VI)
- 8336 Jana Blažková, Luděk Navara a Jakub Pokorný: *Co vědí děti o roku 1989? Žalostně málo. Anketa MF Dnes ukázala, že dnešní generace netuší, proč se rodiče tehdy vzbouřili. Školy téma šidí...* (MfD 15. 11. 2004)
- 8337 Milan Kňazko: *V parlamentu se dějí horší věci než ve Vyvolených... Mladá generace ani netuší, co je komunismus. Netuší, že se v roce 1989 něco změnilo...* (Magazín Dnes, 8. 12. 2005, str. 26)
- 8338 Antusch Wilfried: *...My, kteří jsme starší a kteří jsme byli současníky minulosti, si asi potřebujeme připomenout mnohé, abychom se vyrovnali se svým utrpením i se svými činy. Ovšem pro budoucnost, pro náš další život a ještě více pro dnešní mládež musí být znovu určena už dnešní politika. To znamená nově vše uspořádat, a to podle zodpovědnosti a potřeb dneška s ohledem na zítřek... „A co s tím máme společného my?“ ptají se nás mladí lidé... Otázky jsou důležité existenciálně...* (LN 21. 4. 1995)

Na otázky mladé skautské generace se dokázalo po listopadu 1989 soustředit tzv. společenství KRUH, považující za svého guru Pavla Křivského a majícího ve svém rozhodujícím středu řadu bývalých členů KSČ. Jejich velkým úspěchem byly kursy pořádané pro rovery na Beníškách v Krkonoších. Zcela výstižně to svého času sdělil Václav Břicháček Eduardu Pachmannovi, když mu v polovině devadesátých let odmítl spolupráci na jedné práci historické o Rudolfu Plajnerovi. Prohlásil, že už nechce ztrácet čas vracením se zpět. Za zcela prvořadé

- a nezbytné považoval konkrétní pomoc mladým vůdcům a roverům. Proto neváhal podnikat cesty po Čechách, debatovat o výchově a řešit různé současné výchovné problémy. Skautské hnutí podle něj má skutečně jiné úkoly než návraty zpět. Pokud by se zanedbala pomoc vůdcům, zůstalo by podle jeho názoru české skautské hnutí bez dětí.
- 8339 *Jaké jsou názory dnešních teenagerů... Např. Marcel, 16 let, učiliště: „Jak to mám vědět, jaké názory a hodnoty vyznává generace našich rodičů? Mě osobně jejich názory nezajímají.“ (LN 2. 6. 2000)*
- 8340 (sim,een): *Devět let od listopadu se navenek změnilo hodně, uvnitř málo... Skutečně výrazně se změnilo jen chování velmi mladých lidí... (LN 13. 11. 1998)*
- 8341 Emanuel Mandler: *...Boj synů proti otcům?... Mladí nechápali a nechápou, proč jejich rodiče a prarodiče dělali tolik zbytečných ústupků. Jako vždy mají mladí pravdu – s tou výhradou, že kdyby nedej Bůh oni někdy museli působit v podobných poměrech, v nichž hřešili jejich předkové, teprve pak by se ukázalo, jak oprávněná je jejich kritika. Ale taková výhrada „kdyby“ je neopodstatněná; jsme proto nuceni přiznat, že mladí mají na své nechápání právo. Samozřejmě, mají-li se otcové zamyslet, je zapotřebí, aby synové svou kritiku patřičně artikulovali... (LN 29. 6. 1999)*
- 8342 Ivan Klíma: *...Mladá generace žije ve světě, kde se málo věří v Boha, a už vůbec ne v nějaké světlé ideály. Tedy žije v prázdnu, o němž leda může přemítat, zobrazovat je – nebo se do něho propadnout... Že svět setrval a spěje ke zkáze a že mladá generace už nemá ani ty ideály, které měli její rodiče... (LN 28. 12. 1996)*
- 8343 Eva Hauserová: *Co nám to z těch dětí roste?... Dospívající děti inklinují k ekoanarchismu, spiritualitě či New Age... Nejde o vliv nějakých podezřelých a podvodných sekt, ale o spiritualitu spjatou se silami přírody a s bezprostředně dosažitelným stavem vzájemné lásky, vstřícnosti a snášenlivosti, kterého se v těchto skupinách snaží dosáhnout... Začíná to kolem dvanácti nebo třinácti let... Často se také pyšní tím, jak málo jim stačí k životu, jak nepatrné mají příjmy a jak s nimi pohodlně vyjdou a jak pro ně peníze a předměty nejsou důležité... (Následuje řada dalších názorů autorky, někdy protichůdných). (LN 24. 1. 1997)*
- 8344 Luděk Frýbort: *Komu psí hlavu... Česká mládež není zlá, ani zvrhlá. Má politický zájem a je schopná idealismu. Bohužel obě bylo svedeno do velmi špinavého kanálu. Nasazujme za to psí hlavu ne jí, nýbrž těm, kdo jí svým příkladem nenechají jiný kanál otevřený. Těm, kdo měli mladému člověku ukázat postoje skutečného demokrata, ale ukázali mu pouze chamtivost a uhýbavé chytráctví. Je na nás, očistíme-li českou demokracii od skvrn postkomunismu, aby v ní mládež opět mohla najít svůj vzor... (LN 12. 9. 2001)*
- 8345 Věra Chytilová: *Zbabělost je, že člověk nedokáže čelit pravdě. Mirka Spáčilová: ...Musela by se zardít a prosit Mirka Dušina za odpuštění. Ale kdo může zaručit, že by se Rychlé šípy nezamílovaly do VyVolených? (Poznámka: Pokleslá forma televizní zábavy). Vždyť mezi teenagery z časů „tehdy“ a „nyní“ neleží tak beznadějně vražedné minové pole, jaké vybuchuje při jejich půtkách... (MfD č. 10/2006)*
- 8346 *Dětský vtíp číslo 531: „Dva malí kluci přepadnou v noci v parku staršího pána. Povalí ho na zem, trošku profackují, a když už je po loupeži, slušně prosí: A hlavně to na nás nikde neříkejte. My jsme skauti.“*  
*Vtíp kamarádek číslo 128: „Probůh, Mariko,“ povídá kámoška kámošce, „taková kočka jako ty, bohatých a vlivných milenců máš spoustu, a ty si od žádného z nich nevezmeš ani kožich, ani šperky, natož peníze nebo auto. Jsi snad*

- blázen, že si pokaždé řekneš jen o lovecký nůž?“ „To ti můžu vysvětlit. Ted' jsem mladá a atraktivní, milenců mám, kolik si jen přeju. Ale co až mi bude padesát? Dovedeš si představit, čeho všeho je schopen šikovný skautík za lovecký nůž?“*  
(Z knihy „Špalíček dobrých českých vtipů.“ Odpovědný redaktor David Vít. Vydalo nakladatelství Levné knihy, Praha 2005)
- (K.L.: Vtipů kolem skautů a skautíků se začátkem nového století začíná objevovat stále víc a víc. Některé lepší, řada ještě horších než ty zde uvedené. Co je asi příčinou?)
- 8347 *Péči o děti a jejich výchovu každá slušná společnost považovala vždy za prvořadý svůj úkol. Tradiční dobrovolné spolky byly v minulosti naší chloubou. Je třeba doufat, že i v budoucnu se v nich budou sdružovat dobří lidé, jimž bytostně záleží na osudu celé vlasti.* (Z denního tisku).
- 8348 *Václav Verecký: Po dlouhém přemlouvání vstoupil Václav Neckář v roce 1983 do KSČ. Zpěvák měl za to, že jeho členstvím ubude buzerace starých rockerů v kapele. Mýlil se.* (Magazín Dnes č. 39/2006). (K.L.: Příklad, že v různých oblastech společenského života důvodu ke vstupu do KSČ mohly být různé).
- 8349 *Josef Kopecký: ... Jiří Paroubek na besedě v květnu 1978 řekl: „Pro nás mladé, kteří jsme únor 1948 neprožili jako osobní zkušenost, je toto datum především historická událost, kdy byla s konečnou platností rozhodnuta otázka politické moci, došlo k likvidaci pozic exponentů buržoazie v politickém životě republiky. Nyní, třicet let po únoru 1948, jsou pro nás mladé ideje Února živou výzvou. Nutí nás především k zamyšlení, kolik toho pro stranu a společnost děláme a kolik jsme schopni udělat. V naší stranické práci je stále co zlepšovat.“ ... Čtyři roky po svém vystoupení z května 1978, v němž prakticky pochválil komunistický převrat, jej zvolili do ústředního výboru socialistické strany. Ta byla za minulého režimu jen jakýmsi přívěskem vládnoucí KSČ. Paroubek si nyní na své vyjádření z roku 1978 vzpomíná jen s obtížemi. „I kdybych to řekl, tak byste mi mohli přiznat jistý myšlenkový posun. Únor 1948 nebyl ničím jiným než komunistickým převratem,“ prohlásil včera premiér Paroubek a zdůraznil, že mu bylo jen pětadvacet let, když měl na besedě únor 1948 chválit... (K. L.: Jiřího Paroubka se svým způsobem zastal Karel Steigerwald v článku nazvaném: „Vytahovat na premiéra články z mládí je nestydaté.“ (MfD 26. 4. 2006)*
- 8350 *Petruška Šustrová: Jak to je s komunismem – pohádka a skutečnost... Grebeníček v neděli vyjádřil radost nad přírůstkem mládeže ve své straně slovy: „Ať si to mladí s těmi debily vyřídí sami!“ Ti „debilové“, to jsme patrně my, občané, kteří s komunisty a komunismem nesympatizují... Místopředseda Ransdorf... zase před pár dny v Českém rozhlase prohlásil... to, že komunistická strana už není tím, čím byla v minulosti, a že jí jde o zájmy lidí, které nikdo nehájí tak důsledně jako ona... (LN 3. 3. 1999)*
- 8351 *Jiří Ruml: Tlustá čára... Já vím, že minulost by neměla zatěžovat současný pohled do budoucna zejména těm mladým mezi námi, ale dokud ještě žijí její svědci a dokonce i aktéři, nelze předpokládat, že zmizí beze stopy. Přesvědčily mě o tom zvědavé otázky novojičínských školáků... Nijak ospravedlnit nějakou tlustou dějinnou čarou minulý režim nelze, poněvadž si takovou milost nezaslouží. Celonárodní skleróza je zkrátka nežádoucí, neboť se nevyplácí. Představte si, jak by pookřáli dnešní pohrobci těch časů, kdybychom zapomínali na křivdy po desetiletí páchané... (LN 153. 1996)*
- 8352 *Německý velvyslanec v ČR Michael Steiner: ...Lži se dlouhodobě nevyplácejí... Lidé chtějí slyšet pravdu a pravdu také snesou... (LN 27. 6. 1998)*

- 8353 Jiří Tichý: *...Jakési memento pro polistopadové generace. Budou je ale všechny ty předcházející všivárny ještě vůbec zajímat? Měly by, jak ten protektorát a ty ještě větší hrůzy mimo něj...* (LN 4. 8. 2000)
- 8354 Jaroslav Šonka: *Hned po válce napsal heidelberský filosof Karl Jaspers: „My přeživší jsme nehledali smrt. Nešli jsme na ulici a neprotestovali jsme až do vlastního zničení, když byli odvečeni naši židovští spoluobčané. Raději jsme zůstali naživu na základě slabého, i když pravdivého odůvodnění, že naše smrt nemohla pomoci. Naší vinou je, že žijeme.“ Po letech mlčení (spisovatelka Gesine Schwanová o nich hovoří ve své knize „Zamlčovaná vina“) přišel protest mladé generace. Rok 1968 je dnes v procesu dalšího přehodnocování. A jedním z nejdůležitějších bodů současné debaty je otázka, jak poučit další generace v okamžiku, kdy nebudou k dispozici očití svědkové tragické doby...* (Přítomnost, jaro 2006)
- 8355 Václav Mezřický: *Dědictví totality jakoby v Čechách pořád strašilo. Připadá Vám to také tak?* Jan Novák, spisovatel: *Můj přítel Miloš Forman po revoluci říkal, že to „bude muset vyhnít,“ což mi připadá moudré, ale teď spíš žasnu, jak rychle a jak daleko za sebou mladí lidé v Čechách totalitu nechali...*
- 8356 Výměna dopisů Karla Lešanovského s pořadatelem Roverského mikulášského semináře 2005 na téma „Totalita aneb cesta tam a zpátky“.
- 8357 Obsáhlý soubor materiálů o roverském semináři „Totalita anebo cesta tam a zpátky“ v roce 2006.
- 8358 Formulář „Anketa o semináři“ svědčící o snaze organizátorů získat názor účastníků na roverský seminář 2006. Výsledky nebyly zveřejněny. Škoda, že nabitý program semináře neponechal čas pro potřebné diskuse.
- 8359 K.L.: Z členů SOVF se roverského semináře 2006 zúčastnil jen jeden skaut – bratr Beránek – Vlk-Akela z Kolína. Škoda, že této akci nevěnovali pozornost další členové pražské družiny SOVF, i když k tomu byli vyzváni. Byla to zmeškaná příležitost navázat s mladou skautskou generací kontakt prostřednictvím tématu, který je prvořadým zájmem SOVF. Účast mladých byla mimořádná: několik stovek zájemců.
- 8360 K.L.: Komunistická totalita se postarala o nejdůslednější potlačení českého skautského hnutí v roce 1970. Donutila vedení Junáka k dosud nevídané „sebelikvidaci“. Sám Václav Marhoul, který jako komunist a místostarosta Junáka dostal spolu s Hálou na starost nové zlikvidování Junáka, prohlašoval podle svědectví Eduarda Pachmanna, že se snažil dělat pro Junáka co se dalo, ale „s těmi vlčáky se prý nedalo jinak vyjít“. A tak se stalo, že legitimita Ústřední rady Junáka byla ztracena již tím, že faktickou moc sama předala předsedovi stranické skupiny Hálovi již na podzim 1969. Hála přitom na III. sněmu Junáka vůbec volen nebyl. Stal se jen kooptací členem náčelnictva z popudu náčelníka Rudolfa Plajnera. Rychlý sesuv k stále zoufalejšímu podléhání nátlaku KSČ je v dokumentech ústředních orgánů bezpečně prokázán.
- 8361 „Polibek múzy 2006: Politika je stále věc veřejná...“ Doklad o „pravděpodobně první diskusi o politice v novodobé historii Junáka“, která se uskutečnila 25. 4. 2006 v rámci projektu „Rovering pro Prahu“ roverským kmenem Žižkovská republika ze 61. střediska Vítkov na Praze 3. (Na dobré stopě č. 148/2006)
- 8362 Miroslav Pergler: Skauti proti totalitě. (Kmenové noviny OS, č. 2–3/2006)
- 8363 Jiří Ješ, redaktor Rádia Svobodná Evropa: „Karel Pecka“. Záznam o vzpomínce na smrt skauta-mukla, spisovatele Karla Pecku. Ten *nenastoupil se svou literární generací do života, neboť zatímco oni ve velké většině projevovali své komunistické nadšení nejen vstupem do KSČ, ale zejména svými kultovními*

- prvotiny, z nichž teprve po Chruščovových odhaleních Stalinových zločinů začali pomalu střízlivět, Karel Pecka už jako jednadvacetiletý byl v roce 1949 zatčen při pokusu o přechod státní hranice a později odsouzen za velezradu na 11 let, z nichž si odseděl plných deset... (ROVERSKÝ KMEN, č. 8/1999). (Poznámka K.L.: Článek je důkazem, že roveři se již v devadesátých letech o krutosti totality zajímali).*
- 8364 Marek Bárta: *Co slibují politické strany před volbami?... Zvláštní kapitola „Jak vidí skauty?“ (Skautský svět, květen 2006)*
- 8365 Adam Drda: *...Vždycky jsem si myslel, že když se někdo věnuje politické činnosti, měl by to dělat pro blaho národa a státu. K tomu je zapotřebí určitá dávka idealismu a obětavosti...*
- 8366 Ellie Wiesel: *„Naděje je možná víra nezbytná.“ (Poslední slovo pražské konference FORUM 2000 3.–6. 9. 1997). ...Skončím jedním krásným přirovnáním. Člověk, který ztratil cestu v lese, byl sám, prošel jeden den, druhý den, byl sám a zoufalý. A pak třetí den uviděl člověka, běžel k němu a řekl: díky Bohu, že jsi zde, ukaž mi cestu ven. A ten člověk odpověděl: ale já to také nevím, jsem stejně ztracený jako ty. Ale jednu věc ti řeknu: tam už nechod', tam jsem právě byl... Mladým lidem, mladým občanům zítřka bych chtěl říci: nechci, aby se má minulost stala vaší budoucností...*
- 8367 Karel Lešanovský v závěru jedné přednášky: *Skauting nepotřebuje ani apologetiku, ani reklamu. Jeho základy jsou pevné. Čím více se zamýšlím nad jeho podstatou, tím úctyhodněji se vyjevuje jasnozřivost, se kterou předejmul celosvětové problémy konce tisíciletí i další budoucnosti. Včetně možnosti jejich řešení. Skauting uznává osobitost jednotlivců a je si vědom vzájemné závislosti jedinců, celého lidstva a všeho na světě. Nevynáší se nad přírodu, snaží se jí porozumět a chovat se podle toho. Je v něm dostatek úcty před neznámem a zároveň touhy přijít mu na kloub. Je pokorný k tomu, kdo a co si pokory zaslouhuje. Chce být neustálým poctivým hledáním cesty životem. A učí tomu mladé lidi, jejichž duši a potřebám rozumí. Vytváří pro ně ve vnímavém věku prostředí, které je vychovává k rozumnému a odpovědnému osobnímu i společenskému životu. Takto pochopen může být skauting jednou z nadějí našeho světa.*
- 8368 PF 1990: *ABY UŽ NIKDY NEPŘIŠLA PODOBNÁ ČERNÁ OBDOBÍ: Fašismus 1940–1945 Junák zakázán. Stalinismus 1949–1968 Junák zakázán, Stalinismus 2. generace 1970–1989 Junák zakázán. (Leták příbramských skautů)*
- 8369 Vratislav Vaníček: *...Budoucnost se vždy zakládá také na postojích k minulosti. (LN 27. 8. 1993)*
- 8370 Petr Zídek: *...Orwellovské heslo, že kdo ovládá minulost, ovládá i budoucnost... (LN 11. 6. 2002)*
- 8371 K. L: *Názor na koncepci práce Historické komise Junáka:*
- 1) *Do současnosti a budoucnosti mají mluvit živí lidé, snažící se vidět nové horizonty cesty.*
  - 2) *Historická komise k tomu může přispět*
    - *uchováním nosných a světlých tradic hnutí*
    - *pravdivým svědectvím o naší minulosti*
    - *upozorněním na omyly a chyby v zájmu jejich neopakování*
- 8372 Nataša Tanská: *Ne, není lehké udržovat dějinnou kontinuitu... Stojí to mnoho úsilí a prostředků – také bojů o pochopení základní pravdy, že úcta k dílu předků je podmínkou úcty k dílu současníků, a že národ, který nectí a neochraňuje hodnoty, které vytvořili jeho předkové, pozbude i touhy zanechat něco svým potomkům. Neboť je to poslušnost myšlenek, činů a tvorby, co v nás utváří*

- vědomí, že ten krátký okamžik našeho života je pevně vřazen do toku času a lidského díla a že vše, co si vezmeme z minulosti, nekonečně obohatí vše, co v přítomnosti děláme pro budoucnost. (Z nezjištěného periodika z roku 1984)*
- 8373 Návrh K.L.: „Prohlášení oddílu Velená Fanderlika k VIII. řádnému sněmu Junáka v roce 1995.“ (Zveřejněno ve *Věrní zůstaneme* č. 5–6/1995)
- 8374 Zamyšlení sboru nositelů Řádu stříbrného vlka u roku 1997. (Podle návrhu K.L.). (Skauting č. 5/1998)
- 8375 Z archivu SPD: Prohlášení sboru nositelů Řádu stříbrného vlka z roku 2000. (Podle návrhu K.L.). (Skauting č. 2/2000)
- 8376 Poselství účastníků VIII. sněmu ČOVF členům Svojsíkova oddílu Junáka. (5. září 2004)
- 8377 Zbyšek Pecha. Jak dál? (Junácký list č. 59 z prosince 1998)
- 8378 Miroslav Pergler: Co nám přinesl skauting. (Separát z října 2005)
- 8379 Proti zlu je nutné bojovat všemi prostředky. (Zvláštní tisk skautského střediska ATAHOKAN věnovaný bratřím Mašínům).
- 8380 Dopis 53. střediska bratří Mašínů – Atahokan ze 7. 2. 2005 Junáku – svazu skautů a skautek ČR, s námětem pro jednání sněmu, aby se zabýval výzvou „Zrušme komunisty!“
- 8381 Malý soubor zmínek o skautech v běžném denním tisku:
- Rozhovor s Narcisem Tomáškem (46), děčínským advokátem: „Nechci si hrát na skauta, ale měl bych prostě strach vzít peníze. Chci tady být ještě zítra...“ (Týden, 2. 1. 2006)*
  - Petr Pýcha o Jaroslavu Rudišovi k otázce „Jaké vlastnosti si u něj nejvíce vážím?“ odpověděl: „Skoro až skautské slušnosti. Drží slovo, nepomlouvá, omlouvá se, nelže, odpoví na každou esemesku. Rychlé šípy by z něj měly radost. Upřímně.“ (MfD 20. 7. 2006)*
  - Jiří Paroubek v rozhovoru s Michaelou Jílkovou k výtkám o způsobu chování po volbách 2006: „...Já se pohybuji v politice a nepohybuju se mezi skauty...“*
  - Václav Havel v tisku 1. 10. 2006: „Být připraven... Jako skauti, pořád jsou připraveni. Jsem připraven jednat.“*
- K.L.: Z podobných úryvků řečí je možné usoudit, že český skauting neztratil v naší společnosti kredit, který je stále vyšší, než už běžně přijímaná znemravnělá forma chování.
- 8382 Soupis souboru dokladů o vzniku a činnosti skautské družiny působící ve Federálním shromáždění ČSSR v letech 1990–1992. (Vedoucím družiny byl tenkrát Jan Šolc. V parlamentu ČR obnovil tuto družinu poslanec Petr Bratský. Dokumentaci o této činnosti skautů v parlamentě zpracoval a do Ústředního skautského archivu předal Karel Lešanovský).
- 8383 Náčelnictvo Junáka projednalo informaci o přihlášce Komunistického svazu mládeže do České rady dětí a mládeže. V případě, že Komunistický svaz mládeže bude Valným shromážděním ČRD M přijat, Junák ukončí svoji činnost v ČRD M. (Skautský svět, květen 2006, stran 5)
- 8384 *Z výročního zasedání Svojsíkova oddílu 17. 9. 2005: ...Po seznámení s návrhem nově přijímaných členů do SO, přednesl bratr Lad. Fiala – Norek návrh, aby nebyli přijímáni do SO komunisté. Vznikla dlouhá a málo přehledná rozprava s velkou podporou předneseného návrhu. Ze zajímavých příspěvků stručně uvádím: Br. Brych mimo jiné upozornil na nutnost legislativního řešení. Br. Otčenášek odpověděl modlitbou „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme viníkům svým“. Ses. Macková nás upozornila na již zapomenutý článek ve Stanovách Junáka z roku 1940, který obsahoval bod „členem smí být pouze*



- Čech a Árijec“. Br. Písko upozornil, že existuje několik „činů hanby“, např. že obdobný problém se týká i nejvyššího řádu Stříbrného vlka. V seznamu o přijetí do SO byli mezi 23 navrženými 4 komunisté do roku 1968 a dokonce 4, jejichž členství zaniklo až roku 1989. Jednání vyústilo v hlasování, návrhy byly celkem dva: Nepřipustit, aby byli bývalí komunisté přijímáni do SO, nebo s dodatkem jakési výjimky (např. pro ty, kteří vstoupili do KSČ na krátkou dobu v roce 1968). Přijat byl prokazatelnou většinou první návrh. Do SO byli přijati členové, kterých se jednání netýkalo, zbytek návrhů bude vrácen družinám na zvážení... (Kmenové noviny OS č. 4/2005, str. 7). Celý zápis o tomto jednání SO je v dokumentu číslo 4634 tohoto archivního souboru. Po právní stránce se těchto záležitostí nepřímo týká i dokument číslo 7048. Při jednání oddílové rady SO dne 16. 6. 2006 se o těchto záležitostech jednalo při opravě zápisu ze 17. 3. 2006: *U zprávy rádce slezské družiny žádal br. Javor opravu znění: „S rozpaky bylo přijato rozhodnutí o nepřijetí nových kandidátů – bývalých členů KSČ – ne, že by bylo nesprávné, ale že přichází až po 16 letech svobodné činnosti SO. Spíše měl rozhodovat individuální přístup při přijímání.“ Při další výroční schůzi, 16. 9. 2006 se již o této záležitosti vůbec nehovořilo. Naopak zazněl dlouhý příspěvek skauta-mukla, P. Václava Dvořáka z Českých Budějovic, který žádal přítomné, aby na vinu komunistického režimu a jeho pomocníků nebylo ani v budoucnu zapomínáno.*
- 8385 Inventura českého skautingu. Z několika jednání členů Ústřední rady Junáka vybrali J. Zajíc – Edy a V. Nosek – Windy. Součástí je Vize českého skautingu (po roce 2000). (Nedatováno)
- 8386 K.L.: Na přelomu tisíciletí začalo vážné rozvažování teoretiků i praktických činovníků českého skautského hnutí nad současným stavem a budoucností skautingu v ČR. Rozvažovala se i vhodnost obsahu souboru podrobných příruček pro vůdcovské zkoušky, které vydalo TDC Junáka.
- 8387 Myšlenkové základy skautingu. (Jedna z pomůcek pro činovnícké zkoušky).
- 8388 Role Junáka v dnešní společnosti. (Materiál pro předsněmovou diskusi k hlavnímu tématu XI. valného sněmu Junáka v Třebíči 2005).
- 8389 Charta českého skautingu na počátku 21. století. (Další text vydaný 15. 1. 2005 Náčelnictvem Junáka pro XI. valný sněm).
- 8390 Internetová verze „Charty českého skautingu na počátku 21. století“ s výzvou ke komentářům a diskusím.
- 8391 Benefiční koncert: S komunisty se nemluví. – Trikem proti komunismu 7. 12. 2005 v divadle Archa v Praze od 19 hodin. Výtěžek z koncertu půjde na konto Konfederace politických vězňů. (Internetová stránka Junáka – Skautská křižovatka, datum 28. 1. 2006)
- 8392 Jakub Jareš: *Sametová revoluce: kdo vyhrál?... Hesla z náměstí byla zapomenuta. Z bezradnosti se svobodou stalo vše, co negovalo starý režim. Od možnosti říkat, co chci, až po nakupování. V duchu nových hesel se svoboda smrskla na cosi primitivního... Pokud bychom měli mít strach z příchodu nějaké nové totality, měli bychom se bát sami sebe – předpoklady pro nesvobodu jsou v nás totiž době připraveny...* (MfD 16. 11. 2005)
- 8393 *...V Médiu už nejdenní raz odzneli podobné slová: Get organized! Ľudia zdola sa musia spojiť! A možno sme si ani neuvedomili, že práve toto sú tie hľadané východiská! Nemalo by ísť o to, aby sme sa niekam zaradili (teraz tým nemyslím WOSM ani WAGGGS), aby sme sa nejako ukázali, musíme si sami pred sebou povedať, že tu skutočne treba predložiť širšiu koncepciu programu, ujasniť si novú metodiku výchovy, pretože svet sa mení zo sekundy na sekundu a práve*

- my – voči vonkajšiemu svetu najnepochopiteľnejšie vytrvalí – by sme mali mať priam magickú flexibilitu. To, že časy sa menia, spieval nielen Bob Dylan, nehovorili o tom len grécki filozofi, neupozorňoval na to len Ježiš, je to realita tohto sveta a ak máme záujem pomôcť tým generáciám po nás, musíme ich na tento nezvratiteľný fakt upozorniť, musíme ich na to pripraviť!... (Médium, č. 8/1996)*
- 8394 K.L.: Kontakt s mladou skautskou generáciou. Starší skautská generácia nesmie zmeškávať príležitosti k navázaniu potrebného a oboustranne užitečného kontaktu s mladou skautskou generáciou. Pokiaľ by sa starší chceli uzavírať do seba, pochvalovať si len sami seba, druhé len nafoukané poučovať o niejakých svojich výlučných pravdách a útočiť nejen na staré hrištníky, ale i na mladé, ktorí niektorým starým hrištníkum, a niekedy i spoluvinou tých neušpinených podlehli, pak Pán Bůh s takovými starými pravovernými skauty a s jejich snahami. Nad tím je třeba se velice vážně zamyslet.
- 8395 K.L.: Nahlédnutí do budoucnosti. Doklady čísel 75001 až 75041 v archivním souboru ke knížce „Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970. Tehdejší události a jejich důsledky“. (Uloženo v Ústředním skautském archivu).
- 8396 Jiří Pucholt: *...Každý dobrý sadař ví, že na dobře zakořeněnou podnož je možno naroubovat několik různých odrůd příslušného druhu ovoce s jistotou, že při patřičné péči bude ze všech roubů dobrá úroda. Roubovat strom bez kořenů je předem odsouzeno k nezdaru...* (Z dopisu autora 4. 10. 2001 náčelníkovi OS).
- 8397 Roverský seminář v „předvečer“ roku 2007 proběhne na téma „Proč tu skauting a my skauti vlastně jsme? Máme místo v dnešním postmoderním světě plném podnětů a lákadel, nebo je „skaut out“? Proč má smysl trávit čas právě skautingem? Kam směřujeme a které jsou ty klíčové skautské hodnoty a ideály? Kudy?“ (Skautský svět, září 2006)
- 8398 Jiří Zajíc – Edy a kol.: Nikdy nekončící dobrodružství. Metodický průvodce rozvojem duchovního života. (Skauting – tematické číslo, Praha 2006)
- 8399 Věra Voňavková – Mauglí a kol.: Tichou poštou. (Skauting – tematické číslo Skautingu, Praha, b. d).
- 8400 Erik Tabery: *Novinář nesmí lhát... Novinář se může mýlit v názoru nebo analýze, ale nesmí lhát.* (Skautský svět, květen 2006). (K.L.: Zcela stejně je to s těmi, kteří chtějí popisovat minulé události ve skautském hnutí).
- 8401 Cyril Hoeschl: *...Setkám-li se s překážkou, mohu buď vycouvat, zmizet ze scény, vzdát se, anebo proti překážce jít, bojovat, přelézt, přeskočit, nepodlézt... Umění žít je především uměním prohrávat...* (LN 7. 8. 1997)
- 8402 Winston Churchill byl jednou tážán, jakou kvalifikaci by měl mít mladý člověk, jenž se chce věnovat politice. Odpověděl: „Je to schopnost předvídat, co se stane zítra, příští týden, příští měsíc a příští rok. A poté mít schopnost vysvětlit, proč se tak nestalo.“
- 8403 K některým snahám skautokazů: Skauting je možno přijmout, nebo proti němu bojovat. Není ho ovšem možné reformovat, aniž bych proti němu bojoval a ukázal celé mase činovníků jeho reakční podstatu.
- 8404 Náčelník-zakladatel, profesor Antonín B. Svojsík na Valném sjezdu dne 21. února 1926: *Vedení snahou, aby podstata hnutí našeho, cíle, k nimž spěje, prostředky, jimiž své úkoly zdolává, byly přesně stanoveny v jejich poměru ku všem složkám veřejného života a myšlenka junácká, propagovaná Svazem Junáků Skautů ČSR, byla správně chápána a spravedlivě ceněna, prohlašujeme: 1. Skauting je obrodné hnutí mládeže. Touží po obrodě těla, ducha i mravů. A po této poslední především. Nechce obrodu jenom individuální, ale celého*

kolektivu. *Skauting není jen tělovýchovou, jen sportem, je to výchova člověka celého po všech stránkách jeho bytí, starajíc se o povznesení kultury ducha, srdce i těla v pravdě, právu i kráse. Rozdílu v pojmech názvu „skauting“ a „junáctví“ pro nás není a v obou slovech je nám obsažena myšlenka celá.*

2. *Skauting je hnutí výslovně národní a skauting československý při veškerém absorbování prvků organizace světové je čistě náš, je typicky český. Naše lány a lesy, které jsou skautu často druhým domovem, objímá a miluje láskou, která jej spojuje nejvěrnějším pokrevním bratrstvím se všemi, kteří k této svaté hroudě československé jsou připoutáni. Ideálem našeho hnutí je dobrý, dokonalý člověk a tedy také řádný občan, vědomý si nejen svých práv, ale i svých povinností k sobě, k jiným, k národu, k vlasti, ke státu. Výchovou k účinnému bratrství všelidskému stává se hlasatelem snahy po věčném míru a dorozumění mezi národy světa na podkladě spravedlnosti a práva. Jen v tom je jeho mezinárodnost a v této snaze promítá se jeho vztah k celé společnosti lidské.*
3. *Idea demokracie je také ideou skautského hnutí, pročež intenzivní výchovou se stará, aby se uplatnily v této idey stejně ideály kulturní, politické a sociální. Na podkladě stejných zákonů a stejných mravních zásad učí tříditi lidi ne podle toho, co mají nebo co představují, ale jací jsou. Je však nejen hlasatelem, nýbrž i praktickým vykonavatelem opravdového sociálního pokroku a soužití mládeže veškerých vrstev není nikde tak dokonalé, jako ve skautingu. Skauting neznaje ani třídy, ani rasy, ani vyznání snaží se překlenouti všechny sociální rozdíly a budovati společnost lidskou na základě sociální spravedlnosti pro všechny.*
4. *Skauting není hlasatelem žádného určitého vyznání. Uznává, že náboženství je pro většinu lidí mravní silou a hlásí se k zásadě E. Thompson Setonově, který dí: „Měj v úctě každé uctívání Velkého Ducha.“ Seznamuje s hranicemi poznatelná a nepoznatelná, se systémy filosofickými i náboženskými, ale dává chovanci dospěti k určitému světovému názoru svobodně, jeho vlastním přemýšlením, pozorováním a úsudkem, pokládaje náboženské přesvědčení za soukromou záležitost vlastního svědomí. Pokud chovanec podléhá bezprostřednímu vlivu skautingu, nezná podle R. Baden-Powella jiného, než „náboženství lásky“.*
5. *V politice dbá naše hnutí naprosté nestrannosti. Mládež náleží celému národu a je vychovávána tedy pro národ. Ač se nevyhýbá nutnému nezbytnému posuzování politickému, skauting činí tak objektivně, aby rozhodování dopadlo vždy svobodně a po zralé úvaze pro nejlepší věc, pro nejlepšího člověka a pro největší dobro. Upřímným bratrstvím hledí sjednotiti dnešní komplikované poměry stranické a vzájemnou úctou otupovati ostří stranické nevraživosti. K vytyčené metě doufá dospěti jedině výchovou ryzích, poctivých charakterů.*
6. *Ke všem složkám, institucím, korporacím a organizacím, pěstujícím mravní i tělesnou výchovu, chováme upřímné přátelství a úctu. Přejí bychom si vřele, abychom dospěli vzájemné dohody na tomto poli a v soustředných snahách mohli pracovati pro blaho nejdražšího pokladu národního – pro naši mládež. Soudíme, že ve vzorné spolupráci mohli bychom vychovati nové, dokonalejší lidi, kteří by byli zárukou lepšího života, produševnělého, ne materialistického, se spravedlivým řádem společenským, v němž by štěstí životní bylo dosažitelné všem.*

(K.L.: V době, kdy tyto zásady československého skautingu komunistický režim všemožně potlačoval, snažil se jejich kontinuitu udržovat exilový skauting. Dokladem toho je tento dokument 8404 vydaný exilovými československými skauty a celá velká práce bratra Josefa Cihláře „Dějiny čs. exilového skautingu – léta 1939–1992“).

- 8405 MUDr. Stanislava Bannasová-Svojsíková, vnučka náčelníka Svojsíka: *...Nepamatuji se, že by někdo, ani v dobách komunismu, někdy pochyboval o významu skautingu, nebo že by se s výčitkami hovořilo o obětech, které naše rodina po mnoho desetiletí této myšlence přinášela... Dědeček byl krásný muž... Dětství jsem prožívala v padesátých a šedesátých letech. To byl život pod jakýmsi společenským poklopem, protože rodina pochopitelně nebyla u tehdejších mocných příliš oblíbená... Co si myslím, že je na skautingu skvělé, je výchova k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Člověk, který si váží sám sebe, nekrade, nepodplácí... Sebeúcta je základem pro zodpovědnost za sebe i za druhé lidi. To si myslím, že je ve výchově dětí vůbec nejdůležitější... (Skautský svět, září 2006)*
- 8406 Dopis náčelníka Čsl. skautů v exilu Velena Fanderlika z listopadu 1984 se stručnou a pohnutou historií našeho skautského hnutí a poděkováním těm, kteří jeho myšlenky nesou dál. Dopis končí větou: *Veliká myšlenka neumírá a najde vždycky nové pracovníky a nové bojovníky jako jsi Ty. A Skauting je Veliká Myšlenka.*
- 8407 Ferdinand Peroutka: *...Nepokoj jde od jednoho konce světa k druhému. Společenská a mezinárodní rovnováha opět nastane, až všechen nově se vrhnuvší historický materiál bude zformován podle společných zásad. Velký zápas je veden o to, jaké to mají být zásady... Člověk 20. století se domníval, že se narodil, aby žil v klidu. Proti očekávání jeho znalost ponurých stránek života byla rozšířena. Jaksi se ztratil pojem hříchu, se kterým lidstvo dlouho žilo, seznam toho, co člověk nemá učinit, aniž by se cítil vinen. Není proč se kořit všem faktům historie. Lidé vystavěli hráz a povodeň ji strhla – obojí je historie. Dějiny jsou i rozumná vůle člověka i překážky... Avšak průběh historie ukazuje, že svoboda je silou a potřebou, kdyby nebyla, pak nejen historie posledních století, ale už starověká historie by byla nesrozumitelná... (Úryvky z knihy „Demokratický manifest“ vydané v roce 1957)*
- 8408 K.L.: Podle názorů některých pamětníků Jan Masaryk zůstal po únorovém puči 1948 ve vládě Klementa Gottwalda, protože se domníval, že ještě může pomoci proti přívalu totality, který se chystal. Historické paralely nebývají nikdy shodné. Pravda ale je, že nejen v roce 1948, ale i v roce 1968 byli takoví činovníci Junáka, kteří se domnívali, že je možné pokusit se spoluprací s komunisty zachránit alespoň něco pro členy Junáka. Komunistický režim ovšem opakovaně a zcela nemilosrdně prokázal, že toho schopen není a že skauting v žádném případě tolerovat nebude.
- 8409 K.L.: Demokracie má ve svých zásadách i respekt k druhému. To ale nemůže znamenat, že skauti musí snášet počínání toho, kdo se k nim chová ze zásady nepřátelsky. Toho, kdo se nesnaží a ani není schopen vyvrátit pravdivé myšlenky a chování zastánců skautingu, ale o to bezohledněji proti nim vystupuje. A to až po trestání žaláři, ba i smrtí.
- 8410 František Palacký: *Každý skutek dějinný záleží na zápasu, tudíž sporu dvou stran, do kterého vždy vášně lidské všelijak se vplétají.* Pro snahu poznat a porozumět tomu, co se událo, měl Palacký jednu velice zásadní zásadu: *Padni komu padni.*

- 8411 Karel Havlíček Borovský: *Avšak nehodno jest nám lekati a strachovati se před zlými, nejsme my slepí nástrojové času, ale jsme pánové jeho, sami tvůrcové svého osudu. Nesténejme zdětile, ale jako mužové chopme se činu. Opírejme se statečně s mocí svou a mějme pevnou důvěru, že neodolá moc zlého moci dobré. Přičiňme se a pomáhejme si a Bůh nám pomůže.*
- 8412 Jan Patočka: *Ideje, pro které stojí za to se obětovat, jsou ty samé, pro které stojí za to žít.*
- 8413 Dr. Anton Rossbach, velvyslanec NSR v ČR: *...Pragmatismus sám o sobě není nic negativního, zejména pak na konci „století ideologií“, které přineslo Evropě a světu tolik neštěstí. Bez pragmatismu také není v našem moderním světě možné obstát, na druhé straně není myslitelný ani úspěch dosažený bez přičinění ideálů... (LN 15. 11. 1996)*
- 8414 K.L.: *Skauting se nemůže chlubit, že „rozhoupal zvony světa“, jak se posměšně v epigramu vyjadřoval Grillparzer k některým lidem, kteří „ze všeho nejraději psali budoucí dějiny“. To ale nevylučuje, že se snahy skautů mohou stát jednou z nadějí tohoto stále nešťastného světa lidí.*
- 8415 T. G. Masaryk: *Nakonec to vždycky vyhrávají idealisté.*
- 8416 Antoine de Saint-Exupéry: *Na světě je jen jeden problém, jen jediný. Vrátit lidem duchovní smysl. Smysl duchovního neklidu. Nelze žít jen pro ledničky, politiku, hru v karty a křížovky... Co je platné vyhrát válku, když nás čeká sto let revolučních krizí!*
- 8417 F. A. Hayek: *Svobodu můžeme zachovat pouze sledováním principů, sledováním účelnosti se ničí.*
- 8418 Ivan M. Havel, předseda Nadační rady Jaroslava Foglara, ve výroční zprávě z roku 2002: *Jsem rád, že český skauting vzkvétá a pokračuje ve svých tradicích. Pamatuji se, jakou pro mne hrál roli v mém dětství – zejména v období raných 50. let, kdy se skrýval pod různými krycími názvy. Myslím, že skauting je nejlepší způsob, jak v mladé generaci podnítit smysl pro čest, kolegiální vztah k přírodě.*
- 8419 Ivo Brzobohatý, předseda Správní rady Nadace Jaroslava Foglara, ve výroční zprávě za rok 2002: *Skautská výchova, kterou už ve světě prošlo přes čtvrt miliardy lidí, za uplynulých devadesát let osvědčila svoji účinnost. Bezpočet mladých mužů a žen dovedla k úspěchům osobním i společenským, k úspěchům měřeným nejen hodnotami materiálními, ale také – a především – hloubkou lidského vztahu, radostí z vykonané práce...*
- 8420 Václav Havel: *...Skauting sám o sobě naši republiku nezachrání, nicméně je jedním z mnoha příkladů pěstování a kultivování lepších lidských vlastností. Můžete si myslet leccos o původních ideálech skautingu, o jeho vzniku, jedno je ale nesporné: Idea skautingu je založena na myšlence solidarity, spolupráce, ohleduplnosti, přátelství i určité oběti. Je založena na myšlence respektu k přírodě... To jsou ideje, které právě v této chvíli jsou nesmírně důležité, a musíme si je připomínat... Jakákoliv iniciativa, která se pokouší posílit dobré lidské hodnoty, je důležitá... (Hovory z Lán 16. 9. 1990)*
- 8421 Velen Fanderlík v poselství exilovým československým skautům: *...Musíme počítat s tím, že „nová generace“ má v leccems jiné názory a nápady. To je přirozené... Je třeba, aby mladí začali pracovat ve vedení, dokud my jsme ještě v plné práci, a aby se naučili od nás nejenom skautingu, což se již stalo, ale také našemu tradičnímu způsobu vedení oddílů a jednotek. Nebudme malicherní a nechtějme všechno podle puntíku. Život není napsaná formulka. Roste, bují a někdy i příliš. Je to však život. Nebojme se, že to mladí pokazí, že to*

*nedovedou tak jako my. Ovšem že to budou dělat trošičku jinak. Ale přece po našem...*

8422 Elie Wiesel na FORUM 2000 v roce 1997: ... *Pošleme z této konference pozdrav a vzkaz všem občanům zítřka, vzkazme jim, že naděje je možná, víra nezbytná a láska je podmínkou.*

8423 Friedrich Schiller: *Čeho jsme se nevzdali, nikdy jsme neztratili.*

Další materiály týkající se výhledů do budoucnosti jsou i v jiných kapitolách tohoto archivního souboru, například v číslech dokladů 1067, 2013, 2153, 2155, 2162, 2179, 2183, 2187, 2188, 2194, 2211, 2212, 2224, 2226, 2227, 2228, 3112, 3278, 3369, 3381, 3399, 3402.

## KS-S: Soupis některých rozsáhlejších pramenů

### a) *Nepublikované prameny*

- Bohanes Jaroslav a Nehněvajsa Jiří: Vymaž oběti – utišíš svědomí. Nepublikovaný esej. Brno 1996.
- Bureš Karel: Stanovisko ke skautingu pro potřeby Státní bezpečnosti. Strojopis. 1953.
- Břečka Bruno: Skautské hnutí ve světě. (Pracovní název díla připraveného k vydání v roce 2001 ještě před smrtí autora).
- Čejka Jiří: Skauting – historie, podstata a poslání skautského hnutí. Rukopis. Roudnice nad Labem, b. d.
- Čejka Jiří: Jan Amos Komenský a skautské hnutí očima Věna Fanderlika. Rukopis. Roudnice nad Labem, b. d.
- Čejka Jiří: Je skauting skutečně otevřen všem? Rukopis. Roudnice nad Labem 2006.
- Fond OV KSC u uložený v Okresním archivu v Děčíně.
- Fondy týkající se skautingu, Junáka, ČSM, SSM, PO a dalších organizací mládeže v Archivu Státní bezpečnosti.
- Fondy archivu Skautského institutu A. B. Svojsíka (dříve Ústředního skautského archivu).
- Fondy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy uložené v Národním archivu ČR.
- Fondy ÚV KSC a KV KSC týkající se skautského hnutí. (Uložené v Národním archivu a v jednotlivých krajských archivech. Vesměs již odtajněné).
- Chodounský Slavoj: Osobní vzpomínky na působení v Junáku včetně zážitků z komunistických kriminálů. Rukopis. B. d.
- Karafiát Jaroslav: Střepy vzpomínek na skauting v Bechyni. Strojopis. Praha 1997.
- Lešanovský Karel: Český skauting a skauti-komunisté. Rukopis. Děčín 2006.
- Lešanovský Karel: Skauti v třetím, protikomunistickém odboji. (Rukopis a disketa s obsahem přednášky na semináři filosofické fakulty Karlovy university předaná 28. 4. 2000 doc. dr. Václavu Veberovi, CSc. pro připravovaný, ale nevydaný sborník).
- Lešanovský Karel: Soupis pramenů k dějinám českého skautingu v období 1968–1970. Nevydaná, druhá, větší část přehledu dokladů k jednotlivým částem „Stručných dějin českého skautingu v období 1968–1970“, položky čísel 11001 až 75041. (O vydání neprojevil nikdo zájem. Neuspěla ani cílená inserce ve skautském tisku).
- Lešanovský Karel: Soupis vlastních prací týkajících se skautského hnutí. V osobním archivu autora.
- Obsahová část jednotlivých sborníků kruhu ARCH SCOUT dle čísel 1 až 32. (Viz doklad 5132 v SI ABS).
- Odkaz na existenci řady samizdatových tisků, které lze vyhledat v knihovně LIBRI PROHIBITI založené a vedené Jiřím Gruntorádem. Adresa: Senovážné náměstí 2, Praha 1. (Viz dokument číslo 5123 v SI ABS).
- Osobní svědectví jednotlivých pamětníků skautských událostí shromážděná a zaznamenaná Karlem Lešanovským. (Uloženo v jeho soukromém archivu).
- Pachmann Eduard: Zaplál oheň divuplný. 3 díly. Strojopis. Praha 1997.
- Památník Na rozloučenou Jožíkovi od členů a přátel skautské družiny Teplička. Horní Slavkov 1953.
- Pergler Miroslav: Vzpomínky na Mariánskou. Strojopis. B. d.

- Podrobný „Soupis dokumentů z písemné pozůstalosti Rudolfa Plajnera uložené v depozitáři Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech. (Sepsal 7. 11. 1989 Karel Lešanovský. Viz dokument číslo 5140 v SI ABS).
- Poslední skautská knihovna Rudolfa Plajnera. Soubor dokumentů zpracovaných Karlem Lešanovským: Korepondence s Evženem Štáflem, Plajnerova soupiska na lístcích A6, seznam pozůstalosti této knihovny, potvrzení Ondřeje Vankeho a Karla Vaňka z 25. 10. 1991 o tom, že od Evžena Štáfle převzali celou poslední knihovnu náčelníka Plajnera uloženou jím v Havlíčkově Brodě. Poznámka Karla Lešanovského: Tato knihovna byla zcela nezodpovědně na ústředí Junáka rozpůjčena a pravděpodobně postupně i rozkradena. Je to už třetí Plajnerova skautská knihovna takového osudu. (Viz doklad 5143 v SI ABS)
- Sborníky Reunion 79 až 85. (Viz doklad 5133 v SI ABS).
- Skautské kroniky. (Jejich evidence není nikde vedena. Existuje jich ale nepřehledné množství, v některých se stále pokračuje, některé jsou již uloženy v různých archivech, bohužel ale řada z nich také nenávratně ztracená nebo nachází se v soukromých rukách).
- Skautský archiv Karla Kučery uložený v Archivu města Brna. (Soupis předaný Karlem Lešanovským do SI ABS, položka číslo 5121)
- Soubor dokumentace shromážděné Miroslavem Chupíkem z Frýdku-Místku o osudech tzv. mikrokolektivů. (Jeho soukromý archiv).
- Soubor skautské dokumentace zatím neuspořádaně uložený v Litoměřicích u Jaroslava Macka, bývalého vedoucího Historické komise Ústřední rady Junáka. (Až na výjimky vesměs majetek Junáka – svazu skautů a skautek ČR).
- Soudní spisy žalovaných a odsouzených skautů a skautek. (Viz kniha Karla Lešanovského „Se štítem a na štítě“, Praha 2000 a 2002. Všechny podklady pro tuto knihu byly uspořádány, sepsány a předány do péče Národního archivu ČR).
- Soudní spisy žalovaných předáků KSCČ (Milouš Jakeš, Lubomír Štrougal, Miroslav Štěpán a další) s rozsudky vesměs znějícími v jejich prospěch.
- Soukromý archiv Karla Lešanovského. (Zejména obsáhlá korespondence s pracovníky československého skautského hnutí, nestraníky i straníky, ale i s otevřenými nepřáteli československého skautingu).
- Soupis výroků A. B. Svojsíka. (Z jeho prací vybral Karel Lešanovský. Uloženo v SI ABS).
- Zprávy ze středisek a okresních rad Junáka. (Sbírka pořízená Karlem Lešanovským a uložená pod čísly 4001 až 4027 v SI ABS).

### ***b) Publikované, ale ne běžně přístupné prameny***

- Baden-Powell Robert: O náboženství. ELŠ Praha 2003.
- Baden-Powell a československé junáctví. Tři srovnávací studie. (Rudolf Plajner: Skauting a junáctví; J. O. Martinovský: Anglický skauting a naše junáctví; Velen Fanderlík: V čem se liší československý skauting od Baden-Powellova původního vzoru). Praha b. d.
- Bartoška Karel: Politické procesy v ČSR 1948–1954. Samizdat b. d.
- Blažek Miloš (red). Skautský seminář o výchově mládeže a formace vůdců. ELŠ Praha 1992.
- Bobek František a Rottenborn Oldřich: Skauti za ostatními dráty. Praha 1993.
- Bovet Pierre: Jak se dívat na skauting. Geniální duch Baden-Powella. Samizdat. 1969.



- Břicháček Václav: Dnešní děti. Samizdat. Praha 1990.
- Břicháček Václav: Junák na přelomu století 1990–2000. Praha 2001.
- Břicháček Václav: Poselství skautské výchovy. Praha 1991.
- Břicháček Václav: Skautské putování po stezce životem. Praha 1995.
- Budský František: Historie dětského pokrokového hnutí.
- Burghauser Jarmil. Občanská výchova junácká. Praha 1948.
- Cach J. a Hofbauer H.: Kapitoly z vývoje dětských hnutí a organizací.
- Cihlář Josef: Dějiny čs. exilového skautingu. Léta 1939–1992. Nákladem Ústředního skautského archivu v Praze 2003. (Další vydání spolkem „Čeští a slovenští oldskauti v exilu 2004“ a i soukromým nákladem autora).
- Čejka Jiří: Poslání skautingu v současné společnosti. Roudnice nad Labem 2004.
- Čejka Jiří: Skauting – aktuální pohled na historii, podstatu, výchovné cíle a poslání skautského hnutí. ELŠ Praha 2003.
- Čejka Jiří: Za vše, co je ve mně dobrého, vděčím skautům. Roudnice nad Labem 2004. Zveřejněno na bývalých webových stránkách [www.cin-centrum.cz](http://www.cin-centrum.cz) spolu s dalšími autorovými projevy a úvahami.
- Čejka Jiří a Navrátil Zdeněk: Morální rozměr skautingu a mravní odpovědnost skautských vůdců. Roudnice nad Labem-Ivančice 2003.
- Čekatelská zkouška. Praha 1998.
- Čeští spisovatelé a veřejnost o junáctví. (usp. Karel Průcha) Praha 1947.
- Čmolík O.: Nejmladší přátelé.
- Čtyři weby v jednom: KPV, Zpravodaj Věrní zůstaneme, Z historie třetího odboje a osudy politických vězňů, Skautský oddíl Velená Fanderlika: [www.kpv-praha15.wz.cz](http://www.kpv-praha15.wz.cz).
- Eberle Peter: Koncepce duchovní výchovy. Ivančice 2004.
- Eliáš P. Vojtěch: Duchovní život skautského vůdce. ELŠ Praha 2004.
- Fanderlik Velen: Listy Jurovi. Praha 1947.
- Figer Karel: Bratr Pepík vzpomíná. Ivančice 2004.
- Havel J.: Tělovýchova ve vývoji dětské a mládežnické organizace. In sborník: Historie tělesné kultury a sportu. Praha 1996.
- Hledání společné cesty. Předsněmová diskuse v Junáku. ČIN 2001.
- Hauser P. a Pachmann E.: Základy skautingu. Brno 1991.
- Hofmanová Antonie. Páter Fouk. Samizdat. Plzeň 1995.
- Hrbek Jaromír: Manifest pravdy. Praha 1969.
- Hrdinové mlčí... Milovali vlast svou, republiku Československou. Katalog zpracovaný Milošem Miltnerem, československým skautem žijícím v Rakousku. (Vydáno na CD-ROM. Poslední verze 2006).
- Jelínek Josef: Dic mihi aliquid cervule. Samizdat 2001.
- Jelínek Josef: Rejstříky ke všem ročníkům zpravodaje ČIN. (CD-ROM zpracovaný pro nakladatelství ČIN).
- Junácký manifest. Brno 1948.
- K událostem v Československu. Fakta, dokumenty, svědectví tisku a očitých svědků. Zpracovala skupina sovětských žurnalistů. Moskva 1968.
- Klobas Oldřich: Jak se chodí v laně. Svědectví politického vězně z padesátých let. Brno 1996.
- Kopt Miroslav a kolektiv: Český skauting v dokumentech KSČ 1945–1948. Vydalo Občanské sdružení Skautský oddíl Velená Fanderlika ve spolupráci s Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, Konfederací politických vězňů, Občanským sdružením ČIN a Státním ústředním archivem ČR. Praha 2004.
- Kopt Miroslav a kolektiv: Skauti a skauting ve světle dokumentů komunistické bezpečnostní služby v letech 1945–1989. Skautská letáková akce Braňte Junáka

- (1945) – Agenturní zprávy o návštěvách zahraničních skautských delegací (1945). ČIN, Praha 2003.
- Kopt Miroslav a kolektiv: Skauti a skauting ve světle dokumentů komunistické bezpečnostní služby v letech 1945–1989. Letáková akce ve Slavonicích (1953–1956). ČIN, Praha 2003.
- Kukal Karel: Deset křížů. Praha 1993.
- Lang Jiří: Běh historie jednoho skautského života 1945–1997. Samizdat Brno 1998.
- Lešanovský Karel: Soubor doplňků a oprav knihy Karla Lešanovského „Se štítem a na štítě“ shromážděných od 31. 3. 1999 do 31. 3. 2004. Vydal pro vnitřní potřebu Junák – svaz skautů a skutek ČR v roce 2004.
- Lešanovský Karel: Soupis některých skautských zpráv, přednášek a jiných textů zpracovaných Karlem Lešanovským v letech 1989–2006.
- Lešanovský Karel: Soupis pramenů k dějinám českého skautingu v období 1968–1970, položky čísel 1001 až 5974. (Publikováno v „Ročence 2002“ Ústředního skautského archivu na stránkách 4–47. Všechny tyto doklady byly předány a jsou uloženy v SI ABS).
- Lešanovský Karel: Stručná historie skautingu v Děčíně v letech 1968–1970. Samizdat Děčín 1993.
- Lešanovský Karel: Svatopetrská noc českého skautingu. A nejen jeho. ELŠ Praha 2004.
- Lešanovský Karel a Nosek Václav: Poznámky k vývoji českého skautského slibu. Praha 2001.
- Libri prohibiti, Praha: Výroční zprávy.
- Macháček Pavel: Konvolut korespondence s Karlem Lešanovským a ústředím Junáka. (Uloženo v SI ABS).
- Marek Jaromír: Po stopách junáckých myšlenek. České Budějovice 1991.
- Merth František Daniel: Dopisy z dolu Pluto. Strašín 1993.
- Merth František Daniel: Faeton. Strašín 1989.
- Merth František Daniel: Kahany. Jindřichův Hradec 1969.
- Merth František Daniel: Nokturny. Jindřichův Hradec 1966.
- Merth František Daniel: Sběrání pokladů. Strašín 1976.
- Merth František Daniel: Strašně lidský hlas. Strašín 1978.
- Mikulášský roverský seminář 2004. Sborník vybraných přednášek na téma „Proměny české společnosti“. Vydal roverský odbor Junáka-svazu skautů a skautek ČR.
- Myšlenkové základy skautingu. Praha 2001.
- Nagy Laszlo: Studie o světovém skautingu. Samizdat. Praha 1968.
- Navrátil Zdeněk: 2. chlapecký oddíl Ivančice. Ivančice 2007.
- Navrátil Zdeněk: Bratrství – skautství – lidství. Ivančice 2006.
- Navrátil Zdeněk: Být solí země. Ivančice 2003.
- Navrátil Zdeněk: Cesta k vůdcovství. Ivančice 2007.
- Navrátil Zdeněk. Duchovní rozměr skautingu. ELŠ Praha, b. d.
- Navrátil Zdeněk: Etika a morálka ve skautingu. ELŠ Praha 2002.
- Navrátil Zdeněk: Ivančičtí skauti v období 1968–1970. Ivančice 2004.
- Navrátil Zdeněk: Jak jsem stoupal na horu. Ivančice 2006.
- Navrátil Zdeněk: Křesťanské kořeny skautingu. Ivančice 2005.
- Navrátil Zdeněk: Mravní principy a výchovné cíle skautingu. Rukopis. Ivančice 1994.
- Navrátil Zdeněk: Může být skauting životním stylem? Ivančice 1996.
- Navrátil Zdeněk: Náš 21. srpen. Ivančice 2007.
- Navrátil Zdeněk: O vlastenectví. Ivančice 2000.
- Navrátil Zdeněk: Proč není skauting koníčkem. Ivančice 2003.

Navrátil Zdeněk: Putování za prvním principem. ELŠ Praha, b. d.

Navrátil Zdeněk: Rudé temno. Díly 1 až 5. Ivančice, postupně, zatím do roku 2006.

Navrátil Zdeněk: S lilí na štítě i v srdci. Ivančice 2005.

Navrátil Zdeněk: Skauting a společnost. Ivančice 2004.

Navrátil Zdeněk: Skauting jako služba bližním a společnosti. Ivančice 2006.

Navrátil Zdeněk: Skauting přináší duchovno. Ivančice 2006.

Navrátil Zdeněk: Skautská duchovní výchova. Ivančice 2004.

Navrátil Zdeněk: Skautská spiritualita. Ivančice 2006.

Navrátil Zdeněk: Skautská výchova k občanství. Ivančice 1999.

Navrátil Zdeněk: Skautské formy vzdělávání. Ivančice 2006

Navrátil Zdeněk: Světový a český skauting. Ivančice 1997.

Navrátil Zdeněk: Umění ohledání. Ivančice 2004.

Navrátil Zdeněk: Ve skautském duchu. ELŠ Praha 2004.

Navrátil Zdeněk: Ze zápisníku starého skauta. Ivančice 2005.

Němčanský Jan: Český skauting v exilu a odboji 20. století. Samizdat Brno 2002.

Novák L.: Etika skautingu a její filozofické zdroje. 88. oddíl, středisko Radost, Praha, b. d.

Novák M.: Výchova člověka ve skautském oddíle. ELŠ Praha, b. d.

Obrana socialismu – nejvyšší internacionální povinnost. Článek z novin „Pravda“ ze 22. srpna 1968. Separát vydaný nakladatelstvím NOVOSTI, Moskva 1968.

Obrman Miroslav: Kritická analýza Junáka. Příloha exilového časopis Skauting v USA. B. d.

Obrman Miroslav: Vzpomínka, Praha 1999.

Padesát KSČ. Půlstoletí práce, bojů a vítězství. OV KSČ Děčín 1971.

Pachmann Eduard: Zaplál oheň divuplný. II. díl. Junák Rudolfu Plajnerovi. Evropské hnutí v ČR, Nadace Friedricha Eberta. Praha 1997.

Palivec Viktor: Junácká bibliografie. Samizdat Praha 1970. (Novější skautská bibliografie nebyla dosud zpracovaná. O navazujícího Průvodce českou skautskou literaturou se s několika spolupracovníky pokusil Václav Nosek. Tento přehled vycházel v časopisu Skauting od čísla 1/1994 do čísla 10/1996).

Pečený Jan: Cesta k pravdě a lásce. ELŠ Praha 2001.

Pečený Jan: Duchovní rozměr ve skautingu. ELŠ Praha 2000.

Pečený Jan: Duchovní výchova a skautský zákon. ELŠ Praha 1999.

Pečený Jan: K zamyšlení. Ivančice 2004.

Pečený Jan. Když se z příkazu stane touha. ELŠ Praha 2001.

Pečený Jan: Křížová cesta skautského vůdce. ELŠ Praha, b. d.

Pečený Jan: Meditace pod věží. ELŠ Praha 2000.

Pečený Jan: Na ELŠ s Knihou knih. Praha 2001.

Pečený Jan: Na ILŠ s Knihou knih. Praha 2001.

Pečený Jan: Osobnost vůdce a její růst. ELŠ Praha 2000.

Pečený Jan: Skautský slib v životě činovníka. ELŠ Praha 2000.

Pečený Jan: Skautský vůdce na duchovní cestě. Praha 2006.

Pečený Jan: Slibové vigilie. ELŠ Praha 1999.

Pečený Jan: Základy duchovní výchovy ve skautingu. ELŠ Praha 1999

Pečený Jan, Eliáš Vojtěch, Novák Matyáš, Šrámek Jaroslav, Kučera Pavel a Flejberk Václav: Poslání skautského vůdce. ELŠ Praha 2004.

Plajner Rudolf: Jak jsem prožíval únorové dny v Junáku 1948. Publikováno ve skautském tisku z rukopisu uloženého v depozitáři Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech.

Plajner Rudolf: Zaplál oheň divuplný. I. díl: Rudolf Plajner Junáku. Evropské hnutí v ČR, Nadace Friedricha Eberta. Praha 1997.

Pokorný Jiří: Družina Teplička. Samizdat. Brno 1992.

Poučení z krizového vývoje ve straně v okrese Děčín 1968–1969. OV KSČ Děčín 1970. (Včetně kritiky Junáka v Děčíně).

Poznámky o vývoji a současnosti skautingu. Ústřední rada PO SSM. Praha 1976.

Princ Vladimír. Velká hra skautingu. Samizdat. Praha 1991.

Průcha Karel, Skála Karel a Novák Jaroslav: Je skauting překonaný? Praha 2004.

Publikace vydávané Tiskovým a distribučním centrem Junáka – svazu skautů a skautek ČR.

Publikace vydávané Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu. (Sborníky Securitas imperii, edice Svědectví, edice Sešity, různé publikace vydávané ve spolupráci s jinými institucemi).

Reinsberg P. Jiří: Skaut přemýšlí o Kristu. Praha 1992.

Reinsberg P. Jiří a Svoboda Bohumil: Legio Angelica a P. Method Klement –Trinitas. Svitavy 2000.

Remišer Jan F.: Dokumenty a doklady k dějinám katolických skautů v Čechách. Samizdat Praha 1980.

Reynolds E. E.: Baden-Powell. Život zakladatele světového skautingu. Praha 1948.

Ročenky Ústředního skautského archivu (nyní Skautského institutu A. B. Svojsíka).

Roverský mikulášský seminář 2005. „Totalita aneb cesta tam a zase zpátky.“ Sborník vybraných přednášek. Vydal roverský odbor Junáka – svazu skautů a skautek ČR.

Rudolf Plajner a přátelé. Rukopisy 1970–1988. Vydalo Tiskové a distribuční centrum Junáka – svazu skautů a skautek ČR v roce 2001. (CD-ROM)

Rusek Ladislav: 99 ran zenovou holí. Olomouc 2006.

Rusek Ladislav: Boj o český skauting. Olomouc 2003.

Rusek Ladislav: Bojovat? Proč bojovat...? Ivančice 2006.

Rusek Ladislav: Druhý dech. ELŠ Praha 2003.

Rusek Ladislav: Duchovní aspekty výtvarného umění. ELŠ Praha 2000.

Rusek Ladislav: Hledání. ELŠ Praha 2001.

Rusek Ladislav: Jde poutník božím lesem. Olomouc 1995.

Rusek Ladislav: Jsme jedné krve, ty a já. Ivančice 2006.

Rusek Ladislav: Lesní moudrost v moderní civilizaci. Olomouc-Pardubice 1999.

Rusek Ladislav: Osamělý oheň. Olomouc 2006.

Rusek Ladislav: Moje skautská grafika. Olomouc 2003.

Rusek Ladislav: Návraty k pramenům. ELŠ Praha 2001.

Rusek Ladislav: Pozdrav a poselství bratra Ladislava Ruska-Šamana účastníkům XIII. skautského semináře ELŠ Praha 2003.

Rusek Ladislav: Roverské pěšiny. Speciál FONS 1994.

Rusek Ladislav: Rytíři Svatého Grálu. Praha-Olomouc 2006.

Rusek Ladislav: Skauting a příroda. Olomouc 2003.

Rusek Ladislav: Skauting jako poslání, svědectví a služba. ELŠ Praha 2000.

Rusek Ladislav: Skautská lesní moudrost. Olomouc 2005.

Rusek Ladislav: Skautská stupnice hodnot. Olomouc 2004.

Rusek Ladislav: Skautský pohled na hodnoty života. Ivančice 2006.

Rusek Ladislav: Smysl skautské cesty. Olomouc. 2004.

Rusek Ladislav: Srdce v lilii. Ivančice 2004.

Rusek Ladislav: stopy na Tvé cestě. Ivančice 2006.

Rusek Ladislav: Toulky boží přírodou. Olomouc 1998.

Rusek Ladislav: Trvající problém skautingu v Junáku – „duchovní rozměr skautské výchovy“. Olomouc 2000.

Rusek Ladislav: Umět vidět zázraky. Ivančice 2004.

Rusek Ladislav: Úvahy o skautingu, skautování a skautství. Praha 2000.

Rusek Ladislav: Večerní přemítání. Olomouc 2006

Rusek Ladislav: Zahrady zázraků. ELŠ 2002.

Rusek Ladislav: Zlatá Ariadnina nit. ELŠ Praha 2000.

Řád pro vzdělávání činovníků Junáka – svazu skautů a skautek ČR. (Příloha Skautingu č. 9/2001)

Řeháček Jiří: Čtyři skautské generace. Mimoň 2000.

Řeháček Jiří: Desatero skautského zákona. Praha 1997.

Řehák Jiří: Přadénko z drátů. Scheinfeld, b. d.

Řehák Jiří: Spodní tóny. Scheinfeld. B. d.

Řehák Jiří: Šel kdosi za Tebou. Scheinfeld. b. d.

Samek Jan: Hrst vzpomínek jáchymovského mukla. Samizdat. b. d.

Sbírka skautských almanachů a výročních zpráv shromážděná Václavem Noskem, uložená a doplňovaná v SI ABS.

Sbírka výstřížků z denního tisku a časopisů. (Různý původ, od osobní sbírky náčelníka Plajnera až po dodávky Výstřížkové služby Pražské informační služby. Uloženo v SI ABS).

Sborník: 80 let českého dívčího skautingu 1914–1995. Praha 1995.

Sborník: Historie českého skautingu slovem a obrazem. Mladá Boleslav 1990.

Sborník: Svědectví o Kruhu. Praha 2001.

Skautskou stezkou. Základní příručka pro skauty a skautky. Praha 1998.

Skautský manifest. Ivančice 1948.

Stanovy Junáka. Praha 1939.

Stanovy Junáka. Praha 1946.

Stanovy Junáka. Praha 1995.

Stanovy Občanského sdružení Skautský oddíl Velená Fanderlika. Praha 2001.

Stanovy Občanského sdružení YMCA T. S. Brno 2002.

Stanovy Svazu skautů a skautek ČR. Praha, b. d.

Stanovy WAGGGS. Praha 2003.

Stanovy WOSM. Praha 2003.

Stanovy ISGF. Praha 2003.

Staňa Čeněk: Skauting na vesnici. Újezd u Brna 2001.

Statut kmene OS. Praha 2003.

S77voboda Milan: Vznik a počátky českého Junáka. Samizdat Praha. B. d.

Šest liliových lístků a jejich náplň. SKAUT ABS, Brno 2001.

Šimánek J.: Skauting, jeho podstata, význam a ethika. Praha 1946.

Šťastný Milan: Srovnávací studie Junáka a Pionýra. Samizdat Třebíč 1989.

Štěpán Stanislav (red.): Vzpomínky na Tátu Plajnera. Holešov 1999.

Švábenský Jan: Historie a poslání skautingu, skautská ideologie. Samizdat Brno 1993.

Vaňková I.: Milé sestry z DELŠ – poselství do 3. tisíciletí. Hostějnice 2001.

Vémola Antonín: RNDr. Rudolf Plajner. Kroměříž 1991.

Věrní zůstali. Pravdě, Svobodě, Humanitě a Demokracii. Světové myšlenky KPV. Praha. B. d.

Vosátka Mirko. Český skauting. Praha 1994.

Vysokoškoláci za svobodu. Almanach. Vydal Pražský akademický klub 48 v roce 1998 a 2005.

Výroční zprávy Junáka – svazu skautů a skautek ČR.

Zachariáš Jiří a dokumentační skupina Skautského oddílu Velena Fanderlika: Soudní proces s tzv. ilegálním ústředím Junáka aneb Karel Průcha a spol. (1952), Vydal Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu v roce 2005.

Zábrana Jan: Náruč plná vřesu. Praha 1998.

Základní principy skautingu. Ženeva 1989.

Zpravodajská brigáda 1939–1999. Vydalo Ministerstvo obrany ČR – AVIS v roce 1999.

### **c) Vydaná knižní literatura**

Knižních pramenů o komunismu je nepřehledné množství. Hledat v nich zmínky o skautingu se podobá hledání zrnka v obrovských stozích slámy. Trochu snadnější je hledat zmínky o komunismu a jeho metodách zacházení se skautingem v knihách týkajících se skautského hnutí. Ani tam to ale není jednoduché. Je třeba konstatovat, že tomuto tématu se bohužel soustavně vyhýbala ediční činnost Tiskového a distribučního centra Junáka – svazu skautů a skutek ČR. Následující výčet knižních publikací je jistě jen zlomkem toho, co by uvedeno být mělo. Některé další tituly jsou jmenovány i v jednotlivých dílech rešerše.

Agenti. Sborník č. 8 Securitas imperii. Praha 2001.

Akční program Komunistické strany Československa přijatý na plenárním zasedání ÚV KSČ dne 5. dubna 1968. Praha 1968.

Baden-Powell Robert: Scouting for Boys. Londýn 1979 (a řada jiných vydání).

Banfield Edward C. (usp.): Občanské činnosti. Praha 1995.

Bartošek Karel: Zpráva o putování v komunistických archivech. Praha 2000.

Bílek Jiří: Pomocné technické prapory 1950–1954. Vznik, vývoj, organizace a činnost. Praha 1992.

Brandes Detlef: Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939–1945. Praha 1999.

Brodský Jaroslav: Řešení gama. Praha 1990.

Břečka Bruno: Kronika čs. skautského hnutí do roku 1990. Brno 1999.

Cibulka Petr: Tak pravil Petr Cibulka. Odpověď vládnoucímu komunistickému dobytku. Olomouc 1999.

Cibulkovy seznamy spolupracovníků StB. Kompletně doplněné a opravené vydání spolupracovníků StB zveřejněných v Necenzurovaných novinách č. 13, 14, 15, 32, 33 a 34 z roku 1992. Praha 2000.

Císař Čestmír: Co je komunismus. Praha 1949.

Courtois Stéphane a kol.: Černá kniha komunismu. Zločin, teror, represe. 2 díly. Praha a Litomyšl 1999.

Cuhra Jaroslav: Trestní represe odpůrců režimu v letech 1969–1972. Praha 1997.

Cuhra Jaroslav a Veber Václav (usp.): Za svobodu a demokracii. I. Odpor proti komunistické moci. Sborník. Praha 1999.

Čapek J., Čapek K., Herben J., Kallab J., Kopta J., Kříženecký J., Langer F. a Peroutka F.: Proč nejsem komunistou? Praha 1990.

Čapek Karel: O věcech obecných čili zoon politicon. Praha 2000.

Černý Václav: Paměti III. (1945–1972). Brno 1992.

Čmolík aj.: Kapitoly z historie dětského hnutí v Československu. Praha 1985.

Deset pražských dnů (17.–27. listopad 1989). Dokumentace. Praha 1990.

Dopisy Milady Horákové. Pankrác 24.–27. 6. 1950. Ed. Zdeněk Urbánek. Praha 1990.

Dřevínek Karel: Otazník. Určeno pro vnitřní potřebu Východočeské Pionýrské organizace SSM. Kritika českého skautingu a jeho vývoje. Hradec Králové 1981.

Dušek Radim a Macková Marie: Osudy politických vězňů okresu Ústí nad Orlicí 1948–1989. Díl I. Ústí nad Orlicí 1996.

Dvořáková Zora: Z letopisů třetího odboje. Praha 1992.

Encyklopedii československé mládeže. Heslo „Skauting“ zpracované na stránkách 225–270 Boh. Řehákem.

Filosofie za mřížemi. Leopoldov, léta padesátá. Praha 1995.

Flegl Vladimír: Ústava ČSSR. Praha 1973.

Frolík Jan: Nástin organizačního vývoje státobezpečnostních složek Sboru národní bezpečnosti v letech 1948–1989. Praha 1991.

Gaďourek Ivan a Nehněvajsa Jiří: Žalářování, pronásledování a zneuznaní. Brno 1997.

Gebauer František a kol.: Soudní perzekuce politické povahy v Československu 1948–1989 Statistický přehled. Praha 1993.

Gruber Ladislav a Rambousek Otakar: Zpráva dokumentační komise K-231. USA 1995.

Gruntorád Jiří: Akce Norbert. In: Securitas Imperii č. 2. Praha 1994.

Gruntorád Jiří: Katalog knih českého exilu 1948–1994. Praha 1995.

Gruntorád Jiří a Uhl Petr: O československém vězeňství. Sborník Charty 77. Praha 1990.

Hansen W.: Vlk, jenž nikdy nespí. Praha 1994.

Hanzík Vratislav: Průvodce dějinami skautingu. Hradec Králové 1990.

Hanzlík František: Únor 1948 – výsledek nerovného zápasu. Tajné služby na cestě k moci. Praha 1997.

Hanzlík František a Vondrášek Václav: Armáda v zápase o politickou moc v Československu v letech 1945–1948. Sborník podkladových studií. Brno 2004.

Haškovec Jiří: Za demokratickou dětskou organizaci. Kritika skautingu. Praha 1950.

Havel Václav: Prosím stručně. Praha 2006.

Hayek F. E.: Cesta do otroctví. Praha 1990.

Hejl Vilém: Zpráva o organizovaném násilí. Praha 1990.

Herzinger Jiří: Květy koridorů. Ústí nad Orlicí 1994.

Hofbauer B.: Boj o jednotu dětského hnutí v Československu. Praha 1985.

Hradecká Vladimíra a Koudelka František: Kádrová politika a nomenklatura KSČ 1969–1974. Praha 1998.

Hubar Antonín: Střepy Toronto 1996.

Hubar Antonín: Záblesky z temného dolu. Hovory k bratřím v době tísně. Nový Jičín 1995.

Charta 77. 1977–1989. Od morální k demokratické revoluci. Dokumentace. (usp. Vilém Prečan)

Iggers Georg: Dějepisectví ve 20. století. Praha 2002.

Jaspers Karl. Otázka viny. Praha 1991.

K událostem v Československu. Moskva 1968.

Kantůrková Eva: Sešly jsme se v této knize. Praha 1991.

Kaplan Karel: Československo v letech 1968–1969. Praha 1993

Kaplan Karel: K politickým procesům v Československu 1948–1954. Praha 1994.

Kaplan Karel: Nebezpečná bezpečnost. Brno 1999.

Kaplan Karel: Největší politický proces. M. Horáková a spol. Brno 1995.

Kaplan Karel: Nekrvavá revoluce. Praha 1993.

Kaplan Karel: StB o sobě. Praha 2002.

Kaplan Karel: Tábory nucené práce v Československu v letech 1948–1954. Praha 1992.

Kdo je kdo v České republice 94/95. Praha 1994.  
 Kdo je kdo v České republice na přelomu 20. století. Praha 1998.  
 Kdo je kdo v České republice. Osobnosti české současnosti. Praha 2002.  
 Kdo je kdo v České republice. Osobnosti české současnosti. Praha 2005.  
 Klobouk Jiří: Protikomunistický manifest. Zlín 1997.  
 Knap Oldřich. Čas kopřiv. Praha 1970.  
 Kohnová Jana (šest.): Člověk a lidská práva. Praha 1969.  
 Kohout Jan a Svatoš Zdeněk: Poznámky o vývoji a současnosti skautingu. Vydala česká ústřední rada Pionýrské organizace SSM. Praha 1976.  
 Koudelka František: Státní bezpečnost 1954–1968. Základní údaje. Praha 1993.  
 Kratochvíl Antonín: 40 let procesů s českými spisovateli. Mnichov 1993.  
 Kratochvíl Antonín: Žaluji. Praha 1990.  
 Kronika šumavských hvozdů. Vyprávění o osudech lidí komunistického zla z padesátých let. Vimperk 1998.  
 Kroonenberg Piet J.: The forgotten Movements. Amsterdam 1989.  
 Kroonenberg Piet J.: The Undaunted. Keeping the Scouting Spirit Alive. Ženeva 1998.  
 Kruh 1966–1996. Sborník 30. výročí oddílu. Praha 1996.  
 Krupička J.: Flagelantská civilizace. Praha 1999.  
 Krupička J.: Rozmanitost života. Praha 2002.  
 Kupředu levá, zpátky ni krok... (Zpracoval kolektiv autorů Luděk Hladík, Jan Pavlík a Kryštof Polák. (Praha 1992)  
 Kural Václav a kol.: Československo roku 1968. I. díl: Obrodný proces. Praha 1993.  
 Kuras Benjamin: Češi na vlásku. Příručka národního přežívání. Praha 1996.  
 Kvaček Robert. České dějiny II. Konec 18. století až rozpad Československa 1992. Středoškolská učebnice. Praha 2002.  
 Lešanovský Karel: Se štítem a na štítě. Praha 2000 a 2002.  
 Lešanovský Karel: Stručné dějiny českého skautingu v období 1968–1970. Tehdejší události a jejich důsledky. Praha 2003.  
 Lešanovský Karel a Nosek Václav: Historie skautingu. Cestou k pramenům. 2. upravené vydání kolektivu Historické komise při Ústřední radě Junáka – svazu skautů a skautek ČR. Vydání pro edici „Vůdcovská zkouška“. Praha 1999.  
 Liška O. a kol.: Vykonané tresty smrti. Československo 1918–1989. 2. doplněné a přepracované vydání. Praha 2006.  
 Lorenc Alois: Ministerstvo strachu. Bratislava 1992.  
 Lukeš Jan a Pecka Karel: Hry doopravdy. Praha-Litomyšl 1998.  
 Majchrovič Ján: Skauting a dialógy s dobou. Poprad 1996.  
 Makásek Ivan – Hiawatha: Kluci z Dakoty. Praha 2003.  
 Masaryk Tomáš Garrigue: Česká otázka. Praha 1969.  
 Masin Barbara: Odkaz. Pravdivý příběh bratří Mašínů. Praha 2005.  
 Mencl Vojtěch a kol.: Československo roku 1968. 2. díl: počátky normalizace. Praha 1993.  
 Mikulášek František: Za zdi a bez zdi. Praha 1992.  
 Mlčoch Lubomír: Úvahy o české transformaci. Praha 2000.  
 Mlynář Zdeněk: Socialistou na volné noze. Praha 1992.  
 Moravec Jan: Antipoučení. Praha 1990.  
 Moulis Miloslav: Mládež proti okupantům. Praha 1966.  
 Mucha Jiří: Studené slunce. Praha 1968.  
 Můj poměr ke KSČ. Projevy z řad pracujících inteligence. Praha 1946. (Kladné vztahy tu projevuje řada osobností, které později zaujímaly názory velice jiné. Například Karel



- Ančerl, Ivan Blatný, Václav Černý, František Götz, František Halas, Ferdinand Herčík, Jaroslav Krombholz, Václav Vydra a desítky dalších).
- Nagy László: 250 milionů skautů. Praha 1999.
- Němeček Jan: Mašínové. Zpráva o dvou generacích. Praha 1998.
- Nosek Václav a Tesař Jiří: Cestou k pramenům. Historie skautingu v obrazech. Praha b. d.
- Nosek Václav a kolektiv Historické komise při Ústřední radě Junáka – svazu skautů a skautek ČR: Cestou k pramenům. Skautské historické minimum. Praha 1994.
- O československém vězeňství. Praha 1990.
- O procesech a rehabilitacích. Brno 1990.
- Opasek Anastáz: Dvanáct zastavení. Praha 1992.
- Organizace a řízení represe ČSSR. Operační štáby generála Lorence 1988–1989. 3 svazky. Sborník č. 4 Securitas imperii. Praha 1998.
- Osočení. Dopisy lidí ze seznamu. Ed. Salivarová-Škvorecká Zdena. Toronto 1993. (Později i české vydání).
- Otáhal Milan. Opozice, moc, společnost 1969–1989. Příspěvek k dějinám „normalizace“. Praha 1994.
- Otáhal aj.: Svědectví o duchovním útlaku 1969–1970. Praha 1993.
- Otvorené oči. Výbor ze vzpomínek vězňů. Čadca 1990.
- Pacner Karel: Osudové okamžiky Československa. Praha 1997.
- Padesátá léta. Sborník č. 7 a č. 12 Securitas imperii. Praha 2001 a 2005.
- Památník Pankrác. Průvodce expozicí. (Text Aleš Kýr, foto František Zahradníček. Praha 1999)
- Pasák Tomáš: Přemysl Pitter. Život pro druhé. Praha-Litomyšl 1997.
- Patočka Jan: Náš národní program. Praha 1990.
- Pavlík Jan: Budou vás vydávat soudům. Dějiny české provincie Tovaryšstva Ježíšova v době komunistického útlaku v letech 1950–1990. Praha 1995.
- Pecka Dominik: Z deníku marnosti. Brno 1993.
- Pecka Karel: Horečka. Praha 1967.
- Pecka Karel: Hra na bratrství. Praha 1968.
- Pecka Karel: Motáky nezvěstnému. Praha 1980.
- Pecka Karel: Na co umírají muži. Praha 1968.
- Pecka Karel: Rekonstrukce. Praha 1995.
- Pecka Karel: Svůdnost černé barvy. Praha 1998.
- Pecka Karel: Veliký slunovrat. Praha 1968.
- Pecka Jindřich, Belda Josef a Hoppe Jiří: Občanská společnost 1967–1970. Prameny k dějinám československé krize v letech 1967–1970. Brno 1995.
- Pecka Jindřich a Prečan Vilém (usp.): Proměny pražského jara. Sborník studií a dokumentů o nekapitulantských postojích v československé společnosti 1968–1969. Brno 1993.
- Pejskar Jožka: Útěky za železnou oponou. Praha 1992.
- Pluskal Oskar: Poválečná historie jáchymovského uranu. Praha 1998.
- Peroutka Ferdinand: Demokratický manifest.
- Pešková Jaroslava a Schücková L.: Já, člověk... Jak dělat vědu dnes a zítra. Praha 1991.
- Pithart Petr: Osmašedesátý. Praha 1990.
- Plajner Rudolf: Zavátou junáckou stezkou. Výběr z rukopisů RNDr. Rudolfa Plajnera. (Ed. Václav Nosek) Praha 2001.
- Poledňák Alois: Skauting ve službách podněcovatelů války. Praha 1953.
- Prameny k dějinám III. odboje. Olomouc 1995.

Přírůstky Sukovy studijní knihovny literatury pro mládež za rok 1994. Praha 1995.  
 (V katalogu Státní pedagogické knihovně Komenského v Mikulandské ulici č. 5 v Praze 1, sloužící budoucím pedagogům, bylo po roce 1989 zjištěno, že se tato knihovna v minulosti o skautskou literaturu nezajímala).

Radosta Petr: Protikomunistický odboj. Historický nástin. Praha 1993.

Rambousek Otakar: Jenom ne strach. Vyprávění Ctirada Mašína. Praha 1990.

Ročenka Československého dokumentačního střediska 2003. Praha 2004.

Rok šedesátý osmý v usneseních a dokumentech ÚV KSČ. Praha 1969.

Roman Petr: Vlečen pod šibenici. Zlín 1996.

Ruml Jiří: Daň z blbosti. Praha 1990.

Ruml Jiří: Kalendárium (Leden–prosinec 1968)

Sborník: Od vítězství k naději. Praha 1996.

Sborník: První správa. Československá rozvědka v dokumentech 1945–1990. Praha 2000.

Sborník: Milý Václave... Přemýšlení o Václavu Havlovi. Praha 1997.

Sborník přednášek z veřejného slyšení Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice nazvaný „Hrozba komunismu?“ Senát Parlamentu ČR. Praha 2006.

Sborník referátů z konference „Ideje, na nichž stojí Česká republika.“ Praha 29. a 30. 11. 2004. Praha 2005.

Sedm pražských dnů. 21.–27. srpen 1968. Dokumentace. Praha 1968. (Později po roce 1989 nové vydání).

Seifert M.: Přírodou a životem k čistému lidství. Praha 1920.

Seton Ernest Thompson: Kniha lesní moudrosti. Praha 1970.

Slabák Miloš: Třetí odboj. Brno 1995.

Sledování vnějšího a vnitřního nepřítele v roce 1989. Sborník č. 5 Securitas imperii. Praha 1999.

Stránský Jiří: Štěstí. Praha 1969, 1990, 1998.

Studený Jaroslav: Já, odsouzený č. 11783. Olomouc 1992.

Sviták Ivan. Budoucnost bez komunismu. Praha 1990.

Svoboda Milan: Hledání zaváté stezky. Z historie českého skautingu. Praha 1994.

Svojsík A. B.: Český skaut. Praha 2002.

Svojsík A. B.: Základy junáctví. Praha 1912 a 1991.

Šedivý F.: Pod věží smrti Praha 2000.

Šedivý Zdeněk: Světlna. Vimperk 1997.

Šimková Dagmar: Byly jsme tam taky. Praha 1991.

Školoud Lubomír s Štěpánek Petr. Na všechno buď připraven. Hradec Králové 1992.

Štekl Zdenko: Skaut – Malý zednář. Hranice 1938.

Štěpán kardinál Trochta. Řím 1984.

Tigríd Pavel: Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu. Toronto 1988.

Tomek P.: Dvě studie o československém vězeňství 1948–1989. Praha 2000.

Tomeš Josef: Slovník k politickým dějinám Československa 1918–1992. Praha 1994.

Tomeš Josef a kol.: Český biografický slovník XX. století. 3 díly. Praha 1999.

Tucker Aviezer: Fenomenologie a politika. Od J. Patočky k V. Havlovi. Olomouc 1997.

Ústava České republiky. Listina Základních práv a svobod. Podle stavu k 18. 1. 1999. Praha 1999.

Vacková Růžena: Ticho s ozvěnami. Praha 1994.

Vaško Václav: Neumlčená. Kronika katolické církve v Československu po druhé světové válce. 2 díly. Praha 1990.

Vaško Václav: Pátá kolona v církvi. Praha 1996.

Vnitřní nepřítel. Sborník č. 10 Securitas imperii. Praha 2003.

- Vorel J., Šimánková A., Babka L. a kol.: Československá justice v letech 1948–1953 v dokumentech. 3 díly. Praha 2003–2004.
- Všeobecná encyklopedie DIDEROT. V celém díle o skautingu jen 4 hesla: Skauting, Baden-Powell, Svojsík a Foglar.
- Zatloukal Václav. Katoličtí skauti Junáci v Československu. Přehled historie. Brno 1997.
- Zavřel M.: Otec biskup Karel. Z vyprávění Otce biskupa Karla Otčenáška a jeho přátel. Havlíčkův Brod 1992.
- Zemanová-Mazalová Josefa Anna: Budou-li mlčet oni, rozkvílí se kamení. Třetí odboj na Moravě. 1990.
- Zborník: Súčasný antikomunizmus a mládež. Bratislava 1976.
- Zeman Zbyněk: Vzestup a pád komunistické Evropy. Praha 1998.
- Zíbal Pavel: Šéfe, znáte Želiv? Olomouc 1994.
- Zrychlený tep dějin. Reálné drama o deseti jednáních. (Zaznamenal, zpracoval a uspořádal Vladimír Hanzel). Praha 1991.
- Zveřejnění evidenčních podkladů a seznamu personálních spisů § 7, odst. 1 zákona č. 107/2002. Všechny díly včetně dodatku. Ministerstvo vnitra, Praha 2003.
- Zveřejnění evidenčních podkladů v rozsahu objektových svazků a svazků osob evidovaných jako spolupracovníci Hlavní správy vojenské kontrarozvědky SNB (III. správa). Praha 2003.

#### **d) Několik vybraných periodik**

(Jen vybrané tituly. K pojednávané problematice existuje nespočet pramenů tohoto druhu).

ČIN, nezávislý zpravodaj čs. skautů a skautek (Dříve Zpravodaj československých skautů a skautek). Vycházel od roku 1989 do roku 2000, v letech 2003–2007 byl dostupný na internetové adrese [www.cin-centrum.cz](http://www.cin-centrum.cz), v současnosti je dostupný jen na CD-ROM.

Dk-dialog. Zpravodaj Demokratického klubu Praha.

FONS. Občasník roverských kursů LŠ.

Junácký list. Vydavatel a redaktor Zbyšek Pecha, rádce Jihomoravské družiny Svojsíkova oddílu, Brno. První číslo 1/1992 vyšlo 7. 12. 1992. Vydávání bylo v roce 2000 nahrazeno Skautskými listy).

Kmen. Časopis pro rovery a rangers. Vydává TDC Junáka.

Kmenové noviny OS. Občasník kmene dospělých. Vydává Ústředí Junáka.

MUKL. My, určení k likvidaci. Vydavatel Světové sdružení bývalých čs. politických vězňů.

Lokali. Zpravodaj 35. střediska Junáka Jaroslava Rady – Skalka z Prahy 10. (Jako ukázka velkého množství regionálních skautských periodik různého druhu a způsobu vycházení).

Národní osvobození. Čtrnáctideník Českého svazu bojovníků za svobodu.

Na dobré stopě. Duchovní rádce skautských oddílů. Vydává Odbor duchovní výchovy Junáka.

OSMRK. Pokus po listopadu 1989 o pokračování poválečných Plamenů a Platanu z roku 1969.

Plameny. (Časopis vydávaný mladými levicovými skauty po roce 1945. Vydávání pozastaveno vedením Junáka a po dohodě obnoveno v roce 1947).

Platan. (Pokus v roce 1969 o pokračování v tendencích poválečných Plamenů).  
Skaut-Junák. (Založen v roce 1915, obnoven 1945, 1968 a 1990). Vydává TDC Junáka.  
Skaut-mesačník slovenských katolických skautov-„Skautov zlatého kríža“.  
Skauting. Měsíčník pro skautskou výchovu. Vydává Tiskové a distribuční centrum Junáka. (Dříve Český a Slovenský skauting v Mladé frontě). Vydávání obnoveno v roce 1990. Od roku 2006 jako příloha periodika Skautský svět.  
Skautské listy. Vydavatel a redaktor Zbyšek Pecha, Brno. První číslo 1/2000 vyšlo v lednu 2000. (Skautské listy začaly vycházet místo dřívějšího Junáckého listu. Vydávání bylo krátce přerušeno a obnoveno jako občasník číslem 1/2005 za leden–březen 2005).  
Skautský svět. Vydává TDC Junáka. Vychází od roku 2006 bez číslování.  
Světýlko. Vydávalo TDC Junáka pro světlušky a vlčata.  
Soudobé dějiny. Vydává Ústav pro soudobé dějiny AV ČR.  
Věrní zůstali. Politický měsíčník Sdružení bývalých politických vězňů ČR.  
Věrní zůstaneme. Měsíčník Konfederace politických vězňů, pobočka 15 – Praha 1, Revoluční 28.  
Webová stránka Junáka – svazu skautů a skautek ČR: [www.skaut.cz](http://www.skaut.cz)  
ZIPSS. Zprávy a informace pro skautské sběratele. Vydává Klub skautských sběratelů Junáka.

#### **e) Filmová, rozhlasová a televizní díla.**

(Těchto pramenů je velmi mnoho. Nikdo je ale soustavně nesleduje a archivně nezpracovává).

Od roku 1996 sleduje filmová a televizní díla týkající se skautingu Josef Hájek, člen Pražské družiny Skautského oddílu Velená Fanderlika. Jeho seznam videonahrávek, filmů i samostatných nahrávek sepsaný v roce 2005 obsahuje 92 položek. (Seznam předán do SI ABS. Bratr Hájek ve své činnosti pokračuje).

Binar Ivan: Pořad s několika skautskými mukly o zkušenostech z věznic a poučení z totalitní minulosti pro budoucnost, Svobodná Evropa 25. 2. 1999.

Bumerang. Český film autorů J. Stránského a H. Bočana. Uvedeno v ČT 25. 2. 1998.

Černý Jiří: Dlouhé nohy komunistických lží o skautingu. Rozhlasová stanice Praha 23. 2. 1999

Jáchymovská stigmata. Uvedeno v ČT 24. 2. 1999.

Na hraně. Pořad s mladými o problematice vyrovnávání se s minulostí. Uvedeno v ČT 25. 5. a 28. 5. 1998, pokračování 19. 4. 1999.

Na všechno buď připraven. Historie protikomunistické činnosti královéhradeckých skautů a jejich věznění. Uvedeno v ČT v rámci pořadů o třetím odboji.

O zatýkání a souzení skautů a skautek. Hlas Ameriky 5. 7. 1982.

Poslušni svých zákonů. Podíl skautů na vojenské protikomunistické akci v roce 1949. Uvedeno v ČT v rámci pořadů o třetím odboji.

Rusek Ladislav: Sváteční slova na ČT 1 dne 19. 3. 2006.

Skaut má holá kolena. Film Břetislava Rychlíka o setkání členů skautského oddílu z konce let šedesátých po 35 letech. Vysíláno na ČT 2 dne 9. 3. 2006 ve 20.00 hodin.

Sladké století. Dokumentární film Heleny Třeštíkové. Uvedeno v ČT 19. 2. 1998.

Ta naše povaha česká: AKCE 625. Uvedeno v ČT 26. 1. 1999.

Z letopisů Máselné Lhoty. XIV. kapitola, rok 1958. Vyprávění českobudějovického skauta Ivana Mánka. Uvedeno v ČT 6. 4. 1996.  
Záznam z rozhovoru s Milanem Rencem a Stanislavem Špinlerem o historii a současnosti skautingu. Český rozhlas, studio Ústí nad Labem 1998.

### **f) Konference, přednášky, projevy a vyhlášení**

Sledovaného tématu se týkalo velké množství z těchto akcí. Uhlídat je není v možnostech jednotlivce. Některé z nich jsou v soukromém archivu Karla Lešanovského.

### **g) Muzea, archivy a dokumentační střediska**

Archiv bratrů Velena a Miloty Fanderlikových, Brno, Pellicova 2.  
Archiv Konfederace politických vězňů, Škrétova 6, 120 00 Praha 2.  
Československé dokumentační středisko, Skokanská 3, 169 00 Praha 6.  
Historická komise Ústřední rady Junáka, Senovážné náměstí 24, Praha 1. (Z rozhodnutí Náčelnictva Junáka byla činnost ukončena).  
Ministerstvo vnitra ČR, odbor OUS, archivní a spisové služby, pošt. přihrádka 21/ASU, 170 34 Praha 7.  
Muzeum Policie ČR (dříve Muzeum SNB a vojsk MV), Ke Karlovu 1, Praha 2.  
Muzeum třetího odboje v Příbrami, Mariánská 260, Příbram.  
Národní archiv, Archivní 4/2257, 149 01 Praha 4.  
Rudé peklo, dokumentační ministředisko zločinů KSČ, Záboří nad Labem 104. (Zřizovatel a majitel zemřel. O osudu střediska není nic známo).  
Skautský institut A. B. Svojsíka a jeho archivní, muzejní, studijní a knihovní sekce. (Původně Ústřední skautský archiv. Dočasná kontaktní adresa: Bc. Zdeněk Kovářík, Centrální archiv Prahy 8, Čimická 61, 181 00 Praha 8. Připravuje se otevření nově získaných a upravovaných prostor v Praze-Karlíně.  
Státní oblastní archivy v jednotlivých krajích ČR.  
Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, P. O. Box 21/ÚDV, 170 34 Praha 7.  
Ústřední skautské muzeum na zámku v Nižboru. (Ve společné správě Městského úřadu Nižbor a SI ABS.

Kromě zde uvedených rozsáhlejších pramenů jsou další prameny uváděny u jednotlivých číslovaných položek ve všech částech rešerše.

Od doby původního zpracování rešerše přibýlo pochopitelně velké množství dalších pramenů informací, protože se jedná o práci doslova nekonečnou.

## KS-T: Seznam zkratek

V seznamu jsou uvedeny jen ty zkratky, které nejsou vysvětleny již v textu rešerše. Způsob psaní zkratek je dán jejich podobou uvedenou v pramenech.

a.j. – archivní jednotka  
adm. – administrativní  
ag. – agent  
aj. – a jiní  
amer. – americký  
AMV – Archiv ministerstva vnitra  
angl. – anglický  
apod. – a podobně  
atd. – a tak dále  
AV – Akční výbor  
AV ČR – Akademie věd České republiky  
b. d. – bez data  
BBC – British Broadcasting Corporation  
br. – bratr  
býv. – bývalý  
c. a k. – císařský a královský  
CIA – Central Intelligence Agency  
CIC – Counterintelligence Corps  
cír. – církevní  
CSc. – kandidát věd  
č. – číslo  
č.j. – číslo jednací  
čas. – časopis  
čj. – číslo jednací  
ČNR – Česká národní rada  
ČR – Česká republika  
ČRDM – Česká rada dětí a mládeže  
čs. – československý  
ČSA – Československá armáda  
ČSČK – Československý červený kříž  
ČSJ – Československý Junák  
čsl. – československý  
ČSLA – Československá lidová armáda  
ČSM – Československý svaz mládeže  
ČSR – Československá republika  
ČSSR – Československá socialistická republika  
ČsT – Československá televize  
ČSTV – Československý svaz tělesné výchovy  
ČSÚDO – Československé ústředí dětských organizací  
ČT – Česká televize  
ČTK – Československá tisková kancelář  
ČTV – Česká televize  
ČVUT – České vysoké učení technické  
DELŠ – Dívčí ekumenická lesní škola

dem. – demokratický  
DK – Dívčí kmen  
Dk. – Demokratický klub  
Dr., dr. – doktor  
dř. – dřívější  
ed. – editor  
ELŠ – Ekumenická lesní škola  
EU – Evropská unie  
evang. – evangelický  
evrop. – evropský  
fašist. – fašistický  
filoz. – filozofický  
fin. – finanční  
gen. – generál  
h.c. – honoris causa – čestný  
hanl. – hanlivě  
hist. – historický  
hl. – hlavní  
hosp. – hospodářský  
ChK – Chlapecký kmen  
ideol. – ideologický  
IFOFSAG – International Fellowship of Former Scouts and Guides  
in – v  
Ing., ing. – inženýr  
INO – Index nežádoucích osob  
IQ – inteligenční kvocient  
IVVM – Institut pro výzkum veřejného mínění  
JUDr. – doktor obou práva  
JZD – Jednotné zemědělské družstvo  
k. – kolaborace  
K-231 – Klub 231  
KAN – Klub angažovaných nestraníků  
kat. – katolický  
KD – Kmen dospělých  
KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová  
KGB – Komitét gosudarstvennoj bezopasnosti  
kniž. – inženýr  
KNV – Krajský národní výbor  
kom. – komunistický  
KPV – Konfederace politických vězňů  
křesť. – křesťanský  
KS MV – Krajská správa Ministerstva vnitra  
KSČ – Komunistická strana Československa  
KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy  
KSDM – Kruh sdružení dětí a mládeže  
KSS – Komunistická strana Slovenska  
kult. – kulturní  
KV – Krajský výbor  
LA – Legio angelica  
lid. – lidový

lit. – literární  
LM – Lidové milice  
LN – Lidové noviny  
LŠ – Lesní škola  
LtN – Literární noviny  
m. – město  
marx. – marxistický  
mezin. – mezinárodní  
MF – Měnový fond  
MF – Mladá fronta  
MfD – Mladá fronta Dnes  
Mgr., mgr. – magistr  
mil. – milion  
mj. – mimo jiné  
mjr. – major  
ml. – mladší  
MNB – Ministerstvo národní bezpečnosti  
MNV – Místní národní výbor  
MON – Mezinárodní organizace novinářů  
mor. – moravský  
mř. – mimořádný  
Msgre – Monsignore  
MUDr. – doktor veškerého lékařství  
MV – Ministerstvo vnitra  
n. – náměstí  
n. – následující  
NA – Národní archiv  
např. – například  
nár. – národní  
nár.soc. – národně socialistický  
násl. – následující  
NDK – Náčelnictvo dívčího kmene  
něm. – německý  
NF – Národní fronta  
NChK – Náčelnictvo chlapeckého kmene  
NJ – Náčelnictvo Junáka  
NKD – Náčelnictvo kmene dospělých  
npor. – nadporučík  
NPT – nápravně pracovní tábor  
NSDAP – Nationalsozialistische Arbeiter Partei  
NV – Národní výbor  
NZ – Nápravné zařízení  
o. – okres  
O.S. – oldskauti  
obč. – občanský  
obch. – obchodní  
obj. – objektivní  
obv. – obvodní  
OBZ – Vojenské obranné zpravodajství  
odd. – oddíl



ODS – Občanská demokratická strana  
ods. – odsouzený  
odst. – odstavec  
OF – Občanské fórum  
OR – okresní rada  
org. – organizace  
ORJ – Okresní rada Junáka  
OS – oldskauti  
OSN – Organizace spojených národů  
OV – Okresní výbor  
OVF – Oddíl Velena Fanderlika  
P. – páter  
pejor. – pejorativní  
pg. – page – strana  
PhDr. – doktor filozofie  
PhMr. – magistr farmacie  
PKV – předsednictvo krajského výboru  
plk. – plukovník  
PO – Pionýrská organizace  
polit. – politický  
poněk. – poněkud  
popř. – popřípadě  
por. – poručík  
pplk. – podplukovník  
prům. – průmyslový  
příp. – případně  
PS – Pohraniční stráž  
PŠČ – poštovní směrovací číslo  
PSP – Poslanecká sněmovna parlamentu  
PTP – pomocné technické prapory  
pův. – původní  
R+R – roveři a rangers  
RAF – Royal Airforce  
resp. – respektive  
rev. – revoluční  
RNDr. – doktor přírodních věd  
ROH – Revoluční odborové hnutí  
RP – Rudé právo  
RS – rover skaut  
RSDr. – doktor sociálně politických věd  
Rx – Reflex (časopis)  
s. – soudruh  
s. – strana  
SB – Státní banka  
Sb. – Sběrka zákonů  
SBS – Svaz bojovníků za svobodu  
SČK – Strana československých komunistů  
SČM – Svaz české mládeže  
SD – Sicherheitsdienst  
SDMO – Sdružení dětských a mládežnických organizací

SI ABS – Skautský institut A.B.Svojsíka  
sign. – signatura  
SNB – Sbor národní bezpečnosti  
SO – Svojsíkův oddíl  
soc. – sociální  
soc. dem. – sociálně demokratický  
social. – socialistický  
sov. – sovětský  
SOVF – Skautský oddíl Vělna Fanderlika  
spol. – společnost  
SPV – Sdružení politických vězňů  
SSM – Svaz socialistické mládeže  
SSSR – Svaz sovětských socialistických republik  
st. – starší  
StB – Státní bezpečnost  
str. – strana  
stř. – střední  
SÚA – Státní ústřední archiv  
sv. – svatý  
sv. – svazek  
svět. – světová  
t. – totalita  
taj. – tajemník  
TDC – Tiskové a distribuční centrum Junáka  
ThDr. – doktor teologie  
tisk. – tiskový  
tj. – to je  
TNP – tábor nucené práce  
TOM – Turistický oddíl mládeže  
tr. – trestní  
tr. zák – trestní zákon  
TV – televize  
tzv. – tak zvaný  
USA – Spojené státy americké  
ÚAV – Ústřední akční výbor  
ÚDV – Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu  
UK – Univerzita Karlova  
ÚKM – Ústřední komise mládeže  
univ. – univerzitní  
ÚNS – Ústavodárné národní shromáždění  
ÚRJ – Ústřední rada Junáka  
ÚRK – Ústřední revizní komise  
ÚSA – Ústřední skautský archiv  
ÚSD – Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR  
US – DEU – Unie svobody – Demokratická unie  
usp. – uspořádaný  
ÚV – Ústřední výbor  
v.t. – viz též  
v.v. – ve výslužbě  
VB – Veřejná bezpečnost

veř. – veřejný  
VO – vyšší orgány  
VONS – Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných  
VOS – Veřejná osvětová služba  
VS – vodní skauti  
vs. – versus  
VŠ – vysoká škola  
všeob. – všeobecný  
WAGGGS – World Association of Girl Guides and Girl Scouts  
WOSM – World Organization of the Scout Movement  
zák. – zákon  
zákl. – základní  
zasl. – zasloužilý  
zast. – zastaralý  
zejm. – zejména  
zeměd. – zemědělský  
ZO – základní organizace  
zprav. – zpravidla  
zvl. – zvláštní  
žid. – židovský

# Jmenný rejstřík

---

## A

Adamec Jiří · 366  
Adamec Ladislav · 92, 331, 333, 351, 372  
Adamec Radek · 139  
Adamík · 182  
Achmatovová · 119  
Al Malikiová · 383  
Aldorf · 151  
Alfonsín · 187  
Alstern · 272  
Andropov · 88  
Arendtová · 85, 200  
Aron · 91, 148  
Ash · 174, 191  
Aubrecht · 243  
Augustin · 78  
Aznar · 48

---

## B

Babička · 140  
Baden-Powell · 8, 10, 48, 49, 54, 66, 68, 69, 70, 72, 80, 119, 206, 249, 362, 408  
Baďura · 377  
Baier · 210  
Bakalář · 389  
Balhar · 210  
Balík · 135  
Baloun · 126, 374, 381  
Balšínek · 89, 263  
Balvín · 390  
Bannasová-Svojsíková · 409  
Bára · 382  
Bárta · 13, 132, 269, 329, 346, 404  
Bartoš · 291  
Bartošek · 83, 94, 298  
Bartoška · 189  
Bartůnek · 112, 237, 252, 257, 303  
Barvík · 217  
Batěk · 124  
Battěk · 164, 195  
Bauer · 42, 233, 248, 267  
Baxová · 303  
Bayer · 26, 30, 31, 39, 40, 42, 118, 137, 205, 269, 272, 286, 360  
Bečvárovský · 272  
Bednář · 91, 199, 237, 257  
Bednářová · 30, 31, 272, 286  
Belda · 282  
Bělina · 78  
Bělohávek · 291, 292, 293, 399  
Bělohoubek · 187  
Bělohradský · 77, 86, 92, 138, 143, 146, 167, 172, 250, 265, 308, 326, 364, 374  
Benda · 221, 247, 278, 352  
Benda Jan · 349  
Benda Marek · 391  
Benda Martin · 95

Benda Václav · 131, 166, 225, 315, 368  
Bendl · 324  
Beneš · 159  
Beneš Eduard · 13, 64, 72, 111, 116, 145, 199, 226, 227, 249, 250, 251, 312, 381  
Beneš Jan · 88, 131, 142, 159, 193, 322  
Beneš Jan, Obořiště · 374  
Benešová · 382  
Beran · 168  
Beránek · 265, 403  
Bergrové · 268  
Bergson · 120  
Berlin · 85  
Bernard · 224  
Bernášková · 148  
Bernat · 223, 330, 336  
Bernkopf · 316  
Berounský · 200  
Beroušek · 293  
Besancon · 306  
Beveridge · 187, 298  
Bibó · 83  
Biřak · 6, 104, 136, 261, 316, 330  
Binar · 102, 379  
Bismarck · 172  
Bláha · 81, 212  
Blaho · 95  
Blahová · 311  
Blažek Bohuslav · 176  
Blažek Miloš · 217  
Blažková · 400  
Blechová · 124, 316, 358  
Bobek František · 281, 300, 302, 305, 395  
Bobek Pavel · 100, 319  
Bobíková · 108  
Bočan · 181  
Boháč · 66  
Bohdalová · 222  
Böhm · 370  
Borkovec Jaroslav · 300  
Borkovec Josef · 89, 306  
Bořil · 379  
Boučková · 314, 315  
Boudová · 262  
Bouška · 100, 104, 134  
Bouzková · 40  
Bozděch · 67  
Brabec · 212  
Braham · 56  
Branald · 121  
Brandes · 279, 284, 299, 312, 367  
Brandl · 154, 156  
Branislav · 159  
Bratinka · 90, 170, 264, 294  
Bratský · 131, 132, 405  
Braun · 349  
Brázdilová · 243  
Brčil · 254  
Brdečková · 127, 162, 174, 179, 223, 242  
Bregant · 189  
Brecht · 168, 327  
Bret · 58, 132, 247, 314  
Brežněv · 77, 93

Brodniček · 238  
Brodský · 144  
Brokl · 179, 274, 329  
Brousek · 170  
Brož Josef · 64, 221  
Brož Radek · 107, 214, 267, 302  
Brožová-Malá · 71  
Brтва · 395  
Brunnhofer · 225  
Bruno · 316  
Brych · 30, 205, 394, 405  
Brzek · 357  
Brzobohatý Ivo · 410  
Brzobohatý Radoslav · 396  
Břečka · 44, 65, 106, 107, 111, 112, 236, 237, 251, 252, 253, 257, 258, 268, 275, 279, 283  
Břicháček · 24, 25, 26, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 39, 40, 43, 45, 48, 58, 70, 75, 114, 115, 117, 137, 156, 177, 201, 205, 207, 215, 217, 218, 219, 239, 240, 241, 242, 268, 269, 270, 271, 272, 277, 279, 281, 286, 292, 319, 320, 328, 329, 330, 331, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 360, 361, 392, 394, 395, 398, 400  
Břicháčková · 219, 241, 345  
Budil · 367  
Budín · 176  
Budínský · 71, 192, 250, 265  
Budský · 112, 252, 302  
Buhlová · 284  
Buchanan · 59  
Buchert · 104  
Bureš · 154, 272, 372  
Bureš Jaroslav · 155, 372  
Bureš Karel · 238, 243, 244  
Bureš Vladimír · 243  
Burešová · 99, 209, 210, 288, 326  
Bürgerová · 383  
Burgetová · 242  
Burghauser · 13, 28, 70, 74, 208, 217, 236, 242, 247, 266, 268, 277, 345, 393, 397, 398  
Burian · 175, 184  
Burke · 68  
Buršík · 183  
Buzek · 337  
Buzková · 88  
Bystrov · 93, 103, 106, 231, 352, 356

---

## C

Cahová · 110, 115, 213, 237  
Cais · 92  
Camus · 142  
Canaris · 179  
Casaroli · 279  
Cassati · 73  
Castro · 77, 311, 399  
Cellar · 358  
Cepek · 400  
Cerha · 95  
Cibulka · 86, 153, 155, 217, 220, 221, 222, 224, 226, 232, 239, 244, 247, 271, 345, 362, 386  
Cicero · 71, 81  
Cihelka · 399  
Cihlář · 409  
Cílek · 171

Cimrová · 274  
Clarová · 165  
Codaccion · 88  
Collins · 7  
Courtois · 83, 86, 92, 102  
Crozier · 87  
Cuhra · 56  
Cuhrová · 56  
Cvrček · 272  
Cyvín · 16, 205

---

## Č

Čadek · 129  
Čalfa · 80, 81, 96, 131, 147, 150, 246, 314, 330, 333, 338, 350, 380, 388  
Čančík · 300  
Čapek Josef · 176  
Čapek Karel · 101, 168, 207, 208, 332  
Čapkové · 14, 41, 81  
Čarek · 150  
Čarnogurský · 160, 246, 325  
Čech Svatopluk · 13  
Čech Zdeněk · 54  
Čechov · 184  
Čechová · 86, 162, 180, 367  
Čechtický · 242  
Čejka Jiří · 40, 394  
Čejka K. · 71  
Čejková · 164  
Čelovský · 153, 264, 376  
Čemus · 61  
Čepička · 16, 255, 302  
Čermák Miloš · 65, 184, 276, 319, 387  
Čermák Vladimír · 261  
Čermáková Olga · 66  
Čermín · 358  
Černík · 68, 261  
Černoch · 54  
Černušák · 54  
Černý Aleš · 307  
Černý David · 89  
Černý Jiří · 93, 184, 300, 321  
Černý Josef · 255  
Černý O. · 157  
Černý Ota · 158  
Černý Pavel · 75  
Černý Václav · 13, 81, 195, 335  
Červenka · 322, 323, 371, 390  
Červenková · 116  
Číla · 304  
Čivrný · 164  
Čižinský · 126  
Čmolík · 29, 33, 272, 285  
Čornej · 54, 56

---

## D

Dafčík · 216  
Daneš · 131, 188, 323, 381  
Darwin · 171, 191  
David Ivan · 169  
David Michal · 175, 393

David Roman · 320  
Davouze · 357, 381  
Dědeček · 132, 197  
Dědek · 137  
Dejmal · 135  
Dekobra · 157  
Delsol · 83  
Delumeau · 191  
Derrida · 81  
Devátý · 390  
Deyl · 94, 192  
Dienstbier · 54, 96, 121, 320, 358  
Diviš · 127, 298  
Dlouhý · 147, 231, 334, 336, 389  
Dobal · 78, 87, 140  
Dobrovský Luboš · 96, 105, 378  
Dohnal · 221  
Dolejš · 97, 112, 125, 311, 390  
Dolejší · 100, 152, 318  
Doležal Bohumil · 88, 97, 122, 169, 171, 190, 194,  
198, 246, 331, 348, 352, 365, 389, 392  
Doležal Bohuslav · 184, 264  
Domnosilová · 30, 31, 272, 286  
Dostál · 124, 159, 289, 309, 353  
Dostojevskij · 92  
Doubek · 248  
Doubková · 303  
Drábek · 250  
Drápala · 198  
Drápela · 135  
Drbalová · 16, 302  
Drda Adam · 54, 89, 92, 95, 127, 136, 138, 147, 175,  
183, 193, 195, 221, 228, 229, 303, 317, 341, 342,  
348, 350, 352, 379, 382, 387, 388, 389, 404  
Drda Antonín · 105  
Drobný · 301, 359, 390  
Drozden · 342  
Dřevínek · 72  
Dubček · 22, 24, 78, 79, 80, 81, 95, 96, 114, 115, 157,  
158, 159, 173, 179, 188, 192, 207, 217, 221, 229,  
262, 263, 265, 276, 307, 331, 333, 336, 368  
Dubský · 354, 378  
Dudek · 388  
Duchna · 61  
Duka · 322  
Dunovský · 115, 271  
Žuriš · 107  
Durych · 73  
Dvořák Bohdan · 168  
Dvořák J. · 16  
Dvořák Milan · 165  
Dvořák Václav · 368, 406  
Dvořáková · 101, 238, 286, 362  
Dyba · 231, 289, 318, 348, 350  
Dyk · 320  
Dylan · 388, 407

---

## E

Eben · 241  
Eco · 364  
Egarter · 129  
Einstein · 238  
Eisenhammer · 309  
Eliáš · 179

Elis · 244  
Elstner · 244  
Elšíková · 121, 314  
Emingerová · 66  
Engels · 13, 133  
Ernest · 71  
Euripides · 193  
Exner · 103, 314, 358

---

## F

Faisl · 102  
Fajmonová · 204  
Fajtl · 42  
Faltus · 71, 330  
Fandák · 70, 380  
Fanderlik Milota · 204, 241, 267, 331, 338  
Fanderlik Velen · 109, 110, 206, 256, 409, 410  
Fareed · 119  
Fárka · 112  
Fencl · 92, 379  
Fendrich · 307, 339  
Fendrych · 104, 136, 379  
Fiala · 139, 238, 405  
Fiedler · 116, 121, 406  
Fiedor · 103, 196  
Fierlinger · 71, 152, 215, 255, 302  
Filip Ota · 221  
Filip Václav · 176  
Filip Vojtěch · 55, 93, 97, 105, 150, 151, 153, 193,  
220, 263, 312, 318, 353, 358, 375, 376, 377  
Firyťová · 254  
Fiřt · 243, 244  
Fischer · 372  
Fischer J. L. · 81  
Fischer Petr · 54, 105, 125, 140, 147, 150, 162, 187,  
198, 294, 312, 314, 358  
Fischer Stanislav · 180, 221  
Fištejn · 64, 121, 315, 365  
Fleischmann · 54, 98  
Fleischmann · 57, 129, 370, 378, 387  
Fleyberk · 199  
Floriánová · 24, 25, 26, 30, 31, 272, 277, 286  
Floss · 63  
Foglar · 17, 18, 35, 43, 47, 67, 68, 75, 117, 238, 242,  
256, 268  
Foglová · 167  
Foigt · 244  
Foit · 205  
Foldyna · 374, 383  
Foll · 119, 172, 181, 341  
Foltýn · 137  
Formáčková · 93  
Forman · 191, 403  
Fosmann · 217  
Foustka · 71  
Franc · 135, 264  
Franěk · 222  
Frank · 288, 299  
Frankenberger · 324  
Franta · 202  
Frantová · 380, 386  
Freiová · 134, 139  
Freisler · 301  
Friedlaender · 276, 318

Frolík · 222, 224, 225  
Frühlingová · 295  
Frýba · 233, 267  
Frýbort · 401  
Fučík · 172, 199  
Fuchsa · 26, 272  
Fungač · 298

---

## G

Gabal · 78  
Gabert · 191  
Gadamer · 54, 55  
Galatíková · 358  
Gates · 54, 388  
Gauck · 41  
Gebhart · 176  
Gedeon · 396  
Geislerová · 396  
Gellner · 132  
Geršl · 204  
Gintel · 128, 218, 240, 241, 330, 338  
Gjurič · 366  
Glazar · 370  
Glazarová · 148  
Goethe · 63  
Gogol · 198  
Gogola · 128  
Goldstücker · 94, 264, 321, 342  
Gorbačov · 77, 94, 117, 295, 359  
Gott · 169, 183, 186, 188, 298, 355  
Gottwald J. · 292  
Gottwald Klement · 16, 19, 80, 97, 102, 103, 108, 109, 112, 146, 150, 157, 158, 171, 192, 195, 216, 226, 250, 251, 253, 255, 272, 302, 312, 313, 373, 379, 409  
Götze · 129  
Grabec · 172  
Grandtner · 74  
Grass · 308  
Grassinger · 112, 243, 252  
Graubner · 129, 174  
Grebeníček · 104, 105  
Grebeníček Alois · 88, 100, 148, 193, 355  
Grebeníček Miroslav · 54, 67, 102, 103, 104, 150, 151, 152, 156, 210, 229, 298, 299, 351, 357, 358, 365, 372, 373, 375, 376, 378, 379, 381, 387, 402  
Green · 350  
Gregorová · 79  
Gregorovič · 315  
Grégr · 153, 157, 220, 309, 333, 336, 371, 382  
Grillparzer · 410  
Grimm · 236, 239  
Groce · 58  
Grohman · 228  
Grohová · 374  
Gronský · 303  
Gross · 126, 155, 349, 378, 383  
Grósz · 327  
Grüntalová · 60  
Gruntorád · 225  
Gruss · 237  
Grygar · 100, 396  
Guillotin · 337

---

## H

Had · 277  
Hadrboľcová · 218  
Hahnová · 128, 339  
Hácha · 131, 147, 179, 279, 280, 312  
Hájek · 237, 257  
Hájek Jan · 190  
Hájek Jiří · 96, 159, 203, 224, 264, 275, 322  
Hájek Miloš · 96, 197  
Hájek Petr · 80, 397  
Hájek Tomáš · 86, 181, 329  
Hájek Zdeněk · 239, 242  
Hála · 22, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 39, 44, 115, 116, 205, 216, 217, 256, 266, 268, 270, 271, 272, 277, 279, 286, 361, 403  
Halada · 399  
Halas · 375  
Hálek · 398  
Halík · 180, 182, 197, 372  
Hálková · 186  
Hamera · 245  
Hamžík · 150  
Hanák Dušan · 128  
Hanák Jiří · 64, 126, 127, 170, 171, 199, 222, 298, 357, 370, 388  
Hanauerová · 279  
Hanuš · 224, 258, 302  
Hanzal · 55  
Hanzalík · 375  
Hanzelín · 308  
Hanzelka · 162  
Hanzl · 241  
Hapala · 246  
Harmáček · 376  
Hartl · 154, 338, 357, 378, 379, 386  
Hašek Dominik · 359  
Hašek Jaroslav · 174  
Hašek Michal · 377  
Hašková · 310  
Haškovcová · 216  
Haškovec · 16, 17, 23, 39, 40, 43, 106, 111, 112, 117, 205, 210, 216, 235, 237, 252, 253, 255, 256, 257, 258, 272, 290, 302, 395  
Hauková · 360  
Hauner · 246  
Hauser Přemysl · 30, 70, 71, 81, 113, 205, 214, 241, 394  
Hauser Svatopluk · 205, 237, 257, 302  
Hauserová · 401  
Havel Ivan M. · 410  
Havel Jan · 226  
Havel Jiří · 152, 322, 383  
Havel Václav · 46, 63, 64, 66, 76, 77, 85, 95, 96, 97, 122, 124, 126, 138, 144, 150, 158, 162, 163, 165, 177, 178, 179, 183, 184, 191, 194, 195, 196, 197, 200, 209, 216, 221, 229, 263, 267, 281, 312, 314, 315, 318, 321, 325, 331, 332, 338, 341, 348, 350, 351, 352, 354, 356, 357, 358, 364, 365, 371, 374, 381, 384, 405, 410  
Havel Vladislav · 78  
Havlíček · 40, 73, 81, 181, 203, 324, 410  
Havlová · 91, 184, 216  
Hayek · 410  
Hedvíček · 247  
Hegel · 142

Heger · 65  
Hegerová · 125  
Heidegger · 320  
Hejdánek · 123  
Hejl · 148  
Hejna · 293, 396  
Hejzlar · 16, 255  
Hekrdla · 382  
Hemingway · 309, 369  
Henek · 311  
Herbart · 397  
Herben · 14, 41  
Herec · 134  
Herman · 178, 228, 317  
Hermannová · 16  
Herzog · 144  
Heřman · 333, 382  
Hetzger · 125  
Heydrich · 177, 178, 194, 299, 312, 367  
Heyer · 54  
Hilel · 326  
Himl · 272, 280, 285, 286  
Himmel · 367  
Hitler · 87, 89, 92, 102, 106, 112, 127, 135, 143, 147,  
154, 178, 227, 272, 279, 309, 312, 314, 326, 348,  
352, 367, 378  
Hladký · 97, 140  
Hlas · 134  
Hlásenský · 238  
Hlaváček · 221  
Hlavsová · 99  
Hloušek · 116, 164, 217, 241, 267, 331, 338, 394  
Hlupý · 101  
Hlybouská · 135  
Hnátková · 375  
Hobsbawn · 366  
Hodík · 272  
Hoeschl · 407  
Hofbauer · 272  
Hoffman · 163, 186  
Hoffmann · 168, 262, 330  
Hofhanzl · 77, 99, 122, 186, 334, 350, 369, 386  
Hofchner · 54  
Hofman · 77  
Hochman · 336  
Holáň · 391  
Holík · 389  
Holomek · 144, 347  
Holub · 220, 241, 279  
Holubová · 396  
Homér · 193  
Homolka · 21  
Homolová · 66, 294  
Hoppe · 246, 282  
Hora · 54, 383  
Horáček · 174, 357  
Hora-Hořejš · 367  
Horák Ivo · 294  
Horák Jakub · 149  
Horák Karel · 78, 207  
Horáková · 299, 313, 321, 358  
Horálek · 317  
Horatius · 240  
Horký · 45, 56  
Horňák · 191, 255  
Hornof · 136, 221, 390

Hořec · 14  
Hořejší · 247  
Höschl · 193  
Hotchner · 369  
Houser · 180  
Hovorka · 94  
Hrabal · 93, 185, 245  
Hrabánková · 349  
Hrábek · 334  
Hradil · 192  
Hrách · 137  
Hrbáček · 165, 358  
Hrbek · 24, 146  
Hrdina · 135, 177, 207  
Hrica · 216  
Hrnčířová · 262  
Hromádka · 167, 185  
Hromádková · 295  
Hrubý Jan · 66  
Hrubý Petr · 178  
Hrušínský · 129, 190  
Hřibek · 110  
Hubálek · 311  
Hučín · 88, 101, 104, 303  
Huffnagel · 125  
Hugo · 163  
Hulík · 331, 370  
Hus · 76, 146, 181, 316  
Husák · 18, 24, 46, 47, 89, 90, 102, 146, 147, 150,  
158, 178, 182, 188, 196, 198, 217, 233, 262, 263,  
265, 266, 272, 309, 320, 330, 335, 353, 367  
Hutka · 289, 318, 365  
Huxley · 54  
Hvížďala · 131, 186

---

## Ch

Chábová · 134  
Chalupa · 127, 238  
Chalupný · 81  
Chaplin · 245  
Chardin · 74  
Charous · 158  
Charvát · 26  
Charvát Bohumil · 30, 31, 272, 277, 286  
Charvát Josef · 10, 68, 207  
Chasák · 95  
CheGuevara · 377  
Chlapcová · 111  
Chodounský · 243, 269, 270, 272, 281, 394  
Chramostová · 165  
Chruščov · 77, 315, 404  
Chuděrová · 173  
Chudožilov · 54, 84, 99, 128, 161, 166, 172, 355  
Chupík · 114, 115, 130, 268, 303, 393  
Churaň · 132, 179, 189, 339  
Churchill · 111, 157, 365, 366, 407  
Chval · 321  
Chyský · 16, 25, 115, 118, 205, 237, 256, 257, 271,  
277  
Chytilová · 401



---

**I**

Ibl · 54, 58, 377  
Illnerová · 396  
Indra · 152  
Ivanová-Šalingová · 141, 142  
Iwashita · 322

---

**J**

Jager · 25, 26, 30, 31, 272, 277, 286  
Jágr · 205, 272  
Jakeš · 6, 42, 94, 99, 102, 152, 166, 261, 262, 287,  
316, 327, 330, 354  
Jakl · 144  
Jakubcová · 298  
Jan Pavel II. · 54, 55, 64, 72, 74  
Janáček · 138  
Jančárek · 187  
Janček · 45  
Janda · 189  
Jandourek · 58, 98, 132, 199  
Jandová · 262  
Janeček · 175  
Janeček Josef · 391  
Janeček Vladimír · 315  
Janečková · 40  
Janíček · 299  
Janík · 277, 308, 395  
Janouch · 221  
Janovčík · 134  
Janovický · 344  
Janovská · 397  
Jánská · 174  
Janýr · 189  
Jareš · 272, 406  
Jaruzelski · 327  
Jaspers · 8, 132, 346, 366, 403  
Jedlička · 26  
Jedličková · 16, 112, 205, 213, 236, 237, 238, 243,  
244, 251, 257, 302  
Jefimov · 178  
Jech · 40, 91  
Jechová · 181  
Jelcin · 84  
Jelínek Josef · 41, 99, 133, 135, 144, 153, 171, 231,  
302, 325, 357  
Jelínek Lukáš · 80, 181  
Jelínek Martin · 263  
Jelínek Rudolf · 61  
Jelínek Tomáš · 282  
Jemelík · 151  
Ješ · 403  
Ježek · 151, 197, 231, 333  
Jičínský · 140, 146, 149, 156, 163, 197, 222, 320,  
333, 348, 351  
Jileček · 339  
Jílek · 301  
Jílková · 181, 380, 405  
Jíra · 97, 154  
Jiránek · 34, 54, 58, 60, 66, 119, 171, 305, 307, 326  
Jirásková · 60, 150, 189  
Jirous · 54, 178  
Jirousová · 170

Jiroušek Pavel · 294  
Jiroušek Zbyněk · 395  
Jiroušek Zdeněk · 397  
Jiroušková · 397  
Jirsa · 54, 55, 120  
Jiří z Poděbrad · 397  
Jiskra · 244  
John · 234, 255, 302  
Joch · 140, 154  
Jochanan ben Sakkaj · 219, 346  
Judl · 272  
Juna · 355  
Jung · 306  
Jungeová · 154  
Jüngling · 232  
Jungmann · 81  
Jurčík · 229  
Just · 111, 122, 196, 197, 334  
Juščenko · 386

---

**K**

Kabát · 210, 299, 306  
Kabrhelová · 330  
Kačer · 292  
Kadeřábek · 254  
Kadlec Radko · 110  
Kadlec Vladimír · 68  
Kafka · 129  
Kafka Franz · 94  
Kafka Jiří · 217, 300, 302, 347, 393, 399  
Kahuda · 177  
Kaiser · 183, 247, 318, 378, 392  
Kalenská · 129, 131  
Kalivoda · 60  
Kallab · 14  
Kalousek · 375, 383  
Kalvínský · 253  
Kalvoda · 238  
Kanis · 372  
Kánský · 165  
Kant · 142  
Kantor · 191  
Kantůrková · 149  
Kapek · 330  
Kapešová · 396  
Kaplan · 78, 94, 224, 234, 301, 317  
Karafiát · 36, 291, 339  
Karásek · 196  
Kasal · 178, 350, 385  
Kašpar · 61, 262  
Kašpárek · 32, 139, 206, 272, 273, 394  
Katrňák · 58  
Kaufmannová · 244  
Kavalírová · 166, 216  
Kavan · 149, 223, 310, 371, 381  
Kemel · 120, 145, 308  
Kemr · 179  
Kennedy · 187, 298, 392  
Kessler · 354  
Kilian · 63, 248, 389  
Kindl · 112  
Kipling · 187  
Kirijenko · 84  
Kirschner · 305

Kissinger · 366  
 Kišš · 322  
 Klaban · 128  
 Klabík · 303  
 Klanica · 154, 311, 312  
 Klaus · 47, 54, 58, 65, 88, 93, 109, 119, 121, 122,  
 126, 131, 135, 136, 153, 156, 158, 166, 167, 172,  
 173, 175, 185, 190, 193, 194, 195, 199, 231, 265,  
 288, 310, 331, 332, 348, 349, 354, 358, 372, 382,  
 383, 389  
 Klausmann · 188  
 Klausová · 263  
 Klíma Ivan · 54, 55, 73, 76, 94, 100, 157, 166, 199,  
 348, 393, 401  
 Klíma Ladislav · 81  
 Klíma Martin · 328  
 Klíma Stanislav · 214  
 Kliment · 358  
 Klimeš · 141, 142  
 Klimešová · 16  
 Klivar · 151  
 Klokočka · 164, 325  
 Klvaňa · 89, 95, 369  
 Kmenta · 171  
 Kmínek · 387  
 Kňazko · 310, 400  
 Kněnický · 104  
 Knížák · 87, 119, 182, 187, 308, 372, 384  
 Knýová · 322  
 Kobliha · 397  
 Kocáb · 100  
 Kocábová · 97, 192  
 Kocman · 145, 163  
 Kočandrlé · 333  
 Kočárník · 231, 350  
 Koenig · 119  
 Kohák · 372  
 Kohl · 54, 58  
 Kohlíček · 317  
 Kohout Jaroslav · 103, 170  
 Kohout Libor · 223  
 Kohout Pavel · 13, 96, 158, 159, 160, 161, 162, 222,  
 223, 320, 321, 323, 333, 370  
 Kohoutová · 162  
 Kolář František · 66  
 Kolář Jan · 308  
 Kolář Jiří · 245  
 Kolář Michal · 14  
 Kolář Petr · 246, 248  
 Kolářová · 303  
 Koller · 100  
 Kolmanová · 71  
 Kolovecká · 262  
 Komárek · 246  
 Komárek Karel · 112  
 Komárek Martin · 102, 175, 400  
 Komárek Michal · 54, 58  
 Komárek Valtr · 231  
 Komenský · 64, 68, 358  
 Koňák · 54  
 Konečná · 377, 387  
 Konrád · 139  
 Kopecký · 111, 236  
 Kopecký Josef · 402  
 Kopecký Miloslav · 244  
 Kopecký Václav · 15, 255, 302  
 Kopelent · 217  
 Kopoldová · 244  
 Kopřiva · 37, 242, 244, 245, 247, 331, 342, 343, 344,  
 345, 347, 366, 392, 393, 395  
 Kopřivová · 342  
 Kopt · 25, 202, 205, 284, 300  
 Kopta · 14, 41  
 Korcová · 317  
 Korčíš · 173, 247, 248, 261  
 Korecký · 60, 73, 84, 153, 224, 248, 289, 309, 333,  
 334, 339, 351, 365, 371, 380, 383  
 Kořán · 216  
 Kosatík · 14, 91, 161, 162, 169, 178, 333, 365  
 Koseová · 16, 24, 25, 28, 31, 214, 268, 272, 277, 286  
 Kosík · 67, 169, 245  
 Kostlán · 54, 94, 127, 170, 174, 261, 301, 308, 369  
 Kotek · 61  
 Kotek Joel · 228  
 Kotrba · 43, 232, 233, 266, 272  
 Kotvald · 174  
 Koubská · 121, 128, 179, 241  
 Koubský · 130  
 Koudela · 232  
 Koudelka František · 56, 224  
 Koudelka Petr · 198  
 Koukolík · 63, 175  
 Koutný · 288  
 Kováčik · 358, 386, 387  
 Kovanic · 100, 186  
 Kovář · 223  
 Kovářík · 331  
 Kovtun · 54  
 Kozák · 302  
 Kozel · 262  
 Kožený · 216  
 Krajčo · 295  
 Král · 105, 183, 241, 377  
 Kramář · 72  
 Kramer · 125, 311  
 Kratochvíl · 272  
 Kratochvíl Antonín · 299  
 Kratochvíl Jiří · 170, 195  
 Kratochvíl Vladimír · 302  
 Kraus · 313, 333, 377  
 Kreč · 398  
 Krečmer · 151, 194, 373  
 Krejčí · 183, 233  
 Krejčová · 126  
 Krenz · 311  
 Kriegel · 95, 157, 159, 260, 264  
 Krieglová · 172  
 Krofta · 125  
 Krosnář · 255, 302  
 Kroupa · 14, 146, 227  
 Krtička · 66, 108, 116, 214, 318  
 Krumník · 294  
 Krumpholz · 137, 287  
 Krupička · 8, 102  
 Krupková · 370  
 Krupská · 11, 106, 108, 249  
 Kružíková · 378  
 Kryl · 55, 178, 186, 276, 355  
 Krysa · 314  
 Kryštofek · 292  
 Křen · 54, 95, 175

Křivský Pavel · 16, 18, 37, 46, 215, 236, 240, 243,  
253, 342, 343, 400  
Křivský Petr · 88  
Křivý · 32, 272  
Kříž · 99, 112, 162, 196, 230, 311, 337, 354, 385  
Křížan · 93, 153, 310  
Kříženecký · 14  
Kubačová · 30, 205  
Kubát · 136  
Kubeš · 324  
Kubešová · 63, 91, 100, 103, 120, 165, 220, 225, 230,  
247, 308, 341, 381, 386  
Kubiček · 316  
Kubík · 304  
Kubišová · 195  
Kubita · 349, 356  
Kubů · 370  
Kučera František · 30, 72  
Kučera Karel · 54, 68, 139  
Kučera Milan · 386  
Kučera Petr · 196, 351  
Kučera Rudolf · 123  
Kučera Vladimír · 145, 152, 177  
Kučerová · 277  
Kučírek · 233  
Kudimov · 108  
Kudláček · 231, 336  
Kudrnáč · 91  
Kuchař · 94  
Kukal · 302  
Kulhánek · 222  
Kulík · 394  
Kulíková · 23, 25, 26, 30, 31, 267, 269, 271, 272, 286  
Kumermann · 70, 124  
Kuncová · 210  
Kundera Ludvík · 326  
Kundera Milan · 41, 54, 123, 124, 163, 335, 370  
Kuras · 54, 68, 81, 102, 103, 114, 115, 131, 144, 168,  
178, 182, 189, 226, 246, 259, 278, 284, 308, 326,  
387  
Kusák · 171  
Kůtová · 320, 335  
Kuttan · 246  
Kvaček · 34, 126, 280  
Kvačková · 359  
Kvapil · 73  
Kwasniewski · 225, 318  
Kyncl · 111, 157, 365, 389

---

## L

Láb · 135  
Labuda · 313  
Lamper · 8, 230  
Landovský · 54, 101, 205  
Lang · 301  
Langer · 14, 41, 360  
Langoš · 48, 225  
Lapčík · 81  
Laštovička · 151  
Laštůvka · 224, 385  
Laube · 63  
Laufer · 175, 187, 371  
Ledvinka · 172, 277  
Lehký · 224

Lehovec · 71  
Lenárt · 261, 262, 316, 354  
Lengyel · 188  
Lenin · 11, 15, 26, 76, 84, 88, 89, 91, 95, 104, 106,  
128, 142, 146, 178, 249, 373, 390, 391  
Leschtina · 58  
Lešanovský · 54, 56, 57, 58, 60, 65, 66, 71, 75, 81,  
86, 90, 101, 103, 107, 112, 113, 114, 115, 117,  
118, 130, 137, 138, 139, 164, 200, 201, 203, 204,  
209, 211, 212, 214, 215, 216, 218, 219, 232, 233,  
234, 236, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 246, 247,  
256, 259, 260, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271,  
273, 275, 281, 282, 283, 287, 288, 289, 290, 291,  
295, 296, 300, 301, 304, 329, 330, 345, 346, 360,  
361, 366, 392, 393, 394, 396, 397, 403, 404, 405  
Libal · 119  
Lindblad · 374  
Linka · 258  
Lis · 112, 159  
Liška · 66, 301  
Ljubinov · 88  
Lobecký · 61  
Lobkovic · 257  
Lobkowicz · 243  
Lobpreis · 113  
Loewy · 139, 174, 251, 261, 264, 323  
Lojda · 98, 171  
London · 397  
Lorenc · 225, 227, 274, 316  
Loučková · 204  
Louda · 54, 55, 119  
Louie · 56  
Loužil · 233, 267  
Löwy · 54  
Lubina · 80  
Ludvíková · 284  
Lukeš · 270  
Lukeš Dominik · 117  
Lukeš Emil · 187  
Lukeš Igor · 173  
Lukeš Jan · 135, 157, 183  
Lukeš Klement · 197  
Lukeš Zdeněk · 174  
Luňák · 88  
Lupoměský · 233  
Lux · 231  
Luxa · 254

---

## M

Maca · 302  
Macek · 15, 36, 39, 40, 44, 45, 57, 58, 96, 137, 239,  
241, 271, 280, 282, 386, 394, 397  
Macková Iva · 38, 81, 214, 219, 241, 268, 290, 292,  
345  
Macková Vlasta · 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 36, 40,  
45, 46, 68, 79, 114, 205, 217, 242, 267, 272, 282,  
285, 286, 343, 392, 393, 394, 405  
Macourek · 44, 233, 266  
Mačkowiak · 350  
Mádr · 302  
Mahdalová · 333  
Mahen · 81  
Mahler · 177, 241  
Macháček Jan · 195

Macháček L. · 176  
 Macháček Pavel · 16, 22, 24, 35, 36, 39, 40, 44, 57, 113, 115, 118, 205, 215, 234, 237, 240, 253, 256, 257, 258, 267, 268, 270, 271, 272, 277, 328, 329, 361, 395  
 Machala · 338  
 Machiavelli · 196, 197  
 Machonin Jan · 167  
 Machonin Pavel · 116, 334  
 Machonin Sergej · 13, 110  
 Machovec · 13, 175  
 Maišaidr · 241, 242, 300, 345  
 Maiwald · 71, 244, 344  
 Maiwaldová · 244, 342, 344  
 Majchowski · 225  
 Major · 54  
 Makásek · 25, 205, 244, 284  
 Málek · 327, 347  
 Malina · 336  
 Málinka · 106  
 Mallot · 375  
 Malý · 54, 100, 142, 281, 317  
 Mandela · 123  
 Mandelštamová · 86  
 Mandler · 54, 58, 96, 100, 120, 125, 131, 158, 161, 167, 174, 179, 185, 194, 198, 250, 263, 265, 336, 374, 388, 389, 401  
 Mandys · 123  
 Mánek · 301  
 Maníková · 141, 142  
 Mann · 4, 54, 135  
 Mao Ce Tung · 18, 377  
 Maraczi · 264  
 Marek · 311  
 Mares · 111, 148  
 Mareš · 148  
 Margoliová-Kovályová · 55  
 Marhoul Václav · 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 39, 40, 44, 79, 115, 215, 216, 217, 243, 256, 266, 269, 270, 272, 277, 285, 286, 287, 342, 359, 361, 403  
 Marhoul Václav mladší · 45, 115, 175, 176, 187, 216, 232, 295, 359  
 Máriařková · 272  
 Marjánek · 135  
 Marjanko · 195  
 Marková · 205, 237, 257  
 Markovič · 308  
 Márquez · 13  
 Martin · 54, 120, 121, 182  
 Martinic · 384  
 Martínková · 266  
 Martinovský · 28, 79  
 Marvanová · 332  
 Marx · 13, 83, 102, 103, 142, 156, 178, 267, 366, 373, 377, 385  
 Maryška · 98, 124, 306  
 Masaryk Jan · 14, 85, 86, 145, 163, 226, 331, 367, 409  
 Masaryk T. G. · 11, 14, 41, 54, 57, 68, 69, 70, 73, 76, 80, 81, 89, 100, 101, 102, 103, 175, 181, 182, 190, 197, 199, 207, 217, 230, 241, 263, 274, 281, 299, 342, 344, 348, 366, 369, 381, 400, 410  
 Máša · 54, 351  
 Mašek Bohumil · 330  
 Mašek Ivan · 61, 173  
 Mašek Václav · 108  
 Mašínová · 198  
 Mašínové · 104, 193, 303  
 Matějka · 254, 382  
 Matějovská · 114  
 Matějů · 334, 337  
 Matouš · 96, 100  
 Matoušek · 26  
 Matoušková · 79, 88, 185  
 Matrasová · 304  
 Matuška Radek · 54, 370  
 Matuška Waldemar · 189  
 Maudr · 25, 254, 271  
 Mazowiecki · 151, 191  
 McCarthy · 100  
 McIntosch · 109  
 Mečiar · 385  
 Mečl · 373  
 Med · 246  
 Medek · 135, 180, 225  
 Měchýř · 150, 185  
 Meisner · 253  
 Meitner · 66  
 Mejšťík · 38, 54, 55, 135, 185, 384, 391  
 Melena · 306  
 Meloun · 64  
 Menzel · 159, 180, 190, 198, 203, 396  
 Merenda · 137  
 Merth · 301  
 Mertlík · 149, 155, 156, 159, 309, 336  
 Měšťan · 129  
 Metyš · 217  
 Mezera · 232, 233, 267  
 Mezřický · 378, 403  
 Michálek · 238, 374  
 Mika · 393  
 Mikeš · 150  
 Mikuš · 126, 365  
 Miller · 356  
 Milosz · 66, 84, 167  
 Miltner · 205, 219, 241, 267, 269, 272, 300, 318, 392  
 Milunič · 54, 165  
 Minář · 87, 264  
 Minařík · 129, 175, 206, 371  
 Minco · 199  
 Miřejovský · 185  
 Mítka · 277  
 Mitrofanov · 42  
 Mitrovský · 239, 243  
 Mixa · 278, 279  
 Mladějovská · 67  
 Mládek · 189  
 Mládková-Sokolová · 134  
 Mlejnek · 83, 86, 108, 380  
 Mlynář · 38, 94, 96, 117, 146, 164, 237, 270, 298, 320, 335, 336  
 Mňačko · 157  
 Mocek · 310  
 Modrow · 376  
 Mohorita · 35, 116, 294, 312, 329, 337, 338, 372, 377, 380  
 Moravcová · 26, 272  
 Moravec · 30, 115, 205, 271, 342, 357, 395  
 More · 168  
 Morkes · 106, 110, 113, 254, 255  
 Moserová · 127, 183, 265

Motejl · 372  
Motl · 54  
Motýl · 61, 151, 225, 284, 312, 393  
Mowrer · 199  
Mráčková · 254  
Mráz · 302  
Mrázek · 313  
Mrázková · 135, 385  
Mudra · 36, 39, 40, 45, 137, 255, 285, 361  
Mucha · 28  
Muchow · 134  
Müller · 25, 271  
Müller Julius · 36, 39, 40, 45, 137  
Müller Václav · 71  
Musil · 115, 241, 360, 371  
Mussolini · 64, 87  
Myšík · 175

---

## N

Nácovský · 254  
Nagy Imre · 327  
Nagy László · 73, 267  
Nakonečný · 54, 178  
Napolitano · 385  
Nápravník · 369  
Navara · 100, 222, 304, 318, 400  
Navrátil Jaromír · 261  
Navrátil Jiří · 38, 129, 133, 135, 242, 244, 247, 256, 268, 269, 274, 289, 293, 300, 338, 343, 345, 393  
Navrátil Pavel · 133  
Navrátil Zdeněk · 40, 86  
Navrátilová · 272, 395  
Neckář · 402  
Nečásek · 65, 251  
Nedoma · 136  
Neff · 100, 102, 220, 230, 251, 371, 400  
Nehasil · 392  
Nejedlo · 232  
Nejedlý Jan · 60  
Nejedlý Zdeněk · 13, 15, 85, 111, 235, 364  
Nekolný · 103, 331  
Němcov · 386  
Němcová · 379  
Němec František · 26, 237, 270, 303  
Němec Igor · 288, 323  
Němec Zdeněk · 301  
Nepil · 38  
Nepraš · 284  
Neruda · 119  
Nesládek · 326  
Nesrsta · 382  
Nestor · 314  
Nešpor · 67  
Nešpůrek · 271  
Neudörflová · 16, 302  
Neumann · 247  
Nevole · 385  
Nezval · 77  
Niemöller · 122  
Nietzsche · 120  
Nikolaev · 299  
Nixon · 77  
Nodl · 85  
Nohavica · 336

Nohejl · 356  
Norris · 187  
Nosál · 205, 252  
Nosál Jaroslav · 314  
Nosál L. · 236  
Nosek Václav · 255, 302  
Nosek Václav – Windy · 74, 113, 137, 282, 290, 406  
Novák · 115, 271, 394  
Novák Jan · 403  
Novák Jaroslav · 258  
Novák Jiří · 79  
Novák Ladislav · 154  
Novák Libor · 138  
Novák Petr · 399  
Novodvorská · 157  
Novotný Antonín · 78, 158  
Novotný D. · 90  
Novotný David Jan · 119, 125, 182  
Novotný Josef · 258  
Novotný M. · 16, 25, 26, 253  
Novotný Miroslav · 302  
Novotný Petr · 190, 374  
Novotný Stanislav · 325

---

## O

Obadálek · 291, 396  
Obrman · 74, 360  
Obzina · 246, 279, 314, 316  
Odehnal · 137, 254  
Odehnalová · 254  
Oistrach · 153  
Ondráčková · 164  
Opasek · 209  
Opat · 57  
Opletal · 328  
Ornest · 182  
Ortman · 372  
Orwell · 48, 54, 222, 245, 334, 367  
Osička · 206  
Osvaldová · 68, 162, 265  
Otáhal · 398  
Otáhalová · 398  
Otčenášek · 278, 405  
Oter · 246  
Ott · 176, 179  
Otto von Habsburg · 55

---

## P

Pačes · 396  
Pachman · 127  
Pachmann · 24, 46, 57, 60, 72, 75, 81, 107, 115, 124, 137, 205, 211, 214, 215, 241, 258, 259, 265, 273, 274, 281, 282, 286, 319, 332, 335, 347, 394, 395, 397, 398, 400, 403  
Pajerová · 132, 180  
Palacký · 73, 81, 134, 198, 409  
Palach · 170, 172, 173, 174, 195, 198, 265, 369  
Palán · 265  
Palas · 333  
Palečková · 335  
Palouš Martin · 125, 180

Palouš Radim · 64, 167, 173  
 Panenka · 184, 384  
 Papon · 81  
 Parkan · 56  
 Parkanová · 185, 325  
 Paroubek · 328, 383, 402, 405  
 Parožek · 150, 155, 263  
 Pasák · 144  
 Pašek · 71  
 Patloka · 176  
 Patočka Denis · 116, 201, 239, 269, 288, 394  
 Patočka Jakub · 341  
 Patočka Jan · 64, 67, 96, 181, 193, 410  
 Pauer · 217  
 Paumer · 104  
 Pavel · 351  
 Pavel VI. · 279  
 Pavlát · 63, 306  
 Pavlata · 128, 148, 179, 196, 298, 311, 323, 332, 351, 359, 377, 380  
 Pavlatová · 310  
 Pavlíček · 224  
 Pavlík · 149, 258, 319  
 Pavlíková · 342  
 Pawlovska · 103, 377  
 Pazourek · 130  
 Pecka · 95, 155, 210, 274, 282, 403, 404  
 Pečinka · 77, 113, 121, 123, 127, 146, 171, 172, 181, 227, 341, 390  
 Pehe · 55, 122, 132, 183, 191, 192, 199, 335, 352, 374, 391  
 Pecha · 81, 201, 241, 296, 307, 395, 405  
 Pěcha · 399  
 Pecháčková · 93, 153  
 Pejša · 85, 138  
 Pekárek · 225  
 Pekárková · 184  
 Pekař · 81, 126  
 Pelikán · 162, 163, 221, 228, 229, 230  
 Peňás · 110, 130, 245, 263, 322, 328  
 Pergl · 372  
 Pergler · 28, 242, 403, 405  
 Pernes · 98  
 Peroutka · 13, 14, 41, 63, 81, 94, 97, 147, 149, 168, 176, 188, 385, 409  
 Pešat · 54  
 Pešek · 224, 267  
 Pešková · 25, 26, 30, 36, 39, 40, 45, 54, 78, 81, 117, 205, 208, 214, 215, 242, 267, 270, 272, 277, 285, 331, 338, 360, 361, 392, 395  
 Pešl · 115, 271  
 Petrášek · 244, 394  
 Petrášová · 104  
 Petrová · 121  
 Petrussek · 123, 135  
 Petříček · 54, 59, 67, 81, 87, 151, 261  
 Psychlová · 193  
 Pfeiffer · 16, 28, 30, 31, 32, 35, 38, 39, 40, 46, 115, 117, 201, 205, 215, 217, 219, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 266, 267, 271, 272, 277, 279, 286, 328, 329, 330, 342, 343, 344, 345, 346, 360, 394, 395  
 Pfeifferová · 30, 115, 205, 217, 271, 393  
 Picard · 143  
 Picker · 367  
 Pícha · 66  
 Pichoja · 169  
 Píka · 129, 321  
 Pilarová · 189  
 Pilař · 148  
 Pilip · 157, 307  
 Pilka · 38, 66, 241, 342, 343  
 Pipek · 205  
 Písko · 13, 32, 35, 40, 70, 74, 139, 206, 212, 273, 332, 394, 395, 406  
 Pithart · 54, 128, 159, 160, 161, 163, 164, 168, 188, 226, 229, 283, 323, 329, 332, 333, 351, 365, 371, 372  
 Pitra · 327, 333  
 Pius XI. · 86  
 Placák · 80, 117, 122, 125, 134, 147, 181, 222, 229, 231, 247, 250, 317, 339, 341, 348, 389  
 Plajner · 11, 16, 17, 18, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 42, 46, 47, 49, 56, 69, 70, 71, 73, 78, 79, 101, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 116, 136, 137, 156, 201, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 211, 214, 215, 216, 232, 234, 235, 240, 242, 253, 254, 256, 258, 259, 268, 270, 272, 276, 280, 281, 282, 284, 285, 286, 287, 292, 319, 329, 344, 361, 394, 399, 400, 403  
 Plajner Oldřich · 31, 399  
 Pleskačová · 394  
 Pleskot · 349  
 Plesl · 159, 351  
 Pletka · 71  
 Plinius · 84  
 Plíšek · 114  
 Plocek · 302  
 Pludek Alexej · 35, 39, 40, 46, 117, 118, 215, 217, 240, 242, 267, 321, 328, 329, 330  
 Pludek Boris · 40, 46  
 Pluhařová · 237, 257, 302  
 Podaný · 309  
 Podskalská · 154  
 Pojar · 125  
 Pokorná · 302  
 Pokorný · 271  
 Pokorný B. · 16  
 Pokorný Jakub · 400  
 Pokorný Jindřich · 244  
 Pokorný Jiří · 302  
 Pokorný Zdeněk · 267  
 Pol Pot · 317  
 Poláček · 174  
 Polák · 238  
 Polanský · 34, 163  
 Poledňák · 106, 249, 272, 290  
 Polesný · 300  
 Pošusta · 65, 251  
 Pošva · 71  
 Potměšil · 194  
 Povolný · 195  
 Pracný · 374  
 Prádl · 288  
 Prager · 241  
 Prančl · 399  
 Pražák · 80, 106, 267  
 Prečan · 8, 163, 366, 368  
 Preininger · 16, 110, 112, 205, 213, 236, 237, 252, 253, 254, 256, 257, 272, 303  
 Prepsl · 266  
 Primusová · 184  
 Princ · 113, 202, 268, 332

Proboštová · 145  
Procházka · 14  
Procházka Antonín · 71, 265  
Procházka Jan · 184  
Procházka Jaromír · 168  
Procházková · 324, 386  
Prokeš · 290, 293  
Prokop · 395  
Prokopová · 128  
Prokš · 197  
Protivínský · 350, 375  
Průcha · 26, 237, 238, 240, 265, 268, 300, 301, 303, 361, 395  
Průša · 210, 272  
Přech · 59  
Přibáň · 124, 323  
Přibský · 198, 261  
Přidal · 344, 388  
Příhoda · 54, 62, 139, 145, 152, 155, 173, 185, 188, 191, 192, 247, 338, 367, 379  
Pšenica · 293  
Půček · 233  
Puchalský · 128, 210  
Pucholt · 54, 407  
Punčochář · 137, 268  
Purghart · 243, 244  
Putin · 318  
Putna · 60, 74, 173, 181, 185, 189, 367  
Pýcha · 405

---

## R

Raczynski · 117, 167  
Rada · 181  
Radkovský · 341  
Rádl · 81  
Radosta · 300  
Rafl · 244  
Rajecká · 353  
Rampasová · 303  
Randsdorf · 332  
Randsdorf · 97, 100, 104, 154, 229, 311, 339, 354, 356, 358, 373, 402  
Randsdorfová · 134, 357  
Rašek · 180  
Rašilov · 152  
Rašín Alois · 299  
Rašín Ladislav · 195  
Raška · 304  
Rataj · 171  
Raus · 74  
Rázlová · 380  
Reagan · 83  
Recman · 312  
Reicin · 18, 209  
Reiman · 85  
Reimer · 113  
Reiniš · 101, 398  
Reinsberg · 68, 209  
Rejchrt · 167, 185, 224, 381, 389  
Rejžek · 371  
Rektorys · 254  
Remišer · 35, 68, 70, 71  
Renčín · 54, 103  
Rendlová · 180

Renta · 272  
Riedel · 236, 251, 252  
Riedl · 205, 236  
Richter · 220  
Richtr · 28  
Riss · 84  
Rocmanová · 266, 290, 346  
Roček · 397  
Roedl · 187  
Rögnerová · 150  
Rolins · 357  
Rolland · 159  
Roman · 155  
Rossbach · 410  
Rostow · 40  
Rotrekl · 246, 298  
Rottenborn · 300, 302  
Rouček · 245  
Rousseau · 76, 397  
Rožánek · 78, 145  
Rublič · 244  
Rudiš · 405  
Rujbrová · 312  
Rulf · 185  
Ruml · 320  
Ruml Jan · 77, 101, 193, 324, 370  
Ruml Jiří · 54, 76, 93, 124, 126, 129, 138, 140, 143, 151, 153, 180, 186, 192, 195, 261, 294, 303, 310, 315, 322, 356, 357, 402  
Rupnik · 54, 165  
Rusek Ladislav · 54, 70, 73, 79, 212  
Rusek Michal · 131  
Rushdie · 56  
Růžička · 290  
Růžička Michal · 54, 324  
Růžičková · 334  
Rybníček · 272  
Rýgl · 154  
Rychetský · 163, 288, 324, 370, 388, 389  
Rychlík · 119, 155, 229  
Rychlý · 170  
Ryšánková · 237, 257, 303

---

## Ř

Řebec · 249  
Řeháček · 79, 269  
Řehák · 32, 137, 139, 206, 273, 394  
Řehák Bohuslav · 69, 281  
Řehák Jan · 243  
Řehák Jiří · 30, 244  
Řehák Tomáš · 133, 395  
Řehák Vratislav · 342  
Řeřicha · 54, 55, 348  
Řezáč · 137, 271

---

## S

Saakašvili · 362  
Sabina · 170, 200, 206, 220  
Sacher · 220, 246  
Saint-Exupéry · 410  
Salivarová-Škvorecká · 136, 232, 345

Salzman · 241, 376  
 Samek · 254, 301  
 Samuelson · 88  
 Santayana · 8, 100, 119, 166, 191  
 Sartre · 183  
 Satinský · 84, 354  
 Saudek · 188, 265  
 Sauer · 61  
 Saunders · 113  
 Scruton · 114, 367  
 Sczypiorski · 167  
 Sedláček · 26, 35, 39, 215, 240, 272, 277, 329  
 Sedlák Gabriel · 60, 156, 311, 365, 378, 384  
 Seifert Jaroslav · 140  
 Seifert Miloš · 249  
 Semelová · 104, 251  
 Semín · 390  
 Semprunov · 92  
 Sequens · 61  
 Seton · 408  
 Severa · 193  
 Severová · 353  
 Shakespeare · 68, 196, 391  
 Sharansky · 168  
 Shaw · 81, 245  
 Schauer · 203  
 Schiffert · 357, 367, 375  
 Schiller · 411  
 Schindler · 203  
 Schlajchrt · 68  
 Schmarcz · 93, 102, 153  
 Schmarz · 231, 376  
 Schopenhauer · 54  
 Schücková · 81  
 Schullhof · 13  
 Schumpeter · 64, 167  
 Schuster · 310  
 Schwanová · 132, 200, 307, 403  
 Schwartz · 264  
 Schwarz · 93, 159, 233  
 Siebert · 349  
 Simmons · 147  
 Simon · 254  
 Sinkule · 254  
 Sirotek · 102  
 Sitenský · 181, 272  
 Skácel · 113  
 Skála · 148, 209, 254, 268  
 Skalník · 16, 205, 235, 244, 253, 302  
 Skálová · 212, 300, 301  
 Skočdopole · 379  
 Skoumal · 180  
 Skřivánek Jan · 54  
 Skřivánek Milan · 54  
 Slabák · 264, 335  
 Sladký · 254  
 Slach · 369  
 Slánský · 17, 18, 95, 112, 117, 148, 164, 226, 252, 255, 258, 298, 302  
 Slavata · 384  
 Slavíček · 242, 395  
 Slávik · 303  
 Slávik Jaroslav · 54  
 Slávik Zdeněk · 298, 368  
 Slavotínek · 256  
 Slezáková · 233  
 Slomek · 77, 385  
 Slováček · 123  
 Smítalová · 26  
 Smitka · 72  
 Smolec · 274  
 Smoljak · 87, 100, 231  
 Smrkovský · 68, 95  
 Snášel · 151  
 Sniegoň · 169  
 Sobotka Pavel · 174  
 Sobotka Přemysl · 56, 382  
 Sofokles · 193  
 Sokol · 32  
 Sokol Jan · 241, 289, 290, 291  
 Sokol Ján · 353  
 Sokol Tomáš · 97, 98, 323, 370, 371  
 Sokrates · 94  
 Solař · 23, 29, 110, 112, 205, 237, 252, 253, 257, 271, 302  
 Solženicyn · 65, 92, 136, 321, 347  
 Sommerová Markéta · 88  
 Sommerová Olga · 100, 166, 191, 246, 264, 281, 299  
 Souček · 115, 271  
 Soukup · 109, 254  
 Soukupová · 65  
 Soural · 333  
 Sovák · 176  
 Spáčilová · 401  
 Spicker · 101  
 Spinoza · 144, 281  
 Spisarová · 161  
 Springer · 72  
 Spurný · 134, 247  
 Srb · 90, 396  
 Srovnal · 309  
 Stalin · 13, 19, 49, 77, 91, 92, 95, 101, 104, 150, 152, 178, 181, 203, 398, 404  
 Staněk · 349  
 Staňková · 227  
 Stankovič · 124, 187, 298  
 Stárka · 16, 110, 114, 115, 118, 205, 242, 256, 271, 276, 344  
 Stárková · 92  
 Starý · 358  
 Steigerwald · 54, 77, 83, 86, 87, 88, 101, 103, 105, 120, 129, 151, 155, 158, 166, 168, 169, 179, 181, 192, 196, 303, 309, 313, 316, 333, 337, 349, 374, 375, 376, 378, 384, 386, 390, 391, 402  
 Steiner · 402  
 Steininger · 12  
 Stejskal · 324  
 Stöhr · 137, 333  
 Stoniš · 88, 105, 119, 121, 123, 339, 372, 379, 391  
 Stopka · 16, 110, 111, 112, 205, 236, 237, 252, 253, 257, 258, 271, 302  
 Stopková · 205, 253  
 Storch · 167  
 Störzer · 115, 271, 277  
 Stowasser · 54, 120  
 Straka · 111  
 Stránský Jan · 137  
 Stránský Jiří · 8, 48, 60, 98, 123, 125, 179, 181, 184, 210, 250  
 Stránský Martin Jan · 124, 194, 366, 388  
 Stránský Oldřich · 359  
 Stránský Stanislav · 304



Strapina · 54  
Stráský · 333, 350  
Strašnov · 227  
Strecková · 333  
Strinka · 224  
Stroehlein · 189  
Strož · 341  
Struska · 337  
Struška · 303  
Stubb · 61  
Stuchlík · 105  
Stuchlíková · 145  
Suchánek · 83, 391  
Suchý · 92, 396  
Suk · 56, 152, 370  
Sum · 24, 25, 26, 27, 28, 29, 35, 36, 38, 40, 65, 79,  
207, 214, 217, 236, 268, 269, 270, 272, 277, 281,  
282, 287, 290, 318, 328, 329, 331, 394  
Sun-c · 337, 338  
Sup · 349  
Süssmuthová · 124  
sv. Václav · 160  
Svatoš · 126, 205, 244, 302  
Svěrák · 184, 197, 372  
Svěráková · 288  
Sviták · 94, 96  
Svoboda · 254  
Svoboda Cyril · 54, 122, 131, 189, 396  
Svoboda Jaroslav · 244  
Svoboda Jiří · 90, 91, 94, 100, 364, 372, 373  
Svoboda Josef · 125  
Svoboda Karel · 309  
Svoboda Ludvík · 30, 68, 72, 157, 217, 226  
Svoboda Milan · 242, 283  
Svojsík · 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 28, 49, 62, 69, 70, 71,  
72, 73, 80, 81, 101, 108, 202, 203, 208, 211, 249,  
287, 368, 393, 397, 407, 409  
Svojsík Antonín · 277  
Svora · 113  
Sýkorová · 156  
Sýs · 67  
Szabó · 41, 54  
Szennai · 300

---

## Š

Šabata · 160  
Šafář · 277  
Šafařík · 80, 142  
Šafr · 55, 170, 173, 372, 383, 390  
Šalda · 81  
Šalgovič · 330  
Šamalík · 306  
Šamberger · 335  
Šandera · 37, 272, 302  
Šantora · 38, 115, 133, 232, 269, 272, 295  
Šáповá · 61  
Šaradín · 156  
Šárka · 170  
Ščerbaněnko · 325  
Ščuka · 330  
Šebek · 173, 394  
Šebesta · 382  
Šebestová · 39, 40, 272  
Šebsová · 310

Šedivý · 325  
Šedivý Jaroslav · 54, 167  
Šedivý Jiří · 173  
Šetina · 324  
Šetmý · 335  
Ševčík · 159  
Ševela · 303  
Šídlo · 103, 348  
Šik Lubomír · 54  
Šik Ota · 78, 96, 97  
Šiklová · 147, 161, 162, 197, 225, 372  
Šilerová · 130  
Šilhán · 155  
Šilhánová · 134, 224  
Šimáně Jan · 18, 22, 35, 39, 40, 47, 115, 209, 216,  
217, 237, 239, 242, 268, 270, 277, 290, 303, 400  
Šimáně Jiří · 35, 77  
Šimečka · 8, 42, 103, 125, 158  
Šimek · 156, 320  
Šimko · 181  
Šimůnek · 369  
Šindlerová · 26, 272  
Šípek · 103, 373  
Široký · 395  
Šiška · 325  
Škabraha · 85  
Škadraha · 105  
Škarda · 110, 205  
Škoda · 25, 271, 277, 280, 323, 403  
Školoud · 107, 117, 133, 200, 204, 208, 209, 214,  
215, 218, 238, 241, 267, 301, 302, 331, 338, 392,  
393  
Škorpilová · 376  
Škromach · 152, 231, 383  
Škvařil · 318  
Škvorecký · 93, 97, 226, 245  
Šlajchrt · 76, 101  
Šlapák · 329  
Šlechta · 166  
Šlouf · 176, 294, 315, 333, 349, 351, 380, 382  
Šmajcl · 60, 137, 394, 395  
Šmeralová · 333  
Šmerglová · 341, 375  
Šobrová · 91  
Šolc · 168, 405  
Šonka · 132, 166, 403  
Šoupal · 299  
Šovcov · 181  
Špáta · 63, 398  
Špidla · 55, 314, 358, 382, 383, 387  
Špidlík · 65  
Špidlová · 102  
Šplíchal · 391  
Šporková · 78, 247, 248  
Šprynar · 258  
Šrámek Antonín · 72  
Šrámek Augustin · 70  
Šrámek Dušan · 335  
Šrámek Fráňa · 14, 41  
Šrámek Miloš · 28  
Šrámková · 277  
Štassel · 301  
Šťastná · 38, 343  
Šťastný · 100, 137  
Šťastný Milan · 205, 239  
Šťastný Ondřej · 251

Štědrá · 176  
Štefan · 205, 236, 237, 252, 253, 257, 302  
Šteindler · 142  
Štěpán · 102, 104, 118, 150, 152, 330, 373, 380, 387  
Štěpánek Martin · 193  
Štěpánek Stanislav · 64  
Štěpnička · 192  
Štern · 224, 299, 379  
Štětina · 85, 391  
Štětka · 76  
Štindl · 124, 126, 129, 130, 176, 180, 192, 249, 294,  
313, 324, 341, 373  
Štingl · 353  
Štráfěldová · 306  
Štrasser · 54, 56, 64  
Štrougal · 147, 149, 154, 261, 316, 317, 330  
Šubrtová · 191  
Šuchma · 166  
Šulc František · 169, 358  
Šulc Jan · 67  
Šulcová · 393  
Šumanský · 272  
Šustrová · 54, 80, 102, 109, 140, 143, 147, 161, 185,  
186, 189, 221, 226, 247, 261, 289, 298, 303, 308,  
318, 330, 337, 339, 341, 370, 381, 391, 402  
Šušlík · 238, 259  
Švagrová · 164  
Švandová · 200  
Švehlík · 144  
Švermová Jiřina · 236, 237, 251, 257  
Švermová Marie · 106, 236, 237, 251, 252, 255, 257,  
258, 302  
Švorcová · 83, 334, 373

---

## T

Tabery · 8, 407  
Tajovský · 350  
Talíř · 391  
Taněv · 181  
Tanská · 54, 404  
Tatarka · 158  
Tauber · 112, 213, 237, 252, 257  
Tenorová · 26, 29, 30, 31, 272, 281, 286  
Teplý · 72  
Tepř · 294  
Tesař · 76, 315  
Teuner · 215, 284  
Thatcherová · 111  
Tigríd · 54, 94, 100, 120, 121, 159, 179, 250, 353,  
357, 374, 381  
Ticháček · 115, 205, 258, 271, 277  
Tichavová · 241, 344  
Tichomirov · 106  
Tichý · 336, 403  
Tikal · 103  
Tlustý · 131, 310, 382, 389  
Tolkien · 63  
Tolstoj · 65  
Toman · 227  
Tománková · 395  
Tomášek Dušan · 280  
Tomášek František · 114, 168, 276, 278, 279, 280,  
287, 303, 304, 306, 331, 367, 397  
Tomášek Narcis · 405

Tomek · 19, 154, 301, 302  
Tomeš · 54, 369  
Tomsa · 242  
Tomský · 322  
Topolánek · 34, 359  
Tošovský · 131, 228, 333  
Traianus · 84  
Trantina · 54, 213, 282, 290, 293  
Trávníček · 246  
Trefulka · 54, 131, 157, 183  
Trejbal · 115, 205, 237, 257, 271, 342  
Trejbalová · 115, 271  
Tretera · 120  
Trnka · 356  
Trockij · 377  
Trochta · 19, 183, 243, 244  
Trojan · 306  
Trojka · 235  
Troup · 189  
Trousilová · 376  
Třešňák · 134  
Třeštík · 54, 59, 79, 96, 116, 126, 139, 167, 172, 182,  
187, 190, 249, 369  
Třeštíková · 263  
Tříška · 231  
Tucker · 147  
Tulajdanová · 54, 128  
Tůma Karel · 314, 358  
Tůma Oldřich · 54, 121, 250  
Turnovec · 98  
Tvrdoň · 100  
Tyrš · 32, 67, 81, 393

---

## U

Uhde · 112, 158, 165, 175, 198  
Uhl · 96, 105, 210, 227, 332  
Uhlíř · 76, 247  
Ulčák · 150, 294, 349  
Unzeitig · 229  
Urban · 90, 143, 377  
Urbánek · 189, 196  
Ureš-Ulbricht · 110, 214, 268, 271, 277, 279  
Urválek · 298  
Utěkal · 181

---

## V

Vaca · 98  
Vacek · 25, 35, 39, 40, 47, 72, 136, 137, 138, 217,  
244, 268, 271, 314, 360  
Vacík · 35, 117, 329  
Vaculík · 40, 54, 93, 130, 151, 153, 158, 163, 181,  
264, 308, 310, 316, 320, 322, 352, 371, 390  
Vaculíková · 245  
Vágner · 67, 164  
Vajnar · 375  
Valach · 86  
Valenta Jaroslav · 54  
Valenta Miloš · 93  
Vaňátko · 303  
Vančurová · 16, 205, 237, 238, 257, 258, 302

Vaněk · 30, 40, 205, 243, 244, 272, 290, 393, 394, 398  
Vangeli · 176  
Vaniček · 54, 148, 239, 404  
Vaňková · 243  
Vaš · 129  
Vávra David · 396  
Vávra Jan T. · 223  
Vávra Otakar · 179  
Vávrová · 101  
Veber · 57  
Večerek · 28, 115, 116, 203, 271  
Večerník · 191, 334, 392  
Vedral · 286  
Veis · 64  
Vejvara · 135  
Vejvodová · 216  
Velíšek · 80  
Vémola · 211, 268  
Verecký · 402  
Verhun · 171  
Verner · 105, 260, 386  
Veselý · 214, 334  
Vetchý · 308  
Větrovský · 105  
Vévoda · 180  
Viewegh · 103, 377  
Vícha · 383  
Vilma · 395  
Vinclér · 356  
Vít · 278, 350, 402  
Vítek · 326  
Vladislav · 54, 131, 183  
Vlachová · 132  
Viček · 290  
Vlk · 376  
Vlk Miloslav · 195, 228, 307, 325, 348  
Vlk Václav · 158  
Vltček · 138  
Vocásek · 199  
Vočka · 353, 354  
Vodák · 25, 271  
Vodička · 119, 313, 385  
Vojtěch · 148  
Vokolek · 94, 248  
Vokrouhlický · 277, 288  
Vokůrka · 66  
Volfová · 115  
Volná · 55  
Voltaire · 68  
Voňavková · 407  
Vondra · 189  
Vondráček David · 66  
Vondráček Michal · 209, 215, 329  
Vondráček Pavel · 54, 129  
Vondráčková · 166, 180, 194  
Vorlíček · 117, 249, 320, 333, 396  
Vořech · 277  
Vosátka · 70, 207, 239, 243  
Voskovec · 364  
Vošalík · 47  
Votava · 344  
Vrabec · 322  
Vrána · 226, 271  
Vránová · 396  
Vrba · 143, 258

Vrbata · 54  
Vrchovský · 356  
Vršínská · 244  
Vurm · 31, 236, 272, 277, 286  
Vyčítal · 175, 187  
Vydra · 115, 245, 271  
Výprachtický · 289, 293, 396  
Vysockij · 78  
Vysoudil · 349  
Vystrčil · 54, 96, 248, 308, 354, 385

---

## W

Waardijk · 203  
Wagner · 101, 219, 318  
Wágnerová · 354  
Waldauf · 394  
Waldhans · 395  
Waldheim · 174, 315  
Walęsa · 318, 327  
Wanatowiczová · 151, 174, 225  
Washington · 341  
Weber · 160  
Weiner · 14, 41  
Weiss · 176, 229, 334, 355  
Welch · 326  
Werich · 178, 364  
Wiesel · 54, 404, 411  
Wiesenthal · 323, 355  
Wilfried · 400  
Wilhelm · 100  
Wilson · 111, 259  
Witzány · 396  
Wolf · 138  
Wolker · 11, 108  
Wondreysová · 30  
Wynnyczuk · 310

---

## Z

Zábrana · 161, 203  
Zábrodský · 154  
Zadražilek · 98  
Zahradil · 341  
Zahrádka · 88  
Zahradníček · 84  
Zahradník · 241, 396  
Zachariáš · 25, 35, 36, 38, 65, 117, 132, 201, 205, 208, 212, 247, 256, 268, 284, 291, 300, 329, 330, 332, 397  
Zajíc Jan · 165, 172  
Zajíc Jiří · 20, 32, 38, 40, 55, 70, 73, 74, 133, 137, 213, 273, 289, 290, 293, 332, 396, 406, 407  
Zajíc Miroslav · 54  
Zámečník · 159  
Zapletal · 218, 394, 398  
Zápotocký · 164, 255, 302  
Zatloukal · 79, 110, 235  
Zátopek · 221  
Závodský · 237, 257  
Zavoral · 349  
Zdeněk Vojtěch z Lobkovic · 198  
Zdražilek · 228

Zeman · 68, 162, 174, 372  
Zeman Miloš · 95, 122, 146, 151, 162, 175, 176, 198,  
230, 231, 264, 289, 331, 333, 337, 338, 349, 358,  
380, 381, 382, 384  
Zeman Petr · 248  
Zemková · 231  
Zeťová · 133  
Židek · 54, 91, 92, 122, 131, 140, 148, 163, 224, 228,  
337, 356, 374, 404  
Ziegler · 168  
Zifčák · 183, 229, 373  
Žikán · 16, 25, 217, 243, 267, 271, 277  
Žilk · 163  
Žilyská · 54  
Žima · 327  
Žitek · 243, 244  
Žlatník · 104  
Žnoj · 350  
Žorin · 108, 249  
Žoubek · 305  
Žrzavý · 54, 250, 349  
Žvěřina · 54, 60, 122, 149, 299, 374

Zweig · 54, 370

---

## Ž

Žáček · 25, 154, 271, 390  
Žák · 252, 272, 293  
Žák A. · 16  
Žák Bohumír · 277  
Žák Michal · 396  
Žák Václav · 54, 124, 127, 133, 165, 377, 387  
Žaloudek · 331  
Žaludová · 157  
Žantovský · 174  
Žegklitz · 173, 289  
Železný · 77  
Žežulková · 99, 192  
Židek · 102, 312  
Židlický · 243, 244  
Žižka · 183, 377